

CORPUS
SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIOR ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

OPERA

EIUSDEM NIEBUHRII, IMM. BEKKERI, L. SCHOPENI,
G. DINDORFII ALIORUMQUE PHILOLOGORUM
PARATA.

PARS III.

AGATHIAS.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBERI
MDCCCXXVIII.

G 847(1)

✓

Handwritten text, possibly "B. ..."

AGATHIAE
MYRINAEI
HISTORIARUM
LIBRI QVINQUE

CUM VERSIONE LATINA ET ANNOTATIONIBUS
BON. VULCANII.

B. G. NIEBUHRIUS C. F.
GRAECA RECENSUIT.

ACCEDUNT
AGATHIAE EPIGRAMMATA.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBERI
MDCCCXXVIII.

IMMANUELI BEKKERO

**SUMMO IN RECENSENDIS GRAECORUM
SCRIPTIS ARTIFICI**

UT APUD POSTEROS AMICITIAE MONUMENTUM EXSTET ET

NOVA BYZANTINORUM EDITIO FAUSTO OMINE PRODEAT

HANC AGATHIAE RECENSIONEM DEDICAT

B. G. NIEBUHRIUS.

P R A E F A T I O.

Agathiae historiarum, non magnae mollis libri, nunc demum prodire editionem, Bonnensis historicorum Byzantinorum collectionis principium, nemo aequus reprehendet, dummodo compererit quam arduae nobis hoc opus aggredientibus obstiterint difficultates. Etenim in oppido, ex cuius prelis typographicis nunquam antea exisset paulo grandior liber graecus, neque typorum compositores in hoc genere satis exercitati aderant, neque correctores sphalmatum usu docti, qui, moderante Schopeno, manumque ultimam operi admovente, satis accurate gnauiterque in hoc labore versarentur. Itaque tardissime progressi sumus. Est tamen quo nos solemur: nam ingenti taedio ac labore hoc certe perfecimus ut nullum paulo grauius relictum sit mendum in graecis, atque in scholiis criticis: nam de versione latina, quam abiciere maluissem, ego certe parum fui sollicitus. Reliqua illa quum Schopenus, ab aliis his correctis, emendasset, ipse quanta potui cura per singulas litteras recognoui. Iam vero in posterum haec aerumnae aut superatae sunt aut certe valde imminutae; invento viro erudito et impigro qui correctioni plagularum totum sese dabit; ita quidem, ut Schopeno nihil amplius curandum remaneat quam quod aliis laboribus obsitus exsequi possit.

Agathiam edendum ab initio mihi ipsi sumpseram: quo tempore de huiusmodi difficultatibus, quales deinde expertus sum, non cogitabam; ac simul, maiore nondum excitata spe, id solum mihi proponebam, ut vulgata editio quatenus coniectura atque ingenio sine libris perfici posset emendaretur; eiectionis plurimis, qui Parisinam editionem foedant, erroribus, temerariisque novationibus. Legebam librum,

non omnino illepidum, ante multos annos, rerum cognoscendarum causa, eumque memoria repetens mihi persuadebam illa ratione, non excoli quidem atque ornari, verumtamen ita corrigi posse ut, spinis atque sentibus evulsis, satis expeditus evaderet. Erat autem iam tum mihi cognitus atque valde carus *Ioannes Classenus*, Hamburgensis, qui HERMANNI, viri summi, disciplina institutus, huc venerat, ut nos quoque, qui in hac litterarum universitate disciplinas philologicas explicamus, audiret. Hunc ego iuvenem egregium, quem nunc in contubernio atque domestica mea familiaritate vivere gaudeo, rogabam, ut Agathiam attente perlegeret, quaeque ipsi in mentem venirent annotaret: mihi enim opus aggredi, propter negotiorum frequentiam atque adversam qua tunc premebar valetudinem, nondum vacabat, Fecit is quod cupiebam sine mora ac valde sedulo: eiusque schedis acceptis ipse Agathiam accurate evolendum sumpsi: plurima, quae emendatione persanari possent, a Classeno rite perspecta animadverti: quaedam improbavi: non pauca quae ille non attigisset correxi ipse, Qua via ingressus, prioribus libris diligenter excussis, quum eos peris longe quam antea cogitaveram se habere perspicere, neque ullum ex libris subsidium aderat praeter ea quae, suasa meo, e Suida con-gesserat Classenus, versionem Personae quaerere coepi, quae instar codicis esset. Eam mihi ex bibliotheca gymnasii Coloniensis suppeditavit humanitas eruditissimi Birnbaumii: atque hoc accepto libro novum lumen operae nostrae affulsit. Etsi enim homo non minus stolidus quam indoctus ita vertit ut plurimis singularum paginarum locis insulse delirantem audire videaris: — quippe qui de sensu, non dicam probabili sed ullo, minime sollicitus esset: — habuit tamen ille ante oculos codicem plane egregium, cuius verba singula exprimere saepe tentavit. Itaque multae emendationes, quum Classeni tum meae, illo auctore comprobatae sunt: id vero inprimis gratum erat, quod, quae in Vulcanii codice exciderunt, ubi aut verba aut incisum integrum deesse videram, ita apud Personam translata inveniebam, ut sensum sine ulla dubitatione tenerem, verba cum aliqua saltem probabilitate graece restituere possem. Quibus subsidiis si contentus fuisset, et liber iam edi poterat aliquanto emendatius, et nonnullam inde fortasse abstulisset doctrinae atque acuminis laudem. Verum enimvero quum ex Leunclavii praefatione ad editionem versionis Personae Basilicensem perspexissem quam longe codex Rehdigeranus prae-

stittisset Vulcaniano, quamquam exigua spes de libro esset qui sub annum 1594. frustra fuisset requisitus, adii tamen per litteras Passovium, v. cl., si forte codex iste inveniri, atque, illo conciliante, usus eius a Praetore atque Decurionibus obtineri posset. Egit Passovius strenuissime ac felicissime causam meam, seu potius litterarum, quarum laude floret ipse: neque minore voluntate usus sum senatus splendidissimi municipii; quo iubente codex huc transmissus est. Eum bis contulimus, ne quid non animadversum remaneret: nam primo id fecit Classenus solus: deinde iterum et ille et ego; hac ratione ut per vires alter impressum alter scriptum codicem aut praelegeret aut inspiceret. Itaque id spondere audeo in hoc genere nihil fieri posse accuratius.

Iam vero collecta amplissima lectionis varietate, quum ex his quae ipse Vulcanius fatetur colligerem typhetas nonnunquam in expedienda codicis, qui nunc in Lugdunensi bibliotheca servatur, scriptura errasse, valde optabam ut varietas Rehdigerani libri cum Lugdunensi conferri posset. Neque hoc meum desiderium frustra esse passum est incredibile Geeltii, v. cl. litterarum, quas tam egregie ornat exsolitque, omni occasione oblata iuvandarum desiderium, cum summa erga me benevolentia coniunctum. Ei igitur — cui, quod unum possum, ingentes gratias me habere mihi conscius sum, — hoc debeo quod varietas Rehdigerana cum Lugdunensi libro accuratissime collata est; idque cum magna operis mei utilitate: constitit enim in haud paucis locis dissensum, qui inter scriptos libros esse videbatur, ortum esse in editione Vulcaniana. Verumtamen sic quoque manet tanta inter utrumque codicem diversitas, ut, si unquam hic certe, duas librorum stirpes cernamus. Variant enim inter se saepissime non solum ubi in altero scriptura corrupta est, verum etiam ubi nihil refert utro modo legatur. In his vulgatae inhaerere, quum plane appareat codicem ex quo originem ducit inferioris esse notae, nimis timidi aut superstitiosi; — ex utroque pro arbitrio recensionem confingere, temerarii foret hominis. Ego id mihi faciendum esse vidi quod fecisset unusquisque cordatior homo, cui hic scriptor primum edendus in utroque codice oblatus fuisset: praestantiorem in universum mihi sequendum elegi, ita tamen ut animus liber a superstitione corrupta ex altero emendaret.

Qua lege quum in conficienda recensione versarer, coniecturas in eam vix admissi: sunt tamen inter locos ubi uterque codex in vitio

conspirat pauci quidam quos certa ratione coniciendi sanari posse apparebat. Dixi supra, usu Rehdigerani codicis evanuisse laudem criticam quam ex hoc edendi labore percipere aliquatenus fortasse potuissem: de qua re silerem omnino nisi reprehensionem vererer nullam fere meam in eo apparere operam. Libere dicam quomodo res se habet: modo nuda divinandi vi, modo versionis adminiculo non pauca recte conieceram, lacunas quoque supplendo sarcieram: de quibus monere, ex quo certa pro coniecturis suppeditavit Rehdigeranus, sive eadem plane sive meliora, contempsi. Laudemne capterem me ipso facti teste? Tum vero, ut id saltem pro viri boni indole fieri posset, ea quoque indicanda fuissent ubi me errasse apparebat: utrumque sine ullo litterarum fructu. Alia ratio in commemorandis Classeni coniecturis fuit. Qui ipse meum exemplum secuturus se nominari recusabat: atque a me contendebat ut eadem lege quam mihi scripsissem se quoque metirer. Verum assensum extorsi auctoritate mea iuveni pudenti: ut illum et philologis commendarem et viris illustribus qui rem publicam Hamburgensem tenent. Argumenta librorum conscripsit, indicesque confecit idem Classenus, ex quibus illi qui res et nomina complectitur pauca quaedam adscripsi. Accentuum, orthographiaeque rationem stabiliendam suscepit in se Schopenus meus: de cuius doctrina atque ingenio quae sentiam, hac opportunitate usus praedicarem; nisi haec quoque praefatio antequam liber in publicum emittatur ab eo inspicienda esset, praevideremque tunc eum summa ope pugnaturum esse ut illa deletem. Is igitur totum Byzantinorum opus, quatenus in hoc oppido typis exscribetur, ita moderabitur, ut singulas plagulas correctas, antequam sub prelum immittantur, ad examen revocet; isque ut constans in accentibus et orthographia servetur ratio curabit. Tenendam autem sibi proposuit eam quae viris primariis, qui cum maxime graecos libros edunt, placuit. Ego vero, si arbitrii mei esset, vulgarem potius servassem, quam Graeci hodie sequuntur. Perspecta certe res est, horum maiores iam inde a saeculo X. apices inter scribendum apposuisse, ita ut pronuntiandi modum efformarent: itaque hos saltem libros: Annam, Nicetam, ceteros: in accentibus ad Alexandrinorum grammaticorum canones revocare, mihi quidem non alia ratione fieri videtur quam si in Latinos ultimae aetatis eum orthographiae modum inducere placeret a quo in Plauto recedere nefas foret. Aga-

thias autem, atque ipse Procopius, longe propius ad inferioris illius quam ad probae aetatis scriptores accedunt. Sed illa res, ut plura alia quae in summis dicendi auctoribus magna sunt, in huiusmodi libris minimi momenti est. Ut tamen verum confitear; ipse, perspicuitatis gratia, tacitus mutavi quod a scriptoris orthographia profectum esse non dubito: *μῆλλειν* enim semper in utroque codice uno tantum *λ* scribitur. Neque magis indicandum esse putavi quoties *Ν ἐφελκυστικόν* ex codice adderem.

Epigrammata libenter omissem: quum retinere necesse esset, multo plura et emendatiora iis dedi quae Vulcanius ex Anthologia Planudea collegerat: cuncta scilicet quae in Palatina servata sunt, additis iis quae in capite *περὶ εἰκόνων* exstabant, quo plenius habuit Planudes quam nos epigrammatum collectionis exemplum. In his criticum non egi, nisi quod perpauca locis aut aliorum emendationem aut Planudeam lectionem Palatinae praetuli. Latina, elegis comprehensa, quae Iosephus Scaliger, atque Ianus Dousa e graecis Agathiae fecerunt, in virorum honorem retinui: quo facto ne illa quidem omitti potuerunt quae in eodem genere confecit, addiditque Vulcanius.

His expositis, iam finem praefationi faciam, quum de libris quos adhibui, siglisque quas in scholiis posui quae necessaria sunt exposuero.

R. Codex Rehdigeranus: chartaceus: scriptus circa annum 1560., impensis Thomae Rehdigeri, in Italia; et quidem procul dubio Romae; a duobus tribusve amanuensibus, credo bibliothecae Vaticanae scriptoribus: quorum saltem primum fuisse Graecum ex ductibus clare patet; postremus autem alienigena fuit, graecaeque linguae fere rudis. Exscriptum esse ex codice Vaticano non dubito, quo Persona usus fuerit. Interpunctionem ad sensum accommodatam vix usquam habet, sed interiectis septenis vel octonis pl. m. vocabulis puncta ponit. In margine correctiones aut coniecturas exhibet nonnullas, quas Leunclavius auctorem habere credo, qui eum a. 1576. utendum acceperat. Quem codicem quum Vulcanius secum communicari peteret, responsum est eum non comparere: neque id falso: inscriptio enim testatur anno demum 1658. iterum illatum esse in bibliothecam Rehdigeranam a Christiano Hofmanno ab Hofmannswaldau, poeta insulso et obscoeno; at cive, ut hinc colligere licet, non inutili.

Lugd. Lugdunensis, bibliothecae academicae, 54. inter libros

Vulcanii, qui Agathiam ex eo edidit: in catalogo p. 346: — bombycinus, saec. XIV: interpunctione satis accurate distinctus; in prioribus libris valde mendosus, in posterioribus multo praestantior. Subiiciuntur in fine duo epigrammata: alterum Agathiae de ludo tabulae Zenonis Aug., alterum, quod hic quidem eidem Agathiae, in Anthologia vero Leonidae Alexandrino tribuitur. Id h. l. *ἰσόψηφον* inscribitur, addito in utriusque distichi fine numero *σχ* i. e. 6600, qui ex litterarum valore pro numeris positarum conficitur, dummodo secundum distichon cum Lugdunensi scribatur:

*Ἀλλὰ ταῦν μερὸς πεσσειν ἐράσμιος· ὄψὲ γὰρ ἔγγων
Ὀπόσον Οὐρανίας Καλλιόπα προφέρει.*

Vulg. Vulgata, i. e. Lugdunensis cum editionibus quae ex illa originem ducunt.

Ed. pr. Editio princeps Vulcanii, quae prodiit Lugduni 1594.

Par. Parisina, a. 1660, in corpore scriptorum historiae Byzantinae.

Edd. Editiones, princeps et Parisina, ubi a prototypo, Lugdunensi codice, desciscunt. (Venetam negligentissime ex Parisina transcriptam esse, nihilque omnino propriae dotis habere, nemo est qui nesciat.)

Intrp. Versio Christophori Personae, ut exstat in editione Basileensi Pernaë.

Cl. Coniectura Classeni.

Scribendam Bonnæ postr. Kal. Ian. MDCCCXXVIII.

DE VITA AGATHIAE, EIUSQUE LIBRIS HISTORIARUM.

Agathias natus est Myrinae ¹⁾ in Aeolide Asiae: ²⁾ patre Memnonio, rhetore ³⁾, matre Periclea, matrona sanctissima, quam triennis amisit ⁴⁾. Haec quum mortua ac sepulta sit Constantinopoli, credibile est patrem sese illum in urbem regiam contulisse, ad quam undique ex provinciis graeci sermonis confluebant qui doctrinae ingenioque confiderent. Fratrem habuit virum honoratum, cuius tamen nomen ignoramus ⁵⁾: sororem Eugeniam, doctam puellam, discordi matrimonio cum Theodoto quodam coniunctam ⁶⁾. Agathiam, penultima syllaba correpta, nos vocamus; Graeci idem nomen, pro accentus ratione, Agathiam proferunt: idque eum ipsum, ceterosque illius aevi homines, fecisse, ita ut penultima longa uterentur, ex ipsius epigrammatis apparet ⁷⁾. Disciplinis litterarum, quas, qui liberali animo essent, percipiebant antequam se ad legum Romanarum studium converterent, Alexandriae studuit: unde anno 554., Iustiniani vigesimo octavo, post horribilem terrae motum,

- 1) Prooem. Hist. p. 8. g. ed. Bonn. Smyrnaeus vitiose dicitur apud Eudociam, atque in nonnullis Suidae codicibus. 2) Unde Asianus vocatur in Anthologia Palatina. 3) Prooem. l. c. — Epigramma Michaelii inter testimonia. 4) Epigr. 43. 5) Ei simul cum patre atque Agathia fratre statuam posuerunt Myrinaei: Epigr. Michaelii. 6) Epigr. 53. 54. 7) Epigr. 36.

Δαφνιάκων βιβλίων Ἀγαθίου ἐννεὰς εἶμι —

Epigr. 72.

Ἄλλὰ πατήρ με πόλῃος ἐναλλάξας Ἀγαθίας —

Haud aliter in Latio Prudentius *Asclepiadem*, Sidonius *Euripidem*, penultima producta posuerunt: hic, carm. IX. 231. *Orchestra quatit alter Euripides*, ille Peristeph. X. 42. *Asclepiades ire mandat milites*: cf. ibid. 108. 392. 548. 687. 921. Scilicet cuncti ista ita proferebant, at *Antiochiam*, *Alexandriam*, *Basilium*, eadem syllaba correpta. Atque in universum tenendum est, graeca pronuntiandi rationem, quam permulti inter nostrates medio quod vocant aevo adulto ortam esse contendunt, quae tamen, ut ex voluminibus chartaceis et inscriptionibus pictis constat, in Aegypto sub Caesaribus recepta erat, regnante Iustiniano non aliter quam sub Palaeologis Constantinopoli obtinuisse. Hoc qui perspexerit facile intelliget Agathiam nostrum *Χερωνεύς* prima correpta protulisse, repudiandamque esse coniecturam quae epigr. 100. *σῆσαν Χαιρωνεύ* pro *σῆσαντο Χερωνεύ* scribi iubet.

quem Alexandria ipsa, nunquam antea moveri solita, senserat, Constantinopolim regressus est ⁸⁾). Quem studiorum iuvenilium cursum qui reputaverit, non dubitabit Agathiam tunc decimum octavum aetatis annum egressum non fuisse, eiusque natalem in annum 536., vel sequentem, incidere. Quum vero Berytus illa clade collapsa esset, non dubium est eum in urbe regia antecessores audivisse. Quae studia quum quinque annos implerent, quarti in quodam epigrammate meminit ⁹⁾): et alibi leges Romanas artem suam esse ipse profitetur ¹⁰⁾; quarum cognitionem cum dicendi facultate ita coniunxit ut causas ante tribunalia oraret: idque Constantinopoli; ubi in basilica clientibus operam dabat ¹¹⁾). Causidici tunc scholastici vocabantur ¹²⁾), unde Agathiae cognomen haesit. Tenuit autem istud vitae genus invitus, ac necessitate coactus, ut victum sibi quaereret ¹³⁾): nam ad amoeniora studia sevocabat adolescentem honesta voluntas. Exaruerat nondum poësis, vivebantque adhuc in ore hominum fabulae vetustatis: quin florebant in aula ipsa atque inter proceres qui versibus pangendis gloriam sibi quaerent: quamquam non imminebat solum verum iam iam ingravescebat barbaries, quae mox, extincto penitus antiquitatis lumine, densissimis tenebris, morumque immanitate, Graecas regiones foedavit, stuporemque pro prudentia induxit. Ad hasce delicias Agathias delatus, primum amatoria carmina brevia scripsit, quae in novem libros, Daphniaca inscriptos, collegit ¹⁴⁾): pluraque praeterea eiusdem generis alia: e quorum numero multa supersunt epigrammata, non invenusta. Postea, sed regnante adhuc Iustiniano ¹⁵⁾), collegit, atque in septem libros digessit, epigrammata, siquidem eius verba ad litteram interpretanda sunt recentiorum, non-

- 8) Hist. II. 16. p. 99. 9) Epigr. 4. Illo anno *λύται* dicebantur, unde *τὰ λύσιμα τῶν νόμων* — inscr. epigr. 23. — explicari posse videntur. Agathias trans portum in regione Peraea morabatur, ut postremorum decem librorum singularium difficultatibus solvendis operam daret, procul ab urbis strepitu remotus. 10) Prooem. l. c. 11) Hist. III. 1. p. 138. Quod Smyrnae causas orasse coniecerunt, propterea quod *Συρναίων σχολαστικῶν* in libris corruptis vocari vidissent, id vero usque ad stoliditatem argutum est commentum. 12) Iac. Gothofr. ad C. Theod. VIII. 10. 2. Tom. II. p. 627. ed. Lips. 13) Hist. III. l. c. 14) Epigr. 7. 15) Id ex praefatione apparet.

dum edita ¹⁶): quod si ita est, quaecunque in hoc genere Iustiniano antiquiora, post Philippum Thessalonicensem scripta, legimus, alia corona, cuius mentio omnis perierit, comprehensa fuisse necesse est. Qua opera, quam Theodoro Decurioni ¹⁷) inscripsit, palam est eum potentiorum, quales Paulus Silentarius Macedoniusque exconsul erant, quorum plurima colligebat poemata, favorem aucupatam esse. Ex his Paulum laudibus non immeritis extollit, atque clientis officiis comiter colere videtur ¹⁸). Hoc ipse Paulo, nisi me coniectura decipit, Eutychnoque quodam hortantibus ¹⁹), mortuo Iustiniano imperatore ²⁰), ad historiam aevi sui scribendam animum adiecit: quum ad trigesimum certe aetatis annum pervenisset. Credo tamen eum diu colligendis tantummodo narrationibus operam dedisse: namque opus quod ad nos pervenit adeo exiguae molis est, ut, quum ea quae de Chosrois exitu narrantur acciderint anno 577., nemo sibi persuadeat illi conscribendo decennium potuisse impendi: imo eo amplius. Nam ne ista quidem de Persarum regis fuga et morte mox post eventum scripta esse, perspicue apparebit consideranti ²¹). Haud tamen debilis coniectura est, quando Agathias de Mauricii gestis narrabat, hunc adhuc privatum fuisse: quippe quem, absque ulla summi fastigii commemoratione, Pauli filium, magistrum militum, vocat. Id vero ad refellendam Fabricii opinionem sufficeret; qui sibi persuaserat Agathiam, quo tempore Evagrius historiam absolvit, scilicet anno 593., nondum edidisse: at illa, accuratius inspectis verbis quae vir nunquam sine laude commemorandus festinantius legit, ipsa per se concidit ²²). Itaque Agathiam Tiberio adhuc regnante, ante annum 582., quo anno Mauricius imperium adeptus est, e vita decessisse arbitror. Nam obitu eius factum

16) Prooem. p. 6. 17) S. Palatii; de quo officio consule I. Gothofredum ad C. Th. VI. 23. 1. II. p. 126. 18) Hist. V. 9. p. 297. 19) Prooem. p. 7. 8. 20) Ibid. p. 11. 21) Hist. IV. 29. p. 272. 22) Locum posui inter testimonia. Verba *εἰ καὶ μὴ πῶ ἐτυχον ἐκδεσπότες* ad scriptores quos nominaverat referri non possunt: quae si Evagrii mens esset, ratione iubente, scripsisset *τυγχάνουσι*. Sunt illa omnino mendosa, et nescio qua de re interpretanda quae Mauricii animum movere potuerit ut supplicii regi auxilium denegaret.

esse quod historiae opus ad finem non sit perductum; Menander innuit, oratione usus parum quidem apta²³⁾, sed pravae interpretationi minime obnoxia: modo meminerimus Chosrois mortem viginti fere annis post Hunnorum adventum in Thraciam, ubi quinti libri narratio abrumpitur, accidisse. Ac ne quis forte suspicetur ad molestiora negotia delatum, atque ita otio quod historiae scribendae tribueret privatam esse, in eodem vitae genere permansisse vel cognomine teste compertum est. Quo concesso quis credat fieri potuisse ut sponte omitteret gratum laborem a quo omni vi atque unice persequendo negotiis forensibus se distineri queritur²⁴⁾? quae tamen cumulate offerri alias laetandum sibi esse fatetur, ne inopia prematur. Nemo tamen hinc concludat Agathiam annumerandum esse infelicibus illis qui, ne fame vexentur, a litteris recedere coacti sunt. Nam illa erat scholasticorum condicio ut eorum avaritia legibus esset compescenda: neque clientibus caruisse credemus virum qui insigni facundiae gloria et vivus et post mortem floruit. Itaque, nisi lusus est ista de sua sorte querela, illis accensendus erit Agathias qui, nisi admodum laute vivere aliisque largiri possunt, egere sibi videntur. Quae quidem opinio epigrammate confirmatur quo ille, pater oppidi dictus, in municipio suo locum, antea obscoenis immunditiis foedum atque detestabilem, purgasse, atque eleganti aedificio, nescio quo, ornasse dicitur²⁵⁾. Alia fortasse praeterea pietatis officia in patriam contulit: quae non minus propter hanc virtutem quam eloquentiae causa, eum cum patre Memnonio et fratre statua ornavit²⁶⁾: cuius honoris, quum olim fuisset vulgatissimus, illo tempore, in privatos collati, vix aliud superest exemplum.

Mansit autem viro laudato etiam post funus eadem insignis fama eloquentiae: ad quam referendum esse videtur quod Menander, qui eius historiam continuavit, infantiam suam tam vehementer excusat. Itaque quum, renatis sub Basilidarum imperio litteris, eandem laudem appeterent pusilli ingenii homines, Agathiam imitandum sibi sumpsit Leo Diaconus, ut Hasius v. ill. indicavit: cui quod placue-

23) V. testimonia : *ἑρμηθην ἀρξασθαι μετὰ τὴν ἀποβίωσιν Ἀγαθίου.* 24) Hist. III. 1. p. 138. 25) Epigr. 72. 26) Epigr. Michaëlii.

rit in huius scriptoris, quo edito permagnum certe cepit historia incrementum, sermone exquirendo splendidam philologiae documentum edere, id facundissimos quosque Atticos, si quis ad manes de factis nostris rumor manat, non sine invidia ferre existimo. Hodie Agathias vix cuiquam ultra mediocritatem assurgere videbitur: licet G. I. Vossius, haud levis auctoritatis vir, tersum eius atque floridum dicendi genus praedicet. Certe ipse sermo graecus a puritate, quae tamen minima laus esset, longe abest; ac, ne a vitiis quidem grammaticis immunis, haud raro degeneris loquelae nota foedatur: tum vero admixta dialectorum, ionicae praesertim, epicorumque verborum varietate, sive quaesita sive imprudenter assumpta, saepissime offendit. Quae ut condonaveris aevi infelicitati, praecipuaeque difficultati scribendi lingua emoriente, antequam adulta sit atque e matris consortio exierit vulgaris, qua iam quotidie utuntur; tamen, ut laudem tribuas historico, sapientiam gravitatemque requires: at id non minus frustra in Agathia nostro. Imo potius ieiunum ingenium in sententiis prodit quas saepissime profert; tritas admodum atque e locis petitas communibus: ubi vero argute loqui satagit frigidissimas. Viri boni animum cum ostentatione prae se fert: neque tamen, quantum dignoscere licet, falso: immunis ab insectatione pariter atque ab adulatione per universum opus: cuius, quaecumque in eo reprehenderis, ad cognoscendas res gestas summum pretium atque unica utilitas est. Italica tamen negotia parum cognita habuisse videtur, in orientalibus longe versatior. Quem si Procopio quum ingenio tum civili militarique prudentia longe inferiorem esse Gibbono facile concesseris; fatebere tamen eadem ratione super ceteros omnes, qui consecuti sunt, eminere: virum autem multo meliorem esse Procopio.

Christianus an fuerit, in utramque partem disputatum est: verum edito epigrammate quo tabulam Archangelo dedicat²⁷⁾, illam religionem professum esse extra dubium est. A quo si discesseris, inter cetera quae proferri possent firmissimum eiusdem opinionis argumentum esset, quod apophthegma ex novo foedere sibi notum esse prodit²⁸⁾. Neque

27) Epigr. 4. 28) Hist. III. 12. p. 165. cf. Indicem graec. s. v. ζῆλος.

id tamen certum foret indicium: etenim, dominante religione Christiana, paucos illos gentiles qui Constantinopoli degerebant talia nota habuisse non est quod dubitemus: atque ubi id profert Christianum loquentem inducit. Mitem vero animum in reprehendis alienis sacris, nisi improba sint atque immania; et indulgentiam quae errori in huiusmodi rebus, utpote non voluntario, veniam tribuit²⁹⁾; inter saevos illius aevi furores vix alibi exspectares quam apud eos qui dominantium crudelitate et saevitia vexarentur ipsi. Itaque probabile est, gentili patre procreatum, graecanicisque studiis innutritum et delectatum, ne legum poenis hominumque violentiae obnoxius esset, non opinionis vi adductum, Christianis se adiunxisse.

Historiarum libri vulgo ex codice Lugdunensi inscribuntur *περὶ τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλείας*: vitio manifesto: quum scriptor se de morte Iustini Germani f. — qui iubente Iustino iun. Imp. necatus est — IV. 22. p. 255. : atque de Chosrois fine (577.) IV. 29. p. 272. dicturum esse promittat. At idem codex recte, pro illius aetatis more, quem ab Evagrío, Ioanne Epiphaniensi, aliisque servatum videmus, libros *τόμους* vocat.

Codices scripti perpauci supersunt. De Rehdigerano et Lugdunensi, quibus usus sum, dixi. Vaticanum membranaeum esse, antiquum, mihi significavit Ang. Maius v. ill. qui variantes scripturas ex quarti libri initio delibatas speciminis loco misit. Eae cum Rehdigerano libro ita conveniunt ut valde probabile sit hunc inde exscriptum esse. Exscriptus autem est ex codice integro: ut Vaticanus, monente Maio, nunc quidem est, suppletis a recentiore manu aliquot foliis, sed quoniam ea aliquando deerant, inde ortae sunt lacunae in versione Personae; licet codici quo is usus est cum Rehdigerano proxima intercedat affinitas. Tamen hic Vaticanus codex ut aliquando inspiciatur, optandum est; quo plane de fide atque auctoritate Rehdigerani constare possit. Praeterea ex Montefalconio Harlesius Fabricio adscripsit, integrum opus exstare graece inter codices scriptos Ottobonanos; atque in cod. MMIV. bibliothecae Vaticanae antiquae

²⁹⁾ Hist. I. 7. p. 28.

Agathiam de bello Gothorum: e contrario in Marciana Venetiis cod. DCCXII. libros posteriores, deficientibus primo et secundi parte: scilicet, ut videtur, illa ipsa de Narsetis bello Italico narratione.

Quum autem Agathias in eorum numero fuerit historicorum quos Constantinus Porphyrogenitus in *eglogas* redigi iussit, leguntur ex illo tria de legationibus excerpta in Codice Bavaro, quorum collatio cum editis debetur doctissimo Spengelio. Multo plus idem scriptor ad titulum de sententiis conferre debebat, quem nuperrime in luminis oras reduxit ill. Maius: vir iuvandis litteris divinitus saeculo nostro concessus, et „cui nemo civi' neque hostis quibit pro factis reddere operae pretium.” Sex folia de his excerptis superesse is nos edocet (Coll. Vaticanæ scriptorum graecorum II. p. 464.): quorum collationem ab eius amicitia petissem, impetraturumque fuisse certe scio; verum opere iam profligato nolui molestus esse viro minime otioso.

Praeterea superest in Parisinae regiae cod. MDCI. membranaceo, Fonteblandensi, folium unicum, cuius lectiones quae variant, dedi. Iisdem fortasse terminis continetur fragmentum de Francis Laurentianum LIX. 17. 9. — ubi in plut. LXXIV., 13. 64. varia ex quinque libris excerpta inveniri, Harlesius annotavit, Bandinium secutus, cat. codd. gr. II. p. 530. III. p. 113. quod opus inspicient quibus illud frui posse contingit.

Hadrianus Iunius Animadversionum I. 4. ut interpretis oscitantiam et recordiam confutaret, aliquot Agathiae locos graece transcripsit, multis annis ante principem editionem graecam. Ac planum quidem est, lunium videri se uti exemplari graeco voluisse: quae tamen affert ea cuncta ex Snida desumpta sunt; terminantur enim plane iisdem finibus quibus illius excerpta, eiusque scripturam dissentientem a codicibus repraesentant.

Editiones tres graecas, quae hucusque prodierant, supra in praefatione indicavi: ubi etiam de latina versione egi, quam Christophorus Persona, prior S. Balbinae, confecit: qui itidem partem librorum Procopii transtulit. Eam in Fabricii bibliotheca, ab Harlesio recognita, invenio im-

pressam esse Romae ap. Iac. Mazochium 1516. fol. repetitam deinde Augustae Vindelicorum per Sigism. Grimm et M. Wirsung 1519. 4. et postea cum Procopio atque Iornande, aliisque affinis argumenti libris, praemissa Beati Rhenani praefatione, Basileae ap. Hervagium 1531. fol. et Lugd. 1594. 8.:— dedicationem Personae ad Sixtum IV. Pont. M. editam esse in dissertationibus Zeni Vossianis II. p. 141 — 144.

Ego usus sum editione quae a Fabricio dicitur prodiisse anno 1576. Basileae ap. P. Pernam; sed anni notam in exemplo quod mihi adest frustra quaesivi. Ibi Agathiae praemittuntur Zosimus a Leunclavio, Procopius a Raphaele Volaterrano, Personaque ipso, versus: subiiciuntur ambo Iornandis libelli, et Leonardus Aretinus de bello Italico. Quod Fabricius in hac editione versionem Agathiae ex recensione sive interpolatione Io. Leunclavii haberi dicit, is error est. Nihil mutavit Leunclavius; contentus locis non adeo multis in margine correctionem indicare: sed quum, finita impressione, Rehdigeranum codicem utendum accepisset, ea quae interpres, sive propter codicis defectum sive ob alias nescio quas rationes, omiserat, vertit: non paucis locis plane insanam versionem meliore mutavit: ea omnia sub finem praefationis collecta proposuit: *Agathiam interpolatum* inscripsit.

Bellum Butiliæ, primum librum Agathiae, secundi-que initium, magus Grotius vertit in Historia Gothorum, Vandalorum et Longobardorum, Amstelod. 1655. 8.: eam versionem loco Vulcanianae non posuisse, quatenus patet, licet deinde ad peiorem redeundum fuisset, male me poenitet.

Haec hactenus. Nam de Anthologia Agathiae disserere, ab hoc loco meisque rationibus maxime foret alienum.

TESTIMONIA ET IUDICIA DE AGATHIA.

ΜΙΧΑΗΛΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Ἡ πόλις Ἀγαθίαν τὸν ῥήτορα, τὸν στιχαιοιδόν,
δίζυγος εὐειπῆς ξυθμόν ἀγασσαμένη,
ὡς μήτηρ ἐτέλεσσεν ἐφ' υἱεῖ, καὶ πόρε τήνδε
εἰκόνα, καὶ στοργῆς μάρτυρα καὶ σοφίης·
Μεμόνιον δὲ τοκῆα, κασίγνητόν τε σὺν αὐτῷ
ἔστισε, γενεῆς σύμβολα σεμνοτάτης.

EVAGRIUS, *hist. eccl.* IV. 24. *ex ed. Rob. Steph.*
πέπρακται δὲ καὶ ἕτερα τῷ Ναροῦ λόγον πολλοῦ ἄξια, Βου-
σελίον καὶ Συνδοῦαλδον καταπολεμήσαντι, καὶ τὰ πολλὰ
προσκητῆσαμένῳ μέχρι Ὠκεανοῦ ἄπερ Ἀγαθία μὲν γέγραπται
τῷ ῥήτορι, οὐπω δὲ ἐς ἡμᾶς ἀφῆται.

IDEM, *ibid.* V. 24.

τὰ ἐχόμενα δὲ τούτῳ (τῷ Προκοπίῳ) Ἀγαθία (sic) τῷ ῥή-
τορι καὶ Ἰωάννῃ ἐμῷ τε καὶ πολίτῃ καὶ συγγενεῖ καθ' εἰρμὸν
ιστόρηται, μέχρι τῆς Χοσροῦ τοῦ νέου πρὸς Ῥωμαίους
φυγῆς, καὶ τῆς εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ἀποκαταστάσεως,
Μαυρικίου ἡ ὑποδεξαμένου — βασιλικῶς, καὶ — καταγα-
γόντος, εἰ καὶ μήπω ἔτυχον ἐκδεδωκότες.

IOANNES SCHOLASTICUS EPIPHANIENSIS *initio fragmenti.*

τὰ μὲν ὅσα Ῥωμαῖοί τε καὶ Μῆδοι πολεμοῦντες ἀλλήλοις
ἔπαθόν τε καὶ ἔδρασαν κατὰ τὴν Ἰουστινιανοῦ τοῦ Ῥωμαίων
αὐτοκράτορος βασιλείαν, γέγραπται Ἀγαθία τῷ Μαυριναίῳ,
ἀνδρὶ τοῖς ἐν Βυζαντίῳ ῥήτορσι καταλεγέντι διαφανῶς, καὶ
μετάγε Προκοπίον τὸν Καισαρέα τὰ πρὸς τοὺς βαρβάρους
πραχθέντα ἀναγράψαντι.

MENANDER PROTECTOR *ap. Suidam s. v. Μένανδρος.*

ὠρμήθην ἐπὶ τήνδε συγγραφὴν, ἄρξασθαι μετὰ τὴν ἀποβίω-
σιν τοῦ Ἀγαθίου, καὶ τῆς ιστορίας ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν.

SUIDAS et EUDOCIA *s. v. Ἀγαθίας.*

Ἀγαθίας σχολαστικὸς Συμωναῖος (*meliores Codd. ap. Suidam*

Μυριναῖος) ὁ γράψας τὴν μετὰ Προκόπιον ἱστορίαν τὸν Καισαρέα, τὰ κατὰ Βελισάριον, καὶ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Λιβύῃ πράξεις· τουτέστι τὰ κατὰ Ναρσῆν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ τὰ ἐν Αζικῇ καὶ Βυζαντίῳ. οὗτος συνέταξε καὶ ἕτερα βιβλία ἔμμεγρά τε καὶ καταλογάδην, τὰ τε καλούμενα Δαφνιακά, καὶ τὸν κύκλον τῶν νέων ἐπιγραμμάτων, ὧν αὐτὸς συνῆξεν ἐκ τῶν κατὰ καιρὸν ποιητῶν· συνήκμασε δὲ Παύλῳ τῷ Σιλεντιαρῶ καὶ Μακεδονίῳ τῷ ὑπάτῳ, καὶ Τριβουνιανῷ, ἐπὶ τῶν Ἰουστινιανοῦ χρόνων.

SCHOLIUM PALATINAE ANTHOLOGIAE.

Ἀγαθίου σχολαστικοῦ Ἀσιανοῦ Μυριναίου, οὗ στέφανος ἀλλὰ συναγωγή νέων ἐπιγραμμάτων. ἤκμασεν δ' οὗτος ὁ Ἀγαθίας ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου· ἔγραψεν δὲ καὶ ἱστορίαν καὶ τὰ ἐπονομαζόμενα Δαφνιακά· ἔγραψε δὲ ταῦτα ἐπιγράμματα πρὸς Θεόδωρον Δεκουρίωνα.

GER. IOH. VOSSIUS *de histor. graecis* II. 22.

Multum illa tempora ornabat Agathias. — Dictione utitur tersa et florida. Gentilem fuisse praeter alia ostendit illud *φασίν*, quo libro III. utitur cum sermo sit de martyrio B. Stephani.

GIBBON, *the history of the decline and fall of the Roman empire*: c. XLIII. ann. 47.

We must now relinquish a statesman and soldier (Procopius), to attend the footsteps of a poet and rhetorician.

SPECIMEN VERSIONIS CHRISTOPHORI PERSONAE.

Lib. II. capita 28. 29.

Nunc autem ubi de Chosroe perpauca explicarim, confestim ad ea me referam, quae narrare iam coepi. Non enim hunc Persae solum ultra, quam decet, laudibus ferunt et demirantur; sed Romanorum plerique ut eloquentiae studiosum, et qui ad nostrae philosophiae summam pervenerit notionem, et Graeca opera in Persicam linguam nonnulla transtulerit: (addunt tamen et stagiretem, id est, vini amphoram, longe melius perpotasse, quam rhetor paeanicus olori perscripserit fabulam): quin etiam Platonicis imbutum dogmatibus tradunt, atque adeo, ut ne Timaeus hunc quidem praetereat, tametsi lineari speculatione divarietur, et naturae rimetur motus, nec Phaedon ipse, neque Gorgias, vel dialogorum autor alius quisquam, ut Parmenides, et caeteri item, quibus varia sententiarum profunditate sunt multa conscripta. Ipse vero non egregie adeo hunc eruditum fuisse existimaverim, ut summam disciplinarum teneret. Qui enim fieri id poterat, veram illam et liberam ut veterum nominum pronunciationem, ita et rebus ipsis maxime congruentem, lingua quaedam ut agrestis, et rudior, et a Musis penitus aliena servaret? quo inquam pacto vir regio fastu ex immodicis adulationibus ab ineunte aetate illectus, ac vivendi consuetudinem nactus supra modum barbaricam, et qui bella semper et acies animo agitarit, exerceri in his poterat disciplinis, ex hisque sibi fructus aliquid vendicare? Quod si quis idcirco hunc laudet, quia quum rex esset, et Persa, tantarumque gentium et maximarum rerum curam haberet, utcunque tamen degustare artes literarias voluisset, ex eaque ut gloriam, ita et animi capere voluptatem, profecto et ipse hunc laudarem, perinde prae caeteris barbaris admirandum. Sed qui hunc nimium sapientem appellant, et quasi philosophos caeteros praestitisset, omnium artium disciplinarumque causas nosse affirmant, et qualem fortasse peripatetici maxime eruditum praefiniunt: deprehendetur is haud dubie nihil prorsus ea, quae vera sunt, pervidisse; sed vulgi duntaxat famam sectari. Vir quidam genere Syrus, Uranius vocitatus, dum Byzantii versaretur, artem quidem medicam profitebatur, sed Aristotelicae disciplinae prorsus ignarus, nil denique vera cognitione tenebat; fremebundus tamen et insolens quammulta se percalleré iactabat: et quum forte inter coetus hominum versaretur, ut erat suapte

natura contentiosior, saepe etiam pro regibus portibus ipsi astabat, plerumque in librariorum tabernis venalitiis assidebat, et ad hominum turmas se eodem cogentium, verba magna perinde mirabundus et stupidus factitabat, consueta quaedam de deo, longis verborum ambagibus, his, qui se circumstiterent postulanti, qualis nam scilicet esset illi natura, quae nam substantia, utrum afficiatur, utrum curae sit expertus, et alia quaedam eiusmodi. qui vero ista profitebatur, ne grammaticum quidem adisse unquam crediderim, nec vitam forte rectiorem egisse. Proinde putent hi facile aliquid esse et plane promptissimum, aut cuique pervium, quod vulgo fertur, pedem porrigere, et Theologiam attingere: quum hanc constet rem esse et probatam, et inexplicabilem, et longe superiorem, quam ut eam assequi cogitatio queat imperitorum, qui ignorando hanc demirentur. Sunt namque, qui vesperi ex ipsa statim ebrietate et crapula impediti quammulta deblaterent, deque excellentissimis rebus illis, divinisque quaestionibus sermones indecenter incoeptent, et in eiusmodi nugando delirent, et haud secus ac qui aleam ludunt, rixentur. Hisce in rebus principatum nactus Uranius, perinde Homericus ille Thersites alios arguebat, extrahereque in longum sermones minime desistebat, etsi alias de deo haud satis recte sentiret: nec sane disceptationem sinebat, iamdiu incoeptam, ordine saltem suo procedere; sed apertiora potius confundebat, et quaesitae rei propulsabat inventionem. Volebat hic forsitan Platonis Pythonem, Sextumque denique imitari, et eorum more responsiones ut fierent, ut finis esset nil obturbari, quia id animo praesumptum iam esset, nihil esse penitus constitutum. Sed Platonica ista haud satis ille didicerat, nisi forte alicunde venatus perpauca collegisset, quibus posset ineruditos iam fallere. Et quemadmodum literarum erat is re ignarus, ita et honorum morum omnium expertus. Istiusmodi quum esset Uranius, ad Persas se contulit, per Areobindum Persam, et regis tunc oratorem, ut cothurnus et nebulo ductus, nimirum qui ea sibi ornamenta stolidè vendicasset, quibus omnino careret, palliumque protinus induit, quod disciplinarum magistri gestare apud nos solent. Sic itaque obstipa superbaque facie Chosroem adivit. tum ille inopinato miraculo percitus, et sacrum aliquid esse imaginatus, suspicatusque verum hunc esse philosophum, (nam et ita apud Persas vocabatur), eundem hunc et libens vidit, ac benigne suscepit, Magos deinde ad se convocatos, cum novo philosopho ut sermones conferrent, constituit; deque rerum ortu naturaque ut disceptatio haberetur, iniunxit; et utrum id omne, quod visitur, finem sit habiturum; namve unum esse omnium rerum principium putandum sit.

EDITIONIS PARISINAE DEDICATIO.

POSTERITATI.

GALLIA ET HISPANIA

FUNESTISSIMIS BELLIS ANNOS SUPRA VIGINTI

DISTRAHEBANTUR.

IULIUS MAZARINUS

DEPLORATAM PACEM

EXCITAVIT UNUS ET BEATAM TRANQUILLITATEM

QUAQUA PATENT LATISSIMA DUO REGNA

FELICITER IMPARTITUS EST.

INGENS FACINUS

ADUMBRARE CERTATIM CONTENDIT

ORATORUM ET POETARUM

INFINITA NATIO.

VANUS UTRORUMQUE LABOR.

HOC NUDO ET CONTRACTO PANEGRICO

ASSERIT

EMINENTISSIMO PRINCIPI

IMMORTALITATEM

IMMORTALITATIS PARENS

TYPOGRAPHIA REGIA.

Scribat ad praelum

EMINENTIAE SUAE ADDICTISSIMUS

SEBASTIANUS MABRE,

ex filia nepos SEBASTIANI GRAMOISY,

Typographiae Regiae Curatoris.

B. VULCANII EPISTOLA.

ILLUSTRIBUS AMPLISSIMISQUE VIRIS

ORDINIBUS

HOLLANDIAE ET WESTFRISIAE,
DOMINIS POTENTISSIMIS.

Cum variae sint artes ac scientiae, societati generis humani conducibiles ac necessariae, Illustres Amplissimique Viri, maximam profecto laudem merentur ii qui ad eas perdiscendas et ad publicam utilitatem accommodandas omne suum studium atque operam conferunt. Proxima est eorum laus quorum labor omnis atque industria versatur in linguis authoribusque quibus illae ipsae artes sunt tractatae nobisque traditae excolendis atque illustrandis, quique vel veteres scriptores Graecos e situ et squallore eruunt et in lucem proferunt, vel iam antea editos, sed male ab indoctis interpretibus habitos, refingunt, et pristino suoque nitore integritatique restituunt. Quod quidem studium tametsi ob exiguam quae inde affulget lucri spem perpaucos hodie habet sectatores (plerique enim eas artes sequuntur e quibus facilis est ad opes et honores cursus) mihi tamen, qui studiorum dignitatem non privato quaestu sed publica utilitate metiri soleo, mirifice semper placuit. Utilitatem vero quam hoc studii genus secum trahit longe maximam quis obsecro est adeo rudis ut in dubium vocet? Si enim hoc in confesso est ex veterum Graecorum fontibus doctrinam omnem esse hauriendam; quis non videt quanti intersit ut illi ipsi fontes puri atque illimes conser-

ventur? Quantopere vero eos contaminarit atque polluerit crassa nonnullorum interpretum inscitia, nemo est etiam infra mediocritatem doctus qui nesciat; sensique ipse cum in aliis multis authoribus, tum vero praecipue in Cyrilli Alexandrini Thesaurio, et divinis illis de Trinitate libris, in quibus nihil fere agnosco Cyrilli praeter nudum illius nomen. Hanc itaque Spartam, ut ita dicam, linguariam, hoc est interpretandi Graecos authores et in Latinam linguam convertendi rationem, veluti genio naturaeque meae convenientiorem semel amplexus, dedi operam hactenus ut pro virili ornarem; et quidem non pauca veterum authorum Theologica, Philosophica, Historica Poëticaque scripta partim antea non edita Latine verti, partim edita quidem, sed ita ut ἀνεκδότοις ἐναλίγκια merito censi possent, nova interpretatione donavi, non exiguo uti spero rei literariae bono. Tametsi ex iis quaedam, nescio quo malo fato, magno certe meo cum dolore, neque minore cum incommodo publico, summoque multorum doctissimorum virorum desiderio, totos iam quindecim annos apud Typographum cui ea excudenda dederam haerent. Nunc vero Agathiam historicum optimum qui Iustiniani Imperatoris res gestas post Procopium Caesariensem est persequutus, Graece antehac nunquam typis editum, in lucem emitto; Agathiam, inquam, virum suae aetatis doctissimum, quique unus illam διζύγα ἐπέτην, hoc est Poëticen cum Oratoria, ita coniunxit, ut dubium sit in utra magis excelluerit; in utraque certe non dubiam de omnibus sui aevi scriptoribus victoriam reportavit. E cuius editione plurimum et Historiae et Graecae linguae incrementi ornamentique est accessurum. Quum enim varia gravissimaque bella adversus populosissimas potentissimasque nationes, Francos scilicet, Gotthos, Vandalos, Hunnos, et Persas gesta describat; tum vero de eorum moribus atque institutis, ac praecipue de Persicorum regum genealogia ac politia, multa commemorat scitu dignissima quae apud alios scriptores nusquam reperiantur. Stilus ipse plane est floridus atque amoenus, multis sententiarum luminibus illustratus. Verbis vero utitur selectissimis, et frequenter a communi usu ac significatione remotis; adeo ut Suidas diligens glossographus potissimam Lexici sui partem ex huius

scriptis conclinnarit. Hunc itaque Agathiam scriptorem luculentissimum, quem olim Persona ita lutularat ac deformarat, ut quicumque eum attingeret merito exclamaret: *Aquam manibus; εὐπρόσωπον* nitidioreque habitu a me donatum vobis, Illustres Amplissimique Viri, merito inscribendum dicandumque existimavi: primum, quod ex hac vestra Academia in lucem prodeat; in qua quum iam tredecim circiter annos vestro beneficio honestissimo hoc otio literario fruar, vehementer me officio meo defuturum putavi, nisi darem operam ut exstaret publicum aliquod singularis meae erga vos observantiae gratique animi monumentum: deinde, quod non indignum vobis hoc munusculum literarium indicarem, cum ob authorem ipsum qui apud doctos omnes summo semper fuit in precio, tum vero magni illius Imperatoris cuius historiam scribit nomine; in qua quidem historia multa conscribuntur sapienter ab illo prudenterque excogitata, felicissimeque perfecta; e quibus nonnulla uti spero in usus vestros convertere poteritis ad florentissimam Rempublicam vestram stabiliendam et nominis vestri celebritatem, quae rerum pro libertate tuenda gestarum magnitudine longe lateque est propagata, magis magisque augendam. Mihi interea nihil gratius accidere poterit, quam si intelligam studium hoc meum vobis, Illustres Amplissimique Viri, probari; magnumque mihi honorificum iudicium vestrum calcar addiderit ad alia id genus veterum Graecorum monumenta e Bibliothecae meae penu deprenda et Latine vertenda publicoque communicanda.

Deus Opt. Max. Illustres Amplissimique Viri, Reipublicae eiusque seminario Academiae vos quam diutissime servet incolumes. Lugduni Batavorum, Anno Domini MDXCIV. Kalend. Ianuariis.

ILL. DD. VV.

Addictissimus

BONAVENTURA VULCANIUS.

CARMINA IN LAUDEM
EDITIONIS VULCANIANAE.

IN AGATHIAM
A BONAV. VULCANIO EDITUM.

Ἀγαθίας ἦν μὴ πολὺστορι γύσατο βιβλῶ
Πέρσας καὶ Περσῶν ἔργα παλαιγενέων,
αἰῶν παρθαμάτωρ, καὶ νῦξ ἀμάθουε μέλαινα
Πέρσας καὶ Περσῶν ἔργα παλαιγενέων.
Ἀγαθίαν δ' ἦν μὴ Βουλκάνιος ἔξελε λήθης,
Ἀγαθίαν λήθης ἀμφοκέλυψε κόνης.
καὶ κε πολὺς τοπάλαι, Βουλκάνιε, σεῖο ἔκητο
Ἀγαθία τε ἀγῶν ὄρωτο καὶ ἱστορίῃ.
νῦν δ' ἀμφω δισσοῖσιν ὀφείλετον, ἱστορίῃ μὲν
Ἀγαθία πλείστον, σοὶ πλέον Ἀγαθίας.

ΙΩΣΗΠΠΟΣ ΣΚΑΛΑΝΟΣ ΙΟΥΔΑΙΑΩΣ.

AGATHIAS ni iam fastis prius asseruisset
Persas, et veterum Persica gesta ducum,
Tempus edax, et vis seclorum aboleret opuca
Persas, et veterum Persica gesta ducum.
Ni leto Agathiam eriperet Vulcanius, olim
Agathiam leti conderet alta cinis.
Et iam, Vulcani, propter te, maxima rerum
Lis foret Agathian inter et Historiam.
Sed devinzerunt ambos duo. Plurima debet
Historia Agathiae, plura tibi Agathias.

IOSEPHUS SCALIGER IUL. CAES. F.

AD DOCTISSIMUM VIRUM
BONAVENTURAM VULCANIUM
GRAECARUM LITERARUM IN ACADEMIA
Lugdunensi apud Batavos Professorem.

Quod me Vulcani carmen doctissime poscis:
Frustra es, ceu vivam ex pumice aquam elicias.
Non mihi tam proclive bonos est scribere versus,
Quam tibi scriptores restituuisse bonos.

FR. DUYCKIUS Cos. Leyd.

IN AGATHIAE HISTORIAM

A CL. V. BONAVENTURA VULCANIO GRAECE ET LATINE EDITAM

HIEREMIAS BASTINGIUS S. T. D.

ET COLLEGII THEOLOGICI REGENS:

ÆNEAS debet vitam post fata MARONI:
 INDUPERATOR ovas *Historico* AGATHIA.
Gloria nam maior tanto est tibi: ficta Poesis
A vera quanto vincitur Historia.
Macte sed o virtute tua dilecte Camoenis
Qui clarus volitas docta per ora virum
VULCANI, quem non ullos subiisse labores
Tædui, æternum ut viveret AGATHIAS.
AGATHIAS inquam, Graiis ut cognitus olim
Nunc Graiis pariter cognitus et Latiiis.
Sic quondam de te est meritus doctissime Rhetor
Romanaeque decus QUINTILIANE togæ,
POGGIUS: hunc quanquam superas hoc nomine, cultu
Quod per te gemino splendeat AGATHIAS.
I nunc MOME crepa, et male carpere desine qui te est
Pasibus innumeris doctior et melior.
Vos autem PROCERES quibus hæc monumenta dicantur,
Ut vestro maneant tuta sub imperio,
Hunc redamate virum, tuque o BATTAVIA gaude
Lucem ex te AGATHIAS quod redivivus habet.

PAULLUS G. F. P. N.

MERULA.

QUID hic recens scriptoris orti contuor?
Proles cluor Agathi. Ominis nomen boni
Adnosco. Nam qui audit bonus, plerum bonus est,
Quique a bono natus, bonus ille plurimum.
Lares mihi Smyrnae paterni, quæ suum
Civem esse Homerum, principem vatum omnium,
Princeps probavit olim et ante caeteras,
Quæ iniverant certamen, urbis Graeciae.
Fere est, ut adsim ab inferæ ripa Stygis.
Quæ Morta te pressit favissis circites
Mille ampliusque obliviosis? plozeno
Quæ Fors silente, docte foetus, te obruit?
Incommodo maloque maximo omnium,
Cordi quibus curæque gesta quæ retro.
Immanitas Gotthorum et Hunnorum fera
Med æviterno munciparat carceri;
Ut, quidquid a fatiis mihi vitæ super,
Inglorium esset atque squalo sordidum.
At unde tantum sævitatibus? Luctuum,
Quibus nec unquam finis esset neque modus,
Causam me eis certissimum monerat fore
Ecfata vatum, quos adirant; dictio.
Immersi enim crudele moerorum mare,
Et conscii, quæ non semel passi, iugum;

Non nesciebant perciti, me nascier,
 Quo noscier docente debebant trucum
 Clades avorum, lancinati corporum
 Arius, potitum naeniae cadaverum,
 Atrociūque vastitates funerum;
 Quo noscier docente posteros, ducum
 Iustiniani Principis victoriae,
 Et fixa de victis trophaea phalangibus,
 Actique superbiter triumphi nobiles.
 Hinc natus olim lacrumarum fons mihi.
 At serio, sero licet, Vulcanius,
 Misertus infortunii nuper mei,
 Multa incalatus, audit miserum, prece,
 Specus, quibus claudebar, altos pertudit,
 Me duxit endo primus oras luminis,
 Et fecit, ut me totus orbis perlegat:
 Sive hoc voluntas, sive noluntas fuit,
 Quorum efferata mente dirae mi dies,
 Plenae aegritudinūque saepe luxerunt.
 Nec me modo artis liberavit vinculis;
 Sed et polivit arte, quod fuit potis,
 Docta, et, quod instar muneris magni mihi,
 Fecit bilinguem, quae unilinguis vix eram.
 Felix tui adsertore iuris ter quater,
 Felix viri polite tanti dextera:
 Linguis fruare et luce, parta quae tibi,
 Ducente et auspicante summo vindice.
 Vicem refer, tuique nomen vindica
 Ducis Auspiciisque ab luce temporaria,
 Linguasque perde virulentas, qui mali
 Male tibi tuoque vindici volunt.
 Ast Gotthus, Hunnus, Francus immensum fremant
 Quantum, cruenti caede nupera manus;
 Redhostiendum, quae patrare hostilia.
 Gotthus patrumque et dissipator pignerum,
 Hunnus senum et saevus nefrendum carnis ex,
 Et Francus haustum faucibus sanguen vomens,
 Fremant frequente strage se pavirier,
 Fremant sibi tam crebra fligi volnera,
 Crebras suorum audirier mortes fremant.

Εἰς τὸν Εὐτύχεια Ἡφαιστον
 ἐκδιδόντα τὸν Ἀγαθίαν τῷ χρόνῳ σχεδὸν ἀφανισθέντα.

Πείθους θελξίνδου τερετίσματα δαίδαλα τύμβῳ,
 (φεῦ κηρὸς φθονεροῦ) κεύθετο ληθεδόνος.
 Ξύλλαβεν Ἡφαιστος, πυρσὸν παλινάγρετον ἄψας,
 ὄρφνην τε σχεδάσας ὡς πρόμος ἰδομοσύνης.
 δὸς ῥαπίδ' Ἡφαιστῷ πτερόεις διεγερτικὸν Ἑρμῆ,
 λείπειαι, ἴσα φέρειν οὐκ ὀδὸς τε πέλεις.
 σὺ φθίμενον ζωγρεῖς ἐπικήριον αὐδὸς ἔοντα·
 δὲ δὲ νεοχμεῖται ἀτρυτα, γομποπαγῆ.

ΜΟΛΙΝΕΟΣ.

AD CLARISSIMUM VIRUM

D. BONAVENTURAM VULCANIUM.

CONIUNCTAM Marti Venerem quondam indice Phoebō
 Vulcanus tecto ut sensit adulterio,
 Extemplo exarsit; laqueosque et daedala nectens
 Retia, in amplexu detinuit medio,
 Admisitque Deos. Dudum latuere reposti
 Augusti Annales, Persicaque historia,
 Pluraque, museo quae dudum emblemate struxit
 Indelibatus flos populi AGATHIUS,
 Nec spes ulla fuit, posse unquam lumen apisci
 Extracta ex atris Invidiae tenebris,
 Quum tu illa in dias producti luminis auras,
 VULCANI, plures pectore habens genios.
 Felicem o sortem! Vix te duo numina possunt
 Unum, cum Phoebō Lemnius exprimere.
 Vidisti abstrusum: Phoebus videt omnia primus.
 Per te alii: nempe id Mulciberis proprium est.
 At tu dum tenebris alta et caligine mersum
 Extemplo virga protrahis in medium,
 Dumque idem interpres Latio facis ore loquentem,
 Unus fis gemino nomine Mercurius.

PETRUS BERTIUS.

RICHARDUS THOMSON.

QUO me CALLIOPE vocas
 Intermissa diu? parce precor, precor.
 Non sum qui bene nervias
 Gubernem, artificii aut barbiton harmoge.
 Defunctam paries chelyn
 Iam pridem, et citharam servat inutilem.
 Quin si MULCIBEREM paras
 Clarare egregiae laudis adorea,
 Et caelo inserere arduo
 Vectum perpetui carminis alite.
 Ecquis CALLIMACHO prior?
 Qui lauru Latia implicitus comas
 Vates, Elysiis iugis,
 MUSAEOPOTIOR, carmina dividit.
 Cuius si citharae tamen
 Aptari nequeat MULCIBER: inclytum
 Quamvis illa DIESPITREM
 DIANAM, et teneras aurea, VIRGINES
 Et PHOEBUM celebret patrem.
 O divum, o hominum CALLIOPE quies
 In collem hinc HELICONIUM,
 MUSARUMQUE CHOROS transfer amabiles,
 Ut mistus DEA, GRATIS
 Ad dextrum sedeat clarus APOLLINEM.
 Mox lauru POLUHYMNIA
 Vescentem resonet praepete barbito.

I D E M.

AGATHIAM ut vidit caelo BELISARIUS alto,
 Qua sacra IUNOBIS lacte respersa via est;
 Iam tersum prodire, et docto pumice rasum,
 Atque adeo amissae iam reducem patriae;
 Quas, inquit, referam grates tibi, magne virorum,
 VULCANI, cuius munere et ingenio
 Nunc vivit bonus AGATHIAS: ego denique factus
 Clarior, ereptos non querar hinc oculos?

IN AGATHIAM
 A BONAVENTURA VULCANIO,
 INTER DOCTOS NOSTRAE AETATIS PRINCIPES
 Viro Clarissimo, editum et restitutum.

CARMINE Pierio VULCANI fundere laudes
 Est operae premium; mea stant praecordia Phoebō
 Ardua molimur: rerum sapientia Pallas,
 Quae sacra doctorum prudentia fontigenarum,
 Et rationis apex, sine qua tentata labascunt,
 Deprecor ad suetum dignata illabere munus.
 Feralemne canam cladem, qua cuncta Pelasgum
 Occumbunt monumenta virum, praeclara reperta
 Ausonidum; Agathiam truditque ad pallida templa
 Lethi barbaries, quem FELIX illa deorum
 Progenies, acie genus insuperabile mentis,
 Flos virtusque virum, profundo gurgite mersum
 Protrahit oblit, diasque in luminis oras
 Iam properat, Ciceronis dulcia mella sonantem.
 E tenebris tantis tam clarum exculpere lumen,
 Divinae rationis opus, quod tu potuisti
 Primus, nec me animi fallit, nunc vivis in oris
 Caelorum fama, propter divina reperta.
 Aeternaque tuo capiti dare frunde coronam
 Turba Camoenarum gestit, sic iussit Apollo.
 Quin nos ingenii miramur acumina tanta
 VULCANI, potuit qui vulnera mente sagaci
 Tollere doctus lapis; dic quis dicere digno
 Hoc potis eloquio? mortali corpore cretus
 Nemo, ut opinor, erit, pollenti pectore carmen
 Condere qui possit, rerum iubet ut maiestas
 Nec modo si redeat, qui saxa sequacia ductans
 Cantibus auritos exstruxit carmine muros.
 Iam nunc Aonia crinem circumdate sarta
 Salve, Te veneror, vestigia semper adorans,

Idque aeternum, ita iubet virtus et eruditio tua eximia,
 sic testor et voveo licet impolito hoc carmine.

IANUS A WOUWEREN.

B. VULCANII
DEDICATIO ET PRAEFATIO
NOTARUM IN AGATHIAM.

NOBILISS. AMPLISSIMOQUE VIRO,
D. IOANNI AB GLDENBARNEVELT,
IURISCONSULTO CLARISSIMO
ILLUSTRUM ORDINUM HOLLANDIAE ET WESTFRISIAE
ADVOCATO ET A CONSILIIIS.

Quod Agathiae meo superioribus hisce diebus ad Illustres Hollandiae et Westfrisiae Ordines aditum aperueris, nobiliss. amplissimeque vir, secutus es ingenitam tibi planeque propriam benignitatem tuam, et singulare quoddam iuvandi ornandique literarum cultores studium. Quod vero illi ipsi Ordines hoc quidquid est meae opellae illustri ipsorum nomini inscriptum adeo splendido praemio compensarint; fecerunt profecto rem potentissima florentissimaque Republica sua dignissimam, et mihi liberalitate sua plusquam regia maximum ad hoc studii genus alacrius persequendum calcar addiderunt. Recte vero Symmachus (Lib. I. Epist. 73.), ad Hesperium suum scribens, Scis, inquit, bonas artes honore nutriri, atque hoc specimen esse florentis Reipublicae, ut disciplinarum professoribus praemia opulenta pendantur. Quo quidem eximio beneficio ut me sibi in perpetuum devinxerunt: ita tibi, vir nobiliss. qui summa apud Ordines ob eximiam doctrinam prudentiamque tuam, et praeclara in Rempubl. merita, vales autoritate et gratia, quod tua imprimis commendatione adeo uberem honorificumque laborum meorum fructum perceperim, quam maximas possum ago gratias, relaturus aliquando, si occasio et facultas suppetat. Interea, memoris gratique animi veluti pignus

B. VULCANII DEDICATIO NOTARUM. XXXV

quoddam, habe a me hasce NOTAS, post editum in lucem Agathiam natas, eoque praecipue consilio tuo nomini destinatas, ut summum tuum erga literatos studium, et insignes virtutes tuas, quae te omnibus admirabilem reddunt pariter et amabilem, exteris etiam hominibus faciant notas.

Bene vale, nobiliss. amplissimeque vir, et rei literariae magis ac magis fave. Erit hoc tibi imprimis honorificum, et Reipubl. salutare. Lugduni Bataavorum. Anno Domini MDXCIV.

Dignitatis tuae studiosissimus

BON. VULCANIUS.

CANDIDO LECTORI.

ANNUS est integer quod Agathias hic meus graece est excusus, neque multo minus quod et latinus. Ad graecam editionem usae sunt operae typographicae codice meo vetere manuscripto, quem propter valetudinem tum temporis incommodam, aliasque iustas ob causas, transcribere nec licuit nec libuit. Quo factum est ut praeter vitia exemplaris quae consulto ita reliqueram, quod eorum castigationem notis meis reservaram, accesserint etiam alia menda typographica, ob insolentiam characteris cui non assueverant operae. Cum vero iam ad colophonem propemodum perducta esset etiam latina mea versio, venit mihi in mentem audisse me aliquando Coloniae a nobilissimo doctissimoque fel. mem. viro, D. Thoma Redigero, datum a se cuidam negotium transcribendi e quadam Italiae Bibliotheca Agathiae historiam; quod quidem cum iamdudum ita factum fuisse plane mihi persuasissem, nisi exemplar mei Agathiae graece excusi ad Cl. V. Iacobum Monavium, rogaviq̄ue per literas ut illud cum manuscripto codice Agathiae, quem omnino Vratislaviae in bibliotheca Ill. DD. Redigerorum exstare putabam, conferri curaret. Quod cum ille pro singulari suo in rem literariam studio in se recepisset, spondissetque curaturum se ut petitioni meae prolixè satisficeret, simulatque praefectus bibliothecae qui tum peregre erat domum rediisset: significavit tandem mul-

tis post mensibus Agathiam MS. a bibliothecario domum reverso diligenter quaesitum nequaquam comparere; quod quidem et me et illos pessime habuit: me, ob moram quam editioni vana mea spe iniectam videbam; illos, quod in bibliotheca sua quem sperabant thesaurum non reperissent. Ego itaque, ne mihi ipse longiora mora officerem, neve (quod in Cyrilli Alexandrini libris de adoratione in spirita et veritate, et in Concilio Ephesino graeco, iam accidit, et vereor ne etiam in Nicaeno graeco accidat) ab aliis praevenirer, mihique et labor omnis meus, et honos quicumque ex hac arena laboris plena exspectari potest, veluti e manibus eriperetur: editionem diutius differendam, dum *ἀντίγραφον* aliquod offerretur, non censi, praecipue cum plane *σὺν ἀγαθῇ τύχῃ* affulsisset Agathiae pariter et mihi auspiciatissimum illud Iulium sidus; magnus, inquam, ille Iosephus Scaliger, maximi Iul. Caesaris F. qui mihi merito, quoties aliquis dignus vindice nodus occurrit, fuit *ἀκριβεστάτου ἀντιγράφου δίκην*. Cuius quidem optatissimus in hanc Academiam adventus utinam latinam Agathiae mei editionem antevertisset! Plurimum enim illius literatorum principis iudicio in locis nonnullis de quibus ambigebam tribuissem; cui universus doctorum consessus libens assurgit, fascisque submittit. Superest, candide lector, ut operam meam quam optimi huius authoris editioni interpretationique impendi, boni consulas; et cum apibus potius si quid in ea sit boni decerpas, quam cum araneis si quid vitiosi exsugas. Accesserunt coronidis vice Agathiae epigrammata *ἔρωτικά* ab illustri viro Iosepho Scaligero latine versa, neque antehac (uno atque altero excepto) typis edita, quae certa iuventuti *φιλέλληνι* veluti canon quidam atque norma vertendi latina de graecis esse possunt,

Μορφῆς ὡς πλάσταις κνάνεον βλέφαρον.

Tu etiam his, bone lector, utere et fruiere, ut et nonnullis eiusdem Agathiae epigrammatibus quae nobiliss. clarissimusque vir IANUS DOUSA Dominus a Noortwyck, musageta noster, vertit, quibus te fraudare nolui, ut nec nobiliss. doctissimumque virum Theodorum Canterum eo honore, quod de locis Agathiae nonnullis, quorum lectionem in Suida variare compererat me per literas monuerit,

quos, praeter eos quos ipse animadverteram, notis meis inserui. Sed et de loco non uno reverendum clarissimumque virum FRANCISCUM IUNIUM collegam meum consului, idque cum fructu. Libens enim eos qui symbolam aliquam ad hoc opus contulerunt laudo.

AD VIRUM CLARISSIMUM
 BONAVENTURAM VULCANIUM
 DE AGATHIA RESTITUTO

SCAZON.

*MAGISTRA vitae Historia, quae nihil pigrae
 Oblivioni iniuriaeque seclorum
 Patitur licere, laude perpeti dignos
 A morte prohibet, alitis vehens Famae
 Populos per omnes non solubili penna.
 Sed saevientis ludus ille Fortunae,
 Qui urbes et alta regna funditus vertit,
 Saepe obruit silentio obrutos letho,
 Et perdit evitatque temporum vitam.
 Ne nuper hoc tibi accidisse miremur
 Felix loquendi laude, Agathia, at infelix
 Inertiaque inscitiisque lectorum,
 Ni te rapaci vindicasset a fato
 Felix et erudita cura VULCANI,
 Hominum ut fruaris luce, pars tui et magna
 Aliis sibi que laude postuma crescat,
 Segetemque fama hanc vindici suo linquat
 Et editori, quem loquetur omne aevum
 Functo necem abstulisse, mortuae et vitae
 Dedisse vitam, quae perennis huic stabit,
 Dum statio terris fuerit, et stata Phoebus
 Niveam recurret orbita advehens lucem.*

IANUS DOUSA F.

ERSTES VERZEICHNISS
DER
SUBSCRIBENTEN
AUF DAS
CORPUS SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE.

(Die mit * bezeichneten bestellen vorläufig einzelne Autoren.)

Aachen.

S. P. T.	Exempl.
Die Bibliothek des Königlichen Gymnasiums	1
Herr Landrath und Polizei-Director von Coels	1
Frau Wittwe Kaatzer	3
Herr Gymnasiallehrer Dr. Menge	3*
Herr Professor Quix	1*
Herr Professor Quix	1

Altenburg.

Die Schnuphase'sche Buchhandlung	3
--	---

Altona.

Herr Buchhändler K. Busch	
für: Herrn Studiosus philol. Fr. Lübker in Husum	1
die Bibliothek des K. Gymnasiums in Altona.	1

Amsterdam.

Herren Buchhändler I. Müller u. Comp.	5
und für: die Bibliothek der vereinigten Tauf-	
gesinnten Gemeinde in Amsterdam	1
Herrn R. C. B. van den Brink daselbst	1*
— I. Commelin —	1*
— Professor Dr. I. van Hall —	1
— Advokat F. A. van Hall —	1
— — A. Z. Hanlo —	1
— Professor Dr. W. Cnoop Koop-	
mans daselbst	1
— Professor Dr. D. I. van Lennep	
daselbst	1
— Dr. I. A. Lotze, Professor Emerit.	
daselbst	1
— Professor Dr. G. I. Rooyens daselbst	1

S. P. T.	Exempl.
Herrn E. Waller H. I. Z.	1
— Professor Dr. C. I. van Assen —	1
— Prediger W. van Vloten in Kampen	1
— — Hamaker in Leyden	1*
— Candidat d. Theol. F. W. I. Iuinboll —	1
— Professor Dr. W. A. van Hengel, —	1
— — Dr. C. I. Ch. Reuvens —	1
— Candidat d. Theol. D. W. de Roo —	1
— — — M. A. G. Vorstmann	1
— — — daselbst	1
— Candidat d. Theol. H. E. Weyers —	1
— P. de Raadt auf Northey bei Leyden	1
— Professor Dr. H. Arntzenius in Utrecht	1*
die Bibliothek der Universität	1
Herrn Professor Dr. H. I. Rojaards —	1
Herrn Dr. P. Camper in Zutphen	1
Herr Buchhändler C. G. Sülpe	2
Arnsberg.	2*
Herr Director des Gymnasiums Baaden	1
Augsburg.	
Herren Buchhändler von Ienisch u. Stage	1*
Bamberg.	
Herr Buchhändler I. C. Dresch	1
Berlin.	
Herr Professor Dr. Klenze	1*
— — Dr. Lachmann	1*
— — Dr. Bethmann-Hollweg	1*
— Director des Friedrich Wilhelms Gymnasiums Dr. Spilleke	1*
— Director des Ioachimsthalischen Gymnasiums Dr. Meineke	1*
— Oberbibliothekar Professor Dr. Wilken	1
— Buchhändler C. F. Amelang	1
— — F. Dümmler	4
und für: Se. Excellenz Herrn Geheime Staats-Minister Freiherrn W. von Humboldt	1
Herrn Consistorialrath und Professor Dr. Neander	1
Herrn Geheime Ober-Iustizrath Müller	1*
— wirklichen Geheime Ober-Regierungs-rath Dr. Süvern	1*

S. P. T.	Exempl.
Herrn Professor Dr. Leo	1
— — Dr. Böckh	1
— — Dr. Gans	1
— — Dr. Zumpt	1
— — Dr. Phillips	1
— Oberlehrer Wigand	1*
— Dr. Böcking	1*
die Bibliothek des Joachimsthalschen Gymnasiums	1*
Herren Buchhändler Duncker u. Humblot	1
} Schrbp.	1
Die Enslin'sche Buchhandlung für: die Bibliothek des K. Gymnasiums zu Stargard in Pommern	1
Herr Buchhändler F. Laue	1
— — E. S. Mittler	2
Die Nicolai'sche Buchhandlung	2
Herr Buchhändler C. A. Stuhr	1*
— — T. Trautwein	3

Bonn.

Herr Ober - Consistorialrath und Professor Dr. Augusti	1
Herr Professor Dr. Achterfeldt	1*
— — Dr. E. M. Arndt	1
— Privatdocent Dr. Arndts	1*
— Studiosus phil. Fr. Albrecht	1*
Die Bibliothek des K. Gymnasiums	1
Die Königliche Universitäts-Bibliothek	Schrbp. 1
Die Handbibliothek des Philologischen Seminars	1*
Die Niederrheinisch-Byzantinische Gesellschaft	1
Herr Professor Dr. Brandis	1
— H. Bonar	Schrbp. 1
— Professor Dr. Calker	1*
— — Dr. von Droste-Hülshoff	1*
— Privatdocent Dr. Deiters	1*
— Professor Dr. Elvenich	1*
— — Dr. Gieseler	1
— — Dr. Heinrich	1*
— — Dr. Heffter	1*
— Studiosus phil. C. Hergersberg	1*
— — — von Hontheim	1*
— Kaplan Kreuzer	1
— Studiosus phil. Kalthoff	1*
— Gymnasiallehrer Dr. Lucas	1

IV

ERSTES VERZEICHNISS

S. P. T.	Exempl.
Herr Privatdocent Dr. Lassen	1*
— Studiosus phil. E. de Lassaulx	1*
— Professor Dr. von Münchow	1
— Geheime Justizrath und Prof. Dr. Mackeldey	1*
— Professor Dr. Näke	1
— — Dr. Nitzsch	1
— Pfarrer C. Neuses	1
— Studiosus juris Oswald	1*
— Professor Dr. Puggé	1
— Geheime Regierungsrath und ausserordentlicher Bevollmächtigter an der Rhein-Universität von Rehfues	1
— Gymnasiallehrer Rindfleisch	1
— Professor Dr. Ritter	1
— — Dr. Sack	1*
— — Dr. A. W. von Schlegel	1*
— — Dr. Scholz	1
— Weltpriester Sebastiany	1
— Studiosus phil. Const. von Schinas	1*
— — Saal	1
— Professor Dr. F. Walter	1
— Oberbibliothekar Professor Dr. F. G. Welcker	1*
— Medizinalrath Professor Dr. Windischmann	1

Bremen.

Herr Professor Rump	Schrpb. 1*
— — Sanders	— 1*
— Buchhändler W. Kaiser	3

Breslau.

Herr Professor Dr. Passow	1
Die Bibliothek des K. katholischen Gymnasiums	1
Herr Professor Dr. von Coelln	1
— Buchhändler I. D. Gruson u. Comp.	1
— Buchhändler Ioh. Friedr. Korn d. ält. für: Herrn Director des Gymnasiums Professor Körner in Oels	1*
Herr Buchhändler F. E. C. Leuckart	2
und für: die Bibliothek des K. Gymnasiums zu Oppeln	1

Brüninghausen.

Herr Freiherr von Romberg, Königlichlicher Kammerherr	Velinp. 1
---	-----------

DER SUBSCRIBENTEN.

V

S. P. T.

Exempl.

Brüssel.

Herr Buchhändler I. Frank 3

Bückerburg.

Se. Hochfürstliche Durchlaucht der regierende Fürst
zu Bückerburg 1

Cambridge.

Thomas Thorp Esq., fellow of Trinity College Schrbp. 1

Cappenberg.

Se. Excellenz Herr Geheime Staats - Minister
Freiherr vom Stein Velinp. 1

Cassel.

Herr Buchhändler I. I. Bohné
für: die Kurfürstliche Bibliothek des Museums in
Cassel 1
Se. Hochfürstliche Durchlaucht den Landgraf
Victor zu Hessen - Rothenburg Schrbp. 1

Celle.

Herr Director Häpeden Schrbp. 1*

Cleve.

Herr Director des Gymnasiums Rigler 1

Coblenz.

Die Bibliothek des K. Gymnasiums 1
Herr Director des Gymnasiums Dr. Klein 1
Herr Oberlehrer am Gymnasium und Bibliothekar
Dr. Dronke 1
Herr Schlecht, Bischöflicher Secretair 1
— Buchhändler I. Hölscher Velinp. 1

Coburg.

Die Biedermann'sche Hofbuchhandlung } 2
Herrn Buchhändler I. D. Meusel u. Sohn } 1*
für: die Herzogliche Bibliothek in Coburg 1

Cöln.

Die Bibliothek des K. Jesuiter Gymnasiums 1
Herr Oberlehrer am Jesuiter Gymnasium Kreuzer 1
— — — Carmeliter Gymnasium Hoss 1

S. P. T.	Exempl.
Herr Bibliothekar F. F. Pape	Schrbp. 1
— Gymnasiallehrer Hennes	1*
— Dr. Münchenp, Geheime Secretair bei dem Herrn Erzbischof	1*
Herr Appellationsgerichts-Rath Leist	1*
— Buchhändler I. P. Bachem	1*

Constanz.

Herr Buchhändler W. Wallis für: Herrn Freiherrn I. H. von Wessenberg, Bisthums-Verweser	1
— Professor am Lyceum Fineisen	1
— Candidat d. Theol. I. G. Meyerhans in Luzern	1

Copenhagen.

Herr Buchhändler Fr. Brummer	} 1*
Die Gyldendal'sche Buchhandlung	} 4

Cöslin.

Herr Buchhändler C. G. Heudéss	1
--	---

Danzig.

Herr Buchhändler F. S. Gerhard	} 1

Darmstadt.

Die Bibliothek des Grossherzoglichen Gymnasiums	1
Herr Buchhändler I. W. Heyer	1

Dillenburg.

Herr Dr. Fried. Schmitthenner	1
---	---

Donaueschingen.

Die Fürstliche Bibliothek	1
-------------------------------------	---

Dortmund.

Herr Buchhändler Köppen für: die Bibliothek des K. Gymnasiums	1
--	---

Dresden.

Die Wagner'sche Buchhandlung für: Herrn Conector C. Baumgarten-Crusius	1
— Appellationsgerichts-Rath von Bose	1
— — — Dr. Kreyssig	1*

S. P. T.

Exempl.

Duisburg.

Herr Director des Gymnasiums Dr. I. D. Schulze	1*
— Oberlehrer am Gymnasium Dr. Hopfensack	Schrpb. 1*

Düren.

Herr Director des Gymnasiums Meier	1
Die Bibliothek des K. Gymnasiums	1

Düsseldorf.

Herr Director des Gymnasiums Brüggemann	1
Die Bibliothek des K. Gymnasiums	1
Herr Pfarrer Dr. Binterim	1
— Dr. phil. F. Deycks	1*

Elberfeld.

Die Bibliothek des K. Gymnasiums	1
----------------------------------	---

Erfurt.

Die Keyser'sche Buchhandlung	1*
------------------------------	----

Essen.

Herr Oberlehrer am Gymnasium Wilberg	1
--------------------------------------	---

Frankfurt am Main.

Die Andreäische Buchhandlung	1
Herr Buchhändler H. L. Brönnner	1*
und für: Herrn Rath Schlosser	1
— Director des Gymnasiums Dr. Voemel	1
— Professor Dr. Aschbach	1

Freiburg.

Herr Professor Dr. Ernst Münch	1
— Geistliche Rath und Professor Dr. Hug	1*
— Professor Dr. Zell	1*

Giessen.

Herr Buchhändler B. C. Ferber	2
-------------------------------	---

Glogau.

Die Neue Günter'sche Buchhandlung für: die Bibliothek d. K. katholischen Gymnasiums in Glogau	1
---	---

S. P. T.	Exempl.
die Bibliothek d. K. evangelischen Gymnasiums in Glogau	1*
die Bibliothek des K. Gymnasiums in Lissa	1

Görlitz.

Herr Buchhändler C. G. Zobel	
für: die Milich'sche Bibliothek	1

Götha.

Herr Buchhändler C. Gläser	
für: Herrn Oberbibliothekar Hofrath Fr. Jacobs	1
die Herzogliche Bibliothek	Schrp. 1

Göttingen.

Herr Professor Dr. Lücke	1
Die Dieterich'sche Buchhandlung	2
Herren Buchhändler Vandenhoeck u. Ruprecht	2*

Grätz.

Die F. Ferstl'sche Buchhandlung	1
---	---

Greifswald.

Herr Buchhändler C. A. Koch	
für: Herrn Professor Dr. Kanngiesser	1
— — Dr. Kosegarten	1
Herr Buchhändler Mauritius	2*
und für: die Königliche Universitäts-Bibliothek	1

Groningen.

Herr Buchhändler W. van Boekeren	1
	} Schrpb. 1

Halberstadt.

Herr Buchhändler C. Brüggemann	1
— — F. A. Helm	1

Halle.

Herren Buchhändler Hemmerde u. Schwetachke	1
und für: Herrn Professor Dr. Gesenius in Halle	1
— — Dr. Meier	1
— — Dr. Reissig	1
— — Dr. Voigtel	1
— — Dr. Wahl	1
die Königl. Universitäts-Bibliothek	1

DER SUBSCRIBENTEN.

IX

S. P. T.	Exempl.
Herrn Director des Gymnasiums Professor Schmieder in Brieg	1
Herrn Director d. Gymnasiums Dr. Brohm in Thorn	1
Herrn Dr. Wilh. Keferstein —	1
die Bibliothek des K. Gymnasiums —	1
Die Buchhandlung des Waisenhauses	2
Hamburg.	
Herren Buchhändler Lübbers u. Schubert	1*
— — Perthes u. Besser	2
Hamm.	
Die Bibliothek des K. Gymnasiums	1
Herr J. Hopf	1
Hannover.	
Die Hahn'sche Hofbuchhandlung für: Se. Königliche Hoheit den Herzog von Cambridge	1
Herrn Ober-Appellationsrath von Schrader in Wolfenbüttel	1*
Herrn Archidiaconus Thörl in Celle	1
— Land-Syndicus Vogell —	1
Heidelberg.	
Herr Buchhändler I. B. Mohr für: Herrn Geheime Hofrath und Professor Dr. Schlosser	1
Heilbronn.	
Herr Buchhändler C. Drechsler	1*
Hermannstadt.	
Herr Buchhändler W. H. Thierry	2
Hildesheim.	
Die Gerstenberg'sche Buchhandlung	1
und für: Herrn Justizrath H. A. Lüntzel Schrbp.	1*
Hornau.	
Se. Excellenz Herr Geheime Staats-Minister Freiherr von Gagern	Schrbp. 1*

S. P. T.

Exempl.

Kaschau.

Herr Buchhändler Otto Wigand	}	11
		Schrbp. 1
		Velinp. 1

Kiel.

Die Universitäts-Buchhandlung des Herrn I. C. F. von Maack	2*
und für: Herrn Professor Dr. Burchardi	1
— Etatsrath und Professor Dr. Cramer	Schrbp. 1*
— Professor Dr. Dahlmann	1*
— Etatsrath und Professor Dr. Falk	1*
die Königl. Universitäts-Bibliothek	Schrbp. 1
Herrn Dr. Ratjen	1*
— Dr. von Stemann	1*
— Studiosus philol. Lucht	1*
— — — — — Wolf	1*

Königsberg.

Herren Buchhändler Gebrüder Bornträger	1
und für: Herrn Professor Dr. Ellendt in Königsberg	1
— — — — — Dr. Lobeck daselbst	1
— Director d. Colleg. Frid. Dr. Struve —	1
— Studiosus Streber —	1
die Bibliothek des Collegii Fridericiani —	1
die Bibliothek des Altstädtischen Gymnasiums daselbst	1
die Bibliothek des K. Gymnasiums in Braunsberg	1
Herr Buchhändler A. W. Unzer	1
für: die Wallenrodt'sche Bibliothek in Königsberg	1
Herrn Studiosus Hagen daselbst	1
die Bibliothek des K. Gymnasiums in Lyk	1
Herrn Director des Gymnasiums Prang in Gumbinnen	1
Herrn Dr. Julius Wernicke in Thorn	1

Landshut.

Herr Buchhändler Ph. Krüll	1
--------------------------------------	---

Leipzig.

Herr Buchhändler C. Andrae	}	1
		4*
		Schrbp. 1
		Velinp. 1

DER SUBSCRIBENTEN.

XI

S. P. T.	Exempl.
Herr Buchhändler I. A. Barth	2
— — C. Cnobloch	1
— — W. Engelmann	2
für: die Raths - Bibliothek in Leipzig	1
Herr Buchhändler Fried. Fleischer	
für: Herrn Domherrn Professor Dr. Tittmann in	
Leipzig	1
die Bibliothek der Fürstenschule in Grimma	1
Herr Buchhändler C. H. F. Hartmann	4
Die I. C. Hinrichs'sche Buchhandlung	1*
und für: Herrn Professor Dr. Ludw. Bachmann	
in Leipzig	1
Herrn Regierungs-Rath Dr. I. L. W. Beck	
dasselbst	1*
die Bibliothek der Nicolaikirche daselbst	1
Herrn Oberhofgerichts-Rath und Senator	
Dr. Carl Einert daselbst	Schrbp. 1*
Herrn Handelsgerichts-Actuarius Ph. H. Fr.	
Haensel daselbst	1
Herrn Professor Ritter Gottfried	
Hermann daselbst	1*
Herrn M. Chr. Fr. Lasch daselbst	1*
— Professor Dr. E. F. K. Rosenmüller	
dasselbst	1
Herrn Professor Dr. B. Schilling daselbst	1*
— — Dr. I. A. Schilling —	1*
— Privatdocent M. Vogel —	1*
— Pastor M. von Zobel in Borna	1*
Herr Buchhändler I. G. Mittler	1
— — C. H. Reclam	1
— Proclamator I. A. G. Weigel	2
	} Schrbp. 1

Lemgo.

Die Meyer'sche Hofbuchhandlung	
für: Ihre Erlaucht die Frau Gräfin Caroline von	
Schaumburg - Lippe zu Bückeberg	1

Leyden.

Herr Professor Dr. I. Bake	1*
Die Universitäts-Bibliothek	1
Herr Bibliothekar Dr. I. Geel	1*
Herren Buchhändler S. u. I. Luchtman	
	} Velinp. 12*
	1*

S. P. T.	Exempl.					
Liegnitz.						
Herr Buchhändler I. F. Kuhlme y	1					
Linz.						
Herr Buchhändler Jos. Fink	1					
London.						
Herren Buchhändler Black, Young and Young	<table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td rowspan="2" style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td style="text-align: right;">Schrpb. 4</td> <td style="text-align: right; vertical-align: bottom;">16</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Velinp. 2</td> <td></td> </tr> </table>	{	Schrpb. 4	16	Velinp. 2	
{	Schrpb. 4		16			
	Velinp. 2					
John Windham Bruce Esq.	1					
Herr Buchhändler W. H. Koller	4					
Lübeck.						
Der hohe Senat der freien Stadt Lübeck	Schrpb. 1					
Herr Buchhändler I. I. von Rohden	1					
Lüneburg.						
Herren Buchhändler Herold u. Wahlstab	<table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td rowspan="2" style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">1*</td> </tr> </table>	{	2	1*		
{	2					
	1*					
Lüttich.						
Die Königliche Universitäts-Bibliothek	1					
Lützerath.						
Herr Pfarrer I. A. Schmits	1					
Magdeburg.						
Herr Buchhändler W. Heinrichshofen	<table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td rowspan="2" style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">1*</td> </tr> </table>	{	1	1*		
{	1					
	1*					
Mainz.						
Herr Buchhändler Fl. Kupferberg	1					
Marburg.						
Herr Buchhändler Ch. Garthe	1					
Die Krieger'sche Buchhandlung für: Herrn Bibliothekar Professor Dr. Fr. Rehm	1					
Maulbronn.						
Herr Professor Harttmann, Director des Theolo- gischen Seminars	1					
Die Bibliothek des Theologischen Seminars	1					

S. P. T.	Exempl.
Minden.	
Herr Director des Gymnasiums Dr. Imanuel	1
Die Bibliothek des K. Gymnasiums	1
Mitau.	
Herr Buchhändler G. H. Reyher	1
und für: Herrn von Braunschweig, Kurlän- dischen Gouvernements - Schulen- Director	1
Mühlhausen.	
Herr Buchhändler Fried. Heinrichshofen für: die Bibliothek des K. Gymnasiums	1
München.	
Herr Buchhändler I. Giel	1
Die Jos. Lindauer'sche Buchhandlung	1
Münster.	
Herr C. M. Freiherr Droste von Vischering, Bischof von Münster Velinp.	1
Herr Professor Dr. Grauert	1
Münstereiffel.	
Die Bibliothek des K. Gymnasiums	1
Herr Gymnasiallehrer Rospatt	1
Neustrelitz und Neubrandenburg.	
Herr Buchhändler Ludwig Dämmler	2
Neuwied.	
Die Fürstliche Bibliothek	1
Nordhausen.	
Herr Buchhändler R. Landgraf	1*
Nürnberg.	
Herren Buchhändler Riegel u. Wiessner	1
Oldenburg.	
Herr Buchhändler Schulze	1
Oppeln.	
Herr Gymnasiallehrer Dr. Bach	1

S. P. T.

Exempl.

Pesth.

Herr Buchhändler Hartleben		
für: Herrn Professor Dr. Joh. von Schuster	.	1*
Herr Buchhändler G. Kilian		
für: Herrn Probst von Fejér	.	1
die Königliche Universitäts-Bibliothek	.	1

Potsdam.

Herr Buchhändler Horvath	.	2
--------------------------	---	---

Prag.

Herren Buchhändler Kronberger u. Weber	.	1*
--	---	----

Prenzlau.

Die Ragoczy'sche Buchhandlung	.	1
-------------------------------	---	---

Quedlinburg.

Die Ernst'sche Buchhandlung		
für: Herrn Regierungsrath Delius in Wernigerode	.	1*

Riga.

Herr Buchhändler I. Deubner		
für: die Kaiserl. Universitäts-Bibliothek zu Dorpat	.	1

Rostock.

Herr Buchhändler K. C. Stiller	.	} Schrbp. 1

Rudolstadt.

Die Hof-Buchhandlung	.	1
----------------------	---	---

Stendal.

Herren Buchhändler Franzen u. Grosse	.	1*
--------------------------------------	---	----

Stettin.

Herr Buchhändler F. H. Morin	.	2
------------------------------	---	---

Strasburg.

Herren Buchhändler Treuttel u. Würtz	.	2
--------------------------------------	---	---

Stuttgart.

Herr Freiherr Cotta von Cottendorf	.	1
Die I. B. Metzler'sche Buchhandlung	.	} 1*

S. P. T.

Exempl.

Trier.

Herr Buchhändler F. A. Gall	Schrbp.	1
— — I. Lintz		
für: die Stadt-Bibliothek		1

Tübingen.

Die Königliche Universitäts-Bibliothek		1
Herr Studiosus der Theologie Closs		1*
— Buchhändler C. F. Oslander		1

Ulm.

Die Stettin'sche Buchhandlung		1
-------------------------------	--	---

Weilburg.

Die Bibliothek des Herzoglichen Gymnasiums		1
--	--	---

Weimar.

Herr Buchhändler W. Hoffmann		1
------------------------------	--	---

Wien.

Herr Buchhändler C. F. Beck		1
— — I. G. Heubner	}	2
		1*
— — P. I. Schalbacher	}	3
		Schrbp. 3
— — C. Schaumburg u. Comp.		Velinp. 1
für: Se. Kaiserlich Königliche Hoheit den Erzherzog Anton		Schrbp. 1
Se. Kaiserlich Königliche Hoheit den Erzherzog Johann		Schrbp. 1
Ihro Hochfürstliche Durchlaucht die Frau Fürstin Therese Jablonowska		Schrbp. 1*
Herrn Doctor Schmidt		1
Herr Buchhändler I. B. Wallishauser	}	1
		Schrbp. 1
		Velinp. 1

Wiesbaden.

Herr Buchhändler H. W. Ritter		1
und für: die Herzogliche Bibliothek zu Wiesbaden	Schrbp.	1
Herr Hof-Buchhändler L. Schellenberg		1

XVI ERSTES VERZEICHNISS DER SUBSCRIBENTEN.

S. P. T.

Exempl.

Wolfenbüttel.

Herr Buchhändler H. G. W. Albrecht
für: die Herzogliche Bibliothek in Wolfenbüttel . . . 1

Würzburg.

Die Stahel'sche Buchhandlung . . . Velinp. 1

Zittau.

Herr Buchhändler I. D. Schöps
für: Herrn Director des Gymnasiums Dr. Fried.
Lindemann 1

Zürich.

Herren Buchhändler Orell, Füssli u. Comp.
für: Herrn Professor Chorherrn Bremi . . . 1*
— — F. L. Keller . . . 1
— — Ochsner . . . 1*
— — I. C. Orelli . . . 1*
— Pfarrer Beckh in Reichenbach, Canton Bern . . . 1

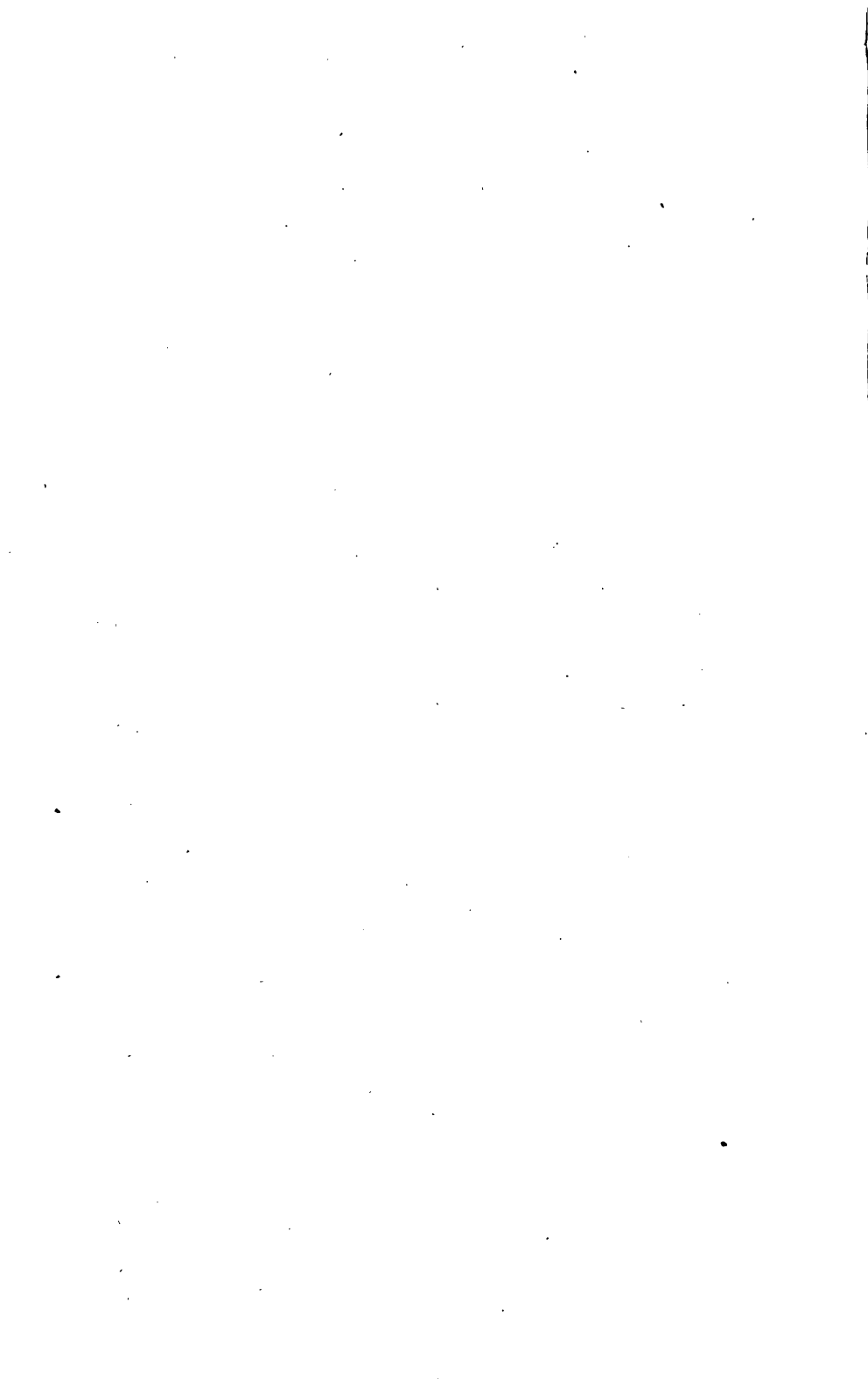
Zwickau.

Herren Buchhändler Gebrüder Schumann
für: Herrn C. Schumann in Schneeberg . . . 2

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΟΜΟΙ Β.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΜΥΡΙΝΑΙΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ.
Α.

ΑΓ. ΣΧ. ΜΤΡ. ΙΣΤ. Α. Sic R. cui a secundo inde libro accedit Intpr. (*Historiarum liber II. cet.*): nam ad primum quidem librum titulum ipse sibi finxit Persona, pro ingenio suo ineptum. Lugd. inscribit *Αγ. Σχ. χρονική διήγησις τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ, τόμος α.*, quo titulo deleto Bon. Vulc. ex ultimi libri in eodem codice subscriptione posuit: *περὶ τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλείας, τόμος α.*; ubi Parisinae editionis typothe-
tae pro *τόμος, βιβλίον* scribere placuit. Agathias neque tempus omne usque ad Iustiniani mortem his libris persecutus est, neque Iustiniani temporis finibus opus suum circumscribere sibi proposuerat.

AGATHIAE SCHOLASTICI
MYRINENSIS
HISTORIARUM
LIBER I

ARGUMENTUM.

Gothi in Italia Narseti se dedunt: mox tamen rebelles a Francis auxilia petunt (Cap. 1). De Francis; laudes eorum (2). Reges Francorum quatuor; Chlodovasi filii (3). Theudibertus, Francorum rex, cui succedit Theudibaldus puer (4). Legatio Gothorum ad Theudibaldum (5). Theudibaldus exercitum in Italiam mittit, ducibus Leuthari et Butilino. De Alamannis (6). Prava Alamannorum religio. Leutharis et Butilini superbia (7). Narses ad Cumas ducit (8). Cumae oppugnatae (9). Narses Cumarum muros suffodit (10). Gothos Tusciam habitantes in deditionem accipit (11). Luca circumsesa (12). Narsetis magnanimitas (13). Fulcaris et Herulorum clades (14). Fulcaris occumbit. Gothi in Aemilia et Liguria a Romanis deficiunt (15). Narses militum animos confirmat (16). Stephanus a Narsete Faventiam missus praefectorum ignaviam reprehendit (17). Narses Lucam denuo oppugnatam capit (18). Exercitu in hiberna dimisso Ravennam proficiscitur (19). Aligernus Gothus Cumas sponte Narseti dedit (20). Narses, Varnis in militiam adscitis, prope Ariminum cum Francis configit (21). Fuga simulata eos devincit (22).

Π Ρ Ο Ο Ι Μ Ι Ο Ν .

Ed. Par. 1 **Κ**αλὸν μὲν τι χρῆμα καὶ εὐδαιμον νῆκαι πολέμων καὶ τρό-
 Ed. Ven. 5 **παια**, πόλεων τε ανοικισμοὶ καὶ ἀγλαΐσματα, καὶ ἅπαντα
 ὅποσα μεγάλα τε καὶ ἀξιώματα ἔργα. ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοιά-
 δε δόξαν μὲν τινὰ καὶ ἡδονὴν τοῖς κτησαμένοις ἐπάγει, ἀπο-
 βιοῦσι δὲ αὐτοῖς καὶ ἐκεῖσε οἰχομένοις οὔτι μάλα ἐθέλουσιν⁵
 ἔπεσθαι, ἀλλὰ καὶ λήθη παρεμπροσθῶσα ἐπικαλύπτει καὶ παρα-
 P. 2 **τρέπει** τὰς ἀληθεῖς τῶν πράξεων ἀποβάσεις· ἤδη δὲ καὶ τῶν
 ἐπισταμένων ἀποβιούντων, οἴχεται καὶ διαδιδράσκει ἢ γνώσις
 σὺν αὐτοῖς σβεννυμένη. οὕτως ἄρα μνήμη γυμνὴ ἀνόνητόν
 τι καὶ οὐ μόνιμον, οὐδὲ τῷ μακρῷ συνεκτείνεσθαι πέφυκεν¹⁰
 χρόνος. καὶ οὐκ ἂν οἶμαι ἢ πατρίδος προκινδυνεύειν ἔνιοι
 ἔγνωσαν, ἢ ἄλλους ἀναδέχεσθαι πόνους, εὖ εἰδότες, ὥς, εἰ καὶ
 Βσφόδρα μέγιστα δράσαιεν, συναπολεῖται τὸ κλέος αὐτοῖς καὶ
 διαρρήσεται, μόνῳ τῷ βίῳ αὐτῶν ἐκμεμετρημένον· εἰ μὴ
 τις, ὥς ἔοικε, θεῖα προμήθεια τὸ ἀσθενὲς τῆς φύσεως ἀναρ-¹⁵
 ρωνῆσα τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας ἐπεισηγάγεν ἀγαθὰ καὶ τὰς ἐν-
 θένδε ἐλπίδας. οὐ γὰρ οἶμαι κοτίνου γε ἔνεκα καὶ σελίνου οἱ
 Ὀλυμπιονῆκαι ἐν ταῖς κονίστραις ἐναπεδύοντο, οὐδ' αὖ οἱ ἀγα-
 1. μέντοι R. 10. συνεκτείνεσθαι R., Intpr. *extendi*, συνεκτεί-
 νειν vulg. πέφυκε vulg., γ ἐφελκυστικόν h. l. et passim addidi
 ex R. 11. ἢ πατρίδος R., Intpr. *pro patria*, vulg. ἢ καὶ πατρ.
 15. ἀναρρῶνῆσα R.

P R A E F A T I O .

Praeclara quaedam et beata possessio censeri potest victoriae bel-
 lorum et trophaea, urbes conditae atque instauratae, omnes deni-
 que magnae admirandaeque res gestae. Atque haec quidem aliaeque
 eiuscemodi ut maxime gloriam aliquam voluptatemque suis possesso-
 ribus adferant, aegre tamen eos e vivis excedentes comitantur. Sed
 et oblivio interveniens offuscat atque subvertit veros rerum gestarum
 eventus; et cum ii ipsi qui eos norunt vivere desierunt, emoritur
 etiam atque evanescit una cum ipsis hominibus earum rerum notitia.
 Quo fit, ut nuda memoria fluxum quiddam parumque firmum sit, ne-
 que temporis diurnitatem ferat. Neque vero putarim quosdam aut
 pericula pro patria adituros, aut alios labores suscepturos fuisse, cum
 scirent, quantumvis maximas res gessissent, perituram una cum ipsis
 atque emorituram omnem earum gloriam, sola ipsorum vita circum-
 scriptam; nisi quaedam, uti apparet, divina providentia naturae hu-
 manae fluxibilitatem fulciens, historiae bonum, quaeque ex ea af-
 fulget, spem esset elargita. Neque enim, arbitror, oleastri aut apii
 causa Olympionicae in arenam nudi descendebant, neque rursus

ὅτι τῶν πολέμων ἀγωνισταὶ λαφύρων γε μόνον καὶ του παραυ- C
 τικά κερδαλέον ἐφιέμενοι, ἐς προὔπτον τε καὶ διαφανῆ κίν-
 δυνον σφῶς αὐτοὺς ἀφιάσιν· ἀλλὰ δόξης ἀμφοτέροι ἐκαὶ βε-
 βαιίας τε καὶ ἀκράτου, ἣν οὐχ οἷον τε ἄλλως καρπώσασθαι,
 5 ἢ τῆς ἱστορίας αὐτοὺς ἀπαθανατιζούσης· οὐχ οἷα τὰ Ζαμόλ-
 ξιδος νόμιμα καὶ ἡ Γετικὴ παραφροσύνη, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς
 τρόπῳ τινὲ θεῖῳ τε καὶ ἀθανάτῳ, καὶ ᾧ μόνῳ δύναται τὰ D
 θνητὰ ἐς αἰεὶ διαβιώσκειν. ῥᾶδιον μὲν οὖν ἥκιστα ἂν εἶη ἅπαν-
 τα διεξιέναι καὶ ἀπαριθμεῖσθαι, ὅπως ἀγαθῶν ἡ ἱστορία τὸν
 10 βίον ἐμπίπλησι τὸν ἀνθρώπειον· ὡς δὲ συλλήβδην εἰπεῖν, οἴ-
 μαί γε αὐτὴν φιλοσοφίας τῆς πολιτικῆς οὐ μάλᾳ μειονεκτεῖ-
 σθαι, εἰ μὴ τι καὶ μᾶλλον ὀνίνησιν. ἡ μὲν γὰρ, οἷα τις
 ἀστεμφῆς δέσποινα καὶ ἀθῶπευτος, κελεύει καὶ διατάττει, ὅπο- P. 3
 ὦν τε ἔχεσθαι καὶ ὅποια διαφεύγειν προσῆκει, ὥσπερ τῷ πελ-
 15 θοντι καταμιγνῦσα τὸ ἀναγκάζον· ἡ δὲ τῷ θέλοντι πλείστῳ
 χρωμένη καὶ οἷον καρκεύουσα τὰς ἀπαγγελίας τῇ ποικιλίᾳ τῶν V. 6'
 παραδειγμάτων, καὶ παριστώσα τῷ λόγῳ, ἐν οἷς τε εὐδοκιμή-
 κασιν ἄνθρωποι εὐβουλίᾳ χρησάμενοι καὶ δικαιοσύνη, καὶ
 ἐνθα διήμαρτον τοῦ προσήκοντος, ἢ γνώμης τινὸς ἐναντίας ἢ B
 20 τυχῆς ἠγησαμένης, λανθάνει ταῖς ψυχαῖς ἡρέμα τὰς ἀρετὰς
 ἐσοικίζουσα. τὸ γὰρ προσηγὲς αὐταῖς καὶ ἀσθαίρετον μᾶλλον τι
 ἐμφύεται καὶ προσιζάνει. ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα ἐκ πλείστου σκο-

17. παριστώσα R., παριστάσα vulg.

strenui bellatores spoliolum tantum et praesentis lucri cupiditati ac-
 ceasi in aperta manifestaue pericula se coniciebant: sed utrique
 solidae atque adeo immortalis gloriae consequendae studio inflama-
 mati: quam quidem aliter adipisci non potuissent, nisi historia eos
 ab interitu vindicante atque immortales efficiente; non ut Zamolxidis
 instituta et Getica deliramenta, sed vere et modo quodam divino
 atque immortalis, quoque solo mortalia haec perpetuari possunt.
 Haudquaquam igitur facile fuerit oratione persequi atque enumerare
 omnia quibus historia humanam vitam expleat bona. Ut vero sum-
 matim dicam, equidem civili philosophia eam non inferiorem cen-
 suerim; nisi etiam plus forte utilitatis conferat. Haec enim veluti
 severa quaedam minimeque blanda domina iubet ac praescribit quae
 sequi, quae fugere oporteat, suasionibus suis vim quodammodo nec-
 essitatemque commiscens: haec vero, oblectamentis plurimis utens,
 ac veluti condiens praecepta varietate exemplorum, et ob oculos po-
 nens quibus in rebus homines prudentia iustitiaque usi praeclare
 rem gesserint, quibus etiam in rebus, vel animi contrario aliquo
 vel fortunae ductu atque impulsu a recto aberrarint, leniter ac pla-
 cide virtutes animis insinuat. Blanda enim et voluntatis nostrae ar-
 bitrio electionique exposita facilius animis humanis illabuntur atque
 adhaerescunt. Ego itaque hanc iamdudum considerans et cum animo

πῶν τε καὶ διαλογιζόμενος, ὑπεράγασθαι μὲν χρῆναι ἡγοῦμένην
 καὶ κοινούς ἀνρμνεῖν εὐεργέτας τοὺς ὀπόσοις ἤδη αἱ τοιαῖδε
 C πραγματεῖαι διαπεπὸνῃνται. οὐ μὴν ἐγγχειρητέα ἐμοὶ τῶδε τῷ
 πόνῳ ἐδόκει, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἀποπειρατέα. ἐτύγχανον γὰρ
 μᾶλλον δὴ τι ἐκ παιδῶν τῷ ἡρώῳ ῥυθμῷ ἀνειμένος, καὶ μεῖ
 ἤρσεσκεν τὰ ἡδύσματα τῶν τῆς ποιητικῆς κομψευμάτων. καὶ
 τοίνυν πεποιήται μοι ἐν ἑξαμέτροις βραχέα ἅττα ποιήματα,
 ἃ δὴ Δαρφνικὰ ἐπωνόμασται, μύθοις τισὶ πεποικιλμένα ἔρω-
 Dτικοῖς, καὶ τῶν τοιούτων ἀνάπλεα γοητευμάτων. ἔδοξε δὲ μοι
 πρότερον κἀκεῖνο ἀξιέπαιν'ν τι εἶναι καὶ οὐκ ἄχαρι, εἶγε τῶνιο
 ἐπιγραμμάτων τὰ ἀρτιγενῆ καὶ νεώτερα, διαλανθάνοντα ἔτι
 καὶ χυδῆν οὕτωσὶ παρ' ἐνίοις ὑπομυθριζόμενα, ἀγείραιμί τε
 ὡς οἷον τε εἰς ταῦτόν καὶ ἀναγράψαιμι ἕκαστα ἐν κόσμῳ ἀπο-
 κεκριμένα. καὶ οὖν δὴ καὶ τόδε μοι ἐκτετέλεσται ἑτερά τε πολ-
 λα ἀγωνίσματα, τοῦ μὲν ἀναγκαίου χάριν οὐ μάλ' ἀπεποιη-15
 P.4 μένα, ἄλλως δὲ ἕως προσαγωγῆ καὶ θελκτῆρια. καὶ γὰρ δῆτα
 ἢ ποιήσεις ἱερὸν τι χρῆμα καὶ θεσπέσιον. ἐνθουσιῶσι γοῦν ἐν
 αὐτῇ αἱ ψυχαὶ, εἶποι ἂν ὁ σοφὸς ὁ Ἀριστῶνος, καὶ λίαν
 ᾠδίνουσιν ἐπαφρόδιτα, ὅσαι δὴ ὡς ἀληθῶς μουσολήπτοι γίνον-
 ται, καὶ τῆδε κάτοχοι τῇ βακχείᾳ. ἐμοὶ μὲν οὖν τοῖσδε θα-20
 2. ὀπόσους Par. αἰ add. R., om. vulg. 3. ἐγγχειρ. γὰρ ἐμοὶ R.
 4. οὐδὲ τὴν R., οὐδὲ κατὰ τὴν vulg. 5. με ἤρσεσκεν R., μοι
 ἤρσεσκε vulg. 6. κομψευμάτων R. 8. Δαρφνικὰ R., Intrp.;
 male. 12. οὕτωσὶ edd. 13. ταῦτόν R., ταῦτό vulg. 14.
 τίδε R. 20. θαμίσειν R., θαυμάσειν vulg.

meo reputans, admiratione dignos censebam, et in publicum bene-
 ficos celebrandos, quotquot in hoc historiae scribendae instituto la-
 borarunt. Mihi autem nequaquam suscipiendus hic labor, sed ne
 tentendus quidem initio est visus. Eram enim magis iam inde a
 pnero heroicis modulis addictus, et poëticarum elegantiarum dulce-
 dine magnopere delectabar; atque adeo brevia quaedam poëmata
 hexametris versibus conscripsi, quae Daphniaca vocavi, fabulis qui-
 busdam amatoriiis variegata et eiusmodi illecebris referta. Visum vero
 mihi fuit etiam hoc initio laudabile et non inelegans institutum, si
 nova quaedam recentiaque epigrammata, latitantia adhuc sparsimque
 a nonnullis lusa, in unum, quoad eius fieri posset, recolligerem,
 singulaque in ordinem digesta conscriberem. Quod quidem etiam
 perfeci, ut et alia multa exercitamenta, non utilitatis ergo, sed ob-
 lectandi deliniendique animi causa a me facta. Est enim omnino
 sacra quaedam et divina res poësis. Afflantur enim in ea divino quodam
 furore animi, ut sapiens ille Plato dixit, valdeque venuste par-
 turijunt, quotquot Musarum pleni atque hoc furore correpti sunt. Mihi
 quidem igitur statutum erat in his versari, neque unquam in animum
 inducere, ut iuvenilia haec iucundaque studia desererem, sed Del-
 phicum potius praescriptum sequi mosce τῆ ἱερῶν. Cum vero aetate

μίζειν ἔδοκει, καὶ οὐ μήποτε ἔκοντι εἶναι τὰ νεανικὰ ταῦτα
καὶ ἐπιτερεπῆ σπουδᾶσματα μεθιέναι, ἀλλ' ἔπεσθαι τῷ Δελ- B
φικῷ ἐκείνῳ προγράμματι καὶ τὰ οἰκεῖα γινώσκειν. Ἐπεὶ δὲ
ἐν τῷ κατ' ἐμὲ χρόνῳ ξυνέβη μεγάλους μὲν πολέμους πολλα-
5 χοῦ τῆς οἰκουμένης ἀπροσδόκητα ξυρῆσθαι, ἐθνῶν τε πολ-
λῶν βαρβαρικῶν μεταναστάσεις γενέσθαι, καὶ πράξεις ἀδή-
λων τε καὶ ἀπίστων παραλόγους ἀποβάσεις, καὶ τύχης ἀτά-
κτους ἀντιρῶσις, γενῶν τε καταλύσεις, καὶ πόλεων ἀνδραπο- C
θισμοὺς καὶ μεταβολὰς οἰκητόρων, καὶ οἷον ἅπαντα τὰ ἀνθρώ-
10 πεια κεκινήσθαι· ἐπειδὴ οὖν ταῦτα καὶ τὰ τοιάδε ξυνέβη, δε-
διέναι μοί πως ἐπῆλθε, μὴ τι ἄρα οὐχ ὅσιον εἶη, ἔργα οὕτω
μέγιστά τε καὶ θαύματος ἄξια καὶ τοῖς μετὰ ταῦτα χρήσιμα
εἰσόμενα καὶ ὀνησιφόρα καταλιπεῖν ἄμνηστα τὸ μέρος, καὶ σε-
σιγημένα. τοιγάρτοι ἔδοξέ μοι οὐκ ἄπο τρόπου εἶναι, καὶ τοῦ
15 συγγράφειν ἀμωσγέπως ἀποπειρᾶσθαι, ὡς ἂν μοι μὴ ἅπας ὁ D
βίος ἐν μυθολογίᾳ τε καὶ περιττῷ πόνῳ ἀναλωθεῖ, ἀλλὰ τι
φέροίτο καὶ ἀναγκαῖον. πολλοὶ δὲ με καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐπεί-
γοντες καὶ ἐγκελεύομενοι ἐξηρέθισαν τὴν ὁρμὴν καὶ ἐπέβῴ-
σαν, ἐν τοῖς Εὐτυχιανῶς ὁ νέος ἀρχηγός τε ἦν τῆς παραιρέσεως P. 5
20 αἰνῆρ τὰ πρῶτα τελῶν ἐν τοῖς τῶν βασιλέων ὑπογραφεῦσι, καὶ
2. σπουδᾶματα R. ἀλλ' R. Lugd., ἀλλὰ edd. τοῖς Δελφι-
κοῖς ἐκείνοις προγράμμασι R. 3. ἐπειδὴ R., ἐπειδὴ vulg. 6.
πράξεισι R. 8. κατακλύσεις R. 11. ἀπῆλθε R. sed vulg. in
mg. 12. μέγιστά τε καὶ R., μέγ. καὶ vulg. 13. τὸ μέρ. καὶ
σεσιγημένα R., καὶ σεσ. τ. μ. vulg. 14. ἀπο τρόπου R. Lugd.
(Cl.), ἀπότροπον edd. τοῦ om. R. 15. μοι om. R. 16. περ.
πόνῳ R., πόνῳ περ. vulg. 19. Ἐχιδνός R. τε R., γε
vulg. Non de Eutychiano loquitur Agathias, sed, ni fallor,
de Paulo Silentiaro, Cyri Flori filio.

hac, in quam incidi, ingentia bella per multas orbis terrarum partes praeter expectationem sint excitata, et multarum barbararum nationum transmigrationes factae; dubiorum etiam atque incredibilium factorum inopinati eventus temerario fortunae impulsu, acciderint; nationum quoque et urbium eversiones, gentes subactae, coloniaeque deductae, et tantum non humanae res omnes loco suo motae: cum, inquam, haec aliaque eiusmodi acciderint, subiti animum meum formido, parum honestum fore, si res usque adeo magnae atque admirandae, et posteris adeo utiles conducibilesque futurae nullis scriptis proditae silentio praetermitterentur. Quocirca non abs re mihi facturus sum visus, si cas aliqua ex parte litteris commendare tentarem, ne omnis vita mihi in fabularum studio et supervacaneo labore consumeretur, sed aliquid etiam utilitatis publico adferret. Multi vero familiarium urgentes atque exhortantes studium meum excitarunt et confirmarunt. Inter quos hortatores facile princeps erat Eutychianus iunior, et primarius regum scriba, vir alioqui et bonus et prudens, et non mediocriter eruditus, idemque gentis Floriorum praecclarum orna-

τὰ ἄλλα ἀγαθὸς καὶ ἀγγινούστατος, παιδείας τε ἀποχρώτως ἔχων, καὶ τοῦ τῶν Φλωριδῶν γένους ἄριστον ἐγκαλλώπισμα γεγεννημένον. οὗτος δὲ οὖν ὁ ἀνὴρ, περὶ πλείστον γὰρ τὰμὰ ἐποίητο, καὶ ὡς ἂν μοι ἄμεινόν τι ἔσται εὐκλείας τε πέρι καὶ τῆς ἄλλης ὠφελείας σφόδρα οἱ ἐπεφρόντιστο, οὐκ ἀνίει ἐπειγών⁵ καὶ χρηστὰς ἐμφαίνων τὰς ἐλπίδας. δεῖν γὰρ οὐκ ἔφασκεν οὕτω Β χαλεπὸν ἡγεῖσθαι μοι καὶ ἀνήνυτον τὸ ἐγχείρημα, οὐδὲ τῷ μῆπω ἐς πείραν ἔλθεῖν, ὥσπερ ναυτιλίαν οἱ ἀθαλάττωτοι, καταπεπληχθῆαι· οἴεσθαι δὲ μᾶλλον οὐ πόρρω τετάχθαι ἱστορίαν V. 7 ποιητικῆς, ἀλλὰ ἄμφω ταῦτα εἶναι ἀδελφὰ καὶ ὁμόφυλα, καὶ¹⁰ μόνῃ ἴσως τῷ μέτρῳ ἀλλήλων ἀποκεκριμένα. ὡς δὲ οὖν οἴκοθεν οἴκαδε οὕσης τῆς μεταστάσεως θαρρόυντά τε ἴνα ἐκέλευεν καὶ κοσθένει παντὶ ἔχεσθαι ἔργον. ἀλλὰ γὰρ τοιαῦτα ἐπάδων, ἥδη μοι καὶ αὐτῷ βουλομένῳ, κατεκλήρησέ γε ῥαδίως καὶ ἐπίσει. καὶ τοίνυν ἐς τὰδε ἀφῆμαι. ἀλλὰ μοι εἴη ἄξιόν τι δρᾶσαι τῆς προ-¹⁵ θυμίας, καὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἔργων ὡς ἐγγυτάτω ἰκέσθαι. Δηλωτέον δὲ πρότερον ὅστις τέ εἰμι καὶ ὅθεν, τοῦτο δὲ τὸ τοῖς ξηγγραφεῦσιν εἰδισμένον. ἐμοὶ Ἀγαθίας μὲν ὄνομα, Μύρινα δὲ

1. Vulg. inepte οὐκ ἀποχρώτως. Negationem, quam deleri iussit Toupius ad Suidam I. p. 53. ed. Lips., non agnoscit R. Fieri autem potest ut illa orta sit ex alia scriptura: εὐ ἀποχρώντως. ἀποχρώντος R. 2. γεγεννημένον R., γεγενημένος vulg. 3. περὶ πλ. γὰρ τὰμὰ R., ἐπεὶ π. πλ. τὰμὰ vulg. 4. τε om. R. 6. ἐμφαίνων τὰς ἔλπ. R., ὑποφαίνων ἔλπ. vulg. 7. ἀνήνυτον R. μῆτε πρὸς τὴν πείραν R. 8. καταπεπλησθῆαι (sic) R., δεδίναί vulg. 9. δὲ om. R. 10. ἀδελφούς R. 11. μέτρῳ ἢ (sic) ἀλλήλων R., μ. ἐστὶν ἀλλ. vulg. οἴκαθεν R. 15. εἴη inseri iubet Clar. Hasius ad Leonem p. 185. coniecturamque viri sagacissimi confirmat R. 17. πρότερον, quod vulgo deest, add. R.

mentum. Hic itaque vir cum res meas maximi faceret, et de gloria utilitateque mea vehementer esset sollicitus, nunquam destitit me urgere, bonasque spes mihi ob oculos ponere, asserens, non ita arduum perfectaque difficile opus censi debere, neque quia intentatum insolensque est, instar navigationis inexperto maris, pertimescendum; immo vero ita statuendum esse, historiam a poetica non multum distare, sed haec duo gemina affiniaque esse, soloque propemodum rhythmo inter sese discrepare. Bono itaque animo, tanquam e patria in patriam migrantem, incedere omnibusque viribus operi instare iubebat. Talia itaque mihi assidue occinens, libentem etiam me facileque delinitum in suam sententiam adduxit. Contuli itaque me ad scribendam historiam, spe, dignum aliquid hoc praeclaro studio institutoque praestandi et ad magnitudinem rerum gestarum quam proxime accedendi. Superest, ut quis et cuias sim, ex more eorum qui historiam scribunt, declarem. Nomen itaque mihi Agathias, Myrina patria; Memnonius pater; ars vero Romanorum instituta ac leges et fori certamina. Myrinam autem dico, non illam Thraciam urbem, neque

πατρίς, Μεμνόνιος δὲ πατήρ, τέχνη δὲ τὰ Ῥωμαίων νόμιμα D
καὶ οἱ τῶν δικαστηρίων ἀγῶνες. Μύριναν δὲ φημι οὐ τὸ Θρά-
κιον πόλισμα, οὐδὲ εἴ τις ἕτερα κατὰ τὴν Εὐρώπῃν τυχὸν ἢ
Λιβύην τῶδε κέκληται τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ τὴν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πά-
5 λαι ἐπὶ Αἰολέων ἀπρωκισμένην, ἀμφὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πυ-
δικοῦ ποταμοῦ, ὃς δὴ ῥέων ἐκ Λυδίας τῆς χώρας ἐς τὸν ἔσχα-
τον αὐλῶνα τοῦ κόλπου τοῦ Ἐλαίτου ἐμβάλλει. γένοιτο μὲν P. 6
οὐν ἐμοί γε τελεωτάτα τῆδε τροφεία ὡς οἶόν τε ἀποτίσαι, καὶ
ἅπαντα τὰ κλεινὰ καὶ πάτρια ἔργα ἐς τὸ ἀκριβὲς ἀναγράψαι.
10 οὔν δὲ ἢ μὲν εὐμνησῆς καὶ Ἰλαος καὶ τῆς προθυμίας ἡμῶς ἀπο-
δεχέσθω. ἐμοί δὲ ἐπὶ τὰ κοινὰ καὶ μέγιστα τῶν πραγμάτων
ἴτεον. Ποιήσομαι δὲ τὴν ξυγγραφὴν, οὐχ ἥπερ καὶ ἕτεροις ἐν
τῷ παρόντι πεποιήται. ἤδη γάρ που καὶ ἄλλοι τὰ νῦν ἐς τότε B
πόνου ἀφίκοντο, ἀληθείας μὲν, ὡς τὰ πολλὰ, ἥμισυ μέλον
15 αὐτοῖς καὶ τοῦ τὰ γεγενημένα ὡς ἔχουσι τύχης διεξιέναι, οὕτω
δὲ διαφανῶς κολακεύειν πολλοὺς τῶν δυνατῶν καὶ ὑποδωπεύ-
ειν ἔλθμενοι, ὡς εἶποτε ἄρα καὶ ἀληθῆ φῆσαιεν, ἀπιστεῖσθαι.
καίτοι ἐγκωμίῳ μόνῳ προσήκειν οἱ ταῦτα δεινοὶ φασί, τὰ
προσόντα διαρῶν ἀγαθὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἐξαιρεῖν· ἱστορία δὲ
20 ἐπαινεῖν μὲν καὶ ἦδε τοὺς εὖ τι δράσαντας οὐ πάμπαν ἀναί- C
νεται, οὐ μὴν τοῦτό γε σκοπὸν οἶμαι καὶ γνώρισμα ἔχειν ἐθέ-
λει· ἀλλ' εἴ που ἢ τῶν πράξεων ἀπεργασία ἐπαινον ἢ νόγον
ἐπάγοι, οὐ βιάζεσθαι αὐτὴν θέμις, οὐδὲ μεταποικίλλειν τὰ γε-
1. δὲ post Μεμν. addidi ex R. 2. Μυρίναν (ubique cum ῥῥ)
R., Μύρινα vulg. 15. τύχης expungitur a corr. R. 23. ἐπά-
γοι R., ἐπάγει vulg. αὐτὴν N., αὐτῆ vulg., αὐτῆς R.

si qua alia per Europam aut Africam hoc nomine vocatur; sed
quae est in Asia, veterum Aeolensium colonia, ad ostia Pythici flu-
minis sita; qui quidem fluvius ex Lydia regione fluens, in extremum
Elaitidis sinus alveum fertur. Sit itaque mihi, plenissima huic, quoad
eius fieri potest, nutritionis praemia persolvere, omniaque illustria
et patria facta accurate conscribere; nunc vero haec benigne et fa-
venter propensum animum studiumque meum accipiat. Mihi autem
publicarum maximarumque rerum scriptio est aggredienda. Instituum
vero historiam, non ut ab aliis hodie factitatur, (sunt enim etiam
alii hac tempestate qui in eadem arena versantur,) non, inquam, ut
ii, quibus minima est veritatis cura, utque res gestas ita ut accide-
runt commemorent: adeo vero aperte plerisque proceribus adulantur
et palpum obtrodunt, ut, si quando etiam vera dicant, fides tamen
eis abrogetur. Atqui periti harum rerum auctores soli encomio sive
laudationi convenire aiunt, bona, quibus quisque praeditus est, ver-
bis exaggerare atque extollere. Historiam vero, tametsi ne ipsa
quidem a laudatione eorum, qui praeclari aliquid gesserunt, pro-
sus abhorret, hunc tamen scopum argumentumque sibi praefixum

γενημένα. οἱ δὲ ἱστορίαν μὲν ποιησθαι ὁμολογοῦσι, καὶ τὸ
 D τῆς ἐπιγραφῆς ἐπάγγελμα τοῦτο αὐτοῖς ὑποφαίνει, πεφώραν-
 ται δὲ ὅμως τῇ πείρᾳ κομψομένοι τὴν ἐπωνυμίαν. τοὺς μὲν
 γὰρ ἔτι περιόντας, εἴτε βασιλεῖς εἶεν, εἴτε καὶ ἄλλως ἐπίση-
 μοι, οὐ μόνον τῇ ἀφηγήσει τῶν ἐξεργασμένων ἐγκωμιάζου-5
 σιν, (ἧ γὰρ ἂν ὀλίγα ἡμάρτανον,) ἐνδηλοὶ δὲ ἅπασιν γίνονται,
 P. 7 ὅτι δὴ αὐτοῖς οὐδὲν τι ἄλλο διεσπούδασται, ἢ μόνον ἐπαινεῖν
 τε καὶ ἄγασθαι καὶ πέρα τοῦ ἀναγκαίου· τοὺς δὲ ἤδη τεθνη-
 κότας, ὁποῖοί τινες καὶ ἐτύγχανον ὄντες, ἢ κακίστους ἀποκα-
 λῶσι καὶ τὰ κοινὰ λυμνημένους, ἢ, τὸ γοῦν ἔλαττον δεινόν, 10
 κατολιγοροῦσιν αὐτῶν, ὡς μηδὲ μνήμης τινὸς μεταδιδόναι.
 ταύτῃ τε οἴονται τὰ παρόντα εὖ τιθέναι καὶ τὸ αἰε κρατοῦν
 B ἐκθεραπεύοντες ὠφέλειαν σφίσι πορίζεσθαι, κακῶς ἐπιστάμενοι
 ὡς καὶ αὐτοὺς δῆπου τοὺς πρὸς αὐτῶν ἐπαινουμένους οὐ μά-
 λα τὰ τοιαῦδε ἀρέσκει, λογιζομένους, ὡς οὐχ ἱκανὸν ἔσται 15
 τὸ τῆς κολακείας ἀρίδην τὴν περὶ αὐτῶν δόξαν βεβαι-
 ὴσαι. οὗτοι μὲν οὖν ζυγγραφότων, ὡς πη φίλον αὐτοῖς καὶ
 εἰθισμένον, ἐμοὶ δὲ τὸ ἀληθίζεσθαι περὶ πλείστου ἔκτεον, ἐς
 C ὃ, τι χωρήσει. μεμνήσομαι δὲ τῶν ὅσα παρὰ τε Ῥωμαίοις καὶ
 τῶν βαρβάρων τοῖς πλείστοις ἐς τὸδε τοῦ καιροῦ ἐπράχθη ἀξι-20
 2. ὑποφαίνειν R. 6. ἔτι δήλοι R. 8. πέρα R. Lugd., ὑπὲρ edd.
 10. τὸ γοῦν R., τόγ' οὖν Lugd., τόγε οὖν edd. 17. ζυγγραφότων
 ὡσπερ R. 18. ἐμοὶ δέ — χωρήσει. Hunc locum et mutilum
 et corruptum esse arbitror. Nihil opis affert R., imo corrupti-
 ora: ἐκτέον (sic) εὖ δι χ. Num περὶ πλείστου ποιητέον, εὖ
 εἰδότι δι..(?).. χωρήσει? Legebantur olim quaedam in margine
 R. litteris quadratis scripta, quae nunc erasa sunt.

habere nolle existimo. Sed sicubi factorum effectus laudem aut dede-
 cus conciliat, vim facere historiae non licet, neque res ipsas palliare
 fucareque oportet. Hi vero historiam quidem scribere se profiten-
 tur, titulique promissio hoc prae se fert; experientia tamen ipsa
 historiae appellationem fucantes deprehenduntur. Eos enim qui ad-
 huc in vivis sunt, sive reges sive alioqui viros illustres, non solum
 commemoratione rerum gestarum laudant, in quo non nimis
 peccarent: sed omnibus conspicuum faciunt, nihil aliud ipsos operam
 dedisse, quam ut laude admirationeque quos volunt prosequantur,
 ultra quam par est; eos vero qui iam e vivis excesserunt, qualescun-
 que fuerunt, aut pessimos vocant et rerum publicarum vastatores;
 aut, (quod utique minus grave est) ita eos contemnunt, ut ne memo-
 ria quidem ulla dignentur. Atque ita sese rem praesentem optime
 curasse existimant, semperque potentioribus assentantes privatis suis
 commodis consuluisse; non satis intelligentes, quod ne ipsis quidem,
 quos laudibus extulerunt, haec talia admodum placeant; reputantibus
 scilicet, manifestam illorum adulationem parum firmum esse gloriae ex-
 istimationisque ipsorum stabilimentum. Scribant itaque hi pro sua li-
 bidine et more; mihi fixum est veritatem, quoad eius fieri possit,

αφήγητα, οὐ μόνον ὑπὸ ἀνδρῶν ἔτι βιούντων τυχόν, μᾶλλον μὲν
 οὖν καὶ τῶν ἤδη ἀποικομένων, καὶ οὐδενότι παρήσω τῶν λόγου
 ἀξίων. Τοιγάρτοι εἰ καὶ μὴ πρότερον ἐς τὸ ξυγγράφειν προ-
 ἤγμαι, ἢ μόνον ἐξ ὅτου Ἰουστίνος ὁ νέος τὴν αὐτοκράτορα
 5 μετῆλθεν ἀρχὴν, Ἰουστινιανοῦ τεθνηκότος, ἀλλ' ἔγωγε καὶ D
 ἐπὶ τοὺς ἀνωτέρω χρόνους ἀναδραμοῦμαι, καὶ ὅποσα οὐπω
 ἐτέρω τῷ ἐκπεπόνηται, ταῦτα δὲ οἰκελὸν ποιήσομαι ἔργον. τὰ
 μὲν γὰρ πλεῖστα τῶν κατὰ τοὺς Ἰουστινιανου χρόνους γεγενημέ-
 νων, ἐπειδὴ Προκοπίῳ τῷ φήτορι τῷ Καισαρῆαθεν ἐς τὸ ἀκρι-
 10 βὲς ἀναγέγραπται, παριτέον ἐκεῖνα ἔμοιγε, ἅτε δὴ ἀποχρώντως
 εἰρημένα· τὰ δὲ μετ' ἐκείνον, ὡς οἶόν τε, διεξιτέον. προοίμια P. 8
 μὲν γὰρ αὐτῷ τῆς ἱστορίας Ἀρχάδιος ἀποβιούς ἐποιήθη, καὶ V. 8
 τῷ ἐκείνου παιδί Θεοδοσίῳ Ἰσδιγέρδης ὁ Περσῶν βασιλεὺς
 κηδεμῶν γεγενημένος, τὰ τε Οὐαραράνη καὶ Περούζη ξυνε-
 15 χθέντα, καὶ ὅπως Καβάδης βασιλεὺς καταστάς ἀφήρηται τὴν
 ἀρχὴν καὶ εἶτα θῦπτον αὐτὴν ἀνεκομίσατο, ὅπως τε Ἀμιδα B
 ἦλω πρὸς αὐτοῦ, Ἀναστασίῳ Ῥωμαίων βασιλεύοντος, καὶ
 ὅσους αὐθις μετ' ἐκείνον Ἰουστίνος ὁ πρεσβύτερος ἐν τῷδε τῷ
 ἔργῳ διεδέξατο πόρους. ἐξῆς δὲ τοὺς Περσικοὺς πολέμους
 20 ὁπόσοι δὴ πρὸς τε Καβάδην καὶ Χοσρόην ἀμφὶ Συρίαν καὶ Ἀρ-

2. οὖν addidi ex R. 4. Ἰουστίνος ὁ νέος., Intpr. *Iustinus ipse et iunior.* Fort. οὗτος ὁ νέος. 7. ἐτέρω τε R. 9. τῷ ante *Καισ.* add. ex R. 13. Post Θεοδοσίῳ add. Intpr. *et imperii procurationem,* scil. καὶ τῆ βασιλείας. Ἰσδιγέρδης R., Ἰσδιγγ. vulg. 14. Οὐαραράνη N., Οὐαραράνη R., Οὐαράνη vulg. 16. Ἀμιδον R.

sequi. Persequar autem quaecunque memorabilia tam a Romanis quam barbaris plurimis hac tempestate sunt gesta, non eorum tantum qui adhuc fortasse vivunt, immo vero magis etiam eorum qui iam decesserunt; nihilque ex iis, quae memoratu digna videbuntur, omit- tam. Quocirca tametsi non prius ad scribendam historiam me contuli, quam ex quo tempore Iustinus iunior ad imperium accessit, mortuo Iustiniano : ad superiora tamen etiam tempora recurram; et quaecunque a nemine adhuc alio sunt elaborata, mihi vindicabo, propriumque opus efficiam. Pleraque enim Iustiniani temporibus gesta cum Procopius Caesariensis rhetor accurate conscripserit, mihi praeterenda iudicavi, ut plene satis tractata; quae vero post illum acciderunt, pro virili persequenda. Orsus enim est ille historiam suam a morte Arcadii, utque filio illius Theodosio Isdigerdes tutor fuerit institutus, et ab iis quae Vararanae et Perozae acciderunt, et quo pacto Cabades rex creatus regno exutus fuerit idemque postea recuperarit, utque Amidam ipsi Anastasio Romanorum regi eripuerit; quantos rursus post hunc Iustinus senior huic operi labores impenderit. Persequitur deinde bella Persica, quotquot adversus Cabadem et Chosroem circa Syriam Armeniamque et per Lazorum confinia Iustinianus Romanorum Imperator gessit. Haec omnia e Procopii scriptis optime cognoveris, et Gelimer Vandalum, Carthagnemque urbem

μενίαν, καὶ μὲν δὴ καὶ τὰ Λαζῶν ὄρια Ἰουστινιανῷ τῷ Ῥωμαίων αυτοκράτορι διαπεπολέμηται, τούτους δὲ ἅπαντας ἐκ τῶν Προκοπίου λόγων ἄριστα ἂν διαγνοίης, Γελίμερά τε τὸν Βανδύλον, καὶ Καρχηδόνα τὴν πόλιν, καὶ τὴν ξύμπασαν χώραν τῶν Ἀφρων ἀπὸ Βουνατίου τε καὶ Γεζερίχου καὶ τῆς 5 ἐν τῷ τότε ἀποστάσεως πολλοὺς ὕστερον χρόνοις Ἰουστινιανῷ δουλωθεῖσαν, καὶ πάλιν τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας μέρος γεγεννημένην. μετὰ δὲ τὴν τῶν Βανδύλων κατάλυσιν, καὶ ὅσα οἱ Μαυρούσιοι τὸ ἔθνος ἔδρασαν τε καὶ πεπόνθασιν πολλαχοῦ

Ἐτὴς Αἰβύης κατὰ Ῥωμαίων παραταττόμενοι· ὅτι τε Σιότζας 10 καὶ Γόνθαρὶς Ῥωμαίων μὲν ἦσθη, τυράννω δὲ καταστάνατε, μεγίστων συμφορῶν τε καὶ στάσεων αἰτιωτάτω τῇ Αἰβύῃ γεγονός, καὶ ὡς οὐ πρότερον ἐλώφησε τὰ δεινὰ, πρὶν ἐκεῖνω τῷ ἄνδρι διαφθαῖναι· ἀλλὰ καὶ τάδε ἀμέλει ἅπαντα εὐροις γε ἂν ἐν ἐκείνοις ὅπως τε ἡ στάσις ἢ ἐμφύλιος 15 ἐν Βυζαντίῳ κατὰ τοῦ βασιλέως ἀρθεῖσα, καὶ ἐπὶ μέγα κακοῦ ἀφικμένη τὰ κοινὰ ἐδηλήσατο· τὰς τε τῶν Οὐννων ἐπι-

P. 9 δρομάς, ὡς δὴ ἐν τῷ τότε τὸν Ἴστρον ποταμὸν περαιωθέντες, μέγιστα οἶα τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐλυμήνατο, Ἰλλυρίους τε καὶ Θεταλοὺς καὶ τὰ πλεῖστα τῆς Εὐρώπης ληϊσάμενοι, μέ- 20 ρος δὲ τι καὶ τῆς Ἀσίας, τὸν Ἑλλησποντον διαβάντες. Σουρῶν δὲ ἡ πόλις ἢ ἐν Συρίᾳ, καὶ Βεῤῥόρια, καὶ Ἀντιόχεια ἢ πρὸς

3. Γελίμερα N., Γελίμερ vulg., Γελίμων R., mg. Γελίμερόν τε. 7. μέρος om. R. 8. Pro οἱ Μαυρούσιοι R. habet οἶμαι. Satis verisimile est Agathiam scripsisse: οἱ Μαυρ. οἶμαι τ. ἔ. 10. τε R. pro τῆς. 10. Αἰβύης R., Αἰβύας vulg. Σιότζας vulg. et Procop., Σιότζας R. 11. Γονθαρῆς R. Ῥωμαίων vulg. et R., transfixa in R. nescio a quo v finali. Inpr. qui vertit: Romanarum partium erant, aliquid amplius, fortasse ξυμμάχω, legisse videtur. 12. τῆς Αἰβύης R. 18. ὡς δὴ R. corr. pro ὅς δὴ, οὗ δὴ vulg. 21. τὴν Ἑλλ. R. Σουρῶν R., Σουρῶν vulg., Σουρῶν Procop.

atque unīversam Afrorum regionem Iustiniano subiugatam, rursumque Romani Imperii partem factam, post multos annos quam, Bonifacii Gesericique aetate, inde avulsa fuerat. Post vero deletos Vandalos, quae quantaque mala et intulerit et accepit gens Mauritanica, multis Libyae locis cum Romanis praeliata; utque Stotzas et Gontharis a Romanorum partibus stantes, arrepta tyrannide maximarum calamitatum seditioumque auctores Libyae fuerint, neque prius cessasse mala, quam duobus hisce capitibus e medio sublatis. Sed et haec fere omnia in Procopii historia reperias, quomodo videlicet in festina seditio Byzantii adversus regem excitata, inque maximum malum evecta, rem publicam afflixerit, Hunnorum etiam excursiones, qui ea tempestate transmissis Danubio Romanum Imperium quam maximis damnis affecerunt, Illyrios et Thessalos maximamque Europae partem depopulati, partem etiam Asiae, transmissis Hellespontico.

Ὁρόντη ποταμῷ, ὅπως οἰκτρότατα ὑπὸ Χοσροῦ πεπόρθηται, τὴν τε Ἐδέσσης πολιορκίαν, καὶ ὅπως ἐνθένδε ἀποκρουσθεῖς ἔπειτα ἀπιὼν ἦγετο, πάρεστι καὶ ταῦτα ἐν τοῖσδε θεάσασθαι. Β τὰς τε τῶν Αἰθιοπῶν καὶ Ὀμηριτῶν παρατάξεις, καὶ ὅτου δὴ 5 χάριν ἄμφω ἐκείνω τῷ φύλῳ ἐς τότε δυσμενεῖας ἤλθῃτην. εἴρηται δὲ αὐτῷ πολλὰ καὶ τοῦ μεγίστου λοιμοῦ περί, ὅπως τε τὴν ἀρχὴν κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ ἐς τὸ ἀνθρώπειον γένος εἰσ- ἤρθησε, καὶ ὅποια ἄττα παράλογα ἐν αὐτῷ ξυνηγέθη. ἀλλὰ γὰρ καὶ ὅποσα ὕστερον τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἀνὰ τὰ Λαζῶν C 10 πολίσματα καὶ Πέτρας τὸ φρούριον, πρὸς τε Χοριάνην καὶ Μερμερόην καὶ τὰ Περσικὰ ἐξείργασται πλήθῃ, καὶ ταῦτα ἐκεῖθεν ἀναλεκτέον μεταβάντι δὲ οἱ ἐπὶ τῆς Ἑσπέρας, ὅπως τε Θεοδέριχος ὁ τῶν Γότθων βασιλεὺς ἀπεβίω, καὶ Ἀμαλασοῦν- θα ἡ τοῦδε παῖς ὑπὸ Θεοδάτου ἀνήρηται, καὶ ἅπαντα ὧν δὴ 15 ἕνεκα ὁ Γοτθικὸς πόλεμος ἀνεῖρδήθη, οὐδὲ ταῦτα ἐκείνω πα- ρεῖται οὐμενοῦν ἀλλ' οὐδὲ ὅπως Οὐίτιγισ ὁ μετὰ Θεόδα- D τον τοῦ Γοτθικοῦ γένους κρατήσας ὑπὸ Βελισαρίου τοῦ στρατηγοῦ μετὰ γε πλείστους ὄσους ἀγῶνας δορυάλωτος εἰς τὸ Βυζάντιον ἦκται· οὐδὲ γε ὅπως Σικελία τε καὶ Ῥώμη 20 καὶ Ἰταλία τοὺς ἐπήλυδας ἀποβαλοῦσα βαρβάρους πάλιν ἦρθεσι πατρίοις μετεκοσμεῖτο. λάβοι δὲ ἂν τις ἐνθένδε, καὶ ὅτι Ναρσῆς ὁ τομίλας ἐς Ἰταλίαν ἐστάλη, στρατηγὸς αὐτοκρά- P. 10

4. ὅτου R., ὅτω vulg. 5. φύλῳ R, Lugd. (Cl.), Intpr. *hae gentes*, φίλῳ edd. 6. λιμοῦ R. 7. εἰσῆρθησε R. (Cl.), εἰσῆρησε vulg. 8. ἄττα R., ἄωτα vulg. 9. καὶ om. R. 14. Θεοδάτου R. Lugd., Θεοδάτου edd. 16. ἀλλ' inserit R. οὐδὲ R. οὐδ' vulg. Οὐίτι- γισ vulg. Θεόδατον R. Lugd., Θεόδατον edd. 18. μετὰ γε R. Lugd., μετὰ τε edd. ὄσους om. R. 19. ἦκται R. (Cl.), ἰκται vulg. 22. ταμίλας R.

Suro etiam oppidum in Syria, et Berrhoea, et Antiochia ad Orontem fluvium quo pacto misserrime a Chosroë fuerint vastatae; Edessae quoque obsidionem, et quo pacto inde depulsus decesserit. Est etiam in iis videre Aethiopum et Homeritarum praelia; quaeque inimicitarum causae inter istas nationes fuerint. Multa etiam scribit de atrocissima illa pestilentia, et quibus initiis in humanum genus irrepserit, quamque inaudita in ea evenerint. Praeterea quaecumque deinceps Romanorum exercitus circa Lazorum oppida et Petrae propugnaculum et adversus Chorianem et Mermeroëm Persarumque copias gesserit, inde etiam peti possunt. Cum vero in occidentem transiit, quo pacto Theodericus Gothorum rex excesserit e vivis, et Amalasintha eius filia a Theodato fuerit interfecta; omnia etiam, quorum causa Gothicum bellum exarsit, est persecutus; deinde, quo pacto Vitigis, qui post Theodatum Gothicæ nationi praefuit, a Belisario post multa praelia captivus Byzantium sit ductus; de- nique quomodo Sicilia et Roma et Italia, barbaria eiectis, patriis

τωρ πρὸς τοῦ βασιλέως γεγενημένος, τοὺς τε κλεινοὺς ἐκείνους πολέμους, οἳ δὴ αὐτῷ πρὸς Τωτίλαν ἄριστα διαπεπύονηται· ὅτι τε αὐδὺς μετ' ἐκείνον Τείας ὁ Φρεδιγέρονος τὴν Γοθικὴν ἡγεμονίαν διαδεξάμενος, οὐκ ἐς μακρὰν καὶ αὐτὸς ἀνηρέθη. ταῦτα δὲ πάντα ἐς ἕκτον τε καὶ εἰκοστὸν ἔτος τῆς Ἰουστινιανοῦ 5 βασιλείας γεγένηται, καὶ Προκοπίω μὲν τῶ ῥήτορι ἐν τοῖσδε Βοῖμαι αὐτῷ τὰ τῆς ξυγγραφῆς διήνυσται καὶ ξυνετελέσθη· ἐγὼ δὲ ἐς τὰ ἐχόμενα τούτων, ἐφ' ἅπερ καὶ τὴν ἀρχὴν ἀρμῆθην ἰέναι, καὶ δὴ ἐπὶ ταῦτα εἶμι. καὶ δὴ ἔχομαι τῶν πραγμάτων.

10

A. C. 552 **Α.** **Ε**πειδὴ Τείας ὁ μετὰ Τωτίλαν τῶν Γόθων ἡγεμὼν κα-
I. I. 26¹
P. 11
V. 9 ταστάς, ἀνακαλεσάμενος τὰς δυνάμεις καὶ πόλεμον, πανσυδεῖ
πρὸς τε Ναρσῆν καὶ Ῥωμαίους παραταξάμενος ἡσσήθη τε κατὰ
κράτος καὶ αὐτοῦ πολεμῶν διεφθάρη, οἳ τε περιωθέντες τῶν
Γόθων, ἐγκειμένων σφίσι Ῥωμαίων καὶ οὐκ ἀνιέντων, πιε-15
ζόμενοι ταῖς τε ἐπιδρομαῖς καὶ ὅτι ἐν χώρῳ ἀνδρῶ ἐτύγ-
χανον ξυνειλεγμένοι, σπονδὰς τίθενται πρὸς Ναρσῆν, ἐφ' ᾧ
τὴν μὲν οἰκίαν ἀδεῶς νέμοιτο χώραν, βασιλεῖ δὲ τῶν Ῥω-
μαίων κατήκοι τολοιπὸν ὄντες διατελοῖεν· ἐπειδὴ ταῦτα τῆδε
B ἐχώρει, ἐδόκει μὲν ἅπασι πέρας ἔχειν τὰ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πο-20

1. τοὺς τε R. Lugd., τοὺς δὲ edd. 2. Τωτίλαν R. et sic ubique.
6. γεγένηται Par. 12. ἀνακαλεσάμενος τὰς addidi ex R., Intpr.
in unum iam contractis exercitiibus. Verum ante πόλεμον arti-
culum desidero. πανσυδεῖ R. 18. δὲ add. R. (Cl.). 19. λοι-
πὸν R. 20. τοῦ — πολέμων Par

rursum moribus legibusque fuerit decorata. Inde etiam cognosci potest, quo pacto Narses Eunuchus in Italiam sit missus, praetor imperatorque a rege constitutus; illustria etiam bella, quae ille adversus Totilam praeclare confecit: utque rursus post illum Teias Fredigerni filius, Gothorum praefectura accepta, non multo post caesus fuerit. Haec vero omnia ad annum usque sextum et vigesimum regni Iustiniani sunt gesta. Ac Procopius quidem in his, uti arbitrator, finem historiae suae facit. Ego vero his proxima et consequentia, ut initio mihi propositum fuit, persequens, res ipsas aggredior.

1. **T**eias Gothorum post Totilam dux, instauratis copiis cum bellum totis viribus Narseti Romanisque intulisset, insigni clade accepta, in acie praelians periit. Gothi qui evaserant, Romanis absque ulla intermissione persequentibus, pressi assiduis insultibus et siccitate locorum, in quae se receperant, pacis condiciones cum Narsete in-
unt; ut scilicet suas illi terras intrepide habitent, regique Romanorum deinceps pareant. Haec cum ita iis in locis cessissent, videbantur omnibus bella in Italia finem nacta: cum potius praecludia aliorum bellorum essent. Censeo enim aevum hoc nostrum nunquam a bellis liberum futurum, immo potius perpetuo duratura atque adeo invali-

λέμων τὰ δὲ ἦν ἄρα προοίμια. οἶμαι γὰρ οὐδὲ ἐπιλείψειν ποτὲ A. C. 552
τὸν αἰῶνα ἡμῶν τὰ τοιαῦτα, μένειν δὲ ἐς αἰεὶ καὶ ἀκμάζειν, ἕς I. L 26
τ' ἂν ἡ αὐτὴ φύσις ἀνθρώπων ᾗ, ἐπεὶ καὶ ἀνωθεν ἡμῖν, ὡς
ἔπος εἶπεν, συνεισηλθε τῇ βίῳ. καὶ οὖν μεστὴ μὲν ἡ ποίησις,
5 πλήρης δὲ ξύμπασα ἱστορία πολέμων τε καὶ παρατάξεων, καὶ P. 12
οὐκ ἂν ἄλλο τι εὐροῖς ἐν τῇδε κατὰ τὸ μᾶλλον ἀναγεγραμμένον
αἴτιον δὲ οἶμαι τούτων οὐχ, ὅπερ οἱ πολλοὶ φασιν, ἀστέρων τε
πορείας καὶ τὸ μεμαρμένον καὶ τινὰς παραλόγους ἀνάγκας. εἰ
γὰρ τὰ τῆς πεπρωμένης ἐν πᾶσι νικῆς, ἀφαιρεθείη δὲ τῶν ἀν-
10 θρώπων τὸ προαιρετὸν καὶ ἐκούσιον, παραινέσεις μὲν ἀπίστας
καὶ τέχνας καὶ διδασκαλίας κενὰ καὶ ἄχρηστα νομιοῦμεν,
οἰχθήσονται δὲ φροῦδοι καὶ ἄκαρποι αἱ τῶν ἄριστα βιούντων
ἐλπίδες. οὐ μέντοι ἄλλ' οὐδὲ τὸ θεῖον αἴτιον, ὡς γε ἐμὲ γι-
γνώσκειν, φόνων τε καὶ συμπλοκῶν ἡγεῖσθαι προσήκει. τὸ γὰρ
15 ἄγαθόν. ἐκεῖνο καὶ ἀλεξίκακον φόνιόν τε καὶ φιλοπόλεμον οὐτ' B
ἂν ἔγωγε φῆσαιμι, οὐτε εἰπόντι πιστεῦσαιμι. ἐς δὲ πλεονεξί-
αν τε καὶ ἀδικίαν αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαὶ αὐθαίρετα κατολι- V. 10
σθαινοῦσαι, πολέμων τε καὶ ταραχῶν ἅπαντα ἐμφοροῦσιν, ἐν-
θύνδε τε ὄλεθροι ξυμβαίνοσι πολλοὶ, καὶ γένη ἀνθρώπων ἀνάρ-
20 παστα γίνεται, καὶ μυρία ἄλλαι ὀδίνονται κῆρες. οὕτω
γὰρ δὴ καὶ τότε οἱ Γότθοι ἐπειδὴ τὰς σπονδὰς θέμενοι καὶ
διακριθέντες οἱ μὲν αὐτῶν εἴσω τοῦ Πάδου πρότερον διαι-
τῶμενοι ποταμοῦ, ἕς τε Τουσκιάν καὶ Λιγουριάν, καὶ ὅθι
6. τῇδε R., τοῖσδε vulg. 8. μεμαρμένον R., μεμορμ. vulg.
9. νίκην R. 12. ἄριστα R., ἄριστον vulg. 18. τε add. R.
20. οὕτω R. Lugd., οὕτως edd.

tura quamdiu haec ipsa natura hominum extiterit. Si enim altius rem repetamus, una cum ipsa vita propemodum dixerim invecta sunt bella; atque ita plena est poësis, plena omnis historia bellorum et praeliorum, neque quicquam in his comperias uberius conscriptum. Causam vero horum censuerim, non, ut multi statuunt, stellarum cursus et fatum atque absurdas quasdam necessitates. Si enim fati necessitas omnia permearet, eriperetur hominibus arbitraria voluntatis electio, et quidem praecepta omnia et artes ac disciplinae vanae inutilesque essent censendae; evanidae etiam fuerint infrugiferaeque eorum, qui optime vitam suam instituunt, spes. Sed nec Deum, quantum mea fert sententia, caedium et conflictuum auctorem censere oportet. Summam enim illam bonitatem omnisque mali profligatricem caedibus bellisque gaudere, nec ipse dixerim, nec id affirmanti acquieverim. Hominum vero animi in plus habendi cupiditatem et iniustitiam prolabentes, bellis omnia et tumultibus miscent; atque hinc interitus multaeque gentium interneciones eveniunt, innumeraeque aliae calamitates oriuntur. Eodem modo etiam tum temporis Gothi icis foederibus dirempti, nonnulli eorum qui intra Padum fluvium debebant, in Tusciam et Liguriam, et quo cuique li-

A. C. 55² ἐκάστῳ θυμῆρες τε ἦν καὶ εἰδισμένον, ἐχώρουν· οἱ δὲ ἐκτός,
 I. I. 26² διαβάτες, ἀμφὶ Βενετίαν καὶ τὰ τῆδε φρούρια καὶ πολιόματα,
 C ἤπερ καὶ ἐν τῷ πρὸ τοῦ, ἐσκεδάινοντο ἐπειδὴ οὖν ἐν τοῖσδε
 ἐτύγγανον ὄντες, προσῆκον αὐτοὺς τὰ μὲν ἀμωσμένα τοῖς ἔργοις
 αὐτοῖς ἐμπεδῶσαι, τὰ δὲ σφέτερα ἐν τῷ ἀσφαλεῖ κατέχοντας⁵
 κινδύνων ἀπηλλάχθαι χρονίων, καὶ μόλις γοῦν τῶν δεινῶν ἀνα-
 πνεῦσαι· οἱ δὲ, ἐλάχιστον ἐπισχόντες, ρεωτέρων ἀδῆς ἐφίετο
 πραγμάτων, καὶ ἐς ἀρχὴν ἐτέρου πολέμου καθίστατο. ἐπεὶ
 τε αὐτοὶ κατὰ σφᾶς οὐκέτι πρὸς Ῥωμαίους ἀξιόμαχοι ᾔοντο
 εἶναι, αὐτίκα παρὰ τοὺς Φράγγους ἐτράποντο, ἄμεινον σφίσιν¹⁰
 αὐτοῖς τὰ παρόντα ἐσεσθαι κρίνοντες, καὶ τὴν ἀφέλειαν ἐς ὃ,
 τι μάλιστα διαρκεστάτην, εἶγε ἐξ ὁμόρων τε καὶ ἀστυγειτόνων
 ζυμμαχίαν ἐπαγόμενοι εἶτα θᾶπτον ἀναμαχέσονται.

D β. Πρόσοικοί τε γὰρ εἰσι τῇ Ἰταλίᾳ καὶ ἀγχιτέρμονοι τὸ γέ-
 νος τῶν Φράγγων. εἶεν δ' ἂν οὗτοι οἱ πάλαι ὀνομαζόμενοι Γερ-¹⁵
 μανοί. δῆλον δὲ ἀμφὶ Ῥῆνον γὰρ ποταμὸν οἰκοῦσι καὶ τὴν ταύ-
 τη ἡπειρον, ἔχουσι δὲ καὶ Γαλλιῶν τὰ πλεῖστα, οὐ πρότερον πρὸς
 αὐτῶν κατεχόμενα, ἀλλ' ὕστερον ἐπικτηθέντα, καὶ τὴν Μασσαλί-
 αν πόλιν, τοὺς Ἰώνων ἀποίκους. ταύτην γὰρ δὴ πάλαι Φωκαεὺς
 ἐξ Ἀσίας ὑπὸ Μήδων ἀναστάντες κατήκισαν, Δαρείου τοῦ Ὑστά-²⁰
 σπεω Περσῶν βασιλεύοντος, καὶ νῦν ἐξ Ἑλληνίδος ἐστὶ βαρβαρική·
 4. ἀμωσμένα R. 5. κατέχοντες R. 13. ἐς εἶτα R. ἀναμα-
 χέσονται R., ἀναμαχέονται vulg. 14. τε add. fr. et R. τῇ
 Ἰταλίᾳ R., τῆς Ἰταλίας vulg., ταύτης R. 17. δὲ R., γε vulg.
 20. κατήκισαν R.

bitum erat concesserunt; alii vero trans Padum circa Venetias sparsi
 in castellis et oppidulis, quibus assuerant, consederunt. Cum itaque
 hoc in statu essent res Gothorum, decebat ipsos pacta iurata re
 ipsa factisque confirmare et stabilire, et res suas in tuto continen-
 tes, sese a diuturnis periculis vindicare, atque aliquando tandem ab
 aerumnis respirare. At vero cum per brevissimum tempus sese con-
 tinuissent, rursus res novas moliti, alterius belli semina iecerunt.
 Cumque ipsi per se impares sese indicarent, qui deinceps cum Ro-
 manis praeliantur, statim ad Francos se converterunt, melius res
 suas habituras rati, utilitatemque se inde longe uberrimam percep-
 turos, si cum finitimis et propinquis societate inita bellum facilius
 instaurarent.

2. Sunt enim Franci Italiam incolae et contermini, olim dicti Ger-
 mani; quod quidem satis constat. Nam circa Rhenum fluvium
 habitant, et continentem ei adjacentem, maximamque Galliarum
 partem occupant, non quidem iam olim ab ipsis possessam, sed
 posterius acquisitam. Massiliam quoque urbem tenent, Ionum col-
 oniam. Hanc enim olim Phocenses ex Asia a Medis pulsati incolue-
 runt, Dario Hystaspis filio apud Persas regnante; et nunc ex Grae-
 canica est barbarica. Patria enim rei publicae administratione
 abiecta, imperantium legibus utitur. Videtur vero etiam hodie,

τὴν γὰρ πάτριον ἀποβεβληκυῖα πολιτείαν, τοῖς τῶν κρατούν- A. C. 552
των χρῆται νομίμοις. φαίνεται δὲ καὶ νῦν οὐ μάλα τῆς ἀξίας I. I. 26
τῶν παλαιῶν οἰκητόρων καταδεστέρα. εἰσι γὰρ οἱ Φράγγοι οὐ P. 13
νομάδες, ὥσπερ ἀμέλει ἐνιοι τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ καὶ πολι-
5 τεία ὡς τὰ πολλὰ χρῶνται Ῥωμαϊκῇ, καὶ νόμοις τοῖς αὐτοῖς,
καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως ἀμφὶ τε τὰ συμβόλαια καὶ γάμους, καὶ τὴν
τοῦ θείου θεραπείαν νομίζουσι. Χριστιανοὶ γὰρ ἅπαντες τυγ-
χάνουσι ὄντες καὶ τῇ ὀρθοτάτῃ χρώμενοι δόξῃ ἔχουσι δὲ καὶ
ἄρχοντας ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἱερεῖς, καὶ τὰς ἐορτὰς ὁμοίως ἡμῶν
10 ὀδπιτελοῦσι, καὶ ὡς ἐν βαρβάρῳ γένει, ἔμοιγε δοκοῦσι σφόδρα
εἶναι κόσμιοί τε καὶ ἀστειότατοι καὶ οὐδὲν τι ἔχειν τὸ διαλ-
λάττον, ἢ μόνον τὸ βαρβαρικὸν τῆς στολῆς καὶ τὸ τῆς φω-
νῆς ἰδιάζον. ἄγαμαι γὰρ αὐτούς ἐς τὰ μάλιστα ἔγωγε τῶν τε
ἄλλων ὧν ἔχουσι ἀγαθῶν καὶ τῆς ἐς ἀλλήλους δικαιοσύνης
15 τε καὶ ὁμοιοῦς. πολλὰκις γὰρ ἤδη καὶ πρότερον, καὶ μὲν δὴ B
καὶ τῷ κατ' ἐμὲ χρόνῳ, τυχὸν μὲν ἐς τρεῖς, τυχὸν δὲ καὶ ἐς
πλείους ἡγεμόνας τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς μεμερισμένης, οὐπόποτε
πόλεμον ἤρακτο κατ' ἀλλήλων, οὐδὲ αἵματι ἐμφυλίῳ τὴν πα-
τριδα ἐγνωσαν μαινεῖν. καίτοι ἐνθα ἂν μεγάλαι δυνάμεις ἰσόρ-
20 ῥοποί τε καὶ ἀμφήριστοι ἀναφανείην, ἐπαυῖθα ἀνάγκη φρονή-
ματα φύεσθαι σκληρὰ καὶ θγκώδη, φιλοτιμίαι τε, ὥσπερ εἰκός,
ᾧδίνονται καὶ φιλοπρωτεῖαι, καὶ ἄλλα ἄττα μυρία ταραχῶν τε

2. νομίμοις R., νόμοις vulg. 3. καταδεστέρον R. 4. ἀμέλει
om. fr. 6. τὴν τε θεραπείαν R. 11. καὶ οὐδὲν τι fr. et R.,
vulg. οὐδὲν τε. 16. καὶ τῷ R., καὶ ἐν τῷ vulg. καὶ αὐτὴ
ἐς om. fr. 17. ἡγεμόνας add. ex R. fr. et Intrp. principes.
20. ἀνάγκη add. ex iisdem. 21. φύεσθαι R. Lugd., φύεται edd.
te om. R. 22. φιλοπρωτεῖαι fr., φιλοπρωτεῖαι vulg. et R.

non admodum pristina incolarum dignitate inferior. Sunt enim
Franci non campestres, ut fere plerique barbarorum, sed et poli-
tia, ut plurimum, utantur Romana et legibus iisdem; eandem etiam
contractuum et nuptiarum rationem et divini numinis cultum tenent.
Christiani enim omnes sunt, rectissimeque de Deo sentiunt.
Habent et magistratus in urbibus et sacerdotes; festa etiam perinde
atque nos celebrant, et pro barbara natione valde mihi videntur
civiles et urbani; nihiloque a nobis differre, quam solummodo bar-
barico vestitu et linguae proprietate. Ego certe eos cum ob alia qui-
bus praediti sunt bona, tam vero ob mutuum inter se iustitiam et
concordiam summpere miror. Frequenter enim iam et olim et mea
aetate modo inter tres, modo inter plures diviso ipsis imperio, nun-
quam adversus sese mutuo bellum movisse, neque civili sanguine
patriam inquinasse constat. Atqui fit fere, ut ubi magni sunt exer-
citus aequalis aut dubiae inter se potentiae, ibi etiam animi ela-
tiores inflatioresque evadant, et ambitiosae aemulationes et de primo
honoris gradu contentiones alique innumeri affectus tumukibus

- A. C. 55 καὶ στάσεων γονιμώτατα πάθη. ὁμοῦ παρ' ἐκείνοις εἰ καὶ ἐς
 I. I. 26 πλείστας ὄσας ἀρχὰς τύχοιεν διηρημένοι, οὐδὲν ὃ, τι τοιόνδε
 ζυμφέρεται. ἀλλ' εἴπερ ἄρα καὶ τινα ἔριν τοῖς βασιλεῦσιν ἐγ-
 γενέσθαι ζυνεχθείη, παρατάττονται μὲν ἅπαντες ὡς πολε-
 C μήσοντες καὶ τοῖς ὄπλοις διακριθόμενοι, καὶ εἶτα ὁμοῦσεῖς
 χωροῦσιν ἰδόντες δὲ ἀλλήλους ἐκατέρωθεν ἢ πληθὺς, αὐτίκα
 τὸ χαλεπαῖνον ἀποβαλόντες ἐξ ὁμοφροσύνης μεταχωροῦσι,
 καὶ τοὺς ἡγεμόνας κελεύουσι δίκη μᾶλλον τὰ ἀμφίβολα διεν-
 κρινήσασθαι· εἰ δὲ μὴ, μόνους ἐκείνους ἀγωνίζεσθαι, καὶ ἐν
 σφίσι αὐτοῖς διακινδυνεύειν, ὡς οὐχ ὄσιον ὄν οὐδὲ πάτριον, 10
 ἰδίας αὐτῶν ἕνεκα δυσμενείας τὰ κοινὰ πημαίνεσθαι καὶ ἀνα-
 τετράφθαι· εὐθύς δὲ ὄν τὰς τε φάλαγγας διαλύουσι, καὶ τὰ
 ὄπλα τίθενται, καὶ τολοιπὸν εἰρήνη αὐθις καὶ ἡμερότης, φοι-
 τήσεις τε παρ' ἀλλήλους ἀφύλακτοι καὶ ἐπιμυξίαι, καὶ φροῦ-
 δα οἴχεται τὰ δεινά. οὕτως ἄρα αὐτοῖς τὸ μὲν ὑπήκοον δι-15
 V, 11 καιον καὶ φιλόπατρι, τὸ δὲ γε ἄρχον εὐμενὲς ἐν δέοντι καὶ
 D πειθήμιον ταῦτά τοι καὶ διατελοῦσι δύναμιν βεβαίαν ἔχοντες,
 καὶ νόμοις χρώμενοι τοῖς αὐτοῖς· καὶ τῶν μὲν οἰκείων οὐδὲν
 ὃ, τι ἀποβεβληκότες, πλείστα δὲ ὄσα ἐπικτησάμενοι δικαιο-
 σύνη γὰρ καὶ φιλότης οἷς ἂν ἐντραφεῖη, εὐδαίμονα τίθησι 20
 πολιτείαν καὶ μόνιμον, καὶ ἥμιστα πολεμίοις ἀλώσιμον.

γ. Οὕτω μὲν οὖν οἱ Φράγγοι ἄριστα βιοῦντες, σφῶν τε

2. οὐ τὸ R. pro ὃ, τι. 3. τινα R. et fr., τιν' vulg. 7. ἀπο-
 βαλόντες fr. et R., ἀποβάλλοντες vulg. 12. δὴ R. et fr., τε vulg.
 20. φιλότης R. fr. mg. Lugd. et Intrp. *charitas*, *φιλοτιμία* vulg.

et seditionibus gignendis aptissimi suboriantur: apud illos tamen, tametsi in quam plurimos principatus eos esse divisos contingat, nihil tale usu venit; sed si quae forte inter principes oriatur controversia, omnes quidem aciem instruunt tanquam ad bellandum remque armis decernendam; deinde simul conveniunt, conspicatae vero sese utrinque copiae, statim abiecta offensione, ad concordiam redeunt, iubentque ut principes iure potius controversias decernant; sin minus, ut singulari inter se certamine agant, et suorum ipsimet capitum periculum adeant. Neque enim aequitati aut patriae consuetudini consentaneum censent, ut privatae ipsorum similitudinis causa res publica labefactetur et subvertatur. Confestim itaque et exercitum solvunt, et arma deponunt, paceque redintegrata tuto rursus inter se commeant, sublatis e medio difficultatibus. Adeo apud illos subditi sunt iustitiae et patriae studiosi; principes vero, ubi opus est, placidam et obsecundantes. Idcirco utique et firmam degunt habentes potentiam, iisdem legibus utentes, sua tuentes, nihilque amittentes, quam plurima vero acquirunt. Iustitia enim et amicitia ubi vigent, beatam firmamque efficiunt rem publicam et nequaquam hostibus expugnabilem.

3. Franci itaque hoc modo optime vitam suam instituentes, et sibi

αὐτῶν καὶ τῶν προσοίκων κρατοῦσι, παῖδες ἕκ πατέρων τὴν A. C. 55a
 βασιλείαν διαδεχόμενοι. ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐς ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ, I. I. 26
 ὅτε δὴ οἱ Γότθοι ὡς αὐτοὺς ἐπροσβέοντο, τρεῖς αὐτοῖς ἡγε-
 μόνες ἐτύγγαλον ὄντες. οὐκ ἄπο τρόπου δέ μοι εἶναι δοκεῖ P. 14
 5βραχὺ τι ἄνωθεν ἀρξαμένη τοῦ γένους καὶ τῶν ξυνερχθέν-
 των τῷ πρὸ τοῦ ἐλάχιστα διεξελθόντι, ἔπειτα ἐς ἐκείνους οἱ δὴ
 ἐν τῷ τότε ἐκράτουν, τὴν ἐκδρομὴν καταπαύσαι τοῦ λόγου.
 Χιλδίβεργτος μὲν γὰρ καὶ Χλωθάριος, ἔτι δὲ Θεοδέριχος καὶ
 Χλωδομῆρος ἀδελφοὶ ἐγεγέννητο. οὗτοι δὲ ἐπειδὴ αὐτοῖς Χλω-
 10θοαὸς ὁ πατὴρ ἐτεθνήκει, διενείμαντο τέτραχα τὴν βασιλείαν,
 κατὰ τε πόλεις καὶ ἔθνη ἐς ὅσον οἶμαι τῶν ἴσων ἐκάστῳ με-
 τεῖναι. οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον Χλωδομῆρος κατὰ Βουργουζιῶ-
 νων ἐπιστρατεύσας, (γένος δὲ τοῦτο Γοτθικόν, αὐτοργόν τε
 περιφανῶς τὰ πολέμια,) ἐν αὐτῷ δὴ τῷ πολέμῳ ἀκοντίῳ τὰ
 15στέρινα τυπεῖς, ἀνῆρέθη. πεσόντος δὲ αὐτοῦ, ἐπειδὴ τὴν κό-
 μην οἱ Βουργουζιῶνες καθειμένην καὶ ἄφετον ἐθεάσαντο καὶ B
 μέχρι τοῦ μεταφρένου κεχαλασμένην, αὐτίκα ἐγνώσαν τὸν
 ἡγεμόνα τῶν πολεμίων ἀποκτανόντες. θεμιτὸν γὰρ τοῖς βασι-
 λεῦσι τῶν Φράγγων οὐπάποτε κείρεσθαι, ἀλλ' ἀκείρεκόμηναι
 20τὲ εἶσιν ἕκ παίδων ἀεὶ, καὶ παρηώρηται αὐτοῖς ἅπαντες εἶ
 1. πατέρων R. et fr., πατρῶν vulg. 2. ἐς ἐκεῖνο Cl., ἐς ἐκε-
 ρου vulg., ἐς κείνου R. 5. ξυνερχθέντων R. fr. et Inpr.: quae
 contigissent, ξυνεχόντων vulg. 8. Χελλίβεργτος Lugd. et ed.
 pr. μὲν γὰρ R., γὰρ fr., μὲν vulg. Χλωθάριος R. et fr.,
 Λωθάριος vulg. Θεοδέριχος R. et fr., Θεοδέριχος vulg. 14.
 περιφανῶς R., περιφανῆς Lugd. et fr., καὶ περιφανῆς edd. τὰ
 στέρινα om. fr. 18. ἀποκτανόντες R., ἀπεκτονότες vulg.

ipsis et finitimis imperant. Filii patribus in regnum succedunt. Sed eo tempore, quo Gothi legationem ad eos miserunt, tres ipsis erant principes; neque vero abs re facturus mihi videor, si paulo altius repetito genere, brevissimeque enarratis iis qui antea eos rexerunt, in iis, qui eo tempore imperabant, digressionis finem fecero. Chlildibertus quidem et Chlotharius, praeterea vero Theodericus et Chlothomerus germani fratres fuerunt. Hi mortuo patre Chlothoaeo in quatuor partes regnum partiti, secundum urbes et populos, ita ut aequas singuli portiones, ut arbitrator, acciperent. Non multo post tempore Chlothomerus adversus Burgusiones exercitum ducens, (natio autem haec Gothica est per se laboriosa et bellica laude clara,) in ipso proelio, pectus iaculo ictus, interiit. Quo humi iacente Burgusiones promissam illius laxamque comam et ad scapulas usque pertingentem conspicati, confestim intellexerunt se ducem hostium interfecisse. Solemne enim est Francorum regibus nunquam tonderi: sed a pueris intonsi manent; caesaries tota decenter eis in humeros propendit, anterior coma e fronte discriminata in utrumque latus deflexa. Neque vero quemadmodum Turcis et Avaris impexa iis et squallida sordidaque est

A. C. 552 *μάλα ἐπὶ τῶν ὤμων οἱ πλόκαμοι· ἐπεὶ καὶ οἱ ἐμπρόσθοι ἐκ*
 L. I. 26 *τοῦ μετώπου σχιζόμενοι, ἐφ' ἐκάτερα φέρονται. οὐ μὴν ὥσπερ*
οἱ τῶν Τούρκων τε καὶ Ἀβάρων ἀπέκτητοι καὶ αὐχμηροὶ καὶ
ἑυπῶντες, καὶ ἐνέρσει ἀπρέπως ἀναπεπλεγμένοι, ἀλλὰ ἑύμ-
ματα γὰρ ἐπιβάλλουσιν αὐτοῖς ποικίλα, καὶ ἐς τὸ ἀκριβέσ5
διαζαίνουσι. τοῦτο δὲ ὥσπερ τι γνώρισμα καὶ γέρας ἐξαιρέ-
 C *τον τῷ βασιλείῳ γένει ἀνεῖσθαι νενόμισται· ἐπεὶ τὸ γε ὑπή-*
κοον περίτροχα κείρονται, καὶ κομῶν αὐτοῖς περαιτέρω οὐ
μάλα ἐφείται. τότε δὴ οὖν τοῦ Χλωδομήρου τὴν κεφαλὴν οἱ
Βουργουζίωνες ἀποτεμόντες, καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν στρατεύ-10
μασιν ἀναδείξαντες, ψοφοδεεῖς αὐτίκα πεποίηται ἄπαντας καὶ
δυσέλπιδας, καὶ κατεάγη αὐτοῖς ἀγεννώς τὰ φρονήματα, κατε-
πτηχότες τε ἦσαν, καὶ οἶδο οὐκ ἔτι ἐθέλειν ἀναμαχέσασθαι.
καὶ δὴ τοῖς μὲν νενικηκόσιν, ἥπερ ἄριστα αὐτοῖς ἔχειν ἐδό-
κει, καὶ ἐφ' αἷς ᾗοντο χρῆναι συνθήκαις, ὃ πόλεμος διελέλυτο.15
 τοῦ δὲ Φραγγικῷ ὁμίλου ὃ, τι ἐσέσωστο, ἄσμενοι ἐς τὰ σφέ-
τερα ἐπανήσαν. οὕτω δὲ τοῦ Χλωδομήρου διαφθαρέντος, αὐ-
τίκα ἐς τοὺς ἀδελφούς (οὐ γὰρ δὴ καὶς αὐτῷ ἐγεγόνει) ἢ ἐκεί-
 D *νου ἀρχὴ ἐμερίζετο. οὐκ ἐς μακρὰν δὲ καὶ Θευδέριχος νόσῳ*
 20 *δάλους ἀπεβίω, καταλιπὼν Θευδιβέρτῳ τῷ υἱῷ τὰ τε ἄλλα20*
ἀγαθὰ καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ τῆς ἡγεμονίας ἀξίωμα.

δ'. Παραλαβὼν δὲ τὴν πατριῶν ἀρχὴν ὁ Θευδιβέρτος τοὺς
 τε Ἀλαμανοὺς κατεστρέψατο καὶ ἄλλα ἅττα πρόσοικα ἔθνη.

3. Ἀβάρων R. et Intpr., vulg. βαρβάρων. 5. αὐτοῖς R., ἐαν-
 τοῖς vulg. 6. γέρας ἐξαιρέτον καὶ γνώρισμα fr. 8. περί-
 τροχα R. et fr., περίτροχον vulg. 12. ἀγεννώς add. ex R. et
 Intpr. ignaviter. 19. νόσῳ add. ex R. et Intpr. morbo cor-
 reptus., vulg. lac. 23. Ἀλαμανοὺς R.

coma, vel complicatione indecenter cirrata, sed smigmata varia ipsi
 sibi adhibent, diligenterque curant; idque velut insigne quoddam
 eximiaque honoris praerogativa regio generi apud eos tribuitur.
 Subditi enim orbiculatim tondentur, neque eis prolixiore comam
 alere facile permittitur. Burgusiones itaque praeciso Chlothomeri
 capite, cum illud copiis quae circum eum erant ostentassent, magnam
 statim trepidationem desperationemque iniecerunt, adeoque eis ani-
 mi metu ceciderunt, ut in posterum bellum detrectarent: et victores
 quidem ex animi sui sententia, et quibus oportere videbatur condi-
 tionibus et pactis, bello sese exsolverunt. E Francico exercitu qui
 supererant, libentes in sua se receperunt. Caeso itaque Chlothome-
 ro, statim fratres ipsius, (neque enim ullos adhuc liberos susceperat,
 regnum illius inter se sunt partiti; neque multo post Theodericus morbo correptus interiit, Theodiberto filio praeter alia bona
 etiam principatus dignitate relicta.

4. Theodibertus accepto paterno regno et Alemannos et alias
 nonnullas finitimas gentes subegit. Erat enim summopere et audax

τωμητίας τε γὰρ ἦν ἐς τὰ μάλιστα καὶ ταραχῶδης, καὶ πέρα A. C. 552
 τοῦ ἀναγκαίου τὸ φιλοκίνδυνον κεκτημένος. ἤνικα γοῦν τοῖς I. I. 26
 Ῥωμαίοις ὁ πρὸς Γωτίλαν τὸν ἡγεμόνα τῶν Γότθων ὠδίνετο
 πόλεμος, τούτῳ δὴ τότε τῷ Θεοδιβέρτῳ ἐβεβούλευτό οἱ καὶ δι-
 5 σπούδαστο, ἕως ἐν Ἰταλίᾳ Ναρσῆς τε καὶ τὰ στρατεύματα
 ἐμόχθει καὶ ἐνησχόλητο, αὐτὸς πλήθῃ ἀγείρας ἄλκιμά τε καὶ P. 25
 μαχιμώτατα, ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης ἀφικέσθαι χωρία, ἅπαντά τε
 τὰ τῆδε καταστρεψύμενος, ἀμφὶ τὸ Βυζάντιον τὴν πόλιν τὴν
 βασιλίδα τὸν πόλεμον μεταστῆσαι. οὕτω δὲ ἐνεργὸν τὸ βού-
 10 λευμα ἐποιεῖτο καὶ τὴν παρασκευὴν ἐμβροιδεστάτην, ὥς καὶ
 πρεσβεύεσθαι πρὸς τε Γήπαιδας καὶ Λογγιβάρδους καὶ ἄλλα
 ἄττα πρόσοικα ἔθνη, ἐφ' ᾧ καὶ οἶδε ξυλλάβοιτο τοῦ πολέμου.
 οὐ γὰρ ᾤετο ἀνεκτὰ εἶναι, ὅτι δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐν τοῖς
 15 προγράμμασι τοῖς βασιλείοις, Θραγγικὸς τε καὶ Ἀλαμανικὸς,
 ἔξει δὲ Γηπαιδικὸς τε καὶ Λογγιβαρδικὸς, καὶ ἑτέροις τοιοῦσθε
 ὀνόμασι ἀνεκρῦττετο, ὥς δὴ τούτων αὐτῷ τῶν ἐθνῶν ἀπάν-
 των δεδουλωμένων. αὐτὸς τε δὴ οὐκ χαλεπῶς ἔφερε τὴν ὕβριν, V. 12
 καὶ τοὺς ἄλλους ξυγκαλεπαίνειν ἤξιον, ἄτε δὴ καὶ ξυνοβρι- B
 σμένους. οἶμαι μὲν οὐκ εἶ καὶ τήνδε τὴν ἐστρατείαν ἐποίησατο,
 20 οὐκ ἄνωγο ἂν οὐκ ἐν καλῷ τῆς προπετείας, ἀλλὰ τυχόν μὲν
 4. τῷ Θεοδιβέρτῳ R., τοῦ Θεοδιβέρτου vulg. 7. μαχιμώτατα
 R., ἰσχυρότατα vulg. 8. καταστρεψύμενος Cl., καταστρεψόμε-
 νος vulg., καταστρεψύμενοι R. 9. ἐνεργόν R. Lugd., ἐνεργῆς
 edd. 11. Γήπαιδας R., Γηπιδας vulg. Λογγιβάρδους R., Λαγ-
 γοβ. vulg. 13. ἀνεκτὰ R. et Suidas s. v., ἀνεκτόν vulg. 14.
 προγράμμασι R. 15. Γηπαιδ. et Λογγιβ. ut 11. 16. αὐτῷ
 R., Inpr. se subactas habere, αὐτῶν vulg. 20. οὐκ ἐν καλῷ
 R. Suidas s. v. ἀπώγοτο: ἀπώγοτο οὐκ τῆς προπετείας ἐν καλῷ,
 in Lugd. spatium; οὐδὲν 2. m. et edd.

et turbulentus et periculorum praeter modum amans. Cum itaque
 Romanis bellum adversus Totilam Gothorum ducem esset ortum,
 Theodibertus hoc animo agitabat, summaque diligentia procurabat,
 ut interea dum in Italia Narses pariter et exercitus laborarent occu-
 patique essent, ipse fortissimis validissimisque copiis coactis in Thra-
 ciae regionem penetraret, eaque tota vastata et subiugata, Byzan-
 tium regiam urbem bellum transferret. Hoc vero consilium suum
 adeo gnaviter re ipsa tantoque apparatu est persequutus, ut etiam
 ad Gepidas et Longobardos aliasque nonnullas finitimas gentes lega-
 tionem instituerit, ut et hi in societatem belli venirent. Neque enim
 tolerandum esse censebat, quod imperator Iustinianus in edictis im-
 peratoriis Franci et Alemannici, nec non Gepidici et Longobardici,
 aliosque huiuscemodi titulos sibi vindicaret, perinde ac si omnes
 hasce gentes subiugasset. Quocirca et ipse graviter hanc iniuriam
 ferebat, et alios ut communi secum iniuria contumeliaque affectos
 ad indignationis societatem sollicitabat. Ego vero ita statuo, si hanc
 ille expeditionem suscepisset, audaciam ei suam nulli bono futuram

A. C. 552 ἐν Θράκη, τυχὸν δὲ ἐν Ἰλλυρίοις τάγμασι περιπεσὼν Ῥωμαϊκοῖς
 I. I. 26. ἀκλεῶς ἂν διεφθάρη. τό γε μὴν ἐς ἔννοιαν ταῦτα βαλέσθαι,
 καὶ εἶτα θελήσαι τε καὶ ἐφίεσθαι, καὶ τό γ' ἐκείνου μέρος
 ἅπαντα ἤδη πεπραῆχθαι, κράτιστον ἂν εἴη τὸν ἄνδρα τεκμηριώ-
 σαι, ὡς δεινός τε ἦν καὶ αὐθάδης καὶ οἶος τὸ μανιῶδες καὶ
 ἔμπληκτον ἀνδρείαν ἠγεῖσθαι. εἰ γὰρ μὴ ἐφθασεν ἢ τοῦ βίου
 τελευτῆ τὸ ἐγχείρημα, ἴσως ἂν καὶ ἐνήρξατο τῆς πορείας· νῦν
 δὲ ἐπὶ θήραν ἰὼν ταῦρος αὐτῷ ὑπαντιάζει, μέγας τε καὶ ὑψί-
 C κερως, οὐ τῶν τιθασσῶν δήπου τούτων καὶ ἀροτήρων, ἀλλ'
 ὑλονόμος καὶ ὄρειος, καὶ τοῖς κέρασι τὸ ἀντίπαλον διαφθείρων¹⁰
 βουβάλους οἶμαι τὸδε τὸ γένος καλοῦσι. πλεῖστοι δὲ ἀνὰ τὴν
 ἐκείνην ἠπειρον νέμονται· ἀμφηρεφεῖς τε γὰρ αἱ νάπαι, καὶ τὰ
 ὄρη λάσια, καὶ δυσχείμερα τὰ χωρία, ἅπασί δὲ τούτοις το
 ζῶον ἠδεσθαι πέφυκε. τούτον δὴ οὖν ὁ Θεουδίβερτος ἐκ τινος
 νάπης ἰδὼν ἀναθορόντα καὶ ἐπερχόμενον, εἰστήκει εὐ διαβάς,¹⁵
 ὡς τῷ δόρατι ὑπαντιάζων· ὁ δὲ, ἐπειδὴ ἀγχοῦ ἐγγεγόνει, τῆ ῥο-
 πῆ τοῦ δρόμου φερόμενος ἐς δένδρον τι τῶν οὐ λίαν μεγάλων

1. ἐν Θράκη add. ex R. et Intr., vulg. lacunae signum. 2. ἂν
 addidi ex R. βαλέσθαι R., λαβέσθαι vulg. 3. γ' ἐκείνου
 R., γε ἐκείνου vulg. 4. τεκμηριῶσαι R., τεκμηριῶσαι vulg.
 6. ἀνδρείαν Lugd. et Suidas s. v. ἐμπληκτός, ἀνδρείαν R. et edd.
 7. τὸ ἐγχείρημα R., καὶ τὸ ἐγχείρημα vulg. 9. τῶν τιθασσῶν
 δήπου τούτων καὶ ἀροτήρων em. Vulcanii, quam confirmant R. et
 Intr., vulg. τῶν τιθασσῶν δήπου τούτων καὶ ἀροτήρων. τιθασσῶν
 pro τιθασσῶν R. 10. Post ὄρειος add. Intr.: *ferusque et*
cornipeta et magna corporis mole. 12. ἐκείνη N., ἐκείνην
 vulg. et R. 13. ἅπας καὶ τοῦτο R. 15. ἀναθορόντα R.,
 ἀναθορόντα vulg.

fulsæ; sed sive in Thraciam, sive in Illyrios venisset, in praesidia-
 rias iis in locis Romanorum legiones incidisset, turpiterque periisset.
 Sed hoc ipsum quod eiuscemodi consilium animo concepisset, et vel-
 let et optaret, omnemque quod ad se latinet ad hoc lapidem mo-
 visset, evidentissimo argumento esse potest, qualis ille vir, quam-
 que ferox et arrogans fuerit, quippe qui furorem temeritatemque for-
 titudinem esse existimabat. Nisi enim vitae finis conatus ipsius ante-
 vertisset, expeditionem hanc aggressus fuisset. Nunc vero quum ve-
 natum ivisset, taurus ei ingens et excelsis cornibus praeditus occur-
 rit, non domito cuidam et aratori tauro similis, sed silvester et
 montanus, et quidquid obvium habet, disperdens. Bubalos, uti arbi-
 tror, hoc genus illi appellant; plurimos vero fert illa regio. Den-
 sissimae enim in ea silvae, horridi montes, et tractus frigidissimi,
 quibus omnibus gaudere solet hoc animal. Quem quidem taurum
 conspiciatus Theodibertus e saltu quodam prosilientem atque in se
 irruentem, constitit tamquam hasta occursurus. Taurus vero iam
 propior factus, impetu cursus delatus in arborem quandam non ita
 magnam, fronte et cornibus eam ferit, et subversa tota arbore et in
 solum depressa, maximus quidam ex iis, qui inde confracti erant

τῷ μετώπῳ κορύπτεται, καὶ τὸ μὲν διέσεισθη τε ἄπαν καὶ ἐπὶ Ἄ. C. 55²
 θύτερα κατεκλίθη, ξυμβέβηκε δὲ ἀθρόον ὄρηκα μέγιστον τῶν I. I. 26
 ἐνθένδε κεχαλασμένων βιαιότερον προσραχθέντα τὴν κεφαλὴν D
 τοῦ Θεοδιβέρτου πατάξαι· ὁ δὲ, καιρία γὰρ ἦν ἡ πλήγῃ καὶ
 5 ἀνύποιστος, αὐτίκα ὑπτιος ἐπεπτώκει, καὶ μόλις φοραῖσθαι ἐς
 τὰ οἰκεῖα ἠγγμένος, αὐθημερὸν ἀπεβίω. διαδέχεται δὲ τὴν ἀρ-
 χὴν Θεοδίβαλδος ὁ παῖς, ὃς δὴ, εἰ καὶ νέος ἦν κομιδῇ, καὶ
 ἔτι ὑπὸ παιδοκόμῳ τιθηνόμενος, ἀλλ' ἐκάλει γε αὐτὸν εἰς τὴν
 ἡγεμονίαν ὁ πάτριος νόμος.

10 ε. Κατ' ἐκεῖνο δὴ ὄν τοῦ καιροῦ, ἐν ᾧ Τείας μὲν ἐτε-
 θνήκει, τοῖς δὲ τῶν Γότθων πράγμασιν ὄθνεϊας τολοιπὸν ἔδει P 16
 ἐπικουρίας, τότε δὲ βασιλεῖς παρὰ Φράγγοις Θεοδίβαλδος γε
 ἦν τὸ μειράκιον, καὶ μὲν δὴ Χιλδίβερτος τε καὶ Χλωθάριος
 οἱ τοῦ παιδὸς μέγιστοι θεῖοι, ὡς ἂν οἱ Ῥωμαίων εἰποῖεν
 15 νόμοι. ἀλλ' ἐπὶ τούτους μὲν, πορρωτάτω γὰρ ἐτύγγανον
 ἀπρωκισμένοι, οὐ χρῆναι ὄντο οἱ Γότθοι ἰέναι, πρὸς δὲ
 Θεοδίβαλδον ἀναφανδὸν ἐπροσβέοντο. οὐ μὴν ἄπαν γε τὸ
 ἔθνος, μόνοι δὲ οἱ ἐκτὸς Πάδου ποταμοῦ ἰδρυμένοι· οἱ γὰρ
 δὴ ἄλλοι ἦδοντο μὲν καὶ οἱ τῷ νεωτερισμῷ καὶ τῇ τῶν καθε-

1. κορύπτεται N., κορύπτεται vulg. 3. προσραχθέντα edd.
 4. πατάξαι Par. 8. ἐκάλει γε R. Lugd., ἐκάλει τε edd. 10.
 Hic locus usque ad p. 17. D. extr. exscriptus est in cod. Bav. Ex-
 cerpt. de Legat. 11. Post ἔδει R. καὶ inserit 12. τότε δὲ
 R. et Cod. Bav., δὲ abest vulg. βασιλεῖς R. Lugd. Inpr., βασι-
 λεὺς edd. Θεοδίβαλογος (sic) omissio γε Bav. 13. Pro ἦν R. ὄν.
 καὶ μὴν δὴ καὶ οἱ τούτου θεῖοι Χιλδ. καὶ Χλωθ. ἐπὶ τούτ., om. in-
 termediis, Bav. Χλωθάριος R., Κλωθ. vulg. 14. εἰποῖεν R.,
 εἶπειεν vulg. 17. ἄπαν γε R. Lugd. Bav., ἄπαν τε edd.
 18. ἐκτὸς Πάδου Bav. Inpr. iuxta Padum, ἐκ τοῦ Πάδου vulg.
 et R. ἰδρυμένοι R. Bav. et Inpr. habitaverunt, ὠρημέ-
 νοι vulg. 19. τῇ addidi ex R. Bav., (qui paullo ante καὶ οἱ omit-
 tit.) et Suida s. v. καθεστῶτων.

ramus violentissimo ictu ita eius caput sauciavit, ut lethali intolerabilique plaga accepta confestim supinus prociderit, aegreque a suis domum reportatus eodem die e vita decesserit. Theodibaldus itaque eius filius in regno succedit; qui quidem tametsi iuvenis admodum atque adhuc sub magistri cura institutioneque esset, patria tamen lex eum ad regnum vocabat.

5. Eo itaque tempore, quo Teias excessit e vivis et Gothicae res peregrinis auxiliis egerent, Francorum reges erant Theodibaldus iste adolescentulus et Childibertus et Chlotharius eius maximi patris, prout leges Romanorum loquerentur. Verum ad hos utpote remotissime inde degentes Gothi nequaquam eundem censuerunt: ad Theodibaldum vero aperte legationem instituerunt; non tamen universa natio, sed soli qui iuxta Padum fluvium debebant: alii vero gaudebant quidem et regum innovatione et status immutatione, perculti

A. C. 55^a I. 1. 26 στώτων κινήσει, ἐτεθήπεσαν δὲ ὄμως ἀμφιγνοοῦντες τὰ ἐσόμενα, καὶ τὸ ἀστάθμητον δεδιότες τῆς τύχης, μετεώρους τε καὶ ἀμφιβόλους εἶχον τὰς γνώμας, παραδοκοῦντες μὲν καὶ Β διαπνυθανόμενοι τὰ ποιούμενα, βουλευόμενοι δὲ τῶν κρατούντων γενέσθαι. οἱ δὲ τῶν ἐτέρων πρέσβεις ἀφικόμενοι, ἐς ὄψιν⁵ τε τῷ ἡγεμόνι καταστάντες καὶ ἅπασιν τοῖς ἐν τέλει, ἐδέοντο μὴ σφᾶς περιῦδειν ὑπὸ Ῥωμαίων πιεζομένους, συλλαβέσθαι δὲ μᾶλλον τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἀνακαλέσασθαι γένος πρόσοικόν τε καὶ φίλιον καὶ ἄρδην οἰχῆσεσθαι κινδυνεῦον. ἐδίδασκον δὲ ὡς καὶ αὐτοῖς ἐς τὰ μάλιστα συνοίσει, μὴ ἐφίεσθαι Ῥωμαίοις ἐπιμέγα δυνάμεως αἰρομένοις, ἀλλὰ παντὶ σθένει τὴν αὔξην καλοῦειν· „εἰ γὰρ ἅπαν τὸ Γοτθικὸν γένος ἐκποδῶν ποιήσονται, οὐκ ἐς μακρὰν” ἔφασαν οἱ πρέσβεις „καὶ καθ’ ὑμῶν αὐτῶν ἤξουσι, καὶ ἀνανεώσονται τοὺς προτέρους πολέμους, ἐπιλείψει γὰρ αὐτοὺς οὐδ’ ὄπωστιοῦν εὐπρόσωπος αἰτία ἐς προκάλυμμα¹⁵ C τῆς πλεονεξίας, ἀλλὰ σὺν δίκῃ γε ὑμᾶς δόξουσι μετείναι, Μαυρίουσ τινὰς καὶ Καμίλλους, καὶ τῶν Καισάρων τοὺς πλείστους ἀπαριθμύμενοι, ὡς δὴ πάλαι ποτὲ τοῖς ἄνω Γερμανοῖς πολέμησαντας, καὶ τὰ ὑπὲρ Ῥῆνον ἅπαντα κατασχόντας· ταύτη τε οὐ βιάζεσθαι δόξουσιν, ἀλλ’ ὁσίως ἐπιστρατεύειν, ὡς οὐ-²⁰

6. τε omittit Bav. 8. πρόσοικόν τε καὶ φίλιον καὶ R. et Bav., πρόσοικον καὶ φιλικὰ vulg. 10. αὐτοῖς — συνοίσει R. et Bav. et sic emendaverat Toup. ad Suid. I. p. 58., αὐτοῖς — συνοίσειν vulg. 11. μεγάλα Bav. καλοῦειν Suid. s. v. αὔξη, quod placet Toupio. 13. ἔφθασαν Bav. 14. ἐπιλήψει Bav. 15. εὐτρόπως Bav. ἐς προκάλυμμα R. et Bav., εὐπροκάλυμμα vulg. 16. γε om. Bav. 20. οὐ βιάζεσθαι R. mg. Lugd. Bav., εὐ βιάζ. vulg.

tamen erant, de eventu dubitantes et fortunae instabilitatem pertimescentes, et suspensis dubilibusque animis observabant sciscitabanturque quid ageretur, statuentes iis, qui potiores superioresque essent, sese adiungere. Aliorum vero oratores cum in regis conspectum venissent et omnium primorum regni, orabant, ne sese a Romanis oppressos despicerent; sed sociale cum ipsis bellum susciperent, et genti finitimae atque amicae suppetias ferrent, quae alioqui in discrimine erat ne funditus everteretur. Ostendebant praeterea hoc etiam ex illorum re maxime futurum, si non paterentur Romanos ad tantam potentiam evehi, sed potius omnibus viribus eorum incrementum officerent. Si enim universam gentem Gothicam deleveriat, statim etiam in vos, dicebant oratores, exercitum ducent et pristina bella instaurabunt. Neque enim illis est defutura speciosa aliqua causa, quam avaritiae suae praetexant: quin potius iustum sese vobis inferre bellum putabunt, Marios quosdam et Camillos et Caesarum plerosque recensentes, qui olim bella adversus priscos Germanos gesserunt, et trans Rhenum universa occuparunt: quocirca non vim illaturi videbuntur, sed iustum bellum movere, tanquam nihil alienum quaesituri, sed maiorum suorum possessiones recupe-

δέν τι ὄθνηϊον μαστεύσαντες, ἀλλὰ κτήματα τῶν σφετέρων προ- A. C. 552
 γόνων ἀνακομιούμενοι. τοιοῦτο γὰρ δὴ τι καὶ ἡμῖν ἐπαγαγόντες L. I. 26
 ἐπικλήμα, ὡς δὴ Θευδερίχου πάλαι τοῦ ἡμετέρου ἡγεμόνος καὶ
 οἰκιστοῦ οὐ προσηκόντως τῆς Ἰταλίας ἐπιλαβομένου, ἀφήρη- V. 13
 5 ται μὲν ἡμῶς τὰ οἰκεῖα, τὸ δὲ πλεῖστον ἀπεκτόνασι τοῦ γένους, D
 γυναῖκα δὲ καὶ παῖδας τῶν παρ' ἡμῖν εὐδαιμόνων ἀνδρῶν ἀφει-
 δῶς ἠνδραποδίσαντο. καίτοι Θευδερίχος οὐ βία ἔλων, ἀλλὰ
 Ζήνωνος πρότερον τοῦ σφῶν βασιλέως ἐπιτρέψαντος τὴν Ἰτα-
 λίαν προσηγάγετο, οὐδὲν Ῥωμαίους ἀφελόμενος, (ἤδη γὰρ
 10 αὐτῆς ἀπεστέρητο,) ἀλλ' Ὀδοάχρον καθελὼν τὸν ἐπὶ τῆν,
 τὸν τύραννον, τάκεινου ἅπαντα κατέσχε τῇ τοῦ πολέμου θε-
 συμῶ. οἱ δὲ, ἐπειδὴ βιάζεσθαι αὐτοῖς μᾶλλον ἐξῆν, οὐδὲν ἐν-
 δίκως πεπράχασιν, ἀλλὰ Θευδάτω πρότερον Ἀμαλασούνθης
 δῆθεν ἕκατι χαλεπήναντες, καὶ ταύτην ἀρχὴν τε καὶ πρό-
 15 ψασιν τῇ πολέμῳ θέμενοι, εἶτα μέχρι νῦν οὐ μεδιάσιν, ἀλλὰ P. 17
 φέρουσι βιαίως ἅπαντα· οὗτοι δὲ οἱ σοφοὶ τε καὶ δεισιδαί-
 μονες, καὶ μόνοι σὺν δικαιοσύνῃ πολιτεύεσθαι βρενθυόμενοι.
 Ἔνα δὲ οὐκ μὴ ταυτὰ παθοῦσιν ἡμῖν μεταμελήσῃ τῆς ῥαθυ-
 μίας ὑστερον οὐκ ἐν δέοντι, προτερητέον ἐν τῷδε τοῦς πολε-

1. μαστεύσαντες R. et Bav., μαστεύσοντες vulg. 2. γὰρ post
 τοιοῦτο add. R. et Bav. 3. ἐπικλήμα R. Post Θευδερίχου
 Intrp. add.: qui Gothis post undevigesimum regem tum impera-
 bat. 5. ἀπεκτείνασιν Bav. 6. γυναῖκα Bav. 7. Προ ἔλων Bav.
 λαβῶν. 8. τὴν Ἰταλίαν προσηγάγετο R., προσηγ. τ. Ἰ. vulg.
 9. Ῥωμαίους R. Lugd. Bav., Ῥωμαίοις edd. 11. τὰ κατ' ἐκεί-
 νον Bav. 12. οἱ δὲ R. Bav., ὁ δὲ vulg. βιάζεσθαι αὐτοῖς
 R., αὐτοῖς βιάζεσθαι vulg. 17. μόνοι R. (Cl.), Intrp. soli, μό-
 νοις vulg. 18. ταυτὰ N., ταῦτα vulg. ἡμῖν Lugd. Bav. (Cl.),
 ἡμῖν edd. et R. 19. προτερητέον Bav.

raturi. Tale porro etiam nobis crimen obiicient, quod scilicet quum
 Theodericus noster olim princeps et coloniae deducendae auctor non
 decenter Italiam occupasset, nostris quidem rebus nos spoliarent;
 maiorem gentis nostrae partem trucidarent, uxores et liberos opu-
 lentiorum apud nos hominum atrociter sub hastam miserunt. Atqui
 Theodericus non vi captam, sed Zenonis antea ipsorum regis permissu,
 sibi adiunxerat Italiam, nihil Romanis eripiens (iam enim ea privati
 erant,) quin potius caeso Odoacro advena tyranno, quae illius erant
 omnia occupavit belli iure. At posteaquam ipsis maior vim inferendi
 potestas fuit, mox nihil iuste agere coeperunt, sed Theodato antea
 Amalasinthae causa infensi, idque initium occasionemque belli sta-
 tuentes, deinceps in hunc usque diem violententer omnia agere ac rap-
 ere non desistunt. Hi nimirum sunt sapientes et religiosi, quique
 soli se iuste rem publicam administrare gloriantur. Ne igitur vos hu-
 iusmodi malis affectos recordiae vestrae sero poeniteat, antevertendi
 vobis sunt hostes, neque negligenda est occasio, quae modo sese

A. C. 552 μίλους, καὶ οὐ διαμαρτυρήσειν τοῦ παρόντος καιροῦ, ἀλλὰ στρα-
 I. L. 26 τευμά τε στέλλειν ἐπ' αὐτοὺς ἀξιόμαχον, καὶ στρατηγὸν ἐξ
 ἑμῶν αὐτῶν ἀγαθὸν τὰ πολέμια, ὃς δὴ τὸν πρὸς Ῥωμαίους
 πόλεμον ἄριστα διανύσας, ἀπελάσει τε αὐτοὺς ἐνθρόνδε ὡς τά-
 χιστα, καὶ τὴν χώραν ἡμῖν ἀνασώσει. οὕτω γὰρ ποιῶντες τῷ 5
 τε Γοθικῷ γένει ἐς τὰ μάλιστα χαριεῖσθε, σωτήρες ἀναφανέν-
 τες καὶ ἀλεξίκακοι, τὰ τε ὑμέτερα αὐτῶν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ θῆσε-
 Βοθε, εἶγε μηδὲν ἑμῖν ἐτι πολέμιον ἐκ γειτόνων παρείη· πρὸς
 δέ γε καὶ χρήματα ἑμῖν ἔσονται μυρία, οὐ μόνον τὰ Ῥωμαίων
 ληϊσαμένοις, ἀλλὰ γὰρ δὴ καὶ αὐτοὶ ἕτερα καταθήσομεν." 10
 5. Ταῦτα ἐπειδὴ ἔφασαν οἱ πρέσβεις, Θεοδύβαλδος μὲν
 (ἦν γὰρ μειράκιον ἀγεννὲς καὶ ἀπόλεμον, ἤδη τε νοσώδης κο-
 μιδῆ ἔγεγονε, καὶ τὸ σῶμά οἱ πονήρως διέκειτο,) τοῦτων δὴ οὐδ'
 ἑκατι οὐ μάλα ὅ γε τῶν πρέσβειων ἦν, οὐδὲ ὤετο χεῖρην ὀθνεῖαν
 ἕνεκα συμφορῶν οἰκείους καρπώσασθαι πόνους. Λεύθαρις δὲ 15
 καὶ Βουτιλῆνος, εἰ καὶ τὸν βασιλέα σφῶν ἥκιστα ἤρεσκεν, ἀλλ'
 C αὐτοὶ ἀνεδέχοντο τὴν ξυμμαχίαν. τούτω δὲ τῷ ἀνδρὶ ἦσθη
 μὲν ἀδελφῶ, καὶ τὸ γένος Ἀλαμανῶ, δύναμιν δὲ παρὰ Φράγ-
 γοις μεγίστην εἰχέτην, ὡς καὶ τοῦ σφετέρου ἔθνος ἡγεῖσθαι,
 Θεοδύβετρον πρότερον παρασχόντος. οἱ δὲ Ἀλαμανοὶ, εἶγε χεῖρ 20

5. ἡμῶν Bav. 6. χαριεῖσθε et v. s. θῆσεσθε R. Bav. Lugd. var.
 (Cl.) Inpr., χαριεῖσθαι et θῆσεσθαι vulg. 8. ἡμῖν R., sed in
 mg. ἑμῖν. ἐτι abest in R. πρὸς δὲ γε Bav. 10. ληϊσαμένοις
 R. Bav. Lugd. 2. m., ληϊσμένοις vulg. αὐτοῖς Bav. 11. ἐπειδὴ
 R., ἐπεὶ vulg. 13. οἱ add. R. et Bav. τούτων R. et Bav.,
 τούτω vulg. 15. Pro πόνους Bav. πολέμους. 18. Ἀλαμανῶ
 R. Lugd. 2. m. Inpr., Ἀλαμῶ vulg. 20. Θεοδύβετρος τοῦ Lugd.
 πρότερον R. Lugd., τοῦ προτέρου edd.

offert; quin potius iustus in eos exercitus est mittendus, et ex vo-
 bis ipsis dux aliquis rei bellicae peritus ei praeficiendus, qui bello
 adversus Romanos optime confecto, hinc eos quam citissime exigat,
 nostrasque nobis terras recuperet. Hoc enim facientes, et Gothicae
 nationi summopere gratificabimini, servatores malorumque profligatores
 declarati, vestrasque simul res in tuto collocaveritis, si nihil vobis
 amplius hostile ex vicinis reliquum fiat. Ad haec immensa vobis
 fiet pecuniae accessio, non solum ex praeda, quam de Romanis facie-
 tis, sed et aliis quas nos persolvemus.

6. Haec cum dixissent legati, Theodibaldo quidem (erat enim
 parum generosus et belli imperitus, atque adeo morbidus etiam
 corporeque invalido) eorum petitio non admodum probabatur, neque
 putabat oportere ob alienas calamitates privatis difficultatibus labo-
 ribusque involvi. Leutharis vero et Butilinus, tametsi id regi ipso-
 rum minime placebat, belli cum eis societatem inierunt. Erant hi
 duo germani fratres, genere quidem Alemanni, maximam vero apud
 Francos potentiam consecuti, adeo ut nationi ipsorum praeesent,

Ἀσινίῳ Κουαδράτῳ ἐπεσθαι, ἀνδρὶ Ἰταλιώτῃ καὶ τὰ Γερ- A. C. 552
 μανικὰ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἀναγεγραμμένῳ, ξύγκλυδές εἰσιν ἀνθρω- I. I. 26
 ποι καὶ μυγάδες, καὶ τοῦτο δύναται αὐτοῖς ἢ ἐπωνυμία. τού-
 τους δὲ πρότερον Θευδέριχος ὁ τῶν Γότθων βασιλεὺς, ἥνικα
 5 καὶ τῆς ξυμπάσης Ἰταλίας ἐκράτει, ἐς φόρου ἀπαγωγὴν πα-
 ραστησάμενος, κατήκοον εἶχε τὸ φῦλον. ὡς δὲ ὁ μὲν ἀπεβίω,
 ὁ δὲ μέγιστος Ἰουστινιανῷ τε τῷ Ῥωμαίων αὐτοκράτορι καὶ D
 τοῖς Γότθοις πόλεμος ξυνερῆσθη, τότε δὴ οἱ Γότθοι ὑποθω-
 πεύοντες τοὺς Φράγγους, καὶ ὅπως ἂν αὐτοῖς φίλοι τε ἐς τὰ
 10 μάλιστα καὶ εὖνοι γένοιτο μηχανώμενοι, ἐτέρων τε πολλῶν
 ἐξίστανται χωρίων, καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ Ἀλαμανικὸν γένος ἀφίε-
 σαν. ἀγείρειν τε γὰρ ἐν τῷ τότε πανταχόθεν τὰς σφετέρας φον-
 το χρῆναι δυνάμεις, καὶ τῆς ὑπηκόου ὅποσα περιττὰ καὶ οὐ
 λίαν ἐπίκαιρα μεδιῖναι, ὡς οὐκέτι ἀρχῆς τε πέρι καὶ δόξης
 15 ἀγωνιούμενοι, ἀλλ' ἤδη τὸν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς Ἰταλίας, καὶ τοῦ
 μὴ πάμπαν ἀπολωλέναι ἀναρῆψόντες κίνδυνον. καὶ τοίνυν τὸ P. 18
 τοῦ μέλλοντος σφαλερὸν τῷ αὐθαιρέτῳ δῆσεν τῆς γνώμης προ-
 καταλαβόντες, ἐκουσίαν πεποίηται τὴν ἀνάγκην. οὕτω δὴ οὖν
 καὶ τὸ τῶν Ἀλαμανῶν ἔθνος ὑπὸ Γότθων ἀφειμένον Θευδί-
 20 βερτος αὐτὸς ἐχειρώσατο ἐκείνου τε διαφθαρέντος, ἥπερ μοι
 ἦδη ἐρῆσθη, ἐπὶ τὸν παῖδα Θευδίβαλδον τῇ λοιπῇ ἅμα ὑπηκόῳ
 καὶ οἶδε ἐχώρον.

1. Κουαδράτῳ R. et Intr., Καδράτῳ vulg. 2. ἀναγεγραμμένῳ R.,
 ἀναγραφάμενῳ vulg. ξύγκλυδες R., ξύγκλυδες Lugd., ξυνήλι-
 δες mg. Lugd. et edd. 5. ἐπαγωγὴν R. 7. τῷ R., τῶν vulg.
 13. χρῆναι om. R. 21. ἐρῆσθη R.

a Theodiberto primum accensi. Alemanni autem, si Asinio Quadrato homini Italo, quique res Germanicas accurate conscripsit, credimus, convenae sunt et colluvies; quod et appellatio ipsa satis indicat. Hos antea Theodericus Gothorum rex, cum etiam universa Italia potiretur, tributarios fecerat totamque hanc gentem subegerat. Simul atque vero is e vivis excessit, atrocissimumque bellum inter Iustinianum Romanorum Imperatorem et Gothos exarsisset: tum Gothi Francis adulantes, eorumque amicitiam et benevolentiam quibuscumque poterant modis sibi conciliantes, et aliis multis locis eieci sunt, et Alemannicam gentem dimiserunt. Cogendas enim sibi tum temporis undequaque vires suas putabant, subditosque quotquot supervacanei neque admodum opportuni viderentur missos faciendos, quippe qui non amplius de principatu et gloria essent concertaturi, sed iam pro Italia ipsa, neve funditus delerentur, periculum adituri. Quocirca cum futurum periculum ipsi animis suis praecepissent et praevidissent, voluntatem suam ad necessitatem aggregarunt. Hoc itaque modo etiam Alemannorum nationem a Gothis dimissam in suam potestatem redegit: quo mortuo, ut supra dictum est, Theodibaldo filio una cum reliquis subditis etiam hi cesserunt.

A. C. 552 ζ. Νόμιμα δὲ αὐτοῖς εἰσι μὲν που καὶ πάτρια, τὸ δὲ γε ἐν
 I. I. 26 κοινῷ ἐπικρατοῦν τε καὶ ἄρχον τῇ Φραγγικῇ ἔπονται πολιτεία,
 μόνα δὲ γε τὰ ἐς θεὸν αὐτοῖς οὐ ταυτὰ ξυνδοκεῖ. δένδρα τε γὰρ
 τινα ἰλάσκονται, καὶ ῥεῖθρα ποταμῶν καὶ λόφους καὶ φάραγγας,
 καὶ τούτοις, ὡσπερ ὄσια δρωῶντες, ἵππους τε καὶ βόας καὶ 5
 V. 14 ἄλλα ἅττα μυρία κατατομοῦντες ἐπιθειάζουσιν. ἄλλα γὰρ
 B ἢ τῶν Φραγγῶν αὐτοῦς ἐπιμιξία, εὖ ποιούσα, καὶ ἐς τὸδε
 μετακοσμεῖ, καὶ ἤδη ἐφέλκεται τοὺς ἐμφρονεστέρους, οὐ πολ-
 λοῦ δὲ οἶμαι χρόνον καὶ ἅπασιν ἐκνικήσει. τὸ γὰρ τῆς δόξης
 παράλογόν τε καὶ ἐκπληκτόν, καὶ αὐτοῖς οἶμαι τοῖς χρωμένοις, 10
 εἰ μὴ πάμπαν εἰεν ἡλίθιοι, γνωριστόν τέ ἐστι καὶ εὐφώροτον,
 καὶ οἷον ἀποσβῆναι φραδίως. ἐλεῖσθαι μὲν οὐδὲν μᾶλλον ἢ χα-
 λεπαίνεσθαι δίκαιοι ἂν εἰεν, καὶ πλείστης μεταλαγχάνειν συγ-
 γνώμης ἅπαντες ὅσοι δὴ τοῦ ἀληθοῦς ἀμαρτάνουσιν. οὐ γὰρ
 δήπου ἐκόντες εἶναι ἀλῶνται καὶ ὀλισθαίνουσιν, ἀλλὰ τοῦ 15
 C ται τῶν δοκηθέντων ἀπριξ, ὅποια ἅττα καὶ τύχοιεν ὄντα. τὴν
 γε μὴν τῶν θυσιῶν ὁμότητα καὶ κακοδαιμονίαν, οὐκ οἶδα εἰ
 οἶόν τε λόγῳ ἀκέσασθαι, εἴτε ἄλλεσιν ἐπιτελοῖντο ὡσπερ ἀμέ-
 λει παρὰ βαρβάρους, εἴτε τοῖς πάλαι νενομισμένοις θεοῖς, ὅποια 20
 αἰ τῶν Ἑλλήνων ἐθέλουσιν ἀγιστεῖαι. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι

2. ἐπικρατοῦν τε καὶ ἄρχον — ἔπονται. Sic R. et Lugd., Intpr. quoque sectantur, ἐπικρατοῦνται καὶ ἄρχονται — ἔποντες edd. ex mg. Lugd. 3. μόνα R. (Cl.), μόνῳ vulg. 5. καὶ βόας add. R. et Intpr. 7. τὸδε R. et Lugd., τὸ θεόν edd. ex mg. Lugd. 9. οἶμαι χρόνον R., χρόνον οἶμαι vulg. 10. τε καὶ R. Lugd., γε καὶ edd. 12. μᾶλλον add. R. (Cl.), Intpr. potius. 15. εἶναι add. Lugd., edd. et R. om. 18. οἶμαι R. pro οἶδα.

7. Sunt vero etiam his patria quaedam instituta: in rei publicae vero administratione Francorum politiam sequuntur: tantum in iis, quae ad Deum pertinent, sententia variant. Arborea enim quasdam colunt, et fluminum lapsus et colles et saltus: atque his, tanquam iusta facientes, equos bovesque aliaque quamplurima resectis capitibus immolant. Porro consuetudo, quam cum Francis habent, ipsis conducit, in melius transferens et quodammodo pertrahens cordatior: et brevi, uti spero, tempore hoc ipsum apud omnes evincet. Opinionis enim absurditas et vesania etiam ab ipsis arbitrator, qui ea imbuti sunt, nisi plane stolidi sint, cognoscitur, facileque iis eximi possit. Et sane commiseratione et venia potius, quam odio digni sunt quotquot a vero aberrant. Neque enim volentes errant et labuntur, sed boni ac recti studiosi; iudicio autem decepti conceptas semel opiniones mordicus tenent, cuiuscumque generis fuerint. Porro sacrificiorum immanitas et sinister cultus, non satis scio an verbis curari possint, sive saltibus et lucis praestetur, ut apud barbaros; sive iis, qui olim habitati sunt dii, quales Graecorum religio tenuit. Equidem ita statuo

μηδέν τι εἶναι τὸ ἠδόμενον βωμοῖς αἵματι μαινομένοις, καὶ Α. C. 55a
 ζῶων ὀλέθρῳ βιαιοτάτῳ· εἰ δέ γε ἄρα καὶ ὄτιοῦν τὰ τοιαῦτα I. I. 26
 προσέειπαι πέφυκεν, ἀγαθὸν μὲν οὐκ ἂν εἴη οὐδὲ ἡμερον, ἀγρι-
 ον δέ τι ἴσως καὶ μακιδῶδες, ὁποῖον τὸν Δεῖμον ἀναπλάττουσι
 5μάτην οἱ ποιηταὶ καὶ τὸν Φόβον, Ἐνώ τέ τινα, καὶ Ἄτην,
 καὶ Ἔριν, ὡς ἂν αὐτοὶ φαίεν, τὴν ἀμαιμάκετον προστίθει
 δὲ τούτοις, εἰ βούλει, καὶ τὸν παρὰ Πέρσαις καλούμενον Ἀρει-
 μάγην, καὶ τῶν ἄλλων χθονίων φασμάτων ὅποσα κακοῦργα D
 καὶ μαιφάνα. ταῦτα μὲν οὖν εἰ καὶ ἴσως ἂν τῷ δοκοῖεν οὐ μάλα
 10τῇ ἐπαγγελίᾳ προσήκειν, εἶναι δὲ περιττὰ καὶ ἀλλότρια τῶν
 ἐφ' ἃ εἶναι ἡμῖν διεσπούδασται, ἀλλ' ἔμοιγε καὶ λίαν ἀρέσκει
 ἅπαντα ἕς μέσον ἄγειν τὰ ἐγνωσμένα, καὶ τὰ μὲν χρηστὰ τῶν
 πραγμάτων ἐν ἐπαίνῳ ποιεῖσθαι, τῶν δὲ οὐχὶ τοιῶνδε κατη-
 γορεῖν ἀναφανδόν, καὶ τὸ ἀσύμφορον διελέγχειν. εἰ γὰρ μὴ
 15τοῦτο ἔχοιεν αἱ ἱστορίαι, ὡς ταύτῃ γε καὶ μᾶλλον χρησιμοί
 τε εἶναι καὶ βιωφελέστατοι, μόνῃ δὲ ἀφήγησις εἶεν τῶν γεγενη-
 μένων ἀπλῆ τε καὶ ἀνεξέταστος, κινδυνεύσαιεν ἴσως ἂν παρ' P. 19
 ἐνόις, εἰ μὴ λίαν δεινὸν εἰπεῖν, οὐ πολλῶ εἶναι ἀμείνους τῶν
 ἐν γυναικωνίτιδι παρὰ τὴν ταλασίαν ἀδομένων μυθολογημά-
 20των. τούτων μὲν οὖν πέρι ὡς πη ἐκάστῳ φίλον τῆδε οἰέσθω,
 ἐμοὶ δὲ ἤπερ ὁ πρότερος ἐφέρετο λόγος, ταύτῃ λίτα. Λεύθα-

8. κακοῦργα R., καὶ κακοῦργα vulg. 9. εἰ om. R. Post τῷ ite-
 rat καὶ vulg. δοκοῖεν R., δοκεῖεν vulg. 14. εἰ γὰρ μὲν R.
 15. ταύτῃ τε R., Intr. add.: hoc modo divariatae (πεποικιλμέ-
 ναι). 17. κινδυνεύσαιεν Cl., κινδυνεύσειεν vulg. et R. 18.
 ἐνόις R. 19. ἐν τῇ γυν. vulg. 20. ὡς περ R. τῆδε R.,
 ὡδε vulg. 21. ἐφέρετο λόγος R., λόγος ἐφέρετο vulg.

nihil iucundi accidere aris sanguine pollutis, et animalibus violentissima nece affectis. Quidquid vero omnino huiusmodi res appetere consuevit, bonum quidem non fuerit, neque benignum, sed immane potius atque insaniae affine, quale Pavorem vane fingunt poëtae et Timorem et Enyo quandam et Aten et Erida, ut ipsi dixerint ἀμαιμάκετον. Adde vero his, si placet, etiam illum quem Persae nominant Arimanem, et e terrenis spectris quaecumque malefica sunt et sanguinaria. Atqui haec tametsi cuiquam videri possint promissioni meae nequaquam convenire, sed potius supervacanea atque ab instituto meo aliena: iuvat tamen me et quidem magnopere, omnia, quae cognita mihi sunt, in medium proferre, et recta collaudare, prava aperte damnare, inutilia coarguere. Nisi enim hoc haberent historiae, ut hac etiam ex parte et quidem praecipue utiles humanaeque vitae conducibiles essent; sed sola rerum gestarum narratione eaque simplici minimeque accurata constarent: in periculum venirent apud nonnullos, ne (nisi hoc asperum dictu sit) non multo meliores censerentur fabulis, quae in coetibus muliebribus in lanificio decantantur. De his itaque quisque ut velit sentiat; mihi vero

A. C. 55₂ ρις γὰρ καὶ Βουτιλίνοσ ἐπειδὴ τὴν ἀρχὴν κατὰ Ῥωμαίων ἐπι-
 I. I. 26 στρατεύειν ὠρμηθῆτην, ἐπηρεμένο γε ἦστην ἄμφω ταῖς ἐλλείσι
 καὶ οἶω οὐκ ἔτι ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν. Ναρσῆν μὲν
 γὰρ τὸν στρατηγὸν οὐδὲ τὴν προσβολὴν ὑποστήσεσθαι ᾔφοντο,
 ἅπασαν δὲ τὴν Ἰταλίαν οἰκείον αὐτοῖς ἕσεσθαι κτῆμα, καὶ⁵
 πρὸς γε Σικελίαν καθέξειν. Θαυμάζειν δὲ ἔφρασαν τῶν Γότθων,
 Βεὶ μάλα οὕτω πεφρίκασιν ἀνδράριόν τι Θαλαμηπόλον σκιατρα-
 φές τε καὶ ἄβροδίατον, καὶ πόρρω τοῦ ἀρῶντοῦ τεταγμέ-
 νον. οἱ μὲν δὲ βρενθνόμενοι τῇ τοιαύτῃ δόξῃ, καὶ ἀγέρωχον
 ποιούμενοι τὴν παρατάξιν, ἐκ τε Ἀλαμανῶν καὶ Φράγγωνιο
 στρατεύμα ἐς πέντε καὶ ἑβδομηκοντα χιλιάδας ἀλκίμων ἀν-
 δρῶν ἀγείραντες, παρεσκευάζοντο τὰ πολέμια, ὡς αὐτίκα
 μάλα ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ δὴ ἐμβαλοῦντες.

ἦ. Ναρσῆς δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγός, εἰ καὶ τάδε ἐς
 τὸ ἀκριβὲς οὐκ ἔπεινοντο, ἀλλὰ προμηθεῖα γε πλείστη χρώ-15
 μενος καὶ φθάνειν αἰετὰς τῶν πολεμίων ἐθέλων δομᾶς, αὐτί-
 κα τὰ ἐς Τουσκίαν πόλιστα, ὑπὸ τῶν Γότθων ἔτι κατεχόμε-
 Cνα, ἔγνωκε βιαιότατα παραστήσασθαι. οὕτε γὰρ τῇ νίκῃ πέρα
 τοῦ μετρίου φροντισόμενος ἐς ἀπειροκαλίαν ἐπῆρτο, οὕτε, ὅπερ
 ἔτερος ἂν ἐπεπόνθει, ἐς ῥαστώνην τε καὶ ἡδυνάθειαν μετὰ τοῦσ20

1. στρατεύειν R. 2. Suid. s. v. καθεστῶτι pro γε habet δὲ.
 5. ἕσεσθαι κτῆμα R., κτ. ἕσ. vulg. 6. τοὺς Γότθους Suid. s. v.
 ἀνδράριον. 9. τοιαύτη R. et Intrp. dum ita sentirent, σφετέ-
 ρα vulg. 11. πέντε. Intrp. duo. 13. Post καὶ δὴ edd. add.
 Σικελίαν, quod om. R. Lugd. Intrp. 14. Pro εἰ καὶ R. εἰς.
 15. γε add. R. 17. τῶν add. R. 18. ἔγνωκε R., ἔγνω vulg.
 βιαιότατα R. Intrp. summa vi, βιαιότερον vulg. παραστήσα-
 σθαι R., παραστήσεσθαι vulg. 20. τε add. R.

ad ea quae coeperam progrediendum. Leutharis itaque et Butilinus
 ubi primum exercitus contra Romanos ducere coeperunt, magna am-
 bo spe erecti erant, tanquam non amplius eo in statu mansuri: Nar-
 sem enim ne primum quidem impetum sustinere posse credebant;
 omnem vero Italiam, una cum Sicilia, in ipsorum potestatem ven-
 turam. Mirari vero se Gothos dicebant, si tantopere homuncionem
 thalamo et umbratili delitiosaeque vitae assuetum, nihilque masculu-
 m et virile prae se ferentem, reformidarent. Hi itaque sua gloria
 elati ac fastuosi, validis copiis coactis, exercituque ex Alemannis et
 Francis ad duo et septuaginta strenuorum virorum millia collecto,
 sese ad bellum instruebant, veluti iamiam Italiam invasuri.

8. Narses vero Romanorum dux tametsi eorum consilia non plane
 habebat explorata, maxima tamen utens prudentia, hostiumque co-
 natus semper antevertere cupiens, statim oppida quaedam in Tuscia
 quae adhuc in Gethorum potestate erant, summa vi subigere statuit.
 Neque enim vir ille victoria praeter modum insolens indecenter
 exerebatur; neque, quod aliis accidere solet, post labores otio vo-

πόνους ἐξέκλινεν, ἀλλ' εὐθύς, ὅπως εἶχεν ὀρηγῆς, κινήσας τὸν Α. C. 55a
 στρατὸν ἐπὶ τὴν Κύμην ἐχώρει· πόλισμα δὲ Ἰταλικὸν ἢ Κύμη^{L. 1. 26}
 ἐχυρώτατον, καὶ οἷον οὐ ῥᾶστα πολεμίους ἀλώσαι. ἰδρῦται μὲν
 γὰρ ἐπὶ λόφῳ τινὶ δυσπροσόδῳ τε καὶ ἀνάντεν ἔστι δὲ καὶ ἐν
 5περιοπῇ τοῦ πελάγους τοῦ Τυρσηνικοῦ. ἐπὶ γὰρ τῇ ἀκτῇ ὁ λόφος
 ἀνέχει, ὡς καὶ ἀμφ' αὐτὸν δῆπον τὸν πρόποδα ῥοχθεῖν τε καὶ
 περικλᾶσθαι τὸ ῥόδιον, ἄνω δὲ ἔρῆμα περιβέβληται, πύργους V. 15
 τε καὶ ἐπάλξεσι καρτερώτατα ἐξεργασμένον. Τωτίλα τε οὖν D
 καὶ Τεῖα τοῖς βασιλεῦσι πρότερον τῶν Γότθων γεγενημένοις,
 10 οὐδόσα ἐπίτιμά τε ἦν καὶ ἀξιάγαστα τῶν κτημάτων, ἐν τῷ-
 δε τῷ φρουρίῳ, ὡς βέβαιον ὄν, ἐφρυλάττετο. ἐνταῦθα δὲ οὖν ὁ
 Ναρσῆς ἐφικόμενος, περὶ πλείστου ἐποιεῖτο ἐλεῖν τε ὡς τάχιστα
 τὸ χωρίον καὶ τῶν χρημάτων κρατῆσαι, ὡς μήτε οἱ Γότθοι
 ὀρηγήριον ἀσφαλὲς ἔχοιεν, αὐτῷ τε τὰ τῆς νίκης τελεώτατα ἐς
 15 δ, τι μάλιστα ἐξεργασθεῖη. Ἀλίγερος γὰρ ὁ Τεῖα νεώτατος ἀδελ-
 φὸς τοῦ ἡγεμόνος τῶν Γότθων γεγενημένου, ἔνδον γε ἦν τοῦ
 περιβόλου, καὶ στρατεύμα, ὀπόσον οἷόν τε ἦν, ἀμφ' αὐτὸν ἀγεί-
 ρας, οὐδὲν τι εἰρηναῖον ἐβουλεύετο· καὶ ὅτι μὲν Τεῖας ἐν τῷ
 πολέμῳ ἀνήρητο, καὶ τὰ τῶν Γότθων πράγματα ἐκεκμήκει τε
 20 καὶ διελέλυτο, ἤδη που ἐς τὸ ἀκριβὲς ἠκηκόει, ὁ δὲ οὐδ' ὡς P. 20
 ἀνίει, οὐδὲ τὴν ξυνερχθεῖσαν δεδείμεινε τύχην, ἀλλὰ τῷ τε
 4. λησω R., sed margo λόφῳ. καὶ post δὲ add. R. 6. καὶ
 ἀμφ' R. et Intrpr. ad inferiorem partem, vulg. καὶ. 8. Τωτί-
 λα et Τεῖα CL, Τώτιλα et Τεῖας Par., Τώτιλα et Τεῖα R. Lugd.
 et ed. pr. 14. αὐτῷ R., αὐτοῦ vulg. 15. ἐξεργασθεῖη R.
 16. γεγενημένος R. et Intrpr. γὰρ R. pro γε. 19. τε om. R.
 20. οὐδ' ὡς R., οὐδαμῶς vulg.

luptatique se tradebat; sed confestim moto exercitu ad Cumas proces-
 sit. Est vero id oppidum Italicum munitissimum, neque facile ex-
 pugnatu. Situm enim est in arduo quodam et difficilem aditum ha-
 bente colle, et veluti specula maris Tyrrheni. Imminet enim lit-
 tori collis, ita ut ad eius pedem fluctus maris illius frangantur; edi-
 tiore loco vallo cinctum est, turribusque et propugnaculis validissi-
 mae structurae. In hoc itaque munitissimo tutissimoque oppido To-
 tilas et Teias priores Gothorum reges quicquid ipsis erat preciosarum
 atque admirandarum rerum repositum habebant. Quo simulac
 Narses venisset, summa vi contendit, ut quam citissime et oppido et
 pecuniis potiretur, ne Gothis tuta belli sedes, unde Italiam excur-
 sionibus infestarent, relinqueretur, eoque oppido expugnato plena
 absolutaque victoria efficeretur. Aligerus enim minimus natu frater
 Teiae, qui Gothorum dux fuerat, intra oppidum erat et collecto
 non exiguo exercitu nihil pacificum animo agitabat, tum quod Teias
 in bello caesus esset, tum quod Gothorum res labefactatas dissipat-
 asque plane intellexisset. Nequaquam itaque animum despondens,
 neque adversae fortunae ictus pertimescebat, sed et loci situs et re-

A. C. 552 γάρω πίσυρος καὶ τῆ τῶν ἀναγκαίων εὐπορία, θρασὺς τε ἦν
I. I. 26 ἔτι καὶ ὑψαύχην καὶ οἶος ἀμύνοσθαι, ἦν τις ἐπίοι.

9. Εὐθύς δὴ οὖν ὁ Ναρσῆς ἐγκελευσάμενος προσῆγε τὸν στρατόν. οἱ δὲ σὺν πολλῶ πόνῳ ἐς τὸ γεώλοφον ἀναβάιντες, καὶ τῷ φρουρίῳ πελάσαντες, αὐτίκα τοῖς δορατίοις ἠκόντιζον τῶν5 ἐν ταῖς ἐπάλλξεσι φαινομένων, καὶ τὰ τόξα ἐπήγον θάμα τῶν βελῶν ἀναπεμπομένων, σφενδόνα τε ἐφέροντο μετάρσιοι, καὶ μηχανήματα ὅποσα πρὸς τειχομαχίαν ἀνέται, ἅπαντα ἐκινεῖ-
B το. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ἀλιγέρον ἀνὰ τὰ μεταπύργια τοῦ τείχους ξυνειλεγμένοι, οὐ σχολαίτερον ἀντακοντίζοντές τε καὶ ἀντιτο-
10 ξεύοντες διεμάχοντο, λίθους τε ἐκ χειρῶν μεγάλους ἐπαφιέντες, καὶ φιτροὺς καὶ πελέκεις, καὶ ὅπερ ἂν οὐ πρόξω τῆς χρείας ἐδόκει, μηχαναῖς τε ἐχρῶντο καὶ ἀμυντηρίοις, καὶ οὐδὲν ὅ, τι παρεῖτο. τὰ γε μὴν Ἀλιγέρον τοξέματα καὶ μάλα τοῖς
Ῥωμαίοις ὑρίδηλα ἦν. ῥοῖζω τε γὰρ πολλῶ καὶ ταχτητῆ οὐ¹⁵ σταθμητῆ τὰ ἐκείνου ἐφέρετο βέλη· ὡς εἶπερ καὶ ἐς λίθον τινα ἐμπέσειεν, ἢ ἑτερόν τι σκληρόν καὶ ἀτέραμιον, διαῤῥήγγυσθαι ἅπαν τῆ βία τῆς ῥύμης. Παλλάδιον γοῦν ἐκείνον (ἦν δὲ οὐ τῶν
C ἐξῥῥυμημένων παρὰ τῷ Ναρσῆ ὁ Παλλάδιος, ἀλλὰ στρατεύ-
ματός τε ἦγετο Ῥωμαϊκῷ, καὶ ἐν τοῖς μεγίστοις ταξιαρχοῖς²⁰

1. τε R., γε vulg. 15. οὐ σταθμητῆ R. Lugd. in mg. et Suid.
s. v. Ἀλιγέρονος, οὐκ ἀριθμητῆ edd. 17. ἐμπέσειεν R. et Suid.,
ἐμπέσειεν vulg. 18. τῶν ἐξῥῥυμημένων R. et Inpr., τῷ
ἐξῥῥυμημένῳ vulg. 19. Post Ναρσῆ R. om. ὁ Παλλάδιος. 20.
ταξιαρχοῖς R., ταξιαρχαῖς vulg.

rum necessariorum affluentia eius confidentiam arrogantiamque ita augebat, ut facile hostiles insultus se repulsurum speraret.

9. Statim itaque Narses suos adhortatus, exercitum oppido admovit. Illi vero cum in editiorem collem maximo labore conscendissent, et propugnaculo appropinquassent, iacula in eos qui ad pinnas murorum consistebant torquebant, et arcus assidua sagittarum remissione clangebant, fundae in altum excutiebantur, et machinae quotquot oppugnationi murorum inserviunt, omnes admovebantur. Aligerni vero milites e muris ad intermedia turrium spatia collecti, nihilo segnius iacula telaque retorquentes propugnabant, saxa ingentia manibus in subeuntes mittebant, et truncos et secures et quidquid opportunum usui videbatur; machinis itidem utebantur instrumentisque propulsandae hostili violentiae idoneis, nihilque omnino mittebatur. Tela vero quae Aligerni ipsius manibus emittebantur, Romani prae aliorum telis facile cognoscebant. Magno enim stridore et velocitate immani illius sagittae deferebantur, adeo ut in saxum aliquod aut aliud quiddam durum fractuque difficile delatae, totum illud impetus violentia perfringerent. Palladium itaque illum (erat autem is non vulgari apud Narsetem loco, sed et Romani exercitus ductor erat, et e praecipuis cohortium praefectis,) illum, inquam, conspi-

ἔτελει,) ἰδὼν γοῦν Ἀλίγερος αὐτὸν, σιδήρῳ τε τεθωρακισμένον, A. C. 552
καὶ φρονήματι ξὺν πολλῇ τῇ τείχει ἐπιφερόμενον, ἀφίησι βέ- L. 26
λος αὐτῇ ἐκ τοῦ μετεώρου, καὶ αὐτίκα διεπερόνησεν τὸν ἄν-
δρα διαμπαῖξ αὐτῷ θώρακι καὶ ἀσπίδι· οὕτω δὴ τι δυνά-
5 μει τε τῶν πολλῶν περιῆν, καὶ καρτεραὶ αὐτῇ ἐρύσαι τόξον
αἱ χεῖρες· πολλαῖς μὲν οὖν καὶ ἐφεξῆς ἡμέραις οἱ τοιοῦδε ἀκρο-
βολισμοὶ ἐγίνοντο, καὶ οὐδὲν οὐδὲ ὀποτέροις προὔχουσι τῶν
ἐλπιουσέντων τοῖς τε γὰρ Ῥωμαίοις αἰσχρὸν ἐδόκει ἢ ἀναχώ-
ρησις πρὶν παραστήσασθαι τὸ χωρίον, καὶ οἱ Γότθοι ἐνδηλοῦ- D
10 ῆσαν ὡς οὐδὲν τι μᾶλλον ἐνδωσειόντες τῇ πολιορκίᾳ.

ἰ. Ναρσῆς δὴ οὖν ὁ στρατηγὸς ἤσχαλλέ τε ἄγαν καὶ ἐχα-
λέπαινε, εἰ χρόνος τοῖς Ῥωμαίοις πολὺς ἐν ἐλαχίστῳ πολυχίῳ
τετρίψεται. ἀλλοῦσι δὲ οἱ καὶ ἕκαστα γνωματεύοντι, ἐδόξεν χρή-
ναι ἀποπειράσθαι τοῦ φρουρίου ἀμγγέπῃ τρόπῳ τοιῷδε. ἐν τῇ
15 πρὸς ἧλιον ἀνίσχοντα τοῦ λόφου τετραμμένῳ ἀγκῶνι ἄντρον τι
ὑπέστιν ἀμφηρεφές τε καὶ γλαφυρώτατον, ὡς ἄδυτά τε ἔχειν αὐ-
τόματα καὶ κῦτος εὐρὺ καὶ βαραθρῶδες· ἐνταῦθα δὴ πάλαι φασὶ
τὴν Σιβυλλαν τὴν πάνυ, τὴν Ἰταλὴν, ἐνδιαιωμένην, φοιβολήπτῶν
τε εἶναι καὶ ἐνθουν, καὶ προαγορεύειν τὰ ἐσόμενα τοῖς πνυθα- P. 21

20 νομόμενοις. λέγεται δὲ ποτε καὶ Αἰνεῖαν τὸν Ἀγχίσου αὐτοῦ ἀφι-
1. γοῦν R. vulg. οὖν. Ἀλγ. αὐτὸν R., αὐτὸν Ἀλγ. vulg. τε add.
R. 2. τάχει R., Inpr. nimia celeritate. Num legebat φρ.
πολλῶ, πολλῶ τε τάχει? 4. Pro τε Suid. τῆ. 5. τῶν om. R.
10. ὡς add. R. 11. δὴ οὖν R., γοῦν vulg. 13. τετρίψεται R.,
τετρίψηται vulg. 14. τοῦ φρουρίου ἀμγγέπῃ R., ἀμγγέπῃ τοῦ φρουρίου vulg.
15. τετραμμένῳ R., τετραμμένων vulg. Pro ἄντρον τι R. ἀντι-
τρον. 16. ἀντώματα R. 18. φοιβολήπτῶντες Par. 19.
Pro τὰ ἐσόμενα lacuna est in R. 20. ποτε καὶ Αἰνεῖαν R., καὶ
Αἰνεῖαν ποτε vulg.

catus Aligernus ferrea lorica indutum, magnaquē confidentia muro
imminentem, sagittam in eum ex edito torquet, qua statim totum
hominem per scutum et lorica m traiecit: tantopere viribus alios su-
perabat, validaequē ei erant ad torquendum arcum manus. Multis
itaque deinceps diebus ciuscemodī velitationes sunt habitae, neu-
trisque ex animi sententia res procedebant. Nam et Romanis turpe
videbatur si infecta re neque redacto in potestatem oppido recederent,
et Gothi aperte satis videbantur obsidione ad deditiōnem non venturi.

10. Narses itaque indigne molestissimequē ferebat, si Romanis
longius tempus in perquam exigui oppidi expugnatione esset teren-
dum. Fluctuanti itaque ipsi singulaquē dependenti visum tandem
est propugnaculi expugnationem hoc pacto tentare. Ad orientalem
collis flexum antrum quoddam suberat omni ex parte tectum valde-
que cavum, adeo ut adyta quaedam nativa haberet et sinum ingen-
tem ac profundum instar barathri. In hac aiunt habitasse olim Ita-
licam Sibyllam numine afflatam, divinam, et sciscitantibus futura

- A. C. 532 κόμμενον ἄπαντά οἱ τὴν Σίβυλλαν φάναι τὰ ἕσπερον ξυνετε-
 I. I. 26 χθέντα. ὑπὲρ ταύτην δὴ οὐκ ἴτην σπήλυγγα μέρος τι τοῦ περι-
 βόλου ἐρήρειστο καὶ ἐφειστήκει. Ναρσῆς δὲ τοῦτο ἐπιφρασά-
 μενος πρὸς αὐτοῦ εἶναι ᾤθη, καὶ οὐκ αὐτίκα ἄνδρας ὡς πλεί-
 στους ὑπὸ τὰ κοίλα ἐμβάλων τοῦ σπηλαίου, ὄργανα φέροντας⁵
 λιθοτόμα καὶ τειχωρύχα, ἐξεκόλαπτεν ἡρέμα καὶ διέτεμεν τοῦ
 ἄντρου τὸν ὄροφον, ἔνθα τὸ ἔρυμα ἦδραστο, καὶ ἐς τοσοῦτον
 ἐξέκοπτεν καὶ διεκάραιρεν τὴν βίβιν τῆς οἰκοδομίας, ἐς ὅσον
 V. 16 ἤδη τὴν ἀρχὴν τοῦ θεμελίου ἀπογυμνοῦσθαι. τότε δὲ ξύλα
 ὄρθια ἐν κόσμῳ ὑπεστήριξε, ταύτη τε ἀνεῖχεν ἄπαν τὸ ἄχθος¹⁰
 Βτου τείχους, ὡς μὴ ὑποθῆροι κατὰ βραχὺ καὶ διαλύοιτο ἢ
 ἀρμονία, συναϊσθησίς τε τοῦ δρωμένου ταχεῖα γίνοιτο τοῖς
 Γότθοις. ἢ γὰρ ἂν κατ' ἀρχὰς εὐθύς ἐπιβιοηθῶντες, καὶ τὸ
 πεπονθὸς ἀκεσάμενοι, διεφύλαττον τοιοπὸν βεβαιοτάτα ἵνα
 δὲ μὴ πάμπαν τὰ ποιούμενα ἐπιγνοῖεν, μηδὲ τοῦ πατάγου τῆς¹⁵
 λατομίας ἐπαίοιεν, τότε δὴ ἐς ὅτι μάλιστα ἐπεφέροντο ἄνωθεν
 τῷ τείχει ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατὸς, ἀλαλάζοντες καὶ ἐπικρα-
 τοῦντες· θόρυβός τε ἦν πέρα τοῦ ἀναγκαίου πολὺς καὶ ταρα-
 χώδης ἢ πολιορκία. ἐπεὶ δὲ ἄπαν ἤδη τὸ τεῖχος ὀπίσον τῷ ἄν-
 τρω παρετέτατο, ἐκκρεμές τε ἦν καὶ μετέωρον, καὶ μόνους²⁰
 ἐπεβεβήκει τοῖς ξύλοις, ἃ δὴ ὀρθοστάθην ἐτίγγανον ἐρηρει-
2. σπήλυγγα R., σπήλυγγον vulg. 6. διέτεμεν R., διέτεμνε
 vulg. 14. διεφύλαττον τοιοπὸν R., διεφύλαττοντο λοιπὸν vulg.
 15. μηδὲ R. Lugd., Impr. neve, μὴ δὴ vulg. 16. ἐπεφέροντο R., ἐπι-
 φέρονται vulg. 19. τὸ τεῖχος add. R. et Intpr. 21. ἐπιβεβήκει R.

praedicere. Aiunt vero etiam Aeneam Anchisae filium cum eo ve-
 nisset, Sibyllam ei omnia quae deinceps acciderunt dixisse. Super
 hanc itaque speluncam pars quaedam moenium incumbabat atque
 innitebatur. Quod cum animadvertisset Narses, pro se facere cen-
 suit, immissisque statim in illas antri concavitates viris quampluri-
 mis adferentibus secum instrumenta excidendis saxis et suffodiendi-
 bus muris idonea, excavavit paulatim atque excidit antri convexum,
 qua parte propugnaculum ei innitebatur; eoque tandem excindendo
 et abradendo basim aedificii processit, ut iam initium fundamenti
 nudaretur. Tum erecta in ordinem tigna substituit, quae totum muri
 pondus sustentarent, ne paulatim resoluta compages corrueret, et
 Gothi quid ageretur statim cognoscerent. Nam alioqui statim initio
 occurrentes, reparataque iactura firmissime deinceps sua custodis-
 sent. Ne itaque omnino quae agebantur eis innotescerent, neve fra-
 gor caesorum saxorum exaudiretur, tum utique Romanus exercitus
 summa vi in editiorem murum impetum faciebat, magnis clamoribus
 et armorum complosionibus excitatis. Tumultus itaque erat ultra
 quam par erat magnus et turbulenta obsidio. Cum vero iam murus
 qua erat in antri longitudinem porrectus totus suffossus et e sub-
 limi pendulus esset, et tantum tignis firmiter in altum erectis sus-

σμένα, τότε δὴ φυλλάδα νήσαντες, καὶ ὁ, τι τῆς Ἰλῆς ταχυ- A. C. 55a
 θαῆς τε καὶ αἰθον, καὶ εἶτα ὑποθέντες πῦρ τε ἐνανύσαντες, ἐκ- I. I. 26
 τὸς ἀπεχώρουν. οὐκ ἐς μακρὰν δὲ τῆς φλογὸς ἀρθείσης, τὰ C
 μὲν στηρίγματα εὐθὺς ἀνθρακούμενα κατεθραύετο, καὶ πρὸς
 5 τὴν ἀντίθεσιν ἐναδίδου· τοῦ δὲ ἐρύματος ὅπου ἐπ' αὐτοῖς
 ἤωρετο, ὑφίζανεν ἀθρόον· καὶ κατωλίσθαιεν τῇ κενότητι, πύρ-
 γοι τε οἱ ἐνθένδε καὶ προμαχεῶνες ἐξαπιναιῶς ἀπορῥαγόντες
 τῶν ἄλλων, ἐς τὸ πρᾶγὲς ἐξεκυλίσθησαν· ἢ τε πύλη ἢ τῶδε
 τῷ μέρει προσαραυῖα, ξυνεκέκλειστο μὲν εἰ μᾶλα βεβαίωτατα,
 10 ἰωῶς δὴ πολεμίων παρόντων, καὶ τὰ κλειθρα ὑπὸ τῶν φυλάκων D
 κατείχετο, ἢ δὲ αὐτοῖς μοχλοῖς τε καὶ βαλανάγραις ἔκτινα-
 χθεῖσα, ἐς τὴν ἤτονα καὶ τὰς σπιλάδας ἐρήρηπτο, ἅμα τε ἅπαντα
 τὰ ξυμπεπηγῶτα ἔτι ἐκλύετο, σταθμοὶ καὶ γέισον καὶ ὑπερ-
 θύριον καὶ οἱ θαιροὶ τῷ οὐδῶ ἔνημοσμένοι· τούτων δὲ
 15 ἕγεγεννημένων, τοῖς Ῥωμαίοις ῥαδίως τολοιπὸν εἰσιτητέα εἶναι
 ἐδόκει ἀνὰ τὸ πόλισμα, καὶ περιοπτέα τῶν πολεμίων, ἡμάρτα-
 von δὲ καὶ ὡς τῆς ἐλπίδος. σήραγγές τε γὰρ τινες καὶ ἀπορῥῶ-
 γες τοῦ τε λόφου καὶ τῶν ἐνδοθεν περιανλισμάτων ἐπὶ μέγα
 20 ἔκτεινόμεναι, κρημνῶδες ἀτεχνῶς καὶ δυσέμβολον οὐχ ἦσον P 22
 20 ἀπεδείκνυσαν τὸ χωρίον. καὶ Ναρσῆς μὲν θαρσαλεώτερον τῷ

2. Post αἰθον Intpr. legisse videtur τοῖς ξυλοῖς: collecta materia
 ac tignis supposita. Pro καὶ εἶτα f. scr. μάλιστα. 3. ἀρ-
 θεῖσαν R. 5. αὐτοῦς R. 6. ἀθρόως R. 13. τὰ add. ex
 R. 14. τῷ οὐδῶ N., τῶν οὐδῶν vulg., τῇ ὁδῶ R. Intpr.
 incisum integrum omisit. 17. ἀπορῥῶγες R., ἀπορῥῶγαι vulg.
 19. ἐκτεινόμεναι R., ἐκτεινόμενα vulg.

tentaretur, tum strue foliorum aridorum et quicquid alterius siccae
 quaeque facile accendi posset materiae ad manum erat, tignis sub-
 lecta, igneque immisso, spelunca excesserunt. Neque multo post a
 flamma excitata, sustentacula illa statim perusta conflagrarunt, ponder-
 que cesserunt; propugnaculi vero quidquid sublime ac pendulum
 tignis illis sustentatum fuerat, eo vacuum subsedit et corruit; tur-
 res vero minoraque propugnacula, quae ibidem erant, repente ab aliis
 avulsae, in praecipit ruebant; porta ipsa in hac regione murorum
 sita, validissime, utpote praesentibus hostibus, clausa tenebatur, et
 claves a custodibus asservabantur; tota vero ista una cum suis vecti-
 bus et repagulis excussa in littus et saxa maritima est collapsa, simul-
 que omnia quae illi adhaerebant abrepta sunt, antepagmenta videlicet
 et superliminare et cardines liminares ei coaptati. His peractis,
 facilis deinceps Romanis in oppidum ingressus videbatur, et hos-
 tis contemnendas. Sed et hic spe sua sunt frustrati. Hiatus enim
 quidam et abrupta locorum tam in ipso colle quam in ambitu interiore
 in longum protensa, arduum revera nihiloque minus quam antea ac-
 censu difficile oppidum reddebant. Narses iterato summis viribus in

A. C. 552 φρουρίῳ αὐθις προσέβαλλον, ὡς καὶ αὐτοβοεῖ ἅπαν ἀναρπασό-
 I. I. 26 μενος τῶν δὲ Γότθων ἐνταῦθα ξυνηλεγεμένον καὶ παντὶ σθένει ἀμυνομένον, ἀπεκρούετο καὶ οὐδέν τι μᾶλλον εἶχεν ἀνύτειν.
 ιά. Ἐπεὶ δὲ πολέμῳ τε καὶ ἐπιδρομαῖς ἐλεῖν δῆπον τὸ χω-
 ρίον ἀδύνατα ἦν, ἔγνω μὴ ἀπάσῃ τῇ στρατιᾷ ἐν τοῖσδε διαπο-5
 νεῖσθαι, ἀλλ' ἐς Φλωρέντειαν καὶ Κεντουκέλλας καὶ ἄλλα ἅττα
 πολιόμενα τῆς Τουσκίας χώρας εὐθὺς ἀφικέσθαι, ἅπαντά τε
 τὰ τῆδε καταστησάμενος προτερῆσαι τὴν ἐπῆλυσιν τῶν πολε-
 μίων. ἤδη γὰρ αὐτῷ Λεύθαρις καὶ Βουτιλίνος καὶ τὰ Φρούγ-
 Βγῶν δὲ καὶ Ἀλαμανῶν στρατεύματα εἶσω τοῦ Πάδου ποτα-10
 μῶν ἠγγέλλοντο παρεῖναι, ὧν δὴ ἐνεκα κινήσεις ὡς τάχιστα
 τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ ἐπὶ ταύτην ἐχώρει. ἐπεὶ δὲ Φιλίμουθ
 ὁ τῶν ξυνεπομένων Ἐρούλων στρατηγὸς οὐ πολλαῖς πρότερον
 ἡμέραις νόσῳ ἀλούς ἐτεθνήκει, ἔδει δὲ ἄρα αὐτοὺς ὑπ' ἰδίῳ
 τινὶ τάττεσθαι ἡγεμόνι, γνῶντα ὃ γε Φούλκαριν αὐτοῖς τὸν15
 ὁμόφυλον ἐπιστήσας, τὸν Φανιθέου ἀδελφιδούν, ἐκέλευσεν
 ἅμα Ἰωάννη τῷ Βιταλιανοῦ, καὶ πρὸς γε Βαλεριανῷ καὶ
 Ἀρταβάνῃ, καὶ μὲν δὴ καὶ ἄλλοις στρατηγοῖς καὶ ταξιαρχοῖς,
 ζῆν τῷ πλείονι καὶ ἀλκιμοτάτῳ στρατῷ, τὰς Ἄλπεις τὸ ὄρος
 περιελθόντας, ὃ δὴ ἐν μέσῳ Τουσκίας τε τῆς χώρας, καὶ Αἰμι-20
 λείας ἀνέχει, ἀμφὶ τὸν Πάδον ἰκέσθαι τὸν ποταμὸν, αὐτοῦ τε
 1. ἀναρπασόμενοι R. 4. καὶ om. R. 5. ἀδύνατα R., ἀδύνα-
 τον vulg. 8. ἐπῆλυσιν R. (Cl.), ἐπίλυσιν vulg. 9. αὐτῷ R., αὐτοῦ
 vulg. 10. δὲ add. R. 13. τῶν ξυνεπομένων R. et Intrp. (Cl.), τῷ
 ξυνεπομένῳ vulg. 14. νόσῳ om. R. ὑπ' addidi, Intrp.
 confirmante. 15. τινὶ add. R. 17. τῷ R., τοῦ vulg. Βι-
 ταλιανοῦ et Βαλεριανῷ R., Βιταλινοῦ et Βαλεριονῷ vulg. 19.
 ζῆν τῷ R., ζῆν καὶ τῷ vulg. 21. ἀνέχει. Sic vulg. et Intrp.,
 ἀνέλει R. et in mg. ἀνέλεται. ix. ποτ. R., om. articulo.

oppidum impetum facit, perinde ac iamiam totum direpturus; Gothi vero ea ex parte conglobatis omnibusque viribus murum tuentibus, repellitur, neque quicquam operae pretii effecit.

11. Tum Narses, cum neque bello neque vi ulla oppidum capi posset, statuit non universum exercitum in laboriosa hac obsidione detinere, sed Florentiam et Centumcellas et alia quaedam Tusciae oppida statim se transferre, rebusque omnibus ibi constitutis hostium adventum antevertere. Nuntiabatur enim Leutharim et Butilinum et Francorum Alemanorumque copias intra Padum venisse: qua de causa quanta potuit celeritate, maximam exercitus partem eo ductabat. Cum vero Philimuth sequentium se Erulorum dux paucis ante diebus morbo correptus obiisset, ac necesse esset, ut proprio alicui suaeque nationis duci subessent; cum Fulcarim statim ipsis contribulem Phanithei nepotem praefecisset, iussit ut una cum Ioanne Vitaliani filio, et praeterea Valeriano et Artabane, aliisque praefectis et ducibus, cumque maiore et validissima exercitus parte, Alpium iugo, quod inter Tusciam et

στρατοπεδευσαμένους, καὶ τὰ ἔρυμνά τῶν χωρίων προκαταλα- A. C. 552
 βόντας ἀποκρούεσθαι καὶ ἀναστέλλειν τὰς τῶν πολεμίων ἐφό- I. I. 26
 δους. καὶ εἰ μὲν ἀπόσασθαι αὐτοὺς τελεώτατα δυνήθεϊεν, χά- C
 ριν εἰδέναι τῇ τύχῃ, εἰ δὲ γε βιαζόμενοι τῇ πλήθει οἴοι τὸ
 5 οὐκ εἶεν, ἀλλὰ σχολαιτέραν αὐτοῖς ποιήσασθαι τὴν πορείαν,
 καὶ οὐ μάλα θαρσαλέους ἀνὰ τὰ πρόσω φοιτῆν μεθίεναι, δε-
 δίτεσθαι δὲ αὐτοὺς ἐς τὰ μάλιστα καὶ εἰργεῖν ὡς ποδῶτάτω,
 ἕως αὐτὸς τὰ ἐν ποσὶν ἅπαντα ἤθούλοιο διαθεῖν. οἱ μὲν οὖν
 κατὰ ταῦτα ἐχώρουν, κατέλιπεν δὲ καὶ ἐν Κόμῃ δύναμιν ἀξιό- V. 17
 10 χρεων· ὅπως δὴ προσκαθεδόμενοι, καὶ ἔνδον τοὺς δυσμενεῖς
 ἐγκατείροντες, χρονία γούν αὐτοὺς παραστήσοιεντο πολιορκία.
 καὶ οἱ μὲν, χαράκωμα περιεβάλλοντό τε, καὶ τὰς ἐξόδους ἐφύ-
 λαττον, εἶπον τινὰ θλοῖεν ἐπὶ χιλὸν ἴοντα. ᾤοντο γὰρ αὐτοῖς D
 ἤδη που ἐς ἐνιαυτὸν πολιορκουμένοις, ἅπαντα ἐξαναλωσθαι
 15 τὰ ἐπιτήδεια. Ναρσῆς δὲ ταῖς πόλεσι προσβαλὼν ἀκοντὶ τὰς
 πλείστας προσηγάγετο. Φλωρόντιοι μὲν γὰρ ὑπαντιάζαντες
 καὶ τὰ πιπτά κομισάμενοι, ὡς οὐδὲν ἄχαρι πείσονται, σφᾶς
 τε αὐτοὺς ἐθέλονται καὶ τὰ οἰκεία παρέδωσαν. Κεντουκελ-
 λαῖοι δὲ ὅμοια ἐπρασσον. Βουλοτερῶραῖοι δὲ οὐκ ἄλλως, οὐ-

6. θαρσαλέους R., θαρσαλέως vulg. μεθίεναι R. (Cl.), με-
 τίεναι vulg. 8. ἐμποσιν R., ἀξιόχρεων R. et Lugd., ἀξιόχρε-
 ον Pæt. 9. καὶ ante ἐν add. R. 11. αὐτοὺς R. (Cl.), αὐτοῖς vulg.
 12. τε vulg. post χαράκωμα positum, in R. post περιεβάλλοντο le-
 gitur. 13. χιλὸν R. et in mg. χυλὸν. 14. f. ἐξανηλώσθαι (Cl.)
 16. ὑπαντιάζαντες R., ὑπαντήσαντες vulg. 18. Κεντουκελλαῖοι
 R. et Lugd., Κεντονκελλαῖοι edd. 19. Βουλοτερῶραῖοι Cl., Βουλ-
 λοτεραῖοι vulg., Βαλλ. R.

Acmilium prominēt, circumito, circa Padum flumen se reciperet, ibi-
 que fixis castris, munitioribusque locis praeoccupatis, hostium in-
 sultus propulsaret et reprimeret; et si eos penitus profligare posset,
 gratiam haberet fortunae; si vero multitudine pressus non posset,
 moram tamen eorum expeditioni iniiceret, efficeretque, ne audacter
 intrepideque progredierentur; sed metu eis maximo incasso, quam
 posset longissime arceret, donec ipse omnia quae opus erat ex animi
 sententia disposuisset. Hi itaque quo ipsis mandatum erat conces-
 serunt. Ad Cumas vero copias non exiguas reliquit, ut locis omni-
 bus circumquaque insessis, hosteque intra urbem clauso, diuturna
 obsidione premerent. Atque hi quidem vallo in orbem ducto, exitus
 observabant, sicubi aliquem capere possent pabulatum euntem. Pu-
 tabant enim ipsis iam fere per annum obsessis omnia absunta esse.
 Narses vero oppida adorsus, pleraque citra laborum in suam po-
 testatem redegit. Florentini enim obviam progressi, fideque accepta
 nihil sese hostile passuros, sponte se suaeque omnia dederunt.
 Idem fecerunt Centumcellae, neque aliter Volaterrae, ita vero etiam

A. C. 552 το δὲ καὶ Λουναῖοι, καὶ μὲν δὴ καὶ Πισαῖοι. ἤδὲ πῶς
 LL 26 ἄρα αὐτῶ ἕξ οὐρίας ἅπαντα ἔθει, καὶ ὁδῶ ἰὼν τὰ ἐν ποσὶν
 ἐχειροῦτο.

P. 23 β. Μόνοι δὲ οἱ ἐν Λούκα τῇ πόλει διαμέλλειν ἐπειρῶντο,
 καὶ ἤμισα ἐπιέναι, καίτοι πρότερον ἐτύγχανον οἶδε ξυνη-5
 κας θέμενοι πρὸς Ναρσῆν, δμηήρους τε παρασχόντες, καὶ ἐπο-
 μοσάμενοι, ὡς εἶγε τριάκοντα παραδράμοιεν ἡμέραι, καὶ μὴ
 τις αὐτοῖς μεταξὺ παραγένοιτο ξυμμαχία, ὅποση οἷα τε εἶναι
 ἀμύνασθαι, καὶ ἐς πόλεμον ἐμφανῆ, οὐκ ἐκ πύργων τε καὶ
 περιβόλων ἀλλὰ συστάδην παρατάξασθαι· εἰ μὴ ταῦτα οὕτω
 ξυνεχθελεν, ἢ μὴν αὐτίκα τὴν πόλιν ἐγχειριεῖν καὶ παρα-
 δώσειν. ᾤοντο γὰρ οὐκ ἐς μακρὰν παρέσεσθαι τοὺς Φράγγους
 καὶ ἐπαρῆξεν. τούτοις δὲ πῖσνοι τὰς τοιαύδε ἐπεποίητο ξυ-
 θήκας. ἀλλὰ τότε ἢ μὲν κυρία παρωχῆκει, οἱ δὲ οὐπω παρῆ-
 σαν, τοῖς δὲ καὶ ὡς βουλομένοις ἦν περιορᾶν ἀμέλει καὶ ἀναί-15
 Βνεσθαι τὰ ξυγκείμενα. Ναρσῆς μὲν οὖν ἐξαπατηθεὶς, ὡσπερ
 εἰκός, ἐχαλέπαινε, καὶ ἐς τειχομαχίαν παρσεκευάζετο. ἐνίοις
 δὲ τῶν ἀμφ' αὐτὸν καὶ χρῆναι ἐδόκει τοὺς δμηήρους ἅπαντας
 διαφθαρῆναι, ὡς ἂν οἱ ἐν τῷ ἄστει ἀνιαθεῖεν, καὶ ταύτῃ ποι-
 νὰς ὑφέξοιεν τῆς ἀπιστίας. ὁ δὲ στρατηγός, γνώμη γὰρ ἅπαν-20

1. Pro Λουναῖοι vulg. Ἀλιαῖοι, Intrp. Lucenses, R. Λουλιαῖοι, levis-
 sima corruptela. Lunam oppidum his saeculis adhuc fuisse, Be-
 rettus probavit (Diss. chorogr. Script. Muratorii X. p. 102.):
 idemque demonstrant Agrimensorum libri. 2. Post ἐν ποσὶν vulg.
 add. ἅπαντα, om. R. et Intrp. 3. Λούκαις R. 7. παραδράμοιεν
 R., παραδράμειεν vulg. 9. πύργων R., Intrp. turribus, πύργου
 vulg. 10. συστάδην τε R. et in mg. συμβάδην. παρατά-
 ξεσθαι R. 15. ἀμέλει add. ex R. 18. ἅπαντας add. ex
 R., om. vulg. et Intrp. 20. ὑφέξοιεν R., ὑφέξειεν vulg.

Lunaei, quin et ipsi Pisani: adeo ei omnia prospere succedebant
 et ex itinere cuncta subigebat.

12. Soli Lucenses moram trahere tentabant, neque sese dedere,
 tametsi antea hi cum Narsete pacti erant, obsidibus datis et iure-
 iurando praestito, quod si triginta dies praeterlaberentur, neque
 auxilia ipsis venirent sustinendae obsidioni belloque aperto gendo
 idonea, ad non ex turribus et muris sed statario praefio pugnan-
 dum, confestim urbem seque dederent. Sperabant enim Francos brevi
 ipsis auxillio venturos. Hac enim fiducia freti, cum Narsete pacti
 erant. Caeterum cum iam statum tempus esset elapsum, neque ulla
 auxilia comparerent, neque sic tamen conventis pactisque standum
 censuerunt. Narses itaque illusus, moleste id, ut par erat, ferens
 ad murorum oppugnationem se comparabat. Nonnulli vero ex suis
 interficiendos esse obsides censebant, utque ita oppidani moerore
 confecti perfidiae suae poenas lucrent. Sed Narses prudenter omnia

τά ἐπρασεν, καὶ οὐ λίαν τῇ θρηγῇ ξυνεχώρει, οὐκ ἔς τότε ἀ- A C. 55a
 μότητος ἦει, ὡς ἀποκτείνει τοὺς μηδὲν ὄ, τι ἡδικηκότας, ἀνθ' L I. 26
 ὧν ἕτεροι ἐπλημμέλουν, δόλον δὲ ὅμως τοιόνδε τινα ἐμηχανή-
 σατο. παρήγε γὰρ ἐς μέσον αὐτοὺς ἐναλλάγδην μὲν τῷ χεῖρσ
 5 ὑπὸ τὴν ἔξῃν περιεσφωγμένους, κάτω δὲ τὸ κάρα ἐπινευενκότας,
 ἐπεδείκνυεν τε τοῖς ὄμοφυλοις, οὕτω πως οἰκτρότατα διακει-
 μένους, καὶ ἠπειλεῖ θῦττον αὐτοὺς ἀναιρήσειν, εἰ μὴ τάχιστα
 φθάσαιεν ἐκεῖνοι διαπραξάμενοι τὰ ὅποσα ἐτύγχανον ὠμόλο- C
 γηκότας. Ξύλα δὲ αὐτοῖς βραχέα ἐκ τοῦ μεταφρένου ἐπὶ τοὺς
 10 τένονας ὑπεβέβλητο, ῥάκεσί πως κεκαλυμμένα, ὡς μὴ διο-
 ρῶεν καὶ πόρρωθεν οἱ πολέμιοι. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο, ἀντί-
 κα ἐκέλευσ δῆθεν στοιχηδὸν ἅπαντας κατατομεῖσθαι, καὶ οἱ
 δορυφόροι σπασάμενοι τὰ ξίφη βιαίωτατα, ἔπαιόν τε καὶ ἐπε-
 φέροντο, ὡς δὴ τοὺς ἀχένας ἀποτεμοῦντες ἢ δὲ πληγῇ τοῖς
 15 ξύλοις ἐγχοίπτουσα, οὐδὲν τι αὐτοὺς μᾶλλον εἰνέτο, κατέπι-
 πτον δὲ ὅμως πρηγεῖς ἐκεῖνοι, προσεταγμένον αὐτοῖς, ἥσαι-
 ρόν τε ἐθελούσιοι, καὶ ἴλυσπῶντο, ὑποκρινόμενοι τὸ διολωλέ-
 ναι. Ἰδόντες δὲ οἱ ἐν τῷ ἄστει, καὶ τῷ διστάναι ὡς πλείστον
 οὐ τὰ ἀληθῆ διασκοποῦντες ἀλλ' ἢ τὰ φαινόμενα, ὠλοφύρον- D
 20 τὸ τε ἀθρόον, καὶ ξυμφορὰν ἐποιοῦντο τὰ γεγενημένα. ἦσαν
 2. ἦει Cl, Intpr. ad- id evasit, vulg. et R. εἶη. Ante ἡδ. ins. vulg. καί,
 om. R. 3. ἐμηχανήσατο N., ἐμηχανήσατο R., ἐμηχανάτο vulg.
 4. Suid. s. v. ἐναλλάγδην: παρήγαγε: μὲν add. ex R. 7. τάχι-
 στα om. R. et Intpr. 9. ξύλα et βραχέα R. (Cl.), ξύλω et βραχέω
 vulg. 12. δῆθεν om. R. 15. οὐδὲν τε R., οὐδέ τε vulg. εἰνέτο
 R. Lugd., Intpr. sine illorum pernicie, ἐγίνετο vulg. 17. λυπῶντο
 R. διολωλέναι R., ὑπολωλέναι vulg., m. Lugd. ἀπολ. 18. τῷ δισστ.
 R., τοῦ δισστ. vulg.

gerchat, neque ita se ira abripi patiebatur, ut crudeliter eos, qui nihil plane deliquerant, ob aliorum delictum necaret. Huiusmodi vero astum excogitavit. Adduxit enim eos in medium manibus complicatim ad lumbos revinctis, caputibus deorsum depressis; atque ita eos oppidanis miserando in statu constitutos ostendebat, comminatus iam iam illos obtuncatum iri, nisi confestim quaecumque pacti erant praestarent. Ligna vero quaedam breviter ex interscapilio ad tendines suppacta erant, pannis obtecta, ne hostes eminus dolum prospicere possent. Cum itaque non parerent oppidani, neque vellet pacta praestare, statim ex ordine omnes obtuncari iussit. Lictores itaque strictis ensibus, maxima vi ferierunt, tanquam colla praecisuri. Ictus vero lignis impactus eos illaesos reliquit; proni nihilominus, ut ipsis imperatum erat, in terram prolapsi, sua sponte palpitabant seque vibrabant, simulantes se iam mortuos. Quod cum vidissent oppidani, et ob magnam loci distantiam rem ipsam animadvertere non possent, sed tantum in speciem apparentia, confestim ad luctum ciulatumque tanquam gravissimo malo accepto sese converterunt. Erant enim viri illi obsides non ex multis et obscuri,

A. C. 552 γὰρ οἱ ἄνδρες οἱ ἡμερέοντες οὐ τῶν πολλῶν τε καὶ ἀγεννῶν,
 I. L. 26 ἀλλ' ἐπίσημοι ἐν τοῖς μάλιστα, καὶ εὐπατρίδαι. ὡς δὲ οὐδὲν
 τοιούτων αὐτοὺς ἀποστερεῖσθαι οἰομένους, κωκυτὸς ἐπέειχε μυ-
 ρίος, οἰμωγαὶ τε ἤκούοντο θαμιναί, καὶ φθῆγμα θρηναῖδες
 καὶ διωλύγιον, γυναῖκα δὲ πολλὰ διαπληκτιζόμενα καὶ τὰς ἐ-5
 φροῖδας περιρῆγγνύτα, ἀνὰ τοὺς προμαχεῶνας ἐφοίτων,
 τυχὸν μὲν μητέρες οὐσαι τῶν ἀπολαλέναι δοκούντων, τυχὸν
 δὲ ἐπὶ κληροῖ, τυχὸν δὲ ἄλλῳ ὄψεσθαι μέλον αὐταῖς. καὶ
 P. 24 δὴ τῇ Ναρσῇ ἅπαντες ἀναφανδὸν ἐλοιδοροῦντο, ἀλαζόνα τε
 ἀποκαλοῦντες καὶ ἀτάσθαλον, καὶ ἔργῳ μὲν αὐτὸν εἶναι λέ-10
 γοντες βίαιόν τε καὶ μαιφόνον, τὴν δὲ τοῦ εὐσεβεῖν αἰεὶ καὶ
 τὸ θεῖον θεραπεύειν δόξαν ἄλλως αὐτῇ κεκομψεῖσθαι.

υἱ'. Ταῦτα δὲ αὐτῶν ἐπιβοῶντων, „ἄρα οὐδὲν οὐχ ὑμεῖς”
 ἔφη ὁ Ναρσῆς „τοιοῦδὲ τε αἰτίοι δλέθρου γεγέννησθε περιφρονη-
 σαntές γε αὐτοὺς καὶ καταπροέμενοι; ὑμῖν τε αὐτοῖς οὐ τὰ 15
 χρηστὰ βουλευσάμενοι φανεῖσθε ὄρκον ἐπίορκον ὁμωμοκότες,
 καὶ ἀναίδην παρασπονδήσαντες. ἀλλ' εἴ γε καὶ νῦν ἐθελήσοιτε
 μεταμαθεῖν τὸ συνοῖσον, καὶ ἔργῳ τὰ ζυγκείμενα διανύσασθαι
 V. 18 οὐδέν τι ἕλαττον ἐξετε. οὗτοί τε γὰρ αὐθις ἀναβιώσονται, καὶ

1. οἱ ἡμερ. R., art. om. vulg. 4. θαμιναι R. Lugd. et Suid. s. v.
 κωκυτός, θαμιναι edd. 6. περιρῆγγνύτα Suid. s. v. ἐφροῖδες, πα-
 ραῖδ. vulg., περιρῆγγνύται R. ἐφοῖτα R. 9. Suid. s. v. ἐλοιδοροῦ-
 μεθα: τὸν Ναρσῆν. 11. τοῦ εὐσεβεῖν R. et Suid., αὐτοῦ εὐσε-
 βειαν vulg. 12. ἀλλὰ R., 13. ἐπιβοῶντων R., ἀναβοῶντων vulg.
 οὐχ ὑμεῖς, ἔφη ὁ Ναρσῆς R., ἔφη ὁ Ναρσῆς, οὐχ ὑμεῖς vulg.
 16. φανεῖσθε R. et Intpr. (Cl.), φανεῖσθαι vulg. 17. ἀναίδην
 Suid. s. v. μεταμαθεῖν, ἀνείδην vulg. et R. ἐθελήσητε R., ἐθελή-
 σετε Suid. 18. μεταμαθεῖν R. Suid., Intpr. iterato perdiscere.
 μαθεῖν vulg. ἔργῳ R. et Lugd. mg., ἔργα edd.

sed melioris notae et nobiles. Quibus quidem viris cum se priva-
 tos putarent, ingens ploratus est exortus, crebrique eiulatus et la-
 mentabiles voces longe lateque exaudiebantur. Mulieres etiam multae
 unguibus dilaniatae stolisque discerptis per propugnacula discurrer-
 eant, sive matres eorum, qui necati putabantur, sive spondae, sive
 quaecunque alia ratione hoc illas tangeret. Omnes vero aperte
 Narselem conviciis incessabant, vanum improbumque iactatorem eum
 appellantes, et re quidem ipsa violentum et sanguinarium esse di-
 centes, pietatem vero et divini numinis cultum falso iactitare.

13. Haec illis inclamantibus, An non, inquit Narses, vos hisce
 causa necis fuistis, qui iis neglectis ac proditis, neque vobis ipsis
 recte consulentes, periurum iusiurandum curastis, pactaque turpi-
 ter violastis? Verumenimvero si vel nunc velitis quod expedit
 agnoscere, recte ipsa pacta praestare, nihil mali accipietis. Nam
 et obsides vestri reviviscent, et urbi vestrae nihil damni inferemus:
 si minus, non horum causa deinceps vobis erit dolendum, sed
 iam cavendum, ne etiam vos omnes similia luatis. Haec cum audia-

τὴν πόλιν ὑμῶν ἤμισα πημανοῦμεν. εἰ δὲ μὴ, οὐ τῶνδε πέρι A. C. 551
 ὑμεῖν τολοῖπον ἀλγητέον, ἀλλ' ἤδη φράζεσθε ὅπως μὴ καὶ I. I. 26
 αὐτοὶ ἅπαντες ὅμοια πείσοσθε. ταῦτα δὲ ἐπεὶ ἤκουον οἱ Λου- B
 κανοὶ, ἐξαπατᾶν γε αὐτὸν ἤγοῦντο καὶ φρενακίζεῖν ἐπὶ τῇ τῶν
 5 κειμένων ἀναζαωρήσει. καὶ ἦσαν γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀπάτη οἱ
 λόγοι, οὐ μέντοι γε ἥπερ ἐκείνοι ᾤοντο, προθυμότερα δὲ αἰ-
 10 θις ἀνωμολόγουν ὅμως καὶ ἐπώμνυντο, σφᾶς τε αἰτοῦς καὶ
 τὴν πόλιν αὐτίκα παρέξειν αὐτῶ, ἐς δ' ἂν βούλοιο χρῆσθαι,
 εἶγε τοὺς ὀμηροὺς ἴδιοιεν περιόντας ἅτε δὴ γὰρ αὐτοῖς ἀδυνα-
 15 ιοτον εἶναι δοκοῦν τοὺς τεθνεῶτας ἀναβιῶναι, εὐπρεπέστατα
 ἤγοῦντο ταύτη γοῦν ἀποσεισασθαι τὸ ἐπικέλημα, καὶ ἐπὶ σφᾶς
 αὐτοὺς τὰ δίκαια μεταθεῖναι. τότε δὴ οὖν ὁ Ναρσῆς ἐγκελευ-
 σάμενος, ἀνίστησι τε αὐτοὺς ἀθρόον, καὶ ἐπεδείκνυντο τοῖς C
 ὁμοφύλοις σῶοι τε καὶ ἀδήλητοι. οἱ δὲ ἐπιδόντες αὐτοὺς, κα-
 15 τεπλήτταντο μὲν, ὥσπερ εἰκὸς, τῷ παραλόγῳ τῆς θέας, οὐ
 μὴν οὐδὲ ὡς ἅπαντες ἐκτελεῖν τὰ ὁμομοσμένα ᾤοντο χρῆναι,
 ἀλλ' ἦσαν οἱ καὶ ἀνήγνοντο. ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς περιῆσαν οἱ ἄν-
 20 δρες, καὶ τὸ ἀλοῦν τῆς γνώμης καὶ ἀνιώμενον ἐς τὸ εὐελπι
 μετεβέβλητο, κάλιν, ἅτε δὴ ὄμιλος, ἐς τὰ πρότερα ἐπαγή-
 20 σαν, καὶ τὰ τῆς ἀπιστίας ἐνίκα. ἐς τοῦτο δὲ αὐτῶν ἀβελτερί-
 25 ας ἐληλακότων, Ναρσῆς ὁ στρατηγὸς πολλῇ χρώμενος τῇ με-
 γαλοφροσύνῃ, ἀφίησι τούτους εὐθύς, καὶ ἐς τὰ οἰκίῳ ἐκ-

1. τῶνδε R. et Lugd. corr., τοῦδε edd. Inpr. plane alia legisse vide-
 tur: *sin minus, necesse erit omnino ut malefactis demum indoleatis.*
 2. Pro μὴ R. δὴ. 3. πείσεσθε scribere debuisset (Cl.). 6. αὐθις
 ἀνωμολόγουν ὅμως R., ὅμως ἀνωμολόγουν αὐθις vulg. 14.
 ἀδήλωτοι R. ἐπιδόντες R., ἐσιδόντες vulg. 17. ἀνήγνοντο
 R., ἀνήγητο vulg. 19. μεταβέβλητο R.

sent Lucani, illudi sibi fucumque fieri censebant mortuorum resuscitatione. Et suberat quidem omnino verbis fraus, non tamen ita atque illi putabant. Promptissime vero nihilominus profitebantur rursus et iurabant, se ipsos et urbem arbitrio Narsedis dedituros, si obsides salvos cernerent. Cum enim ipsis impossibile videretur, mortuos reviviscere, putabant se honestissime hoc pacto criminatio- nem remoturos causamque suam aequam facturos. Tum Narses erectos confestim eos stare iussit, et oppidanis spectandos posuit, salvos atque incolumes. Hi vero eos conspicati, percussi quidem fuerunt, ut par erat, spectaculi novitate, sed ne ita quidem omnes pactis standum censebant; neque deerant qui recusarent. Posteaquam enim superstites et salvos suos sunt conspicati, animis ex moerore et dolore ad bonam spem conversis, uti vulgus solet, ad ingenium redierunt, vicitque perfidia. Quo quidem vesaniae cum illi essent abrepti, Narses summa utens animi magnitudine, statim obsides liber- ros ad suos remisit, nullis redimiis acceptis, neque ulla conventio-

- A. C. 552 πέμπει, οὔτε λήτρα κομισάμενος, οὔτε ἄλλο τι τῆν πόλιν
 I. I. 26 ὁμολογεῖν ἀναγκάσας. Θαυμαζόντων δὲ τῶν Λουκανῶν, καὶ
 D ὅτου δὴ ἔνεκα τοῦτο δράσειεν ἀμφιγυνοῦντων, „οὐ σύνηθες
 ἐμοὶ γε” ἔφη „βωμολοχίαις τε καὶ γλίσχραις ἐλπίσιν ἐγκαλλω-
 πίζεσθαι. οἶμαι γὰρ καὶ τούτων ἄνευ, εἰ μὴ ὡς τάχιστα ἐ-5
 κόντες εἶναι προσχωρήσοιτε, ἀλλὰ ταῦτά γε ὑμᾶς παραστή-
 σοικαι.” καὶ ἅμα λέγων ἐπεδείκνυεν τὰ ξίφη. οἱ μὲν δὴ ἄνδρες
 ἀφειμένοι, καὶ τοῖς ὁμοφύλοις ἀναμιχθέντες, ἐν εὐφημίᾳ πολ-
 λῆ τὸν Ναρσῆν ἐποιοῦντο ἐπὶ τοὺς ξυλλόγους φοιτῶντες· ἐμ-
 μνητο δὲ τῆς κομιδῆς τε καὶ ἐπιμελείας ὀπόσης ἔτυχον πρόξιο
 αὐτοῦ, ὅτι τε μειλχιος καὶ εὐόμιλος, καὶ τὸ μεγαλοεργὸν
 ἔχοι τῆ δικαιῶ ἀνακεκραμένον, ἑκασταχοῦ ἐπιθροῖζετο. καὶ
 ἐμελλον ἄρα οὐκ ἐς μακρὰν οἶδε οἱ λόγοι μείζονα τῶν ὅπων
 P. 25 διαπράττεσθαι, κατακηνούντες τοῦ πλήθους ὀπόσον φιλορι καὶ
 παλίμβουλον, καὶ ὡς πλείστους ἀναπέσειν τὰ Ῥωμαίων ἐ-15
 λέσθαι.

ιδ. Ἐτι δὲ τοῦ Ναρσοῦ τῇ πολιορκίᾳ προσκαθημένον, τὰ
 ἐς Αἰμίλειαν σταλέντα τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα¹², ἐταράτ-
 τετο τοῖς ξυνερχθεῖσι, καὶ δυσθυμίᾳ, ὥσπερ εἰκός, πολλῇ ἐα-
 λάκει. ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς ἀφίκοντο, τὰ μὲν πρῶτα σὺν εὐβου-20
 λίᾳ τε καὶ τάξει ἅπαντα ἔπραττον. καὶ εἶπον ἢ κόμηνη τινὰ ἢ
 πόλισμα δυναμενῆς] ληϊσόμενοι ἦσαν, ξυντακαγμένοι εὐ μάλα

6. εἶναι R. et Lugd., om. vulg. 12. ἑκασταχοῦ R., πανταχοῦ vulg.
 18. Ubi asteriscos posui, exciderunt verba διαφθαρήναι πυν-
 θανόμενος, aut his similia. Inpr. ubi exercitius — acceptum
 detrimentum intellexit. 19. ξυνερχθεῖσι R., ξυνερχθεῖσι vulg.

ne ab urbe extorta. Admirantibus vero Lucanis, et quo consilio id fecisset ambigentibus, Non est mei moris, inquit, adulari et vana spe lactare. Nam etiam absque his, nisi quam citissime dedicationem faciatis, haec, inquit, vos subigent; simulque haec dicens, enses eis ostentabat. Obsides itaque dimissi, et civibus suis redditi, Narsetem, coetibus hominum immixti, summis laudibus efferebant, comitatemque qua excepti essent praedicabant, et quod blandis commodisque moribus praeditus esset, quodque singularem animi magnitudinem iustitiae studio temperaret, passim mussitabatur; videbanturque hi sermones brevi plus quam arma effecturi, demulcentes quotquot e vulgo erant contentiosiores et inconstantiores, et quamplurimos ad Romanorum partes sectandum concitaturi.

14. Narsete vero adhuc obsidionem urgente, copiae Romanorum in Aemiliam missae, sinistrae eventibus percussae erant, et valde, uti par erat, animis consternatae. Cum enim quo missae erant pervenissent, initio quidem prudenter ordinateque omnia gerabant, et sicubi vicum aliquem aut oppidum depraedaturi ibant, acie quam optime instructa procedebant, neque longius quam par erat excurrebant, ne-

ἐχώραυν, καὶ οὐ πόρρω τοῦ μετροῦ τὰς ἐπελάσεις ἐποιούντο· A. C. 55a
αἱ τε ἀναχωρήσεις αὐτοῖς οὐ διεσπασμένοι, ἀλλ' ἐν κόσμῳ I. I. 26
ἐγίνοντο, τῶν μὲν ὀπισθοφυλάκων ἐν τῷ δέοντι χώρῳ με-
νότων, ἐς πλαίσιον δὲ τῆς φάλαγγος ταττομένης, καὶ τὴν
5 λείαν ἐς μέσον ἀπολαμβάνουσης, ὡς ἂν βεβαιότατα διασώζοι- B
το. οὕτω δὲ αὐτῶν τό γε κατ' ἀρχὰς τὰ πολέμια χωρία λυ-
μαινομένων, ὀλίγαις ὕστερον ἡμέραις ἅπαντα διέῤῥει τὰ πρα-
χθέντα καὶ ἀνετέτραπτο. Φούλκαρις γὰρ ὁ τῶν Ἑρούλων στρα-
τηγὸς ἀνδρεῖος μὲν δῆπον ἦν, καὶ οὐδενὸτι πολέμιον ἐπεφυ-
10 κει δειμαίνειν, θρασὺς δὲ καὶ ταραχώδης, καὶ τὸ δραστηρί-
ον οὐ μάλα ἐν δέοντι κεκτημένος, στρατηγοῦ τε καὶ ἡγεμό-
νος οὐ τὸ κοσμεῖν καὶ διατάττειν τὴν φάλαγγα γνώρισμα εἶναι
ἤγειτο· ἀλλ' εἶπον προφανεῖς ἐν μάχῃ καὶ προαλλόμενος, θυ-
μῷ τε ἀθρόον ἐμβαλὼν ἐς τοὺς ἀντιπάλους, ἔπειτα αὐτουργή-
15 σεις τὰ πολέμια, ταύτῃ γε ἤνχει καὶ ἐβρονθύετο. τότε δὲ C
οὐδ' καὶ μᾶλλον ἐς ἀπειροκαλίαν ἡρμένος, ἐπιδρομὴν ἐς Πάρ-
μαν ἐποίητο τὴν πόλιν. ἐτύγχανεν δὲ ἡ Πάρμα ὑπὸ τῶν
Φράγγων ἤδη κατεχομένη. προσῆκον δὲ αὐτὸν κατασκόπους
πρότερον ἐπέμψαι τοὺς γνωματεύσοντας ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ βου-
20 λεύματα τῶν πολεμίων, οὕτω τε ἐν τάξει ἐπὶ προεγνωσμέ-
νοις ἵεναι, ὃ δὲ, προπετεῖα μόνῃ καὶ δομῇ παραλόγῳ πίσυ- V. 19
νος, ἐπαγόμενος ζὺν ἀκοσμία τὸ τῶν Ἑρούλων στρατεύμα,
καὶ ἄλλους ὁπόσοι ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν εἰποντο οἱ ταγμαίων,
9. ἦν R., om. vulg. 13. προφανεῖς R. et Lugd., προφανῆς var.
Lugd. atque inde vulg. προαλλόμενος R., προαλλόμενος vulg.
15. ταύτῃ R., ταύτης vulg. 23. ἄλλα R.

que in diversas partes palantes distrahebantur: sed ordines suos ser-
vabant, excubiis quidem a tergo opportunis in locis manentibus; qua-
drata vero acie instructa, praedaque omni in medium recepta, ut
quam firmissime tutissimeque asservaretur. Ita vero ipsis initio hosti-
lia loca populantibus, paucis post diebus omnia in contrarium versa
pessum ierunt. Fulcaris enim Herulorum dux, strenuus quidem ille,
nihilque plane hosticum formidare solebat, audax vero et inordinatus
erat, et ad res gerendas exequendasque non ita bene comparatus.
Neque enim praefecti ac ducis decus esse censebat, aciem instruere
atque disponere: sed sicubi ipse in praelio conspicuus aliosque prae-
currens magnoque impetu et ardore animi in hostem ferretur, suisque
ipse manibus pugnam cum hoste consereret, hoc vero sibi maxime
laudi ducebat, valdeque eo nomine gloriabatur. Tum vero temporis
maiore etiam temeritate elatus, in Parmensem urbem excursionem fecit
(erat vero iam tum Parma a Francis occupata) cumque oportuisset eum
speculatores prius emittere, qui hostium consilia accurate explorarent,
atque ita ordinate ad res praecognitas exercitum ducere: ille prae-
cipitantia sola et temerario animi impetu fretus, nullo ordine Heru-

- A. C. 55₂ *δροματος εχάρει, οὐδενότι ἀντίξουν ἔσεσθαι ἀποτοπήσας. ταῦτα*
 I. I. 26 *δὲ προμαθῶν Βουτιλίνος ὁ τῶν Φράγγων ἡγεμῶν, ἐς ἀμφι-*
 D *θέατρον τι ἐν πόλει τῆς πόλεως ἰδρυσμένον (ἀνεῖτο δὲ τοῦτο*
ἀνδράσιν, οἷς ὁ βίος θειόμενον τοῦ δήμου πρὸς θηρία διαγω-
νίζεσθαι,) ἐνταῦθα δὴ οὖν ἀπολεξάμενος ἐκ τῶν οἰκείων στρα-
τοπέδων τοὺς εὐδαρσεῖς τε καὶ μαχιμωτάτους ἀπέκρουπτε, καὶ
μεγίστην ἐνέδραν καταστησάμενος, ἐπεσκόπει καὶ ἀνέμενεν τὸν
τοῦ ἔργου καιρὸν. ἐπεὶ δὲ Φούλκαρις τε καὶ οἱ Ἴερουλοι εἰσω.
τῶν πολεμίων ἐτύγχανον προελθόντες, τότε δὲ δοθέντος τοῦ
ξυνθήματος ἐκδραμόντες οἱ Φράγγοι, ἐσβάλλουσιν ἀθρόον ἐς 10
αὐτοὺς ἀτάκτως τε καὶ παρημελημένως ἰόντας, εὐθύς τε οὐδε-
νὶ κόσμῳ τοὺς ἐν χερσὶν ἅπαντας τοῖς ξίφεσι διεχρῶντο, κα-
 P. 26 *ταπλαγέντας τῷ αἰφνιδίῳ καὶ ἀπροσδοκῆτι, μονονουχὶ σεσα-*
γηνευμένους· μόλις δὲ οἱ πλεῖστοι συναισθανόμενοι οὐπερ ἐγε-
γένηντο συμφορᾶς, ἀγεννῆ καὶ αἰσχίστην ἠσπάζοντο σωτηρίαν. 15
παραδόντες γὰρ τὰ μετὰφρενα τοῖς πολεμίοις, ἔφρευγον προ-
τροπάδην, ἀλκῆς τε ἀπάσης ἐπιλελησμένοι καὶ τῆς χρονίας
τῶν κινδύνων μελέτης.

ιέ. Οὕτω δὲ τοῦ στρατοῦ διαρρύντος, Φούλκαρις ὁ στρα-
 τηγὸς ἄμα τοῖς ἀμφ' αὐτὸν δορυφόροις περιλελειμμένος, χρῆ-20

1. οὐδὲν ἀντ. Suid. s. v. ἀντίξουν. 3. ἰδρυσμένον R. et Lugd.,
 ἰδρυσμένων Par. 9. τότε δὲ R., τότε δὴ vulg. 10. ἐσβάλλου-
 σιν R., καὶ ἐσβάλλουσιν vulg. 13. ἀπροσδοκῆτι R. et Intrp.
 subito et inopinato casu, ἀπροσδόκητα vulg. 14. οὐπερ R.
 et Suid. s. v., vulg. ἤσπερ. 16. Suid. s. v. προτροπάδην: τὰ
 νῶτα. 19. διαρρύντος R. et Lugd., διαρύντος edd. 20. ἀμφ'
 αὐτὸν R., ὑπ' αὐτὸν vulg. περιλελειμμένος R., παραλελειμμέ-
 νος vulg.

Iorum copias educens, et quotquot e Romanis legionibus eum seque-
 bantur, concitato agmine tendebat, nihil adversi eventurum suspi-
 catus. Quae cum praescivisset Butilinus Francorum dux, in Amphitheatro quodam non procul ab urbe erecto (erat vero id destinatum iis, qui spectante populo cum bestiis decertabant) delectam e suis copiis strenuorum maxime bellicosissimorumque militum manum occultavit, maximisque insidiis dispositis observabat exspectabatque rei bene gerendae occasionem. Postquam vero Fulcaris et Heruli iam intra hostes essent progressi, tum signo dato erumpentes Franci, impressioneque in eos inordinate neglectimque euntes confertim facta, obvios promiscue omnes gladiis trucidabant, repentina impressione perculsos atque inopinato indagine cinctos; aegre vero quamplurimi, conscii iam quo mali venissent, ignobilem turpissimamque salutem quaesiverunt. Terga enim hostibus vertentes concitatissimo cursu fugerunt; omnis et bellicae virtutis et diuturnae periculorum exercitationis obliiti.

15. Ita vero fuso exercitu, Fulcaris Herulorum praefectus solus cum satellitio suo relictus, nequaquam sibi, ut aliis, fugiendum puta-

ναι ᾤετο μὴ ὁμοίως ἀποδιδράσκειν, ἄμεινον δὲ θράσειν θά- A. C. 552
 νατον ἐλάμενος εὐκλεᾶ, ἢ τὸ ἀγεννῶς ἐπιβιώσασθαι. καὶ τοίνυν L. I. 26
 εἰστήκει ὡς οἶόν τε ἦν ἀσφαλέστατα, ἐπὶ τύμβῳ τινὶ τὰ νῶ-
 τα ἐρηρισμένος, καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων διέφθειρεν, νῦν μὲν B
 Σάθροον ἐπιῶν, νῦν δὲ ἀνωπὸς ἡρέμα ἐς τὰ ὀπίσω ὑποχαζό-
 μενος. ἔξόν δὲ αὐτῷ καὶ ὡς ἔτι εὐκολώτατα ἀποδρᾶσαι, καὶ τῶν
 ὀπαδῶν οὕτω ποιεῖν ἀντιβολούντων, „καὶ πῶς ἂν ὑποσταίην
 τὴν γλαῦτταν” ἔφη „Ναρσοῦ μεμφομένην μοι τῆς ἄβου-
 λιας;” δεδιὼς δὲ οὖν, ὡς ἔοικε, τὴν κατηγορίαν μᾶλλον τοῦ ξί-
 1 οφοῦς, ἔμενε καὶ ἐπὶ πλείστον ἀντεῖχεν, καὶ οὐκ ἄνιμι μαχόμενος,
 ἕως τῷ πλήθει ξυνηλημμένος, καὶ πολλοῖς ἀκοντίοις τὰ στέρ-
 να βληθείς, ἤδη δὲ καὶ πελέκει τὴν κεφαλὴν κεκαραγμένος,
 μὲν δὲ δυσθανατῶν ἔπεσε πρηγῆς ἐπὶ τῆς ἀσπίδος. ἐπ’ αὐτῷ δὲ
 καὶ οἱ ἄλλοι χύδην ἐκτείνοντο ἅπαντες, ὅσοι δὴ ἐτύγχανον C
 15 ἄμφ’ αὐτὸν μεμενηκότες, τυχὸν μὲν ἐθελονταὶ, τυχὸν δὲ καὶ
 ὑπὸ τῶν πολεμίων εἰργόμενοι. Φούλκαρις μὲν οὖν στρατηγὸς
 αἰρεθείς, οὐ μίαν ἀπάνατο τῆς τιμῆς, ἀλλὰ βραχὺ τι εὐήμε-
 ρήσας, ὥσπερ ἐν ὀνειράτος εὐφροσύνῃ, ταχέως ἔσχε καταστρο-
 φὴν τῆς τε ἀρχῆς καὶ τοῦ βίου. τούτου δὲ τοῦ πάθους γεγενη-
 20 μένου, τὰ μὲν τῶν Φορήγων φρονήματα ἐπῆρτο ἐπὶ μέγα,
 καὶ ἐπερῶννυτο. Γότθοι δὲ οἱ Αἰμιλιανὸν τε καὶ Λιγουρίαν
 καὶ τὰς ἐχομένας χώρας οἰκοῦντες, οἱ δὲ πρότερον ὑποουλον

1. δὲ inserui cum R. et Intrpr. 3. τύμβῳ. Intrpr. munimento.
 5. ὑποχαζόμενος R. et Suid. s. v. ἀνωπεί, vulg. ὑποχαζόμε-
 νος. ἀπιῶν et ἀνωπὸν Suid. l. l. 13. ἐπ’ αὐτῷ R., ἐπ’
 αὐτοῦ vulg. 14. χύδην om. R. 17. εὐμερσίας R. 21.
 ἐπερῶννυτο R.

bat, praeclarius facturum se ratus, si gloriosa morte occumberet,
 quam parum genere superviveret; substitit itaque quam potuit fir-
 missime ad tamulum quendam sive sepulcrale monumentum tergo
 imminens, multosque ex hostibus occidit, modo impetuose in eos
 irruens, modo adversa fronte sensim retrorsum se recipiens. Cum
 vero ei etiam sic adhuc integrum esset quam facillime fugam capes-
 sere, suique ut ita faceret hortarentur: Et quo pacto, inquit, Nar-
 setis linguam sustinerem, temeritatis me insimulantem? Convitium
 itaque, uti videtur, magis quam gladium extimescens mansit, et quam
 diutissime restitit, neque destitit pugnare, donec circumfusa hostium
 multitudine, multisque iaculis pectore exceptis, securi etiam capiti
 impacta, et iam cum morte conflictans, pronus in scutum concidit.
 Super hunc vero reliqui etiam quotquot ei adhaeserant, ad unum
 omnes, sive sua sponte, sive hostili vi sunt trucidati. Fulcaris itaque He-
 rulorum dux creatus, non fuit in diuturna illius dignitatis possessione,
 sed brevi admodum tempore prosperis rebus veluti laetitia quadam,
 quae somniantibus accidit, usus, celere habuit et praefecturae et

Δ. C. 552 μὲν καὶ οὐκ ἐλευθέραν, εἰρήνην δὲ ὄμωσ καὶ δμαιομίαν, τῷ
 I. I. 26 δεδιότι μᾶλλον τῆς γνώμης ἢ τῷ ἡδομένῳ, ἐπεποίητο, οὗτος

D δὲ τότε ἀναθαρσῆσαντες, καὶ ἀναφανθόν παρασπονδήσαντες, αὐτίκα τοῖς βαρβάρους κατὰ τὸ ἠεροδίαιτον προσεχώρουν. τὰ δὲ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα, ὧν δὴ Ἰωάννης τε ὁ Βιταλία-5 νοῦ, ἥπερ μοι ἤδη ἐρῆθη, καὶ Ἀρταβάνης ἠγοῦντο, τοῦ τε Ἑρουλικῷ ὁμίλῳ ὅποσον τῇ φυγῇ διεσέσωστο, αὐτίκα ἐς Παβέντειαν μετανέστησαν τὴν πόλιν. ᾤοντο γὰρ οἱ στρατηγοί, οὐ πρὸς αὐτῶν εἶναι ἀμφὶ τὴν Πάρμην ἔτι ἰδρῶσθαι, τοῦ τε πληθους τῶν πολεμίων αὐτοῦ ἀγερόθεντος, καὶ ὅτι παραλόγως 10 εὐημερήσαντες, οὐκ ἔτι ἐχώρουν τῇ τύχῃ μετρίως. αἱ τε γὰρ πόλεις τῶν Γόθων αὐτοῖς ἀνεπέτανοντο, καὶ δὴ φρούρια ἔχου-

P. 27 ρὰ καταλαβόντες ἐπίδοξοι ἦσαν πανσυδὶ αὐτοῖς ἐπεισεσείσθαι ταῦτα ἄρα οἱ στρατηγοὶ ὥς πλησιέστατα Ῥαβέννης ἰκέσθαι διανοήθησαν, καὶ ταύτη τοὺς πολεμίους ἀλέασθαι, ἐπεὶ μηδὲ 15 ἀξιόμαχοι αὐτοῖς ᾤοντο εἶναι. τούτων δὲ τῷ Ναρσῆ ἀπηγγελέμενων, ἥσχαλλε μὲν ὄγε καὶ ἐδυσφόρει ἐπὶ τῇ τῶν βαρβάρων ἀλαζονείᾳ, καὶ τῷ Φούλκαριν ἀθρόον ἀπολωλέναι, ἄνδρα οὐ τῶν ἀσημῶν καὶ λανθανόντων, ἀλλ' ἀνδρειότατον ἐν τοῖς μά-

V. 24 λιστα καὶ ἀρίδην, νέκας τε πολλὰς ἀναδησάμενον, καὶ οἶοντο

2. πεποίητο R.

5. Βιταλιανῶ R. et Intrp., Βουταλιανῶ

vulg. 10. εὐημερήσαντες R. 12. καὶ δὴ R., καὶ ἤδη vulg.

et Intrp. φρούρια ἔχουσα R. et Intrp., φρούριον ἔχουσαν vulg.

13. πανσυδὶ R., πασυδὶ vulg. ἐπεισεσείσθαι R., ἐπιπεσει-

σθαι vulg. 14. πλησιέστατα R., πλησιέτατα vulg.

vitae exitum ac finem. Hac itaque clade Romanis illata Francis multum animi roborisque accessit. Gothi vero Aemiliam et Liguriam proximaque loca incolentes, qui antea infidam quidem illam et non sinceram, pacem tamen bellique societatem metu potius impulsus quam voluntate adducti cum Romanis inierant, animis recuperatis, foederibusque aperte ruptis, confestim ad barbaros ut morum vitaeque similitudine conjunctos sese contulerunt. Copiae vero Romanorum quas Ioannes Vitaliani filius, ut antea dixi, et Artabanes ducebant, et ex Herulis quotquot fuga evaserant, Faventiam statim sese receperunt. Censebant enim praefecti ex re sua non esse circa Parmam diutius haerere, cum hostiles copiae eo confluisent, et quod, cum inopinato prospere rem gessissent, non amplius utebantur fortuna moderate. Nam Gothorum urbes ipsis aperiebantur, et iam valido praesidio recepto, manifeste videbantur omnibus viribus impressionem in ipsos facturi. Quamobrem praefecti copiarum quam proxime fieri posset Ravennam concedendum iudicabant, eaque ratione hostium impetum declinandum; quippe qui conserendo cum ipsis praello impares essent. Hisce vero rebus Narseti nuntiatis, dolebat quidem ille molestaeque ferebat barbarorum insolentiam, et quod Fulcaris ita subito periret, vir non e multis et obscurus, sed

οὐ πρόποτε ἂν πολεμίοις, οἷμαι, ἀλῶναι, εἰ μετῆν ἐν μέρει καὶ A. C. 552
 εὐβουλίας τῇ φάμῃ. τούτων μὲν οὐδ' ἔκατι ὑπερήλγει καὶ ὦλο. I. I. 26
 φύρετο, οὐ μὴν, ὥσπερ οἱ πολλοὶ, κατεπέληκτό γε καὶ ἐδεδείει, B
 ἀλλὰ καὶ τὸ ἀμφ' αὐτὸν στρατεύμα, θπειδὴ αὐτούς ἐώρα τῇ
 Ἐπαραδόξῳ κατεπηχότας, ἔγνω παραινεῖσιν αὐτοῖς ἐν κοινῷ
 ποιήσασθαι, ὥς ἂν πρὸς εὐψυχίαν αὐτούς ἀνακαλέσοιτο, καὶ
 τὸ δεδιὸς ἐκθεραπεύοι.

15'. Ἦν γὰρ ὁ Ναρσῆς ἔμφρων ἐς τὰ μάλιστα καὶ δρα-
 στηριος, καὶ δεινὸς ἀρμόσασθαι τῷ παρεμπύπτοντι, καὶ παι-
 10δειίας μὲν αὐτῷ οὐ τι μάλα μετῆν, οὐδὲ τὰ τῆς εὐγλωττίας
 ἐπεφρόντιστο, φύσεως δὲ ὄγς δεξιότητι διέπερε, καὶ παρα-
 στησαι οἷός τε ἦν λόγῳ τὰ βεβουλευμένα καὶ ταῦτα τομίας
 γε ὦν, καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις τρυφερώτερον ἀνατετραμμένος.
 ἦν δὲ ἄρα καὶ τὸ σῶμα βραχύς, καὶ ἐς ἰσχνότητα ἐκδεδιητη-
 15ζμένος. τὸ δὲ ἀνδρεῖον καὶ μεγαλοεργὸν ἐς τοσοῦτον ἐπέκτητο, C
 ἐς ὅσον ἀμέλει καὶ ἀπιστεῖσθαι. οὕτως ἄρα ὄτω ἂν ἐν τῇ
 ψυχῇ φρόνημα ἐλευθέριον τε καὶ γενναῖον ἐνῆ, τούτῳ δὲ οὐ-
 δὲν ὄτι οὐκ ἀκώλυμα γίγνεται, μὴ οὐχὶ εἶναι ἀρίστη. τότε δὴ

1. οἷμαι add. ex R., Lugd. mg., Intpr. crediderim. 2. εὐβου-
 λίας R. et Lugd., εὐβουλία-vulg. ὑπερήλγει R., Intpr. dolore affici-
 ebatur ingenii, vulg. ὑπερήμει. 3. κατεπέληκτό γε R., κα-
 τεπε... τε Lugd., κατέπηχέ τε vulg. ex mg. Lugd. 4. αὐτὸν R.,
 Intpr. qui circa se erat, αὐτό vulg. 6. αὐτοῖς R. (Cl.), αὐτοῖς vulg.
 8. Suid. s. v. Ναρσῆς: εὐφρων. 10. μετῆν R. et Suid., μεστῶς
 vulg., Lugd. in mg. μετόν. 13. τρυφερώτατα Suid. l. l. Sed idem
 s. v. τομίας vulg. servat. 14. ἐν ἰσχνότητι Suid. l. l. 16. ὄτω
 R. pr. m. et Intpr. cui animus insit, ὄτε vulg., ὄτ' R. ex corr.
 18. ἀρίστη R., ἀρίστως vulg. Pro τότε δὴ οὐκ ὄν δ' N. R. τότε δὲ δ' N.

strenuus imprimis, multisque victoriis clarus, qui nunquam ab hoste
 vinci potuisset, si prudentiam cum fortitudine coniunctam habuisset.
 Hisce igitur de causis lugebat quidem ille et lamentabatur, non
 tamen, ut multi, animo cadebat aut formidabat; sed cum circumstan-
 tes ipsum copias inopinata clade consternatas videret, adhortatio-
 nem sibi in publico habendam censuit, qua eos ad animi praesen-
 tiam revocaret metumque eximeret.

16. Erat enim Narses prudens imprimis et industrius, valdeque
 peritus accommodandi se cuius fortunae atque eventui; et doctrinae
 quidem aut eloquentiae non magnopere studuerat, naturae vero dex-
 teritate eminebat; poteratque animi sui sensa commode explicare ac
 demonstrare; et haec quidem spado existens, et in oculis regum
 molliuscule habitus. Erat autem et statura corporis brevi, et ad
 gracilitatem educatus, adeo vero strenuus magnisque rebus gerendis
 par, ut propmodum fidem superaret. Ex quo satis liquet, ei qui
 liberali et generoso animo sit praeditus, nihil impedimento esse
 posse, quo minus quavis in re plurimum valeat. Tunc itaque Narses
 in medium exercitus progressus, in hunc modum verba facit: Qui

- A. C. 552 οὖν ὁ Ναρσῆς παρελθὼν εἰς μέσον τῆς στρατιᾶς, ἔλεξε τοιαύτως
 I. I. 26 „Τοῖς μὲν εἰδισμένοις ἐκάστοτε τῶν πολεμίων κρατεῖν, καὶ διὰ
 παντός αἰσίων πειρᾶσθαι τῶν ἔργων, τούτοις εἴ γέ τι καὶ
 πρὸς βραχὺ μὴ καθόσον οἴονται χρῆναι συμπέσοι, παραιρεῖ-
 ται τὸ χαίρον εὐθύς, καὶ τὰς ἐλπίδας ἀμβλύνει. ἐγὼ δὲ προσ-
 ἤκειν οἶμαι τοῖς ἔμφορον ἐν ταῖς εὐπραγίαις τῇ τύχῃ μὴ
 συνεξαίρεσθαι, ἀλλ' ὡς ῥᾶδιον ὄν μεταβολὴν γίνεσθαι τῶν
 D παρόντων, οὕτως ἀεὶ παρεσκευάσθαι τὰς γνώμας. τοῖς γὰρ
 ὠδὲ πως ἔχουσιν τρόπον, ἥδιστον μὲν εὐτυχία φανεῖται, οὐ
 σφόδρα δὲ λυπηρὸν εἶπον καὶ παρὰ γνώμην σφαλεῖν. ὄρω 10
 τοίνυν ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, πλέον ἢ κατὰ τὸ συμβᾶν ἀνιωμένους,
 καὶ δῆλον ὡς οὐχ ἐτέρωθεν τοῦτο πεπόνθατε, ἢ μόνον τῷ
 πέρα τοῦ μετρίου μεγαλαυχεῖν τῇ τοῦ νικᾶν συνηθείᾳ, καὶ μηδέ-
 ποτε διαμαρτεῖν δυνηθῆναι οἰηθῆναι, ὥστε, εἰ τήνδε τὴν δόξαν
 ἀφέντες μόνον καθ' ἑαυτὸ σκοπήσοιτε τὸ πραχθῆν, οὐκ ἀνι-
 ὅ μὲν ὀφθείη τηλικούτο δεινὸν, ὅπόσον ἄλλως ἠγγεῖσθε. εἰ γὰρ
 P. 28 καὶ Φούλκαρις ὁ στρατηγὸς, αἶτε δὴ βάρβαρος, καὶ τὸ πρα-
 πτεὺς ἐπιχωριάζων πρὸς τοσαῦτα πολεμίων πλήθη σὺν ἀκο-
 σμῆ διακινδυνεύσας, μετέσχεν ἐκείνων εἰκότως ὥνπερ ἀκόλου-
 7. ὦν R. 9. ὠδὲ πως R., ὠδὲ πη vulg. τρόπου add. ex R.,
 Lugd. h. l. lacunam habet. 10. καὶ παρὰ γνώμην R., Intrp.
 praeter sententiam, vulg. τυχὸν καὶ. 11. ὦ add. ex R. et Intrp.
 12. τὸ πέρα R. 14. οἰηθῆναι vulg. om., verum R. om. δυνηθῆ-
 ναι. Utrumque posui, auctore Intrp. quia in animum indu-
 xistis, nulla in re aut falli aut peccare vos posse. 14. τὴν
 om. Par. 15. ἐφ' ἑαυτὸ R., ἐφ' ἑαυτῷ conl. Cl. σκοπήσθητε R. 16.
 τηλικούτο R., τηλικούτον vulg. 18. ἐπιχωριάζων R., ἐπιχωριάζων
 vulg. 19. ὥνπερ ἀκόλουθον R. et Lugd., ὦν παρακόλουθον edd.

quotidianis de hostibus victoriis rebusque prospere perpetuo geren-
 dis sunt assuefacti, iis si quid forte etiam ad breve tempus non
 plane ex animi sententia accidat, et laetitiam intercipit et spes
 obtundit. Ego vero ita censeo, viros prudentes in rebus prosperis
 nequaquam cum fortuna extolli debere, sed ut facilis est et
 proclivis rerum praesentium immutatio, ita semper praeparatos in
 omnem eventum animos gerere. Iis enim qui ita affecti sunt, sua-
 vissima quidem res videbitur prosperitas; non valde tamen acerba
 ac molesta, si forte aliquando spe sua excident. Video itaque
 vos, viri, plus quam casus iste postulet, angere; neque aliunde hoc
 proficisci quam ex hoc uno, quod ultra modum vincendi consuetu-
 dine gloriemini, quasi nunquam labi possitis; quocirca si hac opi-
 nione deposita factum ipsum per se consideretis, non tam atrox
 et grave, quam alioqui putatis, videbitur. Si enim Fulcaris, ut-
 pote barbarus, patrio more temere adversus tantam hostium mul-
 titudinem ordine omni neglecto congressus, consentaneas suae teme-
 ritatis poenas luit: at vos, o viri, neque sic in praesenti ani-
 mis cadere, neque ab instituto discedere oportet. Turpe enim

Φον ἦν ἄλλ' ἄνδρ, ὧ ἀνδρες, οὐδ' ὡς ἀποκνητέον τὰ νῦν, A. C. 552
 οὐδὲ τὰ προεγνωσμένα μεταθετέον. αἰσχρὸν γὰρ, εἰ Γότθων I. L. 26
 μὲν οἱ περιόντες, καὶ αὐτὰ τοῦ γένους αὐτοῖς διαρῥένοντες,
 οἱ δὲ καὶ συμμαχίας ἐπάγονται, καὶ μείζους ἡμῖν ἐγείρουσι
 ἕπονους, καὶ οὐ παντελῶς ἀπειρήκασι πρὸς τὰς τύχας, ἡμεῖς
 δὲ νῦν ἤττησθαι μόνον ὑποτοπήσαντες τῷ μὴ σφόδρα νενικη-
 κέναι, καταπροήσομεν τῶν προὔπαρξάντων τὴν εὐκλειαν, ἀπο-
 βαλόντες τὴν προθυμίαν. καίτοι χαίρειν ἡμῖν μᾶλλον προσή- B
 κει ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ. ἐν τούτῳ γὰρ οἶμαι τὸ ὑπερβάλλον τῆς
 10 εὐδυνχίας κεκόλασται, καὶ τὸ λίαν διαφθονεῖσθαι πεφεύγαμεν,
 καὶ τολοιπὸν θαρρῆεν ἡμῖν πάρεστι τοὺς ἀγῶνας, ὡς ἐνθέν-
 δε πάλιν νικᾶν ἀρχομένοις. εἰ γὰρ καὶ πλήθει σεμνύνεται τὸ
 πολέμιον, ἀλλ' εὐκοσμία γε κατὰ τὸ μᾶλλον αὐτῶν, ἣν σω-
 φρονῶμεν, περιεσόμεθα; μαχόμεθά τε πρὸς ἄνδρας ἐπὶ ἡλυ-
 15 θας, καὶ τῶν ἐπιτηδείων, ὥσπερ εἰκός, ἀποροῦντας, εὐ τού-
 των ἡμεῖς ἔχοντες; φρούρια δὲ πολλά καὶ πόλεις ἀσφάλειαν
 ἡμῖν, εἴπου δεήσει, παρέξουσι, τοὺς δὲ ταῦτα οὐκ ἔσται. συν-
 αγωνεῖται δὲ καὶ τὸ κρείττον ἡμῖν, ὡς σφόδρα δικαίως ὑπὲρ
 τῶν οἰκείων ἀμυνομένοις. οἱ δὲ τὴν ἑτέρων θροῦσιν. οὕτω
 20 πανταχόθεν ἡμῖν τὸ μὴ λίαν εὐέλπιδας εἶναι παρᾶλογον, μή C

4. μείζους R., μείζονας vulg. 8. προσήκει ἐπὶ τῷ γεγενημέ-
 νῳ R., ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ προσήκει vulg. 10. κεκόλασται R.
 Lugd. (Cl.), κεκόλασθαι edd. 12. πάλ. νικ. ἀρχ. Intrp. nos
 posse et detrimenta sarcire et certamina vincere. σεμνύνεται
 R. Lugd., σεμνύνηται edd. 13. κατὰ τὸ μᾶλλον. Intrp. et
 providentia: καὶ προμηθεῖα, quod praetulerim. 16. πολλά
 add. ex R. ἀσφάλειαν R., ἀσφαλείας vulg. 17. δεήσει R.,
 δεήσει vulg. ταῦτα R., ταῦτ' vulg. 18. κατὰ τὸ κρείττον R.
 19. ἑτέρων θροῦσιν R. et Intrp. aliena depopulentur, ἑτέραν δο-
 κοῦσιν vulg. οὕτως R.

fuerit, si Gothorum reliquiae tota fere gente deleta belli gerendi
 socios sibi adsciscunt, et plus negotii nobis facessunt, neque pla-
 ne tanta clade accepta animum despondent: nos vero nunc eo
 solum nomine victos nos existimantes, quod non continue vicerim-
 us, praeteritarum rerum gloriam amittamus, animum abicentem,
 cum potius gaudere nos hoc casu conveniat. Nam hoc ipso nimia
 fortunae prosperitas castigata est, et nimiam cui obnoxii eramus
 invidiam subterfugimus; et deinceps fidentiore animo proelia adire
 nobis licebit, facto nobis hinc rursus vincendi initio. Etsi enim
 hostes multitudine se iactant et gloriantur, at nos certe ordinis
 militaris praestantia longe ipsis, si sapimus, erimus superiores.
 Pugnamus etiam adversus peregrinos, et rerum necessariorum, uti
 par est, penuria laborantes, cum nobis abunde omnia suppetant.
 Castella et oppida securitatem nobis, si quando opus fuerit, prae-
 bebunt. Illos vero haec deficient. Quin et Deum ipsum adiuto-
 rem fautoremque sumus habituri, quippe qui iuste res nostras tue-

- A. C. 552 *τί γε δεδιέναι. οὐκοῦν Λουκανοὺς τε τούτοις μηδαμῶς ἐφῶ-*
 I. L. 26 *μεν ἀναπνεῦσαι τῆς πολιορκίας, καὶ πρὸς τὸν ὅλον πόλεμον*
ἅπας τις ὑμῶν ἐμμελέστατα τῇ προθυμίᾳ παρεσκευάσθω.”
 ιζ. *Τοιαῦτα ὁ Ναρσῆς εἰπὼν, ἐθάρσυνέ τε αὐτίκα τὸ*
στράτευμα, καὶ μᾶλλον ἀκριβῆ τὴν πολιορκίαν πρὸς τοὺς Λου-5
 V. 25 *κανοὺς ἐποιοεῖτο. ἐγαλέπαινε δὲ τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς, ἀνθ’*
ᾧν τὰ ἐπίκαιρα χωρὶά καταλιπόντες, οἱ δὲ ἐς Φαβέντειαν
ἐτήγγαλον ἀφικόμενοι, καὶ ἐς τὸναντίον αὐτῶ τὰ τῆς προμη-
θείας ἐχώρει. ὁ μὲν γὰρ ἀμφὶ Πάρμαν τὴν πόλιν ὥσπερ ἐν
προβόλον καὶ ἐρύματος μοῖρα τετάχθαι τὰ ζῆν ἐκείνοις στρα-10
τεύματα χρῆναι ἤγεετο, ὅπως οἱ μὲν κώλυμα εἶεν τοῖς ἐναν-
 D. *τιοῖς ἐς τὰ πρόσω ἵεναι, αὐτὸς δὲ κατὰ σχολὴν εὖ μάλιστα τὰ ἐς*
Τουσκίαν ἅπαντα καταστησάμενος, εἴτα ἐπ’ αὐτοὺς διαβαίη-
νῶν δὲ ἐκείνων πόρρω μεταναστάντων, ζυνέβαινε τοὺς ἀμφὶ τὸν
Ναρσῆν προτέρους ἐκκεῖσθαι τοῖς πολεμίοις οὐκοῦν ἀνεκτὸν15
τοῦτο ἡγούμενος, ἔστειλεν αὐτίκα ὡς τοὺς στρατηγοὺς ἄνδρα
τῶν οἱ ἐς τὰ μάλιστα ἐπιτηδείων, ᾧ δὴ Στέφανος μὲν ὄνομα
ἦν, πατρίς δὲ πόλισμα Ἰλλυρικὸν ἢ Ἐπίδαμος, ἐπικερτο-
 P. 29 *ται τὰ κοινὰ καταπροέμενοι, εἰ μὴ αὐτίς ἐς τὰ πρότερα ἐπα-20*
νήξοιεν. Στέφανος μὲν ὄν ἄνδρας ἐς διακοσίους ἰππῶτας μα-
χησιότατους καὶ τῇ ὀπλίσει ἄριστα ἐσκευασμένους ἐπαγόμενος,

1. τί γε R. et Intpr. τοί γε vulg. 14. πόρρω R., πόρρωθεν vulg. 15. Post Ναρσῆν inserit Intpr. Lucensi omitta obsidione. 18. πόλισμα R., Intpr. castello, ὄνομα vulg. 19. γε R., τε vulg. 22. ἐπαγόμενους Par.

amur, cum illi alienis inhient: adeo omni ex parte non bene sperare nos, nedum timere, est rationi dissentaneum. Quocirca Lucensibus his nullum obsidendo respirandi locum demus, et ad acre bellum quisque vestrum summa cura alacritateque se comparet.

17. His dictis Narses et militum animos erexit et arctiore obsidione Lucenses pressit. Aliis vero praefectis militaribus graviter succensebat, quod opportunioribus locis derelictis, Faventiam sese contulissent, et in contrarium ipsi consilia sua cessissent. Nam ipse circa Parmensem urbem copias, quibus illos praefecerat, pro vallo ac propugnaculo collocari oportere censuerat, ut hae quidem hostes, ne ulterius procederent, prohiberent; ipse vero, rebus omnibus in Tuscia quam optime constitutis, ita tandem ad ipsos se transferret. Nunc vero cum illi procul inde discessissent, fiebat, ut quae circa Narsetem erant copiae, primae hostibus expositae essent. Quod quidem cum minime ferendum existimaret, confestim ad praefectos illos perquam idoneum virum misit, cui Stephano quidem nomen erat, patria vero Epidamnus, oppidum Illyricum, qui eos acribus verbis timiditatis insinularet publicique boni desertores, nisi rursus ad priora loca se reciperent. Stephanus itaque, ducentis equitibus bellicosissimis optimaque armaturae viris secum ductis, quam celerrimè iter fecit,

ὡς τάχιστα ἦει, μόχθῳ δὲ ξὺν πολλῶν καὶ ἀγροπνίᾳ τὴν πο- A. C. 55a
 ρείαν ἐποιούντο. ἀπόμοιρα γὰρ τῶν Φοράγγων ἀνὰ τὰ τῆδε I. I. 26
 πεδιά εφοίτων; χλοῦ τε ἔνεκα καὶ τῆς λείας, ἣν ἐκ τῶν ἀγρῶν
 ἀφηροῦντο. νύκτωρ τοιγαροῦν οἱ Ῥωμαῖοι τὰ πλεῖστα ἐχώ-
 5 ρουν, ξυνεστραμμένοι τε ἐπὶ σφᾶς καὶ ἀλλήλους ὀπισθοφυλα-
 κοῦντες, ὡς, εἰ δεήσοι, καὶ διαμάχεσθαι οὐκ ἀπαράσιμνοι φα-
 νησόμενοι. οἰμωγαὶ δὲ ἠκούοντο τῶν ἀγροίκων, καὶ μυκήματα
 βοῶν ἀπελανομένων, καὶ πάταγοι τῆς ὕλης διατεμνομένης. B
 καὶ τοῖς τοιούτοις δεινοῖς πανταχόθεν παραβουβούμενοι, μόλις
 10 εἰς Φαβέντσιαν τε καὶ τὸ στρατόπεδον ἵκοντο. τότε δὴ οὖν ἐς
 ὄψιν ἐλθὼν τοῖς στρατηγοῖς, „τί δὴ ταῦτα,” ἔφη ὁ Στέφανος,
 „ὦ γενναῖοι, πεπόνθαιτε; ποῦ δὲ τῶν προτέρων ἐργῶν ἢ εὐκλεία
 καὶ ἡ τῶν τοσούτων τροπαίων ὁμολογία; πῶς δὲ ἂν Ναρσῆς
 Λουκανοῦς τε ἔλοι, καὶ τὰ ἐντὸς Ἄλπεων ἅπαντα παραστή-
 15 σοιτο, ὑμῶν γε μονονουχί ὥσπερ ἐν ξυρθήκαις διόδον τοῖς πο-
 λεμίαις παρασχομένων, καὶ ἐφέντων αὐτοῖς, οἳ βοῦλοιντο κατ’
 ἔξουσίαν ἵεναι; καὶ ἐγὼ μὲν οὐδέν τι φλαῦρον εἶποιμι ἐς ὑμᾶς,
 ἄλλος δὲ τις ἴσως ἐρεῖ μαλακίαν εἶναι τὸ χρῆμα, καὶ τῶν κοινῇ
 συνοισόντων ὀλιγωρίαν. εἰ μὴ γὰρ φθάσοιτε θάττον ἐς Πάρ- C
 20 μαν ἐπανελθόντες, Ναρσῆς μὲν οὐποτε ἀνήσει χαλεπαίνων, καὶ

1. Pro ἦει R. εἴη. μόχθῳ δὲ R. Lugd., μόχθῳ δὴ edd. 3.
 ἐφοίτων R., Suid. s. v. ἀπόμοιρα: ἐφοῖτα. 4. νυκτός R.
 5. τ’ ἐπὶ R. 7. μυκήματα vulg. 8. βοῶν R. et Suid. s. v.
 πάταγος, vulg. τῶν βοῶν. πάταγος Suid. 10. καὶ τὸ στρατό-
 πεδον ἵκοντο R., καὶ στρατόπ. ἤκοντο vulg. 13. τοιού-
 των R. Pro ὁμολογία Vulcan. conī. ὀγκολογία. Intpr. com-
 memoratio. 14. Λουκανοῦς R. et Intpr., Λούκαν vulg.

idque maximo cum labore maximisque vigiliis. Francici enim exer-
 citus pars quaedam campos late omnes pervagabatur, partim pabu-
 landi, partim praedae ex agris agenda causa. Nocta itaque ut
 plurimum Romani iter faciebant, conglobati inter se mutuoque sibi
 tergum munientes, ne, si pugnandum esset, imparati deprehende-
 rentur. Eiulatus itaque agrestium exaudiebantur, et boum abacto-
 rum mugitus, eque lignatione, quam in silvis faciebant, fragor; et
 talibus quidem horroribus omni ex parte eorum aures personantibus,
 aegre tandem Faventiam et ad exercitum pervenerunt. Tum itaque
 cum in praefectorum conspectum venisset, Ecquid mali, inquit Ste-
 phanus, vos cepit, o viri? ubi vero nunc praeteritorum factorum glo-
 ria, et tot victoriarum iactantia? Quonam vero pacto Narses et
 Lucam capere et quae intra Alpes sunt, omnia in suam potestatem
 redigere possit, vobis tantum non veluti ex pacto transitum hosti
 dantibus, et quocumque velit eundi potestatem facientibus? Atque
 ego quidem acerbius nihil in vos dicam; alius vero forsitan aliquis
 mollitiem ignaviamque factum vestrum interpretabitur, et rerum,
 quae ad publicum bonum spectent, neglectum. Nisi enim quam pri-
 mum Parmam vos receperitis, Narses quidem indignationem, quam

A. C. 552 κατατιώμενος ὑμᾶς τῶν ἔσομένων, εἴ γέ τι ἀντίπαλον ζυ-
 I. I. 26 ενεχθείη. σκοπεῖτε δὲ, ᾧ λῆστοι, ὅπως μὴ καὶ βασιλεὺς νε-
 μεσήσῃ.”

ἡ). Ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ στρατηγοὶ καὶ Ναρσοῦ εἶναι ἔγνω-
 κότες, ὡς μὲν οὐ δίκαια σφίσιν ἐπικαλοῖη, λέγειν οὐκ εἶχον. 5
 σκήψεις δὲ τινὰς προῖσχοντο καὶ αἰτίας, ὡς ἄρα πρὸς ἀνάγκης
 μεταναστατεῖν, αἵτε οὐκ ἔβον ἐν τοῖς περὶ Πάρμαν χωρίοις τῶν
 ἐδωδύμων τοῖς στρατιώταις ἐς τὸ ἀποχωρῶν μεταλαγχάνειν μη-
 δὲ γὰρ παρεῖναι Ἀντίοχον ἐνταῦθα τὸν ὑπαρχον, ᾧ τὰ τοιαῦτα
 ἀνεῖται. οὐ μέντοι ἀλλ' οὐδὲ τὸ χρυσίον τὸ εἰωθὸς αὐτοῖς δια- 10
 D νεμεῖσθαι. Στέφανος δὴ οὖν ὡς τάχιστα ἐν Ῥαβένῃ ἀφι-
 κόμενος, τὸν τε ὑπαρχον ἐνθένδε ὡς τοὺς στρατηγούς ἤγαγε,
 καὶ τὰ ἀμφίβολα ὡς οἶόν τε ἦν ἀκεσάμενος, ἐπεισεν ἅπαντα
 αὐτίκα παλινοδρομηῖσαι, καὶ αὐθις πρὸς τὴν Πάρμαν στρατο-
 πεδεύσασθαι. ἐπεὶ δὲ ταῦτα διαπραξάμενος ἐς Λουκᾶν ἐ- 15
 πανήκε, θαρσεῖν τε ἔφασκε τῷ Ναρσῷ, καὶ σὺν προμηθείᾳ ἔχε-
 σθαι τῶν πραγμάτων. μηδὲ γὰρ παρενοχλήσειν αὐτῷ τοὺς πο-
 λεμίους, ἀλλ' εἰργεσθαι τὰς ἐκείνων ὁρμὰς, τῶν Ῥωμαϊκῶν
 αὐτοῖς ταγμάτων ἐν δέοντι αὐθις ἐφεδρευόντων. Ναρσῆς δὴ
 P. 30 οὖν τοιοῦτον οὐκ ἀνεκτὸν εἶναι ἠγούμενος, εἰ μέλλοιεν οἱ 20
 Λουκανοὶ ἐπιπλείστον ἀντέχειν, οὕτω πως ἀνεμμένα πολιορ-

2. νεμεσήσῃ R., νεμεσήσοι vulg. 4. ταῦτα R. 5. λέγειν R.
 om. in ord., in mg. εἰπεῖν. 9. ὑπαρχον. Inpr. hic et mox
 eparchum habet. 13. ἅπαντα om. R. 14. πρὸς τῇ Πάρμῃ
 R. 15. διαπραξάμενος. Inpr. brevi peractis. 19. αὐτοῖς
 R., Inpr. Romanis exercitibus his — instantibus, αὐτῷ vulg.

animo suo concepit, non deponet, neque desinet vobis imputare, si
 quid adversi ei acciderit. Cavete vero, viri optimi, ne et Imperator
 vobis succenseat.

18. His auditis praefecti, et a Narsete haec proficisci non igno-
 rantes, iniuste quidem sese insimulari dicere non poterant, sed excu-
 sationes quasdam praetendebant et causas, quod videlicet necessitate
 coacti statione sua cessissent; quippe qui ex circumiectis Parmae
 locis non satis commeatus militibus nancisci potuissent; neque Antio-
 chum praesidem, cui ea cura commissa erat, ipsis adfuisse; sed neque
 stipendia consueta ipsis persoluta. Stephanus itaque summa celeri-
 tate Ravennam reversus, et praesidem illinc ad praefectos militiae
 perduxit, et difficultatibus omnibus, quoad fieri poterat, sublatis, per-
 suasit omnibus, ut revocato itinere rursus ad Parmam castra trans-
 ferrent. His vero ita peractis, Lucam reversus, Narseti dixit, bono
 animo ut esset, alacriterque institutum suum urgeret. Neque enim
 ipsi obfuturos hostes, sed Romanorum legiones opportuna rursus loca
 insidentes ipsorum impetus repressuras. Narses itaque deinceps ne-
 quaquam ferendum ratus, Lucenses diutissime resistere remissius

κούμενοι, ἐπέλαξε τοῖς τείχεσιν ἀφειδῶς· καὶ αὐτίκα αἱ τε A. C. 552
 ἐλεπόλεις μηχαναὶ προσήγοντο, καὶ ἀνὰ τὰς τύρσεις πυρφόρα L. I. 26
 ἐξείριπτοντο βέλη. οἱ τε ἐς τὰ μεταπύργια φαινόμενοι, ἐβάλλ-
 λοντο λίθοις τε καὶ τοξεύμασιν· καὶ διετέμεντό ἐστιν οὗ ἡ τοῦ
 5 περιβόλου οἰκοδομία, καὶ ἅπανα ἰδέα κακοῦ περιεστήκει τὴν
 πόλιν. οἱ μὲν οὖν πρότερον δμηρεύσαντες τότε δὴ πλέον ἔπρασαν· V. 26
 σον ἐς τοὺς Ῥωμαίους. καὶ τότε ἐπ' ἐκείνοις, τάχιστα ἄνθ
 ἅπανα ἡ πόλις ὑπεκλίθη· νῦν δὲ οἱ τῶν Φράγγων ἀρμοσταί,
 οἱ δὲ ἐτύγχανον ἔνδον ἐπὶ φρουρᾷ τοῦ ἄστεος ἐγκαταστάτες,
 10 οὐκ ἐκείντοι παροτρύνοντες πολεμεῖν, καὶ τοῖς ὅπλοις διωθίσθαι
 τὴν πολιορκίαν. αὐτίκα δὲ οὖν αἱ τε πύλαι ἀνεπετάγγοντο, καὶ
 ἐπεκδρομᾶς ἐξαπιναίους ἐς τοὺς Ῥωμαίους ἐποιοῦντο, ταύτη
 οἰόμενοι περιέσεσθαι. ἀλλ' ἐμελλον οἱ γε δρᾶν μὲν ἐλάχιστα
 τοὺς πολεμίους, μεγάλα δὲ ἤλικα πημαίνεσθαι. οἱ γὰρ δὲ κλει-
 15 στοὶ τῶν Λουκανῶν ἤδη ἀναπεπεισμένοι ὑπὸ τῶν ἔνδον πρᾶσ-
 σόντων, ἐθελοκακοῦντες ἐμάχοντο. ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς, θαμὰ πει-
 ρωμένοι, οὐδὲν τῶν ἐλπισθέντων προῦχώρει, ἀλλὰ, πολλοὺς
 τῶν σφετέρων ἀποβάλλοντες, αἰσχροῦς τε καὶ ἀγεννεῖς ἀναχωρή- C
 σεις ἐποιοῦντο, αὐθίς τε εἶσω τοῦ περιβόλου γενόμενοι ἀκριβέ-
 20 στερον ἐγκατείρουντο, ὥς μηκέτι αὐτοῖς εἶναι ἐξιτητέα· τότε δὲ
 ἅπαντες ὡς οὐχ οἷόν τε ὄν αὐτοῖς ἄλλως σφᾶς αὐτοὺς διασώ-
 σασθαι, μετεβάλλοντο πρὸς ἀνάγκης ἐς τὸ εἰρηναῖον τὰς γνώ-

1. ἐπέλαβεν R. 6. Post πλέον add. Intrp. *civibus optime con-
 sulendo*. 7. ἐς R., εἰς vulg. 12. ἐξαπιναίως R. 22. μετεβά-
 λοντο R. εἰρηναῖον R., Intrp. *ad pacem animarum inducerunt;*
ἀνειμένον vulg.

obsessos, muro intrepide appropinquavit, statimque machinae oppidis capiendis accommodatae admovebantur, et in pinnas Interioremque ambitum murorum ignita tela emittebantur; quique in turrium intervallis comparebant, saxis et sagittis petebantur; quadam etiam ex parte moenia iam erant diruta, atque adeo omne mali genus urbem premebat. Tum itaque qui antea obsides fuerant, obnoxius pro Romanis apud suos agebant; neque per ipsos stetit, quo minus universa civitas ad deditioem inclinaret: nunc vero Francorum moderatores qui intus erant ad praesidium custodiamque urbis constituti, infestis animis eos ad pugnandum concitabant, utque armis obsidionem propulsarent. Statim itaque apertis portis repentinam in Romanos eruptionem fecerunt, existimantes se hac ratione fore superiores. Sed re ipsa visi sunt hi quam minimum hostibus profuisse, immo potius maximo damno eos affecisse. Plerique enim Lucenses persuasi iam ab iis, qui intus eos ad deditioem sollicitabant, de industria minus strenue pugnabant. Postquam vero re frequenter tentata irriti essent conatus, et multis suorum desideratis turpiter parumque generose pedem retro ferre cogentur, denuoque intra muros repulsi, acrius obsessi clausique tenerentur, perinde ac si iam ipsis omnis excundi

A. C. 55₂ μας, καὶ τὸ παρὸν εὖ διαθεῖναι ἠβούλοντο. καὶ οὖν αὐτίκα τὰ
 I. I. 26⁶ πιστὰ κομισάμενοι πρὸς Ναρσοῦ, ὡς οὐδὲν αὐτοῖς τῶν προγε-
 γενημένων ἕνεκα δογμίζεται, τὴν τε πόλιν παρέδωσαν, καὶ εἰσεδέ-
 χοντο ἄσμενοι τὸν στρατὸν, τριῶν ἤδη μηνῶν ἐν τῇ πολιορκίᾳ
 τριβέντων, καὶ ἦσαν αἰθῆς βασιλέως τοῦ Ῥωμαίων κατηγόου. 5
 9¹. Ναρσῆς δὲ, ἐπεὶ ἔξεπολιόρκητό οἱ ἡ Λοῦκα, καὶ οὐ-
 D δὲν ἔτι ἀντίπαλον ἦν, ἀποδιατρίψαι μὲν ἐν αὐτῇ οὐ τι μάλα
 ᾗ εἶτο χρῆναι, οὐδ' ὅσον ἀναπνεῦσαι τῶν πόνων καταλιπὼν δὲ
 αὐτοῦ Βόνον τὸν στρατηγὸν τὸν ἐκ Μυσίας τῆς πρὸς τῷ Ἰστροῦ
 ποταμῷ παρατεταμένης, ἄνδρα συνέσεως τε ἐς ἄκρον ἦγοντα, 10
 καὶ λίαν ἀγαθὸν τὰ τε πολιτικὰ καὶ πολέμια, δυνάμιν τε αὐτῷ
 παραδοῦς ἀξιοχρεῶν, καὶ ὄση ῥαδίως ἤμελλεν, εἰ καὶ τι γεω-
 τερίσοιεν οἱ τῆδε βάρβαροι, περιέσεσθαι καὶ καθέξειν ταῦτα
 δὴ οὖν οὕτω καταστησάμενος, ἠπειέγετο ἰθὺ τῆς Ῥαβέννης ἰέ-
 ναι, ἐφ' ᾗ τὰ ἐνταῦθα στρατεύματα ἐς τὸ διαχειμάζειν με- 15
 θήσει· ἐπειδὴ γὰρ τὸ μετόπωρον ἤδη ἐτελεύτα, καὶ ἀμφὶ τὰς
 χειμερινούς τροπὰς ταῦτα ἐπράσσετο, πολεμητέα μὲν οὐ οἱ ἐς
 P. 31 ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ εἶναι ἐδόκει. ἥ γὰρ ἂν τοῦτο ὑπὲρ τῶν
 Φράγγων ἔμελλεν ἔσεσθαι, οἷς γε πολέμιον μὲν τὸ πνῆγος, καὶ
 πλειίστην ἐντίθῃσι δυσθυμίαν, καὶ οὐκ ἂν ποτε θέρους ἐκόντες 20

3. παρέδωσαν R. et Intrp. tradita civit., προέδωσαν vulg. 5.
 τοῦ Ῥωμαίων R., τῶν Ῥωμαίων vulg. 7. ἐν αὐτῇ R., ἐν τῇ
 vulg. 9. Βόνον στρατ. R. et Intrp., μόνον τὸν στρατ. vulg. Μυ-
 σίας R. 10. ἄνδρα om. R. 12. ὄση Cl., confirmat Intrp., ὄση R. et
 vulg. ἤμελεν vulg. γεωτερίσοιεν R. 17. οὐ οἱ. R. a 2. manu
 habet οὐχ οἱ. 20. θέρους R., θέρει vulg.

potestas esset adempta: tum vero omnes tamquam nulla alia salutis spe reliqua, ad tranquilliora consilia animum adiecerunt, et praesenti rerum statui recte consulendum statuerunt. Confestim itaque fide a Narsete accepta, quod nequaquam ipsis praeteritarum rerum causa esset infensus, urbem dederunt, exercitumque libentes iam eam admiserunt, tribus iam mensibus in obsidione consumtis: sicque iterato Lucenses Romanorum regi paruerunt.

19. Narses vero expugnata Luca, cum iam nihil hostile reliquum esset, longiorem ibi moram trahendam minime censebat, et ne tantillum quidem respirandum a laboribus. Relicto itaque ibi Bono praefecto ex Moesia ad Istrum fluvium porrecta, viro eximie prudente, et tam civilium quam bellicarum rerum peritissimo, iustisque copiis ei adiunctis, quibus videbatur, si forte novis rebus studerent qui ibi erant barbari, facile superior eis evasurus et compressurus: his inquam rebus ita compositis, Ravennam recta contendit, ut exercitum illic morantem hibernatum mitteret. Vergente enim iam autumno, solstitio hiberno imminente, belligerandum sibi per id tempus nequaquam videbatur. Revera enim hoc pro Francis futurum videbatur, quibus aetas valde est inimicus et gra-

εἶναι διαμαχέσαιντο, σφριγῶσι δὲ ὑπὸ τοῦ κρούου ἀεὶ, καὶ ἄ. C. 552
 ῥωμαλεώτατοι γίνονται, καὶ ἥδιστα τότε διαπονοῦνται. ἔχουσι I. I. 26
 γὰρ πρὸς τοῦτο οἰκείως, τῷ δυσχείμερον πατριδα κεκτῆσθαι,
 καὶ ὅλον ξυγγενὲς αὐτοῖς εἶναι τὸ ψύχεσθαι. τούτων δὴ οὖν
 5 ἑκατὶ διαμέλλειν ἐπειρᾶτο, καὶ ἐς νέωτα τὸν πόλεμον μεταθέ-
 σθαι. καὶ οὖν διασκεδάσας τὸ στράτευμα κατὰ λοχαγούς καὶ
 ταξίαρχους ἀνὰ τὰ ἐχόμενα πῦλίσματα τε καὶ φρούρια διαχει-
 μάζειν ἐκέλευσεν, ἅμα δὲ ἤρι ἀρχομένην ἤκειν ἐς Ῥώμην ἅπαν-
 τας καὶ ἀγείρεσθαι, ὡς ἐνθένδε πανσὺδι παραταξαμένους. καὶ
 10 οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐχώρουν· Ναρσῆς δὲ ἐπὶ Ῥάβενναν ἰὼν,
 μόνους ἐπήγγετο τοὺς ἀμφ' αὐτὸν θεραπευτάς τε καὶ δορυφό-
 ρους, καὶ ὅσοι τῆς ἀρχῆς αὐτῷ ὑπηρέται ἐτύχχανον ὄντες,
 οἷς δὴ τὰ ἀρχεῖα ἐπεφρόντιστο τῆς τε ἄλλης εὐκοσμίας πέρι,
 καὶ ὅπως μὴ χυδῆν ἅπασιν τοῖς βουλομένοις ὡς αὐτὸν εἰαιτη-
 15 τέα εἶη. τούτους δὲ ἔθος Ῥωμαίους ἐκ τῶν κυκλίδων ἐπονα-
 μάζειν, καὶ τῆς ἐν τούτοις ἐπιμελείας. εἶπετο δὲ οἱ καὶ Ζαν-
 δαλαῖς ὁ τῶν οἰκοκρίβων ὀπαδῶν πρωτοστάτης, καὶ ὅσον ἄλλο
 οἰκετικὸν καὶ ὅσοι τομίαι κατευναστήρες. ἄγων δὴ οὖν τοὺς C
 ζῦμπαντας ἄνδρας ἐς τετρακοσίους, ἐπὶ Ῥάβενναν ἦει.

20 κ'. Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλίγερος ὁ Φρεδιγέρνου μὲν παῖς, ἀδελ-
 3. τῷ R. (Cl.), τὸ vulg. 5. Pro ἐς νέωτα τὸν R. ἐς νεώτατον.
 6. διασκεδάσας R. et Lugd., διασκεδάσθη edd. 7. ταξίαρ-
 χας R. 8. ἐκέλευσεν R., ἐκέλευεν vulg. 13. τε post τῆς
 add. R. 16. Pro τούτοις scr. ταύταις, nisi praeter usum Aga-
 thias κυκλίδας pro masc. usurpavit. Cl. Zandilas Intrpr. 19. tre-
 centorum Intrpr. 20. Φρεδιγέρνου R. et Intrpr., Φεδιγέρνου vulg.

vis; neque libentes aestate bellum gerunt; brumae vero tempore ve-
 getantur validioresque fiunt, et tunc commodissime labores ferunt.
 Naturaliter enim ob patriae algiditatem ita affecti sunt, ut eis co-
 gnatum quodammodo sit frigare. His itaque de causis protrahendum
 bellum et in proximum ver differendum censebat. Dissipato itaque
 exercitu et per centuriones et tribunos partito, ut in proximis op-
 pidis et castellis hibernarent, iussit; statim vero ineunte vere Ro-
 manam omnes venire et congregari, ut ibi omnibus copiis coniunctis
 exercitum instruerent. Atque hi quidem quo mandatum erat conces-
 serunt. Narses vero Ravennam se recepit, famulitio tantum satel-
 litioque suo secum sumto, et iis, qui ipsius aulam administrabant,
 quibus utique archiva curae erant, idque tum ornatus apparatusque
 causa, tum ne promiscue cuivis volenti ingrediundi potestas esset.
 Hos vero moris est Romanis a cancellis appellare et ab opera, quam
 in iis praestant. Duxerat etiam secum Zandalem, domestici comita-
 tus praefectum, cum reliqua omni servorum et spadorum cubicula-
 riorum turba. Ducens itaque secum in universum viros quadrin-
 gentos, Ravennam venit.

20. Interea vero Aligerus Fredigerni quidem filius, frater vero
 Teiae, cuius etiam antea mentionem fecimus in obsidione Cumarum,

- A. C. 552 φός δὲ Τεῖτα γεγενημένος, οὗ δὲ καὶ πρότερον ἐπεμνήσθη ἐν
 L. I. 26 τῇ τῆς Κύμης πολιορκίᾳ οὗτος δὲ ὁ Ἀλίεργος, ἐπειδὴ οἱ
 Φράγγοι ἐς τὴν Ἰταλίαν παρήσαν, καὶ ἐς αὐτοὺς ἦδη τὰ τῶν
 Γότθων πράγματα μετεχώρει, μόνος γὰρ πέφηνεν τότε συνεῖς
 τὸ ξυνοῖσον, καὶ στοχαζόμενος τῶν μελλόντων. βουλευομένῳ 5
 γὰρ αὐτῷ περὶ τῶν παρόντων, προσῆλθεν ἔννοεῖν ὡς ἄρ' οἱ
 V. 27 Φράγγοι σκῆψιν μὲν τινα καὶ προκαλύμμα εὐπρεπές τὸ τῆς
 Ῥέξυμμαχίας ὄνομα ποιοῦνται, ὡς δὲ μετακλήτοι ἀφικόμενοι,
 τὸ δὲ βουλόμενον αὐτῶν τῆς γνώμης ἕτερόν τι φανείταν οὐ
 γὰρ ἐθέλησουσιν, εἰ καὶ τῶν Ῥωμαίων περιέσειντο, παραχω- 10
 ρῆσαι τοῖς Γότθοις τῆς Ἰταλίας, ἀλλ' ἔργῳ προτέρους ἐκεί-
 νους καταδουλώσονται, οἷς τῷ λόγῳ ἤκουσιν ἐπαμνυνοῦντες,
 ἄρχοντας τὲ αὐτοῖς ἐπιστήσουσι Φράγγους, καὶ ἀφαιρήσονται
 τῶν πατρίων νομίμων αὐτούς. ταῦτα δὲ οὐκ ἐν ἑαυτῷ θαμὰ
 λογιζόμενος καὶ ἀνελίττων, ἅμα δὲ καὶ τῇ πολιορκίᾳ πιεζόμε- 15
 νος, ἄμεινόν οἱ κατεφάνη, τὴν τε πόλιν καὶ τὰ χρήματα τῷ
 Ναρσῆ παραδούναι, καὶ τολοιπὸν Ῥωμαϊκῆς μεταλαχεῖν πο-
 λιτείας, κινδύνων τε ἀπογενέσθαι καὶ βαρβαρικῶν διαιτημά-
 των. ὅσιον γὰρ ᾤετο εἶναι, εἰ μὴ τοὺς Γότθους ἔνεστι τὴν
 P. 32 Ἰταλίαν κεκτῆσθαι, τοὺς γοῦν ἐκ παλαιοῦ οἰκητοράς τε καὶ 20
 ἰθαγενεῖς τὸ ἀνέκαθεν ἡγεμόνας αὐτὴν ἀνακομίσασθαι, καὶ μὴ
 2. οὗτος δὲ R. et Lugd., οὗτος δὲ edd. 6. αὐτῷ om. R. ἄρα
 R. 8. ποιοῦνται R., πριῶνται vulg. 9. αὐτοῖς R. 14. νο-
 μίμων R., νόμων vulg. 15. ἅμα δὲ καὶ R., ἅμα καὶ vulg. 16.
 τὴν τε R. et Lugd., τὴν γὰρ edd. 21. ἀνέκαθεν R. Lugd. et
 Suid. s. γ. ἰθαγενῆς, ἀνέκαθεν edd.

postquam Franci in Italiam venissent, et Gothorum res omnes ad ipsos essent devolutae, solus visus est, quid consultum et ex re esset, cognovisse, et futura praevidisse. Deliberanti enim ipsi de praesenti rerum statu, haec cogitatio in mentem venit, quod Franci speciosum quidem titulum ac praetextum captabant societatis bellicae cum Gothis initaе, quippe qui acciti venissent; quod vero animis suis agitabant, aliud quiddam re ipsa appariturum. Fore enim videbat, ut etiamsi Romanis superiores evaderent, Gothi Italia non cederent, sed illis re ipsa primis subactis, quibus suppetias verbis laturū venerant, Francos principes eis imposituros, patriisque legibus eos esse spoliaturus. Haec itaque cum frequenter secum reputaret, et cum animo suo revolveret, simulque obsidione premeretur, consultissimum fore iudicavit, si urbem cum pecuniis omnibus Narseti traderet, ac deinceps Romanorum instituto ac moribus viveret, periculis et barbarico vivendi more valere iussis. Aequum enim ei videbatur, si Gothi Italiam obtinere non possent, veteres certe eius habitatores et indigenas ab origine duces eam recuperare, neque perpetuo suis sedibus fraudari. Haec itaque et ipse sua ex parte praestare in animum suum inducebat, et reliquae genti suae prudentis

μέχρι παντός τῶν σφετέρων ἀποστερεῖσθαι. ταῦτα δὴ οὖν A. C. 552
 αὐτός τε ἐπιτελεῖν τὸ μέρος ἐγνώκει, καὶ ἅπασι τοῖς δημοφύ- I. I. 26
 λοις παράδειγμα εὐβουλίας γενέσθαι. καὶ τοίνυν τοῖς πολιορ-
 κοῦσι Ῥωμαίοις διαγγείλας πρότερον ὡς ἐθέλοι πρὸς τὸν στρα-
 5 τηγὸν ἵνα, καὶ εἶτα ἐφειμένον αὐτῷ, παραγίγνεται ἐς Κλάσ-
 σεως, οὗ δὴ τὸν Ναρσῆν διατρίβειν ἐπέπυστο. Ἰδρῦται δὲ τὸ
 φρούριον ἐν τῇ Ῥαβέννης περιοικίδι. καὶ δὴ ἐς ὄψιν αὐτῷ
 ἀφικόμενος, τὰς τε κλεῖς τῆς Κύμης ἐνεχείρισε, καὶ ἅπαντα
 ὑπηρετήσασθαι ὠμολόγει πρὸς εὐνοίας αὐτῷ· καὶ ὃς ἀπεδέχετό
 10 τε αὐτὸν τῆς προσχωρήσεως, καὶ μείζουσιν ἀγαθοῖς ἐπηγγέλ- B
 λετο ἀντιδωρεῖσθαι· τότε δὲ εὐθύς, ἀπόμοιραν μὲν τινα τῶν
 ἀμφὶ τὴν Κύμην στρατοπεδευομένων ἐκέλευσεν εἰσῶ τοῦ περι-
 βόλου γενέσθαι, αὐτὴν τε τὴν πόλιν καὶ τὰ χρήματα παρα-
 ληφόμενους καὶ ἅπαντα ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διαφυλάξοντας. τὸ δὲ
 15 λοιπὸν στρατεύμα ἐν ἑτέροις πολισίμασι τε καὶ φρουρίοις ἀνα-
 χωρεῖν, ὡς ἂν καὶ οἱ διαχειμάσοιεν. καὶ οὕτω ἅπαντα ἐπράτ-
 τετο. ἐπεὶ δὲ ὁ τῶν Ἐρούλων στρατὸς οἰκείου αὐθις ἡγεμύ-
 νος ἐχρήρευε, δύο δὲ ἄνδρ' ἦστην ἐν αὐτοῖς ἐπισήμω τε καὶ
 ἀμφηρίστω, ἐμερίζοντο ἢ πληθύς ἐφ' ἑκάτερον ταῖς γνώμαις.
 20 τὸ μὲν γάρ τι αὐτῶν περὶ πλείστον τὸν Ἀρούθ ἐποιούντο, C
 καὶ ἅπαντα σφίσιιν ἀμεινον ᾤοντο ἕσσεσθαι εἰ γε ἐκεῖνος ἤγοιτο· C
 τοὺς δὲ ὁ Σινδουὰλ ἤρρασκεν, ἅτε δὴ δραστήριός ἐς τὰ μάλιστα;

3. εὐβουλίας om. R., Intpr. ut ceteris suae gentis exemplo foret.
 4. ἐθέλει R., ἐθέλει vulg. 5. παραγίγνεται vulg. 8. ἐνεχείρισε R.,
 ἐνεχείριζε vulg. 16. καὶ οἶδε R. διαχειμάσειεν R. 16. οὕτω
 ἅπαντα R., ἅπαντα οὕτω vulg. 18. ἄνδρες R. 22. τοὺς δὲ R. et
 Lugd., τοῖς δὲ edd.

consilii exemplum statuere. Cum itaque obsidentibus Romanis prius nuntiasset, cupere se praefectum exercitus adire, idque ei permissum esset, ad Classes venit, ubi Narsetem morari cognoverat. Situm vero est id castellum in agro Ravennate; cumque ei in conspectum venisset, et claves urbis Cumarum ipsi in manus tradidit, omniaque sua benevola officia ei detulit. Narses cum advenientem benigne complexus maioribus eum bonis remuneraturum promisit: statimque partem copiarum Cumas obsidentium in urbem misit, qui et ipsam et pecuniam omnem reciperent, tutoque omnia conservarent; reliquis copiis in alia oppidula et castella secedere ibique hibernare iussis. Quae quidem omnia ita peracta sunt. Posteaquam vero Herulorum exercitus proprio iterum duce fuit orbatu, duo autem inter eos essent viri insignes, dubiaeque inter se praestantiae, varie in utrumque militum animi et studia inclinarunt. Una enim exercitus pars Aruth maximi faciebat, planeque sibi persuadebat, omnia melius successura, si ille ipsis dux daretur; alteri parti magis placebat Sindual, ut strenuus maxime et in re bellica valde exercitatus. Cui quidem parti etiam assentiens Narses, hunc eis duccem praefecit

A. C. 552 καὶ εὖ τὰ πολέμια ἡσκημένους. οἷς δὴ καὶ Ναρσῆς θόμενος,

I. L. 26 τοῦτόν γε αὐτοῖς ἐφίστησι στρατηγόν, καὶ ἔστειλεν καὶ τοὺς
 ὄπη ἄριστα ἡμέλλον διαχειμάζειν. τὸν δὲ Ἀλιγερνον εἰς Κη-
 σίαν τὴν πόλιν ἀπέπεμπεν, εἰρημένον αὐτῷ, ἐπειδὴν αὐτὸς
 ἀφίκηται, ἀναβάνα ἐς τὸ τεῖχος, ὑπερκύπτει ἀφανδὸν ὡς 5
 ἅπασιν οὗτοι εἶη διαγνωσθῆναι. προσέτατε δὲ ταῦτα, ὅπως
 δὴ οἱ Φράγγοι (ἐνθὲνδε γὰρ διαβήσεσθαι ἡμέλλον,) θεάσαιτό
 τε αὐτὸν αὐτομολήσαντα, καὶ ἀπαγορευοῦσιν τῇ ἐπὶ τὴν Κύν-

D μνη πορεία, καὶ τῇ τῶν χρημάτων ἐλπίδι, ἴσως δὲ καὶ παντὶ
 τῇ πολέμῳ, ὡς ἤδη ἀπάντων προκατειλημμένων καὶ ὁ μὲν 10
 ἐπειδὴ παριόντας ἐώρα τοὺς Φράγγους, ἐπεκερτόμει τε αὐ-
 τοὺς ἐκ τοῦ μετεώρου καὶ ἐπέσκαπτεν ὡς μάτην τολοιπὸν ἐπει-
 γομένους, καὶ κατόπιν ἦκοντας τῶν πραγμάτων, τοῦ τε πλού-
 του παντὸς ὑπὸ Ῥωμαίων κατεχομένον, καὶ αὐτῶν γε δὴ τῶν
 παρασῆμων τῆς Γοτθικῆς ἡγεμονίας ὡς εἴ γε καὶ τις τολοι- 15
 πὸν βασιλεὺς τῶν Γότθων ἀναδειχθεῖη, μὴ ἔχειν ὅτι ἀρίδης
 εἶη καὶ ἐπίτιμος, ἀλλ' ἀμφιένυσθαι μόνον στρατιωτικὴν ἐφε-

P. 33 στρίδα, καὶ ἰδιωτεύειν τῷ σχήματι. οἱ δὲ Φράγγοι ἐφύβριζον
 μὲν ἐς αὐτὸν καὶ ἐλοιδοροῦντο, καὶ προδότην ἐπεκάλουν τοῦ
 γένους· καὶ πῶς ἀμφίδοξοι ἐγίνοντο ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ὡς 20
 καὶ βουλεύεσθαι εἰ πολεμητέα· ἐνίκα δὲ ὅμως τὸ μὴ μεταμε-
 λεῖν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐφ' ἃ ὄρμητο τὴν ἀρχὴν καὶ δὴ ἐπὶ ταῦτα ἰέναι.

1. οἷς δὲ R. 3. ἐμελλον R. διαχειμάζειν R., διαχειμάσειν vulg. Κησι-
 ῶν R., Cissiam Intpr., Κισσῆν vulg. 8. ἐπὶ Κύνην R. 17. μόνον
 R., μόνην vulg. 18. ἀφύβριζον R. 19. ἀπεκάλουν R. 22. ὄρμητον R.

misitque etiam hos, ubi commodissime videbantur hibernaturi; Ali-
 gernum vero ad Cesenam urbem ire iussit cum mandatis, ut cum
 eo venisset consensu muro urbis manifeste elato capite prospiceret,
 ita ut ab omnibus quis esset dignosci posset. Quod ipsum eo con-
 silio mandaratum, ut Franci qui illac videbantur transituri, eum sua
 sponte ad Romanos transisse cernerent, et de expeditione in Cum-
 mas, pecuniaequae spe animum abiicerent; vel forte de totius belli
 summa, utpote locis omnibus opportunis iam praeoccupatis, despe-
 rarent. Atque Aligernus quidem Francos praetereuntes conspicatus,
 contumeliis verborum eos e sublimi muro excipiebat, et subsanna-
 bat, ut frustra deinceps festinantes, et post festum, quod aiunt,
 venientes, cum pecunia omnis in Romanorum potestatem venis-
 set, atque adeo ipsa etiam Gothici principatus insignia; adeo
 ut si quis etiam in posterum rex Gothorum declararetur, non ha-
 beret, quo spectabilior honoratiorque esset, militari tantum veste
 indutus, ipsoque habitu privatum hominem praeferens. Franci vero
 contra ei convitiabantur, gentis suae proditorem appellantes; et de
 statu rerum ambigere videbantur, et an bellum ultra gerendum ipsis
 esset deliberare. Vicit tamen ea sententia, desistendum non esse,
 quin potius urgendum institutum.

καί. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Ναρσῆς τῇ Ῥαβέννῃ ἐπιστάς, καὶ A.C. 551
 τοῖς ἐνταῦθα στρατεύμασιν ὁμιλήσας, καὶ πάντα ἐν δέοντι I. I. 26
 καταστησάμενος, ἐς Ἀρίμνον ἐχώρει τὴν πόλιν, ζὺν τοῖς V. 24
 ὁπόσοι αὐτῷ καὶ πρότερον εἶποντο. ἐπειδὴ γὰρ Οὐάκκαρος δ
 5 Οὐάρος τὸ γένος ὀλίγῳ πρότερον ἐτεθνήκει, ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλ-
 λιστα δεινός τε καὶ φιλοπόλεμος, αὐτίκα δ παῖς ὁ ἐκείνου Θε-
 δίβαλδος (τοῦτο γὰρ ὄνομα τῷ παιδί) ἅμα τοῖς ἐπομένοις
 Οὐάροις, βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων προσεχώρει, καὶ ἐς Ἀρί- B
 μνον παρῆν ὡς αὐτοῦ τῷ Ναρσῆϊ ἐντευξόμενος. ὧν δὴ ἕνεκα
 10 ἐνταῦθα καὶ ὄγε ἀφῆκτο, ἐφ' ᾧ ἅπαντὰς χρυσίῳ φιλοφρονη-
 σάμενος, βεβαίους ἐς ὃ, τι μάλιστα ἔχοι ζυμμάχους. ἐν τούτοις
 δὲ αὐτοῦ διημερεύοντος, ἄνδρες τῶν Φράγγων ἐς δυσχιλλούς
 ἀναμιξί πεζοὶ καὶ ἵπποται, οἳ δὴ ἐτύγχανον ἐς ἀρπυγίας τε καὶ
 λεηλασίας τῆς χώρας ὑπὸ τῶν σφετέρων ἡγεμόνων σταλέντες,
 15 οὗτοι δὲ ἀγχοῦ τῆς πόλεως γεγεννημένοι, τοὺς τε ἀγροὺς ἐσί-
 νοντο, καὶ τοὺς βόας εἴλκον τοὺς ἀροτῆρας, καὶ ἅπαντα ἔφε-
 ρον ἀνέδην, ὡς καὶ αὐτὸν δῆπου τὸν Ναρσῆϊ ἐπιφράσασθαι
 τὰ ποιούμενα. ἦστο γὰρ ἐς ὑπερῶν τι δωμάτιον ἐν περιωπῇ
 τοῦ πεδίου. αὐτίκα δὴ οὖν, (αἰσχρὸν γὰρ τι καὶ ἀγεννὲς ᾤετο C
 20 οἶναι τὸ μὴ οὐχὶ ἐκ τῶν παρόντων ἀμύνασθαι,) ὑπέξῆει τοῦ
 ἄστεος, ἔππου ἐπιβάς εδηνιωτάτου καὶ ἀγεράχου, καὶ οἶου
 οὐκ ἄτακτα ἐξάλλεσθαι καὶ σκιρτῆν, ἀλλὰ τάς τε ἐπελάσεις

3. Ἀρίμνον vulg.

6. ἐκείνου R., Intrp. huius filius, ἐκεί-
 νος vulg.

7. Post γὰρ vulg. inseritur ἦν, quod om. R. 21.
 τε post εδηνιωτάτου ins. mg. Lugd.

21. Interea Narses Ravennae subsistens, atque inter copias, quae
 ibi erant, versans, rebus omnibus recte constitutis, Ariminum conces-
 sit eum eodem quo antea venerat comitatu. Mortuo enim paulo ante
 Vaccaro, genere Varno, viro imprimis gravi et bellicoso, statim Theo-
 dibaldus eius filius cum Varnis eum comitantibus ad Romanorum
 Imperatorem accesserat, et Arimini erat tanquam ibi Narsetem conven-
 turus, quo etiam ipse ea de causa venerat, ut omnibus liberaliter
 auro donatis firmissimos belli socios haberet. Hisce rebus occupato
 Narsete, Franci ad duo millia mixtim peditum et equitum, qui a suis
 praefectis ad vastandum et depraedandum agrum erant emissi, cum
 iam urbi appropinquassent, agrosque vastarent et boves aratores abi-
 gerent, omniaque promiscue agerent ac ferrēt, aspiciente Narsete,
 (sedebat enim ipse in sublimi quadam pergula, undē in campum erat
 prospectus) turpe parumque generosum ratus, nisi ex re praesenti vim
 propulsaret; urbē exit, conscenso equo, qui habenis audientissimus
 esset, pariter et generosus ac ferox, quique non solum composite scilicet
 teque prosilire et saltare nosset, sed etiam impetum in hostem facere,
 cursumque sistere et retro ferri usu multo esset edoctus, et e comi-
 tatu suo quotquot rei bellicae non omnino erant imperiti, sequi se

A. C. 55² καὶ ἀναστροφὰς τῇ πείρᾳ πεπαιδευμένον· ἀλλὰ γὰρ καὶ τῶν
 I. I. 26 ἀμφ' αὐτὸν τοὺς ὁπόσοι οὐ πάμπαν ἀγνώτες τὰ πολέμια ἦσαν
 ἔπειθαί οἱ ἐκέλευε. καὶ οἱ μὲν ἐς τοὺς ἵππους ἀναθορόντες
 (ἦσαν δὲ ἄνδρες ἐς τριακοσίους) ἐφωμάρτουν τε καὶ ἐπῆλυν-
 νον ἰθὺ τῶν πολεμίων. οἱ δὲ ἐσιδόντες αὐτοὺς ἐπιόντας, σπο-5
 ράδην μὲν οὐκέτι ἠλῶντο, οὐδὲ οἶμαι τῆς λείας ἐμέμνητο
 ἤθροίζοντο δὲ ἐπὶ σφᾶς ἅπαντες, τό τε ἵππικὸν καὶ οἱ πεζοί,
 D καὶ ἐς φάλαγγα ζυνετάττοντο, βαθεῖαν μὲν οὔτι μάλᾳ (πῶς
 γὰρ οἶόν τε ἦν οὐ σφόδρα πολλῶν αὐτοῦ ἀφικμένων;) καρτε-
 ρᾶν δὲ ὅμως τῷ συνασπισμῷ καὶ τῷ τὰ κέρα ἐν κόσμῳ συν-10
 νευυκέναι. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐπειδὴ ἐς τόξου γε ἤδη βολὴν ἐγε-
 γένητο, ἐμμίξαι μὲν καὶ συρῥῶξαι τοῖς πολεμίοις εὖ παρα-
 τεταγμένοις ἤκιστα ᾔφροντο χρῆναι, τοξεύμασι δὲ καὶ ἀκοντίσμα-
 σιν ἀκροβολιζόμενοι, ἐπειρῶντο σφῆλαι τοὺς πρωτοστάτας,
 καὶ διαρῥῆξαι τὴν πύκνωσιν τοῦ μετώπου. ἀλλ' ἐκείνοι ταῖς15
 ἀσπίσιν ἀριστα περιπεφραγμένοι, ἰστάντο ἀστεμφεῖς καὶ ἀδό-
 νητοι, οὐδαμοῦ τὸ συνεχὲς τῆς τάξεως διασπῶντες, ἐπεὶ καὶ
 ἕλης τινὸς λασίας κυρήσαντες, ὥσπερ ἐρύματι τοῖς δένδροις
 P. 34 ἐχρῶντο. ἤδη δὲ καὶ τοῖς ἄγγωσιν ἡμύνοντο βάλλοντες· οὕτω
 γὰρ αὐτοῖς τὰ ἐπιχώρια δόρατα ἐπωνόμασται. 20

κβ. Ὡς δὲ οὐδὲν ἐπιμαίνοντο, διαλογισάμενος ἅπαντα
 ὁ Ναρσῆς, βαρβαρικὴν τινα στρατηγίαν καὶ μᾶλλον τοῖς Οὐν-
 νοις μεμελετημένην ἐμηχανᾶτο. ἐκέλευε γὰρ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν

1. πεπαιδευμένον R. (Cl.) Lugd. 2. m., πεπαιδευμένος edd. 4.
 ἐς τριακοσίους R., ἐς τοὺς τρ. vulg. 6. ἐμέμνητο. Sic correxi.
 ἐγίγνοντο R. et vulg. 16. περιπεφρ. R., πεφρ. vulg. 19. ἀγκωσιν R.

iusit: qui quidem in equos insilientes (erant vero viri trecenti) eum secuti, recta in hostem contenderunt. Tum hi eos irruentes conspicati, non iam palantes sparsim vagabantur, neque arbitrator praedae memores erant, sed protinus sese equites peditesque congregarunt, et in unum agmen composuerunt; non quidem illud densum (qui enim fieri poterat, cum non admodum multi eo venissent?) validum tamen, cum scutatos inter se consertos equitum alae cingerent. Romani vero cum iam intra teli iactum pervenissent, manus quidem conserere et configere cum hostibus instructa acie stantibus nequaquam expedire censebant: sagittis vero et iaculis velitantes primam aciem labefactare frontisque densitatem diffringere conabantur. At illi cum inter se scutis optime essent constipati, firmi immotique stabant, nullaque ex parte aciei continuum convellebant; siquidem et densam quandam silvam nacti, arboribus ut vallo utebantur. Iam vero etiam telorum iactu se tuebantur, quae patria ipsorum lingua angones vocantur.

22. Cum itaque nihil damni acciperent, Narses omnia secum reputans, barbarum quoddam stratagema et Hunnis magis usitatum excogitavit. Iussit enim suos terga vertentes retrorsum concitatius

στρέψαντας τὰ νότια, ἐς τὰ ὄπισσω ἀναχωρεῖν προτροπάδην, ὡς A. C. 552
 δὴ δεδιότας καὶ φεύγοντας, καὶ ἐκκαλεῖσθαι τοὺς βαρβάρους ὡς I. I. 26
 ἀπωτάτω τῆς νάπης ἀνὰ τὰ ψιλὰ τοῦ πεδίου. αὐτῷ γὰρ τὰ λοιπὰ
 ἔφη μελήσειν. καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίουν, καὶ ἔφρευγον. οἱ δὲ
 5 Φράγγοι τῇ φυγῇ ἐξηπατημένοι, καὶ ἀληθὲς τὸ θεός εἶναι ὑποτο-
 πήσαντες, ἀντίκα θαρξάλοιοι τὴν τε φάλαγγα διέλυσαν, καὶ τῆς B
 ὕλης ὑπεκβάαντες, ἐς τὴν δίοξιν ἤπειγοντο. καὶ πρῶτοι μὲν ἐξέθε-
 10 ον οἱ ἱππόται· εἶποντο δὲ καὶ τῶν πεζῶν ὁπόσοι ἀλκιμώτατοι καὶ
 ποδώκει· καὶ ἅπαντες ἀφειδῶς ἐνέκειντο, ὡς αὐτὸν δὴ ποσ
 10 τὸν Ναρσῆν ἀντίκα μάλα ζωγρήσοντες, καὶ πόνῳ ξὺν βραχεῖ
 πέρας εὐκτὸν ἐπιθήσοντες ἅπαντι τῷ πολέμῳ. καὶ οἱ μὲν εὐ-
 κοσμίας ἀπάσης ἐπιλελησμένοι, χύδην τε καὶ ἀφύλακτα ἐχώ-
 ρουν, γεγηθότες καὶ εὐχούμενοι τῆς ἐλπίδος. οἱ δὲ Ῥωμαί-
 15 οὶ ἀνὰ τὰ πρόσω ἐφῆροντο ἀφειμένοις τοῖς ἱπποῖς, φαίης τε
 15 ἂν αὐτοὺς ἔργῳ τρέσαντας ἀλεινέειν, οὕτω δὴ τι ἐγγύτατα τοῦ C
 ἀληθοῦς τὸ δεδιέναι ὑπεκρίνοντο. ἐπεὶ δὲ οἱ βάρβαροι ἐν γυ-
 μνῷ ἤδη τῷ πεδίῳ ἐσκεδάννυντο, τῆς ὕλης ὡς πορξωτάτω
 ἀποσπασθέντες, τότε δὴ ἀθρόον, τοῦ στρατηγῶν σημήνατος,
 20 ἐπιστρέψαντες οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς ἱππους, καὶ ἐς τὰναντία σφᾶς
 20 αὐτοὺς ἐξελιζάντες, ὑπηγίαζον τοῖς διώκουσιν ἀντιμέτω-
 ποι, καὶ ἅπαντας τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καταπεπληγμένους ἔπαιον
 ἀφειδῶς καὶ ἀντώθουν, καὶ ἐς παλίωξιν τὰ τῆς φυγῆς μετεχά-
 4. ἐφρευγον R., ἐφρυγον vulg. 9. Pro ἀφειδῶς R. mg. ἀφρόβως.
 10. ζωγρήσαντες R. 14. ἐφῆροντο. Intpr. addit *Ariminum*
versus. 15. οὕτω δὴ τι R., οὕτω δὴ vulg.

ferri, veluti timore percultos fugamque capessentes: ut scilicet ea ratione barbari quam remotissime e silva in apertum campum evocarentur: reliqua enim sibi curae fore dixit. Atqui hi quidem ut mandatum eis erat, fugam arripuerunt; Franci vero fuga decepti et verum timorem esse rati, confestim animis pleni aciem solvunt, silvaque egressi, fugientes acriter insequuntur; ac primi quidem evolarunt equites, sequebantur vero ex peditibus quotquot robore et pedum celeritate maxime valebant; omnesque acerrime rem urgebant, tanquam Narsetem ipsum iam iam vivum capturi, et nullo fere negotio optatum finem toti bello imposituri. Atque hi quidem ordinis omnis obliti sparsim nihilque sibi caventes procurrebant, gaudentes bonaque spe sese oblectantes. Romani vero effusis habenis ad anteriora ferebantur: diceres certe eos re ipsa formidantes fugere, adeo proxime vero pavorem simulabant. Posteaquam vero barbari iam per nudum campum dispersi quam longissime a silva essent avulsi; tum vero confestim signo per Narsetem dato, Romani conversis equis in adversos sese explicantes, persequentibus in frontem occurrerunt, et in universos inopinato rei percultos caesim punctimque saeviebant, atque ita fuga ipsis in persecutionem vice versa cessit. Equites itaque barbarorum non ignari, quo in periculo versarentur, quam celer-

A. C. 552 ρει. οἱ μὲν οὖν ἱππῶται τῶν βαρβάρων ξηναισθόμενοι τοῦ
 I. L. 26 περιστάτος κινδύνου, καὶ τάχιστα ἐκδραμόντες ἀνὰ τὴν ὕλην
 V. 25 D αὐθις καὶ τὸ σφῶν στρατόπεδον, ἄσμενοι ἀπεσώζοντο. οἱ δὲ
 πεζοὶ ἐκτείνοντο ἀκλεῶς, μηδὲ χεῖρα κινεῖν ὑποστάτες, ἀλλὰ
 τῷ παραλόγῳ τῆς μεταβολῆς τεθηπότες, καὶ ὅλον παράφρονες 5
 γεγενημένοι ἅπαντες τοιγαροῦν ἔκειντο σποράδην, ὡσπερ ἀ-
 μέλει ὑῶν ἢ προβάτων ἀγέλη οἰκτρότατα διαφθαρέντων. ἐπεὶ
 δὲ ἐκεῖνοι ἀνήρητο οἱ ἄριστοι ἄνδρες, πλείους ὄντες ἢ ἑννακό-
 σιοι, αὐτίκα οἱ ἄλλοι ἀπεχώρουν καὶ μετανίσταντο, καὶ ἐπὶ τοὺς
 σφαιτέρους ἡγεμόνας ἐπανήσαν, ὡς οὐκέτι αὐτοῖς ἐν τῷ ἀσφα- 10
 λει ἐσόμενον τοῦ λοιποῦ πλήθους ἀποκεκρίσθαι. Ναρσῆς δὲ
 αὐθις ἐς Ῥάβενναν ἀφικόμενος, καὶ ἅπαντα τὰ τῆδε ἄριστα
 διαθεῖς, ἀνὰ τὴν Ῥώμην ἐχώρει καὶ αὐτοῦ διεχείμαζεν.

8. ἑνακόσιοι R. 11. τοῦ λοιποῦ πλήθους R., τοῦ λοιποῦ τοῦ
 πλήθους vulg.

rime ad silvam reliquasque copias refugientes, salutem sibi strenua fuga quaesierunt: pedites vero turpiter caesi, cum ne manum quidem tuendi sui causa moverent, inopinata vicissitudine consternati et quodammodo mente capti. Omnes itaque sparsim iacebant, veluti suum fere aut ovium greges miserandum in modum trucidati. Caesis itaque his fortissimis viris, supra nongentos, reliqui confestim tergis versis ad suos sese duces receperunt; ut non prius in tuto futuri, quam se reliquo exercitui coniunxissent. Narses vero Ravennam reversus, rebusque omnibus eo loci rectissime constitutis, Romam se contulit ibique hibernavit.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Β.

AGATHIAE SCHOLASTICI

HISTORIARUM LIBER II.

ARGUMENTUM.

Proximo vere Franci et Alamanni Butilino et Leuthari ducibus Italiani vastant (1). Leutharis cum copiis suis domum proficiscens ab Hunnis et Romanis clade afficitur (2). Ipse cum copiarum reliquiis in Venetia gravi morbo correptus perit (3). Butilinus recedens castra ponit in Campania ad Casulinum flumen (4). Hortatur exercitum suum. Francorum armatura (5). Narses Butilino obviam progreditur: Francorum commeatus intercipit (6). Narses iustitia (7). Acies utrinque instruitur (8). Insignis Francorum clades (9). Narses victoria cum pristinis Graecorum tropaeis comparatur (10). Narses exercitum suum a segnitia revocat (11). Eius oratio (12). Gothorum reliquiae, Ragnare duce, Campsis obsidentur (13). Ragnare occiso, Gothi se dedunt. Chlotharius Francorum regno potitur (14). Ingens terrae motus. Vanae sapientium de eo sententiae (15). Cos insula eodem terrae motu funditus vastatur (16). Tralles olim simili calamitate afflictae (17). Bellum Romanorum et Persarum (18). Mermeroes Lazorum fines invadere conatur (19). Romani dolo oppressi recedere coguntur (20). Romani ex fuga Nesum se recipiunt (21). Mermeroes, exercitu reducto, Meschithae, Iberiae oppido, moritur (22). Sepulcrales Persarum ritus (23). Nova Persarum superstitio a Zoroastro profecta (24). Persae sub variis regnis varios mores traxerunt (25). Novi Persici regni origines (26). Artaxaris genus (27). Chosrois eruditio in suspicionem vocatur (28). Uranius philosophi speciem prae se ferens a Chosroe magni aestimatur (29). Philosophorum Romanorum in Persiam migratio (30). Qui spe sua deiecti in patriam redeunt. In itinere a mortuo quadam sepeliendo visu nocturno deterrenur (31). Magna Uranii apud Chosroem gratia (32).

ἄ. Ἡ δὲ τοῦ ἤρος ἐπιγυνομένον, ἐνταῦθα κατὰ τὸ προσ- A. C. 553
 τεταγμένον ζυγκροτοῦντο αἱ δυνάμεις, καὶ ἅπαντα ἤθροισαν. I. I. 27
 στο τὰ στρατεύματα. Ναροῦς δὲ ἐξασκῆν τε ἐπιπλέον αὐτῶν. P. 35
 2. Suid. s. v. συγκροτεῖ: συνήθροιστο. 3. τε R., γε vulg.

1. Ineunte autem vere exercitus ibi, prout statutum erat, instaurabatur, copiaque omnes in unum cogeabantur. Narses vero eos

- A. C. 553 τοὺς ἐκέλευεν τὰ πολέμια, καὶ ἐπερρώωνεν τὸν θυμὸν ταῖς κα-
 I. 1. 27 θημέραν μελέταις· τροχάζειν τε ἀναγκάζων καὶ ὑπὲρ τῶν
 Ἰππων ἐν κόσμῳ ἀναπάλλεσθαι, ἕς τε πυρρίχην [τινὰ ἐνόπλι-
 ον ὄρχησιν] περιδινεῖσθαι, καὶ θαμὰ τῇ σάλπιγγι καταβομ-
 βεῖσθαι τὸ ἐνυάλιον ἐπηχούση, ὡς μὴ πάμπαν τῷ ἀνειμένως⁵
 διαχειμιάζειν ἐπιλελησμένοι τοῦ πολέμου, εἶτα ἐν αὐτῷ δὴ
 C τῷ ἀγῶνι μαλακισθεῖεν. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ βάρβαροι σχολαί-
 τερον πορευόμενοι τὰ ἐν ποσὶν ἅπαντα ἐδῆον καὶ ἐλυμαί-
 νοντο. ὑπερβάντες δὲ ὡς ἀνωτάτω Ῥώμην τε τὴν πόλιν καὶ
 ἅπασαν τὴν περιοικίδα, ἤσαν ἀνὰ τὰ πρόσω· ἐν δεξιᾷ μὲνιο
 ἔχοντες τὰ Τυρσηνικὰ πελάγη, ἐπὶ θάτερα δὲ αὐτοῖς παρετέ-
 ταντο αἱ τοῦ Ἴονίου κόλπου ὄρηγινες. ἐπεὶ δὲ ἐς Σάμνιον, τὴν
 χῶραν οὕτω καλουμένην, ἀφίκοντο, ἐνταῦθα διεκρίθησαν ἐφ'
 D ἑκατέρω πορείαν. καὶ Βουτιλῆνος μὲν ἅμα τῷ πλείονι καὶ ἀλ-
 κιματάῳ στρατῷ, ἀνὰ τὰς Τυρσηνικὰς ἡῖονας ἐχώρει· καὶ ἰ5
 Καμπανίας τε τὰ πλείστα ἐληΐσατο, καὶ μὲν δὴ καὶ Λευκα-
 νίας ἐπέβη, καὶ εἶτα Βρεττία προσέβαλλεν, καὶ μέχρι τοῦ
 πορθμοῦ προῆλθεν, ὃς δὴ Σικελίαν τε τὴν νῆσον καὶ τὸ τέρμα
 τῆς Ἰταλίας ἀποκρίνει. Λεύθαρις δὲ τὰ λοιπὰ στρατεύματα
 ἐπαγόμενος, Ἀπουλίαν ἔλαχε σίνεσθαι καὶ Καλαβρίαν. καὶ 20
 ἕως Ὑδρουῦντος τῆς πόλεως ἵκετο, ἣ δὴ ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ ἴδρον-

1. ἐπερρώωνεν R., ἐπερρώωννε vulg. 2. Suid. s. v. πυρρίχαις:
 ἀνασκευάζων. πυρρίχην R. 4. ὄρχησιν add. ex R., ita tamen ut
 verba τιν. ἐνόπλι. ὄρχ. pro glossemate includerem. θαμὰ R. Lugd.
 Suid., θαμει edd. 5. ἠχούση Lugd. mg. ἀνειμένῳ R.; Lugd.
 ἀνειμένως corr. pro ἀνειμένῳ. 6. ἐν αὐτῷ δὴ R., δὴ ἐν αὐτ. vulg.
 7. μαλακισθεῖεν R. 12. αἱ τοῦ R., τοῦ vulg. 17. Vulc. conii. Βρε-
 τίω (sic). 20. Ἀποληΐαν R., Ἀπουληΐαν vulg. 21. ὡς edd. ἣ δὲ R.

accurate ad res bellicas condocerieri iussit, animosque quotidiana ex-
 ercitate roborabat, in gyrum se versare cogens, agilitereque in
 equos insilire, et in modum armatae saltationis pyrrichae circumagi,
 assidueque tuba classicum canente personari, ne omnino ex remis-
 sione hibernatione obliti bellorum in ipso praelio languerent.
 Interea barbari lentius procedentes loca, per quae transibant, omnia
 depopulabantur et vastabant. Romam vero locaque urbi circumiecta
 longissime transgressi, ulterius tendebant; a dextra quidem Tyr-
 rhenum mare, a sinistra autem Ionici sinus littora profensa habentes.
 Postquam vero Samnium, regionem ita dictam, venissent, tum
 partitis copiis, Butilinus quidem cum maiore validioreque exercitus
 parte Tyrrenum littus legebat, et totam fere Campaniam deprae-
 dabatur, quin et Lucaniam et Bruttios deinde invasit, et ad fretum
 usque, quod Siciliam insulam et fines Italiae dirimit, pervenit: Leu-
 tharis vero reliquas copias ducens Apuliam et Calabriam infestabat,
 Hydruntem usque progressus, quae quidem urbs in littore Adriatici
 maris est sita; unde Ionius sinus initium habet. Quotquot itaque

ται τῆς Ἀδριαάδος θαλάττης, ὅθεν ὁ Ἴόνιος ἄρχεται κόλπος. A. C. 553
 ὅσοι μὲν οὖν αὐτῶν Φράγγοι ἰθαγενεῖς ἐτύγχανον ὄντες, οὗτοι I. L 27
 δὲ φειδοῖ πολλῇ ἀμφὶ τὰ ἱερὰ καὶ εὐλαβεῖα ἐχρῶντο, ἅτε δὴ
 τὰ ὄρθα καὶ οἱ τοῦ κρείττονος πέρι νόμιμα προσιέμενοι, ἥπερ
 5μοι ἤδη ἐρῆθη, καὶ παραπλήσια τοῖς Ῥωμαίοις ἱερουργούν- B
 τες. τὸ δὲ Ἀλαμανικὸν ἄπαν, (ἕτερα γὰρ ἐκείνοις ἐς τοῦτο δο-
 κεῖ,) ἐδήκον τοὺς νεῶς ἀφειδῶς, καὶ ἀπηγλαΐζον. πολλὰς μὲν
 γὰρ κάλπεις ἱεράς, πολλὰ δὲ περιῶσαντήρια πάγχρυσσα, συγνὰ
 δὲ κύπελλα καὶ κανᾶ, καὶ ὅσα ταῖς μυστικαῖς ἀγιστεῖαις ἀνελ-
 10ται, ταῦτα δὲ ἀφαιρούμενοι, ἅπαντα οἰκεῖα κτήματα ἐποιούν-
 το. τοῖς δὲ οὐδὲ τὰδε ἀπέχρη, ἀλλὰ τὰς τε ὁροφὰς τῶν ἱερῶν
 ἀνακτόρων κατέβαλλον, καὶ τὰς κρηπίδας ἀνεκίνουν· λύθρῳ τε
 τὰ τεμένη περιεῤῥεῖτο, καὶ τὰ λῆια ἐμιαίνετο, πολλαχῶ νε-
 κρῶν ἀτάφων περιεῤῥιμμένων. ἀλλ' οὐκ ἐς μακρὰν αὐτοὺς τὰ
 15ἐνθένδε μετήλθεν μηνίματα. οἱ μὲν γὰρ πολέμῳ, τὸ δὲ τι αὐ- V. 27
 τῶν νόσῳ διεφθάρη, καὶ οὐδεὶς ὅστις ἀπάνωτο τῆς προτέρας C
 ἐλαπίδος· ἀδικία γὰρ καὶ θεοῦ ἀθεραπενυσία φευκτὰ μὲν αἰεὶ
 καὶ ἀσύμφορα, μάλιστα δὲ ἐν τῷ προσπολεμεῖν καὶ παρατά-
 20τῆσθαι. πατρίδι μὲν γὰρ ἐπαρήγειν καὶ νόμοις πατρίοις, καὶ
 τοῖς ταῦτα λυμαινομένοις ἥμιστα ἐφιέναι, ἀλλὰ παντὶ σθένει
 ἀμύνεσθαι, ὅσιόν τι ἂν εἴη καὶ μάλα γενναῖον. ὅσοι δὲ κέρδους
 ἕκατι καὶ δυσμενεῖας ἀλόγον, μηδὲν ἐπὶ κλήμα ἔνδικον ἔχοντες,
 ἔπειτα φοιτῶσιν ἀνὰ τὴν ὀθνεῖαν, τοὺς μηδὲν ἡδικηκότας σι-

4. καὶ οἱ R., vulg. καὶ B.

9. κύπελα edd.

11. τὰδε R.,
 ταῦτα vulg.

eorum Franci erant indigenae, multam reverentiam pietatemque circa
 templa exercebant, utpote rectam de Deo sententiam amplexi, ut supra
 dixi, eademque cum Romanis sacra colentes. Alemannica vero gens
 universa (aliter enim hi circa religionem sunt affecti) templa irreve-
 renter diripiebant, suisque ornamentis spoliabant, multas quidem
 amulas sacras, sive vasa lustralia et aspergilla ex puro auro, quam-
 plurimos etiam calices et acerras, et quaecunque mysticis caeremoniis
 peragendis erant consecrata, spoliantes, propriis suis possessionibus
 adscribebant. Sed ne his quidem rebus contenti, tecta ipsa sacrorum
 templorum diruebant, et fundamenta subvertebant; cruoreque et
 sanie delubra circumfuebant, arva etiam segetesque polluebantur, cum
 per eas passim cadavera insepulta sparsa iacerent. Sed non multo
 post divina vindicta est subsecuta. Alii enim bello, alii morbo peri-
 erant, neque quisquam eorum priori spe potitus est. Iniustitia
 enim et Dei contemptus fugienda quidem semper et noxia sunt, prae-
 cipue vero in proeliis et conflictibus. Patriam enim patriaque insti-
 tuta propugnare, eaque pessumdare molientibus obsistere, omnibusque
 eos viribus propulsare, aequum sane fuerit valdeque generosum: qui
 vero lucri causa, et hostilitate, quae nulla iusta causa nitatur, alienis

A. C. 553 γόμενοι, οὔτοι δὲ ἀλαζόνες εἰσὶ καὶ ἀτάσθαλοι, οὔτε θέμιν
I. I. 27 εἰδότες, οὔτε μέλον αὐτοῖς εἰ τὸ θεῖον νεμεσᾷ τοῖς γιγνομένοις.

Ἐπιπράτοι ποιναί γε αὐτοὺς μετίωσιν ἀκριβεῖς, καὶ σφίσι βρ
ἀνηκέστους συμφορὰς τὰ πράγματα τελευτῶσιν, εἰ καὶ ἐπὶ
βραχὺ εὐήμερεῖν νομισθεῖεν. ὅποια καὶ τότε τοῖς ἀμφὶ Λεύ-5
θαρίν τε καὶ Βουτιλίον βαρβάρους ξυνέβη.

β'. Ἐπειδὴ γὰρ ταῦτα ἔδρασαν, καὶ πολὺ τι λαφύρων
περιεβάλλοντο χρῆμα, ἤδη τε τὸ ἔαρ παρηχίκει, καὶ ἡ τοῦ
θέρου ἡμαζεν ᾠρα, Λευθαρίῳ μὲν, θατέρῳ τῶν ἡγεμόνων,
βουλομένη ἦν οἰκαδὲ ἀπονοστήσαι, καὶ τοῦ ὄλβου ἐμπιπλά-10
σθαι. ἔστειλεν δὲ ὡς τὸν ἀδελφὸν ἀγγελιαφόρους, παρα-
κελευόμενος καὶ τόνδε ὡς τάχιστα ἐπανιέναι, χαίρειν εἰπόντα

P. 37 τῷ πολέμῳ, καὶ τῇ ἀδελφῷ τύχῃ τῶν ἐσομένων. Βουτιλίνος δὲ
καὶ ὅτι ὁμομύχει τοῖς Γότθοις, ἢ μὴν ξυνάρασθαι αὐτοῖς τὸν
πρὸς Ῥωμαίους ἀγῶνα, καὶ ὅτι αὐτὸν ἐκείνοι ἐθώπευον, βα-15
σιλέα σφῶν ἀναδειξείν ἐπιθρουλλοῦντες, ἐδόκει οἱ μενετέα εἶναι,
καὶ τὰ ξυγκείμενα διαγυστέον. καὶ ὁ μὲν τούτων δὴ ἔνεκα ἔμενέ
τε αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐξηρτύετο. Λεύθαρις δὲ ἅμα

2. νεμεσᾶν R. 7. ἐπειδὴ γὰρ R., ἐπεὶ γὰρ vulg. 8. ἤδη
τότε ἔαρ R., quod praeferram, si post Λευθαρίῳ insereret οὖν.
Intrp. vulgatam exprimit. 10. βουλευομένη R. 11. ἔστειλεν
R. Lugd., ἔστειλε edd. δὲ ὡς R., δὲ καὶ ὡς vulg. 12. ἐπι-
έναι R. 14. ὅτι ins. ex R. ὁμομύχει R. τοῖς Γότθοις R.,
τῷ Γότθῳ vulg. 16. ἐπιθρουλλοῦντες R., ἐπιθρουλλεῖ τ' Lugd.,
ὡς ἐπιθρουλλεῖτο vulg., Intrp. ac sumt imperatorem fore se praed-
dicarent. 17. ἔνεκα R., ἔνεκεν vulg.

in vadunt, eos a quibus nulla iniuria sunt provocati infestantes, hi certe vesani impiique fuerint; neque quid ius ac fas sit norunt, neque iis curae est an Deus maleficiis offendatur. Idcirco acerrimae eos poenae manent, resque ipsis in extremas atque irremediabiles calamitates desinaunt, tametsi ad breve aliquod tempus prospere rem gerere videantur. Ac talia quidem etiam tunc Leutharim Butilinumque sectantibus copiis evenere.

2. Nam hi rebus hisce perpetratis, cum iam ingentem spoliorm vim coacervassent, et iam praeterlapso vere vigeret aestas; alteri quidem ducum, Leuthari videlicet, in animo erat domum reverti, et opimis spoliis suis frui, nuntiisque ad fratrem suum missis eum etiam ad domitionem hortabatur; bello et incertis rerum futurarum eventibus valere iussis. Butilinus vero etiam iureiurando se Gothis obstriaxit, proelium adversus Romanos cum ipsis aditurum; cumque illi per assentionem spargerent sese cum regem ipsorum designaturum, manendum sibi apud illos censuit, et se ad bellum instruxit. Leutharis vero cum suis copiis statim discessit: eo consilio ut postquam praedam omnem quam tutissime avexisset, domumque venisset, tum exercitum fratri suo suppeditas laturum mitteret. Sed ne ipsi quidem consilia sua ex animi sententia successerunt, neque fratri suo valde auxiliari potuit. Nam ipsi iam iter domum versus ingresso, ni-

τῆ ἀμφ' αὐτὸν δυνάμει εὐθύς ἀπεχώρει, καὶ ὡς ἂν ἀσφαλῆ- A.C. 553
 στατα τὴν λείαν διακομίση ἤπειγέτο, βεβουλευμένον αὐτῷ, ἐπει- L. I. 27
 δὲν οἴκαδε ἵκηται, τότε δὴ εὐθύς ὡς τὸν ἀδελφὸν στείλει τὸ
 στρατεύμα ξυλληψόμενον αὐτῷ τοῦ κινδύνου. ἀλλ' οὔτε ἐκείνῳ
 5 ἐς τέλος ἀπέβη τὰ δοκηθέντα, τῷ τε ἀδελφῷ οὐ μάλᾳ ἤρκεσεν
 ἐπαμῦναι. ἤδη γὰρ αὐτῷ ἀνά τὴν αὐτὴν πορείαν ἐπανερχομένῳ, B
 μέχρι μὲν Πικηνοῦ τῆς χώρας οὐδενόσι ἀντίπαλον ξυνηγέθη.
 ὡς δὲ ἐπαῦθα ὁδῶ ἰῶν ἐγεγόνει, αὐτὸς μὲν περὶ τὴν Φάνον ἐ-
 στρατοπεδεύετο τὴν πόλιν. ἔστειλλε δὲ εὐθύς, ὡς περ εἰώθει, προ-
 10 φύλακας καὶ διοπτῆρας ἄνδρας ἐς τρισχιλίους, οὐ μόνον ἐπι-
 σκευομένους τὰ πρόσω, ἀλλὰ γὰρ καί, εἶπον πολέμιοι φανείεν,
 ἀμυνομένους. Ἀρταβάνης δὲ καὶ Οὐλδαχ ὁ Οὐννος, ἐτόνχα-
 νον γὰρ ἅμα στρατεύματι Ῥωμαϊκῷ τε καὶ Οὐννικῷ εἰς Πί-
 σαυρον τὴν πόλιν ξυνειλεγμένοι καὶ ἐφεδρεύοντες τῇ παρόδῳ,
 15 οὔτοι δὴ οὖν, ἐπειδὴ ἐκείνους τοὺς προπορευτὰς ἐθέασαντο ἐν
 αὐτῷ δὴ τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἰονικοῦ κόλπου καὶ τῇ κροκάλῃ πο-
 ρευομένους, ὑπεκβάντες τοῦ ἄστεος, ἐσβάλλουσιν ἀθρόον ἐς C
 αὐτούς, εὐ μάλᾳ παρατεταγμένοι, καὶ πολλοὺς μὲν τοῖς ἕξφεσι

1. ἀμφὶ αὐτὸν R. εὐθύς ἀπεχώρει — οἴκαδε ἵκηται. Pluri-
 mum h. l. ab ea recensioe quam Lugd. exhibet, illa abit quam
 R. et Intpr. exprimunt. Nam vulg. quidem haec habet: εὐθύς
 ἀπεχώρει, βεβουλευμένον αὐτῷ, ἐπειδὴ ἀσφαλῆστατα τὴν λείαν
 διακομίση καὶ οἴκαδε ἵκηται: quae per se spectata, vix repre-
 henderes. R. autem, quum praestantioris recensiois vestigia
 conseruet, longe corruptiora exhibet, cunctis ab ἀπεχώρει us-
 que ad ἀσφαλῆστατα vocabulis omissis, aliis transpositis: εὐθύς
 τὴν λείαν διακομίση ἤπειγέτο ὡς ἂν καὶ οἴκαδε ἵκηται. Inter-
 pres denique, integerrimo codice usus, sine ullo erroris periculo
 ad veritatem ducit, dum sic vertit: *Leuthares itaque cum cete-
 ris circa se copiis praedam omnem quam primum secum deferre
 accelerabat, et domum contendere.* 3. εὐθύς add. ex R. ὡς
 R., ἐς vulg. 6. αὐτὴν ins. ex. R. et Intpr. eadem via. 7.
 Πικηνοῦ. Sic R. et Intpr., vulg. πυκνῆς. Vulc. con. Πικῆνης s.
 Πευκεντίνης. 9. ἔστειλλε R., ἔστειλε vulg. 12. ἀμυνομένους
 Cl., ἀμυνομένους R. et vulg. Οὐλδαχ R. et Intpr., Οὐλδάχης
 vulg. 15. δὴ οὖν R. et Lugd., δὲ οὖν edd. 16. Ἰονικοῦ R.

hil quidem adversi ad Picenum agrum usque accidit: cum autem eo
 progressus pervenisset, ipse quidem circa Fanum urbem castra metat-
 us est; emissis enim statim, suo more, praecursoribus et specula-
 toribus ad tria hominum millia, qui non solum anteriora loca explo-
 rant, sed, sicubi hostes comparerent, profligant: Artabanes ve ro
 et Uldach ille Hunnus, qui cum exercitu Romano pariter et Hunn ico
 ad Pisaurum urbem collecti erant, insidiis in transitu collocatis, hi,
 inquam, praecursores illos conspicati, in ipso Ionici sinus littore et
 crepidine euntes, egressi urbe, acieque optime instructa confertim in
 eos irruunt, ac multos quidem gladiis caedentes trucidant; non pauci

A. C. 553 τοὺς ἐκέλευεν τὰ πολέμια, καὶ ἐπερῶννεν τὸν θυμὸν ταῖς κα-
 I. L. 27 θημέραις μελέταις· τροχάζειν τε ἀναγκάζων καὶ ὑπὲρ τῶν
 ἵππων ἐν κόσμῳ ἀναπάλλεσθαι, ἕς τε πυρῶν [τινὰ ἐνόπλι-
 ον ὄρχησιν] περιδινεῖσθαι, καὶ θαμὰ τῇ σάλπιγγι καταβο-
 μβεῖσθαι τὸ ἐνυάλιον ἐπηχούση, ὡς μὴ πάμπαν τῷ ἀνεμιμένως⁵
 διαχειμάζειν ἐπιλελησμένοι τοῦ πολέμου, εἶτα ἐν αὐτῷ δὴ
 C τῷ ἀγῶνι μαλθακισθεῖεν. Ἐν τοιῷ δὲ οἱ βάρβαροι σχολαί-
 τερον πορευόμενοι τὰ ἐν ποσὶν ἅπαντα ἐδῆον καὶ ἐλυμαί-
 νοντο. ὑπερβάντες δὲ ὡς ἀνωτάτω Ῥώμην τε τὴν πόλιν καὶ
 ἅπασαν τὴν περιοικίδα, ἤεσαν ἀνὰ τὰ πρόσω· ἐν δεξιᾷ μὲν I O
 ἔχοντες τὰ Τυρσηνικὰ πελάγη, ἐπὶ θάτερα δὲ αὐτοῖς παρετέ-
 ταντο αἱ τοῦ Ἴονίου κόλπου ὄρημίνας. ἐπεὶ δὲ ἐς Σάμνιον, τὴν
 χῶραν οὕτω καλουμένην, ἀφίκοντο, ἐνταῦθα διεκρίθησαν ἐφ'
 D ἐκατέραν πορείαν. καὶ Βουτιλῖνος μὲν ἅμα τῷ πλείονι καὶ ἀλ-
 κιωτάτῳ στρατῷ, ἀνὰ τὰς Τυρσηνικὰς ἡῖνας ἐχώρει· καὶ I 5
 Καμπανίας τε τὰ πλείστα ἐληῖσατο, καὶ μὲν δὴ καὶ Λευκα-
 νίας ἐπέβη, καὶ εἶτα Βρεττία προσέβαλλεν, καὶ μέχρι τοῦ
 προθμοῦ προῆλθεν, ὃς δὴ Σικελίαν τε τὴν νῆσον καὶ τὸ τέμα
 τῆς Ἰταλίας ἀποκρίνει. Λεύθαρις δὲ τὰ λοιπὰ στρατεύματα
 ἐπαγόμενος, Ἀπουλίαν ἔλαχε σίνεσθαι καὶ Καλαβρίαν. καὶ I O
 ἕως Ὑδρουντος τῆς πόλεως ἔκετο, ἣ δὴ ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ Ἰδρυ-

1. ἐπερῶννεν R., ἐπερῶννυε vulg. 2. Suid. s. v. πυρῶναις:
 ἀνασκευάζων. πυρῶν R. 4. ὄρχησιν add. ex R., ita tamen ut
 verba τιν. ἐνόπλι. ὄρχ. pro glossemate includerem. θαμὰ R. Lugd.
 Suid., θαμεῖ edd. 5. ἡχούση Lugd. mg. ἀνεμιμένῳ R., Lugd.
 ἀνεμιμένως corr. pro ἀνεμιμένῳ. 6. ἐν αὐτῷ δὴ R., δὴ ἐν αὐτ. vulg.
 7. μαλακισθεῖεν R. 12. αἱ τοῦ R., τοῦ vulg. 17. Vulc. con. Βρετ-
 τῶ (sic). 20. Ἀποληῖαν R., Ἀπουληῖαν vulg. 21. ὡς edd. ἣ δὲ R.

accurate ad res bellicas condoceseri iussit, animosque quotidiana ex-
 ercitantione roborabat, in gyrum se versare cogens, agilliterque in
 equos insilire, et in modum armatae saltationis pyrrichae circummagi,
 assidueque tuba classicum canente personari, ne omnino ex remis-
 sione hibernatione obliiti bellorum in ipso praelio languescerent.
 Interea barbari lentius procedentes loca, per quae transibant, omnia
 depopulabantur et vastabant. Romam vero locaque urbi circumiecta
 longissime transgressi, ulterius tendebant; a dextra quidem Tyr-
 rhenum mare, a sinistra autem Ionici sinus littora protensa habentes.
 Postquam vero Samnium, regionem ita dictam, venissent, tum
 partitis copiis, Butilinus quidem cum maiore validioreque exercitus
 parte Tyrrenum littus legebat, et totam fere Campaniam deprae-
 dabatur, quin et Lucaniam et Bruttios deinde invasit, et ad fretum
 usque, quod Siciliam insulam et fines Italiae dirimit, pervenit: Leu-
 tharis vero reliquis copias ducens Apuliam et Calabriam infestabat,
 Hydruntem usque progressus, quae quidem urbs in littore Adriatici
 maris est sita; unde Ionius sinus initium habet. Quotquot itaque

ται τῆς Ἀδριαάδος θαλάττης, ὅθεν ὁ Ἴόνιος ἄρχεται κόλπος. A. C. 553
 ἄσοι μὲν οὖν αὐτῶν Φράγγοι ἰθαγενεὶς ἐτύγχανον ὄντες, οὗτοι I. L. 27
 δὲ φειδοῖ πολλῇ ἀμφὶ τὰ ἱερά καὶ εὐλαβεῖα ἐχρῶντο, ἅτε δὴ
 τὰ ὄρθα καὶ οἱ τοῦ κρείττονος πέρι νόμιμα προσιέμενοι, ἥπερ
 5μοι ἤδη ἐβῆθη, καὶ παραπλήσια τοῖς Ῥωμαίοις ἱεροουργούν- B
 τες. τὸ δὲ Ἀλαμανικὸν ἄπαν, (ἕτερα γὰρ ἐκείνοις ἐς τοῦτο δο-
 κεῖ,) ἐδήρουν τοὺς νεῶς ἀφειδῶς, καὶ ἀπηγλαΐζον. πολλὰς μὲν
 γὰρ κάλπεις ἱεράς, πολλὰ δὲ περιῶδαντήρια πάγχρυσσα, συγγὰ
 δὲ κύπελλα καὶ κανῶ, καὶ ὅσα ταῖς μυστικαῖς ἄγιστείαις ἀνεκ-
 10ται, ταῦτα δὲ ἀφαιρούμενοι, ἅπαντα οἰκεία κτήματα ἐποιούν-
 το. τοῖς δὲ οὐδὲ ταῦδε ἀπέχρη, ἀλλὰ τὰς τε δροφὰς τῶν ἱερῶν
 ἀνακτόρων κατέβαλλον, καὶ τὰς κρηπίδας ἀνεκίνων ἰθύρω τε
 τὰ τεμένη περιεβόρετο, καὶ τὰ λήγια ἐμιαίνετο, πολλαχοῦ νε-
 κρῶν ἀτάφων περιεβόριμμένων. ἀλλ' οὐκ ἐς μακρὰν αὐτοὺς τὰ
 15ἐνθ' ἐνδε μετήλθεν μηνίματα. οἱ μὲν γὰρ πολέμῳ, τὸ δὲ τι αὐ- V. 27
 τῶν νόσῳ διεφθάρη, καὶ οὐδεὶς ὅστις ἀπάνατο τῆς προτέρας C
 ἐλπίδος· ἀδικία γὰρ καὶ θεοῦ ἀθεραπευσία φευκτὰ μὲν αἶε
 καὶ ἀσύμφορα, μάλιστα δὲ ἐν τῷ προσπολεμῆν καὶ παρατά-
 τεσθαι. πατρίδι μὲν γὰρ ἐπαρῆγειν καὶ νόμοις πατρίοις, καὶ
 20τοῖς ταῦτα λυμαινομένοις ἥκιστα ἐφιέται, ἀλλὰ παντὶ σθένει
 ἀμύνεσθαι, ὅσιόν τι ἂν εἴη καὶ μάλα γενναῖον. ὅσοι δὲ κέρδους
 ἕκατι καὶ δυσμενεῖας ἀλόγου, μηδὲν ἐπίκλημα ἔνδικον ἔχοντες,
 ἔπειτα φροιτῶσιν ἀνὰ τὴν ὀθνεῖαν, τοὺς μηδὲν ἡδικηκότας. σι-
 4. καὶ οἱ R., vulg. καὶ B. 9. κύπελα edd. 11. τὰδε R.,
 ταῦτα vulg.

eorum Franci erant indigenae, multam reverentiam pietatemque circa
 templa exercebant, utpote rectam de Deo sententiam amplexi, ut supra
 dixi, eademque cum Romanis sacra colentes. Alemannica vero gens
 universa (aliter enim hi circa religionem sunt affecti) templa irreve-
 renter diripiebant, suisque ornamentis spoliabant, multas quidem
 amulas sacras, sive vasa lustralia et aspergilla ex puro auro, quam-
 plurimos etiam calices et acerras, et quaecumque mysticis ceremoniis
 peragendis erant consecrata, spoliantes, propriis suis possessionibus
 adscribebant. Sed ne his quidem rebus contenti, tecta ipsa sacrorum
 templorum diruebant, et fundamenta subvertebant; cruoreque et
 sanie delubra circumfluebant, arva etiam segetesque polluebantur, cum
 per eas passim cadavera insepulta sparsa iacerent. Sed non multo
 post divina vindicta est subsequuta. Alii enim bello, alii morbo peri-
 erant, neque quisquam eorum priori spe potitus est. Iniustitia
 enim et Dei contemptus fugienda quidem semper et noxia sunt, praeci-
 pue vero in proeliis et conflictibus. Patriam enim patriaque iusti-
 tuta propugnare, eaque pessumdare molientibus obsistere, omnibusque
 eos viribus propulsare, aequum sane fuerit valdeque generosum: qui
 vero lucri causa, et hostilitate, quae nulla iusta causa nitatur, aliena

A. C. 553 *νόμοι*, οὗτοι δὲ ἀλαζόνες εἰσὶ καὶ ἀτάσθαλοι, οὔτε θέμιν
I. L. 27 *εἰδότες*, οὔτε μέλον αὐτοῖς εἰ τὸ θεῖον νημεσῶ τοῖς γιγνομένοις.

Ποιῶντες γάρ ποινὰ γὰ αὐτοὺς μετῴσιν ἀκριβεῖς, καὶ σφίσι βλάπτοντες ἀνηκέστους συμφορὰς τὰ πράγματα τελευτῶσιν, εἰ καὶ ἐπὶ βραχὺ εὐημερεῖν νομισθεῖεν. ὅποια καὶ τότε τοῖς ἀμφὲ *Λεύ-5* *θαρίν* τε καὶ *Βουτιλίον* βαρβάρους ξυνέβη.

β'. Ἐπειδὴ γὰρ ταῦτα ἔδρασαν, καὶ πολὺ τι λαφύρων περιεβάλλοντο χρῆμα, ἤδη τε τὸ ἕαρ παρηγήκει, καὶ ἡ τοῦ θέρους ἤκμαζεν ὥρα, *Λευθαρίῳ* μὲν, *Θατέρῳ* τῶν ἡγεμόνων, βουλομένη ἦν οἰκαδε ἀπονοστήσαι, καὶ τοῦ ὄλβου ἐμπιπλά-10 σθαι. ἔστειλλεν δὲ ὡς τὸν ἀδελφὸν ἀγγελιαφόρους, παρακελεύόμενος καὶ τόνδε ὡς τάχιστα ἐπανιέναι, χαίρειν εἰπόντα
P. 37 *τῷ* πολέμῳ, καὶ τῇ ἀδύλῳ τύχῃ τῶν ἐσομένων. *Βουτιλίνο*ς δὲ καὶ ὅτι ὀμωμόκει τοῖς *Γότθοις*, ἢ μὴν ξυνάρασθαι αὐτοῖς τὸν πρὸς *Ῥωμαίους* ἀγῶνα, καὶ ὅτι αὐτὸν ἐκεῖνοι ἐθώπευον, βα-15 *σίλῃ* σφῶν ἀναδειξεῖν ἐπιθρολλοῦντες, ἐδόκει οἱ μενετέα εἶναι, καὶ τὰ ξυγκείμενα διανυστέον. καὶ ὁ μὲν τούτων δὴ ἕνεκα ἔμενέ τε αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐξηρτύετο. *Λεύθαρι*ς δὲ ἄμα

2. νημεσῶν R. 7. ἐπειδὴ γὰρ R., ἐπεὶ γὰρ vulg. 8. ἤδη τὸ τε ἕαρ R., quod praeferreret, si post *Λευθαρίῳ* insereret οὖν. Intrp. vulgatam exprimit. 10. βουλομένη R. 11. ἔστειλλεν R. Lugd., ἔστειλε edd. δὲ ὡς R., δὲ καὶ ὡς vulg. 12. ἐπιέναι R. 14. ὅτι ins. ex R. ὀμωμόκει R. τοῖς *Γότθοις* R., τῷ *Γότθῳ* vulg. 16. ἐπιθρολλοῦντες R., ἐπιθρολλεῖ τ' Lugd., ὡς ἐπιθρολλεῖτο vulg., Intrp. ac suam imperatorem fore se praedicarent. 17. ἕνεκα R., ἕνεκεν vulg.

invadunt, eos a quibus nulla iniuria sunt provocati infestantes, hi certe vesani impiique fuerint; neque quid ius ac fas sit norunt, neque iis curae est an Deus maleficiis offendatur. Idcirco acerrimae eos poenae manent, resque ipsis in extremas atque irremediabiles calamitates desinaunt, tametsi ad breve aliquod tempus prospere rem gerere videantur. Ac talia quidem etiam tunc Leutharim Butilinumque sectantibus copiis evenere.

2. Nam hi rebus hisce perpetratis, cum iam ingentem spoliorm vim coacervassent, et iam praeterlapso vere vigeret aestas; alteri quidem ducum, Leuthari videlicet, in animo erat domum reverti, et opimis spoliis suis frui, nuntisque ad fratrem suum missis eum etiam ad domuitionem hortabatur; bello et incertis rerum futurarum eventibus valere iussis. Butilinus vero etiam iureiurando se Gothis obstrinxit, proelium adversus Romanos cum ipsis aditurum; cumque illi per assentationem spargerent sese eum regem ipsorum designaturum, manendum sibi apud illos censuit, et se ad bellum instruxit. Leutharis vero cum suis copiis statim discessit: eo consilio ut postquam praedam omnem quam tutissime avexisset, domumque venisset, tum exercitum fratri suo suppetias laturum mitteret. Sed ne ipsi quidem consilia sua ex animi sententia successerunt, neque fratri suo valde auxiliari potuit. Nam ipsi iam iter domum versus ingresso, ni-

τῆ ἀμφ' αὐτὸν δυνάμει εὐθύς ἀπεχώρει, καὶ ὡς ἂν ἀσφαλές A.C. 553
 στατα τὴν λείαν διακομίση ἠπέλεγτο, βεβουλευμένον αὐτῷ, ἐπει- I. I. 27
 δὴν οἴκαδε ἵκηται, τότε δὴ εὐθύς ὡς τὸν ἀδελφὸν στείλαι τὸ
 στρατεύμα ξυλληψόμενον αὐτῷ τοῦ κινδύνου. ἀλλ' οὔτε ἐκείνῳ
 5 ἐς τέλος ἀπέβη τὰ δοκηθέντα, τῷ τε ἀδελφῷ οὐ μάλᾳ ἤρκεσεν
 ἐπαμῦναι. ἤδη γὰρ αὐτῷ ἀνὰ τὴν αὐτὴν πορείαν ἐπανερχομένῳ, B
 μέχρι μὲν Πικηνοῦ τῆς χώρας οὐδενότι ἀντίπαλον ξυνηγέχθη.
 ὡς δὲ ἐνταῦθα ὁδῷ ἰὼν ἐγεγόνει, αὐτὸς μὲν περὶ τὴν Φάνον ἐ-
 στρατοπεδεύετο τὴν πόλιν. ἔστειλλε δὲ εὐθύς, ὡς περ εἰώθει, προ-
 10 φύλακας καὶ διαπτήρας ἄνδρας ἐς τρισχιλίους, οὐ μόνον ἐπι-
 σκευομένους τὰ πρόσω, ἀλλὰ γὰρ καὶ, εἶπον πολέμιοι φανεῖν,
 ἀμυνομένους. Ἄρταβάνης δὲ καὶ Οὐλδαχ ὁ Οὐννος, ἐτίγγχα-
 νον γὰρ ἅμα στρατεύματι Ῥωμαϊκῷ τε καὶ Οὐννικῷ εἰς Πί-
 15 σαυρον τὴν πόλιν ξυνειλεγμένοι καὶ ἐφεδρεύοντες τῇ παρόδῳ,
 αὐτῷ δὴ οὖν, ἐπειδὴ ἐκείνους τοὺς προπορευτὰς ἐθάύσαντο ἐν
 αὐτῷ δὴ τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἰονικοῦ κόλπου καὶ τῇ κροκάλῃ πο-
 20 ρευομένους, ὑπεκβάντες τοῦ ἄστεος, ἐσβύλλουσιν ἀθρόον ἐς C
 αὐτούς, εὐ μάλᾳ παρατεταγμένοι, καὶ πολλοὺς μὲν τοῖς ξίφει

1. ἀμφὶ αὐτὸν R. εὐθύς ἀπεχώρει — οἴκαδε ἵκηται. Pluri-
 mum h. l. ab ea recensione quam Lugd. exhibet, illa abit quam
 R. et Intrpr. exprimunt. Nam vulg. quidem haec habet: εὐθύς
 ἀπεχώρει, βεβουλευμένον αὐτῷ, ἐπειδὴν ἀσφαλέςστατα τὴν λείαν
 διακομίση καὶ οἴκαδε ἵκηται: quae per se spectata, vix repre-
 henderes. R. autem, quum praestantioris recensione vestigia
 conseruet, longe corruptiora exhibet, cunctis ab ἀπεχώρει us-
 que ad ἀσφαλέςστατα vocabulis omissis, aliis transpositis: εὐθύς
 τὴν λείαν διακομίση ἠπέλεγτο ὡς ἂν καὶ οἴκαδε ἵκηται. Inter-
 pres denique, integerrimo codice usus, sine ullo erroris periculo
 ad veritatem ducit, dum sic vertit: *Leuthares itaque cum cete-
 ris circa se copiis praedam omnem quam primum secum deferre
 accelerabat, et domum contendens.* 3. εὐθύς add. ex R. ὡς
 R., ἐς vulg. 6. αὐτὴν ins. ex. R. et Intrpr. *eadem via.* 7.
 Πικηνοῦ. Sic R. et Intrpr., vulg. πικνῆς. Vulc. con. Πικένης 8.
 Πευκετινῆς. 9. ἔστειλλε R., ἔστειλε vulg. 12. ἀμυνομένους
 Cl., ἀμυνομένους R. et vulg. Οὐλδαχ R. et Intrpr., Οὐλδάχης
 vulg. 15. δὴ οὖν R. et Lugd., δὲ οὖν edd. 16. Ἰωνικοῦ R.

hil quidem adversi ad Picenum agrum usque accidit: cum autem eo
 progressus pervenisset, ipse quidem circa Fanum urbem castra meta-
 tus est; emissis etiam statim, suo more, praecursoribus et specula-
 toribus ad tria hominum millia, qui non solum anteriora loca explo-
 rant, sed, sicubi hostes comparerent, profligarent: Artabanes ve ro
 et Uldach ille Hunnus, qui cum exercitu Romano pariter et Hunn ico
 ad Pisaurum urbem collecti erant, insidiis in transitu collocatis, hi,
 inquam, praecursores illos conspicati, in ipso Ionici sinus littore et
 crepidine euntes, egressi urbe, acieque optime instructa confertim in
 eos irruunt, ac multos quidem gladiis caedentes trucidant; non pauci

- A. C. 553 παίοντες διεγρῶντο. ἔνιοι δὲ αὐτῶν ὑπὲρ τὸ κρημνῶδες καὶ ἀπεβ-
 I. I. 27 ῥωγὸς τῆς ἡϊόνος ἀναβάστες, ἔπειτα κατὰ τοῦ πρᾶνοῦς ὑπο-
 φερόμενοι, καὶ ἐς τὴν θάλατταν κατακάρᾳ ἐκπίπτοντες, ἀπώλ-
 λυντο, ἐμφορούμενοι τοῦ ῥοθίου. ἐπῆρται γὰρ πως ἐνταῦθα
 ἡ ἀκτὴ, καὶ ὡσπερ γεώλοφόν τι ἀποτελεῖ, οὐ πανταχόθεν βα-5
 τόν τε καὶ ἐπίδρομον, οὐδὲ οἶον τοῖς ἐπ' ἄκρου γιγνόμενοις
 εὐκόλους παρέχειν τὰς ἀναβάσεις, ἀλλ' ὀλισθηρὸν, ὡς τὰ πολλὰ,
 καὶ σφραγγῶδες καὶ ἐς τὸ βαθνύμενον τῆς ῥημῆνος ἐπικεκλι-
 D μένον. οὕτω δὴ οὖν τῶν πλείστων διαφθειρομένων, καθορῶν-
 τες οἱ ἄλλοι ἔφυγον οὐδενὶ κόσμῳ, βοῆ τε ζὺν πολλῇ καὶ οἰμωγῆ¹⁰
 ἀνὰ τὸ στρατόπεδον εἰσπεσόντες, θορύβου καὶ ταραχῆς ἅπαντα
 ἐπλησαν, ὡς αὐτίκα μᾶλα τῶν Ῥωμαίων ἐπελευσομένων. αὐ-
 τός τε δὴ οὖν Λεύθαρις διανίστατο ἐς παράταξιν, καὶ ἅπαν
 τὸ στράτευμα ἐκινεῖτο καὶ τοίνυν, ἀναλαβόντες τὰ ὄπλα, ἐς
 φάλαγγα καθίσταντο, βαθεῖάν τε καὶ ἐπιμέγα παρατεταμένην.¹⁵
 ἐν τούτοις δὲ αὐτῶν κατασιάντων, καὶ οὐδὲν ὄτιοῦν αὐτοῖς
 ἕτερον ἐν νῶ τίθεσθαι παρέχοντος τοῦ καιροῦ, οἱ πλείστοι τῶν
 αἰχμαλώτων ἀφύλακτοι ἀθρόον γεγενημένοι, ἀπεχρῶντο ἐν
 δεόντι τῇ τῶν πολεμίων ἀσχολίᾳ· αὐτοὶ τε γὰρ ὡς τάχιστα διε-
 δίδρασκον, καὶ τῶν λαφύρων ὅποσα οἶόν τε ἦν ἐς τὰ ἐχόμενα²⁰
 P. 38 φρούρια διεκόμισαν.
 V. 28 γ'. Ἐπεὶ δὲ Ἀρταβάνης τε καὶ Οὐλδαχ, ὄντο γὰρ οὐκ ἀξιο-
 2. Suid. s. v. κατακάρᾳ: ἐκ τοῦ πρᾶνοῦς ὑποφαινόμενοι, μοχ
 ἐκπίπτοντες. 3. θάλασσαν vulg. 6. ἐπίδρομον R., εὐεπι-
 δρομον' vulg. 7. ἀναβάσεις. Intrp. descensum, Lugd. mg. ἴσ.
 καταβάσεις. 10. ἔφυγον R. 12. αὐτίκα τῶν Ῥωμαίων μᾶλα
 R. αὐτός δὴ R. 22. Οὐάλδαχ R. γὰρ ins. ex R.

cum praerupta litoris praecipitia conscendissent, in declive delati, pronique in mare provoluti, et procellis abrepti perierunt. Subrigit enim se quodammodo ea parte litus, et veluti collem quandam facit, non omni ex parte accessibilem et pervium, quique, ubi in eius summitatem ventum fuerit, nequaquam facilem praebet descensum; sed maxima sui parte praecipitiis ad lapsum proclivibus et hiantibus obnoxium, et in profundiorē maris crepidinem vergentem. Alii itaque quamplurimos ita pereuntes conspicati, absque ullo ordine fugerunt, et cum ingenti clamore atque eiulatu ad exercitum delati perturbatione et tumultu omnia implerunt, ut iamiam ingruentibus Romanis. Leutharis vero ad proelium se comparans, omnem exercitum movebat. Illi arreptis armis aciem instruebant, densam pariter et in longum protensam. Hoc ergo pacto constitutis ipsis, neque opportuniore consilio in mentem veniente, plurimi captivi incustoditi relictī, hostium occupatione opportune usi, quam celerrime aufugerunt, et quicquid poterant spoliū in proxima castella transtulerunt.

3. Cum vero Artabanes simul et Uldach impares sese commit-

μαχοι εἶναι, ἥμιστα ἐπεξήγον τὸ στρατεύμα, τότε δὴ οἱ Φράγ-
 γοι διελύετο μὲν αὐτοῖς ἡ παράταξις, κατὰ σφῶς δὲ γινόμενοι I. I. 27
 καὶ γνωματεύοντες, διεγίνωσκον ὁπόσων ἐτύγγανον ἀφρημένοι.
 πρὶν γε δὴ οὖν καὶ ἕτερόν τι παθεῖν, ἐδόκει αὐτοῖς ἐν καλῷ
 5 ἔσσεσθαι, εἶγε ὡς τάχιστα ἐκ Φάνου τῆς πόλεως ἀναστάντες,
 ἴοιεν ἀνὰ τὰ πρόσω. καὶ τοίνυν αὐτίκα ἐχώρουν, ἀφέντες δὲ
 ἐν δεξιᾷ τὸν Ἴονιον κόλπον καὶ ἄπασαν τὴν παρακτίον τε καὶ
 ψαμαθῶδη πορείαν, ἀνὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀπινναίου ὄρους
 ἐπορεύθησαν. οὕτω τε ἰδὺ Ἀιμιλείας καὶ Ἀλπισκοτίας ἐλδόν-
 10 ιοτες, μόλις τὸν Πιάδον ἐπεραιούντο. καταλαβόντες δὲ Βενετίαν
 τὴν χώραν, ἐς Κένετα τὴν πόλιν κατήκοον οὖσαν σφῶν ἐν τῷ
 τότε ἠδύλζοντο, αὐτοῦ τε τολοιπὸν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διαιωόμε-
 νοι, ἡσχαλλόν γε ὅμως καὶ ἐδυσφόρου, καὶ πολὺ τι ὑπῆρχε
 15 διαφανές τῆς γνώμης τὸ ἀνιῶμενον. αἴτιον δὲ ἦν, ὅτι δὴ αὐτοῖς
 ἐλάχιστα ἐκ τῆς λείας ἐλείπετο, καὶ ἐδόκει ἄκαρπα καὶ ἀνόνητα
 διαπεπονθῆναι. ἀλλ' οὐ μέχρι τοῦδε μόνον αὐτοῖς τὰ τῶν δυσ-
 τυχημάτων ἐχώρει. ὀλίγη γὰρ ὕστερον καὶ νόσος τις λοιμώδης
 ἐφθειρε τὰ πλήθη ἑξαπινναίως ἐπεισεσοῦσα. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν
 20 μοχθηρὸν ἀποκαλοῦντες τὸν περικείμενον σφίσιν ἄερα αἴτιον
 τοῦ πάθους γεγενῆσθαι ἡγοῦντο. οἱ δὲ ὅτι πολέμους τε
 συχροὺς καὶ ὄδοιπορίας μακρὰς διανύσαντες, ἀθρόον ἐς τὸ
 3. δπόσων R., δπόσα vulg. 8. Ἀπινναίου R., Ἀπιναιου vulg.
 9. Ἀλπεις Κοτίας Lugd. mg. Verum *Alpiscotia* *Agathiae* singularis
 numerus est. 11. Κένετα R., Κενεσιὰ vulg., Intp. *Cenedam*. κα-
 τήκοον οὖσαν R., vulg. οὖσαν post τότε legitur. 13. ἡσχαλλόν
 τε R. 15. Intp. *tanta ex praeda*; f. legebat: ἐκ τοσαύτης. 19. πε-
 ρικείμενον R., Intp. *circumiectorum locorum*, παρακείμενον vulg.
 20. ἐκείνου R., ἐκείνον vulg.

tendo proelio censes copias nequaquam educerent, tum Franci soluta acie in castra reversi cognoverunt quantam iacturam fecissent. Quocirca priusquam gravius aliquod damnum acciperent, visum est eis consultum, si quam citissime motis a Fano urbe castris ultra progredierentur. Statim itaque processerunt, relicto ad dextram Ionio sinu et littorali universa arenosaque via, ad radices Apennini montis iter fecerunt; atque ita recta Aemiliam et Alpes Cottias versus euntes, aegre Padum traiecerunt. Cum vero in ditionem Venetam venissent, ad Cenetam urbem per id tempus ipsis subditam stationem habuerunt, ibi deinceps in tuto commoraturi. Dolebant tamen molestique ferebant, et summum quandam moerorem prae se ferebant, quod ipsis perquam exiguum e praeda esset reliquum, videbanturque sibi irritos inutilesque labores perpassi. Sed non his terminis ipsorum calamitas fuit circumscripta. Paulo enim post, pestilens quidam morbus repente incidens multitudinem absumsit; et nonnulli quidem illorum ambientis aëris pravitatem incusabant, causam morbi ei adscribentes: alii vero, quod continuis bellis et longis itineribus peractis repente ad otiosam mollemque vitam essent tra-

A. C. 553 ἀβροδίαιτον μετεβέβληντο, τὴν τῆς διαίτης παραλλαγὴν ἤτιϋόντο,
 L L 27 τὴν δὲ γε ἄς ἀληθῶς ἀρχὴν τε καὶ ἀνάγκην τῆς συμφορᾶς οὐ
 C μάλα διενουοῦντο. ἦν δὲ ἄρα οἶμαι ἡ ἀδικία, καὶ τὸ περιϋβρί-
 σθαι πρὸς αὐτῶν τὰ τε θεῖα ἀφειδῶς καὶ ἀνθρώπεια νόμιμα.
 αὐτὸς δὲ οὖν ὁ στρατηγὸς καὶ μάλα ἐνδηλος ἦν, ὅτι δὴ αὐτὸν δ
 θεήλατοι μετῆλθον ποινάι. παραπλήξ τε γὰρ ἐγεγονέει, καὶ ἐλίττα
 περιφανῶς, καθάπερ οἱ ἔκφρονες καὶ μεμηγότες, κλόνος τε
 αὐτὸν ἐπέεγε μυριός, καὶ οἰμωγὰς ἀφίει βαρείας· καὶ νῦν μὲν
 πρηγῆς, νῦν δὲ καὶ ἐπὶ θάτερα ἐν τῷ ἐδάφει κατέπιπτεν ἀφρῶ
 τε πολλῶ τὸ στόμα περιεῤῥεῖτο· καὶ τὸ ὄφθαλμῶ βλοσυρῶ γειο
 ἦστην καὶ παρατετραμμένω. ἐς τοῦτο δὲ ἄρα ὁ δελταῖος ἀπῆκτο
 μανίας, ὥστε ἀμέλει καὶ τῶν οἰκείων μελῶν ἀπογεύσασθαι.
 D ἔχόμενος γὰρ δῶαξ τῶν βραχιόνων καὶ διασπῶν τὰς σάρκας,
 κατεβίβρωσκέ γε αὐτὰς ὥσπερ θηρίον διαλιχμῶμενος τὸν ἰχῶρα.
 οὔτω δὲ ἑαυτοῦ ἐμπιπλάμενος, καὶ κατασμικρὸν ὑποφθινύθων,¹⁵
 οἰκτροτάτα ἀπεβίω. ἔθνησκον δὲ χύδην καὶ οἱ ἄλλοι, οὐδεν-
 ὅτι καὶ ἀνέντος τοῦ κακοῦ, ἕως ἅπαντες διεφθάρησαν. καὶ
 πυρετῶ μὲν οἱ πλείστοι πιεζόμενοι, νηγαλέοι γε ὅμως ἀπαύ-
 λυντο. ἐνόις δὲ καὶ ἀποπληξία ἐνέσκηπτεν ἰσχυρὰ καὶ ἐτέρους
 καρηβαρία, καὶ παραφροσύνη ἐτέρους. ποικίλα μὲν γὰρ αὐτοῖς²⁰
 ἐπεφέρετο πάθη, ἅπαντα δὲ εἰς ὄλεθρον ἀπεκρίνετο. Λευθα-
 2. τῆς συμφορᾶς add. ex R. et Intpr. necessitatem calamitatis.
 4. τὰ τε θεῖα ἀφειδῶς R., ἀφειδῶς τὰ τε θεῖα vulg. 9. καὶ
 post νῦν δὲ. ex R. 10. βλοσυρῶ R. et corr. Lugd., βλοσυρῶ
 vulg. 14. διαλιχμῶμενος R. 15. ὑποφθινύθων R., ὑπο-
 φθινύθων vulg. 18. πιεζόμενοι R. Lugd. (Cl.), Intpr. degrava-
 ta, Par. πεσόμενοι, Ed. pr. πιεσόμενοι. 20. καρηβαρεῖν R. αὐ-
 τῶ R. 21. ἐπεφέρετο R. Lugd. (Cl.), ἐπεφέρητο edd.

ducti, vitae immutationem in causa esse putabant. At ipsam revera originem necessariamque causam mali plane non intelligebant, quae profecto erat iniustitia, et divina pariter atque humana iura ab ipsis proculcata. Ipsum itaque ducem videre, erat evidenter poenis divinitus immissis obnoxium: insania enim manifestaue rabie, instar eorum, qui mente capti furere solent, corripiebatur, multaque vertigine agitabatur, gravesque eiulatus edebat, modo pronus, modo in alterutrum latus in solum procidens, multamque ex ore spumam ciens; oculi etiam ipsi erant torvi, horrendumque in modum inversi; eo denique insaniae venerat miser, ut ne a suis quidem membris degustandis abstineret. Assidue enim mordicus brachiis suis inhaerens, et carnes dentibus convellens, eas instar ferae alicuius bestiae dilaniabat, promanantem saniem lambens, atque ita sui ipsius satur paulatimque contabescens miserrime periit. Extincti vero sunt universim etiam ceteri, nihil penitus se remittente malo, donec omnes interierunt; ac febre quidem plurimi pressi, sana tamen mente perierunt; nonnullos autem gravissima apoplexia affixit, alios capitis gravedo,

ρίῳ μὲν οὖν καὶ τῷ οἱ ἐπομένῳ ὁμίλῳ, ἐς τὸδε τύχης ἰσὺ τῆς A. C. 553
ἐκστρατείας ἐτελεύτα. I. L. 27

δ'. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐν Βενετία ξυνέβαινε, Βουτιλλίνος 39
ἄτερος στρατηγός, τὰ μέχρι τοῦ πορθμοῦ τῆς Σικελίας πολί-
5σματὰ τε καὶ φρούρια σχεδὸν τι ἅπαντα λυμνηάμενος, ἐπαγγέει
αὐτῆς ὡς τάχιστα ἰθὺ Καμπανίας τε καὶ Ῥώμης. ἠηκῶσι γὰρ
τὸν Ναρσην καὶ τὰς βασιλέως δυνάμεις αὐτοῦ πονεῖν ἰθροῖσθαι
καὶ ἠβούλετο μὴ μέλλειν ἔτι μηδὲ ἀλᾶσθαι, ἀλλὰ παντὶ τῷ
στρατῷ παραταξάμενος, τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κίνδυνον ἀναρῶ-
10ψαι· ἐπεὶ καὶ μέρος τι οὐκ ἐλάχιστον καὶ τῆς ἀμφ' αὐτὸν στρα-
τιᾶς νόσφ' ἐαλοῦμαι καὶ διεφθείρετο. ἡδὲ γὰρ τοῦ θέρους λήγον-
τος, καὶ τοῦ φθινοπώρου ἀρχομένου, αἱ μὲν ἄμπλοποι τῷ καρπῷ
ἐβροῖοντο, οἱ δὲ χῆται τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, (ἅπαντα γὰρ
τῷ Ναρσῆ ἔμφορονέστατα προδιήρπαστο,) οἱ δὲ τοὺς βότερας B
15ἀφαιρούμενοι, καὶ ταῖς χερσὶ διαθλίβοντες, ἐνεφοροῦντο τοῦ
γλεύκους, αὐτοσχεδιάζοντες τὸν ἀνδοσμίαν. ἐνθένδε τε αὐτοῖς
ἡ γαστήρ ἐπιμέγα ἐφῆετο καὶ διέρῳει, καὶ τὸ μὲν τι αὐτῶν
ἔθνησκεν αὐτίκα, ἦσαν δὲ οἱ καὶ διεγίγοντο. πρὶν γὰρ δὴ οὖν
καὶ ἅπασιν ἐκνικῆσαι τὸ πάθος, ἐδόκει οἱ εἶναι πολεμητέα ἐς
20δ', τι ἐκβαίη. καὶ τοίνυν ἀφικόμενος ἐς Καμπανίαν, στρα-
τοπεδεύεται οὐ πόρῳ Καπύης τῆς πόλεως, ἀμφὶ τὰς ὄχθας
τοῦ Κασουλίνου ποταμοῦ. ὅς δὲ ῥέων ἐκ τοῦ ὄρους τοῦ Ἄκιν V. 29

4. ἕτερος R. 11. διαλώκει R. 13. R. in mg. ἦν δὲ. 14. βότερας
R., βότερας vulg. 16. αὐτῶν R. 21. Καπύης R., Καπούης vulg.

alios delirium. Variis enim morbis laborabant, sed omnibus in per-
niciem desinentibus. Leutharis itaque quique eum sequebantur ex-
peditio huiusmodi calamitosum habuit exitum.

4. Dum vero haec in Venetia contingunt, Buttilinus alter dux op-
pidis castellisque propemodum omnibus ad Siculum fretum usque
vastatis, statim quam citissime Campaniam versus et Romam se re-
cepit. Inaudierat enim Narsetis et Imperatoris exercitus eo conve-
nisse, et statutum erat non cunctari diutius neque animi pendere,
sed in aciem instructis omnibus copiis de rerum summa decernere;
quandoquidem non minima exercitus qui ei aderat pars morbo cor-
rupta interierat. Vergente enim iam aestate et autumno inewante,
vineae quidem uvis onustae erant; hi vero inopia aliarum rerum nec-
cessariorum (omnis enim commeatus per Narsetem prudentissime prae-
reptus erat) avulsis uvis, succoque manibus expresso, musta sese in-
gurgitabant, odoriferum vinum, quod Graeci ἀνδοσμίαν vocant, ex
tempore confidentes; unde vehementissimo alvi profluvio laborarunt:
et nonnulli quidem eorum eo interierunt, nonnulli etiam supervi-
xerunt. Priusquam itaque hic morbus omnes pervaderet, committen-
dum sibi quocunque eventu proelium censebat. Quocirca cum in
Campaniam venisset, castra non procul a Capua urbe fixit, ad ripas
Casulini fluminis, quod quidem ex Appennino monte fluens, et per

A. C. 553 ναίου, καὶ ἀνὰ τὰ ἐκείνη πεδιά περιελιττόμενος, ἕς τὴν
 I. I. 27 Τυρσηρικὴν φέρεται θύλατταν. ἐνταῦθα δὴ οὖν ἰδρύσας τὸν
 στρατὸν, χαράκωμά τε περιεβάλετο καρτερὸν, καὶ ἐπεποιθεὶ
 C τῷ χώρῳ· ὁ γὰρ ποταμὸς αὐτῷ ἐν δεξιᾷ ὑποθρέων ἀντ' ἐρύ-
 ματος εἶναι ἐδόκει τοῦ μὴ τινα ἐπιέναι, καὶ τοὺς τῶν ἄμα-5
 ξῶν τροχοὺς, ἃς δὴ ὡς πλείστας ἐπήγετο, στοιχηδὸν ἐς ἀλ-
 λήλους ἀρμόσας, ἐνέπηξε τὰ ὀπίσω τῷ ἐδάφει, ἄχρι καὶ ἐς
 τὰς πλήμνας περιχώσας, ὡς μόνα τὰ ἡμικύκλια ὑπερανέχειν
 καὶ προβεβλήσθαι. τούτοις δὴ οὖν καὶ ἑτέροις ξύλοις πολλοῖς
 ἔβαν τὸ στράτευμα ἐρυννώσας, ἕξοδὸν τινα οὐ μάλᾳ εὐρεῖανιο
 καταλέλοιπεν κενὴν τῶν περιφραγμάτων, ὡς ἐκ τῆσδε αὐτοῖς
 ἕξιή φράδιως ἢ βούλοιντο κατὰ τῶν πολεμίων ἐφόδους τε καὶ
 D ἐπανόδους ποιέσθαι. ὅπως δὲ ἂν αὐτῷ μηδὲ τὰ τῆς γεφύρας
 τοῦ ποταμοῦ ἀφύλακτα εἶη, μηδὲ γε ἐνθένδε πημαιοιντο, προ-
 καταλαμβάνει τε αὐτὴν, καὶ πύργον τινα ξύλινον ἐνταῦθα 15
 τεκτηνήμενος, ἐφίστησιν ἐν αὐτῷ ἄνδρας ὀπόσους οἷον τε ἦν
 μαχίμους τε καὶ ἄριστα ὀπλισμένους· ἐφ' ᾧ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς
 ἀμύνεσθαι, καὶ ἀπερύκειν τοὺς Ῥωμαίους διαβησίοντας. οὕτω
 δὲ ἕκαστα διαθεῖς, ᾗτό οἱ τὰ παρόντα ἐν δέοντι παρεσκευά-
 σθαι, ὡς καὶ ἐν αὐτῷ δὴ πον κεισόμενον πολέμου κατάρχεσθαι, 20
 καὶ οὐ πρότερον μάχης ἐσομένης, πρὶν ἂν ἐκείνῳ εἶη βουλο-
 μένῳ. καὶ τὰ μὲν ἀμφὶ τῷ ἀδελφῷ ἐν Βενετίᾳ ξυμβαίοντα
 P. 40 οὕτω ἐπέπυστο, ἐθανύμαζεν δὲ ὅτι δὴ αὐτῷ κατὰ τὸ ξυγκείμενον
 2. Τυρσηνὴν R. θάλασσαν R. 4. τῷ χωρίῳ R. ὁ γὰρ R., ὁ
 τε γὰρ vulg. διαθρέων R. 7. Pro τὰ δπ. R. τὰ ἐπισώτερα:
 aberravit, ut videtur, a τὰ δπισώτερα. 19. παρασκευάσθαι R.
 21. εἶη R., ἔοι vulg. 23. ἐπέπυστο R., πέπυστο vulg.

circumiacentes campos flexuose labens, in Tyrrenum mare fertur. Hic itaque locato exercitu, valido eum vallo munivit, natura loci fretus. Fluvius enim ipsi ad dextram labens, propugnaculi loco esse videbatur, ne quis ea ex parte adoriretur, et curruum, quorum maximam habebat vim, rotas ordine inter se consertas solo infixit, terra ad modiolos rotarum usque aggesta, ita ut circumferentiae dimidia tantum pars exstaret et prominere. His, inquam, aliisque multis stipitibus cum universum exercitum communisset: exitum quendam non valde amplum neque ullo septo obstructum reliquit, ut per eum facile liceret, si liberet, excursus in hostes et recursus facere. Ne vero pons quo fluvius erat stratus incustoditus esset, neve ea ex parte damnum acciperet, hunc etiam praecoccupat, et turre quadam lignea in eo exstructa strenuos in ea quantum fieri poterat optimeque armatos viros collocat, qui pontem e tuto propugnarent, et Romanos transiunt molientes propulsarent. His itaque singulis ita dispositis, omnia quam optime comparata censebat; tanquam in ipsius potestate futurum esset, bellum inchoare, neque prius proelium committi posset, quam ipsi liberet. Porro quae fratri suo in Venetis acciderant, nec-

τὸ στρατεύμα οὐκ ἐπεπόμφει καὶ ὑπετόπαζεν, ὡς οὐκ ἂν ἐς A. C. 553
 τοσοῦτον ἐμέλλησεν, εἰ μὴ τι αὐτοῖς ξυνηρέχθη δεινὸν καὶ ἀντί- I. I. 27
 ζουν πλὴν ἀλλὰ καὶ ἐκείνων ἄνευ περιέσεσθαι τῶν πολεμίων
 ἤγετο, ἅτε δὴ τῷ πλήθει καὶ ὡς ὑπερβάλλων. ἐς τρεῖς γὰρ
 5 αὐτῷ μάλιστα μυριάδας μαχίμων ἀνδρῶν ἢ λειπομένη στρα-
 τιά ξυνετάττετο ἢ δὲ τῶν Ῥωμαίων δύναμις μόλις ἐν ὀκτω-
 καίδεκα χιλιάσιν ἐτύγχανεν οὕσα.

ἔ. Αὐτὸς τε δὴ οὖν ὠδὲ πως ἄριστα εἶχε προθυμία,
 καὶ ἅπαντι τῷ στρατῷ παρεκελεύετο γινώσκειν, ὡς ὁ παρῶν
 10 οἰαγῶν οὐκ ἐπὶ σμικρῷ τινι χωρήσει, „ἀλλ' ἢ καθέξομεν,” ἔφη, B
 „τὴν Ἰταλίαν, οὐ δὴ καὶ ἕκατι ἀφικόμεθα, ἢ λειπέται ἡμῖν
 ἅπασιν ἀκλεῶς ἐνθάδε τεθνάαι. οὐκοῦν τὸδε ἡμᾶς, ὦ γενναῖοι,
 ἀν' ἐκείνου ἐλέσθαι προσήκει, ἔξδὸν ἀνδρας ἀγαθοὺς ἐν τῷ
 15 πολέμῳ γιγνομένους, ἀπόνασθαι ὧν ἐφιέμεθα.” Βουτιλίνος
 15 μὲν οὖν ταῦτά τε καὶ τὰ τοιάδε παραινῶν τοῖς πλήθεσιν οὐκ
 ἀνίει. οἱ δὲ ἐπερῶννυτο ταῖς ἐλπίσι, καὶ τὰ ὄπλα, ὡς πη
 ἐκάστω φίλον, παρεσκευάζοντο. ὠδὶ μὲν γὰρ πελέκεις ἐδή-
 γοντο πολλοὶ, ὠδὶ δὲ τὰ ἐπιχώρια δόρατα, οἱ ἄγωνες, ἐτέ-
 ρωθι δὲ τῶν ἀσπίδων αἱ διερῶγυῖαι πρὸς τὸ ἐνεργὸν μετε-
 20 ποιοῦντο, καὶ ῥαδίως αὐτοῖς ἅπαντα παρεσκευάστο. λιτὴ γὰρ C
 τοῦδε τοῦ ἔθνος ἢ ὀπλισις, καὶ οἷα οὐ τεχνιτῶν δεῖσθαι ποι-
 κίλων, ἢ μόνον ὑπ' αὐτῶν οἶμαι τῶν χωρῶν διακοσμεῖσθαι,
 3. ἐκείνων R., ἐκείνου vulg. et Intpr. 11. δὴ καὶ ἔκ. R., δὴ ἔκ. vulg.
 ἐνθάδε τεθν. R., Intpr. hic moriemur, τὸ τεθν. vulg. 17. ξυνε-
 σκευάζοντο R. 19. διερῶγυῖαι R., διερῶγυῖαι vulg. 23. f. καὶ μ.

dum inaudierat; mirabatur vero quod ei copias suas, uti inter ipsos
 convenerat, non misisset, suspicioque ipsi incidebat, non tam diu
 tardaturas fuisse, nisi eis aliquid sinistri adversique accidisset: nihilominus tamen etiam sine illis victoriam se ab hostibus reportaturum
 censebat; quippe qui vel sic copiarum multitudine esset superior.
 Qui enim ipsi reliquus erat exercitus ad triginta bellatorum millia
 accedebat, Romanorum vero exercitus vixdum erat millium octodecim.

5. Quocirca et ipse quam optime animatus erat et universum
 exercitum hortabatur, non de exigua aliqua re eo proelio decernendum
 esse, „sed aut Italiam, inquit, cuius causa venimus, obtinebimus,
 aut hoc unum iamiam nobis reliquum erit, ut omnes inglorii moriamur.
 Illud itaque nos potius, viri fortes, quam hoc, velle debemus;
 cum in nostra manu sit positum, si strenui esse velimus, quae
 optamus consequi.” Butilinus itaque hisce aliisque verbis multitudi-
 nem hortari non desistebat. Hi vero bona spe fulti, arma ut cuique
 visum erat apparabant. Alibi enim securae multae acuebantur, alibi
 patria hastilia, quae ipsi angones vocant, alibi scuta confracta, ut
 usui essent, reficiebantur, facileque ipsis omnia instruebantur. Vilis
 enim est et neglecta huius nationis armatura quaeque variis opifici-
 bus non indigeat; sed facile ab ipsis, qui ea utuntur, si quid forte

- A. C. 553 εἰ καὶ τι διαφθαρείη. Φωρῶικον μὲν γὰρ καὶ κνημίδων ἀγνώ-
 I. I. 27τες τυγχάνουσιν ὄντες, τὰς δὲ κεφαλὰς οἱ μὲν πλεῖστοι ἀσκε-
 πειῖς ἔχουσιν, ὀλίγοι δὲ καὶ κράνη ἀναδύμενοι μάχονται· γυ-
 μνοὶ δὲ τὰ στέρνα εἰσὶ καὶ τὰ νῶτα μέχρι τῆς ὀσφύος, ἐνταῦθα
 δὲ ἀναξυρίδας, οἱ μὲν λινᾶς, οἱ δὲ καὶ σκυτίνας διαζωννύ-5
 μενοι τοῖς σκέλεσι περιεμπίσχονται. ἵπποις δὲ ἥμιστο χρωῶνται,
 πλὴν σφόδρα ὀλίγων, ἅτε δὴ αὐτοῖς τὸ πεζομαχεῖν σύντρο-
 φόν τε ὄν καὶ πάτριον καὶ ἄριστα μεμελετημένον. ξίφος δὲ τῷ
 μηρῷ, καὶ ἀσπίς τῇ λαίᾳ πλευρᾷ παρηώρηται. καὶ τοῖνον τόξα
 D ἢ σφεινδόνας ἢ ἄλλα ἄττα ἐκηβόλα ὄπλα οὐκ ἐπιφέρονται, ἀλλὰ 10
 πελέκεις γὰρ ἀμφιστόμους καὶ τοὺς ἄγγωνας, οἷς δὴ καὶ τὰ πλεῖστα
 κατεργάζονται· εἰσὶ δὲ οἱ ἄγγωνες δόρατα οὐ λίαν σμικρὰ, οὐ μὲν-
 οῦν ἀλλ' οὐδὲ ἄγαν μεγάλα, ἀλλ' ὅσον ἀκοντίζεσθαι τε, εἶπον δε-
 ῆσοι, καὶ ἐς τὰς ἀγχεμάχους παρατάξεις πρὸς τὰς ἐμβολὰς ἐφι-
 κνεῖσθαι. τοῦτων δὲ τὸ πλεῖστον μέρος σιδήρῳ πάντοθεν περιέχε-15
 ται, ὡς ἐλάχιστόν τι διαφαίνεσθαι τοῦ ξύλου, καὶ μόλις ὄλον
 τὸν σαυρωτήρα· ἄνω δὲ ἀμφὶ τὸ ἄκρον τῆς αἰχμῆς καμπύλαι
 V. 30τινὲς ἀκίδες ἔξέχουσιν ἐκατέρωθεν ἐξ αὐτῆς δῆπον τῆς ἐπιδο-
 ρατίδος, ὥσπερ ἄγιστρα ὑπογναπτόμενα, καὶ ἐς τὰ κάτω
 P. 41νενεύκασιν. καὶ οὖν ἀφίησι τυχὸν ἐν συμπλοκῇ τοῦτον δὴ τὸν 20
 ἄγγωνα Φωρῶικος ἀνήρ. καὶ εἰ μὲν σώματί που ἐγχερίψειεν,
 εἰσδύεται μὲν εἴσω, ὥσπερ εἰκός, ἢ αἰχμῇ, οὔτε δὲ αὐτὸν τὸν
 βληθέντα οὔτε ἄλλον τινὰ ἐρύσαι ῥαδίως ἐνεστι τὸ δόρυ. εἶρ-
 13. δεῖσθαι R. 14. ἐφικνεῖσθαι R., ἀφικνεῖσθαι vulg. 19. ἄγγω-
 στρα vulg., ὑπογναπτόμενα R., Intpr. *coarctatae*, ὑπογναπτόμε-
 να vulg., ὑπογναμπτόμενα Lugd. 1. m. 23. οὔτε ἄλλον τινὰ
 add. R., Intpr. *neque alius quisquam*.

fractum fuerit, refici potest. Loricis enim et ocreas non norunt. Capita plerique eorum non muniunt, pauci vero galeis tecti pugnant. Pectoribus et tergoribus ad lumbos usque sunt nudis, inde braccis sive femoralibus alii lineis, alii coriaceis cincti, tibias cooperiunt. Equis vero non utuntur, nisi admodum paucis, quippe qui ad pedestrem pugnam, quae ipsis familiaris patriaque est, optime sint exercitati. Ensis femori, et scutum sinistro lateri appendet: arcubus aut fundis, vel aliis telis, quae eminus iaciuntur, non utuntur; sed ancipitibus securibus et angonibus, quibus praecipue rem gerunt. Sunt vero angones hastae quaedam neque admodum parvae, neque admodum magnae, sed et ad iactu feriendum, sicubi opus fuerit, et ubi cominus collato pede confiligendum est impetusque faciendus, accommodatae. Hae pleraque sui parte ferro sunt obductae, ita ut perparum ligni a laminis ferreis nudum conspiciatur, atque adeo vix tota imae hastae cuspis; supra vero ad extremitatem spiculi, adunci quidam mucrones utrinque prominent, ex ipso spiculo instar hamulorum reflexi, et deorsum vergentes. In conflictu itaque Francus miles hunc angonem iacit; quod telum si corpori indictum fuerit, adigitur qui-

γουσι γὰρ αἱ ἀκίδες ἔνδον ἐνεχόμεναι τῇ σαρκί, καὶ πικροτέ- A. C. 553
 ρας ἐπάγουσαι τὰς δόνας, ὥστε εἰ καὶ μὴ καιρίαν τὸν πολέ- I. I. 27
 μιον τραθῆναι ξυνενεχθείη, ἀλλὰ ταύτη γε διαφθαρήναι. εἰ
 δέ γε ἐς ἀσπίδα παγείη, ἀποκρέματα μὲν αὐτίκα ἐξ αὐτῆς,
 5 καὶ ξυμπεριάγεται, συρομένον ἐν τῷ ἐδάφει τοῦ ἀπολλήγοντος
 ὁ δὲ βληθεὶς οὔτε ἐξεκλύσαι τοῦτο δὴ δύναται τὸ δόρυ διὰ
 τὴν εἰσδυσιν τῶν ἀκίδων, οὔτε ξίφει διατεμεῖν, τῷ μὴ ἐφ- B
 κνεῖσθαι τοῦ ξύλου, ἀλλὰ τὸν σίδηρον παρατετάσθαι. ἐπειδὴν
 δὲ τοῦτο εἰσίδοι ὁ Φράγγος, ὁ δὲ ἀθρόον ἐπιβὰς τῷ ποδί καὶ
 10 ἐμπατήσας τὸν σαυρωτῆρα, καταβρίθει τὴν ἀσπίδα καὶ κατάγει,
 ὡς ὑποχαλάσαι τὴν τοῦ φέροντος χεῖρα, καὶ γυμνωθῆναι τὴν
 κεφαλὴν καὶ τὸ στέρον. τότε δὴ οὖν αὐτὸν ἀφρακτον ἐκείνος
 ἔλων ῥαδίως ἀπόλλυσιν, ἢ τὸ μέτωπον πελέκει πατάξας, ἢ δό-
 15 ρατι ἐτέρω τὴν φάρυγγα διελάσας. τοιαύτη μὲν τοῖς Φράγγοις
 ὄπλισις, καὶ ἐν τοῖσδε τὰ ἐς τὸν πόλεμον παρεσκευάζοντο.

ζ'. Ναρσῆς δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπειδὴ ταῦτα
 ἐγνώκει, αὐτίκα ὄγε ἄπαντι τῷ στρατῷ ἄρας ἐκ τῆς Ῥώμης, C
 στρατοπεδεύεται οὐ πρόρῳ τῶν πολεμίων, ἀλλ' ὅσον πατάγου
 τε ἀκούειν, καὶ διορᾶν τὸ χωράκιον· οὕτω δὲ τῶν στρατευ-
 20 μάτων ἀλλήλοις ἀναφανέντων, πολλῇ μὲν ἐκατέρωθεν ὑπῆρχεν
 1. ἐνεχόμεναι τῇ σαρκί. Inpr. *cervice latius haerens* (?). 2. Inpr.
 legebat ἐπάγουσι: *affert*. 4. ἐς om. R. 5. συρομένου R.,
 συρομένη vulg. 6. οὔτε ἐξεκλύσαι R. (Cl.), οὔτε ξυνεκλύσαι
 vulg. 9. εἰσίδοι R. 12. αὐτὸν add. ex R., Inpr. *hostem*.
 16. δ add. ex R.

dem intro, uti verisimile est, cuspis, neque is qui ictus est neque alius
 quisquam facile telum evellere potest; obstant enim acuminati illi
 hamuli altius carni inhaerentes, et acerbos cruciatus excitant, adeo ut
 etiam si hostem nequaquam letale vulnus accepisse contingat, ex eo
 tamen intereat. Si vero scuto impactum fuerit, statim ex eo propendet,
 et circumagitur, infima sui parte solum verrens et versans. Is vero qui
 ictus est, neque telum scuto evellere valet, hamulis mordicus inhae-
 rentibus, neque ense amputare, quod nimirum ad lignum pertingere
 non possit, ferreis laminis, quibus id obductum est, obsistentibus; quod
 simulac viderit Francus, confestim pede insultat, et proculcans imam
 hastam, scutum pondere sui corporis deprimit, ita ut, gestantis ma-
 nu sese nonnihillaxante ac remittente, caput et pectus nudentur. Tum
 ille nudum hostem neque munitum nactus facile trucidat, sive securi
 frontem feriens, sive alia hasta iugulum traiciens. Ac talis quidem
 est Francorum armatura, atque ita ad proelium apparabantur.

6. Narses vero Romani exercitus praetor ubi haec cognovit, sta-
 tim et ipse universo exercitu Roma educto, non procul ab hostibus
 castra locat, sed unde et strepitus exaudiri et vallum conspici posset.
 Hoc itaque modo cum duo exercitus in mutuum conspectum venis-
 sent, accurate utrinque acies instruebantur, praesidiaque et excubiae
 locabantur, et duces ordines militares obibant. Spes vero et metus,

- A. C. 553 διέταττεν. οἱ μὲν οὖν ἰππεῖς ἐκατέρωθεν ἐπὶ τῶν ἄκρων ἐτετάχατο, δοράτια φέροντες καὶ ἡέλτας, τόξα τε καὶ ξίφη παρηωρημένα ἦσαν δὲ οἱ καὶ σαρίσσας ἐκράτουν. αὐτὸς δὲ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως εἰστήκει. Ζανδαλῆς τε, ὁ τῶν ὀπαδῶν ἐπιστάτης, τοῦ τε Θηρικοῦ καὶ οἰκετικοῦ ὁπόσον οὐκ ἀπόλεμον ἦν, ἅλλα καὶ οἶδε παρήσαν. ἐπὶ ἄτερα δὲ οἱ ἀμφὶ Βαλεριανὸν τε καὶ Ἀρταβάνην, προστειγαμένον αὐτοῖς ὑποκρύπτεσθαι πρὸς βραχὺ ἀνὰ τὰ λάσια τῆς νάπης, καὶ ἐπειδὴν εἰσβάλλοιεν οἱ πολέμιοι, τότε δὴ ἀθρόον αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐπιέναι, καὶ ἀμφιβόλους ποιεῖσθαι. ἅπασαν δὲ τὴν μεταξὺ γῶραν ὁ πε-10
- V. 3α ζῶς εἶχεν. ἔμπροσθεν μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ μετωποῦ οἱ πρωτοστάται Θώρακας ποδήρεις ἐνεμμένοι καὶ κράνη καρτερώτατα τὸν συνασπισμὸν ἐπέποιήντο· ἐξῆς δὲ οἱ ἄλλοι ἐς βάθος ἀλλήλους ἐνέκειντο, ἕως εἰς τοὺς οὐραγούς ὁ ξυλλοχισμὸς ἐτελευταί· τὸ δὲ μιλὸν ἄπαν καὶ ἐκηβόλον, ὅπισθεν περιέθει καὶ ἀνέμενον τὸν καιρὸν, ἡμί-15 κα δέοι ἀκροβολίζεσθαι. ἀπεκέκριτο δὲ τόπος τοῖς Ἑρούλοις, τῆς
- P. 44 φάλαγγος τὸ μεσαίτατον, καὶ ἦν ἔτι κενός, οὐ γὰρ πω ἐκεῖνοι παρήσαν. ἐν τούτῳ δὲ ἄνδρες δύο τῶν Ἑρούλων, ἐτύγχανον γὰρ ἤδη ἠτύμοληκότες παρὰ τοὺς πολεμίους ὀλίγῳ ἔμπροσθεν, ὡς καὶ ἀγνοεῖν δὴ πον τὰ ὕστερον τῷ Σίνδουαλ βε-20

1. ἐτετάχατο R., τετάχατο vulg. 6. Pro οἱ R. καὶ. 8. εἰσβάλλοιεν R., εἰσβάλλοιεν vulg. 11. μὲν add. R. ἐπὶ μετ., R. Post πρωτοστάται addit Inpr. quibus ad bellum erat cum Romanis inita societas. 12. ἐνεμμένοι Lugd. mg. (Cl), vulg. ἐνημμένοι, R. corr. in mg. ἐνημμένοι. 13. ἐνέκειντο R. Lugd., ἀνέκειντο edd. 14. οὐραγούς R., Inpr. ad postremos usque, vulg. ἀγρούς. ὁ ξυλλοχισμὸς add. R., Inpr. agmen claudcbatur. 16. τόπος τ. Ἑρ. R., τοῖς Ἑρ. τ. vulg. 18. δύο R. Lugd., δύο edd. 20. ὕστερα R.

erat proelium, statim exercitum in phalangem instruxit atque disposuit; atque equites quidem utrinque ad alas erant collocati, hastas et peltas gestantes, arcus etiam et enses appensos, nonnulli etiam sarissas habentes. Narses vero in dextro cornu constitit. Zandalas etiam familiae magister et quotquot ex servis et domesticis bello non inepti erant, adstant. Ab utroque vero latere Valerianus et Artabanes cum suis copiis, quibus mandatum erat, ut nonnihil circa densiorem silvam laterent; cumque hostes impetum facerent, confestim in eos ex occulto irruerent omnique ex parte premerent. Omnem vero locum intermedium pedites obtinebant. In ipsa enim exercitus fronte antesignani loricas ad pedes usque demissas induti, validissimasque galeas gestantes, testudinem fecerant; post hos vero alii densa inter se serie stabant, in agros usque desinentes. Universa vero levis armatura, sagittariiique et funditores a tergo erant collocati, velitandi tempus operientes. Herulis vero in medio totius agminis locus erat designatus; neque enim adhuc illi advenerant. Interea duo Heruli, qui paulo ante ad hostes defecerant, adeo ut quid postea consilii

ἀγρίῳ τε καὶ γεγρακῶσι, προσάγει τῷ πύργῳ, ὃν δὲ ἐπὶ τῆς A. C. 553
 γεφύρας οἱ Φράγγοι ἐτύγχανον ἐξεργασμένοι, ἥπερ μοι εἶρη- L. I. 27
 ται πρότερον. καὶ οὖν ἐνταῦθα προσπελάσας τὴν ἄμαξαν, πῦρ
 ἐμβάλλει τῷ χόρτῳ, μεγίστης δὲ φλογὸς ἐξαπίνης ἀρθείσης,
 5 ὁραδίως ἅπανσα ἢ τύρσις ἐνεπίμπρατο, ἄτε δὴ ξύλοις ἐσκευα-
 σμένη. οἱ δὲ ἄνδρες τῶν βαρβάρων ὅποσοι ἐπὶ φρουρᾷ ἐτετά-
 χατο, ἐπειδὴ ἀμύνεσθαι οὐκ ἠδύνατο, ἀλλ' ἤδη πον καὶ αὐ-
 τοὶ πυρπολεῖσθαι ἤμελλον, ἔγνωσαν μεθεῖναι τὸ χωρίον, καὶ B
 οἱ μὲν μόλις ἐνθένδε διεκπεσόντες ἐπὶ τὸ σφῶν στρατόπεδον
 10 καταφεύγουσιν οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῆς γεφύρας ἐγκρατεῖς ἐγε-
 γνήνητο. Τούτων δὲ οὕτω ξυνερχθέντων, αὐτίκα οἱ Φράγ-
 γοι ταραχῆς, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐνεπίμπλαντο, καὶ πρὸς τὰ ὄπλα
 ἐχώρουν. σφαιδάζοντες τῷ θυμῷ καὶ λυττώντες, κατέχειν τε
 ἐν ἑαυτοῖς τὰ φρονήματα οὐκ ἠδύνατο, ἀλλὰ τολμηταί γε
 15 ἦσαν πέρα τοῦ μετρίου καὶ θαρσάλτοι, ὡς μηκέτι ἡρεμεῖν ἐθέ- V. 31
 λειν μῆδε διαμέλλειν, ἀλλ' αὐθιμερόν παρατάττεσθαι καὶ ταῦτα
 προεξηρημένον αὐτοῖς ὑπὸ τῶν Ἀλαμανικῶν μίαντων, μὴ δεῖν
 ἐκείνης τῆς ἡμέρας διαμάχεσθαι, ἢ γιγνώσκειν ὡς ἄρδην ἅπαν-
 τες ἀπολοῦνται. οἴμαι μὲν οὖν εἰ καὶ τῇ ὑστεραῖα ἢ καὶ καθ'
 20 ἑτέραν ἢ ξυμβολῇ ἐγεγόνει, πάντως ἂν τοῦτο ἐκεῖνο ἐπεπόν- C
 θεσαν, ὅπερ καὶ ἐν τῷ τότε ἀπέβη. οὐ γὰρ δὴ πον ἢ τῆς ἡμέ-
 ρας ἐναλλαγῇ ἀπέχρησεν ἂν αὐτοῖς ἐς τὸ μὴ οὐχὶ ποιῶς ἀπο-
 1. Suid. s. v. σεσαγμένην: παρεισάγει. 4. ἐξαπίνης R., ἐξα-
 πιναιώς vulg. 10. ἐγκρατεῖς add. ex R., Intpr. Romani e vestigio
 monte potiuntur; addit igitur εὐθὺς. Vulc. conl. κύριοι. 12.
 ἐνεπίμπλαντο R., ἀνεπίμπλαντο vulg. 16. διαμέλλειν R., δια-
 μέλειν vulg. 20. πάντες R. 22. μὴ οὐχὶ R., μὴ οὐ vulg.

bus plaustri unum multo rurali aridoque foeno onustum turri admo-
 vet, quam Franci in ponte exstruxerant, cuius supra mentionem feci.
 Hoc itaque plaustro ita ad turrim admoto, ignem foeno immittit. In-
 genti vero flamma repente sublata, facile universa turris utpote lignea
 conflagravit. Tum barbari quotquot in eius praesidio erant collocati,
 cum eam tueri non possent, ipsique incendio illo perituri videren-
 tur, stationem deserendam censuerunt; ac difficulter quidem inde de-
 lapsi, ad exercitum ipsorum confugerunt; Romani vero ponte potiun-
 tur. His ita peractis Franci statim tumultu, uti par erat, pleni ad arma
 convolant, frementes ira et rabidi, et summa animi impotentia cor-
 reпти, ultraque modum audaces et praesidentes non ultra quiescendum
 sibi censebant, neque cunctandum, sed eo ipso die proelium commit-
 tendum; quantumvis Alemannici vates praedixissent illo die confligen-
 dum non esse, aut scirent se ad unum omnes perituros. Ego vero
 ita existimo, etiam si postridie aut alio ab hoc die proelium commis-
 sum fuisset, eundem plane, qui tunc fuit, eventum futurum fuisse.
 Neque enim unius diei immutatio hoc effecisset, quo minus impietatis
 suae poenas luerent. Ceterum sive hoc ita evenerit, sive etiam for-

A. C. 553 τίσαι ὧν ἐτύγχανον ἡσεβηκότες. πλὴν ἀλλ' ὁμως εἶτε οὕτω
 I. I. 27 ξυμβάν, εἶτε καὶ ἴσως τῶν Ἀλαμανικῶν χρησιμολόγων ὅτε
 δὴ οὖν τρόπῳ τὰ ἐσόμενα ἐπιφρασασμένων, οὐ κενὸν τοῖς πολ-
 λοις οὐδὲ ἀτελεύτητον ἔδοξεν εἶναι τὸ μάντευμα. ὅπως δὲ τῶν
 ἐφεῖξῃς ἕκαστα ἐπράχθη, αὐτίκα ἐς τὸ ἀκριβὲς ὡς οἶόν τέ μοι 5
 λελέξεται.

ζ. Ὁ μὲν γὰρ τῶν Φράγγων λεὼς ᾧδὲ πως εἶχεν δομῆς,
 καὶ ἤδη αὐτοῖς τὰ ὄπλα μετεκεχείριστο. ἐξώπλισε δὲ καὶ ὁ
 Ναρσῆς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ὑπέξῃγε τοῦ στρατοπέδου, ἐφ'
 ᾧ ἐν μεταίχμιῳ γενέσθαι, οὐπερ ἔδει αὐτοὺς ἐς φάλαγγα κα-10
 D ταστῆναι. ἐν ᾧ δὲ τὸ στράτευμα ἐκεκίνητό, καὶ ἤδη ὁ στρα-
 τηγὸς τῷ ἵππῳ ἐπεβεβήκει, ἀγγέλλεται οἱ, ὡς Ἑρουλός τις ἀνὴρ,
 οὐ τῶν πολλῶν παρ' αὐτοῖς καὶ διαλαυθανόντων, ἀλλ' εὐκατρί-
 δης ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἀρίστος, ἕνα τῶν οἰκείων θεραπεύοντων
 ἀπεκτινῶς εἶη οἰκτρότατα ἐφ' ὄτι οὖν καὶ σφαλέντα. αὐτίκα 15
 δὴ οὖν ἐπισχῶν τῷ ῥυτῆρι τὸν ἵππον, παράγει ἐς μέσον τὸν
 ἀνδροφόνον, ὡς οὐχ ὅσιον ὄν ἐπὶ τὸν πόλεμον ἰέναι πρὶν ἀπο-
 λυμῆνασθαι καὶ ἀφαγνίσαι τὸ μίasma. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ πυνθα-
 νομένῳ τὸ πραχθὲν ἀνωμολόγει ὁ βάρβαρος καὶ οὐκ ἀνήνετο,
 τοῦναντίον μὲν οὖν καὶ ἐφετὸν εἶναι ἔφρασε τοῖς κεκτημένους 20

P. 43 τοὺς σφετέρους δούλους ἧ βούλονται μετιέναι, ὅτι τε καὶ οἱ
 ἕτεροι, εἰ μὴ σωφρονοῖεν, ἀλλὰ γὰρ καὶ οἶδε παραπλήσια
 πείσονται· ἐπειδὴ οὖν ὥσπερ οὐ μεταμέλον αὐτῷ τῆς παροι-
 8. αὐτοῖς R., αὐτῷ vulg. 12. ἐπιβεβήκει R. 19. ἐφετὸν emen-
 davi: nam ἐπιέναι inter alia ab optimis scriptoribus pro permit-
 tere ponitur. Intrap. licere assererat. ἐφιδόν R., ἐφικτόν vulg.
 22. παραπλήσια R., παραπλήσιον vulg.

tasse Alemannicis vatibus quocumque tandem modo futura praedicen-
 tibus, certe non vanum neque irritum id vaticinium multis est visum.
 Quo pacto autem deinceps reliqua gesta sint, accurate statim, quoad
 eius fieri poterit, dicentur.

7. Franci itaque ita animis aestuabant, et iam arma corripue-
 rant. Narses etiam suos armavit castrisque eduxit, donec ad me-
 dium inter duos exercitus spatium venisset, ubi oportebat eos in aciem
 disponi. Interea vero dum exercitus movet, et iam praetor equum
 conscenderat, nuntiatur ipsi, Herulum quendam non e multis inter
 ipsos, neque obscurum, sed nobilem imprimis illustremque virum,
 quendam e domesticis suis servis, quod aliqua in re deliquisset, mi-
 serrime interfecisse. Statim itaque adductis habenis equum sistens,
 homicidam in medium producit, tanquam fas non esset proelium adire,
 nisi caede expiata. Interrogatus ergo ab eo barbarus, cum factum
 fateretur neque inficias iret, immo e contrario assereret, liberam do-
 minis esse potestatem de servis suis pro suo arbitrio decernendi, ut
 et alii scirent, nisi officium facerent, similiter secum actum iri: cum
 itaque veluti nulla caedis perpetratae poenitudine ductus, pervicax

νίας, θρασύς γε ἦν ἔτι καὶ ὑπαγόρας καὶ λίαν φρονούντι ἐφέκει, A. C. 553
 παρακλεύεται ὁ Ναρσῆς τοῖς δορυφόροις ἀποκτείνει τὸν ἀν- I. L. 27
 θρα. καὶ ὁ μὲν ξίφει τὴν λαπαράν διατορηθεὶς ἐτεθνήκει. ὁ δὲ
 τῶν Ἑρούλων ὄμιλος, οἳα δὴ βάρβαροι, ἠνιώντο καὶ ἐχαλέπαινον,
 5καὶ ἀπόμαχοι ἕσσοθαι διενουσύντο. ὁ δὲ Ναρσῆς οὕτω πως τὸ τῆς
 μαιιφονίας ἄγος ἀποδιοκομπησάμενος, καὶ τῶν Ἑρούλων ὀλίγα
 φροντίσας, ἐχώρει ἀνὰ τὴν παράταξιν, ἀνειπὼν ἐν κοινῷ καὶ ἀνα- B
 βοήσας, ὡς ὁ γε βουλόμενος τῆς νίκης μεταλαχεῖν, ξυνεπέσθω.
 οὕτω δὴ τι ἄρα διαφανῶς ἐπεποίθει τῇ τοῦ κρείττονος ἐπικουρίᾳ,
 10καὶ ὡς ἐπὶ προδιεγνωσμένοις ἐφοίτα. Σίνδουαλ δὲ, ὁ τῶν Ἑρού-
 λων ἡγεμὼν, αἰσχρόν τι εἶναι ἠγέτο καὶ ἀγεννῆς, εἴ γε πολέμου
 τοσοῦτου ξυνεστηκότος, αὐτὸς τε καὶ ὁ ἀμφ' αὐτὸν στρατὸς
 λειποταξίου ἀλοῖεν, δόξοιεν τε τῷ μὲν ἔργῳ δεδιέναι τοὺς πο-
 λεμίους, σκῆψιν δὲ τινα καὶ προκάλυμμα τῆς δειλίας τὴν περὶ
 15τὸν τεθνεῶτα εὐνοίαν πεποιῆσθαι. οὐκ οὖν ἠρεμεῖν ἀνασχόμενος
 ἐσήμαινε τῷ Ναρσῇ ἀναμένειν, ὡς καὶ αὐτῶν ὅσον οὐπω πα-
 ρεσομένων· ὁ δὲ, μενετέα μὲν οὐκ ἔφη, μελήσειν δὲ ὅμως αὐτῷ
 ὅπως ἂν ἐν δέοντι καὶ οἷδε τάξαιτο, εἰ καὶ ὀλίγῳ ὕστερον τῷ- C
 χοιεν ἀφιγμένοι· οἱ μὲν οὖν Ἑρούλοι εὖ μάλᾳ ἐξωπλισμένοι,
 20ἐπορεύοντο βιάδην ἐν κόσμῳ.

ἦ. Ναρσῆς δὲ ἐπεὶ ἐν τῷ χάρῳ ἐγεγόνει, οὗ δὴ συμπλέ-
 κεσθαι ἐμελλεν, αὐτίκα ἐς φύλαγγα καθίστη τὸν στρατὸν καὶ

1. φρονῶντι R., Lugd. pro φονῶντι corr. in mg. φρονούντι. Vulc.
 praefert φονῶντι. 5. ἀπόμαχοι — οὕτω πως om. R. 7. ἀνα-
 βοήσας R., βοήσας vulg. 12. Suid. s. v. λειποταξίου: αὐτὸς
 γε καὶ. 13. δόξοι R. 18. τετάξαιτο R.

et iactabundus, et caedem spiranti similis permaneret, Narses licto-
 ribus, ut eum interficiant, mandat; atque is quidem ense illa perfossus,
 interiit. Herulorum vero turba, utpote barbari, dolebant moleste-
 que id ferebant, et a proelio se subducere statuebant. Narses vero,
 hoc pacto caede expiata, et de Herulis parum sollicitus, in aciem pro-
 gressus, edixit universae multitudini et proclamavit, ut quicumque
 victoriae particeps esse vellet, una secum sequeretur; usque adeo ille
 aperte divini numinis auxilio erat fretus, et veluti ad rem antea di-
 iudicatam accedebat. Sindual autem Herulorum dux turpe quiddam
 et generoso animo indignum censebat, si tanto proelio utrinque in-
 structo, ipse pariter et sui defectionis insimularentur; et viderentur
 quidem ipsa hostes reformidasse; formidinem vero suam praetextu
 benevolentiae erga mortuum palliasse. Nequaquam itaque conquie-
 scere sustinens, Narseti significat, operiatur se, utpote iamiam cum
 suis adventurum. Narses vero se quidem non praestolaturum respon-
 dit, curaturum tamen, ut et ipsi suo in acie loco ordinentur, etiam si
 paulo serius advenerint. Heruli itaque optime armati, bonoque or-
 dine ocus procedebant.

8. Narses autem cum ad locum pervenisset, ubi committendum

- A. C. 553 διέτατten. οἱ μὲν οὖν ἰππεῖς ἐκατέρωθεν ἐπὶ τῶν ἄκρων ἐτετά-
 I. I. 27 χατο, δοράτια φέροντες καὶ ἰπέλας, τόξα τε καὶ ξίφη πα-
 ρηωρημένα ἦσαν δὲ οἱ καὶ σαρίσσας ἐκράτουν. αὐτὸς δὲ ἐπὶ
 τοῦ δεξιῦ κέρως εἰστήκει. Ζανδαλῆς τε, ὁ τῶν ὀπαδῶν ἐπι-
 στάτης, τοῦ τε θηρικῦ καὶ οἰκετικῦ ὀπόσον οὐκ ἀπόλεμον ἦν, ὅ
 ἀλλὰ καὶ οἶδε παρήσαν. ἐπὶ ὄστερα δὲ οἱ ἀμφὶ Βαλεριανόν
 τε καὶ Ἀρταβάνην, προστεταγμένον αὐτοῖς ὑποκρῦπτεσθαι
 D πρὸς βραχὺ ἀνά τὰ λάσια τῆς νάπης, καὶ ἐπειδὴν εἰσβάλλοιεν
 οἱ πολέμιοι, τότε δὴ ἀθρόον αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐπιέναι,
 καὶ ἀμφιβόλους ποιεῖσθαι. ἄπασαν δὲ τὴν μεταξὺ χώραν ὁ πε-10
 V. 3α ζὸς εἶχεν. ἔμπροσθεν μὲν γάρ ἐπὶ τοῦ μετώπου οἱ πρωτοστάται
 θώρακας ποδήρεις ἐνεμμένοι καὶ κράνη καρτερώτατα τὸν συνα-
 σπισμὸν ἐπεποιήντο· ἐξῆς δὲ οἱ ἄλλοι ἐς βάθος ἀλλήλοισ ἐνέκειντο,
 ἕως εἰς τοὺς οὐραγοὺς ὁ ξυλλοχισμὸς ἐτελεύτα· τὸ δὲ μιλὸν ἄ-
 παν καὶ ἐκηβόλον, ὅπισθεν περιέθει καὶ ἀνέμενεν τὸν καιρὸν, ἡμί-15
 κα δέοι ἀκροβολίζεσθαι. ἀπεκέρκιστο δὲ τόπος τοῖς Ἑρούλοις, τῆς
 P. 24 φάλαγγος τὸ μεσαίτατον, καὶ ἦν ἔτι κενὸς, οὐ γὰρ πω ἐκεῖ-
 νοι παρήσαν. ἐν τούτῳ δὲ ἄνδρες δύο τῶν Ἑρούλων, ἐτύγ-
 χανον γὰρ ἤδη ἠτύμοληκότες παρὰ τοὺς πολεμίους ὀλίγῳ ἔμ-
 προσθεν, ὡς καὶ ἀγνοεῖν δὴ πω τὰ ὕστερον τῷ Σίνδουαλ βε-20

1. ἐτετάχατο R., τετάχατο vulg. 6. Pro οἱ R. καὶ. 8. εἰσ-
 βάλλοιεν R., εἰσβάλοιεν vulg. 11. μὲν add. R. ἐπὶ μετ. R. Post
 πρωτοστάται addit Intrp. quibus ad bellum erat cum Romanis
 iniita societas. 12. ἐνεμμένοι Lugd. mg. (Cl), vulg. ἐνημμένοι,
 R. corr. in mg. ἐνημένοι. 13. ἐνέκειντο R. Lugd., ἀνέκειντο edd.
 14. οὐραγοὺς R., Intrp. ad postremos usque, vulg. ἀγροῦς. ὁ
 ξυλλοχισμὸς add. R., Intrp. agmen claudcbatur. 16. τόπος
 τ. Ἑρ. R., τοῖς Ἑρ. τ. vulg. 18. δύο R. Lugd., δύο edd. 20. ὕστερα R.

erat proelium, statim exercitum in phalangem instruxit atque dispo-
 suit; atque equites quidem utrinque ad alas erant collocati, hastas et
 peltas gestantes, arcus etiam et enses appensos, nonnulli etiam saris-
 sas habentes. Narses vero in dextro cornu constitit. Zandalas etiam
 familiae magister et quotquot ex servis et domesticis bello non inepti
 erant, adstabant. Ab utroque vero latere Valerianus et Artabanus
 cum suis copiis, quibus mandatum erat, ut nonnihil circa densiorem
 silvam laterent; cumque hostes impetum facerent, confestim in eos
 ex occulto irruerent omnique ex parte premerent. Omnem vero lo-
 cum intermedium pedites obtinebant. In ipsa enim exercitus fronte
 antesignani loricas ad pedes usque demissas induti, validissimasque
 galeas gestantes, testudinem fecerant; post hos vero alii densa in-
 ter se serie stabant, in agros usque desinentes. Universa vero le-
 vis armatura, sagittariiique et funditores a tergo erant collocati, veli-
 tandi tempus operientes. Herulis vero in medio totius agminis locus
 erat designatus; neque enim adhuc illi advenerant. Interea duo He-
 ruli, qui paulo ante ad hostes defecerant, adeo ut quid postea consilii

βοουλευμένα, ἔξωτρυνέτην ἅπαντας τοὺς βαρβάρους ὡς τάχι- A. C. 553
 στα ἐπιφοιτῶν τοῖς Ῥωμαίοις „εὐρήσετε γὰρ αὐτούς,” ἐφά- L. I. 27.
 την, „ταραχῆς τε καὶ ἀκοσμίας ἀναπεπλησμένους, τοῦ μὲν
 Ἑρουλικοῦ στρατοῦ χαλεπαινότων καὶ ξυγκινδυνεύειν ἀναινο-
 5 μένων, τοῦ δὲ ἄλλου πλήθους τῇ ἐκείνων ἀποστάσει καταπε- B
 πλημένον”. τούτοις δὲ ὁ Βουτιλλῆος ἀνεπέπειστο ἠφιδίως, τῷ
 βούλεσθαι, οἶμαι, ἀληθῆ γε αὐτὰ καθεστάναι. αὐτίκα δὲ οὐδὲν
 ἐπῆγε τὸν στρατὸν, καὶ ἅπαντες ξὺν προθυμίᾳ ἐχώρουν ἰδὺ
 τῶν Ῥωμαίων, οὐ μὴν ἤρεμαῖοι, οὐδὲ κατὰ κόσμον, ἀλλὰ
 10 τοῖς ἀγγέλμασιν ἀνεπτρωμένοι, θορύβῳ εἶχοντο καὶ προπε-
 τεῖα, ὡς αὐτοβοεῖ ἅπαν τὸ ἀντιστατοῦν ἀναρπασόμενοι. ἦν δὲ
 αὐτοῖς ἡ ἰδέα τῆς παρατάξεως, οἶονεῖ ἔμβολον· δελταῶν γὰρ
 ἐφύκει, καὶ τὸ μὲν ἐμπρόσθιον, ὅποσον ἐς δεξιὴν ἔλθεν, στεγανόν
 15 χθαι, φαίης τε ἂν αὐτοὺς σὺς κεφαλὴν τῇ συνθέσει ἀποτυ-
 πώσασθαι τὰ δὲ σκέλη ἐκατέρωθεν κατὰ στίχους τε καὶ λόχους C
 ἐς βάθος ξυγκείμενα, καὶ ἐπιπλεῖστον ἐς τὸ ἐγκάρσιον παρα-
 τεταμένα, δίστατο ἀλλήλων ἡρέμα καὶ ἀπεκέρκίτο, καὶ προϊ-
 όντα ἐς μέγιστον εὐρος ἀπετελεύτα, ὡς καὶ τὸ μεταξὺ χωρίον
 20 κενὸν καθεστάναι, καὶ τὰ νῶτα γυμνὰ τῶν ἀνδρῶν στοιχηδὸν
 διαφαίνεσθαι. ἀπεστραμμένοι γὰρ σφᾶς αὐτοὺς ἐτύγχανον,
 ὅπως ἂν τοῖς μὲν παλεμίοις ἀντιπρόσωποι εἶεν, καὶ ἐκ τοῦ
 10. ἀναπτρωμένοι R. Pro εἶχοντο Bon. Valc. conl. εἶργ-
 το. 11. ἀντιστατοῦν R. 12. Suid. s. v. ἐμβολον· οἶον
 εἰς. 18. Suid. διεκέρκίτο. 22. ἂν deest ap. Suidam. οὐκ
 pro ἐκ Sph. Par.

cepisset Sindual, ignorant, barbaros omnes incitabant, ut quam citis-
 sime Romanos adorirentur, affirmantes fore ut apud eos omnia tumultus
 et perturbationis plena essent deprehensuri, quod nimirum Heru-
 lorum copiae indignabundae secessionem fecissent, proellumque una
 adire detrectarent; et reliquae multitudinis animi illorum defectione
 essent consternati. Hisce ita dictis Butilius facile persuasus, quippe
 qui vera ut essent optabat, confestim copias in hostem eduxit, om-
 nesque magna animorum alacritate recta in Romanos forebantur, non
 quidem sensim et placide ordinateque, sed nuntius animum ipsis alas-
 que addentibus, turbulente ac praecipitante, tanquam primo impetu
 quidquid hostium esset discerpturi. Erat autem ipsis forma aciei in-
 star cunei, *A* literae figuram prae se ferens, anteriore quidem sui
 parte in acutum desinens. Pressa enim erat et densa, sentis undequaque
 inter se consertis munita; dixisses suis caput sua structura efformare.
 Alae vero utrinque ex centuriis et decuriis in longum compositae, et
 ut plurimum in obliquum protensae, paulatim ab sese dilatabantur et
 dirimebantur, in maximam latitudinem desinentes; adeo ut locus in-
 termedius vacuus relinqueretur, et nudata militum terga seriatim con-
 spicerentur. Aversi enim inter se stabant, ut hostibus adversi essent,

A. C. 553 ἀσφαλοῦς ἀγωνίζονται τὰς ἀσπίδας προβέβλημένοι, τὰ δὲ ὀπι-
I. 27 σθίδια τῷ ἀλλήλοις ἀντιτετάχθαι διαφυλάττουτο.

9. Ἀλλὰ γὰρ τῷ Ναρσῆ, τύχης τε αἰσίας κινήσαντι, καὶ τὸ πρακτέον ἄριστα μηχανησαμένῳ, ἅπαντὰ ἐς δέον ἀπέβη.
D Ἐπειδὴ γὰρ οἱ βάρβαροι ξὺν βοῇ πολλῇ καὶ ἀλαλαγμῷ δρο-5
μαῖοι ἐπανελεύοντες, συνέρδρασαν τοῖς Ῥωμαίοις, αὐτίκα διέ-
σεισαν τοὺς ἐπὶ τῷ ὀμφαλῷ πρωτοστάτας ἀμφὶ τὸ κένωμα ἐσ-
πεσόντες· οὐπω γὰρ παρήσαν οἱ Ἑρόνλοι, ἣ τε ἀρχή, διατε-
μοῦσα τὸ βάθος τῶν λόχων, καὶ φόνον οὐ πολὺν ἐργασασμένη,
ὑπὲρ τοὺς οὐραγοὺς ἐξηνέχθη. ἐνιοὶ δὲ αὐτῶν καὶ περαιτέρωιο
ἐχώρουν ὡς τὸ στρατόπεδον τῶν Ῥωμαίων αἰρήσοντες. τότε
δὴ ὁ Ναρσῆς ἐπικάμψας ἡρέμα καὶ ὑπομηκύνας τὰ κέρα, καὶ
ἐπικάμπιον ἐμπροσθίαν (ὡς ἂν οἱ τακτικοὶ ὀνομάσαιεν) τὴν
φάλαγγα καταστήσας, παρακελεύεται τοῖς ἵπποτοξόταις ἐφιέ-
ναι τὰ βέλη ἐκατέρωθεν ἐναλλάδην ἐς τὰ μετὰφρενα τῶν πο-15
λεμίων. οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ῥαδίως ἐποδῶν· ἅτε γὰρ πεζοὺς
P. 45 ὄντας τοὺς βαρβάρους ἐκ τῶν ἵππων ὑπερανέχοντες, εὐκολώ-
τατα ἠδύναντο βάλλειν τὸ ἀφροσθηκὸς καὶ ἠπλωμένον καὶ ἐλευ-
θερον τοῦ ἐμπροσθοῦντος. καὶ ἦν οὐ χαλεπὸν, οἴμαι, τοῖς ἐπὶ
τῶν ἄκρων ἵπποταις, τὸ μὲν κατὰ σφᾶς μέρος τῶν δυσμενῶν
καὶ πλησιαίτατον ὑπερβαίνειν τοῖς βέλεσι, τοὺς δὲ ἀπικρὺν
φαινομένους τιτρώσκειν. διεπερονῶντο τοιγαροῦν πάντοθεν τὰ
1. ὀπίσθια διὰ τὸ Suid. 5. πολλῇ add. ex R. et Intrp. cum clamore in-
genti. 6. αὐτίκα δὲ R. 11. αἰρήσαντες R. 12. τὰ κέρα R., τὰ κέρατα vulg.
et ex tuto confligerent, scutis protecti; terga vero mutua illa inter se
contrapositione tuerentur.

9. Narsei autem, et prosperam fortunam nacto, quique quod
facto erat opus optime excogitarat, cuncta ex animi sententia succes-
sere. Postquam enim Barbari ingenti clamore ululatuque excitato
concitatus proruentes impetum in Romanos fecerunt, confestim ante-
signanos medio inter duo cornua loco stantes perrumpentes in vacuum
illam exercitus locum irruerunt; neque enim adhuc Heruli advene-
rant: et prima quidem barbarici exercitus pars, perfracta ordinum
serie, et caede non magna edita, in postremum aciei agmen delata
est, nonnulli vero etiam ulterius progressi, tanquam Romanorum ca-
stra capturi. Tum Narses inflexis sensim porrectisque alis, inversa
aciei fronte (quod artis illius periti ἐπικάμπιον ἐμπροσθίαν vocave-
runt) equitibus sagittariis mandat, ut utrinque sagittas in hostium
terga mutuo emittant; quod et ipsi facile praestabant. Cum enim
barbari pedites essent, ipsi ex equis editiores existentes facillime pos-
terant ferire distantes expansosque, neque eis antea officere valen-
tes. Neque erat difficile arbitror equitibus ad extremitates constitutis
proximos sibi et quam maxime vicinos hostes sagittis transmittere;
eos vero qui ex adverso conspiciebantur vulnerare. Traiciebantur
itaque Francis omni ex parte terga, Romanis quidem qui ad dextrum

νότα οἱ Φράγγοι, τῶν μὲν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως τεταγμένων A. C. 553
 Ῥωμαίων τοὺς ἐκείθεν λυμαιομένους, τῶν δὲ ἐπὶ θάτερα τοὺς^{I. l. 27}
 ἑτέρους. οὕτω τε οἱ ἄτρακτοι παραλλάξ ἐς τὰναντία φερόμε-
 νοι, καὶ ἅπαν τὸ παρεμπύπτον διαφθειρόντες ἐλάθονον, οὕτε
 5φυλάξασθαι τῶν βαρβάρων οἶων τε γιγνομένων, οὕτε ἔθεν
 βάλλονται σαφῶς ἐπισκοπούντων. ἀντιμέτωποι γὰρ τοῖς Ῥω- B
 μαίοις ἐστῶτες, καὶ ἐς μόνον τὸ καθ' αὐτοὺς ὡς ἕκαστοι ἀπο-
 βλέποντες, καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἔμπροσθεν ὀπλίτας ἐκ χειρὸς
 διαμαχόμενοι, τοὺς δὲ ἵπποτοξότας ὡς δὴ ὀπισθε τεταγμέ- V. 33
 10νοὺς οὐ μάλα ὄρωντες, τὰ τε στέγνα οὐ βαλλόμενοι, ἀλλὰ τὰ
 νότα, οὐκ εἶχον διαγιγνώσκειν οὐδὲρ ἐτύγχανον ὄντες κακοῦ.
 τοῖς δὲ πλείστοις οὐδὲ τοῦ διαπορεῖν καὶ ἀμφιγνοῆσαι τὰ ποι-
 ούμενα χώρα ἐγίγνετο, ἅμα τῇ πληγῇ τῆς τελευτῆς ἐπιφουτώ-
 15σης. πιπτόντων γὰρ αἰεὶ τῶν ἔκτος, εὐθὺς οἱ ἔνδοθεν ἀνεφαί-
 15νοντο, καὶ τούτου θαμὰ γιγνομένου, διέρρηει αὐτοῖς τὰ πλήθη
 ὡς τάχιστα καὶ ἤφανίζετο, καὶ ἐς ὀλιγότητα ὑπεχώρει. ἐν τού- C
 τῷ δὲ Σίνδουάλ τε καὶ οἱ Ἑρουλοὶ πελάσαντες τῇ μάχῃ, ὑπαν-
 τιάζουσι τῶν πολεμίων τοῖς διαπεραιωθεῖσι τὴν παρατάξιν καὶ
 προαλαμένους. αὐτίκα δὴ οὖν αὐτοῖς ἐς χεῖρας ἐλθόντες ἔργου
 20εἶχοντο· οἱ δὲ τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καταπλαγέντες, καὶ μᾶλλον ἐν-
 ἔδραν εἶναι τὸ χροῖμα ὑποτοπήσαντες, εὐθὺς ἐς φρυγὴν ἐτρά-
 ποντο, κατατιωόμενοι τοὺς αὐτομολήσαντας, ὡς δὴ ὑπ' ἐκεί-
 6. ἀντιμέτωπα R. 9. ὀπισθεν vulg. 11. διαγιγνώσκ. vulg.
 12. τοῦ Lugd., τὸ R., τῶν Par. ἀμφαγνοῆσαι R. 19. προα-
 λαμένοις Lugd., προαλλαμένοις R., προαλωμένοις edd.

cornu positi erant, hostem ea in parte infestantibus: qui vero in sinistro cornu erant, eos qui in altera: cumque ita tela alternatim utraque ex parte in contrarium ferrentur, et quicquid obvium erat disperderent, barbari neque telorum ictus evitare poterant, neque unde ferirentur satis animadvertabant. Cum enim Romanis adversa fronte oppositi starent, singulique in id tantum, quod prae manibus erat, intenti respicerent, et adversus gravis armaturae milites in principiis stantes proeliarentur; equestres autem sagittarios utpote retro positos non conspicerent, et telorum ictus non pectoribus sed tergis exciperent; quo mali venissent intelligere non poterant. Plerisque vero eorum ne dubitandi quidem ambigendique de iis quae agebantur locus relinquebatur; statim cum ipso ictu morte eos corripiente. Cadentibus enim semper exterioribus, statim interiorum terga nudabantur, cumque id assidue continenterque fieret, copiae quam citissime labefactabantur atque interibant, et ad paucitatem redigebantur. Interea Sindual et Heruli cum proelio appropinquas- sent, in hostes incurrun, qui perfracta penetrataque Romanorum acie, reliquos praeverterant. Statim itaque atque ad manus ventum est, pugnam cum eis conserunt: at illi inopinato rei eventu percussi, immo potius insidias esse suspicati, confestim in fugam sunt versi; trans- fugas insimulans Lugd., quod ab eis essent decepti. Sindual vero acriter

A. C. 553 νων ἔξηπατημένοι. οἱ δὲ ἀμφὶ Σίνδουαλ οὐκ ἀνέσαν, ἀλλ'
 I. I. 27 ἐνέκειντο, ἕως τοὺς μὲν κατεστύρεσαν, οἱ δὲ ἐς τὰς τοῦ ποτα-
 μου ἔξέπεσον δίνας, οὕτω τε τῶν Ἑρουύλων τῷ σφετέρῳ χώρῳ
 D ἔγκαταστάντων, τό τε κένωμα ἐπληροῦτο, καὶ ἡ φάλαγξ συν-
 ἐκέκλειστο, καὶ τολαιπὸν οἱ Φράγγοι, καθάπερ εἰς ἄρκυς ξυνει-5
 λημμένοι, ἐκτείνοντο πάντοθεν. ἡ τε γὰρ τάξις αὐτοῖς τελεώ-
 τατα διελέλυτο, καὶ χύδην ἐπὶ σφᾶς ὑπελίττοντο, οὐκ ἔχον-
 τες ὅ, τι καὶ γένοιτο. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι οὐ μόνον τοῖς τόξοις
 αὐτοὺς διεχρῶντο, ἀλλὰ τό τε ὀπλιτικὸν καὶ οἱ ψιλοὶ ἐπήσαν,
 δοράτιά τε ἀκοντίζοντες καὶ τοῖς κόντοις διωθόμενοι, καὶ ταῖς¹⁰
 μαχαίραις κατατέμνοντες, οἱ τε ἵππεῖς ὑπερκερώσεις ποιήμε-
 ναι ὑπεδέχοντο αὐτοὺς εἰσῶ καὶ ἀπελάμβανον. εἰ δέ τι αὐτῶν
 P. 46 καὶ διέφυγε τὰ ξίφη, οἱ δὲ τῇ διώξει ἐκβιαζόμενοι ἐς τὸν ποτα-
 μὸν κατεφέροντο, καὶ ὑποβρούχοι γιγνόμενοι ἔθνησκον οἰμογῆ
 τε ἠκούετο ἀπανταχοῦ τῶν βαρβάρων οἰκτρότατα διολλυμένων¹⁵
 αὐτός τε δὴ οὖν Βουτιλῖνος ὁ στρατηγὸς καὶ ὄλον τὸ στρατεύ-
 μα πανωλεθρία ἠφάνιστο, ἐν τοῖς καὶ οἱ τῶν Ἑρουύλων πρὸ
 τῆσδε τῆς ξυμπλοκῆς μεταβάντες, καὶ οὐδεὶς ὅστις τῶν Γερμα-
 νῶν ἐς τὰ πάτρια ἐνόστησεν ἦθη, ὅτι μὴ πέντε ἄνδρες ὀψήθησαν
 τρόπῳ διαδεδρακότες. πῶς δὲ οὐκ ἂν εἶη ἀριθνηλὸν, ὡς ποινὰς²⁰
 ὑπέσχον τῶν ἀδικημάτων, καὶ ὑπερτέρα τις αὐτοὺς μετήλθεν
 ἀνάγκη; ὁ μὲν γὰρ μυρῖος ἐκεῖνος ὄμιλος τῶν Φράγγων τε καὶ
 Ἀλαμανῶν, καὶ τῶν ὅσοι δὴ αὐτοῖς τυχὸν ἕτεροι τὸν πόλε-

1. ἀνέσαν — ἐνέκειντο R. (Cl.), Intpr. *intermittendo* — *institit.*,
 ἀνέσαν — ἐκείντο vulg., Lugd. mg. ἴσ. ἐνέκειντο. 14. καὶ
 ὑποβρούχοι — ἠκούετο add. ex R. et Intpr. *et gurgitibus hausti*
interibant. unde et barbarorum continens eiulatus — audiebatur.
 18. συμπλ. R. 20. εἶη om. R.

eis absque ulla intermissione instabat, donec alios quidem prostravit, alios vero in vorticosum flumen adegit. Atque ita Herulis in suum locum receptis, vacuitas illa in medio exercitus suppleta est, et phalanx clausa: Francique deinceps veluti retibus involuti, omni ex parte caedebantur. Nam et ordo ipsorum penitus erat dissolutus, et confuse inter se glomerabantur, quid facerent ignari. Romani autem non solum sagittis eos interficiebant, sed et gravioris et levioris armaturae milites invecti hastas in eos torquebant, et contis proffigabant, ensibusque obtruncabant; equites etiam ductis alis eos circumveniebant et concludebant; si qui vero eorum enses effugerant, hi ipsi insectantium vi compulsi praecipites in flumen ferebantur, barbaris passim miserime pereuntibus. Ipse itaque dux Butilinus cum universo exercitu ad internecionem perit: inter quos etiam illi Heruli qui ante proelium transfugerant; neque quisquam e Germanis ad suos est reversus, praeter quinque viros, quocumque tandem modo illi evaserint. Quouam vero pacto non sit perspicuum eos impietatis suae poenas luisse, superiore quadam necessitate ipsis incumbente? Insuper

μον ξυνδιηγεσαν, ἄρδην ἀνήρπαστο, μόνοι δὲ ὀγδοήκοντα τῶν A. C. 553
 Ῥωμαίων ἄνδρες ἀπέθανον, οἱ δὲ ἐτύγγανον ὑποδεξάμενοι I. L. 27.
 τὴν πρώτην ἐμβολὴν τῶν πολεμίων. ἤριστευσαν δὲ ἐν τῷδε B
 τῷ ἔργῳ τῶν μὲν Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων σῆδόν τι ἅπαντες,
 5 βαρβάρων δὲ τῶν ξυστρατευομένων Ἀλίεργος ὁ Γότθος (πα-
 ρὴν γὰρ καὶ ὅς ἐν τῇ μάχῃ), Σίνδουάλ τε ὁ τῶν Ἑρούλων στρα-
 τηγός, καὶ οὐδέν τι ἔλαττον ἔσχε τῶν ἄλλων. ἅπαντες δὲ τὸν
 Ναρσῆν ἐν ἐπαίνῳ ἐποιοῦντο καὶ ἀπεθανύμαζον, ὡς τῇ ἐκείνου
 προμηθεΐα ἐπὶ μέγα δόξης χωρήσαντες.

- 10 . i. Νίκη γὰρ οὕτω λαμπρὰ καὶ διαφανὴς καὶ ἐς τότε
 ὑπερβολῆς προσελθοῦσα οὐ ῥαδίως, οἶμαι, ἀνὰ τὸν ἔμπροσθεν
 χρόνον ἐτέρῳ τῷ ξυνηγέχθη. εἰ δὲ που ἄρα καὶ ἕτεροι πρότε-
 ρον παραπλήσια τοῖς Φράγγοις πεπόνθασιν, ἀλλ' εὔροις γε αἱ C
 καὶ ἐκείνους ἀδικίας ἕκατι διαφθαρέντας. Λάτις μὲν γὰρ πᾶ-
 15 λαι ὁ Λαρείου σατραπῆς ἅμα στρατεύματι Περσικῷ, Μαρα-
 θωνάδε ἀφικόμενος καταστρέψασθαι τὴν Ἀττικὴν ᾤετο χεῖραι,
 καὶ μὲν δὴ καὶ ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα. αἰτία δὲ ἦν τῆς ἐφόδου
 ὄσιον μὲν οὐδέν οὐδὲ δίκαιον ὅτι δὲ βασιλέα Λαρείον, ὡς εἶκε,
 τὸ τῆς Ἀσίας μέγεθος οὐκ ἐχώρει, ἀλλὰ δεινὰ ἐποιεῖτο εἰ μὴ
 20 χειρώσοιτο καὶ τὴν Εὐρώπην. ταῦτά τοι καὶ ἤσσωντο ἀνακρά-
 τος ὑπὸ Μιλτιάδου οἱ Μῆδοι. τοσοῦτοι γὰρ αὐτῶν ἐν τῷδε
 3. ὁ ἐν R. 13. τοῖς Φράγγοις add. ex R. et Intrp. non absi-
 milem — cladem — quam et Franci. 14. καὶ om. R. 15. Vulg.
 et R. Μαραθῶνα δὲ. 18. οὐδέν inserui ex R., vulg. et Intrp.
 om. 20. Intrp. unde per Miltiadem devicti cum Date ipso et
 principe et debellati sunt Medi.

enim illa Francorum pariter et Alemannorum turba, et quotquot alii sociale cum ipsis bellum gesserant, penitus deleti sunt; soli vero ex Romanis octoginta viri desiderati, qui quidem primum hostium impetum exceperant. In hoc autem proelio strenue rem gesserunt, e Romanis legionibus fere omnes; ex auxiliariis vero barbaris Aligerus ille Gothus (nam et ipse conflictui interfuit) et Sindual Herulorum dux nihilo aliis inferior. Omnes vero Narsetem laudibus extollebant atque admirabantur, tanquam ipsius prudentia ad tantam gloriam evecti.

10. Adeo enim illustrem ac splendidam, adeoque excellentem victoriam non facile crediderim prioribus seculis cuiquam obtigisse. Si qui vero etiam alii antehac non absimilem cladem acceperunt, reperies et illos ob iniusta impiaque ipsorum facta periisse. Datis enim olim Darii satrapa ubi cum Persarum exercitu Marathonem venisset, Atticam se, immo vero universam Gracciam, eversurum sperabat. Causa vero expeditionis neque aequa neque iusta erat; sed cum Darium regem, uti videtur, Asiae magnitudo non caperet, grave ipsi molestumque erat nisi etiam Europam subiugaret: idcirco etiam summa vi devicti sunt a Miltiade Medi. Tot enim ab ipso in illo proelio caesi fuerunt, ut Athenienses, cum ante pugnam (ita enim fertur.) comminati essent, se totidem numero hircos Dianae sacrificaturos

- A. C. 553 ταῦτε, καὶ οὐτε μειδιῶν ἢ καθόσον νικᾶτε ἄξιοι καθεστῆκατε,
 I. L. 27. οὐτε τοῦ προσήκοντος καταδεεστέραν παρέχεσθε τὴν πεῖραν.
 μέτεστι δὲ τούτων ὑμῖν οὐκ ἐκ ἡμετέρων τε καὶ ἡδουαδείας,
 ἀλλ' ἐκ πόρων ανυχνῶν καὶ ἰδρωμάτων καὶ τῆς τῶν κινδύνων με-
 λέτης. οὐκοῦν χρεῶν ὑμᾶς καὶ νῦν ἐμμένειν τοῖς προεγνω-
 σμένοις, καὶ μὴ μόνον ἡδουαθεῖν τοῖς παροῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ
 ὀμῆλλοντος πέρι, ὅπως ὁμοίον ἔσται, σκοπεῖν. τοῖς γὰρ μὴ ταῦτα
 λογιζομένοις οὐ μόνιμα τὰ τῆς εὐπραγίας, ἀλλὰ πρὸς τὸναν-
 τίον ὡς τὰ πολλὰ μεταχωροῦσιν αἱ τύχαι. καὶ τεκμήριον ἔστω
 σαφές τόδε τὸ τῶν Φράγγων πάθος, ἐφ' ᾧ νῦν ὑμεῖς δικαίως
 αὐχεῖτε. εὖ γὰρ αὐτοῖς τέως τῶν πραγμάτων ἐχόντων, οἱ δὲ
 πρὸς ἀλαξονείαν τραπέντες, πόλεμον ἤρανο καθ' ἡμῶν, αὐ-
 προσφωμένοι τὸ σφαλερὸν τῆς ἐλπίδος. ἀπολώλασι τοιγαροῦν
 ἅπαντες τῇ σφῶν αὐτῶν ἀβουλίᾳ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἡμῶν ὅπλοις.
 P. 49 αἰσχρὸν τοίνυν ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, ταῦτ' οὐκ εἰς
 βαρβάρους, καὶ μὴ τοσεῦτον ταῖς γνώμαις αὐτῶν περιεῖναι,
 ὀπόσον τῇ ἡρώμῃ· μηδὲ γὰρ οἰέσθω τις ὑμῶν, ὡς οὐδὲν ἔτι
 πολέμιον ἔσται, ἀπάντων δῆθεν τῶν δυσμενῶν διαφθαρέντων.
 καίτοι εἰ καὶ τοῦτο βεβαίως προσῆν, ἀλλ' οὐδ' ὡς ὑμῖν μετα-
 στέρον τοὺς τρόπους, οὐδὲ τοῦ πρέποντος ἀφεκτέον. οὐ μὴν
 οὐδὲ συμβαίνουσαν εὔροι τις ἂν τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν
 ταῖς ὑμετέραις ἐνοιαίς. οἱ γὰρ Φράγγοι, πολυάνθρωπὸν τι
 1. μετ' R. 5. αννεγνωσμένοις R. 10. ἐφ' ᾧ R. et Intpr.
 quibus devictis. 19. ἡμῖν R.

parari? Innatum enim vobis et patrium est, hostes semper vincere. Vincitis itaque, neque minore victoria digni estis, neque inferiorem vestra dignitate et meritis fortunam estis consecuti. Est vero quod haec accepta feratis non ignaviae et mollitiei, sed continuis laboribus atque sudoribus praeliorumque exercitationi. Quocirca insistendum vobis est etiam nunc veteribus institutis, neque solum ob praesentem rerum statum lactari, sed de futuro etiam, ut similis sit, sollicito esse oportet. Qui enim ita consilia sua non instituunt, his prosperitas stabilis ac diuturna esse non potest, sed in contrarium plerumque fortuna vertitur. Cuius quidem rei evidens argumentum haec Francorum clades fuerit, ob quam vos nunc merito gloriamini. Cum enim res illorum hactenus bono in statu essent, ipsi animis elati atque insolentes bellum adversus nos susceperunt, spei lubricitatem non praevidentes. Perierunt itaque omnes, sua potius ipsorum temeritate quam nostris armis. Turpe igitur fuerit vos, o viri Romani, ita ut barbari affectos esse, neque tantum mentis quantum corporis robore esse superiores. Neque enim quisquam vestrum sibi persuadeat, nihil ultra infestum nobis metuendum; universis nimirum hostibus deletis. Quod ut maxime ita esset, tamen ne sic quidem a moribus vestris est discendum, neque ab officio abstinendum; sed neque rerum ipsarum negotiorum-

ἐν τῷ παρόντι εἰρησάσαι. Τότε δὲ οἱ Ῥωμαῖοι, (ὄσον γὰρ τὰ ^{A. C. 558}
 πρότερα αὐθις ἴτεον,) τοὺς μὲν σφετέρους νεκροὺς ἢ νενομί- ^{L. I. 27}
 σται καταχώσαστες, τοὺς δὲ τῶν πολεμίων σκυλεύσαστες, μέγα ἔ-
 τι χεῖμα ἤθροισαν ὅπλων, καταστραφεύμενοι δὲ αὐτῶν καὶ
 5 τοῦ χαράκιωμα, καὶ ἅπαντα διαρπάσαστες, οὕτω δὲ τῇ λείῃ
 σεσαγμένοι, καιανίζοντές τε καὶ στεφανηθροῦντες, καὶ τὸν
 στρατηγὸν ἐν κόσμῳ προηγούμενοι, ἐς τὴν Ῥώμην ἐπαγγέλθον.
 ἦν δὲ ἰδεῖν ἐπιπολὺ τὰ ἀμφὶ Καπύην ἅπαντα πεδία τῷ λίθῳ
 10 περιῶδόμενα, καὶ ὑπερχειλῆ τὸν ποταμὸν τῷ ὑπερπεπληῆσθαι
 ἰσοαιμάτων. ἐμοὶ δὲ τις τῶν ἐπιχωρίων καὶ ἐλεγείον τι ἔφη ἐς
 κύρβιν τινὰ λιθίνην ὑπὸ τοῦ γεγράφαι ἀμφὶ τὰς ἔχθρας τοῦ
 ποταμοῦ ἰδουμένην, ἧδὲ πῶς ἔχον·

Ῥεῖθρα Κασουλίνου ποταμοῦ βεβαρημένα νεκροῖς
 Δέξαστο Τυρσηνῆς ἠϊόνος κροκάλῃ,
 15 Ἠνίκα Φραγγικὰ φύλα κατέκτασεν Ἀυσονὶς αἰχμῇ,
 Ὀπλόσασ δειλαίῳ πείθετο Βουτιλίῳ·
 Ὀλβιστον τόδε χεῦμα, καὶ ἔσσηται ἀντὶ τροπαίου
 Αἵματι βαρβαρικῷ δηρὸν ἐρευνδόμενον.

2. πρότερα R., πρότερον vulg. 3. τοὺς δὲ τῶν R., τοὺς τῶν
 vulg. 6. σεσαγμένοι. Sic Suidas s. h. v. Lugd. in marg.
 Intrp. ουσίσι, σεσαγημένοι R. et vulg. 8. Κέπουν R. et
 vulg. 9. ὑπερπεπληῆσθαι R. et Intrp., ὑποπεπληῆσθαι vulg. 11.
 Versus Agathiae ipsius, quae inter eius epigrammata referri debuis-
 sent a Brunckio. ὑπὸ τας ἔχθρας. R. 12. ἧδὲ πῶς R., ἧδὲ πῃ
 vulg. 13. Κασουλ. Const. Porph., Κασουλ. R., Κασουλ. vulg.
 16. δπλόσασ Lugd., δπλόσω R. 17. Ὀλβιστον. sic edidi ex conl.
 Iacobsii ad Anthol. Gr. III. p. 951.; Ὀλβιον ἂν τόδε vulg., Ὀλβιον
 αὐ τόδε R., Ὀλβι... τόδε Lugd. χεῦμα Const. P.

quispiam etiam alia multa eiusmodi stulta iniquaque consilia enu-
 merare, utque suis authoribus sint perniciosae; sed haec nunc comme-
 morasse suffecerit. Tum vero Romani (releandum enim est ad in-
 stitutum) cum suos qui in proelio cecidissent patrio more tumulassent,
 hostiumque cadavera spoliassent, maximam armorum vim congeste-
 runt. Vallo etiam ipsorum subverso, omnibusque direptis, ita tan-
 dem praeda onusti, pacana eanentes, et corollis redimiti, et prae-
 fectum decenter compositaeque deducentes, Romam redierunt. Videre
 autem erat longe lateque circa Capuam campos omnes cruore ac
 tabo perfusos, et fluvium praecadaverum quibus opplebatur multi-
 tudine exundantem. Mihi vero quidam ex indigenis retulit, carmen
 quoddam tabulae saxae a quopiam inscriptam fuisse, ad ripas flumi-
 nis positae, quod sic habet:

Densa Casulino raptata cadavera ab amne

Tyrreni accepit vasta crepido maris.

Ausonius Francos quo tempore straverat ensis,

Quotquot Butilino paruerant misero.

Fluvicem o fluvium! fuerit vice namque trophaei,

Barbarico tingi posse cruore diu.

A. C. 553 τούτο μὲν ὄν τὸ ἐπίγραμμα, εἴτε ὡς ἀληθῶς ἐγκεχά-
 I. 1. 27 ρακται τῷ λίθῳ, εἴτε καὶ ἄλλως ἀδόμιμον ἐς ἐμὲ ἔκτε,
 οὐδὲν οἶμαι τὸ καλὸν ἐνθάδε ἀναγεγράφαι. ἴσως γὰρ καὶ
 ἐς μαρτύριον οὐκ ἄχαρι ἂν εἴη τῶν ἐν τῆδε τῇ ξυμπλοκῇ γε-
 γενημένων. 5

ια. Ἐν τούτῳ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἠγγέλλετο καὶ τὰ ἐν
 D Βενετία ἐπὶ Λευθαρίῳ τε καὶ τοῖς ἄμφ' αὐτὸν ἅπασι ξυνε-
 νεχθέντα. τότε δὴ ὄν καὶ μᾶλλον οἱ τε ἄστοι καὶ τὰ στρατεύ-
 ματα χορείας ἐτέλουν καὶ πανηγύρεις, ὡς οὐδὲν ἔτι αὐτοῖς
 ἀντίξουν προσγενησόμενον, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ τολοιπὸν βιοτεύουσιν-10
 τες. τῶν γὰρ ἐμβαλόντων ἐς τὴν Ἰταλίαν πολεμίῳν οὕτω δὴ
 ἅπανταχοῦ διολωλότων, οὐκ ᾔοντο ἄλλους ἐπιβήσεσθαι. καὶ
 ταῦτα μὲν τὸ πλῆθος διανοεῖτο, οἷα οὐ τῶν ἀκριβοῶν στοχά-
 ζεσθαι πεφνκότες, ἀλλ' ἐς φαστῶνῃν ἐκβεβλημένοι, καὶ πρὸς
 τὸ ἠδόμενον τῆς γνώμης ἅπαντα κρίνοντες. τῷ δὲ Ναρσῆ ὄρ-15
 P. 48 θῶς ἕκαστα διασκοποῦντι, ἀκολασία ἐδόκει τὸ χρῆμα καὶ πα-
 ραφροσύνη, εἴ γε ᾔοντο μηκέτι ἔξω ἀνάγκην ἐτέρους ὑπο-
 δέσθαι πόνους, ἀλλὰ χρῆναι μᾶλλον ἐς τὸ τρυφερώτερον τῆς
 διαίτης ἐς αἰὲ μεταβεβλήσθαι. ἐλείπετο γὰρ, οἶμαι, αὐτοῖς ὑπὸ
 ἀβελτηρίας τὰς ἀσπίδας τυχόν καὶ τὰ κράνη ἀμφορέως οἴνου 20
 ἢ καὶ βαρβίτον ἀποδόσθαι, οὕτω περιττὰ τολοιπὸν καὶ ἀνό-

12. ἄλλα R. pro ἄλλους. 14. ἐκβεβλημένοι R., ἐμβεβλημένοι vulg.
 et Inpr. ἰκνολυτι. 19. ἐλείπετο R. Lugd. corr. (Cl.), ἐλίπετο
 vulg. 20. ἀβελτηρίας R. 21. ἢ ins. ex R.

Hoc itaque epigramma sive revera saxo incisum fuit, sive alioqui ho-
 minum sermonibus celebratum ad me pervenit, non abs re, ut arbi-
 tror, hoc loco a me est relatam. Fuerit enim non inelegans monu-
 mentum eorum quae illo proelio acciderunt.

11. Interea vero Romanis nuntiatum est, quem exitum Leutharis
 omnesque eius copiae in Venetis habuissent. Tum itaque multo am-
 plius et cives et exercitus festivas choreas ludosque panegyricos
 agitabant, tanquam nihil ultra hostile metuentes, et in pace tran-
 quillitateque deinceps victuri. Hostibus enim Italiam sua invasione
 inquietantibus ita passim penitus delectis, non putabant alios super-
 venturos. Atque hoc quidem erat multitudinis iudicium; quippe
 quae nequaquam accurate res perpendere solet, sed otio ignaviae-
 que immersa ex eo, quod iucundum gratumque ipsi est, omnia iudi-
 cat. Narsesi vero recte omnia consideranti stultitia demenciaeque
 videbatur, si ademptam sibi deinceps omnem alios labores sube-
 undi necessitatem putarent; sed molliori vitae sese totos dederent.
 Parum enim aberat, ut prae stoliditate scuta et galeas amphoris
 vinariis et barbittis commutarent: adeo supervacanea inutiliaque sibi
 in posterum fore arma rebantur. Narses autem verisimiliter celli-

νητα ἤγοοντο τὰ ὄπλα. ὁ δὲ στρατηγὸς τὰ εἰκότα διεγίγνω- A. C. 553
σκεν, ὡς ἄρα καὶ αὐθις ἴπολεμοι ἔσονται Φραγγικοὶ, καὶ ἔδε- I. I. 27
δαί, μὴ ποτε οἱ Ῥωμαῖοι ἐς τὸ ἀβροδῆλαιτον τραπέντες, τὰ
φρονήματα διαφθαρεύειν εἴτα εἰ παρατάξως ἐπέλθοι καιρὸς;
501 δὲ, ὄκνω εἰκοντες, ἀπαγορεύσαιεν τοῖς κινδύνοις. καὶ ἴσως
ἂν οὐ πολλῶ ὕστερον καὶ τότε ξυνέβη, εἰ μὴ θῦττον δεῖν ᾤθη B
ξυγκαλεσάμενος τὰ στρατεύματα, καὶ παραίνεσιν προσάγων V. 35
ἀρίστην ἐς τὸ σῶφρόν τε καὶ ἀνδρεῖον τὰς γνώμας μεταίγειν,
καὶ ὑποτέμνεσθαι τὸ ὑπερβάλλον τῆς μεγαλαυχίας. οὕτω δὴ
100ῦν ἀπάντων σσηθηθοισμένων, παρελθὼν ἐς μέσον ἔλεξεν τοιάδε.

ββ'. „Τοὺς μὲν ἀθρόον καὶ οὐ πάλα συμβᾶν εὐτοχίας
τινὸς μετασχόντας, οὐκ ἀπεικὸς οἶμαι πρὸς ἀπειροκαλίαν
ἐκκλῖναι, καὶ τῷ ἀσυνήθει καταπεπληχθῆναι, μάλιστα ἤνικα τῷ
ἀπροσοδοκῆται καὶ τὸ παρ' ἀξίαν προσῆ. ὑμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες;
15 ποῖαν ἂν καὶ προβάλοισθε σκῆψιν, ἣν τις ὑμᾶς τῆς μεταβο-
λῆς αἰτιώητο; πότερον ὡς νῦν ἐγεύσασθε νίκης, οὐ πρότερον
εἰσώδοτες; ἀλλ' ὑμεῖς οἱ Τωτίλιαν τε καὶ Τεΐαν καὶ ἅπαν τὸ C
Γοτθικὸν ἔθνος ἐκποδῶν ποιησάμενοι· ἀλλ' ὡς μελίζονος ἢ καθ'
ὑμᾶς αὐτοὺς περιᾶσθε τῆς τύχης; καὶ ποῖον ἂν μέγεθος εὐδαι-
20 μομονίας τῇ τῶν Ῥωμαίων δόξῃ συμμετρηθῆι; συγγενὲς γὰρ
ἡμῖν καὶ πάτριον κρατεῖν ἀεὶ τῶν πολεμίων. καὶ τοῖνον κρα-

1. τὰ εἰκότα R., τῶν εἰκότων vulg. Bon. Vulc. conī. διὰ τῶν εἰκότων.
4. et om. R. 10. συνοιθρ. vulg. ἐς μέσον R., ἐς
μέσους vulg. 13. ἐν τῷ ἀσ. R. 15. σκέψιν R. 17. Τω-
τίλλαν καὶ T. R. 18. καθ' ἡμᾶς R. 21. ἡμῖν R., Intpr.
nobis innatum, ὑμῖν vulg.

gebat, non defutura nova cum Francis bella; et verebatur ne, si otio sese et mollitiei semel dedidissent, masculum eorum robur enervaretur; et, si rursus in aciem prodeundum esset, ignavia victi in proeliis animum desponderent. Et fortasse non multo post hoc ipsum evenisset, nisi confestim convocatis omnibus copiis, optima oratione cohortandos et ad temperantiam fortitudinemque traducendos ipsorum animos duxisset, nimiamque arrogantiam et iactantiam retundendam. Omnibus itaque in unum congregatis, ipse in medium progressus in hunc modum verba fecit.

12. „Qui repente et praeter veterem suum morem prospere rem gerunt, haud sane dissentaneum fuerit, si felicitatem suam moderate non ferant, et novitate victoriae percussi insolescant, praecipue si illi, quibus inopinata victoria accidit, parum etiam ea digni fuisse videantur. At vos, o viri, quid excusationis estis praetensuri, si quis vos huius mutationis animorum insimulet? Anne, quod nunc primum victoriam degustetis, antehac non assueti? Atqui vos et Totilam et Teiam et universam Gothicam nationem profligastis. Sed maiorem quam quae in vos cadere solet felicitatem experti estis. Quaeenam vero felicitatis magnitudo potest Romanorum gloriae aequi-

- A. C. 553 ταῖς, καὶ οὕτε μειόνων ἢ καθόσον νικᾶτε ἄξιοι καθιστήκατε,
 I. L. 27. οὐτε τοῦ προσήκοντος καταδεστέραν παρέχεσθε τὴν πειραν-
 μέτεστι δὲ τούτων ὑμῖν οὐκ ἐκ φαστεώνης τε καὶ ἡδοναθείας,
 ἀλλ' ἐκ πόνων ανήγων καὶ ἰδρωάτων καὶ τῆς τῶν κινδύνων με-
 λέτης. οὐκοῦν χρεῶν ὑμᾶς καὶ νῦν ἐμμένειν τοῖς προεγνω-
 σμένους, καὶ μὴ μόνον ἦδεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ
 D μάλλοντος πέρι, ὅπως ὁμοιον ἔσται, σκοπεῖν. τοῖς γὰρ μὴ ταῦτα
 λογιζομένοις οὐ μόνιμα τὰ τῆς εὐπραγίας, ἀλλὰ πρὸς τὸν αν-
 τίον ὡς τὰ πολλὰ μεταχωροῦσιν αἱ τύχαι. καὶ τεκμηρίον ἔστω
 σαφές τόδε τὸ τῶν Φράγγων πάθος, ἐφ' ᾧ νῦν ὑμεῖς δικαίως
 αὐχεῖτε. εἴ γὰρ αὐτοῖς τέως τῶν πραγμάτων ἐχόντων, οἱ δὲ
 πρὸς ἀλαξονείαν τραπέντες, πόλεμον ἤραντο καθ' ἡμῶν, αὐ
 προσφωμένοι τὸ σφαλερὸν τῆς ἐλπίδος. ἀπολώλασι τοιγαροῦν
 ἕπαντες τῇ σφῶν αὐτῶν ἀβουλίᾳ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἡμῶν ὅπλοις.
 P. 49 αἰσχρὸν τοίνυν ὑμᾶς, ὃ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, ταῦτο παθεῖν τοῖς
 βαρβάροις, καὶ μὴ τοσεῦτον ταῖς γνώμασι αὐτῶν περιεῖναι,
 ὁπόσον τῇ ἑσώμῃ· μηδὲ γὰρ αἰέσθω τις ὑμῶν, ὡς οὐδὲν ἔτι
 πολέμιον ἔσται, ἀπάντων δῆθεν τῶν δυσμενῶν διαφθαρέντων.
 καίτοι· εἰ καὶ τοῦτο βεβαίως προσῆν, ἀλλ' οὐδ' ὡς ὑμῖν μετα-
 θέτεον τοὺς τρόπους, οὐδὲ τοῦ πρέποντος ἀφεκτέον. οὐ μὴν
 οὐδὰ συμβαίνουσιν εὔροι τις ἂν τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν
 ταῖς ὑμετέροις ἐννοίαις. οἱ γὰρ Φράγγοι, πολὺν ἀνδρωπῶν τι
 1. μείον R. 5. αννεγνωσμένοις R. 10. ἐφ' ᾧν B. et Intpr.
 quibus devictis. 19. ἡμῶν R.

parari? Innatum enim vobis et patrium est, hostes semper vincere. Vincitis itaque, neque minore victoria digni estis, neque inferiorem vestra dignitate et meritis fortunam estis consecuti. Est vero quod haec accepta feratis non ignaviae et mollitiei, sed continuis laboribus atque sudoribus praeliorumque exercitationi. Quocirca insistendum vobis est etiam nunc veteribus institutis, neque solum ob praesentem rerum statum laetari, sed de futuro etiam, ut similis sit, sollicito esse oportet. Qui enim ita consilia sua non instituant, his prosperitas stabilis ac diuturna esse non potest, sed in contrarium plerumque fortuna vertitur. Cuius quidem rei evidens argumentum haec Francorum clades fuerit, ob quam vos nunc merito gloriamini. Cum enim res illorum hactenus bono in statu essent, ipsi animis elati atque insolescentes bellum adversus nos susceperunt, spei lubricitatem non praevidentes. Perierunt itaque omnes, sua potius ipsorum temeritate quam nostris armis. Turpe igitur fuerit vos, o viri Romani, ita ut barbari affectos esse, neque tantum mentis quantum corporis robore esse superiores. Neque enim quisquam vestrum sibi persuadeat, nihil ultra infestum nobis metuendum; universis nimirum hostibus deletis. Quod ut maxime ita esset, tamen ne sic quidem a moribus vestris est discedendum, neque ab officio abstinendum; sed neque rerum ipsarum negotiorum-

γένος καὶ μέγιστον, καὶ λίαν ὀρθῶς τα πολεμικὰ ἡσκημένον, A. C. 553
 ἀπόμοιρα δέ τις αὐτῶν οἱ νενικημένοι βραχεῖα, καὶ ὄση μὴ¹ L. 27
 δέος αὐτοῖς ἐμβαλεῖν, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ πρὸς ὄργην ἀνα-
 στῆσαι. οὐκ οὖν εἰκὸς αὐτοὺς ἡρεμήσειν, οὐδὲ καθέξειν ἐν B
 ἔμπορῆτῳ τὴν ὕβριν, ἀλλὰ πλείονι στρατῷ καθ' ἡμῶν ἤξουσιν,
 καὶ οὐκ ἐς μακρὰν ἀναμαχοῦνται. νῦν οὖν ὑμεῖς, εἰ δοκεῖ,
 παρέντες τὴν ῥαθυμίαν, ἀνανεώσασθε τὸ φιλοκίνδυνον πλεόν
 ἢ πρότερον, ὅσῳ καὶ μεῖζονα τῶν φθασάντων τὰ ἐσόμενα προσ-
 δοκητέον. οὕτω γὰρ ὑμῶν διατελούντων, εἰ μὲν ὡς τάχιστα
 10 παρεῖεν, καὶ δὴ παρεσκευασμένοις ὑμῖν προσβαλοῦσι καὶ οἰοῖς
 μελλήσεως μὴ προσδεῖσθαι. εἰ δὲ καὶ παντάπασιν ἐνδοξεν, (εἰ-
 ρήσθω γὰρ ἄμφω,) ἀλλὰ τό γε ὑμέτερον ἐν ἀσφαλεῖ κείσεται,
 καὶ τὰ κράτιστα δόξοιτε ἂν βεβουλεῦσθαι." Τοιαῦτα τοῦ C
 Ναρσοῦ παραινέσαντος, αἰδῶς ἅπαντα κατεῖχεν τὸν στρατὸν
 15 μεταμέλον αὐτοῖς τῆς παροινίας. καὶ οἱ μὲν τὸ ἐκμελές τε καὶ
 ἀκολασταῖνον τῆς γνώμης ἀποβαλόντες, ἐς τὰ πατρία ἤδη με-
 τεκοσμοῦντο.

17. Ἀποδασμὸς δὲ τῶν Γότθων ἐς ἑπτακισχιλίους ἄν-
 δρας μαχίμους ἀποκεκριμένοι, οἱ δὲ ἐτύγγανον πολλαχοῦ τοῖς
 20 Φράγγοις προσβεβηθηκότες, λογιζόμενοι ὡς οὐκ ἀνήσουσιν οἱ
 Ῥωμαῖοι, ἀλλ' ἤδη καὶ τοῖς οὐκ ἐς μακρὰν ἐπιπεσοῦνται, ἀν-

1. τὰ πολεμικὰ marg. R., τὰ πολέμια vulg.	5. καθ' ἡμῶν R. et
Intrp., καθ' ὑμῶν vulg.	8. ὄσον R.
10. παρασκευασμένοις R.	
12. Intrp. nostra; male.	13. δόξητε R.
19. ἀποκεκριμένοι	
R., ἀποκεκριμένος vulg.	20. οἱ om. R.

que naturam ac statum cum consiliis vestris congruere quisquam
 comperiat. Francorum enim natio est populosissima et maxima, et
 apprime in re bellica exercitata: et caesi a nobis exigua quaedam
 erant eorum portio, et quidem tantula, ut metum ipsis non sit in-
 iectura, sed potius iram concitatura. Verisimile itaque non est, eos
 conquieturos, neque contumeliam tacite in pectore pressuros, sed
 maiorem exercitum in nos ducturos, brevique bellum redintegratur-
 os. Vos itaque nunc, abiecta si placet ignavia, instaurate vestram
 in adeundis periculis bellicis alacritatem, eo quam antea maiorem,
 quo maiora praeteritis futura sunt exspectanda. Ita enim perseve-
 rantibus vobis, si quidem quam citissime advenerint, praeparatos
 vos offendent nullaque mora indigentes. Si vero omnino tardave-
 rint (utrumque enim dicendum est) vestrae tamen res in tuto erunt
 collocatae, et quam optime vobis consuluisse videbimini." Talia
 monente Narsete, pudor universum exercitum invasit, et prioris
 vesaniae poenitudo. Atque hi quidem negligentia vecordiaque ab-
 iecta ad patrios mores redierunt.

13. Portio vero quaedam Gothorum, ad septem bellatorum mil-
 lia, qui multis in locis Francis auxilio fuerant, cum secum reputa-
 rent Romanos non conquieturos, sed non multo post etiam in ipsos

- A. C. 553 *τίκα οἱ γε ἐς Κάμπσας τὸ φρούριον ἀνεχώρουν. βέβαιον γὰρ*
 I. L. 27 *ἐπιεικῶς ἦν καὶ ἐρμηνότατον τὸ χωρίον, τῷ ἐν ὄρει τε κεῖσθαι*
 V. 36 *ἀνάντει καὶ πρὸς αὐτῇ δὴ πον τῇ ἀκρονυχίᾳ πέτρας τε ἀπο-*
 D *τόμους πάντοθεν ἀνέχειν καὶ παρατετάσθαι, ὡς μὴ πολεμίοις*
εὐέφοδον εἶναι. ἐπαῦθα δὴ οὖν οἶδε οἱ Γότθοι ξυνειλεγμένοις
ῥοντο ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἔσεσθαι, καὶ προσχωρεῖν τοῖς Ῥωμαίοις
οὔτι μάλα ἠβούλοντο, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ παντὶ σθένει ἀντιτε-
τάξεσθαι, ἣν τις ἐπ' αὐτοὺς ἴοι. ἐξώτρυνε γὰρ αὐτοὺς ἐς τοῦτο
καὶ ἀνεκίνει ἀνὴρ βάρβαρος, ὃς δὴ σφῶν καὶ ἡγεῖτο, Ῥάγναρις
ὄνομα, καίτοι οὐχ ὁμογενὴς αὐτοῖς ὑπῆρχεν οὐδὲ ὁμόφυλος. ἦν
γὰρ ἐκεῖνος ἐκ τῶν Βιττόρων καλουμένων, (Οὐννικὸν δὲ τὸ ἔθνος
οἱ Βίττορες,) ἀλλὰ τῷ δεινὸς ἐς τὰ μάλιστα εἶναι καὶ πανουργό-
 P. 50 *τατος, καὶ οἷος ὅτι γὰρ δὴ τρόπῳ δύνανται ἐαυτῷ περιβάλλεσθαι,*
ἐκράτει τε τοῦ ὀμίλου καὶ ἀναμαχεῖσθαι διανοεῖτο, ὡς ἂν ἐνθέν-
δε καὶ μᾶλλον ἀριθῆλος γένοιτο. εὐθὺς δὴ οὖν ὁ Ναρσῆς ἄπαντι
τῷ στρατῷ ἐπ' αὐτοὺς ἐχώρει, καὶ εἶτα ἐπειδὴ αὐτῷ οὐχ οἶόν
τε ἦν ἐξ ἐπιδρομῆς τῷ φρουρίῳ πελάζειν καὶ ἐν δυσχωρίᾳ
διακινδυνεύειν, ὃ δὲ ἐς πολιορκίαν καθίστατο, καὶ πάντοθεν
ἐφρούρει ὡς μὴδὲν ὀτιοῦν τοῖς ἔνδον εἰσκομψέζοιτο, μὴδὲ γε ἐκεῖ-
νοι ἀδεῶς ἤ βούλοιντο ἴοιεν. ἀλλὰ γὰρ ἐν τοῖσδε οὐ μάλα οἷοι
βάρβαροι ἐπημαίνοντο. ἀφθονία γὰρ πλείστη ὄση τῶν ἀναγ-
καίων ἐχρῶντο, ἐπέπερ αὐτοῖς ἡδὴ ἄπαντὰ τε τὰ ἐπιτηδεία
 1. *Capsum* Intrpr. 3. *ἀκρονυχία* R. 7. *μᾶλλον μὲν οὖν* R.
 Lugd., *μᾶλλον μὴν οὖν* edd. *ἀντιτετάξεσθαι* R. Lugd.,
ἀντιτάξ. edd. 9. *Regnaris* Intrpr. 10. *ὄνομα* R., *γὰρ ὄνομα*
 vulg. 11. *Brittones* Intrpr. 17. *καὶ—διακινδυνεύειν.* Intrpr.
 addit *nollet.* 21. *ἀφθονία—ἐχρῶντο* om. R. et Intrpr. 22.
ἡδὴ post *αὐτοῖς* inser. R. et Intrpr.

irruituros, in Campsas propugnaculum sese receperunt. Firmissimum enim erat munitissimumque castellum, quippe quod in arduo monte situm erat, et in ipso iugo abruptae omni ex parte petrae exstaret ac protenderetur; ita ut difficilem hosti aditum praebere. Eo itaque loci collecti Gothi, in tuto futuros sese putabant, et Romanis quidem se dedere nequaquam statuerant, sed omnibus potius viribus resistere, si quis in ipsos iret. Incitabat enim ipsos impellebatque ad hoc barbarus quidam vir eorum dux Ragnaris nomine, tametsi neque eiusdem cum eis nationis aut gentis (erat enim ille ex iis, qui Vittores appellantur, gente Hunnica) sed quod solers maxime versutissimusque esset, et peritus quocumque modo conciliandae sibi multitudinis, eis et imperabat, et bellum instaurandum sibi censebat, ut ex eo celebrior fieret. Confestim itaque Narses cum universo exercitu in eos movit, et deinde, cum non posset primo incursu castello appropinquare, et difficill e loco conflictari, obsidione illud cinxit, omnique ex parte circumsepsit, ne quid intro invehetur, neve illi intrepide quo luberet irent. Sed hisce rebus non admodum gravi damno afficiebantur barbari. Summæ

τῶν κτημάτων τὰ τιμαλφέστατα ἐν τῷδε τῷ φρουρίῳ, ὡς A. C. 553
 ἀλῶναι γε αὐτὸ οὐκ ἐνόν, ἐσενήνεκτο. ἀσχάλλοντες δὲ ὁμῶς L. 27
 ἐπὶ τῇ τῶν Ῥωμαίων προσκαθεδρίᾳ, καὶ αἰσχυρὸν ἠγοῦμενοι, B
 εἰ μέλλοιεν οὕτω δὴ ἐπιπολὺ ἐν περιβόλῳ μετρίῳ ξυνειληφθῆναι
 5 καὶ ἐγκατείρωσθαι, ἐκδρομὰς μὲν κατὰ τῶν ἀντιπάλων θαμὰ
 ἐποιοῦντο, εἴ πως ἂν αὐτοὺς ἐνθένδε ἀπόσασθαι δυνήθεϊεν,
 οὐδὲν δὲ ὅ, τι καὶ μνήμης ἄξιον ἔπρασον.

ιδ'. Ἐν τούτοις δὲ τοῦ χειμῶνος τριβέντος, ἅμα ἤρῃ A. C. 554
 ἀρχομένη, ἐς λόγους ἔλθεῖν τῷ Ναρσῇ ὁ Ῥάγναρις τῶν πε- I. L. 28
 10 ρόντων πέρι χρῆναι ψῆθῃ, καὶ οὐν ἐπιτετραμμένον αὐτῷ πα-
 ρῆν ἅμα ὀλίγοις ἐν μεταχειμῳ, ξυνηλθέτην τε ἄμφω ἐς ταῦτό,
 καὶ πολλὰ ἄττα διελεγέσθην. ἰδὼν δὲ ὁ Ναρσῆς τὸν Ῥάγνα-
 ριν ἐς ἀλαζονεῖαν ἠρμένον, καὶ πλείστην χρώμενον μεγαληγο-
 ρίᾳ, ὡς μιζόνων τε ἢ κατ' αὐτὸν ἐφίεσθαι, κακ' τοῦ ὑπεροπέ-
 15 ρου ἐπικομπάζειν, διέλυσεν αὐτίκα τὴν ξυνοσίαν, καὶ ἀπη- C
 γόρευσεν τῇ ξυμβάσει, καὶ ἀπέπεμπέ γε αὐτὸν αὐτίς ἐς τοῦπίσω
 ἀπρακτον ἐπὶ τοῖς προτέροις μενουῦντα. ὁ δὲ ἐπειδὴ ἐν τῷ λόφῳ
 ἐγεγόνει, καὶ ἦδη οὐ πόρρω τοῦ τείχους ἀφῆκτο, χαλεπαίνων
 ὅτι δὴ αὐτῷ οὐδὲν ὄτιοῦν τῶν ἐλπισθέντων ὑπέβη, ἐντείνας
 20 ἡρέμα λαθραίως τὸ τόξον, καὶ εἶτα ἀθρόον μεταστραφεῖς, ἀ-
 φήισι βέλος ἰθὺ τοῦ Ναρσοῦ, διημαρτε δὲ τοῦ σκοποῦ. ἐτέ-

8. ἐν τούτοις R., ἐν τούτῳ vulg. 11. τε R., δὲ vulg. 13. ἀ-
 λαζονίαν R. 15. ἀπηγόρευσεν R., ἀπηγόρευς vulg.

enim rerum necessarium copia abundabant, cum et commeatum om-
 nem quanto opus erat et ex facultatibus suis pretiosissima quaeque in
 illud castellum tanquam inexpugnabile convexissent. Moleste vero ni-
 hilominus ferebant Romanorum obsidionem, et turpe rati si diu adeo
 exiguo ambitu circumsepti concluderentur, frequentes in hostem ex-
 cursiones faciebant, si quo modo eos inde profigere possent; nihil
 vero relatu dignum effecere.

14. Hieme autem in hoc transacta, statim ineunte vere Regnar-
 ris paciscendum sibi in rem praesentem cum Narsete putavit. Libero
 itaque commeatu accepto, ad Narsetem paucis comitatus in locum
 inter exercitum et castellum intermedium venit; congressisque inter
 se varios sermones miscuerunt et disceptarunt. Videns autem Nar-
 ses Regnarri superbia elatum, multaque verborum iactantia uten-
 tem, et maiora quam ipsum deceret postulantem, mirumque in mo-
 dum ea exaggerare, confestim colloquium solvit, et compositione
 pactioneque negata, infecta re ad suos remisit. Qui cum in collem
 evasisset, iamque non procul a muro abesset, indigne ferens nihil
 plane se eorum quae sperarat consecutum, sensim et clam tenso
 arcu, subitoque conversus, sagittam recta in Narsetem torquet; quae
 a scopo aberrans aliorum delata cecidit, nemine laeso. Consecuta
 vero statim est poena barbari hominis nequitiam. Narsetis enim
 satellite facti praesidentia temeritateque irritati sagittis eum petunt,

- A. C. 554 *σίχθονος* πειραῶσθαι τοῦ Ποσειδῶνος. ἴσως μὲν οὖν εἰ καὶ τὸ
 I. L. 28 μέρος τῆς Αἰγύπτου κεκίνηται, ἀλλ' οὐκ ἐπιλείψουσι τοὺς τὰ
 τοιαῦτα δεινούς καὶ ἕτεροι λόγοι, δι' ὧν ἂν καὶ ὡς ἡ τῶν ἄ-
 τμιῶν σφίσι κρατύνοιο δόξα. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν, ὥς μὲν οἶδόν
 τε ἀνθρώπων τεκμηρίοις τισὶ χρωμένῳ τῶν ἀδῆλων περὶ διανο-5
 εἶσθαι, οὐ πάμπαν διαμαρτεῖν τοῦ πιθανοῦ καὶ εἰκότος, τοῦ δέ γε
 P. 53 ὄντος ἀληθοῦς πολλῶν ἀπολείπεσθαι. πῶς γὰρ ἂν τις ἐς τὸ ἀκρεβές
 τὰ ἀφανῆ καὶ ὑπέριερα διαγνοίη; ἀπόχρη δὲ ἡμῖν, εἴγε τοσοῦτο
 μόνον εἰδείημεν, ὥς θείῳ νῆ καὶ βουλῇ κρείττονι ἅπαντα διατέ-
 τακται· φύσεως δὲ ἀρχὰς καὶ κινήσεις καὶ τὰς ἐκάστου τῶν γι-10
 νομένων αἰτίας σκοπεῖν μὲν τῶν λόγων καὶ διερευνῶν οὐ παντελῶς
 ἄχρηστον ἴσως οὐδὲ ἄχαρι νομιστέον, τό γε μὴν οἶεσθαι τε καὶ
 πεποιθέναι ὥς ἔνεστιν ἐφικέσθαι τοῦ ὄντος, μὴ ποτε ἀλαζονεῖα
 εἴη τὸ χρῆμα, καὶ ἀμαθέστερον τῆς διπλῆς ἐκείνης ἀγνοίας. ἄλλοις
 μὲν οὖν τούτων ἔμοιγε. ὁ δὲ λόγος αὐθις ἐς αὐτὸν ἐπανίτω. 15
 ις'. Κατ' ἐκεῖνο γὰρ τοῦ καιροῦ καὶ ἡ Κῶς ἠνῆσος, ἡ πρὸς
 τῆν τέρματι τοῦ Αἰγαίου κειμένη, [ἐσειόθη καὶ] ἐλάχιστόν τε
 B μέρος αὐτῆς ἐσειώσσο, ἡ δὲ ἄλλη ἅπασα ἐπεπτώκει, ποικίλα
 τε αὐτῇ καὶ ἀνήκουστα προσεγένετο πάθη. ἡ τε γὰρ θάλαττα
 7. Num ὄντως? 15. ἐπανίτω R. (Cl.), ἐπανείτω vulg. 16. γὰρ
 τοῦ ins. ex R. 17. ἐσειόθη καὶ addidi cum Intp. insulae —
 terrae motu concussae pars minima servata est. 18. μέρος
 αὐτῆς R., αὐτ. μέρ. vulg. 19. ἀνύποιστα R., Intp. fidem ex-
 cedentibus malis. προσεγένετο R., ἐπεγένετο vulg.

obtineret, et parum firmitatis habere deprehenderetur, metuebant verisimiliter praeclari illi viri, ne in contrarium ipsis cederet epigramma, tanquam periculum foret in posterum ne tantum γαίηχον, hoc est, continentem terram, verum etiam ἐνοσίχθονα, hoc est, concu-
 tientem terram, Neptunum experirentur. Fortassis itaque, etiamsi aliqua Aegypti pars moverit, non deerunt tamen harum rerum peritis etiam aliae rationes, per quas etiam sic haec eorum de vaporibus opinio valeat. Mihi vero videntur illi, quatenus possibile est homini validis argumentis utenti ad rerum abstrusarum intelligentiam pertinere, nequaquam a probabilitate et similitudine veri aberrare; a veritate tamen ipsa longe abesse. Quo pacto enim quispiam perfecte intelligere possit, quae cerni non possunt, nobisque sunt superiora? Sufficiat nobis, si hoc tantum sciamus, Dei consilio et potiore voluntate omnia constituta. Naturae vero principia et motus, et singulorum, quae fiunt, causas contemplari quidem ratione et perscrutari, neque inutile neque inelegans est censendum. Credere vero sibi que persuadere, fieri posse ut ad ipsam rei veritatem pertingamus, vereor ne arrogantia potius res haec sit iudicanda, et inscitius quid, quam duplex illa inscitia. Sed de his iam satis; ad rem itaque redeamus.

16. Per idem tempus etiam Cos insula concussa est et exigua quaedam eius portio servata, reliqua omnis corrui; variaque ei et inaudita mala acciderunt. Mare enim ingentem in modum assurgens domos litto-

λυμῆρασθαι γένει. Χιλδ(βε)ρτος μὲν γὰρ γηραιὸς ἤδη ὑπῆρ- A. C. 554
 χεν καὶ πόρρω που ἦκων τῆς ἡλικίας, καὶ πρὸς γε ἀσθενείᾳ I. L. 26
 εἶχετο πολλῇ, ὥς συνεσκλημένοι οἱ ἅπαν καὶ διατετῆχθαι τὸ B
 σῶμα· παῖδες τε αὐτῷ ἄρρῆνες οὐκ ἦσαν οἱ τὴν ἀρχὴν διαδε-
 55όμενοι, ἀλλ' ἐν θυγατρῶσιν ἐγηροκομεῖτο. Χλωθάριος δὲ ῥω-
 μαλέος ἦν ἔτι καὶ οὐπω λίαν ἐγεγηράκει, πλὴν ὅσον ἐς πρώ-
 τὴν ἡντίδα, υἱοὺς τε εἶχεν τέτταρας, βούπαιδας ἤδη καὶ θαρ-
 ραλέους, καὶ πρὸς τὸ ἐνεργὸν ἀρμημένους. τοιγάρτοι οὐ με-
 δεκτέα ἔφρασκεν τῷ ἀδελφῷ τῶν Θεοδιβάλδου χρημάτων, ὥς
 10 οὐκ ἐς μακρὰν καὶ αὐτῆς δῆπου τῆς Χιλδιβέρτου βασιλείας ἐς
 αὐτὸν τε καὶ τοὺς οἰκίους παῖδας μεταπεσομένης. καὶ τοί-
 νων οὐ δῆμαρτε τῆς ἐλπίδος. ὁ γὰρ πρεσβύτης ἐκὼν ἐνεδίδου
 τοῦ κλήρου, δειδιῶς, οἶμαι, τὴν δύναμιν τοῦ ἀνδρός, καὶ ἀπαλ- C
 λαξείων τῆς ἐς αὐτὸν δυσμενείας. ὀλίγῳ τε ὕστερον αὐτὸς
 15 μὲν ἀπεβίω, ἔπαν δὲ τὸ τῶν Φράγγων κράτος ἐς μόνον Χλω-
 θάριον κατεβῆ. ἐν τοιοῦθι μὲν τὰ Ἰταλιωτῶν καὶ Φράγγων
 πράγματα ἐγώρει.

ιε. Ἐπὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, θέρους ὄρα, ἔσισε μέγα
 ἐν τε Βυζαντίῳ καὶ πολλαχοῦ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, ὥς καὶ
 20 πόλεις συγχας, ἠσιωτικὰς τε καὶ ἠπειρωτίδας, ἀθρόον ἀνα-
 τραπήναι, καὶ ἄρδην τοὺς οἰκῆτορας διαφθεῖραι. Βηρυτὸς
 γοῦν ἢ καλλίστη; τὸ Φοινίκων τέως ἐγκυλλώπισμα, τότε δὴ
 ἀπηγλαῖσθη ἅπασα, καὶ κατέβητο τὰ κλεινὰ ἐκεῖνα καὶ περι- D

5. ἐγηροκομεῖτο. ἐγηρωκ. vulg., ἐκληρονομεῖτο R. et Intrp. ad filias
 rediisset hereditas. 7. θαρράλια R. 14. ἐς αὐτὸν R., ἐπ' αὐτὸν
 vulg. 22. καλλίστη edd. 23. ἀπηγλαῖσθη R. Lugd., ἀπεγλ. edd.

erat, et praeterquam quod gravis annis esset, accedebat etiam summa
 infirmitas, adeo ut ipsi totum corpus colliquatum tabidumque esset.
 Neque ulla ei erat proles mascula, quae succederet in regnum, sed filias
 tantum habens consenuerat. Chlotharius vero valido adhuc erat cor-
 pore, neque admodum senex; primas tantum rugas contraxerat, et
 filios habebat quatuor admodum iuvenes atque animosos, et ad auden-
 dum promptos. Quocirca non adeunda dixit fratri bona Theodibaldi,
 quippe quod brevi etiam ipsum Childeberti regnum ad se et filios
 suos esset devolvendum. Neque eum sefellit sua spes. Senex enim
 ille sua sponte ipsi hereditate cessit; veritus, uti puto, viri poten-
 tiam, ipsiusque inimicitiam declinare cupiens. Pauloque post ipse
 quidem excessit e vivis; universum vero Francorum imperium ad
 solum Clotharium est devolutum. Hic itaque fuit Italicarum et Fran-
 cicarum rerum status.

15. Sub idem fere tempus, vigente aestate, Byzantii aliisque com-
 pluribus Romani imperii locis ingens terrae motus est factus, adeo ut
 multae urbes tam insulares quam in continente sitae confestim sub-
 versae fuerint, incolaeque penitus absorpti. Berytus itaque; pulcherr-
 imus ille tum temporis Phoeniciae ocellus, tum quidem tota deformata

- A. C. 554 *λάλιχα τῆς οικοδομίας δαιδάματα, ὡς μηδὲν ὄσιον σχεδόν*
 I. I. 28 *που λειψθῆναι, ἣ μόνα τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη. πολὺς μὲν*
οὖν ὄμιλος ἰθαγενῶν τε καὶ ἐνδαπίων ἀνδρῶν ἀπολώλασιν,
ὑποπεπισμένοι τῷ ἄχθει, πολλοὶ δὲ νέοι ἐπὶ ἡλύδες εὐπατρί-
δαι τε καὶ παιδείας ἀρίστα ἔχοντες, οἳ δὴ παρήσαν τοὺς Ῥω-5
μαίων αὐτοῦ ἀναλεξόμενοι νόμους. τοῦτο γὰρ πάτριον τῇ πό-
λει καὶ ὡσπερ γέρας τι μέγιστον τὰ τοιαῦτα αὐτῇ ἀνεῖται διδα-
σκαλεῖα. μετεσκευάσαντο τοιγαροῦν ἐν τῷ τότε οἱ τῶν νόμων
ὑφηγηταὶ ἐς Σιδῶνα τὴν πόλιν τὴν γείτονα, καὶ ἐν τῇδε μετῆ-
κτο τὰ φροντιστήρια, ἕως πάλιν ἡ Βηρυτός ἀνεδομήθη. καί 10
- P. 52 *γένονεν ἥκιστα μὲν ὅποια πρότερον ἦν, πλὴν ἀλλ' οὐχὶ ἐς ὅσον*
καὶ ἀγνοεῖσθαι ὡς ἐκείνη εἴη ἡ πάλαι. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ τῆς
πόλεως ἀνοικισμὸς καὶ ἡ τῶν διδασκαλείων ἐπάνοδος χρόνῳ ὕ-
στερον ἔμελλεν ἔσσεσθαι. τότε δὲ καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀλεξανδρείᾳ,
τῇ πρὸς τῷ Νείλῳ ἰδρυμένη ποταμῷ, καὶ ταῦτα οὐκ εἰσθὸς σεί-15
εσθαι τὸ χωρίον, συναίσθησίς τις τοῦ κλόνου ἐλαχίστη μὲν καὶ
ἀφανροτάτη καὶ οὐ πάμπαν ἀρίδης, γέγονε δὲ ὁμοῦ. ἅπαντες
δὲ οὖν οἱ ἐπιχώριοι καὶ μάλιστα οἱ σφόδρα γεηρακότες, ἐν
θανάματι μεγάλῳ τὸ ξυνερχθὲν ἐποιοῦντο, ὡς οὐπω πρότερον
γεγενημένον, ἔμενεν τε οἴκοι ὅστις οὐδεὶς, ἀλλ' ἀνὰ τὰς λεω-20
βόρους τὰ πλήθη ξυνέρξει, τῷ ἀπροσδοκίῳ δὲ που καὶ πα-
ραδόξῳ πέρα τοῦ μετρίου καταπεπληγμένοι. ἐμοὶ δὲ γε καὶ
 2. λειψθῆναι R., λελεῖψθαι vulg. 3. ἐνδαπίων R., ἐνδαπῶν vulg. 4.
 ὑποπεπισμένοι R. (Cl.), ὑποπισμένοι vulg. 7. διδασκαλεῖα edd.
 9. ὑφηγηταὶ R. (Cl.), ἀφηγηταὶ vulg. μετῆκτο R. 12. καὶ om. R.
 13. διδασκαλῶν R. et vulg. 16. τις R. et Intrp. quis, τε vulg.
 21. πέρα add. R. Lugd. mg. (Cl.). Intrp. incisum integrum omisit.

fuit, et illa insignia ac celeberrima summoque artificio elaborata aedificia corruerunt, adeo ut nullum propemodum fuerit relictum, praeterquam nuda aedium pavimenta. Magna itaque indigenarum pariter et incolarum multitudo perit mole ruinae oppressa: multi etiam iuvenes advenae nobiles et eruditi, qui addiscendarum Romanarum legum causa eo commearant. Erat enim hoc urbi patrium et veluti maxima honoris praerogativa, quod eiusmodi scholae ei essent dicatae. Commigrarunt itaque tum temporis legum interpretes Sidonem urbem vicinam, scholaeque eo translatae, tantisper dum Berytus instauraretur. Quod et factum est; nequaquam quidem qualis antea erat, neque tamen ita dissimilis, quin ex eius aspectu pristina ipsius forma agnosci posset. Sed haec quidem urbis reaedificatio et scholarum revocatio postmodum videbatur futura. Per idem quoque tempus in magna illa Alexandria ad Nilum flumen sita (cum tamen illud oppidum terrae motui obnoxium esse non soleret) sensus etiam quidam motus, perexiguus quidem ille ac brevis, neque omnino manifestus, factus est tamen. Omnibus itaque incolis et potissimum valde senibus magno miraculo ea res, fuit; quippe quae antea nunquam acciderat; neque quisquam domi mansit,

αὐτῷ (ἐτύγχανον γὰρ αὐτοῦ διατρίβων παιδείας ἕνεκα τῆς A. C. 554
 πρὸ τῶν νόμων,) δεδιέναι προσήει, καὶ ταῦτα ἐπὶ λίαν σμικρῶ I. I. 28
 τῇ κινήσει, λογιζομένῳ, ὅτι δὴ αὐτοῖς αἱ οἰκοδομίαι οὐκ ἰσχυ-
 ραὶ οὐδὲ εὐρεῖται τυγχάνουσαι οὔσαι, οὐδὲ οἶαι καὶ πρὸς βρα-
 5 χὺ ἀνασχεσθαι δονούμεναι, ἀλλ' ἰσχυραὶ ἄγαν καὶ ἀσθενεῖς (ἐφ'
 ἐνὶ γὰρ ὑφαίνονται λίθῳ). ἀλλὰ γὰρ καὶ ὁ, τι λόγιμον ἐν τῇ
 πόλει, ἐδείμαινον καὶ οἶδε, οὐ τί που, οἶμαι, τὸ ἤδη παρωχηκός,
 ἀλλ' ὅτι αὐτοῖς καὶ ἑσαυθὶς ταῦτὸ τοῦτο ξυμβήσεται οὐκ ἄπο
 10 τροπῶν ἐδόκει. οἱ γὰρ τὴν αἰτίαν τοῦδε τοῦ πάθους ἀναθυμιά-
 σεις τινὰς εἶναι λέγοντες ξηρὰς τε καὶ λιγνυδεις, ὑπὸ τὰ C
 γλαφυρὰ τῆς γῆς εἰργόμενας, καὶ τῷ μὴ διαπνεῖσθαι ἑαδίως
 σφοδρότερον ἔνδον περιδινομένας, τὸ ἐπιπροσθεῖν ἄπαν σα- V. 38
 λεύειν, ἕως τῇ βιαίῳ φορῶ τῆς στεγνότητος ἐνδιδοῦσης, ἐς τοῦμ-
 φανὲς ἀναχθεῖεν· οἱ δὴ οὖν τὰ τοιαῦτα φυσιολογοῦντες τὴν
 15 Αἰγυπτίαν φασὶ χώρην οὐ πώποτε σείεσθαι πεφυκέναι, ὡς δὴ
 χθαμαλήν τε ἀτεχνῶς καὶ ὑπίαν καὶ ἥμισυ σηραγωγῶδη, ἐν-
 τεῦθέν τε οὐκ ἐμφορομένην· εἰ δέ γε καὶ ὑποδέξατο, ἀλλ'
 αὐτομάτως ὑπὸ χαννότητος θαμὰ ἐξατμίζομένην. ἐπεὶ δὲ ἐν
 τῷ τότε ἦδε ἡ δόξα, εὐ ποιούσα, ἐπεφωράτῳ τε καὶ ἀπελήλεγ-
 20 κτο μὴ σφόδρα ἐν βεβαίῳ κειμένη, εἰκότως ἄρα ἐδεδείσαν οἱ
 γενναῖοι, εἶγε πρὸς τοῦναντίον αὐτοῖς χωρήσει τοῦπίγραμμα, D
 καὶ κινδυνεύοιεν τολοιπὸν οὐ γαιηόχου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐνο-

1. τῆς πρὸς τῶν R. 2. τῷ καὶ R. 6. ὑφαίνοντο R. λόγιον
 conl. Cl., Intrpr. viri litteratissimi. 10. καὶ ὑπὸ vulg., R. et
 Intrpr. copulam om. 11. ἐξόδια R. 12. περιδινομένας (sic) R.
 14. οἱ δὲ R. 20. εἰκότα R. 22. κινδυνεύοιεν R.

sed in plateas multitudo confluebat insolentia novitateque rei ultra modum percussa. Me vero quoque ipsum (commorabar enim ibi tum temporis eius disciplinae causa, quae studium iuris praecedat) metus incessebat, reputantem mecum, quod tametsi exiguus admodum ille motus esset, aedificia tamen ipsis essent neque firma neque ampla, quaeque succussa ne tantillum quidem temporis subsistere possent, ut parum valida ac firma. Simplici enim latere sunt contexta. Timebant vero etiam quotquot in urbe erant viri docti, non tam, uti arbitror, motus iam praeteriti causa, sed quod verisimile videretur hoc ipsum iterato eventurum. Qui enim huius mali causas esse dicunt exhalationes quasdam siccas pariter et fumosas, sub terrae concavitate clausas; cumque facile diffilari nequeant, vehementius intus circumvolutas quidquid supra impendat succutere, donec violentia impetis fatiscente et cedente compage in apertum ferantur: qui haec, inquam, de terrae motus natura disserunt, auctores sunt Aegypti regionem nunquam terrae motu concuti solere, utpote humilem admodum et planam, minimeque cavernosam, ideoque eiusmodi exhalationibus non oppleri; si vero aliquas intra se concipiat, eas ipsas sua sponte ob terrae laxitatem assidue evaporare. Cum vero tum temporis ea opinio

A. C. 554 οὐδέτι ἂν δικαίως κληθεῖεν, Ῥωμαῖοι δὲ μᾶλλον, εἰ καὶ τὰ
 I. 1. 28 τῆς φωνῆς ἐς τὸ ἑλληνικὸν τε καὶ ἄττικώτερον μεταβάλοντο.
 πῶς γὰρ οὐκ ἤμελλον προσοικοῦντες τὴν Ἰωνίαν; ταῦτα δὲ
 οὕτω ξυνηνεχθῆναι δηλοῖ μὲν που καὶ ἡ πάτριος τοῦ ἄστεος
 ἱστορία, οὐχ ἥμιστα δὲ τοῦπίγραμμα, ὅπερ ἔγωγος ἐκέλευε ἐλ-5
 θῶν ἀνελεξάμην. ἐν τινι γὰρ τῶν ἀμπερὶ τὴν πόλιν ἀγρῶν, ὅθεν
 δὴ ὦν ἐτύγγαθεν ὁ Χαιρήμων, (Σιδηροῦς δὲ ὄνομα τῷ ἀγρῷ
 ἐκείνῳ,) βωμὸς ἰδρῦται ἀρχαιότατος, ἐν ᾧ δὴ πάλαι, ὡς εἴκει,
 τοῦ Χαιρήμονος ἀγαλμα ἐφειστήκει. νῦν γὰρ οὐδὲν ὅτιοῦν ἐν
 αὐτῷ φαίνεται. ἐγκεχάρακται δὲ ὁμῶς ἐτι τὸ ἐλεγείον τῷ βωμῷ 10
 ὡδὲ πως ἔχον

P. 55 Κλασθεῖσας πάτρας σεισμῷ ποτε, Κάνταβριν ἐς γᾶν
 Χαιρήμων ἔπτα, πατρίδα φύσόμενος.

Καίσαρι δ' εἰλιχθεῖς περὶ γούνασι, τὰν μεγάλαυχον

᾽Ωρθωσε Τράλλιν, τὰν τότε κεκλιμέναν

15

᾽Ανδ' ὦν συγγενέες τοῦτο βρέτας, ὄφρ' ἐπὶ βωμῷ,

Οἶα δίκαιόταν, τάνδε φέροιο χάριν.

καὶ τὰ μὲν τῶν Τράλλεων περὶ ὡδὲ πως ἔχειν πεπίστενται.

πολλὰς δὲ κατ' ἐκέθο τοῦ καιροῦ καὶ ἄλλας πόλεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ,

Ἰωνικάς τε καὶ Αἰολίδας, παραπλήσια παθεῖν ξυνηνέχθη. 20

B ιη. Πλὴν ἀλλ' ἔμοιγε νῦν τὰ τοιαῦτα παρῆντι, καὶ αὐθις

1. εὐδικαίως R.

12. Καντάβριον R.

13. φύσόμενος R.

15. τότε scripsi, ποτε R. et vulg., Intpr. olim.

16. συγγενέες

Lugd., Intpr. propinquū, συγγενὲς R., συγγενὲς οὐ vulg.

17. οἶα δίκαιόταν R., δίκαια etiam Intpr., dum vertit merito, οἶα γὰρ δὴ κτίστας vulg.

canicum et Atticum sit mutatus. Qui enim aliter fieri potuisset, cum Ionum sint finitimi? Haec vero ita accidisse testatur satis et patria urbis historia et epigramma, quod ego, cum eo venissem, legi. Nam in agro quodam urbi vicino, in quo natus erat hic Chaeremon, (Siderus sive ferreus ei agro nomen) ara stabat vetustissima, in qua olim, uti verisimile, Chaeremonis statua erat posita. Nunc enim nihil in ea comparet; nihilominus tamen elegion etiam nunc arae insculptum cernitur, quod ita habet:

Chaeremon, patriam ut stravit succussio terrae,

Longinquaе volat ad littora Cantabriae;

Et magni genibus se advolvit Caesaris; inde

Collapsas Tralles ex iterum aedificat.

Ergo his pro meritis statua donatur; ut ara

Stet media, carae conditor ut patriae.

Ac Trallianorum quidem res hoc modo se habere creditae sunt. Multae vero etiam aliae per idem illud tempus in Asia urbes, Ionicae scilicet et Aeolicae, similibus malis obnoxiae fuerunt.

18. Sed haec talia mihi nunc omittenti et narrationem supra

ἐπιπλεῖστον ἀρθίσα, κατέκλυσεν τὰ παράκτια τῶν οἰκημάτων, A. C. 554
καὶ διέφθειρεν αὐτοῖς χρήμασι καὶ ἀνθρώποις· τό τε μέγεθος L. I. 28
τοῦ βρασμοῦ, ἐξαισίον οἶον γεγενημένον, τὰ, ἔνθα οὐκ ἐνῆν
ἀναρῆιχᾶσθαι τὸ ῥόδιον, ἅπαντα ἔρριψε καὶ κατέβαλεν. ἄ-
5 πολῶλασι δὲ χύδην σχεδόν τι ἅπαντες οἱ ἄστοι, εἴτε ἐν ἱεροῖς
ἐτύγχανον πεφενυγότες, εἴτε καὶ οἴκοι διαιτώμενοι, εἴτε καὶ
ἄλλοσέ ποι ξυνηλιμμένοι. ἔμοι γοῦν ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου ὑπὸ
τὸν αὐτὸν χρόνον κατὰ τὸ Βυζάντιον ἀνακομιζομένῳ, καὶ ἐν
τῆδε τῆ νήσῳ, οὕτω παρασχόν, (ἐν παράπλῳ γὰρ κεῖται,) κα-
10 τάραντι, οἰκτρὸν τι πέφηνεν θάυμα, καὶ ὁποῖον οὐκ ἂν ἀπο-
χρώντως ὑπογράνοι ὁ λόγος. ἔπαν μὲν γὰρ τὸ ἄστν σχεδόν
πὺν χῶμά γε ἦν ἐπὶ μέγα ἠρόμενον, καὶ λίθοι κείμενοι σπορά-
δην, κίονων τε τρύφη καὶ ξύλων κατεαγόντων, καὶ κόνις πολ-
λή ὑπερθεν φερομένη καὶ ἐπηλυγάζουσα τὸν ἀέρα, ὡς μηδὲ
15 αὐτὰ πὺν τὰ τῶν λεωφόρων χωρία ῥαδίως διαγωνώσκεσθαι,
πλὴν ὅσον ὑπονοῆσαι. ὀλίγα δὲ ἄττα δωμάτια εἰστήκεσαν
ἀπαθῆ, καὶ ταῦτα οὐχ ὅσα τιτάνῳ τυχόν καὶ λίθῳ καὶ ταύ-
τη δὴ τῆ στερεμνιωτέρῳ καὶ μᾶλλον μονίμῳ κατὰ τὸ εἶκός
ἕλη ἐξείργαστο, μόνα δὲ τὰ ἐκ πλίνθου ἀπέφθου καὶ πηλοῦ

5. δὲ om. R. 7. ἄλλοσέ ποι R. et Lugd. 2. m., ἄλλοσέ πη vulg.
8. χρόνον om. Par. 11. τὸ ἄστν σχ. π. R., σχ. π. τ. ἄ. vulg. 14.
μηδὲ R., Intrp. ne vel, μηδὲν vulg. 16. δὲ add. R. et Lugd. 2. m.,
deest vulg. 19. ἀπέφθου habet R. cum vulg., neque id mutare
ausus sum, etsi vix dubito rescribendum esse ἀνεφθου; quum il-
lud alterum id quod decocium est significet, crudum minime.
Ταῖς ὀπταῖς πλίνθοις opponuntur ὡμαί, quod vocabulum quum
nescio qua ratione motus ponere nollet Agathias, ἀνοπτον autem
rem plane diversam significaret, occurrebat, τὸ ὡμόν itidem
contrarium esse τῷ ἐφθῶ. Neque ego nescius sum, ἀνεφθόν
non reperiri in lexicis glossariisve: hoc tamen minus moveor
in Agathia: illud attendo, ἀπεπτον, quod unum rescribendum
restaret, remotius a vulgata lectione esse, minusque aptum.

rales proluvie obruit, unaque cum possessionibus hominibusque ipsis
disperdidit. Succussionis etiam magnitudo immane quantum facta,
ubi fragosa illa vis terrae inclusa per superiora erumpere non pote-
rat, omnia proruebat ac prosternebat. Perierunt vero promiscue
omnes propemodum oppidani, sive ad templa confugerent, sive domi
se continerent, sive alium aliquem in locum convenissent. Mihi
certe sub idem tempus Alexandria Byzantium revertenti, et in eam
insulam, occasione ita ferente, (in traiectu enim sita est,) delato, mi-
serabile quoddam spectaculum fuit, quodque satis verbis exprimere
non possim. Universum enim propemodum oppidum tumulus terrae
erat in longum porrectus, et saxa sparsim iacentia, et columnarum
tignorumque ruptorum fragmenta, et pulveris tanta vis superne fere-
batur aërem obscurans, ut nec ipsae platearum regiones facile
agnosci possent: ceterum quantum percipi poterat, pauculae quaedam

- A. C. 554 ἀγροικότερον πεποιημένα. ἄνδρες δὲ σποράδην ὀλίγιστοι ἀνε-
 I. I. 28 φαίνοντο σκυθῶν ποί τε ἄγαν καὶ κατηφείς, καὶ ὡσπερ τε-
 D λεώτατα τῇ σφετέρῳ βίῳ ἀπειρηκότες πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις
 δεινοῖς καὶ ἅπαν τὸ ἐπιχώριον ὕδωρ, τὴν τοῦ ἀκραίφουτος
 καὶ ποτίμου φύσιν ἀθρόον ἀφηρημένον, ἐς τὸ ἄλμυρον ἤρέμας
 καὶ ἅποτον μετεβέβλητο. καὶ ἦν ἅπαντα τὰ τῆδε φενκὰ καὶ
 ἀνατετραμμένα, ὡς μηδὲν ἕτερον ὑπολειπεῖσθαι τῇ πόλει πρὸς
 εὐκοσμίαν, ἢ μόνον τὸ κλεινὸν τῶν Ἀσκληπιαδῶν ὄνομα καὶ
 P. 54 τὴν ἐφ' Ἰπποκράτει μεγαλαυχίαν. οἰκτεῖρειν μὲν οὖν τὰ τοιαύ-
 V. 39 δε οὐ πόρρω τοῦ ἀνθρωπέου τρόπου εἶναι δοκεῖ, θαυμάζειν δὲ οἰ-
 ἀτεχνῶς καὶ καταπέπληχθαι, ἀνδρῶν ἂν εἴη οὐ μάλᾳ τὰ πα-
 λαιὰ ἐπισταμένων, οὐδὲ ὅτι ἐσαεὶ τοῦτο δὴ τὸ τῆς ὕλης χω-
 ρίον πεικίλα παθήματα ὑποδέχεσθαι πέφυκε. πολλάκις γὰρ
 ἤδη καὶ πρότερον πόλεις γε ὅλαι σεισμῶ διεφθάρησαν, ὡς τοὺς
 ἀρχαίους οἰκήτορας ἀποβαλοῦσαι ὑφ' ἑτέροις αὐθις οἰκισταῖς
 ἀνορθωθῆναι.

15. Αἰ γοῦν Τράλλεις ἢ πόλις, ἢ ἐν τῇ Ἀσίᾳ νῦν καλου-
 μένη χώρα ἀγχοῦ που τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ ἰδρυμένη, τὸ
 μὲν παλαιὸν Πελασγῶν γέγονεν ἀποικία, ὑπὸ δὲ τοῦς Αὐγού-
 B στον Καίσαρος χρόνους ἐσεῖσθη τε ἅπανα καὶ ἀνετράπη, καὶ 20

6. μεταβέβλητο R. 7. τῇ πόλει πρὸς εὐκ. R., πρὸς εὐκ. τ. π. vulg.
 8. τὸ κλεινὸν τῶν Ἀσκλ. R., τὸ τῶν Ἀσκλ. κλ. vulg. 17. Ἀσία νῦν
 R., νῦν Ἀσία vulg. 19. Paphlagonēs h. l. habet Intpr., sed
 infra Pelasgos.

domunculae integrae stabant, et hae quidem non quae ex calce et lapide atque ex solidiore aliqua magisque firma et durabili, uti par est, materia erant structae, sed tantum quae ex latere non cocto et ex argilla agrestem in modum erant fabricatae. Paucissimi vero sparsim homines comparebant tristi admodum demissoque vultu, et veluti extreme de vita sua desperantes. Praeter alia enim mala omnis etiam totius oppidi aqua, pura ac sincera potabilique natura confestim sublata, salsuginem sensim contraxerat, et potui non erat; omniaque ibi horrendum in modum subversa videbantur, adeo ut nihil oppido ad ornamentum reliqui factum esset, praeter solum Asclepiadarum illustre nomen et insignem Hippocratis in eo nati gloriam. Commiseratione itaque harum rerum duci non alienum ab humano more videtur: admirari vero vehementer et percelli, hominum fuerit, qui veterum rerum parum sunt periti, quique nesciunt, quod haec terrae regio sua natura perpetuo varias in se affectiones suscipere soleat. Frequentius enim etiam antehac urbes integrae terrae motu perierunt, adeo ut veteribus incolis exutae ab aliis rursus conditoribus sint instauratae.

17. Tralles itaque urbs, in Asia nunc ita dicto campo iuxta Maeandrum fluvium sita, olim quidem Pelasgorum colonia fuit, sub Augusti vero Caesaris tempora terrae motu quassata est et subversa, nihilque in ea integrum relictum. Oppido vero in hunc modum

οὐδὲν αὐτῆς ὄ, τι ἐσέσωστα. οὕτω δὲ τοῦ ἄστος οἰκτρότατα A. C. 554
 κειμένον, ἄγροικόν τινα φασι, τούτων δὲ τῶν γεγηπώνων, L. I. 28
 Χαιρήμονα τούνομα, σφόδρα τὴν ψυχὴν ἀλώωναι τῷ πάθει,
 καὶ οὐκ οὐκ ἐνεγκόντα θανμάσιόν τι ἤλικον καὶ ἄπιστον ἔργον
 5 εὐνύσαι. μήτε γὰρ τῆς ὁδοῦ τὸ μήκος ἢ τῆς πρεσβείας τὸ μέγε-
 θος κατορῶσθησαντα, μήτε ὅτι μεγίστοις, ὡσπερ εἰκὸς, ὀμι-
 λήσειν ἡμελλεν κινδύνοις, καὶ ταῦτα ἐπ' ἀδήλω τῇ τύχῃ, μήτε
 τῶν οἴκοι τὴν ἐρημίαν, μήτε ἄλλο τι τῶν, ὅποσα διανοούμε-
 νοι ἄνθρωποι μεταμανθάνουσι τὰ δοκηθέντα, ἀφικέσθαι, μὴ
 10 ὅτι ἐν Ῥώμῃ, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐς τῶν Κανταβρινῶν τὴν χώραν, C
 ἀμφ' αὐτὰς δὴ που τὰς τοῦ Ὁκεανοῦ ἡϊόνας, (ἐτύγχανεν γὰρ
 αὐτοῦ που ὁ Καῖσαρ ἐν τῷ τότε πρὸς τι τῶν ἐθνῶν διαμαχό-
 μενος,) ἀγγελαί τέ οἱ τὰ ξυνεγεχθέντα, καὶ οὕτως ἐλεῖν τὸν
 βασιλέα, ὡς αὐτίκα δὴ μάλα ὑπατικὸς ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς μά-
 15 λιστα εὐπατριδῶν τε καὶ εὐδαιμόνων ἀνδρῶν ἐκ τῆς Ῥώμης
 ἀπολεξάμενον, ἅμα τῷ σφετέρῳ πλήθει στελεῖται ἐς τὴν ἀποι-
 κίαν, καὶ τοὺς, ὡς τάχιστα ἐν τῷ χώρῳ γενομένους, χρήματα
 τε πλεῖστα ὅσα ἐπιδόντας καὶ σπουδῇ χρησαμένους, ἀναδο-
 μῆσαι αὐθις τὴν πόλιν, καὶ ἐς τὸ μέγρο τουδὲ σωζόμενον D
 20 ἀπεργάσασθαι σχῆμα. νῦν οὐκ οἱ ἐκείνη ἄστοι Πελασογοὶ μὲν

1. αὐτοῖς ἔτι R. 10. ἀλλὰ γὰρ καὶ R., ἀλλὰ καὶ vulg. Καν-
 ταβρινῶν R., Κανταβαρινῶν vulg. Agathias, cui parum de
 Cantabris innotuerat, ex verbis epigrammatis Κάνταβριν ἐς γὰν
 finxit sibi Cantabrinos. 14. ὑπατικὸς correxi, Intpr. consu-
 lares, ὑπάτους R. et vulg. ἐπὶ τὰ R., sed in marg. ἑπτα.
 18. ἀναδομῆσαι R. et Lugd., ἀνοικοδομῆσαι edd.

miserrime collapsio, aiunt rusticum quendam ex iis, qui agros colunt, Chaeremonem nomine, ingentem ob illius casum moerorem animo concepis-
 se, quem cum ferre non posset, admirandum quoddam et incredibile facinus peregis-
 se. Neque enim itineris longitudine, neque postulationis magnitudine deterritum, neque quod gravissima, uti verisimile erat, pericula aditurus videretur, et quidem incerto eventu, neque eorum, quos domi reliquerat, solitudinis ratione habita, neque alterius ullius rei, cuius consideratione atque respectu homines sententiam mutant, pervenisse non tantum Romam, sed in Cantabrorum regionem, circa ipsa Oceani littora, (erat enim ibi tum temporis Caesar gentes quasdam debellaturus,) et ei, quae Trallis contigebant, significasset, et quidem eius oratione ita captum fuisse Caesarem, ut protinus delectos septem consulares, qui splendore generis et fortunarum inter Romanos eminebant, cum magno comitatu in coloniam miserit, eosque, cum magnis itineribus eo pervenissent, magna pecuniae vi allata summaque diligentia adhibita, urbem demum instaurasse, atque in hanc, quae hodie cernitur, formam exaedificasse. Nunc itaque Tralliensis cives non amplius Pelasgi iure vocari possint, sed potius Romani, tametsi sermo illorum in Graec-

- A. C. 554 εὐζώνῳ, ἄπορον εἶναι τὸ χρῆμα, μὴ τοί γε πλήθεισιν ὥπλι-
 L I. 28 σμένους. πλὴν ἀλλὰ καὶ ὡς οἱ Ῥωμαῖοι οὐδὲν ὀτιοῦν πόνον
 V. 41 ἀνιέντες, εἰ πού τι εὐρομακῶν τόπων σφαλερόν τε καὶ βάσιμον,
 αὐτίκα ξύλοις τε καὶ λίθοις περιέφραττον, καὶ θαμὰ ἐν τοῖσδε
 ἐμόχθουν. διαπορουμένῳ δὴ οὖν ἐν τοῖς παροῦσι τῷ Μερμε-5
 ρῆ καὶ πλεῖστα διαλογιζομένῳ, προσῆλθεν, διανοεῖσθαι, ὡς
 εἰ γε ὀφθησοῦν τρόπῳ διαλύσει τὴν φρουρὰν τῶν Ῥωμαίων,
 καὶ ἡρέμα ἀπώσαιοτο, οὐ πάμπαν αὐτῷ τὰ ἐξ τῆς διάβασιν
 P. 57 ἀνήνυτα ἔσται. πολεμίων μὲν γὰρ τῷ χώρῳ ἐνδελεχέστατα
 ἐφεδρευόντων, οὐχ οἷόν τε ἦν ἅμα ἀμφοτέρων κρατῆσαι ἐκεί-10
 νων δὲ ἀνιέντων, ἀλλὰ μόνην γε τὴν δυσχωρίαν ἀκέσασθαι,
 καὶ τὸ δυσέμβολον τῆς πορείας ἐς τὸ εὐέφοδον ἀμωσγέπως με-
 τασκευάσαι, οὐ λίαν ἀδύνατα εἶναι ἤγειτο. ἤλπιξε γὰρ τὴν
 ἕλλην ἐκτέμνων τῇ πολυχειρίᾳ καὶ ἀνακαθαίρων, καὶ τῶν πετρῶν
 ὅ, τι ἀντίξουν διακολάπτων καὶ παραιρούμενος, οὐ χαλεπῶς15
 διαβήσεσθαι. ὡς ἂν οὖν ταῦτα διαπράξοιτο, ἐπενόει τοιάδε
 ἐσκήπτετο ἀθρόον νόσῳ τινὶ δεινῇ τε καὶ ἀνηκέστῳ ἐαλωκέναι,
 καὶ οὖν ἀνεκέκλιτο δυσφορῶν δῆθεν καὶ ἀσχάλλων καὶ τὸ
 B ξυμπεσὸν ὀλοφυρόμενος· ὃ τε λόγος οὗτος ἀνὰ πᾶν αὐτίκα
 ἐφοίτα τὸ στρατεύμα, ὡς ὁ στρατηγὸς πονήρως τε ἔχοι, καί20
 ὅσον οὐκ ἀπολεῖται ὅσους τε αὐτῶν ἤρρεσκεν μισθαρενεῖν τοῖς
 2. οὐδέν τι οὖν R. 7. διαλύσει Cl., διαλύσει R. et vulg.
 10. ἅμα ἀμφ. R., ἀμφ. ἅμα vulg. 12. εὐέφοδον R. corr. in mg.
 pro εὐέφοστον, εὐδοον vulg. 13. εἶναι add. ex R. 17. δεινῇ
 τ. κ. ἀνηκ. ἐαλ. R., ἐαλ. δ. τ. κ. ἀν. vulg. 20. ἐφοίτα R.,
 ἐχώρει vulg. 21. ὅσους δὲ Suid. s. v. μισθαρενεῖν. ἐπὶ τῆ τ.
 οἴκ. προδ. τοῖς ἐναντ. R.

armatis agminibus. Sed ne sic quidem Romani ullum laborem prae-
 termittentes, si quem uspiam comperissent locum parum tutum,
 quique videretur transiri posse, eum sudibus et saxis obstruebant,
 assidueque operi erant intenti. Ambigenti itaque hisce in rebus
 Mermeroī plurimaeque secum reputanti, haec cogitatio in mentem
 venit, si quacunque ratione praesidium Romanorum solvere sen-
 sissime removere posset, non omnino irritum sibi transitus sui
 conatum fore. Hostibus enim assidue loco insidentibus, fieri non
 poterat, ut utriusque voti sui compos fieret. Illis vero remissioribus
 factis, cum id solum relinqueretur, ut locorum iniquitati mēderetur, et
 difficilis transitus itinera pervia redderet; id ei non admodum impos-
 sibile factu videbatur. Sperabat enim, excisa sublataque vi manuum
 silva, obstantibusque petris excavatis, se non difficulter transiturum.
 Quocirca ut, quae animo conceperat, perficeret, huiusmodi fraudem
 excogitavit. Simulavit se repente morbo correptam gravi pariter et
 incurabili. Decumbebat itaque summam aegritudinem praese-
 ferens, et fortunam suam lamentans. Rumor hic statim universum
 exercitum est pervagatus, praefectum gravissime aegrotare neque

ἀγωνισάμενοι. ἔσταλτο δὲ καὶ Ἰουστινός ὁ Γερμανοῦ, νεώτερος A. C. 554
μὲν ἔτι κομιδῆ, τὰ δὲ πολέμια ἤδη πεπαιδευμένος. I. L. 28

10 Ἰδ'. Μερμερόης δὲ, ὁ τῶν Περσῶν στρατηγός, ἐπειδὴ πρό-
τερον Ἀρχαιοπόλει τε δις προσβαλὼν ἀπεκέκρουστο, καὶ ἄλλα
5 ἅττα ἐπεπράχει, ἃ δὴ ἐγὼς παρήμι, (ἀποχρώντως γάρ που
Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι τὰ μέχρι τῶνδε ἀναγγέρονται,) τότε
δὴ αὐθις (ἐνθὲν δὲ γάρ μοι ἀρχομένῳ τὰ δεξιῆς ἀρμωστέον,)
ἀφίκτο μὲν ἐς Μουχίρισίν τε καὶ Κοτάϊσιν τὸ φρούριον,
ἐβούλετο δὲ τὴν ἐς Τήλεφιν δυσχωρίαν παραμειψάμενος, εἰσω
10 τοῦ Φάσιδος γενέσθαι ποταμοῦ, καὶ τῷ ἀπροσδοκῆτῳ τοὺς
Ῥωμαίους ἐκπλήξας, διὰ πείρας ἐλθεῖν, εἴ πως ἂν ἐνια γοῦν C
τῶν τῆδε πολισμάτων παραστήσασθαι δυνηθεῖη. ταῦτα δὲ αὐτῷ
πράττειν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς πορευομένῳ καὶ ἐπιόντι ἀμήχανα
ἦν. Μαρτίνο γὰρ ὁ στρατηγός ἅμα τῇ ἀμφ' αὐτὸν στρατιᾷ
15 ἐς τὴν Τήλεφιν ἰδρυμένος, (φρούριον δὲ τοῦτο καρτερόν τε
καὶ ἐχυρώτατον,) διεφύλαττεν ἐπιμελέστατα τὰς εἰσόδους. ἔστι
δὲ καὶ ἄλλως τὸ χωρίον δύσβατόν τε καὶ ἀπρόσοδον. φάρα-
γές τε γὰρ καὶ πέτραι ἀπερῆγονται καὶ ἐς ἀλλήλας ἐπικλινό-
μεναι στενωπάτην ἀτεχνῶς τὴν ὑποκειμένην ἀτραπὸν ἐκτελοῦ-
20 σιν. ἄλλοθεν δὲ οὐκ ἔστιν ὄψωσιν εἰσιτητέα. τὰ γὰρ ἐχόμενα D
πεδιά ἰλωάδῃ γέ εἰσι δεινῶς καὶ τελματώδῃ, λόχμοι τε θα-
σεῖαι καὶ δρυμοὶ ἀνέχουσιν, ὡς καὶ ἐνὶ ἀνδρῶν, καὶ τούτῳ

1. δὲ καὶ R., δέ τε καὶ vulg.

4. Ἀρχαιοπόλει R. Lugd.,

Ἀρχαιοπόλει edd. 5. ἐγὼ R. πον add. ex R. 8. Cotaes-
sium Kutais est, Imiretia oppidum regium.

18. γὰρ om. R.
22. δρυμοὶ R., δρυμά vulg.

modum quidem ille adhuc juvenis, sed iam tum bellicarum rerum peritus.

19. Mermeroes autem Persarum dux cum antea bis in Archaeopolim impetum fecisset, repulsus est aliaque nonnulla gessit, quae quidem praetereo: quandoquidem Procopius Rhetor abunde haec eo usque conscripsit. Tunc itaque rursus (nam hinc ordienti mihi, quae sequuntur, sunt coaptanda) ad Muchirisim et Cotaesium propugnaculum pervenit, eo consilio, ut difficultate locorum, quae sunt circa Telephim, praetergressa, ad Phasidem fluvium pertingeret, Romanisque inopinato ipsius adventu percussis, tentaret, si qua ratione castella aliquot in potestatem suam redigere posset: quod quidem ipsi aperte rectaque via procedenti atque irruenti difficillimum factu fuisset. Martinus enim praefectus cum suis copiis Telephin insidens, (est autem hoc validum munitissimumque propugnaculum,) diligentissime aditus tuebatur: et est alioqui locus ipse accessu difficillimus. Nam et praecipitia et praeceptae petrae in se mutuo vergentes angustissimam plane subiectam ei viam efficiunt, neque alia ulla ex parte cuiquam aditus patet. Circumiaceti enim campi sunt vehementer palustres et limosi, quibus deasi saltus et nemora imminet, adeo ut vel uni alicui eique expedito difficilis sit transitus: tantum abest

- A. C. 554 εὐζώνῳ, ἄπορον εἶναι τὸ χρῆμα, μὴ τοί γε πλήθεισιν ὀπι-
 L I. 28 σμένους. πλὴν ἀλλὰ καὶ ὡς οἱ Ῥωμαῖοι οὐδὲν ὀτιοῦν πόνον
 V. 41 ἀνέντες, εἰ πού τι εὐρουκῶν τόπων σφαλερόν τε καὶ βάσιμον,
 αὐτίκα ξύλοις τε καὶ λίθοις περιέφραττον, καὶ θαμὰ ἐν τοῖσδε
 ἐμόχθουν. διαπερουμένῳ δὴ οὖν ἐν τοῖς παροῦσι τῷ Μερμε-5
 ρῷ καὶ πλεῖστα διαλογιζομένῳ, προσῆλθεν, διανοεῖσθαι, ὡς
 εἰ γε ὀφθησοῦν τρώπῳ διαλύσοι τὴν φρουράν τῶν Ῥωμαίων,
 καὶ ἡρέμα ἀπόσσειτο, οὐ πάμπαν αὐτῷ τὰ ἐξ τῆς διάβασιν
 P. 57 ἀνήνυτα ἔσται. πολεμίων μὲν γὰρ τῷ χώρῳ ἐνδελεχέστατα
 ἐφεδρευόντων, οὐχ οἷόν τε ἦν ἅμα ἀμφοτέρων κρατῆσαι ἐκεί-10
 νων δὲ ἀνιέντων, ἀλλὰ μόνην γε τὴν δυσχωρίαν ἀκέσασθαι,
 καὶ τὸ δυσέμβολον τῆς πορείας ἐς τὸ εὐέφοδον ἀμωσγέπως με-
 τασκευάσαι, οὐ λίαν ἀδύνατα εἶναι ἤγετο. ἤλπιξε γὰρ τὴν
 ἕλληρ ἐκτέμνων τῇ πολυχειρίᾳ καὶ ἀνακαθαίρων, καὶ τῶν πετρῶν
 ὅ, τι ἀντίξουν διακολάπτων καὶ παραιρούμενος, οὐ χαλεπῶς15
 διαβήσεσθαι. ὡς ἂν εὖν ταῦτα διαπράξοιτο, ἐπεινέει τοιάδε
 ἐσκήπτετο ἀθρόον νόσῳ τινὶ δεινῇ τε καὶ ἀνηκέστῳ ἐλαωκέναι,
 καὶ οὖν ἀνεκέκλιτο δυσφορῶν δῆθεν καὶ ἀσχάλλων καὶ τὸ
 B ξυμπεσὸν ὀλοφυρόμενος· ὃ τε λόγος οὗτος ἀνὰ πᾶν αὐτίκα
 ἐφοίτα τὸ στρατεύμα, ὡς ὁ στρατηγὸς πονήρως τε ἔχοι, καί20
 ὅσον οὐκ ἀπολεῖται· ὅσους τε αὐτῶν ἤρρεσκεν μισθαρεῖν τοῖς
 2. οὐδὲν τι οὖν R. 7. διαλύσοι Cl., διαλύσει R. et vulg.
 10. ἅμα ἀμφ. R., ἀμφ. ἅμα vulg. 12. εὐέφοδον R. corr. in mg.
 pro εὐέφοστον, εὐδοον vulg. 13. εἶναι add. ex R. 17. δεινῇ
 τ. κ. ἀνη. ἐαλ. R., ἐαλ. δ. τ. κ. ἀν. vulg. 20. ἐφοίτα R.,
 ἐχώρει vulg. 21. ὅσους δὲ Suid. s. v. μισθαρεῖν. ἐπὶ τῇ τ.
 οἴκ. προδ. τοῖς ἐναντ. R.

armatis agminibus. Sed ne sic quidem Romani ullum laborem prae-
 termittentes, si quem uspiam comperissent locum parum tutum,
 quique videretur transiri posse, eum sudibus et saxis obstruebant,
 assidueque operi erant intenti. Ambigenti itaque hisce in rebus
 Mermeroi plurimaeque secum reputanti, haec cogitatio in mentem
 venit, si quacunque ratione praesidium Romanorum solvere sen-
 sissime removere posset, non omnino irritum sibi transitus sui
 conatum fore. Hostibus enim assidue loco insidentibus, fieri non
 poterat, ut utriusque voti sui compos fieret. Illis vero remissioribus
 factis, cum id solum relinqueretur, ut locorum iniquitati mederetur, et
 difficilis transitus itinera pervia redderet; id ei non admodum impos-
 sibile factu videbatur. Sperabat enim, excisa sublataque vi manuum
 silva, obstantibusque petris excavatis, se non difficulter transiturum.
 Quocirca ut, quae animo conceperat, perficeret, huiusmodi fraudem
 excogitavit. Simulavit se repente morbo correptam gravi pariter et
 incurabili. Decumbebat itaque summam aegritudinem prae se fe-
 rens, et fortunam suam lamentans. Rumor hic statim universum
 exercitum est pervagatus, praefectum gravissime aegrotare neque

ἐναντίοις ἐπὶ τῇ τῶν οἰκείων προδοσίᾳ, καὶ λάθρα ἐξάγειν τὰ ἀπόρρητα, οὗτοι δὲ τὸ μὲν ἀτρεκέδς οὐκ ἐγγίγνωσκον· (ἀσφαλέ-
στατα γὰρ τὸ βούλευμα ἐκρύπτετο, καὶ οὐδὲ ἐς ἅπαντας τοὺς
φιλάτουσ ἐξέπιπτε·) μόνουσ δὲ τοῖσ ἐν τῷ ὁμίλῳ περιωγομένοισ
ἕξεηπατημένοι τοῖσ Ῥωμαίοισ διήγγελλον. οἱ δὲ θάδῳσ ἐπέ-
δοντο, οὐ τοσοῦτον, οἴμαι, τῇ ἀγγελίᾳ, ὅπόσον τῷ βουλομένῳ
τῆσ γνώμησ.

κ'. Εὐθὺσ δὴ οὖν τὸ ἐνεργόν τε καὶ σύντονον τῆσ φρον-
τίδουσ ὑποχαλῶντεσ, οὐκέτι λίαν ἀκριβῆ τὴν φυλακὴν ἐποι-
οοῦντο. ὀλίγου τε παρωχῆκεσαν ἡμέραι, καὶ ὁ Μερμερόησ ὡσ
δὴ τεθνηκόσ ἀπηγγέλλετο. ἔκρυπτε γὰρ ἑαυτὸν ἕσ τι δωμάτιον,
ὡσ καὶ παρὰ τοῖσ οἰκειοτάτοισ τήνδε νικῆσαι τὴν δόξαν. τότε δὴ
οὖν καὶ μᾶλλον τοῖσ Ῥωμαίοισ περιττόν τι ἐδόκει ἀγρυπνεῖν
τε καὶ ἐπιπολὺ διαπονεῖσθαι. καὶ τοίνυν μεθέντεσ τὰσ περι-
ἠσφράξεισ καὶ τὴν ἐν τούτοισ ἀπεργασίαν, ἕσ τὸ ἀνεμῆτον μετέ-
βαλλον, παννύχιόν τε καθεύδοντεσ καὶ ἐσ τὰσ ἐπαύλεισ τῶν
ἀγρῶν διαιτώμενοι, καὶ οὔτε κατασκόπουσ ἔστελλον, οὔτε
ἄλλο τι ἐπρασσον τῶν δεόντων. ἔβοντο γὰρ ὡσ οὐκ ἂν ποτε οἱ
Πέρσαι, ἀστρατήγητοι δῆθεν γεγονότεσ, ἐπ' αὐτούσ ἤξουσι,
μᾶλλον μὲν οὖν καὶ ὡσ ποδῶτάτω φευξοῦνται. ταῦτα δὲ γινούσ
ὁ Μερμερόησ ἀνακαλύπτει ἐξαπιναιώσ τὸν δόλον καὶ ἐπι-
φαίνεται τοῖσ Πέρσαισ ὁπόιοσ καὶ πρότερον, καὶ εὐθὺσ, ὡσ

2. δὲ om. R. 11. ἐσ τι δωμάτιον R. et Intrpr. in domicilio
quodam, ἐπὶ δωμ. vulg.

diu supervicturum. Porro rei ipsius veritas eos, qui operas suas ho-
stibus locant consilia suorum prodendo et arcana clanculum patefa-
ciendo, latebat. Accuratissime enim consilium celabatur, et ne cum
amicissimis quidem communicabatur; solis vero rumoribus, qui per
multitudinem circumferebantur, decepti, id Romanis nuntiarunt; qui
quidem facile sunt persuasi, non tam, arbitrator, nuntio, quam quod
id maxime esset ex ipsorum animi sententia.

20. Statim itaque accuratam illam continuamque curam laxantes
ac remittentes, segnius custodias agebant. Paucis post diebus Mer-
meroes etiam mortem obiisse nuntiat. Occulebat enim se ipse in
quadam domuncula, adeo ut etiam apud intimos suorum familiarium
ea opinio valuerit. Tum vero et quidem magis supervacaneum
visum est Romanis vigilare, supervacaneum ingentes labores susci-
pere. Quocirca omisis illis obstructionibus itinerum et laboribus,
quos huic operi impendebant, ad remissius vivendi genus sunt di-
lapsi, solidas noctes dormientes, in villis praediisque degentes, ne-
que speculatores emittebant, nec quicquam eorum, quae in rem ip-
sorum essent, agebant. Persuadebant enim sibi, Persas duce sive
praefecto orbatos, nequaquam in se ituros, quin potius quam lon-
gissime fugituros. Haec vero ubi cognovit Mermeroes, confestim
dolum detegit, ac Persis talem se, qualis antea fuerat, visendum prae-

- A. C. 554 εἶχε πρόθυμιας, ἅπαντας κινήσας, καὶ τὴν χαλεπότητα τῆς πο-
 I. I. 28 ρείας εὐ διαθείς, ἥ πάλαι διενοεῖτο, παραγέγονεν ἀγχοῦ τοῦ
 φρουρίου. καὶ ἤδη ἐπέλαζε τοῖς Ῥωμαίοις κατεπτηχόσι τῷ
 παραλόγῳ καὶ οἷσι οὐκέτι ἀμύνεσθαι. τότε δὴ οὖν ὁ Μαρ-
 τίνος ἔγνω καταλιπεῖν τὸ χωρίον, πρὶν τελευτάτα παρελθεῖν⁵
 εἰσω τὸν Μερμερόην, καὶ μέγα τι κακὸν τοὺς τῆδε Ῥωμαίους
 P. 58 ἐργάσασθαι. πῶς γὰρ ἐνῆν αὐτοὺς ὀλίγους γε ὄντας ἐνεγκεῖν
 τὰ πλήθη τῶν πολεμίων, καὶ μὴ οὐχὶ αὐτοβοεῖ διαφθαρεῖναι;
 οὕτω δὴ οὖν καταστρατηγηθέντες ὑπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ αἰ-
 σχίστην ποιούμενοι τὴν ἀναχώρησιν, ἠπείγοντο τοῖς ἄλλοις¹⁰
 ἀναμιχθῆναι στρατεύμασιν. ἐτύγχανον γὰρ οἱ ἀμφὶ Βέσσαν
 τε καὶ Ἰουστίνον ἐν πεδίῳ τινὶ στρατοπεδευόμενοι, οὐ πόρρω
 Τηλέφωος κειμένῳ, ἀλλὰ μόνοις σταδίοις ἐπταῖ διεστηκότι.
 ἔστι δὲ οὐδὲν ὀτιοῦν ἄλλο ἐνταῦθα, ἢ μόνα χυτροῶν κωλητή-
 ρια, ὡς καὶ τὴν προσηγορίαν ἐντεῦθεν τῷ χώρῳ εἰληφθαι¹⁵
 B Ὀλλάρια γὰρ, ὡς ἂν Λατίνος τις φήσῃ, ἐπωνόμασται δύνатаι
 V. 42 δὲ τοῦτο τῇ Ἑλλήνων φωνῇ Χυτροπώλια. ἤδη δὲ πολλῶν ἅμα
 τῷ Μαρτίνῳ προτερησάντων καὶ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ γενομένων,
 ἐβουλεύοντο ἅπαντες οἱ στρατηγοὶ, ἐνταῦθα τοὺς δυσμενεῖς
 ἐκδεξάμενοι στήσεσθαι τε ἐς παράταξιν, καὶ διακωλύειν αὐ-²⁰
 τοὺς ἀνὰ τὰ πρόσω ἰόντας. ἦν δὲ τις τῶν ἐπισημοτάτων ἐν
 τοῖς ταξιάρχαις Θεόδωρος ὄνομα, τὸ μὲν γένος ἔλκων ἐκ τοῦ
 8. διαφθαρεῖναι ὑπὸ δέους Suid. s. v. αὐτοβοεῖ. 14. μόνα R.,
 μόνον vulg. 15. ἐντεῦθεν τῷ χώρῳ R., τῷ χώρῳ ἐνθένδε vulg.
 16. Ὀλλάρια Par. τις ins. ex R. 20. στήσεσθαι R.

bet; statimque, quanta potuit alacritate, omnibus copiis motis, et difficultatibus itinerum ea, quam iam dudum animo suo conceperat, ratione superatis, propugnaculo appropinquavit; et iam Romanis imminere inopinato rei eventu percussis, quique iam sese tueri non poterant. Tunc itaque Martinus locum deserendum censuit, priusquam Mermeroes, penitiorum irruptione facta, Romanos, qui in praesidio erant, magna clade afficeret. Qui enim fieri poterat, ut pauci tantam hostium vim sustinerent, neque primo statim impetu ad internecionem caederentur? Hoc igitur dolo circumventi superatque a barbaris, turpissimaque recessione facta, Romani reliquis copiis sese coniungere appropinquabant. Exercitus enim, quem Bessa et Iustinus ducebant, in campo quodam castra locarant non procul a Telephe sito, septem tantum stadiis inde distante. Est vero nihil aliud ibi quam ollarum forum, unde et loco nomen inditum. Ollaria enim, ut Latini dixerint, appellatur; quod perinde est, ac si Graece dicas Χυτροπώλια. Posteaquam vero iam multi cum Martino fuga praerepta in tuto essent constituti, visum est omnibus praefectis, ut ibi hostem expectantes acie instructa obsisterent, ulterio-
 reque transitu prohiberent. Erat vero quidam inter praecipuos clarissimosque duces Theodorus nomine, genus quidem ducens e gente

ἔθρους τῶν Τζάνων, παρὰ Ῥωμαίους δὲ τετραμμένους, καίλ. C. 554
 ἦδη τὸ βαρβαρικὸν τοῦ τρόπου, εἰ καὶ πάτριον ἦν, ἀποσκευα- I. l. 28
 σάμενος καὶ ἐς τὸ ἀστείότατον μετακοσμήσας. οὗτος δὲ οὖν
 ὁ Θεόδωρος ἅμα τῇ οἰκείᾳ δυνάμει, (εἶποντο γὰρ αὐτῷ οὐ
 5 μείους ἢ πεντακόσιοι ἄνδρες τῶν δημοφύλων,) ἀμφὶ Τηλέφιν
 ἔτι ἐμεμενήκει, εἰρημένον αὐτῷ ὑπὸ Μαρτίνου, μὴ πρότερον
 ἐνθένδε χωρῆσαι, πρὶν ἂν θεάσαιοτο ἅπαντας τοὺς πολεμίους
 εἰσβεβληκότας, εἰκάσοι τε αὐτούς, ὡς ἔνεστιν, ὅσοι εἶεν, καὶ
 γνοίη ὅπως ἔχουσιν ὁρμῆς τε καὶ γνώμης.

10 καί. Ὁ δὲ, (ἦν γὰρ ἐς ἅπαντα δραστήριός τε καὶ θαρσά-
 λείος,) καὶ δὴ κατὰ ταῦτα ἐποίηεν καὶ εἶτα, ἐπειδὴ παρόντα εἶδε
 τὰ πλήθη τῶν Περσῶν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, ἔγνω τε αὐτούς
 οὐ μέχρι τοῦδε στησομένους, ἀλλὰ καὶ σφόδρα πολεμησείου-
 15 Ῥωμαίων οὐκ ἐνθουραμήσαντας ἐς τὰ Χυτροπόλια, ἥπερ αὐτοῖς
 διετέτακτο, ἀλλ' ἐν οἰκίμασι Λαζικοῖς εἰσπηδήσαντας, καὶ D
 ἀφαιρουμένους ἔλυμόν τε καὶ ζειᾶς καὶ ἄλλα ἅττα τῶν ἐδωδί-
 μων, ἀπελαύνειν τε αὐτούς ἐπειραῖο καὶ κατεμέμψετο τῆς πα-
 ρανοίας, ὡς οὐκ εἰδότας οὐπερ τυγχάνουσιν ὄντες κακοῦ. ὅσοι
 20 μὲν οὖν ἦσαν αὐτῶν οὐ λίαν λίγνοι τε καὶ ἀκόλαστοι, οὗτοι
 δὲ μεταμαθόντες τὸ λιθόν, ξυνείποντό τε αὐτῷ καὶ βιάδην ἀπε-
 κομιζοντο· πλὴν ἄλλ' οὐ γεγένηται χώρα τῷ Θεοδώρῳ σχο-

5. ἢ πεντακόσιοι — πρότερον ἐνθένδε om. R., lacunae signo in
 margine posito. 15. ἐνθουραμήσαντας R. 17. τε R. Lugd., γε
 edd. 18. παρανομίας R., παροινίας vulg. 20. ἦσαν et οὐ λίαν
 add. ex R. et Iatpr. qui gulae erant non admodum dediti. 21.
 δὲ μεταμαθόντες R., δὴ μαθόντες vulg.

Zanorum, sed apud Romanos educatus, quiq̄ue iam barbaricos mo-
 res, tametsi patrii erant, exuerat et ad summam urbanitatem tradu-
 xerat. Hic itaque Theodorus cum suo agmine (sequebantur enim
 ipsum non pauciores quingentis suae nationis viri) circa Telephim
 adhuc stationem habebat. Mandarat enim ei Martinus, ne prius inde
 discederet, quam omnes hostes irruentes vidisset, eorumque nume-
 rum, quoad fieri posset, observaret cognosceretque, quid virium, quid
 animi haberent.

21. Tum ille, ut erat ad omnia strenuus atque audax, manda-
 ta exsequitur. Ac deinde, cum iam Persarum copias propugnacu-
 lum ingressas vidisset, eognovissetque non eo tenus substiturum ho-
 stem, sed conflictus esse percupidum, confestim inde se subduxit.
 Cumque in itinere multos Romanorum non recta ad Ollaria contendentes
 deprehendisset, prout eis erat imperatum, sed Lazorum domibus
 insultantes, panicum et zeam sive semina, aliaque esculenta rapi-
 entes, eos revocare nitebatur, temeritatis accusans, qui nescirent,
 quibus in malis versarentur. Quotquot igitur ex iis erant minus
 gulosi atque intemperantes, potiora moniti ei sese adiunxerunt, et

A. C. 554 *λαίτερον διαγγεῖλαι τοῖς στρατηγοῖς τὴν ἐπήλυσιν τοῦ Μερμε-*
 I. L. 28 *ρούου. ἐνίον γὰρ ἔτι ἐκ τοῦ στρατοῦ τῆ ἀρπαγῆ ἐγκειμένων καὶ*
οὐκ ἀπέντων, ἐπιφουτῶσιν ἀθρόον οἱ Πέρσαι, καὶ ὀλίγους
μὲν αὐτῶν ἔκτεινον· οἱ δὲ ἄλλοι δρομαῖοι ἔφυγον, καὶ δὴ
ἐξαπναιῶς ἐσπίπτουσιν ἀνὰ τὸ στρατόπεδον ζῦν οἰμωγῆ καὶ
θορύβῳ, ὡς ἀπαντας ζυνταραχθῆναι τῷ αἰφνιδίῳ, καὶ πέρα
 P. 59 *τοῦ μετρίου δειμαίνοντας ἐς ὑπαγωγὴν μετανίστασθαι. οἱ*
δὲ στρατηγοί, (οὐπω γὰρ αὐτοῖς ἐς φάλαγγα ὁ στρατὸς ἐτετά-
χато,) δεδιότες καὶ οἱ, μὴ σφίσις οὐ παρεσκευασμένοις ἐπι-
σταίειν οἱ βάρβαροι, περιεφρόνουσιν μὲν τὰ πρότερον δοκηθέντα,
οὐκ εἶχον δὲ ὅ, τι καὶ γένοιτο· οὔτε γὰρ βουλευσασθαι αὐτοῖς
περὶ τῶν παρόντων ὁ καιρὸς ἐνεδίδου καὶ τὸ ἤδη καταπε-
πλήχθαι τὰς γνώμας. εὐθύς οὖν ἄραντες ἐκ τοῦ πεδίου, καὶ
ἅπαντα ἐπαγόμενοι τὰ στρατεύματα, ὄχοντο ἀγεννῶς καὶ
ἀκόσμως, καὶ οὐ πρότερον ἐπαύσαντο θέοντες, πρὶν ἐς τὴν
 15 *Νῆσον ἰκέσθαι. ἄπεισι δὲ ἡ Νῆσος ἡδε Τηλέφωος πέντε μάλ-*
ιστα παρασάγγαις. τοσαύτην ἄρα οἱ γενναῖοι ἀθήμερον πο-
 B *ρείαν διήνυσαν, ὠκύντατα πεφευγότες. ἔστι γὰρ ὁ παρασάγγης,*
ὡς μὲν Ἡροδότῳ δοκεῖ καὶ Ξενοφῶντι, τριάκοντα στάδια, ὡς δὲ
νῦν Ἰβηρες καὶ Πέρσαι φασίν, ἐν ἐνὶ μόνῳ τῶν εἴκοσι πλείονα.
 20 *Λαζοὶ δὲ οὕτω μὲν καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν, οὐ μὴν δὲ τῷ*
ὀνόματι χροῶνται, ἀλλὰ ἀναπαύλας καλοῦσι, καὶ, οἶμαι, εἰκό-

1. ἐπήλυσιν R. 8. ὁ στρατηγός R. 9. παρεσκευασμένοις R.
 12. τὸ R. (Cl.), τῷ vulg. 20. ἐν mutandum non esse docebit
 Index. 21. οὐ μὴν δὲ — καλοῦσι om. R. et Intpr.

sensim se receperunt. Theodoro tamen locus non erat mature nuntiandi praefectis, Mermeroem imminere. Nonnullis enim adhuc extra castra rapinae intentis neque desistentibus Persae repente superveniunt; et nonnullos quidem eorum obtruncant; reliqui concitatore cursu fugientes celeriter cum tumultu eiulatuque in exercitum ruunt, adeo ut omnes repentino motu perturbati et supra modum expavefacti, secessionem e castris fecerint. Praefecti vero (neque enim adhuc aciem ordinarant) metuentes etiam, ne barbari imparatos opprimerent, quae antea statuta erant, neglexerunt, neque quid consilii caperent sciebant. Neque enim tempus deliberationem de rebus praesentibus admittebat, neque ipsa animorum perturbatio. Motis igitur confestim e campo castris, universus exercitus in turpem incompositamque fugam se convertit; neque antea a fuga destiterunt, quam ad Insulam pervenissent. Distat autem haec Insula a Telephi quinque summum parasangis; tantum itineris strenui illi viri unius diei spatio confecerunt celerrime currentes. Constat autem parasanga, ut quidem Herodoto et Xenophonti placet, triginta stadiis, ut vero nunc Iberi et Persae volunt, uno tantum supra viginti. Idem sentiunt et Lazi; nequaquam tamen ea appellatione utuntur, sed ἀναπαύλας, hoc est mansiones, vocant, et mea quidem

τως. οἱ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἀχθοφόροι, ἕκαστον παρυσάγγην A. C. 554
 περαιοθέντες, τὰ τε φορτία τίθενται, καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐλα- I. L. 28
 χιστον ἀνακαίνουσι, ἐτέρων δὴπον ἀμοιβαδὸν διαδεχομένον,
 καὶ καθόσον τοῦτο δρωσιν, ἐς τοσοῦτον τὰς ὁδοὺς διαμετροῦν-
 5ται καὶ κατατέμνουσι. εἴτε δὲ οὐδ' οὕτως, εἴτε ἐκείνως τὸν
 παρυσάγγην κλητέον, πεντήκοντά γε καὶ ἑκατὸν σταδίους ἐκ C
 τοῦ φρουρίου ἢ Νήσος διείργεται. ἔστι δὲ τὸ χωρίον ἐπιει-
 κῶς ἐχυρὸν, καὶ οὐκ εὐέροδον, ταῖς τῶν ποταμῶν περιβαλ-
 λόμενον δίνας. ὅ τε γὰρ Φάσις καὶ ὁ Δοκωνός, ἐκ τοῦ Καν-
 10κάσου διακριδὸν καταβῆρόντε καὶ πολλῶ τὰ πρῶτα διεστη-
 κότε, ἐπαυθὰ τῆς τῶν τόπων θέσεως ἀναγκαζούσης ἡρέμα
 πλησιαῖζέτον ἀλλήλοιν καὶ οὐκέτι ἄποθεν φέρεσθον, ὥστε V. 43
 ἀμέλει τῶν Ῥωμαίων διώρχα τινα μηχανησαμένον, καὶ ἐκ
 τοῦ Φάσιδος ἐκροῆν εἰς τὸν Δοκωνὸν μετοχτευσάτων, τού-
 15τω δὴ τῷ τρόπῳ ἐς τὰ πρὸς τῆς ἑω τετραμμένα τῆς Νήσου
 ἠνῶσθαι ἄμφω τῷ ποταμῷ, καὶ ξυνειληφθαι τὸν χῶρον. ἐν-
 τεῦθεν δὲ αὐδὶς καμπὰς τε καὶ περιελιγμοὺς ποιουμένω, οὐκ D
 ἐλάχιστόν τι χρῆμα τοῦ πεδίου εἰσω ἀπολαμβάνετον. προϊόντε
 δὲ ἀνὰ τὰ πρόσω, ἐς δυνέμενον ἥλιον ξυμβάλλετον αὐτομάτως
 20καὶ ἀναμίνυσθον τελεώτατα, ὡς ταύτη γε ἅπαν τὸ μεταξὺ
 νῆσον ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐκτελεῖσθαι. ἐπαυθὰ μὲν οὐδ' οἱ Ῥωμαῖοι
 ἐτήχωνον ξυνειλεγμένοι.

1. παρ' αὐτῷ R. 5. οὕτως om. R. 7. Post ἔστι δὲ add. τοῦτο R. 8.
 οὐκ om. R. περιβαλλόμενον, (quod con. Bon. Vulc.) R. et Intrp. a-
 quis — circumactus, παραβαλλόμενον vulg. 9. Deconus Intrp. 10.
 καταβῆρόντες et διεστηκότες R. 1. m. 14. ἐκροῆν R., ἐκρόον vulg.
 15. τῆς R., τῆ vulg. 17. περιελιγμὰ R. 18. προϊόντες R. 19. δυνό-
 μενον ἤλ. R., δυνόμ. τὸν ἤλ. vulg. συμβ. R. 20. ἀναμίνυσθαι. R.

sententia recte. Nam et baiuli eorum singulis parasangis emensis
 et onera deponunt et paululum conquiescunt, aliis ad excipienda
 vicissim onera succedentibus; idque quoties factitant, per totidem
 spatia itinera metiuntur et dividunt. Sive igitur hoc, sive illo modo
 parasanga est appellanda, CL. stadiis a propugnaculo Insula haec di-
 stat. Est autem locus hic vehementer munitus, neque facile pervius,
 fluviorum vorticibus circumcinctus. Phasis enim et Doconus distinctis
 alveis e Caucaso defluentes, atque initio quam longissime inter se
 distantes, illic, cogente ita locorum situ, sensim sibi mutuo appropi-
 aquant, non magno amplius intervallo seiuncti: adeo ut Romani
 alveo quodam ducto, Phasidisque amnis aggere perfosso, eius fluen-
 tia in Doconum derivarint, eaque ratione duo hi fluvii, qua parte
 Insula in orientem vergit, in unum coeant locumque cingant. Inde
 vero rursus cum flexus quosdam anfractusque faciant, non exiguum
 campum intra se complectuntur. Ulterius vero progressi ad occi-
 dentem solem sponte sua coeant penitusque commiscuntur: ita ut
 quicquid ab his intercipitur, perfecte insulam efficiat. Hic itaque
 collecti Romani subsistebant.

- A. C. 554 κβ. Ὁ δὲ Μερμερόης ἐς τὰ Χυτροπόλια παραγεγόμενος,
 I. I. 28 καὶ πολλὰ τῆς ἀνανδρίας ἐπιτωθίαςας τοὺς οὐκ αἰῶντας καὶ
 λοιδορησάμενος, ἔγνω μὴ περαιτέρω ἵεναι, μηδὲ τῇ Νήσῳ
 προσβάλλειν. οὔτε γὰρ τὰ ἐπιτήδεια ἐκπορίζεσθαι τοσοῦτῃ
 στρατῷ ἐν μέσῃ τῇ πολεμικῇ οἴος τε ἦν, οὔτε ἄλλως παρεσκευ-5
 P. 60 αστο ἐς πολιορκίαν. τοιγάρτοι ἀποπορευτέα μὲν αὐτῆς αὐτῆ
 ἐπὶ Τήλεφιν τε καὶ τὴν ἐκείνη δυσχωρίαν οὐ μάλα ἐδόκει,
 ξύλοις δὲ καὶ ἀκάτοις, ἃ δὴ ἐς τοῦτο ἐπεποιήντο, ζεύξας τὰς
 τοῦ Φάσιδος ὄχθας καὶ οἶον γέφυραν τεκτηνήμενος, διεβίβασεν.
 ἀδεῶς ἅπαν τὸ στρατεύμα, οὐδενὸς ἐνοχλοῦντος, καὶ δὴ τοὺς 10
 εἰς Ὀνόγουριν Πέρσας ἰδρυνέμενος τὸ φρούριον, ὃ δὴ πρότε-
 ρον αὐτὸς ἐν τῇ Ἀρχαιοπόλεως περιουικίδι ἐπιτειχίσμα κατὰ
 τῶν Ῥωμαίων κατεστήσατο, ἀλλὰ τούτους γε τοὺς Πέρσας
 ἐπιθαρσύνας, καὶ ἑτέραν δύναμιν ἐμβάλων, καὶ ἅπαντα τὰ
 τῆδε, ὡς ἐνῆν, κρατυνήμενος, πάλιν ἐς τε Κοταΐσιν καὶ Μου-15
 χείρισιν ἐπανῆκεν. αὐτίκα δὲ νόσῳ τινὶ πεπιεσμένος καὶ διατε-
 θεὶς χαλεπώτατα, τὸ μὲν πλεῖστον τοῦ στρατοῦ καὶ ἀκμώ-
 τaton αὐτοῦ καταλέλοιπεν διαφυλάξοντας τὰ οἰκεία, αὐτὸς
 B δὲ ἐς Ἰβηρίαν τὴν χώραν μετῆλθεν. καὶ τοίνυν ἐς πόλιν Με-
 σχιδά οὕτω καλουμένην μόλις ἤγγεμος, καὶ οὐκ ἐνεγκῶν τόσα

7. Pro ἐπὶ Τηλ. — δυσχωρίαν Suid. s. v. ἀποπορευτέα inepte:
 τῶν ἐπὶ Φάσιν ποταμῶν καὶ τῶν ἐκείνη δυσχωριῶν. Τή-
 λεφιν R., Τήλεφον vulg. 8. ξύλοις δὲ καὶ ἀκάτοις, ἃ δὴ R.,
 Intrp. parvis navigiis — cratibus pluteisque superimpositis, Pha-
 sidis ripas — iungit., ξύλα δὲ καὶ ἀκάτους, ἃ δὴ vulg.
 ἐ-
 ποποίητο R., ποποίητο vulg. 9. διεβίβασεν R., διεβίβαζεν
 vulg. 11. Ὀνόγουριν R. et Intrp., Ὀνούγουριν vulg. 18. καὶ
 οἰκεία R. 19. Ad μετῆλθεν add. Intrp. in hiberna. Μεσχιδά
 R., Mischita Intrp., Μεσχισδά vulg.

22. Mermeroes vero cum ad Ollaria venisset, multisque con-
 tumeliis verborum mollitiem ignaviamque non audientibus obiecisset,
 censuit ulterius sibi progrediendum non esse, neque Insulam inva-
 dendam. Neque enim tanto exercitui commeatus in medio hostilis
 terrae suppetere potuisset, neque alioquin ad obsidionem bene com-
 paratus erat. Quocirca redeundum sibi Telephin et ad illas locorum
 difficultates nequaquam censens, tabulis cratibusque et ratibus eum
 in usum confectis Phasidis ripas iungens, ac veluti ponte sternens,
 universum exercitum intrepide, nemine obsistente, traiecit, ac Persas
 quidem, quos in Onogori locarat, castello, quod ipse antea in diti-
 one Archaeopolitana, ut adversus Romanos propugnaculi loco esset,
 struxerat, cum animasset validioreque praesidio auxisset, omniaque
 illic quantum poterat communisset, Cotaesium denuo et Muchirisim
 se recepit. Repente autem morbo quodam correptus, cum pessime
 haberet, maxima validissimaque exercitus parte, qui sua tuerentur,
 ibi relicta, ipse in Iberiam concessit, aegreque in oppidum Meschitha
 ita dictum delatus, cum vim morbi ferre non posset, ibi tum

πάθος, τότε δὴ τέθνηκεν ὡς ἀληθῶς ὁ Μερμερόης, ἀνὴρ ἐν Α. C. 554 τοῖς μάλιστα παρὰ Πέρσαις γεγενημένος, καὶ δεινὸς μὲν ἐς Ἰ. I. 28 εὐβουλίαν, ἄριστος δὲ τὰ πολέμια, καὶ σφόδρα τὴν ψυχὴν ἀνδρείοτατος· ὃς δὴ γηραιὸς ὢν ἦδη, καὶ ἐκ πλείστου ἄμφω 5 τῷ πόδε πεπρωμένος, καὶ οἷος μηδὲ ἐφ' ἔππου ὀχεῖσθαι, ὄμως ἐμόχθει ὥσπερ τις νεανίας ῥωμαλεώτατος, καὶ οὐκ ἀπηγόρευεν πρὸς τοὺς πόρους, ἀλλὰ φοράδην ἐς τὰς παρατάξεις ἐφοῖτα, καὶ ταύτῃ τοὺς μὲν ἐναντίους κατέπληττεν, τοὺς δὲ C οἰκείους παραινῶν καὶ ἐγκελευόμενος, καὶ τὰ πρακτέα ὀρθῶς ἰοδιατάττων, πολλὰς ἀνεδήσατο νίκας. οὕτως ἄρα τὸ στρατηγεῖν οὐ σώματος ῥώμῃ, μᾶλλον μὲν οὐκ φρονήσει δοτέον. τότε δὴ τὸ σῶμα τοῦ Μερμερόου οἱ ἄμφ' αὐτὸν ἀνελόμενοι, καὶ ἐκτός 10 πον τοῦ ἄστεος ἀποκομίσαντες, οὕτω δὴ ἔρημόν τε καὶ ἀκάλυπτον κατὰ τὸν πάτριον ἔθεντο νόμον, κυσί τε ἅμα καὶ τῶν 15 ἰδρῶνων τοῖς ὄσα μισαρὰ καὶ νεκροβόρα, παρανάλωμα γενησόμενον. ἰγ'. Ὡδε γὰρ τὰ ἐς τὴν ταφὴν οἱ Πέρσαι νομίζουσι, ταύτῃ τε τῶν σαρκῶν ἀφαιρουμένων, γυμνὰ δὴ τὰ ὄσα πύθεται σποράδην ἀνὰ τὰ πεδία περιεῤῥιμμένα. θῆκη γὰρ τινι ἐμβαλεῖν ἢ λάρνακι τοὺς τεθνεώτας, ἢ καὶ τῇ γῆ καταχωννύναι D 20 ἥκιστα θέμις αὐτοῖς. ἐφ' ὅτῳ δὲ ἂν σώματι μὴ θᾶπτον κατα-

5. μὴ ἐφ' ἔππου Suid. s. v. γηραιός.

6. ἐμόχθει et καὶ ante

οὐκ om. Suid. probante B. Vulcanio.

ῥωμαλεώτατος R.

8. ἐναντίον R.

κατέπλητε Sph. Par.

τοῖς δὲ οἰκείοις R.

15. σαρκοβόρα legit Intpr.: *sarcouoris*.

16. γὰρ R. (Cl.), καὶ

vulg.

vere tandem diem obiit Mermeroes, vir sane inter Persas praestantissimus, maximi consilii, rei que bellicae peritissimus, animique vehementer strenui: qui quidem cum iam gravis annis, et a multo tempore utroque pede claudus esset, neque equitare posset, laboribus tamen perinde ac robustissimus aliquis iuuenis vacabat, neque ullos labores detrectabat; sed lectica gestatus in aciem prodibat, eaque ratione et hostibus terrorem incutiens, et suos animans atque exhortans; quaeque facto opus erat recte administrans, multas retulit victorias; usque adeo virtus imperatoria non corporis robori potius quam prudentiae est adscribenda. Tunc utique demortuum Mermerois corpus ipsius familiares elatum extraque oppidum deportatum solum ita ac nudum patrio ritu canibus pariter atque avibus obscoenis quaeque cadaveribus pascuntur, devorandum exposuerunt.

23. Hunc enim sepeliendi morem observant Persae, atque hac ratione absumtis carnibus, nuda ossa sparsim per campos projecta putrescunt. In capsula enim aliqua vel loculo condere vel etiam terra obtumulare neutquam fas est. Cuicumque vero cadaveri non statim advolarint aves, vel accurrentes canes non illico dilaniarint, illius hominis impuros fuisse mores credunt, animumque iniustum

- A. C. 554 *παῖεν οἱ ὄρνις, ἧ οἱ κύνες οὐκ αὐτίκα ἐπιφοιτῶντες διασπα-*
 I. I. 28 *ράζαιεν, τοῦτον δὴ ἡγοῦνται τὸν ἄνθρωπον βέβηλον γεγονέναι*
τοὺς τρόπους, καὶ τὴν ψυχὴν ἄδικον καὶ βαρὰθρῶδη, καὶ τῷ
κακῷ δαίμονι ἀνειμένην. τότε δὴ οὖν καὶ μᾶλλον οἱ ἐπιτήδειοι
τὸν κείμενον ὀλοφύρονται, ὡς τελεωτάτα τεθνηκότα, καὶ οὐδ
μετὸν αὐτῷ τῆς κρείττονος μοίρας. ὃς δὲ ἂν τάχιστα καταβρω-
θεῖη, μακαρίζουσι τῆς εὐδαιμονίας, καὶ τὴν ψυχὴν ὑπερ-
άγανται ὡς λίαν ἀρίστην καὶ θεοείκελον καὶ ἐς τὸν τοῦ ἀγα-
 P. 61 *θοῦ χώρον ἀναβησομένην. οἱ δὲ πολλοὶ καὶ ἄσημότεροι εἰ που*
ἐν στρατοπέδῳ τύχοιεν νόσῳ τινὶ δυσκολωτάτῃ πεπιεσμένοι, 10
 V. 44 *ἔμπνοι ἐπι ἄγονται καὶ νηφάλιοι. ἐπειδὴν δὲ τις οὕτως ἐκτε-*
θεῖη, ἄρτον τρύφος αὐτῷ καὶ ἕδωρ καὶ βακτηρία ζυμπαρά-
κείνται· καὶ μέχρι μὲν οἷός τε εἴη τῆς ἐδωδῆς ἀπογεύεσθαι,
καὶ τι δυνάμεως αὐτῷ ὑπολείποιο, ὃ δὲ ἀμύνεται ταύτῃ δὴ τῇ
βακτηρίᾳ τὰ ἐπιόντα τῶν ζώων, καὶ ἀποσοβεῖ τοὺς δαιτυ- 15
μόνας. εἰ δὲ οὐπω μὲν πάμπαν διαφθαρείη, νικῶν δὲ ὅμως
τὰ τῆς νόσου ὡς μηκέτι κινεῖσθαι τῷ χεῖρε, τότε δὴ τὸν δεῖ-
λαιον ἡμιθνήτα καὶ ἄρτι ψυχοῤῥαγεῖν ἀρχόμενον κατεσθίονσι,
καὶ προαφαιροῦνται τὴν ἐλπίδα τοῦ ἴσως ἂν καὶ περιέσεσθαι.
 B *πολλοὶ γὰρ ἤδη ἀναῤῥῶσθέντες ἀπενόστησαν ἐς τὰ οἰκῆα, κα- 20*
θάπερ ἐν σκηνῇ καὶ τραγωδίᾳ ἐκ τῶν σκότου πυλῶν ἀφιγμένοι,
ἰσχυροὶ τινες καὶ ἑτερόχρωτες καὶ οἷοι δεδίττεσθαι τοὺς ἐντυγ-
 6. *ὃς δὲ R., ὃ δὲ vulg. 8. Ad τοῦ ἀγαθοῦ Bon. Vulc. δαί-*
μονος addendum censebat. 11. ἐξαγογται coni. Bon. Vulc.
 12. *ζυμπαράκείνται R., ζυμπαράκείται vulg. 14. ταύτη δὲ*
(scrib. δὴ) τῇ βακτ. R., δὴ τ. βακτ. ταύτη vulg. 16. πάμπαν add.
cx R.

et barathro dignum, maloque daemonei dicatum. Tum porro et quidem magis necessarii atque amici iacentem lugent lamentisque prosequuntur, ut penitus emortuum, neque melioris fati participem. Qui vero quam citissime devoratus fuerit, felicissimum praedicant, eiusque animam summa admiratione prosequuntur, ut longe praestantissimam et Deo similem et in beatas sedes evoluturam. Promiscua vero et obscurior turba, sicubi in exercitu gravissimo aliquo morbo prematur, spirantes adhuc et mente constantes educuntur: posteaquam vero expositus in hunc modum aliquis fuerit, panis frustum ei et aqua baculusque iuxta apponuntur, ut quamdiu cibum degustare possit et virum aliquid ei supersit, baculo illo animantia irruentia arceat, epulonesque propulset. Si vero nondum quidem interierit, vincat tamen vis morbi adeo, ut iam manus amplius movere nequeat, tum utique miserum semimortuum et iam animam agere incipientem devorant, et spem diutius etiam fortasse vivendi praeipiunt. Multi enim cum iam convalescent, domum redierunt veluti in scena et tragoedia ex tenebrosis Orci portis reversi, macilenti quidam et decolores obviosque terriculantes. Si

χάνοντας. εἰ δέ τις οὕτως ἐπαρήξει, ἐκτρέπονται γὰρ αὐτὸν ἄπαν- A. C. 554
 τες, καὶ ἀποφεύγουσιν ὡς ἐναγέστατον, καὶ ὑπὸ τοὺς χρο- L. L. 28
 νίους ἔτι τελοῦντα, καὶ οὐ πρότερόν οἱ ἐφεῖται τῶν ξυνηθῶν
 μεταλαχεῖν διαιτημάτων, πρὶν ὑπὸ τῶν μάγων ἀποκαθα-
 ρθεῖν τὸ μίasma δῆθεν τοῦ ἐλπισθέντος θανάτου, καὶ οἷαν
 ἀνταπολάβοι τὸ αὐδὺς βιῶναι. καὶ εὐδηλον μὲν ὅτι δὴ τῶν ἀν-
 θρωπέων ἐθνῶν ὡς ἕκαστοι, εἴ γε ὅτωδῶν νόμου ἐκ πλείστον
 νενικηκότες ἐμβιοτεύσαιεν, τοῦτον δὴ ἄριστον ἡγοῦνται καὶ θε-
 σπέσιον, καὶ εἶπον τι παρ' ἐκείνων πράττειτο, φευκτόν τε αὐ- C
 10 τοῖς εἶναι δοκεῖ καὶ καταγέλαστον καὶ ὁποῖον ἤδη καὶ ἀπιστεῖ-
 σθαι. ἐξεύρηται δὲ ὁμῶς αἰτίαι τοῖς ἀνθρώποις καὶ λόγοι τῶν
 οἰκείων περὶ νόμων ἄλλοθι ἄλλοι, τυχόν μὲν ἀληθεῖς, τυχόν
 δὲ καὶ ἐς τὸ πιθανώτερον ἐσκευασμένοι. καὶ οὐδὲν οἶμαι θαυ-
 μαστόν, εἰ καὶ Πέρσαι τὰ παρὰ σφίσιν αὐτοῖς ἔθῃ αἰτιολο-
 15 γοῦντες, ἀμείνονα πειρῶνται τῶν ἕκασταχοῦ ἀποφαίνειν ἐκεῖνο
 δὲ καὶ λίαν θαυμάσαιμι ἂν, ὅτι δὴ οἱ παλαιῆται τῆς χώρας
 οἰκῆτορες, εἶεν δ' ἂν οὗτοι Ἀσσύριοι τε καὶ Χαλδαῖοι καὶ Μη-
 20 δοί, ἀλλ' ἐκείνοις γὰρ οὐ ταῦτα ἐδόκει. καὶ γὰρ ἀμφὶ Νίνον
 τὴν πόλιν καὶ ἀπὸ τὴν Βαβυλωνίαν χώραν καὶ πρὸς γὰρ ἐν
 20 τῇ Μηδικῇ τύμβοι τε καὶ θῆκαι τῶν πάλαι τεθνεώτων ἴδροντο, D
 οὐκ ἄλλον τινα ἢ τὸν ἡμέτερον ἀποσωζοῦσαι τρόπον, καὶ εἶτε

3. τελοῦντα R. Lugd. Intpr., τελοῦνται edd. 4. ἀποκαθαρθεῖν
 R., ὑποκαθαρθεῖν vulg. 6. ἀνταπολάβοιτο αὐδὺς R. 8.
 τοῦτο δὲ R. 9. ἐκείνο R. 14. παρὰ σφίσιν αὐτοῖς R., παρ'
 αὐτοῖς vulg. 18. Νίνον R. cum Herodoti Strabonisque libris,
 Νίνον vulg. 21. ἄλλως R. ἢ R., καὶ vulg.

quis autem ita redeat, aversantur eum omnes et defugiunt, ut maxime
 piacularem, et inter subterraneos adhuc eum censent; neque antea
 pristinum vitae institutum colere ei permittitur, donec a magis expia-
 tum fuerit piaculum expectatae mortis, et quodammodo vita redon-
 netur. Et certe manifestum est singulas hominum nationes, si cui
 legi, quae a multo tempore obtinuerit, assueverint, optimam eam
 aequissimamque iudicare; et sicubi quid praeter eam fiat, reiecta-
 neum id ipsis ac ridiculum videri dignumque, cui fides abrogetur.
 Inventae sunt tamen ab hominibus suarum legum rationes et causae
 aliae atque aliae, fortasse quidem verae, fortassis autem et ad per-
 suadendum comparatae. Quo fit, ut mirum mihi non videatur, si et
 Persae rituum suorum rationem reddentes, eos etiam quibusvis aliis
 praestare censant. Illud vero et quidem vehementer miror, quod
 vetustissimi illius regionis habitatores, Assyrii videlicet, Chaldaei et
 Medi, non eadem cum Persis sentiant. Nam circa Nini urbem et
 circa Babylonicam ac praeterea Medicam regionem tumuli et capsae
 eorum, qui olim mortui fuerunt, exstant, non alium quam nostrum
 morem servantes; et sive corpora sint, sive cinis, quod iis conditur,

A. C. 554 σώματα, εἴτε κόνας ἦν τὸ κρυπτόμενον, ὡς δὴ ἐκείνων κατὰ
 L. I. 28 τὸν παρ' Ἑλλησι νόμον πυρποληθέντων, οὐδαμῶς ὁμοία γε
 ταῦτα τοῖς νῦν γιγνομένοις ἐτύγχανον ὄντα.

κδ'. Οὐκ οὖν ἐκεῖνοί γε ᾧδε ἐλίγνωσκον, οὔτε περὶ τὰς
 ταφάς, οὐμενοῦν ἄλλ' οὐδὲ ἐς τὴν τῆς εὐνῆς παρανομίαν⁵
 ὅποια οἱ νῦν ἀκολασταίνουσιν, οὐ μόνον ἀδελφαῖς τε καὶ ἀδελ-
 φίδαῖς ἀνέδην μιγνύμενοι, ἀλλὰ πατέρες τε θυγατράσι, καὶ
 τὸ δὴ πάντων ἀνοσιώτερον, ᾧ νόμοι γε καὶ φύσις! υἱοὶ ταῖς
 τεκούσαις. ὅτι γὰρ αὐτοῖς καὶ τοῦτο κεκαινοτόμηται, ἐκεῖθεν
 P. 62 ἂν τις σαφέστατα διαγνοίη. λέγεται γάρ ποτε Σεμίραμιν τὴν 10
 πάνν τὴν Ἀσσυρίαν εἰς τοῦτο ἀκρασίας ἡγμένην, ὡς Νινύα τῆ
 παιδί ἐθελῆσαι ξυνηλθεῖν ἐς ταῦτο, καὶ ἤδη πειρᾶν τὸν νεα-
 νίαν. τὸν δὲ ἀπανήρασθαι. καὶ χαλεπῆναι, καὶ τελευτῶντα,
 ἐπειδὴ αὐτὴν ἐώρα σφαδάζουσαν καὶ ἐγκειμένην, ἀποκτεῖναι
 τε τὴν μητέρα, καὶ τότε τὸ ἄγος ἀντ' ἐκείνου ἐλέσθαι. καί-15
 τοι εἰ νόμφ ταῦτα ἐφείτο, οὐκ ἂν οἶμαι, ὃ Νινύας ἐς τότε ὠμό-
 τητος ἦει. καὶ τί δέϊ τὰ λίαν παλαιάτα λέγειν; ὀλίγη γὰρ ἔμ-
 προσθεν τῶν Μακεδονικῶν καὶ τῆς τῶν Περσῶν καταλύσεως,
 Ἀρταξέρξης φασὶ τὸν Δαρείου, Παρυσάτιδος τῆς μητρὸς πα-
 Βραπλήσια τῆ Σεμιράμιδι παθοῦσης, καὶ ξυγγενέσθαι οἱ ἱεμέ-20
 νης, ἀποκτεῖναι μὲν αὐτὴν ἥμισυ, ἐκκλῆναι δὲ ὅμως ξὺν ὄργῃ

4. Vulg. οδοῦν. — Utrumque e magorum moribus invaluit, Par-
 this, puto, dominantibus: Herod. I. 140. Catull. 5. ἐν τῇ (sic)
 R. 15. ἐκείνου R., idque conii. B. Vulcanius, ἐκείνης vulg.
 Intrpr. patrare id maluisse, quam scelus committere. 19.
 μίτηρος edd. 20. παθοῦση R. ἱεσομένης R.

utpote illis Graecanico ritu crematis, neutiquam certe similia haec
 eis, quae nunc fiunt, fuerunt.

24. Nequaquam itaque illi hoc pacto senserunt, neque ita, ut
 qui nunc vivunt, et sepulturae et thori iura pro sua libidine viola-
 runt, non solum cum sororibus et neptibus rem habentes, sed pa-
 tres cum filiabus, et quod omnium est sceleratissimum, o leges, o
 natura! filii cum suis matribus. Huius enim flagitii novum ab eis
 exemplum statutum fuisse, manifestissime hinc cuius liquere potest.
 Fertur namque magnam illam Semiramim Assyriam eo incontinen-
 tia venisse, ut cum filio suo Ninya congredi voluerit, atque adeo
 iuvenem sollicitasse; illum vero recusasse molestegue tulisse; tan-
 dem vero cum matrem libidinis impatientem urgentemque cerneret,
 eam interfecisse, et hoc potius quam alterum illud scelus per-
 petrare maluisse. Atqui si lege haec permissa fuissent, nequaquam,
 uti arbitrator, Ninyas eo crudelitatis venisset. Sed quid attinet haec
 perquam vetusta commemorare? Paulo enim post Macedonica tem-
 pora et Persarum everstonem aiunt Artaxerxem, Darii filium, ma-
 trem suam Parysatidem, cum eidem, quo Semiramis, malo obnoxia,

καὶ ἀποσεισασθαι, ὡς οὐχ ὄσιον ὄν τοῦτό γε, οὐδὲ πάτριον, A. C. 554
 οὐδὲ τῷ βίῳ ξυνειδυμένον. Πέρσαις δὲ τοῖς νῦν τὰ μὲν πρό- I. I. 28
 τερα ἔθῃ σχεδόν τι ἅπαντα παρῆται ἀμέλει καὶ ἀνατέτρα-
 πται, ἀλλοίοις δὲ τισι καὶ ὄλον νενοθευμένοις χρωῶνται νομί-
 ζμοις, ἐκ τῶν Ζωροάστρου τοῦ Ὀρμάσδεως διδαγμάτων κατα-
 κληθέντες. οὗτος δὲ ὁ Ζωροάστρως, ἦτοι Ζαράδης (διττὴ γὰρ
 ἐπ' αὐτῷ ἡ ἑπωνυμία), ὀπηνίκα μὲν ἤκμασεν τὴν ἀρχὴν, καὶ
 τοὺς νόμους ἔθετο, οὐκ ἔνεστι σαφῶς διαγινῶναι. Πέρσαι δὲ V. 45
 αὐτὸν οἱ νῦν ἐπὶ Ἰστασπεω, οὕτω δὴ τι ἀπλῶς, φασὶ γεγο- C
 10 νέναι, ὡς λίαν ἀμφιγνοεῖσθαι καὶ οὐκ εἶναι μαθεῖν, πότερον
 Δαρείου πατὴρ, εἴτε καὶ ἄλλος οὗτος ὑπῆρχεν Ἰστασπης. ἐφ'
 ὅτῳ δ' ἂν καὶ ἦνθησε χρόνῳ, ὑφηγητὴς αὐτοῖς ἐκεῖνος, καὶ
 καθηγεμῶν τῆς μαγικῆς γέγονεν ἀγιστείας, καὶ αὐτὰς δὴ τὰς
 προτέρας ἱερουργίας ἀμείψας, παμμικεῖς τινὰς καὶ ποικίλας
 15 ἐνέθῃκε δόξας. τὸ μὲν γὰρ παλαιὸν Δία τε καὶ Κρόνον καὶ
 τούτους δὴ ἅπαντας τοὺς παρ' Ἑλλησι θρυλλουμένους ἐτίμων
 θεοὺς, πλὴν γε ὅτι δὴ αὐτοῖς ἡ προσηγορία οὐχ ὁμοίως ἐσώ-
 ζετο. ἀλλὰ Βῆλον μὲν τὸν Δία τυχόν, Σάνδην τε τὸν Ἡρα-
 κλέα, καὶ Ἀναΐτιδα τὴν Ἀφροδίτην, καὶ ἄλλως τοὺς ἄλλους
 20 ἐκάλου, ὡς πού Βηρωσσῶ τε τῷ Βαβυλωνίῳ, καὶ Ἀθηνο- D
 κλει, καὶ Σιμάκῳ, τοῖς τὰ ἀρχαιότατα τῶν Ἀσσυρίων τε καὶ

2. πρότερα R. et Intrp. *priscos mores*, πρότερον vulg. 5. Ζωρο-
 άστρου R. Ὀρμάσδεος R., Intrp. *Orimasdei*. 6. Ζωροά-
 στρως R. et Intrp., Ζωροάδος vulg. 15. ἐνέθῃκε R. ac fort.
 Lugd., ἀνέθῃκε edd. 16. τούτους δὴ R. et Lugd., τούτους δὲ
 edd. 21. Σιμάκῳ Lugd., Σειμάκῳ R., Συμμάκῳ Intrp. et Par.

rem secum habere cuperet, non quidem necasse, declinasse tamen iracunde ac reiecisse; quod neque pium id esset, neque patrium, neque in communi vita consuetum. Persae vero, qui nunc sunt, priores quidem mores fere omnes neglexerunt atque abiecerunt, alienis vero ac veluti adulterinis institutis utuntur, Zoroastri Oromasdae disciplina deliniti. Hic autem Zoroaster sive Zarades (duplex enim ei appellatio tribuitur), quando primum floruerit et leges condiderit, liquido non constat. Persae vero huius aetatis sub Hystaspe, simpliciter tamen citraque ullam adiectionem, vixisse aiunt, adeo ut valde ambigatur neque certo sciri possit, utrum Darii pater, an alius quispiam hic Hystaspes fuerit. Quocunque vero tandem tempore floruerit, auctor eis et dux magicae religionis exstitit; pristinoque sacrorum ritu immutato, confusaneas quasdam et varias opiniones induxit. Antiquitus enim Iovem et Saturnum ceterosque omnes Deos a Graecis celebratos colebant, eo excepto, quod non easdem appellationes retinerent; sed Belum quidem Iovem et Sandem Herculem, Anaΐtida Venerem, aliterque alios vocabant, ut alibi Berosus Babylonius, et Athenocles, et Simacus, qui antiquissimas Assyriorum

A. C. 554 *Μήδων ἀναγραψαμένοι, ιστόρηται· νῦν δὲ ὡς τὰ πολλὰ τοῖς*
 L. I. 28 *καλουμένοις Μανιχαίοις ξυμφέρονται, ἐσόντων δύο τὰς προ-
 τας ἡγελοῦσαι ἀρχάς, καὶ τὴν μὲν ἀγαθὴν τε ἅμα καὶ τὰ
 κάλλιστα τῶν ὄντων ἀποκνήσασαν, ἐναντίως δὲ κατ' ἄμφω
 ἔχουσαν τὴν ἐτέραν ὀνόματά τε αὐταῖς ἐπάγουσι βαρβαρικάς⁵
 καὶ τῇ σφετέρᾳ γλώττῃ πεποιημένα. τὸν μὲν γὰρ ἀγαθὸν, εἴτε
 θεὸν, εἴτε δημιουργὸν, Ὁρμισδάτην ἀποκαλοῦσιν, Ἀριμάνης
 δὲ ὄνομα τῷ κακίῳ καὶ ὀλεθρίῳ. ἐορτὴν τε πασῶν μείζονα
 P. 63 *τὴν τῶν κακῶν λεγομένην ἀναίρεσιν ἐκτελοῦσιν, ἐν ἣ τῶν τε
 ἐρπετῶν πλεῖστα καὶ τῶν ἄλλων ζώων ὀπόσα ἄγρια καὶ ἐρη-
 μονόμα κατακτείνοντες, τοῖς μάγοις προσάγουσιν, ὥσπερ ἐς
 ἐπίδειξιν εὐσεβείας. ταύτῃ γὰρ οἴονται τῷ μὲν ἀγαθῷ κεχα-
 ρισμένα διαπονεῖσθαι, ἀνίαν δὲ καὶ λυμαινεσθαι τὸν Ἀρι-
 μάνην. γεραίρουσι δὲ ἐς τὰ μάλιστα τὸ ὕδωρ, ὡς μηδὲ τὰ
 πρόσωπα αὐτῷ ἐναπονήσθαι, μήτε ἄλλως ἐπιθηγγάνειν, ὅτι¹⁵
 μὴ ποτοῦ τε ἕκατι καὶ τῆς τῶν φυτῶν ἐπιμελείας.**

*κς'. Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους θεοὺς ὀνομάζουσι καὶ ἱλά-
 σκονται τοῦτο Ἑλληνικόν. θυσίαις τε χρωῶνται καὶ ἀφαγνι-
 σμοῖς καὶ μαντείας· καὶ τοῦτο Ἑλληνικόν. τὸ δὲ πῦρ αὐτοῖς
 τίμιόν τε εἶναι δοκεῖ καὶ ἁγιώτατον, καὶ τοίνυν ἐν οἰκίσκοις²⁰
 B *τισὶν ἱεροῖς τε δῆθεν καὶ ἀποκεκριμένοις ἄσβεστον οἱ μάγοι
 φυλάττουσι, καὶ ἐς ἐκεῖνο ἀφορῶντες τὰς τε ἀπορρήτους τε-
 2. καλ. Μανιχαίους R., Μανιχ. καλ. vulg. 4. κατ' ἄμφω
 R., καὶ κατ' ἄμφω vulg. 5. αὐταῖς R., αὐτοῖς vulg. 7.
 Ὁρμισδάτην R., Intrp. Hornusdatim, Ὁρμισδάτην vulg.**

Medorumque res conscripserunt, testantur. Nunc vero maiore ex parte cum iis, qui Manichaei dicuntur, conveniunt; quatenus duo prima principia satuant, atque alterum quidem bonum et optima quaeque ex se gignens; alterum contrario plane modo secundum haec duo se habens; nominaque illis indunt barbara, ex ipsorum lingua ducta. Bonum enim, sive Deum sive creatorem, Hormisdatem appellant; Arimanes autem pessimo illi ac pernicioso est nomen. Festum etiam omnium maximum, quod malorum sublationem vocant, peragunt, in quo serpentes quamplurimos, et ex aliis animalibus quaecunque desertis in locis degunt, interficientes, magis offerunt, veluti in argumentum pietatis. Ea enim ratione credunt se bonam gratamque bono illi operam navasse, ingratham vero et noxiam Arimani. Venerantur autem praecipue aquam, adeo ut neque faciem ea abluant, neque aliter attingant, nisi potus causa et ob plantarum curam.

25. Multos vero etiam alios Deos habent et colunt; id Graecanicum est. Sacrificiis etiam utuntur et lustrationibus et vaticiniis; etiam hoc Graecanico more. Ignis autem iis maxime honorandus sanctissimusque videtur; atque idcirco in aediculis quibusdam sacris ac semotis magi cum perennem asservant, inque eum despicientes

λητὰς ἐκτελοῦσι, καὶ τῶν ἰσομένων πέρα ἀναπνύοντα. τοῦ- A. C. 554
 το δὲ, οἶμαι, τὸ νόμιμον ἢ παρὰ Χαλδαίων ἢ ἐξ ἑτέρου του I. I. 28
 ἀνελέξαντο γένους. οὐ γὰρ δὴ τοῖς ἄλλοις ξυμβαίνει. ὡδὲ πως
 ἄρα αὐτοῖς ἢ δόξα, ἐκ πλείστων ὄσων ἐθνῶν ἡραρισμένη, ὡς
 5 ποικιλώτατα ξύγκειται. καὶ μοι τοῦτο εὐκ ἄπο τρόπου δοκεῖ
 γεγενῆσθαι. ἄλλην· γὰρ οὕτω πολιτείαν οὐκ οἶδα ἐς πλείστας
 μορφάς τε καὶ σχήματα μεταβαλοῦσαν, καὶ ἐν ταυτῷ μένειν
 ἐπιπλείστον οὐ διαρκέσασαν, ἀλλὰ μυρίων ἐθνῶν ἄλλοτε ἄλλων
 ἐπικράτειαν δεξαμένην· τῷ τοι ἄρα καὶ εἰκότως πολλῶν ἰδεῶν C
 10 τε καὶ νόμων γνωρίσματα σώζει. πρῶτοι μὲν γὰρ ὧν ἀκοῆ
 ἴσμεν Ἀσσύριοι λέγονται ἅπασαν τὴν Ἀσίαν χειρώσασθαι,
 πλην Ἰνδῶν τῶν ὑπὲρ Γάγγην ποταμὸν ἰδρυμένων. Νίνος
 τε πρότερον φαίνεται καὶ βασιλείαν ἐνταῦθα βεβαίαν καταστη-
 σάμενος, Σεμίραμις τε αὐτὸ μετ' ἐκείνον, καὶ ἐξῆς ἅπαντες οἱ
 15 τούτων ἀπόγονοι μέχρι καὶ ἐς Βελεοῦν τὸν Δερκετάδου. ἐς
 τούτων γὰρ δὴ τὸν Βελεοῦν τῆς τοῦ Σεμιραμείου φύλου δια-
 δοχῆς παυσαμένης, Βελητάρας τις ὄνομα, φητουργὸς ἀνὴρ καὶ
 τῶν ἐν τοῖς βασιλείοις κήπων μελεθωνὸς καὶ ἐπιστάτης, ἐκαρ-

6. ἄλλην γ. οὕτω πολ. οὐκ οἶδα. Sic R. et vulg. Intpr. legisse
 videtur ἄλλ. γ. πολ. οὕτω οἶδα, aut ἄλλ. γ. οὕτω πολ. οὕτως οἶδα,
 nam veriti: *nondum enim aliam rem p. vidi.* 7. μεταβαλοῦσας R.
 12. Νίνος R., Νίνος vulg. 13. βεβαίαν add. ex R., Intpr. *videtur tunc*
primum imperium obfirmasse. 15. Βελεοῦν R., Βελλεοῦχ vulg.
 Intpr. eum vocat *Belum Decortari.* Quidquid scripserit Agathi-
 as, illud dubio caret eundem esse, qui in Canone Eusebii et ap-
 pud Syncellum *Belochus* vocatur; secundum Syncellum XIX. As-
 syriorum rex, cui successerit *Balatorus*, apud S. Hieronymum
Bellepares; Eusebio, qui cuncta fraudibus turbavit, *Balaeus* di-
 ctus. ἐς τοσοῦτον R. 17. Βελητάρας R., Intpr. *Belitaras*,
Βελητάραν vulg.

arcana sacra peragunt, et de rebus futuris sciscitantur. Hoc vero,
 ut arbitror, institutum vel a Chaldaeis, vel ab alia aliqua natione
 acceperunt, neque enim cum aliis consentit. Ita illis opinio ex quam-
 plurimis gentibus confata, varie admodum composita est. Et mihi
 quidem non abs re id factum videtur. Neque enim aliam ullam rem
 publicam novi, in ita varias formas ac species mutatam, quaeque in
 uno eodemque statu quam diutissime permanere non potuerit; sed
 cum quam plurimarum ac diversissimarum gentium imperium admi-
 serit, idcirco etiam verisimiliter multarum formarum et legum monu-
 menta servat. Primi enim omnium, quos auditu accepimus, Assyrii
 dicuntur universam Asiam occupasse, exceptis Indis, qui ultra Gangem
 habitant. Ninus quoque primo videtur etiam imperium ibi stabilisse,
 et post eum Semiramis, ac deinceps omnes horum posterī ad Belum
 Dercetadae filium. Cum enim in hoc Belo Semiramicae stirpis suc-
 cessio desineret, Belitaras quidam nomine vir insitor et hortorum,
 qui in regia erant, curator ac magister, imperium sibi mira ratione

- A. C. 554 πώσατο παραλόγως τὴν βασιλείαν, καὶ τῷ οὐκ εὖ ἐνεφύτευσεν
 I. I. 28 γένει, ὡς πον Βίωνι γέγραπται καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πολυίστο-
 Dρι, ἕως ἐς Σαρδανάπαλον, ὡς ἐκεῖνοί φασιν, τῆς ἀρχῆς ἀπο-
 μαρανθείσης, Ἀρβάκης ὁ Μηδος καὶ Βέλεσος ὁ Βαβυλώνιος
 ἀφῆρηται αὐτὴν τοὺς Ἀσσυρίους, καθελόντες τὸν βασιλέα,⁵
 καὶ ἐς τὸ Μηδικὸν μετέστησαν ἔθνος, ἔξ τε καὶ τριακοσίων
 V. 46 ἤδη πρὸς τοὺς χιλίους, ἢ καὶ ὀλίγῳ πλείονον, ἐτῶν παρῶν
 κώτων, ἔξ οὗ τὰ πρῶτα ὁ Νῆνος τῶν ἐκείνῃ κατέσχευεν πρα-
 γμάτων. οὕτω γὰρ Κτησίᾳ τῷ Κνιδίῳ τοὺς χρόνους ἀναγρα-
 ψαμένῳ καὶ Διόδωρος ζύμφησιν ὁ Σικελιώτης. Μηδοὶ τοίνυν
 αὐθις ἐκράτουν, καὶ ἅπαντα τοὺς ἐκείνων ἐτάττοντο νόμοις. ἔτη
 P. 64 δὲ καὶ τούτων ἐν τῇ ἀρχῇ διανυσάντων οὐ μείον ἢ τριακόσια,
 Κῦρος ὁ Καμβύσου τὸν Ἀστυάγην καταπολεμήσας, ἐπὶ Πέρ-
 σης τὴν ἡγεμονίαν μετήγαγε. πῶς δὲ οὐκ ἤμελλεν, Πέρσης τε
 ἂν αὐτὸς ἰθαγενῆς, καὶ ἅμα χαλεπαίνων τοὺς Μηδοὺς διὰ τὰς
 ἔξ Ἀστυάγει παρατάξεις; κρατήσαντες δὲ καὶ οἱ Περσικοὶ
 βασιλεῖς ὀκτώ τε καὶ εἴκοσι καὶ διακόσια ἔτη, καὶ μέντοι καὶ
 ἢ τούτων ἀρχὴ τελεωτάτα διεῖρήνη, στρατῶ ἐπλήρη καὶ βα-
 σιλεῖ ἄλλοτρίῳ καταλυθεῖσα. Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ Φιλίππου Λα-
 ρεῖον ἀποκτείνας τὸν Ἀρσάμον, τὸν βασιλέα, καὶ ἅπασαν
 τὴν Περσίδα παραστησάμενος, ἐς Μακεδονικὴν τὰ πράγματα

3. Intrp. post Σαρδ. addit *sub quo*, quasi legisset ἐφ' οὗ. 4. Βέ-
 λεσος R., Βέλεσος vulg. 7. ἢ καὶ R., Intrp. aut., καὶ vulg. —
 Secundum Syncellum 1460. 8. ἐξ οὗ R., ἐφ' οὗ vulg. τῶν
 ἐκείνων R. 11. ἐτι R. pro ἔτη. 14. Intrp. cum Persa is
 esset, Persiaeque insuetus.

vindicavit suoque generi iniecit, quemadmodum Bio et Alexander Polyhistor memoriae prodiderunt, donec Sardanapalo regnante, ut illi scribunt, cum iam emarcuisset imperium, Arbaces Medus et Belesys Babylonius illud Assyrijs eripuerunt, interfecto ipsorum rege, et ad Medos transtulerunt, sex et trecentis iam supra mille et paulo amplius annis elapsis, ex quo primum Ninus ibi summam rerum obtinuerat. Ita enim Ctesiae Cnidio tempora describenti Diodorus etiam Siculo assentitur. Medi itaque rursus imperium sunt adepti, omniaque ipsorum legibus constituebantur. Cum vero etiam hi annis non minus trecentis imperio essent potiti, Cyrus Cambysae filius Astyage debellato ad Persas imperium traduxit. Quo pacto enim id non erat facturus, cum et Persa ipse esset indigena, simulque Medis infensus ob proelia cum Astyage habita? Cum vero etiam Persici reges annis octo et viginti supra ducentos imperassent, etiam horum imperium penitus est collapsum, ab externo exercitu et rege alienigena dissipatum. Alexander enim Philippi filius interfecto Dario rege, Arsami filio, totaque Perside subacta, ad Macedonicam gubernationem res transtulit. Ita enim rerum gesta-

μετέθηκε πολιτείαν. οὕτω γὰρ ἦν μεγαλοεργός ἐς τὰ μάλιστα. A. C. 554
 καὶ ἀμαχώτατος, ὡς, ἐπειδὴ αὐτὸν καὶ ἀποβιῶναι ξυνέβη, I. I. 28
 ὅμως τοὺς ἐκείνου διαδόχους, Μακεδόνας γε ὄντας, κατασχέειν B
 ἐπιπλεῖστον τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ ὀθνείας, καὶ ἐπὶ μέγα δυνά-
 μως ἀφικέσθαι. καὶ οἶμαι ἄχρι καὶ ἐς τὸδε τοῦ καιροῦ ἤρχον
 ἂν καὶ ἐπεκράτουν, τῇ τοῦ οἰκιστοῦ κρατυνόμενοι δόξῃ, εἰ μὴ
 ἐς ἀλλήλους στασιάζσαντες, καὶ θαμὰ κατὰ τε σφῶν αὐτῶν καὶ
 πρὸς Ῥωμαίους παραταξάμενοι, τοῦ πλείονος ἑκατι, διέλυσ-
 σαν τὰς οἰκείας δυνάμεις, καὶ οὐκέτι ἀνάλωτοι τοῖς πέλας
 10 ἐδόκουν. τοιγάρτοι ἀρξάντες οὐ λίαν ἐλάττονα χρόνον τῶν
 Μήδων, ὅτι μὴ ἑπτὰ ἔτεσι δέοντα, (πειστέον γὰρ κἀνταῦθα
 τῷ Πολυῖστορι,) ἐς τοσοῦτον δὴ οὐκ κρατήσαντες, Παρθυαῖοι C
 γε αὐτούς, ἔθνος κατήκοον καὶ ἥμιστα ἐν τῷ πρὸ τοῦ ὀνομα-
 στότατον, παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς τοὺς Μακεδόνας. καὶ εἶτα
 15 ἐκείνοι τῶν ὅλων πλὴν Αἰγύπτου ἤγουντο, Ἀρσάκου μὲν
 πρότερον τῆς ἀποστάσεως ἀρξαμένου, ὡς καὶ Ἀρσακίδας τοὺς
 μετ' αὐτὸν ὀνομάζεσθαι, Μιθριδάτου δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον ἐς
 μέγα τι κλέος τὸ Παρθυαίων ὄνομα ἐξενεγκόντος.

κς' Ἑβδομήκοντα δὲ ἐτῶν ἤδη ἐπὶ διακοσίοις παρωχηκό-

12. κρατήσαντας et 16. ἀρξαμένου sph. Par. 19. Ab Arsa-
 cis in initis usque ad interitum Artabani anni 476. numerantur:
 vid. Ste. Croix ad Tacit. ed. Oberlin. T. II. p. 872. Unde aliquis
 coniciat ἑβδομήκοντα ἐπὶ τετρακοσίοις emendandum esse. Ver-
 rum tamen nihil mutare ausim, quum propter consensum R. et
 Inpr. cum Lugdunensi, tum vero praesertim propter temporis
 summam, quod Agathias Macedonum imperio tribuit. Quos quum
 septem tantum annis minus quam Medos Asia tenuisse ponit,
 Medos autem per 300. annos imperasse, sequitur illum sibi per-
 suasisse, Parthorum imperium anno demum 44. a Chr. n. exor-
 tum esse. Ita vero Macedonum annos a primo Alexandri post
 patrem regnantis, non a Darii regno everso supputavit. Ac Poly-
 historum quoque auctorem falso fert, qui Sulla rem Romanam
 tenente florebat.

rum magnitudine eximie clarus erat belloque insuperabilis, ut etiam
 posteaquam eum e vivis excedere contigit, successores tamen ipsius,
 Macedones cum essent, alienam exteramque regionem quam diutis-
 sime in potestate retinuerint, et ad summam potentiam evaserint. Et
 sane arbitror eos etiam in hunc usque diem regnatorum imperium-
 que obtenturos fuisse, Alexandri gloria suffultos, nisi inter se dis-
 sidentes frequentibusque proeliis tum adversus se mutuo, tum ad-
 versus Romanos habitis, plura habendi studio, suas ipsorum vires
 potentiamque fregissent, effecissentque ut non amplius finitimis in-
 superabiles viderentur, cum alioquin imperassent non minore tem-
 poris spatio quam Medi, septem videlicet annis minus; nam etiam
 hac in re credendum est Polyhistori. Cum itaque tanto tempore
 imperassent, a Parthis, gente aliis subdita minimeque antea celo-

A. C. 554 των ἀπὸ Ἀρσάκων τοῦ προτέρου ἐς Ἀρτάβανον τὸν ἔσχατον
 I. I. 28 βασιλέα, ἥνικα τὰ Ῥωμαίων πράγματα ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ τῷ
 Μαμαίαις παιδὶ ἐτετάχατο, κατ' ἐκέينو δὴ τοῦ καιροῦ τὸ Χοσ-
 D ρόου τοῦ καθ' ἡμᾶς βασιλευῖν ἤρξατο γένος, ἣ τε μέχρι καὶ
 νῦν παρὰ Πέρσαις κατέχουσα πολιτεία ἐν τῷ τότε ἀρχὴν εἰ-5
 ληψε καὶ οἶον κατάστασιν πρώτην. Ἀρταξέρξης γάρ τις τοῦνο-
 μα, Πέρσης ἀνὴρ, ἄδοξος μὲν τὰ πρώτα καὶ ἀφανέστατος, ἄλ-
 λως δὲ μεγαλοεργὸς καὶ δραστήριος, καὶ δεινὸς κινήσαι τὰ κα-
 θεστώτα, ξυνομότας ἀγείρας καὶ ἐπιθέμενος, Ἀρτάβανον μὲν
 ἀναιρεῖ τὸν βασιλέα, ἐαντῷ δὲ περιθεῖς τὴν κίδαριν, καὶ τήνιο
 Παρδικὴν δύναμιν καταλύσας, αὐτίς τοῖς Πέρσαις τὴν σφετέ-
 ραν ἀνενοώσατο βασιλείαν. ἦν δέ γε οὗτος τῇ μαγικῇ κάτοχος
 P. 65 ἰερουργία καὶ αὐτουργὸς τῶν ἀπορρήτων. ταῦτά τοι καὶ τὸ
 μαγικὸν φῦλον ἐγκρατὲς ἐξ ἐκείνου γέγονε καὶ ἀγέρωχον, ὃν
 μὲν ἤδη καὶ πρότερον, καὶ ἐκ παλαιοῦ τήνδε τὴν ἐπικλήσινι5
 ἀποσωῶσον, οὐπω δὲ ἐς τοῦτο τιμῆς τε καὶ παρῴσθιας ἡρμένον,
 ἀλλ' ὅποιον ὑπὸ τῶν ἐν τέλει ἐστὶν ἧ καὶ περιορᾶσθαι. δῆλον
 δέ· οὐ γὰρ ἂν οἱ ἀμφὶ Δαρεῖον Πέρσαι, Σμέρδιος πάλαι τοῦ
 μάγου μετὰ Καμβύσην τὸν Κύρου τὴν βασιλείαν ὑποσλήσαν-
 τος, συμφορὰν ἐποιούντο τὸ γεγενημένον, καὶ αὐτὸν τε τὸν Σμέρ-20

9. ξυνομότας R. 16. ἡγμένον R. 19. τοῦ Κύρου R.

bri, imperio fuerunt exuti; qui deinceps eo universo, Aegypto ex-
 cepta, sunt potiti; Arsacide quidem primum defectionis auctore,
 adeo ut Arsacidae, qui cum sequuti sunt, dicti fuerint. Mithridates
 vero non multo post ad summam quandam gloriam Parthorum no-
 men evexit.

26. Annis autem LXX. supra ducentos ab Arsace primo ad Ar-
 tabanum ultimum regem usque elapsis, cum Romanorum res sub
 Alexandro Mamaeae filio essent constitutae, sub id tempus Chosrois
 progenies apud nos regnare coepit; Persarumque gubernatio, quae in
 hunc usque diem durat, tum temporis initium habuit. Siquidem Ar-
 taxares quidam nomine, vir Persa, inglorius quidem primum et ob-
 scurus, industrius tamen magnisque rebus gerendis par, aptusque
 ad quae bene constituta sunt movendum, coniuratorum manu col-
 lecta, Artabanum regem adortus obruncat, et cidari capiti suo im-
 posita, Parthicaque potentia subversa, Persis denuo pristinum impe-
 rium recuperavit. Erat autem is magicæ disciplinae addictus et
 arcanis sacris operabatur; unde et magicæ gens ex eo tempore vali-
 dior arrogantiorque est facta; quae quidem etiam antea erat, et ab
 antiquo hanc appellationem retinet, nondum tamen eo honoris et
 licentiae erat evecta; sed aliqua etiam ex parte e magistratibus con-
 temnebatur, quod quidem aperte liquet. Neque enim qui circa Da-
 rium erant Persae, cum olim Smerdis quidam magus post Cambysem
 Cyri filium regnum arripuisset, bonum factum illud duxerunt, et
 Smerdem obruncarunt, multosque alios eiusdem cum eo instituti ac

διν ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς τῶν ὄσοι ἰσομογνώμονες ἐκείνῳ A. C. 554
 ἐτύγχανον ὄντες, ὡς οὐκ ἔξεν τοῖς μάγοις τῆ βασιλείῳ θάκῳ I. I. 28
 ἐνωραίεσθαι καὶ ἰζάνειν. οὕτω δὲ αὐτοῖς οὐ μισροὶ ἔδοξαν
 εἶναι οἱ φόνου, μάλλον μὲν οὖν καὶ μείζονος ἄξιου μνήμης, B
 5 ὥστε ἀμέλει τὴν στάσιν ἐκείνην Μαγοφόνια ἐορτὴν ὀνομασθῆ- V. 47
 ναι, καὶ θυσίας ἐπιτελεῖσθαι χαριστηρίους. νῦν δὲ τιμῶσιν
 αὐτοὺς ἀπαντες καὶ ὑπεράγανται, καὶ τὰ τε κοινὰ ταῖς τούτων
 βουλαῖς καὶ προαγορεύεσι διατάττεται, καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ τῶν
 συμβαλλόντων, ἢ δίκην λαγχάνοντι, ἐπίσταται διασκοποῦντες
 10 τὰ ποιούμενα, καὶ ἐπικρίνοντες; καὶ οὐδὲν ὄτιοῦν παρὰ Πέρ-
 σαις δόξειεν ἂν ἔννομόν τε εἶναι καὶ δίκαιον, ὅγε μὴ ὑπὸ μά-
 γου ἐμπεδωθεῖη.

15 ἰζ. Λέγεται δὲ τὴν τοῦ Ἀρταξάρου μητέρα Παβέκῳ τινὶ
 ξυνοκηκέναι, παντάπασιν μὲν ἀσημοτάτῳ καὶ σκυτοτόμῳ τὴν
 2 ἵστέρην, τῆς δὲ τῶν ἀστέρων πορείας δαημονεστάτῳ, καὶ οἴῳ C
 ῥαδίως τὰ ἐσόμενα διασκοπεῖσθαι ἄνδρα δὲ στρατιώτην Σά-
 σανον ὄνομα, διὰ τῆς Καδουσαιῶν, οὕτω ξυνερχθὲν, πορευό-
 μενον χώρας, ἐπιξενωθῆναι τε τῆ Παβέκῳ, καὶ ἐς τὸ ἐκείνου
 δομάτιον καταχθῆναι τὸν δὲ ὄτωδῳ τῶν τρόπῳ; ἄτε, οἶμαι,
 20 μάντιν, ἐπιγνόντα ὡς ἢ τοῦ ξένου γονὴ ἀρίστη τε ἔσται καὶ
 ἀρίθῳλος, καὶ ἐπὶ μέγα εὐδαιμονίας χωρήσει, ἀλύειν μὲν καὶ

2. ἐξῆν R. βασιλεῖ Lugd. θάκῳ R., θάκῳ vulg. 8.
 προαγορεύεσι R., Intrpr. praedictionibus, προσαγορεύεσι vulg.
 9. ἢ R., εἰς vulg.

sententiae; quod fas non esset magis regium solum affectare eique
 insidere; tantumque abfuit, ut piaculares illae caedes ipsis sint visae,
 ut potius etiam maiore memoria dignas iudicarent, utque seditionem
 illam festum vocarent *μαγοφόνια* dictum, hoc est magorum caedes, et
 sacrificia diis pro gratiarum actione instituerint. Nunc vero magi omnes
 in summo apud eos sunt honore ac veneratione, publica quoque omnia
 eorum consiliis praedictionibusque administrantur, et unicuique pri-
 vatim, quae ad dicam causamque suam pertinent, intentanti, praesunt
 magi, qui cognoscant quid agatur, et arbitrium suum interponant;
 neque quicquam omnino Persis videtur legitimum esse et aequum,
 quod non a mago confirmatum stabilitumque fuerit.

27. Fertur etiam Artaxari mater Pabeco cuidam nupsisse, igno-
 bili plane homini, coriario scilicet sive sutori, peritissimo tamen cur-
 sus astrorum, quique facile futura prospiceret. Virum autem quandam
 militarem, nomine Sasanum, per Cadusaeorum regionem forte fortuna
 iter facientem, apud Pabecum hospitio exceptum et in illius domun-
 cula divertisse; hunc vero quocumque tandem modo (crediderim certe
 ut vatem), cum praevidisset eum, qui ex hospite illo gigneretur, fore
 praeclarum maximeque illustrem et ad summum felicitatis fastigium
 evasurum; doluisse quidem et fortunam suam deplorasse, quod sibi

A. C. 554 ὀλοφύρεσθαι, ὅτι δὴ αὐτῷ οὔτε θυγάτηρ ὑπῆν, οὔτε ἀδελφή,

I. I. 28 οὐμενοῦν οὐδὲ ἄλλο τι γύναιον ὡς ἐγγύτατα ζυνημμένον. τέλος

D δὲ ζυγκατακλίνειαί οἱ τὴν γαμετὴν καὶ τῆς εὐνῆς ἐπιχωρῆσαι, ὑπεριδόντα μάλα γενναίως τοῦ αἰσχος, καὶ τῆς παραντίκα λώβης τε καὶ ἀτιμίας τὴν μέλλουσαν τύχην ἀνταλλαζόμενου. 5 οὕτω τε φύντα τὸν Ἀρταξάρην, τραφῆναι μὲν ὑπὸ τῷ Παβέκῳ· ἐπεὶ δὲ νεανίας γενόμενος καρτερώτατα τὴν βασιλείαν κατέσχευ, ἔριν εὐθύς καὶ νεῖκος ἐξαίσιον ἀναφανδὸν Σασάνῳ τε καὶ Παβέκῳ ἀναρῶραγῆναι. ἐκάτερον γὰρ ἐθέλειν πρὸς αὐτοῦ τὸν παῖδα ἐπονομάζεσθαι. μόλις δὲ ἄμφω ζυμβῆναι, ἐφ' 10

P. 66 ὃ δῆτα νῖον μὲν αὐτὸν Παβέκου καλεῖσθαι, ἐκ σπέρματος δὲ ὁμῶς Σασάνου τεχθέντα. οὕτω μὲν τὸν Ἀρταξάρην γενεαλογοῦντες οἱ Πέρσαι, ἀληθῆ ταῦτά φασι καθεστάναι, ὡς καὶ ἐν ταῖς βασιλείαις διφθέραις ἀναγεγραμμένα. ἐγὼ δὲ ἀπάντων τῶν ἐφεξῆς ἀπογόνων, ὅσοι δὴ τὴν ἀρχὴν διεδέξαντο, τὰ τε ὀνό- 15 ματα ὀλίγῳ ὕστερον φράσω, καὶ πρὸς γε ὀπόσον ἕκαστος ἐκράτησεν χρόνον· καίτοι ἅπασι τοῖς μέχρι νῦν χρονογράφοις παρεῖται, καὶ οὐ περιπλεῖστος γεγῆναι τὰ τοιαῦτα διερευνήσασθαι. ἀλλὰ τοὺς μὲν Ῥωμαίων βασιλεῖς ἀπὸ Ῥωμόλου τυχόν, καὶ ἔτι πρότερον ἀπὸ Αἰνείου τοῦ Ἀγχίσου ἀρχόμενοι, 20 μέχρις Ἀναστασίου τε καὶ Ἰουστίνου τοῦ πρεσβυτέρου ἀπαριθμοῦνται· τοὺς δὲ παρὰ Πέρσαις (φημὶ δὲ τούτους ἐκείνους, ὅποσοι δὴ μετὰ τὴν Παρθυαίων κατάλυσιν ἔτυχον βεβασιλευ-

16. ἕκαστος ἐκρ. R., ἐκρ. ἔκ. vulg. 21. πρεσβυτέρου R., πρεσβύτου vulg.

nec filia esset, neque soror; neque ulla alia mulier arcta affinitate coniuncta, tandem vero se toro suo cessisse, hospitemque uxori suae adiunxisse, abiecto strenue pudore; quippe qui dedecus ac ignominiam, quae sibi inde imminabat, cum bona quam exspectabat fortuna esset commutaturus; atque ita natum Artaxarem, educatum quidem a Pabeco; cum vero iam adultiore aetate fortissime regnum obtineret, contentionem statim immanemque rixam aperte inter Sasanum et Pabecum exarsisse; utrumque enim voluisse filium ex se appellari; atque aegre tandem inter eos convenisse, ut filius quidem Pabeci vocaretur, esemine tamen Sasani genitus. Hoc modo Artaxaris genus repetentes Persae, vera haec esse affirmant, ut in regis membranis conscripta. Ego vero omnium deinceps posterorum, quotquot ei successerunt, paulo post et nomina recensebo, et quamdiu quisque regnaverit: quod quidem ab omnibus, qui in hunc usque diem annales scripserunt, est praetermissum, neque magnae curae eis fuit huiusmodi res pervestigare; sed Romanorum quidem reges a Romulo fortassis, aut altius adhuc ab Aenea Anchisae filio orsi, ad Anastasium et Iustinum seniore[m] usque enumerant: Persarum vero reges (eos inquam, qui post Parthorum expulsionem regnarunt,) non item apponentes, tempora non recte distinxerunt;

κότες,) οὐκ ἔτι ὁμοίως ἀντιτιθέντες τοὺς χρόνους διευκρινή- A.C. 554
 σατο, δέον οὕτω ποιεῖν. ἐμοὶ δὲ τὸ ἀκριβὲς καὶ τούτων περί I. L 28
 ἀναλέλεκται ἐκ τῶν παρὰ σφίσι βιβλιογραφημένων, καὶ οἶμαι
 τῇ παροίᾳ βιβλιογραφῇ μάλα προσήκειν ἀπάντων ἐπιμνησθῆναι
 5 καὶ τοίνυν προῖόν ἐπιμνήσομαι, ἥνίκα ἂν δεῖν οἰηθείην, εἰ καὶ
 ὀνομάτων πολλῶν καὶ τούτων βαρβαρικῶν οὕτω δῆ τι ψιλῶς
 καταλόγους ποιησθαι δεήσει, καὶ ταῦτα ἐνίων οὐδενότι ἀξια-
 φήγητον εἰργασμένων· τοσοῦτον δὲ μόνον πρὸς τὸ παρὸν εἰ-
 ποιμι ἂν τοῦ σαφοῦς γε ἑκατὶ καὶ ἐς πλεῖστα χρησίμου, ὥς C
 10 ἐννέα τε καὶ δέκα καὶ πρὸς γε τριακόσιοι ἐνιαυτοὶ τελευτῶσιν
 ἐς τὸ πέμπτον τε καὶ εἰκοστὸν ἔτος τῆς Χοσροῦ τούτου βασι-
 λείας. καθ' ὃν δὲ χρόνον οἱ τε ἐν τῇ Κολχίδι χώρα πόλεμοι
 διεφέροντο, καὶ τὸν Μερμερόην ἀποβιῶναι ξυνηχθῆθαι. διήν-
 στο δὲ ἄρα ἐν τῷ τότε, Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ὀκτώ τε καὶ εἴ-
 15 κοσιν ἔτη Ῥωμαίων κρατοῦντι.

7. ἀξιαφήγηται R. 8. τοσοῦτον R., τοσοῦτο vulg. 10.
 ἐννέα τε καὶ δέκα R., ἐννεακαίδεκα vulg. — Pagius Crit.
 in Baron. Annales T. II. p. 602. h. l. annum ab instituto
 regno Persico cum Iustiniani et Chosrois non conveni-
 re bene intellexit. Sed idem quum Mermeroem mortem an-
 no p. Chr. n. 552. assignet, quippe quo anno Procopii Persica-
 rum rerum historia desinat, omnes numeros in loco nostro cor-
 ruptos esse censet, et 327. pro 319, 22. pro 25. et 26. pro 28.
 rescribi iubet. Verum ipse Agathias p. 55. B. Persica bella,
 mox enarranda, κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους cum superioribus
 h. e. cum ingenti terrae motu evenisse profitetur; hunc autem
 anno Chr. 554. accidisse quum tota temporum ratio evincit, tum
 ipse Pagius Baronium corrigens p. 615. ostendit. Et hic quidem
 annus idem ille est, quem Agathias h. l. a Chosrois initio regni
 proficiscens *vicesimum quintum*, a Iustiniani *vicesimum octavum*
 esse dicit. Nihil igitur in his mutandum, sed aperte huic anno
 etiam annus regni Persici accommodandus est, quod facillime
 fiet, si pro *ἐννέα τε καὶ δέκα* restituiamus: *ἐννέα τε καὶ εἴκοσι*;
 nisi forte in hunc errorem ipse Agathias male ducendis rationi-
 bus inciderit (adnot. Clas.). 13. τὸν Μερμ. R., τ. μὲν Μερμ. vulg.

cum alioquin ita facere oportuisset. Ego vero accurate, quae de
 his etiam ab ipsis conscripta sunt, recollegi; et praesenti historiae
 magnopere conducere arbitror omnium meminisse. In progressu ita-
 que, ubi opus fore iudicavero, id faciam; tametsi multa nomina et
 quidem barbara leviter tantum recensere oportebit; et quidem non-
 nullorum, qui nihil memoratu dignum gesserunt. Hoc tantum in praesentia
 lucis utilitatisque ad plurima causa dicam, undeviginti supra
 trecentos annos terminari atque desinere in vigesimum quintum annum
 imperii huius Chosrois; quò ipso tempore et bella in Colchica ditio-
 ne vigeabant, et Mermeroem mortem obire contigit. Iustinianus vero
 imperator tum temporis vigesimum octavum annum, ex quo Romanis
 imperat, peregerat.

- A. C. 554 κη'. Ἀλλὰ γὰρ βραχέα ἄττα περὶ Χοσρόου διεξελθὼν,
 E. I. 28 αὐτικά ἔγωγε ἀνὰ τὰ πρότερα καὶ δὴ ἐπαυήξω. ὑμνοῦσι γὰρ
 αὐτὸν καὶ ἄγανται πέρα τῆς ἄξιας, μὴ ὅτι οἱ Πέρσαι, ἀλλὰ
 Δκαὶ ἔτιοι τῶν Ῥωμαίων, ὡς λόγων ἐραστὴν, καὶ φιλοσοφίας
 V. 48 τῆς παρ' ἡμῶν ἐς ἄκρον ἐλθόντα, μεταβεβλημένων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ
 ἐς τὴν Περσίδα φωνῆν τῶν Ἑλληνικῶν ξυγγραμμάτων. καὶ τοί-
 γυν φασίν, ὅτι δὴ ὅλον τὸν Σταγειρίτην καταπιὼν εἶη μᾶλλον
 ἢ ὁ ῥήτωρ ὁ Παιανιεύς τὸν Ὀλόρον, τῶν τε Πλάτωνος τοῦ
 Ἀρίστωνος ἀναπέπλησται δογματίων, καὶ οὔτε ὁ Τίμαιος αὐ-
 τὸν ἀποδράσειεν ἂν, εἰ καὶ σφόδρα γραμμικῆ θεωρία πεποι-10
 κλται, καὶ τὰς τῆς φύσεως ἀνιχνεύει κινήσεις, οὔτε ὁ Φαί-
 δων, οὔτε ὁ Γοργίας, οὐ μνησθῆναι οὐδὲ ἄλλος τις τῶν γλαφυρῶν
 τε καὶ ἀγκυλωτέρων διαλόγων, ὁποῖος, οἶμαι, ὁ Παρμενίδης.
 ἐγὼ δὲ οὕτως αὐτὸν ἄριστα ἔχειν παιδείας, καὶ ταῦτα τῆς
 ἀκροτάτης, οὐκ ἂν ποτε οἰηθείην. πῶς μὲν γὰρ οἶόν τε ἦν τὸ
 ἀκραιφνὲς ἐκεῖνο τῶν παλαιῶν ὀνομάτων καὶ ἑλευθέριον, καὶ
 P. 67 πρὸς γε τῇ τῶν πραγμάτων φύσει πρόσφορόν τε καὶ ἐπικαιρό-
 τaton, ἀγρία τινὶ γλώττῃ καὶ ἀμουσοτάτῃ ἀποσοθῆναι; πῶς
 δὲ ἂν ἀνὴρ βασιλεῖω τύφῳ ἐκ παιδῶν καὶ κολακείᾳ πολλῇ γε-
 γανωμένος, δίκαιάν τε λαχὼν ἐς ὃ, τι βαρβαρικωτάτην καὶ πρὸς 20

1. διελθὼν R. 8. ὁ ante Παιανιεύς om. Suid. s. v. Χοσρόης.
 τὸν Ὀ. R. et Suid., τῶν Ὀ. vulg. 10. γραμμικῆ R. 13. τε
 add. ex R. οἶμαι om. Suid. 15. μὲν om. idem. 16. καὶ
 ante ἑλευθ. om. idem. 18. ἀμουσοτάτῃ R., ἀμουσοτάτῳ vulg.,
 ἀμουσοστήτη Suid. 19. ἂν delet Suid. γεγαννημένος Suid.
 l. l. et s. h. ipsa voce. 20. βαρκατάτην Suid.

28. Ceterum ubi paucula quaedam de Chosroe commemoravero, statim ad priora redibo. Depraedicant enim illum atque admirantur supra ipsius meritum non tantum Persae, sed et nonnulli Romanorum, veluti litterarum amatorem, quique ad philosophiae nostrae culmen evaserit, cum ei Graecanica scripta ab interprete quopiam in Persicam linguam essent conversa. Aiunt itaque, quod totum Aristotelem melius ebiberit, quam Demosthenes Thucydidem, quodque Platonis dogmatibus totus refertus fuerit, adeo ut ne Timaeus quidem eius intelligentiam subterfugerit, tametsi lineari speculatione valde sit argutus et naturae motus investiget; sed neque Phaedo, neque Gorgias, neque alius quisquam ex elegantioribus et difficilioribus ipsius dialogis, qualis, arbitror, est Parmenides. Ego vero eum doctrina praeditum fuisse et quidem summa, nequaquam crediderim. Qui enim fieri poterat, ut puritas illa veterum nominum et nativa gratia, et praeterea rerum ipsarum naturae congruens valdeque accommodata, in agresti quadam et ineptissima lingua conservaretur? Quo vero etiam pacto vir regio fastu a puero multaque assentatione delibutus, et barbarum inprimis vitae genus sectatus et bella semper proeliquae spirans, quo pacto, inquam, qui ita vitam instituit, videatur ali-

πολέμους ἀεὶ καὶ παρακάξεις ὄρωσαν, πῶς δὴ οὖν ὧδε βιούς, A. C. 564
 ἤμελλε μέγα τι καὶ λόγου ἄξιον ἐν τοῖσδε ἀπόνασθαι τοῖς δι- L. E. 28
 δάγμασι καὶ ἐνασκηθῆναι; εἰ μὲν οὖν ἐπαινοίη τις αὐτὸν, ὅτι
 δὴ βασιλεύς γε ὢν καὶ Πέρσης, ἐθνῶν τε τοσοῦτων καὶ πρῶ-
 5 ξεων μέλον αὐτῷ, ὃ δὲ ἐφίετο γοῦν ὅμως ἀμηγέπη ἀπογεύε-
 σθαι λόγων, καὶ τῇ περὶ ταῦτα γάννησθαι δόξη, ξυνεπαινε-
 σαιμι ἂν καὶ ἔγωγε τὸν ἄνδρα, καὶ μείζονα θεῖην τῶν ἄλλων
 βαρβάρων. ὅσοι δὲ λίαν αὐτὸν σοφὸν ἀποκαλοῦσι, καὶ μονο- B
 ουχὶ τοὺς ὄπη ποτὲ περιλοσοφηκότας ὑπερβαλλόμενον, ὡς καὶ
 10 ἀπάσης τέχνης τε καὶ ἐπιστήμης τὰς ἀρχὰς καὶ αἰτίας διαγι-
 γνώσκειν, ὅποτον τὸν ἄγαν πεπαιδευμένον οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου
 ὀρέζονται· οἱ δὲ οὖν ταῦτα οἰόμενοι ἐκείνη ἂν μάλιστα φωρα-
 θεῖεν οὐ τῶν ἀληθῶν ἔστοχασμένοι, μόνη δὲ τῇ τῶν πολλῶν
 ἐπόμενοι φήμη.

15 κθ'. Ἄνηρ γὰρ τις Σύρος τὸ γένος, Οὐράνιος ὄνομα,
 κατὰ τὴν βασιλέως πόλιν ἤλατο, τέχνην μὲν ἐπαγγελλούμενος
 τὴν ἰατρικὴν μετιέναι, τῶν δὲ Ἀριστοτέλους δογμάτων οὐδὲν
 μὲν ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐγίνωσκεν, ἐκοιμνεύετο δὲ ὡς πλεῖστα
 εἰδέναι, βρενθῶμενος τῷ δύσερις εἶναι παρὰ τοὺς Ξυλλόγους. C
 20 πολλὰκις γὰρ ἰὼν πρὸ τῆς βασιλείου στοᾶς, καὶ ἐν τοῖς τῶν

1. ἤμελλε Suid. 2. ἀπόνασθαι R. et Suid., ἀπόνασθαι vulg. 4.
 τε om. Suid. 8. αὐτὸν σοφὸν R. et Suid., σοφ. αὐτ. vulg. 9. ὄπη
 ποτὲ R., ὄποι ποτὲ vulg. ὑπερβαλλόμενον R. et Suid., ὑπερ-
 βαλόμενον vulg. καὶ ins. ex R. et Suid. 10. διαγιγνώσκειν
 R., διαγιγνώσκων vulg. 11. ὅποτον — οἰόμενοι om. Suid. 12.
 ἐκείνη R., ἐκείνοι vulg. 15. Οὐράνιος ὄνομα, Σύρος τὸ
 γένος Suid. 3. v. Οὐράνιος. 16. μὲν om. Suid. 17. δὲ
 om. idem. 19. παρὰ R. et Suid., περὶ vulg.

quid magni ac memorabilis fructus ex hisce disciplinis reportare
 et in iis exercitatus esse posse? Quod si quis itaque eum idcirco
 laudaverit, quod rex cum esset et Persa, tantarumque gentium
 pariter ac rerum cura ei inculberet, nihilominus tamen etiam stu-
 dia litterarum degustare voluerit et hac gloria se oblectarit: collau-
 daverim profecto hominem etiam ego, aliisque barbaris praetulerim.
 Quotquot vero eum eximie doctum vocant et tantum non omni-
 bus, quotquot usquam philosophiae cultores exstiterunt, antecellentem,
 perinde ac si omnium artium ac scientiarum principia et causas
 pervovisset, qualem illum eximie doctum Peripatetici statuunt; qui,
 inquam, ita sentiunt, quam longissime a vero aberrare deprehendī
 possint, solam multitudinis famam sequentes.

29. Vir enim quidam, natione Syrus, Uranius nomine, Byzantii
 oberrabat, artem quidem profitens medicam, ex Aristotelis vero do-
 gmatibus nullum perfecte norat, inani tamen variae doctrinae opi-
 nione turgebat, quod contentiosus esset in congressibus, Frequenter

- A. C. 554 βιβλίων ἡμενος πωλητηρίους, διεπληκτιζέτο καὶ ἐμεγαλλοῖρει
 I. I. 28 πρὸς τοὺς αὐτόθι ἀγειρομένους, καὶ ταῦτα δὴ τὰ εἰδισμένα ῥη-
 μάτια τοῦ κρείττονος πέρι ἀνακυκλοῦντας, ὅποσον δὴ τι αὐτοῖς
 ἦ τε φύσις ἐστὶ καὶ ἡ οὐσία, καὶ τὸ παθητὸν καὶ τὸ ἀξύγχτον
 καὶ ἄλλα τοιάδε. τούτων μὲν οὖν οἱ πλεστοὶ οὐδὲ ἐς γραμμα-5
 τιστοῦ, οἶμαι, φοιτήσαντες, οὐδὲ μὴν βίῳ ἀρίστῳ ἐκδεδητημένοι,
 ἔπειτα εἰδίδον τι ἡγούνται καὶ προχειρότατον, ὑπερβᾶθμιον,
 D τὸ λεγόμενον, πόδα τείνειν, καὶ θεολογίας ἐφάπτεσθαι, πρά-
 γματος οὕτω μακαρίου τε καὶ ἀνεφίκτου, καὶ μείζονος ἢ κατ'
 ἀνθρώπους, καὶ μόνῳ τῷ ἀγνοεῖσθαι θαυματοῦμενον. τοιγάρ-10
 τοι τὰ πολλὰ περὶ δέιλῃν ὄψιν ἀπὸ κραιπάλης, ὡς τὸ εἰκὸς,
 καὶ ἀκολασίας ξυναλιζόμενοι, οὕτω δὴ ἐκ τοῦ παρεῖκοντος
 ἐκείνων τῶν ὑπερτέρων ἀπάρχονται λόγων καὶ ζητήσεως θε-
 σπείας, αἰεὶ τε περὶ ταῦτα στενολεσχοῦντες, οὕτε πείθονται
 ὑπὸ σφῶν, οὕτε ἄλλως μεταμανθάνουσι τὰ προεγνωσμένα, ὅποια 15
 ἄττα καὶ τύχοιεν ὄντα. ἔχονται δὲ διαπαντός τῶν αὐτῶν οἱ
 αὐτοὶ, καὶ τελευτῶντες τῆς φιλονεικίας χαλεπαίνουσι κατ'
 P. 68 ἀλλήλων, καὶ ἀναφανδὸν διαλοιδοροῦνται, φωνὰς ἀσχήμονας
 ἀφιέντες, ὥσπερ ἐν κύβοις διαμαχόμενοι. οὕτω τε λύεται

3. ἀνακυκλῶν Suid., Intr. ἀνακαλοῦντας legisse videtur, nam
 vertit: his, qui se circumstiterent, postulantiibus. αὐτῶ
 Par., Intr. qualis nam illi natura. 4. τὸ ante ἀξύγχτον
 inser. ex R. et Suid. 5. καὶ ἄλλα τοιάδε om. Suid. Pro
 τούτων μὲν οὖν idem ἄν. γραμματιστοῦ R. Lugd. Suid., γραμ-
 ματικοῦ edd. 6. οὐ μὴν Suid. ἐκδεδητημένον R. 9-
 ἢ om. R. 14. ταῦτα R.

enim ad palatii porticus ventitans, et in librariis tabernis sedens, contendebat verbisque ampullaribus agebat cum iis, qui eo commere solent, et consueta haecce de Deo vocabula iactare, qualia nimirum sunt natura atque essentia, et passibilitas, ut ita dicam, atque Impermixtibilitas: quorum plerique ne Grammatistarum quidem scholas frequentarant, sed nec satis frugi homines erant: facile interea aliquid atque expeditum esse existimant transsultorio, quod est in proverbio, pede ferri, et de Deo disserere, adeo beata et incomprehensibili re, humanumque intellectum exsuperante, eoque solo, quod ignoretur, admiranda. Quocirca frequenter vespertinis temporibus, cum ex crapula, ut verisimile est, et luxu reversi sua habent conciliabula, prout cuique libitum fuerit, irreverenter de sublimibus hisce rebus divinisque quaestionibus sermones miscent; et semper de iisdem argutantes, nec ipsi aliis quicquam persuadent, neque de concepta semel opinione, qualiscunque tandem ea sit, discedunt, sed eadem semper mordicus retinent et tuentur; finitaque altercatione infensus iuter se animis discedunt, et apertis conviciis sese mutuo lacessunt, turpes voces emittentes, instar aleatorum rixantium. Atque ita solvitur ipsis certamen, aegreque discedunt,

αὐτοῖς ὁ ἀγὼν, καὶ μόλις ἀπαλλάττονται, ὄνησαντες μὲν οὐδ' A. C. 554
 ὀπωσιῶν ἢ ὄνηθέντες, ἔχθιστοι δὲ ἀντὶ φίλων γεγενημένοι. I. L. 28
 ἐν τούτοις δὲ τὰ πρῶτα λαχὼν ὁ Οὐράνιος, ὥσπερ ὁ παρ'
 Ὀμήρῳ Θεραΐτης, ἐκολῶα καὶ μακρηγορῶν οὐκ ἀνίει. καίτοι V. 49
 οὐδὲν αὐτῷ περὶ θεοῦ βεβαίως ἐδόκει, οὐδὲ ἤπίστατο ὅπως
 χρῆ ἐν τούτοις ἀντιφέρεσθαι τὰ εἰκότα· ὁμως νῦν μὲν τῇ
 πρώτῃ θέσει τῶν πένσεων ἐναντιούμενος, νῦν δὲ πρὶν ἀποκρί-
 νεσθαι ἀντερωτῶν τὰς αἰτίας τῶν προβλημμάτων, οὐ ξυνεχώρει
 ἐν κόσμῳ ἵναμι τὸν λόγον, ἀλλὰ διατάραττεν τὸ σαφές, καὶ
 10 τὴν εὐρεσιν ἀνεσώβει. ἠβούλετο μὲν γὰρ τὴν ἐφεκτικὴν καλου- B
 μένην ζηλοῦν ἐμπειρίαν, κατὰ τε Ἰκνῶρωνα καὶ Σέξτον τὰς
 ἀποκρίσεις ποιῆσθαι, καὶ τέλος ἔχειν τὴν ἀταραξίαν τῷ μηδὲν
 ὀτιοῦν οἶσθαι ληπτὸν καθεστάναι· πλὴν ἀλλ' οὐδὲ ταῦτα
 ἀποχωρῶντως ἐμεμαθήκει ἢ ὅσον ἀπομάξασθαι σποράδην καὶ
 15 ἐλάχιστόν τι θηρᾶσαι, καὶ τοὺς οὐδαμῶς παιδείας μετεληχτάς
 ἐξαπατᾶν δύνασθαι καὶ παρᾶγειν. ὦν δὲ ἄρα ἐν λόγοις ἀμα-
 θῆς, ἀλλὰ ἀμαθέστερός γε ὑπῆρχεν τὸν βίον. ἐς γὰρ τὰ δώ-
 ματα τῶν εὐδαμῶνων ἴων, καὶ σιτούμενος ἀφειδῶς τὰ ποικι-
 λώτερα τῶν ἐδωδύμων, θαμὰ τε ὁμιλῶν τῇ θηρικλίῳ, καὶ
 20 λόγοις χρώμενος ὑπὸ μέθης αἰσχροῖς τε ἄγαν' καὶ ἀκολά- C
 στοῖς, γέλωτα ὠφλίσκαεν πλείστον, ὡς καὶ παῖεσθαι τυχόν

4. μακρηγορῶν et ἀνίει R., μακρηγοροῦν et ἀνίει vulg. 7.
 ἀποκρίνεσθαι R., ἀποκρίνασθαι vulg. 11. Σέξτον R. 12. τοῖς
 μηδὲν R. 13. λοιπὸν R. 16. ἀρα R., ἀρ' vulg. 18.
 ποικιλώτερα R.

nullo cum fructu dato vel accepto; acerrimi vero hostes ex amicis facti. Inter hos primas obtinens iste Uranius, perinde atque Homericus ille Thersites, tumultuabatur et verborum nullum faciebat finem; nihil vero solidi de Deo sentiebat, neque sciebat, quomodo oporteret probabilia opponere; nihilominus tamen modo primae thesi interrogationum contradicens; modo vero priusquam responderet, contra interrogans causas quaestionum, non sinebat disceptationem ordine procedere; sed aperta confundens, efficiebat ut rei quaesitae veritas emicare inveniri non posset. Volebat enim ephecticam vocatam disciplinam (qua iudicium de quavis re proposita suspenditur) imitari, et iuxta Pyrrhonem et Sextum Empiricum responsiones facere; finemque consequi vacuitatem perturbationis in animo, existimando nimirum nihil esse, quod percipi intellectu comprehendi posset. At ne haec quidem perdiderat, sed tantum degustarat, et exiguam quandam cognitionem consecutus erat, qua eos qui hanc disciplinam nunquam attigerant, fallere ac circumvenire posset. In litteris vero rudis cum esset, in usu vitae multo erat rudior atque inscitior. Lautiorum enim domos frequentans, variisque cibis se ingurgitans, et Thericleum poculum frequenter ori admovens, verbisque utens prae temulentia valde turpibus atque obscenis, ludibrio habitus est maximo, adeo ut

A. C. 55 ἐπὶ κόρησ, καὶ τοῖς ἐκπώμασιν ὥσπερ τινὶ ἐσωκρασίᾳ τὸ
 I. I. 28 πρόσωπον καταφθαίνεσθαι, καὶ εἶναι κοινὸν ἄθυρμα τῶν δαι-
 τυμόνων, οὐ μείον ἢ οἱ γελωτοποιοὶ καὶ μιμολόγοι. ἀλλὰ
 γὰρ τοιοῦδε ὢν ὁ Οὐράνιος, ἤκέν ποτε παρὰ τοὺς Πέρ-
 σας ὑπὸ Ἀρεοβίνδου τοῦ πρεσβευτοῦ ἀπηγγέμενος. ἄτε δὴ ἀπα-5
 τεῶν καὶ κόθορον, καὶ οἷος τὴν οὐκ οὖσαν ἑαυτῷ περιποιεῖν
 εὐκοσμίαν, αὐτίκα ὄγε στολὴν μὲν ἡμπύσχετο σεμνοτάτην,
 ὁποῖαν παρ' ἡμῶν οἱ τῶν λόγων καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι ἀμ-
 φιέννυνται, οὕτω δὲ, σοβαρῶ δῆθεν καὶ ἐμβριθεῖ τῇ προσώ-
 πῳ, ἐσπεροῖτα ὡς τὸν Χοσρόην. ὁ δὲ τῇ παραδόξῳ θεάματι 10
 καταπεπληγμένος, καὶ ἱερὸν τι εἶναι εἰκάζων τὸ χρῆμα, καὶ
 φιλόσοφον αὐτὸν ὡς ἀληθῶς ὑποτοπήσας, (οὕτω γὰρ αὐτοῦ καὶ
 ὠνομάζετο,) ἄσμενός τε εἶδεν καὶ φιλοφρόνως ἐδεξιοῦτο. καὶ
 εἶτα ξυγκαλεσάμενος τοὺς μάγους, ἐς λόγους αὐτῷ καθίστατο
 γενέσεώς τε καὶ φύσεως πέρι, καὶ εἰ τότε τὸ πᾶν ἀτελεύτητον 15
 ἔσται, καὶ πότερον μίαν τὴν ἀπάντων ἀρχὴν νομιστέον.

λ'. Τότε δὴ οὖν ὁ Οὐράνιος καιρίων μὲν οὐδὲν ὀτιοῦν
 P. 69 ἔλεγεν, οὐδέ γε τὴν ἀρχὴν διανοεῖτο· μόνῳ δὲ τῷ Θρασύς τε
 εἶναι καὶ στωμυλώτατος, καθάπου φησὶν ὁ ἐν Γοργίᾳ Σωκρά-
 τῆς „οὐκ εἰδὼς ἐν οὐκ εἰδόσιν” ἐνίκα. οὕτω τε εἶλεν τὸν βα-20
 σιλέα ὁ βώμαξ ἐκεῖνος καὶ ἔμπληκτος, ὡς χρημάτων τέ οἱ δω-

5. Ἀρεοβίνδου R. Suid. s. v. Οὐράνιος et Intpr., Ἀρεβίνδου vulg.
 ἀπηγγέμενος Suid., Intpr. ductus, ἀφίγγεμενος R. et vulg. 7.
 μὲν om. R. ἡμπύσχετο R., ἀμπύσχεται vulg. 8. ἀρ'
 ἡμῶν R. ἀμφιέννυνται edd. 10. ὡς om. R. 12. αὐτοῦ
 που conl. Bon. Vulc. pro αὐτοῦ. 19. στωμυλώτατος R.

et colaphis caederetur interdum, et cyathis veluti pridianorum po-
 culorum reliquiis facies ei perfunderetur, et omnibus esset convi-
 vatoribus deridiculus, non minus quam moriones, histriones et
 scurrae. Ac talis quidem cum esset Uranius, ad Persas venit,
 ab Areobindo quodam legato adductus. Ut impostor et cothurni
 instar versatilis, quique fictitiam morum concinnitatem prae se fer-
 re norat, honestissimam sibi vestem induit, quali apud nos lit-
 terarum professores doctoresque utuntur; et sic, tetrico ac gravi
 vultu, ad Chosroen ingressus est, qui novitate spectaculi perculsus, et
 aliquid divinae rei esse imaginatus, et philosophum revera ipsum esse
 ratus (nam et ita ibi vocitabatur) libens eum benigneque excepit.
 Convocatis autem magis, sermones cum eo miscuit de generatione et
 natura, et an hoc universum finis expers futurum esset, et an unum
 rerum omnium principium sit statuendum.

30. Tum itaque Uranius nihil quidem opportunum dicebat, ne-
 que prorsus intelligebat, sola vero praefidentia et inani linguae volu-
 bilitate, quemadmodum in Gorgia ait Socrates, nihil sciens inter
 nihil scientes, vincebat. Ita vero scurra ille stolidus regem cepit, ut
 et ingenti pecuniae summam eum donarit, et ad communem secum

ρήσασθαι πλήθος, και κοινῆς μεταδοῦναι τραπέζης, και ἀπαρ- A. C. 554
 ξασθαι φιλοτησίας, οὐπω τοῦτο ἐπ' ἄλλῳ τῷ γεγενημένον, I. I. 28
 ἐπιμένυσθαι τε πολλάκις ἢ μὴν οὐδέποτε τοιόνδε ἄνδρα ἐωρα-
 κέναι. καίτοι πρότερον ἀρίστους ὡς ἀληθῶς ἐτεθέατο φιλοσό-
 5φους, ἐνθ' ἂν ὡς αὐτὸν ἀφικομένους. οὐ πολλῶ γὰρ ἐμπρο-
 σθεν Δαμάσιος ὁ Σύρος και Σιμπλίκιος ὁ Κίλιξ, Εὐλάμιος τε
 ὁ Φρυξ, και Προικιανὸς ὁ Λυδὸς, Ἑρμείας τε και Διογένης Β
 οὶ ἐκ Φοινίκης, και Ἰσίδωρος ὁ Γαζαῖος, οὗτοι δὴ οὖν ἀπαν-
 τες τὸ ἄκρον αὐτον, κατὰ τὴν ποιήσιν, τῶν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς
 10χορῶν φιλοσοφησάντων, ἐπειδὴ αὐτοὺς ἢ παρὰ Ῥωμαίοις κρα-
 τοῦσα ἐπὶ τῷ κρείττονι δόξᾳ οὐκ ἤρρεσκεν, φροντὸ τε τὴν Περ-
 σικὴν πολιτείαν πολλῶ εἶναι ἀμείνονα· τούτοις δὴ τοῖς ἐπὶ
 τῶν πολλῶν περιαδομένοις ἀναπεπεισμένοι, ὡς εἶη παρ' ἐκεί-
 νοις δικαιοτάτον μὲν τὸ ἄρχον, και ὅποσον εἶναι ὁ Πλάτωνος
 15βούλεται λόγος, φιλοσοφίας τε και βασιλείας ἐς ταυτὸ ξυνελ-
 θούσης, σῶφρον δὲ ἐς τὰ μάλιστα και κόσμιον τὸ κατήκον, C
 και οὔτε φῶρες χρημάτων, οὔτε ἄρπαγες ἀναφύονται, ἀτὰρ
 οὐδὲ τὴν ἄλλην μετιόντες ἀδικίαν, ἀλλ' εἰ και τι τῶν τιμίον
 κτημάτων ἐν ὄτρωδῶν χώρῳ ἐρημοτάτῃ καταλειφθεῖη, ἀφαι-
 20ρεῖται ὅστις οὐδεὶς τῶν ἐντυγχανόντων, μένει δὲ οὕτως, εἰ και V. 50
 ἀφύλακτον ἦ, σωζόμενον τῷ λειλοπότι ἔστ' ἂν ἐπανήκοι· τούτοις
 δὴ οὖν ὡς ἀληθέσιν ἀρθέντες, και πρὸς γε ἀπειρημένον αὐτοῖς
 ἐκ τῶν νόμων ἀδεῶς ἐνταῦθα ἐμπολιτεύεσθαι, ὡς τῷ καθε-

3. μὴν R. Lugd. (Cl.), μὲν edd. 6. *Eulamium* omnes vocant. 10.
 αὐτοῖς R. 20. οὕτως R., οὕτω vulg. 22. οὖν om. R.

mensam admitteret, et patera praelibata ei propinaret, quod nulli
 antea alteri factitarat; frequenter etiam iuraret se nunquam talem
 virum vidisse, tametsi antea praestantissimos revera philosophos vidis-
 set, qui hinc ad eum se contulissent. Paulo enim ante Damascius
 Syrus, et Simplicius Cilix, et Eulamius Phryx, et Priscianus Lydius,
 Hermiasque et Diogenes Phoenices, et Isidorus Gazaecus, hi inquam
 omnes, hos ipse atque apex, ut poetice loquar, nostri aevi philoso-
 phorum, cum ipsis opinio de Deo, quae apud Romanos vigeat, non
 satis probaretur, existimabant Persicam disciplinam longe esse prae-
 stantioiorem, hisce videlicet rebus, quae a multis celebrantur, persuasi:
 quod apud illos principatus sit iustissimus, et qualem Plato describit,
 philosophia et regno in unum conspirante; prohi vero inprimis et
 modesti subditi; et neque fures ibi nascuntur, neque praedones, sed
 nec alias iniustitiae species perpetrantes; adeo ut si quis aliquid ex
 rebus suis pretiosis loco quantumvis deserto reliquerit, nemo qui in
 id inciderit, sit sublaturus, manet vero ita, etiamsi incustoditum sit,
 integrum ei qui reliquit, donec redeat: his itaque rebus ut veris
 exciti, et praeterea cum ipsis interdictum esset legibus secure hic
 degere, quippe qui receptis moribus atque institutis sese non accom-

A. C. 554 *σταῖτι οὐχ ἐπομένοις, οἱ δὲ ἀντίκα ἀπίοντες, ἤρχοντο ἐς ἄλλο-*
 I. I. 28 *δαπὰ καὶ ἄμικτα ἦθη, ὡς ἐκεῖσε τολοιπὸν βιωσόμενοι. πρῶ-*
τον μὲν οὖν τοὺς ἐν τέλει ἀλαζόνας μάλα εὐρόντες καὶ πέρα
 D *τοῦ δέοντος ἐξωγακμένους, ἐβδελύττοντό γε αὐτοὺς καὶ ἐκάκι-*
ζον· ἔπειτα δὲ ἐώρων, ὡς τοιχωρῦχοι τε πολλοὶ καὶ λαοποδύ-
 5 *ται, οἱ μὲν ἠλίσκοντο, οἱ δὲ καὶ διελάνθανον, ἅπαν δὲ εἶδος*
ἀδικίας ἡμαρτάνετο. καὶ γὰρ οἱ δυνατοὶ τοὺς ἐλάττονας λυ-
μαίνονται, ὡμότητί τε πολλῇ χρῶνται κατ' ἀλλήλων καὶ ἀπαν-
 θ *θραπία· καὶ τὸ δὴ πάντων παραλογώτερον· ἔξον γὰρ ἐκά-*
 10 *στω μυρίας ὄσας ἄγεσθαι γαμετὰς, καὶ τοίγυν ἀγομένοις ἀλλὰ*
μοιχεῖαί γε ὅμως τολμῶνται. τούτων δὴ οὖν ἀπάντων ἕκατι
οἱ φιλόσοφοι ἐδυσφόρουσιν καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἠτιῶντο τῆς μετα-
 15 *στάσεως.*

λα. Ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ διαλεχθέντες ἐψεύσθησαν
 P. 70 *τῆς ἐλπίδος, ἄνδρα εὐρόντες φιλοσοφεῖν μὲν φρουατόμενον, 15*
οὐδὲν δὲ ὅ, τι καὶ ἐπαίοντα τῶν αἰπυτέρων, ὅτι τε αὐτοῖς οὐδὲ
τῆς δόξης ἐκοινωνεῖ, ἕτερα δὲ ἅττα ἐνόμιζεν ὅποια ἦδη μοι
εἶρηται, τῆν τε τῶν μίξεων κακοδαιμονίαν οὐκ ἐνεγκόντες, ὡς
τάχιστα ἐπαγήεσαν. καίτοι ἔσπεργέ τε αὐτοὺς ἐκεῖνος καὶ μέ-
 20 *νειν ἤξιον, οἱ δὲ ἄμεινον εἶναι σφίσιν ἠγοῦντο, ἐπιβάντες μόνον 20*

2. πρῶτα R. 4. ἐξωγακμένους R. et Lugd., ἐξογκ. edd.
 αὐτοῦς R. (Cl.), αὐτόν, superscripto ὦ, Lugd. et in mg.
 αὐτοῦς, αὐτόν edd. 5. δὲ add. ex R. 6. ἅπαν
 δὲ R., ἅπαν τε Lugd., ἅπαντες edd. 7. λυμαίνονται R.,
 ἐλυμαίνοντο vulg. 9. ἔξεστι R. 14. ψεύσθησαν R.

modarent, ad peregrinas nullaque morum similitudine coniunctas gentes sese contulerunt; tanquam ibi deinceps victuri. Primum itaque cum eos, qui in dignitate aliqua vel magistratu constituti erant, valde fastuosos animisque supra modum elatis esse comperissent, detestabantur eos atque improbabant; postea animadverterunt multos parietum perfossores et grassatores ac fures partim deprehendi, partim latere, omnemque iniustitiae speciem vigere. Potentiores enim opprimunt inferiores, multamque inter se crudelitatem atque inhumanitatem exercent; et, quod omnibus est absurdus, cum unicuique permissum sit tot ac velint uxores ducere, et iam duxerint, ab adulteriis tamen non abstinere. His itaque omnibus de causis philosophi summa animi aegritudine affecti se ipsi migrationis suae dam-nabant.

31. Postquam vero collatis cum ipso etiam rege sermonibus spe sua essent frustrati, hominemque comperissent philosophiae quidem studium iactantem, qui tamen nihil adhuc sublimiorum audierat, sed ne opinione quidem cum ipsis conveniebat, aliis vero nonnullis institutis assueverat, qualia modo recensui; illam quoque promiscui concubitus vaesaniam non ferentes, confestim inde se receperunt. Atqui

τῶν Ῥωμαϊκῶν ὁρίων, αὐτίκα, οὕτω παρασχόν, καὶ τεθνή- A. C. 554
 ναι, ἢ μένοντες παρὰ Πέρσαις τῶν μεγίστων γερῶν μεταλαγ- I. L. 28
 χάνειν. οὕτω τε ἅπαντες οἴκαδε ἀπενόστησαν, χαίρειν εἰπόντες
 τῇ τοῦ βαρβάρου φιλοξενίᾳ. ἀπάναντο δὲ ὅμως τῆς ἐκδημίας,
 οὐκ ἐν βραχεὶ τινι καὶ ἡμελημένῳ, ἀλλ' ὅθεν αὐτοῖς ὁ ἐφεξῆς
 βίος εἰς τὸ θυμῆρές τε καὶ ἡδιστον ἀπετελεύτησεν. ἐπειδὴ γάρ B
 κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου Ῥωμαῖοί τε καὶ Πέρσαις σπονδὰς ἔθεντο
 καὶ ξυνθήκας, μέρος ὑπῆρχε τῶν κατ' αὐτὰς ἀναγεγραμμένων,
 τὸ δεῖν ἐκείνους τοὺς ἄνδρας εἰς τὰ σφέτερα ἤδη κατιόντας
 10 βιοτεύειν ἀδεῶς τολοπὸν ἐφ' ἑαυτοῖς, οὐδὲν ὅτιοῦν πέρα τῶν
 δοκούντων φρονεῖν, ἢ μεταβάλλειν τὴν πατρίαν δόξαν ἀναγ-
 καζομένους. οὐ γὰρ ἀνῆκεν ὁ Χοσρόης μὴ οὐχὶ καὶ ἐπὶ τῷδε
 συστήναι καὶ κρατεῖν τὴν ἐκεχειρίαν. λέγεται δὲ αὐτοῖς κατὰ
 τὴν ἀποπορείαν θανμάσιόν τι ἤλικον καὶ μνήμης ἄξιον ξυν-
 15 γενεχθῆναι. καταλύσαντες γὰρ ἐν ἀγρῷ τινι Περσικῷ, ἐθεά- C
 σαντο σῶμα νεκρὸν ἀνθρώπου νεοθανοῦς, οὕτω πως ἄταφον
 ἐρξίμμενον. οἱ δὲ τὴν παρανομίαν τοῦ βαρβαρικοῦ νόμου κα-
 τελεῆσαντες, καὶ οὐχ ὅτιοι εἶναι ἠγούμενοι περιῶδειν τὸ μέρος
 ἀδικουμένην τὴν φύσιν, περιέστειλάν τε τὸ σῶμα ὡς οἶόν τε
 20 ἦν διὰ τῶν θεραπεόντων, καὶ τῇ γῆ καταχώσαντες ἔθαψαν. ὡς
 δὲ ἐκάθευδον ἅπαντες ἐκείνης τῆς νυκτός, ἔδοξέ τις αὐτῶν,

12. ἐπὶ τῷδε R., ἐπὶ τῷ vulg.
 ins. καί.

19. Ante τὸ σῶμα R.

ille eos adamabat, utque manerent rogabat; ipsi vero magis ex re sua esse censebant, si vel immissis tantum in Romanorum fines pedibus, statim, si ita usu veniret, morerentur, quam si apud Persas manentes amplissimis honoribus praemiisque afficerentur. Atque ita omnes domum redierunt, barbari regis hospitalitate valere iussa. Fructum tamen ex ea peregrinatione retulerunt in re minime vulgari aut contemnenda; sed unde eis deinceps iucundissime per omnem vitam et ex animi sententia vivere licuit. Cum enim per id tempus Romani et Persae pacem ac foedus inter sese pepigissent, haec etiam in pactis conditio continebatur, quod viri illi ad suas sedes reversi citra ullum metum in posterum ibi degere possent, neque quicquam quam quod probarent sentire aut patriam opinionem mutare cogerentur. Neque enim permittere voluit Chosroes, quin hac etiam in parte pacta constarent rataque essent. Fertur vero in eorum reditu admirandum quid et memoratu dignum eis accidisse. Cum enim in agro quodam Persico conquiescerent, conspicati sunt cadaver hominis recentis mortui neglectum ita inhumatum abiectum. Tum illi barbaricae legis iniquitatem commiserati, et nequaquam aequum esse censentes, si negligerent naturam ex parte iniuria affectam, contexerunt ut potuerunt per ministros cadaver, terraque contumeliantes sepelissent. Noto vero illa, dormientibus iam omnibus, visus est eorum, nescio

- A. C. 554 οὐκ οἶδα δὲ ὅστις, (οὐ γὰρ ἔχω τούνομα φράσαι,) ἔδοξε γούν
 I. L. 28 ὅμως ὄραϊν κατ' ὄναρ ἄνδρα πρεσβύτην, γνώριμον μὲν οὐδαμῶς,
 οὐδ' ὅσον εἰκάσαι, ἄλλως δὲ σεμνὸν καὶ αἰδοῖον, καὶ φιλοσο-
 φίαν ἀσκοῦντι ἐμπερῆ τῷ τε σχήματι τῆς στολῆς καὶ τοῦ πώ-
 D γωνος τῷ λίαν ἐκκρεμῆ καὶ ἀφειμένῳ, ἐμβοῶν τε αὐτῷ κα-5
 θάπερ ἐγκελευόμενον καὶ παραινοῦντα τόδε τὸ ἔπος·

Μὴ θάψῃς τὸν ἄθναπτον, ἔα κυσὶ κύρμα γενέσθαι.

Γῆ πάντων μήτηρ μητροφθόρον οὐ δέχετ' ἄνδρα.

ἀφυπνισθεῖς δὲ ἄθροον ὑπὸ τοῦ θεούς, ἀπήγγειλε τοῖς ἄλλοις
 τὸν ὄνειρον. οἱ δὲ τὸ μὲν παραντίκα διηπόρουσιν, ἐς ὃ, τι ἄραιο
 καὶ ἀποβαίη. ἐπεὶ δὲ εἰς τὸ περίορθρον ἀναστάντες ἐβάδιζον
 ἀνὰ τὰ πρόσω, παρέρποντες ἐκείνο τὸ χωρίον, οὕτω τῆς τῶν

- P. 71 τόπων θέσεως ἀναγκαζούσης, οὐ δὴ αὐτοῖς τὰ ἐπὶ τῇ ταφῇ
 ἐσχεδίαστο, εὐρίσκουσι τὸν νεκρὸν γυμνὸν αὐθις ὑπερθεῖν
 κείμενον, ὡς δὴ τῆς γῆς αὐτὸν τρόπῳ τινὶ αὐτομάτῳ ἐς 15
 τοῦμφανῆς ἀναβαλούσης, καὶ διαφυλάττειν ἀβροῦτα μὴ ἀνα-
 V. 51 σχομένης. καταπλαγέντες δὲ τῷ παραλόγῳ τῆς θέας, εἶχοντο
 τῆς πορείας, μηδὲν ὄτιοῦν τολοιπὸν ἐπ' αὐτῷ δράσαντες τῶν
 σφίσι νενομισμένων. ἀνελογίζοντο γὰρ τὸν ὄνειρον, καὶ ὁμο-

1. δὲ om. R. 2. κατ' ὄναρ add. ex R., vulg. et Intrp. om.
 3. ὅσον R., ὡς vulg., ὅς Lugd. 4. ἀσκοῦντι R. (Cl.), ἀσκοῦν-
 τα vulg. 6. ἐγκελευόμενον καὶ παρ. R., παρ. x. ἐγκελ. vulg.
 9. ἀπήγγειλε R., ἀπήγγελλε vulg. 14. ὑπερθεῖν κείμενον R.,
 ὑπερκειμένον vulg., Intrp. in agri superficie iacentem. 16.
 ἀναβαλούσης edd. ex mg. Lugd., ἀναλαβούσης R. et Lugd.

quis, (neque enim nomen novi,) visus tamen est sibi videre vi-
 rum senem, minime quidem notum, gravem alioquin et veneran-
 dum, et philosophiae studium tam vestis forma quam oblonga pro-
 missaque barba prae se ferentem, qui sibi inclamabat, tanquam ex-
 hortans ac mandans, hos versus:

*Ne tumules inhumatum; at nudum linque cadaver
 Dilacerare canes, escamque volucris esse:
 Mater enim Tellus cunctorum haud suscipit illum,
 Qui matrem est ausus facto vitare nefando.*

Ille autem confestim prae metu expergefactus, somnium suum aliis
 renunciavit: atque hi initio quidem dubitabant, quonam somnium
 esset evasurum. Summo itaque mane cum surrexissent et institu-
 tum iter prosequerentur, transeuntes illum campum, situ locorum
 ita cogente, in quo subitariam sepulturam procurarant, reperiunt
 cadaver illud denuo nudum super tumulum iacens, perinde ac si terra
 illum spontanea aliqua ratione in apertum eiecisset, neque eum non
 discerptum atque absumptum asservere sustinisset. Miraculo itaque
 spectaculi percussi iter suum continuerunt, nullo amplius ex insti-
 tuto ac more ipsorum officio ei praestito. Somnium enim expende-

λόγον ἐνεῦθεν ὅτι δὴ οἱ Πέρσαι ποινὴν ἔχουσι καὶ τιμωρίαν A. C. 554
 τῆς ἐπὶ ταῖς μητράσι ἀκολασίας, τὸ ἄταφοι μένειν, καὶ ὑπὸ I. I. 28
 τῶν κυνῶν ἐνδίκως διασπαράττεσθαι.

λβ. Τούτων δὲ τῶν ἀνδρῶν ἐς πείραν ἔλθων ὁ Χοσρόης,
 5 ὄμωσ τὸν Οὐράνιον πλέον ἀγάμενος ἦν καὶ ἐπόθει. αἴτιον δὲ B
 τούτου ὄπερ, οἶμαι, φύσει τῷ γένει πρόσεστι τῷ ἀνθρωπεῖ.
 πεφύκαμεν γὰρ ἅπαντες τὰ μὲν καθ' αὐτοὺς καὶ παραπλήσια
 φίλα ἠγεῖσθαι καὶ κάλλιστα, ἀλεείνειν δὲ καὶ ἐκτρέπεσθαι τὸ
 ὑπερβάλλον. τοιγάρτοι καὶ ἐνταῦθά οἱ ἐπανελθόντι γράμματά
 10 τε κεχαρισμένα ἔστειλεν, καὶ διδασκάλῳ ἐχρῆτο, ὃ δὲ οὐκέτι
 ἐφαίνετο ἀνεκτός, βρενθόμενος τῇ τοῦ βασιλέως φιλίᾳ, ὡς καὶ
 ἀποκναίειν ἅπαντας ἔν τε τοῖς ξυμποσίσι καὶ ἀνὰ τοὺς συλλόγους,
 μηδὲν τι ἕτερον ἄδειν ἐθέλων, ἢ ὅπως αὐτὸν ἐγέραιεν ὁ Χοσ- C
 ρόης, καὶ ὅποια ἄττα διελεγέσθην. καὶ πολλῶ σκαιότερος ἐπα-
 15 νῆκεν ἡμῖν ὁ γεννάδας ἢ πάλαι ὑπῆρχεν, ὥσπερ τοῦδε ἔνεκα
 μόνου τσαυτήν ὁδὸν ἀναμετρήσας. ὄμωσ, καίτοι φαυλότατός
 γε ὢν καὶ καταγέλαστος, ἀλλὰ τῷ πολλάκις ὑμνεῖν τὸν βάρβα-
 ρον καὶ δι' ἐπαίνου ποιῆσθαι, αὐτὸς δὴ πον κατὰ τὸ μᾶλλον
 ἔπεισε τοὺς πολλοὺς. ὡς εἶη σφόδρα πεπαιδευμένος. οἱ γὰρ
 20 αὐτάλαιπώς ἅπαντα προσιέμενοι, καὶ ἀμφὶ ταῦτα δὴ τὰ ξένα
 καὶ παραλογότερα τῶν ἀκουσμάτων διακεχηνότες, ῥαδίως ὑπή- D
 γοντο ἐπικομπάζοντί τε αὐτῷ καὶ σεμνολογουμένῳ, μήτε ὅστις
 11. ἀνεκτῶς R. 15. γεννάδας R., γεννατος vulg.

runt, et in eam inde sententiam venerunt, quod Persae hanc poenam
 et vindictam luant flagitiosi cum matribus suis congressus, inhumati
 manere et a canibus merito discerpi.

32. Horum autem virorum cum iam periculum fecisset Chos-
 roes, nihilominus tamen Uranium plus et admirabatur et expetebat.
 Causa vero huius rei naturaliter, uti arbitrator, humano generi est
 insita. Solemus enim omnes, quae ad nos propius accedunt simila-
 que nobis sunt, amica ducere et optima; refugere autem atque aver-
 sari quod maius est et superius. Quocirca et ei huc reverso amicis-
 simas litteras mittebat, et magistro utebatur. Quo factum est, ut iam
 esset intolerabilis, regis amicitia turgidus atque elatus; omnes pas-
 sim in conviviis et conventibus vellicans, neque aliam ullam cantile-
 nam canens, quam quo honore ipsum affecisset Chosroes, et quibus
 de rebus inter se commentati fuissent; multoque ferocior nobis prae-
 clarus ille vir rediit, quam antea fuerat, perinde ac si ea tantum de
 causa tantum itineris esset emensus. Cum alioquin esset homo vanis-
 simus, planeque ridiculus, tamen eo ipso, quod barbarum regem fre-
 quenter celebraret ac depraedicaret, multis plane persuadebat, quod
 vehementer esset doctus. Qui enim leviter omnia admittunt, et pere-
 grinis ac novis narrationibus avidis auribus inhiant, facile ab ipso
 magnificis splendidisque verbis eas ornante atque amplificante persua-

A. C. 554 δ ἐπαινῶν, μήτε ὄντινα ἐπαινοίη, καὶ ἐφ' ὅτῳ, διασκοποῦντες.
 I. L. 28 εἰς μὲν γὰρ στρατευμάτων παρασκευὴν καὶ ὀπλων εὐκοσμίαν,
 καὶ τὸ διαπαντὸς ἐν τοῖς πολέμοις διαπονεῖσθαι, δικαίως ἂν
 τις θαυμάσειε τὸν Χοσρόην, ὡς οὔτε ὄκνη εἰζαντα πάποτε, οὔτε
 τῇ τοῦ γῆρως ἀσθενείᾳ λόγων δὲ περὶ καὶ φιλοσοφίας τοιοῦ-5
 τον αὐτὸν ἡγητέον ὅποσον εἶναι εἰκὸς ἄνδρα ξυνόμιλόν τε καὶ
 ἀκροατὴν Οὐρανίου ἐκείνου ἀποδεδειγμένον.

1. ἐφ' ὅτε R. 7. ἐκεῖνον (sic) R.

debantur, neque quis esset laudator, neque quem laudaret, neque
 qua de re, considerantes. Nam quod ad exercituum instructionem
 et armorum rectam administrationem assiduamque bellorum exer-
 citationem attinet, merito quispiam laudaverit Chosroem, quippe qui
 neque labori unquam cesserit, neque senectutis imbecillitati: in litteris
 vero et philosophia talis censendus est, qualem verisimile est esse
 virum, qui et sodalis et auditor Uranii illius sit declaratus.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ Γ.

AGATHIAE SCHOLASTICI
HISTORIARUM LIBER III.

ARGUMENTUM.

Agathiae querelae otium a rebus forensibus desiderantis (1). Nachoragan Persarum dux creatur. Martini et Rustici in Gubazem, Lazorum regem, odium (2). Insidiis structis cum eo conveniunt (3). Gubazes ab Ioanne, Rustici fratre, occiditur (4). Lazorum indignatio. Romani Onoguris obsidionem parant (5). Persae fortiter resistunt (6). Turpis Romanorum fuga (7). Lazorum post caedem regis deliberatio (8). Oratio Aetis, ut ad Persas deficiant, suadentis (9, 10). Contra Phartazes ad fidem Romanis servandam hortatur (11, 12, 13). Iustinianus Athanasium ad causam cognoscendam in Lazorum terram mittit. Rusticus et Ioannes in vincula coniciuntur (14). Tzathes, Gubazis frater, Lazorum regnum accipit. Soterichus ad dona regia distribuenda in Asiam missus (15), a Misimianis oppressus cum liberis suis interficitur (16). Quo facto Misimiani ad Persas desciscunt. Dilimnitarum manus a Nachoragane adversus Hunnos Sabiros missa (17), ab his nocturno proelio victa conciduntur (18). Nachoragan, pacis conditionibus frustra oblatis, ad Phasidem urbem expugnandam se confert (19). Romani ex Neso ad eam communiendam et defendendam accurrunt (20). Munimenta navalia instruuntur. Pars Romanorum, proelio temere commisso, aegre in oppidum se recipiunt (22). Martinus ficto nuntio militum animos confirmat (23). Parte copiarum ad speculandum emissa, Nachoragan exercitum adversus oppidum ducit. Iustinus, Deum in propinquo templo adoraturus, inde progreditur (24). Revertens Persas oppidum summa vi oppugnantes a tergo adurit (25). Primum sinistrum cornu eorum in fugam vertitur (26). Mox universi, turbatis ordinibus, ingenti clade fugantur (27). Multi Persarum lixae, qui in manus Romanorum inciderunt, misere persunt. Nachoragan cum pedestri exercitu hibernatum in Iberiam proficiscitur (28).

α. *T* à μὲν ὄν παρὰ Πέρσαις νόμμα, καὶ ἡ ποικίλη A. C. 554
τῆς σφῶν πολιτείας μεταβολὴ καὶ, ὅποσα χρῆναι εἴδησθαι περὶ I. I. 28
Χοσροῦ καὶ τοῦ κατ' αὐτὸν γένους εἰρησθαι, ταῦτα δὲ οὖν P. 72
V. 52

1. *P*ersarum instituta, variaque ipsorum reipublicae immutatio, et quaecunque de Chosroe eiusque genere mihi dicenda visa sunt, ea universa et quidem longiore oratione sum persecutus, et ad praecce-

A. C. 554 ἅπαντα, εἰ καὶ μακροτέρῳ ἐξείργασται λόγῳ, καὶ οὐ λίαν ἔχε-
I. I. 28 ται τῶν προτέρων, ἀλλ' οὐ περιττὰ γε ἴσως δόξειεν ἄν, οὐδὲ
ἄχρηστα, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ τὸ θέλον, ὡς ἐμὲ ἠγεῖσθαι,
ξὺν τῷ ὠφελίμῳ ἀπειληφότα. ἐθέλω γάρ, εἰ ἐπ' ἐμοὶ εἴη, καὶ
περιπλείστου ποιοῦμαι, ταῖς Μούσαις, φυσί, τὰς Χάριτας

B καταμιγνύναι. καίτοι ἐτέρωθί με καθέλκουσιν αἱ φροντίδες,
καὶ ἔπομαι γε οὔτι ἐκὼν εἶναι τῇ περιαιγούσῃ ἀνάγκῃ. ἡ γὰρ
μοι ξυγγραφῇ, τοῦτο δὴ τὸ μέγιστόν τε καὶ σεμνότατον ἔργον
καὶ πάσης ἀσχολίας ὑπέρτερον, εἶποι ἄν ἡ λύρα ἡ Βοιωτία,
ὁδοῦ τὲ καὶ βίου πάρεργον γίγνεται, καὶ οὐκ ἔνεστί μοι ὡς 10

P. 73 ἥδιστα ἐμβιωῶσαι τοῖς ποθουμένοις. δεόν γὰρ τοὺς πάλαι σο-
φούς σχολαίτερον ἀναλέγεσθαι μιμησεως ἕκατι, ἅπαντά τε τὰ
ἐκασταχοῦ ξυμφερόμενα γνωματεύειν ἐς τὸ ἀκριβὲς καὶ ἀνα-
πυθάνεσθαι, ἀνειμένον τε ἀμφὶ ταῦτα ἔχειν τὸν νοῦν καὶ
ἐλεύθερον ἀλλ' ἔγωγε, ἤμενος ἐν τῇ βασιλείῳ στοᾷ, βιβλίδια 15
πολλὰ δικῶν ἀνάπλεα καὶ πραγμάτων ἐξ ἑωθινοῦ μέχρι καὶ ἐς
ἡλιον καταδύντα ἐκμελετῶ καὶ ἀνελίττω καὶ λίαν μὲν ἄχθο-
μαι τοῖς ἐνοχλοῦσιν, ἀνιῶμαι δὲ αὐθις εἰ μὴ ἐνοχλοῦσιν, ὡς
οὐχ οἶόν τέ μοι ὄν τῶν ἀναγκαίων ἀποχρώντως ἐμπίπλασθαι
ἄνευ πόνου καὶ δυσπαθείας. πλὴν ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀνήσω τοῦμῶν, 20

B οὐδὲ ἀποπαύσομαι ἔστ' ἄν ὁ ἔρως με ἄγῃ, εἰ καὶ μοί τις νε-
μεσήσειεν ὡς ὑπερτέρων ἐφιεμένῳ, καὶ, τὸ λεγόμενον, ἐν πίστῳ

2. δόξειεν R. 19. ὄν τῶν R. (Cl.), ὄντων vulg. ἐμπί-
πλασθαι R., ἐμπιπλάσθαι vulg. 21. ἀποπαύσομαι R., παύ-
σομαι vulg. καὶ μὴ R.

dentia non plane pertinent. Sed neque supervacanea fortasse videri
possint neque inutilia, quin potius, meo quidem iudicio, utile dulci
coniunctum habentia. Cupio enim, si in me esset; maximeque facio,
Musis, quod aiunt, Gratias permiscere: in diversum vero me abripi-
unt curae, sequorque illibenti animo circumagentem me necessita-
tem. Historiae enim scriptio maximum cum sit augustissimumque
opus, omnique occupatione praestantius, accessorium quoddam, ut
Boeotia lyra dixerit, viae simul et vitae occupatio efficitur. Neque
enim mihi licet in iis quae maxime vellem, suavissime vitam tradu-
cere. Nam cum oporteret veterum sapientum scriptis relegendis im-
morari, imitandi videlicet causa, et quaecumque passim utiliter litteris
proditae sunt, accurate expendere et perscrutari, animumque ab aliis
curis solutum ac liberum iis impendere: ego vero sedens ad porticum
regiam, libellos litibus forensibus et molestiis plenus a mane in ve-
esperum usque tractandis et versandis sum occupatus: et molestae qui-
dem mihi vehementer accidunt forenses istae interpellationes et turbae,
molestum vero rursus mihi hisce molestiis carere, cum videlicet abs-
que laboribus et molestiis necessaria mihi nequaquam suppetant.
Ceterum ne sic quidem conquiescam, quod ad me attinet, neque de-

φιλεροῦντι τὴν κεραμείαν. εἰ γὰρ τῷ καὶ δόξειεν εἶναι τὰ μὰ A. C. 554
νόθα γε ὡς ἀληθῶς καὶ ἀνεμιαῖα, καὶ οἷα ψυχῆς ἐς πλεῖστα I. I. 28
μεριζομένης κημάτα, ἀλλ' ἔμαντὸν γοῦν ἴσως ἀρέσκοιμι ἂν,
καθ' ἕπερ τῶν ἀδότων οἱ ἀμουσότατοι. ὡς ἂν δὲ μὴ περαι-
5 τέρω ἐκδρομὰς ποιούμενος καὶ μεταβάσεις ἐς ἀπειροκαλίαν ἐκ-
φέρεσθαι δόξαιμι, αὐθις δὲ ἔμοιγε τῶν Κολχικῶν ἀγώνων
καὶ τοῦ προτέρου λόγου μεταληπτέα.

β. Τότε γὰρ ὁ Χοσρόης, ἠγγελέμενον αὐτῷ ὡς τεθνη- V. 53
κῶς εἶη ὁ Μερμερόης, περιήλγησεν μὲν, ὥσπερ εἰκὸς, τῇ
10 ἰοξυμοροῦ καὶ ἡμίαδῃ ὡς ἂν δὲ τὰ ἐν Λαζικῇ στρατεύματα μὴ C
χηρεῦοιεν ἡγεμόνος, αὐτίκα ὄγε στρατηγὸν τὸν Ναχοραγὰν
ἀναδείκνυσιν, ἄνδρα τῶν σφόδρα λογίμων τε καὶ ὀνομαστο-
τάτων. καὶ τῷ μὲν τὰ ἐς τὴν πορείαν παρεσκευάστο καὶ ἤδη
ἐχῶρει. ἐν ᾧ δὲ ἦν ἐκεῖνος ἐν τούτοις, παράλογα ἅττα καὶ
15 ἄθεσμα ἐν τῇ Κολχίδι χώρα ξυνέβη. ἐπειδὴ γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι,
ὥσπερ μοι πρότερον ἐρῶθήη, ἀκλεέστατα ἐτύγχανον πεφεν-
γότες, καὶ τὰ πράγματα τὸ μέρος καταπροέμενοι τοῖς πολε-
μίοις, Γουβάζης ὁ τῶν Λαζῶν βασιλεὺς, οὐκ ἀνεκτὸν ἡγού-
μενος τὸ αἰσχος, δεδιὼς δὲ μᾶλλον μὴ τι καὶ πέρα τούτων
20 ἄμαρτηθεῖη, αὐτίκα Ἰουστινιανῷ ἐξήγγειλεν ἕκαστα, κατα- D
τιώμενος τοὺς στρατηγούς, καὶ ἅπαν τὸ ξυνερχθὲν εἰς τὴν

4. ἀμουσότατοι R., ἀμουσότεροι vulg. 6. αὐθις δὲ R. 8.
τεθνηκὸς R. et Lugd. 11. Ναχοραγὰν R., Ναχοραγᾶν vulg.
16. ἐρῶθήη R. 17. Bon. Vulc. conī. τὸ αὐτῶν μέρος. 18.
Γουβάζης R. et Lugd., Γουβάσης edd.

sinam quo me amor ducit sequi; etiamsi aliquis me cavilletur et reprehendat, ut maiora meis viribus tentantem, et in orca, quod aiunt, figulinam addiscentem. Tametsi enim scripta mea cuipiam spuria revera et subventanea videbuntur, et quodammodo animi in plurima distracti foetus: mihi tamen ipsi interea, quod imperitis cantoribus usu venire solet, fortasse non displicebunt. At vero ne longioribus digressionibus excursionibusque decorum excedam, ad Colchica certamina et ad priorem sermonem redeundum.

2. Tum enim Choroës, cum ipsi Mermerois obitus renuntiatus esset, dolorem, ut par est, ex illius interitu et moerorem concepit. Ne vero copiae militares, quae in Lazico erant, duce carerent, protinus Nachoragan eis praefecit, virum inprimis celebrem, maximeque nominia. Qui cum iam apparatis rebus omnibus itineri accinctus esset, mira quaedam et nefaria in Colchica regione acciderunt. Cum enim Romani, ut supra diximus, turpissima fuga arrepta, impedimentorum partem hostibus diripiendam reliquissent, Gubazes, Lazorum per id tempus rex, dedecus illud non ferendum censens, metuens etiam, ne quid gravius in posterum committeretur, confestim Iustiniano singula nuntiavit, praefectos incusans, totiusque facti culpam in eorum recordiam referens; et

- A. C. 554 ἐκείνων ἀνάγων ἀβελτηρίαν, καὶ πλέον ἐπεκάλει τῷ Βέσσα, I. I. 28 καὶ μετ' ἐκείνον Μαρτίνῳ καὶ Ρουσίτῳ. οὗτος δὲ Ρούστικός ἦν μὲν Ἑλληνογαλάτης τὸ γένος, παρῆν δὲ αὐτόσε οὐχ ὥστε στρατηγὸς ἢ ταξίαρχος ἢ ἄλλο τι εἶναι τῶν παρατάξεων μέρος, ταμίας δὲ μόνον τῶν βασιλέως χρημάτων, οὐ μὴν τῶν ἐκ τῆς δασμοφορίας ἐρασιζομένων, (ἄλλῃ γάρ τῃ ταῦτα ἐπετέτραπτο,) ἀλλὰ τῶν ὅσα ἐκ τῶν βασιλείων θησαυρῶν ἐπεπόμφει, ἐφ' ᾧ τοὺς ἀριστεύοντας ἐν ταῖς μάχαις τὰ προσή-
P. 74 κοντα κομίζεσθαι γέρα. ἐντεῦθεν τε οὐκ ἄσημος ἦν ὁ ἀνήρ, ἀλλὰ καὶ λίαν τῶν δυνατωτάτων, ὡς καὶ κοινῶν εἶναι τῶν ἀπορρήτων, βέλαιά τε τότε δοκεῖν καὶ πιστότερα τὰ παρὰ τῶν ἀρχόντων ἀναγγελλόμενα, ἥνίκα ἂν ἐκείνον ἀρέσκη. Ἰουστινιανὸς δὲ ἤδη καὶ πρότερον χαλεπαίνων τῷ Βέσσῳ, ὅτι δὴ Πέτρας ἐλὼν τὸ φρούριον, πρὶν ἀφικέσθαι τὸν Μερμερόην, δέον αὐτὸν τὰς ἐξ Ἰβηρίας εἰσόδους καρτερώτατα διαφράζει, συλλαμβανούσης αὐτῷ τῆς φύσεως τῶν χωρίων, ταῦτη τε ἄβαστα τοῖς βαρβάροις τὰ Λαζικῆς ὄρια καταστῆσαι, ὃ δὲ τοῦτο μεθῆκεν ὑπὸ ῥαστώνης, ἀργυρολογῶν δὲ περιενόσσει τὰς πόλεις τὰς ὑπ' αὐτῷ τεταγμένας. ἐκεῖνα δὲ οὖν ὁ βασιλεὺς μεμνη-
B. 70 μένος, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα ἐπέπυστο, αὐτίκα ἐπέθετο καὶ τοῖ-
νον παραλύσας τὸν Βέσσαν τῆς ἀρχῆς, καὶ πρὸς γε ἀφελόμενος αὐτὸν τὰ οἰκεία, ἐς Ἀβασγὸς ἐξέπεμψεν, ἐκεῖσε μενούντα
6. ἄλλως γάρ τε R. ταῦτα ἐπετέτραπτο R., ἐπετετρ. τ. vulg.
10. κοινὸς R., sed in mg. κοινῶν.

quidem praecipue Bessam incusabat, post hunc Martinum et Rusticum. Erat vero Rusticus genere Graecogallus, ibique non praefectum aut tribunalum agebat, neque ullo militari munere fungebatur, sed tantum pecuniae regiae quaestor eius, quae e tributis vectigalibus cogebatur, (alteri enim cuiusdam illa commissa erat,) sed eius, quae e thesauris regis mittebatur, ut ii, quorum in proeliis virtus et fortitudo emiculisset, meritis praemiis donarentur. Quocirca minime obscurus erat hic vir, sed inter eos quorum auctoritas plurimum valeret, habitus; adeo ut etiam arcana maxime ei communicarentur, principumque mandata tum demum firma fidelioraque viderentur, cum huic placuissent. Iustinianus vero etiam antea Bessae erat infensus; quod Petrae propugnaculo capto, ante Mermerois adventum, cum oportuisset eum omnes ex Iberia aditus fortissime obstruere, iuvante ipsius natura locorum, efficereque ut ea parte Lazicos montes barbaris inaccessibiles redderet: ipse vero id praecordia neglexerat, urbibus, quae ipsi creditae erant, obeundis, et pecuniae ex iis corrogandae intentus. Illa itaque in animum revocans Imperator, cum et haec de eo adferrentur, facile est persuasus. Quocirca confestim Bessam exautoratum, ac praeterea bonis suis exutum in Abascos relegavit, illic mansurum donec aliud quid de eo statueretur. Martino vero, quantumvis graviter infensus, praec-

ἕως ἂν Ἰπέρων τι ἐπ' αὐτῶ διανοηθεῖη. τῷ δὲ Μαρτίνῳ πολ- A. C. 554
 λά νευροσῆσας, ὅμως αὐτῶ τὰ πρωτεῖα τῆς ἡγεμονίας παρέ- L. I. 28
 σκετο· καὶ ἦν ἐν τοῖς στρατηγοῖς πρώτιστος μὲν αὐτός,
 Ἰουστίνος δὲ δεύτερος, καὶ Βουζῆς αὐ μετ' ἐκείνον, καὶ
 5 ἐξῆς οἱ ἄλλοι ὡς ἕκαστοι. αἰεὶ μὲν οὖν καὶ πρότερον Μαρ-
 τίνῳ τε καὶ Ῥουστίνῳ οὐκ ὀρθῶς τὰ ἐς Γουβάζην διέκειτο,
 ἀλλὰ δυσμένειά τις αὐτοῖς ὑπετύφετο, βαρεῖά τε καὶ δεινο-
 τάτη ὄσω καὶ διελάνθανε, λαβοῦσα μὲν τὴν ἀρχὴν ὑπὸ φθό- C
 10 καὶ ἀλογίστῳ τῆς ὑποψίας. ἅπαν γὰρ ὄτιοῦν ὑπ' αὐτοῦ γιγνώ-
 μενον τῷ πεπονθότι τῆς ψυχῆς ἐξετάζοντες, καὶ πάντως ἀ-
 χθόμενοι, ὑπέστρεφον τὸ χαλεπαίνον καὶ ἐπερῶννον. ἐπεὶ δὲ
 ἐκεῖνος ὑποτοπήσας τὸ ἔχθος, καὶ τολοιπὸν ἐς τὸ ἀντιλυπεῖν
 15 ἁλαζόνως, καὶ οὐδὲν ὄτιοῦν μέλον αὐτοῖς τῶν πρακτέων, ἔς
 τε τὰ ξυμπόσια καὶ τοὺς ξυλλόγους νεμεσῶν αἰεὶ διετέλει, καὶ
 οὐδὲ πρεσβείας τυχόν ἀφιγμένης ἐκ τῶν προσοίκων ἐθνῶν
 ἀνίει καὶ ὑπεστέλλετο· οἱ δὲ ταῦτά τε οὐκ ἐνεγκόντες, καὶ
 20 πρὸς γε τὰς ἐς βασιλέα διαβολὰς ἐν ὀργῇ ποιησάμενοι, καὶ
 25 σογγνώσκοντες ὡς οὐκ ἀνήσει διελέγχων εἴ που καὶ αὐδῆς σφαλῆσε, D
 ἐβουλεύοντο ἐκποδῶν τὸν Γουβάζην ποιησασθαι, ὡς ἂν τίσαιντό
 τε αὐτὸν τοῦ φθάσαντος πέρι, καὶ τολοιπὸν οὐδενότι δειμαίνουιν.

7. αὐτοῖς om. R. 12. ὑπέστρεφον R. ὑπερῶννον R.
 13. ἔχθος R. Lugd. mg. et Par., ἀχθος Lugd. et ed. pr. 14.
 γε αὐτοῦς R., τε αὐτοῦς vulg. 22. οὐδὲν R.

fecturae tamen primatum reliquit. Nam inter praetores sive principes
 militiae primum locum obtinebat, secundum vero Iustinus, post quem
 Buses, atque ita deinceps alii sigillatim. Atqui Martino et Rustico iam
 antea non bene cum Gubaze convenerat, sed similtas quaedam inter
 eos subardescibat gravis atrocissimaque, sed quae nondum in apertum
 incendium eruperat; nata quidem primum ex invidia, ac deinde flabello
 perpetuae temerariaeque suspicionis suscitata atque adaucta. Omnia
 enim ipsius facta saucio invidia animo explorantes iisque seipso tor-
 quentes, similtatem fovebant et confirmabant. Gubazes itaque concepta
 de illorum in se odio suspicione, et ad mutuum odium exercendum pro-
 vocatus, acerbis et contumeliosis verbis eos frequenter perstringebat,
 tanquam parum viros et manus in lingua gerentes, nullamque rerum ge-
 rendarum curam habentes. Atque ita in conviviis conventibusque in sua
 erga eos indignatione persistebat: sed neque cum a finitimis gentibus
 legatio forte aliqua venisset, minus acriter in eos invehebatur. Hi vero
 nequaquam id ferendum rati, et criminationes ad regem delatas ad
 animum revocantes, atque ita secum statuentes, non desitutum eum
 ab ipsis criminandis, si qua in re iterum officio suo deessent, consilium
 de tollendo e medio Gubaze inierunt, ut et acceptam iniuriam vindicarent,
 omnique in posterum ipsius metu sese liberarent.

- A. C. 554 γ'. Πολλά δὴ οὖν κατὰ σφῶς κοινολογησάμενοι, καὶ πέ-
 I. L. 28 ρας ἐπὶ τῆδε στάντες τῇ γνώμῃ, ἐπειδὴ αὐτὸν οὐ πρότερον
 V. 54 διαχειρίσασθαι ᾤοντο χρῆναι πρὶν ἂν καὶ τοῦ βασιλέως ἀπο-
 πειραθῆτεν, στέλλουσιν ἐς τὸ Βυζάντιον Ἰωάννην τὸν Ρου-
 στίκου ἀδελφόν, ἀγγελοῦντα δῆθεν ὡς μηδίζων ὁ Γουβάζης⁵
 P. 75 κερφόραται. καὶ οὖν ἐς λόγους ὁ Ἰωάννης τῷ βασιλεὶ λαθραϊό-
 τατα ἀφιγμένος, διέβαλλε τὸν Γουβάζην ὡς ἀποστάντα ἦδη,
 καὶ τοὺς Πέρσας ἐπαγόμενον, καὶ οὐκ ἐς μακρὰν τὴν χώραν
 ἐπ' ἐκείνους μεταθήσονται, εἰ μὴ θῶπτον ὀμωθῶν τρόπον δια-
 κωλυθείη. ὁ δὲ βασιλεὺς καταπλαγείς μὲν τῷ παραλόγῳ, οὐπωιο
 δὲ τελεώτατα πεπιστευκῶς, ἀλλ' ἐπὶ μέσης τινὸς χωρῆσας
 ἐννοίας, „ἀγε” ἔφη „ὅπως τὸν ἄνδρα παρασκευάσοιτε ὡς ἡμᾶς
 ἐνθάδε γενέσθαι”. δέσας δὲ ὁ Ἰωάννης, μὴ ποτε, εἴ γε ἐκεί-
 νος ἀφίκοιτο, τὰ τῆς ἐπιβουλῆς ἀνακαλυφθείη, „εἴεν” ἔφη „ὡ
 δεσποτα. τί δὲ ἄρα ποιητέον ἡμῖν, εἴ γε ἐκὼν εἶναι παραγενέ-
 15 Βσθαι ἤκιστα ἔλοιτο;” „ἀναγκαστέον αὐτὸν” ἦ δὲ ὁ βασι-
 λεὺς „κατήκοον ὄντα, καὶ πάσῃ μηχανῇ ἐκπεμπτέον.” εὐθὺς
 δὴ οὖν ὑπολαβὼν ὁ Ἰωάννης „ἀναγκαζόμενος δὲ εἴ γε ἀντι-
 σταίῃ, τί ἂν γένοιτο ἐπὶ τούτοις;” „τί δὲ ἄλλο γε” ἔφη
 ὁ βασιλεὺς „ἢ πείσεται τὰ τῶν τυράννων, καὶ κίκιστα ἀπολεῖ-
 20 ται;” „οὐδὲν οὖν ἔσται δέος” ἦ δὲ ὁ Ἰωάννης „τῷ τούτῳ ἀπο-
 κτενοῦντι;” „οὐμνοῦν” ἔφη „εἰ γε, ἀντιταττόμενος καὶ ἀνη-

5. μηδίζων edd. 6. τῷ βασ. λαθρ. R., λαθρ. τῷ βασ. vulg.
 9. ἐς ἐκείνους R. 17. πάσῃ μηχανῇ R., Intrp. *quavis arte, πάσῃ*
φυλακῇ vulg. 21. οὖν add. ex R., Intrp. *ergo*.

3. Variis itaque inter se consiliis agitatis, quorum summa haec fuit, non ante interficiendum quam Imperatoris animum tentassent; Ioannem, Rustici fratrem, Byzantium mittunt, qui Imperatori significaret, Gubazem Persarum partes foventem esse deprehensum. Ioannes itaque quam maxime fieri poterat clam ad Imperatoris colloquium cum pervenisset, criminatus est Gubazen, perinde ac si iam defectionem fecisset, et Persas introducturus esset, brevique provinciam totam eis traditurus, nisi confestim quocunque modo coerceretur. Imperator vero inopinato hoc nuntio percussus, nondum tamen plenam ei fidem accommodans, sed mediam quandam opinionem tenens, age, inquit, curate ut ad nos huc mittatur. Metuens vero Ioannes, ne quando, si ille eo perveniret, fraus detegeretur, Sit ita, inquit, domine, quid vero faciendum nobis, si id sua sponte facere detrectarit? Cogendus erit, inquit rex, subditus cum sit, et quacunque ratione est ablegandus. Statim itaque sermonem regis excipiens Ioannes, Quid si, inquit, coactus resistat, quid tum fiet? Quid, inquit, aliud, quam quod tyrannis solet, ut pessime pereat. Nil ergo, inquit Ioannes, ei erit metuendum, qui eum interfecerit? Nihil, inquit rex, si resistens et obaudiens ut hostis perierit. Tali

κοστώων, ὡς πολέμος διαφθαρείη". τοιαῦτα δὲ τοῦ βασι- A. C. 554
λέως ἀποκρινάμενου, καὶ παραπλήσια τούτων ἐν ἐπιστολῇ I. I. 28
τοῖς στρατηγοῖς σημήναντος, οὐδὲν ἔτι ὁ Ἰωάννης περαιτέρω
ἀνεπυθάνετο, ἀλλ' ἐπειλήφθαι ἤδη καὶ ἔχεσθαι τοῦ ζητου-
5 μένου ἀποχρώντως ἡγούμενος, ἐπανῆκεν αὐτῶς ἐς Κόλχους τὸ C
γράμμα τοῦτο ἐπιφερόμενος· ὃ δὲ Μαρτίνος τε καὶ Ῥούστι-
κος ἀναλεξάμενοι, καὶ μάλα εὐπρεπῶς ἐσκευωρήσθαι τὸ δρᾶμα
εὐρόντες, εὐθὺς ἐπὶ τὴν πρᾶξιν ἐχώρουν. συγκαλεσάμενοι δὲ
οὖν Ἰουστίνον τε καὶ Βουζῆν καὶ τὸ μελετηθὲν ἀποκρύπτου-
10 τες, χρῆναι ἔφασαν τὴν ταχίστην ὡς Γουβάζην λέναι, ζῆν
αὐτῷ τε βουλευέσθαι ὅπως τοῖς ἐς Ὀνόγουριν Πέρσαις κοινῇ
ἐπελευσόμεθα. οἱ δὲ, τούτοις πεπεισμένοι, ζυνηπορεύοντο. εἶ-
πετο δὲ αὐτοῖς βραχεῖά τις ἐκ τῶν ταγμάτων ἀπόμοιρα γνούς
δὲ ὁ Γουβάζης ὡς αὐτίκα μάλα οἱ στρατηγοὶ ἐπ' αὐτὸν ἤξουσι,
15 καὶ οὐδὲν ὀτιοῦν ἀντίξουν ὑποτοπήσας, παραγίνεται ἀμφὶ τὸν
Χωβοῦν τὸν ποταμόν. ἐνταῦθά τε αὐτοῖς ὁ δειλαιὸς ὑπαντιά- D
ζει ἀφύλακτός τε καὶ θαρσάλεος, καὶ λίαν ὀλίγους τῶν ὀπα-
δῶν ἐπαγόμενος, καὶ τούτους ἀνόπλους καὶ οὐκ ἐς μάχην
παρεσκευασμένους. πῶς δὲ οὐκ ἂν οὕτως ἔκετο παρὰ φίλους
20 τε καὶ ξυνήθεις καὶ φύλακας τῆς χώρας καὶ ἥμισυα πολεμίους,
μᾶλλον μὲν οὖν καὶ τῶν ὀθνεῖων ἐχθρῶν ἀλεξήτηρας;

3. σημήναντος R. (Cl.), σημάναντος vulg. οὐδὲν δεῖ R.
4. ἤδη om. R. 7. ἐσκευωρήσθαι Cl., ἐσκευωρησαι R., ἐσκευω-
ρεῖσθαι vulg. 11. ἐν Ὀνόγουρι R. 2. m. Vulg. ubique Ὀνούγου-
ριν, R. et Intpr. Ὀνόγουριν scribunt. 12. ἐπελευσόμεθα R. (Cl.),
ἐπελευσόμεθα vulg. 16. Χῶβος Arriano, Cobus Interpreti.
τὸν ante ποταμόν om. R. 19. παρεσκευασμένους R. 21.
ἐχθρῶν R. et Intpr. hostibus, vulg. ἐθρῶν.

itaque responso accepto, cum in eandem fere sententiam rex ad
praefectos militiae scripsisset, nihil ultra est percunctatus; sed abun-
de petitioni suae satis factum esse censens, confestim ad Colchos rever-
titur, litteras regias perferens. Quas cum Martinus et Iustinus legis-
sent, cum viderent actum hunc scite instructum, ad audendum faci-
nus sese contulerunt. Convocatis itaque Iustino et Buse, id quod in
animo suo agitabant celantes, significarunt ad Gubazem quam citis-
sime esse contendendum et cum eo consultandum, quo pacto Persas
Onogurim insidentes collatis viribus adorirentur. Hi vero hisce ratio-
nibus persuasi una profecti sunt, exigua quadam et legionibus manu
comitati. Gubazes ubi adventare ad se praefectos exercitus cognovit,
nihil plane sinistri suspicatus, circa Chobum amnem miser eis obvium
procedit, securus plane et nihil metuens, paucis admodum e suis
comitatus, atque iis quidem inermibus, neque ad pugnam instructis.
Quidni enim ita veniret ad amicos et familiares et custodes provin-
ciae et nequaquam hostes, immo potius etiam exterarum gentium
propulsores?

- A. C. 554 δ'. Οὕτω δὲ ἐπὶ τῶν ἵππων ἤμνοι ἅπαντες, διελέγοντο ἀλλήλοις ὅπως τὰ παρόντα θετέον καὶ τοίνυν ὁ 'Ρούστικος „ἄγε" ἔφη „ὦ Γουβάζη, ὅπως ἡμῖν συναροιο καὶ συνεπιλήψη τοῦ πόνου κατὰ Περσῶν ἰούσι, τούτων δὲ τῶν ἐς Ὀνόγουριν ἰδρυμένων. αἰσχρὸν γὰρ εἰ καθεδοῦνται ἀδεῶς ἐπιπλείστον ἐν μέσῃ
- P. 76 τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ, καὶ ταῦτα ὀλίγιστοι ὄντες καὶ οὐδαμῶς ἀξιόμαχοι". „ἀλλ' ὑμᾶς γε μόνους" ἦ δὲ ὁ Γουβάζης „ἀνάγκη, ὦ γενναῖοι, ἐν τῷδε διαγωνίσασθαι, ὡς καὶ μόνους τῶν ξυνενεχθέντων αἰτιωτάτους. εἰ γὰρ μὴ φραστώνη πολλῇ ἀμφὶ τὰ πρακτέα εἴχεσθε καὶ ὀλιγορία, οὐτ' ἂν τὸ φρονήριον ἡμῖν τοῦτο ἐπετειχίζετο, οὔτε οὕτως ἀκλεῦ φυγῆν καὶ ἀσχήμονα ὑποστάντες ἐδραπετεύετε, οὔτε ἄλλο τι ἐγίγνετο τῶν οὐ προσηκόντων. νῦν δὲ οὖν, ὦ λῶστοι, εἴ γε δόξης ἐρασταὶ εἶναι φαστε καὶ στρατηγικῷ φρονήματι γάνυσθε, τὸ παρεμμένον ὑμῖν ἀνακλητέον. ὡς ἔγωγε οὐ ποτε ἐνομαι, οὐδὲ ξυνδιακινδυνεύσαιμι, πρὶν ἂν ἅπαντα ἐκθεραπευθεῖν πρὸς ὑμῶν τὰ ἡμαρτημένα". τούτων δὲ εἰρημένων, ἀντίκα, ὥσπερ τῆς ἀντιλογίας ἀποχωρώσης πρὸς ἔλεγχον τοῦ μηδισμοῦ καὶ τυραννίδος μεμελητημένης, ὁ Ἰωάννης ἐκεῖνος, ὁ τῶν δεινῶν ἀγγελιαφόρος, V. 55 σπασάμενος ἠρέμα τὸ ἐγχειρίδιον, παίει τὸν Γουβάζην ἀμφὶ τὸ στέρνον, οὕτω καιρίαν. ὁ δὲ, (ἐτύγχανεν γὰρ ἐναλλάγδην ἔχων τὴν πόδε ὑπὲρ τὸν αὐχένα τοῦ ἵππου,) ἀθρόον κατέπεσεν,

5. μέση om. R. 10. παρακτέα Par. 15. ξυνδιακινδυνεύσαιμι R., διακινδυνεύσαιμι vulg.

4. Ita vero equis insidentes omnes, disserebant inter sese de praesenti rerum statu componendo. Tum Rusticus, Age, inquit, o Gubaze, coniunge te nostrae in Persas expeditioni, et communem nobiscum laborum partem subi, in illos Onogurim insidentes. Turpe enim fuerit si diutius eos in media nostra regione secure residere patiamur, praecipue cum et paucissimi sint, neque pares qui nobiscum proelio decernant. Tum Gubazes, At vos, inquit, boni viri, solos necesse est in hoc elaborare, penes quos solos eorum quae acciderunt omnis culpa consistit. Nisi enim supina quadam ignavia vecordiaeque in rebus gerendis praepediti fuissetis, neque propugnaculum illud muro cinctum esset, neque adeo ignobilem turpemque fugam arripuissetis, neque quicquam eorum, quas haud par erat, factum fuisset. Nunc vero, viri optimi, si vos gloriae cupidos esse dicitis et si animos in pectore praefectis militaribus dignos geritis, intermissio ista officii vobis est resarcienda. Neque enim unquam vos sequar, neque bellum adibo, donec omnia, quae a vobis peccata sunt, correctae fuerint. His dictis confestim, perinde ac si contradictio ipsius evidens satississet argumentum defectionis ad Persas et tyrannidis affectatae ac praemeditatae, Ioannes ille, qui malorum nuncium attulerat, stricto clam pugione Gubazi pectus ferit, nondum tamen letaliter. Hic vero

οὐδ' τοσοῦτον, εἶμαι, τῇ πληγῇ τῆς χειρός, σὺν τῷ ἀπροσδο- A. C. 554
 κῆτῳ καταβεβλημένος. Ἰλυσπώμενον δὲ αὐτὸν ἔτι καὶ ἀναστη- I. I. 28
 σείοντα παραστάς ὁ ταῦ 'Ρουστίκου δορυφόρος, προστεταγμέ-
 νον αὐτῷ, καὶ ξίφει πατάξας τὴν κεφαλὴν, τελευτάτα κατα-
 5 κτείνει. οὕτω μὲν οὖν τὸν Γουβάζην καὶ ἐπὶ τοῖσδε ἀ-
 ηρησθῆναι φασιν οἱ τὰ ἀκριβεστάτα γινώσκειν πεπιστευμέ- C
 νοι. ¹²Τουστίνος δὲ καὶ Βούζης ἥσαλλον μὲν καὶ ἐδυσφό-
 ρουν, καὶ ξυμπορᾶν τὸ πραχθῆν ἐποιούντο, ἡσυχίαν δὲ ὁμῶς
 ἤγον, οἰόμενοι βασιλέα Ἰουστινιανὸν ταῦτα σαφῶς ἐπιστεῖλαι.
 10 οὐδὲ τῶν Λαζῶν ἄμιλος διαταράχθη τε ἅπας, καὶ δυσθυμῶς
 κατεῖχοντο, ὡς μηδὲ ἀναμίγνυσθαι τολοιπὸν τοῖς 'Ρωμαίοις,
 μήτε ξυνεπιστρατεύειν αἰρεῖσθαι, ἀλλὰ τὸν νεκρὸν ἢ νενομί-
 σται καταχῶσαντες, ἔμενον οὕτω ἀπόμαχοι, ὡς δὴ δεινὰ ὑ-
 βρισμένοι καὶ τὴν πάτριον δόξαν ἀποβεβληκότες.

15 ε'. Μέγιστον γὰρ ἔθνος καὶ ἀγέρωχον οἱ Λαζοὶ καὶ με-
 γίστων ἄλλων κρατοῦσι, τῷ τε παλαιῷ τῶν Κόλχων ὀνόματι
 βρεθνύμενοι πέρα τοῦ μετρίον μεγαλαυχοῦσι, καὶ τάχα οὐ D
 λίαν ἀλόγως. ἐν γὰρ τοῖς ἔθνεσι τοῖς ὅσα ὑφ' ἐτέραν βασι-
 λείαν τετάχεται, οὐκ οἶδα ἕγωγε ἄλλο οὕτω κλεινόν που πῦ-
 20 λον καὶ εὐδαίμον, πλοῦτου τε ὑπερβολῇ καὶ πλήθει κατηκῶν,

2. ἐξ ἀναστ. R. 1. m. Lugd. et Ed. pr., ἔσαναστ. Par., ἐξ del. in R.
 3 m. 5. ἐπὶ τοῖσδε R., ἐπὶ τοιοῦτοις vulg. 12. τὸν νεκρὸν R.
 Lugd., τὸ νεκρὸν edd. 15. Pro μέγιστον et mox pro πέρα τοῦ
 lacunae in R. 17. μεγαλαυχ. τε x. R. 18. ὑφ' ἐτέρων R. 19.
 φῶλον ante κλεινόν pōnit R.

(habebat enim utrumque pedem complicatum super equi cervicem)
 confestim procidit in terram, non tam, ut arbitrator, manus ictu quam
 inopinato defectus. Volutantem vero ipsum humi, et adhuc assur-
 gere nitentem, astans Rustici satelles, prout ei mandatum erat, ense-
 que capiti infligens, plane interficit. Hoc itaque modo Gubazem tali-
 busque de causis interfectum dicunt, qui id optime nosse creduntur.
 Iustinus vero et Buzes dolebant quidem molesteque ferebant, et atrox
 facinus esse censebant; quieti tamen manebant, existimantes Iustinia-
 num haec aperte per litteras mandasse. Lazorum vero exercitum uni-
 versum ingens perturbatio et moeror invasit, adeo ut nec permisceri
 deinceps cum Romanis, neque cum ipsis militare vellent: sed postea-
 quam mortuum ex ipsorum more atque instituto tumulassent, seces-
 sione facta a bello deinceps abstinerunt, utpote atroci iniuria affecti,
 et patria gloria amissa.

5. Maxima enim est et ferox natio Colchorum, maximisque aliis
 imperant: et veteri Colchorum appellatione gloriantes, supra modum
 sese ipsos extollunt et iactant, et fortasse non admodum temere.
 Inter nationes enim, quae sub alieno imperio sunt constitutae, nul-
 lam equidem aliam vidi ita celebrem atque felicem tam opum excel-
 lentia quam multitudine subditorum, locorum etiam opportunitate,

- A. C. 554 τόπων τε εὐκαιρία καὶ ἀφθονία τῶν ἐπιτηδείων, καὶ τῇ τῶν
 I. I. 28 ἡθῶν εὐκοσμία τε καὶ δεξιότητι. καὶ τοίνυν οἱ μὲν πάλαι οὐ-
 κήτορες τῶν ἐκ τῆς θαλάττης ἀγαθῶν ἀγνώστες παντάπασιν
 P. 77 ἐτύγχανον ὄντες, οἷς γε οὐδὲ ὄνομα νεὸς ἤκούετο, πρὶν γε δὴ
 αὐτοῖς τὴν Ἄργω ἐκείνην ἐπιφοιτῆσαι. οἱ δὲ νῦν καὶ ναυτίλ-5
 λονταί γε, οὕτω παρασχόν, καὶ τὰ τῆς ἐμπορίας κομίζονται
 κέρδη. εἰσὶ τε οὐ βάρβαροι τὸ λοιπὸν, οὐδὲ οὕτω βιοτεύου-
 σιν, ἀλλ' ἐς τὸ πολιτικόν τε καὶ ἔννομον μεταβέβληνται τῇ
 πρὸς Ῥωμαίους ἐπιμιξία· ὥστε εἴ τις τοὺς χαλκόποδας ταύ-
 ρους περιέλοι, καὶ τὰς τῶν γηγενῶν ἀναβλαστήσεις, καὶ ὅποσαι 10
 ἄλλα τερατώδη καὶ ἄπιστα τῇ ποιήσει ἀμφὶ τῷ Αἰήτῃ κεκόμ-
 ψευται, εὖροι γε ἂν τὰ παρόντα πολλῶ τῶν προτέρων ἀμεί-
 νονα. τοιοῦτοι δὴ οὖν ὄντες οἱ Λαῖοι, εἰκότως οὐκ ἀνεκτὰ
 ἠγοῦντο πεπονθέναι, ὥς δὴ τὸν βασιλέα σφῶν παραλόγως ἀ-
 Βηρημένοι. αὐτίκα δὲ οἱ Ῥωμαῖοι, Μαρτίνου ἔστρονόντος, 15
 ἠπείγοντο πανσυδὶ ἐπιθέσθαι τοῖς ἐς Ὀνούουριν Πέρσαις. τήν-
 δε δὲ τὴν ἐπωνυμίαν ἐκ παλαιοῦ ἔλαχεν τὸ χωρίον, Οὐννων
 ἴσως ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις, τῶν δὴ Ὀνογούρων ἐπιλεγόμενων,
 αὐτοῦ που ξυμβαλλόντων τοῖς Κόλχοις, καὶ εἶτα νενικημένων,
 καὶ ὥσπερ μνημείου χάριν καὶ τροπαίου τὴν ἐπὶ κλήσιν ταύτην 20
 τῶν ἐπιχωρίων ἐπενεγκόντων. νῦν δὲ οὐχ οὕτω παρὰ τοῖς πολ-
 λοῖς ὀνομάζεται, ἀλλ' ἐπειδὴ Στεφάνου τοῦ Θεσπεσίῳ ἱερὸν
 ἐνταῦθα ἴδρυται, ὃν δὴ πρῶτον πάλαι φασὶν ὑπερ τῶν Χρι-
 2. πάλαι om. R. 7. οὕτως R. 12. προτέραν edd. 13. οὖν
 add. ex R. 19. ξυμβαλλόντων R. 21. περὶ τοῖς R.

abundantiaque rerum necessariorum, et morum elegantia ac dexteritate. Ac veteres quidem habitatores bonorum, quae adfert mare, prorsus erant ignari, quippe quibus ne nomen quidem navis erat auditum, donec eo Argo illa appulisset. Huius vero temporis Colchi et navigant, cum ita usu venit, et ex mercatura quaestum faciunt: suntque de reliquo nequaquam barbari, neque ita vivunt, sed ad civile ac legale vivendi genus ex consuetudine cum Romanis sunt traducti: adeo ut si quis acripedes tauros hominumque e terra pullulantium segetem aliaque portentosa et incredibilia, quae scite de Aeeta finguntur a poetis, demat, praesentia veteribus longe meliora comperiat. Tales itaque cum essent Lazi, merito se intolerabili iniuria affectos censebant, utpote rege suo atrociter privati. Statim vero Romani, incitante Martino, omnibus viribus adoriri parabant Persas Onogurim insidentes. Accepit vero iam inde ab antiquo hic locus eam appellationem, quod cum Hunni fortasse, Onoguri vocati, superioribus temporibus illo ipso in loco cum Colchis proelio decertassent victique fuissent, veluti monumenti et trophaei causa illi nomen ei ab indigenis inditum fuerit; nunc vero temporis non ita a plerisque appellatur; sed cum ibi templum esset sacrum divino illi Stephano, quem qui-

στιανοῖς ἄριστα δοκούντων ἐθελοντῆν διακιδυνεύσαντα ὑπὸ A. C. 554
 τῶν ἐναντίων καταλευσθῆναι, τῷ ἐκείνου ὀνόματι καλεῖσθαι I. L. 28
 τὸν τόπον γενόμεναι. ἡμῶς δὲ οὐδέν, οἴμαι, τὸ κωλύον, ἐς γνώ-
 ρισμα τῇ ἀρχαιοτάτῃ χρῆσθαι προσηγορία, ἐπεὶ καὶ Ξυγγρα- C
 φῆ μᾶλλον προσήκει. ὁ δὲ οὖν τῶν Ῥωμαίων στρατὸς ἐς
 Ὀνόγουριν λέναι παρεσκευάζοντο. οἱ γὰρ τοῦ μιάσματος βου-
 ληφόροι ἐς τοῦτο ἐνέκειντο, ἐλπίζοντες ὀφθαλμῶς τοῦτο δὴ τὸ
 φρούριον καταστρέφασθαι ταύτῃ τε τὸν βασιλέα, εἰ καὶ τὰ
 τοῦ δόλου γνώη, μὴ λίαν αὐτοῖς χαλεπῆναι, ἀλλὰ τῇ τελευ-
 10 ταιᾷ πράξει ἐν καιρῷ γιγνομένη, τὸ ἐπίκλημα διαλύσαι. ἅπαν-
 τες τοιγαροῦν οἳ τε στρατηγοὶ καὶ αἱ δυνάμεις ἐν τῷ Ἀρχαιο-
 πόλεως πεδίῳ στρατοπεδευσάμενοι, τοὺς τε καλουμένους σπα-
 λιώνας ἐπεσκευάζον, καὶ τὰ τῶν μεγάλων λίθων ἀκοντιστή- D
 ρια, καὶ ἄλλα ἄττα τοιαύτε ὄργανα, ὡς, εἰ δεῖσαι, τειχομα- V. 50
 15 χήσαντες. ἔστι δὲ ὁ σπαλίων πλέγμα ἐκ λύνων ἐς ὄροφῆς τύ-
 πον ἐξειρηγασμένον, στεγανόν τε τῇ πικνώσει καὶ ἀμφορηφές,
 τῷ ἑκατέρωθεν τὰ πλευρὰ ἐς τὰ κάτω παρατετύσθαι καὶ πε-
 ριβάλλειν τὸ ὑπερχόμενον. δέρῳ δὲ ὑπερθεῖν καὶ διφθέραις
 ἐπιβάλλοντες πάντοθεν, περικαλύπτουσι τὸ μηχανῆμα, τοῦ
 20 οἰοῦντο ἔρρωμα εἶναι καὶ ἀποκρούειν τὰ βέλη. ἄνδρες δὲ ἔνδον
 ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὑποκρυπτόμενοι, αἴρουσι γὰρ αὐτὸ ἀφανῶς, καὶ
 4. τῇ ἀρχαιοτάτῃ R. 6. Ξυγεσκευάζετο R. 12. σπαλιῶνας
 R. et Suid. s. v., σπαλιῶνας vulg. 14. τειχομαχήσαντες R.
 17. παραβάλλειν Suid. 21. αἴρουσι τε Suid. Pro ἀφανῶς
 Suid. φανερώς.

dem primum olim aiunt pro Christianis optime sentientibus volunta-
 rium certamen adeuntem, lapidibus ab adversariis obrutum fuisse,
 statutum est ut ex illius nomine locus appellationem acciperet. Nos
 vero nihil, arbitror, vetat, quo minus vetustissima appellatione notitiae
 causa utamur, cum etiam historiae magis conveniat. Romanorum
 itaque exercitus expeditionem Onogurim versus apparabat; caedis
 enim auctores hoc urgebant, sperantes facile se propugnaculum hoc
 in potestatem suam redacturos; eoque Imperatorem, etiam intellecta
 fraude, non magnopere ipsis infensum fore, sed postremi huius facti
 opportunitate facile omnem criminationem abs sese remotos. Omnes
 itaque et praefecti et copiae, castris in Archaeopolis campo positis,
 testudines ita dictas apparabant et machinas iaciendis ingentibus
 saxis' aliaque id genus instrumenta, tanquam, si opus, murum oppu-
 gnaturi. Est autem testudo textum quoddam e viminibus ad tecti
 instar confectum, impenetrabile quidem prae densitate et circumqua-
 que obtectum, ut utrinque lateribus deorsum porrectis subeuntes
 circumdet: pellibus vero desuper et coriis omni ex parte iniectis
 machinam obtegunt, ut munitior sit telaque repellat. Viri autem
 intus in tuto delitescentes eam clanculum attollunt, et quo volunt
 transferunt; ubi vero turri vel muro admota fuerit, tum qui in ea

A. C. 554 ἢ βούλονται διακομίζουσι. ἐπειδὴν δὲ προσνεχθεῖη πόρῳ
 I. L. 28 τυχὸν ἢ περιβόλῳ, τότε δὴ νέρθεν ἐκεῖνοι τὴν προσκαμμένην
 P. 78 γῆν ἀγορῦντοντες καὶ τὸν χοῦν ἀνιμώμενοι, ἀπογυμνοῦσι τὰ
 θεμέλια, καὶ εἶτα μογλοῖς τε καὶ σφύραις ἐνδεδεχέστατα πλήτ-
 τοντες, κατασείουσιν τὴν οἰκοδομίαν. οὕτω μὲν οὖν οἱ Ῥω-
 μαῖοι τὰ ἐς πολιορκίαν παρεσκευάζοντο.

ζ. Ἐν τούτῳ δὲ ἀλίσκεται τις Πέρσης ἀνὴρ ὑπὸ τῶν
 Ἰουστίνου δορυφόρων ἀνὰ τὸ φρουρίον πορευόμενος. ἐπεὶ δὲ
 ἐς τὸ στρατόπεδον ἐκεκόμιστο, ἤναγκάζετο μαστιγούμενος ζῶν
 ἀληθεία εἶρεν τὰ τῶν οἰκείων βουλευματα. καὶ δῆτα ἀπήγ-
 B γελεν, ὡς ὁ μὲν Ναχοραγὰν ἐς Ἰβηρίαν ἦδη ἀφίεται αὐτὸν
 δὲ ἀπεσταλκὸς εἶη τὰ ἐνταῦθα στρατεύματα ἐπιθαρσυνούonta,
 ὡς αὐτίκα μάλα τοῦ στρατηγοῦ παρεσομένου. „οἱ δὲ ἐς Μου-
 χείρισίν τε καὶ Κοταΐσιν τεταγμένοι Πέρσαι οὐκ ἐς μακρὰν
 ἤξουσιν” ἔφη „προσβοηθήσοντες τοῖς ἐς Ὀνόγουριν ὁμοφύλοις, 15
 ἐγνωσμένον αὐτοῖς ὡς ἐπ’ ἐκείνους ἵνα διανοείσθε.” τούτων
 δὲ εἰρημένων, αὐτίκα οἱ τῶν Ῥωμαίων στρατηγοὶ ἐβουλευόντο
 ἀμφὶ τῶν παρόντων. καὶ Βούζης μὲν ἔφασκεν χρῆναι πρότε-
 ρον παντὶ τῷ στρατῷ ὑπαντιάζειν τοῖς ἐπερχομένοις. τούτων
 γὰρ, ὡς τὸ εἶκος, διὰ τὴν ὀλιγότητα νικωμένων, ἐπόμενον εἶναι αἰ
 C τοὺς ἐν τῷ φρουρίῳ τάχιστα προσχωρήσειν, ἐρήμους γεγενη-
 μένους· εἰ δὲ γε καὶ ἀντισταῖεν, ἀλλ’ οὐδενὶ πόνῳ διαφθαρή-
 ναι. ἤρσεκε δὲ ταῦτα καὶ Οὐλίγαγον, τὸν τοῦ Ἐρουλικῷ

10. δῆτα R. Lugd. (Cl.), δὴ τὰ edd. 14. Κοταΐσιν R. Lugd.,
 Κοταΐσιον edd. 20. νικώμενον et ἐπομένων Sph. Par.

sunt, adjacentem terram suffodiunt, humoque egesta fundamenta nudant, eaque vectibus et malleis assidue ferientes, structuram succutiunt et labefactant. In hunc itaque modum Romani se ad obsidionem comparabant.

6. Dum haec aguntur, vir quidam Persa ad propugnaculum obambulans a Iustini satellitibus capitur; is in castra delatus, flagris caesus cogitur suorum consilia ex veritate prodere; atque haec quidem indicavit: Nachoragam videlicet iam in Iberiam pervenisse; se autem ab illo missum, ut copias, quae hic essent, animaret, tanquam praefecto propediem adfuturo: qui vero; inquebat, Muchirisim et Cotaisim insident Persae, brevi et ipsi sunt venturi, popularibus suis suppetias allaturi; quippe qui iam certiores facti sunt de vestra in eos expeditione. His ita dictis, confestim Romanorum praefecti deliberationem de rebus praesentibus instituerunt; ac Buzes quidem censuit cum universo exercitu adventanti hosti obviam eundum; hisce enim, uti verisimile, ob paucitatem victis, consentaneum esse eos, qui in propugnaculo essent, quamprimum sese dedituros, utpote subsidio destitutos; quod si vero restitissent, nullo negotio subverti posse. Placuit id consilii etiam Uligango Herulici exercitus duci: unde ille

στρατεύματος ἡγεμόνα. τοιγάροτι ἐκείνος θαμὰ διεφθέγγετο A C. 554
 παρορμησῶδες τι, βαρβαρικὸν μὲν καὶ ἀφελές, ἐνεργὸν δὲ ὁμοῦς I. l. 28
 καὶ χρησίμου ὡς δεῖ πρότερον ἀποσοβεῖν τὰς μελίττας, καὶ
 ἔπειτα τὸ μέλι σχολαίτερον ἀναιρεῖσθαι. ὁ δὲ Ρουστικός, (Θρα-
 5 σύτερος γὰρ ἦθ' ἐγγόνει καὶ τυραννικώτερος, ὥσπερ, οἶμαι,
 τῷ ἀδικήματι φρουαττόμενος καὶ τῇ πρὸς Μαρτίνου δμοφρο-
 σύνη,) ἔσκαπτέ γε τὸν Βούζη ἀναφανδὸν καὶ ἐπεκερτόμει, ὡς
 οὐ πώποτε τὰ δέοντα λογιζόμενον. κράτιστον δὲ ἔλεγεν εἶναι D
 10 δὲ τῷ φρουρήῳ πελάσαντας, ῥαδίως γε αὐτὸ καταστρέψασθαι,
 καὶ προτερηῆσαι τὴν ἔξωθεν ἐπικουρίαν ὀλίγους δὲ, εἴ γε ἄρα,
 στέλλειν ἐπ' ἐκείνους, τὸ τάχος τῆς ἐφόδου διακωλύσοντας.
 καὶ ἦν μὲν πολλῶν ἀμείνονα τὰ τῷ Βούζη βεβουλευμένα, καὶ
 τῆς φύσεως ἐχόμενα τῶν πραγμάτων, στρατηγία τε ἀρίστη
 15 πρέποντα, καὶ τὸ δραστήριον ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ παρεχόμενα.
 ἐπεὶ δὲ, ὡς ἔοικεν, ἅπασα ἡ πληθὺς τοῦ ἄγους μετελήφει
 τῷ ξυνεῖναι τε καὶ ἐπεσθαι τοῖς μαιφόνους, ἡ κακίων τε καὶ
 ἀξύμφορος νενίκηκεν γνώμη, ὡς ἂν παραχῆμα ὑπόσχοιεν δι-
 20 κας. στέλλονται μὲν γὰρ ἐπ' ἐκείνους τοὺς ἐκ Μουχειρίσιδος P. 79

2. ἀφελές Suid. s. h. v. et s. v. σχολικότερον et Lugd. in mg., R. Lugd. et Ed. pr. ἀσφαλές, Inpr. parvi momenti. 4. αἰρεῖσθαι Suid. s. v. σχολαίτερον. 5. τυραννικώτερος R. et Inpr. vio-
 lentior, τυραννικώτατος vulg. μοι R. pro οἶμαι. 7. ἐκερτόμει R. 11. εἴ γε om. R., Bon. Vulc. conl. ἔλεγε ἄρα δοκεῖν (sic), I. Scaliger: ὀλίγους ἔδει γε ἄρα. 12. τάχος R. διακωλύ-
 σορίας R. (Cl.), διακωλύσαντας vulg. 16. Pro ἐπεὶ δὲ R. ἐ-
 πεσθῆ. 17. καὶ οὐκ ἀξύμφορος R. in mg.'

frequenter proverbiale quoddam dictum, barbaricum quidem illud et leve, efficax tamen atque utile, in ore habebat: arcendas primum esse apes, et deinde mel commodius legendum. Rusticus vero (confidentior enim iam violentiorque erat factus, scelere suo, ut opinor, et unanimi conspiratione cum Martino animos ipsi addente,) Buzen apertis scommatibus et contumeliis verborum petebat, veluti nunquam quae ex re essent perpendiculariter; consultissimum autem esse dicebat, exercitum quidem supervacaneo labore nequaquam affigere, sed copiis omnibus propugnaculo admotis id ipsum facile in potestatem redigere, et auxilium adventans praevertere; paucos vero, si ita videretur, in illos mittere, qui eos, quo minus celeriter in se impetum faciant, morentur. Et certe Buzae consilium longe erat melius et rerum naturae accommodatum, optimaque belligerandi arti consentaneum, strenuitatem cum securitate coniunctam habens. Ceterum cum, uti verisimile est, universa multitudo sceleris perpetrati particeps esset facta, quod sanguinariis illis se adiunxisset eosque sequuta esset; deterius quodque minus ex re communi erat consilium vicit, ut scilicet quamprimum poenae lucrent. Mittuntur enim in illos, qui ex Mu-

A. C. 554 ἔρχομένους ἄνδρες ἱππῶται οὐ πλείους ἢ ἑξακόσιοι. ἤγουντο
 L. 28 δὲ αὐτῶν Δαβράγεζας τε καὶ Οὐσίγαρδος, ἄμφω μὲν βαρ-
 βάρω τὸ γένος, Ῥωμαϊκῶν δὲ ταγματῶν προεσθηότες. οἱ δὲ
 ἄλλοι ἅπαντες ἅμα τοῖς στρατηγοῖς τῷ φρουρίῳ προσβαλόν-
 τες, εὐθύς ἔργου εἶχοντο. τὰς τε γὰρ μηχανὰς ἐκίνοον καὶ
 τῶν πυλῶν ἀπεπειρῶντο, καὶ ἀμφικυκλώσαντες τῷ πλήθει τὸν
 περίβολον, πάντοθεν ἐσηκόντιζον. οἱ δὲ Πέρσαι, ἀλλὰ γὰρ
 καὶ οὗτοι ἀνὰ τὰς ἐπάλξεις διαθέντες, ὡς οἷόν τε ἦν, ἐκ
 τῶν παρόντων ἠμύνοντο, βέλη τε ἀφιέντες συχνὰ καὶ τὰ ἔ-
 V. 57 κτοθεν φυλαττόμενοι. ὀθῶνας γάρ τινας καὶ ἀπλοῖδας ἐκ τοῦ
 μετεώρου κρεμάσαντες, ταύτη τὰς βολὰς ἀσθενεστέρας ἀπετέ-
 B λουν, ἐν τοῖσδε πρότερον περιειφγομένας· σπουδῇ τε πολλῇ καὶ
 προθυμίᾳ κατ' ἀλλήλων διεμάχοντο. καὶ εἶκασεν ἂν τις παρατά-
 ξει μᾶλλον ἢ πολιορκία τὸ χρέμα. τσσαυτῇ ἄρα ἦν ἐκατέρωθεν
 ἡ ταραχὴ καὶ ἡ τῶν ἔργων ἐπίδειξις· τῶν μὲν ὑπὲρ τῆς σφῶνι-
 5 σωτηρίας ἀγωνιζομένων, ὡς οὐ μετρίου περιστάματος κινδύνου,
 τοῖς δὲ καὶ μάλα αἰσχυρὸν εἶναι δοκοῦν, ἅπαξ ἐπελθοῦσιν
 ἀπράκτους ἐπανιέναι, καὶ μὴ οὐχὶ παραστήσασθαι τὸ ἐπιτε-
 χισμα, καὶ ἀπαλλάξαι τὴν Ἀρχαιοπόλιν γειτονήματος πο-
 λεμίον. 20

ζ. Οἱ δὲ ἄλλοι Πέρσαι ἐς τρισχιλίους ἱππῶτας μαχί-
 C μους ξυντεταγμένοι, ἄραντες ἐκ τοῦ Κοταῖσιου καὶ Μουχειρῖσι-

7. οἱ δὲ Πέρσαι R., οἱ Πέρσαι δὲ vulg. γὰρ ins. ex R.
 11. ἀσθενεστέρους R. 17. ἀπελθοῦσιν R.

chirside adventabant, viri equites non plures sexcentis; horum ductores erant Dabragezas et Usigardus, ambo quidem natione barbari, Romanorum tamen cohortium duces. Reliqui vero omnes una cum praefectis propugnaculum adorti, statim opus aggressi sunt, machinisque admotis portas tentarunt, copiis muro circumfusus omni ex parte in hostem iaculabantur. Persae autem et ipsi per pinnas discurrentes, omnibus viribus eos, prout res postulabat, propulsabant, partim sagittis assidue Romanos petentes, partim exteriorem murum tuentes. Linthea enim quaedam stragulae et sublimi suspendentes, ea ratione telorum ictus infrangebant, quippe quae hisce prius inflicta intricabantur. Magno itaque studio summaque alacritate utrinque pugnabatur, adeo ut proelium potius res ea, quam obsidio videri posset; tantus erat utrinque animorum ardor et militarium facinorum ostentatio; hisce quidem pro salute sua decertantibus, utpote non mediocri discrimine eos circumstante; his vero etiam turpe admodum esse censentibus, si, cum semel eos adorti essent, infecta re recederent, neque propugnaculum illud caperent, et Archaeopolim hostili vicinia liberarent.

7. Alii vero Persae ad tria bellicosorum equitum millia ex Co-
 taesio et Muchisiride Onogurim versus moverunt; iam quos negligen-

δος, ἐχώρουν ἐπὶ τὴν Ὀνόγουριν. πορευομένοις δὲ αὐτοῖς A. C. 554
 ἀμειλιότερον, καὶ οὐδενότι πολέμιον διανοουμένοις, ἐσπί- I. I. 28
 πτουςιν ἀθρόον οἱ ἄμφι τὸν Δαβράγεζαν καὶ Οὐσίγαρδον, καὶ
 τῷ ἀφριδιῷ γε αὐτοῦς καταπλήξαντες, εὐθύς ἐς φυγὴν ἐτρέ-
 5 ψαν. τούτου δὲ ἀπηγγελμένου τοῖς πολιορκουσί Ῥωμαίοις, αὐ-
 τήκα οἱ γε θαρσάλεώτερον ἐπιφερόμενοι, τὰ τε παραπετάσματα
 δεκίνα καθέλκον, καὶ ξὺν ἄκοσμίᾳ πολλαχοῦ τοῦ τείχους διε-
 σκεδάννυντο, ὡς ῥαδίως τολοιπὸν τὰ τῆδε ἅπαντα διαρπασ-
 10 ῖται, ἅτε δὴ τῶν ἐξῴθεν δυσμενῶν πεφευγόντων, καὶ οὐδενός
 ἰοῦτι ἐνοχλήσαντος. ἀλλ' ἐκεῖνοι τάχιστα καταμαθόντες, ὡς οὐχ
 ἅπας αὐτοῖς ὁ τῶν Ῥωμαίων ἐπῆλθεν στρατός, ἤπερ τὴν ἀρ-
 χὴν ᾗθήθησαν, ἄλλοι δὲ σφόδρα καὶ ὅσοι κατάσκοποι μᾶλλον
 ἢ πολεμιστὰι ἀξιόχρεοι νομισθῆναι, ἐπιστρέφουσιν ἐξαπιναιῶς
 ἐπ' αὐτοῦς ἀλαλάζοντες. οἱ δὲ τὴν μεταβολὴν οὐκ ἐνεγκόντες,
 15 ἐς παλιώξιν μετεχώρουν, καὶ πολλῇ ἔφρευγον ξὺν ταχυτῆτι.
 εἶποντο δὲ αὐτοῖς ὡς πλησιαίτατα καὶ αἱ Πέρσαι διώκοντες,
 ὥστε ἀμέλει ξυνερχθῆναι, τῶν μὲν ἐλεῖν, τῶν δὲ ἀποδιδρά-
 σκειν ἐπειγομένων, ἄμφω, τοὺς τε φεύγοντας ἅμα καὶ τοὺς ἐς
 τὴν δίωξιν ἐγκείμενους, παρὰ τὰ ἄλλα τῶν Ῥωμαίων στρα-
 20 τεύματα μιγάδην ἰκέσθαι. Θορύβου δὲ πολλοῦ, ὡς τὸ εἶκος,
 ἀναστάτος, ἅπαν δὴ τὸ πλῆθος, περιφρονήσαντες πῆν πολιορκ- P. 80
 κίαν καὶ τὴν ὅσον οὐπω ἐλπισθεῖσαν ἔσεσθαι πρόφθησιν τοῦ
 φρουρίου, καὶ δὴ ξὺν τοῖς στρατηγούσι ἀπίοντες ᾗχοντο, οὔτε

2. ἐπίπλουςιν et 8. διαπαρσόμενοι Sph. Par. 15. Pro
 παλιώξιν lacuna in R., quam 2. m. in mg. perperam explevit:
 ἐς Ὀνόγουριν. ἐπεχώρουν R. 18. τοὺς τε φεύγ. ἅμα R.,
 ἅμα τοὺς τε φεύγ. vulg. 22. ἔσον R., ὄσφ vulg.

tius incautiusque procedentes nihilque hostile verentes, repente
 Dabragezas et Usigardus cum suis copiis irruunt; et repentina illa
 impressione percussos statim in fugam vertunt. Quod ubi Romanis
 obsidentibus est nuntiatum, confestim ferociore in propugnaculum
 impetu facto, vela illa, quibus murus obductus erat, detraxerunt, et
 citra ullum ordinem compluribus in locis per muros diffusi erant, tan-
 quam facile deinceps omnia direpturi, utpote hostibus qui foris erant
 fugatis, et nemine ipsos ultra infestaturo. At illi cum citissime co-
 gnovissent, non universon Romanorum exercitum in ipsos impetum
 fecisse, sed paucos admodum, quique speculatores potius, quam iusti
 bellatores censerī possent, subito ingenti clamore edito in eos con-
 vertuntur; qui cum illam inversionem ferre non possent, fugatis
 terga vertentes, concitatissimam ipsimet fugam arripuerunt: urgebant
 vero eos Persae quam proxime insectantes, adeo ut fere acciderit, ut,
 dum hi capere, hi effugere nituntur, utriusque simul tam ii qui fugiebant,
 quam qui fugabant tergisque imminebant, ad reliquas Romanorum co-
 pias mixtım pervenerint. Tumultu vero ingenti, uti par est, excitato,

A. C. 554 διαγωνῶναι ἀναμείναντες ὅ, τι ποτέ ἐστί τὸ γεγενημένον, ἢ ὀπί-
 L L 28 σοι ὄντες αὐτοί, εἶτα ὑφ' ὧσων ἐλαύνονται. ἀλλ' ἤρσαν οὕτω
 δρομαῖοι καὶ διαταράσσοντο, καθάπερ πανικοῦ δειμάτος ἐμπε-
 σόντος. οἱ δὲ Πέρσαι κατὰ τὸ μᾶλλον θαρσύναντες, πλέον
 ἐδίωκον. ἐπεὶ καὶ οἱ ἐν τῷ φρουρίᾳ (ἐθεώοντο γὰρ τὰ ποιού-5
 μενα,) ἐκβάντες ἀθρόον ἀνεμίγνυντο τοῖς ἄλλοις, ὁμοσε τε το-
 λοιπὸν ἐπισπόμενοι, λαμπροτέραν τὴν φυγὴν τῶν ἐναντίων
 εἰργάσαντο. καὶ ὅσον μὲν ἱππικὸν τῶν Ῥωμαίων, ῥαδίως ἐκεί-
 Βνοι ἔξω βελῶν ἀπεκομίσθησαν, ὠκύντα διαθέοντες· τοῦ δὲ
 πεζοῦ ὄμιλου πολλοὶ ἀπεκτείνοντο πιεζόμενοι τῇ γεφύρᾳ τοῦ 10
 Καθαροῦ λεγομένου ποταμοῦ, δι' ἧς ἔδει πάντως πορεύεσθαι.
 ἔνταῦθα γὰρ διὰ τὴν στενότητα πολλοὶ ἅμα περαιουῦσθαι οὐχ
 οἶοί τε ὄντες, ὠθίζοντο ἀλλήλους καὶ ἀντῴθουν. καὶ οἱ μὲν
 αὐτῶν ἐς τὰ τοῦ ποταμοῦ ἐξέπιπτον ῥεῖθρα, οἱ δὲ ἀνελετώ-
 μενοι ἐς τὰ ὀπίσω καὶ ὑπονοστοῦντες, ὑπὸ τὰς τῶν πολεμίω 15
 ἐγίνοντο χεῖρας. καὶ ἦν ἅπανταχού κάκιστα κακίστοις ἀνα-
 κερκράμενα. ἴσως δὲ ἂν ἅπαντες ἐν τῷ τότε πανωλεθρίᾳ δι-
 φθάρησαν, εἰ μὴ Βούζης ὁ στρατηγός, βοώντων γε αὐτῶν καὶ
 ὄλοφυρομένων, ξυνεῖς τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, ἐπιστρέψας
 C ἅμα τῇ οἰκείᾳ δυνάμει, καὶ ἀντιταξάμενος τοῖς βαρβάροις, 20
 ἀνέκομην ἡρέμα τὴν δίωξιν, ἕως ἐκείνοι τὴν γέφυραν διαβάν-

2. Pro οὕτω R. τοῦτο.

7. ἐπισπόμενοι R. et Lugd. corr., ἐ-

πισπόμενοι edd.

11. Cithari fluminis Intpr.

17. ἐν τῇ

τότε R.

πανωλεθρίᾳ R.

20. καὶ om. R.

neglecta obsidione quaeque iam iam futura sperabatur propugnaculi expugnatione, una cum ipsis praefectis aufugerunt; ne tantula quidem mora facta, dum resciscerent quid ageretur, aut quis fugientium, quis fugantium esset numerus; sed ita praecipiti turbulentoque cursu ferebantur, perinde ac si eos panicus pavor invasisset. Persae vero eo ipso multo audentiores facti, acrius inaequebantur. Praesidiarii enim, qui in propugnaculo erant (spectabant enim quae agebantur) repente erumpentes reliquis Persis se coniunxerant, simulque deinceps Romanos insequentes, manifestiorem eorum fugam fecerunt; atque equitatus quidem Romanorum universus facile concitatissimo cursu extra telorum iactum est delatus; ex peditatu vero multi caesi sunt, ponte fluminis Cathari dicti eos retardante, per quem omnino eis transeundum erat. Illic enim cum ob angustiam multi simul eum transmittere nequirent, trudebant sese mutuo, contraque trudebantur: et nonnulli quidem eorum in amnem proruebant, nonnulli retrorsum pulsati et qua venerant redeuntes, in hostium manus incidebant; erantque omni ex parte pessima pessimis mixta; fortassis autem universi tum temporis ad interneconem periissent, nisi Buzes praefectus, clamoribus eiulationibusque ipsorum exauditis cognitaque periculi magnitudine, conversus cum suis copiis et barbaris se opponens,

τες, ἐν τῷ ἀσφαλεῖ μάλιστα ἐγένοντο, ἥπερ καὶ δι' ἄλλαι ἄπαν- A. C. 554
 τες. ἐν μὲν γὰρ τῷ προτέρῳ στρατοπέδῳ, ὃ δὴ ἀγχοῦ Ἄρ- I. I. 28
 χαιοπόλεως ἐπεποιήτο, οὐδεὶς ὄστις αὐτῶν ἐπανῆκε. παρα- V. 58
 δραμόντες δὲ τοῦτα ὑπὸ τοῦ δέους, καὶ ἅπαντα ὁπόσα ἐπή-
 ζοντο ἐδώδιμά τε καὶ ἄλλως ἀναγκαῖα καὶ τίμια ἐνταῦθα κα-
 ταλειοπότες, καὶ ἐν τοῖς ἐνδοτέρῳ χωρίοις ἀποσεσωσμένοι,
 οὐ μόνον ἐδικεῖα καὶ ἀγέρωχον, μάλλον μὲν οὖν καὶ καρδαλέαν
 τὴν νίκην τοῖς πολεμίοις παρέσχοντο.

ἦ. Οὗτοι γὰρ ἀνδρῶν ἔρημα τὰ ἐκείνη πεδία εἰρόντες,
 ἰοδιελυσάν τε τὸ χαρακώμα, καὶ ἅπαντα τὰ ἐπὶ τὸς ληϊσάμενοι, D
 οὕτω δὴ γεγηθότες ἐπανῆλθον εἰς τὰ οἰκεῖα, καὶ τῆς προτέρως
 αὐθις χώρας ἐκράτουν. καίτοι πῶς οὐ λίαν ἀρίστων, ὡς
 θεῖον τι μῆνιμα τοῦ ἀνοσίδωτος αἵματος ἕκατι τὰ Ῥωμαίων
 ἔσφηλε πλήθη, οἳ γε ἐβουλεύσαντό τε τὰ χεῖριστα, καὶ ὄντες
 150ὺ μείον ἢ πέντε μαχίμων ἀνδρῶν μυριάδες, ὑπὸ τρισχιλίων
 Περσῶν ἀγεννῶς οὕτω πεφεύγασι, πλείστους ὅσους ἀποβεβληκό-
 τες; πλὴν ἄλλ' αὐτοὶ γε οἱ τῆς μαιφονίας ἐργάται οὐκ ἔς
 μακρὰν τὴν τελευτάτην ἀνέπλησαν δίκην, ὡς προϊόντες ἀφη-
 γησόμεθα. τότε δὲ χειμῶνος ἐπιλαβομένον, ἀνὰ τὰ πολιματά
 20τε καὶ φρούρια ἅπας ὁ στρατὸς ἐσπεδάννυτο, ἥπερ ἐκάστῳ δια- P. 81
 χειμάζειν ἐτέτακτο. ἐν τούτῳ δὲ τὰ τῶν Κόλχων πράγματα.

3. ἐπεποιήτο R. et Intpr. *metati fuerant*, ἐπεποίητο vulg.
 αὐτῶν R. (Cl.), αὐτοῖς vulg. 6. καὶ ἐν τοῖς om. R. 11. δὴ
 τι γεγ. R. 12. χώρας αὐθις R. 13. τοῦ ἄνω δειύματος R.
 15. ἀνδρείων R. pro ἀνδρῶν.

sensim insectationem intercidisset, donec illi pontem transgressi aegre tandem in tuto, ubi et reliqui omnes, constitissent. Nam ex anterioribus castris, quae prope Archaeopolim posita erant, nemo plane ipsis rediit, sed praetercurrentes ea prae metu, omnique commeatu et aliis rebus necessariis maiorisque pretii ibi relictis, et ad interiora loca fuga evadentes, non solum illustrem ac gloriosam, verum etiam quaestuosam hostibus victoriam praebuerunt.

8. Hi enim cum illic campos hominibus vacuos inyenissent, soluto dirutoque vallo, omnia quae in eo erant depraedati, laeti ad sua redierunt, prioraque iterum loca occuparunt. Atqui quo pacto non cuivis valde perspicuum fuerit, divinam quandam iram iniustae caedis causa Romanorum copias circumvenisse, cum pessima consilia sequutae fuerint, et quinquaginta non minus virorum bellatorum millia a tribus Persarum millibus adeo turpiter fugata, quam plurimis desideratis? Porro ipsi etiam caedis auctores non multo post extremam poenam luerunt, ut in progressu narrabimus. Tum vero ingruente hieme per oppida et propugnacula universus exercitus est distributus, prout cuique ad hibernandum locus est designatus. Interea Colchorum res dubiae admodum turbataeque erant, cum et universi pri-

- A. C. 554 ἀμφίβρολά γε ἦν ὅς τὰ μάλιστα καὶ τεταραγμένα. τοιγάρτοι
 I. I. 28 καὶ ἄπαρτες οἱ ἐν τέλει διηπόρουσιν, τίνες ἂν γένοιτο καὶ ὅποι
 τραπέειν. καὶ οὖν ὑπὸ τινος φάραγγα τοῦ Καυκάσου ἀγείραντες
 ἐν ἀπορρήτῳ τὸ πλεῖστον τοῦ ἔθνους, ὡς ἂν μὴ ἔκπυστα εἶη
 τοῖς Ῥωμαίοις τὰ μελετώμενα, βασιλὴν προὔτιθεντο, πότμερον⁵
 ἐπὶ Πέρσας μεταχωρητέον, ἢ μενετέα ἔτι παρὰ Ῥωμαίους.
 αὐτίκα δὲ πολλοὶ ἀπερρίπτοντο λόγοι, οἱ μὲν ἐπὶ ταῦτα, οἱ δὲ
 ἐπὶ θάτερα προκαλούμενοι. ἦν δὲ ἀκροτος ἢ βοή καὶ ταραχώ-
 δης, μήτε τοῦ λέγοντος ὅστις εἶη, μήτε ὃ, τι ποτὲ λέγοι, δια-
 Β γινωσκομένον σαφῶς. τότε δὲ οὖν οἱ δυνατώτατοι σιγὴν μὲν¹⁰
 τοῖς πλήθεισιν ἔχειν παρεκκλεύοντο, παριέναι δὲ τὸν βουλόμε-
 νον ἐν κόσμῳ καὶ τὸ πρακτέον διεξιέναι ὅστις ἂν οἶός τε ἦ.
 ἀνὴρ δὲ τις τῶν λογιωτάτων, Αἰήτης ὄνομα, ἐδυσφόρει μάλ-
 λόν τι ἀπάντων καὶ ἐχαλέπωνεν ἐπὶ τῷ ξυνεγενχθέντι, ὧν
 μὲν καὶ ἄλλως μισορῶμαιος, καὶ τὰ Περσῶν αἰεὶ προσιέμενος.¹⁵
 τότε δὲ καὶ πλέον τῷ εὐπροσώπῳ τῆς αἰτίας ἀποχωρῶμενος,
 ἐξαιρεῖν ἐπειρᾶτο πέρα τοῦ προσήκοντος τὸ γεγεννημένον καὶ
 οὐδὲ βουλῆς ἔφασκεν δεῖν ἐπὶ τοῖς παρούσιν, ἀλλ' εὐθὺς ἐς
 τελεωτάτων μηδισμὸν καταστήναι. τῶν δὲ ἄλλων μὴ χρῆναι
 C λερόντων αὐτῷ δὴ τι ἐξαπίνης τὸν βίον ὅλον μετασκευάσασθαι,²⁰
 πρὶν δὲ σχολαιότερον σφίσι βουλευομένοις τὸ λῆρον ἀναφανεῖν,
 4. εἶη R., εἶο vulg. 9. λέγει R. διαγιγν. σαφῶς R.,
 σαφ. διαγ. vulg. 13. ὄνομα R., τοῦνομα vulg. 15. μισορ-
 ῶμαιος vulg. 20. βίον ὅλον R., ὅλον βίον vulg. με-
 τασκευάσασθαι R., μετασκευάσθαι Lugd. et ed. pr., μετεσκευά-
 σθαι Par.

clipes inter eos viri haerent animi, quid agerent quove se verterent. Cum itaque ad quandam Caucasi montis convallem maximam gentis suae partem clam convocassent, ne inaudiri a Romanis quae tractabantur possent, proposuerunt ad deliberandum, utrum ad Persas transeundum esset, an vero apud Romanos adhuc manendum. Statim vero multi spargebantur sermones, aliis hoc, aliis illud urgentibus. Confusaneus vero et turbulentus clamor excitabatur, adeo ut neque quis diceret, neque quid diceret, aperte discerni posset. Tum principes indicto multitudini silentio, iubent ut qui quid facto opus videretur eomposite proponere vellet, accederet, quicumque tandem is vel quaecumque esset. Vir autem quidam spectabilis, Aetes nomine, qui prae aliis omnibus factum hoc moleste indigneque ferebat, et alioqui Romani nominis osor Persicisque rebus semper studens, tunc et quidem magis specioso causae praetextu abutens factum ipsum supra quam par erat exaggerare nitabatur; asserens eos praesentes deliberatione non egere, sed confestim apertissime ad Persas transeundum esse. Aliis vero contra dicentibus, non oportere ita repente totam vitam immutare, priusquam lentiore deliberatione habita, quod maxime e re foret comperitum exploratumque esset; tum ille ira concitatus cum

ὁ δὲ ἀναστάς σὺν ὄργῃ, καὶ προφηδήσας ἐς μέσους, ἐδημηγό- A. C. 554
ρει καθάπερ ἐν δημοκρατικῷ βουλευτηρίῳ. ἦν γὰρ καὶ λέγειν^{I. L. 28}
δεινὸς πλέον ἢ κατὰ βαρβάρους, καὶ οἶος τοῖς νοήμασι ῥητο-
ρεύειν φύσεως δεξιότητι. καὶ τοίνυν ἐλεξε τοιαύδε·

5 9. „Εἰ μὲν ἐν λόγοις ἡμᾶς καὶ βουλαῖς ἠδίκουν Ῥωμαῖοι,
καλῶς ἂν καὶ ἡμεῖς τοῖς ὁμοίοις αὐτοὺς ἀμυνόμενοι διετελοῦ-
μεν νῦν δὲ πῶς ἀνεκτὸν, τοὺς μὲν ἤδη τὰ πάντων δεινότατα
δεδρακέναι, ἡμῖν δὲ τὸν τοῦ ἀντιδρᾶσαι καιρὸν εἰς τὸ μέλλειν D
καὶ βουλευέσθαι διαρρῦνῃναι; οὐ γὰρ δὴ πάρεστι λέγειν ὡς πο-
10 λέμιοι μὲν οὐπω τοῖς ἔργοις ὄντες πεφώρανται, εἰκασθεῖεν δὲ
ἂν μόνον μελετῶσι τοῦτο καὶ βουλομένοις, οὐδὲ τεκμηρίων τι-
νῶν ἐπιμνησθῆναι δεήσει πρὸς ἔλεγχον δῆθεν ἐπιβουλῆς λαν-
θανούσης. ἀλλὰ Γουβαΐζης μὲν, ὁ τηλικούτος, οὕτω πως ἀθλίως
ἠφάνισται ὡςπερ τις τῶν πολλῶν καὶ ἡμελημένων. οἴχεται δὲ
15 φροῦδον τὸ παλαιὸν τῶν Κόλχων ἀξίωμα, καὶ τολοιπὸν οὐ
τοῦ ἄρχειν ἐτέρων ἀνδεκτέον ἡμῖν, ἀλλ' ἀγαπητέον εἶπερ ἐξῆ
τῶν πρώην ὑπηκόων μὴ σφόδρα μειονεκτεῖσθαι. πῶς οὖν οὐ
λίαν παράλογον, εἰ περὶ τῶν οἷς ταῦτα κατείργασται καθε- P. 82
δοῦμεθα διασκοποῦντες, πότερον αὐτοὺς ἐχθίστους ἢ φίλους
20 εἶναι κρίνοῦμεν; καίτοι γινώσκειν χρεῶν, ὡς οὐδὲ μέχοι V. 59

1. προσπηδήσας R. 5. ἡμᾶς R. et Intrp., ἡμᾶς vulg. 6.
αὐτοὺς add. ex R. et Intrp. in eos. 13. ὁ τηλικούτος R.,
ὁ τηλικός vulg. 16. ἀγαπητόν R. 18. καθεδουμέθα R. (Cl.),
καθεδουμένων vulg. et Lugd., in quo m. 2. correxit: καθεδουμέ-
ροι, Intrp. si sedendo consultemus.

assurrexisset et in medios prosiliisset, concionem habuit veluti in senatu populari. Erat enim eloquentior, quam solent esse barbari, quique sententiis ipsis oratorem agere poterat, naturae dexteritate adiutus. In hunc itaque modum verba fecit:

9. „Si verbis nos aut consiliis laessissent Romani, recte pro-
fecto etiam nos similibus rebus iniuriam vindicaremus. Nunc vero
quonam pacto hoc sit tolerandum, illos quidem atrocissimis malis
nos affecisse, nobis vero compensandae iniuriae occasionem cun-
ctando et deliberando effluere? Neque enim dici potest, quod non-
dum quidem hostes rebus ipsis factisque sint deprehensi, sed
tantum verisimile sit, eos hoc molitos esse atque in animo habuisse;
neque necesse est, argumenta quaedam commemorare ad latentes
scilicet et tectas ipsorum insidias probandas; sed Gubazes quidem
vir tantus adeo misere e medio sublatus est veluti aliquis e multis et
neglectioribus. Evanuit iam vetus illa Colchorum dignitas, neque
deinceps nobis danda est opera, ut aliis imperemus, sed eo contenti
simus, si liceat ab iis, qui olim nobis subditi fuerunt, non pessime
tractari. Quo pacto vero non sit valde absurdum, si de iis, qui haec
perpetrarunt, sedeamus deliberantes, utrum eos inimicissimos, an vero
amicos declaremus? Atqui ita statuamus oportet, non intra hosce ter-
minos eorum audaciam substituram, sed nobis crimen hoc negligen-

A. C. 554 τούτων αὐτοῖς τὴ θράσος ἐστήξει· ἀλλὰ, καὶ μεθιέντων ἡμῶν
 1. I. 28 τὸ ἐπικλήμα οἶδε οὐκ ἀφέξονται, καὶ ἡρεμοῦντας ἀδέεστερον
 λυμανοῦνται. εἰσὶ γὰρ ἀμέλει θαρξάλευώτεροι πρὸς τοὺς ὑπεί-
 κοντας, καὶ ὑπερφρονεῖν εἰθισμένοι τὸ θεραπεῦον. ἔχουσι δὲ καὶ
 βασιλέα πανουργότατον, καὶ ταῖς μεταβολαῖς τῶν αἰεὶ παρόντων⁵
 ἠδόμενον ὄθεν δὴ καὶ τὰ τῆς μισαιφονίας ἀθρόον διήνυσται,
 τοῦ μὲν ἐμβριθῶς ἐγκελευσαμένου, τῶν δὲ προθύμως ὑπη-
 ρετησάντων. καὶ πεπορθήμεθα μονονουχὶ πρὸς αὐτῶν, οὔτε
 Β ἀδικήματος ἄρξαντες, οὔτε τινὸς ἔχθους συμβάντος, ἀλλ'
 ὁποίας πρότερον εἶχοντο συνηθείας, τῆς αὐτῆς ἔχεσθαι δο-10
 κοῦντες, πεπράγασι ὅμως τὰ πάντων ἀνοσιώτατα, ὥσπερ
 αὐθωρὸν ἀναπλησθέντες ὠμότητος καὶ μανίας καὶ μίσους καὶ
 πάντων ὁμοῦ τῶν τοιῶνδε. ἀλλ' οὐ τὰ Περσῶν ἦδη τοιάδε,
 πολλοῦ γε καὶ δεξ. φίλους τε γὰρ οὐς ἂν ἐξαρχῆς κτήσαιντο
 βεβαιότατα στέργειν πειρῶνται, καὶ τὴν ὄργην πρὸς τὸ ἀντί-15
 παλον διατηροῦσιν ἔστ' ἂν ἀντίπαλον ἦ. ἠβουλόμην μὲν οὖν
 τῇ Κολχικῇ πολιτείᾳ τὴν παλαιὰν δύναμιν προσγενέσθαι, ὡς
 μηδαμῶς αὐτὴν ξένης τινὸς καὶ ἐπήλυδος ἐπικουρίας προσ-
 C δεῖσθαι, ἀλλ' εἶναι τοῖς πᾶσιν ἔς τε πόλεμον καὶ ἔς εἰρήνην
 αὐταρκεστάτην. ἐπεὶ δὲ, εἴτε χρόνου διαφορῆ, εἴτε τύχης ἐγαν-20
 τιώμασιν, εἴτε καὶ ἀμφοτέροις, ἐκβιασθέντες, εἰς τοῦτο ἦκο-

2. ἡρεμοῦντες R. 3. θαρξάλευώτεροι R., θαρξάλευώτατοι vulg.
 15. πρὸς τὸ ἀντίπαλον R., ἔς τὸ ἀντ. vulg. 16. ἂν R., om.
 vulg. ἦν pro ἦ R. 19. καὶ om. R. 20. διαφορῆ R., Intpr.
 temporum varietate, παραφορῆ vulg.

tibus illos non destituros, sed quietos nos minore cum metu maiori-
 bus malis affecturos. Sunt enim ut plurimum ferocissimi in subditos,
 et clientes suos despectui habere consueverunt. Habent vero etiam
 regem versutissimum quique praesentium semper rerum mutatione
 delectatur; unde et factum est, ut haec caedes confestim fuerit per-
 petrata, ipso quidem acriter incitante, his vero promptly ministran-
 tibus. Et devastati tantum non ab ipsis sumus, cum nulla eos
 iniuria provocaverimus, neque ulla similtas cum eis intercesserit;
 sed eadem qua antehac nobiscum consuetudine utentes, atrocissima
 iniquissimaque in nos commiserunt, tanquam repente unoque tem-
 poris momento crudelitate, insania, odio, omnibusque aliis id ge-
 nus malis repleti. At Persarum non istiusmodi sunt mores; pluri-
 mum profecto interest. Quos enim semel amicos fuerint nacti, eos
 firmissima amicitia complecti pergunt; in hostem vero, quamdiu est
 hostis, infensos infestosque animos gerunt. Optarim equidem Col-
 chorum rem publicam pristina vigere potentia, ita ut externis ac
 peregrinis auxiliis non indigeret, sed ipsa sibi rebus omnibus paco
 belloque sufficeret. Cum vero sive temporis varietate, sive fortunae
 adversitatibus, sive etiam utroque compulsi, eo impotentiae vene-
 rimus, ut aliis subditi simus, consultissimum duxerim illis subesse,

μεν ἀσθενείας, ὡς ὑφ' ἑτέροις τετάχθαι, κράτιστον οἶμαι προσ- A. C. 654
 χωρεῖν τοῖς ἐμφρονεστέροις, καὶ τὴν εὐνοίαν πρὸς τὸ οἶκελον I. I. 28
 καὶ ἔνοπονδον ἐν τῇ ἀτρέπτῳ παρεχομένους. οὕτω δὲ καὶ πε-
 ριεσόμεθα τῶν ὡς ἀληθῶς πολεμίων, τῇ μῆτι παντάπασι τὸ
 5 φθάσαν ἀτιμώρητον καταλειφθῆναι, καὶ τοῦ μέλλοντος πέρι,
 ὅπως ἐν τῇ ἀσφαλεῖ κείσεται, τὰ δέοντα παρεσκευάσθαι. τὸ μὲν
 γὰρ ὑπουλον ἐκεῖνο τοῦ τρόπου καὶ βωμολόχον, ὃ προβαλλό-
 μενοι μετὰ πραότητος δολεραῦς καὶ ὀμίλλας μεμηχανημένης τοὺς D
 πιστευόντας ἀδικοῦσι, περιττὸν ἔσται καὶ ἀνόνητον, καὶ οὐχ
 10 ἔξουσι ὅπως αὐτῇ χρήσονται καθ' ἡμῶν διὰ τὸ ἄμικτον τῆς
 δυσμενείας καὶ περιφανῶς ἀποκεκριμένον. εἰ δὲ καὶ πολεμεῖν
 πειραθεῖεν, ἀλλὰ πρὸς Λαζοὺς ἅμα καὶ Πέρσας παραταττώ-
 μενοι, καὶ ταῦτα ἐν πολεμίᾳ γῆν, τὸ γούν ἐντεῦθεν, οὐκ ἂν
 οὐδὲ τὴν δρμὴν ὑποσταίεν. εἰ γὰρ καὶ ἀρτίως παντὶ τῷ στρατῷ
 15 μοῖρα τινὶ τῶν Μήδων ἐλαχίστη προσμύξαντες καὶ πρὸς φυ-
 γῆν εὐθύς αἰσχίστην τραπέντες, μέχρι καὶ νῦν μονονουχί πνευ-
 στιώσιν ὑπὸ τοῦ δρόμου, ἅπασι μὲν ὡς εἶπεῖν τοῖς ἄλλοις ἐλατ- P. 83
 τωθέντες, μόνῳ δὲ τῷ τάχει τοὺς διώκοντας νενικηκότες.

ι. „Τούτου δὲ τὸ μὲν ἐμφανὲς καὶ προχειρότατον αἴτιον
 20 ἀνανδρίαν εἶποι τις ἂν, καὶ τὸ μὴ τὰ προσήκοντα βεβουλεύ-
 σθαι. πρόσεστι γὰρ αὐτοῖς ὡς ἀληθῶς καθάπερ οἶκετα καὶ συγ-
 10. χρήσονται R., χρήσονται vulg. 14. καὶ ἀρτίως R. 15.
 προσμύξαντες καὶ add. ex R. et Intrpr. ubi — manus conseruis-
 sent. 18. νενικηκότες R., νενικηκέναι vulg. 20. ἀνανδρίαν
 R. προσήκοντα Sph. Par.

qui moderatiores aequabilioresque sunt, quique benevolentiam in suos et in foederatos sartam tectam conservant. Ita vero superiores evademus iis, qui vere nobis sunt hostes, si neque omnino commissum facinus impune abeat, simulque in posterum securitati rerum nostrarum consuluerimus. Nam subdoli eorum et blandi mores, quos prae se ferentes dolosa quadam lenitate fictitiaque familiaritate credulos fallunt iniuriisque afficiunt irriti plane et inutiles erunt; neque ipsis facultas suppetet adversus nos iis utendi, cum nulla nobis ob hostilitatem consuetudo cum eis sit intercessura, sed aperte disiuncti, simus futuri. Quod si vero etiam bello nos aggredi tentarint; si adversus Lazos simul et Persas congregiendum fuerit et quidem in hostili regione, ne primum quidem eorum impetum sustinere possint, qui modo cum universo exercitu ab exigua quadam Medorum manu confestim in turpissimam fugam versi, et adhuc tantum non prae cursu anhelantes spiritum trahunt; et omnibus quidem, ut ita dicam, aliis victi, sola vero celeritate insequentes Persas vicerunt.

10. Huius vero rei apertissima expeditissimaque causa ignavia merito dicatur et consiliorum pravitas. Adhaerescunt enim ipsis revera tanquam propria atque innata haec probra; ad quae a natura insita

- A. C. 554 γενῆ καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνειδῆ· πλὴν ἀλλὰ τοῖς ἐκ φύσεως μο-
 I. I. 28 χθηροῖς τὸ αὐθαίρετον ἀδίκημα προστεθὲν, ἐδιπλασίασεν αὐτοῖς
 τὸ αὐτῆμα, τῆς τοῦ κρείττονος προμηθείας διὰ τὸ ἄγος ἐκπε-
 πτωκόσι. τὸ γὰρ νικᾶν οὐχ οὕτω τοῖς ὄπλοις, ὅσον τῷ εὐσε-
 βεῖ βεβαιουῖται· καὶ οὐκ ἄν ποτε μετεῖναι φήσοιμι τῆς τοῦ ἀγα-5
 θοῦ συμμαχίας πονηροῖς ἀνδράσι, καὶ μαρωτάτοις. τούτοις
 Βοῦν, εἴπερ εἰ φρονοῦμεν, οὐ προσεκτέον, οἷς οὔτε τὰ τῆς
 γνώμης ἄριστα σύγκειται, καὶ τὸ σώζειν ἅπαντα πεφουκὸς νε-
 μεσᾶ. ὡς μὲν οὖν ἡ προσχώρησις ἡμῖν εὐκολος ἔσται καὶ προσ-
 φορωτάτη καὶ τῷ κρείττονι κεχαρισμένη, διὰ τῶν πραγμάτωνιο
 μᾶλλον ἢ τῶν λόγων δεδηλωται. οὐ μὴν οὐδὲ ἀδικεῖν δόξοιμεν
 ἂν, οὐδὲ ἄπιστοι καθεστάναι. πολλάκις γὰρ ἤδη καὶ πρότε-
 ρον ὑπὸ Ῥωμαίων προπηλακίζομενοι, ἐμμένειν καὶ ὡς τοῖς
 V. 60 καθεστηκόσιν ἡγοῦμεθα χρῆναι, φανυλότατον εἶναι κρίνοντες τὸ
 μεταβάλλεσθαι ῥαδίως ἐπὶ τισιν αἰτίαις, εἰ καὶ δεινότεται15
 εἶεν, φορηταῖς δὲ ὅμως καὶ οὐ παντάπασιν ἀνυπόλοιτοις. τὸ δὲ
 καὶ μεγίστας βλάβας καὶ ἀνήκεστα πάσχοντας φέρειν διαπαντός
 ἀταλαιπώρως, καὶ πρὸς μηδὲν ὄτιοῦν ἄχθεσθαι τῶν ἀνοσιῶν
 C ἔργων καὶ ἀποπωτάτων, οὐ σωφρονούτων ἀνδρῶν εἶναι φημι,
 ἀλλὰ δειλῶν καὶ ἀθλίων, καὶ τὴν περὶ τὰ κοινὰ ἔαθνμίαν20
 τῷ τῆς ἀπραγμοσύνης ὀνόματι σοφίζομένων. τούτου δὲ τοῦ τῆς

4. τῷ εὐσεβεῖ R., τῷ εὐσεβεῖν vulg. 9. Exciditne πρὸς τοῖς Πέρ-
 σας ante προσχώρησις? 11. τῶν ante λόγων om. R. δό-
 ξοιμεν R. (Cl.), δόξειεν vulg. 16. δὲ ante ὅμως ins. ex R.
 et Intrpr. 17. ἀνήκεστα R. et Intrpr. ut videtur, ἀνηκέστους vulg.

vitia cum accesserit voluntarium scelus, duplicavit eis malum, quippe
 qui a divina numinis cura ob piaculare facinus admissum excide-
 runt. Victoria enim non tam armis quam pietate stabilitur; neque
 usquam summae illius bonitatis auxilium sceleratos et piaculars homi-
 nes consecuturos existimaverim. His itaque, si sapimus, nequaquam
 est adhaerendum, quibus neque mens est optime constituta, et is a
 cuius manu omnium salus dependet, est infensus. Ostensum ergo est
 aperte rebus ipsis potius quam verbis, nostrum ad Persas transitum
 facilem maximeque conducibilem nobis, et Deo imprimis gratum fore.
 Sed neque inique fecisse aut infidi fuisse videbimur. Nam et antea
 saepenumero a Romanis contumeliis lacesiti, tamen vel ita in eodem
 statu permanendum duximus; vanissimum esse iudicantes facile im-
 mutari causis aliquot oblati, quae ut sint gravissimae, ferri tamen
 possint, neque sunt prorsus intolerabiles. At vero cum extremis atque
 irremediabilibus malis afficiamur, facile id semper minimeque moleste
 ferre, neque ullis iniquis atrocissimisque factis offendi, dixerim non
 esse hominum moderatorum, sed timidorum et miserorum, suamque
 circa publicum vaecordiam curiositatis fugam falsa appellatione vocan-
 tium. Hoc autem caedis scelere neque atrocius ullum apud alios per-

μιαυφονίας πάθους οὐκ ἂν οἶμαι παρ' ἑτέροις μεζόν τι γένοιτο, A. C. 554
 οὐτ' ἂν γενόμενον περὶ φθεῖη. οὐκ οὐκ οὐδὲ ἡμῖν περιοπτόν, I. L. 28
 αἰσχυνομένοις εἴ γε φανείημεν τοῦ βασιλέως ἐπιλελησμένοι, καὶ
 τοὺς ἀπεκτονότας ὑποπνεύοντες. εἰ γὰρ οἶόν τε ἦν αὐτὸν ἐν-
 59 ἄδε παρεῖναι, πάντως ἂν ἐπεκάλει καὶ κατεμέμφοτο τῆς ἡμα-
 τέρας ὀλιγορίας, ἀνθ' ὧν οἱ ἀλιτήριοι οὗτοι κατὰ τὴν ἐκείνου
 γῆν ἔτι ἐνδιατῶνται, καὶ οὐ πολλῶ πρότερον ἐξελέησανται. D
 ἐπεὶ δὲ οὕτε παρεῖσθαι τολοῖπόν, οὔτε φθέγγεται, ἡμεῖς ἀνα-
 λογίσασθε τὸν ἄνδρα, καὶ ὡς ἐν μέσῳ τοῦ συλλόγου παρεστῶς
 10 οὐδὲ ταῖς ἐννοίαις ὑμῶν ἀνατυπούσθω, ἐπιδεικνύς μὲν τὴν
 σφαγὴν καὶ τὸ στήθος καὶ τὸν ἀχένα, ἰκτεῦον δὲ τὸ ὁμό-
 φυλον νῦν γούν τίσασθαι τοὺς πολεμίους. εἶτα τίς ἂν ὑμῶν
 ἀποδέξοιτο διαπορούστων καὶ σκοπομένων, εἰ δίκαιον πρὸς
 τῶν Κόλχων οἴκτου τυχεῖν τὸν Γουβάζην; εὐλαβητέον γὰρ
 15 ἡμῖν, ὅπως μὴ τὸ οὐκ εὐπρεπὲς δῆθεν τῆς μεταστάσεως δε- P. 84
 διότες, μεδέξομεν τοῦ μιάσματος, καταπρόεμενοι καὶ παρέν-
 τες τὸ τιμωρεῖν τῷ τεθνηκότι, καὶ μᾶλλον ἐντεῦθεν ἄπιστοι
 δόξομεν, εἴ γε τῆ βίῃ μόνον ἐκείνου τὴν πρὸς αὐτὸν οἰκείωσιν
 ἀναμετρήσαντες, συναποβάλλομεν αὐτῷ καὶ τὴν μνήμην. κα-
 20 λῶς μὲν γὰρ τῶν πραγμάτων χωροῦντων, πολλὴ ἄνοια τὰ
 προεγνωσμένα μεταμανθάνειν· ἐναντίως δὲ πον φερομένων,
 ἀσύμφορον οἶμαι τὸ μὴ οὐχὶ θῦπτον ἀρμόζεσθαι τῷ προσπί-
 3. εἴ γε R., εἴ που vulg. 8. ἀναλογίσασθαι R. 11. καὶ τὸ
 στήθος R., ὑπὸ τὸ σι. vulg. et Intrpr. 12. ὑμῶν R. et Intrpr.,
 ἡμῶν vulg. 13. σιωπούμενων R. 18. δόξομεν R. et Lugd.

petrari queat, neque perpetratum negligatur. Quocirca neque nobis negligendum est, ad quorum ignominiam pertinebit, si quando visi fuerimus obliti regis, interfectoibus adblandientes. Si enim fieri posset, ut ipse nunc coram sisteretur, acriter profecto vos increparet, et negligentiae contemptusque sui insimularet, quod scelerati isti suis adhuc in terris degant, neque multo ante sint eieci. Quoniam vero neque adfuturus est ipse deinceps, neque vos compellaturus, vos virum illum cum animis vestris reputate, et tanquam in medio huius concionis stans mentibus vestris repraesentetur, ostendens quidem vulnus et pectus et cervicem, gentique suae supplicans, ut vel nunc vindictam de hostibus sumant. Proinde quis vestrum eos admiserit, qui in dubium vocant et consultant, an aequum sit Colchos Gubazae commiseratione tangi? Verendum enim nobis est, ne cum metuiamus, ut parum honestus noster ad Persas transitus videri possit, piaculi participes simus, deserentes eum mortuique vindictam negligentes; magisque ex eo perfidi censeamur, si vita tantum illius studium amoremque nostram erga ipsum metientes, una cum ipso etiam memoria abiciamus. Rebus enim prospere succedentibus, magna dementia fuerit priora instituta immutare: cum vero contrario modo res ferun-

A. C. 554 πτοντι. τὸ γὰρ βέβαιον ἐν τῷ ἐλλόγῳ κρίνεσθαι χρὴ, καὶ τὸ
 I. L. 28 ἐγκαρτερεῖν τοῖς παροῦσιν οὐκ ἐκαινετέον ἀεὶ, ἀλλ' ὅτε φρο-
 νήσει συμπαραγίγνεται. ἐνθα δὲ συμβαίνει ὧν μὲν δεῖ με-
 βμηῆσθαι περιωρᾶν, ἔχεσθαι δὲ τῶν οὐ προσηκότων, ἐγκαυῖθα
 τοῦ μεταβάντος ἐφ' ἕτερα ὁ βεβηκῶς ἐπὶ τοῖς προτέροις μεμ-5
 πότερος. ταῦτα δὴ οὖν οἱ Πέρσαι πυνθανόμενοι πρὸς ἡμῶν
 καὶ συνιέντες, στέρξουσιν ἡμᾶς εἰκότως, καὶ ὑπερμαχοῦνται,
 χρηστοὶ τε ὄντες καὶ μεγαλόφρονες, καὶ δεινοὶ τεκμαίρεσθαι
 τὰς γνώμας τῶν πέλας, καὶ πρὸς γε χάραν οὕτως ἐπικαιρο-
 τάτην καὶ δύναμιν ἀξιοχρεῶν, ἣν αὐτοὶ πρὸ πολλῶν χρημά-10
 των καὶ πόνων ἔχειν τιμῶνται, εἰς συμμαχίαν ἀυτεπαγγελτον
 προσλαμβάνοντες. μὴ τοίνυν ἕτερόν τι παρὰ ταῦτα διανοεῖσθε,
 ἀλλ' εὐθύς ἐπιχειρεῖν τοῖς πράγμασι, καὶ τὸ μελετηθὲν ἀνα-
 C. καλύπτειν· οὕτω γὰρ ἂν εὐκλείαν μεγίστην ἀροίμεθα, ὅσιά τε
 δρωῶντες καὶ δίκαια, καὶ πρὸς τὸ συνοῖσον ἐξευρημένα." 15

ια'. Τοιαῦτα τοῦ Αἰήτον εἰπόντος, ἀντίκα ἅπας ὁ ὄμι-
 λος ἐπήρτο καὶ ἀνεβόα, καὶ αὐθημερὸν ἵεντο μετανίστασθαι,
 οὔτε τοῖς Πέρσαις προεγνωσμένον, οὔτε οὕτω παρεσκευασμέ-
 νοι ὡς διαλαθεῖν τυχὸν ἢ καὶ ἀμύνασθαι τοὺς Ῥωμαίους δια-
 κωλύοντας, ἀλλὰ μὴδὲν ὀτιοῦν τῶν ἐσομένων διανοοῦμενοι, μήτε20

7. ἐμᾶς R. 8. τε om. R. καὶ ante δεινοὶ add. ex R. et Intrp.
 11. πόνων Lugd. et Ed. pr., πόντων R., πόρων Par. ex conii. Bon.
 Vulc., Intrp. omisit. 14. μεγίστην R., ἀρίστην vulg. ἀροί-
 μεθα R., ἐλοίμεθα vulg. 18. οὔτε οὕτω Lugd. et Ed. pr., οὔτε
 διῶ R., οὔτε αὐτοὶ οὕτω Par.

tur, inconsultum putarim non statim eventibus accommodari. De constantia enim ex rebus rationi consentaneis fit iudicium. Praesentium vero rerum statum constanter tolerare, non semper est laudabile, sed quando una adest prudentia. Ubi autem contingit quae curae esse oportebat negligere, et quae non decet amplecti; ibi magis culpandus venit, qui prioribus adhaerescit atque insistit, quam qui ad alia se transfert. Haec itaque cum e nobis audierint intellexerintque Persae, amore suo merito nos complectentur et propugnabunt, cum sint humani pariter et magnanimi, quique finitimorum animos optime explorare norunt; et quod amplius est, regio adeo opportuna, adeoque insignis exercitus, quem illi multis pecuniis opibusque potiozem duxerint, spontanea denuntiatione in belli societatem ab ipsis fuerit admissa. Ne quid igitur aliud praeter haec cogitatis, sed statim rem ipsam aggredimini, et quod animo agitastis detegite. Ita enim et summam laudem consequemini aequa iustaque facientes, et ad vestram rem utilitatemque pertinentia.

11. Haec cum dixisset Aetetes, universa statim multitudo concitata est, et acclamavit, eoque ipso die ad Persas transire desiderabat, cum nec illi certiores essent facti, neque ipsi ita comparati, ut vel latere Romanos vel eos propulsare, si prohiberent, pos-

οἱ αὐτοὶ ἐκβήσεται ἢ ἐπιχειρήσιν, ἀτάκτως ἠλείγοντο. προσ- A. C. 554
 ὃν μὲν τοῦτο καὶ ἄλλως τοῖς πληθεσιν, ἠδεσθαι τῷ νεωτε- I. I. 28
 ρισμῷ καὶ ταῖς μεταβολαῖς τῶν πραγμάτων, οὗτοι δὲ καὶ μάλ-
 λον ἠρεθισμένοι, οὐ μόνον οἶα δὴ βάρβαροι, ἀλλ' ὅτι τὴν τε D
 Σαίτιαν ἔθλον εἶναι ἠγοῦντο, καὶ τοὺς λόγους ἐν μεγίστῃ
 θαύματι ἐποιοῦντο, ὃ δὴ καὶ μᾶλλον αὐτοὺς ἀνεκίνει καὶ διε-
 σόβει. οὕτω δὲ αὐτῶν ταραττομένων, ἀνὴρ τις Φαρτάκης ὄνο-
 μα, ὃν μὲν ἐν τοῖς μάλιστα παρὰ Κόλχοις, ἔμφρων δὲ καὶ
 δημοτικὸς μάλα τοὺς τρόπους, ἐπέσχεεν αὐτοὺς τῆς ὀρμῆς καὶ
 10 ἀνέκοψεν, ἰκετεύσας μὴ πρότερον ἐπὶ τὴν πρᾶξιν χωρῆσαι, V. 61
 πρὶν τι καὶ αὐτοῦ λέγοντος διακούσαιεν. μόλις δὲ αὐτῶν πε-
 πεισμένων τῇ πρὸς τὸν ἄνδρα αἰδοῦ, καὶ κατὰ χώραν μεμενη-
 κότεων, παρελθὼν καὶ αὐτὸς ἐς μέσον, ἔλεξεν τοιαύδε· „Εἰκότα P. 85
 μὲν, ὧ ἄνδρες Κόλχοι, πεπόνθατε, λόγων δεινότητι σφόδρα
 15 ἔσκεκομψευμένων τὰς γνώμας ἐκταραχθέντες. δυσμαχώτατον γάρ
 τι τὸ χοῦμα καὶ οἶον ἅπαντας ἀνθρώπους ἐκπλήττειν, οὐχ
 ἥκιστα δὲ τοὺς οὐπω πρότερον ἐς πείραν αὐτῶν καταστάντας·
 οὐ μὴν παντάπασιν ἀνανταγώνιστον σώφρονι λογισμῷ, καὶ τῆς
 20 ἐκ τῶν πραγμάτων κρίσεως ἔχομένῃ. μὴ τοῖνον ἀρεσκόντων
 20 ὑμᾶς τὰ εἰρημένα, λογιζομένους ὡς τῷ ἀθρόῳ μόνῳ καὶ ἀσυν-
 ἤθῃ πεπίστευται, ἀλλ' οὐ τῷ πρόποντι καὶ ὠφελίμῳ. γινώ-
 σκετε δὲ μᾶλλον, ὡς εἰ καὶ λίαν ὑμῖν κεχαρισμένα δοκεῖ, ἀλλ' B

1. δη R. 6. διεσόβει R., ἀνεσόβει vulg. 7. Φαρτάκης R. in mg.,
 Intrp. Pharazes. 12. κατὰ χώρας ἀμενηκότεων R. 20. συνήθει R.,
 Intrp. consuetudine. 21. ἀλλ' οὐ τῷ πρόποντι καὶ ὠφελίμῳ om. R.
 et Intrp.

sent; sed nihil plane eorum, quae eventura essent, cum animis suis
 perpendentes, neque quem exitum ipsorum conatus esset habiturus;
 familiare alioquin hoc est insitumque multitudini vitium, ut novita-
 ti studeat et mutationibus rerum delectetur. Hi vero etiam acrius
 irritati concitatieque erant, non solum, ut barbari, sed etiam quod
 aequam causam esse censebant, et Aetiae orationem summopere es-
 sent admirati; quod quidem etiam vehementius ipsos commovit at-
 que turbavit. Ita vero ipsis tumultuantibus, vir quidem Phartzes
 nomine, praecipuae cuiusdam inter Colchos auctoritatis, prudens
 etiam ac moderatus et valde popularis, compescuit eorum impetum,
 ardoremque restrinxit, precatus ne hoc negotium aggredierentur, an-
 teaquam etiam se aliquid dicentem audissent. Aege autem ipsis re-
 verentia illius viri persuasis, suoque loco manentibus; progressus
 etiam ipse in medium, in hunc modum verba fecit. „Nihil novi vo-
 bis accidit, o Colchi, quod vi verborum valde speciosorum animis
 sitis perturbatis. Invicta enim res est eloquentia, quaeque omnes
 homines percellit, praecipue vero eos, qui nunquam antea eius pe-
 riculum fecerunt; non ita tamen, quin ei resisti possit prudenti con-
 sideratione quaeque ex rerum delectu pendeat. Ne igitur quae di-

A. C. 554 ἔνεστι κρείττονα τούτων ἔλεσθαι καὶ τὸ φρόνως ἀναπεισθῆναι
 I. L. 28 τεκμήριον ὑμῖν ἐναργὲς τῆς ἀπάτης γινέσθω. τῇ γὰρ τὰ ψευδῆ
 συμβουλευόντι μείζονός τε κόσμον καὶ ποικιλίας ῥημάτων προσ-
 δεῦ· κἀντεῦθεν πολλῶ τῷ θάλλονται χρώμενος, θάττον ἐφέλκε-
 ται τοὺς εὐθεστέρους. οὕτω δὲ καὶ ὑμεῖς, τοῦ Αἰήτου σοφί-5
 σματα προθέντος ἐπαγωγὰ καὶ παράλογα, οὐκ ἴσθε ὅπως ἐρε-
 νακίσθητε· καίτοι εἰ καὶ μηδὲν ἕτερον, ἀλλ' ἐκεῖνό γε καὶ
 λίαν ἐν προδήλῳ κείμενον εἴροι τις ἂν, ὡς ἄλλης τινὸς ζητή-
 C σεως ἀρχὴν ἐμβάλλειν προήχθη τῶν ἐφ' ἃ πάρεσμεν ἄλλοτριω-
 τάτην. καθάπερ γὰρ ὑμῶν ἀπάντων οὐ δεῖνὰ καθεστάναι ταῖο
 συμβεβηκότα φασκόντων, καὶ τῆς ἀτόπου μαιφονίας ἥκιστα
 καταμεμφομένων, καὶ τοῦτο μόνον διασκοπούντων εἶπερ ὡς
 ἀληθῶς ἡμαρτήκασι οἱ τὸν Γουβάζην ἀπεκτονότες, παρῆλθεν
 κατηγορῶν ἐκείνων, καὶ πλείστους ὄσους προφερόμενος λόγους
 ἐπὶ τοῖς ἤδη διεγνωσμένοις. ἐγὼ δὲ καταράτους μὲν εἶναι φημι 15
 καὶ κακοδαίμονας, καὶ οἷους ἤδιστα θεασαίμην ἂν δλέθρῳ τῷ
 πάντων χαλεπωτάτῳ διωλλυμένους, οὐ μόνον τοὺς πλήξαντας,
 D καὶ τὴν σφαγὴν ταῖς χερσὶν ἐπενεγκόντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὄσοι,
 παρὸν καλύειν, ἐφῆκαν, πρὸς δέ γε καὶ τοὺς ἡσθέντας, καὶ
 τοὺς μὴ λίαν ὑπεραληθήσαντας. πλὴν ἀλλ' οὐκ, ἐπειδὴ ταῦτα 20
 γινώσκω, ἤδη που καὶ προσχωρεῖν τοῖς Πέρσαις συνοίσει

2. γινέσθω R., γενέσθω vulg. 4. ἐφέλκεσθαι R. 6. προθέν-
 τος R. et Intrp. proponente, προσθέντος vulg. 14. προσφερό-
 μενος R. 15. μὲν post καταράτους ins. R., om. vulg.

cta sunt, a vobis approbentur, considerantibus, quod repentino tan-
 tum et insueto, non autem honesto et utili probabilia sunt visa. In-
 telligite vero potius, quod tametsi haec valde vobis grata videantur,
 meliora tamen his amplecti licet: evidensque vobis fraudis argu-
 mentum sit facile persuaderi. Nam ei qui falsa velit suadere, ma-
 iore ornatu varietateque verborum est opus; quocirca multo orati-
 onis lenocinio utens, simpliciores citius attrahit. Ita vero etiam
 vos, cum Aetes illecebrosas quasdam fallacesque argutias adhibue-
 rit, nescitis ipsi, quomodo decepti sitis. Et quidem ut nihil aliud,
 illud certe apertissime cuivis constare potest, quod aliam quandam
 statim initio quaestionem iniecerit, ab iis, quorum causa conveni-
 mus, alienissimam. Perinde enim atque vobis omnibus, non esse a-
 trocia quae acciderunt, dicentibus, et turpem hanc caedem nequa-
 quam accusantibus, atque hoc solum considerantibus, an revera de-
 liquerint, qui Gubazem interfecerunt, illorum accusationem praeteri-
 rit, multaque verba de iis quae iam cognita sunt, consumsit. Ego
 vero execrabiles esse dico Deoque invisos, quosque libentissime vi-
 derim necesse omnium atrocissima periisse, non tantum percussores,
 quique suis ipsorum manibus caedem perpetrarunt, verum etiam
 omnes eos, qui cum prohibere possent, permiserunt, et eos insu-
 per qui gavisus sunt, et qui non magno opere indoluerunt. Neque

οὐδὲ τοῦτο λάβοι τις ἂν ὡσπερ ἐπόμενον τῇ λόγῳ καὶ συνημ- A. C. 554
 μένον, ὡς, ἐκείνων παρανομησάντων, δεήσει καὶ ἡμῶς τὰ οὐ- I. I. 28
 κεῖα νόμιμα καταπροέσθαι· οὐδὲ ὡς ἀπίστοις μὲν αὐτοῖς ἄχθε-
 σθαι, παραπλησίαν δὲ κτήσασθαι δόξαν. νῦν γὰρ οὐ τὸ φθά-
 55σαν καὶ διηνησμένον, καὶ οὐκέτι τὴν τοῦ μὴ γεγονέναι φύσιν
 ἐπιδεχόμενον, ἀναλογίζεσθαι χρῆ, ὡς ἂν μὴ, σὺν τῷ θνυμου-
 μένῳ τῆς ψυχῆς καὶ χαλεπαίνοντι βουλευόμενοι, λάθοιμεν.
 ἑαυτοὺς τὸ κρῖνον ἐπιθολοῦντες, καὶ τὴν τοῦ ἀμείνονος εὐρε-
 100μῆ δοκεῖν ἡμεληθέναι, πρόνοιαν δὲ τῶν γούν λοιπῶν θέσθαι
 πραγμάτων, ὅπως ἄριστα καθεστήξῃ. ἀνοήτων μὲν γὰρ ἀνδρῶν P. 86
 ἐπὶ τοῖς παρωχημένοις κακοῖς ἀγανακτεῖν μέχρι παντὸς καὶ
 ἀνιᾶσθαι, σωφρόνων δὲ τὰς ἀτάκτους ῥοπὰς γινώσκειν τῆς
 τύχης, καὶ ταῖς μεταβολαῖς μὴ ταράττεσθαι, μηδὲ, τῶν προ-
 15τέρων ἐστερημένους, συνδιαφθεῖραι καὶ τὰς τῶν μελλόντων
 ἐλπίδας.

ιβ'. „Ἄλλ' ὁ μὲν σύμβουλος πάλαι τὰ Μῆδων φρονῶν
 καὶ μεδιστῶν ἡμᾶς ἐπ' ἐκείνους γλιχόμενος, μορμολύττειν κα-
 θύπερ τοὺς παῖδας πειρᾶται, ὡς δὴ τοῖς Ῥωμαίοις οὐ τῶν
 20ετολημμένων ἀποχρησόντων, ἀλλὰ μειζόνων προσεσομένων·
 καὶ ὡς ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς καινουργότατος, καὶ τὰ τῆς μισ-
 φρονίας αὐτὸς ἐγκλευσάμενος εἶη, σπουδασθὲν ἐκ πλείστου καὶ B

6. σὺν om. R. 19. ὡς δὲ R. Lugd. (Cl.), ὡς δὲ edd. 20. παρεσομέ-
 νων R. 21. Mallem καινουργότατος: cf. p. 156. ed. Bonn. v. 5.

tamen, quamquam ita sum affectus, ad Persas transire expedit; neque quisquam hoc ita accipiat tanquam consecaneum rationi et annexum, quod, quia illi leges proculcarunt, oporteat etiam nos patriis institutis valedicere, neque ipsis quidem ut perfidis infensos esse, eandem vero quam ipsi opinionem tenere. Neque enim nunc id, quod praeteritum peractumque est infectumque reddi non potest, reputare oportet, ne videlicet animo ira indignationeque succenso deliberantes, imprudentes iudicium nostrum obfuscemus, sanioris potiorisque consilii inventionem nobis praeripientes; sed ita hoc malo affici, ut non neglexisse id videamur, prospicere vero, ut reliquae res quam optime constituantur. Dementium enim est, ob praeterita mala perpetuo angere atque discruciaci; sapientium vero, inordinata fortunae momenta cognoscere, et mutatione vicissitudineque rerum non commoveri, neque, prioribus privatos, futurorum etiam spem omnem abiicere.

12. Sed hic quidem consultor cum iamdudum Persarum sit studiosus, nosque ad illos transire peroptet, perterrefacere nos ut pueros conatur; quod Romani iis, quae iam in nos ausi sunt, contenti non sint futuri, sed atrocioribus malis affecturi; quodque rex ipsis sit novarum rerum studiosissimus, ipseque auctor impulsorque fuerit caedis multo antea tempore deliberatae et procuratae; atque

- A. C. 554 βεβουλευμένον καὶ ταῦτα φάσκον, ἀνυμνεῖ τοὺς Πέρσας καὶ
 I. I. 28 ὑπεράγεται, πείθειν ἡμᾶς ἐντεῦθεν οἰόμενος ἰκέτας εὐθὺς καὶ
 αὐτομόλους γενέσθαι τῶν φύσει πολεμιστῶν. πρὸς τοῦτο
 γὰρ ἄπασαν ἔχει τὴν ἀναφορὰν, ὠδίνων ἐξαρχῆς καὶ μηχανώ-
 μενος ὡς ἂν αὐτῷ τὰ μεμελετημένα πρὸς ἔργον ἐκβαίη, καὶ 5
 V. 62 οὖν τῷ ἀνεξετάστῳ προτρέπων, τὴν τῆς βουλῆς τάξιν συγγεῖ
 καὶ ταράττει, καὶ πρὸς τὸ ἀνόνητον μεταβάλλει. ἡ μὲν γὰρ
 προτερεύειν ἔλαχεν αἰεὶ καὶ ἠγεῖσθαι, βάσανον ἐμποιοῦσα τοῖς
 οὐκ ἔτι προδῆλοις· μόλις δὲ τοῦ πρακτέου διαγνωσθέντος, τότε
 C δὴ παρῆναι χρεὼν τὸ ἐθέλειν τυχεῖν καὶ ἐφίεσθαι τῶν αἰρε-10
 θέντων. ὁ δὲ τὸ πέρασ ἀρχὴν πεποιήται, ἐλόμενος ἤδη πρὶν
 τι σαφῶς διασκοπῆσαι. πολὺν τοίνυν τὸ ἐκ τῆς βουλῆς ὠφέλι-
 μον, εἴπερ τῆς κρίσεως ἐν ὑστέρῳ παρῆ; ὑμεῖς δὲ, ὧ ἄνδρες
 Κόλχοι, μηδαμῶς τὰς γνώμας ἐτέρῳ τῷ κατελιημμένοι, καὶ
 πρὸς ἐν τι τέλος προδιωρισμένον ὄρωντες, οὕτως ἐπὶ τὰς ζῆ-15
 τήσεις χωρεῖτε. πῶς γὰρ καὶ ἔνεστι [τὰς] τῶν πραγμάτων
 μεταβάσεις βιάζεσθαι καὶ πρὸς τὸ ἀρέσκον μετασκευάζειν;
 τοῦναντίον γὰρ τούτοις ἐπεσθαι κοσμίως προσήκει, καὶ τὸν
 λογισμὸν ἐπ' αὐτὰ μεθίεναι καθαρὸν καὶ αὐτόνομον, ὥστε κατὰ
 D σχολὴν τὰ προστυχόντα διενυκνήσαντα, τοῦ συνοίσοντος ἐφι-20

7. ἀνόνητον R. idque conī. B. Vulcanius, Intrp. *ad id, quod in-
 uile est, ἀνόητον vulg.* 13. ὑμεῖς R. et Intrp., ἡμεῖς vulg.
 16. γὰρ καὶ ἔνεστι [τὰς] τῶν πραγμάτων μεταβάσεις βιάζεσθαι
 καὶ addidi ex R. (ubi τὰς desideratur) et Intrp. *possunt namque
 nescio quo pacto violari rerum eventus et ad animi volupta-
 tem traduci, nisi tamen hic pro μεταβάσεις, ἀποβάσεις legebat.*
 20. τὰ προστυχόντα R. Lugd. et Intrp. *casus, τὰ προσχόντα vulg.*

haec dicens, Persas miris laudibus extollit, persuasurum se nobis
 hac ratione credens, ut supplices spontaneiue transfugae fiamus iis,
 qui nobis natura sunt infestissimi hostes. Nam ad hunc unicum
 scopum collimat, hoc iam ab initio parturit et enititur, ut quae
 studiose procuravit, perficiantur; et inconsulte suadens consultatio-
 nis ordinem confundit ac turbat, inutilisque ut sit efficit. Con-
 sultatio enim semper praecedere consuevit, res non plane manife-
 stas examinationi subiiciens. Ubi vero tandem quid facto sit opus,
 est percognitum, tum sane necesse est ut adsit voluntas et deside-
 rium consequendi ea, quae sunt placita atque decreta. Hic autem ex
 fine principium facit, decernens iam, priusquam aliquid perpenderit.
 Quisnam igitur fuerit consultationis fructus, si iudicio est posterior?
 Vos autem, o Colchi, animis nullo praeiudicio occupatis, et ad unum
 aliquem praestitutum finem vos dirigentes, ita ad consultationes
 accedite. Qui enim possunt rerum vicissitudines vi arcessi et ad
 animi voluntatem traduci? Contrarium enim his ordinem sequi oportet,
 intellectumque purum ac liberum sive iuris adferre, ut re-
 bus accurate perpensis, quod consultissimum maximeque ex re
 est, exsequamur. Sic itaque consultantibus nobis statim apparebit

κέσθαι. οὕτω γὰρ ἡμῖν βουλευομένοις αὐτίκα φακείται, ὡς A. C. 554
 οὔτε ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων, οὔτε μὴν τῶν στρατηγῶν I. I. 28
 ἀπάντων, πολλῶν δέ γε μᾶλλον οὐδὲ τοῦ σφῶν βασιλείως τὰ
 τῆς ἐπιβουλῆς ἐπὶ Γουβάζην συνέστη. διατεθρῦλληται γὰρ ἡδη
 5παρ' αὐτοῖς καὶ ἀνωμολόγηται, ὡς Ῥούστικος καὶ Μαρτίνος,
 βασικῆραντες αὐτῷ τῆς εὐτυχίας, εἰς αὐτεπάγγελτον ἤλασαν
 κακοδαιμονίαν, τῶν ἄλλων ἡγεμόνων οὐχ ὅπως συλλαβομένων,
 ἀλλὰ καὶ περιφανῶς ἀνιαθέντων. ἄδικον οὖν οἶμαι καὶ πρὸς γε
 ἰσότητοιν, ἐξυβρίσαι μὲν εἰς τοὺς κοινούς νόμους, οὓς στέργειν
 προὔθεμεθα, πολιτεῖαν δὲ σύμπασαν καὶ δίκαιαν συνήθη καὶ P. 87
 φίλην οὕτω πως ῥαδίως ἀποσκευάσασθαι, τῶν δὲ τὴν χάραν
 φρουρούντων, καὶ πολλοὺς ὅσους κινδύνων ἀναδεχομένων, ὡς
 ἂν ἡμῖν ἐν εὐπαθείᾳ βιοτεύειν ἐξῆ, προδότας δειχθῆναι, καὶ
 15τὸ δὴ πάντων ἀνοσιώτερον, δόξαν ὀρθὴν πρὸς εὐσέβειαν καὶ
 τὴν τῶν ἱερῶν ἀπορῥήτων σεμνότητα περιφρονησαί. πῶς γὰρ
 οὐ τοῦτο φανόμεθα δρῶντες, εἰ προσχωρήσαιμεν τοῖς τοῦ
 κρείττονος ἐναντιωτάτοις; εἰ μὲν γὰρ διακωλύσαιεν ἡμᾶς ταῖς
 αὐταῖς ἀγιστεαῖς ἐμμένειν, καὶ μεταστήσαιεν, πρὸς τὴν σφε-
 20τέραν, τί τοῦτου πεισόμεθα χαλεπώτερον, περιόντες τε καὶ
 τεθνηκότες; τί δὲ κερδανοῦμεν ἅπασαν τὴν Περσίδα (θῶμεν
 γὰρ οὕτω) προσλαμβάνοντες, τὰς δὲ ψυχὰς ἐζημιωμένοι; εἰ B

1. ἡμῖν R. et Intpr, ὑμῖν vulg. 6. ἤλασαν R. (Cl.), ἤλασε vulg.
 7. συλλαβομένων R., συλλαμβανομένων vulg. 9. ἀσύμφορα
 R. 13. φρουρούντων — δειχθῆναι om. R. Igitur κινδύνων
 solus Lugd. pro quo Cl. corr. κινδύνους. 14. ἐξῆν Sph. Par.
 17. φακοῦμεν R.

quod neque a Romanis legionibus, neque a praefectis univer-
 sis, multo vero minus ab ipso eorum Imperatore insidiae Gubazi
 fuerint structae. Pervulgatum enim iam apud ipsos et in confesso
 est, quod Rusticus et Martinus prosperae illius fortunae invidentes
 in ultroneam animi feritatem sint abrepti, reliquis ducibus non
 solum non adiutantibus, verum etiam acerbe ferentibus. Iniquum
 itaque et praeterea inutile fuerit, ob unius fortassis atque alterius
 culpam publicas leges, quas observare constituimus, proterve violare,
 universumque vitae nostrae institutum, cui amice assuevimus, adeo
 leviter immutare, eorum vero, qui in praesidiis provinciae pro nobis,
 ut tranquille iucundeque vivamus, excubant, proditores ac desertores
 declarari; et quod omnium est maxime impium, rectam de religio-
 ne et sacrorum mysteriorum dignitate opinionem atque doctrinam
 aspernari. Quo pacto enim non id facere videbimur, si ad infen-
 sissimos divini numinis hostes concesserimus? Si enim illi prohi-
 buerint, ne nostram deinceps religionem colamus, sed ad suam nos
 adegerint, quid gravius nobis accidere possit, superstitibus pariter
 et mortuis? Quid enim lucri fecerimus, si universam (faciamus ita

A. C. 554 δὲ γε καὶ μεθελεν καὶ συγχωρήσαιεν, ἀλλ' οὐ βεβυίαν ἡμῖν τὴν
 I. I. 28 εὐνοίαν ἔξουσιν, ὑπουλον δὲ μᾶλλον καὶ σφαλερὰν, καὶ μόνῃ
 τῇ χρεῖα συμμετρομένην. ἄμικτον γὰρ αἰεὶ τοῖς ἀνθρώποις τὸ
 ἐτερόγνωνμον, καὶ οὔτε δέους προσπεσόντος, οὔτε τινὸς εὐεργε-
 σίας ἡγησαμένης, μόνιμος αὐτοῖς ἐγγίγνεται πίστις, πλὴν εἰς
 μὴ καὶ ταῖς δόξαις ὁμοφρονοῦσιν· τό τε συγγενὲς καὶ ἴδιον καὶ
 ὁμόφυλον, εἰ τοῦδε λειπόμενα τύχοιεν, ὄνοματι μόνῃ τὴν οὐ-
 κείωσιν ὑποφαίνει, τοῖς δὲ ἔργοις ἄλλοτριοῦται. ἀντὶ ποίων
 τοίνυν ἀγαθῶν, ὧ ἄνδρες Κόλχοι, πρὸς Πέρσας μεταβησό-
 μεθα, εἴ γε καὶ ὡς ἔσονται δυσμενεῖς, καὶ μηδὲν ἡμῖν πλέονι ο
 C ἔσται τοῦ παρόντος, ἢ μόνον τὸ ῥᾶον βλάπτεσθαι πρὸς αὐτῶν,
 ὅσῳ τοῦ ἐμφανοῦς τὸ διαλανθάνον ἀφνικατότερον; ἀλλὰ γὰρ,
 εἰ δοκεῖ, συγκεχωρήσθω, μήτε ἄδικον εἶναι τοῦ γχειρήμα, μήτε
 τοῦ πρέποντος ἐστερημένον, καὶ ὁμολογείσθω τὰ Περσῶν ἡθῆ
 βέβαια καὶ πιστὰ καὶ οἷα διαπαντὸς ἐμμένειν ταῖς ἐσομέναις 15
 συνθήκαις. εἰ γὰρ καὶ ταῦτα δοθεῖεν, καὶ μηδὲν ἡμῖν τῶν
 ἄλλων ἐμποδῶν ἔσται, ἀλλὰ τὰ τῆς δυνάμεως οὐκ ἀρκέσει. πῶς
 γὰρ ἂν μεταχωρήσαιμεν ἐφ' ἑτέρους, ἐφεστηκότων ἡμῖν τῶν
 Ῥωμαίων, καὶ οὕτω πολλῶν καὶ ἀνδρειοτάτων καὶ ὑπὸ κρα-
 D τίστοις στρατηγοῖς ταπτομένων; πῶς δὲ καὶ οἷόν τε μὴ οὐχὶ ποι- 20

1. καὶ ante μεθελεν add. ex R. et Intpr. vel. 3. Pro γὰρ Par.
 καὶ. 10. πλέον ἔσται R., ἔσται πλέον vulg. 13. συγκεχω-
 ρήσθω R. (Cl), συγκεχωρείσθω vulg. 20. τεταγμένων R.

esse) Persiam nobis adiunxerimus, animarum vero iacturam fecerimus? Quod si vero permiserint et concesserint, firma tamen benevolentia nos nequaquam prosequantur, infida vero et dubia, quamque sola utilitate metiantur. Neque enim inter eos, qui diversis opinionibus sunt imbuti, societas constare potest; et neque incidente metu, aut beneficio nullo interveniente, fides ipsis constans et firma permanet, nisi etiam opinionum consensus accedat. Quin et cognati, affines et contribules, si hac animorum opinionumque convenientia destituantur, nomine solo amicitiam prae se ferunt, re vero ipsa sunt alienissimi. Cuius itaque boni spe, o Colchi, ad Persas desciscemus, si etiam ita nobis futuri sunt hostes, neque aliquid amplius in praesentiarum inde nobis accedet, quam quod tanto facilius ab illis laedi poterimus, quanto difficilius ab occulto quam aperto hoste nobis cavere possumus? Atqui, si videtur, demus ita esse, factum ipsum neque cum aequitate neque cum honesto pugnare, et statuamus Persarum mores constantes esse ac fidos, quodque perpetuo pacta conventaque sint observaturi. Ut enim etiam haec dentur nihilque aliud nobis impedimenti sit reliquum, at vires nostrae non sufficient. Quo pacto enim ad alios transeamus, cum nobis Romani immineant, et quidem adeo multi ac fortissimi, quique praestantissimos nacti sunt duces? Quo pacto vero etiam fieri possit, ut non atrocissimam

νὰς ἐποσχεῖν ἀνηκίστους, τῶν μὲν οὖς ἐπαμύνυναι χρεῶν πόρρω A. C. 554
 που κατὰ τὴν Ἰβηρίαν ἔτι μελλόντων, καὶ ἀνειμένως πορευο- I. I. 28
 μένων, τῶν δὲ τιμωρησομένων τὴν τε χώραν ἅπασαν κατε- V. 63
 χόντων, καὶ ταῖς ἡμετέραις πόλεσιν ἐνοικούντων;

5 ἡ'. „Καίτοι φησὶν αὐτοὺς ὁ γενναῖος οὐτοσί μὴδὲ τὴν
 ὁρμὴν ὑποστήσεται ἡμῶν, παραδείγματι χρώμενος τοῖς ἐναγ-
 χος συμβεβηκόσι. καὶ τίς ἀγνοήσειεν ἂν ὡς τὰς τῶν πολέμων
 τροπὰς οὐκ ἐπὶ ῥητοῖς ἀνάγκη συμβαίνειν, οὐδὲ τοὺς νῦν σφα-
 λέντας τυχόν τῶν ὁμοίων ἀεὶ μεταλαγχάνειν ἀποτευγμάτων;
 10 τοῦναντίον γὰρ ὡς τὰ πολλὰ πρὸς τοὺς ἡττηθέντας ἢ νίκην P. 88
 μέτεισι, καὶ τὸ δυσφοροῦν ἐκθεραπεύει. οὐ χρὴ τοίνυν ἡμᾶς,
 καθάπερ εἰδισμένον αὐτοῖς τολοιπὸν ἐν ἀπάσαις ταῖς συμπλο-
 καῖς ἐλασσοῦσθαι, πέρα τοῦ μετρίου θαρσύνειν. εἰ μὲν γὰρ τούτῳ
 μόνῳ νενίκηται, τῷ μὴ τὰ δέοντα βεβουλεῦσθαι, προσεκτέον
 15 μὲν ἡμῖν τῷδε μᾶλλον τῷ παραδείγματι, καὶ προσφυλακτέον
 τοὺς ἐκ τῆς ἀβουλίας κινδύνους. οὐ μὴν πρόδηλον ἐντεῦθεν
 οἶσθαι δεῖ τὸ βραδίως αὐτῶν περιέσεσθαι. εἰκὸς γὰρ τοὺς πρό-
 τερον ἀμαρτήσαντας, καὶ διὰ τῆς πείρας ὅποια φευκτέον πε-
 παιδευμένους, καὶ αὐτὸ δὴ τὸ παρόφθην ἀνακαλέσασθαι τῇ
 20 περὶ τῶν ἐφεξῆς ἐσομένων ἐπιμελεία. εἰ δὲ τὸ θεῖον αὐτοῖς B

3. τὴν τε χώραν ἅπασαν R., ἅπασαν τὴν χώραν τε vulg. 5.
 αὐτὸς R. 6. ὑποστήσεται ἡμῶν R., ἡμῶν ὑπ. vulg. ἐναγ-
 χος R. Lugd. et Intrap. paulo ante, Ed. pr. ἐναχος, Par. ἐναχώς.
 9. μεταλαγχάνειν R., λαγχάνειν vulg. 10. νικηθέντας R. 15.
 προσφυλακτέον R.

vindictam incurramus, iis quidem, quos auxilio nobis venire oportet,
 procul hinc in Iberia cunctantibus lenteque procedentibus; iis vero
 qui ultionem exigent, universam regionem occupantibus et in nostris
 urbibus habitantibus?

13. „Atqui, ut insignis iste vir ait, ne primum quidem nostrum
 impetum sustinebunt, argumento ex iis, quae paulo ante acciderunt,
 sumpto. At quis ignoraverit bellorum vicissitudines nequaquam certa
 necessitate accidere; nec eos qui nunc forte male rem gesserunt,
 perinde adversam semper fortunam habituros. Nam e contrario
 victoria frequenter ad victos transit, et fortunae adversitatem emen-
 dat. Non oportet igitur nos, perinde ac si pro suo more et consue-
 tudine in omnibus deinceps proeliis essent succubituri, supra modum
 esse confidentes. Si enim eo solo fuerunt victi, quod non satis, quid
 facto opus esset, perpendissent, nobis quidem hoc exemplum in
 nostrum usum est convertendum, et praecavenda, quae temeritatem
 consiliique praecipitantiam consequuntur, pericula. Neque enim, ex
 praeterito casu certam nobis de ipsis victoriam possumus polliceri.
 Verisimile enim est, eos qui antea errarunt, experientia ipsa quid
 fugiendum sit, edoctos, id quod omissum neglectumque fuit, maiore
 deinceps in rebus gerendis cura compensaturos. Si vero Deus ipsis

A. C. 554 χαλεπαίνει τῆς ἐπὶ τῷ κειμένῳ παρανομίας, καὶ ταύτη κεκά-
 I. 1. 28 κωνται, τί δὲ καὶ ἡμᾶς παρεῖναι καὶ συνεπιλαμβάνειν, ὥσπερ
 οὐκ ἐπαρκούντος ἐκείνου τὰ δίκαια δρᾶσαι, ἀλλὰ τῆς ἐξ ἡμῶν
 ἐπικουρίας προσδεομένον; ποία δὲ τις ἂν ἀσεβείας ὑπερβολὴ
 ἑτέροις λελεῖφεται, εἴ γε τόδε τὸ ἀγαθὸν ἀτιμάσασιμεν τῇ με-5
 ταστάσει, ὅπερ καὶ ἡρεμούντων ἡμῶν ὑπερμαχεῖ προσηκόντως;
 μηδεὶς τοίνυν ἡμῖν τὸν τεθνεῶτα παραγέτω δῆθεν τῷ λόγῳ
 λίαν ἀγεννῶς ὀλοφυρόμενον, καὶ ἱκετεύοντα τοὺς δημοφίλους
 οἴκτου τυχεῖν τῷ τὴν σφαγὴν ἐπιδεικνύναι. ταῦτα γὰρ μοχθη-
 ραῖς μὲν ψυχαῖς καὶ ἀνάνδροις ἴσως ἀρμόσει, οὐ μὴν προσα-10
 σπτεόν αὐτὰ βασιλεῖ καὶ Λαζῶν καὶ Γουβάξῃ. εἰ γὰρ ἐκεῖνος ἐν-
 ταῦθα παρῆν, πάντως ἂν, ἅτε δὴ Θεοφιλῆς ἀνὴρ γεγονῶς καὶ
 φρενήρης, κατεμέμφετο μὲν ἡμᾶς τοιαῦτα βουλευομένους· ἐκέ-
 λευεν δὲ μὴ οὕτω καταπεπτωκέναι καὶ μαλθακίσεσθαι, καὶ
 δραπετεύειν, καθάπερ οἰκέτας, αἰρεῖσθαι φρόνημα δὲ μᾶλλον15
 Κολχικὸν καὶ ἐλεύθερον ἀναλαβόντας, ἀντέχειν τῆς συμφορᾶς
 θαρσάλως, καὶ πρὸς μηδὲν μὲν αἰσχρὸν καὶ ἀνάξιον τῶν πα-
 τριῶν ἐξάγεσθαι τρόπων, ἐμμένειν δὲ τοῖς παροῦσι καὶ πεποι-
 θέναι, ὡς τοῦ κρείττονος ἥκιστα τὸ ἔθνος περιορισμένου. εἶτα
 πῶς οὐ σφόδρα παραλόγον, αὐτῷ μὲν τῷ βιαίως ἀνηρημένῳ20
 Δι ταῦτα κατὰ τὸ εἶκός ἔχειν δεδόχθαι ἡμᾶς δὲ, τοὺς τὴν πρὸς

1. ἐπὶ τῶν κειμένων R. 6. ὅσπερ R. 7. ἡμῶν R. 10.
 ἀρμόσει R. et Intrp. congruit, ἀρχέσει vulg. 13. ὑμᾶς vulg. et
 Intrp. 15. αἰρεσθαι R. 21. κατὰ τὸ εἶκ. ἔχ. R., 2. τ. εἶκ.
 εὐ ἔχ. vulg.; Intrp. ut is — tam decenter haec censeat.

est infensus ob nefariam caedem commissam, ideoque hisce malis afficiuntur; quid opus est etiam nos ei adesse, nostramque operam conferre, perinde atque si ille per se iustitiae exercendae non sufficeret, sed nostro auxilio indigeret? Qualis vero impietatis excessus aliis relinquetur, si summam hanc bonitatem nostra defectione contemnamus, quae etiam nobis quiescentibus nos uti par est propugnat? Nemo itaque nobis mortuum Gubazem verbis in medium adducat parum viriliter eiulantem, et populares suos suppliciter orantem, ut sui misereantur, plagas corpori suo inflictas ostentando. Haec enim vitiosis effoeminatisque animis fortassis conveniant, nequaquam vero adscribenda sunt regi et quidem Lazorum, atque adeo Gubazae. Si enim ille coram adesset, graviter certe, utpote pius et cordatus vir, nos eiuscemodi consilia agitantes insimularet, iuberetque non ita animis cadere atque elanguescere, et servilem in modum aufugere: quin potius animo Colchico et liberali resumpto aerumnam fortiter sustinere, et nihil turpe patriisque moribus indignum committere; sed praesenti rerum statui insistere, certam fiduciam concipientes divinum auxilium Colchicae genti nequaquam defuturum. Proinde quo pacto non vehementer absurdum fuerit, ipsi quidem violenter interfecto verisimiliter haec probari, nobis

ἐκείνον εὐνοίαν σκηπτομένους, τὰναντία διανοεῖσθαι; ἀλλὰ Α. C. 554
 δέδοικα μὴ καὶ μόνου χάριν τοῦ διαλογίζεσθαι ταῦτα καὶ δια- I. L. 28
 σκοπεῖν μεγίστας ὑφ' ἑξομην δίκας. εἰ μὲν γὰρ ἐπ' ἀδήλοις ἐλ-
 πίσι καὶ τὴν ἐφ' ἑκάτερα ῥοπήν ἐπιδεχομέναις τὰ τῆς ἀπο-
 σοτάσεως ἡμῖν ἐμελεῖτο, ἦν μὲν ἂν καὶ τότε δεινόν, ἐπὶ τη-
 λικούτων πραγμάτων κινήσει μόνης ἡρτῆσθαι τῆς τύχης, πλὴν
 ἀλλ' ἔξην ἴσως τοῖς ταῦτα προηρημένοις ἀδεέστερον γοῦν ἀναι-
 σχυνηῖσαι. εἰ δὲ πανταχόθεν προῦπτον δεικνύται τὸ κακόν,
 πῶς οὐ μισητέον αὐτοὺς τοιαύτην ἔννοιαν ἐμβαλόντας; ὡς μὲν P. 89
 100ὺν ἀφεκτέον ἡμῖν ἐκείνων, καὶ δὴ μετρίως ἐξῆθήθη. φημί δὲ
 δεῖν βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων τὸ συμβάν ἀναγγεῖλαι, ὡς ἂν ἐν-
 δικώτατα μετέλθῃ τοὺς τοῦ μιάσματος αἰτιωτάτους, καὶ εἰ μὲν
 ἐθελήσει, πεπαῦσθαι τολοιπὸν τῆς πρὸς Ῥωμαίους διαφορᾶς,
 καὶ συνεργεῖν αὐθις καὶ συστρατεύεσθαι, καὶ τῶν προτέρων
 15 μετέχομεν συνδιαιτημάτων. εἰ δὲ ἀπόσοιτο τὴν ἀξίωσιν, τότε
 δὴ βουλευτέον ἡμῖν, εἴπερ ἑτέραν ὁδὸν τραπήναι συνοίσει.
 οὕτω γὰρ ποιῶντες, οὔτε τοῦ τεθνηκότος ἐπιλελῆσθαι δό-
 ξοιμεν ἂν, οὔτε προπετεῖα μᾶλλον ἢ γνώμη τὰ ἡμέτερα δια-
 τιθέται." V. 64

20 ἰδ'. Εἰρημένων δὲ καὶ τούτων, παλινωδίαν, τὸ λεγόμε- B

5. καὶ τότε R. et Intpr. *vel id*, καὶ τότε vulg. 8. πανταχόθεν add.
 ex R. et Intpr. *undequaue*. 9. ἐμβαλλόντας edd. 10. ὅμιν Par.
 et Intpr. 12. μετέλθῃ K., μετέλθοι vulg. 15. Num μετέχειν?

vero, benevolentiam erga ipsum praetextentibus, contraria deliberari?
 Sed vereor, ne vel ea sola de causa, quod haec animo cogitatione-
 que agitaverimus, maximas poenas simus subituri. Si enim incerta
 spe dubioque eventu et variis in utramvis partem momentis obnoxio
 defectionem moliti essemus, erat profecto etiam hoc grave, in tan-
 tarum rerum motu a sola fortuna pendere; licuisset tamen fortasse
 iis, qui hoc consilii ceperant, liberius impudentiusque id aggredi. Si
 vero pravitas huius consilii et mala inde expectanda omni ex parte
 sunt conspicua et manifesta, quo pacto non sint digni odio, qui vos
 in hanc cogitationem induxerunt? Quomodo igitur abstinendum no-
 bis ab illis sit, et quidem moderate dictum est. Ego vero ita sentio,
 factum ipsum ita ut accidit Imperatori esse nuntiandum, ut nimirum
 iustissime animadvertat in praecipuos caedis auctores. Quod
 quidem si fecerit, nostra cum Romanis simultas consopietur, et la-
 borum expeditionumque societatem pristinamque cum ipsis consue-
 tudinem redintegrabimus. Si vero repulsam patiamur, petitionem-
 que nostram reiiciat, tum demum deliberandum erit, an aliam viam
 ingredi expediat. Ita enim facientes, neque mortui Gubazes obliti
 esse videbimur, neque temeritate potius quam consilio res nostras
 instituire."

14. His dictis Colchi palinodiam, ut est in proverbio, cecine-

A. C. 5 54 *νον, ἦδον οἱ Κόλχοι, καὶ μετεπεΐθοντο. μάλιστα γὰρ αὐτοὺς*
 L. L. 28 *εἰς τοῦτο συνήλασε τὸ δεδιέναι, μὴ ποτε ἄρα, εἰ μετασταθεῖν,*
καὶ τὴν ἐπὶ τῷ κρείττονι δόξαν ἀφαιρεθεῖεν. ἐπειδὴ οὖν ἡ
τοῦ Φαρτάξου γνώμη ἐνίκη, ἀντίκα οἱ ἄριστοι καὶ εὐπατρί-
δαι τοῦ ἔθνους Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τὰ ἐπὶ Γουβάζῃ ξυνενε-
5 χθέντα διηγῆσαν, ἅπασάν τε οἱ ἀνεκάλυψαν τὴν ἀπάτην,
ὡς ἐκεῖνος μὲν οὔτε μηδίσας πρόποτε, οὔτε ἄλλο τι ἄχαρι κατὰ
Ῥωμαίων βουλευσάμενος ἦλω, οἱ δὲ ἀμφὶ Μαρτίνον τε καὶ
Ῥούστικον, ἐπειδὴ αὐτοῖς ὑπὸ ῥαστώνης θαμὰ σφαλλομένοις
ἐπεκάλει τε τὰ εἰκότα καὶ ἐχαλέπαιεν, οἱ δὲ ταύτην τε τὴν
 C *σκοφαντίαν ἐμηχανήσαντο, καὶ τὸν οὐδὲν ἡμαρτηκότα διέ-*
φθειραν. ἐδόοντο δὲ οὖν τῇ τοῦ κατοικομένου ψυχῇ τοῦτο δὲ
παρασχεῖν τὸ χαριστήριον ἔλεγον δὲ οὐκ ἄλλο τι ἄρα ἢ ὥστε
μὴ ἀτιμώρητον καταλιπεῖν τὸ ἀδίκημα, βασιλέα δὲ σφίσι
ἐπιστήσαι οὐκ ὀθνεῖόν τινα, οὐδὲ ἐπηλύτην, ἀλλὰ Τζάθην
 15 *τὸν Γουβάζου νεώτερον ἀδελφὸν ἐν Βυζαντίῳ κατ' ἐκεῖνο τοῦ*
καιροῦ διατρέβοντα, ὡς ἂν αὐτοῖς πάλιν ὁ πατριος διασώζοιτο
νόμος καὶ ἡ ἀνεκαθεν τοῦ βασιλείου γένους ἀρραιφνῆς ὁμο-
λογία. ὁ δὲ, (ῥαῖα γὰρ αὐτῷ ἐδόκει καὶ δίκαια,) ὡς τάχιστα
ἐπετέλει, καὶ οὖν Ἀθανάσιον, ἓνα τῶν πρώτων λαχόντων ἐν
 D *τῇ συγκλήτῳ βουλῇ, ἔστειλε διασκοπήσοντά τε τὸ πραχθῆν*

4. Φαρτάξου R., Inpr. *Pharazis*. 5. τῷ Γ. R. 7. ἄχαρι add. ex R., Inpr. cum vulg. facit. 16. ἀδελφόςπαιδα R. in mg. 19. ῥαῖα et δίκαια R., ῥαῖον et δίκαιον vulg.

runt, sententiamque mutarunt; praecipue vero ipsos eo adduxit, quod metuerent ne si quando ad Persas desciscerent, recta etiam de Deo opinione religioneque sua privarentur. Postquam igitur Phartzis sententia vicit, statim optimi quidam nobilissimique Colchicae gentis viri delecti sunt, qui Iustiniano Imperatori, quae in Gubazem perpetrata essent nuntiarent, omnemque ei fraudem detegerent; quodque ille quidem Persarum partibus nunquam studuisset, neque adversus Romanos aliquid esset molitus; Martinus vero et Rusticus, quod illos prae ignavia vecordiaque frequenter errantes merito increparet eisque succenseret, hanc ipsi calumniam struxissent, et innocentem trucidassent. Supplices itaque Imperatorem orarunt, ut defuncti manibus hoc gratificaretur; nihil vero aliud dixerunt, quam ut facinus illud impunitum ne relinqueret, regemque sibi designaret non alienigenam aliquem, neque peregrinum, sed Tzathem iuniorum Gubazae fratrem, qui tum temporis Byzantii degebat, utque ita ipsis denuo patria lex conservaretur, et regii generis iam inde ab antiquo continuata sibi constans et inviolata successio. Imperator itaque (aequum enim id ipsi videbatur et iustum) quam citissime eorum petitioni satisfecit, et Athanasium, unum ex primariis senatoribus, qui accurate in factum inquireret, et de eo ca

ἐς τὸ ἀκριβὲς, καὶ κατὰ τοὺς Ῥωμαίων νόμους κρινούντα. A. C. 554
καὶ δὴ παραγενόμενος, Ῥούσικον μὲν εὐθύς ἐς Ἀψαρούντα I. I. 28
ἔστειλε τὴν πόλιν, καὶ τῷ ἐκείνῃ δεσμοτωρίῳ ἐγκαθεύριξας
ἐφρούρει· Ἰωάννη δὲ τῷ βασιλεῖ μὲν φρενακίσαντι, αὐτουργῶ
5 δὲ τοῦ μιάσματος γεγενημένῳ, ἀποδράσαντί πως ἐν τῷ τότε
λαθραιότατα, καὶ φυγῇ τὴν σωτηρίαν καρπώσασθαι πειρω-
μένῳ, ἀλλ' ἐκείνῳ γε τῷ Ἰωάννῃ ἐπὶ τοῖσδε πορευομένῳ ὑπαν-
τιάζει, οὕτω παρασχόν, ὁ Μετριάνος, (εἷς δὲ γε ἦν οὗτος τῶν
ἀμφὶ τὰ βασιλεία δορυφόρων, οὗς δὴ Σκριβωνας ὀνομάζου- P. 90
10 σιν ἔσταλτο δὲ αὐτοῖς τούτου δὴ ἔνεκα, ἐφ' ᾧ ἐξυψηρητήσα-
σθαι τε τῷ Ἀθανασίῳ, καὶ ἅττα ἂν ὑπ' ἐκείνου κριθεῖν τόνδε
ταῦτα ἐπιτελέσαι) ξυλλαβῶν δὴ οὖν ὁ Μετριάνος τὸν Ἰωάννην,
παρὰ τὸν διαιτητὴν ἀπεκόμισεν. ὁ δὲ καὶ τοῦτον ἐς Ἀψα-
ρούντα ἐξέπεμψεν, ἐν εἰρκτῇ τε καὶ ποδοκᾶκῃ μενούντα, ἕως
15 ἐν ποσὶν ἀγῶν διανυσθεῖν.

ιϛ. Ἀμα γὰρ τῷ ἤρῃ ἀρξαμένῳ παρῆν ὁ Ναχοραγὰν δὲ A. C. 555
Μουχειρίσιν, καὶ αὐτίκα τὰ τε στρατεύματα ἤθροϊξε, καὶ I. I. 29
πλείστη ὄση χρώμενος προθυμίᾳ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐξηρτύετο.
τοιγάρτοι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀμφὶ τὴν Νῆσον ἀγειρόμενοι πα-
20 ρεσκευάζοντο, καὶ τὰ τῆς κρίσεως εἰκότως ἀνεκόπτετο. τί γὰρ
ἂν αὐτοῖς ἐν τῷ τότε προὔργιαίτερον κατεφάνη τῆς περὶ τὸν
πόλεμον εὐκοσμίας; ἦδη δὲ καὶ ὁ Τζάθης ἅμα Σωτηρίῳ τῷ B
στρατηγῷ ἐκ Βυζαντίου ἀφῆκτο, τὴν τε πατρίαν ἀρχὴν καὶ
2. ἐς om. R. 8. Μετριάνος R. et Intr., Μαστριάνος vulg.
9. Σκριβωνας Lugd. 10. τοῦ δὲ R. 12. Μαστριάνος vulg. 14.
μενούντας R. 17. ἠθροίζετο R. 22. Sotirem ubique vocat Intr.
τῷ om. R. 23. πατρώου R. et in mg. ἀδελφῷ.

praescripto Romanarum legum sententiam ferret. Qui cum ad-
venisset, Rusticum quidem statim Apsarunten misit, atque in illius
urbis carcere custodiri iussit. Ioanni vero, qui regem fefellerat, et
tum temporis admodum clam se inde surripuerat, et fuga salutem
parere nitēbatur; huic, inquam, Ioanni, qui hac de causa se in iter de-
derat, forte fortuna obvius est factus Metrianus, unus e regis satel-
litibus, quos Scribonas vocant, missus autem erat illuc, ut Athana-
sium ministraret, et quae ille iudicasset exsequeretur. Metrianus
itaque eum apprehensum ad iudicem Athanasium duxit, qui etiam
hunc Apsarunten misit, ut ibi in carcere et cippo haereret tan-
tisper dum disceptatio iudicialis, quae iam apparabatur, esset absoluta.

15. Statim enim ineunte vere Nachoragan Muchirisim venit,
et confestim copias coegit, quantaque poterat diligentia se ad bel-
lum comparabat. Nihilo secius vero etiam Romani circum Insulam
congregati, sese summa vi apparabant; et iudicium merito protra-
hebatur. Quid enim ipsis eo rerum statu maiori curae esse debe-
bat, quam res ad bellum necessarias quam optime constituere?

A. C. 555 τὰ ταύτης παράσημα πρὸς τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων, ἤπερ ἐκ
 I. I. 29 παλαιοῦ νενόμισται, δεδεγμένως. εἰσὶ δὲ γε ταῦτα στέφανος
 χρυσοῦς λιθοκόλλητος, καὶ χιτώνιον ποδῆρες ὑπόχρυσον, πέ-
 διλά τε κοκκοβαφῆ, καὶ μίτρα ὁμοίως χρυσῶ τε καὶ λίθοις
 πεποικιλμένη. χλαμύδα δὲ ἀλουργῆ τοῖς βασιλεῦσι τῶν Λαζῶν⁵
 οὐ θέμις ἀμπόχασθαι, λευκὴν δὲ μόνον οὐ μέντοι παντάπασί
 γε κοινὴν αὐτῷ καὶ εἰθισμένην, ἀμφὶ γὰρ τὸ μεσαίτατον ἐκείνη
 χρυσῶ ὑφάσματι ἐκατέρωθεν καταλάμπεται. βασιλικὸν δὲ καὶ
 C τὸ ἐμπερόνημα τῆς χλαμύδος, λίθοις τε ἐκκρεμέσι καὶ τῇ ἄλλῃ
 κατασκευῇ διαπρέπον. ἐπιβάντα δὲ οὖν τὸν Τζάθηρ τῆς ὑπὴρ-¹⁰
 κούου καὶ τῇ βασιλείῳ στολῇ κεκοσμημένον, αὐτίκα οἱ τε στρα-
 τηγοὶ καὶ ἅπας ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατὸς δεξιούμενοί τε καὶ
 τὰ εἰκότα γεραίροντες προηγούντο, ἐξωπλισμένοι ὡς εὐπρε-
 πέστατα, καὶ ἐπὶ τῶν ἵππων οἱ πλείστοι ὀχούμενοι. οἱ δὲ
 Λαζοὶ ἐς τὸ χαῖρον μεταβαλόντες, καὶ μόλις ἀποπανσάμενοι¹⁵
 τῆς ἀνίας, στοιχηδόν οἱ παρωμάρτου, σάλπιγγές τε παντα-
 χόθεν ἐπήχουν, καὶ τὰ σημεῖα ἐς ὕψος ἐπήρτο. καὶ ἦν ἡ
 πομπὴ φαιδρά τε ἐπιεικῶς καὶ γανυροτάτη, καὶ πλέον ἢ κατὰ
 V. 65 τὴν Λαζῶν βασιλείαν ἐξωγκωμένη. Τζάθης μὲν οὖν ἐς τὴν
 ἀρχὴν καταστάς, ἔταπτεν ἕκαστα τολοιπὸν, καὶ διεκόσμη²⁰
 D τὸ ὁμόφυλον, ὡς αὐτῶ τε ἦν βουλομένῳ, καὶ ὁ πάτριος ὑ-
 πηγόρευεν τρόπος. Σωτήριχος δὲ ὁ στρατηγὸς αὐτίκα εἶχετο

1. πρὸς τῶν et paulo infra καθάλαμπεται et Τζάτην Sph. Par.
 8. καὶ add. ex R. 13. εὐπρεπέστατον R. 16. σάλπιγγες R.,
 σάλπιγγα vulg. πανταχόθεν R., πάντοθεν vulg. 19. εἰς
 codd. et edd.

Iam vero etiam Tzathes una cum Sotericho Byzantio advenerat, pa-
 terno regno eiusque insignibus a Romanorum Imperatore veteri more
 ac ritu acceptis. Sunt autem haec corona aurea pretiosis distincta
 lapidibus, et palla ad talos demissa, auro intertexta, calcei murice
 tincti, et mitra similiter auro et lapidibus variata. Chlamydem vero
 purpuream Lazorum regibus gestare fas non est, sed tantum albam,
 non tamen omnibus communem et consuetam. Circa medium enim
 illius aureum quoddam textum utrinque resplendet; regia etiam
 fibula chlamydis, lapidibus aureis inde pendulis alioque appa-
 ratu insignis. Ingredientem itaque iam suam ditionem Tzathem et
 regio habitu ornatum, confestim praefecti et universus exerci-
 tus Romanus salutantes debitisque honoribus afficientes, ei praebant,
 splendidissimis armis induti, et equis plerique vecti. Lazi vero
 ad laetitiam conversi, aegre tandem depositis moerore, seriatim
 ipsum deducebant, tubis omni ex parte clangentibus, et signis in al-
 tum sublatis; eratque pompa splendida admodum atque magnifica,
 et magis quam Lazorum regnum fert fastuosa. Tzathes itaque iam
 regno inauguratus, administrabat deinceps omnia gentemque suam
 regebat, prout sibi visum erat et patrius mos suadebat. Soterichus

της πορείας, ἐφ' ἧπερ καὶ ἕσταλτο. χρυσίον γὰρ ἐκ βασιλείας ἐκόμιζεν, ἐφ' ᾧ τοῖς προσοίκοις βαρβάροις κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν διανέμοι, εἰδισμένον γε τοῦτο ἐκ πλείστου καὶ ἂν ἔτος γιγνόμενον. εἶποντο δὲ αὐτῷ καὶ τῶν παιδῶν οἱ πρεσβύτεροι, Φιλάγριός τε καὶ Ῥωμύλος, ὡς ἂν εὐθὺς ἀφ' ἐστίας μοχθεῖν ἐν δέοντι παιδευθεῖεν, ἐπεὶ καὶ ἐς ἡβης μέτρον ἤδη ἄμφω ἐλληλυθέτην, καὶ ἤστην οἶω διαπονεῖσθαι. ὁ γὰρ δὴ τρίτος αὐτῶν, Εὐστράτιος, ἐν Βυζαντίῳ ἐλέλειπτο, νέος γε ὢν ἔτι κομιδῇ, καὶ ἄλλως τὸ σῶμα οὐ ἰσχυρότερος. ὡς δὲ ἐς τὴν P. 91
 10καλουμένων Μισιμιανῶν χώραν ὁ Σωτήριχος ἀφίκετο, οἱ δὲ κατήκοοι μὲν τοῦ βασιλείως τῶν Κόλχων τυγχάνουσιν ὄντες καθάπου καὶ οἱ Ἀψίλιοι, γλώττη δὲ ὁμοῦς χρῶνται ἀποκριμένη καὶ νόμοις ἑτέροις· εἰσὶ δὲ τούτου δὴ τοῦ Ἀψιλλίων γένους βορειότεροι, καὶ τετραμμένοι ἡρέμα ἐς ἥλιον ἀνιόντα.
 15ἐπειδὴ οὖν ἐς τούσδε παραγέγονεν, ἐννοιά τις αὐτοὺς εἰσῆλθεν, ὡς ἄρα ἐν τι τῶν σφετέρων φρουρίων ἀμφ' αὐτὰ δὴ τὰ Λαζῶν ὄρια ἰδρυμένον, ὃ δὴ Βούχλοον ὀνομάζουσιν, τοῦτο δὲ ὄγε βούλοιο τοῖς Ἀλανοῖς καταπροέσθαι, ὡς ἂν οἱ τῶν ἔθνων πρέσβεις τῶν ἁπωτέρω οἰκούντων, αὐτοῦ ἀγειρόμενοι, 20τὸν μισθὸν ἀποφέροιτο, καὶ μηκέτι ἀνάγκη τις εἴη τῷ τὰ χρήματα παρεχομένῳ τὰς τοῦ Καυκάσου περιουστειν ὑπο-Β
 ρείας, καὶ αὐτὸν ἐπ' ἐκείνους ἵναται.

3. διανέμοι R., διανέμει vulg. 7. ἡσθην Sph. Par. 8. Εὐστράτης R., Intpr. *Estratius*. 10. *Misiani* sunt apud Intpr. et infra in Exc. Bav. 17. Βούχλος R. 21. Pro περιουστειν R. *πέρι*, sed in mg. *περῆν*. 22. καὶ om.R.

autem praefectus statim iter, ad quod missus erat, arripuit. Adferbat enim pecuniam a rege, quam finitimis barbaris bellicae societatis causa distribueret; quod quidem et a multo tempore est usitatum et quotannis fit. Comitabantur vero ipsum ex filiis duo maiores natu, Philagrius et Romulus; ut statim domo egressi moderatis laboribus adsuescerent, siquidem ambo iam ex ephebis excesserant, et labori ferendo pares erant. Tertius enim illorum, Eustratius, Byzantii relictus erat, quod et adhuc admodum esset iuvenis, et corpore insuper nequaquam valido. Posteaquam autem ad Misimianorum ditionem pervenit Soterichus, (qui quidem Colchorum regi parent, ut et Apillii, diversa tamen utuntur lingua aliisque legibus; sunt vero hi Apilliorum gente borealiores et ad orientem solem nonnihil vergentes,) ad hos, inquam, cum venisset, cogitatio quaedam ipsis incidit, quod utique unum quoddam ex ipsorum propugnaculis circa ipsos Lazorum fines situm, Buchloum vocatum, Alanis prodere vellet, ut gentium, quae remotius habitarent, legati ibi congregati stipendia deferrent, neque amplius necessitas ulla esset, ut, qui pecunias adferret, Caucasii montis radices circumiret, ipaeque ad illos iret.

A. C. 555

I. 1. 29

ις. Ταῦτα δὴ οἱ Μισιμιανοὶ εἶτε γνόντες, εἶτε καὶ ὑποτοπήσαντες, στέλλουσιν ἄνδρας δύο τῶν παρὰ σφίσι λογίμων, Χάδον ὄνομα καὶ Θυάνην. οἱ δὲ εὐρόντες αὐτὸν ἀγχοῦ που ἐκείνου δὴ τοῦ ἐρύματος ἐναυλιζόμενον, καὶ πλέον ἐς τὴν δόκησιν ἐπιρῶσθέντες, „ἀλλ’ οὐ δίκαια δράσειν ἡμᾶς” ἔφρασαν „ὡ στρατηγέ, διενοήθης· χρὴ γάρ σε μηδὲ ἄλλῃ τῇ ἐπιέναι τὰ ἡμέτερα παραιρουμένῳ, μήτι γε καὶ αὐτὸν οὕτως ἐθέλειν. εἰ δέ σε ὡς ἀληθῶς μὴ ταῦτα ἀρέσκει, ἄγε ὅπως ἐνθένδε C ὡς τάχιστα μεταβάς, ἐν ἑτέρῳ ἀποδιαιρήσεις χωρίῳ, καὶ σε τὰ ἐπιτήδεια ἥκιστα ἐπιλείψουσιν, ἀλλ’ ἡμεῖς ἅπαντα οἴσομεν. ἐνταῦθα γάρ σοι οὐ μενετεὰ παντάπασιν, οὐδὲ ἀνεξόμεθα σου μέλλοντος ἐς τόδε καὶ σκηπτομένου.” οὕτω δὲ αὐτῶν ἀνθαδιαζομένων, οὐκ ἀνεκτὰ ἤγησάμενος ὁ Σωτήριχος, εἰ τοῖς τῶν Κόλγων κατηκόοις ἐξείη κατὰ Ῥωμαίων θρασύνεσθαι τῶν ὑφ’ οὓς οἱ Κόλγοι τετάχαται, παρακελεύεται τοῖς ὅπαδοῖς παίειν αὐτοὺς αἷς ἐπεφέροντο βακτηρίαις. οἱ δὲ καθίκοντο αὐτῶν ἀφειδῶς, καὶ ἐς τοῦπίσω ἡμιθνήτας ἀπέπεμψαν. τούτου δὲ γεγεννημένου, Σωτήριχος μὲν ᾤετο μηδὲν ἀντίπαλον ἔσεσθαι, ἀλλ’ ὥσπερ ἀμέλει οἰκέτας οἰκείους ἡμαρτηκότας διαχειρισάμενος, καὶ οὐδὲν ὄτιοῦν εὐλαβητέον αὐτῷ, ἔμενεαο ἔε κατὰ χώραν, καὶ εἶτα, νυκτὸς ἐπιγενομένης, ἐκάθευδε σφόδρα ἀδεῶς καὶ ἀφυλάκτως· οὕτω δὲ οἱ τε παῖδες καὶ οἱ δο-

4. ἀυλιζόμενον R. 5. δίκαια δράσαι R. 7. οὕτω R. 9. ἀποδιαιρήσεις R., ἀποδιαιρήσης vulg. 10. λείψουσιν R. 14. ἐξείη R., ἐξήει vulg. 17. Pro καὶ R. οὐδ. 18. ᾤετο μηδὲν ἀντίπαλον R., οὐδὲν ἀντ. ᾤετο vulg.

16. Haec cum Misimiani sive cognovissent sive suspicati essent, duos ex suis insignes viros, Chadum nomine et Thuanem, mittunt, qui cum ipsum reperissent iuxta illud propugnaculum stationem habentem, suspicione validius confirmata: „Iniuria, inquebant, nos afficere cogitas, praefecte. Oportet enim te neque alteri cuiquam permittere, ut nostra nobis adimant, nedum ipsum hoc velle. Si vero hoc tibi propositum non est, fac age ut quam citissime hinc discedens alio in loco commoreris. Neque tibi defutura sunt necessaria, sed nos omnia deferemus. Hic enim nullo modo tibi est manendum, neque feremus te hic moras trahentem et tergiversantem.“ Ipsis vero ita procaciter loquentibus, Soterichus nequaquam tolerandum ratus, si Colchorum subditis ita adversus Romanos, quibus parent, liceret ferocire, stipatoribus suis mandat ut baculis, quos gestabant, eos caederent. Qui atrociter in ipsos invecti, semineces remisierunt. Quibus peractis, Soterichus quidem nihil hostile eventurum ratus, et perinde fere ac si servos suos delinquentes plagis excepisset, nihil inde sibi verendum existimans, eo loci mansit; et deinde oborta nocte valde intrepide absque ullis excubiis ibi dormivit: similiter vero et

ρουφόροι καὶ ὀπίσον ἄλλο αὐτῶ θητικὸν εἶπετο ἢ καὶ δοῦλον, A. C. 555
 ἐκμελέστερον καὶ οὗτοι ἅπαντες ἢ ὡς ἐν πολεμίων κατεσκη- I. L. 29
 νημένοι, ἀνεπαύοντο. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Μισιμιανοὶ, τὴν ὕβριν
 οὐκ ἐνεγκόντες, ἐπιφοιτῶσιν αὐτοῖς καρτερώτατα ἐξωπλισμέ-
 θνοι, καὶ αὐτίκα ἐπὶ τὸ δωμάτιον χωρήσαντες, οὐδ' ἰδὲ στρα-
 τηγὸς ἀνεκέκλιτο, κατακτείνουσι προτέρους τοὺς παρευνασῆ-
 ρας τῶν θεραπόντων. Θορύβου δὲ, ὥσπερ εἰκὸς, καὶ πατάγου
 πολλοῦ κινήθέντος, ξυναίσθησις μὲν τοῦ κακοῦ αὐτῶ τε Σωτη-
 ρίχῳ καὶ τοῖς ἄμφ' αὐτὸν ἅπασιν ἐγίνετο· καὶ τοίνυν ὑπὸ
 10 δέουσιν ἐκ τῶν εὐνῶν ἀνεπάλλοντο, ἔτι δὲ τῶ ὕπνῳ κρηβαροῦν-
 τες καὶ παρειμένοι, ἀμύνεσθαι αὐτοῖς οὐ τι μάλα παρήν. οἱ P. 92
 μὲν γὰρ ταῖς σισύραις τῷ πόδε περιελιττόμενοι, εἴργοντο τῆς
 πορείας, οἱ δὲ καὶ ἤδη ἐπὶ τὰ ξίφη ὀρμήσαντες, καὶ σχεδιά-
 ζειν πειρώμενοι τὰ πολέμια, ἀλύοντες ἦσαν οἰκρότατα ὄλα
 15 ἐν σκότῳ καὶ ἀπορίᾳ, ἔστε τοὺς τοίχους περιῶρῆγνύμενοι, καὶ
 ὄπη ἐτύγγανον κείμενα τὰ ὄπλα ἐπιλελησμένοι· ἔτι οἱ δὲ αὐτῶν
 καὶ τῶ ἤδη ξυνηλιφθῆναι ἀπειρηκότες, οὐδενότι ἐμηχανῶντο, V. 66
 ἔβρωον τε μόνον ἄλλος ἄλλοθι καὶ ὠλοφύροντο, οὐκ ἔχοντες ὅ, τι
 καὶ δρᾶσαιεν. οὕτω δὲ αὐτῶν καταπεπληγμένων, ἐπεισεσόν-
 20 τες οἱ βάρβαροι αὐτὸν τε Σωτήριχον κατακτείνουσι καὶ τοὺς
 παῖδας καὶ πρὸς γε ξύμπαντας τοὺς ἄλλους, πλὴν εἰ μὴ τις B

1. ὀπίσον ἄλλο αὐτῶ R., ὄσον αὐτῶ ἄλλο vulg. 2. ἐν πολε-
 μίων R., ἐν πολεμίᾳ vulg. 9. ἐγίνετο R., ἐγένετο vulg.
 12. σισύραις R., σχύραις vulg., Intpr. *veste oblonga*. 14. ἀλύον-
 τες scripsi pro vulg. ἀλόντες, ἀλόντες R., Intpr. *errabundi diva-*
gabantur, quasi *legerit ἀλώμενοι*. -Num ἦσαν? Universum
 locum emendatione egere perspicio, satis probabilem invenio
 nullam. 15. περιῶρην. R.

fili et satellites, et quotquot eum domestici famuli et servi seque-
 bantur, etiam hi omnes securius, quam in hostili terra convenie-
 bat, dormiebant. Interea vero Misimiani, iniuriam acceptam non fe-
 rentes, validissime armati in eos irruunt, statimque in domunculam,
 in qua cubabat praefectus, irrupentes, proxime accubantes famulos
 obruncant. Tumultu itaque, uti par est, strepituque ingenti exci-
 tato, sensus mali ad Soterichum reliquosque qui ipsi aderant omnes
 pervenit. Quocirca cum prae metu lectis excussi, somno tamen ad-
 huc praegravati et languidi essent, non admodum sese tueri pote-
 rant; alii enim cum pedes pellibus involutos haberent, incensu pro-
 hibebantur; alii vero cum iam ad enses arripiendos proruissent, et
 tumultuarium confictum tentarent, errabundi miserrime ferebantur,
 utpote in tenebris et summa consilii inopia, in parietes impingentes,
 et ubinam arma deposuissent oblitii. Nonnulli vero ipsorum eo quod
 iam oppressi essent desperantes, nihil plane attentabant, clamabant
 tantum alius alibi atque eiulabant, ignari quid agerent. Sic itaque
 percussis ipsis, barbari irruentes et Soterichum ipsum obruncant

A. C. 555 ἔκ τινος τυχὸν ἀλάμενος ὀρσοθύρης ἢ καὶ ἑτέρω ὀποίῳ δὴ
 I. I. 29 τρόπῳ λαθῶν διεσώθη. ταῦτα δὲ δράσαντες οἱ ἀλιτῆριοι, ἐσκέ-
 λυσαν τοὺς κειμένους, τὰ τε ἄλλα ὀπόσα ἐπήγοντο κτήματα,
 καὶ πρὸς γε τὸ βασιλέως ἀφελόμενοι χρυσίον, καθάπερ τινὰς
 πολεμίους ὡς ἀληθῶς, ἀλλ' οὐχὶ φίλους τε καὶ ἡγεμόνας⁵
 ἀπεκτονότες.

15. Ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς τὰ τῆς μαιφονίας ἀπειράστο, καὶ
 τὸ ἀνοιδαινον τέως τῆς γνώμης καὶ δογιζόμενον, τῷ ἀποπλη-
 σθῆναι τὴν ἐπιθυμίαν, ὑποχαλῶν ἐδόκει καὶ περιστέλλεσθαι,
 τότε δὴ μόνον τὸ πραχθὲν ἐφ' αὐτῷ διασκοποῦντες, ἀνελογί-10
 ζοντο, καὶ ξυνέσαν ὀποῖος αὐτοῖς ἀνέρξῃτο κύβος, ὅτι τε
 οὐκ ἐς μακρὰν ἤξουσιν οἱ Ῥωμαῖοι τιμωρησίοντες, καὶ ὅτι
 αὐτοὺς ἐκεῖνοι οὐχ ὑποστήσονται. τοιγάρτοι ἀναφανδὸν ἀπο-
 C στάντες, προσεχώρουν τοῖς Πέρσαις, καὶ ἐπροσβέβουον, ὑπο-
 δέχεσθαι τε σφᾶς αἰτούμενοι, καὶ ὡς δὴ κατηκόις τολοιπὸν 15
 ἐπαρῆγειν. τούτων δὲ ἀπάντων τοῖς τῶν Ῥωμαίων στρατηγοῖς
 ἀπηγγελέμενων, ἐχαλέπαινον μὲν οἷγε καὶ ἐδυσφύρουσαν, τίσα-
 σθαι δὲ παραντίκα τοὺς Μισιμιανούς οὐ μάλα ἡδύνατο, πιε-
 ζόμενοι τῇ περὶ τοῦ μείζονος ἀσχολίᾳ. ἤδη γὰρ ὁ Ναχοραγὰν
 ἐξήκοντά πον χιλιάδας μαχίμων ἀνδρῶν ἐπαγόμενος, ἐπὶ τῇ²⁰
 Νῆσον ἐφοίτα, ἵνα Μαρτίνος τε καὶ Ἰουστίνος ὁ Γερμανοῦ

1. ὀρσοθύρης R., ὀρσοθύρας vulg. 8. τέως om. R. et Intrp.
 10. τότε δὲ R. ἐφ' αὐτῷ R.; ἐφ' ἑαυτῷ vulg. 11. ἀνέρξῃ-
 πτο correxi, ἀνέρξῃται R., ἐνέρξῃτο vulg. 12. τιμωρησίοντες
 R., τιμωρήσοντες vulg. 17. ἀπηγγελέμων sph. Par. 20. Pro ἀν-
 δρῶν R. Περσῶν. 21. Ἰουστίνος R. et Intrp., Ἰουστινιανός vulg.

et filios et reliquos omnes, nisi quis forte per editiorem aliquam
 ianua[m] aut alio aliquo modo clam evasisset. Haec cum scelerati
 perpetrassent, mortuos spoliarunt, reliquaque omnia eorum bona,
 et praeterea etiam regiam pecuniam diripuerunt, cum eos tanquam
 hostes quosdam revera, non autem ut amicos et duces suos, in-
 terfecissent.

17. Posteaquam vero peracta iam atroci hac strage excandescentia
 illa animorum atque ira videbatur deferbuisse sedataque esse, ex-
 plecto nimirum pravo ipsorum desiderio; tum nudum in se factum
 considerantes, secum reputarunt atque intellexerunt, qualis alea ipsis
 esset iacta; quodque non multo post Romani essent venturi idque
 ulturi; neque ipsi illorum vim sustinere possent. Quocirca aperta
 defectione facta, Persas adierunt et oratores miserunt, postulantes
 ut ipsos tuendos susciperent, et tanquam subditis deinceps opitula-
 rentur. Haec vero omnia posteaquam Romanorum praefectis sunt
 renuntiata, indigne quidem ea molestissimeque tulerunt, ulcisci ta-
 men e vestigio non satis poterant, occupatione circa maioris mo-
 menti rem praepediti. Iam enim Nachoragan sexaginta bellatorum
 millia ad Insulam ductabat, quam Martinus et Iustinus Germani

καὶ τὰ ἄμφ' αὐτοὺς στρατεύματα ἐτύγγανον ξυνηλεγμένα· οἱ A. C. 559
 δὲ ἐκ τῶν Οὐννων μισθοφόροι, τῶν δὲ Σαβείρων ὀνομαζομέ- I. I. 29
 νων, (παρῆσαν γὰρ τοῖς Ῥωμαίοις ὀπλιτῶν ἀπόμοιρα οὐ πολ- D
 λῶ ἐλάσσους τῶν διαχιλίων· ἤγοῦντο δὲ αὐτῶν Βαλμάχ τε
 5 καὶ Κούτιλις καὶ Ἰλιγερ, ἄνδρες τῶν παρὰ σφίσιν ὀνομα-
 στοτάτων,) οὗτοι δὲ οὐδ' οἱ Σάβειροι ἀμφὶ τὴν Ἀρχαιοπόλιν
 καὶ τὰ ἐκείνη πεδία, προστεταγμένον αὐτοῖς ὑπὸ Μαρτίνου,
 ἐστρατοπεδεύσαντο, ἐφ' ᾧ τοὺς πολεμίους (ἐνθένδε γὰρ ἤμελ-
 λον διαβήσεσθαι) ὡς ἂν οἰοί τε εἶεν πημαίνοντες, χαλεπωτέ-
 10 ραν αὐτοῖς καὶ σφαλερωτέραν ποιήσουσι τὴν πορείαν. ὁ δὲ
 Ναχοραγὰν, ἐπειδὴ ἐς τοῦτο τετάχθαι τοὺς Σαβείρους ἐπέ-
 πυστο, ἀπολεξάμενος ἐκ τῶν ξυστρατευομένων Διλιμνιτῶν
 ἄνδρας ἐς τρισχιλίους, αὐτίκα ἐπ' αὐτοὺς ἔστειλε, παρακα-
 λευσάμενος (ἦν γὰρ ἀλαζὼν καὶ ὑψηλός) ἄρδην ἅπαντας
 15 διαφθεῖραι, ὡς ἂν μὴ οἱ ἴοντι ἐπὶ τὸν πόλεμον ὀπισθεν ἐκέ- P. 93
 νοι ἐφειδρεύοντες ὑπολειφθεῖεν· οἱ δὲ Διλιμνῖται, μέγιστον
 ἔθνος τῶν ἐντὸς Τίγρητος ποταμοῦ τῇ Περσίδι χώρα προσοι-
 κούντων, μαχιμώτατοί τε εἰσιν ἐν τοῖς μάλιστα, καὶ οὐ λίαν
 τοξόται καὶ ἐκηβόλοι, ὥσπερ ἀμέλει οἱ πλείστοι τῶν Μήδων.
 20 ξυστούς τε γὰρ ἐπιφέρονται καὶ σαρίσσας, καὶ ξίφος ἐκκρεμές
 ἀπὸ τοῦ ὤμου· μαχαιρίδα τε τινα ἐλαχίστην τῷ λαῷ βραχίονι
 ἀναδούμενοι, ἀσπίδας καὶ πέλτας προβέβληνται· φαίης τε ἂν

4. *Bamalch Capilseeque et Lager* Intpr. 10. *σφαλερωτέραν*
 R., *σφαλερωτάτην* vulg. 12. *συστρ.* R. 15. *οἱ ἴοντι correx*, ὁ
 ὄντι R., *οἶόν τι* Lugd. ed. pr., Intpr. *sibi, quum acie discernere-*
tur, ἴοντι sine ὁ Par. 17. *Πίγρητος* R., Intpr. *Pigritum flumen*

filii eorumque copiae insidebant; milites autem mercenarii na-
 tione Hunni, qui Sabiri vocantur, (aderat enim Romanis militum
 gravioris armaturae portio duorum circiter millium; quos ductabant
 Balmach et Coutilsis et Iliger, celebratissimi apud illos viri,) hi
 itaque Sabiri circa Archaeopolim et circumiacentes campos, prout
 Ipsi Martinus mandarant, castra posuerant; ut hostes (videbantur
 enim illac transitori) quoad possent infestarent, et difficiliorem ma-
 gisque periculosum ipsis transitum redderent. Nachoragan vero post-
 quam Sabiros ea loca insediase cognovit, delecta ex auxiliariis Di-
 limnitarum copiis virorum tria millia confestim in eos misit, cum
 mandatis (erat enim arrogans et iactabundus) ut omnes penitus in-
 terficerent, ne sibi ad proelium eunti illi a tergo insidiantes relinque-
 rentur. Dilimnitae autem, maxima natio earum, quae intra Tigri
 fluvium Persiam accolunt, bellicosissimi in primis sunt, neque admo-
 dum sagittarii, aut eminus ferientes, quemadmodum fere plerique
 Medorum; hastas enim gestant et sarissas et ensem ex humero de-
 pendentem; pugionem praeterea sinistro brachio alligantes, scuta et
 peltas praetendunt; dixeris sane eos neque omnino levioris armatu-

Agathias.

A. C. 555 αὐτοὺς οὐτε παντάπασι ψιλοὺς, οὐτε μὲν οὖν ὀπλίτας καὶ ἀγ-
 L. 29 χεμάχους. πόρρωθεν τε γὰρ οὕτω τυχόν ἀκοντίζουσι, καὶ ἐκ
 B χειρὸς αὐτῶν διαμάχονται, ἀγαθοὶ δὲ καὶ συρῆράξαι φάλαγγι πολε-
 μία, καὶ ὠθισμῷ χρώμενοι τὰς πυκνώσεις διαρῆγγύναι, ἕς τε
 τὸ μετατάσσασθαι εὐπετεῖς, καὶ ἄρμουςθῆναι τῇ προσπεσόντι.⁵
 αὐτοὶ δὲ καὶ ἐς τὰ προσάντη γεώλοφα ῥαδίως ἀναθέοντες, προ-
 καταλαμβάνουσι τὰ ὑπερδέξια τῶν χωρίων; τρεπόμενοι τε
 ὠκύτατα διαφεύγουσι, καὶ ἐπιόντες ἑτέροις ἐμμελέστατα ἐς
 τὴν δίωξιν ἔγκεινται, καὶ σχεδὸν τι ἄπασαν ἰδέαν πολέμου
 μετιόντες καὶ ἐξησκημένοι, μέγιστα σίνονται τοὺς ἀντιπάλους.¹⁰
 ὡς δὲ ἐπιπλεῖστον ξυμπολεμεῖν τοῖς Πέρσαις εἰώθασιν, οὐ
 μὴν ἠναγκασμένοι, ὥσπερ κατήκοι. αὐτόνομοί τε γὰρ εἰσι
 καὶ ἐλεύθεροι, καὶ ἄγεσθαι ὑπὸ του πρὸς βίας οὐ πεφυκότες.

C ιή. Τούτων δὴ οὖν τῶν Διλιμνιτῶν ὁ ἀποδασμὸς, νυ-
 V. 67 πρὸς ἐπελθούσης, κατὰ τῶν Σαβείρων ἐχώρον, ἄμεινον εἶναι¹⁵
 δοκοῦν, ἔτι καθεύδουσιν αὐτοῖς ἐπιστῆναι, οὕτω τε ἅπαντας
 εὐκολώτερον κατακτεῖναι καὶ, οἴμαι, οὐκ ἂν διήμαρτον τῆς ἐλ-
 πίδος, εἰ μὴ τις αὐτοὺς ἐσφηλε τύχη. ἴοντες γὰρ δήπου ἐς
 τοῦτο, ἀνὴρ τις αὐτοῖς Κόλχος ἐν σκότῳ καὶ ἐρημίᾳ, ᾧ δὲ πως
 ξυνενεχθὲν, ὑπαντιάζει· καὶ τὸν ἀσμενέστατα ξυλλαβόντες,²⁰
 ἀναγκάζουσι τῆς ἐπὶ τοὺς Σαβείρους ἠγεῖσθαι πορείας. ὁ δὲ
 προθυμώτατα ὑποστάς τὸ ἐπίταγμα, καὶ ἤδη προπορευόμενος,

1. Pro μὲν οὖν R. μόνον. 3. ἀν διαμάχονται R. 8. ἑτέροις
 correxi, ἑτέρας R., ἑτέρως vulg. 9. ἰδέαν πολέμου R., πολ.
 ἰδ. vulg. 11. ὡς δὴ Par. 17. εὐκολώτερον R., Intpr. faci-
 lius, εὐκολώτατα vulg.

rae esse, neque prorsus gravioris, et statarios milites; nam et emi-
 nus, si ita res postulet, tela iaciunt, et cominus manu rem gerunt;
 exercitati etiam ad infesta acie proeliandum, summaque vi densa
 agmina perrumpendum; expediti quoque et faciles in mutanda acie
 forma, et ad quemvis eventum sese accommodandi; facile etiam ar-
 duos colles cursu superantes, editiora loca praeoccupant, celerrime-
 que cum opus est refugiunt, rursusque conversi acerrime insectan-
 tur atque urgent, atque in omni fere belli specie versati exercita-
 tissimique gravissime hostes laedunt; iamdudum enim bello assue-
 runt, iam pridem sub Persis militantes, non tamen coacti tanquam
 subditi. Liberi enim sunt suique iuris, neque ad alicuius arbitrium
 per vim trahi consueverunt.

18. Horum itaque Dilimnitarum portio quaedam, cum iam
 nox esset, in Sabiros ivit; consultius enim ipsis videbatur, si eos
 adhuc dormientes invaderent, atque ita facillime omnes trucidar-
 ent; neque, opinor, frustrati fuissent sua spe, nisi quaedam i-
 pso fortuna fefellisset. Nam ipsis ad hoc euntibus vir quidam Col-
 chus in tenebris et solitudine forte fortuna fit obvisus, quem illi
 statim avidissime apprehensum, ut itineris ad Sabiros ducem se

Ἐπειδὴ νάπης τινὸς λαισίας ἐκύρησεν, ὑφίζανει τε ἡρέμα καὶ Ἀ. C. 555
 ὑποδύεται· οὕτω τε διαδραῖς τοὺς ἐπομένους καὶ προτερήσας, I. I. 29
 ἦκε δρομαίος παρὰ τοὺς Οὐννους· εὐρῶν δὲ ἅπαντας ἀνειμένως D
 οὕτωςι ἀναπαυομένους καὶ ὑπορέγγοντας· „ὦ δειλαιοί” ἔφη
 5 „αὐτίκα μῦλα ἀπολεῖσθε”, τορὸν τι ἐμβοήσας καὶ διαπρῦσιον.
 οὕτω τε αὐτοὺς μόλις ἀνακαλεσάμενος ἐς ἐργήγορσιν, ἀγγέλ-
 λει τοὺς πολεμίους ὅσον οὕτω παρεσομένους. οἱ δὲ ζύν θορύβῳ
 διαναστάντες, καὶ τὰ ὄπλα περιβαλόμενοι, ἐκτὸς τοῦ χαρα-
 κώματος ἀπεχώρουν, καὶ ὑπεκρύπτοντο, διχῆ μεμερισμένοι
 10 κατέλιπον δὲ τὴν τε εἴσοδον ἀφύλακτον, καὶ οὕτω κατὰ χώραν
 ἐστῶτας τοὺς ἐκ τῶν ξύλων τε καὶ ἐφεστριδῶν ἐσκευασμένους
 οἰκίσκους. οἱ δὲ Διλιμνῖται πλείστας μὲν ὄσας ἀτραπούς τῆ
 ἀπειρία τῶν τόπων ἀναμετρήσαντες, πλὴν ἄλλ’ ἔτι ὑπὸ τὸ
 κνέφας ἐς τὸ τῶν Οὐννων στρατόπεδον ἀφιγμένοι, ἐσβάλλουσι P. 94
 15 θάρρα ἐπὶ κακῇ τῷ σφετέρῳ, καὶ εἶσω ἅπαντες γίνονται.
 πάταγος δὲ οὐκ ἦν, οὐδὲ βοή, ὡς ἂν μὴ ἐκεῖνοι ξυναίσθοιτο
 δῆθεν καὶ ἀφνυπισθεῖεν, ἀλλ’ ἡρεμαῖοι τὰ δόρατα ἐς τε τὰς
 εὐνὰς καὶ τὰς καλύβας ἠκόντιζον, ὡς τοὺς καθεύδοντας ἀναι-
 ροῦντες. ἤδη τε ᾤοντο ἅπαν αὐτοῖς ἠγύσθαι τὸ ἔργον, ἀλλὰ
 20 τότε οἱ Σάβειροι ἐκ τῆς ἐνέδρας ἐκατέρωθεν ὀρμηθέντες, ἐσ-
 πίπτουσιν αὐτοῖς ἑξαπινάϊως καὶ ἐπιφέρονται. οἱ δὲ ἀθρόον τῷ
 ἀπροσδοκῆτῳ καταπλαγέντες, καὶ ἐς τὰναντία τῶν ἐλπισθέν-

3. δρομαίως R. 4. ὑπορέγγ. vulg. 16. ὡς ἂν om. R.
 19. ἠγύσθαι τὸ ἔργον R., τὸ ἔργ. ἦν. vulg.

praebeat, cogunt, quod quidem mandatum cum ipse libentissime subiisset, et iam eis praeiret; posteaquam densam quandam silvam fuit nactus, paulatim se ab eis recepit atque subduxit, ac tandem effugiens sequentes atque antevertens, citato cursu ad Sabiros pervenit; quos cum universos supine dormientes stertentesque reperisset, O miseri, inquit, iamiam periistis, alta claraque voce in-clamans. Aegreque ipsis ita expergefacticis, nuntiat hostem e vestigio adfuturum. Hi vero tumultuarie cum surrexissent seque armassent, vallo excesserunt, et bifariam divisi insidias locarunt, aditum in vallum castrorum incustoditum relinquentes, similiterque etiam tu-guria passim ex palis et pellibus confecta. At Dilimnitae quamplu-rimas ambages viarum prae locorum imperitia emensi, nihilominus tamen ante diluculum cum ad castra Hunnorum pervenissent; con-fidenter suo ipsorum malo in ea irrumpunt, simulque omnes intro se recipiunt, atque ita tacite citraque ullum strepitum progressi, ne videlicet illi id persentiscerent atque expergefierent, hastas in eo-rum latibula et tuguriola torquent, tanquam interfectori dormien-tes; et iam putabant rem totam ipsis esse confectam. Sabiri inte-rea utrimque ex insidiis prosilientes, repente in eos irruunt; at illi subito illo atque inexpectato impetu consternati, et spe plane in

A. C. 555των περιηγμένοι, διηπόρουν καὶ ἐταράττοντο· οὔτε γὰρ φεύ-
 I. I. 29γειν αὐτοὺς ἔαῖστα ἐνῆν ἐν ἐλαχίστῳ χωρίῳ ξυνειλημμένοι,
 Β οὔτε μὴν ἐς τὸ ἀκριβὲς τοὺς δυσμενεῖς διαγιγνώσκειν, οἷα ἐν
 νυκτομαχίᾳ καὶ φόβῳ. τοιγάρτοι χύδην ὑπὸ τῶν Σαβείρων
 ἐκτείνοντο, οὐδ' ὅσον ἐς πείραν ἐλθεῖν ἀμυνόμενοι· καὶ ὄκτα-5
 κόσιοι μὲν ἄνδρες ἔνδον ἐν τῷ στρατοπέδῳ διεφθάρησαν, οἱ
 δὲ ἄλλοι μόλις ὑπεκβάντες ἠλώοντο σποράδην, οὐκ ἐπιστάμε-
 νοι ὅποι χωρήσαιεν· ἤδη τε πόρρω πον πεφηνέται δοκοῦντες,
 αὐθις ἐς ταῦτὸν ἀνεκκλυόντο, καὶ περιέπταιον τοῖς πολεμίοις.
 καὶ ταῦτα μὲν τῆς νυκτὸς ἀπάσης ἐγίνετο· ἤδη δὲ τοῦ ὄρ-10
 θρου χαρασσομένου, καὶ ἡμέρας ἐπιφανείσης, αὐτίκα τῶν
 Διλιμνιτῶν οἱ σωζόμενοι ἐπεγίγνωσκον τὰς πορείας, καὶ ἰθὺ
 C τῶν Περσικῶν ἔθειον στρατευμάτων, ἐγκειμένων σφίσι καὶ ὡς
 τῶν Σαβείρων. Βάβας δὲ ὁ στρατηγός, ὃς δὴ τῶν ἐν τῇ Κολ-
 χίδι χώρα ἰδρυμένων ἐκπλείστου Ῥωμαίων ἠγεῖτο, ἀλλ' οὐ-15
 τός γε ὁ Βάβας· (ἐτύγχανε γὰρ ἐν τῷ τότε κατὰ τὴν Ἀρχαι-
 ὀπολιὸν διανυκτερεύσας,) τῷ μὲν θορύβῳ καὶ τῇ βοῇ πάντοθεν
 περιεβομβεῖτο. ἕως δὲ σκότος ἦν καὶ ἀδηλία τῶν ποιουμένων,
 ὁ δὲ ἀφασία εἶχετο πολλῇ, καὶ ἔνδον ἤρῃμει· ὡς δὲ, τοῦ ἡλίου
 ἐπανύσαντος τὰς ἀκρωρείας, κατεῖδε τὸ ἀτρεκέδες τῶν τελου-20
 μένων, καὶ τοὺς Διλιμνίτας ὑπὸ τῶν Σαβείρων ἐλαυνομένους,
 τότε δὲ καὶ αὐτὸς ἐκδραμῶν τοῦ ἄστεος ἅμα τῷ ξυμπαρόντι
 D Ὀμίλῳ, οὐκ ἐλάχιστόν τι αὐτῶν διεχρήσατο μέρος, ὡς μόλις

8. ὅπη R. 14. δ στρατηγῶν R. δὴ om. R. 15. ἀλλὰ R.

contrarium versa, in summa consilii inopia et perturbatione rerum versabantur. Neque enim facile ipsis erat fugam capessere, in arctum coactis, neque satis hostes internosse poterant, utpote cum nocte et metu conflictantes. Passim itaque a Sabiris trucidabantur, ne tentata quidem sui defensione; atque octingenti quidem viri intra castra perierant, reliqui difficulter elapsi sparsim errabant, nescii plane quo se conferrent; cumque iam procul aufugisse viderentur, circumacti rursus et eodem relapsi, in hostes incidebant. Hoc pacto tota illa nox est transacta. Mane vero cum iam illuxisset, confestim qui supererant Dilimnitae recognitis viis recta ad Persarum castra cucurrerunt, persequentibus ipsos nihilominus tergaque prementibus Sabiris. Babas interea praefectus, qui iam inde a multo tempore Romanorum, qui Colchicam regionem insident, dux fuerat, cum per id temporis Archaeopoli pernoclasset, et tumultus ac clamor ipsum omni ex parte circumsonuisset; quamdiu tenebrae erant, et quid ageretur incertus esset, quietus tacitusque ibi subsistens, intus se continebat. Simulatque vero sol montium iugis affulsit, vere quid ageretur prospexit, Dilimnitas nimirum a Sabiris fugari. Tum itaque etiam ipse urbe effusus cum agmine, quod ad manum erat,

ἐκ τοσούτων οὐπω χιλίους τοὺς ζύμπαντας παρὰ τὸν Ναχο- A. C. 555
 ραγῶν ἀφικέσθαι. I. I. 29

19. Ὁ δὲ, ἐπειδὴ τῆσδε διήμαρτεν τῆς πείρας, αὐτίκα D
 ᾤχετο ἐπὶ τὴν Νῆσον, καὶ ἀγχοῦ που τῶν Ῥωμαίων στρα-
 5 τοπεδευσάμενος, προῦκαλεῖτο ἐς λόγους ἀφικέσθαι οἱ τὸν
 Μαρτῖνον. καὶ παραγενομένῳ, „σὺ δὲ” ἔφη „ὦ στρατηγέ, ἐς
 τοσοῦτον ἀγχινοῦστατός γε ὢν καὶ φρενήρης, καὶ τῶν παρὰ
 Ῥωμαίοις δυνατωτάτων, εἶτα οὐκ ἐθελήσεις ἀποπαῦσαι πό-
 νου τε καὶ δυσμενείας ἄμφω τῷ βασιλέε, ἀλλὰ μεθήκας αὐτοὺς
 10 οὔτω δὴ ἐπιπλεῖστον τὴν ἀλλήλων ἐπιλυμαινομένους. εἰ δὴ V. 68
 οὖν νῦν γοῦν ἐστὶ σοι βουλομένῳ διαλλαγᾶς ποιήσασθαι καὶ
 ξυνθήκας, ἄγε ὅπως αὐτὸς μὲν ἐς Τραπεζοῦντα τὴν πόλιν
 τὴν Ποντικὴν ἅμα τῷ στρατῷ μεταβῆσῃ, ἐνθάδε δὲ ἡμεῖς
 μενοῦμεν οἱ Πέρσαι οὔτω τε τὰ τῆς ἐκχειρίας σχολαίτερον
 15 διαλεξόμεθα, πιστοῖς χρώμενοι ἀγγελιαφόροις. εἰ γὰρ μὴ ἐκῶν P. 95
 εἶναι ἀπάξεις ἐνθένδε τὸ στράτευμα, ἴσθι, ὦ γενναῖε, ὡς
 πρὸς ἀνάγκης ἀπελαθήσῃ. βεβαιότατα γὰρ ἐγὼ τὴν νίκην ἔχω,
 καὶ περιβέβλημαι οὐ χαλεπώτερον ἢ τόδε τὸ κτῆμα.” καὶ ἅμα
 λέγων, τὸν δακτύλιον ἐπεδείκνυεν ὃν ἐπεφέρετο. πρὸς ταῦτα
 20 δὲ ὑπολαβὼν „ἀλλ’ ἔμοιγε” ὁ Μαρτῖνος „ἐνθάδε μὲν ἡ εἰρήνη
 δοκεῖ καὶ τιμιώτατον, καὶ συλλήψομαί σοι προσαγομένῳ τε
 αὐτὴν καὶ καθιστῶντι ἄμεινον δὲ, οἶμαι, ταῦτα δρᾶσοιμεν

1. περὶ R. 3. διήμαρτεν τῆς πείρας R., τῆς πείρ. δ. vulg. 7.
 τε ὢν R. 10. ἐπιλυμαινομένους R. 14. τὰ om. R. 16. ἐν-
 θάδε R. 17. ἔχων περιβ., R. 19. ἐπεδείκνυεν R., ἐπεδείκνυτο vulg.

non exiguam in iis stragem edidit, adeo ut vix in uniuersum mille
 ad Nachoragam sint reversi.

19. Qui cum conatus hic non ex sententia successisset, con-
 festim ad Insulam se recepit; castrisque iuxta Romanos locatis, Mar-
 tinum ad se, in colloquium ut veniret, exciuit; qui cum adve-
 nisset, Tu, inquit, praefecte, cum ita sis industrius ac prudens,
 unusque sis ex iis, qui praecipuae sunt inter Romanos potentiae, an
 non vis utrumque nostrum regem labore simul atque hostilitate mu-
 tua liberare? Patierisne ipsos quam diutissime mutuis sese damnia
 afficere? Quin potius si tibi placuerit pacta et foedera inire, age
 Trapezuntem Ponticam urbem cum exercitu te transfer; nos vero
 Persae hic manebimus; ita fiet, ut de induciis aut pace stabilienda
 per otium agamus, fidei utentes internuntiis; nisi vero volens ac
 libens exercitum hinc abduxeris, scito, o bone, quod per vim pro-
 fligaberis. Certissimam enim habeo victoriam, eamque nihilo dif-
 ficilius mihi comparavi quam hanc possessionem; simulque haec di-
 cens, anulum, quem gestabat, ostendebat. Ad haec subiiciens Marti-
 nus, Et mihi, inquit, pax in votis summoque in pretio est, teque
 eam proponentem et constituentem iuvabo; melius vero haec nos
 perfecturos putarim, si tu quam citissime in Iberiam te transtuleris.

A. C. 555 ἄν, εἶγς σὺ μὲν ὡς τάχιστα ἐς Ἰβηρίαν μεταχωρήσεις, ἐγὼ
 I L 29 δὲ ἐλευσόμεαι ἐς Μουχείρισιν. οὕτω τε τὰ ἐν ποσὶ διασκευό-
 μεθα. τῆς δὲ νίκης πέρι σοὶ μὲν ἐξέστω μεγαλαυχεῖν τῷ
 λόγῳ καὶ αὐθαδιάζεσθαι, καὶ τῶν ἀγοραίων αὐτὴν καὶ αὐ-
 Β θαιρέτων ἠγεῖσθαι κτημάτων ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο φημι τῇ τοῦ
 κρείττονος ταλαντεύεσθαι γνώμῃ, καὶ οὐ παρὰ τοὺς μέγα
 βρενθυομένους ἰέναι, ἀλλ' ἐφ' οὓς ἄν ὁ πάντων προαγωγὸς
 ἐπινεύσῃ." οὕτω δὲ τοῦ Μαρτίνου ἀνδριεότατά τε καὶ μάλα
 ὁσίως ἀποκριναμένον, καὶ τῇ τοῦ βαρβάρου νεμεσήσαντος
 ἀλαζονείᾳ, οὐδὲν δὲ ὄτιοῦν προελθὸν εἰρηναῖον, διεκρίθησαν ἰο
 ἀπ' ἀλλήλων. καὶ ὁ μὲν ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπανῆκε, Μαρτί-
 νος δὲ ἐς τὴν Νῆσον. τῷ δὲ Ναχοραγὰν μενετέα μὲν αὐτοῦ
 ἤμισα ἐδόκει, ἐς δὲ τὸν Φάσιν τὴν πόλιν ἰέναι διανοεῖτο,
 ἐκεῖστέ τε μᾶλλον ἐκκαλέσασθαι τοὺς Ῥωμαίους. ἐπιμαχώτατον
 γὰρ τὸ ἐκείνῃ ἔρμα εἶναι ἐπέπυστο, ἅτε δὴ ξύλοις ἄπαντι
 C ἔσκευασμένον, καὶ τὰ ἐχόμενα πεδίᾳ εὐδμάλᾳ τε καὶ ἀγαθᾷ
 ἐνστρατοπεδεύσασθαι. ἤδη δὲ ἡ πόλις ὁ Φάσις, ἄπασιν, οἶμαι,
 διαδηλότατον, ὡς ἐκ τοῦ ποταμοῦ εἴληφε τὴν ἐπωνυμίαν, πλη-
 σιαίτατα ὑπορρέοντος, καὶ ἀμφ' αὐτὴν ἐς τὸν Εὐξείνιον πόν-
 τον ἀπερευγομένου. πρὸς γὰρ τῇ αἰγιαλῷ καὶ ταῖς ἐκβολαῖς 20
 τὸ πόλισμα ἴδρυται ἀφέσθηκε δὲ τῆς Νήσον ἐξ μάλιστα παρα-
 σάγγαις ἐπὶ δυόμενον ἤλιον.

8. ἐπινεύσῃ R., ἐπινεύσοι vulg. 9. καὶ ἀντὶ τῆ om. R. 13.
 τὸν Φάσιν R., τὴν Φ. vulg. 16. εὐδμάλα R., Intpr. *exaequatos*
et patientiores, εὐέμβολα vulg. *Secutus sum, constantiae causa,*
auctoritatem codicis, in prioribus certe libris Lugdunensi longe
praestantioris. 21. stadiis centum Intpr. (πέντε παρ.)

ego vero Muchirisim me recepero, atque ita de rebus nostris dispi-
 cimus. De victoria vero liceat tibi iactabunde arroganterque lo-
 qui, eamque inter venales et nostro arbitrio subiectas ac parabiles
 res collocare. Ego vero victorias Dei unius voluntate librari censeo
 eamque non ad fastuosos valdeque elatos vergere, sed ad eos, qui-
 bus ille omnium productor atque moderator annuerit. Haec cum
 Martinus perstrenue honestissimeque respondisset, barbari arrogan-
 tia offensus, pace infecta, a mutuo colloquio discesserunt; atque hic
 quidem ad castra, Martinus vero in Insulam se recepit. Nachoragan
 autem nequaquam ibi commorandum censens, ad Phasidem urbem
 se conferre statuit, eoque potius Romanos evocare. Facillimum enim
 expugnatu illic esse propugnaculum audierat, quippe quod totum e
 lignis exstructum esset, et circumiectos campos patentes et castris
 metandis accommodatos haberet. Atqui urbem Phasidem a flu-
 vio ei cognomine ita vocatam esse, omnibus, arbitror, est notissi-
 mum; qui quidem fluvius Phasis non procul ab ea fluit, et circa i-
 ppsam in Euxinum pontum fertur. Ad littus enim et ostia urbs sita
 est; distat autem ab Insula sex summum parasangis occasum versus.

κ. *Εὐθύς δὴ οὖν ὁ Ναχοραγὰν πόρρω τῶν νυκτῶν τὰς Α. C. 555 ἀκάτους ὀπίσας ἐφ' ἀμαξῶν ἐπήγετο, ἐς τὸν ποταμὸν ἐμβαλὼν* I. I. 29 *καὶ συζεύξας, λανθάνει τοὺς Ῥωμαίους γέφυρὰν τέ τινα ἐξ Ἰ αὐτομάτου πηξάμενος, καὶ ἅπαν τὸ πλῆθος ἐς τὸ ἀντιπέραν 5 διαβιβάσας· ἐβούλετο γὰρ ἐς τὰ πρὸς νότον ἄνεμον ἀφικέσθαι τοῦ ἄστεος, ὅθεν δὴ αὐτῷ οὐδαμῶς ἡμελλε τὰ ρεῖθρα τοῦ ποταμοῦ κώλυμα ἔσεσθαι τῷ περιβόλῳ πελαῖζοντι ὑπὸ γὰρ τὸ ἀρκυῶνον καταρῥεῖ καὶ παρατείνεται μέρος. καὶ ὁ μὲν ἀμφὶ τὸ περίορθρον ἄρας ἐκ τῆς ὄχθης, εἶχετο τῆς πορείας, καὶ 10 τὴν Νήσον ὡς ἀπωτάτω παραμεινόμενος, ἀνὰ τὰ πρόσω ἐχώρει· μόλις δὲ περὶ πλήθουσαν ἀγορὰν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν διάβασιν ἐγνωκότες, διαταράχθησάν τε καὶ περὶ πλείστου ἐποιούντο προτερῆσαι ἀνὰ τὸ ἄστυ τοὺς πολεμίους. τοιγάρτοι τὰς τε τριήρεις καὶ ὅσοι τριακόντοροι παρώρομον πληρώσαντες, δξύτατα P. 96 15 τοῦ ποταμοῦ τῷ ῥῶ κατεφέροντο. ἀλλὰ φθάσας ὁ Ναχοραγὰν ἀμφὶ τὸ μεσαίκατον τῆς τε Νήσου καὶ τοῦ ἄστεος ἐτύγχανεν ἤδη, ξύλοις τε καὶ λέμβοις τὸ εὖρος ἅπαν τῆς δίνης διαφραξάμενος, τό τε τῶν ἐλεφάντων στίφος ὀπισθεν ἐπιστήσας, ἐς ὅσον οἶόν τε ἦν αὐτοῖς τῆς βύσεως ἐφικνεῖσθαι. ὁ δὲ τῶν Ῥω- 20 μαίων στόλος ταῦτα πόρρωθεν ἰδόντες αὐτίκα πρύμναν ἐκρούοντο, πολλῇ τε χρώμενοι ἐς τοῦ μπαλιν τῇ εἰρσεῖα, χαλεπώτατα πρὸς τὸ ἀντίπρωρόν τε καὶ ῥοῶδες τῆς φορᾶς ἀντανα-*

5. ἐκείσθαι R. 12. γε καὶ R. 15. Ante τοῦ ποτ. add. R. ὑπὸ. 19. ἐφικνεῖσθαι R., ἀφικνεῖσθαι vulg. 20. πρύμνης R. 21. χρώμενος R. 22. ἀντίπρωρόν R., ἀντίπορόν vulg.

20. Confestim itaque Nachoragan intempesta nocte scaphis, quotquot secum plaustris advexerat, in flumen immissis atque inter se iunctis, insciis Romanis pontem stravit, et exercitum universum in oppositam ripam transmisit. Cupiebat enim in eam oppidi partem, quae Austrum spectat, pervenire; e qua parte Phasidis fluenta nequaquam sibi impedimento fore videbantur muro appropinquanti; nam is in borealem delabitur et protenditur partem. Nachoragan itaque sub primum diluculum movens e ripa iter suum continuavit. Insulaque quam remotissime praeterita ad ulteriora processit. Romani vero cum vix tandem hora diei sexta pleno iam foro cognovissent Persas flumen traicisse, vehementer perturbati erant, summaque vi adnitebantur hostes circa oppidum praevenire. Quocirca triremibus omnibus et actuariis triginta remorum navibus, quotquot in portu stationem habebant, milite completis, celerime secundo flumine ferebantur. At Nachoragan eos anteverterat, iamque ad medium inter Insulam et urbem locum pervenerat, totamque fluminis latitudinem lignis lembisque inter se iunctis interseperat; elephantorum caterva retro opposita, quantum et quousque illi progredi potuerant. Romanorum vero classis eminus id conspi-

- A. C. 555 γόμενοι, ἀπεχώρησαν. δύο δὲ ὄμως ναῦς κενὰς τῶν ἐμπλεόν-
 I. I. 29 τῶν εἶλον οἱ Πέρσαι. οἱ γὰρ δὴ ἄνδρες ξυλλαμβάνεσθαι μέλ-
 Β λοντές, τοῖς ὕδασι παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς εὐτολμότατα κα-
 τεθάμβησαν, ἀντὶ τοῦ μείζονος, οἶμαι, καὶ προὔπτου κινδύνου
 τὸ ἔλαττον δεινὸν δῆπον ἐλόμενοι, καὶ μετέσχον μᾶλλον τῶν 5
 ἐκ τῆς τύχης ἀδῆλων. τοιγάρτοι ἀφήλαντό τε κουφότατα καὶ
 ὑποβρύχιοι ἐπιπλεῖστον διανηξάμενοι, μόλις ὡς τοὺς οἰκειούς
 V. 69 ἀπεκομίσθησαν. τότε δὴ οὖν οἱ Ῥωμαῖοι Βούζην μὲν τὸν στρα-
 τηγὸν ἀνὰ τὴν Νῆσον κατέλιπον, ἅμα τῷ οἰκειῷ στρατεύματι
 ἐπιμελησόμενόν τε τῶν τῆδε ἀπάντων, καὶ ἀλεξήσοντα ἐς ὃ, τι 10
 δεῖσοι· οἱ δὲ ἄλλοι ἅπαντες κατὰ τὸ ἐγκάρσιον τὸν ποταμὸν
 περαιωθέντες, καὶ διὰ τῆς χέρσου ἐτέραν τιὰ δδὸν πορευό-
 μενοι, ὡς μὴ κατ' αὐτὰ τοῖς πολεμίοις χωρῆσαι, παραγίνον-
 ται ἐς ἐκεῖνο δὴ τὸ τοῦ Φάσιδος ἐπάνυμον ἄστν, καὶ εἴσω
 τῶν πυλῶν παρελθόντες, διεδάσαντο στοιχηδὸν οἱ στρατηγοὶ 15
 τὴν φρουρὰν τοῦ περιβόλου. οὐ γὰρ ᾤοντο ἀξιόμαχοι ἔσεσθαι,
 εἰ γε σιστάδην παρατάξασθαι πειραθεῖεν. πρῶτος μὲν οὖν Ἰου-
 σιτῆνος ὁ Γερμανοῦ καὶ ὁ ἀμφ' αὐτὸν ὄμιλος ἐν τῷ ἀκρο-
 τάτῳ μέρει τῷ πρὸς Θάλατταν νέοντι ἐτετάχατο· βραχὺ δέ
 τι ἀκατέρω Μαρτίνος εἰστήκει ὁ στρατηγὸς καὶ αἱ Μαρτί- 20
 νου δυνάμεις· ἀμφὶ δὲ τὸ μεσαίτατον Ἀγγίλας μὲν ἔχων
 Μαυρουσίους πελταστὰς καὶ λογχοφόρους, Θεόδωρος δὲ Τζάν-
 3. εὐτολμώτατα R. 6. ἀφήλαντο R. 8. οὖν om. R. 11.
 πάντες R. 17. παρατάξασθαι R., παρατάξασθαι vulg. 19. θά-
 λασσαν R. 22. Μαυρουσίως Sph. Par. Τζάνους vulg., Τζα-
 νούς R.

cata, puppim reflexit, validoque retrorsum remigio utens et magna vi ac difficultate contra adversum rapidi fluminis impetum nitens, sese recepit; duas nihilominus naves vectoribus vacuas Persae ceperunt; viri enim, cum etiam sese captum iri viderent, undis se ipsos audacter commiserunt, pro maiore, uti arbitror, et praesenti periculo minus eligentes, et fortunae incertitudinem periclitari malentes. Quocirca et levissime in undas desiliebant, et in immo maxima ex parte gurgite natantes aegre ad suos evaserunt. Tum itaque Romani Buzem quidem apud Insulam reliquerunt, cum suis copiis res illic omnes curaturum et si opus esset opitulaturum; reliqui vero omnes transversim traiecto flumine, aliaque per continentem incedentes via, ne in eadem, quae hostes insidebant, loca venirent, in urbem Phasidi fluvio cognominem perveniunt; portisque recepti praefecti praesidia per muros suo quaeque ordine disponunt; neque enim putabant sese viribus pares fore, si stataria pugna proeliandum esset. Primus igitur Iustinus Germani filius cum suo agmine in editissima urbis parte ad mare vergente locatur: exiguo vero abhinc spatio praefectus stabat et Martini copiae. Sub ipsum autem medium Angilas, Maurus penes se habens peltatos et hastigeros, Theodorus vero Tzannos

νοὺς ὀπλίτας, καὶ Φιλομάθιος Ἰσαύρους σφενδονήτας καὶ ἄκον- A. C. 555
τοβόλους. ὀλίγω δὲ τούτων ἀποκεκριμένοι ἐφρούρουσαν Λαγγο- I. I. 29
βάρδων ἀπόμειρα καὶ Ἐρούλων, Γίβρος δὲ ἤγειτο ἀμφοτέρων. D
τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν τοῦ τείχους, καὶ πρὸς ἀπηναιώτην ἄνεμον
ἑξαπολλήγον, τοὺς ἐώοις τάγμασιν ἐπεφρόντιστο, ὑπὸ Βαλεριανῶ
στρατηγῶ ταττομένοις. οὕτω μὲν ὑπὲρ τοῦ ἐσώματος ἢ τῶν
Ῥωμαίων στρατιᾶ ἐν κόσμῳ παρίστατο.

κα'. Ἦν δὲ αὐτοῖς καὶ χαράκωμα ἔμπροσθεν καρτε-
ρώτατα ἐξεργασμένον, ὡς ἀντέχειν εὐθὺς πρὸς τὰς ἐπι-
10δορμὰς, καὶ ὃν ἐν προβόλου μοίρᾳ ἐγκέσθαι τῇ τείχει. ἔδε-
δίδεσαν γὰρ εἰκότως ἐπ' αὐτῷ, ἅτε δὴ ξύλοις τε πεποιημένῳ,
καὶ ἄλλως ὑπὸ χρόνου πολλαχοῦ διεθρῦνηκότι. τῇ τοι ἄρα
αὐτοῖς καὶ τάφρος μᾶλα εὐρεῖα πέριξ ὠρώφηντο, ὕδατός τε
ἤδη μεστή καὶ ὑπερχειλῆς ἐγεγόνει, ὡς καὶ τοὺς σκόλοπας,
15οὶ δὴ ἐτύγχανον ξυνηχέστατα ἐμπεπηγότες, διαλανθάνειν καὶ P. 97
ἀποκεκρούφθαι. τῆς γὰρ λίμνης, ἣν δὴ σμικρὰν θάλατταν ὀνο-
μάζουσι, τὴν ἐς τὸν Ἐὐξείνον Πόντον ἐκροῆν φερομένην ἐνταῦ-
θα μετοχετεύσαντες, ῥαδίως ἅπαντα ἔπλησαν. νῆες δὲ φορτίδες
μεγάλαι πρὸς τῇ κυματογῇ τῆς θαλάττης καὶ ταῖς ἐκβολαῖς
20τοῦ Φάσιδος πλησιαίτατα τοῦ ἄστεος ἐφορμοῦσαι, μετεώρους
εἶχον τὰς ἀνάτους, καὶ ἀμφ' αὐτὰ δῆπου τὰ καρχήσια τῶν

2. Λογγοβ. Par. 6. τεταγμένοις R. 7. παρίστατο R.,
παρετέτατο (sic) vulg. 10. ὃν aut delendum est, aut in οἶον νο-
tandum. 11. τε om. R. 16. μικρὰν et 17. εἰς R. 19. τῇ
κυματογῇ Suid. s. h. v., τῇ κυματογῇ Lugd. et ed. pr., τῇ κυ-
ματώδει γῆ R. θαλάσσης R.

gravioris armaturae, et Philomathius Isauros funditores et iaculatores habens; neque procul ab his stationem habebat Langobardorum et Herulorum manus, ductante utrosque Gibro; reliqua muri pars in subsolanum desinens orientalibus agminibus sub Valeriano praefecto constitutis curae erat. Hunc itaque in modum Romanus exercitus in muri praesidio erat dispositus.

21. Vallum etiam munitissimum exterius ipsis exstructum erat, e quo primos hostium insultus sustinere possent, quique muro vice propugnaculi esset, cui non immerito utpote ex lignis constructo metuebant, et alioquin non una in parte prae vetustate vitium fecerat; ideoque etiam amplissimam in orbem fossam duxerant, quae ita aquis erat referta, ut ea ipsa labris effusa acuminatos etiam palos, qui dense suffixi erant, obtegeret, ita ut cerni non possent. Lacum enim, quem parvum mare appellant, et in Pontum Euxinum fertur, eo derivarant, facileque omnia replerant; et naves etiam onerariae grandiores quam proxime ad urbem admotae sublimes habebant corbes, ad ipsa malorum carthesia subvectos, firmisimisque vinculis dependentes, ut et turribus magnitudine altitudineque lou-

A. C. 555 ἰστών ἀνιμηθείσας καὶ βεβαιότατα αἰωρουμένας, ὡς πολλῶν
 1. l. 29 ἀνέγειν τὰ μεγέθη τῶν πύργων καὶ ὑπερφέρεσθαι. ἄνω δὲ στρα-
 τιῶται εἰστήκεσαν, καὶ τῶν ναυτῶν ὁπόσοι εὐθαρσεῖς τε καὶ
 πολεμικώτεροι, τόξα τε φέροντες καὶ σφενδόνας, μηχανάς τε
 ἐκρηβόλους ἐνθήμενοι, πρὸς τὸ ἐνεργὸν ἤδη ἐσκενασμένας. 5
 Β ἀλλὰ γὰρ καὶ ἕτεροι νῆες διὰ τοῦ ποταμοῦ ἀνηγμέναι, ἐπὶ
 θάλασσαν μέρος παρήσαν, ἧ δὲ Βαλεριανὸς ἐφειστήκει, ὁμοιό-
 τατα ταῖς ἄλλαις ἐξηρτυμέναι, ὡς ἂν ἐκατέρωθεν οἱ πολέ-
 μοι ἐξ ὑπερδεξίων βαλλόμενοι ἀποκρούοιτο, πελασειόντες τῇ
 πολιορκίᾳ. ὥστε δὲ ταύτας δὴ τὰς ἐν τῷ ποταμῷ ναῦς ἤκισται
 ὑπὸ του πημιάνεσθαι, Δαβραγέζας, Ἄντης ἀνήρ, ταξίαρ-
 χος, καὶ Οὐννός τις λοχαγός, Ἐλμύγειρος ὄνομα, οὗτοι δὲ,
 προστεταγμένον αὐτοῖς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, ἐπακτιδίνας τινὰς
 ἀμφιπερὺμνους δέκα πληρώσαντες ἐκ τῆς αἰεὶ σφίριον ἐπομένης
 δυνάμεως, καὶ ὡς ἀνωτέρω προελθόντες, ἐφρούρουσαν ξὺν ἀ-15
 γουρνία, καὶ περιεσκόπουν τὰς διαβάσεις ἐπιπλέοντες, νῦν
 μὲν ἐν μέσῳ τῷ θείθρῳ, νῦν δὲ ἐφ' ἐκατέρως τῆς ὀχθῆς. καὶ
 C τοῖνυν ἐνταῦθα ξυνηνέχθη τερπνόν τι λίαν καὶ ἐπίχαρι ὡς ἐν
 πολέμῳ καὶ παρατάξει. ἔτι γὰρ τούτων ἀνωτέρω αἱ Ῥωμαϊκαὶ
 δύο τριακόντοροι, αἵ δὲ ἔμπροσθεν ἔφην κενὰς ἀνδρῶν ὑπό 20

2. ὑποφέρ. R. 4. τε post τόξα om. R. 7. Pro ἧ δὲ R. ha-
 bet lacunam, super quam recentior manus adscriptit: αἰς. 9.
 χρούοινο R. 11. Δαβραγέζας Ἄντης ἀνήρ. Egregiam hanc
 emendationem a Leunclavio, ni fallor, profectam praebet mg. R.,
 ubi in ordine scribitur Δαβραγέζας ἂν τις. Vulg. Δαβραγέζαν-
 τῆς, Inpr. Darragetas vir quidam. Antae Sclavorum natio sunt,
 ex quorum nomine Anticum se dixit Iustinianus. 12. Ἐλμ.
 R. 20. δύο om. R.

ge essent superiores; desuper stabant milites, et nautae quotquot
 audaciores erant et bellicosiores, arcus gestantes et fundas, aliasque
 machinas imponentes, ad idoneum usum praeparatas; sed et aliae
 naves per fluvium adductae ex utraque parte aderant, quibus prae-
 erat Valerianus, simili modo atque aliae instructae, ut hostes
 utrimque ex editoribus locis icti propulsarentur, si propiore ob-
 sitione urbem premere vellent. Ne vero naves hae in fluvio dis-
 positae facile a quoquam laedi possent, Dabragezas tribunus, natione
 Antae, et quidam ordinum ductor, Elmingirus nomine, prout eis per
 praefectos mandatum erat, decem actuarias naves bipuppes et copias,
 quibus praeerant, instruxerunt, quibus altius provecti magna cum
 vigilantia fluvium tuebantur, transitusque omni ex parte circum-
 spectantes observabant, modo medio fluminis alveo, modo huic
 modo alteri ripae adnavigantes. Interea incundum quid et gratio-
 sum ut in bello et proelio ibi accidit. Ulterius enim adhuc quam
 hae naves erant dispositae, duae illae naves onerariae XXX. remo-
 num, quas supra dixi milite vacuas a Persis captas fuisse; hae,

τῶν Περσῶν ἀφηρησθαι· αὐταὶ δὲ οὖν αἱ τριακόντοροι, ὅπλι- A. C. 555
 τας ἔχουσαι Μήδους, ἐν τῷ ποταμῷ ἐναυλοχοῦντο καλωδίους I. I. 29
 τῆς γῆς ἐξημμένοι. νυκτὸς δὲ ἐπιλαβομένης, οἱ μὲν ἄνδρες ἐν
 αὐταῖς ἐκάθευδον ἅπαντες· τοῦ δὲ ῥοῦ πολλοῦ φερομένου, καὶ
 5 τὰ πείσματα διατείνοντος τῇ ὑπαγωγῇ τῶν ὀλκᾶδων, ἀποβ-
 ῥήγγνται τῇ μιᾷ ὁ δεσμὸς ἐξαπιναίως· ἄφετον δὲ αὐτὴν ἢ δίνῃ V. 70
 λαβοῦσα καὶ ἐλευθέραν, καὶ οὔτε εἰρεσίας ἀντιπραττούσης,
 οὔτε πηδαλίον ἐτέρωθι· που ἰθύνοντος, κατάγει πως αὐτὴν ὄξυ- D
 τата ἐς τὸ πρόσω, καὶ παραδίδωσι τοῖς ἀμφὶ Δαβραγέζαν
 10 Ῥωμαίοις. οἱ δὲ ἐσιδόντες, ἄσμενοι εἶλον τὸ θῆραμα, καὶ
 ἐπετέρωπον τῇ ξυντυχίᾳ, ὅτι γε αὐτοῖς ἦδε ἢ ναῦς κενὴ πρό-
 τερον ἀπελθοῦσα, τότε δὲ ἀνδρῶν ἀνάπλευσος ἐπαυῆκεν.

κβ. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Ναχοραγὰν ἀπάση τῇ δυνάμει ἄρας
 ἐκ τοῦ στρατοπέδου, τῷ ἄστει ἐπέλαζεν, ἀκροβολίσασθαι τε
 15 βουλόμενος, καὶ ἀπόπειραν ποιήσασθαι τῶν Ῥωμαίων, εἰ
 ἐπεξίαισι ταύτῃ τε σαφέστατα διαγνῶναι, ὅπως αὐτῷ εἰς
 ἑτέραν τὰ ἐς τὸν πόλεμον παρασκευαστέα. τότε δὲ οὖν οἱ Πέρ-
 σαι, ἐπειδὴ ἐς τόξον βολὴν ἀφίκοντο, αὐτίκα οἶγε, τοῦτο δὲ
 αὐτοῖς τὸ εἰδιωμένον, θαμὰ ἐπετοξάζοντο πολλοὶ τε τῶν Ῥω-
 20 μαίων τραθέντες, οἱ μὲν ἔτι ἀμυνόμενοι ἀντεῖχον, ἔνιοι δὲ P. 98
 καὶ ἀπόμαχοι ἐγίνοντο. Ἄγγιλας δὲ καὶ Φιλομάθιος καὶ
 τῶν ἀμφ' αὐτοῦς ταγματῶν ἄνδρες ἐς διακοσίους, καὶ ταῦτα
 προειρημένον ἀπάση τῇ στρατιᾷ ὑπὸ Μαρτίνου μένειν ἕκαστον
 3. Pro τῆς γῆς R. τισιν. 8. πω R. pro που. 9. Δαβραγέζαν
 R. a 2. m., Δαβραγέζοις 1. m., Dabracezes Intpr., Δαβραγάζαν
 vulg. 10. ἐσιδόντες R. 19. θαμὰ om. R.

inquam, naves militibus gravis armaturae erant instructae, atque
 ita rudentibus ad oram alligatae; noctu vero dormitentibus in eis
 universis, cum aestus ingens esset obortus et rudentes distende-
 ret, depressione agitationeque navigiorum alterius illarum vinculum
 repente est disruptum; quam cum vortex solutam liberamque
 accepisset, neque illi vel remigio obniti, vel gubernaculo ali-
 orsum eam dirigere possent, abreptam rapidissime celerrimeque ad
 Romanos, quibus Dabragezas praeerat, defert, qui quidem eam con-
 spicati, laeti ceperunt, insperataque captura sunt gravis, quod
 navis, quae antea vacua ab ipsis abierat, viris plena rediisset.

22. Interea Nachoragan cum universo exercitu e castris movens
 urbi appropinquavit, velitando et iaculando tentare volens Roma-
 nos, an eruptionem facerent; eaque ratione apertissime cognoscere,
 quo pacto sibi in sequentem diem res bellicae praeparandae essent.
 Persae itaque simulatque ad teli iactum pervenerunt, confestim
 more suo ingentem sagittarum vim emittunt, multisque Romanorum
 vulneratis, alii quidem adhuc pugnando resistebant, alii pugna ex-
 cesserunt. Angilas vero et Philomathius et ex ipsorum agminibus
 viri ducenti, tametsi Martinus universo exercitui imperarat, ut suo

A.C. 555 κατά χωραν, και εκ του ασφαλοῦς απομάχεσθαι, οἱ δὲ τὴν
 L. I. 29 κα9' αὐτοὺς πύλην ἀναπετάσαντες, κατὰ τῶν πολεμίων ἐχώ-
 ρουν. Θεόδωρος δὲ ὁ τοῦ Τζαννικοῦ ὀμίλου ταξίαρχος, ἐπέ-
 χε μὲν τὰ πρῶτα, και ἀνέκοπτε τὴν ὁρμὴν, νεμεσῶν αὐτοῖς τῆς
 προπετείας. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπέθοντο, ὑπήγχετο και αὐτοῖς τοῖς πλεί-5
 Βστοις, οὔτι ἐκὼν, και ἐνεδίδου, εὐθύς τε ἐφοῖτα σὺν ἐκείνοις,
 ὡς μὴ ἀποδειλιᾶν νομισθεῖη, τούτου τε ἕνεκα μόνου τὸ εὐπρε-
 πὲς τῆς εὐβουλίας προῦσχεσθαι ἤρεσκε μὲν γὰρ αὐτὸν οὐδαμῶς
 τὰ ποιούμενα, μετέχειν δὲ ὁμῶς αὐτῶν ἠείχετο ἐς ὃ, τι ἄρα
 και τελευτήσαιεν. και μικροῦ γε ἅπαντες αὐτοῦ διεφθάρησαν, 10
 εἰ μὴ τις αὐτοὺς ἑτέρα διέσωσε γνώμη ἐκ τοῦ κρείττονος ἐπιβ-
 ῶσθεῖσα. οἱ γὰρ Διλιμνῖται ἀνὰ τὸν ἐκείνην χῶρον ἐστῶτες
 και ἐς φάλαγγα ζυγεταιγμένοι, ἐπειδὴ κατεῖδον τὴν ὀλιγότητα
 τῶν ἐπερχομένων, υπεδέχοντό γε αὐτοὺς ἡσυχῇ και ἀνέμενον.
 ὡς δὲ ἀγχοῦ ἤδη παρήσαν, αὐτίκα οἷγς ἡρέμα τὰ κέρα ἐπι-15
 κολπώσαντες, περιβάλλουσιν ἅπαντας, και ἐς ἀκριβὴ κύκλω-
 C σιν ἐγκατεῖργον. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάντοθεν περιειλημμένοι, δρα-
 σαι μὲν τολοιπὸν οὐδὲν ὀτιοῦν τοὺς πολεμίους διενουῶντο
 εὐκτόν δέ τι αὐτοῖς ἐδόκει και ἄπιστον, εἶγε ἀμωσγέπως δια-
 δράσαιεν. και δὴ ἐπὶ σφᾶς ἐλιχθέντες, και τὰ δόρατα προ-20
 βεβλημένοι, ἐμπίπτουσιν ἀθρόον τῶν πολεμίων τοῖς πρὸς τῷ
 ἄστει ἐφεστηκόσιν. οἱ δὲ ἐσιδόντες αὐτοὺς πολλῇ τῇ ἔμμη φε-

3. Τζαννικοῦ R. 7. δειλιᾶν R. 11. αὐτοῖς Sph. Par. 15. ἐ-
 πικολπώσαντες R., ὑποκ. vulg. 21. τὸ ἄστυ R.

quisque loco se contineret atque e tuto pugnaret, nihilominus ta-
 men e porta ipsis proxima evolantes, in hostem ferebantur. Theo-
 dorus vero Tzannici agminis dux initio quidem suos continuit impe-
 tamque repressit, temeritatis eos arguens; cum vero illi dicto au-
 dientes non essent, ipse etiam se pluribus non quidem libens ad-
 iunxit, et cum illis in hostem ivit, ne timidus censeretur, eaque
 sola de causa honestum consilium speciose praetexere. Factum enim
 ei nequaquam probabatur, particeps tamen illius esse volebat, quem-
 cumque tandem exitum esset habiturum. Et certe parum aberat, quin
 omnes ibi simul periissent, nisi aliud quoddam consilium a Deo
 corroboratum saluti eis fuisset. Dilimnitae enim, qui eo loci stati-
 onem habebant, instructaque acie stabant, contempta adventantium
 paucitate, quieti eos operiebantur, neque se loco suo dimovebant;
 cum vero iam propius accessissent, confestim sinuatis diductisque
 cornibus universos circumveniunt, et in orbem veluti corona ciu-
 gunt. Romani autem omni ex parte conclusi, non iam de damno
 ullo hostibus inferendo cogitabant; praeclarum vero atque inaudi-
 tum facinus censebant, si ulla ratione possent evadere. Conglobati
 itaque praetensis hastis confestim in hostes, qui oppidum versus sta-
 bant, irruunt; qui cum eos maximo impetu et tanquam desperata

ρομένους, καὶ οἶον ταῖς ἐλπίσιν ἀπειρηκότας, διέστησαν εὐ-Α. C. 555
 θύς ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἀπεκρίθησαν, οὐκ ἐνεγκόντες ἄνδρας I. I. 29
 δυνάθαντων, καὶ ὅποι αὐτοῖς τὸ θράσος χωρήσει, οὐ λο-
 γιζομένους. οὕτω δὲ ἐκείνων ἐφέντων, ἐκδραμόντες οἱ Ῥω- D
 5 μαῖοι κατὰ τὸ παρεῖκον, ἄσμενοι αὐθις εἰσὼ τοῦ περιβόλου ἐγέ-
 νοντο, καὶ τὴν πύλην προσῆρῆξαν. παρὰ τοσοῦτον μὲν κινδύ-
 νον ἴκοντο, οὐκ ἐπ' ἄλλῃ τῷ ἀριστεύσαντες, ἢ μόνῃ τῷ δια-
 φρυγεῖν καὶ ἀποσωθῆναι.

κγ'. Τοῖς δὲ τῶν Περσῶν ἀχθοφόροις ἐκπλείστον δια-
 10 πονουμένοις ἐς τὸ τὴν τάφρον καταγωννύναι, τότε δὴ ἅπαντα
 αὐτοῖς ἀνεπέπληστο, καὶ συνῆπτο ἀπανταχόθεν τὸ ἀπερῆγωγὸς
 καὶ μεμερισμένον, ὡς καὶ βίσιμον εἶναι τὸ χωρίον στρατιᾶ
 τειχομαχούσῃ, καὶ τὰς ἐλεπόλεις μηχανὰς οὐ χαλεπῶς ἐνθρόνε
 προσάγεσθαι. μακρὸς δὲ αὐτοῖς ἢ κατὰ τὴν πολυχειρίαν
 15 ἐν τῷδε τῷ ἔργῳ χρόνος ἐτίβη. λίθους γὰρ κατὰ τὸ μάλλον
 καὶ χοῦν ἐμβαλόντες, οὐ ἑαδίως πρὸς τὰς συγκλείσεις ἐξήρ- P. 99
 κουν, ξύλων οὐ μάλα παρόντων, ὅτι μὴ ὀπόσα πόρρωθεν ἐκ
 τῆς νάπης κατατέμνοντες ξὺν πόνῳ πολλῶ διεκόμεζον. οἱ γὰρ
 Ῥωμαῖοι ἐτύγγανον ἤδη πρότερον ἅπαντας τοὺς ἀμφὶ τὸ ἄστυ
 20 ἄγρους ἐμπρήσαντες, καὶ πρὸς γε τὰς τῶν ὁδοιπόρων κατα-
 λύσεις καὶ εἴ τι ἕτερον ἐνδιαίτημα ὡς πλησιαίτατα ἴδρουτο.

5. παρεῖκον R. et Lugd. corr., παρῆκον vulg. 6. πόλιν R.
 προσῆρῆξαν R., προσεῖρξαν vulg. 10. ἐς τὸν (punctis subdi-
 tis) ταφρὸν R. 14. μακρότερος coni. Cl., Inpr. plus temporis
 quam. ἢ κατὰ R., καὶ κατὰ vulg.

salute in se ferri viderent, confestim aciem inter sese mutuo diri-
 merunt ac separarunt, hominum cum certa propemodum morte lu-
 ctantium et extrema audentium, neque quo ipsis audacia evasura
 esset reputantium impetum nequaquam sustinentes. Sic itaque per-
 mittentibus Persis Romani effugio elapsi laeti sese intra murum re-
 ceperunt, simulque portam clauserunt. In tantum discrimen vene-
 rant, nulla alia re praeclare gesta, quam quod sola fuga salutem
 sibi peperissent.

23. Persarum vero baiuli, qui iamdudum in opplenda fossa la-
 borarant, iam illam totam opplerant; et quicquid omni ex parte
 abruptum divulgumque fuerat, compositum iam adaequatumque erat,
 ita ut exercitui oppugnationem muri adituro locus pervius esset, et
 arietes aliaque machinae expugnandis urbibus accommodatae non
 difficulter moenibus admoveri possent. Plus vero temporis quam pro
 multitudine operarum eo in opere triverant. Cum enim lapides
 maxima ex parte humumque ingessissent, replendae fossae haec non
 sufficiebant; ligna etenim ad manum non erant, nisi procul inde e
 silva caesa multo cum labore adferrentur. Romani enim iam autea
 agros omnes urbi circumiectos, et praeterea omnia viatorum diver-
 soria, et si quae alia in proximo erant domicilia, incenderant, eo

A.C. 555 τοῦτο δὲ ἔδρασαν, ὡς ἂν μὴ τὴν ἐνθὲνδε ἔλην οἱ πολέμοι
 L L 29 πρόχειρον ἔχοντες, εὐκόλως τὰς ἐπιτεχνήσεις τῶν ἔργων ποι-
 οῦντο. ἐκείνης μὲν οὖν τῆς ἡμέρας οὐδὲν τι ἄξιαφῆγητον ἄλλο
 V. 71 ἐπράχθη, ἀλλὰ, νυκτὸς ἐπιφοιτώσης, ὁ Ναχοραγὰν ἅμα τοῖς
 πλήθεσιν ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπανῆκεν. τῇ δὲ ὑστεραία ὁ Μαρ-5
 Β τῆνος τὰ τε τῶν οἰκειῶν φρονήματα ἐπιθῆσθαι βουλόμενος
 καὶ τοὺς ἐναντίους ἐκπλήξαι, ἤθροισε μὲν ἐς ταῦτο ἅπασαν
 τὴν τῶν Ῥωμαίων στρατιάν, ὡς δὴ τι τῶν παρόντων περὶ
 διασκεψόμενος· εἰσφοιτᾷ δὲ ἀθρόον ἐς μέσον, οὕτω πρὸς
 αὐτοῦ μεμελετημένον, ἀνὴρ τις τῶν οὐ λίαν γνωρίμων, κο-10
 νιορτοῦ τε ἀνάπλευς, καὶ οἷος ἐκ μακρᾶς ὁδοιπορίας εἰκάζε-
 σθαι, ἦκειν τε ἔλεγεν αὐτίκα ἐκ Βυζαντίου, καὶ γράμμα τοῦ
 βασιλέως ἐπιφέρεισθαι. λαβὼν δὲ τοῦτο ἀσμενέστατα δῆθεν ὁ
 στρατηγὸς, καὶ ἀνελίζας, οὐκ ἐν ἀπορρήτῳ καθ' αὐτὸν ἀνε-
 λέγετο, οὐδὲ μόνοις τοῖς ὄμμασιν ἡσυχῇ διῶν τῷ νῷ εἰσῆγε15
 τὰ γεγραμμένα, ἀλλ' ἀνεβόα λαμπρᾷ τῇ φωνῇ, ὡς ἂν ἀπαν-
 τες ἐπαῖοιεν. καὶ τῷ μὲν βιβλιδίῳ ἐκείνῳ ἴσως ἄλλο τι ἐνεγέ-
 C γραπτο. ἦν δὲ ὅμως τὰ βοώμενα τάδε· „ἐστάλακμέν σοι καὶ
 ἑτέραν στρατιάν, οὐ μείονα τῆς προσούσης· καίτοι εἰ καὶ
 πολλῶν πλείους οἱ δυσμενεῖς τυγχάνοιεν ὄντες, ἀλλ' οὐκ ἐς το-20
 σοῦτον ἡμᾶς ὑπερβαλοῦνται τῷ πλήθει, ὅποσον ἡμεῖς τῇ ἀν-
 δριά, ὥστε συμβῆσεται τὴν τε ὀλιγότητα καὶ τὴν ἀμετρίαν
 τῶν ἴσων μὴ ἀφεστηκέναι. ὡς ἂν δὲ μηδὲ ταύτη ἐκείνοι μεγα-

9. πρὸς γ' αὐτοῦ vulg. 10. μεμελετημένον R. 15. τῷ νῷ
 om. R. 19. προσηκούσης R. 23. ἐκ. μεγ. ταύτ. R.

nimirum consilio, ne hostes, commodam illic aptamque suis usibus materiam nacti, facile opera machinarentur. Eo itaque die nihil aliud memoratu dignum est gestum; nocte autem ingruente Nachoragan se cum copiis suis in castra recepit. Postridie vero Martinus cum suorum animos confirmare vellet, hostes vero percellere, universum Romanorum exercitum in unum coegit, tanquam de praesenti rerum statu consultaturus. Confestim vero in medium venit (ita enim id ipse procurarat) vir quidam non admodum notus, pulvere obsitus perinde ac si esset longinquum iter emensus; is se recenter Byzantio venire dicebat, litterasque ab Imperatore adferre; quas cum praefectus libentissime accepisset ac resignasset, non arcane apud se perlegit, neque solis oculis tacitus percurrrens in animo suo earum summam premebat, sed alta voce recitabat, ut omnes exaudirent. Et libello quidem illo fortassis aliud quid continebatur; quae vero recitabantur, haec erant: Misimus tibi etiam alium exercitum, non minorem eo quem habes, ac proinde etiamsi hostes multo sint vobis plures, non tantopere tamen vos multitudine superabunt, quantum vos fortitudine; quo fiet ut paucitati et excessui sua etiam constet aequalitas. Ne vero etiam hoc nomine

λαυχοῦεν, δέχου καὶ τοῦτον δὴ τὸν στρατὸν, ὡς περ φιλοτι- A.C. 555
 μίας μᾶλλον καὶ ἐπιδείξως ἄλλ' οὐ τοῦ ἀναγκαίου χάριν ἂ- I. I. 29
 πεσταλμένους. θαρξέειν τοίνυν καὶ ἔργου ἔχουσαι σὺν προθυμίᾳ,
 ὡς ἡμῶν οὐδὲν ὀτιοῦν τῶν δεόντων περιορισμένων." εὐθύς δὴ D
 5 οὖν ἀνεπυθάνετο, ὅποι εἶη τὸ στρατεύμα. ὁ δὲ „οὐ πόρρω"
 εἶπεν „ἀφραστήκασιν, ἢ μόνον τέσσαρασι Λαζικοῖς παρασάγγαις."
 καταλειοπένας γὰρ αὐτοὺς ἀμφὶ τὸν Νέοκνον ποταμὸν ἔτε
 αὐλιζομένους. καὶ ὁ Μαρτίνος ὀργήν τινα τῷ προσώπῳ ὑπο-
 κρινόμενος, „ἀπίτωσαν αὐθις" ἔφη „ὡς τάχιστα, καὶ οἴκα-
 10 δε ἀναστρεφόντων, ὡς ἔγωγε οὐκ ἂν ποτε αὐτοῖς ἐφείην ἐν-
 θάδε γενέσθαι. δεινὸν γὰρ εἰ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκλεί-
 στοσθῆμῖν ξυστρατευομένων, πολὺν ὅσον χρόνον διαπονηθέν-
 των, καὶ πολλάκις πρὸς τοὺς πολεμίους παραταξαμένων, ἤδη
 τε οὐ πόρρω ἤκόντων ἐκποδῶν ποιήσασθαι τὸ ἀντίπαλον, καὶ
 15 τελεωτάτην ἀναδησασθαι νίκην οἱ δὲ οὕτω κατόπιον τοῦ ἀναγ- P. 100
 καίου παρέσονται, καὶ μονονουχί ἀπογευσάμενοι τῶν κινδύ-
 νων, εἶτα τὴν ὁμοίαν ἀποίοσνται δόξαν, καὶ ἐς ἐκείνους ἀνε-
 νεχθεῖη τὸ πέρασ καὶ, τὸ δὴ πάντων ἀδικώτερον, τὰ γέφυρα
 ἐπίσης καρπώσονται τοῖσδε. ἄλλ' ἐκείνοις μὲν αὐτοῦ μενετῆα,
 20 ἐς ὅσον ἐς τὴν ἀποπορείαν παρασκενάσασθαι, ἀποχρήσουσι δὲ
 ἡμῖν οὗτοι τὸ λειπόμενον τοῦ πολέμου ἄριστα κατεργάσασθαι."

5. 8πη R. 6. Λαζικοῖς R., Περσικοῖς vulg., Intrp. *stadiis octoginta abesse*: recte quidem quoad sensum: cf. supra p. 110. ed. Bonn. v. 20. 7. *Neognum* Intrp. 14. τὸ ἀντίπαλον R., τὸν ἀντίπ. vulg. 19. καρπώσονται τοῖσδε R., τοῖσδε καρπ. vulg.

illi se iactitent, accipe etiam hunc exercitum, honorificentiae ostentationisque causa potius, quam quod necessitas ita postulare, missum. Bono igitur animo este, fortiterque rem gerite, utpote nobis nihil eorum, quae expedire videbuntur, neglecturis. Statim itaque interrogatus, ubinam esset exercitus, respondit, quatuor tantum Persicis parasangis, non longius abesse; relictos enim ipsos circa Neognum fluvium, adhuc ibi stationem habentes. Ad haec Martinus iracundiam quandam vultu simulans: Retro cedant, inquit, quam citissime, domumque redeant; neque enim id unquam permiserim ut, nobis sese adiungant. Indignum enim sit, si cum hi viri iam dudum nobis commilitones fuerint, multoque tempore ingentes nobiscum labores sustinuerint, et frequenter adversus hostes sint proliati, et iam eo rem adduxerint, ut non procul absint a profligando hoste, et plenissimae victoriae corona adipiscenda; illi post necessitatem adveniant, et tantum non degustatis periculis parem gloriam consequantur, bellicque exitus illis adscribatur, et quod omnium est iniquissimum, paria cum hisce praemia auferant. Ceterum illis quidem ibi manendum censeo, donec ad discessum sint parati, nobis vero hi sufficiunt ad quod reliquum est belli optime con-
 sciendum; simulque his dictis, ad exercitum conversus, An non,

A. C. 555 καὶ ἅμα ἐς τὰ πλήθη ἐπιστραφεῖς· „ἢ οὐχὶ καὶ ὑμῖν ταῦτα”
 I. I. 29 ἔφη „δοκεῖ, ὡς ἄνδρες ἔυστρατιῶται;” οἱ δὲ ἐπευφήμησαν
 ἕξιν βοῆν, καὶ δίκαια εἶναι ἀνέκραγον τὰ τῇ στρατηγῷ βεβου-
 λευμένα. καὶ οἱ μὲν θαρῶραλέωτεροι ἐγεγένητο, καὶ οἷον ἐτέ-
 Βρων οὐ δεῖσθαι προσβοηθησόντων. μάλιστα γὰρ αὐτοὺς εἰς
 ἔριν ἐκίνει καὶ φιλοτιμίαν ἢ τῶν λαφύρων ἐλπίς, καὶ ὅτι αὐ-
 τοὶ οὐκ ἐς μακρὰν ἅπαντα ὥντο κομμείσθαι, ὡσπερ ἦδη τοὺς
 δυσμενεῖς ἀνελόντες· καὶ τοῦτο μόνον πεφροντισμένον αὐτοῖς
 ὅπως τῇ λείαν διαμεοῦνται.

κδ'. Ἀπέβη δὲ ὅμως καὶ θάτερον τῶν Μαρτίνου διανοη-10
 μάτων. ὁ γὰρ λόγος οὗτος διὰ τοῦ πλήθους ἐξολοσθήσας, καὶ
 πανταχοῦ περιηγμένος, καὶ παρ' αὐτοὺς ἀφίκεται τοὺς Πέρ-
 σας, ὡς ἄρα στρατιᾷ ἑτέρα Ῥωμαϊκῇ πρὸς τῷ Νεόκηνῳ πο-
 ταμῷ παραγέγονε, καὶ ὅσον οὐπω τοῖς προτέροις ἀναμειξεται.
 ἀφασίᾳ δὲ ὅν ἅπαντες εἶχοντο, δεδιότες εἰ μέλλοιεν, τοσοῦ-15
 τοις ἤδη κόνοις τετραχωμένοι, πρὸς νέους ἄλλους καὶ ἀκμή-
 Cτας παρατάττεσθαι πολεμίου. ὁ δὲ Ναχοραγὰν οὐδέν τι
 μελλήσας, καὶ ἴλην τινὰ μετρίαν ἐκ τῶν Περσικῶν ἔστειλε
 ταγμάτων ἀνὰ τὴν ἀτραπὸν ἐκείνην, καθ' ἣν ᾔετο διαβήσεσθαι
 τοὺς περὶ ὧν ἐτίγχανε τῇ φήμῃ ἐξηπατημένους. οἱ δὲ παρα-20
 γενόμενοι, σπουδῆ τε καὶ ἀγρυπνίᾳ οὐκ ἐν δέοντι ἐχρῶντο.
 καταλαβόντες γὰρ τὰ ἐπίκαιρα τῶν χωρίων, ὑπεκρύπτοντο

6. αὐτοὶ R., Intpr. quod crederent se — asportaturos, αὐτοῖς
 vulg. 22. ὑπεκρύπτον R.

inquit, etiam vobis, viri commilitones, ista videntur? At illi, fausta acclamatione praefecti sententiam ut aequissimam approbarunt, ipsique multo fidentiores sunt redditi, perinde ac si nullo alio subsidio indigerent. Praecipue vero ipsos ad contentionem aemulationemque movebat spes spoliiorum; quodque brevi omnia se direpturos sperabant, utpote hostibus deletis; et hoc unum eis erat curae, quo pacto inter se praedam partirentur.

24. Evenit vero etiam aliud, quod Martinus animo praeceperat. Rumor enim hic in vulgus sparsus lateque circumvagatus ad ipsos etiam Persas erat delatus; quod utique alter Romanus exercitus ad Neognum fluvium pervenisset, et iamiam se cum aliis esset coniuncturus. Pavor itaque universos invasit, metuentes si, cum tantis laboribus attriti essent, adversus recentem integrasque vires adferentem exercitum ipsis conflegendum esset. Nachoragan vero nihil cunctatus, mediocrem equitum turmam e Persicis agminibus misit ad eum tractum, per quem putabat transituros illos, de quibus fama deceptus erat; qui cum eo venissent, magna diligentia vigilantiaque utebantur in re supervacanea. Occupatis enim opportunioribus locis, ex insidiis operiebantur eos, qui nequaquam erant venturi, eo videlicet animo, ut in ipsos secure tumultuarieque procedentes, quod nimirum in-

αὐτοῦ καὶ ἀνέμενον τοὺς οὐδαμῶς παρεσομένους, γνώμην A. C. 555
 ἔχοντες ἀφυλάκτως αὐτοῖς τῷ ἀπροσδοκῆτῳ τυχόν προῖοῦσιν I. I. 29
 ἐπιπεσεῖσθαι, καὶ τὸ τάχος ἀνακόμῃ τῆς πορείας, ἕως οἱ V. 72
 ἐν τῷ ἄστει ἐκπολιορκηθεῖεν. οὕτω μὲν οὖν δύναμις οὐ λίαν
 5 ἐλαχίστη τῶν Περσῶν μάτην ἠσχόλητο, τοῦ ἄλλου πλήθους D
 ἀφρημένη. εὐθύς δὲ ὁ Ναχοραγὰν ἐξῆγε καὶ ὡς τὸν στρα-
 τὸν, φθάσαι τὴν ἐπήλυσιν δῆθεν βουλούμενος τῶν οὐδαμῶς
 παρεσομένων, καὶ πολλῶ ζὺν φρονήματι κατὰ τῶν Ῥωμαίων
 ἐχώρει, ἐπικομπάζων ἀναφανδὸν καὶ ἐπομνύμενος, ἡ μὴν
 10 αὐθιμερὸν τὴν πόλιν ἄπασαν αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐμπρῆσαι. ἐπε-
 λέληστο γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ αὐθαδείας ὁ ἐμπληκτος, ὡς ἄρα
 ἐπὶ πόλεμον ἦει, πρᾶγμα οὕτως ἀφανές τε καὶ ἀδηλότατον,
 καὶ πολλὰς ἐπιδεχόμενον ἐφ' ἑκάτερα ῥοπὰς καὶ μεταβίσεις,
 μάλιστα τε πάντων, θείας τινὸς καὶ ὑπερέτρας ἀνάγκης ἀπηρη-
 15 μένον, ὅσον καὶ σμικρὸν οὐδὲν ἐν ταύτῳ γίγνεται, ἀλλ' ἔθνη P. 101
 τε ἀνθρώπων μυρία καὶ πόλεις συχναί, καὶ πολιτεία ζῦπασα,
 οὕτω παρασχόν, ἀνακινεῖται καὶ διαταράττεται, καὶ τὰς ὑπὲρ
 τῶν ὄλων ἐλπίδας σιλεύει. ὁ δὲ ἐς τοσοῦτον ἐπῆρτο ἀλαζο-
 νείας, ὡς καὶ τοῖς ἐργοπόνοις καὶ ὑπηρέταις, οἱ δὲ ἂνὰ τὴν
 20 οὐλὴν σκεδαννύμενοι τὰ δένδρα κατέτεμνον, τυχόν μὲν ξυλείας
 ἕνεκα, τυχόν δὲ καὶ ἐπισκευῆς τῶν πολεμικῶν μηχανημάτων
 τοῦτοις δὲ οὖν ἄπασιν ἐκέλευεν, ἐπειδὴν καπνὸν ἀρθέντα
 θεάσονται, τοὺς δὲ γινώσκειν ὡς πῦρ ἤδη τῷ τῶν Ῥωμαίων

12. εἴη R. οὕτω R. 14. μάλιστα τε R. μάλιστα γε vulg.
 19. ἐργοποιοῖς R. 21. καὶ om. R. 23. θεάσονται R. ὡς
 πῦρ R., sed in mg. ὡς πῦρ.

spectati venirent, irruerent progressusque celeritatem retardarent, quoad usque oppidum expugnatum esset. Atque ita quidem Persarum non exigua manus frustra laborabat, a reliquo exercitu subducta. Nachoragan vero vel sic exercitum eduxit, antevertere scilicet eorum adventum cupiens, qui nullo modo erant venturi; animoque valde elato in Romanos ferebatur, palam iactans atque insuper iurans, se eo ipso die urbem totam cum ipsis hominibus incensurum. Oblitus enim erat, uti verisimile est, prae superbia fanaticus iste, quod ad proelium iret, rem adeo dubiam atque incertam, multisque in utramque partem inclinationibus et vicissitudinibus obnoxiam, maxime vero omnium a divina quadam superioreque necessitate dependentem; cum ne parvae quidem res ullae in eodem semper statu permaneant, sed etiam infinitae hominum nationes frequentiaque oppida et vita universa commutentur subinde et perturbentur, et spes de rebus universis perpetuae agitationi fluctuationique sint obnoxiae. Hic vero eo superbiae devenerat, ut etiam operariis et ministris, qui per silvam dispersi arbores praecidebant, sive lignandi causa sive conficiendis machinis bellicis, his, inquam, omnibus mandarit, ut cum fumum

- A. C. 555 περιβόλῳ εἴη ἐμβεβλημένον, καὶ μεθεῖναι μὲν τὰ ἐν χερσὶν
 I. I. 29. ἔργα, δρομαίους δὲ ὡς αὐτὸν ἦκειν, καὶ συνεπιβάλλειν τὴν
 Β φλόγα, ὡς ἂν ῥαδίως ἅπαντα πυρποληθεῖη. καὶ ὁ μὲν τοιαῦτα
 ἐφ' ἑαυτῷ βρενθυόμενος, εἶχετο τῆς ἐφόδου. Ἰουσιτῖνον δὲ
 τὸν Γερμανοῦ, (οὐ γὰρ ᾔετο ἐν τῷ τότε τὸν Ναχοραγὰν πα-5
 ρέεσθαι,) ἔγνοιά τις θεόθεν, οἶμαι, εἰσηλθε πρὸς τινα νεῶν τῶν
 παρὰ Χριστιανοῦς σεμνοτάτων, οὐ πόρρω τῆς πόλεως ἀφε-
 στηκότα, παραγενέσθαι ὡς τάχιστα, καὶ ἐπιθειάσαι. καὶ τοί-
 νυν ἀπολεξάμενος ἐκ τῆς Μαρτίνου καὶ τῆς οἰκειάς δυνάμεως
 C ὁ, τι καρτερόν τε καὶ μαχιμώτατον, καὶ πεντάκις χιλίους ἰπ-10
 πόντας ἀγείρας, ἅπαντάς τε ὡς ἐς πόλεμον ἄριστα ἐξοπλίσας,
 ὁ δὲ ζὺν ἐκείνοις ἀπῆλυνε, τῶν τε σημείων οἱ ἐπομένον καὶ
 τῆς ἄλλης στρατηγικῆς εὐκοσμίας. οὕτω δὲ ζυνενεχθὲν, οὔτε
 οἱ Πέρσαι κατείδον τούτους πορευομένους, οὐμενοῦν οὐδὲ οἱ
 ἀμφὶ Ἰουσιτῖνον ἐκείνους ἐπιφουιῶντας. ἀλλ' ἐτέρωθεν γὰρ 15
 ἀφικόμενοι, ἀθρόον τῷ περιβόλῳ προσέβαλλον, πλείονί τε ἢ
 πρότερόν τοξεία ἐχρῶντο, ὡς οὕτω δὴ καὶ μᾶλλον τοὺς Ῥω-
 μαίους ἐκπλήξοντες, καὶ τάχιστα τὴν πόλιν ἀρπασόμενοι.
 D κέ. Τοιγάρτοι βέλη ἐφέρετο ἅμα συχνὰ, καὶ εἶτα ἕτερα

2. ὡς αὐτοῦς R. 6. Post νεῶν vulg. et Intrp. (*templum sanctis-
 simum et apud Christianos permagnificum*) addunt ἀγιώτατον,
 quod om. R. Intrp. praeterea legisse videtur καὶ τῶν; suspicor
 autem alteram διττογραφίας scripturam fuisse νεῶν ἀγιώτατον τι-
 νός τ. π. Χρ. σ., scil. *templum sanctissimum, cuidam quem
 Christiani inprimis venerantur dicatum.* 10. μαχιμώτερον R.
 11. ἅπαντάς τε om. R. 16. προσέβαλλον R., προσέβαλον vulg.
 18. ἐκπλήξαντες R.

in altum sublatum cernerent, scirent ignem iam Romanorum ligneo
 septo immissum, opereque, quod in manibus erat, omisso, cursim ad
 se venirent, simulque ignem immitterent, ut eo facilis omnia in-
 cendio conflagrarent. Atque hic quidem talia apud se iactans, oppidi
 murum adoritur. Iustinum vero Germani filium (neque enim existi-
 mabat Nachoraganem tum temporis urbem invasurum) cogitatio quae-
 dam divinitus, credo, subiit, ad sanctissimum quoddam templum quod-
 que Christianis maximo in honore erat, neque procul ab urbe dista-
 bat, quam citissime ire, Deique opem implorare. Delectis itaque
 ex Martini et suis copiis fortissimis quibusque bellicosissimis viris,
 et quinque millibus equitum, omnibusque veluti ad proelium armatis,
 cum illis processit, sequentibus ipsum signis reliquoque apparatu mili-
 tari. Casu vero accidit, ut neque Persae eos abeuntes sint conspi-
 cati, sed neque hi illos oppidum versus venientes; sed diversa via
 adducti, confertim impetum in moenia fecerunt, maioreque multo
 quam antea iaculatione sunt usi, tanquam ita et quidem magis Roma-
 nos perterrituri, citissimeque urbem direpturi.

25. Adeo vero densae simul sagittae ferebantur, rursusque aliae

καὶ ἄλλα ἐπὶ τούτοις ἅπαντά τε τὸν μεταξὺ ἀέρα ἐπεκάλυ- A. C. 555
 πτον τῇ συνεχείᾳ, ὥσπερ ἀλλήλοισι ζυμπεφυκότα. εἴκασεν ἄν I. L. 29
 τις τὸ χοῦμα νιφετῷ μεγάλῳ, ἢ χαλάζῃ πολλῇ ζὺν βιαίῳ
 πνεύματι καταρῥαγείσῃ. ἄλλοι δὲ τὰς τε μηχανὰς ἐκίνουν,
 5 καὶ βέλη πυροφόρα ἠκόντιζον, ἔς τε τοὺς καλουμένους σπα-
 λιώνας ὑπεισδύομενοι, πελέκεσι κατὰ τοῦ τείχους ἐπεφέροντο,
 ὡς ξύλινόν τε ὄν, καὶ ταύτῃ ἐρδίως διατεμνόμενον. οἱ δὲ τὸ
 δάπεδον διορύττειν ἐπειρῶντο, καὶ τῆς πρώτης βάσεως ἐφι-
 κνεῖσθαι, οὕτω τε ἀνατρέπειν καὶ διασπαράττειν τὸ ζυμπε-
 10 πηγὸς καὶ ἐνημοσμένον. ἀλλὰ γὰρ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ἔς τε τοὺς
 κύργους καὶ τὰς ἐπάλξεις ἐστῶτες, ἀντεῖχον ζὺν προθυμίᾳ
 καὶ ἀπεμάχοντο, ὥσπερ τῇ πείρᾳ δεικνύναι βουλόμενοι τὸ μὴ
 15 χρῆναι αὐτοῖς ἐτέραν δύναμιν προσγενέσθαι. ἢ τε τοῦ Μαρτί-
 νου ἀπάτη ἐν αὐτῷ δὴ τῷ ἔργῳ διεφάνη, ὡς χρήσιμός τε ἦν
 20 καὶ ἐνεργωτάτη. ἅπαντες γὰρ ἀφειδῶς διεπονοῦντο, οὐδένα ὄν- P. 102
 τινὰ τρόπον ἀμνητήριον μεδιέντες. δόρατα μὲν γὰρ πολλὰ ἐκ
 τοῦ μετεώρου ἀκοντιζόμενα τοὺς πολεμίους ἐτίρωσκεν, ἅτε
 δὴ πλήθει γυμνῶ ἐρρυμάτων προσπίπτοντα, καὶ οὐδὲ ἐνὸν ἐτέ-
 ρωθι φέρεσθαι λίθοι δὲ ἁμαξιαῖοι κατὰ τῶν σπαλιῶνων ἐρῥί-
 25 ποντο, τὰ πλέγματα καταγνύντες. μείονές τε ἄλλοι διασφεν-
 δονώμενοι τὰ κράνη τῶν Μήδων καὶ τὰς ἀσπίδας κατέθρανον,

12. ἀπεμάχοντο R., ἐπεμάχοντο vulg. 14. ὄν R. pro ἦν. 15. ἅ-
 παντες R. et Intrp. omnes indesinenter, ἀπανταχοῦ vulg. 16.
 κάλαι R. 20. διασφενδονώμενοι R., διασφενδονούμενοι vulg.

atque aliae super alias, ut universum intermedium aërem sua densi-
 tate obtegerent veluti inter se coagmentatae. Comparasset quispiam
 rem ninguori ingenti aut grandini vehementi cum violentissimo vento
 ruenti: alii vero machinas admovebant, et tela ignita iaciebant:
 alii testudines (machinas ita dictas) subeuntes, secures muro im-
 pingebant, quippe qui ligneus erat, ideoque facile discindi poterat:
 alii pavementum soli suffodere conabantur, et ad primam basim per-
 venire, atque ita quod compactum et coagmentatum erat convellere
 atque subvertere. Romani contra in pinnis et propugnaculis muro-
 rum stantes, acriter animoseque resistentes pugnabant, veluti re ipsa
 ostendere volentes, nequaquam opus esse, ut ipsis novae copiae sub-
 sidio veniret. Apparuit vero manifeste in ipso opere, quam utilis
 efficaxque Martini dolus fuisset. Omni enim ex parte incessanter
 adlaborabant, nihilque plane, quod ad propulsandum hostem perti-
 neret, omittebant. Nam et hastae multae telaque e sublimi iacta ho-
 stes vulnerabant, utpote in nudam nullisque propugnaculis tectam
 multitudinem incidentia, quaeque aliorum ferri non poterant; saxa
 etiam plaustralia in testudines iaciebantur, omnem illarum contextum
 perumpentia; quin et minores lapides fundis eiecti galeas Medorum
 scutaque perfringebant, et ad murum quam proxime accedere non si-

A. C. 555 πελάζειν τε αὐτοῖς ἐν χερσὶ τῷ τείχει οὐ μάλα ἐφίεσαν, βιαυ-
 I. I. 29 ¹τερον ἐνοχλοῦντες. τῶν δὲ ταῖς ἀκάτοις, ἤπερ μοι ἤδη ἐρῶδηθη,
 V. 73 ἐφεστηκότων, οἱ μὲν τόξοις χρώμενοι πλείστους εἰόντο, ἄτε
 B ἄνωθεν βάλλοντες, οἱ δὲ τῶν μηχανῶν δαημονέστατα ἤπτοντο,
 τὰ τε ὑπόπτερα ἐκεῖνα τὰ καὶ ἐς τοῦτο ἐσκευασμένα δοράτια, 5
 πολλῇ ζῆν ἀνάγκῃ ἐκτινασσόμενα, ἐπιπλεῖστον ἐφέρετο, ὡς
 καὶ πολλοὺς τῶν βαρβάρων, πόρρωθεν ἔτι ἐπερχομένους, ἐκ τοῦ
 ἀφανοῦς αὐτοῖς ἵπποις διαπερονᾶσθαι, καὶ καταπίπτειν ἕξα-
 πναιῶς. βοή τε ἐπιμέγα ἐπήρτο, καὶ σάλπιγγες ἐκατέρωθεν
 πολεμιστήριόν τι μέλος ἐπήδον. οἱ δὲ Πέρσαι καὶ τοῖς τυμ- 10
 πάνοις ἐβόμβουν, καὶ σφοδρότερον ἐπηλάλαζον ἐκπλήξεως ἕνεκα,
 ὃ τε τῶν ἵππων χρεμετισμὸς καὶ τῶν ἀσπίδων ὁ πάταγος καὶ
 αἱ τῶν θωράκων συντριβῆεις παμμυγῆ τινα καὶ ἄγριον ἀνέ-
 πλεκον ἤχον. ἐν τούτῳ δὲ Ἰουστίνῳ τῷ Γερμανοῦ ἐκ τοῦ νεῶ
 C ἐπανιώντι ξυναίσθησις γίνεταί τῶν δρωμένων τῇ τε ταραχῇ 15
 καὶ τῷ κτύπῳ. καὶ αὐτίκα τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἵπποτας συστρέ-
 ψας, καὶ ἐς τάξιν τινὰ ἐν κόσμῳ καταστησάμενος, τὰ τε ση-
 μεῖα ἐς ὕψος ἀρθῆναι ἐκέλευε, καὶ ἅπαντας ἔχεσθαι ἔργον,
 γιγνώσκοντας ὡς οὐκ ἀθεεὶ ἔτυχον τοῦ ἄστεος ἐξελθούσας,
 ἀλλ' ἐφ' ἧ δεδιῆσθαι τοὺς πολεμίους τῷ ἀπροσδοκῆτι, καί το
 ἀπελάσαι τῆς πολιορκίας. ὡς δὲ βραχὺ τι προελθόντες κατεῖ-
 δον τοὺς Πέρσας ἐγκειμένους τῷ περιβόλῳ, τότε δὴ ἀθρόον

1. αὐτοὺς R. in mg. 4. οἱ δὲ R., οἱ τε vulg. 9. βοῶν τὴν
 R. et in mg. δὲ βοή. 13. συντριβῆεις R. et Intrpr. fracturae,
 ἐκτριβῆεις vulg. 15. γίνεταί R., γίνεταί Lugd. et ed. pr., γέ-
 νεται Par. 19. ἀθεεὶ R. 20. ἐφ' ὃ R.

nebant, multum molestiae ac damni inferentes. Eorum vero, qui in corribus stabant, prout modo dixi, alii quidem sagittis, utpote ex sublimi missis, quam plurimos laedebant, alii machinas peritissime tractabant, et pernicia quaedam tela magna cum violentia excussa longissime ferebantur, adeo ut etiam multos barbaros procul adhuc inde advenientes ex improviso una cum ipsis equis traicerent subitoque prosternerent. Tum ingens excitatus est clamor, et tubae utrimque bellicam quandam cantionem sive classicum accinebant. Persae vero tympanis perstrepebant, et ingentes ululatus terroris excitandi causa edebant; eorum etiam hinnitus, scutorum ictus et loricarum fracturae confusaneum quendam atque immanem sonitum miscebant. Interea Iustinus e templo revertens, quid rei ageretur, ex turbulento sonitu strepituque cognoscens, converso statim equitatu et in ordinem reducto, signa in altum tollere iubet, omnesque operi ut se accingant iubet, ita secum statuentes, non absque divini numinis nutu factum quod oppido exivissent; sed ut inopinata irruptione hostibus metum iniicerent, et ab obsidione profligarent. Simulatque vero paululum progressi Persas in murum impetum facien-

ἐμβοήσαντες, ἐμβάλλουσι τῇ μέρει τῇ πρὸς τῇ θαλάττῃ παρα- A. C. 555
 τεταμένῳ ἐνθένδε γὰρ καὶ ἐτύγγανον ἀφιγμένοι. καὶ αὐτίκα I. I. 29
 οἱ μὲν κοντοῖς, οἱ δὲ σαρίσσαις, οἱ δὲ καὶ ξίφεσι παίοντες, D
 τὸ παρεμπίπτον διέφθειρον βιαιοτέρας τε τὰς ἐπελάσεις ἀνά
 5 τὰς σίτχας τῶν ἐναντίων ποιούμενοι, καὶ ταῖς ἀσπίσιν ἐξω-
 θύοντες, παρερῶγγυσαν τὸ ξυνεχὲς καὶ συντεταγμένον.

κς. Οἱ δὲ Πέρσαι τοῦτον ἐκεῖνον εἶναι τὸν στρατὸν ὑπο-
 τοπήσαντες ὃν δὴ παρέσεσθαι ἠκηκόεσαν, καὶ ὅτι διαλαθόντες
 τοὺς ἐς τοῦτο ἀποκεκριμένους ἀφίκοντο, θοροῦβου καὶ δέους
 10 ἐνεπέμπλαντο, καὶ χύδην ἐς ἑαυτοὺς ἀνελιττόμενοι, ἀπεχώ-
 ρουον ἡρέμα ἐς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐς ὑπαγωγὴν ἐκινούντο. ταῦτα
 δὲ πόρρωθεν οἱ Διλιμνῖται θεασάμενοι, (ἀμφὶ γὰρ τὸ μεσαί-
 τατον τοῦ τείχους ἐμάχοντο,) ὀλίγους μὲν αὐτοῦ κατέλιπον, οἱ
 δὲ ἄλλοι ἐχώρουον ἐπὶ τὸ πονούμενον. Ἄγγιλας δὲ καὶ Θεόδο- P. 103
 15 ρος, οἱ τῶν Ῥωμαίων ταξίαρχοι, ὧν δὴ καὶ πρότερον ἐπε-
 μνήσθη, ἐπιφρασάμενοι τὴν ὀλιγότητα τῶν μεμενηκότων, ἐπεξ-
 ίασιν ἀθρόον τοῦ ἄστεος ξὺν ἀποχρώσῃ δυνάμει καὶ τὸ μὲν
 τε αὐτῶν διαφθεύουσιν, ἔνιοι δὲ ἀποδράσαντες ἤρχοντο τού-
 τους τε οἱ Ῥωμαῖοι διώκοντες οὐκ ἀνίσταν. οἱ δὲ ἄλλοι Δι-
 20 λιμνῖται ταῦτα ἰδόντες, οἵπερ ἦσαν ὡς δὴ τοῖς Πέρσαις πι-
 ζομένοις ἐπαμνουῦντες, ἐπιστρέφουσιν αὐτίκα ἐπὶ θάτερα, ὅ-

1. παρατεταμένῳ R. corr. pro vulg. παρατεταγμένῳ, idemque conl.
 B. Vulc. 2. ἐνθένδε δὲ R. 4. ἐπελάσεις R., ἐπελεύσεις
 vulg. 10. ἐς αὐτοὺς R. 11. ἀπαγωγὴν R. in mg. 21.
 μέρη post θάτερα add. R.

tes sunt conspicati, tum utique confertim clamore edito in eam par-
 tem irruunt, quae iuxta mare instructa acie stabat. Ex ea enim etiam
 ipsi parte venerant; statimque alii quidem contis, alii sarissis, alii en-
 sibus ferentes, quicquid obvium erat sternebant; violentioreque im-
 petu in densos hostium ordines facto, scutisque protrudentes, con-
 densatam confertamque eorum aciem perfregerunt.

26. Persae vero hunc illum exercitum esse rati, quem adventare
 intellexerant, quodque clam et insciis iis, qui seiuncti a reliquo ex-
 ercitu in ipsos missi erant, iam advenissent, perturbatione ac metu
 pleni, et confusane in se ipsos revoluti, sensim retrocesserunt, pe-
 demque retulerunt. Quod cum Dilimnitae eminus cernerent, (sub
 mediam enim muri partem pugnabant,) paucos quidem ibi relique-
 runt; ceteri ad eam partem, quae maxime laborabat, se contulerunt.
 Angilas vero et Theodorus, Romanorum duces, quorum etiam ante
 memini, animadversa paucitate eorum, qui manserant, confestim cum
 satis valido agmine eruptionem ex oppido faciunt, et nonnullos qui-
 dem eorum obruncant, nonnulli vero in fugam se dederunt; quos
 ipsos Romani persequi non destiterunt. Dilimnitae autem haec con-
 spicati, qui Persis laborantibus auxiliaturi iverant, rursus in contra-
 rium vertuntur, Romanis obviam ire volentes, melius consultiusque

- A. C. 555 παρτιάζειν βουλόμενοι τοὺς Ῥωμαίους, ἄμεινον εἶναι ἡγούμενοι
 I. L. 29 εἰ μᾶλλον τοὺς ὁμοφύλους ἐς ὃ, τι τάχιστα ἐπαρῆξαιεν, σπου-
 δῆ τε ἀτάκτῳ καὶ δρόμῳ πολλῶν ἐφέροντο, ὡς φεύγουσι μᾶλ-
 λον ἀπρεπῶς, ἢ ὅτι ἐτέροις ἐπέρχονται, εἰκασθῆναι. ἔθρον
 B μὲν γὰρ ὡς δὴ τοὺς οἰκείους προσβοηθήσοντες, πλέον δέ τι 5
 ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς τοῦ ὀργιζομένου τὸ ταραττόμενον. ἡ δὲ τῶν
 Περσῶν στρατιὰ, ὑπόσῃ δὴ ὡς πλησιαίτατα παρετάττετο, ἰδόν-
 τες τοὺς Διλιμνίτας οὕτω δὴ τι ζῆν ταραχῆ καὶ ἀκοσμίᾳ φοι-
 τῶντας, ἑτερόν τε οὐδὲν ἢ ὅτι ἀποδιδράσκουσι διανοηθέντες,
 καὶ λογιζόμενοι ὡς οὐκ ἂν ποτε ἐκεῖνοι ἐς τοῦτο αἰσχυρος ἀφί-10
 κοντο, μὴ μεγάλου τινὸς καὶ ἀνυποίστου περιεστηκίτος κινδύ-
 νου, τότε δὴ καὶ αὐτοὶ τραπέντες ἀγεννῶς ἐσκεδάννυτο. ἡ
 δὲ μελετωμένη τέως φυγῆ καὶ ὑπολανθάνουσα, τότε δὴ αὐτοὺς
 ἐς τοῦ μφανῆς ἀνεξόραγῃ. ἀλλὰ γὰρ καὶ οἱ Διλιμνῖται ταῦτα
 περὶ τῶν Περσῶν οἰηθέντες, ζυνεῖποντό γε αὐτοῖς καὶ συνεξέ-15
 C θρον, ἀπατήσαντές τε ἅμα καὶ ἐξηπατημένοι. τούτων δὲ γι-
 γνομένων, πλείστοι ὅσοι τῶν Ῥωμαίων τοῦ περιβόλου διεκβάν-
 τες, λαμπροτέραν τοῖς πολεμίοις εἰργάσαντο τὴν ἀναχώρησιν,
 ἐπισπόμενοί τε αὐτοῖς, καὶ τὸ αἰεὶ λειπόμενον ἀναιροῦντες.
 ἄλλοι δὲ ἄλλοθεν ἐπέξιόντες πρὸς τὸ ἀντέχον ἔτι καὶ ζυνεοτή-20
 V. 74 κὸς διεπονοῦντο. τὸ μὲν γὰρ λαῖον κέρας τῶν βαρβάρων οὕτως

3. ἐφέροντο R. et Intrp. *ferebantur*, ἐπεφέροντο vulg. 7. ὁπόσῃ
 δὴ ὡς R., ὁπως ἤδη vulg. 9. ἑτερόν τι R. 13. τέως R. Lugd.
 (Cl.), τε ὡς Edd. 14. ταῦτα R. 15. ζυνεθεον R., συνέθεον Lugd.
 1. m. 16. γινομένων vulg. 17. διεκβάντες R., ἐκβάντες vulg.
 18. ἀναχώρησιν R., ἀποχώρησιν vulg.

exiatisantes, si potius popularibus suis quam citissime subvenirent,
 inordinato studio effusoque cursu ferebantur, ita ut indecenter fu-
 gientibus magis quam in alios euntibus similes viderentur. Curre-
 bant enim tanquam suis opitulaturi, plus tamen perturbationis quam
 irae prae se ferebant. Persarum autem exercitus, ut iam quam proxi-
 me ipsis instructa acie stabat, cum videret Dilimnitas ita tumultua-
 rie et sine ordine ferri, neque aliud quam fugere eos rati, secumque
 reputantes nequaquam illos eam turpitudinem in se admissuros, nisi
 in extremum aliquod et ineluctabile periculum redacti fuissent: tum
 utique etiam ipsi turpiter terga vertentes sunt dissipati, et
 praemeditata iam obscureque tentata fuga in apertum erupit. Di-
 limnites enim haec de Persis opinantes, socios sese illis adiunxerunt,
 unaque fugerunt; fallentes simul et falsi. His itaque peractis, ma-
 xima Romanorum vis muris effusa, manifestiorem Persarum fugam
 reddidit, tergis eorum inhaerendo et extremos metendo; alii vero
 alia ex parte irruentes, adversus resistentes adhuc et conglobatos
 acriter pugnabant. Laevum enim barbarorum cornu iam aperte in-
 clinarat solutumque erat; qui vero in altero stabant, fortissime re-

δὴ τι περιφανῶς ἐκεκμήκει καὶ διελέλυτο. οἱ δὲ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ A. C. 555
 ξυντεταγμένοι καρτερώτατα ἀπεμάχοντο. οἱ τε γὰρ ἐλέφαντες I. I. 29
 ἀντ' ἐρύματος προβεβλημένοι καὶ ἐπεισηδῶντες, διατάραττον
 αὐτίκα τὸν συνασπισμὸν τῶν Ῥωμαίων εἶπον ξυσταίη· οἱ τε
 5 ὑπὲρ τούτων ὀχούμενοι τοξόται λίαν εἰόντο τοὺς ἐπιόντας, D
 οἷα ἐς ὕψος ἠρμένοι, καὶ τῷ ὑπερανέχειν εὐσκοπώτατα βάλ-
 λοντες· αἱ τε τῶν ἰπέων ἴλαι, διεκτρέχουσαι, ἐραδίως προσέ-
 βαλλον καὶ ἠνώχλουν ἀνδράσι πεζοῖς καὶ ἐμβριθέστερον ὀπλι-
 σμένοις· ἤδη τε οἱ ταύτη Ῥωμαῖοι ἐς φρυγὴν ἐκκλίναντες ἀπη-
 10 λαύνοντο.

κζ. Ἄνηρ δὲ τις ἐν αὐτοῖς τῶν Μαρτίνου δορυφόρων,
 Ὀγναρις ὄνομα, ἐν στενωτάτῳ χωρίῳ ξυνειλημμένος, ὡς μηδὲ
 τὸ ἀποδιδράσκειν αὐτῷ ἐλεύθερον εἶναι καὶ ἐφεμένον, αὐτίκα
 ὄγε ἀπειρηκῶς τοῖς ξυνερχθεῖσι, καὶ ὥσπερ τῆς τύχης ἀπο-
 15 πειρώμενος, ἐπιόντα οἱ δεινῶς τὸν θρασύτερον τῶν ἐλεφάν-
 των πλήττει βιαίως ἀνὰ τὴν ὄφρυν τῷ ὄρατι, καὶ ἐμπή- P. 104
 γνυσι τὴν αἰχμὴν, ὡς ἅπαν τὸ λοιπὸν ἀπρωρῆσθαι. ὁ δὲ πρὸς
 τε τὴν πληγὴν δυσανασχετῶν, καὶ πρὸς γε τοῦ δορατίου ἀμφὶ
 τὸν ὀφθαλμὸν κραδαινομένου ἐκταραττόμενος, ὑπέξῃγετο ἀ-
 20 θρόβον ἐς τοῦ μπαλιν ἀνασκιρτῶν καὶ περιδονούμενος, τὴν τε
 προνομαίαν νῦν μὲν ὥσπερ ὕσπληγγα περιτινάσσων ἐπληττε
 πολλοὺς τῶν Περσῶν καὶ ἐξηκόντιζε, νῦν δὲ ἐς μῆκος ἐκτεί-

3. ἐπεισηδῶντες R., ἐπεκηδῶντες vulg. 4. συνασπισμὸν sph.
 Par. 8. ἠνώχλουν Par. 9. ἐκκλίνοτες R. 12. Ὀγναρις R.
 et Intr., Ὀγναρος vulg. στενωτάτῳ R., στενωτάτῳ vulg.
 17. ἀπρωρῆσθαι R., ὑπρωρεῖσθαι vulg. 20. περιδονούμενος R.,
 περιδινούμενος vulg. 22. νῦν δὲ R., νῦν μὲν vulg.

pugnabant. Elephantum enim pro vallo obiecti et proruentes, sicubi confertis clypeis pugnam inirent Romani, statim aciem turbabant, et sagittarii, qui eis vehebantur, Romanos irruentes graviter laedebant, utpote in sublimem elati, certaque eo, quod editiores essent, tela iacientes. Quin et equitum turmae discurrentes facile invadebant atque turbabant pedites et gravioris armaturae milites; iamque ex ea parte Romani ad fugam inclinati pedem referebant.

27. Vir autem quidam inter eos e satellitibus Martini, Ognaris nomine, in summas angustias redactus, adeo ut nullum ei pateret liberum effugium, ac iam de salute sua desperans, et quodammodo fortunae aleam periclitans, irruentem in se horrendum in modum quendam e ferocioribus elephantis, magna vi ad imam frontem circa supercilium hasta ferit, spiculo ita adacto atque impacto, ut quod reliquum erat hastae propenderet. At hic accepti ictus impatiens, atque insuper hasta circa oculum rotante perturbatus, confestim retroactus atque in orbem se versans, et promuscidem nunc

A. C. 555 *νων τραχόν τινα καὶ ἄγριον ἤχον ἀφίει. αὐτίκα δὲ τὸν ὕπερ-*
 I. I. 29 *θεν ἐσιώτας ἀποσεισόμενος κατέβαλε, καὶ ἐμπατήσας διέ-*
φθειρεν. ἔπειτα δὲ καὶ ἅπαντα τὸν Περσικὸν δμιλον ἀνεσόβει,
τούς τε ἵππους ἀναχαιτίζων οἷς ἂν ἐμπελάσειε, καὶ τοῖς
 B *ὁδοῦσι τὸ ἐπιμαῖον διατεμνόμενος καὶ ἀναχαράσσων. καὶ ἦν*
ἅπαντα ὀλοφυρμοῦ ἀνάπλευ καὶ θορύβων. οἱ μὲν γὰρ ἵπποι
τῇ χαλεπότητι τοῦ θηρίου ἐπτοημένοι, οὐ μάλᾳ τοῖς ὄντησιν
ἐπέθοντο, ἀλλὰ τὰς ἐμπροσθίωνς μεταωρίζοντες ὄπλᾳς, ἐξε-
κύλιον τοὺς ἐλατήρας, οὕτω τε ἄτακτα διὰ τοῦ πλήθους ἐξήλ-
λοντο, πνευστιῶντες θαμὰ καὶ φορμασσόμενοι. τῶν δὲ ἀνδρῶν
 C *ἔς ἑαυτοὺς ἀναχωρούντων, ἀπάντων τε ὠθούντων ἀλλήλους*
καὶ παραγκωνιζομένων, καὶ ἐκάστου προτερῆσαι τὸν πέλας
ἐπειγομένου, πλεῖστοι ὅσοι ἐκείνοντο ὑπὸ σφῶν, τοῖς τῶν φιλ-
 D *τάτων τε καὶ δημοφύλων ξίφεσι περιπταίοντες. οὕτω δὲ τῆς τα-*
 E *ραχῆς ἐπιμέγα ἰούσης, οἱ Ῥωμαῖοι, ὅποσοι τε ἦδη ἐτύγγανον*
 F *ὑπεκβάντες τοῦ περιβόλου καὶ εἴ που τι αὐτῶν ἔνδον ἐλέλει-*
 G *πτο, τότε δὴ ἅπαντες ἐς μίαν τινὰ φάλαγγα συσπειραθέντες,*
 H *καὶ τὸ μέτωπον ὡς καρτερώτατα ταῖς ἀσπίσι φραζάμενοι, ἐμ-*
 I *πίπτουσι ξυγκεχυμένοις ἔτι τοῖς πολεμίοις. οἱ δὲ τῷ ἦδη προ-*
 K *πεπονημένοι τὴν προσβολὴν οὐκ ἐνεγκόντες, ὠκύτατα ἔφυγον*
 L *οὐδὲ τοῦτο δρῶντες ἐν τάξει, οὐδὲ ὥστε καὶ ἀμύνεσθαι τοὺς*

4. ἀμπελάσειε (punctis sub αμ subditis) R. 6. θορύβων R.
 5. θορύβου vulg. 8. ὄπλ. μετ. R. 11. ἀπάντων τῶν R., sed
 corr. τε. 71. ἐς om. R.

quidem instar flagelli huc illuc torquens, multos Persarum percussit et in altum iecit; nunc vero eandem in longum extendens horrendum quendam atque immanem barritum edebat; mox vero etiam super se stantes excussos prostravit et proculcatos extinxit; totum deinde exercitum Persicum conturbavit, equos etiam, ad quos propius accedebat, effrenes erectisque iubis restitantes reddebat; et quos prensasset dentibus proscindebat ac discerpebat. Erant itaque omnia eiulatu et tumultu plena. Equi enim ferocia belluae expavefacti, habenis non admodum audientes erant, sed anterioribus ungulis in altum elatis sessores evolvebant; atque ita turbulente per medium agmen saltabundi ferebantur, anhelantes crebrumque spiritum naribus efflantes. Viris autem in se ipsos reflexis, omnibusque sese mutuo impellentibus cubitoque protrudentibus, et unoquoque vicinum suum antevertere contendente, quamplurimi a suis interficiebantur, in amicissimorum et popularium suorum enses impingentes. Cum itaque tumultus et perturbatio vehementer iam invalisset, Romani quotquot antea muro egressi erant, et si qui forte intus manserant, universi in unum agmen conglomerati, et fronte aciei quam validissime scutis communita, in hostes ita adhuc confusos irraunt; qui, ut praeteritis laboribus defatigati, cum impetum sustinere non possent, citissime fugerunt; at ne id quidem

ἐπιόντας, ἀλλ' ἔσκεδάννυντο ἄλλος ἄλλοθι ὡσπῆ ἐκάστῳ προῦ- A.C. 555
 χῶρει. ὁ δὲ Ναχοραγὰν, ἀλλὰ γὰρ καὶ αὐτὸς τῷ παραλόγῳ I. I. 29
 τῶν γιγνομένων καταπεπληγμένος ἐς τὰ ὀπίσω δρομαῖος ἀπή-
 λαυσε, σημαίνων ἅπασι τῇ μάστιγι καὶ ἐγκελευόμενος ὡς τα-
 5 χιστα φεύγειν, τοῦτο δὴ τὸ πρὸς ἐκείνων ἤδη πρᾶσσόμενον. οὐ- D
 τως ἄρα αὐτῷ τὰ τῆς ὑψηγορίας ἐς τοῦναντίον ἀπέβη. οἱ δὲ
 Ῥωμαῖοι οὐ πρότερον ἀνῆκαν διώκοντες τοὺς βαρβάρους καὶ
 ἀναιροῦντες, πρὶν γε δὴ ὁ Μαρτῖνος, ἀποχρηῆναι ἠγούμενος,
 ἀνεκαλεῖτό τε αὐτοὺς ὑπὸ τῇ σάλπιγγι, καὶ τὸν Θυμὸν ἐξημέ-
 10 ρου. οὕτω τε οἱ Πέρσαι μάλιστα εἰς τὸ οἰκεῖον στρατόπεδον ἀπε-
 σώθησαν, οὐ μείων ἢ δέκα χιλιάδας μαχίμων ἀνδρῶν ἐν τῷδε
 τῷ ἔργῳ ἀποβεβληκότες.

κῆ. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐκ τῆς διώξεως ἐπανελθόντες, τοὺς
 τε σπαλίονας ἐνέπηρσαν, καὶ ὅποσα ἄλλα Περσικὰ μηχανή-
 15 ματα ἀμφὶ τὸ τεῖχος ἐλέλειπτο. ἐντεῦθεν δὲ φλογὸς μεγάλης P. 105
 ἀρθείσης, οἱ τὴν ὕλην κατατέμνοντες ὑπηρεταὶ τῶν Περσῶν
 καὶ ἀχθοφόροι, ἰδόντες πόρρωθεν καπνὸν εἰς ὕψος ἀνέρποντα,
 καὶ ἐπὶ πολὺ τοῦ ἀέρος ἀνελιπτόμενον, αὐτίκα οἱ δεῖλαιοι ἐπὶ
 20 τὸ ἄστυ ἐχώρουν, οἰηθέντες, ὡς πού τῷ Ναχοραγὰν πρότε-
 20 ρον ἐκεκόμπαστο, τὸν περίβολον πυρπολεῖσθαι. τοιγάρτοι ξύν

1. ὡσπερ R. 3. ἀπήλαυε sph. Par. 5. τὸ post τοῦτο δὴ add.
 ex R. 9. ἀνεκαλεῖτό τε R., ἀνεκάλεε τότε vulg. 11. μαχί-
 μων ἀνδρῶν R., ἀνδρ. μ. vulg. 16. τῶν Περσῶν add. ex R.
 et Intrp. Persae, qui materiam caederent, ministri simul. 20.
 τοιγάρτοι om. R.

ordine aliquo servato fecerunt, neque ita persequentes propulsarunt,
 sed dissipati dispersique sunt alius alio, prout cuique successit.
 Quin et Nachoragan ipse inopinato rei eventu obstupefactus retror-
 sum cursim adequitabat, significans omnibus flagello et mandans, ut
 quam celerrime fugerent, quod quidem iam ab illis factum erat.
 Sic utique illi iactantia sua in contrarium cessit. Romani vero non
 antea persequendi ac trucidandi barbaros finem fecerunt, donec
 Martinus sufficere ratus per tubam eos revocavit, iraque percitos
 eorum animos mitigavit. Atque ita Persae acgre tandem ab castra
 sua salvi evaserunt, non minus quam decem bellatorum millibus
 in eo conflictu desideratis.

28. Romani autem ex persecutione reversi, testudines reli-
 quasque Persicas machinas circa murum relictas incenderunt; unde
 cum ingens esset flamma excitata, ministri et baiuli, qui ad sil-
 varam caedendam missi erant, cum e longinquo intervallo fumum
 sursum tendentem atque in aëre volutantem essent conspicati,
 confestim miseri ad oppidum contenderunt, existimantes, quod qui-
 dem Nachoragan antea superbe iactarat, moenia conflagrare. Con-
 citato itaque cursu ferebantur; veriti, opinor, ne post festum,

- A. C. 555 πολλῶ τῷ δρόμῳ ἐφέροντο, δεδιότες, οἶμαι, μὴ σφᾶς παραδρά-
 I. L. 29 μοι ὁ τοῦ ἔργου καιρὸς, καὶ ἅπαντα τεφρωθεῖη, πρὶν δὴ αὐ-
 V. 75 τοὺς ἀφικέσθαι. ἄμλλά τε ἦν αὐτοῖς ὑπὲρ τοῦ τάχους, οὐκ
 ἐπισταμένοις ὡς τῷ νικῶντι συμβήσεται πρῶτῳ τεθνάαι.
 ἅπαντες γὰρ ἀμοιβαδὸν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀλισκόμενοι, κα-5
 Βτεκτείνοντο, ὡσπερ τοῦδὲ γε ἕνεκα μόνου παραγιγνόμενοι. ἀπο-
 λῶλασι τοιγαροῦν οὐ πολλῶ ἐλάσσους τῶν δισχιλίων. τοσοῦ-
 τοις ἀνδράσιν ἐργοπόνοις, καὶ τὰ πολέμια ἥκιστα μεμελετη-
 κόσιν, ἔς τε παράταξιν οὐδέποτε ἀφιγμένοις, αὐτομάτου τι-
 νὸς καὶ παραλόγου ὀλέθρου ὁ Ναχοραγᾶν αἰτιώτατος γέγονεν, 10
 ἀνόητα παρακελευσάμενος. οὕτως ἄρα ἡ ἀλαζονεία οὐ μόνον
 αὐτοὺς σίνεται τοὺς κεκτημένους, ἀλλὰ γὰρ καὶ οὓς ἂν ἐκεί-
 νοις ὑπηρετεῖν συμβαίῃ καὶ πείθεσθαι. τούτων δὲ ὡδε ξυνε-
 νεχθέντων, οἱ μὲν Ῥωμαῖοι εὐέλπιδες ὑπῆρχον ἐς τὰ μάλι-
 στα, ὡς καὶ αὐθις ῥαδίως περιεσόμενοι εἶγε ἄρα καὶ ἀνα-15
 Cμαχεῖσθαι οἱ βάρβαροι πειραθεῖεν. ὅσοι δὲ αὐτῶν ἐν τῇ μάχῃ
 ἔτεθνήκεσαν, (ἦσαν δὲ οὐ πλείους ἢ διακόσιοι.) τούτους δὴ
 εὐπρεπέστατα ἔθαψαν, ὑπεραγάμενοι τῆς προθυμίας, ὡς ἄν-
 δρας ἀγαθοὺς ἀποδεδειγμένους· τοὺς δὲ τῶν πολεμίων νεκροὺς
 σκυλεύσαντες, ὄπλων τε ἄφθονον πλῆθος καὶ ἄλλων χρημάτων 20
 περιεβάλλοντο. οὐ γὰρ μόνον ἀσπίδας καὶ θώρακας τυχόν καὶ
 γωρυτοὺς βελῶν ἔνοιοι τῶν κειμένων ἐπεφέροντο, ἀλλὰ στρε-
 6. παραγιγν. R., παραγιγν. vulg. 10. αἰτιος R. 11. ἀνόητα
 R. (et Intpr. solide, ἀνόητα vulg. 12. ἐκείνοις om. R. 17.
 τούτους δὲ R. 21. περιεβάλλοντο R. 22. γωρυτοὺς Edd.

quod aiunt, venirent, omniaque ante ipsorum adventum in favillas et cinerem essent redacta. Certabant itaque inter se celeritate, nescientes fore ut qui vinceret, primus moreretur. Omnes enim ex ordine a Romanis capti, obtruncati fuerunt, perinde ac si ea tantum de causa venissent. Perierunt itaque non multo pauciores duobus millibus. Tot viris operariis et in re bellica minime exercitatis, quique nunquam in aciem prodissent, ultronei cuiusdam atque inopinati exiti auctor fuit Nachoragan, qui inconsulta imperarat. Usque adeo arrogantia non solum suos possessores, sed et illos, quos eis inservire et morem gerere contingit, perdit. His vero ita peractis, Romani quidem optima spe pleni erant, se in posterum facile superiores futuros, si fortasse barbari proelium instaurare tentarent. Quotquot vero ipsorum in conflictu perierant, (erant autem non pauciores ducentis) eos honestissime sepelierunt, laudata eorum strenuitate, quippe qui ut viri fortiter rem gessissent: hostium vero cadavera spoliaverunt, et ingentem armorum aliarumque rerum vim acquisiverunt. Neque enim scuta et loricas tantum et pharetras nonnulli caesorum gestabant; sed et torques aureos et myrtilia et inauris aliaque id genus muliebria exquisitaque orna-

πτους γὰρ παγχρύσους καὶ περιδέραια καὶ ἐλλόβια, καὶ ἄλλα A. C. 555
 ἄττα τοιαύδε θηλυπρεπῆ ποικίματα καὶ περιέργα, ὁποίοις οἱ I. I. 29
 ἐντιμότεροι τῶν Μήδων ἐναυλαΐζονται, τοῦ μᾶλλον εἶναι
 ἀριδηλοὶ καὶ τοῦ ἄλλου ὁμίλου ἀποκεκρίσθαι. ὁ δὲ Ναχορα- D
 5 γὰν, ἐπειδὴ αὐτὸν τὰ τε ἐπιτήδεια ἐλεοίπει, καὶ ἤδη χειμῶ-
 νος ὥρα ἐπεγίγνετο, ἐφίκει μὲν αὐθις πολεμῆσιόντι, καὶ ἐς
 τὸδε συσκευαζομένῳ. οὐ μὴν ἔργῳ τὸ βούλευμα ἐπετέλει, ἀλλὰ
 τὸ τῶν Διλιμνιτῶν στίφος τῇ ὑστεραίᾳ ἐκπέμψας ἀνά τὸ στά-
 διον, καὶ ἐς ἐκείνους ὄρᾳν τοὺς Ῥωμαίους ἀναπέσας, ταύτη
 10 τε δόκησιν παρασχόμενος τοῦ ἐπελεύσεσθαι, αὐτίκα ὅγε σχο-
 λαίτερον ἅμα τοῖς ἄλλοις στρατεύμασιν ἐπὶ Κοταΐσιν καὶ
 Μουχειρίσιν ἐπορεύετο. ὡς δὲ πλείστον ἤδη τῆς ὁδοῦ προε-
 ληλύθει, τότε δὴ καὶ οἱ Διλιμνῖται λύσαντες τὴν τάξιν, εὐκο-
 λωτάτα ἀπεχώρουν, ἕτε δὴ κούφως αἰεὶ ἐσταλμένοι, καὶ ἄλ-
 15 λως ἄλκιμοι καὶ ποδώκεϊς. παρῆσαν δὲ αὐτοῦ καὶ ἡ ἄλλη
 Περσικὴ ἀπόμοιρα, οἳ δὴ ἐτύγχανον παρὰ τὸν Νέοκρον ποτα-
 μὸν πρότερον ἀπεσταλμένοι διὰ τὴν Μαρτίνου ἀπάτην, ἥπερ P. 106
 μοι ἤδη ἐρῶρήθη. γνόντες γὰρ ὡς ἐνεκίητο μὲν οἱ Πέρσαι, οἳ
 δὲ Ῥωμαῖοι ἀπάσης ἤδη τῆς χώρας ἐκράτουσαν, αὐτίκα οἷον
 20 πορείαν τινὰ διαλανθάνουσαν καὶ τῶν λεωφόρων ἀποκεκρι-
 μένην διανύσαντες εἰς Μουχειρίσιν ἵκοντο, τῶν μὲν ἀγῶνων
 ἤμιστα μετασχόντες, τοῦ δὲ τῆς φυγῆς αἴσχους πολλῶ ἔτι

1. περιδεράια vulg. 2. ὁποίους sph. Par. 6. ἐφίκει correctum
 est in mg. Lugd., ἐδόκει idem in ord. et R., Intrp. videba-
 tur. 10. σχολαιότερον R. 11. Κοταΐσιον Edd. 12. ἐπορεύε-
 το R., ἐπορεύοντο vulg. 15. αὐτοῦ x. ἡ ἄλλη R., x. ἡ δ. αὐτ.
 vulg. 20. ἀποκεκρυμμένη R.

menta, qualibus notabiliores honoratioresque Medi ornari solent,
 ut spectabiliores sint, et a vulgo secernantur. Nachoragan vero,
 cum iam ipsum commeatus aliaque necessaria deficerent, et iam
 bruma immineret, proeliandi quidem desiderium prae se ferebat,
 et ad hoc se comparabat; re tamen ipsa consilium desideriumque
 suum non praestabat; sed Dilimnitarum agmine postridie ad sta-
 dium emisso, et adversa in Romanos fronte stare iusso, eoque ipso
 proelii abs se committendi expectationem excitans, sensim ipse cum
 reliquis copiis Cotaesium et Muchirisidem versus movit. Cum vero
 iam maximam viae partem confecisset, tum et Dilimnitae soluta
 acie facillime abscesserunt, utpote leviter semper armati expeditio-
 nesque, et praeterea robusti pedibusque celeres. Adventabat au-
 tem etiam alia ipsius Persici exercitus pars, quae ad Neognum flu-
 vium antea missa fuerat propter Martini dolum, quemadmodum
 supra a me dictum est. Cum enim cognovissent victos quidem esse
 Persas, Romanos vero universa iam regione potiri, confestim oc-
 cultiore itinere et a publicis viis remoto Muchirisidem pervenerunt,

A. C. 555 ἀκλεέστερον μετειληφότες. ἐπειδὴ οὖν ἅπας ὁ στρατὸς ἐνταῦθα
 I L 29 ἐτόγγανε ξυναγγερευμένος, τότε δὴ τὸ πλεῖστον τῆς ἰπικῆς
 B δυνάμεως καταλιπὼν, Ἰλάρχην τε αὐτοῖς ἐπιστήσας Οὐαφρί-
 ζην, ἄνδρα τῶν παρὰ Πέρσαις γνωριμωτάτων, αὐτὸς ξὺν ὀλί-
 γοις εἰς Ἰβηρίαν ἀπενόστησεν, ὡς ἐκεῖς διαχειμάσων. 5

1. ἀκλεεστέρου R. in mg. 2. ξυνεγγερευμένος R. 4. παρὰ add.
 ex R. et Inpr. apud Persas.

conflictuum quidem nequaquam, dedecoris vero ex fuga et quidem
 multo turpius participes. Posteaquam igitur universus exercitus in
 unum convenisset, maiore equitatus parte ibi relicta, et Wafrise,
 viro inter Persas celeberrimo, magistro equitum eis constituto, ipse
 cum paucis in Hiberiam rediit, tanquam ibi hibernaturus.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ Δ.
AGATHIAE SCHOLASTICI
HISTORIARUM LIBER IV.

ARGUMENTUM.

Iudicium de caede Gubazis, Athanasio quaesitore, instituitur (1). *Primum Iustiniani litterae ad Rufinum datae, quibus Gubazem Byzantium mitti iusserat, recitantur* (2). *Oratio accusatorum adversus Rufinum et Ioannem* (3, 4, 5, 6). *Vix sedatis vulgi clamoribus, hi longa oratione se defendunt* (7, 8, 9, 10). *Causa utrimque perorata, Athanasius reos damnatos ad supplicium duci iubet* (11). *Misimianorum legati auxilium petentes comiter a Nachoragane excipiuntur* (12). *Insequenti anno Romani, Baraze et Pharsante ducibus, Misimianis bellum inferunt: in finibus Apsiliorum Persarum exercitus iis obviam venit* (13). *Romani Hunnos Sabiros hoc anno cum Persis militantes ex improvise adorti vehementer premunt; Persarum exercitu superveniente recedunt* (14). *Interim Elminzur, dux Romanorum a Iustino missus, Rhodopolin, Lazicum oppidum, a Persis olim expugnatum, subito aggressus occupat. Misimiani legatos Apsiliorum pacis causa a Romanis missos occidunt* (15). *Iraiti Romani fines eorum invadunt et exercitum vincunt. Victi Tzachar, castellum munitissimum, se recipiunt* (16). *Quod Romani segniter obsidentes ab Ioanne Dacna, quem Martinus ad eos miserat, novo studio incitantur* (17). *Centum eorum, Illo duce, explorato itinere, ad oppidum sub ipsa arce situm noctu ascendunt* (18). *Oppressis per noctis tenebras custodibus, omnes incolas crudelissime trucidant* (19). *Sed ipsi paulo post a Misimianis cum magna clade detruduntur. Verumtamen Romanis nihilo secius castellum oppugnantibus, Misimiani pacem orant, quam Ioannes concedit* (20). *Misimianorum rebus compositis, Iustinianus summum imperium Martino abrogatum Iustino tradit* (21). *Ioannes quidam Afer, venia a Iustino impetrata, nefario dolo a provincialibus pecunias exigit* (22). *Chosroes Nachoraganem propter cladem ad Phasin urbem acceptam excoriari iubet* (23). *Digressio de novi Persici imperii regibus* (24, 25, 26, 27, 28). *Cabadis, Persarum regis, fata cum similibus Zenonis Isauri et Nepotis casibus comparantur. Chosrois, novissimi regis, ingloria mors* (29). *Sergii interpretis diligentia laudatur. Chosroes per Zichum legatum Byzantium missum inducias cum Iustiniano paciscitur* (30).

- A. C. 555 σφῶν αὐτῶν ἀποδείκνυνται καὶ τὸ παράλογον τῆς μαιφονίας
 I. I. 29 ὁμολογοῦντες. τὸ μὲν γὰρ βασιλείον γράμμα παρακελεύεται
 τοῖς στρατηγοῖς στέλλειν κατὰ τὸ Βυζάντιον τὸν Γουβάζην,
 πειθοῖ μὲν τὸ πρῶτον, ἀνηκουστοῦντα δὲ καὶ πρὸς ἀνάγκης,
 ἐναντιούμενον δὲ καὶ βιαζομένοις· ἀποκτεῖναι δὲ μηδαμῶς⁵
 πρὶν ἂν ἐκεῖνος, ἐς τελευτάτην ἀπόστασιν ἀφιγμένος, τὰ πολε-
 μίων δρᾶν προαχθεῖη. οἱ δὲ καὶ ταῦτα μῆτε στρατηγοὶ καθε-
 στῶτες, μῆτε ἄλλως ἐφειμένον αὐτοῖς ἀδεῶς ἂ βούλοιτο
 πράττειν, παραχρῆμα τὸν δειλαιὸν ἀπεκτόνασιν, οὔτε κατὰ
 D τὸ Βυζάντιον αὐτὸν γενέσθαι προτρέψαντες, οὔτε μὴν ὥσπερ¹⁰
 ἀπειθοῦντι μετρίαν γοῦν ἀνάγκην ἐπαγαγόντες, οὔτε τὴν ἀρ-
 χὴν ἐς πείραν τινα καταστάντες, εἴπερ ὀφωδηοῦν τρόπῳ τοῦ
 προστάγματος ὀλιγορήσει. καίτοι μεγαλαυχῶσι καὶ βρενθύον-
 ται, ὡς τὰ βασιλεῖ δοκοῦντα διανύσαντες, οἷος καὶ τὴν ἐκεί-
 νου περιορῶντες πεφήνασι γνώμην, ψευδέσι τε χρῆσθαι πρό-¹⁵
 τερον κατὰ Γουβάζου διαβολαῖς τετολμηκότες, καὶ τάναντία
 τῶν εὖ διατεταγμένων αὐτεπαγγέλτως ἐξιργασμένοι, καὶ, τὸ
 V. 8ο δὴ πάντων παρανομώτερον, οὔτε τὴν ἐπιστολὴν ἐπιδείξαντες,
 P. 113 ὥστε τῶν ἐγγεγραμμένων γνωσθέντων τὸ πρακτέον ἐλέσθαι.

ε'. „Πῶς οὖν οὐ παντὸς ὀλέθρου καὶ τιμωρίας ὑπέριτερα²⁰
 πάσης τὰ τετολμημένα δόξοιεν ἄν; ἀδικία γὰρ καὶ κατ' ἄλλου
 του γυνομένη φευκτόν τι καὶ ἀπειρημένον, μάλιστα δὲ εἰ φί-

8. ἂν βουλ. R. 13. προστάγματος R. et Intrap. si non iussis ob-
 sequi auderet, πράγματος vulg. 21. δόξοιεν R., δόξειεν vulg.
 καὶ om. R.

missae indignitatem fateri. Regiae enim litterae mandant praefectis militiae, ut Gubazen Byzantium mittant, primo quidem suadela utentes, obaudientem vero et necessitati reluctantem cogarent; nulla tamen ratione interficerent, donec aperta defectione facta hostiliter agere coepisset. Hi vero cum neque praefecti militares essent, neque alioqui eis liceret, quae liberet, facere, repente miserum trucidarunt, haudquaquam ut Byzantium iret hortati, cum ne modicam quidem vim ei utrenitenti intulissent, neque omnino tentassent an aliquo tandem modo mandatum regis contemneret. Gloriantur interea illi et iactitant, se Imperatoris mandata exsecutos, cum potius illius voluntatem contempsisse deprehendantur, falsisque criminationibus Gubazen onerare non sint veriti et contraria ab iis, quae recte mandata erant, propria auctoritate in eum decernere; et quod quidem omnium est iniquissimum, neque litteris Imperatoris ostensis, ut cognita eius voluntate quid facto opus esset statuerent.

6 „Quo pacto igitur non illorum scelus quodvis necis aut supplicii genus exsuperare censuerimus? Iniuria enim cuius alteri illata, res est fugienda vetitaeque legibus, praecipue si amicum et benevolam quique frequenter pericula pro sociis adierit, contingat esse eum, qui

λον καὶ εὐνον καὶ πολλάκις προκεκινδυνευκότα τῶν πέλας εἶναι A. C. 555
 συμβαίη τὸν ἡδικημένον. τίς γὰρ ὁ τοῦ Περσῶν πλοῦτον καὶ L. I. 29
 τῶν προτεινομένων ἀπάντων τὴν πρὸς ὑμᾶς εὐνοίαν ἀλλαξά-
 μενος; τίς ὁ τὴν Χοσρόου φιλίαν ὑπεριδῶν, καὶ, παρὸν ἐκεῖος
 5 πρὸς μεγίστην εὐδαιμονίαν χωρῆσαι, τὸ παρ' ὑμῖν ἔλαττον
 ἀγαπήσας; τίς ὁ πρότερον τῆς χώρας ὑπὸ Μῆδων ἐπὶ πλείστον B
 χρόνον πιεζομένης, καὶ τῆς παρ' ὑμῶν ἐπικουρίας ἔτι μελλού-
 σης, μεταστὰς ἀθρόον καὶ μετοικισάμενος ἐπ' αὐτὰς δήπου
 τὰς ὑπερβολὰς τοῦ Καυκάσου, ἐνταῦθά τε Θηριώδη τινα δίκαι-
 10 ταν μᾶλλον ὑποστὰς μετιέναι, ἢ προσηκάμενος τὴν τῶν πολε-
 μίων φιλοφροσύνην καὶ καταβάς οἶκοι μένειν ἐν εὐπαθείᾳ;
 τίς δὴ οὐν οὗτος; ἐκεῖνος ὁ μηδὲν τῶν δεινῶν, ἣν τι παθεῖν
 ὑπὲρ ὑμῶν ἔδει, κατορῶσθῆσας, Γουβάζης, ὃ νόμοι καὶ δίκη!
 ὁ μηδίσας, ὁ τύραννος, ὁ τὰ Ῥωμαίων κυταπροέμενος· καὶ
 15 τέθνηκεν ὑπὸ Ῥουστίκου τε καὶ Ἰωάννου, βδελυρῶν οὕτω
 καὶ καταπτύστων ἀνθρώπων, ἀνὴρ βασιλεύς· ὥπερ εἰ καὶ
 τοιοῦτου μετὴν ὡς ἀληθοῦς ἐπικλήματος, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τούτων C
 αὐτὸν ἐχορῆν εὐθὺς ἀνηραπιάσαι, κριθέντα δὲ μᾶλλον σχολαί-
 τερον ὑπὸ τοῦ κοινοῦ Ῥωμαίων τε καὶ Κόλχων βασιλέως;
 20 ὅτε δὴ μεγίστον καὶ τῷ παντὶ κρείττονος, προσηκόντως τιμω-
 ρηθῆναι. ἀλλ' ἐπειδὴ ταύτης δὴ τῆς μαιφονίας αἰτία μὲν αὐ-
 τοῖς ἐνδίκος οὐχ ὑπῆν, δυσμένεια δὲ μᾶλλον παράλογος ὑπὸ
 1. καὶ ante πολλάκις om. R. 4. Κοσρόου sph. Par. 8. με-
 τοικισάμενος R., μετοικησάμενος vulg. 12. ἦν pro οὐν R.
 18. αὐτὸν ἐχορ. εὐθὺς R., εὐθ. ἐχορ. αὐτ. vulg.

iniuria est affectus. Quis enim est qui Persicis opibus omnibusque rebus oblati benevolentiam erga vos commutavit? Quis, qui Chosrois amicitiam aspernatus, apud quem facilis ei ad summas divitias aditus patuisset, minore apud vos loco esse maluit? Quis antea regione vestra longissimo tempore a Medis oppressa, cunctantibusque adhuc vestris auxiliis, confestim mutatis translatisque sedibus altissima Caucasus iuga insedit, atque ibi ferinam potius quamdam vitam agere sustinuit, quam hostium munificentia, domum reversus, molliter et delicate vivere? Quis tandem? Ille cui nihil adeo erat arduum et grave, quod, si vestra causa tolerandum esset, reformidaret, Gubazes, o leges, o iustitia! ille, inquam, Gubazes defectionem ad Medos tentans, ille tyrannus, ille Romanorum proditor; et caesus est a Rustico et Ioanne, adeo nefariis abiectisque hominibus, vir rex ductus: qui etiam si revera eiusmodi crimini fuisset obnoxius, non tamen illum statim ab his e medio tolli oportebat, sed potius ut reus peractus cunctantius a communi Romanorum pariter et Colchorum Imperatore, utpote maximo omniumque eminentissimo, merito supplicio afficeretur. Verum cum nulla illis legitima huius caedis perpetranda causa fuerit, sed potius vesanum quoddam odium ex

- A. C. 555 βασιανίας εἰς τοῦτο κακοῦ προηγήμενη, εἰκότως εὐβουλίᾳ μὲν
 I. L. 29 καὶ λογισμῶ σάφροσι καὶ τῇ τοῦ συνοίσοντος ἐπιγνώσει οὐδένα
 παρήκαν καιρὸν, μόνῃ δὲ τῇ αὐθαδιαζομένῃ τῆς ψυχῆς καὶ
 χαλεπαίνοντι πολλὴν παρέσχον αὐτονομίαν καὶ τὸ μελετηθῆν
 D ἐκλείστον καὶ ὠδινόμενον οὕτω πως ἐκ τοῦ παρείκοτος ἔδρα-5
 σαν, ὡς μήτε τὴν ἀκμὴν τοῦ παρόντος χρόνου φυλάξασθαι,
 μήτε μὴν διανοηθῆναι. πολέμον γὰρ τοσοῦτου περιστηκός,
 ἐμφρόνων μὲν ἀνδρῶν ἔργον ἂν ἦν καὶ τὰ ξένα καὶ ὄπω
 γνώριμα τῶν ἔθνῶν εὐνοίᾳ προσάγεσθαι. οὗτοι δὲ καὶ τοὺς
 πρώην οἰκειοτάτους ἐκπολεμῶσαι Ῥωμαίους περὶ πλείστον πε-10
 ποιήνται· καὶ, τὸ γε ἦκον εἰς αὐτοὺς, προσεχωρήκαμεν τοῖς
 ἐναντίοις, ἐπιβουλεύομεν τοῖς πάλαι φιλτάτοις, ἢ χώρα Περ-
 σῶν, τὰ πατρῷα νόμιμα φροῦδα, πάντα συμβέβηκεν ἀτεχνῶς,
 ὅποσα στάσεώς τε καὶ ταραχῆς ἐμφυλίας γνωρίσματα μανιώδη.
 P. 114 οὐκοῦν ὡς τούτων ἀπάντων ἔργῳ προελθόντων, καὶ παντα-15
 χόθεν ἡμῖν τῶν πραγμάτων διαρρύνετων, οὕτω ποινὰς ἀξίας
 αὐτοῖς, εἴπερ ἄρα καὶ εὐρεῖν ἔνεστιν, ἐπακτέον. εἰ γὰρ καὶ
 ἡμεῖς πιστοὶ πρὸς Ῥωμαίους καὶ βέβαιοι τυγχάνομεν ὄντες,
 ἀλλ' οὐ δίκαιον, ὃ δικαστὰ, τῆς ἡμετέρας ἐπιεικειᾶς τούτους
 ἀπόνασθαι, καὶ ἥττον τι παθεῖν, ἢ καθόσον ἢ τοῦ ἐγχειρήμα-20
 τος βούλεται φύσει."

ζ. Οὕτω δὲ τῶν κατηγορῶν τοῖς ἐπικλήμασι χρησαμέ-
 5. παρείκοτος R., παρήκοτος vulg. 9. τὰ R. pro τοῖς. 17.
 ἔστιν R. 19. δικαστὰ R., δικασταὶ vulg. et Intpr. τοσοῦ-
 τος R.

invidentia ortum eo mali eos provexerit, verisimiliter recto consilio et moderatae cogitationi, eiusque quod maxime conducibile esset cognitioni nullum tempus reliquerunt, sed soli animo superbia elato odioque flagranti habenas laxantes omnemque permittentes libertatem, quodque multo ante tempore praemeditati erant et parturierant, hoc pacto, occasionem nacti, sunt exsecuti, adeo ut neque praesentis temporis statum observarint, sed ne cogitarint quidem. Adeo enim difficili bello premente, prudentium virorum erat etiam peregrinas neque adhuc notas nationes sibi humanitate conciliare. Hi vero etiam eos, qui iampridem erant coniunctissimi Romanis, debellare maximi fecerunt; et quidem, quantum in ipsis situm est, hostibus dediti sumus, insidiamur iam olim amicissimis, regio nostra Persarum est, et patria instituta prorsus abolita; quanta seditionis atque tumultus intestini furiosa indicia? Quocirca cum haec omnia ita se habeant, et res nostrae adeo omni ex parte sint collapsae, ita digna si quae excogitari possint supplicia istis sunt inferenda. Si enim etiam nos fidi erga Romanos et constantes sumus, non est tamen aequum, o iudex, ut hi lenitate nostra abutantur, minusque aliquid patientur, quam facioris atrocitas postulat."

7. Cum vera accusatores ita criminationem suam peregrissent,

κων, τὰ πλήθη τῶν Κόλχων (αὐτοῦ γὰρ συνήθροιστο) ἐπατεῖν. A. C. 555
 μὲν οὐ μάλα ἠδύναντο τῆς τῶν λόγων ἀπαγγελίας ἢ τῆς τῶν L I 29
 νοημάτων δεινότητος· ὁμοῦ δὲ τὸ χρῆμα γινώσκοντες ἐφ'
 ἔπειθ' ἕκαστα ἐτύχανε προηγήμενα, ἀγωνιζομένοις τε αὐτοῖς B
 5 εἴτι συνεμόχθουν τῇ προθυμίᾳ, καὶ συμπεριήγοντο ταῖς μετα-
 βολαῖς τῶν σχημάτων· οὕτω τε τὰς ψυχὰς διέκειντο, ὡς ἂν
 αὐτοῖς ἐκεῖνοι φρονήματος ἔχειν ἢ οἴκτου ἐδόκουν. καὶ εἶτα
 ἐπειδὴ τοῦ ἔητορεύειν ἐπέπαντο, αὐτίκα οἶγε, ἐπισχόντος
 βραχὺ τοῦ δικαστοῦ καὶ βουλευομένου, κατεμέμφοντο ἡσυχῇ
 10 καὶ ἡγανάκτουν ὅτι δὴ μὴ εὐθύς οἱ ἐναντίοι ἀνήρητο τοῦ
 δὲ παρακλυσσαμένου καὶ λέγειν αὐτοῖς ἄττα ἂν ἐθελήσαιεν,
 τότε δὴ καταβοῶν ἐς τὸ ἐμφανὲς ἔειπε, καὶ ἤδη ὑπετονθόρυ-
 ζον, καὶ ἤδη ἡ φωνὴ ἐς τὸ σαφέστερον διεκρίνετο. ἀλλ' οἱ
 πρὸς τὸ κατηγορεῖν τεταγμένοι, ταῖς χερσὶ καταπαύοντες,
 15 ἀνέκοιψαν τὴν περαιτέρω φορὰν τοῦ θορύβου. καὶ τοῖνυν σι- V. 81
 γῆς γεγενημένης, παρελθὼν καὶ Ῥουστικός ἐν μέσῳ ἄμα C
 Ἰωάννῃ τῷ ἀδελφῷ, ἔλεξε τοιαύδε· „Μετήγαγε μὲν ἡμῖν ἀθρόον
 καὶ περιστότησεν εἰς τὸνναντίον τὰς τῶν δοκηθέντων ἐκβάσεις
 ἢ τύχη, καὶ, δέον μεγίστων γερῶν ἀπόνασθαι, πάροισιν θα-
 20 ναίου φευξοῦμενοι δίκην· πλὴν ἄλλ' ἡδιστος ἡμῖν ὁ ἀγὼν κα-
 ταφαίνεται καὶ πλείστης ὕσης μεγαλαυχίας ἀνάπλεως. γενήσε-
 ται γὰρ ἅπασι γνωριμώτερον, ὡς μόνως ἡμῖν διήγνηται τὸ
 2. ἢ τῆς — χρῆμα om. R. et, ut videtur, Intpr. 4. ἔπειθ' R.
 12. ἔειπε R. et vulg. 21. ἀνάπλεως add. ex R. et Intpr. glo-
 riae plenum.

Colchorum copiae (eo enim convenērant) verborum enuntiationem non satis exaudire poterant, neque sententiarum pondera: rem tamen ipsam intelligentes, cuius causa singula in medium erant producta, decertantibus ipsis animi propensione collaborabant, eosdemque, quos accusatores, gestus prae se ferebant, atque ita animis affecti erant, prout illi vel fiduciam vel commiserationem vultu exprimebant. Ac deinde ubi dicendi finem fecissent, statim hi, restitante nonnihil iudice et consultante, tacite incusabant, molesteque ferebant adversarios non statim ad necem rapi. Mandante vero iudice, ut et illi quae vellent pro sese dicerent, tum aperte reclamare coeperunt, et iam submurmurabant, vocesque ipsae iam manifestius exaudiebantur. Sed accusatores, silentio manibus indicto, maioris tumultus ansam praeciderunt. Silentio itaque facto, progressus in medium Rusticus cum fratre suo Iōanne, in hunc modum verba fecit: „Mutavit nobis subito, iudices, et in contrarium vertit consiliorum nostrorum eventum Fortuna; cumque maxima nobis praemia sint debita, capitis accersimur. Verum enimvero iucundissimum nobis hoc certamen iudiciale videtur maximeque gloriosum; fiet enim omnibus perspicuum, solis nobis hoc deberi, quod homo proditor et tyrannus sit interfectus, et

- A. C. 555 προδότην ἄνδρα καὶ τύραννον ἀπολωλέναι, καὶ τὰ βασιλέως
 L. 29 πράγματα τὸ μέρος διασεσῶσθαι ὥστε εἰ καὶ τεθνάναι συμ-
 βαίῃ, στέφσομεν ἂν καὶ ὡς ἄσμενοι καθάπερ τι προσφιλῆς
 D καὶ αὐθαίρετον τὸ ἀνιαρὸν καὶ ἠγαγκισμένον καὶ οἰχρησόμεθα
 κάλλιστον τοῦτο πρὸς εὐθυμίαν ἐφόδιον ἔχοντες, τὸ γυνώ-5
 σκειν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, ὡς τοὺς Ῥωμαίους κρατοῦντας ἔτι
 τῶν Κόλχων καταλελοίπαμεν, καὶ οὕτω παρ' ἑτέρων ἀφηρη-
 μένους. εἰ μὲν γὰρ Περσικὸν ἦν τὸ παρὸν δικαστήριον, καὶ
 παρ' ἐκείνοις ἐκρινόμεθα, πάντως ἂν ἡμῖν ἀρνήσεώς τε προσ-
 ἔδει τῶν εἰργασμένων, καὶ δεδιέναι παρῆν τοὺς ἐλέγχους, 10
 καὶ δεδειγμένοις τυχὸν διαπορεῖν ὁποίοις ἂν καὶ χρησαίμεθα
 λόγοις ὑπὸ δικασταῖς πολεμιωτάτοις, καὶ τῷ πραχθέντι λίαν
 ἄχθόμενοις τῷ τῆς ἐλπίδος ἡμαρτηκένα. Ῥωμαίου δὲ ἀνδρός
 P. 115 διαιωῶτος, τίος ἂν χάριν ἡμῖν τὸ γεγεννημένον ἀπαρηθῆι;
 τί δὲ καὶ ἀπολογεῖσθαι χρεῶν παρ' ἑμῖν αὐτοῖς, ἀνθ' ὧν ὑμᾶς 15
 εὔπεποιήκαμεν τὸν τύραννον ἀνελόντες; οὐδὲ γὰρ μεταδο-
 τέον αὐτῷ τοῦ σεμνοῦ τῆς βασιλείας ὀνόματος, ἀλλοτριωτάτω
 διὰ τῶν ἔργων φανέντι καίτοι μέγα κεκράγασιν οἱ κατήγοροι,
 καὶ δευνὰ τετολμῆσθαι φασιν, ὡς δὴ βασιλέως ἀνηρημένον
 χρῆ δὲ οὐ τῇ πόρπῃ καὶ τῷ χλαμυδίῳ καὶ τοῖς ἐκτὸς φαινο-20
 μένοις ἐγκαλλωπίσμασι ταύτην προσνέμειν τὴν ἐπωνυμίαν,
 4. οἰχρησόμεθα R. et Intr. et moriemur (Cl.), οἱ χρησόμεθα
 vulg. 5. γνώσκειν R. 11. δεδιτομένοις s. potius δεδει-
 γμένοις coni. Cl., Intr. timore percussi. 16. οὐδὲ R., οὐ vulg.
 20. πόρπῃ. Hanc certissimam Ios. Scaligeri emendationem con-
 firmat R. cf. p. 172. ed. Bonn. v. 9., ζοπῆ vulg., Intr. in purpura.

Imperatoris nostri res ex parte conservatae; adeo ut etiamsi mori nos contigerit, libentes vel sic simus amplexuri veluti amicum et voluntarium id, quod est acerbum et coactum, et moriemur pulcherrimum hoc ad alacritatem tranquillitatemque animi viaticum habentes, conscire nobis ipsis, quod Romanos adhuc in Colchos imperium obtinentes reliquerimus, neque illud ipsis ab aliis ereptum. Si enim Persicum esset istud tribunal, eorumque iudicio nobis standum esset, omnino nobis negatione eorum, quae facta sunt, foret opus, extimescendaeque essent probationes; magnopere etiam laboraremus, quibus verbis eas refutaremus apud iudices inimicissimos graviterque hoc facto offensos, quia spe sua essent frustrati. Cum vero iudex sit Romanus, quam ob causam a nobis factum negetur, aut quid opus est excusare apud vos id, quo ipso bene de vobis sumus meriti, qui tyrannum interfecimus? Neque enim tribuendum ei est venerandum regis nomen, qui ab eo alienissimus re ipsa est deprehensus, quantumvis clamitent accusatores, et atrox a nobis facinus perpetratum dicant, utpote rege interfecto. Oportet enim non fibulae et chlamydi exterioribusque ornamentis hanc appellationem tribuere, sed ei qui iustitiam exerceat, et cupiditatibus suis modum non excedit

ἀλλ' ἔνθα τὸ δίκαιον ἐνεργόν, καὶ τοῦ προσήκοντος μὴ ὑπερ- A. C. 555
 φρονοίη τὸ ἐφιέμενον, καὶ μόνοις τοῖς καθεστῶσι τὸ φρόνημα I. I. 29
 τῆς ψυχῆς ἀναμετροῖτο. εἰ μὲν οὖν τοιοῦτον ἀπεκτόναμεν ἄνδρα,
 παράνομα τετολήκαμεν, ἔνδικος ἢ κατηγορία, εἰκότως βίαιοι B
 5 καὶ ἀλαζόνες καὶ μισαιφόνοι παρὰ τῶν Κόλχων ὀνομαζόμεθα.
 εἰ δὲ τούτων μὲν ὡς πορῶτάτω τοῖς τρόποις ἀπύκτιστο, μέ-
 τριον δὲ οὐδὲν ἦν αὐτῷ βεβουλευμένον, ἀλλ' ἢ τοὺς Πέρσας
 καθ' ἡμῶν λαθραίως ἐπάγειν, καὶ καταπροέσθαι τὴν χώραν
 ἐκείνοις· πῶς οὐ μᾶλλον ἔχρην φθάσαι τὸν τοῦ δεινοῦ καιρὸν
 10 τῷ προτερήματι, ἢ, τὴν βσιλείων στολὴν αἰδεσθέντας, ὑπὸ
 τοῖς πολεμίοις γενέσθαι; τοῖς γὰρ κίνδυνόν τινα μελετώμενον
 ὑπὸ του προεγνωκόσιν, ἐνὸν μὲν ἐκκλίνας τὸ παραυτικά τὴν
 ἐπιβουλήν, καὶ, τὸ παρὸν ἀμωσγέπως παρακρουσαμένοις, σχο-
 λαίτερον ἐν ὑστέρω τοῖς προσπεσοῦσιν ἀρμόσασθαι, πολλή C
 15 ὠμότης προεπιφέρειν τὴν τιμωρίαν, καὶ μὴ μᾶλλον ἀρκεῖσθαι
 τῇ τοῦ ἀντεπιβουλεύειν τυχὸν ἔξουσίᾳ. ἔνθα δὲ, τῶν βεβου-
 λευμένων εἰς ἔργον ἀχθέντων, οὐδὲν ἔτι λείπεται πρὸς ἐπι-
 κουρίαν, ἀλλ' ἄρδην εὐθύς ἅπαντα οἴχεται, συναφαιρουμέ-
 νων τῇ κοινῇ σωτηρίᾳ καὶ αὐτῶν δῆπου τῶν ὑπὲρ ταύτης ἑλ-
 20 ποιδῶν, ἐνταῦθα τὸ τάχος αἰρετέον τοῖς ἔμφροσι, καὶ ὅπως
 μηδὲν ὅτιοῦν τῶν ἀνηκέστων πείσονται παρασκευαστέον.

ἦ. „Εἰ τοίνυν καὶ διαρῥαγεῖν οἱ κατήγοροι, μίασμα βοῶν-

3. τοῦτον R. 5. Anne ἀλάστορες? 16. τὸ βεβουλευμένον R.
21. πείσονται R. 22. διαρῥαγοῖεν R.

cogitationesque suas solo honesto metitur. Quod si itaque talem
 virum interfecimus, contra leges fecimus, iustā est accusatio, me-
 rito violenti, superbi et sicarii a Colchis appellamur. Si vero illius
 mores ab hisce virtutibus quam longissime aberant, nihil vero mo-
 deratum animo agitabat, sed vel ut Persas in nos clam adduceret eis-
 que ditionem nostram proderet, cur non potius oportuit imminentis
 mali occasionem hoc praeclaro facinore antevertere, quam regium
 habitum verendo in hostium potestatem venire? Qui enim pericu-
 lum aliquod a quopiam praemeditatum praesciverunt, cumque pro-
 tinus possent insidias declinare, et praesens discrimen utcumque pro-
 pulsando cunctantius sese in posterum adversus eventa comparare,
 magnae crudelitatis fuerit multo ante iis supplicium inferre, et non
 potius contentos esse facultate, quam habent, insidias contrariis in-
 sidiis propulsandi. Ubi vero machinationibus iam in actum deductis
 nihil ad remedium fit reliqui, sed iamiam omnia pessum eunt, sub-
 lata una cum communi salute omni etiam eius spe, ibi tum pru-
 dentibus viris acceleratione est utendum, et ne irremediabile ali-
 quod malum accipiant, praecavendum.

8. „Etiam si itaque dirumpantur accusatores, piaculare scelus vo-

A. C. 555 των, ὡς δικαστὰ, ὡς οὐ Ῥωμαϊκὸν οὐδὲ δίκαιον τὸ μὲν ἐμ-
 I. L. 29 φανὲς οὕτω καὶ προσήπτον ἀδίκημα παραλιπεῖν, ἀδῆλοις δὲ
 μᾶλλον αἰτίαις ἄλλως αὐτοῖς μεμηχανημέναις ἐξαπατηθῆναι.
 οὐ γὰρ ἀνεκτέον αὐτῶν, ὡς μὲν ἀπεκτόνασι τὸν ἄνδρα διαφ-
 D ῥήδην φασκόντων, ὠφέλειαν δὲ μεγίστην ἐνθῆνδε τοῖς κοινοῖς⁵
 πεπορίσθαι πράγμασι τερατευομένων. πῶς γὰρ ἂν τὰναντία
 συσταῖεν σφίσι αὐτοῖς, ἢ πῶς, τὴν πράξιν δεινὴν ἀποκα-
 λοῦντες, ἐπαινεσόμεθα τὴν δράσασαν γνώμην, ὡς τοῦ συνοί-
 στοντος ἐστοχασμένην; πάλαι γὰρ ἀλλήλων ἀποκεκριμένω τυγ-
 χάνετον ὠφέλεια καὶ παρανομία, ὠμότης τε καὶ δικαιοσύνη¹⁰
 διεσθηκότε καὶ ἄμικτα καὶ ὁμοίως χωρεῖν οὐπόποτε πεφυκότε.

δ. „Εἰ δὲ γε καὶ γυμνὴν τὴν διάνοιαν ἐξεταστέον, φανή-
 σονται καὶ ταύτῃ δύσνοι καὶ κάκιστοι, ὡς δὴ τὰ τοὺς Πέρ-
 σας ἄρέσκοντα βεβουλενμένοι ὥστε οὐδὲ Ῥωμαίους ὀνομά-
 ζειν τούτους τοὺς μαιφόνους προσήκει, οὐδὲ ὡς ὁμοφύλοις¹⁵
 P. 111 μετ' εὐνοίας διαιτητέον αὐτοῖς, ὅτι μὴ καθάπερ λίαν ἐχθί-
 στοις, ἐπεὶ καὶ ἤδη τῷ κοινῷ τῆς φύσεως νόμῳ μεμερισμένοι
 τνηγάνουσι, κἂν μήπω τῷ παρ' ἡμῶν γεγραμμένῳ. τὸ γὰρ
 ἀντίπαλον καὶ ἀλλότριον τοῖς ἔργοις γνωρίζεσθαι χρῆ, οὐ τῷ
 πορρωτέρῳ τετάχθαι. ὁ δὲ, οἷς ἂν ἠσθεῖεν οἱ δυσμενεῖς, ταῦτα²⁰
 προὔργον ποιούμενος, πολέμιος ἂν κριθεῖη δίκαιος, κἂν συμ-

11. καὶ ὁμοίως — πεφυκότε om. R. et Intpr.
 σας R., τοῖς Πέρσαις vulg.

13. τοὺς Πέρ-

20. πόρρω R.

neque Romanum neque iustum esse, adeo aperta manifestaue iniuria neglecta, incertis potius de causis, quas ipsi frustra commenti sunt, falli. Neque enim ferendi sunt, qui interfectum quidem abs sese virum hunc aperte fatentur, maximam vero ex hac caede utilitatem ad publicum pervenisse prodigiose mentiuntur. Quo pacto enim consistere possint sibi ipsis contraria? aut quo pacto factum ipsum atrox appellantes, animum eius, qui id perpetravit, laudabimus, tanquam publicum bonum spectantem? Sunt enim haec quam remotissime inter se disiuncta et insociabilia; et neque unquam simul subsistere possunt utilitas et iniquitas, crudelitas et iustitia.

4. „Quod si vero etiam nudus ipsorum animus est explorandus, hoc quoque ipso maligni nequissimique esse convincentur, quippe qui consilia Persis grata agitarint, adeo ut ne Romani quidem sint appellandi isti sanguinari, neque amica societas cum iis tanquam popularibus sit habenda: sed summi potius hostes sint censendi; quandoquidem etiam nunc communi naturae lege sunt seiuncti, tametsi nondum a vobis scripta. Adversarii enim atque hostes ex factis sunt aestimandi, non ex locorum disiunctione. Hic vero, quae grata sint hostibus summo studio procurans, me-

τήνδε τὴν δόξαν καὶ ἡμεῖς ἀρίστην ἠγοούμεθα καὶ ἀληθεστάτην, A. C. 555
 καὶ οἶαν τῆς τοῦ πράγματος φύσεως ἔστοχάσθαι. οὐκοῦν, ἕκα- L I 29
 τέρους οὕτως ἀρέσκον, φέρε πολέμιον ἀποδείξωμεν τὸν Γου- B
 βάζην τῷ δοθέντι χρώμενοι τεκμηρίῳ. τούτου γὰρ ταύτη καὶ
 5 δὴ δεικνυμένον, καὶ τὸ δικαίως αὐτὸν ἀηρηῆσθαι συναναφα-
 νεῖται. ἅπαν μὲν οὖν ἀεὶ βάρβαρον φύλον, εἰ καὶ κατήκοον ἢ
 τοῖς Ῥωμαίοις, ἀλλὰ τῷ τῆς γνώμης ἀλλοτριωτάτῳ διεστη-
 κὸς καὶ τῇ τάξει τῶν νόμων ἀχθόμενον, ἐπὶ τὸ νεωτεροποιῶν
 καὶ τετραχῶδες φέρεσθαι πέφυκεν καὶ ἥδιστα μὲν ἂν ἐφ'
 10 ἑαυτοῦ βιοῦν διατελοῖη μηδαμῶς ἢ φ' ἑτέροις ταπτόμενον, ὡς
 μηδὲ τῶν ἀδικημάτων εὐδύνως ὑπέχειν. εἰ δὲ τοῦτο μὴ οἶον
 τε, τὸ γυνὴ τὰ ὁμοδαίαια τῶν ἔθνων καὶ μᾶλλον τοῖς οἰκειοῖς
 πλησιάζοντα τρόποις ἐπάγεσθαι προὔργου ποιοῦνται. πλὴν
 ἀλλ' εἰ καὶ τούτοις ἀτεχνῶς ὁ Γουβάζης ὑπήκτο τοῖς πάθεσι, C
 15 τῷ βάρβαρός τε πεφυκέναι, καὶ τὴν κοινὴν τοῦ γένους νοσεῖν
 ἀπιστίαν, ὃ δὲ καὶ πρὸς τοῦτο κακίας ἐχώρει καθ' ἡμῶν, ὡς
 μηκέτι διαλευκάνειν οἶεσθαι δεῖν, τοῦναντίον μὲν οὖν καὶ
 πρὸς ἔργον ἄγειν ἐπειγέσθαι τὴν προσκεπηγυῖαν τέως τῷ νῦν καὶ
 20 ἀποκρυπτομένην θυσμένειαν. ἡμῶν γὰρ διαπονουμένων καὶ
 πάντα κίνδυνον μετιόντων, ὡς ἂν τοῖς πολεμίοις μηδὲν ὀτιοῦν
 τῶν κατὰ γνώμην ἐκβαίῃ, αὐτὸς οἶκοι μένειν ᾤετο δεῖν σὺν
 τοῖς ὁμοφύλοις, καὶ πολλῶν τοῦ μοχθεῖν ἀφροτάναί. πλὴν ἀλλ'
 ἐπετηρεῖ σὺν ἀκριβείῃ καὶ ἀνεπυθάνετο τὰς τῶν ἀγῶνων κί-
 2. ἐκατέρους R. 10. ἑαυτοῦ R., ἑαυτῷ vulg. 11. τῶν ins. ex
 R. 14. τοῦτο R. 23. ἀνεπυθάνετο R., ἐπυθάνετο vulg.

ipsius naturam attingat. Cum itaque utrisque nostrum haec sen-
 tentia probetur, age hostem fuisse Gubazen hoc ipso argumento
 utentes demonstramus. Hoc enim demonstrato, etiam iure caesum
 esse ipsam una perspicuum fiet. Universa itaque perpetuo barbara
 natio, etiamsi Romanis subdita sit, animo tamen ab eis alienissimo
 dissita, et legum disciplinam atque ordinem gravate ferens, ad no-
 vas res molendas turbasque excitandas ferri consuevit, et placidis-
 sime quidem inter sese, dum aliis subest, vivere neutiquam perse-
 verat, quin aliquod crimen incurrat. Quod cum ipsis sit impossi-
 bile, nationes eiusdem secum instituti, et quae quam proxime ad
 eorum mores accedant, sibi adfungere student. Porro Gubazes etiamsi
 hisce vitis esset obnoxius, quod et barbarus ortus sit et communi na-
 tionis infidelitate laboret; tantum etiam odii adversus nos conceperat,
 ut id nequaquam diutius tegendum censeret, sed e contrario in aper-
 tum producendam exercendamque re ipsa hostilitatem, quam tamdiu
 impactam animo suo latentemque gesserat. Nobis enim allaborantibus
 et nullum non periculum subeuntibus, ne hostibus quicquam omnino
 ex animi sententia succederet, ipse domi sibi cum barbaris suis desi-
 dendum censebat, longissimeque a laboribus bellicis abesse. Obser-

A C. 555 νήσεις, ἐς ὕπερ ἂν καὶ χωρήσαιεν. εἰ μὲν οὖν μέγιστόν τι
 I. 29 κατὰ τοὺς πολέμους τοῖς Ῥωμαίοις διήρυστο, καὶ τοῦ νικῶν
 Δένεργόν τε καὶ ἀληθεστάτην ἤραστο δόξαν, ὁ δὲ τὸ δυσμενὲς
 τῆς ψυχῆς καὶ βασκαῖνον ἐπιδεικνύς, διακομφεῖν εὐθύς
 ἐπειρᾶτο, καὶ διαλύειν τὴν ἐκ τῶν ἔργων σεμνότητα, φαύλην
 μὲν τὴν ἐγγείρησιν, φαυλότατον δὲ τὸ πέρας ἀποκαλῶν, καὶ
 οὐδὲ τοῦτο ἡμέτερον, ἀλλὰ τοῦ ἀλογίστου τῆς τύχης. εἰ δέ
 που τυχὸν καὶ σφαλεῖημεν, (πῶς δὲ οἶόν τε τὸ ἀνθρώπειον μὴ
 οὐχὶ καὶ πρὸς τὰναντία μεταβάλλειν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν
 αἰ βεβηκέναι;) ὁ δὲ καθάπερ τις αὐτόματος τῶν γιγνομένων
 κριτής, τὴν μὲν τύχην εὐθύς ἀφίει τῶν ἐγκλημάτων ἀνεύθυ-
 P. 117νον, ὡς οὐ μετὸν αὐτῇ τοῦ συμβάντος ἦν δὲ πάντως αὐτῇ
 προεσκεμμένον καὶ ἐγκριθὲν, μηδὲν ἄλλο δοκεῖν αἴτιον εἶναι
 τοῦ ἐνδεῶς ἡμῖν τι πεπραχθῆναι, ἢ μόνον ἀνανδρίαν γνώμης
 καὶ χειρῶν ἀσθενείαν καὶ βουλευμάτων ἀβελτηρίαν. τὸ γὰρ
 παλιμβολον τῆς τύχης καὶ ἄτακτον καὶ ἀλόγιστον, καὶ οἷς καθ'
 ἡμῶν αὐτὴν διελοιδορεῖτο, οὐδαμῶς ἐπῆγε τοῖς πολεμίοις, ὡς
 ἐκ τούτων ἡμᾶς, οὕτω παρασχόν, ὑπερβαλλομένοις.

9. „Καὶ τοίνυν ἀνεβόα ταῦτα περιφανῶς, καὶ γνῶναι
 παρεῖχεν οὐ μόνον τοῖς στρατεύμασι τῶν Περσῶν, οἷς δὴ καίτοι
 ἕκαστα διεπονείτο καὶ ἐπρασσεν, ἀλλ' εὐθύς ἀγγελιαφόροι
 σταλέντες πρὸς αὐτοῦ διεκήρυττον εἰς Ἴβηρίαν, εἰς Ἀλα-

3. ἤρατο R. 10. βεβηκόσιν R. 13. προεσκεμμένον R., πα-
 ρεσκεμμένον vulg. 17. αὐτὴν R., αὐτῶν vulg.

vabat tamen accurate proeliorum motus, quo tenderent. Si quid igi-
 tur praeclare a Romanis esset gestum, et strenuam verissimamque
 victoriae laudem reportassent, ipse hostilem suum invidumque ani-
 mum declarans, mordaciter comicum in morem irridere et rerum ge-
 starum splendorem ac dignitatem offuscare nitebatur, ridiculi coepti
 ridiculum eventum appellans, quique non ipsorum fortitudini, sed
 fortunae temeritati deberetur. Sicubi vero fortassis lapsi fuissetus,
 (qui enim fieri possit, ut res humanae non in contrarium vergant, sed
 perpetuo in uno eodemque statu permaneant?) tum iste tanquam ul-
 troneus quidam eventuum iudex, fortunam quidem statim, perinde
 ac si eventus rerum ab ea non penderent, culpa omni liberabat: hoc
 vero fixum ei decretumque manebat, nullam aliam esse causam rei
 parum bene a nobis gestae, praeter solam animi molliem, manuum
 imbecillitatem et consiliorum stoliditatem. Fortunae enim mutabi-
 litatem, inconstantiam et temeritatem et alia, quae nobis contume-
 liose obiciebat, hostibus nequaquam adscribebat, tanquam hisce de
 causis, occasione ita oblata, nos superassent.

9. „Haec itaque ille proclamabat, et significabat non solum Per-
 sarum exercitibus, quibus quidem ille etiam singula et elaborabat
 et perficiebat; sed nuntii statim ab ipso emissi id perferebant in

νοὺς, τῷ γένει τῶν Σουανῶν, τοῖς ὑπὲρ τὸν Καύκασον οἰ- A. C. 555
 κούσι βαρβάρους, τοῖς πόρρω τούτων, τοῖς ἐκεῖνων ἔτι πορ- I. I. 29
 ρωτέρω, τὰς ἐσχατίας ἀπάσης τῆς γῆς εἶπερ αὐτῷ περινο- B
 στεῖν ἐνῆν, τούτου γε χάριν οὐκ ἂν ἐνεδίδου. ἦν δὲ τὸ ἄγ-
 γελμα· Ῥωμαῖοι κακοὶ τὰ πολέμια, καὶ τῶν βαρβάρων ἡσ-
 σῶνται. καὶ τὴν περὶ ταῦτα σπουδὴν οὐχ ὥστε μόνον πρὸς
 ὄνειδος ἄγειν τὸ τῶν Ῥωμαίων γένος μετῆει· καίτοι καὶ τοῦ-
 το δεινὸν καὶ λίαν ἐναργὲς γνώρισμα ψυχῆς πολεμίας· τὸ
 δὲ εἶπ' ὃ πλέον ἐμόχθει καὶ παρεσκευάστο, ἕτερόν τι καὶ
 10 τοῦδε μείζον ὑπῆν. τὴν γὰρ ὑπὲρ βασιλείως τοῦ μεγίστου παρὰ C
 τοῖς ἔθνεσι νικήσασαν δόξαν, ὡς ἄρα δυνάμει τε κράτιστος
 καὶ πλήθει τροπαίων κεκοσμημένος, διαλύειν τὸ μέρος ἐγί- V. 83
 γνωσκε χρῆναι, καὶ ταύτη πρὸς θράσος κινεῖν καὶ αὐθάδειαν
 τὸ τέως κατεπτηχὸς καὶ θαναμάζον. ἄρα πολέμιος ἂν ὁ ταῦτα
 15 Ἰδρῶν καλοῖτο δικαίως, ἢ μᾶλλον φίλος καὶ εὖνους καὶ βα-
 σιλεὺς καὶ ὑπόσπονδος, καὶ ὅσα τοῖς κατηγοροῖς ἐπὶ τῷ τυ-
 ράνῳ κεκόμψενται; καίτοι κοινῇ δοθὲν ἑκατέρους, οὐκ ἄλλως
 διακριτέον τὸ φίλον ἀπὸ τοῦ δυσμενοῦς, ἢ μόνῳ τῷ πρὸς τὰς
 ἐκβάσεις τῶν παρεμπιπτόντων εὐ τε τυχόν ἢ ἑτέρως διακειοῦθαι D

1. Σουανῶν R. et Intrp., qui pro τῷ γένει legisse videtur τὰ γένη,
 vulg. Σουάνων. 3. ἀπάσης R. ἀπάσας vulg. 4. οὐκ ἂν ἐνεδίδου
 R., οὐκ ἀνεδίδου Lugd. et ed. pr., οὐκ ἐνεδίδου Par. 6. οὐχ ὥστε
 μόνον R. Lugd. et Intrp., edd. ex con. Jos. Scaligeri μόν. οὐχ
 ὥστε. 7. τῶν R., πᾶν vulg. 8. καὶ ante λίαν om. R. 10.
 ἢ τοῦδε μείζον R., Intrp. aliud quiddam et longe maius, μείζον
 x. τ. vulg. 12. τὸ μέρος R., τὸ αὐτοῦ μ. vulg. ἐγίνωσκε
 sph. Par. 16. ἐπὶ R., ὑπὸ vulg.

Iberiam, in Alanos, Suanorum nationi, barbaris ultra Caucasum habitantibus, quique ultra hos, et his ipsis adhuc sunt ultiores, et ad omnes, si obiri potuissent, orbis terrarum extremitates mittere non destitisset. Nuntii summa haec erat: Romani imbelles, et a barbaris superantur. Atque his quidem in rebus studium ille suum collocabat, non solum ut universam Romanorum nationem contumelia afficeret, (tametsi etiam hoc grave esset, et valde manifestum hostilis animi argumentum,) aliud vero quiddam longe maius hoc suberat, in quo praecipue laborabat et machinabatur. Opinionem enim, quae de maximo Imperatore omnium barbarorum animos occuparat, quod nimirum potentissimus esset innumerisque trophaeis clarus, infringendam sibi ex parte putabat, ut sic illos, terrore admirationeque Romani nominis antea captos, audentiores confidentioresque redderet. Num igitur hostis, qui talia facit, iure vocetur, an potius amicus et benevolus et rex et confederatus, aut quibuscunque eum accusatores titulis ornant? Tametsi ut utrisque communiter hoc detur, non aliter discernendus est amicus ab hoste, quam ex solo incidentium rerum eventu, et ex bona fortassis aut

- A. C. 555 τὰς γνώμας. ἐπειδὴ οὖν ἀπελήλεγκται καὶ νῦν ὁ Γουβαΐης, ὡς
 I. L. 29 ἡγιάτο μὲν οἷς ἐκρατοῦμεν, ἦδετο δὲ οἷς ἡμαρτάνομεν, τί δὴ-
 ποτε καταβοῶσι τῶν παρὰ Ῥωμαίοις νόμων οἱ βάρβαροι, καθ'
 οὓς κολάζειν εἰδῶμεν ἢ καὶ ἀναιρεῖν, οὕτω παρασχόν, τοὺς
 τὸ καθεστὸς τῆς πολιτείας κινούοντας τὸ μέρος καὶ λυμαιο-5
 μένους; ἀλλ' εἰ δοκεῖ, τεκμήρια μὲν καὶ γνωρίσματα καὶ τοὺς
 ἐκ τῶν εἰκότων ἐλέγχους παρῶμεν, μόνην δὲ τὴν ἐκ τῶν πρα-
 γμάτων ἐπισκεψώμεθα πείραν, ὅπερ ἡμᾶς ἄγουσα φέρει. κα-
 τείχето γὰρ ὑπὸ Περσῶν τὸ φρούριον ἢ Ὀνόγουρις, ἐκ τῆς
 κατὰ τὴν Ἀρχαιοπόλιν περιοικίδος παρηρημένη' καὶ ἦν αἰ-10
 σχος οὐ φορητὸν, στράτευμα δυσμενὲς εἶσω περιβόλων ἐν τοῖς
 ἡμετέροις χωρίοις βεβαίως ἰδρῶσθαι. ἐνίκα βουλή παρὰ τοῖς
 P. 118 στρατηγῶς, φοιτῶν ἐπ' αὐτοὺς ἅπαντι τῷ στρατῷ, καὶ καθε-
 λείν ἢ καὶ ἀπόσασθαι τὸ λυποῦν ἐκπλείστον καὶ ἐφεδρεῦον.
 ἔδει πάντως ἡμῖν καὶ στρατιᾶς Κολχικῆς, ὡς ἂν μὴ μόνον 15
 τῇ τῶν τόπων ἐμπειρίᾳ πλέον τι τῶν οὐκ ἐπισταμένων πρὸς
 τὸ συνοῖσον διανοηθεῖεν, ἀλλὰ καὶ μαχομένοις ἡμῖν πρὸς ἄν-
 δρας ὀπλίτας ἕξ ἐρμμάτων παραταττομένους, καὶ πρὸς γε τοὺς
 ἐκ Μουχειρίσιδος κατὰ τὸ εἶκος ἦζοντας, συνενπλάβοντο καὶ
 συμπαρασταῖεν. τί οὖν ἐπὶ τούτοις ἔδει πρῶττεν τοὺς στρατη-20
 γοὺς; ἀντιβολεῖν, ὡς ἔοικε, τὸν ἡγεμόνα τοῦ γένους, καὶ πρὸς

5. καθεστὸς R., καθεστὸς vulg. 7. λόγους R. pro ἐλέγχους. 10.
 παρηρημένη R. et Intpr. adempta, παρηγμένη vulg. 11. δυσμε-
 νές R. et Intpr. hostilem exercitum, δυσμενῶν vulg.

mala animi affectione. Cum itaque probatum sit etiam nunc, quod Gubazes nobis victoria potitis dolebat, si quid vero sinistri nostra culpa evenisset, gaudebat: quid igitur Romanis legibus occlamant barbari, ex quarum praescripto punire solemus, aut, si res ita postulet, etiam e medio tollere, qui rei publicae statum turbarent ex parte et labefactarent? At, si videtur, signa atque indicia probationesque ex rebus verisimilibus petitas omittamus; solam vero rerum ipsarum experientiam consideremus, quoniam illa nos agens ferat. Occupabatur a Persis propugnaculum Onoguris, ex ditione Archaeopoli circumiecta ademptum, eratque dedecus intolerandum, hostium exercitum intra muros nostris in locis valide consedissee. Vicerat haec sententia inter praefectos militiae, ut in eos cum toto exercitu moveremus, utque submoveremus et propulsarem id, quod nobis quam maxime infestum insidiosumque erat. Erat nobis plane opus etiam Colchico exercitu, ut non solum illi tanquam locorum periti plus aliquid, quam eorum imperiti, consiliis suis iuvarent, sed ut bellantibus nobis adversus armatos munitissimoque loco insidentes, et adversus eos, qui ex Muchiriside verisimiliter venturi videbantur, copias viresque suas coniungerent. Quid itaque hisce in rebus praefectis exercitus faciendum erat? Rogandus uti videtur

συμμαχίαν αἰτεῖν, ἀποδεικνύοντας καὶ τὸ εὐλογον τῆς αἰτήσεως A. C. 555
καὶ τοίνυν ἀντεβόλουν καὶ ἀπεδείκνουν. ὁ δὲ, καθάπερ ὡς I. I. 29
ἀληθῶς βασιλεὺς τις εἶναι πεπιστευκῶς, καὶ ὡς ἐξὸν αὐτῷ B
κατ' ἐξουσίαν βιοῦν, συστρατεύεσθαι μὲν ἡμῖν ἐπὶ τὸ φρού-
5 ριον οὐδὲ μέχρι τοῦ παρεῖναι γοῦν μόνον ἤνειχετο. οὐ μὴν
οὐδὲ σκήψεις τινάς, εἰ καὶ ἀπρεπεῖς, ἀλλ' ἐς προκάλυμμα γε
δραως τῆς ἀπορῥήσεως εὐπρόσωπον ἐμηχανᾶτο ἀπεπέμπετο δὲ
μάλα σεμνῶς καὶ σοβαρώτερον ἢ κατὰ μισθωτὸν ὑπήκοον
τὴν ἀξίωσιν. καὶ πρὸς γε νεμεσῶν διετέλει τοὺς στρατηγούς,
10 καὶ δυσμενῶς μὲν εἰς αὐτοὺς ἀφουβρίζων, ὥσπερ ἀνδρίαν τοῦτο
ἡγούμενος, καὶ βασιλεῦσι πρέπον ἢ γὰρ τὸ διαρῥήδην ὑπὲρ
τῶν ἤδη μεμελετημένων ἀναισχυντῆσαι. εἶτα διαμέλλειν ἐχρῆν
καὶ μειζρονας ἀναμένειν ἐλέγχους καὶ τὸ βασιλεῖον γράμμα δει-
κνύειν, ἐφ' ᾧ κατὰ τὸ Βυζάντιον ἀφικέσθαι τὸν μηδὲ τῆς οἰ- C
15 κείας χώρας ἐπὶ τὸς βραχεῖαν τινα διανύσαι πορείαν ἐλόμενον;
καὶ πῶς οἶόν τε ἦν, εἴγε στέλλειν αὐτὸν οὕτω χαλεπαίνειν καθ'
ἡμῶν προηγμένον ἐπετηδεύσαμεν, μὴ οὐχὶ ταραχάς τε μυριάς
καὶ φόνους πολλοὺς ἐμφυλίου καὶ μεταχώρησιν ἐμφανῆ καὶ

3. ἐξῆν R. 6. εἰ R. (Cl.), ἢ vulg. εἰς R. vulg. 7. ἀπεπέμπετο
R., ἀπέξεπέμπετο vulg. 8. Intrp. add. ante ὑπήκοον at-
que. 9. τοῖς στρατηγοῖς — ἢ γὰρ om. R. 11. Locus impe-
ditissimus, ad quem sanandum neque liber Rehdigeranus, ne-
que Interpres quicquam opis afferunt: paulo melius procederet,
si μὲν post δυσμενῶς deleteretur. ἢ γὰρ τὸ positum esse videtur
pro ἢ γὰρ τοῦτο ἦν. 12. μεμελετημένων R. Lugd. 1. m. et Intrp.
praemediatius, πεπλημμελημένων edd. ex con. Vulc. ἐχρῆν
R., χρῆν vulg. 17. προηγμένων sph. Par. 18. πόρους R.

erat dux nationis, et auxilium ab eo poscendum, aequitate peti-
tionis ei demonstrata. Rogarunt itaque et demonstrarunt. Ille ve-
ro, veluti regem quandam se revera esse sibi persuadens, et pe-
rinde ac si ipsi licitum esset pro suo arbitratu vivere, ne ades-
se quidem nobis, nedum adversus propugnaculi illius expugnationem
copias suas coniungere voluit. Sed neque excusationes quidem ul-
las, etiamsi parum idoneas ac decoras, speciosum tamen aliquem
recusationis suae praetextum habentes, comminiscabatur; sed potius
graviter fastuosiusque quam mercenarium subditum decebat
postulata reiiciebat. Adhaec in suo adversus praefectos odio per-
sistens, hostiliter in ipsos erat contumeliosus; fortitudinem id esse
regesque decere, censens. Dicebat enim aperte, eos in iis, quae
iam accurate tractata erant, impudenter se gessisse. Eratne tum
diutius cunctandum, aut maiores probationes expectandae, aut Im-
peratoriae litterae ostendendae, quibus mandabatur ut Byzantium iret,
cum ne ad brevissimum quidem iter intra nostram regionem se
accingere vellet? Et quo pacto fieri poterat, si illum usque adeo
nobis infensum Byzantium mittere aggressi fuisset, quin infinitas
turbas multasque caedes intestinas concitasset, quin etiam aper-

- A. C. 555 βασκανίας εἰς τοῦτο κακοῦ προηγήμενη, εἰκότως εὐβουλία μὲν
 I. L. 29 καὶ λογισμῶν σάφρονι καὶ τῇ τοῦ συνοίσοντος ἐπιγνώσει οὐδένα
 παρήκαν καιρὸν, μόνη δὲ τῶ ἀνθαδιαζομένῳ τῆς ψυχῆς καὶ
 χαλεπαίνοντι πολλὴν παρέσχον αὐτονομίαν· καὶ τὸ μελετηθῆν
 D ἐκλείπτου καὶ ὀδινόμενον οὕτω πως ἐκ τοῦ παρεϊκότος ἔδρα 5
 σαν, ὡς μήτε τὴν ἀκμὴν τοῦ παρόντος χρόνου φυλάξασθαι,
 μήτε μὴν διανοηθῆναι. πολέμου γὰρ τοσούτου περιεστηκότος,
 ἐμφρόνων μὲν ἀνδρῶν ἔργον ἂν ἦν καὶ τὰ ξένα καὶ οὐπω
 γνώριμα τῶν ἔθνῶν εὐνοία προσάγεσθαι. οὗτοι δὲ καὶ τοὺς
 πρώην οἰκειοτάτους ἐκπολεμῶσαι Ῥωμαίους περὶ πλείστον κε-10
 ποίηται· καὶ, τὸ γε ἦγον εἰς αὐτούς, προσεχωρήκαμεν τοῖς
 ἐναντίοις, ἐπιβουλεύομεν τοῖς πύλαι φιλτάτοις, ἡ χώρα Περ-
 σῶν, τὰ πατριῶα νόμιμα φροῦδα, πάντα συμβέβηκεν ἀτεχνῶς,
 ὅποσα στάσεώς τε καὶ ταραχῆς ἐμφυλίας γνωρίσματα μανιώδη.
 P. 114 οὐκοῦν ὡς τούτων ἀπάντων ἔργῳ προσελθόντων, καὶ παντα-15
 χόθεν ἡμῖν τῶν πραγμάτων διαρρῶνόντων, οὕτω ποινὰς ἀξίας
 αὐτοῖς, εἶπερ ἄρα καὶ εὐρεῖν ἔνεστιν, ἐπακτέον. εἰ γὰρ καὶ
 ἡμεῖς πιστοὶ πρὸς Ῥωμαίους καὶ βέβαιοι τυγχάνομεν ὄντες,
 ἀλλ' οὐ δίκαιον, ὧ δικαστὰ, τῆς ἡμετέρας ἐπιχειρίας τούτους
 ἀπόνασθαι, καὶ ἤτιόν τι παθεῖν, ἢ καθόσον ἡ τοῦ ἐγχειρήμα-20
 τος βούλεται φύσις.”

ζ. Οὕτω δὲ τῶν κατηγορῶν τοῖς ἐπικλήμασι χρησαμέ-
 5. παρεϊκότος R., παρήκοτος vulg. 9. τὰ R. pro τοῖς. 17.
 ἐστιν R. 19. δικαστὰ R., δικασταὶ vulg. et Intpr. τοσού-
 τος R.

invidentia ortum eo mali eos provexerit, verisimiliter recto consilio et moderatae cogitationi, eiusque quod maxime conducibile esset cognitioni nullum tempus reliquerunt, sed soli animo superbia elato odioque flagranti habenas laxantes omnemque permittentes libertatem, quodque multo ante tempore praemeditati erant et parturierant, hoc pacto, occasionem nacti, sunt exsecuti, adeo ut neque praesentis temporis statum observarint, sed ne cogitarint quidem. Adeo enim difficili bello premente, prudentium virorum erat etiam peregrinas neque adhuc notas nationes sibi humanitate conciliare. Hi vero etiam eos, qui iam pridem erant coniunctissimi Romanis, debellare maximi fecerunt; et quidem, quantum in ipsis situm est, hostibus dediti sumus, insidiamur iam olim amicissimis, regio nostra Persarum est, et patria instituta prorsus abolita; quanta seditionis atque turbae intestini furiosa indicia? Quocirca cum haec omnia ita se habeant, et res nostrae adeo omni ex parte sint collapsae, ita digna si quae excogitari possint supplicia istis sunt inferenda. Si enim etiam nos fidi erga Romanos et constantes sumus, non est tamen sequum, e iudex, ut hi lemitate nostra abutantur, minusque aliquid patientur, quam facinorosa atrocitas postulat.”

7. Cum vero accusatores ita criminationem suam peregissent,

κων, τὰ πλήθη τῶν Κόλχων (αὐτοῦ γὰρ συνήθροιστο) ἐπαίειν A. C. 535
 μὲν οὐ μάλᾳ ἠδύναντο τῆς τῶν λόγων ἀπαγγελίας ἢ τῆς τῶν I. L. 29
 νοημάτων δεινότητος· ὁμοῦς δὲ τὸ χεῖμα γιγνώσκοντες ἐφ'
 ᾧπερ ἕκαστα ἐτύγχανε προηγήμενα, ἀγωνιζόμενοι τε αὐτοῖς B
 5εἰ συνεμόχθουν τῇ προθυμίᾳ, καὶ συμπεριήγοντο ταῖς μετα-
 βολαῖς τῶν σχημάτων· οὕτω τε τὰς ψυχὰς διέκειντο, ὡς ἂν
 αὐτοῖς ἐκεῖνοι φρονήματος ἔχειν ἢ οἴκτου ἐδόκουν. καὶ εἶτα
 ἐπειδὴ τοῦ ξητορεῦν ἐπέπαυντο, αὐτίκα οἶγες, ἐπισχόντος
 βραχὺ τοῦ δικαστοῦ καὶ βουλευομένου, κατεμέμφοντο ἡσυχῇ
 10 καὶ ἡγανάκτουν ὅτι δὴ μὴ εὐθύς οἱ ἐναντίοι ἀνήρητο· τοῦ
 δὲ παρακαλεσσαμένου καὶ λέγειν αὐτοῖς ἄττα ἂν ἐθέλησαιεν,
 τότε δὴ καταβοῶν ἐς τὸ ἐμφανὲς ἔεντο, καὶ ἦδη ὑπετονθύρου-
 ζον, καὶ ἦδη ἡ φωνὴ ἐς τὸ σαφέστερον διεκρίνεται. ἀλλ' οἱ
 πρὸς τὸ κατηγορεῖν τεταγμένοι, ταῖς χερσὶ καταπαύοντες,
 15 ἀνέκοψαν τὴν περαιτέρω φορὰν τοῦ θορύβου. καὶ τοῖνυν σι- V. 81
 γῆς γεγενημένης, παρελθὼν καὶ Ῥούστικος ἐν μέσῳ ἄμα C
 Ἰωάννη τῷ ἀδελφῷ, ἔλεξε τοιάδε· „Μετήγαγε μὲν ἡμῖν ἀθρόον
 καὶ περιόστησεν εἰς τὸνναντίον τὰς τῶν δοκηθέντων ἐκβάσεις
 ἢ τύχη, καὶ, δέον μεγίστων γερῶν ἀπόνασθαι, πάρεσμεν θα-
 20 νατόν φευξόμενοι δίκην· πλὴν ἀλλ' ἡδιστος ἡμῖν ὁ ἀγὼν κα-
 ταφαίνεται καὶ πλείστης ὄσης μεγαλαυχίας ἀνάπλεως. γενήσε-
 ται γὰρ ἅπασι γνωριμώτερον, ὡς μόνους ἡμῖν διήνυσται τὸ
 2. ἢ τῆς — χεῖμα om. R. et, ut videtur, Intpr. 4. Ἐπερ R.
 12. ἔεντο R. et vulg. 21. ἀνάπλεως add. ex R. et Intpr. glo-
 riae plenum.

Colchorum copiae (eo enim conveniant) verborum enuntiationem non satis exaudire poterant, neque sententiarum pondera: rem tamen ipsam intelligentes, cuius causa singula in medium erant producta, decertantibus ipsis animi propensione collaborabant, eosdemque, quos accusatores, gestus praese ferebant, atque ita animis affecti erant, prout illi vel fiduciam vel commiserationem vultu exprimebant. Ac deinde ubi dicendi finem fecissent, statim hi, restitante nonnihil iudice et consultante, tacite incusabant, molesteque ferebant adversarios non statim ad necem rapi. Mandante vero iudice, ut et illi quae vellent pro sese dicerent, tum aperte reclamare coeperunt, et iam submurmurabant, vocesque ipsae iam manifestius exaudiebantur. Sed accusatores, silentio manibus indicto, maioris tumultus ansam praeciderunt. Silentio itaque facto, progressus in medium Rusticus cum fratre suo Ioanne, in hunc modum verba fecit: „Mutavit nobis subito, iudices, et in contrarium vertit consiliorum nostrorum eventum Fortuna; cumque maxima nobis praemia sint debita, capitis accersimur. Verum enimvero iucundissimum nobis hoc certamen iudiciale videtur maximeque gloriosum; fiet enim omnibus perspicuum, solis nobis hoc deberi, quod homo proditor et tyrannus sit interfectus, et

- A. C. 555 *ιά. Ειρημένων δὲ καὶ τούτων ὁ Ἀθανάσιος τὸ μὲν πα-*
 I. L. 29 *ραυτικά οὐχ ἦσσαν τοὺς Ῥουστίκου ἀπεδέχετο λόγους. συστά-*
σης δὲ καὶ δις ἀγωνίας, ἐπειδὴ ἅπαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς γνωμα-
 D *τῆ τυραννίδος ἐγγεῖρημα ἡμαρτήσθαι ὑπὸ τοῦ Γουβάζου ἐδέ-*
 5 *δεικτο, ἄδικος δὲ μᾶλλον καὶ παρανομώτατος ὁ φόνος γεγε-*
νημένος, ὡς καὶ τῆς ἐπὶ τὴν Ὀνόγουριν συστρατείας οὐ μη-
δισμοῦ χάριν ἀπαγορευθείσης, ἀλλὰ τῇ ἄχθεσθαί γε αὐτὸν
κατὰ τῶν στρατηγῶν, ἀνθ' ὧν αὐτῆς καὶ ἀπετέρητο ῥα-
στῶνῃ πολλῇ καὶ ἐκμελείᾳ κεχαυνωμένον· ἐπειδὴ οὖν ταῦτα
ἔγινωσκε, τότε δὴ τὸ μὲν ἐπὶ Μαρτίνῳ λεχθὲν, ὡς ἄρα καὶ
ἐκείνῳ μετῆν τῶν ἐς τοῦτο βεβουλευμένων, ἀνοίσειν βασιλεῖ
διανοεῖτο. τοὺς γε μὴν τὸ ἀπεκτονέαι περιφανῶς ὠμολογηκόσι
 P. 120 *κρίσειν ἐπῆγεν ἀνάγραφον, ἐν ᾗ διέταττε θῦττον αὐτοὺς δια-*
φθαρεῖναι, ὑπὸ τὴν δικαστικὴν μάχαιραν γιγνομένους, καὶ
 15 *τὰς κεφαλὰς ἀφαιρουμένους. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τοῖς ὀρεῦσιν ἦμε-*
νοι, καὶ ἀνὰ τὰς λεωφόρους περιεγεχθέντες, μέγιστον θῆγμα
τοῖς Κόλχοις εἶναι ἐδόκουν, καὶ πλείστης ἄξιον εὐλαβείας.
ἔτεθήπεσάν τε καὶ ἐπὶ τῷ κήρῳκι τορὸν τι μάλα βοῶντι καὶ
διαπρύσιον, καὶ παρεγγῶντι δεδιέναι τοὺς νόμους, καὶ φόνων
 20 *ἀδίκων ἀπέχεσθαι. ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς καὶ ἀπετέμνητο οἱ ἀνχέ-*
 1. *εἰρ. δὲ κ. τούτ. R., τούτων οὕτως εἰρημένων vulg. 2. ἀπε-*
δέχετο R., προσέτετο vulg. et Intrap. admisiit. 5. Pro ἐγγε-
 6. *ρημα R. ἐπεχειρήσθαι. 6. παρανομώτατον R. 8. ἀπα-*
 9. *γορευθείσε R. constanti fere vitio. 9. Pro ἀνθ' ὧν R. ἀν-*
 17. *θῶνους. 17. θεᾶσθαι R. 19. ἐτεθήπεσε R. qui passim*
 21. *pro an finali e ponit. 21. ἀπέχεσθαι. Intrap. addit ἕκαστον:*
ut vel singuli abstinere.

11. His ita peroratis, Athanasius initio quidem nihilo minus Rustici dictis aurem accommodabat; consultatione vero disceptationeque bis ea de re habita, cum ipse omnia accuratius expendisset atque investigasset, visum ei est nullam a Gubaze proditionem aut tyrannidem apertam tentatam fuisse, ac proinde caedem inique nefarieque perpetrata: adeo ut quod copias suas ad oppugnandam Onogurin cum eis confungere recusaverit, non ipsius ad Medos defectio in causa fuerit, sed quod praefectis exercitus infensior esset, quod illorum vecordia et negligentia propugnaculum illud esset amissum. Quibus rebus omnibus a iudice cognitis, de Martino quod dictum fuerat, etiam ipsum conscium fuisse participemque horum consiliorum, ad Imperatorem referendum censuit. De hisce vero, utpote aperte caedem ab se perpetrata fassis, ex scripto sententiam tulit, qua mandavit, ut quamprimum interficerentur, et gladio iudiciali submissi capite truncarentur. Atque hi quidem mulis insidentes, et per publicas vias circumvecti maximo Colchis spectaculo terrorique futuri videbantur. Percellebantur enim voce praeconis altum horrendumque in modum proclamantis, et mo-

νες, τότε δὴ ἅπαντες ἐς οἶκον ἐτρέποντο, ἀποβιβληκότες τὸ A.C. 555
 χαλεπαῖνον. καὶ ἐπὶ τούτοις ἐλέλυτο μὲν ὁ ἀγὼν· οἱ δὲ Κόλ- I. L. 29
 χοι αὐθις διετέλουν εὖνοι ὄντες ἐς τὰ μάλιστα Ῥωμαίους, καὶ
 τὸν πρότερον ἀνανεούμενοι τρόπον.

5 ιβ'. Τούτων γεγενημένων, τὰ μὲν τῶν Ῥωμαίων στρα- B
 τόπεδα διεχειμαζεν ἀνὰ τὰ πολίσματά τε καὶ φρούρια, ὥσ-
 πη ἐκάστῳ διετέτακτο. ἐν τούτῳ δὲ ἄνδρες τῶν παρὰ Μισι-
 μιανοῖς δυνατωτάτων ἐς Ἰβηρίαν παρὰ τὸν Ναχοραγὰν ἀφι-
 κόμενοι, ἅπαντὰ οἱ διήγγειλαν τὰ ἐπὶ Σωτηρίῳ πρὸς αὐτῶν
 10 τοιτολημένα· τὴν μὲν ἀληθεστάτην αἰτίαν ἡρέμα ὑποκρυπτό-
 μενοι, λέγοντες δὲ, ὡς ἐπειδὴ ἐκπλείστον τὰ Περσῶν ἐτύγ-
 χανον ἡρημένοι, προπηλακίζεσθαι σφᾶς ὑπὸ τε Κόλχων αὐ-
 τῶν καὶ Ῥωμαίων, καὶ ἐν τοῖς ἀτιμοτάτοις τετάχθαι, πέρας
 δὲ Σωτήριον αὐτοῖς ἐπιστῆναι, λόγῳ μὲν ὡς δὴ χρυσίον τοῖς
 15 ἔξυμμάχοις διανεμοῦντα, ἔργῳ δὲ τὰ ἐπὶ λύμῃ τε καὶ καθαι- C
 ρέσει τοῦ παντὸς γένους διαπραξάμενον. „Παρόν τοῖνυν ἡμῖν”
 ἔφασαν οἱ πρέσβεις, „ἢ ἄρδην ἀπολωλέναι, ἢ προτερήσασι δό- V. 85
 ξαν μὲν τινα ἴσως παρ’ ἐνίοις ἀπενέγκασθαι προπετείας, καὶ
 ὡς τοιοῖδε κακίζεσθαι, βιοτεύειν δὲ ὁμῶς ἔτι κατ’ ἐξουσίαν,
 20 καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἢ ἂν συνοίσειν δοκοίη διατιθέναι, εἰλό-
 6. πολιτεύμενα κ. φ. R. 7. ἐν τούτῳ. Haec usque ad verba
 ἔσθνος ἐλπίδων p. 233. ed. Bonn. v. 2. relata sunt inter Ex-
 ccerpta de legationibus. Μυσιανοῖς Exc. et Intpr. 9. of om.
 Exc. τὰ om. R. 12. σφᾶς om. R. 14. αὐτοῖς R. Exc. et
 Intpr. sibi, αὐτὸν vulg. 16. διαπραξάθεον R. 18. τῆς addit R.
 ante προπετείας.

mentis leges vereri, et nefariis caedibus abstinere. Postquam vero hi
 capitibus fuerunt truncati, ad commiserationem versi omnem animo-
 rum offensionem deposuerunt: atque ita conventus iudiciarius solu-
 tus; Colchi vero in sua erga Romanos fide ac benevolentia acerrime
 perstiterunt.

12. His ita peractis, Romanorum copiae per urbes et ca-
 stella dividuae hibernarunt, prout cuique mandatum erat. Interea
 viri quidam praecipuae inter Misimianos potentiae in Iberiam ad
 Nachoraganem cum pervenissent, omnia ei nuntiarunt, quae in So-
 terichum perpetrassent; verissimam quidem causam silentio occul-
 tantes, dicentes vero, quod, cum a multo tempore Persarum partes
 essent secuti, ignominia afficerentur et ab ipsis Colchis et a Ro-
 manis, atque inter villissimos censerentur: tandem vero Soterichum
 ipsum supervenisse, verbis quidem prae se ferentem, quod pecuniam
 sociis distribuere vellet, re autem ipsa, quae ad perniciem eversio-
 nemque totius gentis pertinebant, molientem. „Cum itaque oporteret
 nos (dicebant oratores) vel funditus perire, vel praeveniendo Ro-
 manos calidi fortassis ac praecipitis facti opinionem apud nonnul-
 los incurere, eoque nomine male audire, vetus tamen nostrum vi-
 vendi ius retinere, et de rebus nostris, prout consultissimum visum

- A. C. 555 μεθα τὰ ἀμείνονα καὶ τοῦ ἀνθρωπέου μᾶλλον ἐχόμενα τρώ-
 I. 29 που, τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ κατηγορημάτων ὀλίγα φροντίσαν-
 τες, περὶ πλείστου δὲ ποιησάμενοι τὴν σωτηρίαν. Σωτήριχόν
 τε γὰρ ἀπεκτείναμεν καὶ τοὺς ἅμα αὐτῷ ἐς τοῦτο ἐληλυθότας,
 ὡς ἂν ἐκείνους μὲν τισαίμεθα τῆς ἀδικίας, πίστιν δὲ εὐνοίας⁵
 D βεβαιωτάτην ἐνθῆνδε τοῖς Πέρσαις παρασχόμενοι, εὐκλεέστε-
 ρον προσχωρήσαιμεν. ἐπεὶ δὲ τούτων τε ἀπάντων καὶ μάλιστα
 τοῦ μηδισμού ἕνεκα οὐκ ἀνήσουσι χαλεπαίνοντες οἱ Ῥωμαῖοι,
 ἀλλὰ τάχιστα ἡμῖν ἐπιπεσοῦνται, καὶ ἅπαντας, τό γε ἐς αὐ-
 τοὺς ἦγον, διαφθεροῦσι, προσήκει δὴ σοι, ᾧ στρατηγέ, δέ-¹⁰
 χεσθαί τε ἡμᾶς εὐμενῶς καὶ ἐπαμύνειν, τῆς τε χώρας πέρι
 ὡς οἰκείας τολοπὸν καὶ κατηκόου τὰ προσήκοντα διανοεῖσθαι
 καὶ μὴ περιῦδεῖν οἰχῆσεσθαι κινδυνεῖον γένος οὐ σμικρὸν, οὐδὲ
 ἄσημον, ἀλλὰ καὶ πλείστην ὄσσην ὠφέλειαν τῇ Περσῶν ἐπι-
 κρατεία προσφέρεισθαι ἰκανώτατον. πολέμων τε γὰρ ἡμᾶς¹⁵
 ἰδρίας ὄντας ἀμωσογέπως εὐρήσοιτε ἂν, καὶ καρτερώτατα ξυν-
 P. 121 αγωνίζομένους, ἧ τε χώρα, ἐν ὑπερτέρῳ τῶν Κόλχων κειμένη,
 γενήσεται ὑμῖν ὀρηκτήριον ἀσφαλές, καὶ οἶον ἐπιτείχισμα κατὰ
 τῶν πολεμίων". ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Ναχοραγάν, προσιέτο τε
 αὐτοὺς ἀσμενέστατα, καὶ ἐπῆρει τῆς μεταστάσεως, καὶ θαρ-²⁰
 ρῶντας ἱένα ἐκέλευσεν, ὡς τῆς Περσικῆς ἐπικουρίας ἐν δέοντι
 τευξομένους. οἱ μὲν οὖν κρέσβεις ἐς τὰ οἰκεία ἐπανεληθόντες,
 2. κατηγορημάτων sph. Par. 7. μάλιστα om. R. 9. ἐς om.
 R. 10. δὲ R. 15. πολέμοντες R. 19. τε om. Exc. 20.
 τούτους R.

fuerit, statuere: potiora et humanis moribus convenientiora ele-
 gimus, de conviciis et criminationibus parum solliciti, praecipuam
 vero salutis curam gerentes. Nam et Soterichum interfecimus, qui-
 que cum eo ad hoc venerant, ut illorum quidem iniuriam vindica-
 remus, firmissimo vero hoc ipso facto benevolentiae studiique er-
 ga Persas argumento edito, gloriosius desciscamus. Cum vero ob
 haec omnia ac praecipue ob defectionem ad Persas nequaquam
 desituri sint Romani id moleste ferre, sed quam citissime nos sint
 invasuri, et universos, quantum fieri ab ipsis poterit, deleturi: tui
 officii est, o Praefecte, nos benigne excipere ac propugnare, et
 pro regionis, ut propriae deinceps et subditae, salute excubare, ne-
 que negligere de interitu periclitantem gentem non parvam neque
 obscuram, sed quae maximam utilitatem Persarum imperio adferre
 possit. Nam et rei bellicae peritos nos facile comperietis et fortis-
 sime societate vobiscum inita procliantes; eritque vobis locus ipse
 in ulteriore Colchorum regione situs tuta belli sedes, irraptioni-
 bus faciendis peridonea, ac veluti propugnaculum adversus hostes." Haec cum audisset Nachoragan, libentissime eos excepit, et defectio-
 nis consilium laudavit, alacresque abire iussit, ut Persica auxilia

καὶ ἕκαστα διαγγειλαντες, μεγίστων ἀνέπλησαν τὸ ἔθνος ἑλ-Α. C. 555
 κίδων. I. L. 29

υγ'. Τοῦ δὲ ἤρος ἀρχομένου, αὐτίκα οἱ τῶν Ῥωμαίων A. C. 556
 στρατηγοὶ ἐς ταυτό πον ξυνελθόντες, ἔγνωσαν κατὰ Μισι- I. L. 30
 5 μιανῶν ἐπιστρατεύειν. ἀλλὰ Βουζῆς μὲν καὶ Ἰουστίνος ἀνά
 τὴν Νῆσον μένειν ἐτετάχατο, φρουρήσαντες τὰ ἐνθάδε, καὶ
 ἀπάντων ἐπιμελησόμενοι. ἐστέλλοντο δὲ ἐπὶ τὸν πόλεμον ἄνδρες B
 ἐς τετρακισχιλλίους, πεζοὶ ἅμα καὶ ἵπποται· ἐν τοῖς ἄλλοι τε
 ἦσαν τῶν γνωριμωτάτων ἄγαν, καὶ Μαξέντιός τε καὶ Θεόδο-
 10 ρος, ὁ τῆς Τξανικῆς δυνάμεως πρωτοστάτης, ὡς μοι πολλὰ-
 κισ ἐρῶρήθη, ἄμφω πολεμικῶ καὶ ταξιαρχῶ. καὶ οἱ μὲν εἶχοντο
 τῆς ἐξόδου· ἤμελλε δὲ αὐτοῖς οὐκ ἐς μακρὰν καὶ ὁ Μαρτίνος
 ἐπιστήσεσθαι ὡς ἡγησόμενος. ὡς ἂν δὲ μηδὲ πρὸς βραχὺ γούν
 ἀστρατήγητοι εἶεν, ἄρχειν τῶν ὅλων ἐλαχέτην, ἕως ἔτι διὰ
 15 τῆς ὑπηκόου πορεύοιντο, Βαράζης τε ἀνὴρ Ἀρμένιος καὶ Κόλ-
 χος Φαρσάντης, οὔτε πόνων ἀρετῇ οὔτε τῇ ἄλλῃ ἀξιώσει ἀπάν-
 των τῶν ἔυστρατευομένων προήκοντες, μᾶλλον μὲν οὖν ἐνίων καὶ C
 ἐλασσούμενοι. ὁ μὲν γὰρ ἐν λοχαγοῖς ἐτέλει ὁ Βαράζης, ἄτε-
 ρος δὲ τῶν μὲν ἐν τῇ αὐτῇ ταγμάτων τοῦ Λαζῶν βασιλέως
 20 ὁῤῥεῖτο (μάγιστρος ὄνομα τῇ ἀρχῇ· νενόμισται γὰρ τοῦτο καὶ
 παρὰ τοῖς ταύτῃ βαρβάροις) οὐ μὴν ἐς τοσοῦτον αὐτῇ φρονή-

1. ἐνέπλησαν R.	6. φρουρήσαντες R.	8. triamillia Intpr.
13. Pro δὲ R. καὶ.	14. ἕως R., ὡς vulg.	15. Pro τε R. δὲ.
17. στρατευομένων R.	18. ἕτερος R.	21. αὐτῷ φρ. τε R.,
φρον. τ. αὐτῷ vulg.

opportune habituros. Oratores itaque ad suos reversi, cum singula renuntiassent, maxima spe gentem replerunt.

13. Incunte autem vere, statim Romanorum praefecti in unum coacti exercitum in Misimianos mittendum statuerunt. Ac Buzes quidem et Iustinus apud Insulam manere sunt iussi, praesidio locis illis futuri, omniaque diligenter curaturi; missa vero sunt ad bellum peditum simul et equitum millia quatuor, inter quos et alii erant maximi nominis viri, et Maxentius ac Theodorus Zannicaram copiarum dux, ut iam saepe dixi; bellicosus ambo et ordinum duces. Atque hi quidem expeditionem aggressi sunt. Videbatur autem non multo post etiam Martinus ipsis adiungendus, ut ductor futurus. Ne vero vel ad breve aliquod tempus duce destituerentur, imperium totius exercitus, quamdiu per subditorum regionem iter facerent, ad Barazem Armenium et Pharsantem Colchum est delatum, qui neque bellica virtute neque alia dignitate omnibus sociis praestabant, immo vero nonnullis erant inferiores. Nam Barazes inter turmarios censebatur, alter vero in aula agmina regis Colchorum ductabat; (Magister dignitati est nomen; usitatum enim hoc est eius loci barbaris,) atqui non tantum aut prudentiae aut confidentiae huic inerat, ut audacter etiam Romano exercitui imperaret.

- A. C. 555 νήσεις, ἐς ὕπερ ἂν καὶ χωρήσαιεν. εἰ μὲν οὖν μέγιστόν τε
 I. I. 29 κατὰ τοὺς πολέμους τοῖς Ῥωμαίοις διήρυστο, καὶ τοῦ νικᾶν
 Δ ἐνεργόν τε καὶ ἀληθεσιότατην ἦσαντο δόξαν, ὃ δὲ τὸ δυσμενὲς
 τῆς ψυχῆς καὶ βιασκαίον ἐπιδεικνύς, διακομφιδεῖν εὐθύς
 ἐπειράτο, καὶ διαλύειν τὴν ἐκ τῶν ἔργων σεμνότητα, φανίλην
 μὲν τὴν ἐγγείρησιν, φανιλότατον δὲ τὸ πέρας ἀποκαλῶν, καὶ
 οὐδὲ τοῦτο ἡμέτερον, ἀλλὰ τοῦ ἀλογίστου τῆς τύχης. εἰ δὲ
 που τυχόν καὶ σφαλεῖμεν, (πῶς δὲ οἶόν τε τὸ ἀνθρώπειον μὴ
 οὐχὶ καὶ πρὸς τὰναντία μεταβάλλειν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν
 αἰεὶ βεβηκέναι;) ὃ δὲ καθάπερ τις αὐτόματος τῶν γιγνομένων
 κριτῆς, τὴν μὲν τύχην εὐθύς ἀφίει τῶν ἐγκλημάτων ἀνεύθ-
 P. 117 γον, ὥς οὐ μετὸν αὐτῇ τοῦ συμβάντος ἦν δὲ πάντως αὐτῷ
 προεσκεμμένον καὶ ἐγκριθὲν, μηδὲν ἄλλο δοκεῖν αἴτιον εἶναι
 τοῦ ἐνδεῶς ἡμῖν τι πεπραχθῆναι, ἢ μόνον ἀνανδρίαν γνώμης
 καὶ χειρῶν ἀσθενείαν καὶ βουλευμάτων ἀβελτηρίαν. τὸ γὰρ
 παλίμβολον τῆς τύχης καὶ ἄτακτον καὶ ἀλόγιστον, καὶ οἷς καθ'
 ἡμῶν αὐτὴν διελοιδορεῖτο, οὐδαμῶς ἐπῆγε τοῖς πολεμίοις, ὥς
 ἐκ τούτων ἡμᾶς, οὕτω παρασχόν, ὑπερβαλλομένοις.
 5. „Καὶ τοίνυν ἀνεβόα ταῦτα περιφανῶς, καὶ γινῶναι
 παρεῖχεν οὐ μόνον τοῖς στρατεύμασι τῶν Περσῶν, οἷς δὴ καί 20
 ἕκαστα διεπονείτο καὶ ἐπρασσεν, ἀλλ' εὐθύς ἀγγελιαφόροι
 σταλέντες πρὸς αὐτοῦ διεκήρυττον εἰς Ἰβηρίαν, εἰς Ἀλα-
 3. ἦρατο R. 10. βεβηκόσιν R. 13. προεσκεμμένον R., πα-
 ρεσκεμμένον vulg. 17. αὐτὴν R., αὐτῶν vulg.

vabat tamen accurate proeliorum motus, quo tenderent. Si quid igitur praeclare a Romanis esset gestum, et strenuam verissimamque victoriae laudem reportassent, ipse hostilem suum invidumque animum declarans, mordaciter comicum in morem irridere et rerum gestarum splendorem ac dignitatem offuscare nitebatur, ridiculi coepti ridiculum eventum appellans, quique non ipsorum fortitudini, sed fortunae temeritati deberetur. Sicubi vero fortassis lapsi fuisset, (qui enim fieri possit, ut res humanae non in contrarium vergant, sed perpetuo in uno eodemque statu permaneant?) tum iste tanquam ultroneus quidam eventuum iudex, fortunam quidem statim, perinde ac si eventus rerum ab ea non penderent, culpa omni liberabat: hoc vero fixum ei decretumque manebat, nullam aliam esse causam rei parum bene a nobis gestae, praeter solam animi molliitiam, manuum imbecillitatem et consiliorum stoliditatem. Fortunae enim mutabilitatem, inconstantiam et temeritatem et alia, quae nobis contumeliose obiciebat, hostibus nequaquam adscribebat, tanquam hisce de causis, occasione ita oblata, nos superassent.

9. „Haec itaque ille proclamabat, et significabat non solum Persarum exercitibus, quibus quidem ille etiam singula et elaborabat et perficiebat; sed nuntii statim ab ipso emissi id perferebant in

τὰναντία μεταβαλλόμενον. πολλάκις μὲν γὰρ τοῖς Ῥωμαίοις, A. C. 556
 πολλάκις δὲ τοῖς Πέρσαις κατ' ἀλλήλων παραταττομένους ξυν- I. I. 30
 ἤσαντο τοὺς ἀγῶνας, ἐν ὀλίγῳ τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἐφ' ἑκατέ-
 ρους τραπέντες καὶ μισθαρονήσαντες. καὶ οὖν ἡ προτέρα μαχὴ
 5 κατὰ Περσῶν αὐτοῖς ἐπολεμήθη, ὅτε πολλοὺς τῶν Διλιμνιτῶν
 ἐπελθόντας σφίσι κατέτειναν ἐν τῇ νυκτομαχίᾳ, ὡς μοι ἕκα- B
 στα προοδηγήθηται. ἐκείνου δὲ τοῦ ἔργου πέρας λαβόντος, ἀ-
 φιέοντο μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων τὰ συγκείμενα κομισάμενοι, πάλιν
 δὲ τοῖς ὀλίγῳ ἔμπροσθεν πολεμιωτάτοις ξυνείποντο, τυχὸν
 10 μὲν οἱ αὐτοὶ, τυχὸν δὲ ἕτεροι, Σάβειροι δὲ ὅμως ὄντες καὶ ἐκ
 τοῦ σφετέρου ἔθρου ἐς τὴν ξυμμαχίαν ἀπεσταλμένοι.

ιδ'. Τούτων δὴ οὖν τῶν Σαβείρων ἄνδρες ἐς πεντακοσίους
 ἐν ὑπαίθρῳ τινὶ περιουλίσματι πόρρω που τῶν ἄλλων στρα-
 τευμάτων ἐτύγγανον ἐσκηνημένοι. ὃ δὴ Μαξεντίῳ τε καὶ Θεο-
 15 δώρῳ σαφέστατα ἐγνωσμένον, καὶ ὅτι ἄνοπλον οὕτω πως καὶ
 ἀνειμένην τινὰ δίαιταν ἄγοντες διατελοῦσιν, ἤλαυνον εὐθὺς
 ἐπ' αὐτοὺς τριακοσίους ἐπαγόμενοι ἱππῶτας. περιστάντες δὲ
 κύκλῳ τὸ ἔρκος, (ἦν γὰρ οὐ λίαν ἐς ὕψος ἀνέχον, ἀλλ' ἐς ὅσον C
 ἱππῶτον ἀνδρὸς ἔκτοσθεν ἐφροσθηκός τὸ πρόσωπον ὑπερφαινε-
 20 σθαι,) τούτῳ δὴ οὖν πελάσαντες, ἔβαλλον πάντοθεν τοὺς βαρ-
 βάρους ἀκοντίους τε καὶ λίθοις καὶ τοξεύμασι, καὶ παντὶ τῷ
 προστυχόντι. οἱ δὲ οὖν πλείους εἶναι τοὺς ἐπελθόντας ἢ κατὰ

2. παραταττόμενοι R. 6. Pro κατέτειναν R. κατ' ἐκείνοις.
 16. ἐπ' αὐτοὺς εὐθὺς R. 19. ἔκτοσθεν R. 22. οὖν οὐ πλείους
 R. et Lugd, sed mg. οὖν πλ.

in contraria subinde mutatur. Frequenter enim cum Romanis, fre-
 quenter vero cum Persis, inter sese bellum gerentibus, proelium in-
 ierunt, et exiguo temporis spatio interposito modo his, modo illis
 mercenariam suam operam locarunt. Nam priore bello adversus Per-
 sas pugnauerunt, cum multis Dilimnitarum in se irruentes nocturno
 proelio trucidarunt, quemadmodum supra narraui. Quo statim bel-
 lo confecto, dimissi quidem sunt a Romanis, mercede, de qua inter
 ipsos convenerat, accepta; postea autem eos, qui antea ipsis fuerant
 acerrimi hostes, sunt secuti, sive hi ipsi, sive alii, Sabiri tamen
 et ex sua gente ad sociale cum Persis bellum missi.

14. Ex his itaque Sabiris viri quingenti in stabulo quodam sub-
 divo longiuscule a reliquo exercitu dissito consederant; quod quidem
 cum Maxentius et Theodorus plane cognovissent, quodque ibi po-
 sitis armis negligenter viverent, confestim in eos trecentos equites
 duxerunt. Muro itaque in orbem circumsessio, (neque enim ille valde
 erat altus, sed ita tantum, ut equitis extra stantis facies prospici pos-
 set,) huic, inquam, muro appropinquantes, omni ex parte barbaros ia-
 culis, saxis, sagittis et quovis alio telorum genere feriebant. Tum
 hi plures esse hostes, quam revera erant, suspicati simulque inopi-

- A. C. 555 τὰς γνώμας. ἐπειδὴ οὖν ἀπελήλεγκται καὶ νῦν ὁ Γουβαΐζης, ὡς
 I. I. 29 ἡγιάτο μὲν οἷς ἐκρατοῦμεν, ἦδετο δὲ οἷς ἡμαρτάνομεν, τί δή-
 ποτε καταβοῶσι τῶν παρὰ Ῥωμαίοις νόμων οἱ βάρβαροι, καθ'
 οὓς κολάζειν εἰδῶταμεν ἢ καὶ ἀναιρεῖν, οὕτω παρασχόν, τοὺς
 τὸ καθεστὸς τῆς πολιτείας κινουῦντας τὸ μέρος καὶ λυμαιο-5
 μένους; ἀλλ' εἰ δοκεῖ, τεκμήρια μὲν καὶ γνωρίσματα καὶ τοὺς
 ἐκ τῶν εἰκότων ἐλέγχους παρῶμεν, μόνην δὲ τὴν ἐκ τῶν πρα-
 γμάτων ἐπισκεψόμεθα πείραν, οὐπερ ἡμᾶς ἄγουσα φέρει. κα-
 τείχето γὰρ ὑπὸ Περσῶν τὸ φρούριον ἢ Ὀνίγουρις, ἐκ τῆς
 κατὰ τὴν Ἀρχαιοπόλιν περιοικίδος παρηρημένη· καὶ ἦν αἰ-10
 σχος οὐ φορητὸν, στρατεύμα δυσμενὲς εἰσω περιβόλων ἐν τοῖς
 ἡμετέροις χωρίοις βεβαίως ἰδρῦσθαι. ἐνίκα βουλή παρὰ τοῖς
 P. 118 στρατηγού, φοιτῶν ἐπ' αὐτοὺς ἅπαντι τῷ στρατῷ, καὶ καθε-
 λεῖν ἢ καὶ ἀπώσασθαι τὸ λυποῦν ἐκπλεῖστος καὶ ἐφεδρεῦον.
 ἔδει πάντως ἡμῖν καὶ στρατιᾶς Κολχικῆς, ὡς ἂν μὴ μόνον 15
 τῇ τῶν τόπων ἐμπειρίᾳ πλεόν τι τῶν οὐκ ἐπισταμένων πρὸς
 τὸ συνοῦσον διανοηθεῖεν, ἀλλὰ καὶ μαχομένοις ἡμῖν πρὸς ἄν-
 δρας ὀπλίτας ἕξ ἐρυμάτων παραταττομένους, καὶ πρὸς γε τοὺς
 ἐκ Μουχειρισίδος κατὰ τὸ εἶκος ἦζοντας, συνεπιλάβοιντο καὶ
 συμπαρασταῖεν. τί οὖν ἐπὶ τούτοις ἔδει πρῶττειν τοὺς στρατη-20
 γούς; ἀντιβολεῖν, ὡς ἔοικε, τὸν ἡγεμόνα τοῦ γένους, καὶ πρὸς

5. καθεστὸς R., καθεστῶς vulg. 7. λόγους R. pro ἐλέγχους. 10.
 παρηρημένη R. et Intrp. adempta, παρηγγμένη vulg. 11. δυσμε-
 νὲς R. et Intrp. hostilem exercitum, δυσμενῶν vulg.

mala animi affectione. Cum itaque probatum sit etiam nunc, quod Gubazes nobis victoria potitis dolebat, si quid vero sinistri nostra culpa evenisset, gaudebat: quid igitur Romanis legibus ocllamant barbari, ex quarum praescripto punire solemus, aut, si res ita postulet, etiam e medio tollere, qui rei publicae statum turbarent ex parte et labefactarent? At, si videtur, signa atque indicia probationesque ex rebus verisimilibus petitas omittamus; solam vero rerum ipsarum experientiam consideremus, quoniam illa nos agens ferat. Occupabatur a Persis propugnaculum Onoguris, ex dititione Archaeopoli circumiecta ademptum, eratque dedecus intolerandum, hostium exercitum intra muros nostris in locis valide consedissee. Vicerat haec sententia inter praefectos militiae, ut in eos cum toto exercitu moveremus, utque submoveremus et propulsarem id, quod nobis quam maxime infestum insidiosumque erat. Erat nobis plane opus etiam Colchico exercitu, ut non solum illi tanquam locorum periti plus aliquid, quam eorum imperiti, consiliis suis iuarent, sed ut bellantibus nobis adversus armatos munitissimoque loco insidentes, et adversus eos, qui ex Muchiriside verisimiliter venturi videbantur, copias viresque suas coniungerent. Quid itaque hisce in rebus praefectis exercitus faciendum erat? Rogandus uti videtur

συμμαχίαν αἰτεῖν, ἀποδεικνύοντας καὶ τὸ εὐλογον τῆς αἰτήσεως A. C. 555
 καὶ τοίνυν ἀντεβόλουν καὶ ἀπεδείκνουν. ὁ δὲ, καθάπερ ὡς I. I. 29
 ἀληθῶς βασιλεύς τις εἶναι πεπιστευκός, καὶ ὡς ἐξὸν αὐτῷ B
 κατ' ἐξουσίαν βιοῦν, συστρατεύεσθαι μὲν ἡμῖν ἐπὶ τὸ φρου-
 5 ριον οὐδὲ μέχρι τοῦ παρεῖναι γοῦν μόνον ἠνείχετο. οὐ μὴν
 οὐδὲ σκήψεις τινάς, εἰ καὶ ἀπρεπεῖς, ἀλλ' ἐς προκάλυμμα γε
 ὅμως τῆς ἀπορρήσεως εὐπρόσωπον ἐμηχανᾶτο· ἀπεπέμπετο δὲ
 μάλᾳ σεμνῶς καὶ σοβαρώτερον ἢ κατὰ μισθωτὸν ἐπήκοον
 τὴν ἀξίωσιν. καὶ πρὸς γε νεμεσῶν διετέλει τοῖς στρατηγοῖς,
 10 καὶ δυσμενῶς μὲν εἰς αὐτοὺς ἀφνυβρίζων, ὥσπερ ἀνδρίαν τοῦτο
 ἡγούμενος, καὶ βασιλεῦσι πρέπον ἢ γὰρ τὸ διαρρήδην ὑπὲρ
 τῶν ἤδη μεμελετημένων ἀναισχυντῆσαι. εἶτα διαμέλλειν ἐχρῆν
 καὶ μείζονας ἀναμένειν ἐλέγχους καὶ τὸ βασιλεῖον γράμμα δει-
 κνύειν, ἐφ' ᾧ κατὰ τὸ Βυζάντιον ἀφικέσθαι τὸν μηδὲ τῆς οἰ- C
 15 κείας χώρας ἐντὸς βραχείαν τινα διανύσαι πορείαν ἐλόμενον;
 καὶ πῶς οἷόν τε ἦν, εἶγε στέλλειν αὐτὸν οὕτω χαλεπαίνειν καθ'
 ἡμῶν προηγμένον ἐπετηδύσαμεν, μὴ οὐχὶ ταραχάς τε μυριάς
 καὶ φρόνους πολλοὺς ἐμφυλίους καὶ μεταχώρησιν ἐμφανῆ καὶ

3. ἐξῆν R. 6. εἰ R. (Cl.), ἢ vulg. εἰς R. vulg. 7. ἀπεπέμπετο
 R., ἀπεξέπεμπετο vulg. 8. Intrp. add. ante ὑπήκοον αἰ-
 que. 9. τοῖς στρατηγοῖς — ἢ γὰρ om. R. 11. Locus impe-
 ditissimus, ad quem sanandum neque liber Rehdigeranus, ne-
 que Interpres quicquam opis afferunt: paulo melius procederet,
 si μὲν post δυσμενῶς deleteretur. ἢ γὰρ τὸ positum esse videtur
 pro ἢ γὰρ τοῦτο ἦν. 12. μεμελετημένων R. Lugd. 1. m. et Intrp.
 praemeditatus, πεπλημμελημένων edd. ex conī. Vulc. ἐχρῆν
 R., χρῆν vulg. 17. προηγμένων sph. Par. 18. πόρους R.

erat dux nationis, et auxilium ab eo poscendum, aequitate peti-
 tionis ei demonstrata. Rogarunt itaque et demonstrarunt. Ille ve-
 ro, veluti regem quandam se revera esse sibi persuadens, et pe-
 rinde ac si ipsi licitum esset pro suo arbitrato vivere, ne adesse
 quidem nobis, nedum adversus propugnaculi illius expugnationem
 copias suas coniungere voluit. Sed neque excusationes quidem ul-
 las, etiamsi parum idoneas ac decoras, speciosum tamen aliquem
 recusationis suae praetextum habentes, comminiscebatur; sed po-
 tius graviter fastuosiusque quam mercenarium subditum decebat
 postulata reiciebat. Adhaec in suo adversus praefectos odio per-
 sistens, hostiliter in ipsos erat contumeliosus; fortitudinem id esse
 regesque decere, censens. Dicebat enim aperte, eos in iis, quae
 iam accurate tractata erant, impudenter se gessisse. Eratne tum
 diutius cunctandum, aut maiores probationes exspectandae, aut Im-
 peratoriae litterae ostendendae, quibus mandabatur ut Byzantium iret,
 cum ne ad brevissimum quidem iter intra nostram regionem se
 accingere vellet? Et quo pacto fieri poterat, si illum usque adeo
 nobis infensum Byzantium mittere aggressi fuisset, quin infinitas
 turbas multasque caedes intestinas concitasset, quin etiam aper-

A. C. 555 τῶν Περσῶν εἰσφοιτήσεις ἀθρόους γενέσθαι, ἀπειθοῦντος μὲν

I. I. 29 ἀναίδην τοῦ δυσμενοῦς καὶ διαμαχαζόμενον, τοῦ δὲ παντὸς ἔθ-
 νους καὶ μάλιστα τὴν στάσιν προσιεμένου, τῷ πρὸς τὴν κίνησιν
 τῶν καθεστῶτων βυρβαρικώτερον ὄρηις πεφυκέναι, καὶ πρὸς
 D γε πλησίον ἔχειν τοὺς ἀνθεξομένους; τοιγάρτοι τὸν ἀρχηγόν
 ἡμεῖς τῆς ἐπιβουλῆς ἀνελόντες, τοσοῦτων συμφορῶν ἐσμὸν
 παρόντα ἤδη καὶ ἀδινόμενον οὕτω πως εὐκολώτατα κατεπαύ-
 σαμεν, ὡς νῦν ἀπιστεῖσθαι περιφανῶς εἶπερ ὅλως τι καὶ ἡμελ-
 λεν ἔσεσθαι.

ι. „Μὴ τοίνυν, ὦ δικαστὰ, τὴν ἐπιστολὴν προφερόντων,¹⁰
 μηδὲ κακιζόντων ἡμᾶς ὡς δὴ τοῖς ἐν αὐτῇ γεγραμμένοις οὐδα-
 μῶς ἠκολουθηκότας. τῷ γὰρ οὐ λίαν εὐδῆλον, ὡς τὸ γεγρά-
 φθαι, χρῆναι πρὸς τὴν βασιλέως αὐτὸν πόλιμ λέναι, ἀπόπειρα
 μὲν ὃν ὑπῆρχε καὶ βάσανος, εἶπερ αὐθαιρέτως εἴκοι τοῖς

P. 119 προσταττομένοις, ὥστε δικαίως ἀρμόσασθαι; γνωσθὲν τοίνυν¹⁵

V. 84 ἠγάδιως ἡμῖν τὸ ἀνήκουστον τῆς γνώμης καὶ ἀμιλλώμενον, δι'
 ὃ τὸ ἔλαττον ἀπεσειάατο, πῶς ἐπὶ τὸ μείζον ἔδει προτρέπειν,
 καὶ μὴ θάττον εἰς ἐκεῖνο τὸ πέρασ ἐλθεῖν, εἰς ὅπερ, πολλῶν
 ἐν μέσῳ συμβεβηκότων δεινῶν, πρὸς ἀνάγκης καὶ ὡς περιή-

2. ἀναίδην R. et Intrpr. ut hostis impudentissimus, ἀνέδην vulg. 3.
 προιεμένου R. 4. ὄρηις R., ὄρηῖν vulg. 5. ἔχειν R., ἔξειν
 vulg. ἀνθεξομένους R., ἀνεξομένους vulg. 6. ὄμεις R. 8.
 ἀπιστήσαι R. 12. Pro τῷ R. τὸ. εὐδῆλον R., ἐνδῆλον vulg.
 13. αὐτὸν add. ex R. 15. Inde a verbo προσταττομένοις
 Cod. R. a librario alienigena et graeci sermonis paene ignaro
 scriptus est, qui siglas exempli sui non intelligebat: cuius homi-
 nis lapsus infinitos non omnes notavi. 18. Pro μὴ R. hic et
 saepe deinde μηδὲ. 19. περιήχθωμεν R.

tae defectioni et Persarum irruptioni ansam praebuissemus, cum
 universa haec natio mirum in modum sit contumax et rebellis et
 seditionis valde studiosa, quod videlicet barbaricum in morem ad immu-
 tandum statum rerum naturaliter sit propensa; cum praecipue in pro-
 pinquo essent habituri, qui ipsos tuendos susciperent? Nos itaque, prin-
 cipe seditionis interfecto, tantarum calamitatum examen iam praesens
 atque suppullulans hoc tandem modo facillime compressimus, adeo ut
 nunc non credatur aperte, an in universum aliquid etiam futurum fuerit.

10. „Desinant ergo nunc, o iudex, epistolam proferre, neque
 nos damnent, quod earum mandatum secuti non simus. Cui enim
 non fuerit manifestum, id quod litteris illis perscribatur, oportere il-
 lum Byzantium ire, tentandi tantum explorandique causa factum
 fuisse, an sua sponte aequis mandatis esset obtemperaturus, iis-
 que se iure accommodaturus? Cum itaque nobis ipsius animi per-
 vicacia et protervia facile esset cognita, cum id quod minus erat
 detrectaret, quo pacto ad id quod maius erat eum incitare oportebat,
 et non potius statim ad extrema remedia venire, ad quae
 multis urgentibus malis necessario pervenissemus? Qui enim opportu-

χθήμεν ἄν; οὐ γὰρ ἔνεστι τοὺς τὴν ἀκμὴν τοῦ καθηκοντος A. C. 555
 καιροῦ περιορῶντας καὶ μὴ τοῖς πρακτέοις ἀρμοζομένους, ἐν I. l. 29
 ἑστέρω τὸ παρεϊμένον ἀνακαλεῖσθαι. ἐλείπετο δὴ οὖν, ὡς ἔοικε,
 καθά φασιν οἱ κατήγοροι, δίκην τινὰ κινεῖν πρὸς Γουβάζην,
 καὶ ληρώδεις ἀγῶνας ἐγείρειν, καὶ τῆς τῶν πραγμάτων
 ἀσφαλείας ἀνθαιρεῖσθαι μᾶλλον τὴν ἐπὶ τοῖς λόγοις κομψείαν.
 ἀλλ' οὐ συνεχώρουν, ὃ κακοδαίμονες, οἱ Πέρσαι παρόντες B
 καὶ τοῖς ἔργοις ἐγκείμενοι, καὶ τῆς Κολχικῆς χώρας ἀπάσης
 ταῖς τούτου βουλαῖς ἐπιλαμβάνεσθαι παρεσκευασμένοι. ἐπεὶ
 10 δὲ πανταχόθεν ὁ Γουβάζης ἀποδέδεικται πολέμιός τε καὶ προ-
 δότης, καὶ πρὸς τυραννικὰς ἐλπίδας ἡρμένος, τί διαφέρειν
 οἴονται σφίσι οἱ Κόλχοι, εἴτε παρ' ἡμῶν εἴτε παρ' ἑτέρων
 ἀνῆρηται; οὐ γὰρ στρατηγῶς μόνοις ἢ τοῖς ἄλλοις δυνατωτά-
 15 τοις ὁ τῆς εὐνοίας ἐθέλει σκοπὸς ἐμφύεσθαι καὶ προσιζάνειν
 ἢ ἀλλὰ παντὶ τῷ βουλομένῳ βατὸν δῆπου καὶ προσῆκον τῆς
 ἐν ἧ τέτακται πολιτείας ὑπεραγαεῖν, καὶ τὸ κοινῆ συνοίσσον ἐς
 δύναμιν κατορθοῦν. οὐκοῦν εἰ καὶ βδελυροὶ κατ' αὐτούς καὶ
 κατάπτυστοι καθεστήκαμεν, ἀλλὰ πιστότατοι βασιλεῖ καὶ φι- C
 λωρόμαιοι, καὶ οἶοι τοῖς ἐπιβουλεύειν πειρωμένοις μὴ ἐφίεσθαι.
 20 εἰ δὲ δεῖ τι καὶ πλεόν εἰπεῖν, ἴσθι σαφῶς, ὃ δίκαιά, καλὸν
 μὲν ὡς ἀληθῶς καὶ δίκαιον τὸ παρ' ἡμῶν ἐν δέοντι τολμηθῆν,
 οὐκ ἄνευ δὲ τῆς τοῦ Μαρτίνου γνώμης γεγεννημένον."

5. ἀγείραι R. 6. ἀνταρτεῖσθαι R. 1. m. et Lugd., ἀντερεῖσθαι R.
 2. m. 8. καὶ τῆς K. — παρεσκευασμένοι om. R. et Intpr.
 16. κοινοῖς R. 18. φιλορῳμαῖοι vulg. 22. τοῦ om. R.

nae occasionis momentum neglexerit, neque statim rei gerendae facultatem arripuerit, frustra deinde praeterlapsam occasionem revocabit. Reliquum igitur erat fortassis, ut accusatores aiunt, litem quandam movere Gubazi, et nugatoriam in iudicio contentionem excitare, rerumque securitati verborum ampullas praeferre. At non permittebant hoc, o miseri, Persae iam praesentes, neque ipsa imminentes, et ad universam Colchorum regionem huius consilio atque opere invadendam parati. Cum vero omnino demonstratus sit Gubazes hostis pariter et proditor, animoque ad tyrannicas spes elato, quid interesse putant Colchi, sive a nobis sive ab aliis sit interfectus? Neque enim ducibus tantum aut alioquin iis, qui maxima potentia valent, bona mens innasci atque adhaerescere solet, sed cuivis omnino volenti liberum conveniensque est, pro re publica, in qua locum aliquem obtinet, laborare, et ad commune bonum praestandum omnino viribus adniti. Quocirca tametsi execrabiles illorum iudicio et detestandi censeamur, fidelissimi tamen Imperatoris sumus et Romanorum studiosi, et insidias struere tentantibus infesti. Si quid vero etiam amplius dicendum est, ita tibi plane persuade, o index, rectum aequissimumque nos facinus peropportune ausos fuisse, neque id absque Martini voluntate patratum."

- A. C. 555 *ια.* Ειρημένων δὲ καὶ τούτων ὁ Ἀθανάσιος τὸ μὲν πα-
 I. L. 29 ραντικά οὐχ ἤσσον τοὺς Ῥουστίκου ἀπεδέχετο λόγους. συστά-
 σης δὲ καὶ δις ἀγωνίας, ἐπειδὴ ἅπαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς γνωμα-
 τεύων καὶ ἀνερευνῶμενος, οὐδέν τι αὐτῷ ἐναργὲς προδοσίας
 D ἢ τυραννίδος ἐγχείρημα ἡμαρτήσθαι ὑπὸ τοῦ Γουβάζου ἐδέ-5
 δεικτο, ἄδικος δὲ μᾶλλον καὶ πυρανομώτατος ὁ φόνος γεγε-
 νημένος, ὡς καὶ τῆς ἐπὶ τὴν Ὀνόγουριν συστρατείας οὐ μη-
 δισμοῦ χάριν ἀπαγορευθείσης, ἀλλὰ τῷ ἄχθεσθαι γε αὐτὸν
 κατὰ τῶν στρατηγῶν, ἀνθ' ὧν αὐτῆς καὶ ἀπεστέρητο ἔρ-
 στώγη πολλῇ καὶ ἐκμελείᾳ κεχανωμένοι ἐπειδὴ οὖν ταῦτα 10
 ἐγίγνωσκε, τότε δὴ τὸ μὲν ἐπὶ Μαρτίνῳ λεχθὲν, ὡς ἄρα καὶ
 ἐκεῖνῳ μετῆν τῶν ἐς τοῦτο βεβουλευμένων, ἀνοίσειν βασιλεῖ
 διενοεῖτο. τοῖς γε μὴν τὸ ἀπεκτονέαι περιφανῶς ὠμολογηκόσι
 κρισίῳ ἐπῆγεν ἀνάγραφτον, ἐν ᾗ διέταττε θᾶπτον αὐτοὺς δια-
 P. 120 φθαρῆναι, ὑπὸ τὴν δικαστικὴν μάχαιραν γιγνομένους, καὶ 15
 τὰς κεφαλὰς ἀφαιρουμένους. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τοῖς ὀρεῦσιν ἤμε-
 νοι, καὶ ἀνὰ τὰς λεωφόρους περιενεχθέντες, μέγιστον θᾶμα
 τοῖς Κόλχοις εἶναι ἐδόκουν, καὶ πλείστης ἄξιον εὐλαβείας.
 ἐτεθήπεσάν τε καὶ ἐπὶ τῷ κήρῳ κτορὸν τι μάλα βοῶντι καὶ
 διαπρῦσιον, καὶ παρεγγυῶντι δεδιέναι τοὺς νόμους, καὶ φόνων 20
 ἀδίκων ἀπέχεσθαι. ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς καὶ ἀπετέμνητο οἱ ἀνχέ-
 1. εἶρ. δὲ x. τούτ. R., τούτων οὕτως εἰρημένων vulg. 2. ἀπε-
 δέχετο R., προσέτετο vulg. et Intrap. admisit. 5. Pro ἐγχεί-
 ρημα R., ἐπεχειρήσθαι. 6. παρανομώτατον R. 8. ἀπα-
 γορευθείσε R. constanti fere vitio. 9. Pro ἀνθ' ὧν R. ἀν-
 θῶνους. 17. θεᾶσθαι R. 19. ἐτεθήπεσε R. qui passim
 pro an finali e ponit. 21. ἀπέχεσθαι. Intrap. addit ἕκαστον:
 ut vel singuli abstinerent.

11. His ita peroratis, Athanasius initio quidem nihilo minus Rustici dictis aurem accommodabat; consultatione vero disceptationeque bis ea de re habita, cum ipse omnia accuratius expendisset atque investigasset, visum ei est nullam a Gubaze prodicionem aut tyrannidem apertam tentatam fuisse, ac proinde caedem inique nefarieque perpetrata: adeo ut quod copias suas ad oppugnandam Onogurin cum eis coniungere recusaverit, non ipsius ad Medos defectio in causa fuerit; sed quod praefectis exercitus infensior esset, quod illorum vecordia et negligentia propugnaculum illud esset amissum. Quibus rebus omnibus a iudice cognitis, de Martino quod dictum fuerat, etiam ipsum conscium fuisse participemque horum consiliorum, ad Imperatorem referendum censuit. De hisce vero, utpote aperte caedem ab se perpetrata fassis, ex scripto sententiam tulit, qua mandavit, ut quamprimum interficerentur, et gladio iudiciali submissi capite truncarentur. Atque hi quidem mulis insidentes, et per publicas vias circumvecti maximo Colchis spectaculo terrorique futuri videbantur. Percellebantur enim voce praeconis altum horrendumque in modum proclamantis, et mo-

νες, τότε δὴ ἅπαντες ἐς οἶκτον ἐγράποντο, ἀποβεβληκότες τὸ A. C. 555
χαλεπαῖνον. καὶ ἐπὶ τούτοις ἐλέλυτο μὲν ὁ ἄγων· οἱ δὲ Κόλ- I. L. 29
χοι αὔθις διετέλουν εὖνοι ὄντες ἐς τὰ μάλιστα Ῥωμαίους, καὶ
τὸν πρότερον ἀνανεούμενοι τρόπον.

5 ἰβ'. Τούτων γεγενημένων, τὰ μὲν τῶν Ῥωμαίων στρα- B
τόπεδα διεχείμαζεν ἀνὰ τὰ πολίσματα τε καὶ φρούρια, ὥσ-
πη ἐκάστῳ διετέτακτο. ἐν τούτῳ δὲ ἄνδρες τῶν παρὰ Μισι-
μIANOIS δυνατωτάτων ἐς Ἰβηρίαν παρὰ τὸν Ναχοραγὰν ἀφι-
κόμενοι, ἅπαντὰ οἱ δεήγγειλαν τὰ ἐπὶ Σωτηρίῳ πρὸς αὐτῶν
10 τοιτολημένα· τὴν μὲν ἀληθεστάτην αἰτίαν ἡρέμα ὑποκρυπτό-
μενοι, λέγοντες δὲ, ὡς ἐπειδὴ ἐκλείσθαι τὰ Περσῶν ἐτύγ-
χανον ἤρημένοι, προπηλακίζεσθαι σφᾶς ὑπὸ τε Κόλχων αὐ-
τῶν καὶ Ῥωμαίων, καὶ ἐν τοῖς ἀτιμοτάτοις τετάχθαι, πέρας
δὲ Σωτήριχον αὐτοῖς ἐπιστῆναι, λόγῳ μὲν ὡς δὴ χρυσίον τοῖς
15 Ξοιμάχοις διανεμοῦντα, ἔργῳ δὲ τὰ ἐπὶ λύμῃ τε καὶ καθαι- C
ρέσει τοῦ παντός γένους διαπραξάμενον. „Παρόν τοίνυν ἡμῖν”
ἔφασαν οἱ πρέσβεις „ἢ ἄρδην ἀπολωλέναι, ἢ προτερήσασαι δό- V. 85
ξαν μὲν τινα ἴσως παρ’ ἐνίοις ἀπενέγκασθαι προπετείας, καὶ
ὡς τοιοῦδε κακίζεσθαι, βιοτεύειν δὲ ὅμως ἔτι κατ’ ἐξουσίαν,
20 καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἢ ἂν συνοίσειν δοκοίη διατιθέναι, εἰλό-
6. πολιτεύμενα κ. φ. R. 7. ἐν τούτῳ. Haec usque ad verba
ἔθνος ἐλπίδων p. 233. ed. Bonn. v. 2. relata sunt inter Ex-
cerpta de legationibus. ΜισιμIANOIS Exc. et Intpr. 9. of om.
Exc. τὰ om. R. 12. σφᾶς om. R. 14. αὐτοῖς R. Exc. et
Intpr. sibi, αὐτῶν vulg. 16. διαπραξάθεον R. 18. τῆς addit R.
ante προπετείας.

nentis leges vereri, et nefariis caedibus abstinere. Postquam vero hi capitibus fuerunt truncati, ad commiserationem versi omnem animorum offensionem deposuerunt: atque ita conventus iudiciarius solutus; Colchi vero in sua erga Romanos fide ac benevolentia acerrime perstiterunt.

12. His ita peractis, Romanorum copiae per urbes et castris divisae hibernarunt, prout cuique mandatum erat. Interea viri quidam praecipuae inter Misimianos potentiae in Iberiam ad Nachoraganem cum pervenissent, omnia ei nuntiarunt, quae in Soterichum perpetrassent; verissimam quidem causam silentio occultantes, dicentes vero, quod, cum a multo tempore Persarum partes essent secuti, ignominia afficerentur et ab ipsis Colchis et a Romanis, atque inter vilissimos censerentur: tandem vero Soterichum ipsum supervenisse, verbis quidem prae se ferentem, quod pecuniam sociis distribuere vellet, re autem ipsa, quae ad perniciem eversio-nemque totius gentis pertinebant, molientem. „Cum itaque oporteret nos (dicebant oratores) vel funditus perire, vel praeveniando Romanos calidi fortassis ac praecipitis facti opinionem apud nonnullos incurrere, eoque nomine male audire, vetus tamen nostrum vendi ius retinere, et de rebus nostris, prout consultissimum visum

- A. C. 555 μεθα τὰ ἀμείνονα καὶ τοῦ ἀνθρωπειοῦ μᾶλλον ἐχόμενα τρό-
 I. I. 29 που, τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ κατηγορημάτων ὀλίγα φροντίσαν-
 τες, περὶ πλείστου δὲ ποιησάμενοι τὴν σωτηρίαν. Σωτήριχόν
 τε γὰρ ἀπεκτείναμεν καὶ τοὺς ἅμα αὐτῷ ἐς τοῦτο ἐληλυθότας,
 ὡς ἂν ἐκείνους μὲν τισαίμεθα τῆς ἀδικίας, πίστιν δὲ εὐνοίας⁵
- D βεβαιοτάτην ἐνθῆνδε τοῖς Πέρσαις παρασχόμενοι, ἐνκλεέστε-
 ρον προσχωρήσαιμεν. ἐπεὶ δὲ τούτων τε ἀπάντων καὶ μάλιστα
 τοῦ μηδισμού ἕνεκα οὐκ ἀνήσουσι χαλεπαίνοντες οἱ Ῥωμαῖοι,
 ἀλλὰ τάχιστα ἡμῖν ἐπιπεσοῦνται, καὶ ἅπαντας, τό γε ἐς αὐ-
 τοὺς ἦκον, διαφθεροῦσι, προσήκει δὴ σοι, ᾧ στρατηγῆ, δέ-
 10 χεσθαί τε ἡμᾶς εὐμενῶς καὶ ἐπαμύνειν, τῆς τε χώρας περὶ
 ὡς οἰκείας τολοιπὸν καὶ κατηκόου τὰ προσήκοντα διανοεῖσθαι
 καὶ μὴ περιῦδειν οἰχθήσεσθαι κινδυνεῦον γένος οὐ μικρὸν, οὐδὲ
 ἄσχημον, ἀλλὰ καὶ πλείστην ὄσσην ὠφέλειαν τῇ Περσῶν ἐπι-
 κρατεία προσφέρεισθαι ἰκανώτατον. πολέμων τε γὰρ ἡμᾶς¹⁵
 ἰδρίας ὄντας ἀμωσγέπως εὐρήσοιτε ἂν, καὶ καρτερώτατα ξυν-
- P. 121 αγωνιζομένους, ἣ τε χώρα, ἐν ὑπερτέρῳ τῶν Κόλχων κειμένη,
 γενήσεται ὑμῖν ὀρηκτήριον ἀσφαλές, καὶ οἶον ἐπιτείχισμα κατὰ
 τῶν πολεμίων". ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Ναχοραγάν, προσιέτό τε
 αὐτοὺς ἀσμενέστατα, καὶ ἐπῆναι τῆς μεταστάσεως, καὶ θαρ-
 20 ρούντας ἵνα ἐκέλευσεν, ὡς τῆς Περσικῆς ἐπικουρίας ἐν δέοντι
 τεύξομένους. οἱ μὲν οὖν πρέσβεις ἐς τὰ οἰκεία ἐπανελθόντες,
 2. κατηγορημάτων sph. Par. 7. μάλιστα om. R. 9. ἐς om.
 R. 10. δὲ R. 15. πολέμοντες R. 19. τε om. Exc. 20.
 τούτους R.

fuerit, statuere; potiora et humanis moribus convenientiora ele-
 gimus, de conviciis et criminationibus parum solliciti, praecipuam
 vero salutis curam gerentes. Nam et Soterichum interfecimus, qui-
 que cum eo ad hoc venerant, ut illorum quidem iniuriam vindica-
 remus, firmissimo vero hoc ipso facto benevolentiae studii que er-
 ga Persas argumento edito, gloriosius desciscamus. Cum vero ob
 haec omnia ac praecipue ob defectionem ad Persas nequaquam
 desituri sint Romani id moleste ferre, sed quam citissime nos sint
 invasuri, et universos, quantum fieri ab ipsis poterit, deleturi: tui
 officii est, o Praefecte, nos benigne excipere ac propugnare, et
 pro regionis, ut propriae deinceps et subditae, salute excubare, ne-
 que negligere de interitu periclitantem gentem non parvam neque
 obscuram, sed quae maximam utilitatem Persarum imperio adferre
 possit. Nam et rei bellicae peritos nos facile comperietis et fortis-
 sime societate vobiscum inita procliantes; eritque vobis locus ipse
 in ulteriore Colchorum regione situs tuta belli sedes, irruptioni-
 bus faciendis peridonea, ac veluti propugnaculum adversus hostes." Haec cum audisset Nachoragan, libentissime eos excepit, et defectio-
 nis consilium laudavit, alacresque abire iussit, ut Persica auxilia

καὶ ἕκαστα διαγγελλαντες, μεγίστων ἀνέπλησαν τὸ ἔθνος ἑλ- A. C. 555
πίδων. I. I. 29

υἱ. Τοῦ δὲ ἦρος ἀρχομένου, αὐτίκα οἱ τῶν Ῥωμαίων A. C. 556
στρατηγοὶ εἰς ταυτό που ξυνελθόντες, ἔγνωσαν κατὰ Μισι- I. I. 30
5 μιανῶν ἐπιστρατεύειν. ἀλλὰ Βουζῆς μὲν καὶ Ἰουστίνος ἀνά
τὴν Νῆσον μένειν ἐτετάχατο, φρουρήσοντες τὰ ἐνθάδε, καὶ
ἀπάντων ἐπιμελησόμενοι. ἐστέλλοντο δὲ ἐπὶ τὸν πόλεμον ἄνδρες B
ἕς τετρακισχιλίους, πεζοὶ ἅμα καὶ ἵπποται ἐν τοῖς ἄλλοι τε
ἦσαν τῶν γνωριμωτάτων ἄγαν, καὶ Μαξέντιος τε καὶ Θεόδο-
10 ρος, ὁ τῆς Ἰζαννικῆς δυνάμεως πρωτοστάτης, ὡς μοι πολλὰ-
κίς ἐρῶρήθη, ἄμφω πολεμικῶ καὶ ταξιάρχῳ. καὶ οἱ μὲν εἶχοντο
τῆς ἐξόδου ἤμελλε δὲ αὐτοῖς οὐκ εἰς μακρὰν καὶ ὁ Μαρτῖνος
ἐπιστήσεσθαι ὡς ἠγησόμενος. ὡς ἂν δὲ μηδὲ πρὸς βραχὺ γούν
ἀστρατήγητοι εἶεν, ἄρχειν τῶν ὅλων ἐλαχέτην, ἕως ἔτι διὰ
15 τῆς ὑπῆκόου πορεύονται, Βαράζης τε ἀνὴρ Ἀρμένιος καὶ Κόλ-
χος Φαρσάντης, οὔτε πόνων ἀρετῇ οὔτε τῇ ἄλλῃ ἀξιώσει ἀπάν-
των τῶν ξυστρατευομένων προήκοντες, μᾶλλον μὲν οὖν ἐνίων καὶ C
ἐλασσούμενοι. ὁ μὲν γὰρ ἐν λοχαγοῖς ἐτέλει ὁ Βαράζης, ἕτε-
ρος δὲ τῶν μὲν ἐν τῇ αὐτῇ ταγμάτων τοῦ Λαζῶν βασιλέως
20 ἠγεῖτο (μάγιστρος ὄνομα τῇ ἀρχῇ νερόμισται γὰρ τοῦτο καὶ
παρὰ τοῖς ταύτῃ βαρβάροις) οὐ μὴν εἰς τοσοῦτον αὐτῷ φρονή-
1. ἐνέπλησαν R. 6. φρουρήσαντες R. 8. tria millia Intpr.
13. Pro δὲ R. καὶ. 14. ἕως R., ὡς vulg. 15. Pro τε R. δὲ.
17. στρατευομένων R. 18. ἕτερος R. 21. αὐτῷ φρ. τε R.,
φρον. τ. αὐτῷ vulg.

opportune habituros. Oratores itaque ad suos reversi, cum singula renuntiassent, maxima spe gentem replerunt.

13. Ineunte autem vere, statim Romanorum praefecti in unum coacti exercitum in Misimianos mittendum statuerunt. Ac Buzes quidem et Iustinus apud Insulam manere sunt iussi, praesidio locis illis futuri, omniaque diligenter curaturi; missa vero sunt ad bellum peditum simul et equitum millia quatuor, inter quos et alii erant maximi nominis viri, et Maxentius ac Theodorus Zannicarius copiarum dux, ut iam saepe dixi; bellicosi ambo et ordinum duces. Atque hi quidem expeditionem aggressi sunt. Videbatur autem non multo post etiam Martinus ipsis adiungendus, ut ductor futurus. Ne vero vel ad breve aliquod tempus duce destituerentur, imperium totius exercitus, quamdiu per subditorum regionem iter facerent, ad Barazem Armenium et Pharsantem Colchum est delatum, qui neque bellica virtute neque alia dignitate omnibus sociis praestabant, immo vero nonnullis erant inferiores. Nam Barazes inter turmarios censebatur, alter vero in aula agmina regis Colchorum ductabat; (Magister dignitati est nomen; usitatum enim hoc est eius loci barbaris,) atqui non tantum aut prudentiae aut confidentiae huic inerat, ut audacter etiam Romano exercitui imperaret.

- A. C. 556 ματός τε μετήν και παρρησίας, ως και στρατεύματι Ῥωμαϊκῷ
 1. L. 30 θαρραλεώτερον ἐγκλεύεσθαι. οὗτος δὲ οὖν ὁ στρατός, θέρους
 ἤδη ἐπιγιγνομένοι, ἐς τὴν τῶν Ἀψιλίων ἴκοντο χώραν. βου-
 λομένοις τε αὐτοῖς ἀνά τὰ πρόσω ἰέναι, κώλυμα γέγονεν δι-
 λος Περσικὸς, αὐτοῦ που ξυνειλεγμένος. συναισθόμενοι γὰρ
 5 τῆς τῶν Ῥωμαίων παρασκευῆς, και ὅτι ἐπὶ τοὺς Μισιμιανούς
 D ἐχώρουν, ἄραντες ἔκ τε Ἰβηρίας και τῶν ἀμφὶ Μονχείρισιν
 πολισιμάτων, ἤσαν και οἱ ἐπ' ἐκείνους, προκαταληψόμενοι τε
 τὴν χώραν, και ἐς δύναμιν ἐπαρῆζοντες. τῇ τοι ἄρα οἱ Ῥω-
 μαῖοι ἀνά τὰ φρούρια τῶν Ἀψιλίων ἀποδιατρίβοντες, παρα-
 10 κρούεσθαι τὸ παρὸν και διαμέλλειν ἐπειρώοντο, ἕως ἢ τοῦ
 θέρους ὦρα ἐξήκοι. Πέρσαις τε γὰρ ἅμα και Μισιμιανούς
 ἀντιτάττεσθαι ἀνόνητόν τι αὐτοῖς ἐδόκει και σφαλερώτατον.
 οὕτω δὲ οὖν ἀμφοτέρω τὰ στρατεύματα ἠρέμει, και οὐδὲ
 ὁπότεροι ἐς τὸ περαιτέρω φοιτᾶν διανίσταντο, ἀλλ' ἐπετή-
 15 ρουν ἀλλήλους και ἀνέμενον, εἴ γέ τις πρότερος ὀρηθεῖη. πα-
 ρῆσαν δὲ τοῖς Πέρσαις και Οὐννοι Σάβειροι ἐπὶ μισθοφορᾷ
 P. 122 προσβοηθήσοντες. τοῦτο γὰρ τὸ γένος μέγιστόν τε ἐστί και
 πολυάνθρωπον, φιλοπόλεμόν τε ἐς τὰ μάλιστα και ἀρπαλέον,
 V. 86 και οἷον δὲ οὖν αἰεὶ τῶν ὀθνείων ἐφίεσθαι μισθοῦ τε ἐνεκα
 μόνον και τῆς ἐπὶ τῇ λείᾳ ἐλπίδος νῦν μὲν τούτοις, νῦν δὲ
 ἐκείνοις, νῦν δὲ ἄλλω τῷ ξυμμαχεῖν και ξυνδιακινδυνεύειν ἐς
 2. ἐκκαλεῦεσθαι (sic) R. 8. ἐκεῖνα R. 9. ταῦτο R. 12.
 τε om. R. 14. στρατεύματα R. et Intpr. exercitus, στρατόπεδα
 vulg. 17. μισθοφοροῖς R. 18. τέ γέ ἐστ. R. 20. τῶν ὀθνείων
 Par., τὴν ὀθνεῖαν R. Lugd. et ed. pr. 22. συμμαχεῖν vulg.

Hic itaque exercitus aestate iam vigente in Apstillorum regionem ve-
 nerat; volentibusque ipsis ulterius progredi, impedimento fuit Per-
 sicum agmen eodem loci collectum. Cognito enim Romanorum ap-
 paratu, quodque in Misimianos moverant, motis ex Iberia et ca-
 stellis, quae circa Muchirisidem sunt, castris, iverunt etiam hi in
 illos, praecoccupaturi regionem, et pro viribus subsidio futuri. Quo-
 circa Romani circa Apstillorum castella commorantes, protrahere cun-
 ctando rem tentabant, donec messis tempus esset praeterlapsum.
 Persis enim simul et Misimianis instructa acie obviam ire inconsul-
 tum, immo periculosissimum iudicabant. Sic itaque uterque exerci-
 tus conquivit, neque alteruter ad ulterius procedendum pedem mo-
 vit, sed observabant sese mutuo atque exspectabant, si quis prior
 moveret. Aderant vero Persis etiam Hunnorum Sabirorum mercena-
 ria auxilia. Est enim haec natio et maxima et populosissima, si-
 mulque et bellorum et rapinae sitientissima, quacque perpetuo for-
 sis externo in solo degere amat, semperque aliena appetere, solius
 mercedis causa et praedae spe modo quidem his, modo illis, nunc
 alteri alicui sese in belli et periculorum societatem coniungendo,

τὰναντία μεταβαλλόμενον. πολλάκις μὲν γὰρ τοῖς Ῥωμαίοις, A. C. 556
 πολλάκις δὲ τοῖς Πέρσαις κατ' ἀλλήλων παραταττομένοις ξυν- I. L 30
 ἤραναντο τοὺς ἀγῶνας, ἐν ὀλίγῳ τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἐφ' ἑκατέ-
 ρους τραπέντες καὶ μισθαρηγήσαντες. καὶ οὖν ἡ πρότερα μαχὴ
 5 κατὰ Περσῶν αὐτοῖς ἐπολεμήθη, ὅτε πολλοὺς τῶν Διλιμνιτῶν
 ἐπελθόντας σφίσι κατέκτειναν ἐν τῇ νυκτομαχίᾳ, ὡς μοι ἕκα- B
 στα προεδιήγηται. ἐκείνου δὲ τοῦ ἔργου πέρασ λαβόντος, ἀ-
 φιέντο μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων τὰ συγκείμενα κομισάμενοι, ἄλιν
 10 μὲν οἱ αὐτοί, τυχὸν δὲ ἕτεροι, Σάβειροι δὲ ὅμως ὄντες καὶ ἐκ
 τοῦ σφετέρου ἔθνους ἐς τὴν ξυμμαχίαν ἀπεσταλμένοι.

ιδ'. Τούτων δὴ οὖν τῶν Σαβείρων ἄνδρες ἐς πεντακοσίους
 ἐν ὑπαίθρῳ τινὶ περιουλίσματι πόρῳ πον τῶν ἄλλων στρα-
 15 τευμάτων ἐτύγγανον ἐσκηνημένοι. ὃ δὴ Μαξεντίῳ τε καὶ Θεο-
 δῶρῳ σαφέστατα ἐγνωσμένον, καὶ ὅτι ἄνοπλον οὕτω πως καὶ
 ἀνειμένην τινὰ δίαιταν ἄγοντες διατελοῦσιν, ἤλαννον εὐθὺς
 ἐπ' αὐτοὺς τριακοσίους ἐπαγόμενοι ἵππότης. περιστάνας δὲ
 κύκλῳ τὸ ἔρκος, (ἦν γὰρ οὐ λίαν ἐς ὕψος ἀνέχον, ἀλλ' ἐς ὅσον C
 ἵππότης ἀνδρὸς ἔκτοσθεν ἐφραστήκτος τὸ πρόσωπον ὑπερφαινε-
 20 σθαι,) τούτῳ δὴ οὖν πελάσαντες, ἔβαλλον πάντοθεν τοὺς βαρ-
 βάρους ἀκοντίοις τε καὶ λίθοις καὶ τοξέμασι, καὶ παντὶ τῷ
 προστυχόντι. οἱ δὲ οὖν πλείους εἶναι τοὺς ἐπελθόντας ἢ κατὰ

2. παραταττόμενοι R. 6. Pro κατέκτειναν R. κατ' ἐκείνοισι.
 16. ἐπ' αὐτοὺς εὐθὺς R. 19. ἔκτοθεν R. 22. οὖν οὐ πλείους
 R. et Lugd., sed mg. οὖν πλ.

in contraria subinde mutatur. Frequenter enim cum Romanis, fre-
 quenter vero cum Persis, inter sese bellum gerentibus, proelium in-
 ierunt, et exiguo temporis spatio interposito modo his, modo illis
 mercenariam suam operam locarunt. Nam priore bello adversus Per-
 sas pugnarunt, cum multis Dilimnitarum in se irruentes nocturno
 proelio trucidarunt, quemadmodum supra narraui. Quo statim bello
 confecto, dimissi quidem sunt a Romanis, mercede, de qua inter
 ipsos convenerat, accepta; postea autem eos, qui antea ipsis fuerant
 acerrimi hostes, sunt secuti, sive hi ipsi, sive alii, Sabiri tamen
 et ex sua gente ad sociale cum Persis bellum missi.

14. Ex his itaque Sabiris viri quingenti in stabulo quodam sub-
 divo longiuscule a reliquo exercitu dissito consederant; quod quidem
 cum Maxentius et Theodorus plane cognovissent, quodque ibi po-
 sitis armis negligenter viverent, confestim in eos trecentos equites
 duxerunt. Muro itaque in orbem circumsesso, (neque enim ille valde
 erat altus, sed ita tantum, ut equitis extra stantis facies prospici pos-
 set,) huic, inquam, muro appropinquantes, omni ex parte barbaros ia-
 culis, saxis, sagittis et quovis alio telorum genere feriebant. Tum
 hi plures esse hostes, quam revera erant, suspicati simulque inopi-

- A. C. 556 τὸ ἀτρεκέδς ὑποτοπήσαντες, ἅμα δὲ καὶ τῷ ἀδοκῆτῃ καταπε-
 I. 1. 30 πληγμένοι, ἀμύνεσθαι μὲν ἥκιστα διανοοῦντο, φεύγειν δὲ αὐ-
 τοῖς οὐ μάλα ἐξῆν τῷ θριγκῷ περιεχομένοις. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι
 ἅπαντες χυδὴν αὐτοῦ διεφθάρησαν, μόνοι δὲ τεσσαράκοντα
 ἄνδρες παραλόγως διαλαθόντες, καὶ ἐπὶ τοὺς τοίχους ἀναρῶν-5
 χόμενοι, εἴτα ἐπὶ θύετρα διεκπεσόντες, ὑπὸ τὸ λάσιον τῆς
 D ἐχομένης ἐκρύπτοντο ὕλης. πλὴν ἄλλὰ καὶ τούτους οἱ Ῥωμαῖοι
 ἀνιχνεύειν ἐπειρώοντο. τούτων δὲ τοῖς Πέρσαις ἀπηγγελλένων,
 αὐτίκα οἷγε ἱλας ἱππέων στέλλουσιν ἐπ' αὐτοὺς ἐς δισφυρίους
 ἄνδρας συντεταγμένους. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, εἰζάντες τῷ πλήθει 10
 καὶ ὡσπερ ἀρκοῦμενοι τῷ γεγεννημένῳ, ἀπεχώρουν δρομαῖοι,
 καὶ αὐθις ἐς τὸ πρότερον φρούριον ἐσθραμόντες, ἐν τῷ ἀσφα-
 λεῖ καθίσταντο, τῷ μὲν πραχθέντι μεγαλαυχούντες, ἀνιώ-
 μενοι δὲ μόνον ἐπὶ Μαξεντίῳ· ἐτύγχανεν γὰρ τῶν ἀνὰ τὴν ὕλην
 διαδύντων βαρβάρων ὑπὸ του βιαιότατα τετρωμένους, ὡς καὶ φο-15
 ράδην ἀχθεῖς ἐπὶ κλίνης κρεῖττον ἀπίσης ἐλπίδος ἀποσωθῆναι.
 P. 123 ἐπειδὴ γὰρ ἐβέβλητο, αὐτίκα οἱ ὀπαδοὶ ἀράμενοι αὐτὸν ὄχοντο
 μετὰ τάχους, πρὶν ἅπαντας ἐπελθεῖν τοὺς πολεμίους. ὡς δὲ ἦκον
 καὶ ἐπεφέροντο, τότε δὴ οἱ ἄλλοι Ῥωμαῖοι ἐφ' ἑτέραν τινὰ φεύ-
 γοντες πορείαν, καὶ κατὰ σφῶν τοὺς διώκοντας ἐπισπώμενοι, χῶ-20
 ραν παρέσχον ἐκεῖνῃ ἐν τῷ ἐρύματι σχολαίτερον ἀποκομισθῆναι.
 1ε. Ἐν τούτῳ δὲ Ἰουστίνος ὁ Γερμανοῦ ἕνα τῶν ἀμφ'
 αὐτὸν ταξιάρχων ἄνδρα Οὕνον τὸ γένος, Ἐλμινζοῦρ ὄνομα,
 12. εισδρ. vulg. 15. δύντων R. 16. σωθῆναι R.

nato rei perculsi, nec de tuendo se admodum cogitabant, neque effugio locus patebat, quod muro essent circumvallati. Ibi ergo alii omnes passim caesi sunt, soli vero XL. viri cum mirifice manibus pedibusque in summum murum conscendissent, in diversam partem delapsi, in proximae silvae densitate delituerunt; quos tamen Romani investigare non destiterunt. Haec simulatque Persis fuerunt nuntiata, confestim illi turmas equitum in vos mittunt, duo virorum millia acie bene instructa. Romani vero, cedentes multitudini et veluti contenti praeterito facinore, cursim sese receperunt et in propugnaculum, unde venerant, refugientes in tuto se continuerunt; praeclearo quidem facto gloriabundi, Maxentii tantum vicem dolentes. Erat enim is a quodam barbarorum, qui in silvam se abdiderant, gravissime vulneratus, adeo ut lectica elatus praeter omnem spem servatus fuerit. Statim enim atque ictus fuerat, confestim asseclae, eo sublato, quam citissime se inde abriperunt, priusquam universi hostes irruerent. Cum vero venirent impetumque facerent, tum Romani ad aliam quandam viam fugientes, et in se eos, qui insequabantur, attrahentes, locum illi dabant, ut aegre tandem in propugnaculum deferretur.

15. Interea Iustinus Germani filius unum e suis ducibus, Hunnum natione, Elminzur nomine, ex Insula Rhodopolim mittit cum duobus

ἔστειλεν ἐκ τῆς Νήσου ἐς τὴν Ῥοδόπολιν ἄμα δισχιλίους ἰπ-^{A. C. 556}
 πόταις. ἦδε δὲ ἡ Ῥοδόπολις ἐστὶ μὲν πόλισμα Κολχικόν, ὑπὸ ^{L. I. 30}
 Περσῶν δὲ ὁμῶς ἐν τῷ τότε κατεῖχето, ἐλύοντος αὐτὴν πολλῶ
 ἔμπροσθεν χρόνῳ τοῦ Μερμερόου, καὶ φρουρὰν Περσικὴν
 5 ἐγκαταστήσαντος. ταῦτα δὲ ὁποῖόν τινα κατεῖργαστο τρόπον, B
 οὐ μοι εἰρήσεται, ὡς δὴ Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι σαφῶς ἀναγε-
 γραμμένα. ἐνταῦθα δὴ οὖν τῷ Ἐλμινζοῦ ἀφιγμένη αἰσία
 τις ξυνελάβετο τύχη. ἐτύγχανον γὰρ οἱ τε τῶν Περσῶν φρου-
 ροὶ, οὕτω ξυνεγενθῆν, ἐκτός που τοῦ ἄστεος διατριβόντες,
 10 καὶ τὸ πλῆθος τῶν οἰκητόρων ἄλλος ἄλλοθι δισκεδασμένοι.
 τοιγάρτοι ἀκοντὶ παρελθὼν εἶσω, καὶ τὴν πόλιν παραστησά-
 μενος, ὃ δὲ καὶ τὴν περιοικίδα κατέδραμεν καὶ ὄσην μὲν Περ-
 σικὴν εἶδεν ἀπόμοιραν, τούτους δὲ πανωλεθρία διεφθειρε,
 τὸ δὲ ἰθαγενῆς ἄπαν καὶ ἐπιχώριον, ἐπειδὴ αὐτοὺς διέγνω
 15 τῷ ὄθνεϊφ δέει μᾶλλον ἢ τῇ σφῶν ἀπιστία μηδίσαντας, ἐνοι- C
 κελν αὐθις τῇ οἰκείᾳ ἐφῆκε πατρίδι, ὁμήρους τε λαβῶν ἐς τὸ V. 87
 πιστότερον, καὶ ἕκαστα ἐν δέοντι κρατννύμενος. οὕτω τε αὐ-
 θις ἡ Ῥοδόπολις ἐς τὰ πρότερα ἐπανῆκτο, στέργουσα τε τὰ
 πάτρια νόμιμα, καὶ βασιλεῖ τῷ Ῥωμαίων ὑποκλινομένη. τού-
 20 του μὲν οὖν τοῦ θέρους οὐδέν τι ἄλλο ἐπράχθη ὁποῖον καὶ
 ἐς λόγον φέρεσθαι μνήμην. τοῦ δὲ χειμῶνος ἐπιλαβομένον, οἱ
 μὲν Πέρσαι εὐθὺς μετανίσταντο, καὶ ἐπανάησαν ἐς τε τὸ Κο-

7. ἀφιγυμένῳ R. 10. πλῆθος R. et Intrp. multitudo, πλείστον
 vulg. κεκεδασμένοι R. 15. ὄθνεϊων coni. B. Vulc. male. 18.
 πρότερα R., πρότερον vulg. 20. καὶ ins. ex R. 22. Κο-
 ταισίον vulg.

equitum millibus. Est autem haec Rhodopolis oppidum Colchicum,
 a Persis tamen tunc temporis tenebatur, a Mermeroe multo ante ca-
 ptum, qui etiam Persicum praesidium in eo collocarat. Haec vero quo
 pacto gesta fuerint, praeteribo, ut a Procopio rhetore aperte con-
 scripta. Posteaquam igitur Elminzur eo pervenit, prospera quaedam
 iuvit fortuna. Persarum enim praesidium forte per id tempus alibi
 extra oppidum versabatur, maximaque oppidanorum pars alio alio
 concesserat. Nullo itaque negotio ingressus, oppido in suam potesta-
 tem redacto, circumiacentem etiam agrum pergrassatus est, et quic-
 quid e Persicis copiis obvium habuit, ad unum omnes trucidavit; quot-
 quot vero erant indigenae ac cives, cum eos sciret externo metu
 magis quam propria perfidia Persarum partes secutos, ut patriam
 rursus suam incolerent, permisit; obsidibusque maioris securitatis causa
 acceptis, omnia, prout par erat, constabilivit. Atque ita Rhodopolis
 ad priorem statum est reducta, et patria instituta amplectens et Ro-
 manorum Imperatori subdita. Hac igitur aestate nihil aliud gestum
 est memoratu dignum. Bruma vero invalescente, Persae quidem statim
 solutis castris Cotaisim et Iberiam versus sese receperunt, animo

- A. C. 556 ταῖσιν καὶ τὴν Ἰβηρίαν, ὡς δὴ ἐνταῦθα διαχειμάζειν βουλό-
 I. 1. 30 μνοι, χαίρειν πολλὰ εἰπόντες τῇ πρὸς Μισιμιανούς ἐπικου-
 ρία· οὐ γὰρ ἔννομον αὐτοῖς οὐδὲ πάτριον κατ' ἐκεῖνο τοῦ και-
 D ροῦ ἐς ἐκδήμους στρατείας διαπονεῖσθαι. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῶν
 ἐφεδρευόντων ἀπαλλαγέντες, καὶ δὴ τῆς προτέρας εἶχοντο⁵
 αὐθις πορείας. γενομένοις δὲ αὐτοῖς ἀμφὶ τὸ φρούριον τὸ Τι-
 βέλεος, οὕτω καλούμενον, ὃ δὴ τὴν τε τῶν Μισιμιανῶν χώ-
 ραν καὶ Ἀψιλίων διορίζει καὶ ἀποτέμνεται, ἐπίσταται ὁ Μαρ-
 τίνος, ἐφ' ᾧ ἐς τὰ λοιπὰ ἠγεῖσθαι καὶ ἅπαν τὸ στρατεύμα
 διατάττειν. ἀλλὰ νόσος τις αὐτῷ ἐνσκήψασα μοχθηρὰ παρεί-
 10 λητο καὶ ἀνέκοψε τὴν προθυμίαν. καὶ ὁ μὲν αὐτοῦ ἐμμενή-
 κει, ὡς ὀλίγῳ ὕστερον ἐπὶ τὴν Κολχίδα γῆν ἐπανήξων καὶ
 τὰ ἐκείνῃ πολίσματα. οἱ δὲ καὶ ὡς ἀνὰ τὰ πρόσω ἐχώρουν,
 ὑπὸ τοῖς προτέροις πάλιν ἀγόμενοι ἠγεμόσιν. πρῶτα μὲν οὖν
 ᾤήθησαν χορῆναι ἀποπειρᾶσθαι τῶν Μισιμιανῶν, εἴ που ἄραι¹⁵
 P. 124 ἐθελούσιοι ἐς τὸ σῶφρον μεταβάλοιεν, καὶ τοὺς οἰκείους ἄρ-
 χοντας ἐπιγνόντες, μεταμελήσοι αὐτοῖς τότε γοῦν τῶν ἡμαρ-
 τημένων, καὶ σφᾶς τε αὐτοὺς τοῖς Ῥωμαίοις ἐγχειρίσαιεν,
 καὶ τὰ χορήματα ὅποσα τὸν Σωτήριχον ἀφείλοντο, ἀλλὰ καὶ
 ταῦτά γε ἀποδοῖεν. καὶ τοίνυν ἐκ τοῦ Ἀψιλίων γένους λογί-
 20 μους ἄνδρας, ὡς οἶόν τε ἦν, ἀπολεξάμενοι, στέλλουσιν ἐς ταῦ-
 τα πρεσβευσομένους. οἱ δὲ Μισιμιανοὶ τοσοῦτῃ ἐδέησαν τῆς

1. Pro ὡς δὴ R. ἐπειδῆ. 6. Inpr. *Tibelim*. 13. ἐ-
 κείνης R. καὶ om. Par. 18. Pro τοῖς R. τότε. ἐγχειρί-
 σαιεν R. et Lugd. 2. m., ἐγχειρήσαιεν vulg. 22. πρεσβευσο-
 μένους R. (Cl.), πρεσβευσαμένους vulg. τοσοῦτον R.

ibi hibernandi, auxilio Misimianis ferendo longum dicentes vale. Neque enim patriis ipsorum institutis ac moribus est receptum, per hiemem foris longinquas laboriosasque expeditiones suscipere. Romani vero ab insidentibus itinera Persis iam liberi, priorem suam in Misimianos expeditionem sunt prosecuti. Cum vero ad praesidium Tibelem ita dictum venissent, quod quidem Misimianorum regionem ab Apsiliis disternat, advenit Martinus, ut reliquas copias ducaret, et universum exercitum ordinaret. Sed gravis quidam morbus superveniens consilium ipsius turbavit atque interrupit. Atque ipse quidem ibi mansit, tanquam paulo post in Colchicam regionem eiusque castella rediturus; exercitus vero nihilominus ulterius progressus est, sub prioribus iterum ducibus ductus. Primum quidem igitur tentandos esse Misimianorum animos censuerunt, an forte libentes ad saniora consilia converterentur, agnitisque suis principibus, poenitudine tandem suorum delictorum ducerentur, et se ipsos Romanis dederent pecuniamque omnem, quam Sotericho eripuerant, restituerent. Delectos itaque ex Apsiliorum gente spectabiles viros oratores eo mittunt. Misimiani vero tantum aberant, ut crudelitatem remitterent aut novis officii praeteriti facti ab-

ὠμότης ὑφειλῆν καὶ τοῖς ἐπιγυγνομένοις τὸ τοῦ φθιάσαντος A. C. 556
 ἄτοπον μετακομῆσαι, ὥστε ἀμέλει οἱ ἀθέμιστοι καὶ ἐναγεῖς I. I. 30
 καὶ κακοδαίμονες καὶ ἅπαν ἄλλο ἄξιοι ἀκούειν ὃ, τι ἂν τις αὐ- B
 τοὺς νεφεσῶν ἀποκαλέσει, παρωσάμενοι καὶ ἐμπατήσαντες τὰ
 5 κοινὰ τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων νόμιμα, τοὺς πρέσβεις ἀθρόον
 ἀπέκτειναν, καὶ ταῦτα Ἀψιλίους γε ὄντας ὁμοδιαίτους καὶ
 ἀγχιτέρμονας, καὶ ὧν μὲν ἐπεκάλουν ἐκεῖνοι Ῥωμαίοις τε καὶ
 Σωτηρίῳ οὐδέποτε μετειληχότας, παραίνεσιν δὲ φιλιαν ἐς
 τὸ συνοῖσον ἄγουσαν οὐ ζῆν χαλεπότητι ἀπαγγέλλαντας.

10 15. Οὕτως ἄρα ἐκ παρανοίας τὸ πρότερον καὶ ἀνοσιῶν
 ἔργων ἀρξάμενοι, τῶν αὐτῶν εἶχοντο διαπαντὸς ἐγχειρημάτων,
 ἢ καὶ πολλῶ ἀνοσιωτέρων. καὶ γὰρ ἐγνωσμένον αὐτοῖς ὡς οἱ
 Πέρσαι ἀπίοντες ᾗχοντο, καὶ κατὰ τὸ ζυγκείμενον οὐκ ἐπα-
 μύνουσιν, ἀλλὰ, τῇ τῶν τόπων δυσχωρίᾳ πεποιδύτες, καὶ τῇ
 15 οὐδέποτε δυνήσεσθαι τοὺς Ῥωμαίους παραμείψασθαι τε αὐτὴν C
 καὶ ὑπερβαλέσθαι, οἱ δὲ τὰ δεινότερα ἔδρασαν. ἔστι γὰρ τι
 ὄρος προβεβλημένον τῆς χώρας, αἰπὺ μὲν οὐ λίαν, οὐδὲ ἐπι-
 μέγα ἤρμενον, ἄνατες δὲ σφόδρα καὶ ὄρθιον, καὶ πέτραις
 ἀποτόμοις ἐκατέρωθεν πεπυκνωμένον. βραχεῖα δὲ ὁδὸς ἐν μέ-
 20 σῳ καὶ ἀτριβὴς ὑποφαίνεται, καὶ ὅποια μηδὲ ἐνὶ ἀνδρὶ ἀδέ-
 στερον πορευομένη βατὴ εἶναι ῥαδίως καὶ εὐεπίδρομος, ὡς εἶγε

2. ἀθέμιστοι R., ἀθέμιτοι vulg. 5. ἀπάντων om. R. 6.
 γε ante Ἀψιλίους ponit R. 7. ἐπεκάλουν R. (Cl.), ἀπεκά-
 λουν vulg. 9. ἀπαγγέλλαντας Lugd. 2. m. (Cl.), ἀπαγγέ-
 λαντες R. et vulg. 10. ἐκ παρανοίας coni. Vulc. 15. οὐ-
 20 ποτε R. (Cl.), οὐδέποτε vulg. 16. γὰρ τι R., καὶ τι Lugd., γὰρ
 καὶ τι edd. 21. βατὴ εἶναι f. R., ἕξθ. εἶν. β. vulg.

surditatem emendarent, quin potius nefarii et piaculares fanatici-
 que homines et quodvis aliud convitium, quod indignatio cuiuspiam
 suggerat, audire digni, reiecto proculcatoque communi omnium ho-
 minum iure, oratores confestim trucidarunt, cum tamen Apsilii es-
 sent, eiusdem cum ipsis instituti et contermini, quique eorum, de
 quibus illi Romanos pariter et Soterichum insimulabant, nentiquam
 consilii participesve fuissent, amicam tantum admonitionem quaeque
 in rem ipsorum futura esset, citra ullam acerbiter denuntiantes.

16. Ita utique a vesania initio impiisque factis orsi, iisdem
 perpetuo facinoribus insistebant, immo vero multo etiam sceleratioribus.
 Cum enim scirent Persas abiisse, neque, ut convenerat, auxilio
 venturos, locorum tamen difficultate freti, et quod sperarent Roma-
 nos nunquam eam transituros et superaturos, atrociora perpetrarunt.
 Est enim mons quidam regioni obiectus, non quidem admodum al-
 tus, neque valde in sublime tendens, acclivis tamen vehementer at-
 que arduus et praeruptis petris utrobique densus. In medio angu-
 sta quaedam parumque trita via se ostendit, quaeque ne uni quidem
 viro intrepide eunti facilis accessu sit et pervia, adeo ut si quis ver-

- A. C. 556 τις ἐπιστὰς τῇ ἀκρωνυχίᾳ διακωλύει τοὺς ἐπιόντας, μήποτε
 1. I. 30 διαβήσεσθαι πολεμίους, μηδὲ εἰ πλήθος εἴεν ἀνάριθμον, μηδὲ
 εἰ κοῦφοι ἅπαντες καὶ εὐσταλεῖς, ὁποίους φασὶ τοὺς Ἰσαί-
 ρους. τούτῳ δὴ οὖν τῷ χώρῳ πίσυνοι, ἐς ἀπόνοιαν ἐτράπον-
 10 το βιασιότην. ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι, τοῦ μιάσματος ἀπηγγελμέ-
 νου, ἐν ὄργῃ ἐποιήσαντο τὸ γεγενημένον. καὶ δὴ τῶν βαρβά-
 ρων μελλόντων, καὶ οὐπω φρουρὰς τῷ λόφῳ καταστησάντων,
 προτερήσαντες κρατοῦσι τῆς ἄκρας ῥαχίως, καὶ οὐδενὸς ἐγ-
 γοντος ὑπερβάντες, ἐς τὰ ἰππίασμα τῆς χώρας ἅπαντες καὶ
 ἀναπεπταμένα παρῆλθον πεδία. οἱ δὲ Μισιμιανοὶ ἐπειδὴ τῆσ-10
 δε διήμαρτον τῆς ἐλπίδος, αὐτίκα τὰ πλεῖστά γε καὶ περιττὰ
 τῶν σφετέρων φρουριῶν ἐμπρήσαντες, ὡς οὐχ οἶόν τε ὄν ἅπα-
 σιν ἀρκέσαι, ἐς ἓν τι μόνον, ὅπερ ὀχυρώτατον αὐτοῖς ἐδόκει,
 V. 88 ἅπαντες ξυνελέγοντο. τοῦτο δὲ Τζάχαρ μὲν ἐκ παλαιοῦ ὄνο-
 μάζεται, Σιδηροῦν δὲ αὐτὸ διὰ τὸ στερεόν τε καὶ ἀνάλωτον 15
 ἐπίκλην ἀποκαλοῦσιν. ὀλίγοις δέ τισι τῶν Ῥωμαίων καὶ οὐ
 P. 125 πλέον ἢ τεσσαράκοντα ἰππεῦσι ξυνηθροισμένοις, (ἦσαν δὲ οὐ
 τῶν πολλῶν, ἀλλ' ἔξοχοι ἐς τὰ μάλιστα, καὶ τάγμασιν ἐφε-
 στηκότες,) τούτοις δὴ οὖν ἀποκριδὸν τοῦ ἄλλου ὀμίλου πορευ-
 ομένοις, ἐπιφοιτῶσιν ἄνδρες τῶν Μισιμιανῶν ἐς ἕξακοσίους, 20
 πεζοὶ ἅμα καὶ ἰππῶται, οἰόμενοι ἅπαντας τῷ πλήθει ξυλλα-
 βόντες ῥαδίως διαχειριεῖσθαι. οἱ δὲ τῇ τῶν πολέμων ἐμ-
 1. ἀκρωνυχίᾳ R. 3. ὁποία R., qui error saepe recurrit. 4.
 χωρίῳ R. 7. φρουρὰς R. et Intrpr. praesidia, φρουρὰν vulg.
 11. τὰ add. R., γε om. idem.

tici montis insistens accedentes aditu prohibeat, hostes nunquam eum transire queant, ne si infinita quidem sit multitudo, neque si leves atque expediti omnes sint, quales esse Isauros ferunt. Hoc itaque loco freti, ad summam vesaniam sunt conversi. At Romani, execrabili Misimianorum facto ipsis nuntiato, ingentem ex eo indignationem conceperunt. Cunctantibus interea barbaris, cum nondum praesidia monti imposuissent, antevertentes eos Romani summa iuga occupant, nequeque obsistente ea superantes, omnes statim in pliniores equisque pervios campos effunduntur. Misimiani vero ea spe frustrati confestim plurimis et supervacancis ipsorum propugnaculis incensis, quod nimirum omnibus tuendis pares non essent, in unum quoddam solum, quod munitissimum ipsis videbatur, omnes se receperunt. Zachar id ab antiquo nominatur; Ferreum autem id ipsum, quod firmissimum sit atque inexpugnabile, cognominant. Paucis vero quibusdam Romanis, et non pluribus quam quadraginta equitibus simul congregatis (erant autem non e multis, sed eximii in primis et agminum duces) hos, inquam, separatim a reliquo exercitu procedentes, invadunt Misimiani viri sexcenti pedites pariter atque equites, rati se omnes multitudine circumventos facile caesuros. Hi vero

πειρία ἐς γαίολοφόν τι ἀναδραμόντες, ἀρετῆς ἐπεδείκνυντο A. C. 556
I. I. 30
 ἔργα. καὶ ἦν ἐπιπολὺ ἡ μάχη καρτερά καὶ ἀμφίβολος, τῶν
 μὲν κύκλωσίν τινα ποιήσασθαι πειρωμένων, τῶν δὲ Ῥωμαίων
 νῦν μὲν ἀθρόον ἐπισπηδόντων, ὡς καὶ διασπῆν καὶ ἀναταράτ-
 5 τειν ἄπασαν τὴν φάλαγγα τῶν πολεμίων, νῦν δὲ αὖθις ἀνα-
 θεόντων καὶ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ γιγνομένων. ἐν τούτῳ δὲ τῆς ἄλ-
 λης στρατιᾶς ἄνωθεν ἐξ ὑπερέτερον τινὸς ὄρους ἐπιφανείσης,
 ἐπέδραν εἶναι καὶ δόλον οἱ βάρβαροι τὸ χροῖμα ὑπροσηύσαν-
 10 τες, εὐθὺς ἔφρευον προτροπάδην. ἀλλ' ὁ τῶν Ῥωμαίων στρα-
 10 τὸς, (ἐτύγγανον γὰρ ἤδη ἄπαντες ἀλλήλοις ἀναμειγμένοι,)
 ἐπέκειντο μάλα διώκοντες, ἕως τοὺς πλείστους πολεμίους ἀπέ-
 κτειναν, ὡς μόνους ἐκ τοσούτων ὀδοθήμοντα ἄνδρας ἐς τὸ Σι-
 15 θηροῦν ἐκεῖνο φροῦριον ἀποσωθῆναι. εἰ μὲν οὖν αὐτίκα ὅπως
 εἶχον ὄρμῆς οἱ Ῥωμαῖοι ἐπῆλθον τῷ ἐρύματι, καταπλη-
 15 γμένων τῶν βαρβάρων τοῖς ξυνενεχθεῖσιν, πάντως ἂν, οἶμαι,
 αὐτοβοεῖ γε ἄπαντας εἶλον, καὶ αὐθημερὸν ὁ πόλεμος ἐτελεύτα. C
 νῦν δὲ τῷ μὴ παρεῖναι αὐτοῖς στρατηγῶν τῶν ὀνομαστοτάτων,
 δυνάμει τε καὶ φρονήματι προὔχοντα, ἴσους δὲ σχεδὸν τι
 ἄπαντας καθεστάναι, ὡς καὶ ἀντεγκαλεῖν ἀλλήλοις τυχόν καὶ
 20 ἀντιπαρακελεύεσθαι, καὶ ὅποια ἄττα τις φῆσειεν τοιάδε καὶ
 ἐπαίειν, ἀτελῆ καὶ οὐ λίαν ἀξιέπαινα ὑπῆρχε τὰ ἐγχειρήματα.
 ἐς γὰρ διάφορόν τινα γνώμην μεμερισμένοι, καὶ τοὺς μὲν
 11. πολεμίους add. ex R. et Inpr. 13. ἀποσωθῆναι R., περι-
 σωθῆναι vulg. 17. νῦν δὲ — καθεστ. om. R. 20. ὅποια R.,
 ὅποι' vulg.

rei bellicae peritlia in collem quendam cursu delati, fortiter strenue-
 que rem gerebant, fuitque dudum acris inter eos dubiaque pugna; illis quidem in orbem Romanos cingere conantibus, Romanis autem modo confertim in eos prosilientibus, adeo ut universam hostium aciem convellerent ac perturbarent, modo retrocedentibus et in tutum sese recipientibus. Interea dum reliquae Romanorum copiae eminus ex editiore quodam monte se ostendunt, barbari insidias et dolum rem esse suspicantes, concitatissime statim fugerunt. At Romanorum exercitus (iam enim universi inter se permixti erant) hostium tergis acriter insistebant, donec quamplurimos eorum interfecerunt, adeo ut ex tanto numero soli octoginta viri in Ferreum illud propugnaculum salvi redierint. Quod quidem propugnaculum si eodem impetu invasissent Romani, percussis hac recenti clade barbari, non dubitarim, quin primo insultu universi capi potuissent, eoque ipso die bellum finem habuisset. Nunc vero quod celebriore alicui praefecto essent destituti, quique potestate prudentiae excelleret, sed omnes propemodum inter se essent pares, et mutua consilia improbando contrariaque mandando certarent, et qualia quisque dixisset, talia audiret, imperfectae eorum actiones neque admodum dignae laude fuerunt. Cum enim in diversas es-

A. C. 556 τοῦτο, τοὺς δὲ ἄλλοι τὸ ἀρέσκον, ἐκράσαστο μὲν οὐδὲ ἀπό-
 I. L. 30 τερον τῶν βεβουλημένων ἕκαστος δὲ χυλεπαίνων, ὅτι μὴ τὸ
 οἰκτεῖν ἐνίκα, ἐκμελῶς πως καὶ ἀταλαιπαύτως προσῆει τοῖς
 ἔργοις, καὶ μᾶλλον ἦδετο τοῖς ἀποτεύγμασι, ὡς ἂν ἔχοι με-
 γαλαυχεῖν ὕστερον καὶ παρρησιαίεσθαι πρὸς τοὺς πέλας, καὶ ὅ-
 D τοῦ ἐνδεοῦς αἰτίαν οὐκ ἄλλο τι ἀποφαίνεσθαι, ἢ τὸ μὴ τὰ σὲ
 δόξαντα διαπραχθῆναι.

15. Ἐν τούτοις δὴ οὖν ὄντες, πόρρω ποὺ τῶν πολεμίων
 ἢ ὡς ἐν πολιορκίᾳ ἐστρατοπεδεύσαντο· καὶ πρὸς γε οὐδὲ
 ἀμφὶ τὸ περίορθρον γούν ἴστες τὰς προσβολὰς ἐν δέοντι ἐ-10
 ποιοῦντο, ἀλλὰ ὄκνη εἰκόντες καὶ θρασύμια, ὁδοῦ πάρεργα
 ἠγοῦντο τὰ σπουδαῖα καὶ ἐπικαιρότατα, κατόπιν μὲν τοῦ προσ-
 ἦκτος καιροῦ ἐπιφοιτῶντες τοῖς ἐναντίοις, πρωϊότερον δὲ
 ἐπατεροχόμενοι. ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ Μαρτίνος ἐκπέμπει ὡς
 P. 120 τάχιστα ἐπ' αὐτοὺς ἄρξοντά τε ἀπάντων καὶ ἠγροόμενον, 15
 ἄνδρα Καππαδόκην μὲν τὸ γένος, ἀξιωματι δὲ στρατηγικῶ ἐκ
 πλείστου τετιμημένον, ᾧ δὴ ὄνομα ἦν Ἰωάννης, Λακκᾶν δὲ
 αὐτὸν προσεπωνόμαζον. ἔσταλτο δὲ ἐς Κόλχους οὐ πολλῶ ἔμ-
 προσθεν ἐκ βασιλείως, τὸ 'Ρουστίκου ἔχων ἐπίταγμα, ἐφ' ᾧ
 ἕκαστά τε τὰ ποιούμενα ἐς τὸ ἀκριβὲς διαγγέλλειν, καὶ τῶντο
 στρατιωτῶν τοὺς ἀριστεύοντας βασιλείοις δώροις φιλοφρονεῖ-

1. οὐδὲ R., οὐδ' vulg. 2. βεβουλημένων R. 4. ἔχῃ R. 11.
 ἀλλὰ καὶ R. 14. αὐτὰ R. 17. τετιμημένων sph. Par. φ
 δὴ οὖν R. 20. ἐπαγγέλλειν R. 21. τοῖς ante βασ. vulg.

sent sententias secti, atque alii quidem hanc, alii aliam quandam
 probarent, nihil eorum, quae consulebantur, peragebatur; sed unus-
 quisque, aegre ferens suam sententiam non valuisse, negligentius
 segniusque ad rem gerendam accedebat, et sinistris eventibus mag-
 nis gaudebat, ut in posterum gloriari liberiusque se ipsum apud
 suos iactare, nullamque aliam sinistri eventus causam fuisse de-
 monstrare posset, quam quod privatum suum consilium secuti non
 essent.

17. Hoc in statu cum res essent, remotius nonnihil ab hosti-
 bus, quam ut in obsidione, castrametati sunt: praeterea neque sub
 diluculum euntes quales opus erat insultus faciebant; sed ignavia
 vecordiaque victi, res serias maximeque opportunas pro accessoriiis
 et supervacaneis censebant; serius quidem quam oportebat in ho-
 stes impetum facientes, maturius verò quam expediebat sese reci-
 pientes. Haec cum cognovisset Martinus, emittit quam citissime
 ad ipsos, qui universi imperaturus et dux futurus esset, virum Cap-
 padocem quidem natione, dignitate vero praetoria iam a multo
 tempore clarum; cui nomen quidem erat Ioannes, vulgare autem
 cognomen Dacnas. Missus vero erat ad Colchos non multo ante ab
 Imperatore, Rustici habens mandatum, ut singula, quae gererentur,
 accurate renuntiaret, et milites, quorum fortitudo eminuisset, regali-

σθαί. οὗτος δὴ οὖν ὁ Ἰωάννης ἐς Μισιμιανοὺς ἀφικόμενος A. C. 556
καὶ ἐπιστὰς τῷ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματι, εὐθὺς ἀμφὶ τὸ I. I. 30
φρούριον ἅπαντας ἴδρυσεν καὶ πολιορκεῖν ἐπειράτο, ἅμα δὲ
καὶ τοῖς ἔκτοσθεν διαιωμένοις ἐπιθέσθαι, καὶ τὸ σύμπαν δια- B
στραράξει. τῶν γὰρ οἰκήσεων αἱ πλεῖσται οὐκ ἐν αὐτῷ δήπου
τῷ περιβόλῳ ἐτύγχανον οὔσαι, ἀλλ' ἐπὶ σκοπέλῳ τιγὶ ἀγγοῦ
παρατεταμένῳ, φάραγγες δὲ ἐν αὐτῷ καὶ πέτραι ἀπεφῆσανται,
ἐπιπλεστον διήκουσαι, δυσπρόσοδα λίαν καὶ ἄπορα τοῖς ὀ-
θνείοις καὶ οὐκ εἰδικμένοις τὰ τῆδε ἅπαντα ἐκτελοῦσιν. τό γε
10 μὴν ἐπιχώριον ἐμπειρίᾳ τῶν τόπων ἕκ τινος στενωπότητος ὁδοῦ
καὶ ὑπολανθανούσης, μόλις μὲν καὶ αὐτοὶ καὶ πεπονημένως
καταφέρονται δὲ ἕως, εἶπον δεήσοι, καὶ αὐθις ἀνέρπουσιν.
ὑπὸ δὲ τὸν πρόποδα ἐν αὐτῷ δὴ τῷ χθαμαλῷ καὶ ἠπλωμένῳ V. 89
πίδακες ποτίμου ὕδατος ἀναβλύζουσιν, ὅθεν ὑδρεύονται οἱ
15 τῷ κολωνῷ ἐνοικουῦντες. τότε δὴ οὖν, (ἐπετήρουν γὰρ οἱ Ῥω- C
μαῖοι καὶ ἀπειργον τὸ μέρος,) νύκτωρ οἱ βάρβαροι κατιόντες
ἤρουντο. Ἰσαυρος δὲ τις ἀνὴρ, Ἰλλοῦς ὄνομα, ἐπὶ τῆδε τῇ
φρουρᾷ τεταγμένος, ἐπειδὴ κατεῖδε πλείστους τῶν Μισιμια-
νῶν πύρρῳ που τῶν νυκτῶν ἐς τοῦτο καταβεβηκότας, ὁ δὲ
αὐτοῖς κρυπτόμενος ἦσαν ἔμμενε καὶ ξυγχώρει ὡς δὲ ἐκεῖνοι
τὰς κάλπεις ἐμπλήσαντες ἀπεπαρεύοντο, εἶπετο λάθρα ὁ Ἰσαυ-
ρος καὶ συνανήει, ἕως ἐπ' ἄκρον γενόμενος τῆν τε τοῦ χω-
1. ὁ οὖν R. 4. ἔκτοσθεν R. 10. στενωπότητος Cl., στενοπότητος
R. et vulg. 17. ἀρῶντο R. Pius Intpr. 21. ἐτορεύοντο
R. (ἐπορεύοντο).

bus donis prosequeretur. Hic itaque Ioannes cum ad Misimianos pervenisset, et iam Romanorum exercitui praesesset, confestim omnibus copiis propugnaculo admotis, obsidione illud cingere nitentur, simulque eos, qui extra debebant, invadere omniaque obturbare. Domus enim plurimae muri ambitu non concluderentur, sed in scopuloso quodam loco prope exporrecto, in quo praecipitia et abruptae petrae, in longum tendentes, difficilia accessu transituque exteris et insuetis omnia efficiebant. Incolae vero peritia locorum ex angustissima quadam et tecta via aegre quidem etiam ipsi et laboriose, descendunt tamen, si quando opus fuerit, rursusque sursum repunt. Ad radicem vero montis in humili et plano solo fontes potabilis aquae scaturiunt, unde incolae aquam petunt. Tum itaque temporis (observabant enim eos Romani, et ex parte prohibebant) barbari noctu descendentes aquam hauriebant. Isaurus autem quidam, Illus nomine, qui ea in parte stationem habebat, conspicatus multos Misimianos, qui multa nocte eum in locum descenderant, ipse tectus tacitusque suo loco mansit et permisit: simulatque vero illi hydriis repletis recesserunt, Isaurus clam eos subsequitur, simulque ascendit, donec in summum venisset, et loci

A. C. 556 ρίον θείσιν, ὡς οἶόν τε ἦν ἐν σκότῳ, ἄριστα ἐπεφρούσατο, καὶ ὅτι
 I. L. 30 οὐ πλείους ἢ ὀκτὼ ἄνδρες ἐτετάχατο ἐς τὸ κατασκοπεῖν τὴν
 ἄνοδον καὶ διαφυλάττειν. ταῦτα τοίνυν ἅπαντα καταγνούς,
 D αὐτίκα ὑπαναχωρεῖ, καὶ τῷ στρατηγῷ ἕκαστα διαγορεύει. ὁ
 δὲ ἤσθη τε ἄγαν τῷ ἀγγέλματι, καὶ τῆς ἐπιουσίας νυκτὸς ἄν-5
 δρας ἕκατὸν ἀπολεξάμενος ἀλκίμους τε καὶ θυρῶθάλους, ἔστει-
 λεν ἐπὶ τὴν ἔφοδον, κατασκοπήσοντάς τε τὸν χώρον, καὶ ἐπι-
 θησομένους ὄπη παρσεῖκοι. εἴρητο δὲ αὐτοῖς, ἐπειδὴν βεβαιώ-
 τατα ἀναβαλεν, τότε δὴ σημαίνειν τῇ σάλπιγγι, ὥστε καὶ τοῦ
 ἄλλου στρατοῦ τῷ τείχει προσβάλλοντος ἐκατέρωθεν τοὺς πο-10
 λεμίους διακυκηθῆναι.

ιη. Ὁ μὲν οὖν Ἴλλοῦς προπορευόμενος ἤγειτο τῶν ἀν-
 δρῶν ἐς τὴν ἀνάβασιν, ὡς ἦδη αὐτῷ τῇ πείρᾳ καὶ διεγνω-
 σμένην. εἶπετο δὲ εὐθύς Ζίπερ ὁ Μαρκελλίνου δορυφόρος,
 καὶ μετ' ἐκείνον Λεόντιος ὁ Δαβραγέζου, καὶ ἐπ' αὐτῷ Θεό-15
 δωρος ὁ τῶν Τζάνων ταξίαρχος· καὶ οὕτως ἐξῆς ἅπαντες οἱ
 P. 127 ἄλλοι ἀνήγοντο στοιχηδὸν ἀλλήλοις παρομαρτοῦντες. ἦδη δὲ
 αὐτῶν ὑπὲρ τὸ μεσαίτατον ἐλληλυθῶτων, εἰρῶν μάλα σαφῶς
 οἱ προτεταγμένοι τὴν τε πυρᾶν τῶν φρουρῶν ἀναπτομένην,
 καὶ αὐτοὺς ὡς πλησιαίτατα κατακεκλιμένους· καὶ οἱ μὲν ἐπτά20
 περιφανῶς ἐκάθευδον, καὶ ὑπορέχοντες ἔκειτο. εἷς δὲ γε
 μόνος ἐπ' ἀγκῶνος ἐρηρυσμένος, ὥσπερ ἐργηγορῶς διετέλει
 7. τὴν χώραν R. 8. ὄπη R., ὄποι vulg. 11. διακυκηθῆναι R.
 13. ὡς add. ex R. 15. Δαβραγέζου R. h. l. et mox, Δαβραγέζου
 vulg. 16. οἱ ἄλλοι add. ex R. 20. καὶ αὐτοὺς R. et Lugd.
 mg., καὶ ὡς αὐτοὺς vulg.

situm, quantum in tenebris fieri poterat, optime contemplatus est, quodque non plures, quam octo viri essent collocati ad observandum tuendumque ascensum. His, inquam, omnibus cognitis, statim descendit, et praefecto singula exponit; qui quidem magnopere eo nuntio est gavisus et nocte proxime sequente delectos centum fortes ac strenuos viros ad aditum illum misit, qui specularentur locum, impetumque, quando res illa ferret, facerent. Mandavit autem iis, ut cum iam certissime conscendissent, tuba signum darent, ut etiam reliquo exercitu in murum irruente, hostes utrimque perturbarentur.

18. Illus itaque praecedens ducebat viros ad aditum iam sibi exploratum. Secutus vero statim est Ziper Marcellini satelles, et ab illo Dabragesus, et post illum Theodorus Zannorum dux, atque ita deinceps omnes seriatim sese mutuo sequebantur. Cum autem iam ad ipsum medium ventum esset, aperte admodum conspicati sunt qui priores erant, excubitorum ignem accensum, et ipsos quam proxime decumbentes; e quibus septem quidem aperte dormiebant, et stertentes iacebant, unus autem solus cubito innixus, vigilantissimi similis, captus erat tamen etiam ipse somno, capiteque erat

ζυνοίχεται γὰρ καὶ ὃς τῷ ὕπνῳ καὶ ἐκαρθηθάρει καὶ οὐπω δῆ- A. C. 556
 λος ἦν ὅποι χωρήσει, ἐκινυστάζων θαμὰ καὶ ἀναπαλλόμενος. I. l. 30
 ἐν τούτῳ δὲ Λεόντιος ὁ Δαβραγέζου ὑπὲρ τέλματός τινος
 ὀλισθήσας καταπίπτει ἀθρόον καὶ ἰποφέρεται, καὶ περιβρῆ-
 5 γνυσι τὴν ἀσπίδα. πατάγου δὲ ὥσπερ εἰκὸς μεγάλου ἀρθέτου,
 ἀνέθορον ἅπαντες οἱ φρουροὶ διεπτοημένοι καὶ ὑπὲρ τῆς εὐ- B
 νῆς ἤμενοι, τὰ τε ξίφη ἐσπάσαντο, καὶ κατέσκόπουν ἅπαντα-
 χοῦ τοὺς αὐχένας περιδινούντες συμβάλλειν δὲ οὐκ εἶχον,
 ὅτι ποτὲ ἐστὶ τὸ γεγεννημένον· τῷ τε γὰρ πυρὶ καταυγαζόμενοι,
 10 τοὺς ἐν τῷ σκότῳ ἐστῶτας διορᾶν οὐκ ἠδύναντο, καὶ ὁ κτύ-
 πος αὐτοῖς καθεύδουσι προσπεσῶν, οὐ μάλᾳ ἐναργής ἦν, οὐδὲ
 ἀποκεκριμένος, οὐδὲ ὁποῖος ὄπλα παραδηλωᾶσαι κατενεχθέντα
 οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστα κατεθεῶντο. τοιγάρτοι
 τὸ βῆδισμα ἐπισχόντες, ἀτρέμα ἔμενον, ὥσπερ τῇ γῆ ἐνεθρῆ-
 15 ζωμένοι, καὶ οὔτε φωνῆς ἤχος ἐψιδυρίζετο, οὔτε τοὺς πόδας
 μετρίως γοῦν μετεκίνουν, ἀλλ' οὕτως ὥσπερ εἶχον προσπε- C
 πῆγεσαν, εἴτε πέτρα ὀξεῖα τυχόν, εἴτε θάμνῳ τινὶ ἐτύγχανον
 ἐπιβεβηκότες. εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἐποίουν, καὶ τις ζυνοίσθησις
 τοῦ δρωμένου τοῖς φύλαξιν ἐγεγόνει, πάντως ἂν πέτραν τινὰ
 20 μεγάλην ἐπαφιέντες κατὰ τοῦ πραιντοῦς ἀεκύλιον, ὡς ἅπαν-
 τας ἐπιτρίψαι τοὺς ἐπερχομένους. τῷ τοι ἄρα ἐκεῖνοι ἄναυ-

1. καὶ γὰρ ζυνοίχεται δε R. 2. δη R. 6. διεπτόμενοι R.
 8. τοὺς R., τὰς vulg. 9. γεγεννημένον R. 16. ὥσπερ R.,
 ὅπως vulg. 18. οὕτω R.

praegravato, neque adhuc satis apparebat, quoniam evasurus esset,
 nutans frequenter capite, rursusque id succutiens. Interea Leontius
 Dabragesi filius, ad coenum quoddam lubricum lapsus, toto corpore
 procidit et deorsum est delatus, simulque scutum diffregit. Soni-
 tu vero, uti par est, ingenti excitato, excubitores omnes perterriti
 prosilierunt, stratisque insidentes, et enses stringebant, et colla in
 omnem partem versantes despiciebant; neque tamen conicere pote-
 rant, quid rei esset. Nam ut splendor ignis ipsorum oculos per-
 strinxerat, in tenebris constitutos cernere non poterant, et sonitus
 ipsis dormientibus allapsus non admodum manifestus erat, neque
 distinctus, neque qui armorum solo allisorum fragorem aperte pro-
 deret. Romani vero accuratissime omnia observabant. Quocirca
 gressu inhibito, quieti tacitique manserunt, veluti terrae radicibus
 affixi, et neque vocis ullum murmur audiebatur, et pedes ne tan-
 tillum quidem movebant, sed ita uti erant fixi immotique stabant,
 sive acutam aliquam petram, sive fruticem premerent. Nisi enim
 ita rem instituisset, sensusque aliquis eorum, quae sibi, ad excu-
 bitores pervenisset, illi omnino ingentem aliquam petram deturbas-
 sent, quae in declive provoluta facile omnes, qui sursum nitabantur,
 collisisset. Idcirco Romani taciti immotique stabant; adeo ut ne

A. C. 556 *δοί τε εἰστήκεσαν καὶ ἀδόνητοι, καὶ αὐτὴν δὴ τὴν τοῦ πνεύ-*
 I. I. 30 *ματος φορὰν ξυστέλλοντες ἡρέμα καὶ ταμιευόμενοι. καὶ ἀγα-*
μαί γε αὐτοὺς ἔγωγε τῆς εὐκοσμίας, ὅτι δὴ ἅπαντες ἅμα
ὥσπερ ἐκ συνθήματος ἐν ἀκαρεῖ χρόνου τοῦ συνοίσοντος ἔστο-
χασμένοι, ἐνεκαρτέρουν τῇ τάξει, καὶ διενουῶντο ἐν ἑαυτοῖς·
 D *ὅποσα φθέγγεσθαι ὁ καιρὸς οὐκ ἐδίδου. οἱ δὲ βάρβαροι, ἐπειδὴ*
αὐτοῖς μηδὲν ὀτιοῦν δεινὸν ὑπεφαίνετο, πάλιν εἰς τὸ προ-
φιλὲς ἐτρέποντο, ἀσμενέστατα καταδαρθένης.

18. *Τότε δὴ οὖν οἱ Ῥωμαῖοι οὕτω δὴ τι αὐτοῖς ἀνει-*
μένως ἀναπανομένοις ἐπιβάντες, ἀπέκτειναν τοὺς τε ἄλλους, 10
καὶ πρὸς γε ἐκείνον τὸν ἡμιάγρουπνον, ὡς ἂν τις αὐτὸν ἐπι-
τωθάζων ἐπικαλέσοι. καὶ τολοῖπὸν ἀδεῶς ἀνὰ τὰ πρόσω χωρη-
 V. 90 *σαντες, ἄμφι τὰς λαύρας τῶν οἰκήσεων ἐσχεδάνοντο· καὶ ἅμα*
ἢ σάλπιγξ ἐπῆδε τὸ ἐνυάλιον. ἀκούσαντες δὲ οἱ Μισιμιανοὶ
κατεπλήττοντο μὲν τῷ παραλόγῳ· τὰ δὲ παρόντα οὐ ξυνιέντες, 15
ὄμως ἀνεγρόμενοι ἐπ' ἀλλήλους φοιτᾶν ἔβητο καὶ ξυναδροί-
 P. 128 *ζεσθαι, ἄλλος ἄλλοθεν διεκπηδῶντες. ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι ἐν*
αὐτοῖς δὴ τοῖς προθύροις ὑπαντιάζοντες, καὶ ὥσπερ τοῖς ζι-
φρῆσιν αὐτοὺς δεξιούμενοι, πλείστον ὄσον εἰργάζοντο φόνον.
οἱ μὲν γὰρ ἤδη ἐκβάντες εὐθύς ἀνήροητο, ἕτεροι δὲ παρήσαν, 20
καὶ ἄλλοι ἤμελλον, καὶ λώφησις οὐκ ἦν τοῦ κακοῦ, ἀπάντων
ἐπειγομένων. ἤδη δὲ καὶ γύναια πολλὰ διαναστάντα θύραζε
 3. *ἔγωγε* add. ex R. 4. *χρόνου R., χρόνῳ vulg.* 7. *μη-*
δὲν R., οὐδὲν vulg. 9. *τότε δὲ R.* 12. *ἐπικαλέσοι R., ἀποκα-*
λέσοι vulg. 17. *ἄλλος R., ἄλλους vulg.* 21. *ἢ μάλλον R.,*
ἤμελλον in mg.

spiritum quidem emitterent, sed eum in pectore conditum preme-
 rent. Et certe miror ac laudo optimum ipsorum ordinem, quod om-
 nes simul veluti ex pacto uno temporis momento id, quod ex re
 futurum esset, collimantes, in ordine perstiterint, et in animis suis
 cogitarint, quae proloqui tempus non patiebatur. Barbari vero, cum
 nihil incommodi aut periculi animadvertent, rursus ad id, quod
 amicum erat, se convertunt, suavissime dormientes.

19. Tum itaque Romani, illos ita in somnum effusos adorti, tru-
 cidant cum alios tum etiam illum semivigilem, ut aliquis ipsum per
 iocum appellaverit; ac deinceps intrepide progredientes, per vicus do-
 mum diffusi sunt, simulque tuba classicum cecinit; quo exaudito
 Misimiani novitate rei sunt percussi, quo vero in statu res essent
 nescientes, excitati tamen inter sese coire nitentur, et alios aliunde
 prosilientes congregare. At Romani in ipsis vestibulis occurrentes,
 et quodammodo ensibus ipsos excipientes, ingentem stragem ediderunt.
 Alii enim iam egressi statim interficiebantur, et mox alii, rursusque
 alii atque alii; neque ulla erat caedis remissio, omnibus urgentibus.
 Iam vero etiam multae feminae stratis effusae cum magno eiulatu

ξυνέρχεται ὀλοφνύμενα· ἀτὰρ οὐδὲ τούτων ἀπείχοντο εἰς Ῥω- A. C. 556.
 μαῖοι, ὀργῇ φερόμενοι, ἀλλ' ἀμύτατα καὶ αὐταὶ κτεινόμεναι, I. 1. 30
 ἀπῆλαιον τῆς τῶν ἀρῶνων ἀτασθαλίας. μία δέ τις τῶν κομ-
 ψοτέρων δῆδα κατέχουσα καιρομένην, ἐμφανεστάτα ἐπορευέτο
 5 καὶ ἡ μὲν δορατὶ τὴν γαστέρα διατορηθεῖσα, οἰκτρότατα
 ἐτεθνήκει, τῶν δέ τις Ῥωμαίων ἀνελόμενος τὸ λαμπάδιον B
 ἐμβάλλει πῦρ τοῖς περιαυλίμασι. τὰ δὲ, (ξύλοις γὰρ καὶ φο-
 ρητῷ ἐτύγγανον ἐσκευασμένα,) τάχιστα ἐνεπίμπρατο· ἢ τε φλόξ
 ἐς τοσοῦτον μεγέθους ἐξήρθη, ὥς καὶ τῷ Ἀψιλίων ἐθνεὶ καὶ
 10 τοῖς πορρώτερω ἔτι τὰ ποιούμενα διαγγέλλειν. τότε δὲ οὐδ'
 καὶ μᾶλλον οἱ βάρβαροι χύδην ἀπώλλυντο. οἱ μὲν γὰρ οἴκοι
 μεμενηκότες ἐπυρπολοῦντο ἢ κατεχώννυντο· τοῖς δὲ πρὸς τὰ
 ἐκτὸς διεκρίπτουσιν ἐτοιμότερος ὁ ἐκ τῶν ξιφῶν ὄλεθρος
 ἐφείστηκε. παῖδες δὲ πολλοὶ κλανθμυρίζομενοὶ τε καὶ τὰς
 15 τεκούσας ἀναβοῶντες, ἤλίσκοντο καὶ τούτων τοὺς μὲν κατὰ
 τῶν πετρῶν ἀφειδῶς ἀκοντίζοντες, διεσπάραττον· ἔτιοι δὲ C
 ὡσπερ ἐν παιδιᾷ ἐς ὕψος ἀνερῶνιπτοντο, καὶ εἶτα τῷ ἄχθει
 ἀντιφερόμενοι, ὀρθίοις τοῖς δόρασιν ὑποδεχθέντες, ἐν τῷ με-
 τεώρῳ διεπερῶνντο. καὶ ἦν μὲν οὐ πόρρω τῶν εἰκότων χαλε-
 20 παίνειν σφόδρα τοὺς Ῥωμαίους τῷ τῶν Μισιμιανῶν χέτει,
 τοῦ τε Σωτηρίχου ἕκατι, καὶ τῆς ἐπὶ τοῖς πρέσβεισι παρανο-
 μίας. ἔδει δὲ ὁμως οὐχ ὅσον καὶ ἐς αὐτὰ δὴ τὰ νεογὰ βρέ-

2. αὐταὶ R., αὐταὶ vulg. 9. τοσοῦτο R. 10. πορρῶ. ἔτι R.,
 ἔτι πορρῶ. vulg. 11. ἀπώλλυντο R. 13. διακρίπτουσιν R. 22.
 ἔδει R. et Intpr. non tantopere erat desaeviendum, ἐπει vulg.
 ὅσον R. Lugd. 1. m. et ed. pr., ὅσιον Lugd. mg. et Par.

foras confluebant. Sed neque ab his abstinebant Romani, ira abrepti,
 sed crudelissime etiam haec trucidatae virorum sceleratam proterviam
 luebant. Una autem ex elegantioribus accensam facem manu gestans,
 valde conspicue incedebat. Sed etiam haec hasta ventrem transfossa
 miserrime periit. Romanorum vero quidam arrepta face ignem domi-
 bus immisit; quae ut erant e lignis et stramentis confectae, citissime
 conflagrarunt; et flamma adeo alte sublata est, ut et Apsiliorum genti
 aliisque remotioribus quae gerebantur nuntiaret. Tum quidem et
 multo atrocius barbari passim peribant. Qui enim domi manserant,
 concremabantur, vel aedibus obruebantur; qui vero e domibus pro-
 ruebant, iis paratior ab ensibus interitus imminebat. Multi vero
 pueri vagientes suasque matres inclamantes rapiebantur; atque ex his
 quidem alii petris crudeliter illisi dilaniabantur, alii vero veluti per
 ludum in altum eieci, ac deinde pondere deorsum delati, erectisque
 hastis excepti in sublimi transfigebantur. Et certe Romani, non abs
 re adversus Misimianos adeo ingentem indignationem conceperant,
 cum ob Soterichi caedem, tum ob sceleratum in oratores facinus;
 cum tamen aerarium non esset, in ipsos etiam recens editos infantes,

A. C. 556 φη, καὶ τῶν τοῖς γονεῦσι τετολμημένων οὐδὲν ἐπιστάμενα,
 L. I. 30 παροινεῖν οὕτω καὶ ἀφυβρίξειν. οὐκ οὖν αὐτοῖς οὐδὲ ἀποινεῖ
 τοῦτο ἡμάρτηται.

κ'. Τῆς γὰρ νυκτὸς ἀπάσης ἐν τοιοῦσδε κακοῖς διανοσθεί-
 σης, ἥδη τε δόξαντος τοῦ χωρίου ἐκπεπορθῆσθαι, τότε δὴ⁵
 ἄνδρες τῶν Μισιμιανῶν ἐς πεντακοσίους εὗ μάλα τεθωρακι-
 σμένοι, τοῦ φρουρίου ἐκβάντες, ἐς αὐτὸ δὴ τὸ λυκαυγὲς
 D ἐπέρχονται τοῖς Ῥωμαίοις ἀφυλάκτως διακειμένοις, διὰ τὸ
 οἰεσθαι τελεωτάτα κεκρατημένοι. καὶ πλήττονσι μὲν τοὺς πλεί-
 στους, ἅπαντας δὲ ἐς φυγὴν ἐτρέψαντο, βραιότερον ἐξωθοῦν-10
 τε. οἱ δὲ ζῆν ταραχῇ ἐπὶ τὸ κάταντες ὑπαγόμενοι, συγχῶν
 τε καὶ ποικίλων τραυμάτων ἀνάπλει ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπα-
 νῆλθον, τοῖς τε ἀκοντίοις τῶν πολεμίων βληθέντες, καὶ τῷ
 περιπταίειν θυμὰ ταῖς πέτραις διακεχαραγμένοι τὰ σκέλη
 καὶ ἐπ' ἐκεῖνον μὲν αὐθις τὸν σκόπελον ἀνέρπειν ἥκιστα διε-15
 νοοῦντο, τῷ δὲ περιβόλῳ ἐπιφέρεσθαι ἢ μᾶλλον ἐπίμαχος εἶ-
 ναι ἐδόκει, καὶ ἅμα τὴν τάφρον καταχωρῶνται. καὶ τοῖσιν
 P. 129 οἰκίσκους τινὺς καὶ καλύβας πλησιαίτερον τεκτηνόμενοι ἐκ τοῦ
 ἀσφαλοῦς ἐτειχομάχου, μηχαναῖς τε χρωμένοι καὶ τοξεία,
 καὶ ἄλλῃ ὄψουσι τρεπῶ χαλεπωτάτην τοῖς ἔνδοι καὶ ἀνύποι-20
 στον ποιοῦμενοι τὴν πολιορκίαν. οἱ δὲ βάρβαροι ἐμόχθησαν
 μὲν σφόδρα καὶ ἐπιέζοντο, πλὴν ἄλλ' εὐπω ἀνίσταν ἀμυνό-
 μενοι. ἥδη γάρ τινες σπαλίωνα κομίζοντες, ἐπ' ἐκεῖνα δὴ τὰ

4. ἐν τοῖς τοιοῖς R. 5. Pro τε R. δὲ. 22. ἀνίσταν R. (Cl.),
 ἀνέσαν vulg. 23. ἐπ' ἐκεῖνα R. (Cl.), ἐπέκεινα vulg.

quique eorum, quae parentes ipsorum perpetrarant, neutiquam erant
 consilii, usque adeo foede saevire; ita eis factum hoc non impune abiit.

20. Nocte enim tota in hisce malis transacta, cum iam totus
 ille tractus vastatus videretur, tum vero ex Misimianis viri quingenti
 optime armati, praesidio egressi, sub ipsum diluculum Romanos inva-
 dunt, nullas aut exiguas excubias agentes, quod putarent se plenissi-
 ma victoria potitos; et plurimos quidem caedunt, omnes vero in fu-
 gam vertunt, violenter expellentes; illi vero turbulente in praecipiti
 acti, frequentibusque et variis vulneribus pleni, in castra sunt reversi,
 et telis hostium icti, et, quod frequenter in petras offendissent, tibiis
 graviter sauciatis, adeo ut eis denuo in scopulum illum surreptandi ani-
 mus non esset, sed murum potius, qua parte opportunior oppugnationi
 videretur, adoriendi simulque fossam opplendi. Quocirca domunculis
 quibusdam et tuguriis propius structis, e tuto murum oppugna-
 bant, machinis pariter utentes et iaculatione, et alio quovis modo
 gravissimam eis, qui intus erant, intolerabilemque obsidionem efficien-
 tes. Barbari vero vehementer laborabant, graviterque premebantur;
 pondum tamen sese tueri desistebant. Iam enim nonnulli testudinem

τῶν Ῥωμαίων ἐρηκὲς ἐχώρουν ὡς ἅπαντα καταβαλοῦντες. πρὶν A. C. 556
 δὲ δὴ πελάζειν αὐτοὺς καὶ ὑποκρύπτεσθαι, Σουαρούνας τις^{L. I. 30}
 ὄνομα, Σκλάβος ἀγῆρ, ἀφίησι δόρυ τῷ μᾶλλον προφαινο-
 μένῳ, καὶ πλήττει καιρίαν. πεσόντος δὲ ἐκείνου αὐτίκα ἐξε-
 5 τινάχθη ὁ σπαλίων, καὶ ἠρήριπτο ἀνατετραμμένος, καὶ πῶς
 ἐς τἀναντία τοῦ κύτους περιηγμένον, ἀνεκαλύπτοντο οἱ ἄνδρες
 καὶ ἀπεγυμνοῦντο. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ῥαδίως οἱ Ῥωμαῖοι B
 κατακοντίζοντες ἔκτειναν, εἷς δὲ γε ἀποδράς ὄχρητο· καὶ ἤδη
 ἀγχοῦ ἐγεγόνει, καὶ δὴ ἐπέβαινε τῆς πυλίδος. ἀλλὰ τότε ἀθρόον
 10 τοξευθεὶς διαφθείρεται καὶ αὐτοῦ καταπεσῶν, ὑπὲρ τὸν οὐδὸν
 ἔκειτο, ὀλίγον μὲν τι τοῦ σώματος μεθεῖς, τῷ δὲ πλείονι μέ- V. 91
 ρει πρὸς τὰ ἔνδον παρατεταμένος. τοῦτο δὲ ἰδόντες οἱ Μισι-
 μιανοὶ, καὶ σημεῖόν τι, οἶμαι, τῶν ἐσομένων περὶ φρευκτόν
 τε καὶ ἀπαίσιον ἠγησάμενοι, ἄλλως τε καὶ ἀπειροκότες τοῖς
 15 πόνοις, καὶ τῆς πρὸς Ῥωμαίους δυσμενεῖας ἀπαλλαξέοντες,
 μάλιστα ὅτι αὐτοῖς οὐδὲ ἢ ἀπὸ τῶν Περσῶν κατὰ τὸ ξυγκεί-
 μενον ἀφίπτο ἐπικουρία· ταῦτα δὴ οὖν ἀναλογισάμενοι, καὶ τὴν
 οἰκειαν ἀναμετρήσαντες δύναμιν, καὶ ὅτι οὐκ ἀξιόμαχοι ἔσον- C
 τω οὐδὲ περαιτέρω τὸν πόλεμον ὑπομενοῦσι μόλις ἐν τῷ
 20 τότε γοῦν ἀναμνησθέντες, εὐθύς ἐπρεσβεύοντο πρὸς Ἰωάννην,
 καὶ ἔκτενον, μὴ σφᾶς πανωλεθρία διαφθεῖραι, μηδὲ ἀνάστα-
 στον ἄρδην ποιήσασθαι γένος ἐκ παλαιοῦ κατήκοον καὶ ὁμόδο-

2. *Surranus* Intrp. 7. μὲν ins. ex R. 8. ἀποδράς R., ἀπο-
 δράσας vulg. Pro καὶ ἤδη R. καὶ δὴ. 15. δυναστείας R.
 17. ἀναλογισάμενοι R., λογισάμενοι vulg. 20. ἐπρεσβεύοντο
 αὐθις R., Intrp. particulam omittit.

portantes ad Romanorum munitiones se conferebant, tanquam omnia demolituri. Priusquam vero appropinquarent atque obtegerentur, Suarunas quidam nomine, vir Sclavus, hastam iacit in eum, qui minus tectus erat, et ferit letaliter; quo collapse, statim excussa est testudo, inversaque corruit; atque ita resupinato eius sinu et capacitate, detecti sunt nudatiq̄ viri, quos Romani facile iaculis petentes interfecerunt. Unus autem ex iis fuga evaserat, et iam propius ad praesidium venerat, postulamque ingrediebatur; sed tum frequentibus sagittis iatus interiit, ibique corruens, in limine iacebat, exigua quidem aliqua corporis parte foris relicta, maiore vero sui parte introrsum porrectus. Id vero conspicati Misimiani, et infaustum ac triste de futuris omen esse interpretati, et alioqui desperantes etiam laboribus, et redeundi in gratiam cum Romanis cupidi, praecipue quod neque ipsis auxilia a Persis prout convenerat venissent: haec, inquam, secum reputantes suasque vires perpendentes, quod Romanis impares essent, neque diutius bellum sustinere possent, tum demum aegre ad sanio rem redeunt, confestim oratores ad Ioannem miserunt precatum, ne se ad internecionem perderet, neque

- A. C. 556 ζον τὰ ἐς τὸ θελον καὶ πλεῖστα ὄσα προηδικημένον, οὕτω τε
 I. I. 30 ἐληλυθὸς ἐς τὸ ἀντιδρᾶσαι, βαρβάρῳ καὶ τοῦτο ἀνοίει· οὐ μὴν
 παντάπασι γε φειδοῦς καὶ συγγνώμης ἀνάξιοι ἔφρασκον εἶναι,
 τοσαῦτα ἤδη δεινὰ πεπονθότες, καὶ μεγίστας πονῶς ἀναπλή-
 σαντες, καταφλεχθεῖσης μὲν αὐτοῖς τῆς τοῦ φρουρίου περιου-
 5 **D** κιδος, ἀνδρῶν δὲ ἡβώντων οὐ μείον ἢ πεντακισχιλίῳ ἀπολω-
 λότων, γυναικῶν δὲ πολλῇ πλείονων, καὶ παιδῶν ἔτι πλείονων,
 ὡς ὀλίγου γε δεῖν ἅπαν διαρρῶναι τὸ φύλον. ὁ δὲ Ἰωάννης
 ἀσμενέστατα προσήκατο τὴν ἰκετείαν, τοῦ τε μὴ ἐπι πλείστον
 ἐν χωρίῳ ἐρημῇ καὶ δυσχειμέρῳ ἅμα τῇ στρατιᾷ διακινδύ-
 10 νεύειν, καὶ οὐ ἀποχρώντως ὡς ἀληθῶς οἱ ἡμαρτηκότες ἐτε-
 τιμώρητο. τοιγάρτοι ὁμήρους λαβῶν, καὶ τὰ χρήματα ὅποσα ὁ
 Σωτήριχος ἐπέφερετο, τὰ τε ἄλλα καὶ πρὸς γε τὸ ἐκ βασιλείως
 χρυσοῖν ἦν δὲ ἐν νομίμασιν ἐντελέσει τε καὶ ἀκιβδηλοῖς δια-
 15 **P.** 130 τα δὴ οὖν ἀπειληφῶς καὶ λείαν πολλὴν περιβαλλόμενος, ἐφῆ-
 κε μὲν αὐτοῖς ἀδεῶς αἰθῆς τὰ σφέτερα νέμεσθαι, καὶ τὸν
 πρότερον ἀνανεώσασθαι βίον. αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὴν Κολχίδα γῆν
 ἐπανῆκεν, κλεινὸν ἅμα καὶ ἀγέρωχον, καὶ μόνοις τριάκοντα
 ἀνδράσιν ἐζημιωμένον ἀποκομίσας τὸ στράτευμα. 20
 κά. Μετὰ δὲ ταῦτα βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς, καθελὼν παν-
 τάπασι τῆς ἀρχῆς τὸν Μαρτῖνον, ὁ δὲ Ἰουστῖνον τὸν Γερμα-
 2. μὴ R. 5. τῆς τοῦ φρ. περ. R., -τῆς π. τ. φρ. vulg. 8.
 γε om. R. 14. τε add. ex R. 16. περιβαλλόμενος R.

funditus extirparet gentem, iam ab antiquo Romanis subditam, et in religione cum ipsis convenientem, quaeque quamplurimis iniuriis provocata, tandem ad rependendas illas accesserit, atque hoc quidem barbara quadam amentia; commiseratione tamen veniaque se non prorsus indignos dicebant, qui adeo iam atrocia mala essent perpessi adeoque graves poenas luissent; utpote circumiectis praesidio habitationibus incendio absumptis, et virorum aetate florentium non minus quinque millibus interfectis, feminis vero multo pluribus et pueris adhuc pluribus: adeo ut parum absit, quin universa Misimianorum gens sit deleta. Ioannes vero libentissime supplices preces admisit, partim ne diutius in loco deserto et praealguido cum exercitu periclitaretur, partim quod revera iam satis poenarum, qui deliquerant, dedissent. Acceptis itaque obsidibus omniique pecunia, quam Soterichus secum attulerat, aliisque rebus, et praeterea Imperatorio auro (erant vero nummi integri ac probi ad duas myriades, octies mille et octingenti) his, inquam, omnibus acceptis, multaque praeda adiecta, permisit, ut intrepide rursus sua colerent, et pristinum vivendi genus instaurarent. Ipse vero in Colchicam regionem est reversus, inclitum gloriosumque exercitum reducens, solis XXX. viris desideratis.

21. Post haec Imperator Iustinianus Martinum praefectura in universum submovit, inque eius locum Iustinum Germani filium suf-

νοῦ καθίστησιν ἀντ' αὐτοῦ στρατηγὸν αὐτοκράτορα τῶν τε A. C. 556
κατὰ τὴν Κολχίδα χώραν καὶ τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ ταγμάτων. I. I. 30
ἦν μὲν γὰρ αὐτῷ καὶ πρότερον οὐ μάλα πρὸς θυμοῦ πρωτεύ-
ειν ἐκείνον ἀπάντων καὶ ἐξηγεῖσθαι, ὡς δὴ τῆς κατὰ Γουβὰ B
5 ζου ἐπιβουλῆς οὐκ ἐλάχιστον μέρος γεγενημένον. κατελγε δὲ
τέως τὴν γνώμην καὶ ὑπελάνθανε, μὴ χρῆναι οἰόμενος ἀνα-
κινῆσαι τὸ ἄρχον καὶ μετασκευάσασθαι ταραττομένων ἔτι
τῶν τῆδε πραγμάτων, καὶ μάλιστα τῆς στρατιᾶς ἡδομένων
τῷ Μαρτίνῳ, διὰ τε τὴν τῶν πολεμικῶν ἔργων ἐμπειρίαν
10 καὶ τὸ ἕκαστα ἐν δέοντι διατάττειν. οὐ δὲ ἔνεκα, οἶμαι, καὶ
δισσέσωστο, ἐπεὶ ἂν καὶ αὐτὸς Ἰωάννη τε καὶ Ρουστίκῳ ξυ-
ετηθῆναι· νῦν δὲ ὥσπερ αἰδοῖ τῶν τροπαίων καὶ τῆς εὐβου-
λίας, ἣ δὴ παρὰ τοὺς κινδύνους ἐχρηῆτο, ὑφελὼν ἡρέμα καὶ
ὑποχαλάσας τοῦ νόμου τὸ λίαν ἀκριβὲς καὶ ἀτιθάσειτον, ἐ-
15 φῆκε μὲν τὸ ἐπίκλημα, ἄρχειν δὲ οὐ ξυνεχώρει ἀλλὰ ἰδι- C
ωτεύειν ἐκέλευεν, ἄρχειν ἡγούμενος ἀτιμία γε αὐτὸν τιμα-
ρῆσασθαι, εἰ καὶ τοσοῦτον μιάσματος μετειλῆχει. ἐπειδὴ οὖν
οἱ τε Πέρσαι ἡρέμον, καὶ ἐκχειρίᾳ ἐφίκει τὸ χρῆμα, τότε
δὴ τὸν μὲν ἀπεώσατο, Ἰουστίνον δὲ προσήκοντά τε οἱ ὡς ἐγ-
20 γούτατα κατὰ γένος, καὶ ἄλλως ὀνομαστότατον ἐν τῷ τότε εἶ-
ναι δοκοῦντα, μετάκλητον ἐν Βυζαντίῳ ποιησάμενος, ἅπασάν
5. δὲ om. R. 8. καὶ μάλιστα R., μάλ. καὶ vulg. τῆς στρα-
τιᾶς R. et Lugd., τῶν τῆς στρ. edd. ex con. Vulc. 11. συν-
ετ. vulg. 14. τοῦνομα R. pro τοῦ νόμου. ἀτιθάσειτον vulg.
18. τε add. ex R.

fecit, qui omnibus per Colchicam regionem et Armeniam legionibus cum plena absolutaque potestate praeeset. Neque enim ipsi etiam antea valde gratum erat, Martinum primas obtinere omnibusque imperare, quippe qui fraudis in Gubazen structae non minima pars fuerat; mentem tamen suam tegebat, consiliumque occultabat ad tempus, nequaquam concitandum aut immutandum principatum esse ratus, rebus adhuc eo loci perturbatis, praecipue cum gratiosus apud exercitum esset Martinus, cum ob rei bellicae peritiam, tum quod opportune singula ordinaret. Quae quidem res saluti ei, ut arbitrator, fuit: nam alioquin etiam ipsi cum Ioanne et Rustico moriendum fuisset. Nunc vero reverentia quadam victoriarum et prudentiae, qua in quovis discrimine aedeundo utebatur, de summo iure nonnihil detrahens, legisque rigiditatem austeritatemque temperans atque edulcans, crimen quidem ei remisit, imperare autem non permisit, sed privatam vitam agere iussit, sufficere ratus, si ipsum ignominia afficeret, etiam si tanti sceleris particeps fuisset. Cum itaque Persae quiscerent, statusque rerum induciis esset similis, hunc quidem submovit, Iustino vero, arctissima propinquitate generis sibi coniuncto, et alioquin maximi per id tempus nominis, Byzantium ad se evocato, universum imperium detulit, rursusque ad Colchos misit, omnia deinceps modera-

- A. C. 556 τε αὐτῷ παραδίδωσι τὴν ἀρχὴν, καὶ αὐθις ἐς Κόλχους ἐκ-
 I. I. 30 πέμπει τοῖς ἐφεξῆς ἀρμολύμενον. ἦν δέ τις ἐν τῷ ἀμφ' αὐ-
 τὸν ὀμίλῳ Ἰωάννης ὄνομα, Αἰβυς ἀνὴρ, ἀφανὴς μὲν τὰ
 πρῶτα καὶ πενιχρότατος, ὡς καὶ τοῦ ἀποζῆν ἔνεκα μισθαρνεῖν
 Δετέρῳ τῷ καὶ ξυνέπεσθαι τῶν θορυφῶρων. καὶ τὰς τῶν θερα-5
 πόντων στέγειν ὀδύνας, οὐ πολλῶ δὲ ὕστερον ἐπὶ μέγα πλοῦτου
 τε καὶ ἀλαζονείας ἤρμενος. πλείστα γὰρ ὅσα μηχανησάμενος,
 V. 92 καὶ διὰ ποικίλης χωρήσας ἐννοίας, γνωρίζεται οὐκ ἐς μακρὰν
 τῷ Ἰουστίνῳ, κάκιστος δὲ ὢν καὶ πανουργότατος, καὶ ὁἷος οὐ-
 δὲν ὄτιρῦν τῶν ἀδίκων τε καὶ ἀνοσιῶν ἐγγειρημάτων κέρδουςι 10
 ἕκατι ἀπαναίνεσθαι, ἤγχιόν τι μέτρον χρυσοῦ αἰτεῖ τὸν στρατη-
 γόν, ὁμολογῶν, εἰ κομίσοιτο, αὐτῷ τε τῷ παρασχόντι ἐς ὅσον
 ἂν ἔλοιτο χρόνον τὰ ἐπιτήδεια προσφόρως ἐκποριεῖσθαι, καὶ
 πρὸς γε θύσον παρτῆν θητικόν τε καὶ δοῦλον, καὶ ὅσοι ἄλλοι
 P. 131 ὀπαδοί τε καὶ ὑπηρέται καὶ δορυφόροι, ἀλλὰ καὶ τοῦσδε ἄ-15
 παντας τῆς προσηκούσης τροφῆς ἐμπιπλάναι. ταῦτα δὲ πράτ-
 των ἐπηγγέλλετο οὐ μόνον ἀποσῶσειν τὸ χρυσίον ἅπαν καὶ
 ἀντικαθεῖναι ὀπόσον ἂν λάβοι, ἐντελὲς καὶ ἀλώβητον, ὥσπερ
 ἐκδεδανεισμένον, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἕτερον προσεπιδούναι. καὶ ἔ-
 δάκει μὲν τοῖς πολλοῖς κόμπος εἶναι καὶ ὅλον αἰνίγμα τὸ εἶρη-20
 μένον· ὁ δὲ Ἰουστίνος, καίτοι δέον αὐτὸν νεμεσῆσαι τῇ τοῦ

2. ἦν δέ τις. Haec omnia usque ad ἐπιχειρητέα p. 255. ed. Bonn.
 v. 23. om. Intpr. 3. ἀνηρόν R. 5. ἐτέρῳ τε R. 11. μέρος R.
 13. ἔληρον R. 17. ἀποσῶσειν R. et Lugd. 1. m., ἀποδώσειν vulg.
 ex corr. Lugd. 18. ἀντικαταθεῖναι conl. Cl. λάβη R.

turum. Erat autem quidam in turba ipsum sequente, Iovianes nomi-
 ne, Afer, vir obscurus quidem initio et pauperrimus, adeo ut vi-
 ctus quaerendi causa alteri cuiquam mercenariam suam operam loca-
 ret, et satellites sectaretur, et ministrorum labores subiret, non
 multo autem post ad summas opes et fastum elatus. Quamplurimas
 enim technas commentaque cum excogitasset, innotescit brevi post
 tempore Iustino, nequissimus alioqui existens et versutissimus, qui-
 que nullum plane iniquum improbumque factum quaestus causa re-
 cusaret. Is certam quandam auri summam a praefecto petit, spon-
 dens, si eam auferret, et ipsi, qui eam daret, in quantum vellet tem-
 pus commeatum commode suppeditaturum, et praeterea quidquid
 ipsi aderat famulorum et servorum, quotquot etiam erant domestici et
 ministri ac satellites, omnes hos necessario victu repleturum. At-
 que haec quidem faciens promittebat, se non solum aurum univer-
 sum redditurum, et repositurum, quantum accepisset, integrum ne-
 que imminutum, ut mutuo datum, sed et aliud usurae nomine su-
 peradditurum. Et videbatur quidem multis inanis quaedam iactan-
 tia et aenigmati affine dictum: Iustinus vero, cum oportuisset
 cum offendi. Afri illius ineptiis, scientem, quod promissa praestare

Αἴβυρος ἀβελτηρία, ἐπιστάμενον ὡς οὐκ ἂν τὴν ὑπόσχεσιν δια- A. C. 556
 νύσειεν μὴ ἄδικα δρῶν καὶ βίαια ἔργα, καὶ παρανόμοις τισὶν I. I. 30
 ἐμπορίαις λυμαινόμενος ἅπαντας, οἷς ἂν δμιλήσειεν ὁ δὲ προσ-
 ἤκατό τε τοὺς λόγους, καὶ τὸ χρυσίον παραδούς ἐπὶ ταῖς Β
 5 ξυνθήκαις ἐφίησιν αὐτῷ πράττειν ὃ, τι καὶ βούλοιο.

κβ. Τότε δὴ οὖν ὁ Ἰωάννης ταῖς Ῥωμαϊκαῖς κόμαις ἐπι-
 φοιτῶν, ὁπόσαι ἀνὰ τὴν πορείαν ἐτύγγαρον ἰδρυμένοι, καὶ
 τοὺς οὐκ ἴστας ἀγείρων, οἳ μὲν βόες ἀφθονοὶ οὐκ ἦσαν, ὁ δὲ
 τούτων δεῖσθαι τὸ στρατόπεδον ἐδημηγόρει. καὶ τοίνυν εἴκοσι
 10 ἰτάλαντα προφέρων, „τοσούτων ὑμᾶς” ἐφασκεν „ἀνάγκη χρη-
 μάτων ἀποδόσθαι καὶ μεῖον οὐκ ἔνεστιν. ἀλλὰ τὸ τίμημα δέ-
 χεσθε πρότερον, καὶ ὅπως μοι τὴν ταχίστην ἅπαντας τοὺς βό-
 ας ἀποκομιεῖτε.” τῶν δὲ ἱκετευόντων ἀνεῖναι καὶ ἐπομνυμέ-
 νων, ἧ μὴν μὴδὲ ὅσον ἄροῦν τὰ λήϊα ἀποχρώντως κεκτῆσθαι,
 15 ἀνένευε μάλα σεμνῶς ὁ κατάρατος, καὶ δεινὰ ἐποιεῖτο εἰ μη- C
 δὲ πρίασθαι τῷ στρατηγῷ ἔξειη τὰ ἐπιτήδεια. καὶ ἐς τοσοῦ-
 τον ἐνέκειτο χαλεπαίνων, ἕως ἐκεῖνοι τὰ τιμιώτατα τῶν κτη-
 μάτων ἀπεμπολήσαντες, καὶ χρυσίον, ὅσον οἶόν τε ἦν αὐτοῖς,
 συναρμισάμενοι, παρῆσχον τῷ κακοδαίμονι λύτρα τοῦ ἐπι-
 20 τάγματος. πάλιν δὲ ἐνθένδε ἰὼν καὶ ἐτέρωθι παραγεγόμενος,
 ἔνθα καμῆλων τυχὸν ἧ ὄρεων οὐδὲ ὄνομα ἠκούετο, ὁ δὲ τού-
 των ἔνεκα ἦκειν ἐβόα, καὶ τοῖς ὁμοίοις χρώμενος πάλιν ἐπε-
 10. Pro ὑμᾶς R. ἡμῶν. 11. δέχεσθαι R. 15. μάλα R., μάλιστα
 vulg. μὴδὲ R., μὴ vulg. 16. δς R. pro ἐς. 18. αὐτοῖς om. R.
 19. συναρμισάμενοι R., ἐρανισάμενοι vulg. 20. ἐτέρωθεν
 R. παραγεγόμενος R., παραγιγόμενος vulg.

non posset, nisi iniusta et violenta opera exercens, et illegitimis quibusdam negotiationibus omnes, quibuscum ei res esset, perderet, rationes illius admisit, auroque ei numerato permittit, ut de quibus inter ipsos convenerat faceret, quod vellet.

22. Tunc itaque Ioannes pagos Romanorum, quotquot in itinere siti erant, accedens, convocatis incolis, ubi quidem boum copia non erat, ipse exercitum suis egere pro concione dicebat. Viginti igitur talenta proferens „Pro hac (inquirebat) summa oportet vos boves tradere, minus non licet; sed pretium prius accipite, ut mihi quam citissime omnes boves sistatis.“ Illis vero precantibus, ut remitteret, et iurantibus, boves, quos haberent, arandis ipsorum agris non sufficere, severe admodum renuebat sceleratus, et graves minas addebat, si non liceret praefecto exercitus necessarium comestum comēre; adeoque indignabundus rem exaggerabat, donec illi pretiosissimis suis rebus divenditis, auriq̄ue summa quantum fieri poterat maxima conflata, mandatum a nefario illo redimebant. Inde vero rursum profectus, cum alio venisset, ubi camelorum aut mulorum nomen ne auditum quidem erat, ipse eorum causa se venire clama-

- A. C. 556 δαίκνυς χρυσίον, καὶ πάλιν λαβῶν ἀπεχώρει. οὕτω δὲ οὖν
 I. I. 30 ἀπανταχοῦ περινοστώων καὶ ἀναζητῶων τὰ μὴ παρόντα, καὶ
 D μῆδὲν μῆτε ἀπεμπολήσας πώποτε, μῆτε πριύμενος, μῆτε ἄλλως
 πως ξυμβαλὼν, ἤργυρολόγει καὶ εἰσέπραττε τοὺς μῆδὲν ὄτι-
 οὖν ἐπωφληκότας, τάχιστα τε ἤδη τὸ ἀρχαῖον ἐδιπλασιάζετο 5
 τοῖς προσγινομένοις. ἐπειδὴ δὲ ἐς Κόλχους ἀφίκετο, ταῦτά
 τε ἐπρασε, καὶ πρὸς γε ναὺς φορτίδας οὐκ οἶδα ὅπως ἐπι-
 κτησάμενος, καὶ τοὺς καρπούς τοὺς ἐπιχωρίους βιαιότατα
 ξυναθροῶων, καὶ πολλὰ ἐλαχίστον ἀνούμενος, ἐς τὴν ἄλλο-
 δαπὴν ἐξεφόρει καὶ διεπίπρασε. σπάνις μὲν οὖν τῶν ἀ-10
 ναγκαίων εἰκότως ἐπεγίγνετο τοῖς στρατεύμασιν, ὡς καὶ πύας
 εἶναι ὠνίους. ὁ δὲ μιαρὸς ἐκεῖνος μεταβολεὺς καὶ παλιγκά-
 πηλος μέγιστα κέρδη προσεποιεῖτο. ἐκ τούτων δὲ οὖν τῶν
 P. 132 πόρων τὰ ξυγκείμενα πρὸς Ἰουσιῖνον ἐπετέλει, τὰς τε τρο-
 φὰς παρεχόμενος καὶ τῷ προτέρῳ χρυσίῳ προσεπιβάλλων. 15
 ὁ δὲ, καίτοι γινώσκων τὰ ποιούμενα, πολλάκις τε τῶν λεη-
 λατουμένων ὡς αὐτὸν ἰόντων καὶ σὺν ὄλοφυρμῇ προκαλιν-
 δουμένων, λώφησίν τε γενέσθαι σφίσι τῶν κακῶν ἀπιβολούν-
 των, ὅμως τῶν ὄδυρμῶν καὶ δακρύων ὀλίγα φροντίσας, ἤ-
 σθιεν ἀδεῶς ἐκ τῶν ἀδικημάτων, καὶ ἤδετο μὲν ἀπριάτην 20
 εὐωχούμενος, καὶ πρὸς γε μεστὸν κατὰ τὸ πλεόν καὶ ἐμβρι-
 2. ἀπανταχεῖ R. 4. τοὺς μῆδὲν R., τοὺς οὐ μῆδὲν vulg.
 6. ἀφίκοντο R. ταῦτά τε R., ταῦτά τε Lugd. et ed. pr., τ' αὐτά
 γ' sph. Par. 7. γενναῖς R. pro γε ναῦς. 8. βεβαιότατα R.
 13. καὶ ante ἐκ ins. R. 18. σφίσι add. ex R.

bat, iisdemque rursus verbis utens, aurum ostendebat, rursusque accepto auro discedebat. In hunc ergo modum cum omnes vicos et pagos obiret, quaerens atque exigens, quae non habebant, et neque venderet quicquam uspiam, neque emeret, neque alioqui contractum ullum iniret, pecunias exigebat et corradebat ab iis, ad quos nulla plane redibat utilitas, celerrimeque iam sors ipsa sive caput accessione nova conduplicabatur. Postquam vero ad Colchos pervenit, eadem fecit, et praeterea conquisitis nescio qua ratione navibus onerariis, fructus patrios illius violentissime collegit, multaque vilissimo pretio coëmens, in exteras terras exportabat ac divendebat. Penuria itaque rerum necessariorum exercitus premebatur, adeo ut etiam herbae essent venales. At scelestus ille venaliciarius et dardanarius ingentem quaestum faciebat. Ex his itaque opibus pacta Iustino persolvebat, et commeatum suppeditans, et priorem auri summam cum foenore reddens. Iustinus vero, tametsi quid ageretur non ignoraret, frequenterque ad ipsum euntibus hominibus, quos iste erat depraedatus, et ad pedes ipsius cum lamentatione provolutis, utque extorsionum remissio fieret obsecrantibus, parvi tamen lamenta lacrimasque faciens, citra metum inique partis vescebatur gaudebatque et inemtis epulis fruens, et praeterea pleniorum gravioremque

θρόστερον ποιῶν τὸ φασκῶλιον. ἡμελλε δὲ ἄρα χρόνῳ ὕστε- A.C. 556
 ρον ποινὰς μεγάλας ἠλίκα ἀποτινῆναι. εἰ γὰρ καὶ μυρούς I.I. 30
 μετὰ ταῦτα διήνως πόνουσ, καὶ μέγιστον ἤρατο κλέος ἀμφὶ
 τὸν Ἰστρὸν ποταμὸν, τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιδρομὰς ἀνακό-
 5πτων, ἀλλ' οὐδὲν ἐνθένδε ἢ τοῦ κρείττονος ἐδωπεύετο δίκη, B
 οὐδὲ τούτοις ἐκεῖνα ἐπεκαλύπτετο· ἔμενε δὲ, οἶμαι, ἡρεμοῦν-
 τα καὶ ἐφυλάττετο μόνιμα καὶ ἀνώγραπτα μέχρι τοῦ και-
 ροῦ τοῦ καθήκοντος. οὐ γὰρ ἅμα τῷ πλημμελεῖν καὶ τὰς V. 93
 τιμωρίας ἀναμετρεῖσθαι πεφύκαμεν, μετὰ χρόνον δὲ ὡς τὰ
 10πολλὰ καὶ ἴσως ἤνικα τῶν εἰργασμένων ἐπιλελήσμεθα. καὶ
 ἀνιώμεθα μὲν τὸ παραντίκα τοῖς καθ' ἡμῶν γιγνομένοις, ὡς
 παραλόγως καὶ οὐκ ἐν δίκῃ συμβεβηκόσι, καὶ καταιτιώμεθα
 φθόρους ἀνθρωπείους τυχόν καὶ δυσμενεῖας, ὡς ἐκ τούτων
 οὐ προσήκοντα πεπονθότες· τὸ δὲ ξυνέχον ἡμᾶς καὶ διατάτ-
 15τιον ἐπίσταται τὸ πρόπον ἐκάστῳ καὶ ὀφειλόμενον, καὶ τρῶπῳ
 ὅτῳ καὶ βούλεται μέτεισι καὶ ἀνιχνεύει τὰ πολλῶν ἔμπροσθεν C
 ἡμαρτημένα. ἀλλ' ὅποια μὲν ἅττα ἐπὶ Ἰουστινῷ ὕστερον ξυν-
 ηνέχθη καὶ ὅπως αὐτῷ ἢ τοῦ βίου καὶ τῆς τοσαύτης εὐδαι-
 μονίας κατάλυσις ἀδόκητος ἐπεγένετο, εἰρήσεται μοι ἐς τὸ
 20ἀκριβὲς ἕκαστα, ἤνικα ὁ λόγος ὀδῶν ἰὼν ἀκολουθῶς καὶ διὰ
 τῶν αἰεὶ ἐχομένων φερόμενος, ἐς ἐκεῖνο τοῦ χρόνον περιεγε-
 χθεῖν. νῦν δὲ ἀνὰ τὰ πρότερά μοι ἐπανιτέον, καὶ τοῖς ἐξῆς
 ἐπιχειρητέα.

1. φασκῶλιον R. 16. ὅτε R.

crumenam reddens. Successu vero temporis graves poenas erat per-
 soluturus. Tametsi enim infinitos posthaec labores exantlavit, maxi-
 mamque gloriam est consecutus circa Istrum fluvium, barbarorum
 insultus retardens: sed nihil inde divina vindicta est emollita, ne-
 que his illa obiecta fuerunt; manserunt vero, arbitror, quieti, et me-
 moriae firmiter infixi, in opportunum tempus sunt custodita. Neque
 enim simulatque delinquimus, poena statim irrogari solet, sed ple-
 rumque post aliquod tempus, cumque fortassis eorum, quae perpe-
 travimus, sumus obliti: et dolemus quidem illico ob mala, quae no-
 bis accidunt, perinde ac si immerentes iniusteque iis premamur,
 atque incusamus quidem hominum invidiam fortassis et inimici-
 tiam, tanquam ab iis indignis malis affecti. Deus vero, in cuius
 manu atque imperio sumus, scit quid cuique conveniat et debeatur,
 et quo ipsi visum est modo, persequitur atque investigat peccata, quae
 multo antea tempore sunt commissa. Ceterum qualia Iustino post-
 modum acciderint, et qualem ipsius et vita tantaque felicitas ino-
 pinatum exitum habuerit, dicentur a me accurate singula, quando
 sermo suo consequenter ordine procedens, et continuatam inciden-
 tium rerum seriem persequens, ad illa tempora fuerit perductus.
 Nunc vero ad priora mihi est redeundum, reliqua quoque sunt prosequenda.

- A. C. 556 κγ'. Ὡς γὰρ τῶν ἐν Λαζικῇ πραγμάτων ἐχόντων, καὶ
 I. I. 30 Ἰουστίνου ἐπὶ πᾶσι στρατηγοῦ καταστάτους, οὔτε οἱ Πέρσαι
 ὡς ἀναμαχοῦμενοι παρεσκευάζοντο, καὶ μέντοι οὐδὲ οἱ Ῥω-
 μαῖοι ἐπήεσαν· ἀλλὰ προφυλακῶς μὲν ἀμφοτέροι ἐποιοῦντο,
 D καὶ τὰ ἀλλήλων βουλευμάτα ἐς ἄσπονδον ἐνῆν ἀπεσκόπουσαν καὶ
 διεπυθάνοντο· μάχης δὲ οὐδὲ ὁπότεροι ἤρχοντο, ἀλλ' ἔμενον
 ἡσυχῇ· αὐτομάτως, ὡς περ ἀμέλει τοῦτο ξυνοδοῦν, διωρισμένον.
 Χοσρόης δὲ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἐπειδὴ ἐπέπυστο τὰ πρὸς τῷ
 Φάσιδι ξυμβεβηκότα, καὶ ὅτι φηγὰς ἐκ τῆς μάχης ὁ Ναχορα-
 γὰν ἐγεγόνει, αὐτίκα ἐξ Ἰβηρίας αὐτὸν μετακαλεσάμενος, ὡμώ-10
 τατα μετήλθε κατὰ τὸν πάτριον νόμον. οὐ γὰρ ἀποχωρῶσαν
 ᾤετο εἶναι ποιήν τῆς ἀνανδρίας τὸ οὕτω γοῦν αὐτὸν ἀπλῶς
 ἀποκτείνειν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀγένης τὸ δέρμα διαχαράξας ἀπέ-
 P. 133 δεῖρειν ἅπαν μέχρι τοῖν ποδοῖν, καὶ ἀφείλετο τῶν σαρκῶν
 πρὸς τὰ ἔνδον ἀνεστραμμένον, ὡς καὶ τοὺς τύπους τῶν μοριῶν
 15 ἐς τοῦμπάλιν ἀποφαίνεσθαι, καὶ δίκην ἄσκού ἡρέμα ἐμπνε-
 σθὲν ὑπὲρ σκόλοπός τινος ἀνηρτήσθαι, οἰκτρόν τι θέαμα καὶ
 μισαρώτατον, καὶ πρῶτον, οἶμαι, Σαπώρη ἐκεῖνῳ τῷ πολλῷ ἔμ-
 προσθεν Χοσρόου Περσῶν βεβασιλευκότι τετολημμένον. τὰ μὲν
 γὰρ ἐπὶ Μαρσῶν θρυλλούμενα τῷ Φρυγί, ὡς ἐρεῖς αὐτῷ πρὸς 20
 Ἀπόλλωνα ξυνέστη ὑπὲρ τῶν αὐλῶν καὶ τῆς αὐλητικῆς ἐπι-

1. τῶν om. R. 3. παρασκευάζοντο R. 15. ἀναστραμ-
 μένον R. 16. ἀποφαίνεσθαι R., ὑποφαίνεσθαι vulg. 17.
 ὑπὲρ R. et Intrp. super, ὑπὸ vulg. 18. Σαβώρη R., Σα-
 βόρη vulg., Savorum Intrp. At infra R. recte Σαπώρην scribit.
 20. Μαρσῶν R.

23. Cum enim res in Lazica regione ita se haberent, et Iu-
 stinus iam omnibus in praefectum esset constitutus, neque Persae
 tanquam bellum instauraturi sese appararent, neque Romani in eos
 moverent, sed utrimque diligenter excubarent, mutuaque consilia,
 quantum fieri poterat, observarent atque explorarent; nulli horum bel-
 landi initium faciebant, sed quieti manebant, perinde ac si communi
 sententia ita decretum esset. Chosroes vero, Persarum rex, simulatque
 cognovit, quae apud Phasidem accidissent, quodque Nachoragan fugiens
 proelio excessisset, confestim eum ex Iberia revocatum crudelissimo
 supplicio iuxta patriam legem affecit. Neque enim satis esse
 putabat, si illius ignaviam simplici mortis genere puniret, sed a sum-
 ma cervice cutem ei ad imos pedes detrahens, a carnibus avulsit,
 introrsum inversam, ita ut etiam formae membrorum inversae con-
 spicerentur, atque ita instar utris sensim inflatam, e scopulo quod-
 dam suspendi iussit; miserabile quoddam et foedum spectaculum,
 cuius primus, uti arbitror, Sapore ille, qui multo ante Chosroem tem-
 pore apud Persas regnavit, infamis auctor fuit. Quae enim de Mar-
 sa Phryge sunt litteris prodita, quod contentio ei intercesserit cum

στήμης, ὅτε τε ἡσσήθη ἀνὰ κράτος ὁ Μαρσύας, καὶ μάλα A. C. 556
δικαίως, ἅτε δῆθεν, εἰ μὴ λίαν εὐήθεις εἰπεῖν, οἰκείῳ θεῷ I. I. 30
ἀνταυλήσας, καὶ ὡς τήνδε ἀνέπλησος τὴν τιμωρίαν τῆς προπε-
τείας ὑπὸ τοῦ νενικηκότος, ἀποδαρὲν αὐτῷ ἅπαν τὸ δέρμα καὶ B
5 ἐπὶ δένδρου ἠωρημένον· ταῦτα δὲ ὄν ἅπαντα ποιητῶν ἂν
εἶη τερατεία καὶ μῦθοι καὶ παίγνια, οὔτε τῶν ἀληθῶν, οὔτε
τῶν εἰκότων ἐστοχασμένα. εἶγε ἀνλητὴν φασὶ τὸν Ἀπόλλω
γεγονέναι, καὶ ἀμιλλώμενον ἐπὶ τῇ τέχνῃ, καὶ ἐς τοσοῦτο μετὰ
τὴν νίκην χαλεπήναντα, ὡς ἀνοσίαν οὕτω καὶ μανιωδῆ ποιήν
10 ἰοεπαγαγεῖν τῷ ἡττημένῳ· πῶς δὲ ἂν καὶ ἤρσκεν αὐτὸν ἐκ
τοῦ μετεώρου φαινόμενον τῆς ἀπανθρωπίας τὸ κατηγορήμα;
ταῦτα γὰρ οἱ τε πρότερον ποιηταὶ ἄδουσι, καὶ οἱ νέοι παρα-
λαβόντες συναδουσι. ὣν δὲ καὶ Νόννος, ὁ ἐκ τῆς Πανὸς τῆς
Αἰγυπτίας γεγενημένος, ἔν τινι τῶν οἰκείων ποιημάτων, ἄπερ
15 αὐτῷ Διονυσιακὰ ἐπωνόμασται, οὐκ οἶδα ἐφ' ὅτῳ ὀλίγα ἄττα C
τοῦ Ἀπόλλωνος περὶ ἀφηγησάμενος, (οὐ γὰρ δὲ τῶν προηγου-
μένων ἐπῶν ἐπιμέμημαι,) εἶτα ἐπάγει·

Ἐξότε Μαρσύαο θεημάχον αὐλὸν ἐλέγξας,

Δέρμα παρηώρησε φυτῷ κολπούμενον αὔραις.

20 ὡς μὲν οὖν ἐξ ἐκείνου τὸ μίasma τοῦτο οὐπω τῷ ἀνθρωπείῳ

2. θεῶν R. 6. τερατεία R., τεράστια vulg. et Intpr. miracula.
7. εἶτε R. 13. ὦν R. et Intpr. quos inter, φ vulg. 18. Dio-
nys. I. 42. 43. Omissum esse ab Agathia versum qui hos excipit:
Γυμνώσας θλα γυῖα λιποθῆνιοιο νομῆος, non credo. 19. Δέρμ
Lugd. παρηώρησε Nonn., ἐπρώρησε R., ἀπώρησε vulg.
20. Pro τοῦτο R. τοῖς γε, et in mg. τότε γε.

Apolline de tibiis et tibicinandi arte, quodque longe victus fuerit
Marsyas et valde iuste, quippe qui, nisi valde stultum dictu sit,
deo suo tibiis obstrepuisset; quodque hanc poenam suae temerita-
tis victori persolverit, quod pellis universa ipsi detracta et ex ar-
bore suspensa fuerit; haec, inquam, omnia poëtica sunt portenta et
fabulae ac ludicra, quae neque verum, neque verisimile quicquam in
se habent. Si enim tibicinem dicunt Apollinem factum, et de arte
certantem tantam in Marsyam a se victum indignationem concepisse,
ut adeo nefariam ac vesanam de eo poenam sumserit: quo pacto
vero ipsi oblectamento fuisse potuerit, videre hunc et sublimi penden-
tem, crudelitatis suae argumentum? Haec enim et prisca poëtae
canunt, et recentiores ab iis accepta concinunt. Quocirca et Non-
nus ille ex Pano, Aegyptia urbe, natus, in quodam suorum poematum,
quod Dionysiaca appellavit, cum nonnulla nescio qua de re de Apol-
line narrasset, (neque enim praecedentium versuum satis meminì,) ita
subiicit:

Marsyae ut victi, divo certare volentis,

Distentam vento suspendit ab arbore pellem.

Quod itaque ex illo tempore turpe hoc scelus nunquam humano ge-

Agathias.

- A. C. 556 γένει διέγνωστο, σαφή τὰ τεκμήρια καὶ ἀποχρῶντα παρὰ τοῖς
 I. 1. 30 ὀρθῶς ἀναθεωρεῖν καὶ τεκμαιρέσθαι τὰ παλαιάτα πεφυκόσιν,
 ἀλλὰ μὴ ποιητικῆ θεολογία παρακρονομένοις. ὁ δὲ Σαπώρης
 ἄδικός τε ὢν ἐς τὰ μάλιστα καὶ μαιφόνος, ὄξυς μὲν εἰς ὄρ-
 γὴν καὶ ὠμότητα, βραδύς δὲ πρὸς φειδῶ καὶ συγγνώμην, εἶψ'
 D μὲν καὶ ἐφ' ἐτέροις αὐτῇ πρότερον τότε τὸ ἄγος ἐξείρωσται,
 V. 94 οὐκ ἔχω σαφῶς ἀπισχυρίσασθαι ὅτι δὲ Βαλεριανὸν τὸν Ῥω-
 μαίων ἐν τῇ τότε βασιλείᾳ προσπολεμήσαντά οἱ καὶ εἶτα νε-
 νικημένον, ὁ δὲ, ζωγραφία ἐλὼν, τόνδε τὸν τρόπον ἐτιμωρήσατο,
 πολλὴ μαρτυροῦσα ἡ ἱστορία. καὶ τάχα οἱ πρώτιστοι τῶντιν
 μετὰ τὴν Παρθυαίων κατάλυσιν τῆς βασιλείας τῆς Περσικῆς ἐ-
 πιλαβομένων, Ἀρταξάρης, φημί, καὶ Σαπώρης, μιαιώ γε ἦσθη
 ἄμφω καὶ ἀδικωτάτω, εἶγε ὁ μὲν τὸν οἰκεῖον δεσπότην ἀπε-
 κτονῶς, τυραννικὴν τε καὶ βιαίαν τὴν ἀρχὴν κατεστήσατο· ἄτε-
 ρος δὲ τιμωρίας ἤρξεν οὕτω δεινῆς καὶ μύσους ἀνοσιωτάτου. 15
 P 134 κδ'. Ἐπεὶ δέ μοι ὁ λόγος, διὰ τῶν αἰεὶ παρεμπιπτότων
 φερόμενος, πάλιν ἐς Ἀρταξάρην ἀφίκετο, καιρὸς ἂν εἴη ἐκπλη-
 ροῦν νῦν τὸ πρότερον ἐπηγγελμένον, καὶ τῶν ἐφεξῆς βασιλέων
 ἐπιμνησθῆναι. οὗτος μὲν οὖν ἐξ ὧν τε ἔφω καὶ ὄψω καὶ ὄψω

3. θεολογία R. quod practuli, μυθολογία vulg. et Intrp. *figmenta*.
 Σαπώρης R. ubique, Σαβώρης vulg. et Intrp. *Sapores*. 4. καὶ
 ante ὄξυς vulg. 5. Pro εἰ μὲν καὶ R. καὶ εἰ μὲν. 7. Ῥωμαί-
 ον (sic) R. corr. pro Ῥωμαίων. 11. τῆς Περσ. βασιλείας vulg.
 12. Ἀρταξάρης R. 14. βιαίαν R., βίαιον vulg. κατεκτήσατο
 R. et Intrp. *sibi vindicavit*. 19. καὶ ante ὄψω add. *ex con*.
 Class., quam confirmat Intrp. *quibus sit parentibus ortus, qua
 de causa quove modo cidarim sumserit, ὁποῖόν τινα τρόπον
 con*. Ios. Scaliger.

neri cognitum fuerit, manifesta indicia sunt et sufficientia iis, qui
 vetustissimas res recte considerare atque observare consueverunt, non
 autem poetis fabulis figmentisque capiuntur. Sapores vero cum et
 vehementer iniustus esset et sanguinarius, ac praeceps quidem ad
 iram et crudelitatem, tardus autem ad misericordiam et veniam,
 an in alios ab ipso hoc adeo atrox factum sit perpetratum, plane af-
 firmare non possum; quod vero Valerianum, Romanorum tum tem-
 poris regem, bellum adversus se gerentem, ac deinde victum vivumque
 captum, hac ipsa poena affecerit, multae testantur historiae. Et sane
 primi eorum, qui post deletos Parthos Persicum regnum obtinu-
 erunt, Artaxares, inquam, et Sapores, scelerati ambo iniustissimique
 fuerunt; siquidem alter eorum, cum dominum suum interfecisset,
 per vim ac tyrannidem regnum invasit, alter vero adeo atrocis suppli-
 cii nefariiue sceleris auctor fuit.

24. Ceterum cum ex incidentibus aliis semper atque aliis
 rebus oratio rursus ad Artaxarem sit devoluta, opportunum fuerit,
 quod supra promisi, praestare atque absolvere, et reliquorum de-
 inceps regum seriem pertexere. Atque hic quidem e quibus or-

τινα τρόπον τὴν κίδαριν ἀνεδήσατο, ἤδη μοι ἐς τὸ ἀκριβές A. C. 556
 προαφήγηται. ἐκεῖνο δὲ μόνον προσθεῖν ἂν ἐπ' αὐτῷ, ὡς ἔτε- I. I. 30
 σιν ὕστερον ὀκτώ τε καὶ τριάκοντα καὶ πεντακοσίους Ἀλεξάν-
 5 Ἀλεξάνδρου τοῦ πάνυ τοῦ Μακεδόνας, τετάρτῳ δὲ ἔτει τῆς θ' αἰτίας
 ἐπιλαβομένῳ τῷ Ἀρταξέρῳ, καθ' ὃν πρότερον ἀπήγγελλται τρό-
 πον, διήνυσται χρόνος ἐν αὐτῇ ἐνιαυτῶν πεντεκαίδεκα, δυοῖν B
 μνηστῶν ἐνδεόντων. διαδέχεται δὲ τὸ κράτος Σαπώρης ἐκεῖνος ὁ
 ἐναγέστατος, καὶ διεβίω πρὸς τῷ ἐνὶ τριάκοντα τοὺς πάντας
 10 ἐνιαυτούς, πλεῖστα ὅσα τοὺς Ῥωμαίους λυμαινόμενος. ἄτε γὰρ
 τὸν βασιλέα σφῶν ἀνελών, καὶ οὐδὲν ὄτιοῦν κάλυμμα ἔσοθαι
 διανοούμενος, ὁ δὲ ἀνὰ τὰ πρόσω ἐχώρει, καὶ δὴ τὴν τε
 μέσσην τῶν ποταμῶν ἐδήλωσε χώραν, καὶ εἶτα τὴν ἐφεξῆς ἐχο-
 μένην, Κιλικίαν τε ἐλήισατο καὶ Σύρους, καὶ μέχρι τῶν Καπ-
 15 παδοκῶν ἐλάσας, ἐξαισίον πληθὸς φόνων κατεῖργασται, ὡς καὶ
 τὰ σφραγιστὰ καὶ κοῖλα χωρία τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι φραγμῶν
 τοῖς σώμασιν ἀναπληροῦν τῶν πεπτωκότων ἀνθρώπων, καὶ
 πρὸς ἰσότητά φέρειν τῶν λόφων τὰ διεστῶτα καὶ ἐξανέχοντα, C
 καὶ οὕτω καθιππεύειν ἐν αὐτοῖς, καὶ διαβαίνειν ὥσπερ ἐφ'
 20 ὀμαλοῦ τὰς ἀκρωρείας. τοῦτον μὲν οὖν οἴκαδε ἀθῆς ἀφιγμέ-
 νον, καὶ οὐ μετρίως χρησάμενον οἷς ἀσεβήσας ἐτύγχανεν,

3. τε add. ex R. 4. Aera Alexandri, qua Christiani in Assyria
 sub illo nomine adhuc utuntur, incipit a. u. c. 443., 13. post
 regis Macedonis obitum annis: eius annus 538. est quartus im-
 perii Alexandri Severi. Agathias, nomine deceptus, eam ab Ale-
 xandro Macedone, sive mortuo sive regnum Asiae adeptο, sup-
 putari sibi persuasit. 5. τοῦ M. R., τῆς M. vulg. 6. πρότε-
 ρον add. ex R. ἀπήγγ. τρ. R., τρόπον ἀπ. vulg. 8. Σαπό-
 ρης edd., Σαβόρης Lugd. 10. λυμαινόμενος R., λυμνήμενος
 vulg. 15. κατεῖργαστο Lugd. mg.

tus fuerit, qui quove modo cidarim sibi vindicavit, superius plene
 exposuimus. Illud vero solum addiderim, quod annis quingen-
 tis triginta octo post magnum illum Alexandrum Macedonem,
 quarto vero alterius illius Alexandri Mamaeae F. regni anno, cum
 Artaxares, quo dictum est modo, Persarum regnum occupasset,
 quindecim in eo annos peregit, duobus mensibus demtis. Huic in
 imperio successit execrabilis ille Sapore, et supervixit annos in
 universum unum et triginta, et ingentibus malis Romanos affecit.
 Interfecto enim ipsorum rege, nihil iam impedimento sibi fore ra-
 tus, ulterius est progressus, et Mesopotamiorum regionem vastavit,
 ac deinde eam, quae huic erat proxima, pervadens, Cilices et Syros
 est depopulatus, et in Cappadoces usque proventus, immanem stra-
 gem edidit, adeo ut huiusmodi concavaeque in septis montium loca ca-
 daveribus caesorum oppleret, et distantias eminentiasque collium
 inter se coaequaret, atque ita super cadavera equitatum duceret,

- A. C. 556 ἀλλὰ πρὸς ἀλαζονεῖαν ἀρθρέντα πολλήν, ἀπέπαυσεν οὐκ ἐς μα-
 I. I. 30 κρῶν τοῦ φρυγάματος Ὀδέναθός δὲ Παλμυρηνός, ἀνὴρ ἀφα-
 νῆς μὲν τὰ πρῶτα καὶ ἄγνωτος, ταῖς δὲ Σαπώρου συμφοραῖς
 καὶ οἷς ἔδρασεν ἐπ' αὐτῷ, μεγίστην ἀράμενος δόξαν, καὶ πολ-
 λοῖς τῶν πάλαι ξυγγραφέων ἀξιαφήγητος γεγεννημένος. τεθνη-5
 κόςτος δὲ τοῦ Σαπώρου, Ὀρμισδάτης δὲ τούτου παῖς τὴν βασι-
 λείαν παραλαμβάνει, καὶ διεβίω ἐν αὐτῇ χρόνον ἐς ὃ, τι ἐλά-
 D χιστον· ἐνιαυτὸν γὰρ ἓνα καὶ δέκα ἡμέρας τῆς τύχης ἀπωνα-
 το, μηδὲν ὀτιοῦν δράσας ὑποῖον καὶ ἐς λόγον φέρεσθαι μνήμη,
 καθάπου καὶ ὁ μετ' ἐκείνον Οὐαραράνης, τρισὶν ἔτεσι βασι-10
 λεύσας. ὁ δὲ υἱὸς δὲ τούτου ὁμώνυμος μὲν ἦν τῷ γεγεννηκότι,
 ἑπτακαίδεκα δὲ κατὰ τὴν βασιλείαν μεμνήχεν ἔτη. ὁ δὲ τρίτος
 Οὐαραράνης ἐς μῆνας μὲν τέσσαρας μόνους ἀπεγεύσατο τῆς
 βασιλείας, Σεγὰν δὲ σαὰ ἐπεκλήθη, οὐκ ἀπεικός, οἶμαι, οὐδὲ
 αὐτομάτως, ἔθνος τινὸς παλαιοῦ μετασχὼν καὶ πατρίου. οἶ15
 γὰρ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ἥνίκα μέγιστον ἔθνος τῶν πλησιο-
 χῶρων καθέλοιε προσπολεμήσαντες, καὶ τῆς ἐκείνων ἐπιλά-
 βοιτο χώρας, οὐκέτι μὲν ἀναιροῦσι τοὺς ἠττημένους, ἐς δὲ
 φόρον ἀπαγωγὴν ἅπαντας ὑποτιθέντες, ἐφιάσιν ἐνοικεῖν τε
 P. 135 καὶ ἀροῦν τὴν δορυάλων· πλὴν ἀλλὰ τοὺς προτέρους τοῦτο
 1. ἀλλὰ add. ex R. et Intpr. sed. 2. ὁ δὲ Νάθος R. 3. ἄγνωτος
 edd. Σαπώρου vulg. 5. τῶν R. (Cl.), τοῖς vulg. 6. Ὀρ-
 μισδάτης R., Ὀμισδάτης vulg., Μισδάτης Lugd. mg., Intpr. Ormis-
 das. 10. Οὐαραράνης Par. et Intpr. hic et infra. 11. γεγεν-
 κόςτος R., γεγενηκόςτος sph. Par. 14. Σεγὰν δὲ σαὰ correxi ex
 vestigiis depravatae scripturae in R. Σεγανδεσβὰ, pro vulg. Σε-
 γανσαὰ δὲ, Seganesna Intpr. ἀπεικός R., ἀπεικόςτως vulg.
 15. ἔθους R. et Intpr. moris, ἔθρους vulg.

montiumque iuga, tanquam planitiem aliquam, transiret. Huius itaque domum reversi, neque moderate utentis impie partis multaque superbia elati, non multo post arrogantiam contudit Odenathus ille Palmyrenus, vir obscurus quidem initio et ignotus, e cladibus tamen Sapori illatis, rebusque in eum gestis summam consecutus gloriam, et a multis veteribus historicis memorabilis est habitus. Mortuo vero Sapore, Hornisdats, huius filius, regnum accepit, cui exiguo admodum tempore supervixit. Annum enim unum et dies decem fortuna usus est, nulla re memoratu digna ab se gesta; quem admodum et eum secutus Vararanes, qui tribus annis regnavit. Filius autem huius, patri cognominis, septendecim annis regnum obtinuit. Tertius vero Vararanes menses duntaxat quatuor imperium degustavit; Segansaa autem cognominatus est, non abs re, puto, neque temere, sed a veteri quadam patriaque consuetudine id consecutus. Persarum enim reges maxima aliqua e finitimis gente debellata, eorumque ditione potiti, victos quidem nequaquam interficiunt, sed tributo, quod pendant, ipsis imperato, et inhabitare et ara-

γένους ἡγεμόνας οἰκρότατα καταλύοντες, οἱ δὲ τοῖς σφετέ- A. C. 556
ροις παῖσι τὴν τῆς ἀρχῆς προσηγορίαν ἀπονέμουσι, μνήμης, I. 30.
ὡς ἔοικεν, ἑκατι καὶ κόμπου τῆς ἐπὶ τῷ τροπαίῳ μεγαλαυχίας.
ἐπειδὴ οὖν καὶ τὸ τῶν Σεγεστανῶν ἔθνος Οὐαραράνῃ τῷ τοῦδε
5 πατρὶ ἐδεδούλωτο, εἰκότως ἄρα ὁ παῖς Σεγανσαῦ ἐπωνόμα-
στο· δύναται γὰρ τοῦτο τῇ Ἑλλήνων φωνῇ Σεγεστανῶν βα-
σιλεύς.

κέ. Τούτου δὲ θᾶττον διαφθαρέντος, Ναρσῆς εὐθύς
τὴν βασιλείαν ἐνιαυτοῖς μὲν ἑπτὰ, μῆσι δὲ πέντε μετήλθε.
κοδιαδέχεται δὲ τὴν ἀρχὴν Ὁρμισδάτης ὁ παῖς, καὶ κληρονομεῖ
τοῦ πατρὸς οὐ μόνον τοῦ κράτους, ἀλλὰ καὶ τῆς τοῦ χρόνου V. 95
ἰσοξροπίας. καὶ γὰρ θανατάσειεν ἂν τις, ὅτι δὴ ἑκατέρω ἔτεσι B
τε καὶ μῆσι τοῖς αὐτοῖς τὰ τῆς ἀρχῆς ἐπιμελέστατα ἐμετρήθη.
ἀλλὰ Σαβῶρ μετὰ τούτους ἐπὶ πλεῖστον ὄσον καὶ μῆξιστον
15 χρόνον ἀπάνωτο τῆς βασιλείας, τοσούτοις ἔτεσι κρατήσας,
ὀπόσοις καὶ διεβίω. ἔτι γὰρ αὐτὸν κνύσης τῆς μητρὸς, ἣ μὲν
τοῦ βασιλείου γένους διαδοχὴν ἐκάλει πρὸς τὴν ἀρχὴν τὸ τε-
χθρόμενον. ἦν δὲ τὰ τῶν ὠδίνων ἀμφίβολα ἐς ὅποιαν γονῆν
ἂν ἀποβαίεν. τοιγάρτοι ἅπαντες οἱ ἐν τέλει ἄλλα προὔτιθεσαν
20 καὶ γέρα τοῖς μάγοις ἐπὶ τῇ προαγορευέσει τῶν ἐσομένων· καὶ
τοῖνυν ἦγον ἐς μέσον κύνουσαν ἵππον, καὶ ὡς πλησιαιότα

4. Σεγεστανῶν R., Σεγετανῶν vulg., Seganorum Intpr. 5.
Σεγᾶνσακαὶ (sic) R. 6. τοῦτο om. R. 10. Misdates Intpr. 14.
Σαβῶρ: ita uterque Cod. et Intpr. Sic infra *Artaxerxes* semel
Artaxir (*Ardeschir*) vocatur. Apparet Agathiam varlandis nomi-
num formis delectari: positis modo his, quae apud Persas in
usu essent, modo illis, quas Graecorum consuetudo deflexisset.

re agros bello captos permittunt, primoribus tantum gentis ducibus
miserrime trucidatis, filiis vero suis principatus appellationem tri-
buunt, memoriae, ut verisimile est, causa, et magnificae pro partis
tropaeis gloriationis. Cum itaque etiam Segestanorum gens a Vara-
rane huius patre subacta esset, merito utique ipsius filius Segansaa
vocatus fuit, quod Graecorum lingua significat Segestanorum rex.

25. Hoc vero ocius extincto, Narses statim regnum annis
septem, mensibus quinque tenuit; cui successit Hormisdates filius,
haeres patrum non tantum regni, verum etiam aequalis in spatio
temporis. Mirari enim merito quispiam possit, quod utriusque et
annorum et mensium, quibus regnarunt, numerus exactissime sit ap-
pensus. Post hos Sabor plurimo longissimoque tempore regno po-
situs est, quippe qui tot annis regnavit, quot et vixit. Matre enim
adhuc ipsum utero gestante, regni generis successio vocabatur ad re-
gnum quod ipsa esset paritura. Dubitabatur vero, masculinum an
femellam partu esset editura. Primores itaque regni praemia
ac dona proposuerunt magis, ut de futuris praedicerent. Equam
itaque gravidam in medium adducunt iam partui proximam, iussu-

A. C. 556 *προελθοῦσαν τοῦ τόκου, ἐκέλευόν τε αὐτούς ἐπ' αὐτῇ πρώτῃ*
 I. I. 30 *μαντεύεσθαι, ἄπερ ᾤοντο ζυνενεχθῆναι. οὕτω γὰρ ὀλίγαις ὕστε-*
 C *ρον ἡμέραις γνώσεσθαι ἤγοῦντο τὴν πρόβῳρησιν ἐς ὃ, τι χωρή-*
σει, ταύτῃ τε εἰκάζειν παραπλησίως ἐκβίβασθαι καὶ ὅποσα
σφίσιν ἐπὶ τῇ ἀνθρώπῳ προαγορευθεῖη. ἃ μὲν οὖν αὐτοῖς ἐπὶ 5
τῇ ἔπῳ μεμάντευται, οὐκ ἔχω σαφῶς ἀποφῆνασθαι οὐ γὰρ
μοι τὸ ἀκριβές τούτου γε πέρι ἀπήγγελλται· πλὴν ἀλλ' οὕτω
ἕκαστα προὔβη, ὅπως ἐκείνοις ἐτύγχανεν εἰρημένα. γνόντες δὲ
ἐνθῆνδε οἱ ἄλλοι, ὡς ἄγαν τοῖς μάγοις διηκριβωτο τὰ τῆς τέ-
χνης, προὔτρεπον καὶ ἐπὶ τῷ γυναιῷ, ἅττα ἔσσεσθαι γνοῦσεν, διεξ-10
ιέναι. τῶν δὲ φησάντων ἀρῶμενα παῖδα τεχθῆσεσθαι, οὐκ ἔτι
 D *δὲ μέλλησαν, ἀλλὰ τῇ γαστρὶ περιθέντες τὴν κίδαριν, ἀνεῖπον*
βασιλέα. τὸ ἔμβρυον ὀνόματί τε ἀπέκριναν τὸ ἄρτι ἐκτυπω-
θῆν καὶ διωργανωμένον, ἐς ὅσον, οἶμαι, διάττειν ἔνδον ἠρέμα
καὶ ὑποπάλλεσθαι. οὕτω δὲ τὸ ἀφανές τῇ φύσει καὶ ἄδηλον 15
ἐς τὸ βέβαιόν τε καὶ ἀνωμολογημένον τῇ δοκῆσει μεταλαβόντες,
ὅμως οὐ διήμαρτον τῆς ἐλπίδος, ἀλλὰ καὶ λίαν ἔτυχον τοῦ
σκοποῦ, πολλῷ πλέον τῶν δοκηθέντων. τίκτεται γὰρ οὐκ ἐς μα-
κράν ὃ Σαβώρης σὺν τῇ βασιλείᾳ, ἐννεάζει τε αὐτῇ καὶ ἔγγη-
ράσκει, εἰς ἑβδομήκοντα αὐτῷ ἔτη διαννοθέντος τοῦ βίου. κατὰ 20
δὲ τὸν τέταρτόν τε καὶ εἰκοστόν τῆς τοῦδε ἀρχῆς ἐνιαυτὸν
Νίσιβις ἢ πόλις ὑπὸ Πέρσας γεγένηται, Ῥωμαίων μὲν πάλα

9. *διηκριβωτο* R., *διηκριβωται* vulg. 10. *προὔπεμπον* R. et *Intrp. praemiserunt.* 19. *Σαβώρης* R. h. l. et *infra*, *Σαβόρης* vulg. et *Intrp. Sabores.* 20. *ἔτη om. R.*

runtque, ut magi de hac prius vaticinarentur, quod futurum censebant. Ita enim paucis post diebus cognituros se credebant, quo illorum divinatio evaderet, atque hinc collecturos, similem eventum habitura etiam quae de homine praedicerentur. Quid autem de equa divinarint, nihil liquido possim affirmare, neque enim mihi certi quicquam ea de re est renuntiatum; ceterum ita singula evenerunt, ut illi praedixerant. Cum itaque ex ea re ceteri scirent, magos vaticinandi artem optime callere, provocarunt rogaruntque eos, ut etiam de muliere, quae futura nosset, explicarent. Qui cum responderent, masculam prolem parituram, nihil ultra morati sunt, sed cidari utero imposita, embryum regem pronuntiarunt, nomineque insingierunt foetum recenter efformatum atque ita animatum, arbitrator, ut intus paululum moveretur et subpalpitaret. Ita vero, quod natura obscurum incertumque erat, pro certo indubitatoque opinione exspectationeque apprehendentes, non frustrati sunt tamen sua spe, sed et amplius, quam opinati erant, sunt consecuti. Nascitur enim non multo post Sabores cum regno, inque eo et adolescit et senescit, perducta ad annos usque septuaginta vita. Quarto autem et vigesimo regni sui anno, Nisibis turbs in Persarum po-

οὕσα κατήκοος, Ἰοβιανοῦ δὲ τοῦ σφῶν βασιλέως παραδόντος A. C. 556
καὶ προεμένον. ἐν αὐτοῖς γὰρ δῆπου τοῖς ἐνδοτέρω χωροῖς L. I. 30
τῆς Περσικῆς ἐπικρατείας Ἰουλιανοῦ τοῦ προτέρου Ῥωμαίων P. 136
αὐτοκράταρος ἀφρόον διαφθαρέντος, αὐτὸς ἀναγορεύεται ὑπό
7 τε τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν στρατευμάτων καὶ τοῦ ἄλλου ὁμί-
λου. αἵτε δὲ τῆς ἀρχῆς αὐτῆ ἄρτι καθισταμένης, καὶ τῶν πρα-
γμάτων, ὡσπερ εἰκὸς, ταραττομένων, καὶ ταῦτα ἐν μέσῃ τῇ
πολεμῖα, οὐχ οἷός τε ἦν τὰ παρόντα ἐν τῷ δέοντι σχολαίτερον
διαδεῖναι. τοιγύρτοι ἀπυλλαξείων τῆς ἐν ὄθνεϊα καὶ δυσμενεῖ
10 οὐχόρα διαίτης, καὶ μόνης τυχεῖν τῆς ἐς τὰ οἰκεῖα ἐπανόδου
ᾄκτον ἰέμενος, ξυνθήκας τίθεται ἀγενεῖς καὶ ἀσχημονας,
καὶ ὁποίας μέχρι καὶ νῦν τῇ Ῥωμαίων λυμαίνεσθαι πολιτείᾳ,
περιστέλλων ἐς τὰ ὀπίσω καινοῖς ὁρίοις, καὶ ὑποτεμνόμενος
τῆς οἰκειας ἀρχῆς τὸ περαιτέρω ἐκβαῖνον. τὰ μὲν οὖν κατ' B
15 ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ ξυνεγεχθέντα πολλοῖς ἤδη τῶν προτέρων
ξυγγραφέων ἰσθόρηται· ἐμοὶ δὲ οὐ περὶ ταῦτα ἐνδιατρίβειν
σχολή, ἀλλὰ τοῦ προτέρου λόγου ἐκτέον.

αζ'. Μετὰ γὰρ Σαβῶρον Ἀρταξῆρ ἀδελφὸς ὢν αὐτῆ,
καὶ μετασχωῶν τῆς βασιλείας, τετάρτων ἔτων χρόνον κατ' ἀν-
20 τὴν ἀπεβίω. ὁ δὲ υἱὸς ὁ τούτου, Σαβῶρ δὲ καὶ αὐτὸς ἐπεκέ-
κλητο, ἐν ἔτεσι πάντε τοῦ οἰκεῖον ἠρίθμησε κράτος· ἐν διπλα-
σίοισι δὲ τούτων καὶ πρὸς γε ἐνὶ ἐτέρῳ ἐνιαυτῷ Οὐαραράνης
6. δὴ R. 8. τῷ add. ex R. 10. μόνης R., μόλις vulg.
11. ἀγενεῖς et 12. τῇ τῶν P. Par. 18. Artaxerxes Intrap.
20. Iterum omnes Sabor exhibent. δὲ post Σαβῶρ om. R. 22.
τούτων R., τούτου vulg.

testatem venit, Romanis quidem olim subdita, Ioviano vero ipso-
rum rege eam tradente ac prodente. Cum enim Iulianus, qui antea
Romanorum rex erat, in interioribus Persici imperii locis repente
periisset, ipse a praefectis et exercitu reliquaque turba rex decla-
ratur, qui, utpote regno ipsi recenter delato et rebus, uti verisimile
est, perturbatis, et quidem in media hostili regione, praesentem
rerum statum non satis componere poterat. Quocirca pertaesus vi-
tae in externa hostilique regione, reductusque in sua quam citissime
compos fieri cupiens, ignominiosas turpesque cum hoste pactiones
init, quasque in hunc etiam diem Romana res publica magno suo
malo persentiscit. Novis enim terminis imperium coarctavit, mul-
tisque de veteri amplitudine decidit. Iam vero quae per id tempus
acciderunt, multi ex veteribus historicis memoriae prodiderunt; mihi
vero otium non est iis repetendis immorandi, cui quae coeperam
sunt persequenda.

26. Post Saborem itaque Artaxer ipsius frater potitus impe-
rio, cum annos quatuor regnasset, moritur. Filius autem huius,
Sabor vero etiam is vocabatur, quinque annis imperium obtinuit;
duplo vero temporis spatio et uno iasuper anno Vararanes huius fi-

- A. C. 556^δ παλς, ὃς δὴ καὶ Κερμασαὰ ὀνομάζετο. τῶν δὲ τοιούτων ἐπι-
 I. l. 3^ο κλήσεων ἢ αἰτία ἤδη μοι εἴρηται. καὶ γὰρ Κερμαὰ ἔθνος τυ-
 χὸν ἢ χώρας ὑπῆρχεν ἑπωνυμία ταύτης δὲ τῷ πατρὶ τοῦ Οὐα-
 Cραράνου δεδουλωμένης, εἰκότως ὁ παλς τὴν ἑπωνυμίαν ἐκτί-
 σατο, καθάπου πρότερον καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ὁ μὲν Ἄφρι-5
 κανὸς τυχὸν, ὁ δὲ Γερμανικὸς, ὁ δὲ ἐξ ἄλλου του γένους νε-
 νικημένον ἐπεκλήθη. ἐπὶ τούτοις Ἰσδιγέρδης ὁ Σαβῶρου τὴν
 Περσικὴν ἡγεμονίαν παραλαμβάνει, ὁ πολὺς παρὰ Ῥωμαίοις
 V. 9⁶ καὶ περιλάλητος. φασὶ γὰρ Ἀρκαδίον τὸν βασιλέα πρὸς τῷ
 θανάτῳ γεγεννημένον, καὶ τὰ μετ' αὐτὸν, ὥσπη τοῖς ἀνθρώ-10
 ποῖς νενόμισται, διατάττοντα, τούτῳ δὴ φύλακι χρῆσασθαι,
 καὶ κηδεμόνι ἐπὶ τε τῷ παιδὶ Θεοδοσίῳ καὶ πάσῃ τῇ Ῥω-
 μαϊκῇ καταστάσει. ᾄδεται γὰρ οὗτος ὁ λόγος ἐπιπλεῖστον ἐν
 ἡμῖν ἐκ παλαιοῦ τῇ μνήμῃ παραδοθεῖς τοῖς ἑφεξῆς, καὶ μέχρι
 D. 11^ν παρὰ τε τοῖς λογίοις καὶ τῷ δήμῳ περιηγόμενος γραφῆ¹⁵
 δέ τινι καὶ λόγοις ἱστορικοῖς οὐκ οἶδα εὐρῶν τούτο φερόμενον,
 οὐδὲ παρ' οἷς τυχὸν τὰ τῆς Ἀρκαδίου τελευτῆς ἀπεμνημόνευ-
 ται, ὅτι μὴ μόνον ἐν τοῖς Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι συγγεγραμμέ-
 νοις. καὶ οὐδὲν, οἶμαι, θανμαστὸν, ἐκείνον μὲν ὡς πλείστα με-
 μαθηκότα, καὶ πᾶσαν, ὡς εἶπεν, ἱστορίαν ἀναλεξάμενον,²⁰
 καὶ τήνδε παραλαβεῖν τὴν ἀφήγησιν ἑτέρῳ πρότερον ἐκπεπο-
 νημένην, ἐμὲ δὲ αὐτὴν μηδαμῶς ἔτι εἶλεν ἐλάχιστα εἰδύτα,
 1. *Cermasat* Intpr. Verum est *Κερμανσαὰ*: cf. Mirkhondium apud
Sacyum, Mem. sur les antiquités de Perse, p. 320. 2. Debebat esse
Κερμαῖν. ἔθνος R. 3. τοῦ Ἀραράνου Lugd. et ed. pr., Οὐραρ. Par.
 10. ἐπ' αὐτὸν R., Intpr. *quum* — *sua* *disponeret*. 15. *λογίοις*
 (sic) R. 17. *ἀπομνημονεύεται* R. 22. Pro *ἔλειν* conii. Cl. *εὐρεῖν*.

lius, qui et Cermasaa dictus fuit. Huiusmodi vero appellationum causam supra retuli. Cerma enim gentis forsitan alicuius aut regionis est nomen, qua a patre Vararane subacta, filius verisimiliter eam appellationem est consecutus; quemadmodum etiam olim apud Romanos hic quidem Africanus, ille Germanicus, alius vero ex alia gente devicta est dictus. Post hos Isdigerdes Saboris F. Persicum imperium accepit, cuius frequens et celebris est apud Romanos memoria. Aiunt enim Arcadium regem iam moribundum, et humano more de rebus post obitum suis disponentem, hunc custodem et curatorem filii sui Theodosii instituisse totiusque Romani imperii status. Hic enim sermo ab antiquo veluti per manus posteritati traditus, plurimum etiam hodie apud nos invaluit, et apud doctos pariter et vulgus hominum circumfertur; scripto vero aliquo aut historicorum libris id proditum non reperio, ne in iis quidem, qui de Arcadii morte scripserunt, uno tantum Procopio rhetore excepto. Neque sane meo iudicio mirum est, ad multiscii huius viri, quaeque universam, ut uno verbo dicam, historiam decerpit, notitiam hanc etiam narrationem ab alio olim conscriptam perperis; ad

εἶγε ἄρα δὴ καὶ ἐλάχιστα. ἀλλ' ἐκεῖνο καὶ μάλα θαύματος A. C. 556
 ἄξιον εἶναι ἠγοῦμαι, ὅτι διεξιὼν τὰ περὶ τούτων, οὐχ ἀπλῶς I. I. 3°
 οὕτω τὰ ἔγνωσμένα διεξείσιν, ἀλλ' ἐπαινεῖ τὸν Ἀρκάδιον καὶ
 ἀποσεμνύνει, ὡς ἀρίστην χρησάμενον εὐβουλίαν. φησὶ γὰρ αὐτὸν P. 137
 5οῦ λίαν ἀγχίνουν εἶναι τὰ ἄλλα πεφυκότα, ἐν τούτῳ δὲ μόνῳ
 φρενήρη τε καὶ προμηθέστατον ἀποδεδείχθαι. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ὁ
 τούτο θυγάμενος οὐ τῇ πρώτῃ ὁρμῇ τοῦ βουλευόμετος τὸ εὐλο-
 γον κρίνειν, ἀλλὰ τῷ ὕστερον ἀποβεβηκότι. ἐπεὶ πῶς ἂν εἶχεν
 καλῶς ἀνδρὶ ὀθνεῖω καὶ βαρβάρῳ, καὶ γένους ἄρχοντι πολεμιο-
 10τάτου, καὶ ὅπως αὐτῷ μετῆν πίστεώς τε καὶ δικαιοσύνης ἠγγη-
 μένω, καὶ πρὸς γε τὰ ἐς θεὸν πεπλανημένῳ καὶ ἀλλογνώμονι,
 τὰ φίλτατα παραδοῦναι; εἰ δὲ μηδὲν ὀτιοῦν ἐπὶ τῷ βρέφει
 ἡμάρτηται, ἀλλὰ μεμνήσκην ἢ τούτου βασιλεία βεβαιότατα
 πρὸς τοῦ κηδεμόνος φυλαττομένη, καὶ ταῦτα ἐτι ὑπὸ μαζῶ
 15τιθηνούμενον, ἐκεῖνον ἂν μᾶλλον ἐπαινεῖτόν τῆς εὐγνωμοσύ- B
 νης, ἢ Ἀρκάδιον τοῦ ἐγχειρήματος. τούτων μὲν οὖν ἔνεκεν,
 ὥσπερ ἕκαστος γνώμης τε καὶ ἀκριβείας ἔχοι, ὥδε κρίνεται.
 ὁ δὲ Ἰσδιγέρδης εἴκοσι πρὸς τῷ ἐνὶ βασιλεύσας ἐνιαυτούς,
 οὐδένα πόποτι κατὰ Ῥωμαίων ἤρατο πόλεμον, οὐδὲ ἄλλο τι
 20κατ' αὐτῶν ἄχαρι ἔδρασεν ἀλλὰ μεμνήσκην ἔσαι εὖνους τε
 ὧν καὶ εἰρηναῖος, εἶτε οὕτω συμβάν, εἶτε καὶ ὡς ἀληθῶς

2. τούτων R. et Lugd., τούτων edd. 11. πρὸς γε τὰ ἐς θεὸν
 πεπλανημένῳ καὶ om. R., Intrpr. non legebat verba τὰ ἐς θεὸν.
 20, αὖ R.

meam vero nequaquam, qui non nisi exiguam, utinam modo exiguam,
 harum rerum scientiam habeam. Sed illud, et quidem vehemen-
 ter, admiratione dignum censeo, quod cum narrationem de Ar-
 cadio instituit, non simpliciter ita quae ab eo statuta fuerunt
 narrat, sed laudat ipsum magnificisque verbis effert, tanquam opti-
 mo consilio usum. Ait enim, ipsum aliis in rebus non admodum
 solere esse industrium, hac vero sola in re et sapientem et pruden-
 tissimum declaratum. Mihi vero videtur is, qui hoc admiratur, non
 ex primo consilii impetu, sed ex eventu de eius rectitudine iudi-
 care. Quo pacto enim prudenter recteque factum dici possit, ho-
 mini extero et barbaro, et regi gentis infestissimae, neque satis
 noto, an fidem ac iustitiam coleret, quique praeterea erroneae esset
 de deo diversaeque opinionis, quae habebat carissima tradere? Si
 vero nihil omnino in infantem sibi creditum deliquit, sed huius im-
 perium sartum tectum a curatore firmissime est conservatum, et
 quidem, cum adhuc ille lacteret: illius potius probitas est laudan-
 da, quam Arcadii factum. Hisce igitur de causis, prout quisque
 mente ac iudicio pollet, ita iudicet. Isdigerdeus vero cum unum et
 viginti annos regnasset, nullum unquam adversus Romanos bellum
 suscepit, neque ulla eos affecit molestia, sed mansit perpetuo he-

A. C. 556 φειδοῖ τοῦ παιδός, καὶ τῶν κοινῶν τῆς κηδεμονίας τοῦ
 I. I. 30 μίμων.

κζ. Ἐκείνου δὲ τεθνηκότος, Οὐαραράνης ὁ υἱὸς προ-
 σταὶς τῆς ἀρχῆς, εἰσβολὴν μὲν κατὰ Ῥωμαίων πεποιήται
 φιλικῶς δὲ αὐτὸν καὶ ὑφειμένως τῶν ἐν τοῖς ὄροις ἰδρυμένων
 C στρατηγῶν προσδεξαμένων, ὁ δὲ θάττον ἀπῆλλάγη, καὶ εἰς
 τὴν ὑπήκοον ἐπανῆκεν, οὔτε προσπολεμήσας τοῖς πέλας, οὔτε
 ἄλλως τὴν χώραν σινάμενος. εἴκοσι δὲ κρατήσας ἐνιαυτοῦς,
 παραδίδωσι τὴν βασιλείαν Ἰσδιγέρῳ θατέρῳ τῷ οἰκείῳ παι-
 δι, ἧ δὲ χρόνος ἐν τῇ βασιλείᾳ διηνύσθη ἑτῶν ἑπτακαίδεκα,¹⁰
 καὶ μηνῶν δῆπου τετάρων. Περόζης δὲ μετ' ἐκείνον ἀνα-
 δείκνυται βασιλεὺς, ἀνὴρ τολμητίας μὲν ἄγαν καὶ φιλοπόλε-
 μος, καὶ πρὸς τὸ μεγαλοργόν τῆς γνώμης αἰεὶ τετραμμένος
 λογισμῷ δὲ στερῶν καὶ βεβηκότι οὐ μάλα ἐχρήτο· ἀλλὰ πλέον
 ἦν αὐτῷ τοῦ βουλευομένου τὸ θρασύνον. ἀπόλωλε δὲ οὖν,¹⁵
 D κατὰ τῶν Νεφθαλιτῶν ἐπιστρατεύσας, οὐ τοσοῦτον, οἶμαι,
 τῇ ῥώμῃ τῶν δυσμενῶν ὅποσον τῇ οἰκοθεν ἀκοσμίᾳ· δέον γὰρ
 αὐτὸν σὺν τῷ ἀσφαλεῖ κατὰ τὴν πολεμίαν πορευέσθαι, τὰς
 ἀδήλους ἐπιβουλὰς προδιασκοποῦντα καὶ φυλαττόμενον, ὃ δὲ
 λέληθεν ἑαυτὸν ἐνέδραις ἀθρόον περιπεσὼν καὶ βόθροις καιῶ
 διώρουξιν, ἐπὶ μήκιστον τοῦ πεδίου πρὸς τὸ ἀπατηλὸν μεμηχα-
 νημέναις, αὐτοῦ τε σὺν τῇ στρατιᾷ διεφθάρη τετάρτῳ καὶ
 εἰκοστῷ τῆς βασιλείας ἐνιαυτῷ, καὶ καταλύει τὸν βίον ἀκλεῶς,

1. Pro κηδεμονίας R. παιδοποιίας (scil. adoptionis), Intpr. com-
 munitibusve liberis procreandis et legibus. 5. ὄροις R., ὄροις
 vulg. 7. προσπολεμήσας R. et Lugd., sed hic in mg. ἰσ.
 προσπολεμήσας. 15. βουλευομένου R. Lugd. mg. et Intpr.,
 βουλομένου vulg. 20. ἀθρόως R.

nevolus et pacificus, sive ita casu acciderit, sive revera etiam re-
 spectu pueri, et communium curationis pupillaris legum.

27. Illo vero mortuo, Vararanes filius cum praesisset imperio,
 expeditionem quidem in Romanos fecit, sed cum illum praefecti, qui
 in finibus erant, amice placideque suscepissent, ipse statim reces-
 sit, et ad sua se recipit, neque bello finitimis, neque praeterea damno
 ullo agris eorum illato. Cumque annos viginti regnasset, Isdigardi
 alteri suo filio regnum tradit; qui cum eo annis septendecim et
 mensibus circiter quatuor esset potitus: Perozes post illum rex de-
 claratur, vir temerarie audax et bellorum cupidus, et magnificen-
 tiam semper prae se ferebat, solidis autem tutisque consiliis non
 admodum utebatur; sed plus in eo erat audaciae quam consilii.
 Periiit itaque in expeditione adversus Nephtalitis non tam, arbitror, ro-
 bore hostium quam sua temeritate. Cum enim oporteret ipsum tuto per
 hostilem regionem procedere, occultas insidias praevidentem et praeca-
 ventem, horum cura neglecta confestim in insidias incidit; inque scro-

ἄτε δὴ ὑπὸ τῶν Οὐννων κατεστρατηγημένος Οὐννικὸν γὰρ A. C. 556
 γένος οἱ Νεφθαλιται. Βάλας δὲ ὁ τούτου ἀδελφὸς ἐπὶ τὴν I. I. 30
 ἀρχὴν ἀναβάς, οὐδέν τι φαίνεται ἀξιαφήγητον δράσας πολέ-
 μων ἕνεκα καὶ παρατάξων, οὐ μόνον τῷ πρῶος εἶναι τοὺς
 5 τρόπους καὶ ἥπιος, καὶ πρὸς ὁρμὰς ἀλόγους καὶ δυσμε- P. 138
 νείας οὐ μάλα διανοστάμενος, ἀλλ' ὅτι καὶ βραχὺν ἐπι-
 βίω χρόνον τέταρα γὰρ αὐτῷ μόνον ἔτη κατὰ τὴν βασι-
 λεϊάν διέδραμεν. ἐπὶ τούτῳ δὲ Καβάδης ὁ Περσῶν, τῶν Περ- V. 97
 σικῶν πραγμάτων κρατήσας, πολλοὺς μὲν κατὰ Ῥωμαίων
 10 πολέμους διήνεγκε, πολλὰ δὲ κατὰ βαρβάρων τῶν προσοικούν-
 των ἔσθησε τρόπαια, καὶ χρόνον οὐδένα παρήκε ταραχαῖς
 τε καὶ κινδύνους ἐγκαλινδούμενος. ἦν δὲ ἄρα καὶ πρὸς τὸ ὑπή-
 κοον ἀπηνῆς τε καὶ δυστιδιάσσευτος, καὶ οἶος ἀνακινεῖν τὰ κα- B
 θεστῶτα, ἔς τε τὴν πολιτικὴν διαίταν καινουργεῖν, καὶ παρα-
 15 τρέπειν τὰ πάλαι συνειδισμένα. λέγεται δὲ ὡς καὶ νόμον ἔθε-
 το, κοινὰ τοῖς ἀνδράσι προκεῖσθαι τὰ γυναῖα, οὐ κατὰ τὸν
 Σωκράτους, οἶμαι, καὶ Πλάτωνος λόγον, καὶ τὴν ἐν τῷ λόγῳ
 κεκρυμμένην ὠφέλειαν, ἀλλ' ὥστε τῷ προστυχόντι ἐξεῖναι
 πρὸς ἣν ἂν ἐθέλοι χωρεῖν καὶ τῆς εὐνῆς μεταλαγχάνειν, εἰ
 20 καὶ ἑτέρῳ τῷ συνοικοῦσα καὶ ἀποκεκριμένη ἐτίγγανε.

2. Βάλας Lugd. in mg., in ordine autem Ὀβάλας, Οὐβάλας R.,
Valens Intpr. In corruptum nomen Persicum est *Palasch*. Hunc Pro-
 copius, qui de horum regum successione parum comperta congressit,
 paulo rectius *Blasin* vocat, sed in eo errat, quod in locum Cabadis
 suffectum esse tradit. 8. δὲ Καβ. R., δὲ καὶ K. vulg. 15. πάλαι om. R.

bes et fossas, quae ad longissimum in campo tractum ad fallendum erant
 confectae, atque ibi cum exercitu interiit quarto et vigesimo regni sui
 anno, vitamque finivit inglorius, utpote ab Hunnis debellatus. Hun-
 nica enim gens Nephtalitae. Balas autem huius frater ad regnum
 evectus, nihil memoratu dignum bellorum aut proeliorum causa
 gessit; non solum quia placidis esset moribus et mitis, et ad ir-
 ruptiones violentas faciendas hostilitatesque exercendas non admo-
 dum promptus, sed etiam quod ad exiguum tempus supervixerit.
 Quatuor enim duntaxat anni ei in regno sunt decursi. Post hunc
 etiam Cavades, Perosi F., Persico imperio potitus, multa quidem ad-
 versus Romanos bella gessit, multa etiam a finitimis barbaris tro-
 phaea retulit, neque ullum tempus praetermisit, quo non esset tur-
 bis periculisque involutus: erat vero etiam in subditos saevus et
 intractabilis, aptusque ad ea, quae bene constituta erant, turbandum,
 et ad civile vivendi genus innovandum veteresque consuetudines sub-
 vertendas. Dicitur vero etiam hic legem tulisse, qua feminae
 viris communes prostituerentur, non ex Socratis, arbitrator, et Platonis
 instituto, aut utilitatis in ea reconditae respectu, sed ut cuivis li-
 ceret, cum qua liberet rem habere, etiam si alteri alicui nupta es-
 set, eique addicta conviveret.

A. C. 556

L I 30

κή. Καὶ τότεν θαμὰ τοῦτο ἐννόμως ἐξημαρτάνετο, χα-
 λεπαινόντων περιφανῶς τῶν δυνατῶν, καὶ οὐκ ἀνεκτὸν ἡγου-
 μένων τὴν ἀτιμίαν. ἀλλ' οὗτος γὰρ αὐτῷ ὁ θεσμὸς ἐπιβουλῆς
 Cτε καὶ καταλύσεως αἰτιώτατος γέγονε. τοιγάρτοι συμφραζάμε-
 νοι ἅπαντες καὶ διυναστάντες, καθαιροῦσί γε αὐτὸν τῆς ἀρ-5
 χῆς τῷ ἐνδεκάτῳ ταύτης ἐνιαυτῷ, καὶ εἰς τὸ τῆς Λήθης ἐμ-
 βάλλουσι φρουρίον. τὸ δὲ τῆς βασιλείας κράτος μεταγόνουσι
 ἐπὶ Ζαμάσφην, Περόζου καὶ αὐτὸν παῖδα γεγεννημένον, καὶ
 ἄλλως πρῶτῆτός τε καὶ δικαιοσύνης ἄριστα ἔχειν δοκοῦντα.
 οὕτω τε ὄντο καλῶς αὐτοῖς ἅπαντα κατειργάζουσαι, ὡς ἐξο10
 τολοιπὸν ἐν εὐκολίᾳ τε καὶ ἐρατώῃ πολιτεύεσθαι καὶ βιο-
 τεύειν. ἀλλ' ὁ Καβάδης οὐκ ἐς μακρὰν ἀποδράσας, εἴτε τῆς
 γαμετῆς αὐτῷ συλλαβομένης τοῦ δόλου, ὡς Προκόπιός φησι,
 καὶ τὸν ὑπὲρ ἐκεῖνου θάνατον ὑπελθεῖν ἐλομένης, εἴτε καὶ
 ἄλλῃ τρόπῳ χρησάμενος, ἀποδράσας δὲ οὐδ' ὅμως, καὶ ὑπεκβᾶς15
 Dτοῦ δεσμοτηρίου, ᾤχετο παρὰ τοὺς Νεφθαλίτας, καὶ γίνεται
 τοῦ ἐκεῖνων βασιλέως ἰκέτης. ὁ δὲ τὰς ἀτάκτους τροπὰς τῆς
 τύχης διανοησάμενος, προσίετό γε αὐτὸν μάλα εὐμενῶς, καὶ
 διετέλει παρηγορῶν καὶ παραιρούμενος τῆς γνώμης τὸ ἀνω-
 μενον, τὰ μὲν πρῶτα θωπεῖα τε ἀγαθῇ καὶ παραινεῖσει πρὸς20
 τὰ ἀμείνονα τὸ φρονοῦν ἀναβρῶννύση, καὶ πρὸς γε τραπέζῃ

3. αὐτ. ὁ θεσμ. R., δ. θ. a. vulg. 4. αἰτιώτατος R. et Intrp. praeci-
 pua causa, αἰτίας vulg. συμφραζάμενοι R., συμφρασάμενοι
 conl. Cl. 5. γὰρ pro γε R. 8. Recte Ζαμάσφην: est Dja-
 masp Persarum, Ζαμβασφῆν R., sed infra Ζαμάσφης, Ζαμβazes
 Intrp. 15. τρόπῳ χρ. R., χρ. τρ. vulg. 17. βροπᾶς Par.
 18. ἐαυτὸν R. 21. πρὸς τε R.

28. Frequenter itaque hac in parte permittente lege peccaba-
 tur, satrapis aperte indignantibus, neque tolerandum esse dede-
 cus censentibus. Sed ea lex ipsi et insidiarum et submotio-
 nis ab imperio causa fuit. Conspiratione enim facta omnibusque in-
 surgentibus, imperio eum abdicant, undecimo, ex quo regnaret,
 anno, et in Lethes castellum coniciunt; regni vero potestatem
 in Zamasphem transferunt, qui et ipse Perosi filius erat, et alio-
 qui lenitatis et iustitiae nomine optime audiebat. Atque ita pu-
 tabant, omnia sibi recte curata; sperantes, se deinceps placide
 quieteque victuros. Cavades vero non multo post e custodia ela-
 psus, sive uxore ad fraudem opitulante, ut Procopius scribit, et
 mortem etiam pro illo subire cupiente, sive alio quopiam modo
 usus, aufugit tamen, et e carcere evasit, atque ad Nephtalitis se
 recepit, eorumque regi supplex est factus: qui cum varias incertas
 que fortunae mutationes ac vicissitudines cum animo suo perpen-
 deret, perhumaniter eum excepit, neque desinebat eum solari,
 animique aegritudinem sublevare; primum quidem blanditiis verbo-
 rum commodaque exhortatione ad meliora ipaius mentem correbo-

δαφιλεῖ καὶ φιλοτησίῃ θανά προτεινομένη, καὶ ἄρστροίσι τι- A. C. 556
 μίαις, καὶ τούτοις δὴ ἅπασι τοῖς εἰς φιλοξενίαν προχειροτά- I. I. 30
 τοῖς ὀλίγοι δὲ ὕστερον καὶ τὴν θυγατέρα κατεγγυῶ πρὸς γά-
 μον τῷ ξένῳ, καὶ στρατιὰν αὐτῷ πρὸς τὴν κάθοδον ἀποχω-
 ῶσαν παραδούς, ἔστειλεν αὐθις, τό τε ἀντιστατοῦν καθελού-
 ντα, καὶ τὴν προτέραν εὐδαιμονίαν ἀνακτησόμενον. ἐπεὶ δὲ
 πεφύκασι πρὸς τᾶναντία πολλάκις συμφύρεσθαι τοῖς ἀνθρώ-
 ποῖς αἱ τῶν δοκηθέντων ἐκβάσεις, τοιόνδε τι καὶ τότε ξυνέβη, P. 139
 καὶ πρὸς τὴν ἐφ' ἑκάτερα ῥοπήν τε καὶ κίνησιν ἐπὶ πολλῇ τῷ
 10 διαλλάττοντι ὁ τοῦ Καβάδου βίος ἐταλαντεύθη, καὶ ταῦτα ἐν
 χρόνῳ μετρίῳ. ἐκ μὲν γὰρ βασιλέως πρότερον ὑπόδικος γέγονε
 καὶ δεσμώτης ἀπαλλαγείς δὲ τῆς εἰρκῆς, φρυγὰς καὶ μέτοι-
 κος καὶ ἰκέτης· ἐκ δὲ ἰκέτου καὶ ξένου, κηδεστῆς βασιλέως
 καὶ οἰκειότατος· εὐθὺς δὲ κατελθὼν εἰς τὰ πατρία ἦθη, ἀνεί-
 15 ληψε πάλιν τὴν ἀρχὴν πόρων ἐκτὸς καὶ κινδύνων, ὥσπερ οὐ-
 δαμῶς αὐτὴν ἀφηρημένος, ἀλλ' εὐφῶν ἔτι σχολάζουσαν, καὶ
 εἶον ἐκδεχομένην. ὁ γὰρ Ζαμάσφης ἐκὼν ἀπέστη τοῦ θάκου,
 καὶ μεθεῖναι μᾶλλον ἔγνω τὴν βασιλείαν, τέτταρας ἐνιαυτοὺς B
 ἤσθεῖς ἐν αὐτῇ, καὶ ἀπαγορεύσαι μὲν τῷ γαυρουμένῳ τῆς ψυ-
 20 χῆς καὶ φιλοδοξοῦντι, τὸ δὲ ἀπραγμονεῖν σὺν τῷ ἀσφαλεῖ ἀν-
 θελέσθαι· καὶ προὔλαβε τὴν ἀνάγκην ἢ εὐβουλία. ὁ δὲ Καβά-
 δης ἐγκρατῆς γεγενημένος πλέον ἢ πρότερον, ἐς τριάκοντα ἐτέ-

5. Pro καθελούντα R. καθελευτοῖς.

7. συμφύρεσθαι

Par. 8. τοιόν δὲ τι R.

10. ἐταλάντευσε R.

12. δεσμώ-

της edd.

17. θάκου. H. I. non variat R., qui supra θάκου
 praebuerat.

rans, ac praeterea lauta mensa amicaque propinatione frequenter excipiens, vestibis etiam pretiosis donans, omniaque hospitalitatis munia explens; paulo vero post etiam filiam hospiti nuptui despondet, datoque ei valido satis exercitu ad sua remisit, cum eorum, qui obstituri essent, clade pristinum suum regnum recuperaturum. Cum autem frequenter soleant hominibus res contrariis plāne, quam animo destinarant, eventibus confundi, tale quid etiam tum usuvenit, variisque in utramque partem momentis, diversisque in contrarium mutationibus Cavadae vita fuit librata, idque brevi satis temporis spatio. Nam ex rege antea reus factus et captivus; ubi vero e carcere evasit, fugitivus et supplex; ex supplice autem et peregrino gener regis eique intimus; moxque ad sua reversus, imperium citra labores aut pericula recepit, perinde ac si nunquam eo exutus fuisset, vacans adhuc et quodam modo se opperiens. Zamasphes enim sua sponte regio solio excessit, regnumque relinquere potius censuit, quatuor annis eo gavisus, et renuntiare fastui ambitionique maluit, privatam vitam cum securitate coniunctam praefrens, atque ita necessitatem rectitudine consilii antevertit.

A. C. 556 ρους θναυτουὺς διέμεινε τῆς μοναρχικῆς δυναστείας ἐχόμενος
 I. I. 30 πρὸς τοὺς ἕνδεκα τοὺς προτέροις, ὡς τεσσαράκοντα πρὸς τῷ
 ἐνὶ τοὺς σύμπαντας καθεστάναι ὁπόσους ἐν αὐτῇ ἐπεβίω.

κθ'. Τὸ μὲν γυν' ἀκριβὲς τῶν ἐπ' αὐτῷ πρότερόν τε καὶ
 ὕστερον συμπεσόντων, ἤδη τοῖς πάλαι σοφοῖς ἐν ἱστορίαις
 C διεκπεπόνηται τρόπῳ ὃ δὲ τοῖς μὲν προτέροις παρῆται,
 ἄξιον δὲ οἶμαι γινώσκειν καὶ ἐπισημῆσθαι, καλὸν ἂν εἴη
 προσθεῖναι. Θανατώσεις γὰρ ἂν τις, ὅτι δὴ κατ' ἐκεῖνο τοῦ και-

V. 98 ροῦ παρὰ τε Ῥωμαίοις καὶ Πέρσαις παραπλήσια ἄττα συν-
 ελθεῖν ξυνέβη, ὥσπερ αὐτομάτως ἐν ἑκατέρᾳ πολιτείᾳ κατὰ τοῖς
 τῶν κρατούντων ἐναντίας τινὸς περιφορᾶς ἐνσκηψίσης. ἐλα-
 χίστου γὰρ ἔμπροσθεν χρόνου καὶ Ζήνων ὁ Ῥωμαίων βασι-
 λεὺς ὁ Ἰσαυρος, ὃς δὴ πρῶτῳ Ταρασισκωδίσαιος ἐπωνομάζετο,
 ὑπὸ Ἰλλοῦ τε καὶ Βασιλίσκου καὶ Κόνωνος ἐπιβουλευθεὶς,
 συνεργούσης ἐς τὰ μάλιστα καὶ Βηρίνης, ἐκπέπτακε τῆς ἀρχῆς
 D καὶ ἐξελέχθη, καὶ μόλις ἐς τὴν Ἰσαυρίαν ἀπεσώθη πλην
 ἀλλ' ἐπανῆκεν αὐθις ἐς τὰ βασίλεια, καὶ Βασιλίσκον τὸν τυ-
 ραννήσαντα οὐ πλέον ἢ ἔτεσι δύο καδελῶν, καὶ τοῦ σχήμα-
 τος ἀφελόμενος, διετέλει πάλιν ἐχόμενος τῆς ἀρχῆς καὶ πάντα
 διατάττων, οὐκ ἐπὶ πλείστον μὲν χρόνον, ἐν αὐτῇ δὲ ὁμῶς
 ἀπεβίω. κατ' αὐτὸν δὲ καὶ Νέπως ὁ τῆς Ἑσπέρας βασιλεὺς
 5. ἱστορίαις R. 10. συνέβη R. 13. πρώτη R. Ταρασισκω-
 δίσαιος vulg., Τάρασις Κωδισαίος R., Tharasis Codicus Intpr.,
 Τρασκαλλισαίος apud Theophanem. Satis probabile est, Aga-
 thiam scripsisse Ταρασισκαλισαίος. 15. εἰς vulg. 18. δύο
 R., δύο vulg.

Cavades vero multo quam antea potentior factus, alios triginta an-
 nos ultra undecim priores monarchicum imperium obtinuit, ut unum
 et quadraginta annos cum regia potestate vixerit.

29. Quae itaque eo antea et postmodum regnante acciderunt,
 veteres illi docti scriptores in modum historiae accurate pertracta-
 runt. Quod autem a veteribus illis praeteritum est, quodque di-
 gnum cognitu ac memoratu crediderim, non abs re fuerit adicere. Mi-
 rari enim quispiam possit, quod per id tempus Romanis et Persis non
 nulli similes sibi mutuo casus acciderint, tanquam sponte in utra-
 que re publica contraria quadam revolutione fortunae adversus Im-
 peratores ingruente. Paulo enim ante etiam Zeno ille Isaurus, Ro-
 manorum Imperator, qui antea Tarasiscodisaeus cognominabatur, in-
 sidiis ei per Illum et Basiliscum et Cononem structis, coadiuvante
 praecipue Berine, imperio excidit eiectusque est, atque aegre in
 Isauriam salvus evasit, rediit tamen rursus in regiam, et Basilisco,
 qui non diutius quam duobus annis tyrannidem exercuerat, inter-
 fecto, regioque insigni ei adempto, rursus imperium recuperavit,
 omniaque moderatus est, non quidem multo tempore, regnans ta-
 men e vita excessit. Haud secus et Nepos, Occidentis Imperator,

ὁμοίαις ἢ καὶ μείζουσιν ὁμίλησε συμφοραῖς. ὑπὸ γὰρ Ὁρέστου A. C. 556
 φρενακισθεὶς, πέφευγεν ἐκ τῆς Ἰταλίας, ἀποβεβληκὸς μὲν τὴν I. I. 30
 ἀλουργίθῃ, οὐκέτι δὲ αὐτὴν ἀντανεῖλετο, ἀλλ' ἐν ἰδιώταις τε-
 λῶν διεφθάρη. οὕτως ἄρα ἐν τῷ τότε μεταβολὰς παραλόγους
 5 κατὰ τῶν κρατίστων δυνάμεων συνελθεῖν ξυνηχέθη. ζητούν-
 των μὲν οὖν τὴν τούτων αἰτίαν οἱ τὰς τῶν ἀδῆλων ἀνιχνεύειν
 ἀρχὰς εἰθισμένοι, καὶ λεγέτωσαν ὅποιας καὶ βούλοιντο, ἔμοι
 δὲ τῆς προτέρας ἐκδρομῆς καὶ αὐθις μεταληπτέον. τεθηηκότος
 γὰρ τοῦ Καβάδου κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος τῆς Ἰουστινιανοῦ
 10 παρὰ Ῥωμαίοις βασιλείας, Χοσροῆς ὁ πᾶν ὁ καθ' ἡμᾶς δια-P. 140
 δέχεται τὴν πατρίαν ἀρχὴν, καὶ πέπραχε πλείστα ὅσα καὶ
 μέγιστα, ὧν ἓνα μὲν Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι προαναγγέλλεται,
 τῶν δὲ λοιπῶν ἔμοι γε τὰ μὲν εἴρηται ἤδη, τὰ δὲ ἀκολούθως
 εἰρήσεται. ὡς ἂν δὲ τὸ συνεχὲς τῶν χρόνων τελεώτατα δια-
 15 ψφλαχθεῖη, τοσοῦτον ἐρῶ πρὸς τὸ παρὸν, ὡς ἐς ὅπως τε καὶ
 τεσσαράκοντα ἐνιαυτοὺς τοῦ κράτους ἐχόμενος, πολλὰς ἀνεδή-
 σατο νίκας καὶ γέγονεν ὅποιοις οὕτω πρότερον ἄλλος τῶν παρὰ
 Πέρσαις βεβασιλευκότων ἀναδέδεικται, εἶγε τῷ παντὶ ἐκάστω
 συγκρίνοιτο, οὐδὲ εἰ Κῦρον εἴποι τις ἂν τὸν Καμβύσου, οὐδὲ
 20 Δαρεῖον Ἰστιάσπεω, οὐδὲ μὴν Ξέρξην ἐκεῖνον, τὸν ἐπὶ πλάτων B
 μὲν δεικνύντα τὴν θάλατταν, ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι ναυτιλλόμενον.
 πλὴν ἀλλὰ τοιοῦτός γε ὢν, ἀκλεῆς γε αὐτῷ ἢ τοῦ βίου κατα-
 στροφή γέγονεν, καὶ οἰκτρὰ καὶ τῶν φθασάντων ἀλλοτριω-

1. καὶ ins. ex R.
 si. 19. εἰρη R.

5. συνηχέθη R.

18. εἶτε R., Intpr. vel

similibus aut maioribus calamitatibus fuit immersus. Nam ab Ore-
 ste circumventus, fugit ex Italia, purpura exutus, quam nunquam
 recuperavit, sed inter privatos degens interiiit. Adeo inopinatae mu-
 tationes tum temporis potentissimis regibus acciderunt. Causas vero
 harum mutationum quaerant, qui abditarum rerum occulta princi-
 pia investigare consueverunt, et quascunque voluerint proferant,
 mihi vero, unde digressus sum, est redeundum. Mortuo enim Ca-
 vade quinto anno, ex quo Iustinianus Romanis imperarat, Chosroës
 ille, maximi apud nos nominis, paternum suscepit imperium, et plu-
 rimas maximasque res gessit; quarum nonnullae a Procopio rhetore
 sunt conscriptae; reliquae vero partim iam a me dictae sunt, aliae
 consequenter dicentur. Ut autem continuata temporum series ex-
 actissime observetur, in praesentia duntaxat dicam, quod per octo
 et quadraginta annos, quibus imperio potitus est, multis decoratus
 fuerit victoriis, talisque evaserit, qualis ante eum ex Persarum re-
 gibus nemo, si cum singulis eorum comparetur; ne si Cyrum qui-
 dem Cambysae filium aliquis nominaverit, aut Darium Hystaspis,
 sed neque Xerxem illum, qui mare equis, montes navibus reddidit
 pervios. Ceterum talis ac tantus cum fuerit, inglorium et miseran-

A. C. 556 *τάτη. ἐτόγγαυε μὲν γὰρ ἐν τῷ τότε ἀμφὶ τὰ Καρδούχια ὄρη*
 I. I. 30 *ἐς κόμην Θαμανῶν διὰ τὴν τοῦ Θέρους ὥραν καὶ τὴν τῶν τό-*
πων εὐκρᾶσιαν μεταβάς τε καὶ ἐνδιαιτώμενος. Μανρίκιος δὲ
ὁ Παύλου, ὑπὸ Τιβερίου Κωνσταντίνου τοῦ Ῥωμαίων αὐτο-
κράτορος ἄρχειν τῶν κατὰ τὴν ἔω ταγματῶν προστεταγμένους, 5
εἰσέβαλεν ἀθρόον ἐς τὴν Ἀραξίανην χώραν, πρόσοικον οὖ-
σαν τῇ τῆς κόμης περιουκίδι καὶ ἀγχιτέρμονα· καὶ δῆτα οὐκ
ἀνίει δῆων ἅπασαν ἀφειδῶς καὶ ληϊζόμενος. περαιωθεῖς δὲ τὰ
 C *ῤεῖθρα τοῦ Ζίρμα ποταμοῦ, ἀνὰ τὰ πρόσω ἔτι ἐχώρει, καὶ*
τὰ ἐν ποσὶν ἐλεηλάτει καὶ ἐνεπίμπρα. οὕτω δὲ αὐτοῦ ἄρδηνιο
ἅπαντα καταστρεφόμενον καὶ ξυγκυκῶντος, ὁ Χοσρόης, (οὐ
πρόφω γὰρ ἦν, ἀλλ' ὅσον ἀρθεῖσαν ἤδη θεῖσθαι τὴν φλόγα,)
οὐκ ἤνεγκεν τὴν ὄψιν τοῦ πολεμίου πυρός, ἐπεὶ μήπω πρότερον
ἔωράκει. τοιγάρτοι αἰδοῖ τε καὶ δέει καταπεπληγμένους, οὔτε
ἀντεξῆει, οὔτε ἡμύνετο· ἀλλὰ τοῖς προσπεσοῦσι πέρα τοῦ με-15
τρίου περιαλγῆσας, καὶ οἶον ἀπειρηκῶς ταῖς ἐλπίσιν, αὐτίκα
νόσφ ἦλω ὑπὸ δυσθυμίας δεινῆ τε καὶ ἀνηκέστῃ. καὶ τοίνυν
 D *Φοράδην ἀχθεῖς μετὰ τάχους πολλοῦ εἰς τὰ ἐν Σελευκείᾳ καὶ*
Κτησιφῶντι βασιλείᾳ, καὶ φυγὴν τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμε-
νος, οὐκ ἐς μακρὰν καταλύει τὸν βίον.

3. ἐνδιαιτώμενος R., διαιτώμενος vulg. 4. αὐτοκράτορος R., βασιλέως vulg. 6. ἀθρόως R. Ἀραξίανην R. et in mg. Ἀραξίανην, Intrp. Arxianum agrum. 7. κόμης R. et Intrp. contiguus circumiectis vico. χώρας vulg. 8. ἀνίει R. δῆων R., δῆων vulg. 12. Pro ἀρθεῖσαν ἤδη R. ἀν ἤρθεῖσαν.

dum, et ab ante actis ipsius rebus gestis alienissimum habuit vitae exitum. Cum enim per id tempus circa Carduchios montes versans in vicum Thamanorum propter aestivum tempus et illorum locorum temperiem transisset, ibique commoraretur, Mauritius Pauli F. a Tiberio, Constantini Romanorum regis filio, legionibus Orientalibus praeesse iussus, repente in agrum Araxianum irruit, qui finitimus conterminusque erat ditioni, qui vico illi erat circumiectus, neque ullum vastandi universam ac depraedandi finem faciebat: traiecto vero Zirma flumine in anteriora procedebat, cuncta vero flamma rapinisque miscens. Omnia itaque funditus evertebat ac devastante Mauritio, Chosroës (neque enim longe aberat, sed tantum, ut in altum elatam flammam prospicere possit) hostilis ignis adspicere nequaquam tulit, siquidem nunquam antea eum viderat. Quocirca pudore simul ac metu percussus, neque obviam ivit, neque sua tuebatur; sed ingenti quodam atque immoderato dolore in animo suo ex ea strage concepto, et quodammodo in desperationem adductus, confestim gravi incurabilique morbo prae moerore est correptus. Quapropter lectica elatus quam celerrime in Seleuciae et Ctesiphontis regia palatia, recessu fugae simili facto, non multo post excessit e vita.

λ'. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδα ὄντινά με τρόπον ἢ τοῦ λόγου A. C. 556
 φερά παραλαβοῦσα, καὶ τῷ ἀξιαγίστῳ, οἶμαι, τῶν πράξεων I. I. 30
 ἡδομένη, ἐς τόδε ἤγαγε προπετείας, ὡς τὰ ἐν μέσῳ ὑπερβάντα
 τῶν πορρωτάτῳ ἐπιμνησθῆναι. οὐκοῦν ἐπειδὴ νῦν γοῦν ἐπέ-
 5 γνων ὅποι ἀφῆμαι, καὶ ὄθεν ἐξέβην, ἐκεῖνα μὲν ἐατέον πρὸς
 τὸ παρὸν, ἐν τοῖς οἰκείοις ἀναγραφησόμενα χωρίοις· ἐπανήξω δὲ
 αὐθις ἐς τὸ ξυνεχὲς καὶ ἀκόλουθον τῶν προτέρων. ἦ τε γὰρ τῶν
 Περσικῶν βασιλέων διαδοχὴ καὶ ὁ τῶν ἐνιαυτῶν κατάλογος,
 καὶ, συλλήβδην φάναι, ἅπαν μοι τὸ ἐπηγγελμένον ξυνετελέσθη. P. 141
 10 οἶμαι δὲ ἕγαν ἀληθῆ ταῦτα καθεστάναι καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐκ- V. 99
 πεπονημένα, ὡς δὴ ἐκ τῶν Περσικῶν βιβλίων μεταληφθέντα.
 Σεργίου γὰρ τοῦ ἐρμηνέως ἐκέλευε γενομένου, καὶ τοὺς τῶν
 βασιλικῶν ἀπομνημονευμάτων φρουρούς τε καὶ ἐπιστάτας με-
 15 ταδοῦναι οἱ τῆς περὶ ταῦτα γραφῆς ἐκλιπαρήσαντος, (πολλά-
 15 κίς γὰρ αὐτὸν ἐς τοῦτο προτρέψας ἐτύγχανον,) προσθέντος δὲ
 καὶ τὴν αἰτίαν, ὡς οὐκ ἄλλον του χάριν ζητοίῃ τῶνδε τυχεῖν,
 ἢ ὥστε καὶ παρ' ἡμῖν ἀνάγραπτα ἔσεσθαι τὰ σφίσις ἐγνωσμέ-
 να καὶ τίμια, παρέσχον· εὐθὺς εὖ γε ποιούντες ἐκεῖνοι, οὐκ
 20 σφῶν βασιλευσίν ἐσόμενον, εἰ μέλλοιεν καὶ παρὰ Ῥωμαίοις B

3. ἡδομένη R. pro ἡδομένη. 4. πορρωτάτῳ R., πορρω-
 τέρω vulg. 6. ἀναγραφησόμενα R. Lugd. 2. m. et Intrp.
 ut — describendis. Vulg. ex pr. m. Lugd. & ἐν τοῖς οἰκ. ἀναγρα-
 φησόμεθα. χωρίοις R. et Intrp. suis locis, χρόνοις vulg. 10.
 ἀληθῆ ἕγαν R. καθεστάντα R. 11. βιβλίων R., βιβλίω
 vulg. 15. προσθέντος R., προσθέντος vulg. 19. ἡγούμενοι
 εἶναι R., εἶν. ἡγούμ. vulg.

30. Sed nescio quo pacto me orationis decursus abreptum, re-
 rumque memoratu dignarum voluptate delinitum, eo praecipitan-
 tia adduxerit, ut omissa rerum praesentium tractatione, remotiora
 sim persecutus. Quocirca cum nunc sciam quo pervenerim et unde
 fuerim digressus, illa quidem iam sunt omittenda, quae suis tem-
 poribus conscribemus: ad praecedentium autem rerum continnatam
 congruentemque narrationem revertar. Persicorum enim regum suc-
 cessionem et annorum numerum, et, ut uno verbo dicam, univer-
 sum id, quod promiseram, iam absolvi. Et quidem vera esse
 quae dixi, puto, accurateque elaborata, utpote e Persicis libris
 desumpta. Cum enim Sergius ille interpres illic ageret, et regio-
 rum annalium custodes ac praefectos obnixè rogasset, ut secum
 illa scripta communicarent, (frequenter enim ego illum ad hoc cram
 hortatus,) causam verò etiam adiecisset, quam non aliam esse de-
 clarabat, quam ut etiam apud nos litterarum monumentis commen-
 darentur ipsorum instituta, quaeque in pretio haberent; statim illi
 recte facientes, eius petitioni annuerunt, rem non ingrattam fore
 rati, immo verò ad regum suorum gloriam pertinentem, si etiam

A. C. 556 γινώσκεισθαι, ὁποῖα τε γέγονασι καὶ ὁπόσοι, καὶ ὅπως ἢ τοῦ
 I. I. 30 γένους αὐτοῖς ἀποσέσωσται τάξις. λαβὼν οὖν ὁ Σέργιος τὰ τε
 ὀνόματα καὶ τοὺς χρόνους, καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῖς γεγενημένων
 τὰ καιριώτατα, καὶ μεταβυλῶν ἐνκόσμως εἰς τὴν Ἑλλάδα φε-
 ρὴν, (ἦν γὰρ δὴ ἐρμηνέων ἄριστος ἀπίκτων, καὶ οἶος ὑπ' αὐ-
 τοῦ Χοσροῦ θαναμάζεσθαι, ὡς ἐν ἑκατέρῃ πολιτείᾳ τὰ πρω-
 τεῖα λαχὼν τῆς ἐπιστήμης,) εἰκότως οὖν ἀριβεστάτην ποιησά-
 μενος τὴν μετάφρασιν, ἀπεκόμισέ τέ μοι ἅπαντα μᾶλα πιστῶς
 καὶ φιλίως, καὶ προὔτρεψε διανύειν τὴν αἰτίαν, ἐφ' ἧπερ αὐτὰ
 C καὶ παρείληφε. καὶ τοίνυν διήγνυσται. ὥστε εἰ καὶ Προκοπίου¹⁰
 τῆ ῥήτορι ἔνια τῶν ἐπὶ Καβάδῃ ἀφηγηθέντων ἐτέρως ἀπήγ-
 γελται, ἀλλ' ἡμῖν ἀκολουθητέον τοῖς Περσικοῖς χρονολογικοῖς,
 καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς φερομένων ὡς ἀληθεστέρων ἀντιληπτέον.
 τοσοῦτου δὴ οὖν ἡμῖν τοῦ πόνου τελεώτατα ἐξεργασμένον,
 φέρε πρὸς αὐτὴν αὐδὶς ἐπανίωμεν τὴν τῆς ἱστορίας ξυνέχειαν,¹⁵
 ἦν ἐκ τῶν ἀμφὶ τὴν Λαζικήν γεγενημένων διατεμόντες, ἐς τὰ
 δε ἀφίγμεθα. οὕτω μὲν δὴ οὖν ὁ Ναχοραγὰν διὰ τὸ ἀγεννὲς
 τοῦ τρόπου, καὶ τὸ νενικησθαι ἀνὰ κράτος ὑπὸ Μαρτίνου τε
 καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων, καὶ τὴν ἐς Ἰβηρίαν αἰσχρὰν
 ἀναχώρησιν, ὀμώτατα διεφθάρη καθ' ὃν ἦδη μοι πρότερον²⁰

4. καιριώτατα R., καιριώτερα vulg. 9. φιλίως R., φίλως vulg.
 11. ἀφηγηθέντων R., ἀφηγημένων vulg. 12. χειραγράφοις (sic) R.,
 Intrpr. scripta. 14. τοσοῦτου R. et Intrpr. tantum laboris, τού-
 του vulg. 15. ἐξεργασμένου R., ἐξεργ. edd. 16. διατεμόντες
 R. et Intrpr. quam — occoertam intercidimus, διατελοῦντες
 vulg. 20. πρότερον εἰρ. τρ. R., τρῶπ. εἰρ. πρ. vulg.

Romanis innotesceret, quales et quot fuerint, et quo pacto generis series ipsis sit conservata. Sergius itaque, acceptis eorum nomini- bus et temporibus et praecipuis insignioribusque ipsorum rebus gestis, iisque scite in linguam Graecam conversis, (erat enim interpretum omnium optimus, quemque Chosroës ipse admirabatur ut in utraque re publica eruditorum interpretum principem,) perfectissimaque, uti verisimile est, interpretatione a se confecta, ad me omnia fideliter amiceque detulit hortatusque est, ut causae, ob quam haec monumenta a Persis acceperat, satisfacerem effectuique darem; quod et nunc a me praestitum perfectumque est. Quocirca tametsi nonnulla eorum, quae de Cavade commemorata sunt, aliter a Procopio rhetore narrantur, nobis Persici annalium scriptores potius sunt sequendi, quaeque ii scribunt, ut veriora tenenda. Hoc itaque labore nobis perfectissime absoluto, age ad continuandam historiam redeamus, quam interrupta narratione rerum in Lazico gestarum, huc usque perduximus. Hoc itaque pacto Nachoragan ob suam vecordiam, et quod per vim esset victus a Martino et Romanis copiis, et ob turpem in Iberiam fugam, crudelissima morte

εἶρηται τρόπον. λογιζόμενος δὲ ὁ Χοσρόης, ὡς οὐκ οἶόντε αὐτῷ A. C. 559
 ἀνά τὴν Κολχίδα γῆν πρὸς Ῥωμαίους παρατάττεσθαι, τῶν I. I. 30
 μὲν τῆς θαλάττης κρατούντων, καὶ ἅπαντα, ὧν ἂν δέοιτο, ἐξ- D
 δίως ἐνθρόνδε μεταπεμπομένων, αὐτοῦ δὲ διὰ μακρᾶς ὁδοῦ καὶ
 5 ἐξέρημου μόλις τοῖς στρατοπεδεύουσιν ἐλάχιστα γούν τῶν ἐδω-
 δίμων ὑπὲ ἀχθοφόροις ἀνδράσι τε καὶ ὑποζυγίοις χαλεπώτατα
 στέλλειν ἀναγκαζομένου· ταῦτα δὲ οὖν ἐπισκοπῶν, ἔγνω τὸν
 ὄλον πόλεμον καταθέσθαι, ὡς ἂν μὴ ἐπιπλεστον αὐτοῖς ἢ
 εἰρήνη χωρίοις τισὶ περιοριζομένῃ, ἀτελής καὶ οἶον σκάζουσα
 10 οδιαμένοι, ἀλλ' ὁμοίως ἅπανταχοῦ ἐπιρῶσθαι. καὶ τοίνυν
 ἐκπέμπει ἐπὶ τῇ πρεσβείᾳ ἐς τὸ Βυζάντιον ἄνδρα Πέρσην τῶν
 σφόδρα παρ' αὐτοῖς λογιμωτάτων, ὄνομα δὲ ἦν αὐτῷ Ζίχ. P. 142
 οὗτος δὲ ὁ Ζίχ ἀφικόμενος καὶ παρελθὼν ὡς Ἰουστινιανὸν
 βασιλέα, πολλὰ μὲν ἔφη τῶν παρόντων πέρι, πολλὰ δὲ ἀκήκοσ·
 15 καὶ πέρας ἐς τὸδε ξυνηθέτην, ἐφ' ἧ Ῥωμαίους τε καὶ Πέρ-
 σας κατέχειν μὲν ἅπαντα, ὧν ἤδη ἐτύγχανον κατὰ τὴν Λαζῶν
 χώραν πολέμου θεσμῶ ἐπιλημμένοι, εἴτε πολισμάτα γὰ
 εἴτε φρονύρια εἶεν, ἥσυχίαν δὲ ἄγειν ἐφ' ἑαυτῶν, καὶ ἥμισα
 κατ' ἀλλήλων παρατάττεσθαι, ἕως ἐς ἕτερόν τι μείζον B
 20 καὶ τελεώτερον τὸ ἐκατέρωθεν ἄρχον συμβαίη. ὁ μὲν οὖν
 Ζίχ οὕτω τὰ τῆς πρεσβείας διαπραξάμενος, ἀπενόστησεν ἐς τὰ

1. Quae sequuntur, sine ulla varietate leguntur in Cod. Ba-
 var. Excerptorum de legationibus. 3. θαλάσσης R. 9.
 σκάζουσαι R. 10. ἐπιρῶσθαι R. 12. λογισμωτάτων R.
 17. χώραν add. ex R. et Intpr., abest vulg. et Exc. 19. ἐς
 om. R.

affectus fuit, quemadmodum supra a me est dictum. Chosroës vero
 considerans, se non posse in Colchica regione adversus Romanos
 exercitum ducere, quod illi quidem mari potirentur, ac per id fa-
 cile necessaria omnia eis subveherentur, ipse vero longis desertis-
 que itineribus in castra sua etiam exiguum commeatum non nisi
 per baiulos et iumenta oneraria difficillime mittere cogeretur, totum bel-
 lum deponendum censuit, ne ipsis pax, certis quibusdam ut plurimum
 locis circumscripta, mutila imperfectaque et quodammodo claudi-
 cans permaneret, sed ex aequo ubique valeret atque confirmaretur.
 Byzantium ergo cum legatione mittit virum quendam Persam maxi-
 mae auctoritatis, cui nomen erat Zich. Is cum ad Iustinianum Impe-
 ratorem venisset, multique ultro citroque sermones de praesenti
 rerum statu essent habiti, tandem ita inter eos convenit, ut Ro-
 mani et Persae in Lazica regione omnia retinerent, quaecunque
 belli iure obtinuissent, sive castella sive propugnacula ea essent;
 ipsi vero inter se quietem agerent, belloque abstinere, donec ar-
 ctius aliquod perfectiusque foedus principes utrimque inirent. Zich ita-
 que legatione sua ita perfunctus, ad suos rediit. Quae ubi praefectis

A. C. 556 *οὐκ εἶτα. τούτων δὲ τοῖς στρατηγῶσι ἀπηγγελμένων, ἔμενον αἱ*
 LL 30 *δυνάμεις ἐπὶ χρόνον συγχρὸν πᾶμπαν ἀπόλεμοι, καὶ τὸ πρό-*
τερον αὐτομάτως γιγνόμενον τότε δὴ οὖν ὑπὸ ξυνοθήκαις
ἔβηβαιούτο.

3. οὖν om. R.

fuerunt renuntiata, exercitus ad multum tempus ab omni bello
 abstinuerunt; quodque antea sponte erat factum, tum etiam pactis
 fuit constabilitum.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ Ε.
AGATHIAE SCHOLASTICI
HISTORIARUM LIBER V.

ARGUMENTUM.

Tzannorum latrocinia. Theodorus ex Colehidae contra eos profectus castra ponit prope Theodoriadem (1), ibique rebelles parvo successu elatos, dolo circumventos devincit, quibus Imperator annum stipendium imponit (2). Byzantium ingenti terrae motu concutitur. Mors Anatolii (3). Iudicium vulgi de ea refellitur (4). Terror sinistris vaticiniis auctus, Byzantinos ad vanam virtutis ostentationem impellit (5). Causa terrae motuum a quibusdam in vaporibus subterraneis ponitur. Anthemii mechanici lepidum commentum (6, 7, 8). Iustinianus quum alia aedificia, tum sanctissimam Sophiae aedem reaedificandam curat. Cuius descriptio a Paulo Silentiario composita laudatur (9). Pestis Byzantii grassatur (10). De priscis Hunnorum sedibus et fatis. Hunni Cotriguri, Zabergane duce, Romanum imperium invadunt, Graeciam et Chersonesum petentes (11). Descriptio Chersonesi. Zabergan per murum magnum defensoribus vacuum suburbanam regionem ingressus, ipsi Byzantio imminet (12). Hunnorum saevitia et stupra. Militares Romani imperii opes tum valde imminutae erant (13). Causae huius decrementi. Urbs magno terrore implatur (14). Scholariorum militum origo et conditio. Belisarius iam senex defendendas urbi praeficitur (15). Is exercitum undequaque collectum ex urbe educit, et ad virtutem et moderationem exhortatur (16, 17, 18). Hac oratione confirmati Romani barbaros cum ingenti clade repellunt (19). Quibus fugatis, protinus Belisarius revocatur (20). Chersonesum interim Germanus, Dorothei filius, strenue defendit. Hunni ad circumnaviganda munimenta ex calamis rates conficiunt (21). Quibus vecti sexcenti homines a Romanis obviam navigantibus ad unum omnes aut merguntur aut caeduntur (22). Non multo post barbari etiam terrestri proelio vincuntur. Zabergan, auro a Iustiniano accepto, universas Hunnorum copias in patrias sedes reducit (23). In quos decedentes Iustinianus Sandichlum, Utrigurorum regem, incitat (24). Perpetua inde bella exorta, quibus has gentes invicem se consumebant. (25).

A. C. 557 α. **Ο**ὕτω μὲν οὖν τὰ μεγάλα καὶ ἀμφήριστα γένη κατὰ
 I. I. 31 τὸ ξυγκείμενον τὰ ὄπλα ἔθεντο, καὶ ἤρεμοῦντα ἐπὶ μακροτά-
 P. 143 τον διετέλου, ὡς μηδὲν ὄτιοῦν τόγε ἐπ' ἐκείνους ὀπότερον γούν
 V. 100 αὐτῶν διαπονεῖσθαι. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Τζάννοι τὸ ἔθνος οἰκοῦσι δὲ
 τὰ πρὸς νότον ἄνεμον τοῦ Εὐξείνου πόντου, ὑπὸ Τραπεζοῦντα⁵
 τὴν πύλιν οὗτοι δὴ οὖν οἱ Τζάννοι, καίτοι ἐκ παλαιοῦ ὑπόσπον-
 δοί τε καὶ κατήκοι τῶν Ῥωμαίων γεγενημένοι, ἀλλὰ τότε τὸ
 μὲν τι αὐτῶν εἶχετο τῶν προτέρων, καὶ ἀκολασταίνειν οὐ λίαν
 ἐγνώκει, οἱ δὲ γε πολλοὶ παρέντες τὰ καθεστῶτα, ληστρικώ-
 τερον ἐβίβτεον, καὶ καταθέοντες τὰ ἀμφὶ τὸν Πόντον χωρία,¹⁰
 τοὺς τε ἀγροὺς ἐλεηλάτουν καὶ τοὺς ὁδοιπόρους παίνοντο
 ἐπέβαινον δὲ καὶ Ἀρμενίας, ὅποι παρείκοι, καὶ ἀρπαγὰς ἐποι-
 οῦντο, καὶ οὐδὲν ὄτισῶν ἐφρόνον ἀλλοτριώτερον τῶν διαφα-
 νῶν πολεμίων. τοιγάρτοι στέλλεται ἐπ' αὐτοὺς Θεόδωρος,
 ὁ σφῶν μὲν ὁμόφυλος, τὰ δὲ πρωτεῖα φερόμενος ἐν τοῖς Ῥω-¹⁵
 P. 144 μαϊκοῖς ταξιαρχοῖς· πολλάκις δὲ, οἶμαι, τούτον καὶ πρότερον
 ἐπεμνήσθην. ἄτε γὰρ τῆς οἰκείας χώρας δαημονέστατος, καὶ
 ὄθεν ἐμβάλλειν ἄριστα ἤμελλε, καὶ ὅποι ἐναυλίσασθαι, καὶ
 ὄπως τοὺς δυσμενεῖς ἀνιχνεῦσαι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐπιστάμενος,
 εἰκότως ἄρα ἐκεῖνος, ἐκ βασιλέως αὐτῷ προσηταγμένον, ἐπίτῳ
 τήνδε τὴν προᾶξιν ἐχώρει. ἄρας δὴ οὖν ἐκ τῆς Κολχίδος γῆς

7. τότε τὸ μὲν R. (Cl.), τότε μὲν vulg. 12. Ἀρμενίαν R. 14.
 τοίγαρ στέλλ. B. 18. ἤμελλε R., ἤμελλοι vulg.

1. **I**ta quidem maximae et dubiae inter se potentiae nationes, ut convenerat, arma deposuerunt, quieteque diutissime manserunt, ita ut neutra pars in alteram quicquam moliretur. Per id tempus Zanni, gens australia ad Euxinum Pontum loca incolens circa urbem Trapezuntem; ex his, inquam, Zannis, cum ab antiquo foederati subditique Romanorum fuissent, nonnulli veteribus pactis stabant, neque proterve insolescebant; alii, pristino vitae statu neglecto, praedonum in morem vivebant, locaque Ponto adiacentia hostiliter percurrentes, et agros depraedabantur, et viatoribus erant infesti: quin et in Armeniam transgressi, quoad poterant, praedas agebant, neque aliter se, quam si aperti hostes essent, gerebant. Mittitur itaque in eos Theodorus, eorum popularis, primas inter Romanos ducis partes obtinens, cuius supra frequenter memini. Nam ille, ut suae regionis peritissimus, et e qua parte optime eam invasuri viderentur, ubi etiam commodissime castra locanda, et quomodo hostes pervestigandi essent, ad unguem norat; merito Imperatoris iussu ad hoc negotium conficiendum est missus. Castris itaque e Colchica regione cum iusto exercitu motis, eiusque fines ultra Phasidem occa-

ξὸν ἀποχωρῶση στρατιῶ, καὶ τὰ ἐκτὸς. Φάσιδος ποταμοῦ παρα- A. C. 557
 μειράμενος ὄρια ἐπὶ δυνόμενον ἥλιον, αὐτίκα ἐς τὰ ἐνδότετα I. I. 31
 τῆς τότε πολεμίας ἐφοίτα. στρατοπεδευσάμενος δὲ ἀμφὶ Θεο-
 δωριάδα τὴν πόλιν καὶ τὸ Ῥίζαιον καλούμενον, αὐτοῦ τε
 5 χαράκωμα τῷ στρατῷ περιβαλλόμενος, τὸ μὲν ἡρεμοῦν ἔτι καὶ
 φίλον καὶ οὐκω παρατετραμμένον μετακαλούμενος, δώροις τε B
 ἐφιλοφρονεῖτο καὶ ὑπεραγάμενος ἦν τῆς εὐβουλίας· τοὺς δὲ
 ἀποστάντας ἀνέδην καὶ παρασπονδήσαντας τίσασθαι ὡς τάχι-
 10 στα τῷ πολέμῳ παρεσκευάζετο. ἀλλ' ἐκείνων οὐδέν τι μελλήσαν-
 15 οτες, προεπήσαν τῷ ἐρύματι, καὶ δὴ ἐπὶ λόφῳ τινὶ ἀγγοῦ που
 ὑπερανέχοντι ἐς πλῆθος ξυναγερθέντες, κατηκόντιζον τῶν Ῥω-
 μαίων ἐξ ὑπερδέξιον καὶ κατετόξεον, ὡς ἅπαν τὸ στρατεύ-
 μα διαταραχθῆναι τῷ ἀδοκῆτῳ τῆς τόλμης. πολλοὶ δὲ ὅμως
 ὑπεκβάντες, ἀντεπεφέροντο μὲν πρόθυμότετα τοῖς ἐναντίοις, οὐ
 20 μὴν ἐν τάξει ἐχώρουν, οὐδὲ ἀνέμενον, ὅπως αὐτοὺς ἐς τὸ χθα-
 μαλὸν τοῦ πεδίου ἐκαλῶσαντο· ἀλλ' ὀργῇ ἐχόμενοι καὶ ἀκο- V. 101
 σμίῃ, ἐγκαρσίους πως τὰς ἀσπίδας ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς προεβέ- C
 βληγτο, ἡρέμα ὑποκεκυφότες, καὶ πρὸς τὸ ἄναντες ἐπειρωῖντο
 ἀναρῶντασθῶν. οἱ δὲ Τζάννοι θαμὰ βάλλοντες ἐκ τοῦ μετεώ-
 20 ρου δόρασί τε καὶ πέτραις κυλινδουμέναις, ῥαδίως αὐτοὺς
 ἀπεκρούσαντο, καὶ ἐπεκθραμόντες μέχρι μὲν τεσσαράκοντα

1. Pro ἀποχωρῶση στρατιῶ R. ἀπεστρατιῶς (sic), Intrap. cum univer-
 sis copiis. 5. περιβαλλόμενος R. 7. ὑπεραγάμενος R. 8. Pro
 ἀνέδην Intrap. imprudentius (ἀναίδην). 17. ἐγκαρσίῃ R.
 21. ἐπεκθραμόντες. Sic correxi. ἀπεκθρ. vulg. et R.

sum versus praetergressus, statim in penitissima hostilis regionis
 loca pervenit. Castris vero circa Theodoriadem urbem et Rhizaem
 dictam locatis; ibique vallo exercitui circumducto, Zannos, qui ad-
 huc quieti et amicis ac nondum aversi erant, accessit muneribus
 prosequatur, eorumque prudentiam moderationemque collaudabat;
 eos vero, qui iam proterve ruptis foederibus defecerant, punire quam
 citissime bello apparabat. At illi nihil morati propius ad vallum
 accesserunt, et in proximum quendam eminentiorem collem magnis
 copiis collecti, tela et sagittas in Romanos ex editiore loco torque-
 bant, ita ut universus exercitus inopinata illa audacia perturbaretur.
 Multi tamen vallo erumpentes, strenue in hostes ferebantur,
 sed incomposite nulloque ordine procedebant, neque opperiebantur,
 dum eos in planum apertumque campum evocassent, sed ira praepediti
 et perturbatione, transversis scutis supra capita praetensis
 sensim sese summittentes, in arduum collem conscendere nitentan-
 tur. Zanni vero assidue ex edito hastas iacientes, saxaque devolven-
 tes, facile eos repulerunt, eruptioneque facta viros XL. interfecerunt,
 reliquos in turpissimam fugam verterunt. Barbari autem, re
 feliciter ex inasperato gesta, quam proxime ad castra accesserunt,

A. C. 557 ἀνδρῶν ἔκτειναν, τοὺς δὲ ἄλλους ἐς φυγὴν ἔτρεψαν ἀκλειεστά-
 1. L³¹την. ἀρθέντες δὲ οἱ βάρβαροι τῷ παραλόγῳ τοῦ προτερήματος,
 ἐν χρεῖ τῷ στρατοπέδῳ ἐπέλαζον· ἐνταῦθα τε μάχῃ ξυνέστη
 καρτερά, τῶν μὲν εἶσω παρελθεῖν ἰεμένων καὶ ἅπαντας
 ἀναρπάσασθαι, τῶν δὲ Ῥωμαίων αἰσχρὸν εἶναι ἡγουμένων,⁵
 οὐ μόνον εἰ μὴ θάττον ἀπελάσαιεν τοὺς πολεμίους, ἀλλ' εἰ
 καὶ μὴ ἄρδην αὐτοὺς διαφθεῖρωσιν. ὠδοῦμενοί τε ἑκάτεροι
 D ἀλλήλους καὶ ἀντερείδοντες, καὶ ταῖς χερσὶ συμπλεκόμενοι,
 οὐδενότι ἀνίσταν ἐψυχίας· ἀλλ' ἦν οὕτως ἐπιπλεῖστον τὰ τοῦ
 ἀγῶνος ἀγχώματα, πατάγου τε πολλοῦ καὶ βοῆς συμμίκτουτο
 ἀνάπλα καὶ οὕτω διακεκριμένα.

β. Θεόδωρος δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων ταξίαρχος ὄρων τοὺς
 δυσμενεῖς ἀστρατηγήτους τε ὄντας καὶ οὐ μᾶλα ἐν τῷ ἀσφα-
 λεῖ παραταττομένους, οὐδὲ πολλαγοῦ τοῦ περιφράγματος ἐφε-
 στηκότας καὶ ἐγκειμένους, ἀλλὰ πάντας ἅμα ἐς ἓν τι μέρος¹⁵
 ξυγγενευκότας, ἐνίους μὲν τῶν ἀμφ' αὐτὸν οὕτω κατὰ χώραν
 ἐστάται, καὶ ἀντιπροσώπους διαμάχεσθαι παρακελεύεται·

P. 145 ἀπόμοιραν δὲ ὡς πλείστην ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἔστειλεν ὀπισθεν
 τοῖς βαρβάροις ἐπιπεσουμένους. οἱ δὲ λαθραϊώτατα πορευόμε-
 νοι, καὶ κατὰ νότου ἐπιφανέντες, ἠλάλαξαν ἀθρόον τορὸν τι²⁰
 λίαν καὶ ἐνύλιον, ὥστε ἄμελει τοὺς Τζάννους διακυκλήθην-
 τας μηδὲν τι ἕτερον ἐν βουλῇ θέσθαι ἢ τὸ ἀγεννῶς δραπε-
 τεύειν. οὕτω δὲ φεύγοντας αὐτοὺς οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ὥσπερ

9. οὕτω R. 10 πολλοῦ add. ex R. et Intpr. *strepituque multo.*

16. ξυγγενευκότας rescripsit Cl., ducibus R. ξυγγενευκότως et
 Intpr. *unum in locum omnes declinassent, συνησθηκότας valg.*

23. Pro οὕτω δὲ fort. scrib. οὕτω τε.

Ibique acerrima pugna est excitata, Zannis castra perrumpere
 omnesque profligare nitentibus, Romanis vero turpe existimantibus, non
 solum nisi e vestigio hostes propulsarent, sed nisi penitus eos
 delerent. Pulsi itaque inter se mutuo, et renitentes manusque con-
 serentes, nihil omnino de alacritate animorum remiserunt; sed ae-
 quo Marte diu utrimque pugnabatur, omniaque erant strepitu et
 clamore confuso plena et adhuc incerta.

2. Theodorus autem Romanorum dux videns eos duce belli
 perito destitutos, neque admodum in tuto proeliantes, neque di-
 versis e partibus vallum obsidentes atque invadentes, sed omnes si-
 mul in unam quandam partem conglobatos incumbere, nonnullos qui-
 dem e suis loco suo manere et adversa fronte cum hoste pugnare
 iubet, maximam vero copiarum suarum partem clam mittit, qui in
 hostem a tergo impetum faciant. Qui quidem occultissime profecti,
 cum iam Zannis a tergo imminerent, confestim immanem acutissi-
 mumque clamorem classicum sonantem excoitarunt, adeo ut Zannis
 percūsis perturbatisque nihil aliud in mentem venerit, quam tur-

παράφρονας ὑπὸ τοῦ θεοῦ γεγενημένους, ὅσα διεχειρίζοντο, A. C. 557
καὶ διαχίλους μὲν αὐτῶν ἀπεκτόνασι, τὸ δὲ λειπόμενον ἄλ- I. I. 31
λος ἄλλοθι ἐσκεδάννυτο. οὕτω δὲ ἀνὰ κράτος ἅπαν τὸ γένος
ἥρηκός ὁ Θεόδωρος, ὁ δὲ βασιλεὶ διήγγειλε τὰ ξυνεχθέντα,
5 καὶ ἀνεπνδύνατο, ὃ, τι καὶ βούλοιο ἐπὶ τούτοις. ὁ δὲ δασμο-
φορίαν αὐτοῖς ἐπιθεῖναι τακτὴν διακελεύεται ἀν' ἕκαστον ἔτος
ἐς τὸν ἑπτα-χρόνον τελεσθησομένην, ὡς ἐν ταύτῃ γοῦν δια- B
γνοῖεν κατηκόους σφῶς εἶναι καὶ ὑποτελεῖς καὶ παντάπασι
δεδουλωμένους. καὶ τοίνυν ἀνάγραφοί γε αὐτίκα ἐγίνοντο
10 ὅσπαστες, καὶ φόρον ἀπαγωγῆ ἐπιέζοντο· ἐξ ἐκείνου τε μέχρι
καὶ νῦν οὕτω τὰς εἰσφορὰς ἄγοντες διατελοῦσι. βασιλέα δὲ
Ἰουστινιανὸν ὥσπερ τι, οἶμαι, τῶν μεγίστων ἔργων μάλα ἤρσε
τὸ γεγενημένον. τοιγάρτοι ἐν τινι τῶν οἰκείων νόμων, οὗς δὴ
νεαροῦς ἐπονομάζομεν, τὰς ἄλλας ἀπαριθμούμενος νίκας καὶ
15 τοῦδε τοῦ ἔθνους ἐν τοῖς μάλιστα ἐπεμνήσθη. τὰ μὲν οὖν
τῆς Τζαννικῆς ἀλαζονείας ὧδέ πως ἐτελεύτα, καὶ αὐθις ὁ
Θεόδωρος ἀνὰ τὴν τῶν Λαζῶν χώραν παρὰ τοὺς στρατηγούς
ἐπανῆκε.

γ'. Τούτων δὲ οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν πάλιν ἐν Βυζαντίῳ C
20 ἑξαίσιόν τι σεισμῷ χροῖμα ἐνέσκηψεν, ὡς μικροῦ ἅπασαν ἀνα-
τετράφθαι καὶ διαρῆνῆναι τὴν πόλιν. γέγονε μὲν γὰρ καὶ καθ'
αὐτὸν μέγιστος ἥλιος, καὶ ὄποιος, οἶμαι, οὐδέποτε πρότερον,
τῇ τε τραχύτητι τοῦ βρασμοῦ καὶ τῷ μονίμῳ τοῦ σάλου. ἔτι

7. ἀν ταύτῃ et 10. ἀπαγωγῆς sph. Par. 12. ἤρσεκεν R. 14.
Pr. Nov. 1. et 38. 17. τῶν add. ex R.

pem fugam capessere. Romani vero eos ita fugientes et prae metu
extra se quodammodo positos, facillime trucidarunt; et duo quidem
eorum millia sunt caesa, reliqui, alius alio, sunt dissipati. Theo-
dorus itaque, universa gente domita, Imperatori quae gesta erant
nuntiavit, simulque, quid in eos statui vellet, sciscitatus est. Is cer-
tum eis tributum annuum, quod deinceps penderent, imponi iussit;
ut ex eo intelligerent, se subditos et tributarios esse penitusque
subactos. Confestim itaque recensens omnium est habitus, et onus
inferendi tributi eis impositum, et exinde in hunc usque diem Ro-
manis sunt vectigales. Iustiniano vero Imperatori factum hoc, tan-
quam ex maximis rebus gestis, valde placuit. Quocirca etiam in
quadam suarum constitutionum, quas novellas appellamus, alias vi-
ctorias recensens, huius etiam gentis inter primas meminit. Zanno-
rum itaque proterva insolentia hunc habuit exitum, et Theodorus
per Lazicam regionem ad praefectos exercitus rediit.

3. Non multo vero antea tempore rursus Byzantii ingens terrae
metus fuit, adeo ut parum abfuerit, quin tota urbs subversa cor-
ruerit. Nam et per se maximus fuit et qualis ante, ut arbitrur, nul-
lus, cum vehementia succussionis, tum duratione agitationis; mul-

- A. C. 557 δὲ αὐτὸν φρικωδέστερον ὁ καιρὸς ἀπέδειξε καὶ ἡ τῶν ἐπισυμ-
 I. I. 31 βάντων ἀνάγκη. ἤνικα γὰρ ἐκείνου τοῦ ἔτους ἢ τοῦ φθινοπό-
 ρου ἔληγεν ὦρα, ἔτι τε τὰ ὑπὲρ τῶν ὀνομάτων συμπίσια ἐτε-
 λεῖτο, ἥπερ τοῖς Ῥωμαίοις νερόμισται, κρύος μὲν ἤδη ὑπῆρ-
 χεν, ὅποσον εἶναι εἰκὸς τοῦ ἡλίου ἐπὶ τὰς τροπὰς ἐλαύνοντος⁵
 τὰς χειμερινούς, καὶ πρὸς τὸν αἰγοκέρωτα φερομένου· καὶ μά-
 D λιστα ἐν τῷ κλίματι δῆπον τῷ ὀγδόῳ καλῶς εἶχεν, ὅπερ, οἶμαι,
 ἐκ τοῦ Εὐξείνου πόντου παρὰ τοῖς ταῦτα σοφοῖς ἐπιμέκλῃται.
 τότε δὲ ἀμφὶ μέσην τῆς νυκτὸς φυλακὴν ἔπειθ' ἔπειθ' οἱ ἄστοι
 εἶχοντο καὶ ἡρεμία, ἐνέπεσε δὲ ἑξαπίνης τὸ δεινόν, καὶ ἅπαντα¹⁰
 εὐθύς ἐκ βᾶθρων αὐτῶν ἐδονεῖτο ἢ τε κινήσεις βιαιότατα κατ'
 ἀρχὰς εἰσβαλοῦσα, ἐπὶ μείζον' ἔτι ἠϋζάνετο καὶ ἐπηξάνετο, ὡς-
 περ ἐς ἐπίδοσιν τινα καὶ ὑπερβολὴν τοῦ πάθους χωροῦντος
 V. 102 οὕτω δὲ οὖν ἁπάντων ἀφυπνισθέντων, κακωτὸς ἠκούετο πάν-
 τοθεν καὶ ὀλολυγῆ, καὶ ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἀναβοᾶσθαι αὐτομά-¹⁵
 τως ἐν τούτοις εἰωθυῖα φωνή· ἐπεὶ καὶ ἡχὸς τις βαρὺς καὶ
 ἄγριος, ὡσπερ χθονία βροντὴ, ἐκ τῆς γῆς ἀναπεμπομένη, ἐπη-
 κολούθει τῷ κλόνῳ, καὶ ἐδιπλασίαζε τὰς ἐκπλήξεις. ὁ τε περι-
 P. 146 γειος ἀῆρ' ὁμίχλη καπνώδει οὐκ οἶδα ὅθεν ἀναχθεῖση, κατεμε-
 λαινετο καὶ ἦν ἄπας ζοφερός καὶ οἶον γεγανωμένος. τοιγάρτοι²⁰
 ἀλόγη τινὶ τὸ ἀνθρώπειον καὶ ἀνεξετάστῳ ὑπὸ τοῦ δείματος
 ἐχόμενοι γνώμη, ὑπέξῃσαν τῶν οἰκημάτων. καὶ αὐτίκα αἶ τε
 B. διὰ τοῦ Εδξ. π. con. B. Vulc. male. 15. ἀναβ. αὐτ. ἐν τούτ.
 R., αὐτ. ἐν τ. δν. vulg. 20. γεγανωμένος uterque cod. et
 edd., Intpr. sonorus.

toque adhuc horribiliorem cum reddebat tempus ipsum, et eorum, quae coincidebant, necessitas. Cum enim illius anni auctumnus tum esset exactus, et iam ex Romanorum consuetudine natalitia convivia agitarentur, frigus erat quale par est esse, sole ad brumales conversiones et ad capricornum vergente, et praecipue sub octavum clima, quod ab Euxino Ponto ab illius artis peritis est appellatum. Tum vero circa mediam noctis vigiliam, civibus somno et quieti vacan- tibus, repente hoc malum incidit, omniaque statim ex ipsis fun- damentis succutiebantur, motusque ipse, tametsi ab initio violentis- simus esset, in maius tamen adhuc crescebat, veluti per incrementa ad summum tendente malo. Hoc itaque pacto omnibus e somno excitatis, ploratus omni ex parte eiulatusque audiebatur, et vox, qualis fere in eiusmodi malis ad Deum proclamari consuevit. Siquidem et sonitus quidam gravis atque immanis veluti terrestre tonitru et terrae visceribus emissus, ipsam successionem subsequen- tur terroremque duplicabat, aërq̄e terrae proxime circumfusis fu- mosa quadam nebula, nescio unde sublata, offuscabatur, totusque erat caliginosus et quodammodo turbidus. Homines itaque prae metu ac pavore extra se positi et consilii expertes, domibus suis exi- bant, statimque et plateae et angiportus multitudine impleban-

ἀγυιαί καὶ οἱ στενωποὶ ἐνεπίμπλαντο τοῦ ὁμίλου, ὥσπερ οὐχὶ A. C. 557
 καὶ ἐνταῦθα ἐνόν, εἰ οὕτω τύχοι, διαφθορῆναι. ξυνοχεῖς γὰρ I. I. 31
 ἀπανταχοῦ αἱ οἰκοδομίαι τῆς πόλεως καὶ ξυνημμέναι ἀλλή-
 λαις· καὶ σπανιάτατα ἴδοι τις ἂν χωρίον ὑπαιθρον καὶ ἀνα-
 σπεταιμένον καὶ παντάπασιν ἐλεύθερον τοῦ ἐπιπροσθούτου.
 ὁμως τῷ ἄνω τὰς ὄψεις ἰθύνειν καὶ τὸν οὐρανὸν ἀμωσγέπως
 ἐπιθεῖσθαι, οὕτω τε τὸ θεῖον ἰλάσκεσθαι, ταύτη γοῦν αὐτοῖς
 ἡρέμα ὑπογαλῶν ἐδόκει τὸ δεδιὸς τῆς ψυχῆς καὶ ταραττόμενον. B
 καίτοι νικητῶ ὀλίγῳ ὑπερῷαίνοντο, καὶ ὑπὸ τοῦ κρούου ἐπέιζοντο·
 10 ἀλλ' οὐδ' ὡς ὑπωρόφιοι ἐγίγνοντο, πλὴν εἰ μὴ ὅποσοι ἐν ἱεροῖς
 ἔρκεσι καταφεύγοντες ἐκαλινδοῦντο. γύναια δὲ πολλὰ, μὴ ὅτι
 τῶν ἡμελημένων, ἀλλ' ἥδη που καὶ τῶν ἐντιμοτάτων, ξυνη-
 λάτο τοῖς ἀνδράσι καὶ ἀνεμίγνυτο τάξεις τε ἅπασα καὶ αἰδῶς
 καὶ ἡ τῶν γερασῶν μεγαλαυχία, καὶ ὅ, τι ἐνθένδε ὑπερανέχον
 15 καὶ ἀποκεκριμένον, ἀνετετάρακτο ἐν τῷ τότε καὶ ἐπεπάτητο.
 οἱ τε γὰρ δοῦλοι τοὺς κεκτημένους περιεφρόνον, καὶ τῶν ἐπι-
 ταγματῶν ἀνηκουστοῦντες ἐς τὰ ἱερά ξυνήσαν, ὑπὸ τοῦ μεί-
 ζονος νικῶμενοι δέουσ' οἱ τε ἐλάττονες πρὸς τοὺς ἐν τέλει ἐς
 ἰσοτιμίαν καθίσταντο, ὡς δὴ κοινοῦ ἐπιπεσότου κινδύνου, καὶ C
 20 ἀπάντων οἰομένων οὐκ ἐς μακρὰν ἀπολείσθαι. συγγαί μὲν
 οὖν ἐκείνης τῆς νυκτὸς οἰκίαι καταβέβληνται, καὶ μάλιστα ἐν
 τῷ Ῥηγίῳ, ἐπίνειον δὲ τοῦτο τῆς πόλεως· πολλὰ τε καὶ ἄπι-
 στα θαύματα ξυνηνέχθη. πῆ μὲν γὰρ αἱ ὄροφαι, εἴτε λίθοις

16. οἱ γε R. pro οἱ τε.

23. θαύματα om. R. et Intpr.

tur, perinde ac si non etiam ibi, si ita usuveniret, perire possent. Continua enim omni ex parte sibi que mutuo connexa sunt aedificia, aegreque uspiam locum aliquem subdium et apertum et contigui aedificii expertem conspicias: oculos tamen in altum tollendo coelumque intuendo, atque ita Deum placando, summitti sensim laxarique pavor mentisque perturbatio videbatur, ac tametsi nungore minuto perfunderentur, et algore premerentur, tamen ne ita quidem tecta subibant, nisi forte quotquot ad templa confugientes, ad aras provolvebantur. Multae vero etiam mulieres, non plebeiae sed honoratiorae, viris permistae ferebantur; omnisque ordo et reverentia, et senum ob aetatem, qua aliis antecedunt, praerogativa et respectus tum temporis perturbabatur et proculcabatur; servi etiam dominos suos contemnentes dictoque obaudientes, ad aedes sacrae confugiebant, maiore metu victi; nullum etiam inter plebem et magistratum erat honoris discrimen, utpote communi periculo urgente, omnibusque existimantibus se iamiam perituros. Quamplurimae itaque aedes ea nocte corruerunt, ac praecipue in Regio, (navale id urbis est,) multaque et incredibilia contigerunt. Alibi enim tecta, sive e lapidibus sive lignis constructa, a se mutuo divisisa sunt, mentiente compage fatiscencia, ita ut et aether et

- A. C. 557 εἶτε ξύλοις ἐτύγγανον ἐσκευασμένοι, διέστῃσαν ἄπ' ἀλλήλων,
 I. 1. 31 ἀρνησάμεναι τὴν ξυνέγειαν καὶ διαχανοῦσαι, ὡς τὸν τε ἀέρα
 καὶ τοὺς ἀστέρας καθάπερ ἐν ὑπαίθρῳ χωρίῳ διορᾶσθαι, καὶ
 αὐτῆς ἀθρόον ἐς τὴν προτέραν ξυνησσαν ἀρμονίαν πῆ δὲ κί-
 νηες ἐν ὑπερήρῳ τινὶ δωματίῳ ἰδρυσμένοι, ὠνηκοντίζοντο· τῆς
 D βίβλου τοῦ βρασμῶ, καὶ τοὺς ἐχομένους οἴκους ὑπεραλάμενοι
 ἐπὶ τοὺς πορῶτερως, καθάπερ διασφενδονηθέντες, ἐκ τοῦ
 μετεώρου κατεφέροντο, καὶ ἅπαντα διεξῶγγνον· πῆ δὲ
 ἄλλα ἅττα φορικοδέστερα ξυνέβαινε, γενόμενα μὲν πολλά-
 κισ πρότερον, καὶ ἀεὶ ἐσόμενα ἕστ' ἂν γῆ τε ἦ καὶ φύσεως ἰο
 ἀμαρτήματα, τότε δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον ἅπαντα ἅμα συνη-
 νευμένα. συχοὶ δὲ ἄνθρωποι τεθνήκασι τῶν πολλῶν τε καὶ
 ἡγνοημένων τῶν γε μὴ δυνατῶν καὶ ἐν τῇ συγκλήτῳ βουλῇ
 ἀναγεγραμμένων Ἀνατόλιον μόνον διαφθαρήναι ξυνέβη, ἄν-
 δρα τῆ τε τῶν ὑπάτων ἀξία τετιμημένον, καὶ πρὸς γε τοῖς
 φροντίδα τίθεσθαι καὶ ἐπιμέλειαν τῶν βασιλέως οἴκων τε καὶ
 κτημάτων ἀρχὴν εἰληχότα. κουράτωρας δὲ τούτους καλοῦσαι
 Ῥωμαῖοι. ἐκεῖνος δὲ οὖν ὁ Ἀνατόλιος ἐτύγγανε μὲν καθεύ-
 P. 147 δων ἐν τῇ εἰδισμένῳ θαλάμῳ, μάρμαρον δὲ τι τῶν πλησιαί-
 τατα τῆς κλίνης προσπεπηγότων τῇ οἰκοδομίᾳ, καὶ εὐπρεπῶς
 παρατεταμένων, ὅποια πολλὰ ἐς κόσμον καὶ πολυτελείας ἐπί-
 δεῖξιν κατακολλῶσι τοῖς τοίχοις οἱ πρὸς ταῦτα δὴ τὰ περιττὰ
 καὶ οὐκ ἀναγκαῖα ποικίλματα πέρα τοῦ μετρίου διακεχρηότες
 2. τὸν τε ἀέρα R., τὸν τότε δ. vulg. 11. ἅμα om. R. συνηνευμένα
 edd. 14. διαφθαρήναι R., φθαρήναι vulg. 16. βασιλέων R.
 21. παρατεταμένον R.

stellae veluti in subdivo loco per tecta conspicerentur, rursusque confestim in pristinam compagem coirent; alibi vero columnae in pergula alicuius domus positae, vi succussionis excutiebantur, proximasque domos superiectae, in remotiores aedes veluti funda ex alto emissae, omnia perfringebant; alibi vero alia nonnulla etiam horribiliora acciderunt, quae quidem frequenter antea contigerunt, semperque contingunt, quamdiu et terra erit et naturae peccata; sed tum vel maxime omnia simul acciderunt. Multa quoque plebeiorum atque obscurorum hominum turba periit; potentiorum vero, quique senatorii ordinis erant, solus Anatolius periit, vir consulari dignitate clarus, quique praeterea regiarum aularum curam gerebat, eiusque facultates administrabat; curatores eos vocant Romani. Ille itaque Anatolius in consueto sibi cubiculo dormiebat, cum marmor quoddam ex iis, quae proxime toro suo aedificio ipsi infixae erant, ornataeque protensa, qualia multa ornatus et magnificentiae ostentationisque causa muris adaptari solent ab iis, qui supervacaneis hiace minimeque necessariis ornamentis supra modum oblectantur: illud, inquam, marmoreum pondus, abruptum vi succussionis et loco suo

ἐκεῖνο δὴ σὺν τῷ ἄχθῳ ἀπορῥαγὲν ὑπὸ τοῦ σώλου καὶ ἀφει- A. C. 557
 μένον, ἐμπίπτει γὰρ αὐτῷ ἀμφὶ τῇ κεφαλῇ καὶ κατέαξεν ἄπα- I. I. 31
 σαν. καὶ ὁ μὲν εἰς τοσοῦτον μόνον ἀρκέσας ἐπὶ τῇ πληγῇ εἰς
 ὅσον ἀνοιμῶξαι βαρὺ τι καὶ ὑποκάρδιον, πάλιν ἐπ' αὐτῆς
 ὄσκειτο τῆς εὐνῆς, τῷ θανάτῳ πεπιλημένος.

δ'. Ἐξῆς δὲ ἡμέρας ἐπιφανείσης, ἀσμενέστατα· ἐθεῶντο
 ἀλλήλους ὑπαντιάζοντες οἱ φίλτατοι καὶ ξυνηθείς, καὶ σὺν Β
 ὀλοφυρμῶν ἐμπλεκόμενοι ἠσπάζοντο σφᾶς ὡς ἕκαστοι, ἡδόμενοι
 τε ἅμα καὶ ἀπιστοῦντες. ἐπεὶ δὲ Ἀνατόλιος νεκρὸς ἐφέρετο, V. 103
 10 καὶ ἐπὶ τὴν ταφὴν ἀπεχώρει, τότε δὴ ἐνιοὶ τοῦ ὁμίλου διε-
 θρούλλον, ὡς ἄρα ἐνδικιώτατα εἶη ἀνηρημένος, ἀδικός τε ἐς
 τὰ μάλιστα γεγονὼς καὶ πολλοὺς πολλὰ ὅσα τῶν οἰκείων ἀφη-
 ρημένος, ὅτι τὰ αἰ γραπταὶ σανίδες ἐκεῖναι καὶ τὰ ῥάκη
 τὰ ὑποπόρφυρα ἐς τόδε αὐτῷ ἀπετελεύτησαν, ἃ δὴ πολλὰ
 15 τοῖς τῶν εὐδαιμόνων οἴκοις θαμὰ ἐπέβαλλε, τὴν εἰς βασι-
 λέα εὐνοίαν προῖσχύμενος, καὶ ταύτη ἅπαντα ἐσφετερίζετο,
 βιαζόμενος μὲν ἀναίδην καὶ ἀναῤῥήγνυς τὰ βουλευόμενα τῶν C
 ἀποικομένων, χαίρειν δὲ πολλὰ λέγων τοῖς νόμοις, οἳ δὲ
 τοὺς παῖδας κληρονομεῖν ἐθέλουσι τῆς τῶν φροσάντων περι-
 20 οουσίας. τοιαῦτα μὲν οὖν ἐν τοῖς πλήθεσιν ἐψιθυρίζετο, καὶ
 ἐδόκει διαφανῶς ἡ αἰτία τοῦ ξυνενεχθέντος εὐρησθαι. ἐγὼ δὲ
 ἀμφὶ ταῦτα λίαν διαπορῶ, καὶ οὐκ ἔχω ἀπισχυρίσασθαι,
 2. ἀμφὶ τῇ κεφ. R., ἐπὶ τῇ κ. vulg. 9. ἅμα om. R. 12. πολλοὺς
 πολλὰ ὅσα. Sic correxi, Intpr. *quam nullis multa*, πολλὰ ὅσα R.,
 πολλοὺς ὅσους vulg. 14. εἰς pro ἐς Par. ἀπετελεύτησεν R. 17.
impudentius Intpr., ἀνέδην R. et vulg. 21. τοῦ ξυν. εὐρ. R., εὐρ.
 τοῦ ξυν. vulg.

motum, in ipsius caput corruit, totumque confregit. Atque hic qui-
 dem cum tantulum temporis plagae illi supervixisset, ut gravem
 quendam et ex imo pectore ductum gemitum ederet, rursus in le-
 otulo decubuit, morte oppressus.

4. Die vero iam illucescente, libentissime amicissimi ac fami-
 liares sese mutuo conspicati sunt, obviam alii aliis facti, et cum
 plorata ipsos amplexantes exosculabantur, utpote gaudentes simul
 et diffidentes. Cum autem Anatolii funus efferretur ac sepeliretur,
 tum vero quidam e turba spargebant in vulgus, eum iustissime e me-
 dio sublatum, quippe qui iniustissimus fuisset, multosque suorum
 amicorum spoliasset; quodque illae scriptae tabellae et subpurpu-
 rei panni hunc exitum habuissent, quos ille frequenter opulentio-
 rum domibus imposuit, praetexens benevolentiam erga Imperato-
 rem; eaque ratione omnia sibi corrogabat, convellens impudent-
 et resignans extremas mortuorum voluntates, legibus longum valere
 iussis, quae volunt, ut liberi parentum suorum bona haereditate cer-
 nant. Talia itaque apud vulgus susurrabantur, tantique mali causa
 explorata compertaque esse videbatur. Ego vero de his vehementer

- A. C. 557 ὅτω δὴ τρόπον συμβαίνει. ἢ γὰρ ἂν εὐκτόν τι χρῆμα ἦν ὁ
 I. I. 31 σεισμὸς καὶ πολλοῦ ἄξιος ἐπαίνου, εἶγε διακρίνειν ἠπίστατο
 τοὺς μοχθηροὺς ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν, καὶ τοὺς μὲν ἀνήρει κα-
 κῶς, τοῖς δὲ ἐσπένδετο καὶ ξυνεχώρει. καίτοι εἰ καὶ ἄδικον
 ὡς ἀληθῶς δοίημεν ἐκεῖνον γεγονέναι, ἀλλ' ἦσαν καὶ ἄλλοι ὡς
 P. 148 Πλείστοι ἀνὰ τὴν πόλιν παραπλήσιοι, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ
 ἀδικώτεροι πλὴν ἄλλ' ὁ μὲν ἀνήρπαστο ἐξαπίνης, οἱ δὲ ἀπα-
 θεῖς μεμενῆκασιν. οὐκουν, οἶμαι, δῆλον οὐδὲ ῥάδιον διαγνω-
 σθῆναι, ἀνθ' ὅτου μόνος ἐξ ἀπάντων Ἀνατόλιος ἀπεβίω-
 ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτωνος λόγος ἀθλίους κατὰ τὸ μᾶλλον εἶναι φησίοι
 καὶ κακοδαίμονας τοὺς, ὅσοι κάκιστα βιοῦντες μὴ ἐνταῦθα
 δίκας ἀποτίσαιεν τῶν ἡμαρτημένων, ἢ ὀλέθρου βιαιῶ ἢ ἄλ-
 λως πως τετιμωρημένοι, ἀλλ' οὕτως ἀπέλθοιεν καθάπερ οἱ
 στιγματῖαι τῶν οἰκετῶν τοῖς ἀδικήμασι πεπελιδνωμένοι, καὶ
 τὸ μὴ ἐκκεκαθάρθαι ἀποκερδάναντες· ὥστε εἰ τοῦτο θετέον,¹⁵
 εὐτυχέστερος ἄρα ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ πεπονθὼς τοῦ σεσωσμένου.
 ἀλλ' ἐκείνην μὲν προσεῖναι τὴν δόξαν ταῖς τῶν ἀνθρώπων
 P. 148 ψυχαῖς καὶ ἐμπεπηγέναι ὡς μάλιστα ἐατέον. ἴσως γὰρ ἂν
 ἔνοιοι τῶν πονηρῶν, δέει γοῦν τοῦ κακῶς ἀπολείσθαι, μετα-
 βάλλοιτο ἐπὶ τὰ μέτρια. εὐδηλον δὲ, ὡς οὔτε εἰ περιῆ τις²⁰

5. δόθμεν R.

8. οὐκούν R.

13. οὕτως R., οὕτω vulg.

15. ἐκκεκαθάρθαι. Sic correxi, Intrpr. *repurgarentur*, ἐκκεκάρθαι
 R. et vulg.

16. σεσωσμένου R. et Intrpr. *quam qui saluus e-*
vaserit, ἐσομένου vulg.

17. ἐκείνην R. et Lugd. mg., ἐκείνος

Lugd. 1. m., ἐκείνω 2. m., ἐκείνου edd. προσ. τὴν δόξ.

R., τὴν δόξ. πρ. vulg.

18. ἐδπέον Par.

19. μεταβάλλοιτο

Lugd. et ed. pr., μεταβάλλειντο R., μετεβάλλοιτο Par.

20. ἄδηλον R.

ambigo, neque possum affirmare, qua ratione contingant. Esset enim profecto terrae motus res optabilis magnaue laude digna, si nosset discernere malos a bonis, atque illos quidem male perderet, his vero parceret atque indulgeret. Atqui ut maxime hoc demus, iniustum illum fuisse, sed erant alii quamplurimi ei similes, vel potius multo iniustiores: at hic repente quidem abreptus est, alii indemnes sunt relictii. Quocirca neque clarum neque facile intellectu censuerim, cur solus ex omnibus Anatolius exstinctus fuerit; cum etiam ex Platonis sententia magis miseri infelicesque sint, quotquot pessime viventes non in hac vita poenas peccatorum luerint, vel violenta nece, vel alio aliquo modo puniti, sed ita decesserint, quemadmodum servi stigmatiae, scelerum notis infecti, priusquam illae expunctae expurgataeque fuerint. Quocirca si hoc statuendum est, felicior fuerit, qui iam punitus est, quam qui puniendus manet. Ceterum Platonis quidem sententiam hominum animis infixam esse, quam maxime exoptandum est. Fortassis enim nonnulli improbi homines, metuentes, ne male pereant, ad sanio rem mentem redeant. Illud vero est manifestissimum, quod neque si quis diutissime su-

ἐπιπολὸν καὶ ἀδεῶς εὐημεροίη, ἀπόχρη τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν A. C. 557
δικαιοσύνης, οὔτε πάντως τὸ τεθνάναι, εἰ καὶ ὁμότατα, ἔλεγ- I. I. 31
χος ἂν εἴη τοῦ πλέον ἀδίκου· ἀλλὰ τὴν ἀληθεσιώτατην βάσανόν
τε καὶ ἀντίδοσιν τῶν ἐνταῦθα βεβιωμένων, ἧτις ποτέ ἐστιν,
ἔδειξε ἐλθόντες εἰσόμεθα. λεγόντων μὲν οὖν περὶ τούτων ἄλ-
λοι, τυχὸν μὲν ταῦτα τυχὸν δὲ ἕτερα, ὥσπη ἐκάστη ἢ βουλο-
μένῳ· ἐμοὶ δὲ τοῦ προτέρου λόγου μεταληπτέον.

ε. Τότε γὰρ καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ πλείστας ἡμέρας κινήσις
τῆς γῆς ἐγένετο, βραχεῖα μὲν καὶ οὐχ οἶα τὴν ἀρχὴν ἐπῆλθε, B
10 ἰοίκανη δὲ ὅμως τὰ λειπόμενα· διακνηῆσαι τετρατεῖαι τε ἐνεδή-
μον εὐθύς καὶ προαγορεύσεις παράλογοι, ὡς αὐτίκα μάλα
καὶ τοῦ παντός κόσμου ἀπολουμένον· ἀπατεῶνες γὰρ τινες
καὶ οἶον θεοπρόποι αὐτόματοι περιφοιτῶντες, ἅττα ἂν ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐχρησιμώδουν, καὶ μᾶλλον ἔτι τοὺς πολλοὺς ἐξεδειμύ-
15 τουν, τῷ ἤδη κατεπτηχέναι ῥαδίως ἀναπειθόμενος· οὗτοί τε
οἱ μαινέσθαι εἰκῆ καὶ δαιμονῶν ὑποκρινόμενοι, δεινότερα ἐπε-
φήμιζον, ὡς δὴ ὑπὸ τῶν προσπεφυκότων αὐτοῖς φασμάτων
τὰ ἐσόμενα δεδιδραγμένοι, καὶ μᾶλα ἐπὶ τῇ κακοδαιμονίᾳ με-
γαλαυχοῦντες. ἄλλοι δὲ ἀστέρων φορὰς καὶ σχήματα ἐκλογ- C
20 ζόμενοι, μείζονας συμφορὰς καὶ κοινήν μονοουχί ἀνατροπὴν
τῶν πραγμάτων ἐδήλουν καὶ ὑπηνίττοντο. εἶωθε γὰρ ἐν τοῖς

10. κνηῆσαι R. 17. προσπεφυκότων R. et Intrp. *adnata sibi*, προ-
πεφ. vulg. 21. ὑπηνίττοντο R., ὑπαινίττοντο vulg.

pervivat, et impune prospera ei omnia succedant, hoc sufficiat ad
probandam ipsius iustitiam, neque si quis moriatur, et quidem a-
trocii admodum morte, certum argumentum fuerit maioris iniustiti-
ae; sed certissime nobis explorata cognitaque erit vitae hic actae
ratio et punitio quanam sit, quando eo pervenerimus. Sentiant
igitur et dicant hisce de rebus alii quidem hoc, alii aliud, prout
cuique visum fuerit; mihi vero ad ea, quae narrare coeperam, est
redeundum.

5. Tum enim et per plurimos deinceps dies terrae motus est factus,
exiguus quidem, neque qualis initio fuerat, sed satis validus ad ea,
quae reliqua erant, disturbanda. Prodigia etiam quaedam absurdac-
quae praedictiones in vulgus spargebantur, tanquam mundo universo
iam iam perituro. Impostores enim quidam ac veluti vates ultronei
oberrabant, quae ipsis collibisset vaticinantes, multoque magis ple-
rosque perterrefaciebant, facile ob pavorem, quem iam conceperant,
persuasos. Hi porro et furere se atque a daemone exagitari simulan-
tes, graviora ominabantur, tanquam a spectris, quae se ipsis offerre-
bant, futura edocti, et vehementer sua miseria gloriantes. Alii vero
astrorum decursus aspectusque expendentis, maiores calamitates et
communem tantam non rerum omnium subversionem interpretabantur
ac denuntiabant. Solet enim istiusmodi hominum turba difficillimis

- A. C. 557 δεινοῖς αἰεὶ ὁ τῶν τοιοῦτων ἀνθρώπων ἔσμος ἀναφύεσθαι. ἐ-
 I. I. 31 ψεύσατο δὲ ὅμως εὖ ποιῶσα ἑκατέρα μαντεία. ἐχρῆν γὰρ,
 οἶμαι, καὶ ἀσεβείας φεύγειν γραφὴν τοὺς τὰ τοιαύδε ὀνειροπο-
 λῶντας, καὶ μηδὲν ὀτιῶν πλέον γνώσεως περὶ τῆς κρείττονι
 καταλιμπάνοντας. ἀλλὰ γὰρ οὐδεὶς ὅστις ἦν ἐν τῇ τάτῃ ὅς
 μὴ λίαν δεδιὼς καὶ ἐκπεπληγμένος. λιταὶ τοιγαροῦν ἑκασταχοῦ
 καὶ ᾧδαί ἰκετήριοι ἤκούοντο, ἀπάντων εἰς τοῦτο ἀγειρομέ-
 Dνων· τὰ τε λόγῳ μὲν αἰεὶ ἐπαινούμενα, ἔργῳ δὲ σπανιώτερον
 V. 104 βεβαιούμενα, τότε δὴ προθυμότερα ἐπράττετο· δίκαιοί τε γὰρ
 ἀθρόον ἀπεδείκνυτο ἅπαντες ἐς τὰ συμβόλαια τὰ πρὸς ἀλλή-10
 λους, ὡς καὶ τοὺς ἄρχοντας τὸ κερδαλέον ἀποβεβληκότας μετὰ
 τῶν νόμων τὰς δίκας ποιεῖσθαι· τούς τε ἄλλως δυνατούς ἐφ'
 ἑαυτῶν ἡρεμοῦντας, ὅσιά τε δοῦν καὶ ἀπέχεσθαι τῶν αἰσχί-
 στων. ἔτιοι δὲ καὶ παντάπασιν τὴν δίκαιαν ἐξαλλάξαντες, μο-
 νήρη τινὰ καὶ ὄρειον ἡσπίασαντο βίον, καὶ τιμὰς καὶ χρῆ-15
 ματα καὶ ὅποσα ἡδίστα παρ' ἀνθρώποις μεθέτες καὶ ἀνηνά-
 μνοι. πολλὰ δὲ καὶ τοῖς ἱεροῖς προσήγετο δῶρα, καὶ νύκτωρ
 P. 149 οἱ κράτιστοι τῶν ἀστῶν, περινοστοῦντες τὰς λεωφόρους, ἐδω-
 δῆ τε ἀφθόνῳ καὶ περιβολαίοις ἐφιλοφρονοῦντο τούτους δὴ
 τοὺς ἀχρείους καὶ οἰκτροτάτους, ὅποιοι πολλοὶ τὰ σώματα 20
 πεπρωμένοι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐρρίφονται, τὰ ἀναγκαῖα ἐρασι-
 2. ὅμως add. ex R. 3. τὰ add. ex R. 9. ἐπράττετο R. 10.
 εἰς Par. pro ἐς. 11. Pro μετὰ Par. κατὰ. 14. ἐξαλλάξαν-
 τες R., ἐναλλ. vulg. 15. καὶ τιμ. καὶ χρ. R. et Intpr., χρήμ-
 καὶ τιμ. vulg. 16. μεθελύοντες R. 21. ἐρρίφονται R.

temporibus pullulare. Utrumque vero vaticinium publico bono vanum fuit. Oportebat enim mea sententia etiam impietatis arcessere talium somniorum interpretes, nullamque ampliorem rerum futurarum cognitionem Deo relinquentes. Ceterum nemo tum temporis erat, qui non metu vehementer percussus attonitusque esset. Quocirca vota quotidie nuncupabantur, hymnique supplices audiebantur, omnibus in unum congregatis; et quae verbis quidem semper laudantur, re autem ipsa raro confirmantur, tum utique promptissime praestabantur. Iusti enim confestim omnes in mutuis contractibus videbantur, adeo ut et principes quaestui renuntiantes, ex legum norma iudicia exercerent, et qui potentiores essent, quiete modesteque se gerentes, iusta aequaque facerent, et a turpibus factis absterent. Nonnulli vero, vitae instituto prorsus immutato, solitariam quandam et montanam vitam sunt amplexi, opibus et honoribus omnibusque rebus, quae hominibus solent esse gratissimae, renuntiantes ac valedicentes. Plurima etiam templis donaria offerebantur, et noctu lautiores opulentioresque cives plateas obeuntes, largo cibo et vestibus donabant egenos miserimosque homines, qui frequentes claudi aliisque membris mutili humi iacebant, stipem mendicantes. Haec autem omnia ad certum aliquod tempus fiebant, recentati videlicet adhuc et vigente metu. Simulac vero

ζόμενοι. ταῦτα δὲ ἅπαντα ζητῶν τινε χρόνῳ ἀνεμετρεῖτο; ἕως A. C. 557
 ἔναυλον ἔτι τὸ δέος ὑπῆρχεν ἐπει δὲ λώφησις τις καὶ ἀνακα- I. I. 31
 χῆ τοῦ κινδύου ὑπεφαίνετο, αὐτίκα οἱ πλεῖστοι ἐπατήσαν
 εἰς τὰ εἰδυμένα. καλοῖτο δὲ ἂν ἡ τοιαύτη δομὴ οὐ δικαιοσύνη
 5ὡς ἀληθῶς, οὐδὲ εὐσέβεια στερεὰ τε καὶ ἐνεργός, ὅποια ὑπὸ
 δόξης ὀρθῆς καὶ προθυμίας ἐμβροθεστάτης τῇ λογισμῶν πέφυ-
 κεν ἐντυποῦσθαι, ἀλλὰ μηχανὴ τις ἄτακτος καὶ οἶον ἐμπορία B
 σφαλερωτάτη, ἐφ' ᾗ τὸ παρὸν δῆθεν ἐκφυγεῖν καὶ παρακρού-
 σασθαι. τῶν μὲν οὖν ἀγαθῶν ἔργων οὕτω δῆ τι πρὸς ἀνάγκης
 10ἀπογευόμεθα ἔστ' ἢ τὸ δεδιέναι παρῆ.

ζ'. Πάλιν δὲ ἐν τῷ τότε οἱ περὶ τῶν ἀναθυμιάσεων
 λόγοι ἐλέγοντό τε καὶ ἀντελέγοντο· καὶ ἦν πολὺς ἀνὰ τοὺς
 ξυλλόγους ὁ Σταγειρίτης ὀνομαζόμενος, νῦν μὲν ὡς ὀρθότατα
 εἶη περὶ τούτων φυσιολογήσας καὶ διαγνοὺς τὰς αἰτίας, νῦν
 15δὲ ὡς ἥμισυ τοῦ ἀληθοῦς ἐστοχασμένος. ἔτιοι δὲ τὴν ἐκείνου
 βεβαιοῦν οἴομενοι δόξαν, ὅτι δὴ πνεῦμα παχὺ καὶ καπνώδες
 ὑπὸ τοὺς σφραγδας τῆς γῆς περιειργόμενον τὰς τοιάσδε ποιεί-
 ται κινήσεις, προὔτιθεσαν ἐν τῷ λόγῳ τοῦτο δὴ τὸ ὑπὸ Ἀν-
 θεμίου πρότερον μεμηχανημένον. οὗτος γὰρ δὴ ὁ Ἀνθέμιος, C
 20πατριὸς μὲν αὐτῷ ὑπῆρχεν αἱ Τράλλεις ἢ πόλις, τέχνη δὲ τὰ
 τῶν μηχανοποιῶν εὐρήματα, οἳ δὴ τὴν γραμμικὴν θεωρίαν
 ἐπὶ τὴν ὕλην κατὰγοντες, μιμήματά τινα καὶ οἶον εἰδῶλα τῶν
 ὄντων δημιουργοῦσι. γέγονε δὲ ἄριστος ἐν αὐτοῖς εἰς τὰ μά-

13. ὁ Παγειρίους R. pro ὁ Σταγ. ὀρθώτατον R. 15. δὲ R.,
 δῆ vulg. 19. Arthmesius Intpr. 20. αὐτῷ add. ex R.

malum remitti ac cessare coepit, festim plerique ad pristinos mores redierunt. Vocari autem possit talis animorum motus atque impetus non iustitia revera neque pietas, solida pariter atque efficax, qualis ex recta opinione et constantissimo studio in animis efformari solet, sed machinatio quaedam incomposita, et veluti nundinatio fallacissima, ad subterfugiendum ac propulsandum malum instituta. Bona itaque opera, ita demum necessitate cogente, degustamus, quamdiu metus premit.

6. Per id vero tempus variae rursus disceptationes de exhalationibus sunt habitae, frequensque erat Aristotelis in congressibus mentio; modo, tanquam rectissime de his disseruisset, earumque causas intellexisset; modo, tanquam a vero aberrasset. Nonnulli vero ad sententiam Aristotelis confirmandam ac stabilendam, quod nimirum crassus et fumosus spiritus sub terrae concavitatibus conclusus eiusmodi motus efficeret, in medium attulerunt tale quippiam antea ab Anthemio ingeniose excogitatum atque effectum. Atqui Anthemio huic patria quidem fuit urbs Tralles, ars vero inventiones machinarum fabricatoribus usitatae, qui linearem speculationem ad materiam traducentes, imitationes quasdam et veluti simulacra rerum vere existentium fabricantur. Excellens vero hac in

- A. C. 37 λίστα καὶ εἰς ἄκρον ἦκον τῆς μαθηματικῆς ἀριστήμης, καθά-
 1. 1. 31 κου καὶ ἐν τοῖς καλομένοις γραμματικοῖς ὁ ἀδελφός τούτου
 Μητροδόωρος. καὶ μακαρίσασμι ἂν ἔγωγε αὐτῶν τὴν μητέρα,
 οὕτω ποικίλης παιδείας ἀνάπλεον γονὴν ἀποκνήσασαν. τούτω
 τε γὰρ τὸ ἄνδρε τέτοκε, καὶ Ὀλύμπιον, νόμων τε ἀσκήσεις
 καὶ ἀγῶνων δικαστικῶν ἐμπειρία προσεσηχητότα· καὶ πρὸς γε
 D Διόσκορον καὶ Ἀλέξανδρον, ἀμφω ἰατρικῆς δαημονεστάτω.
 τούτων δὲ Διόσκορος μὲν ἐν τῇ πατρίδι κατεβίω; τὰ ἐκ τῆς
 τέχνης μᾶλα εὐστόχως ἐπιδεικνύμενος ἔργα· ἄτερος δὲ ἐν τῇ
 πρεσβύτιδι Ῥώμῃ κατώκησεν ἐντιμώτατα μετακελημένος. Ἀν-10
 θεμίου δὲ καὶ Μητροδόωρον τὸ κλέος ἀπανταχοῦ περιαγόμε-
 νον, καὶ εἰς αὐτὸν ἀφίεται τὸν βασιλέα. τοιγάρτοι μετὰ-
 κερμτοι ἐν Βυζαντίῳ παραγενόμενοι, καὶ αὐτοῦ τὸν λειπόμε-
 νον διανύσαντες βίον, μέγιστα ἐκίτερος τῆς ἰδίας ἀρετῆς
 γνωρίσματα παρεστήσατο ὁ μὲν νέους πολλοὺς τῶν εὐπατρι-15
 P. 150 δῶν ἐκπαιδεύσας, καὶ τῆς παγκύλης ἐκείνης μεταδόνς διδα-
 σκαλίας, ὡς καὶ πόθον ἄπασι τὸ μέρος ἐμβάλειν τῆς ἀμφί
 τοὺς λόγους ἐπιμελείας· ὁ δὲ θανμάσια ἤλιξα δημιουργήματα
 κατὰ τε τὴν πόλιν καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ τεκτηνήμενος, ἄπερ
 οἶμαι, εἰ καὶ μηδὲν ὀτιοῦν περὶ αὐτῶν λέγοιτο, πλὴν ἀποχρη-20
 σει οἱ ἐς ἀείμνηστον δόξαν ἔστ' ἂν ἔσῃτοι καὶ οὐζοῖτο. ἀλλὰ
 γὰρ ὅτου ἔνεκα τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς ἐπεμνήσθην, ἐκεῖνό μοι καὶ
 2. ἀδελφ. τούτ. R., ἀδελφ. ὁ τούτ. vulg. 3. et 11. Μετροδ. edd. 4.
 τούτω γὰρ R. 6. προσέσχ. con. Cl. 10. ἐντιμώτατα R. 17. αὐτοῦ
 add. vulg. ante μέρος. 19. κατὰ om. R. in ord. et τε in mg.

arte fuit, et in mathematica scientia eximius, quemadmodum et in
 iis, qui Grammatici vocantur, frater ipsius Metrodorus. Et certe felici-
 tam prolem ediderit. Duos enim hosce viros peperit, et Olympium,
 legum exercitatione et forensium controversiarum tractatione peri-
 tiaque clarum; praeterca Dioscorum et Alexandrum, utrumque medicae
 artis peritissimum. Atque ex his quidem Dioscorus in patria vixit,
 et praeclara edidit artis suae documenta; alter vero in veteri Roma
 habitavit, honorifice admodum evocatus. Anthemii autem et Metro-
 dori gloria ac fama cum longe lateque esset propagata, ad ipsum
 etiam Imperatorem pervenit. Quocirca Byzantium accessit venere-
 runt, reliquamque vitam ibi transegerunt, maxima uterque virtutis
 propriae indicia sive specimina edentes; hic quidem multos iuvenes
 nobilium filios erudiens, et pulcherrimae illius disciplinae participes
 efficiens; adeo ut litterarum eloquentiaeque desiderium ac studium
 omnibus, quantum poterat, iniiceret: alter vero summae admirationis
 fabricas cum in urbe, tum aliis quamplurimis in locis conficiebat; quae,
 arbitrator, etiamsi de iis nihil dicatur, per se ipsae sufficient ad per-
 petuam ei gloriam conciliandam, quamdiu steterint salvaeque fuerint.
 Ceterum, quam ob causam huius viri mentionem fecerim, id a me

δὴ αὐτίκα λελέξεται. ἀνὴρ τις ἐν Βυζαντίῳ Ζήνων ὄνομα, A. C. 557
 τῷ μὲν τῶν ῥητόρων καταλόγῳ ἀναγεγραμμένος, ἄλλως δὲ I. L. 31
 διαφανῆς καὶ βασιλεὺς γνωριμώτατος, κατὰ κει ἀγχοῦ που τοῦ
 Ἀνθemiου, ὡς δοκεῖν ἑκατέρῳ ἠνώσθαι τῷ οἴκῳ, καὶ ὑφ' ἐνὶ
 ὕπνευσι διαμετρεῖσθαι. προσελθόντος δὲ χρόνου, ἔρις αὐτοῖς B
 ἐπέπεσε καὶ δυσκολία ἢ τοῦ διοπτρεύεσθαι χάριν, τυχὸν οὐ
 πρότερον εἰδισμένον, ἢ νεωτέρας οἰκοδομίας πέρα τοῦ μετρίου V. 105
 ἐς ὕψος ἀρθείσης καὶ τῷ φωτὶ λυμαινομένης, ἢ ἄλλου του
 πέρι, ὅποια πολλὰ τοῖς πλησιαίτατα προσοικοῦσι διαφιλονει-
 10 κείσθαι ἀνάγκη.

ζ. Τότε δὴ οὖν ὁ Ἀνθemiος ὑπὸ τοῦ ἐναντίου αἰτε δι-
 κηγόρου καταρτηροεῦμένος, καὶ οὐχ οἷός τε ὢν τῇ δεινότητι
 τῶν ῥημάτων ἐκ τῶν ὁμοίων ἀντιφέρεσθαι, ὁ δὲ ἐκ τῆς οἰκείας
 αὐτὸν ἀντελύπησε τέχνης τρόπῳ τοιῷδε. δόμον τινα ὑπερῶ-
 15 ὄν ὁ Ζήνων ἐκέκτητο, εὐρύν τε λίαν καὶ διαπρεπῆ καὶ περιεργό-
 τατα πεποικιμῆνον, ἐν ᾧ δὴ τὰ πολλὰ ἐμφιλοχορεῖν εἰώ- C
 θει καὶ ἐστιᾶν τοὺς φιλιτάτους. τοῦτου δὲ τὰ πρὸς τῷ ἐδά-
 φει ἐνδιαίτηματα τῆς Ἀνθemiου ὄντα ἐτύγχανε μοίρας, ὡς
 τὸ μεταξὺ τέγος τῷ μὲν ἐς ὄροφῆν, τῷ δὲ ἐς βάσιν παρατετά-

1. λελέξεται R., λέξεται vulg. 4. τῷ οἴκῳ Lugd. 1. m. (Cl.) et
 Intrp. utriusque iuncta esse domicilia, R. Lugd. corr. et edd.
 τῷ οἴκῳ. 8. ἄλλου του R., ἄλλου τοῦ τινος vulg. 11. αἰτε
 δικηγόρου R. et Intrp. ut causas procurante, αἰτε δὲ κατηγόρου
 vulg. 12. καταρτήτορ. vulg. 13. ὁ δὲ ἐκ R., ὁ δ' ἐκ vulg. 14.
 αὐτὸν om. R. 15. ἐκέκτητο R. διαπρεπὲς R. 19. τῷ —
 τῷ correxi, τὸ — τὸ R. et vulg.

et quidem statim dicitur. Erat Byzantii vir quidam nomine Zeno,
 rhetorum quidem catalogo adscriptus, clarus alioquin et Imperatori
 notissimus. Habitabat is iuxta Anthemium, ita ut viderentur utroque
 domicilio uniti, et uno eodemque termino esse circumscripti. Suc-
 cedente vero tempore contentio quaedam et similtas inter eos inci-
 dit, sive prospectus causa, quod fortassis antea fieri non solebat,
 sive quod novum aedificium nimis alte elatum lumini officeret, aut
 alia aliqua de causa, prout multas inter eos, qui quam proxime ha-
 bitant, controversias suboriri est necesse.

7. Tum itaque Anthemius ab adversario, utpote actore et accusa-
 tore, dicendo victus, cum non posset eloquentia gravitateque verbo-
 rum paria cum ipso facere, ex ea, quam norat, arte hanc illi contra
 molestiam rependit. Domum quandam excelsam habebat Zeno, valde
 amplam et pulchram et curiose admodum exornatam, in qua et ipse
 frequenter versari solebat et amicissimos quosque convivii excipere.
 Huius vero inferiora habitacula solo proxima erant ex parte domus
 Anthemii, ita ut intermedium tectum, altera sui parte ad fastigium,
 altera ad basim protensum esset. Ibi itaque magnos lebetes aqua ple-
 nos per diversa domus spatia constituit, hos verò exterius fistulis

- A. C. 557 σθαλ. ἐνταῦθα δὴ οὖν λέβητας μεγάλους ὕδατος ἐμπλήσας,
 I. I. 31 διακριδὸν ἔστησε πολλαχοῦ τοῦ δωματίου, ἀντλοὺς δὲ αὐτοῖς
 ἔξωθεν σκυτίνους περιβαλὼν, κάτω μὲν εὐνορομένους ὡς ἄ-
 पासαν τὴν στεφάνην περιβεβύσθαι ἐξῆς δὲ καθάπερ οὐλίπυγα
 ὑποστελλομένους, καὶ ἐς τὸ ἀναλογοῦν τελευτῶντας, ἐπέτηξε⁵
 ταῖς δοκοῖς καὶ ταῖς σανίσι τὰ ἀπολήγοντα, καὶ ἐς τὸ ἀκρι-
 D βές ἐνεπερόνησεν, ὡς καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς ἀπειλημμένον ἀέρα
 ἀφετὸν μὲν ἔχειν τὴν ἄνω φορὰν, διὰ τῆς κενότητος ἀνιόντα
 καὶ γυμνῇ προσπαύειν τῇ ὄροφῃ κατὰ τὸ παρεῖκον καὶ τῇ
 βύρσῃ περιεχόμενον, ἥκιστα δὲ ἐς τὰ ἐκτὸς διαρῥεῖν καί 10
 ὑπεκφέρεσθαι. ταῦτα δὴ οὖν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς καταστησάμενος,
 πῦρ ἐνήκε σφοδρὸν ὑπὸ τοὺς τῶν λεβήτων πυθμένας, καὶ φλόγα
 ἔξῆψε μεγάλην· αὐτίκα δὲ τοῦ ὕδατος διαθερομένου καὶ ἀνα-
 καχλάζοντός, ἀτμὸς ἐπῆρτο πολὺς καὶ ἀνεξέπιπτετο παχύς τε
 καὶ πεπικνωμένος· οὐκ ἔχων δὲ ὄπη διαχυθεῖη, ἐπὶ τοὺς αὐ- 15
 λοὺς ἀνείρπε, καὶ τῇ στενότητι πιεζόμενος, βιαιότερον ἀνε-
 P. 151 πέμπετο, ἕως τῇ στέγῃ προσπταίων ἐνδελεχέστατα, ἐδόνησεν
 ἅπασαν καὶ διέσεισεν, ὅσον ὑποτρέμειν ἡρέμα καὶ διατετριγέ-
 ναι τὰ ξύλα. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ζήνωνα ἐταράττοντο καὶ ἐδει-
 μαινον, καὶ ἀμφὶ τὴν κωφόρον ἐξέπιπτον ποτνιῶμενοι καί 20
 βοῶντες, καὶ τῷ δεινῷ καταπεπληγμένοι· φοιτῶν τε ἐκεῖνος
 1. δὲ οὖν R. 6. τοῖς δόκοις R. 7. ἐνπερόνησεν R. 9.
 γυμ. . . R. 13. διαθερομένου R. Lugd. et ed. pr., διαθερμαι-
 νομένου Par., subsiliente Intr. Is, puto, vertere sibi videbatur
 διαθορουμένου, quod quidem nihili est. 14. παχύς R.
 Lugd. in ord. et ed. pr., ταχύς ex Lugd. mg. Par., citius Intrp.
 21. τε R., δὲ vulg.

coriaceis circumdedit, inferiori quidem sui parte latioribus, ut totum lebetum ambitum obstruerent; deinde instar tubae in angustiores formam redactas et in iustam proportionem desinentes trabibus et tabulis earum extremitates infixit, accurateque infibulavit, ita ut et aer iis fistulis conceptus, libero quidem in altum impetu ferretur, per earum cavitatem sursum tendens, et ad nudum tecti fastigium, quoad eius fieri poterat, etiam corio circumdatum pertingens, foras autem nequaquam diffunderet aut erumperet. His itaque ex occulto ita dispositis, validum ignem lebetum fundis subiecit, et ingentem flammam excitavit. Statim vero fervente atque exaestuante aqua, vapor multus excitatus et in altum sublatus est, rapidus pariter et densus: cumque non haberet, qua diffunderetur, in fistulas efferebatur, angustiaeque pressus, maiore vi sursum tendebat, donec in tectum assiduo impetu impingens, totum concussum commotumque fuit, adeo ut tigna sensim tremere atque striderent. Qui vero Zenoni aderant, metu ac terrore corripiebantur, et in plateas sese proripiebant, obtestabundi et vociferantes, malique gravitate perculti. Ille vero in regiam se conferens, notos interrogabat, quid ipsis de terrae motu

ἐν τοῖς βασιλείοις, ἀνεπνύοντο τῶν γνωρίμων, ὅπως αὐτοῖς τὰ Α. C. 557
 τοῦ σεισμοῦ κατεφάνη, καὶ μὴ τι σφᾶς ὄρωδηοῦν τρόπῳ διεδη- I. L. 31
 λήσατο. τῶν δὲ „εὐφήμει“ λεγόντων, „ὦ τῶν“ καὶ „ἀπαγε“,
 καὶ „μήποτε γένοιτο“, καὶ πρὸς γε νεμεσίωντων αὐτῷ ὡς δὴ
 5 τοιαῦτα φευκτὰ καὶ ἀπαίσια τερατευομένων, οὐκ εἶχεν ὁ, τι καὶ
 διανοηθεῖη. οὔτε γὰρ ἀπιστεῖν ἑαυτῷ οἷός τε ἦν ἐφ' οἷς ἠπί- B
 στατο ἄρτίως γεγεννημένοις, καὶ διαμάχεσθαι κατηδεῖτο ἐπι-
 πολὺ τοσοῦτοις ἀνδράσι καὶ οὕτω καταμεμφομένοις.

ἦ. Τοῦτῳ δὴ οὖν πολλῶ τῷ λόγῳ ἐχρῶντο οἱ τὰς ἀνα-
 10 θυμιάσεις καὶ τὰ λιγνώδη πνεύματα γένεσιν τῶν σεισμῶν
 ἀποκαλοῦντες. „καὶ γὰρ ὁ μηχανοποιὸς“ ἔφασαν „τὴν αἰτίαν
 διαγνοὺς ὅθεν τὴν γῆν κινεῖσθαι συμβαίνει, παραπλήσια ἔ-
 δρασε, καὶ τῇ τέχνῃ τὴν φύσιν ἀπεμιμήσατο.“ καὶ ἔλεγον μὲν
 15 τι, οὐ μέντοι γε ὅσον ὄντο. ἐμοὶ γὰρ τὰ τοιαῦτα πιθανὰ
 ἐμὲν εἶναι δοκεῖ καὶ κομψότερόν πως ἔξευρημένα, οὐπω δὲ ἐν-
 20 αργῇ γνωρίσματα τῶν ὡς ἀληθῶς γιγνομένων. οὐ γὰρ ὅτι τὰ
 κυνίδια ταῦτα δήπου τὰ Μελιταῖα ἐπὶ ταῖς στέγαις διέρ- C
 ποντα, σείουσι τε αὐτὰς καὶ ἀνακινῶσι, καὶ ταῦτα ἐπὶ βα-
 δίσματι κουφοτάτῳ, ἥδη που ὅμοιον φήσειεν ἄν τις εἶναι τὸ
 25 χροῖμα, καὶ τοῦτῳ καθάπερ ἱκανῶ παραδείγματι χρεοίτο.
 ἄλλ' ἐκεῖνα μὲν παίγνια τῆς μηχανοποιίας, οὐ φαῦλα μέντοι
 οὐδὲ ἀτερπῆ νομιστέον, τῶν δὲ τῆς ὕλης ἀμαρτημάτων ἄλλα
 ἄττα, (εἴπερ ἄρα καὶ δεῖ,) ζητητέον τὰ αἴτια. ἐπεὶ οὐδὲ τοῦτο

2. διεδηλῶσαντο R. 3. ὡ ταν R. 6. ἐφοικη R. pro ἐφ' οἷς.
 ἐπίστατο edd. 7. ἀρτίως καὶ γεγ. R. 16. ὡς ins. ex R.
 20. χρεοίτο R. 23. δεῖ καὶ R.

visus esset, et num aliquo eos damno affecisset? Tum illis „bona
 verba, o amice“ et „apage“ et „absit“ dicentibus, et praeterea suc-
 censentibus ipsi, adeo odiosa infaustaue prodigiose narranti, quid
 cogitaret ignorabat. Neque enim sibi ipse fidem derogare poterat de
 iis, quae recenter accidisse sciebat, et pudebat adversus tot viros
 diutius contendere, et quidem ita ipsum incusantes.

8. Hac itaque fere ratione utebantur, qui terrae motus ab exha-
 lationibus fumosisque spiritibus gigni censent. „Nam ille machinarum
 fabricator“, inquiebant, „cognita causa, unde terrae motus gigni con-
 tingit, similia effecit, et arte naturam est imitatus“, et dixerunt qui-
 dem aliquid, non tantum tamen ac putarant. Mihi enim haec talia
 elegantia quidem esse videntur, sciteque adinventae, nequaquam vero
 evidentes eorum, quae vere sunt, probationes. Neque enim quia ca-
 telli isti Melitenses per solaria incedentes ea et agitant et commovent,
 et quidem levissimo incesso, similem fere aliquis rem esse dixerit,
 atque hoc veluti idoneo documento utetur. Ceterum ludicrae illae
 machinationes nequaquam despicabiles aut inelégantes sunt censendae,
 defectuum vero terrae, aliae quaedam, (si modo etiam convenit,) quae-
 30 rēndae sunt causae. Siquidem neque hoc solum Anthemius in Ze-

- A. C. 557 μόνον Ἀνθέμιος ἐπὶ Ζήνωνι ἐμηχανήσατο, ἀλλ' ἄρα ὄγε κα-
 L. 131 τήστραψέν γε αὐτοῦ καὶ κατεβρόντησε τὸ δομάτιον. δίσκον
 D μὲν γάρ τινα ἐσόπτρον δίκην ἐσκευασμένον, καὶ ἡρέμα ὑπο-
 κοιλαινόμενον ταῖς τοῦ ἡλίου ἀντερείδων ἀκτίσιν ἐνεπίμπλα
 τῆς αἴγλης καὶ εἶτα μετὰ γων ἐφ' ἕτερα, πολλὴν ἀθρόον ἀν-5
 τῷ κατηκόντιζε λαμπηδόνα, ὡς ἀπάντων ἐφ' οὓς ἂν φέροιτο
 ἀμβλύνεσθαι τὰς ὄψεις καὶ σκαρδαμύττειν· συντρίψεις δέ
 V. 106 τινὰς καὶ ἀντιτυπίας σωματίων ἐπινοῶν βαρυηχοτάτων, κτύ-
 πους ἀπετέλει σφοδρούς καὶ βροντώδεις, καὶ οἶους ἐκπλήξαι
 τὴν αἴσθησιν, ὡς ἐκείνον μόλις γοῦν διαγνώττα ὄθεν ἕκασται
 γίγνεται, προκαλινδεῖσθαι ἀναφανδὸν ἀμφὶ τῷ πόδε τοῦ βα-
 σιλέως, καὶ κατηγορεῖν τοῦ γείτονος, ὡς κακοῦ καὶ ἀδικωτά-
 του· ὥστε ἀμέλει καὶ χάριέν τι ὑπ' ὄργῆς ἐπεφθέγγετο. ποιη-
 τικὰ γὰρ παρῶδει ξημάτια καὶ ἀνεβόα ἐπὶ τῆς συγκλήτου
 βουλῆς ὥσπερ εἰρωνευόμενος, ὡς οὐχ οἶόν τε αὐτῷ μόνῳ¹⁵
 γε ὄντι ἀνθρώπῳ κατὰ ταῦτόν ἅμα πρὸς τε Δία τὸν ἄστρο-
 P 152 πητὴν καὶ ἐρίγδουπον, καὶ πρὸς γε Ποσειδῶνα τὸν ἐννοσί-
 γαιον διαμάχεσθαι. καλὰ μὲν οὖν τῆσδε τῆς τέχνης καὶ αὐτὰ
 δῆπον τὰ ἀδύρματα· οὐ μὴν ἀνάγκη τὴν φύσιν ἐπεσθαι τοῦ-
 τοις καὶ ἐξισοῦσθαι. πλὴν ἀλλ' ἕκαστος μὲν ἐχέσθω καὶ τῶν-²⁰
 δε πέρη ὁποίας ἂν καὶ βούλοιο γνώμης· ἐμοὶ δὲ ἐς τὸν πρῶ-
 τερον λόγον ἐπανιτέα.

4. ἀντερείδων add. ex R. et Intpr. solis oppositum radiis. 11.
 τὰ πόδε R. 17. Ποσειδῶνα om. R. et Intpr., qui vertit in-
 cpte: et tetram ipsam concuscentem. ἐννοσίγαιον R., ἐννοσίγ.
 vulg. 21. ὁποίαν — γνώμην R.

nonem machinatus est, sed et fulgura et tonitrua in domum torstt. Discum enim in speculi speciem comparatum modiceque excavatum radiisque solis oppositum splendore implebat; ac deinde aliorum transferens, ingentem confestim in domum eiaculabatur splendorem, adeo ut omnium, in quos ferebatur, obtutum perstringeret atque obtunderet. Corporum etiam quorundam, quae valde essent sonora, collisiones complosionesque excogitans, immanes quosdam et tonitruo similes fragores edebat percullendo sensui aptos; adeo ut Zeno, cum aegre tandem intellexisset, unde singula fierent, palam ad pedes Imperatoris provolutus, vicinum accusarit ut improbum et accleratatum: adeo ut et gratiosum quoddam atque elegans dictum ira ipsi excuserit. Poëtici enim quibusdam verbis alludens coram senatu proclamabat, veluti per ironiam et cavillum: se, homo cum esset, non posse adversus utrumque pariter, Iovem fulminatorem et gravitonantem, et adversus Neptunum terrae concussorem pugnare. Pulchra quidem igitur sunt huiusce artis effecta, quantumvis ludicra; necesse tamen non est, naturam haec sequi iisque exaequari. Ceterum de his rebus quam quisque voluerit sententiam teneat; mihi vero ad priorem narrationem est redeundum.

9. Ἐκείνου μὲν γὰρ τοῦ χειμῶνος ἐν τοσούτῃ ἡ πόλις A. C. 557
 ἐτήγγανεν οὕσα, καὶ ἄπαντα ἐπὶ πλείστας ἡμέρας σείεσθαι πως I. L. 31
 εἶδοκεν τὸ ἔδαφος, καὶ ταῦτα ἀτρεμοῦν ἤδη καὶ πεπαυμένον.
 Ἐναυλον γὰρ ταῖς ψυχαῖς ὑπῆρχε τὸ πάθος, καὶ ὑποψία ἐν-
 5 ἔκειτο ὑποθολοῦσα τὸ λαγίζομενον. ὁ δὲ βασιλεὺς πολλὰ τῶν
 οἰκοδομημάτων τὰ μὲν σαθρὰ καὶ ἀσθενῆ γεγενημένα, ἐνιαυτῷ
 δὲ ἤδη καὶ καταπεπτωκότα, ἐπανορθοῦν ἐπειράτο. ἐπεφρόν-
 10 τιστο δὲ οἱ ἐς τὰ μάλιστα ὁ μέγιστος τοῦ Θεοῦ νεώσ· του-
 τον δὲ πρότερον ἐμπρησθέντα ὑπὸ τοῦ δήμου, σφόδρα περι-
 15 οφανῆ καὶ θαναμίσιον ἤλικον ἐκ βάρθρων αὐτῶν καὶ κρηπίδων
 ἀνδομήσατο, μεγέθους τε ὑπερβολῆ καὶ σχήματος εὐπρεπεῖα
 καὶ ποιμίλιᾳ μετᾴλων ἐπικοσμήσας ἤρειψε δὲ αὐτὸν ἐκ πλίν-
 θου ὀπιτῆς καὶ τιτάνου, πολλαχοῦ καὶ σιδῆρος συνδήσας, ξύ-
 λους τε ἥκιστα χρησάμενος, ὡς ἂν μηκέτι εὐκολώτατα πυρ-
 20 ἵπολοῦτο. Ἀνθέμιος δὲ ἦν οὗτος ἐκεῖνος, οὗ δὴ ἀρίτως ἐπε-
 μνήσθη, ὁ ἕκαστα μηχανησάμενος καὶ δημιουργήσας. τότε
 δὲ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ κλόνου τὸ μεσαίτατον μέρος τῆς ὄροφῆς
 καὶ ἄπαντα ὑπερβάλλον ἀποβεβληκότα, ἐπεσκεύασέ τε αὐτίς C
 ὁ βασιλεὺς βεβαιώτερον, καὶ ἐπὶ μείζον ὕψος ἐξῆρε· καίτοι
 25 Ἀνθέμιος μὲν ἐκπλείστον στεθνήκει, Ἰσίδωρος δὲ ὁ νέος καὶ
 οἱ ἄλλοι μηχανοποιοὶ τὸ πρότερον ἐν ἑαυτοῖς ἀναθεωρήσαν-
 τες σχῆμα, καὶ τῷ σωζομένῳ τὸ πεπονθὸς ὁποῦν τε ἦν καὶ

7. ἤδη καὶ R., καὶ ἤδη vulg. ἐπέων φρόντιστο R. pro ἐπεφρ.
 14. μηκέτι R. et Intpr. ne de cetero etc., μὴ vulg.

9. Per hanc enim hiemem hisce malis civitas premebatur, inco-
 lisque omnibus per multos dies concuti adhuc pavimentum videbatur,
 tametsi quietum iam sedatumque esset. Insederat enim hominum
 animis hoc malum, et suspicio in eis radices egerat, ratiocinationi
 tenebras offundens. Imperator vero multa aedificia, quae partim vitium
 fecerant, partim iam corruerant, instaurare adnitebatur. Praecipuae
 autem curae ipsi erat augustissimum illud Dei templum. Hoc vero
 antea a plebe succensum, valde conspicuum atque admirandum ab ipsis
 fundamentis iterato extruxerat, magnitudinisque excellentia et
 formae decore et varietate metallorum ornatius reddens; cinxit vero
 id ipsum ex latere cocto et calce, quae passim ferro inter se colliga-
 rat, lignis nequaquam usus, ne facillime conflagraret. Anthemius
 vero hic ipse erat, cuius paulo ante mentionem feci, qui singula et
 artificiose excogitabat et extruxerat. Tum vero mediam maxime
 ipsius tecti partem collapsam, quaeque altitudine omnia, quae corruer-
 rant, superabat, Imperator firmiorem reddidit, et in maiorem altitu-
 dinem sustulit. Atque Anthemius quidem iam dudum obierat. Isi-
 dorus autem iunior aliique fabricarum structores priorem in semetipsis
 formam contemplantes, et ex eo, quod integrum manserat, id quod
 affectum erat quale esset, quidque vitii habuisset cognoscetes,

- A. C. 537^{θς} δ, τι δῆπου ἡμάρτητο ἐπιφρασάμενοι, τὴν μὲν εἶδαν τε
 I. L. 31 καὶ ἔσπερίαν ἀψίδα οὕτω μένειν κατὰ χώραν ἐφῆκαν· τῆς
 δὲ ἀρκτείας τε καὶ νοτίας τὴν ἐπὶ τοῦ κυρτώματος οἰκοδομίαν
 πρὸς τὰ ἔνδον παρατείναντες, καὶ εὐρυτέραν ἡρέμα ποιησά-
 μενοι ὡς μᾶλλον ἀρμοδιώτατα ταῖς ἄλλαις συννευενέκαι, καὶ 5
 D ὁμολογεῖν τὴν ἰσόπλευρον ἀρμονίαν, περιστεῖλαι ταύτη δεδύ-
 νηται τὴν τοῦ κενώματος ἀμετρίαν, καὶ ὑποκλέψαι βραχὺ τὴ
 τῆς ἐκτάσεως μέρος, ὅποσον ἐτερόμηκες ἀπετελεῖτο σχῆμα,
 οὕτω τε ἐπ' αὐτῶν ἠδρασαν πάλιν τὸν ἐν μέσῳ ὑπερανέγοντα,
 εἴτε κύκλον, εἴτε ἡμισφαίριον, εἴτε ὀρθοῦν ὀνόματι παρ' 10
 αὐτοῖς ἐπικεκλημένον. καὶ γέγονεν ἐντεῦθεν εἰκότως ἰθύτερος
 μὲν καὶ εὐεπίστροφος, καὶ πανταχόθεν τῇ γραμμῇ ἔξιςάζων,
 στενωτέρως δὲ καὶ ὀξυτενῆς, καὶ οἶος οὐχ οὕτω λίαν ἐκπλήτ-
 τειν τοὺς θεωμένους ὡς πάλαι, πολλῶν δὲ ὅμως πλέον ἐν τῷ
 ἀσφαλεῖ βεβηκέναι. ὧν μὲν οὖν ἔδει ἐν ξυγγραφῇ τοῦ νεώ 15
 P. 153 πέρι ἐπιμνησθῆναι, καὶ ἐφ' ἧ τῷ λόγῳ φορὰ ἔικετο ἀκο-
 λούθως περιαιγομένη, ταῦτα ἔμοιγε ἀποχρώντως ἐκδεδιῆγη-
 ται. ἐγκωμιάζειν γὰρ ἕκαστα τῶν τοῦδε θανμάτων καὶ ἐπιδει-
 κνίειν τῇ λόγῳ, περιττὸν ἂν εἶη καὶ οὐ τοῦ παρόντος ἰδίου ἔρ-
 γου. εἰ δὲ τις ἐθέλοι πόρρω που τυχὸν τῆς πόλεως ἀπρωκισμέ-20
 νος ἔπειτα γινώσκειν σαφῶς ἅπαντα, καθάπερ παρῶν καὶ
 θεώμενος, ἀναλεγέσθω τὰ Παύλῳ τοῦ Κύρου τοῦ Ωλεῖρου

9. αὐτῶν R. et Intpr. his — *aedificatis desuper*, αὐτῶ vulg. ἡ-
 δρασαν emend. Cl., ἠδρασαν R. et vulg. 10. ὀρθοῦν τῷ R.
 13. στενωτέρως R. et vulg. δὲ om. R. 19. περισσομένη R.
 22. τοῦ ante Κύρου add. ex R. Φλόρου R., Φόρου Lugd. et
 ed. pr.

fornicem orientalem et occidentalem suo ut erat loco reliquerunt, septentrionali vero et australi, quae super curvaturam erat structuram, introrsum porrigentes, pauloque latiorefficientes, ut quam aptissime cum aliis quadraret, aequilateramque compagem prae se ferret, eaque ratione vacuitatis nimietatem coarctare possent, et exiguam aliquam extensionis partem detrahare, in quantum diversae longitudinis figura efficeretur. Atque ita desuper firmarunt, qui in medio est positus, sive orbem, sive hemisphaerium, sive alio quocunq; nomine ab ipsis appellatur. Factusque inde est verisimiliter directior quidem facileque versatilis, omnique ex parte ad amissim quadrans; angustior vero et in acutum tendens, quique non ita valde percellat spectatores, ut olim, multo vero tutius obfirmatus. Quorum itaque oportebat in historia de templo meminisse, et ad quae ipsa narrationis series consecutaneae circumacta pervenerit, ea mihi abunde satis sunt explicata. Laudare enim singula, quae in eo sunt admiranda, et oratione persequi, supervacaneum fuerit, neque huius operis proprium. Si quis autem voluerit procul fortassis ab urbe degens aperte cognoscere omnia, veluti praeacens et spectans, perlegat quae Paulus Cyrē

ἐν ἑξαμέτροις πεπονημένα, ὃς δὴ ταπρῶτα τελαῶν ἐν τοῖς A. C. 557
 ἀμφὶ τὸν βασιλέα σιγῆς ἐπιστάταις, γένους τε κοσμούμενος I. I. 31
 δόξῃ καὶ πλοῦτον ἄφθονον ἐκ προγόνων διαδεξάμενος, ὅμως V. 107
 παιδεία γὰρ αὐτῷ καὶ λόγων ἄσκησις διεσπούδαστο καὶ ἐπὶ
 5 τοῖσδε μᾶλλον ἤρχει καὶ ἐσεμνύετο. καὶ τοίνυν πεποιήται οἱ
 καὶ ἄλλα ὡς πλεῖστα ποιήματα μνήμης τε ἄξια καὶ ἐπαίνου, B
 δοκεῖ δέ μοι τὰ ἐπὶ τῷ νεῷ εἰρημένα μελζονός τε πόνου
 καὶ ἐπιστήμης ἀνάπλασκα καθεστάναι, ὅσῃ καὶ ἡ ὑπόθεσις θαυ-
 μασιωτέρα. εὐρήσεις γὰρ ἂν ἐν αὐτοῖς τὴν ὅλην τῆς θέσεως
 10 ἐουκομίαν, καὶ τὰς τῶν μετάλλων φύσεις λεπτότατα κατεξή-
 τασμένας, τῶν τε προτεμενισμάτων τὸ εὐπρεπὲς ἅμα καὶ ἀναγ-
 καῖον, μεγέθη τε καὶ ὑψώματα, καὶ ὅσα ἰθὺγραμματα σχή-
 ματα καὶ ὅσα κυκλικὰ, καὶ ὅσα ἐκκρεμῆ καὶ προτεταμένα,
 γνοίης δὲ ἂν ἐκ τῶν ἐπῶν καὶ ὅπως ἀργύρῳ τε καὶ χρυσῷ
 15 τὸ ἱερώτερον χωρίον καὶ τοῖς ἀπορρήτοις ἀποκεκριμένον, πο-
 λυτελέστατα καταπεποίκιλται, καὶ εἴ τι ἄλλο πρόσεστι μέγα ἢ
 ἐλάχιστον γνώρισμα, οὐ μείον ἢ οἱ θαμὰ ἐν αὐτῷ περιπάτους C
 ποιούμενοι καὶ ἅπαντα διασκοποῦντες. ἀλλὰ γὰρ ἦδε μὲν ἡ
 δευτέρα τοῦ νεῷ ἐπισκευὴ καὶ ἀνόρθωσις ὀλίγῳ ὕστερον
 20 χρόνῳ ἀπείργασται καὶ ξυνετελέσθη.

1. Ἐκεῖνον δὲ τοῦ ἔτους ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ ἡ λοιμῶ-A. C. 558
 2. θῆς νόσος αὐθις τῇ πόλει ἐνέπεσε, καὶ μυρία διέφθειρε πλή-I. I. 32

1. τοῖς ἀμφὶ R., τοῖς τῆς ἀμφὶ vulg. 4. παιδίε R. 7. δέ
 μοι R., μοι δὲ vulg.

Flori fillus hexametris versibus conscripsit, qui quidem primicerius
 existens regionum silentiariorum, et generis gloria clarus, amplissimas-
 que a maioribus suis opes adeptus, et doctrinae tamen eloquentiaequae
 magnam operam impenderat, quibus et magis gloriabatur et decora-
 batur. Scripsit itaque etiam, alia quamplurima poemata memore
 digna et laude. Videntur autem mihi quae de templo scripsit, tanto
 maiore et labore et scientia referta, quanto et argumentum ipsum
 est admirabilius. Comperies enim in iis universum situs concipi-
 naeque dispositionis ordinem et metallorum naturas subtilissime ex-
 ploratas; vestibulorum etiam templi elegantiam pariter et utilitatem,
 magnitudines quoque et altitudines, quotquot etiam sunt figurae in
 altum directae, et quotquot orbiculares, quotquot etiam pensiles et
 protensae. Cognoveris quoque e carminibus, quo pacto argento pari-
 ter atque auro sacratiores loci et mysteriis separatim destinatus sum-
 ptuosissime sit exornatus, et si quod est aliud magnum aut mini-
 mum ornamentum, nihilo minus, quam qui crebro in eo obambulant
 omniaque insperant. Atqui secunda haec templi refectio atque in-
 stauratio brevi post tempore instituta perfecta est.

10. Eodem vero anno statim ineunte vere pestilentia iterum
 urbem invasit, et infinitam multitudinem sustulit; quae quidem non-

A. C. 558 θη, λήξασα μὲν ἐς τὸ παντελὲς οὐδ' ὀπωσιουῶν, ἐξ οὗ δὴ
 1. I. 32 τὴν ἀρχὴν, φημὶ δὴ κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος τῆς Ἰουστινιανοῦ
 βασιλείας, ἐν τῇ καθ' ἡμῶς εἰσηγήθησεν οἰκουμένη. μεταβῶσα
 δὲ πολλάκις μεταξὺ ἄλλοις ἄλλοθι, καὶ τόποιον ἐκ τόπου λυ-
 D μνημαμένη, καὶ ταύτῃ τοῖς λειπομένοις ἀνακοχῆς τινας μετα-
 5 δοῦσα, τότε δὴ οὖν πάλιν ἐς τὸ Βυζάντιον ἐπανῆκεν, ὥσπερ,
 οἶμαι, τὸ πρότερον ἐξηπατημένη, καὶ θῶπτον δῆπον τοῦ
 δέοντος ἐνθὲνδε ἀπαλλαγείσα. ἔθνησκον τοιγαροῦν πολλοὶ ἐξ-
 10 απιναίως καθάπερ ἀποπληξία ἰσχυρᾷ κάτοχοι γεγεννημένοι· οἱ
 δὲ γε πλεῖστον διαρκουῦντες μόλις πεμπταῖοι ἀπόλλυντο. ἦ
 δὲ τῆς νόσου ἰδέα παραπλησία τῇ πρεσβυτέρῃ ἐτύγγανεν οὖσα.
 πυρετοὶ γὰρ ἐπὶ βουβώσιν ἀνήπτοντο συνεχεῖς καὶ οὐκ ἐφῆ-
 15 μεροι, οὐδὲ μετρίως γοῦν ἐποχαλῶντες, μόνῃ δὲ τῇ τελευτῇ
 τοῦ ἀλόγτος ὑποπαύομενοι. ἔνιοι δὲ μήτε θέρμης ἠγησαμένης,
 μήτε ἄλλου ἀλγῆματος, ἀλλὰ δρωῶντες ἐπὶ τὰ εἰθισμένα, οἱ-15
 P. 154 κοί τε καὶ ἀνὰ τὰς λεωφόρους οὕτω παρασχὸν κατέπιπτον,
 καὶ ἀθρόον ἄπνοι ἐγίνοντο, ὥσπερ τὸν θάνατον σχεδιάσαν-
 20 τες καὶ ἅπανα μὲν ἡλικία χύδην ἐφθείρετο, μάλιστα δὲ τὸ
 ἀκμᾶζον τε καὶ ἡβᾶσκον, καὶ ἐν τούτῳ πλέον οἱ ἄρῆνες τὸ
 γὰρ δὴ θῆλυ οὐ μάλα ὅμοια ἔπασχε. τὰ μὲν οὖν παλαιάτατα
 25 τῶν Αἰγυπτίων λόγια, καὶ οἱ παρὰ Πέρσαις ἐπὶ τῆς τῶν με-
 τεώρων κινήσεως δαημονέστατοι, χρόνων τινῶν περιόδους ἐν

1. δὴ om. R. 6. πάλιν ἐς τ. B. R., ἐς τ. B. πάλ. vulg.
 8. πολλοὶ add. ex R. et. Inpr. quam multi, 9. ἰσχυρᾷ —
 παραπλησία om. R. 13. τελευτῇ excidit in Par.

quam penitus cessarat, ex quo primum, circa quintum, inquam, im-
 perii Iustiniani annum, in nostrum orbem irreperat; frequenter
 vero alio atque alio se transferens, et locum e loco infestans, atque
 ita reliquis veluti inducias quasdam concedens, tum rursus Byzan-
 tium rediit, veluti antea, uti crediderim, decepta, quaeque citius,
 quam oportebat, inde migrasset. Mortui itaque sunt repente veluti
 gravi quadam apoplexia correpti. Qui vero plurimum vim morbi
 sustinebant, ultra quintum diem non supervivebant. Morbi autem
 species veteri erat persimilis. Febres enim cum bubonibus accen-
 debantur continuae, et non quotidianae, neque vel modicum remit-
 tentes, sed solo eius, quem corripuerant, interitu cessantes. Nonnulli
 vero neque aestu febrili, neque alio dolore praecedente, sed quae
 consueverant agentes et domi et in plateis, ita cogente necessitate
 corruerant, repente exanimis facti, veluti ex temporaria morte
 accersita. Cuiusvis itaque aetatis homines promiscue interibant,
 praecipue vero iuvenes ac puberes, atque ex his potissimum mares:
 feminae enim non perinde hisce malis erant obnoxiae. Vetustissima
 itaque Aegyptiorum oracula, et qui apud Persas coelestium motuum

τῷ ἀπειρῷ αἰῶνι συμφέρεσθαι λέγουσι νῦν μὲν ἀγαθὰς καὶ A. C. 558
 εὐδαίμονας, νῦν δὲ μοχθηρὰς καὶ ἀποφράδας, εἶναι τε τὴν I. I. 32
 παρούσαν περιφορὰν ἐκ τῶν κακίστων ἐκείνων καὶ ὑπαισίων
 ἐντεῦθεν τοιγαροῦν πολέμους τε ἀπανταχοῦ ξυνίστασθαι καὶ B
 5 ὀτάσεις ταῖς πόλεσι, καὶ τὰ λοιμώδη πάθη μόνιμά τε εἶναι
 καὶ συνημμένα. ἑτεροὶ δὲ ὀργὴν τοῦ κρείττονος αἰτίαν εἶναι
 φασὶ τῆς φθορᾶς, μειοῦσαν ἀξίως τὰ τοῦ ἀνθρωπείου γέ-
 νους ἀδικήματα, καὶ τὸ πλῆθος ὑποτεμνομένην. ἐμοὶ δὲ διαι-
 τῶν ἑκατέρῃ δόξῃ καὶ ἀποφαίνεσθαι τὴν ἀληθεστάτην οὐκ
 10 ἐγχειρητέα, τυχὸν μὲν οὐδὲ ἐπισταμένῳ, τυχὸν δὲ, εἰ καὶ εἰ-
 δεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαῖον τοῦτό γε εἶναι δοκοῦν, οὐδὲ τῷ
 παρόντι λόγῳ προσῆκον· μόνον γάρ μοι τοῦ συμβεβηκότος εἶ
 καὶ διὰ βραχέων ἐπιμνησθέντι, ὃ τῆς ἱστορίας ἐκτεθεράπευ-
 ται νόμος.

15 *ια*. Τούτων δὲ οὕτω ξυνεγεχθέντων, ἐπεγένετο καὶ ἄλλα
 ἄττα τῇ πόλει κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ, ταραχῆς τε καὶ θορύ- C
 βον ἀνάμμεσα, καὶ οὐχ ἦσσαν τῶν εἰρημένων ἀνιαρότατα.
 ὅποια δὲ ταῦτά ἐστιν, αὐτίκα ἐρῶ, βραχύ τι πρότερον διεξ-
 ελθὼν τῶν ἀρχαιοτέρων. οἱ Οὐννοι τὸ γένος, τὸ μὲν παλαιὸν
 20 κατατόκον τῆς Μαιώτιδος λίμνης τὰ πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον,
 καὶ ἦσαν τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ ἀρκικώτεροι, καθάπερ καὶ V. 108
 τὰ ἄλλα βάρβαρα ἔθνη, ὅποια ἐντὸς Ἰμαίου ὄρους ἀνὰ τὴν
 1. ἀγαθὰς R., ἀγαθούς vulg. 2. μοχθηρὰς R., μοχθηροῦς
 vulg. 10. εἰ om. R. 11. οὐκ superscriptum in R. a rec.
 m. 17. ἀνιαρότατα R. 22. Ἰμαίου R.

sunt peritissimi, temporum quorundam revolutiones in infinito aevo simul ferri asserunt, modo quidem bonas ac felices, modo autem pravas et infaustas: esse vero praesentem revolutionem ex pessimis illis atque infaustis. Hinc ergo et bella passim et seditiones urbibus oriri atque invalescere, et pestilentes morbos per multum tempus durare atque adhaerescere. Alii vero interitus causam ad divinam iram referunt, quae humani generis peccata puniat, multitudinemque succidat. Me vero de utraque opinione iudicare verioremq; decernere nihil attinet, vel quod nesciam fortasse, vel, etiamsi forte sciam, parum tamen necessarium id censeam, neque praesentium tractationi consentaneum. Si enim breviter quae acciderunt commemoravi, historiae legi satisfeci.

11. Haec vero cum ita accidissent, alia etiam quaedam per id tempus in urbe evenerunt tumultus ac perturbationis plena, neque minus, quam quae diximus, acerba. Qualia autem haec fuerint, statim dicam, si prius breviter vetustiora quaedam commemoravero. Hunnorum gens olim quidem habitavit circa eam Maeotidis paludis partem, quae subsolanum ventum versus spectat, erantque Tanai flumine magis septentrionales; quemadmodum et aliae barbarae nationes, quotquot intra Imaum montem in Asia conederunt. Hi vero omnes

- A. C. 558 Λαίαν ἐτύγγανον Ἰδρυμένα. οὗτοι δὲ ἅπαντες κοινῇ μὲν Σκύ-
 L I 3^a θαι καὶ Οὐννοι ἐπωνομάζοντο· ἰδίᾳ δὲ κατὰ γένη, τὸ μὲν τι
 αὐτῶν Κοτριγούροι, τὸ δὲ Οὐτίγούροι, ἄλλοι δὲ Οὐλτίζουροι,
 D καὶ ἄλλοι Βουρούγουνδοι· καὶ ἄλλοι ὡς ἂν αὐτοῖς πατέριόν τε
 ἦν καὶ εἰθισμένον. γενεαῖς δὲ πολλαῖς ὕστερον διέβησαν ἐς τὴν⁵
 Εὐρώπην, εἴτε ὡς ἀληθῶς ἐλάφον τινὸς κατὰ τοῦτο δὴ τὸ
 θρυλλούμενον τακρῶτα ἠγησαμένης, εἴτε καὶ ἀλλοίᾳ χρυσά-
 μενοι τύχη, καὶ τὴν ἐκροὴν τῆς λίμνης τὴν ἐς τὸν Εὐξείνον
 Πόντον φερομένην, ἄπορον τέως δοκοῦσαν, τότε δὴ διωρῶν
 τρόπῳ διαπεραιωθέντες, ἀλώμενοι δὲ ὁμῶς ἀνὰ τὴν ὀθνείαν,¹⁰
 πλεῖστα ὅσα τὸ ἰθαγενὲς ἐλυμήναντο, ἀπροσδόκητα προσπε-
 σόντες, ὡς καὶ, τοὺς προτέρους οἰκήτορας ἀπελάσαντες, αὐτοὶ
 τὴν ἐκείνων κατέχειν. ἤμελλον δὲ ἄρα οὐκ ἐπὶ μακρότατον
 διαμένειν, ἀλλὰ προῖξοι τὸ λεγόμενον ἀπολείσθαι. αὐτίκα
 P. 155 γούν Οὐλτίζουροί τε καὶ Βουρούγουνδοι μέχρι μὲν Λέοντος¹⁵
 τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν ἐν τῷ τότε Ῥωμαίων γνώριμοί τε
 ἐπῆροχον καὶ ἄλκιμοι εἶναι ἐδόκουν· ἡμεῖς δὲ οἱ νῦν οὔτε ἴσμεν
 αὐτούς, οὔτε, οἶμαι, εἰσόμεθα, τυχὸν μὲν διαφθαρέντας, τυχὸν
 δὲ ὡς πορῶσάτα μεταναστάντας. ἐκείνου γε μὴν τοῦ ἔτους,
 ἐν ᾧ δὴ ἔφην τὴν λοιμώδη νόσον τῇ πόλει ἐνσκήψαι, τὰ λοιπὰ²⁰
 τῶν Οὐννων γένη ἐσώζετο, καὶ ἦσαν ἔτι ὀνομαστότατα. κα-
 3. Κοτριγούροι et Οὐτίγούροι R., Κοτριγούροι et Οὐτίγούροι
 vulg. 8. τῆς om. R. 9. οὐν ins. R. post δὴ; fort. οὐν διωρῶν.
 15. Οὐλτίζουροι R. et vulg.; Utlizuri Intrpr. 18. οἶμαι add.
 ex R. διαφθαρέντες et μεταναστάντες R. 21. ἐσώζε-
 το R., ἐσώζοντο vulg.

communiter quidem Scythae et Hunni vocabantur; privatim autem secundum nationes, nonnulli eorum Cotriguri, alii Utiguri, alii vero Ultizuri, alii etiam Burugundi dicebantur, alii aliter ex patria cuique atque usitata appellatione nominabantur. Multis autem postea seculis transierunt in Europam; sive revera a cervo quodam, ut fama percrebuit, primum ducti, sive alia quapiam fortuna usi, et Moeotidem paludem, qua parte in Euxinum pontum fertur, cum antea traici nequaquam posse crederetur, tunc certe quocumque tandem modo traicientes, et per aliena vagantes, innumeris damnis indigenas affecerunt, inopinato eos adorti; adeo ut, prioribus habitatoribus eiectis, ipsi illorum ditionem occuparint, in qua tamen non videbantur diutissime commoraturi, sed stirpitus, quod aiunt, perituri. Tunc itaque Ultizuri et Burugundi usque ad Leonem Imperatorem et qui per id tempus erant Romanos, celebres exstitere, fortesque sunt habiti: nos vero, qui hac aetate vivimus, neque eos novimus, neque noscimus, quod vel deleti fortasse sint, vel quam remotissime hinc sedes suas transtulerint. Illo utique anno, quo pestilentia urbem invasit, reliquae Hunnorum gentes salvae adhuc et maximi erant nominis. Cum itaque descendissent Hunni in loca ad austrum vergentia, non pro-

τιόντες δὲ ὄμως οἱ Οὐννοὶ ἐς τὰ πρὸς νότον ἄνεμον, οὐ πόρ- A. C. 558
 ῶ τῆς ὄχθης τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ ἠύλιζοντο, ἥνίκα ἦν αὐ- I. 1. 3a
 τοῖς βουλομένοις. τότε δὴ οὖν τοῦ χειμῶνος ἐπιλαβομένον, τὰ
 μὲν ῥεῖθρα τοῦδε τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὸ εἰωθὸς ὑπὸ τοῦ κρύου
 5 ἐπήγγυτο ἐς βάθος, καὶ ἦσαν ἤδη σκληρὰ καὶ βάσιμα καὶ ἰπ-
 πήλατα. Ζαβεργὰν δὲ ὁ τῶν Κοτριγούρων Οὐννων ἡγεμῶν B
 σὺν πλείστοις ὄσοις ἰππόταις ἐπιδραμῶν καθάπερ χέρσον τὰς
 δῖνας, ἐς τὴν Ῥωμαίων ἐπικράτειαν εὐκολώτατα διαβαίνει-
 ῥημα τε εὐρῶν τὰ ἐκείνη χωρία, καὶ μηδενὸς αὐτῷ κωλύ-
 10 ματος γιγνομένου ἀνὰ τὰ πρόσω πορευομένου, αὐτίκα ὕγε Μυ-
 σιάν τε καὶ Σκυθίαν παραμειψάμενος, τῇ Θρακίᾳ προσέβαλεν.
 ἐνταῦθα δὲ διελὼν τὸν οἰκεῖον στρατὸν, ἀπόμοιραν μὲν τινα
 ἔστειλεν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, καταδραμουμένους τὰ ἀφύλακτα τῶν
 τῆδε χωρίων καὶ λεηλατήσοντας· ἑτέρους δὲ ἐς τὴν Χερσόνη-
 15 σον τὴν Θρακίαν.

ιβ. Τῆσδε δὲ τῆς Χερσονήσου τὰ μὲν πρὸς ἀνίσχοντα
 ἤλιον νενευκότα καὶ εὐρόνοτον ἄνεμον, καὶ μέχρι τοῦ με- C
 σημβρινοῦ κέντρον τῷ Ἑλλησπόντῳ παρατείνεται. περιῶρεῖ
 γὰρ σχεδὸν τι ἅπασαν, καὶ ταῖς καμπαῖς τῶν ἡίωνων συμ-
 20 ποριάζεται βραχεῖ τιμὴ μέρει τῆς ἡπείρου, καὶ μόνοις τεσ-
 σαράκοντά που σταδίοις εἰργόμενος τοῦ νῆσον αὐτὴν ἀπερ-
 γάσασθαι. ἐν τούτῳ δὲ τῷ ἰσθμῷ τεῖχος ἑκταδὸν ἴδρουται

4. τοῦδε add. ex R. et Intrp. *huius fluminis*. 6. Ζαβεργὰν R. in
 mg. et Intrp., Ζαβεργὰν R. in ord., Ζαμεργὰν vulg. 11. προσ-
 ἔβαλλεν R. 14. Pro χωρίων R. in mg. πεδίων. 15. Τρακίαν
 sph. Par. 16. τῆς del. R. 2. m.

cul a ripa Istri fluminis ex animi sui sententia considerunt. Tum
 itaque vigente hieme fluvius ex more vi frigoris congelatus, ad imum
 usque vadum ita obduruerat, ut et pedestribus et equestribus copiis
 transiri posset. Zabergan vero Hunnorum, qui Cotriguri dicuntur,
 dux, cum ingentem equitatum per flumen perinde atque per conti-
 nentem traduxisset, facillime in Romanum imperium pervenit, cum-
 que passim vacua ab habitatoribus loca invenisset, nihilque ipsi
 impedimento esset, quominus ad ulteriora progredereetur, statim
 Mysiam et Scythiam transgressus, in Thraciam irrupit. Ibi vero
 diviso exercitu, alteram eius partem in Graeciam misit, qui loca
 omnia nullis praesidiis munita percurreret atque vastaret: alteram
 vero exercitus partem in Chersonesum Thracicam misit.

12. Huius autem Chersonesi quae ad orientem solem et eu-
 ronotum ventum vergunt, et ad meridianum usque punctum circa
 Hellespontum porrigitur; circumfluit enim totam propemodum, et
 flexibus littorum una circumagitur, exigua quadam continentis por-
 tione, hoc est solis quadraginta stadiis, exclusus, quominus insu-
 lam faciat. In hac vero isthmi angustia murus in longum continue

- A. C. 557 μόνον Ἀνθέμιος ἐπὶ Ζήνωνι ἐμχανήσατο, ἀλλ' ἄρα οὖν κα-
 I. I. 31 τήστραψέν γε αὐτοῦ καὶ κατεβρόντησε τὸ δωματίον. Δίσκον
 D μὲν γάρ τινα ἐσόπτρου δίκην ἐσκενασμένον, καὶ ἡρέμα ὑπο-
 κοιλαινόμενον ταῖς τοῦ ἡλίου ἀντερείδων ἀκτίσιν ἐνεπέμπλα
 τῆς αἴγλης καὶ εἶτα μεταίτων ἐφ' ἕτερα, πολλὴν ἀθρόον αὐ-5
 τῷ κατηκόντιζε λαμπρόνα, ὡς ἀπάντων ἐφ' οὗς ἂν φέροιο
 ἀμβλύνεσθαι τὰς ὄψεις καὶ σκαρδαμύττειν συντρίψεις δέ
 V. 106 τινὰς καὶ ἀντιτυπίας σωματίων ἐπινοῶν βαρυηχοτάτων, κτύ-
 πους ἀπετέλει σφοδρούς καὶ βροντώδεις, καὶ οἶον ἐκπληῆσαι
 τὴν αἴσθησιν, ὡς ἐκείνον μόλις γοῦν διαγνόντα ὄθεν ἕκασται⁹
 γίννεται, προκαλινδεῖσθαι ἀναφανδὸν ἀμφὶ τὸ πόδε τοῦ βα-
 σιλέως, καὶ κατηγορεῖν τοῦ γείτονος, ὡς κακοῦ καὶ ἀδικωτά-
 του ὥστε ἀμέλει καὶ χάριέν τι ὑπ' ὀργῆς ἐπεφθέγγετο. ποιη-
 τικὰ γὰρ παρῶδει ξημάτια καὶ ἀνεβόα ἐπὶ τῆς συγκλήτου
 βουλῆς ὥσπερ εἰρωνευόμενος, ὡς οὐχ οἶον τε αὐτῷ μόνω¹⁵
 γε ὄντι ἀνθρώπῳ κατὰ ταῦτόν ἅμα πρὸς τε Δία τὸν ἄστερο-
 P 152 πητὴν καὶ ἐρίγδουπον, καὶ πρὸς γε Ποσειδῶνα τὸν ἐγνοσί-
 γαιον διαμάχεσθαι. καλὰ μὲν οὖν τῆσδε τῆς τέχνης καὶ αὐτὰ
 δήπου τὰ ἀνδράματα οὐ μὴν ἀνάγκη τὴν φύσιν ἐπεσθαι τού-
 τοις καὶ ἐξισοῦσθαι. πλὴν ἀλλ' ἕκαστος μὲν ἐχέσθω καὶ τῶν²⁰
 δε πέρι ὁποίας ἂν καὶ βούλοιο γνώμης ἐμοὶ δὲ ἐς τὸν πρό-
 τερον λόγον ἐπανιτέα.

4. ἀντερείδων add. ex R. et Intr. solis oppositum radiis. 11.
 τὰ πόδε R. 17. Ποσειδῶνα om. R. et Intr., qui vertit ine-
 pte: et terram ipsam concutientem. ἐγνοσίγαιον R., ἐγροσίγ.
 vulg. 21. ὁποίαν — γνώμην R.

nonem machinatus est, sed et fulgura et tonitrua in domum torsit. Discum enim in speculi speciem comparatum modiceque excavatum radiisque solis oppositum splendore implebat; ac deinde aliorum transferens, ingentem confestim in domum ei aculabatur splendorem, adeo ut omnium, in quos ferebatur, obtutum perstringeret atque obtunderet. Corporum etiam quorundam, quae valde essent sonora, collisiones complosionesque excogitans, immanes quosdam et tonitruo similes fragores edebat percullendo sensui aptos; adeo ut Zeno, cum aegre tandem intellexisset, unde singula fierent, palam ad pedes Imperatoris provolutus, vicinum accusavit ut improbum et sceleratum: adeo ut et gratiosum quoddam atque elegans dictum ira ipsi excuserit. Poëticis enim quibusdam verbis alludens coram senatu proclamabat, veluti per ironiam et cavillum: se, homo cum esset, non posse adversus utrumque pariter, Iovem fulminatorem et gravitonantem, et adversus Neptunum terrae concussorem pugnare. Pulchra quidem igitur sunt huiusce artis effecta, quantumvis ludicra; necesse tamen non est, naturam haec sequi iisque exaequari. Ceterum de his rebus quam quisque voluerit sententiam teneat; mihi vero ad priorum narrationem est redeundum.

9. Ἐκείνου μὲν γὰρ τοῦ χειμῶνος ἐν τοσούτοις ἡ πόλις A. C. 557
 ἐτήγγαθεν οὕσα, καὶ ἄκασιν ἐπὶ πλείστας ἡμέρας σείσθαι πως L. I. 31
 ἐδόκει τὸ ἔδαφος, καὶ ταῦτα ἀτρεμοῦν ἤδη καὶ πεπαυμένον.
 Ἐναντιον γὰρ ταῖς ψυχαῖς ὑπῆρχε τὸ πάθος, καὶ ὑποψία ἐν-
 5 ἐκείτω ὑποδολοῦσα τὸ λαγίζομενον. ὁ δὲ βασιλεὺς πολλὰ τῶν
 οἰκοδομημάτων τὰ μὲν σαθρὰ καὶ ἀσθενῆ γυγενημένα, ἔτιωB
 δὲ ἤδη καὶ καταπεπτωκότα, ἐπανορθοῦν ἐπειρῶτο. ἐπεφρόν-
 τιστο δὲ οἱ ἐς τὰ μάλιστα ὁ μέγιστος τοῦ Θεοῦ νεός· τοῦ-
 10 τον δὲ πρότερον ἐμνησθέντα ὑπὸ τοῦ δήμου, σφόδρα περι-
 οφανῆ καὶ θαυμάσιον ἤλικον ἐκ βάρθρων αὐτῶν καὶ κρηπίδων
 ἀνεδομήσατο, μεγέθους τε ὑπερβολῆ καὶ σχήματος εὐπροσπεῖα
 καὶ ποικιλία μετὰλλων ἐπικοσμήσας· ἤρεψε δὲ αὐτὸν ἐκ κλί-
 15 θου ὀπτῆς καὶ τιτάνου, πολλαχοῦ καὶ σιδήρου συνδήσας, ξύ-
 λοις τε ἥκιστα χρησάμενος, ὡς ἂν μηκέτι εὐκολώτατα περ-
 15 πολοῖτο. Ἀνθέμιος δὲ ἦν οὗτος ἐκεῖνος, οὗ δὴ ἀρτίως ἐπε-
 μνήσθη, ὁ ἕκαστα μηχανησάμενος καὶ δημιουργήσας. τότε
 δὲ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ κλόνου τὸ μεσαίτατον μέρος τῆς ὀροφῆς
 καὶ ἄπαντα ὑπερβάλλον ἀποβεβληκότα, ἐπεσκεύασέ τε αὐτῆς C
 ὁ βασιλεὺς βεβαιότερον, καὶ ἐπὶ μείζον ὕψος ἐξῆρσε· καίτοι
 20 Ἀνθέμιος μὲν ἐκπλείστου ἔτεθνήκει, Ἰσιδωρος δὲ ὁ νεός καὶ
 οἱ ἄλλοι μηχανοποιοὶ τὸ πρότερον ἐν ἑαυτοῖς ἀναθεωρήσαν-
 τες σχῆμα, καὶ τῷ σωζομένῳ τὸ πεπονθὸς ὀποῦν τε ἦν καὶ

7. ἤδη καὶ R., καὶ ἤδη vulg. ἐπέων φρόντιστο R. pro ἐπεφρ.
 14. μηκέτι R. et Intrpr. ne de cetero etc., μὴ vulg.

9. Per hanc enim hiemem hisce malis civitas premebatur, inco-
 lisque omnibus per multos dies concuti adhuc pavementum videbatur,
 tametsi quietum iam sedatumque esset. Insederat enim hominum
 animis hoc malum, et suspicio in eis radices egerat, ratiocinationi
 tenebras ofundens. Imperator vero multa aedificia, quae partim vitium
 fecerant, partim iam corruerant, instaurare adnitebatur. Praecipuae
 autem curae ipsi erat augustissimum illud Dei templum. Hoc vero
 antea a plebe succensum, valde conspicuum atque admirandum ab ipsis
 fundamentis iterato extruxerat, magnitudinisque excellentia et
 formae decore et varietate metallorum ornatius reddens; cinxit vero
 id ipsum ex latere cocto et calce, quae passim ferro inter se colliga-
 rat, lignis nequaquam usus, ne facillime conflagraret. Anthemius
 vero hic ipse erat, cuius paulo ante mentionem feci, qui singula et
 artificiose excogitabat et extruxerat. Tum vero mediam maxime
 ipsius tecti partem collapsam, quaeque altitudine omnia, quae corruer-
 ant, superabat, Imperator firmiorem reddidit, et in maiorem altitu-
 dinem sustulit. Atque Anthemius quidem iam dudum obierat. Isi-
 dorus autem iunior aliique fabricarum structores priorem in semetipsis
 formam contemplantes, et ex eo, quod integrum manserat, id quod
 affectum erat quale esset, quidque vitii habuisset cognoscentes,

- A. C. 537^{ος} δ, τι δῆλον ἡμάρτητο ἐπιφρασόμενοι, τὴν μὲν εἶψαν τε
 LL³¹ καὶ ἔσπεριαν ἀψίδα οὕτω μένειν κατὰ χάραν ἐφήκαν τῆς
 δὲ ἀρκτείας τε καὶ νοτίας τὴν ἐπὶ τοῦ κυρτώματος οἰκοδομίαν
 πρὸς τὰ ἔνδον παρατεινάντες, καὶ εὐρύτεραν ἡρέμα ποιησά-
 μενοι ὡς μᾶλλον ἀρμονιώτατα ταῖς ἄλλαις συννευκέναι, καὶ 5
 D ὁμολογεῖν τὴν ἰσόπλευρον ἀρμονίαν, περιστεῖλαι ταύτη δεδύ-
 νηται τὴν τοῦ κενώματος ἀμετρίαν, καὶ ὑποκλέψαι βραχύ τ
 τῆς ἐκτίσεως μέρος, ὅπουσον ἑτερόμηκες ἀπετελεῖτο σχῆμα,
 οὕτω τε ἐπ' αὐτῶν ἡδρασαν πάλιν τὸν ἐν μέσῳ ὑπερανέχοντα,
 εἴτε κύκλον, εἴτε ἡμισφαίριον, εἴτε ὀρθοῦν ὀνόματι παρ' 10
 αὐτοῖς ἐπιεκκλημένον. καὶ γέγονεν ἐντεῦθεν εἰκότως ἰθύτερος
 μὲν καὶ εὐεπίστροφος, καὶ πανταχόθεν τῇ γραμμῇ ἐξισιάζων,
 στενωτέρος δὲ καὶ ὄξυτενης, καὶ οἶος οὐχ οὕτω λίαν ἐκπλήτ-
 τειν τοὺς θεωμένους ὡς πάλαι, πολλῶ δὲ ὅμως πλέον ἐν τῷ
 ἀσφαλεῖ βεβηκέναι. ὧν μὲν οὖν ἔδει ἐν ξυγγραφῇ τοῦ νεωῖ 15
 P. 153 πέρι ἐπιμνησθῆναι, καὶ ἐφ' ἧ τῷ λόγῳ φορὰ ἔκετο ἀκ-
 λούτως περιαιγομένη, ταῦτα ἔμοιγε ἀποχρώντως ἐκδειχθή-
 ται. ἐγκωμιάζειν γὰρ ἕκαστα τῶν τοῦδε θαυμάτων καὶ ἐπιδει-
 κνίειν τῷ λόγῳ, περὶ τὸν ἂν εἶη καὶ οὐ τοῦ παρόντος ἴδιον ἔρ-
 γον. εἰ δὲ τις ἐθέλοι πόρρω που τυχὸν τῆς πόλεως ἀπωκισμέ- 20
 νος ἔπειτα γινώσκειν σαφῶς ἅπαντα, καθάπερ παρῶν καὶ
 θεώμενος, ἀναλεγέσθω τὰ Παύλῳ τοῦ Κύρου τοῦ Φλώρου

9. αὐτῶν R. et Intrp. his — aedificatis desuper, αὐτῶ vulg. ἡ-
 δρασαν emend. Cl., ἡδρασαν R. et vulg. 10. ὀρθοῦν τῷ R.
 13. στενωτέρος R. et vulg. δὲ om. R. 19. περιουσιμένη R.
 22. τοῦ ante Κύρου add. ex R. Φλώρου R., Φόρου Lugd. et
 ed. pr.

fornicem orientalem et occidentalem suo ut erat loco reliquerunt, septentrionali vero et australi, quae super curvaturam erat structuras, introrsum porrigentes, pauloque latiore efficietes, ut quam aptissime cum aliis quadraret, aequilateramque compagem prae se ferret, eaque ratione vacuitatis nimietatem coarctare possent, et exiguam aliquam extensionis partem detrahere, in quantum diversae longitudinis figura efficeretur. Atque ita desuper firmarunt, qui in medio est positus, sive orbem, sive hemisphaerium, sive alio quocumque nomine ab ipsis appellatur. Factusque inde est verisimiliter directior quidem facileque versatilis, omnique ex parte ad amussim quadrans; angustior vero et in acutum tendens, quique non ita valde percellat spectatores, ut olim, multo vero tutius obfirmatus. Quorum itaque oportebat in historia de templo meminisse, et ad quae ipsa narrationis series consecutanae circumacta pervenerit, ea mihi abunde satis sunt explicata. Laudare enim singula, quae in eo sunt admiranda, et oratione persequi, supervacaneum fuerit, neque huius operis proprium. Si quis autem voluerit procul fortassis ab urbe degens aperte cognoscere omnia, veluti praesens et spectans, perlegat quae Paulus Cyri

ἐν ἑξαμέτροις πεπονημένα, ὃς δὴ ταπρῶτα τελευτῶν ἐν τοῖς A. C. 557
 ἀμφὶ τὸν βασιλέα σιγῆς ἐπιστάταις, γένους τε κοσμούμενος I. I. 31
 δόξῃ καὶ πλοῦτον ἄφθονον ἐκ προγόνων διαδεξάμενος, ὅμως V. 107
 παιδεία γε αὐτῷ καὶ λόγων ἄσκησις διεσπούδαστο καὶ ἐπὶ
 5 τοῖσδε μᾶλλον ἤχει καὶ ἐσεμνύνετο. καὶ τοίνυν πεποιήται οἱ
 καὶ ἄλλα ὡς πλεῖστα ποιήματα μνήμης τε ἄξια καὶ ἐπαίνου, B
 δοκεῖ δέ μοι τὰ ἐπὶ τῷ νεῷ εἰρημένα μελίζονός τε πόνου
 καὶ ἐπιστήμης ἀνάπλα καθεστάναι, ὅσῃ καὶ ἡ ὑπόθεσις θαυ-
 μασιωτέρα. εὐρήσεις γὰρ ἂν ἐν αὐτοῖς τὴν ὅλην τῆς θέσεως
 IO εὐκοσμίαν, καὶ τὰς τῶν μετάλλων φύσεις λεπτότατα κατεξη-
 τασμένας, τῶν τε προτεμενισμάτων τὸ εὐπρεπὲς ἅμα καὶ ἀναγ-
 κατὸν, μεγέθη τε καὶ εὐσώματα, καὶ ὅσα ἰθὺγράμμα σχή-
 ματα καὶ ὅσα κυκλικὰ, καὶ ὅσα ἐκκρεμῆ καὶ προτεταμένα,
 γνοίης δὲ ἂν ἐκ τῶν ἐπῶν καὶ ὅπως ἀργύρῳ τε καὶ χρυσῷ
 I5 τὸ ἱερώτερον χωρίον καὶ τοῖς ἀπορρήτοις ἀποκεκριμένον, πο-
 λυτελέστατα καταπεποίκιλται, καὶ εἴ τι ἄλλο πρόσεστι μέγα ἢ
 ἐλάχιστον γνῶρισμα, οὐ μείον ἢ οἱ θαμὰ ἐν αὐτῷ περιπάτους C
 ποιούμενοι καὶ ἅπαντα διασκοποῦντες. ἀλλὰ γὰρ ἦδε μὲν ἡ
 δευτέρα τοῦ νεῷ ἐπισκευὴ καὶ ἀνόρθωσις ὀλίγῳ ὕστερον
 20 χρόνῳ ἀπείργασται καὶ ξυνετελέσθη.

1. Ἐκεῖνον δὲ τοῦ ἔτους ἅμα ἦρι ἀρχομένην ἡ λοιμῶ-A. C. 558
 8ης νόσος αὐθις τῇ πόλει ἐνέπεσε, καὶ μυρία διέφθειρε πλή- I. I. 32

1. τοῖς ἀμφὶ R., τοῖς τῆς ἀμφὶ vulg. 4. παιδίε R. 7. δέ
 μοι R., μοι δὲ vulg.

Flori fillus hexametris versibus conscripsit, qui quidem primicerius
 existens regionum silentiariorum, et generis gloria clarus, amplissimas-
 que a maioribus suis opes adeptus, doctrinae tamen eloquentiaequae
 magnam operam impenderat, quibus et magis gloriabatur et decora-
 batur. Scripsit itaque etiam, alia quamplurima poemata memore
 digna et laude. Videntur autem mihi quae de templo scripsit, tanto
 maiore et labore et scientia referta, quanto et argumentum ipsum
 est admirabilius. Comperies enim in iis universum situs concipi-
 naeque dispositionis ordinem et metallorum naturas subtilissime ex-
 ploratas; vestibulorum etiam templi elegantiam pariter et utilitatem,
 magnitudines quoque et altitudines, quotquot etiam sunt figurae in
 altum directae, et quotquot orbiculares, quotquot etiam pensiles et
 protensae. Cognoveris quoque e carminibus, quo pacto argento pari-
 ter atque auro sacratiores loci et mysteriis separatim destinatus sum-
 ptuosissime sit exornatus, et si quod est aliud magnum aut mini-
 mum ornamentum, nihilo minus, quam qui crebro in eo obambulant
 omniaque insperant. Atqui secunda haec templi refectio atque in-
 stauratio brevi post tempore instituta perfectaque est.

10. Eodem vero anno statim incunte vere pestilentia iterum
 urbem invasit, et infinitam multitudinem sustulit; quae quidem nun-

- A. C. 558 ρεσθαι δύναμιν, μόλις ἐν τῷ τότε εἰς πενήκοντα καὶ ἑκατὸν
 L. I. 32 περιεστῆκει. καὶ τούτων αἱ μὲν ἐν Ἰταλίᾳ ἐτετάχατο, αἱ δὲ
 V. 110 κατὰ τὴν Λιβύην, ἕτεροι δὲ ἐν Ἰσπανίᾳ, καὶ ἄλλαι περὶ τοὺς
 Κόλχους, καὶ ἄλλαι κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρου καὶ Θήβην τὴν
 Αἴγυπτίαν. ἐκάθητο δὲ ὀλίγοι καὶ πρὸς τὰ ἔφα τῶν Περσῶν⁵
 ὄρια· οὐ γὰρ δήπου ἔδει ἐκεῖσε πλειόνων διὰ τὰς σπονδάς
 καὶ τὸ βέβαιον τῆς ἐκεχειρίας. ὧδέ πως ἄρα ἐς βραχύτατον
 μέρος περιέσταλτο τὰ πλήθη καὶ ὑπετέμνητο τῆ τῶν κρατούν-
 των ὀλιγορία.
- D ἰδ'. Ὁ γὰρ βασιλεὺς ἐπειδὴ πρότερον Ἰταλίαν ζύμπασαντο
 ἐχειρώσατο καὶ Λιβύην, καὶ τοὺς μεγίστους ἐκείνους πολέ-
 μους διήνυσε, καὶ πρῶτος ὡς εἰπεῖν ἐν τοῖς κατὰ τὸ Βυζάν-
 τιον βεβασιλευκόσι Ῥωμαίων αυτοκράτωρ ὀνόματί τε καὶ πρά-
 γματι ἀπεδέδεικτο· ἐπειδὴ οὖν αὐτῷ ταῦτά τε καὶ ἄλλα ὅμοια
 τούτοις νεάζοντι ἔτι καὶ ἐρῶμένῳ ἐξείργαστο, τότε δὴ ἀμφὶ¹⁵
 τὴν ἐσχάτην τοῦ βίου πορείαν, (ἤδη γὰρ καὶ ἐγγεγραμμέναι,) ἀπει-
 ρηκέναι τοῖς πόνοις ἐδόκει, καὶ μᾶλλον τι αὐτὸν ἤρεσκε ζυγ-
 κρούειν ἐν σφίσι τοὺς πολέμους, δάροις τε αὐτοῦς, εἶπη δεή-
 σοι, καταθωπεύειν, καὶ ταύτη ἀμωσγένως ἀποκρούεσθαι, ἧ
 ἐφ' ἑαυτῷ πεποιθέναι καὶ μέχρι παντὸς διακινδυνεύειν. τοι-²⁰
 P. 158 γάρτοι καὶ περιεώρα τὰς τάξεις διαφθειρομένας, ὡς δὴ τολοι-
 πὸν ἥμιστά γε αὐτῶν προσδεησόμενος. καὶ τοίνυν ταύτης ἐπι-
 3. Ἰσπανίᾳ R., Σπανίᾳ vulg. 9. ὀλιγορία Par. 14. ἀπεδέ-
 δεικτο R., ἀποδέδ. vulg. 15... εἰζόντι R. 16. καὶ add. ex
 R. 18. εἶπη R., εἰ που vulg. 22. γε ins. ex R.

copiarum aliae in Italia erant collocatae, aliae in Africa, aliae in Hispania, aliae apud Colchos, aliae apud Alexandri urbem et circa Theben Aegyptiam. Considerant vero paucae etiam versus orientales Persarum fines. Neque enim illic pluribus opus erat, ob foedera inita induciasque firmiter pactas. Ita fere ad perquam exiguam portionem redactae erant copiae atque accisae principum negligentia.

14. Imperator enim posteaquam antea universam Italiam et Africam in potestatem redegerat, maximaque bella confecerat, et primus, ut ita dixerim, ex iis, qui Byzantii regnarunt, Romanorum Imperator nomine pariter et re ipsa est declaratus; haec, inquam, aliaeque his similia cum iuvenili vegetaque aetate perfecisset, tum vero sub extremum vitae curriculum, (iam enim consenuerat,) cessasse et renuntiasse laboribus visus est, magisque ei quodammodo placuit hostes inter se committere, et donis eos sicubi opus erat demulcere, eaque ratione quodammodo propulsare potius, quam sibi ipsi confidere et perpetuo belligerari. Quocirca et legiones imminui collabique facile patiebatur, perinde ac si deinceps nulli necessario usui sibi essent futurae. Quae quidem negligentia cum etiam eos, qui secundas in administratione imperii partes obtinebant, occupasset, quibus cogendi a subditis tributa et deinde exercitiibus

τῷ ἀπειρῷ αἰῶνι συμφέρεσθαι λέγουσι· νῦν μὲν ἀγαθὰς καὶ A. C. 558
 εὐδαίμονας, νῦν δὲ μοχθηρὰς καὶ ἀποφράδας, εἶναι τε τὴν I. I. 32
 παροῦσαν περιφορὰν ἐκ τῶν κακίστων ἐκείνων καὶ ἀπαισίων·
 ἐντεῦθεν τοιγαροῦν πολέμους τε ἀπανταχοῦ ξυνίστασθαι καὶ B
 5 ὀστάσεις ταῖς πόλεσι, καὶ τὰ λοιμώδη πάθη μόνιμά τε εἶναι
 καὶ συνημμένα. ἔτεροι δὲ ὄργην τοῦ κρείττονος αἰτίαν εἶναι
 φασὶ τῆς φθορᾶς, μειοῦσιν ἄξιως τὰ τοῦ ἀνθρωπέου γέ-
 νους ἀδικήματα, καὶ τὸ πλῆθος ὑποτεμνομένην. ἐμοὶ δὲ διαι-
 τᾶν ἑκατέρω δόξῃ καὶ ἀποφαίνεσθαι τὴν ἀληθεστάτην οὐκ
 10 ἐγχειρητέα, τυχὸν μὲν οὐδὲ ἐπισταμένῳ, τυχὸν δὲ, εἰ καὶ εἰ-
 δεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαῖον τοῦτό γε εἶναι δοκοῦν, οὐδὲ τῷ
 παρόντι λόγῳ προσῆκον· μόνου γάρ μοι τοῦ συμβεβηκότος εἰ
 καὶ διὰ βραχέων ἐπιμνησθέντι, ὃ τῆς ἱστορίας ἐκτετεράπευ-
 ται νόμος.

15 *ια*. Τούτων δὲ οὕτω ξυνεγενθέντων, ἐπεγένετο καὶ ἄλλα
 ἄττα τῇ πόλει κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ, ταραχῆς τε καὶ θορύ- C
 βου ἀνάμυστα, καὶ οὐχ ἦσσαν τῶν εἰρημένων ανιαρότατα.
 ὅποια δὲ ταῦτά ἐστιν, αὐτίκα ἔρω, βραχὺ τι πρότερον διεξ-
 ελθῶν τῶν ἀρχαιοτέρων. οἱ Οὐννοὶ τὸ γένος, τὸ μὲν παλαιὸν
 20 κατατόκουν τῆς Μαιώτιδος λίμνης τὰ πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον,
 καὶ ἦσαν τοῦ Τανάϊδος ποταμοῦ ἀρκτικώτεροι, καθάπερ καὶ V. 108
 τὰ ἄλλα βάρβαρα ἔθνη, ὅποια ἐντὸς Ἰμαίου ὄρους ἀνὰ τὴν
 1. ἀγαθὰς R., ἀγαθοὺς vulg. 2. μοχθηρὰς R., μοχθηροὺς
 vulg. 10. εἰ om. R. 11. οὐκ superscriptum in R. a rec.
 m. 17. ανιαρότατα R. 22. Ἰμαίου R.

sunt peritissimi, temporum quorundam revolutiones in infinito aeo simul ferri asserunt, modo quidem bonas ac felices, modo autem pravas et infaustas: esse vero praesentem revolutionem ex pessimis illis atque infaustis. Hinc ergo et bella passim et seditiones urbibus oriri atque invalescere, et pestilentes morbos per multum tempus durare atque adhaerescere. Alii vero interitus causam ad divinam iram referunt, quae humani generis peccata puniat, multitudinemque succidat. Me vero de utraque opinione iudicare verioremq; decernere nihil attinet, vel quod nesciam fortasse, vel, etiamsi forte sciam, parum tamen necessarium id censeam, neque praesenti tractationi consentaneum. Si enim breviter quae acciderunt commemoravi, historiae legi satisfeci.

11. Haec vero cum ita accidissent, alia etiam quaedam per id tempus in urbe evenerunt tumultus ac perturbationis plena, neque minus, quam quae diximus, acerba. Qualia autem haec fuerint, statim dicam, si prius breviter vetustiora quaedam commemoravero. Hunnorum gens olim quidem habitavit circa eam Maeotidis paludis partem, quae subsolanum ventum versus spectat, erantque Tanai flumine magis septentrionales; quemadmodum et aliae barbarae nationes, quotquot intra Imaum montem in Asia conederunt. Hi vero omnes

- A. C. 558 ταῦτά τοι ἦ τε ἄλλη Θράκη καὶ τὰ πρὸς αὐτῇ τῇ βασιλίδι πόλει
 I. L. 32 χωρία ἔρημά τε ἦν καὶ ἀφύλακτα, ἔς ὅσον καὶ τοῖς βαρβάρους
 βατὰ εἶναι καὶ εὐεπίδρομα· εἰς τοῦτο γὰρ ἐκείνοι ἤρθησαν ἀλα-
 ζονείας, ὡς καὶ ἀμφὶ Μελαντιάδα τὴν κόμην στρατοπεδεύ-
 σασθαι, οὐ πολλῇ τῆς πόλεως διεστηκυῖαν, ὅτι μὴ τεσσαράκοντα⁵
 καὶ ἑκατὸν πον σταδίους. παραρῥέει δὲ αὐτὴν Ἀθύρας ποτα-
 μὸς, ὃς δὴ ὑλίγον τι προελθὼν καὶ ἐπὶ ἄνεμον καικίαν ἡρέ-
 μα ἐκκλίνας, ἔς τὴν Πρὸποντιδα τὸν ζοῦν ἀπερεύγεται· ὅθεν
 Δδὴ καὶ τὸ πρὸς τῇ ἀκτῇ καὶ ταῖς ἐκβολαῖς παρατεταμένον
 ἐπίγειον, τὴν ἐκείνου φέρεται προσηγορίαν. οὕτω δὲ τῶν πολε-10
 μίων ὡς ἐγγύτατα αὐλιζομένων, εὐθὺς ἀνὰ τὸ Βυζάντιον τὰ
 πλήθη τῶν ἀστῶν ἐδεδίει καὶ κατεπέληκτο, καὶ τὰ δεινὰ οὐ
 μόνον ὅποια παρῆν, ἀλλ' ἔτι μείζονα διενοοῦντο, πολιορκίας
 τε ὄνειροπολοῦντες καὶ ἐμπρήσεις καὶ σπάνιν τῶν ἀναγκαίων,
 καὶ διαρῥήξεις τοῦ περιβόλου. τοιγάρτοι πολλάκις καὶ ἐν ταῖς¹⁵
 ἐνδοτέρω λεωφόροις φρυγὰὶ ἀθρόοι τῶν ἐκ τοῦ ὀμίλου ἐγί-
 γνοντο, καὶ ὠθισμοὶ καὶ πτοαὶ παράλογοι, ὥσπερ ἤδη τῶν
 βαρβάρων εἰσβεβληκότων. πάταγός τε πολὺς ἤρето ἐν τοῖς
 πωλητηρίοις, τῶν θυρῶν βιαιότερον προσαρασσομένων. οὐ
 P. 159 μόνον δὲ τοῖς πολλοῖς καὶ ἡγνοημένοις τὸ ἀνιῶσθαι προσῆγον²⁰
 καὶ δειμαίνειν, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἀπασι τοῖς ἐν τέλει καὶ βασι-

1. ταῦτά τοι R., ταῦτά τε Lugd., ταῦτα τῇ ed. pr., ταῦτη τῇ
 vulg. 5. δύο καὶ ἑκατὸν Suid. s. v. Μελαντίας. 6. παραρῥέει
 R. et Suid., περιρῥέει vulg. et Intrpr. 9. καὶ ante τὸ ins. ex R.
 τῇ ἀκτῇ καὶ ταῖς ἐκβολαῖς R., τὴν ἐκβολὴν κ. τὰς ἀκτὰς vulg.
 17. ὠθισμοὶ R. 20. καὶ ἡγνοημένοις add. ex R. et Intrpr. et
 obscurae sortis homines.

bantur, quo factum est, ut et reliqua Thraciae loca oppidaque regiae urbi circumiecta deserta essent omnique praesidio vacua, atque adeo barbarorum incursionibus opportuna ac pervia. Eo enim illi arrogantiae erant elati, ut et circa Melantiadem vicum castra locarint, non longius CL. stadiis ab urbe distantem. Circumfluit autem hunc Athyras fluvius, qui quidem ad exiguum quoddam spatium progressus, et ad Caeciam ventum, sensim se flectens in Propontidem fertur; unde, et quod ad littus eiusque fluminis fauces protensum est navale, ei est cognomine. Cum itaque adeo prope urbem hostes castra posuis- sent, statim Byzantinorum civium multitudo ingenti metu ac terrore est percussa, et mala sua, non qualia iam praes oculis erant, sed longe maiora animo agitabant, obsidiones videlicet incendiaque imaginan- tes, et rerum necessariorum inopiam, moeniumque perfractiones. Quocirca frequenter etiam in interioribus plateis densa multitudinis fuga fiebat, impulsionisque mutuae, et pavores subitanei, perinde ac si barbari iam irrumpissent. Ingens etiam fragor ac strepitus in ta- bernis apud forum excitabatur, foribus violentius collisis. Neque

λευς δὲ, οἶμαι, αὐτὸς οὐ μάλα τὰ ξυνερχθέντα περιεφρόνει. A. C. 558
L I, 3a
 ἀπεκοσμοῦντο τοιγαροῦν, πρὸς αὐτοῦ ἐπιτετραμμένον, τὰ ἱερὰ
 ὀπόσα ἐκτὸς τοῦ ἄστεος ἴδρυνται κατὰ τὰ Εὐρωπαϊα μέρη V. 111
 καὶ τὸν παράκτιον γῶρον, ὃς δὴ ἄρχεται μὲν ἐκ τῶν καλου-
 5 μένων Βλαχερσῶν καὶ τοῦ Κέρως, μέχρι δὲ τοῦ Εὐξείνου
 Πόντου παρατεινόμενος, τῷ Βοσπόρῳ συναπολήγει. τούτων
 δὴ οὖν ἀπάντων τὰ τε ἔντιμα τῶν ἀναθημάτων καὶ τὴν ἄλλην
 ἀφαιρούμενοι κατασκευὴν οἷς ταῦτα ἀνέιτο, τὰ μὲν ἐφ' ἁμα-
 10 ξῶν φέροντες, εἴσω τῆς πόλεως ἀπειθέντο, τὰ δὲ ἀκάτοις
 τὴν καταντικρὴ ἤπειρον ἀπεκόμιζον. καὶ ἦν ἐν τῷ τότε
 θεάσασθαι τοὺς ἐκείνῃ νεῶς γυμνοὺς καὶ ἀπηγλαϊσμένους, Β
 ὥσπερ οὐπω τῆς ἀγιστείας μετεληχότας, ἀλλ' ἄρτι καθίστα-
 σθαι ἀρχομένους.

15 *ιέ.* Οὕτω δὲ φοβεροί τε καὶ μέγιστοι κίνδυνοι ἐπιδόξοι
 ἦσαν ὡς πάντως ἐσόμενοι, ὥστε ἀμέλει τῷ τε ἐν Συκαῖς τεί-
 χει καὶ τῇ χρυσοῦ καλουμένη πύλῃ λοχαγοί τινες καὶ ταξίω-
 χοι καὶ ὀπλίται πολλοὶ ἐφειστήκεισαν, ὡς δὴ προθύμως ἀμυ-
 νόμενοι τοὺς δυσμενεῖς, εἶπον ἐπίοιεν. ἦσαν δὲ οὐ μάχιμοι,
 20 ὡς ἀληθῶς, οὐδὲ μετρίως γοῦν τὰ τοιαῦτα πεπαιδευμένοι,

3. ἴδρυνται R. 4. ἀρχεται R. Lugd. 2. m. et Intpr. *initium sumunt* (Cl.), ἔρχεται vulg. 5. καὶ τοῦ Κέρως om. Intpr. 8. Pro ἀφαιρούμενοι R. φερόμενοι. 9. ἀπειθέντο R., ἀπειθόντο vulg. 13. ἀγιστείας R. 15. ἐπιδόξοι R. et a 2. m. ἐπιδόξης. 17. *Chisea porta* Intpr. 18. ἀμυνοῦμενοι conl. Cl. 19. ἦσαν δὲ usque ad φυλάσσειν ἐδάκουν p. 311. ed. Bonn. v. 12. om. Intpr.

vero plebem tantum ac vulgus hominum dolor et pavor invaserat, sed etiam omnes urbis primores. Quin et Imperator ipse non parum eo rerum statu commovebatur. Nudabantur itaque suis ornamentis ipsius permisso atque auctoritate templa, quotquot extra urbem erant sita, ad Europaeum latus et loca littori adiacentia, quae quidem e Blachernis et Cornu ita dictis ad Euxinum usque pontum protensa in Bosphorum desinunt. Ex his itaque omnibus pretiosa donaria reliquumque omnem apparatus auferentes ii, quibus id negotii erat datum, partim plaustris in urbem delata in tuto collocarunt, partim cymbis imposita, et freto intermedio traiecto, in adversam continentem detulerunt; eratque tum videre sacras iis in locis aedes nudas omnibusque suis ornamentis exutas, perinde ac nihil adhuc sanctimoniae nactas et recenter exstrui coeptas.

15. Adeo vero terribilia maximaque pericula ut omnino futura, animos occupabant, ut vix in muro a ficibus dicto et porta nuncupata aurea, duces quidam et tribuni militares multique armati constiterint, ut fortiter hostes, si forte impetum facerent, propulsarent. Erant vero neque bellicosi revera, sed ne mediocriter quidem in rebus

A. C. 558 *Ξυνηχὲς ἔφ' ἑκατέρῃ θαλάττῃ προβεβλημένον: πόλις τε ἔν-
L. I. 32* δοθεν αὐτῷ προσεπηγυῖται τυγχάνουσιν, Ἀφροδισιάς τε
καὶ Θῆσκος καὶ Κίβηρις. τούτων δὲ ὡς ἀπωτάτω ἀμφ' αὐ-
τὸν δῆπου τὸν πορθμὸν καὶ τοὺς παρακτίους ἀγκῶνας Ση-
στός γέ ἐστι πόλις ἢ περιλάλητος τῇ ποιήσει καὶ ὀνομαστο-5
D τῆτι, οὐκ ἄλλου του ἔνεκα, οἶμαι, ἢ μόνον ἐπὶ τῷ λύχνῳ
τῆς Ἥροῦς ἐκείνης τῆς Σησιτίδος, καὶ τῷ Λεάνδρου ἔρωτι καὶ
θανάτῳ. οὐ πόρρω δὲ αὐτῆς καὶ ἕτερόν τι κεῖται πολίχνι-
ον, ἐλάχιστον μὲν καὶ ἀκαλλές, καὶ οὐδὲν ὄτιοῦν ἐπέραστον
ἔχον, Καλλιπόλις δὲ ὅμως ἐπονομαζόμενον· τὰς γε μὴν πε-10
ραιοικίδας κοσμοῦσιν ἀγροί τε καὶ ἐπίνεια καὶ δένδρων ποι-
κίλων ἔσμος καὶ φείδρων ποτίμων, γῆ τε εὐαρεθῆς ἄγαν καὶ
κάρπιμος, κἄν τοῖς ἀναγκαίοις διαρκεστάτη. τσοαῦτα ἄρα
πολίσματα καὶ χώρον ὡς πλείστην ἔνδον ἐναπολαμβάνει τὸ
ἔρυσμα, ὡς μὴ πολεμίοις εὐέφοδα εἶναι. τότε δὲ οὖν ὁ Ζα-15
βεργᾶν εὐωχοῦμενος τῶν ἐλπίδων, διανοεῖτο καθ' αὐτὸν, ὡς
P. 156 εἶγε τὸ τεῖχος καθέλοι, καὶ τοῖς ἔνδον ὀμιλήσει χωρίοις, δυ-
νήσεται θάπτον καὶ τῆς θαλάττης κρατῆσαι ἐνεῦθέν τε ὠ-
κειροπόλει νηῶν αὐτῷ παρέσεσθαι πλήθος, καὶ ὅτι διαβή-
σεται κατὰ τὴν Ἀσίαν, τὸν μεταξὺ πόρον στενωτάτον ὄντα καίτιο

2. προσεπηγεῖται R. Ἀφροδισιάς R. et Intrp. (cf. Procop. de aedif.), Ἀφροδισία vulg. 6. ἔνεκα, οἶμ. R., οἶμ. ἔν. vulg. 7. Ἥροῦς R., ἡροῦς vulg. (Intrp. nisi ex illo heroum coetu). Σησιτίδος R. Σησιτιάδος vulg. 8. αὐτῆς R., ταύτης vulg. 10. ἐπονομαζόμενον R., ὀνομαζ. vulg. 12. ποταμίῳν R. 15. ὁ οἰ. R. 16. εὐωχοῦμενος corr. Cl., Intrp. spe dona deparatus, εὐεχοῦμενος R., ἐποχοῦμενος vulg. 17. ὀμιλήσει Par. 20. στενώτ. R. et vulg.

ductus est ad utrumque mare porrectus; urbesque interius ipsi affixae sunt Aphrodisias et Thescos et Ciberis. Ab his vero quam remotissime circa fretum ipsum et littorales flexus Sestus est, urbs celeberrima in poësi et nominatissima, non aliam credo ob causam, quam ob lucernam Herus illius Sestiadis, et ob Leandri amorem ac mortem. Non procul autem hinc etiam aliud oppidulum situm est, minimum quidem illud et nequaquam pulchrum, neque quicquam omnino habens amabile, Callipolis tamen vocatum. Circumiacentem porro regionem exornant et agri et navalia, arborumque variarum et fluentorum potabilium copia, terraque irrigua admodum et fertilis rebusque necessariis abundans. Talia igitur oppidula et agrum amplissimum murus ille intra se complectitur, ita ut non facilis sit hostibus ad ea aditus. Tum itaque Zabergan bona spe elatus, id secum reputabat, si muro diruto ad interiora loca penetrasset, facilius se etiam mare in potestatem redacturum. Illinc etiam veluti per somnium imaginabatur navium sibi copiam non defuturam; quodque traiceret in Asiam, fretum intermedium angustissimum per se

οὐ μάλᾳ τραχέϊ κόματι χαρασσόμενον εὐκολώτατα διαπλεύ- A. C. 550
 σας, καὶ ὡς εὐθύς τὴν Ἄβυδον λυμανεῖται, καὶ τὸ ἐν αὐ- I. I. 32
 τῇ πορθῆσει δεκαετητήριον. τούτοις δὴ οὐδὲν μάτην τοὺς βου- V. 109
 λεύμασιν ἐξηρεθισμένος, ἔστειλε δύναμιν ἀνὰ τὴν Χερσφόνη-
 5σον, ὁπόσῃν ἀποχωρῆσαι ἐς τόδε τὸ ἔργον ἠγεῖτο· αὐτὸς δὲ
 σὺν ἑπτακισχιλίοις ἰππέταις ἰθὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως
 πορευόμενος, τοὺς τε ἀγροὺς ἐδήην, καὶ τῶν πολισμάτων
 ἐπειράτο, καὶ ἅπαντα ἐκίνει χυδὴν καὶ ξυνετάραιεν. αἰτία B
 δὲ ἦν τῆς ἐφόδου τῆ μὲν ἀληθεστάτη λόγῳ ἀδικία βαρβαρι-
 10κὴ καὶ πλεονεξίας ἐπιθυμία. σκῆψιν δὲ ὁμοῦς τινὰ καὶ προκά-
 λυμμα ἐποιεῖτο τὴν πρὸς τοὺς Οὐτιγούρους δυσμένειαν Σάν-
 διχλος γάρ τις ὄνομα Οὐννος ἀνὴρ ἠγεῖτο μὲν ἐκείνου τοῦ
 γένους, εὐνοῦς δὲ ἐς τὰ μάλιστα καὶ ἔνσπονδος ὑπῆρχεν Ῥω-
 15μαίοις. τοιγάρτοι βασιλεὺς ἑστεργέ τε αὐτὸν καὶ ἐγέραιε,
 καὶ δώροισι θαμὰ ἐφιλοφρονεῖτο. οἱ δὲ Κοτριγούροι ἅτε δὴ
 οὐ τῶν ὁμοίων μετέχοντες, ἀλλὰ παντάπασι περιπεφρονημέ-
 νοι καὶ περιφανῶς προπηλακίζόμενοι, τήνδε ποιῆσθαι τὴν
 ἐκστρατείαν ψήθησαν χοῆναι, ὡς ἂν καὶ αὐτοὶ δῆθεν φοβε- C
 ροὶ τε καὶ λόγου ἄξιοι ἀποδειχθεῖεν, καὶ οἴοι μὴ ἐπιέναι τῆ
 20αἰτιμάζοντι.

17. Καὶ τοίνυν, οὐδὲν γὰρ ὅτι οὐδὲν αὐτοῖς ἀντίπαλον
 ἐμποδῶν εἰστήκει οὐδὲ ὑπηγνίαζε, κατέτρεχον ἀφειδῶς καὶ
 ἔλεηλάτουν τὴν χώραν, λείαν τε ἄφθονον περιβαλλόμενοι,

6. Κωνσταντίνου πόλεως R. 11. Σάνδικλος Par.

exsistens, neque asperis fluctibus sulcatum facillime transnavigans;
 quodque statim Abydum infestaret, et quod in ea erat decimarium
 portorium vastaret. His igitur temerariis consiliis incitatus, exer-
 citum in Chersonesum misit, quantum ei negotio conficiendo parem
 fore existimabat, ipse vero cum equitum millibus septem recta Con-
 stantinopolim pergens, et agros vastabat, et oppidula tentabat,
 omniaque passim movebat et perturbabat. Causa vero huius expeditio-
 nis atque insultus potissima verissimaque erat barbarica violentia,
 et plus habendi cupiditas, cui tamen praetextum hostilitatis adver-
 sus Utiguros obtendebat. Sandichlus enim quidam nomine, vir Hun-
 nus, gentis illius dux erat, benevolus tamen in primis et foederatus
 Romanis. Quocirca Imperator ipsum benevolentia et honore prose-
 quebatur, et frequentia ad eum dona mittebat. Cotriguri vero, ut-
 pote similium expertes, sed omnino despecti et manifesto contemptu
 provocati, hanc sibi expeditionem suscipiendam censuerunt, ut et
 ipsi terribiles dignique, quorum ratio haberetur, viderentur, ac tales,
 qui contemtoribus non concederent.

13. Hi itaque, cum nemo ipsis obsisteret aut propulsaturus
 obviam iret, atrociter populabundi regionem vastarunt, ingenti praeda
 maximaque captivorum multitudine abducta, in quibus etiam muli-

A.C. 558 καὶ αἰχμαλώτων ἀθροίζοντες πλήθη· ἐν τοῖς καὶ γυναῖα πολ-
 I. L. 32 λά τῶν εἰ γεγονότων καὶ σώφρονα δίαίταν ἤρημένων ὠμότα-
 τα ἦγοντο, καὶ συμφορὰν πασῶν μείζονα ἐδυσχύουν, εἰς
 ἀκολασίας ἀμετρίαν ὑπηρετεῖν ἀναγκαζόμενα· ἔναι δὲ καὶ
 ἀπειρηκυῖαι ἤδη ἐκ παίδων γάμοις τε καὶ φιλοκοσμίᾳ καὶ ταύ-
 D τη δὲ τῇ περὶ τὸν βίον ἀναστροφῇ καὶ ὁμιλίᾳ, ἐν ἀποκεκρι-
 μένῳ τινὶ καὶ τῇ πρὸς τὸ θεῖον ἰκετεία προσήκοντι ὑπεκρύ-
 πτοντο δωματίῳ, τὸ ἀμιγές τε καὶ ἐλεύθερον καὶ παντάπα-
 σιν ἀκοινωνήτον τῆς μετ' ἀνδρῶν συνουσίας περὶ πλείστου ποι-
 ούμεναι, καὶ μόνῳ τῷ ἡρεμεῖν ἀνειμέναι. οἱ δὲ καὶ ἐς ταύτα σ10
 ἐξύβριζον ἀφαιρούμενοι τοῦ ἱεροῦ παρθενῶνος, καὶ ἀπρεπῶς
 αὐταῖς πρὸς βίαν ζυγκυλινοῦμενοι· ἄλλαι δὲ πολλαὶ τῶν ἄρ-
 ῥησις ἐς ταῦτ' ἰέναι οὐκ ἀνηγαμένων, κίονσαι ἐν τῷ τότε
 οὕτω παρασχὸν εἰλκοντο, καὶ εἶτα, ἐπειδὴ παρῆν ἡ τοῦ τόκου
 ἀνάγκη, οὕτω δὲ τι ἐν μέσῃ τῇ πορεία ἐμφανέστατα ἔτικτιον, 15
 οὔτε τὰ αἰσχυντηλὰ τῶν ὠδίνων ἐπικαλύπτειν δυνάμεναι,
 P. 157 οὔτε περιστεῖλαι, ὡς θέμις, καὶ ἀνελεσθαι τὰ βρόφη· ἀλλ' αἱ
 μὲν καὶ ὡς ἐσύροντο, μηδὲ ἀλγῆσαι αὐταῖς, εἰ οἶόν τε φά-
 ναι, ζυγκεχωρημένον, τὰ δὲ δειλία ἐκεῖνα ἐπ' ἐρημίας ἐλεί-
 πετο κυσί τε καὶ οἰωνοῖς σπαραττόμενα, ὥσπερ τοῦδε Ἐνεκα σ20
 μόνου ἐς φῶς προαχθέντα, καὶ μάτην τοῦ φῦναι ἀπογευσά-
 μενα. ἐς τοῦτο γὰρ τύχης τὰ Ῥωμαίων πράγματα ἡληλάκει,

4. ἀκολασίαν R. 6. ἀποκεκρυμμένῳ R. altera μ transfixa.
 10. καὶ μόνῳ — ἀνειμέναι add. ex R. et Intpr. quietique se so-
 lum permitterent. 12. ζυγκυλινοῦμενοι edd. 13. ἐν τῷ τότε
 οὔτ. παρ. R., οὔτ. παρ. ἐν τ. τ. vulg. 19. ἐρημίαν R.

eres multae nobiles et castam vitam degentes crudelissime rapie-
 bantur, malo omnium gravissimo obnoxiae, quod immoderatae bar-
 barorum libidini inservire cogebantur: nonnullas vero, quae iam inde
 a pueris et nuptiis et mundanis desideriis et curis occupationibus-
 que huius vitae renuntiarant, et in remota aliqua divinoque cultui
 dicata domuncula delitescabant, liberam plane et immunem ab omni
 virorum contubernio consuetudineque vitam summo studio colentes:
 etiam hi sacris virginum coenobiis ereptas contumelia afficiebant,
 turpiter eas per vim constuprantes. Aliae vero multae, quae a con-
 suetudine virorum nequaquam abhorruerant, et gravidae tum tem-
 poris rapiebantur, cum iam pariendi necessitas urgeret, ita in medio
 itinere in propatulo pariebant, cum nec verecundos partus dolores
 obtegere possent, neque complecti fasciisque involvere infantes, uti
 fas est, et sustollere; sed haec quidem etiam ita protrahabantur, et
 ne dolere quidem ipsis, immane dictu, permittebatur: miseri vero
 illi infantes in solitudine relinquebantur, a canibus pariter et car-
 nivoris avibus discerpenti, perinde ac si eam tantum ob causam in
 lucem editi essent, et frustra ortus sui primordia degustassent. In

ὡς ἐν αὐτῇ δήπου τῇ περιουκίδι τῆς βασιλίδος πόλεως τοιαῦτ' Α. C. 536
 τα δεινὰ πάσχειν ὑπὸ βαρβάρων σφόδρα ὀλίγων. τοῖς δὲ οὐ^{l. l. 3a}
 μέχρι τούτων ἐτελεύτα τὸ θράσος, ἀλλ' ὀδῶ ἴοντες, εἴσω τῶν
 μακρῶν ὀνομαζομένων τειχῶν ῥαδίως παρήλθον, καὶ τοῖς ἐν-
 55δον φρουρίοις ἐπέλαζον. πολλαχοῦ γὰρ ὑπὸ χρόνου καὶ ἀτη-
 μελείας ἐπεπτώκει καὶ διελέλυτο ἢ τοῦ μεγίστου ἐρύματος οἱ- B
 κοδομία· ἔνια δὲ μέρη καὶ αὐτοὶ καταβεβλήκασιν ἀδεῶς οὕτω
 καὶ ἀταλαιπώρως, ὥσπερ οἰκίας καταστρεφόμενοι. καὶ οὐδὲν
 ἦν τὸ ἀπείργον τῷ μηδὲ φρουρὰν στρατιωτικὴν ἐνθάδε ἰδρύ-
 100σθαι, μήτε ἀμυντήρια μηχανήματα, καὶ τοὺς ταῦτα κινεῖν
 ἐπισταμένους, ἀλλὰ μήτε κυνῶν ὕλακην ἀκούεσθαι, εἰ μὴ
 λίαν καταγέλαστον εἶπεν, ὡς γοῦν ἐν συμφεῶσι καὶ μάνδραις,
 τὰ γὰρ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα, οὐ τσαῦτα διαμμενη-
 15ῆς ἐλαχίστην δὲ τινα μοῖραν περιελθόντα, οὐκέτι τῷ μεγέ-
 θει τῆς πολιτείας ἐξήρχον. δέον γὰρ ἐς πέντε καὶ τεσσαρά- C
 κοντα καὶ ἑξακοσίας χιλιάδας μαχίμων ἀνδρῶν τὴν ὅλην ἀγεί-

5. ἀτημελίας Suidas s. v. *maioris castelli aedificium.*

6. μεγίστου add. ex R. et Intrp. *οἰκεία* R. (fort. ἐν οἰκείᾳ),

Intrp. *οἰκεία legisse videtur: haud secus ac sua — disturbant:* idque conl. B. Vulc. 11. Post ἀκούεσθαι Intrp. addit: *non hominum fremitus.*

13. γὰρ om. R. et Suid. s. v. *συμφεῶς*, qui locum sic contraxit: ὥσπερ ἐν συμφεῶσι καὶ μάνδραις τὰ τῶν Ῥωμαίων μεμνηκεὶ στρατεύματα; inepte. Neque alla vertit Intrp. *tanquam porcorum in claustris Romanus exercitus interclusi manebant, tametsi vel eo numero essent, quo tunc primum et veterum Imperatorum tempore recensebantur, et non in minimam partem redacti etc.*

eam enim miseriam res Romanorum redactae erant, ut in ipso regiae urbi circumiecto agro adeo atrociam mala patrentur a barbaris iisque perpaucis. Sed neque his terminis eorum confidentia fuit circumscripta; sed ulterius progressi, longisque (ita dictis) muris facile superatis, munitionibus, quae intus erant, appropinquarunt. Multis enim in partibus prae vetustate et negligentia maximi castelli structura corruerat vitiumque fecerat, nonnullas vero partes etiam ipsi diruerant adeo intrepide ac facile, ac si domos subverterent, nihilque erat quod obstaret, cum neque ullum praesidium militare ibi collocatum esset, neque ullae ad propulsandum hostem machinae, neque qui illas movere ac tractare nosset, sed ne canum quidem latratu audiebatur, nisi admodum ridiculum dictu sit, veluti in suilibus aut ovilibus. Romanorum enim exercitus non tanti, atque olim sub veteribus Imperatoribus fuerant, permanserant, sed ad minimam quandam portionem redacti, non amplius magnitudini imperii pares erant. Cum enim universae Romanorum vires sexcentis quadraginta quinque bellatorum millibus constare deberent, aegre tum temporis centum quinquaginta millibus constabant, atque harum quidem

- A. C. 558 *ρεσθαι δύναμιν, μόλις ἐν τῷ τότε εἰς πενήκοντα καὶ ἑκατὸν*
 L. I. 32 *περισιστήκει. καὶ τούτων αἱ μὲν ἐν Ἰταλίᾳ ἐτετάχατο, αἱ δὲ*
 V. 110 *κατὰ τὴν Λιβύην, ἕτεραι δὲ ἐν Ἰσπανίᾳ, καὶ ἄλλαι περὶ τοὺς*
Κόλχους, καὶ ἄλλαι κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρου καὶ Θήβην τὴν
Αἴγυπτίαν. ἐκάθητο δὲ ὀλίγοι καὶ πρὸς τὰ ἔφα τῶν Περσῶν ὄρια· οὐ γὰρ δῆπου ἔδει ἐκεῖσε πλειόνων διὰ τὰς σπονδὰς
καὶ τὸ βέβαιον τῆς ἐκεχειρίας. ὧδέ πως ἄρα ἐς βραχύτατον
μέρος περιστάλιτο τὰ πλήθη καὶ ὑπετέμητο τῇ τῶν κρατούν-
των ὀλιγορῖα.
- D *ιδ'.* *Ὁ γὰρ βασιλεὺς ἐπειδὴ πρότερον Ἰταλίαν ζύμπασαντο*
ἐχειρώσατο καὶ Λιβύην, καὶ τοὺς μεγίστους ἐκείνους πολέ-
μους διήνυσε, καὶ πρῶτος ὡς εἰπεῖν ἐν τοῖς κατὰ τὸ Βυζάν-
τιον βεβασιλευκόσι Ῥωμαίων ἀντοκράτωρ ὀνόματί τε καὶ πρά-
γματι ἀπεδέδεικτο ἐπειδὴ οὐδ' αὐτῷ ταῦτά τε καὶ ἄλλα ὅμοια
τούτοις νεάζοντι ἔτι καὶ ἐρῶμένῳ ἐξείργαστο, τότε δὴ ἀμφὶ 15
τὴν ἐσχάτην τοῦ βίου πορείαν, (ἤδη γὰρ καὶ ἐγγεγραμμέναι,) ἀπει-
ρηκέναι τοῖς πόνοις ἐδόκει, καὶ μᾶλλον τι αὐτὸν ἤρθεκε ζυγ-
κρούειν ἐν σφίσι τοὺς πολεμίους, δάροις τε αὐτοὺς, εἶπη δεή-
σοι, καταθωπεύειν, καὶ ταύτη ἀμωσγένως ἀποκρούεσθαι, ἧ
ἐφ' ἑαυτῷ πεποιθέναι καὶ μέχρι παντὸς διακινδυνεύειν. τοι-20
- P. 158 *γάρτοι καὶ περιεώρα τὰς τάξεις διαφθειρομένας, ὡς δὴ τολοι-*
πὸν ἥμιστά γε αὐτῶν προσδεησόμενος. καὶ τοίνυν ταύτης ἐπι-
 3. *Ἰσπανίᾳ R., Σπανίᾳ vulg. 9. ὀλιγορῖα Par. 14. ἀπεδέ-*
δεικτο R., ἀποδέδ. vulg. 15. . . εἴζοντι R. 16. καὶ add. ex
 R. 18. *εἶπη R., εἶ που vulg. 22. γε ins. ex R.*

copiarum aliae in Italia erant collocatae, aliae in Africa, aliae in Hispania, aliae apud Colchos, aliae apud Alexandri urbem et circa Theben Aegyptiam. Considerant vero paucae etiam versus orientales Persarum fines. Neque enim illic pluribus opus erat, ob foedera inita induciasque firmiter pactas. Ita fere ad perquam exiguam portionem redactae erant copiae atque accisae principum negligentia.

14. Imperator enim posteaquam antea universam Italiam et Africam in potestatem redegerat, maximaque bella confecerat, et primus, ut ita dixerim, ex iis, qui Byzantii regnarunt, Romanorum Imperator nomine pariter et re ipsa est declaratus; haec, inquam, aliaeque his similia cum iuvenili vegetaque aetate perfecisset, tum vero sub extremum vitae curriculum, (iam enim consenuerat,) cessasse et renuntiasse laboribus visus est, magisque ei quodammodo placuit hostes inter se committere, et donis eos sicubi opus erat demulcere, eaque ratione quodammodo propulsare potius, quam sibi ipsi confidere et perpetuo belligerari. Quocirca et legiones imminui collabique facile patiebatur, perinde ac si deinceps nulli necessario usui sibi essent futurae. Quae quidem negligentia cum etiam eos, qui secundas in administratione imperii partes obtinebant, occupasset, quibus cogendi a subditis tributa et deinde exercitibus

λαβόμενοι τῆς ῥαθυμίας οἱ τὴν δευτέραν ἀρχὴν τῶν σκήπτρων A. C. 558
 διέποντες, οἷς δὴ φορολογεῖν τὴν ὑπῆκοον καὶ εἶτα διανέμειν I. I. 3^a
 τοῖς στρατεύμασι τὰ ἐπιτήδεια ἐκπεφρόνισται, οὗτοι δὲ τὰ
 μὲν περιφανῶς ἀπεστέρουν, τὰ δὲ καὶ πολλῶ ὑστερον ἢ ὀπη-
 5 νίκα ἐχορῆν ἀπεδίδοσαν· δοθέντος δὲ ὅμως ὀψὲ γοῦν τοῦ ὄφλη-
 ματος, εὐθύς οἱ τὴν πανοῦργον ταύτην καὶ δημῳδὴ λογιστι-
 κὴν ἠσκημένοι, ἐφίσταντο τοῖς καταλόγοις καὶ ἀνεκαλοῦντο
 τὰ πεπορισμένα. τοῦτο γὰρ αὐτοῖς γέρας τε ὑπῆρχε καὶ ἀξίω- B
 μα, τὸ τοῖς στρατιώταις ἐπικλήματα ἐπάγειν ἄλλοτε ἄλλα,
 10 καὶ τῆς ἐδωδῆς αὐτοὺς ἀφαιρεῖσθαι καὶ καθάπερ ἐν παλιρ-
 ροίᾳ ὑδάτων αὐτὸ δῆλον τὸ μέτρον τῆς παρασχεδείσης τοῖς
 τάγμασι δασμοφορίας, οὐκ οἶδα ὄντινα τρόπον, ἐς τοῦμπαλιν
 μετωχετεύετο, καὶ ἐπανήει ὄθεν ἐξῆδύη καὶ οὕτω μὲν τὸ
 15 ὑπερμαχοῦν καὶ παραταττόμενον κατημέλητο, καὶ τροφῆς ἀπο-
 ἰ5 ροία πιεζόμενοι κατελίμπανον τοὺς ἀγῶνας, οἷς ἐτύγχανον ἐντε-
 θραμμένοι καὶ ἄλλοι ἄλλοθι ἀπεχώρουν, ὡς ἑτερόν τινα μετε-
 λευσόμενοι βίον· εἰς δὲ γυναῖκας ἀκόσμους ὡς τὰ πολλὰ καὶ
 ἠμιόχους καὶ ἄνδρας ἀγενεῖς μὲν ἐν τοῖς ἀναγκαίοις καὶ ἀβρο- C
 διαίτους, μόνον δὲ πρὸς τὰς ἐμφύλους ταραχὰς καὶ τὴν περὶ
 20 τὰ χρώματα ἔριν ἐμμανεῖς καὶ θαρῆαλέους, καὶ ἄλλους ἔτι
 τούτων ἀχρειοτέρους, τὰ στρατιωτικὰ ἐσκεδάννυντο χρήματα.

3. οὗτοι δὲ R. 5. δετε γοῦν R., Intrp. *utcumque*. 8. τούτω R.
 καὶ pro γὰρ sph. Par. 9. ἐκκλήματα R. 11. Pro τὸ lacu-
 na in R. 17. ὡς τὰ πολλὰ om. R. et Intrp. 20. χρώματα
 — scil. in ludis Circensibus; χρήματα Par., Intrp. *σώματα*
legere sibi videbatur: civiles inseditiones intentos et corpo-
rum curam.

necessaria suppeditandi cura imposita erat, hi partim aperte eos defraudabant, partim multo serius, quam oportebat, persolvebant. Persoluto vero iam, quamquam sero, debito, statim hi in fraudulenta illa et populari supputatoria arte exercitati, fraude eos, qui stipendia militaria cogebant, adoriebantur, et quae iam persoluta erant, reposcebant. Hic enim eorum honor ac dignitas erat, aliis atque aliis criminationibus milites lacessere cibariisque eos defraudare; ac quemadmodum in reciproco fluxu refluxuque undarum idem demensum, quod ex tributis ad legiones deferebatur, nescio quo pacto retrorsum derivabatur, redibatque eodem, unde fluxerat. Atque ita quidem propugnatores et proelionatores negligebantur, et cibariorum penuria pressi, militiam bellicosaque labores, in quibus erant enutriti, deserebant, et alii alio dilabebantur, veluti aliud vitae genus amplexuri. In mulieres vero inhonestas maxima ex parte et aurigas et viros parum, ubi res postularet, fortes, sed delitiosos, quique ad civiles tantum turbas et circi factiones vesano quodam studio audaciaque ferebantur, et in alios his adhuc inutiliores militaria stipendia dissipa-

- A. C. 558 ταῦτά τοι ἦ τε ἄλλη Θράκη καὶ τὰ πρὸς αὐτῇ τῇ βασιλίδι πόλει
 I. L. 32 χωρία ἔρημά τε ἦν καὶ ἀφύλακτα, ἕς ὅσον καὶ τοῖς βαρβάρους
 βατὰ εἶναι καὶ εὐεπίδρομα εἰς τοῦτο γὰρ ἐκεῖνοι ἤρθησαν ἀλα-
 ζονείας, ὡς καὶ ἀμφὶ Μελαντιάδα τὴν κώμην στρατοπεδεύ-
 σασθαι, οὐ πολλῷ τῆς πόλεως διεστηκυῖαν, ὅτι μὴ τεσσαράκοντα⁵
 καὶ ἑκατὸν πον σταδίους παραρῶει δὲ αὐτὴν Ἀθύρας ποτα-
 μὸς, ὃς δὴ ὀλίγον τι προελθὼν καὶ ἐπὶ ἄνεμον καικίαν ἤρέ-
 μα ἐκκλίνας, ἕς τὴν Προποντίδα τὸν ζοῦν ἀπερεύγεται· ὄθεν
 Δδὴ καὶ τὸ πρὸς τῇ ἀκτῇ καὶ ταῖς ἐκβολαῖς παρατεταμένον
 ἐπίγειον, τὴν ἐκεῖνον φέρεται προσηγορίαν. οὕτω δὲ τῶν πολε-10
 μίων ὡς ἐγγύτατα αὐλιζομένων, εὐθύς ἀνὰ τὸ Βυζάντιον τὰ
 πλήθη τῶν ἀστῶν ἐδεδίει καὶ κατεπέληκτο, καὶ τὰ δεινὰ οὐ
 μόνον ὁποῖα παρῆν, ἀλλ' ἔτι μείζονα διενοοῦντο, πολιορκίας
 τε ὄνειροπολοῦντες καὶ ἐμπρήσεις καὶ σπάνιν τῶν ἀναγκαίων,
 καὶ διαρῶξεις τοῦ περιβόλου. τοιγάρτοι πολλάκις καὶ ἐν ταῖς¹⁵
 ἐνδοτέρω λεωφόροις φρυγὰὶ ἀθροῖοι τῶν ἐκ τοῦ ὀμίλου ἐγί-
 γνοντο, καὶ ὠθισμοὶ καὶ πτοταὶ παράλογοι, ὥσπερ ἤδη τῶν
 βαρβάρων εἰσβεβληκότων. πάταγός τε πολὺς ἤρето ἐν τοῖς
 πωλητηρίοις, τῶν θυρῶν βιαιότερον προσωρασομένων. οὐ
 P. 159 μόνον δὲ τοῖς πολλοῖς καὶ ἡγνοημένοις τὸ ἀνιῶσθαι προσῆγγο
 καὶ δειμαίνειν, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἅπασιν τοῖς ἐν τέλει καὶ βασι-

1. ταῦτά τοι R., ταῦτά τε Lugd., ταῦτα τῇ ed. pr., ταῦτη τῇ
 vulg. 5. ὄσο καὶ ἑκατὸν Suid. s. v. Μελαντίας. 6. παραρῶει
 R. et Suid., περιρῶει vulg. et Intpr. 9. καὶ ante τὸ ins. ex R.
 τῇ ἀκτῇ καὶ ταῖς ἐκβολαῖς R., τὴν ἐκβολὴν κ. τὰς ἀκτὰς vulg.
 17. ὠθισμοὶ R. 20. καὶ ἡγνοημένοις add. ex R. et Intpr. et
 obscurae sortis homines.

bantur, quo factum est, ut et reliqua Thraciae loca oppidaque regiae urbi circumiecta deserta essent omnique praesidio vacua, atque adeo barbarorum incursionibus opportuna ac pervia. Eo enim illi arrogantiae erant elati, ut et circa Melantiadem vicum castra locarint, non longius CL. stadiis ab urbe distantem. Circumsfuit autem hunc Athyras fluvius, qui quidem ad exiguum quoddam spatium progressus, et ad Caeciam ventum, sensim se flectens in Propontidem fertur; unde, et quod ad litus eiusque fluminis fauces protensum est navale, ei est cognomine. Cum itaque adeo prope urbem hostes castra posuissent, statim Byzantinorum civium multitudo ingenti metu ac terrore est percussa, et mala sua, non qualia iam prae oculis erant, sed longe maiora animo agitabant, obsidiones videlicet incendiaque imaginantes, et rerum necessariorum inopiam, moeniumque perfractioes. Quocirca frequenter etiam in interioribus plateis densa multitudinis fuga fiebat, impulsionisque mutuae, et pavores subitanei, perinde ac si barbari iam irrupissent. Ingens etiam fragor ac strepitus in tabernis apud forum excitabatur, foribus violentius collisis. Neque

λευς δὲ, οἶμαι, αὐτὸς οὐ μάλα τὰ ξυνερχθέντα περιεφρόνει. A. C. 558
L 1, 3a
ἀπεκοσμοῦντο τοιγαροῦν, πρὸς αὐτοῦ ἐπιτετραμμένον, τὰ ἱερὰ
ὀπόσα ἐκτὸς τοῦ ἄστεος ἴδρυνται κατὰ τὰ Εὐρωπαϊα μέρη V. 111
καὶ τὸν παρακτίων χῶρον, ὃς δὴ ἄρχεται μὲν ἐκ τῶν καλου-
5 μένων Βλαχερονῶν καὶ τοῦ Κέρως, μέχρι δὲ τοῦ Εὐξείνου
Πόντου παρατεινόμενος, τῇ Βοσπόρῳ συναπολήγει. τούτων
δὴ οὖν ἀπάντων τά τε ἔντιμα τῶν ἀναθημάτων καὶ τὴν ἄλλην
ἀφαιρούμενοι κατασκευὴν οἷς ταῦτα ἀνέιτο, τὰ μὲν ἐφ' ἁμα-
ξῶν φέροντες, εἶσα τῆς πόλεως ἀπετίθεντο, τὰ δὲ ἀκάτοις
10 ἐμβάλλοντες καὶ τὸν μεταξὺ πορθμὸν διαπεραιούμενοι, ἐς
τὴν κατάντικρὺ ἡπειρον ἀπεκόμιζον. καὶ ἦν ἐν τῷ τότε
θεάσασθαι τοὺς ἐκείνη νεῶς γυμνοὺς καὶ ἀπηγλαϊσμένους, B
ὥσπερ οὐπω τῆς ἀγιστείας μετεληχθῶς, ἀλλ' ἄρτι καθίστα-
σθαι ἀρχομένους.

15 *ιέ.* Οὕτω δὲ φοβεροί τε καὶ μέγιστοι κίνδυνοι ἐπιδόξοι
ἦσαν ὡς πάντως ἐσόμενοι, ὥστε ἀμέλει τῷ τε ἐν Συκαῖς τεί-
χει καὶ τῇ χρυσῇ καλουμένῃ πύλῃ λοχαγοὶ τινες καὶ ταξίαρ-
χοι καὶ ὀπλίται πολλοὶ ἐφειστήκεισαν, ὡς δὴ προθύμως ἀμυ-
νόμενοι τοὺς δυσμενεῖς, εἶπον ἐπίοιεν. ἦσαν δὲ οὐ μάχιμοι
20 ὡς ἀληθῶς, οὐδὲ μετρίως γοῦν τὰ τοιαῦτα πεπαιδευμένοι,

3. ἴδρυνται R. 4. ἄρχεται R. Lugd. 2. m. et Intpr. initium su-
munt (Cl.), ἐρχεται vulg. 5. καὶ τοῦ Κέρως om. Intpr. 8. Pro
ἀφαιρούμενοι R. φερόμενοι. 9. ἀπετίθεντο R., ἀπετίθοντο
vulg. 13. ἀγιστείας R. 15. ἐπιδόξοι R. et a 2. m. ἐπι-
δόξης. 17. Chisea porta Intpr. 18. ἀμυνόμενοι conl. Cl.
19. ἦσαν δὲ usque ad φυλάσσειν ἐδάκουν p. 311. ed. Bonn. v.
12. om. Intpr.

vero plebem tantum ac vulgus hominum dolor et pavor invaserat, sed etiam omnes urbis primores. Quin et Imperator ipse non parum eo rerum statu commovebatur. Nudabantur itaque suis ornamentis ipsius permissu atque auctoritate templa, quotquot extra urbem erant sita, ad Europaeum latus et loca littori adiacentia, quae quidem e Blachernis et Cornu ita dictis ad Euxinum usque pontum protensa in Bosporum desinunt. Ex his itaque omnibus pretiosa donaria reliquumque omnem apparatus auferentes ii, quibus id negotii erat datum, partim plaustris in urbem delata in tuto collocarunt, partim cymbis imposita, et freto intermedio trajecto, in adversam continentem detulerunt; eratque tum videre sacras iis in locis aedes nudas omnibusque suis ornamentis exutas, perinde ac nihil adhuc sanctimoniae nactas et recenter exstrui coeptas.

15. Adeo vero terribilia maximaque pericula ut omnino futura, animos occupabant, ut vix in muro a ficubus dicto et porta nuncupata aurea, duces quidam et tribuni militares multique armati constiterint, ut fortiter hostes, si forte impetum facerent, propulsarent. Erant vero neque bellicosi revera, sed ne mediocriter quidem in rebus

A. C. 558 ἀλλ' ἐκ τῶν ταγματίων ἐκείνων, οἱ ἐς τὸ διημερεῦν τε καὶ
 I. I. 32 διανυκτερεύειν ἐν τῇ αὐτῇ ἀπεκέκριτο, οὓς δὴ σχολαρίους
 ἀποκαλοῦσιν. οὗτοι δὲ στρατιῶται μὲν ὀνομάζονται, καὶ ἐγγε-
 C γράφεται τοῖς τῶν καταλόγων βιβλίοις· εἰσὶ δὲ οἱ πολλοὶ ἀστι-
 κοὶ τε καὶ παιδροεῖμονες, καὶ μόνον, οἶμαι, ὄγκου τοῦ βασι-5
 λείου ἕνεκα καὶ τῆς ἐν ταῖς προόδοις μεγαλαυχίας ἐξευρημέ-
 νοι. καὶ τὸ μὲν παλαιὸν οὐκ ἄλλους τινὰς ἐν τοῖσδε θεμιτὸν ἦν
 κατατάττεσθαι, ἢ τοὺς αὐτοῦργεῖν τὰ πολέμια ἠσκημένους.
 καὶ τοῖνυν οὐδὲ χρήματά εισῆγον ἐφ' ᾧ ἐνοστρατεύσασθαι,
 ἀλλὰ χαριστηρίαν διαφανῶς καὶ ἀξήμιον ἐδέχοντο τὴν τιμὴν,¹⁰
 ἅτε δὴ ἀξιοὶ ἐκ τῶν προηγωνισμένων ἀναδειχθέντες. Ζήνων
 δὲ φαίνεται πρῶτος ὁ Ἰσαυρος μετὰ τὴν τῆς βασιλείας ἀνά-
 κτησιν πολλοὺς τῶν ὁμοφύλων τοῖσδε τοῖς τάγμασιν ἐναρι-
 D θμήσας, ἥμιστά μὲν ἐν συμπλοκαῖς ἀριστεύσαντας ἢ ὅλως ἐμ-
 15 πείρους γεγεννημένους, ἄλλως δὲ πως γνωρίμους αὐτῷ καὶ ξυν-
 ἦθεις. εἶτα δοθέντος ἐν τῷ τότε καὶ παρειλημμένου τοῦ ἐξεῖ-
 ναι οὐ μόνον ἀντὶ μόχθων τε καὶ ἀγώνων καὶ τῆς ἐν μάχαις
 ἀρετῆς, ὡς ἐν ἀμοιβῆς τρόπῳ καὶ γέρωσ ἐγκαταλέγεσθαι τοὺς
 ἀξίους, ἀλλὰ καὶ τοὺς παντάπασιν ἀπολέμους τῶν ὁμοίων
 μεταλαγχάνειν οὐ πρὸς ἀξίαν, ἀλλὰ πρὸς χάριν δοθέντος²¹
 δὴ οὖν τούτου τὴν ἀρχὴν, παρῆλθεν εἰκότως εἰς μέσον ἐξ ἐκεί-

1. Pro οἱ R. τῶν. 2. ἀπεκέκρ. R., ἀποκ. vulg. δὴ R.,
 δὲ vulg. 4. οἱ om. R. 6. μεγαλαυχίαις R. et Lugd. 1. m.
 7. μὲν om. R. 9. χρήματα R. 12. φαίνεται edd. Pro
 μετὰ Par. κατὰ.

bellicis exercitati, sed ex illis legionibus, quae ad hoc sunt destinatae, ut interdiu et noctu in aula versentur; quos scholarios appellant. Hi vero milites quidem vocantur, et in catalogo stipendiatorum censentur; sunt autem plerique eorum urbani et splendide vestiti, sed tantum augendae dignitatis regiae causa et magnificentiae, quoties prodiret in publicum. Atque olim quidem non alios quosdam in hunc ordinem adsciscere licebat, quam qui tractandis rebus bellicis erant exercitati, ideoque neque pecuniam ullam pendebant, ut huic ordini adscriberentur, sed gratis citra ullos suos sumptus hoc honore donabantur, utpote digni ex antea actis proeliorum laboribus declarati. Zeno autem Isaurus videtur primus post recuperatum imperium multos tribules hisce legionibus accensuisse, quorum virtus nequaquam in proeliis emicuerat, aut alioquin exercitatos, sed notos sibi ac familiares. Postea cum eo tempore concessum receptumque esset, ut non solum pro laboribus et fortitudine in conflictibus declarata, veluti compensationis et praemii modo accenserentur digni, sed et illi, qui plane rudes atque inexpertes belli essent, non ex merito, sed ad gratiam: hoc, inquam, ubi initio concessum fuit, prodiit verisimiliter exinde in medium etiam acceptatio munerum, quae

νου καὶ ἐκ τῶν λημμάτων ἐπικουρία, ἢ πασῶν, ὡς ἔοικε, τῶν A. C. 558
 ἄλλων ἐγκρατεστέρα, καὶ τολοιπὸν ἐς ἐμπορίαν μετέστη τὸ I. L. 32
 χρῆμα, ὡς μηκέτι ἄλλως ἐν τοῖσδε τοῖς στρατεύμασι καταλέ- P. 160
 γεσθαι τοὺς βουλομένους, πρὶν ἂν χρυσίου τι μέτρον κατα-
 5 θείναι· τοῦτο δὲ ἀποτίσαντες, εὐθύς ἐγχαράττονται ἀνεξέτα-
 στως, καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει ἐναριθμοῦνται, εἰ καὶ παντάπασι
 πολεμικῶν ἔργων ἀνεπιστήμονες τύχοιεν ὄντες. οὕτω τε τῆς
 κρίσεως ἡμελημένης, εἰκότως ἄρα ἤκιστα διαπονεῖσθαι κατα-
 ναγκάζονται, ὡς δὴ ὦνιον ἐλόντες τὸ γέρας, καὶ πλείστον
 10 ὅσων πριάμενοι τὴν ἀργίαν. τιοῦτοι δὲ οὖν ἄνδρες ἀπορία
 τῶν ἐν πολέμοις ἀναπετραμμένων τοῖς τείχεσιν ἐφεδρευόντες,
 φυλάσσειν ἐδόκουν. ὡς δὲ ἐπιπολὺ ἢ μὲν πόλις ἐν Θουρύβῳ
 ὑπῆρχεν, οἱ δὲ βάρβαροι οὐκ ἀνέεσαν τὰ ἐν ποσὶ ληϊζόμενοι,
 τότε δὲ Βελισάριος ὁ στρατηγὸς κεκμηκὸς ἤδη ὑπὸ τοῦ γή- B
 15 ρως, στέλλεται ὅμως ἐπ' αὐτοὺς ἐκ βασιλέως. καὶ τοίνυν ὁ
 πρεσβύτης διὰ μακροῦ αὐθις χρόνου θώρακά τε ἐνδύς καὶ
 κράνος ἀναδησάμενος, καὶ ἄπαν τὸ ἐκ παιδῶν αὐτῷ ξυνειδι-
 σμένον περιβαλόμενος σχῆμα, ἀνενοῦτο τῇ μνήμῃ τὰ φθά-
 σαυτα, καὶ ἐνέαξε τῇ προθυμίᾳ· τοῦτον γὰρ τὸν ἀγῶνα ὑστα-
 20 τόν ἐν τῷ οἰκείῳ βίῳ ἀπεργασάμενος, οὐχ ἥσσον ἀπηνέγκατο
 κλέος, ἢ ὅποτε τὰ κατὰ Βανδύλων τε καὶ Γότθων ἀνεστήσατο
 τρόπαια. ἢ γὰρ τῶν προσυμβεβηκόντων ἀνάγκη καὶ ἡ περὶ

1. Post καὶ add. Par. ἢ. 2. Pro καὶ τολ. R. οὐ τολ. 4. πρὶν
 R., πλὴν vulg. καταθεῖναι R., καταθεῖν vulg. 5.
 ἀπονίσαντες sph. Par. 13. ἀνέεσαν R., ἀνέεσαν vulg. 20. ἀ-
 περγασόμενος R.

omnibus, uti videtur, reliquis est potentior et deinceps in mundinationem res abiit, ut non amplius in has legiones accenserentur qui vellent, priusquam aliquam auri portionem deposuissent: quam ubi persolvissent, statim citra ullam inquisitionem inscribentur reliquoque exercitui accensebantur, etiamsi plane operum bellicorum essent imperiti. Atque ita delectu neglecto, merito utique ad militiae labores non adigebantur, quippe qui venalem eum honorem essent adepti, ignaviamque magno emissent. Tales itaque viri inopia veteranorum militum muris insidentes, custodiam eorum agere videbantur. Cum vero iam per multos dies urbs in hoc tumultu versaretur, neque barbari obvia quaeque vastare desisterent, tum demum Belisarius dux iam fractus senio, mandato tamen Imperatoris in eos mittitur. Hic itaque senex lorica multo iam tempore desitam resumerens galeamque capiti adaptans, et omnem, cui a puero assueverat, habitum capessens, praeteritorum memoriam redintegrabat, pristinamque animi alacritatem ac virtutem revocabat. Hoc enim ultimo in vita sua bello confecto non minorem gloriam consequabatur, quam cum de Vandalis et Gothis victis trophaea erexit.

- A. M. C. 558 τοῦ μέλλοντος ἀμηχανία τὴν τε ἐγχειρήσιν μείζονα εἶδειε
 L. 32 καὶ γαυροτέραν καὶ τὴν νίκην ἀσμενεστάτην. εἰρήσεται δὲ
 C μοι αὐτίκα ἐς τὸ ἀκριβές, ὅπως ἕκαστα διηγήσθη.
- V. 112 15. Ἐπεξελθὼν γὰρ ὁ στρατηγὸς ὀλίγον τοῦ ὕστερος, καὶ
 ἐν Χέττου κώμῃ τῷ χωρίῳ στρατοπεδευσάμενος, ἐμπειρίαν τε
 ἐς τὰ μάλιστα ἐπεδείκνυτο καὶ τόλμαν πολλῶν κρείττονα τῆς
 ἡλικίας. γηραιὸς μὲν γὰρ ἦν ἤδη, καὶ ἀσθενεῖα ὥσπερ εἰκὸς
 εἶχετο πολλῇ· οὔτε δὲ ἐνδιδούς τοις πόνοις ἐφαίνετο, οὔτε
 ἄλλως φιλοψυχήσας. εἶποντο δὲ ὀπλῆται μὲν ἄνδρες ἀγαθοὶ
 ἐς ἀλκὴν καὶ ξὺν αὐτῷ ἔνια τῶν ἀγῶνων πεπονηκότες, ὁπόσα
 δὴ ἐν Ἐσπέρα ἐτύγχανε διανύσας, οὐ πολλῶν πλείους τῶν
 τριακοσίων· τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν πληθὸς ἀνοπλόν τε ἦν περι-
 D φανῶς καὶ ἀπόλεμον, καὶ μόνῳ τῷ ἀπείρωσ ἔχεν ἡδίστους
 ἡγούμενοι τοὺς κινδύνους, θείας τε ἔνεκα μᾶλλον ἢ παρατά-
 ξεως ἀφιγμένοι. συνέρξει δὲ ἀμφ' αὐτὸν καὶ ὁ τῶν πλησιο-15
 χώρων ἀγροίκων ὄμιλος. πεπορημένων γὰρ αὐτοῖς ἤδη τῶν
 ἀγρῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων, οὐκ ἔχοντες ὅποι τραπέειν, ὡς
 Βελισάριον αὐτίκα ἠθροίζοντο. ὁ δὲ τῷ πλήθει τῶν ἀγροί-
 κων ἐν δέοντι προσορησάμενος, τάφρον εὐρεῖαν περιεβάλετο,
 καὶ κατασκόπους θαμὰ ἔστειλε, τὰς τῶν ἐναντίων δυνάμεισιν
 εἰκάσοντας ὡς οἶόν τε καὶ ἔξαριθμισομένους, καὶ εἴ τι ἕτερον
 5. Χέττου μήκῃ R., Chetumesum Intpr. 7. ἦν add. ex R.
 8. δὲ om. R. 11. οὐ in utroque codice a rec. m. super-
 scriptum est. 11. Ἐσπέρα Cl., ὄστέρῃ R. et vulg., Intpr.
 antea. 14. τε ins. ex R. 15. ὁ ins. ex R.

Nam et eorum, quae iam acciderant, immanitas et summa de futuro desperatio rem ipsam, quam aggrediebatur, maiorem illustrioremque efficiebant, et victoriam iucundissimam. Explicabitur vero a me statim accurate, quonam pacto singula peracta fuerint.

16. Dux itaque paululum extra urbem progressus, castrisque ad oppidum dictum Chettivicus locatis, summam suam et bellicae rei peritiam declaravit et audaciam longe maiorem aetate. Erat enim iam admodum senex, magnaque uti par erat virium imbecillitate laborabat; nullis tamen laboribus cedere, neque alioqui vitae cupidus esse videbatur. Sequebantur eum loricati praestanti robore viri, quique in nonnullis cum ipso proeliis decertant, quae in occidentis terris confecerat, non multo plures trecentis; reliqua multitudo erat et plane inermis et imbellis, ideoque tantum, quod inexperti essent, dulce bellum existimantes, quique spectandi potius, quam in acie configendi causa accesserant. Confluxerat etiam ad eum agrestium e vicinis locis turba. Cum enim iam ipsis agri a barbaris essent vastati, non habentes quo se verterent, ad Belisarium statim confugerant. Is vero turba agrestium suis copiis adiuncta commode opportuneque usus, amplam fossam circumduxit, exploratores crebro emisit, qui hostium copias observarent, quantum fieri

ἐλεῖν δυνήθεϊεν ἀπαγγελοῦντας. οὕτω τὲ διετέλει ἕκαστα γνο- A. C. 558
 ματεῶν καὶ διανοούμενος νυκτὸς δὲ ἐπιγιγνομένης, φρυκτω- I I. 32
 ρίας ἀνήπτε πολλὰς ἐπὶ μέγα τοῦ πεδίου σκεδαννυμένας, ἵνα P. 161
 δὴ οἱ πολέμιοι ὄρῳντες οἰήθεϊεν μέγιστον εἶναι τὸ στρατεύ-
 ζμα, ταῖς πυραῖς ἀναμετροῦντες· καὶ τοίνυν οὕτω δὴ ὄροντο,
 καὶ δεδιότες ἠρέμον. ἀτὰρ οὐκ ἐπιπλεῖστον ταῖς τοιαύταις
 ἀπάταις καταστρατηγούμενοι, ἡσυχίαν ἤγον· ἠκηκόεσαν γὰρ
 ἤδη ὡς ἐλάχιστος εἴη ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατὸς, καὶ ἥκιστα
 αὐτοῖς ἀξιόμαχος· πλὴν ἄλλ' οἱ στρατιῶται πολλῆς εἶχοντο
 10 ἰοπροθυμίας, περιφρονοῦντες μὲν τοὺς ἀντιπάλους, εἰ καὶ μυ-
 ρίοι ὅσοι ἐπιφρονησάσιν, τῇ σφετέρῃ δὲ ἀρετῇ μάλιστα πε-
 ποιθότες, αἵτε δὴ Ῥωμαῖοί γε ὄντες, καὶ ἐμπειρία μεγάλων B
 ἤδη κινδύνων τὰ πολέμια ἐκμελετήσαντες. συναισθόμενος δὲ
 ὁ Βελισάριος τῆς τῶν ἀνδρῶν μεγαλοφροσύνης, καὶ ὅτι, μει-
 15 ζόνως ἤπερ ἐχρῆν ἐπὶ τοῖς φθάσαισι πόνοις βρονθούμενοι,
 τῶν ἐν ποσὶ κατολιγοροῦσιν, ἐδεδείει μήποτε ἄρα ἐντεῦθεν
 μεγίστην εὐρυχωρίαν ταῖς ἐλπίσι παρᾶσχοιεν, παρεισδύναι
 τε αὐτοῦς καὶ ἀπάγειν ὅποι καὶ βούλονται τῷ ῥαδίᾳ καὶ
 20 οὐκ μὴ οὕτω ταῦτα συμβαλεῖν, ἤθροισεν ἀπαντας ἐς ταῦτό, ὥσπερ
 ἤδη τοῦ ἀγῶνος ἐφεστηχότος καὶ φανείς ἐς μέσον, ἔλεξε τοιαύδε. C

■ ἀπαγγελοῦντας R. 12. Pro γε R. τε. 15. πόνοις om. Suid. s. v.
 βρονθούμενοι. 17. παρεισδύναι R., παρεισθῆναι sph. Par.
 20. οὐκ om. R. συμβαίνον R. 21. ἐφεστηχότος R. et
 Intpr. imminente, καθεστηχότος vulg.

posset, et dinumerarent, et si quid aliud rescire posset, renuntia-
 rent: eoque in statu mansit, singula pensitans et cum animo suo
 revolvens, multosque in speculis longe lateque per agrum sparsis
 ignes accendit, ut hostes eos conspicati, maximum esse exercitum
 putarent, ex ignium accensorum multitudine eum metientes. Et
 quidem ita plane putabant, ideoque metuentes sibi, quieti substi-
 terunt. Ceterum non dudum hoc militari astu elusi conquierunt.
 Audierant enim iam quam minimum esse Romanum exercitum, neque
 parem, qui cum ipsis proelio decernere posset. Belisarii milites in-
 terea valde erant alacres, hostemque contemnebant, etiāmsi maxi-
 mi copis in se impetum faceret; virtute sua bellica praecipue
 freti, quippe quod Romani essent, et maximorum periculorum ex-
 perientia in re bellica exercitatissimi. Belisarius vero, animadversa
 illa animum elatione, quodque magis quam oporteret de praeritis
 laboribus gloriantes, praesentia contemnerent, verebatur, ne nimis
 suis spebus habenas laxarent, quae ipsos transversos quocumque vel-
 lent abriperent, eo quod faciles admodum rerum, quas aggrediebantur,
 eventus sibi fingebant: quod quidem ne ita eveniret, omnibus
 in unum coactis, veluti proelio iam imminente, ipse in medium pro-
 gressus, in hunc modum verba fecit.

A. C 558 I. L 3a ιζ. „Οὐχ ὡς ἐκ δέους ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, πρὸς τὸ θαρ-
 ρεῖν ἀναστήσω, τοῦτο δὴ τὸ πρὸ τῶν κινδύνων γιγνόμενον,
 ἦκα τοῖς εἰωθόσι χρησόμενος λόγοις· ἡ γὰρ ἂν καὶ ἐπιλελή-
 σθαι τῶν πρότερόν μοι τῇ πείρᾳ γνωσθέντων δόξαιμι ἂν,
 εἶγε στρατιώταις Ῥωμαίοις, ἐν συμπλοκαῖς αἰεὶ τεθραμμένοις,⁵
 καὶ πολιτείας ὡς εἶπεῖν μεγίστων ἐθνῶν καθελούσιν, εἴτα
 νῦν παραταττομένοις πρὸς βαρβάρους ἀλήτας, καὶ τούτους
 Θύνουσι καὶ Κοτριγούρους, παραινεσὶν τινα πρὸς τὸ μὴ δε-
 D διέναι προθήσειν. ἀλλ' ὄρων ἐν ὑμῖν πολὺ τὸ ὑπερφρονούν
 καὶ θρασυνομένον, καὶ πέρα τοῦ καθεστῶτος ἡρμένον, οὐκ ἴο
 ἄλογον εἶναι τὸ δεῖν ἀναμνησθαι τῆς ἀρχαίας ὑμῶν εὐκοσμίας
 εἰρηθην. τὸ γὰρ ἔκμετρον πανταχοῦ φυλακτέον τοῖς ἔμφοροις,
 εἰ καὶ πρὸς τι τῶν ἐπαινουμένων φερόμενον τύχῃ καὶ τὸ
 μεγαλαυχεῖν ἐς τοσοῦτον τοῖς προὔπρηγμαῖς ἐς ὅσον τῶν
 ὁμοίων διὰ παντὸς τυγχάνειν πεπεῖσθαι, τὴν ἐκ τοῦ λογι-¹⁵
 σμοῦ προμήθειαν ἀποβάλλειν φιλεῖ, καὶ πρὸς ἀλαζονεῖαν
 ἐξάγειν. τοῖς δὲ πρὸς τοῦτο παρανοίας ἐλληλακόσιν, ὡς μη-
 δὲν ὄτιοῦν ἐν νῶ τίθεσθαι τῶν μετρίων, κἄν αὐτὸ τὸ κρεῖτ-
 τον ἀντιπάττεσθαι προαχθεῖη· καίτοι κἀκεῖνο σκοπεῖσθαι
 χρεῶν, ὡς εἰ καὶ πολλῶ τῆς ὑμετέρας ἀνδρείας ἠτώμενοι²⁰
 τύχοιεν, ἀλλὰ τῷ πλήθει κρατούσι. καὶ εἶπερ τὸ ἐκατέρω-

1. ὧ om. R. 5. εἶτε R. 8. Κοτριγούρους R. et vulg. 9.
 προσθήσειν R., προθέην coni. Cl. 11. ὑμῶν R. et Intrp. *vete-*
ris vestrae modestiae, ὑμᾶς vulg. 13. τύχη R. 14. προὔ-
 πρηγμαῖς R., Intrp. *legebat προὔπειρασμένοις: rebus olim*
egregie gestis. 18. κἄν R., καὶ Lugd. et ed. pr., κατ' Par.

17. „Non tanquam e metu vos, o viri, ad audendum erecturus,
 (quod quidem ante proelia fieri solet,) venio, consuetis usus verbis.
 Viderer enim profecto eorum, quae olim experientia ipsa mihi cognita
 sunt, oblitus, si apud milites Romanos in proeliis semper educatos,
 quique maximarum prope dixerim gentium res publicas everterunt,
 nunc vero adversus vagos barbaros, atque hos quidem Hunnos et Co-
 triguros, exhortatione quadam ad excutiendum metum accommodata
 uter. Sed cum in vobis magnam animorum elationem confidentiam-
 que animadvertam modum omnem excedentem, non abs re facturus
 mihi sum visus, si vos veteris vestrae modestiae commonefacerem.
 Omne enim immoderatum quacunq; in re vitandum est viris cordatis,
 etiamsi ad laudabilem aliquem finem tendat, et nimia animi elatio
 gloriatioque de rebus antea bene gestis, qua similem perpetuo suc-
 cessum certo nobis pollicemur, prudentiam ex animis profligare con-
 suevit, et ad superbiam arrogantiamque concitare. Qui vero eo
 vesaniae venerunt, ut nihil moderatum animo concipiant, ii vel ad
 Deum ipsum oppugnandum sunt evasuri. Adhaec considerare etiam
 oportet, quod tametsi barbari virtute bellica et fortitudine longe

Δεν πλεονάζον ἀντεξετάσοιμεν, πρὸς ἰσότητα χωρήσει τὰ τῆς A. C. 558
 ἀμετρίας. πῶς οὖν οὐκ αἰσχρὸν ἡμᾶς ἐξ ἀγχωμάλου παρα- I. I. 32
 σκευῆς ἀγωνιζομένους, οὕτω λίαν ἔχειν τὸ προπετὲς καὶ ἀκά- P. 162
 θεκτον, ὡς μηδὲ καιρὸν ἢ τάξιν ἢ τὰς ἀτάκτους τῆς τύχης V. 113
 ἕρπας ἐν λόγῳ ποιεσθαι; δυνάμει γὰρ χειρῶν οὐκ ἂν τις,
 οἶμαι, περιέσοιτο πολεμίων, ἢν μὴ προσῆ τὸ κρινον ὀρθῶς
 καὶ λογιζόμενον. ἐπεὶ πῶς ἂν οἶόν τε ἦν ἔμοιγε ἐς τόδε
 πολυᾶς ἦκοντι, καὶ οἶον ἐξώρω τὰ πολέμια γεγενημένῳ, παρα-
 τάξεσιν ὀμιλεῖν καὶ κινδύνοις, εἰ μὴ τοῖς τῆς εὐβουλίας ἀγα-
 10θοῖς ἐνῆν ἀμωσγέπως πεποιθέναι; εἰ τοίνυν καὶ γήρως ἀσθ-
 νειαν γνώμη στερεῶα καὶ τῶν προσηκόντων ἐφιεμένη κρατύ-
 νει καὶ διανίστησι πρὸς τὸ συνοῖσον, ἀναπληροῦσα τῆ προ- B
 μηθεία τὸ ἐκ τῆς ἡλικίας ἐνδέον, πῶς οὐ μᾶλλον ὑμᾶς ὀνή-
 σει νεότητι συμπαροῦσα καὶ τῆ τοῦ σώματος ῥώμη; τὰς μὲν
 15γὰρ ἐκ τύχης τινὸς ἢ χειρὸς ἀγεννοῦς ἀποτεύξεις ἴσως ἂν
 λογισμὸς ἀσφαλῆς, καὶ οἶος τοῖς προσεσοῦσιν ἀρμόσασθαι,
 μετασκευάσειε πρὸς τὸ συμφέρον, καὶ θεραπεύσειε τὸ ἡμαρ-
 τημένον. ἐνθα δὲ γνώμης σφαλίσσης, τῷ μὴ τὰ δέοντα δια-
 νοηθῆναι, τῶν ἀβουλήτων τι συννεχθεῖν, πόθεν ἂν ληπτέον
 20το σῶζον καὶ ἀνακαλούμενον, εἴγε πρῶτον ἐκεῖνο τὸ ταῦτα
 τίκειν πεφυκὸς παρατραπείη; καίτοι θανμάσειεν ἴσως ἂν τις

1. ἀντεξετάσοιμεν R. 3. ἀγωνισομένους Par. 4. τῆς τύχης
 om. R. 7. ἦν om. R. 10. ἐρῆν R. 12. τῆ προμηθεία —
 συμπαροῦσα om. R. 15. γὰρ om. R.

nobis sunt inferiores, multitudine tamen superant: et si quae utrim-
 que excedunt, inter se conferantur atque expendantur, excessus ad
 aequalitatem redigetur. Quo pacto igitur non turpe fuerit, nos, qui
 aequo apparatu sumus conficturi, adeo praecipites atque effrenes
 ferri, ut neque temporis, neque ordinis, neque temerarium for-
 tunae momentorum rationem ullam habeamus? Neque enim quis-
 quam, uti arbitror, manuum vi hostes superaverit, nisi adsit iudicii
 consiliique rectitudo. Quo enim pacto fieri posset, ut ego, qui ad
 tantam canitiem perveni, ut propemodum vietus belloque ineptus
 sim, in conflictibus proeliisque versarer, nisi me consiliorum boni-
 tate prudentiaque sustentarem? Quocirca si etiam senectutis imbec-
 cillitatem mens recta ac firma et quae par est appetens corroborat,
 et ad res bene gerendas exsuscitat, aetatis defectum prudentia com-
 pensans; quomodo non multo amplius vobis utilis sit futura iuven-
 tuti corporisque robori coniuncta? Sinistros enim e fortuito aliquo
 casu vel manus vitio profectos eventus fortasse recta cogitatio, quae-
 que se casibus accommodare norit, in melius transferre erratumque
 corrigere possit: ubi vero mentis vitio, quod inconsultius, quam
 oportet, res aggrediamur, adversi aliquid evenerit, unde, quaeeso, reme-
 dium ac salus petentur, si primum illud, quod haec gignere solet,
 sit depravatum atque subversum? Atqui mirabitur forsitan aliquis

A. C. 558 *ἔμοῦ τῆς ἐπὶ τῇ παραινέσει καινοτομίας. δέον γὰρ προσεξαί-
L. I. 3^a ρειν καὶ διανιστᾶν τὸ πεποιθὸς ἐν ὑμῖν καὶ προθύμουμένον,
C ἄλλ' ἔγωγε κοιλᾶίνο ταῦτα τούναυτιον καὶ παραιροῦμαι, καὶ
λογισμοὺς ἐμβάλλων καὶ ὄκνους, καὶ ἀμφιβόλους ποιῶν τὰς
ἐλπίδας.* 5

*ἰή. „Πλὴν ἄλλ' ἔμοιγε μὲν καὶ τοῦτο θυμῆρες εἶναι
δοκεῖ, καὶ πρὸς τὸ εὐέλπι φέρον, εἶγε τοιούτοις ἀνδράσι
ἦκα συμπολεμήσων, οὓς εἰ πείσομαι βραχὺ γούν ὑφελὲν τοῦ
δραστηρίου, δεινὸς ἂν ἐν λόγοις, οἴμαι, κριθεῖην. ἴστω δὲ πᾶς
τις ὑμῶν, ὡς ἀνδρείας ὄρμας οὐκ ἀναθετόν τὰς ἄνευ φρο-
10 νήσεως ἐγχειρήσεις, ἀλλὰ θρασύτητι καὶ προπετεῖα καὶ παρα-
τροπῇ τοῦ καθήκοντος τρόπου· ὥστε τὸ μὲν πρόθυμον τῆς
D ψυχῆς μενέτω παρ' ὑμῖν, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἐνακαμῶνται
λογισμῶ δὲ σάφρονι καὶ τῶν προσηκόντων ἐχομένῳ τὸ ὑπερ-
βάλλον τῆς τόλμης καὶ πρὸς ἀθάρδειαν ἀνάγον ὑποτεμνέσθω. 15
οὐ γὰρ ὄκνον ἐντίθησι καὶ δειλίαν τὸ λογίζεσθαι καὶ σκοπεῖν
ὄπως τοῖς παροῦσι χρηστέον, ἀλλὰ σεμνότητα καὶ παῖξήσιαν.
οὕτω γὰρ τῶν ὠφελίμων διαγνωσθέντων, ἐπεταί πάντως τὸ
δικαίως θαρῆν, ὡς οὐ πρὸς ἀδήλους τύχας εἰκῆ προηγημέ-
νον, ἀλλὰ τῇ κρίσει τὸ βέβαιον ἔχειν καταληφθὲν καὶ πεπι-
20 στευμένον. ἀλλ' ἴσως ἔρεῖ τις ὑμῶν, ὡς οὐχ οἷόν τε φῦσιν*

6. *ἔμοιγε* R., *ἔμοι* vulg. 9. *Pro οἴμαι* R. *εἶναι*. 10. *ἡμῶν* R.
11. *ἐγχειρήσεις* — *πρόθυμον* om. R. 15. *ἀνάγον* R., *ἀγον*
vulg. 20. *ἀλλὰ* — *πεπιστευμένον* om. R. et Intpr. 21. *ὡς*
οὐχ οἷόν τε add. ex R. et Intpr. *hauquaquam posse* etc.

admonitionis meae insolentiam. Cum enim excitare atque erigere confidentiam vestram animorumque alacritatem oporteret, ego haec e contrario enervo atque imminuo, et cogitationes vobis iniiciens et metus, et dubias spes faciens.

18. „Ceterum mihi quidem etiam hoc iucundum ac volupe esse videtur, bonamque spem mihi concitat, quod cum talibus viris ad proelium accedo, quibus si persuasero, ut tantillum de acrimonia animorum remittant, multum dicendo valuisse videar. Hoc vero sibi quisque vestrum persuadeat, conatus actionesque prudentia destitutas non esse adscribendas fortitudini, sed audaciae et temeritati et praevicationi officii. Quocirca acrimonia quidem animorum in vobis maneat, immo et magis magisque vigeat; moderata vero castigataque cogitatione, atque intra officii limites se continente, nimia audacia arrogantiam secum trahens succidatur. Neque enim metum ac timiditatem infert cogitare et considerare, quo pacto rebus praesentibus sit utendum, immo vero dignitatem atque fidentiam. Ita enim rebus, quae ex usu sunt, perpensis, consecrandum est omnino, ut iustam audaciam concipiamus, quippe quae non ad incerta fortunae temere efferatur, sed iudicio sit confirmata et stabilita. Sed dicet forsitan aliquis ve-

γενναίων εὐλόγως ὀρμῶσαν, καὶ τοῦ μοχθεῖν διαπαντὸς ἐφίε- A C. 558
 μένην, εἶτα νῦν ἀθρόον ἐπέχειν καὶ βιάζεσθαι πρὸς τὸ ἤρε- L I. 32
 μοῦν καὶ ὑφειμένον, καὶ πέρα τῆς ἀνάγκης μέλλον καὶ βου- P. 163
 λευόμενον, μάλιστα δυσανασχετούσαν ἐφ' οἷς καθ' ἡμῶν οἱ
 ἑβάρβαροι παροινουσι, φέροντες ἀνέδην ἅπαντα, καὶ παρ' αὐ-
 τὴν δῆπου τὴν βασιλίδα πόλιν τὰς ἐκδρομὰς ποιεῖσθαι τολ-
 μῶντες. ἔχει μὲν οὖν οὕτω ταῦτα, καὶ βεβαιουταὶ τῇ πείρᾳ
 τὸ προσηκόντως ὑμᾶς τοῖς πολεμίοις ὀργίζεσθαι. οἷς γὰρ συν-
 ἐκεχώρητο πρῦτερον, οὐ μετρίως ἐχρήσαντο· πλὴν ἀλλὰ καὶ
 ὀλίαν ἐφικτόν, οἴμαι, τοῖς ἐμφροσιν, περιελεῖν μὲν τοῦ θυ-
 μοῦ τὸ μεμνητὸς καὶ ταραχῶδες, καὶ τοῖς προσσυχούσιν ἐγ-
 χειρεῖν ἀνεξετάστως ἰέμενον, κατέχειν δὲ μόνον αὐτοῦ τὸ
 μεγαλοργόν τε καὶ ἄτρεπτον, καὶ πρὸς τὰς ἐναντιώσεις ἀν- B
 τέχον τῶν γὰρ τῆς ψυχῆς κινήματων τὰ μὲν ὅσα πεφύκασι
 ἑκαθάρον ἔχειν καὶ ἀκραιφνῆς τὸ αἰρετὸν καὶ καθῆκον, τού-
 των ἐντελεῶς καὶ δὴ ἀνδεκτέον. οἷς δὲ μέτεσι καὶ τῆς πρὸς
 τὰναντία τροπῆς καὶ ἐκνεύσεως, τούτοις οὐ διὰ πάντων χρη-
 στέον, ἀλλ' ἐς ὅσον ἔχουσι τὸ συμφέρον. τὸ μὲν οὖν φρονούν
 ἀμυγῆς ἀγαθὸν καὶ ἀνόθεντον ἅπαντες εἶναι φήσοιτε ἄν. τῆς
 20δὲ ὀργῆς τὸ μὲν δραστήριον εὐκλεῆς, τὸ δὲ θράσος φρενκτόν

1. ὀργῶσαν conl. Bon. Vulc.

2. εἶτα 7. οὖν add. ex R.

3. οἶμαι om. R. 17. Pro ἐκνεύσεως R. et Intpr., ut videtur, ἐκ-
 βίσεως: in contrarium eventum.

4. in Lugd. et ed. pr.

5. Pro φέροντες R. ἐφῶν-
 τες.

6. τοῖς πολεμίοις — ἐφικτόν

7. Pro ἐκνεύσεως R. et Intpr., ut videtur, ἐκ-
 βίσεως: in contrarium eventum.

8. Pro θράσος lacuna est

strum, non posse naturam generosam et impetu rationi consentaneo concitatum, et laboris perpetuo appetentem, nunc confestim inhiberi, et cogi ad quietem et remissionem et moras ac deliberationes longiores, quam necessitas postulet, praecipue cum aegerrime ferat, barbaros adeo contumeliose nobis insultare, omniaque promissive agere ac ferre, adeo ut ad ipsam usque regiam urbem excursiones facere audeant. Haec quidem ita se habent, et experientia ipsa comprobatur merita vos in hostes iram inflammatos. Lenitate enim patientiaque vestra nequaquam moderate usi sunt. Verumtamen valde etiam facile iudicari, viris cordatis compescere et submovere ab ira furorcm et perturbationem, et inconsultum ad res, quae nobis sese offerunt, impetum, tantumque ex ea animi magnitudinem constantiamque retinere, et adversantibus obsistere: nam ex animae motibus, quicumque pure atque sincere sunt cum honestate officioque congruentes et expetendi, ii utique absolute sunt amplectendi: qui vero etiam in contraria nutant ac vergunt, iis non perpetuo est utendum, nisi quatenus utilitatem adferunt. Prudentiam itaque purum minimeque adulterinum bonum esse, non negaveritis, credo. In ira vero acrimonia quidem et strenuitas est laudabilis: audacia vero fugienda, ut damno non vacans.

A. C. 558 καὶ ἀσύμφορον. οὐκοῦν τὸ μὲν ὄλον* τῆς δὲ τὸ βέλτιστον ἐξ-
 I. I. 32 αἰρούμενοι, καὶ φρονήσει τὸ κατορθοῦν ἀναμιγνύντες, ἴωμεν
 C οὕτω σὺν παρῆρσιᾳ κατὰ τῶν δυσμενῶν, ὡς οὐδενὸς ἡμῖν
 τῶν δεόντων περιοφθέντος. γινώσκειν γὰρ μόνον χρεῶν, ὡς
 V. 114 ἀγωνιστέον πρὸς ἄνδρας βαρβάρους, ἐπιέναι μὲν ληστρικῶ-5
 τερον εἰθισμένους, καὶ λαθραίας ἐφόδους ποιείσθαι, πρὸς δὲ
 παρατάξεις ἐμφανεῖς οὐ μάλα γεγυμνασμένους, οὐδὲ ταῖς
 συμπλοκαῖς ἐγκατερεῖν παιδευθέντας. ὁρῶντες δὲ νῦν σταδίαν
 μαχῆν κατ' αὐτῶν παρεσκευασμένην, ἐρυμάτων τε καὶ περι-
 βόλων ἐκτὸς τὸ ἀντιστατοῦν καὶ ἀμυνόμενον ἐπὶ στρατοπέδου 10
 συντεταγμένον, ἀποβαλοῦσι μὲν κατὰ τὸ εἶκος τὰ συνειδι-
 D σμένα· περιαχθῆσονται δὲ πρὸς τὸ ἐμμίξαι καὶ προπελάσαι
 καὶ συστάην διαγωνίζεσθαι, διδασκούσης αὐτοὺς τῆς ἀνάγ-
 κης· πλὴν ἀλλὰ σωφρονούντων ἡμῶν καὶ τῇ πατριῷ τάξει
 χρωμένων, καὶ μετ' εὐβουλίας ἐπὶ τὰ πρακτέα χωρούντων, 15
 εἴσονται διὰ τῆς πείρας, ὡς τῷ παντὶ κρεῖττον αἰεὶ τὸ προη-
 σκημένον καὶ τὸ ἀνθαίρετον τοῦ αὐτοσχεδίου καὶ ἡναγκα-
 σμένου.”

19. Τσαῦτα μὲν ὁ Βελισάριος εἶπεν. οἱ δὲ στρατιῶ-
 ται μεταμαθόντες τὸ λῆον, εἶχοντο μὲν καὶ ὡς τῆς ἀνδρείας, 20
 πλέον δὲ τι ἦν ἐν αὐτοῖς τοῦ γαυρουμένου τὸ εὐλαβοῦμενον.

1. τὸ μὲν ὄλον τῆς δὲ R., Intp. *quocirca ex ea ipsa quae po-
 tiora sunt deligendo, οὐκοῦν τὸ μὲν (lac.) τὸ βέλ.* Lugd. et ed.
 pr., οὐκοῦν τῆς μὲν ὄργης τὸ βέλ. Par. 5. ἀγωνιστέων sph.
 Par. 16. προσκείμενον R. 17. ἀναίρετον R. 20. ἀνδρείας R.

Quocirca id quod in ira est optimum deligentes, prudentiaque res
 gerendas temperantes, ita demum fidenter in hostem eamus, quippe
 qui nihil eorum, quae necessaria sunt, neglexerimus. Hoc tantum
 sciamus oportet, decertandum nobis esse cum hominibus barbaris,
 qui praedonum in morem adoriri occultosque insultus facere con-
 suverunt, ad aperta vero proelia non admodum sunt exercitati, ne-
 que in conflictibus perdurare docti. Nunc autem cernentes statariam
 pugnam in se apparari, et extra vallum propugnacula et muros vim
 omnem obsistendi ac propulsandi in exercitu constitutam, deposituri
 sunt verisimiliter veterem suam consuetudinem, eoque adducentur,
 ut nobiscum misceantur et collato pede armis decernant, docente
 ipsos necessitate. Vobis vero prudenter rem gerentibus patrioque
 ordine ac disciplina utentibus actionesque nostras recto consilio
 moderantibus, cognoscent reipsa, quanto id, quod exercitatione nostra-
 que voluntate et studio est acquisitum, ex temporario et coacto
 semper sit praestantius.“

19. His dictis Belisarius finem fecit. Romani vero respiscen-
 tes, retinuerunt quidem etiam ita fortitudinem, plusculum tamen
 quid eis inerat circumspectionis, quam iactantiae, et tali fere ani-

τοιούτου τε, οἶμαι, φρονήματος μετ' εὐκοσμίας ἐνεπίμπλαντο, A. C. 558
 ὡς ἐλάχιστα μεγάλοις εἰκάσαι, ὁποῖω δὴ πάλαι φασὶ τοὺς^{L. I. 3a}
 ἀμφὶ Λεωνίδαυ Λακεδαιμονίους ἐν Θερμοπύλαις, προσβάλ- P. 164
 λοντος ἤδη τοῦ Ξέρξου, ἐγκαλλωπίσασθαι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν
 5 πανωλεθρία διεφθάρησαν, μόνω τούτῳ εὐδοκίμησαντες τῷ
 μὴ ἀγεννώς ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πολλοὺς πρότερον τῶν Περσῶν
 ἀποκτείναντες· οἱ δὲ ἀμφὶ Βελισάριον Ῥωμαῖοι παρῳήσια
 μὲν ἐχρῶντο Λακωνικῇ· πάντας δὲ τοὺς πολεμίους ἐτρέψαντο
 ἀνὰ κράτος, καὶ πλείστους ὄσους διεχειρίσαντο, οὐδὲν αὐτοῖ
 10 ὄχαρι πρὸς αὐτῶν ὅ, τι καὶ λόγου ἄξιον πεπονθότες. ἐπειδὴ
 γὰρ ἀθρόον ἐκ τοῦ σφετέρου στρατοπέδου οἱ βάρβαροι ἐς δια-
 χιλίους ἰππότητας ἀποκεκριμένοι ἔθειον σὺν βοῆ, ὡς ῥῆστα
 τοὺς ἐναντίους ἀναρπασόμενοι, αὐτίκα ὁ Βελισάριος, ὡς οἱ
 κατάσκοποι ἤκον ἐπιδεικνύντες αὐτοὺς μονονουχί, καὶ ὅσον
 15 οὐπω παρέσσεσθαι διεξιόντες, ἀντεξῆγε τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, σοφι- B
 ζόμενος ὡς οἶόν τε τὴν ὀλιγότητα καὶ ἐπικρύπτων. ἀπολεξά-
 μενος γὰρ διακοσίους ἰππότητας πελοπόρους τε καὶ ἀκοντιστάς,
 εἰς ἐνέδρας ἐμέριζεν ἐκατέρωθεν ὑπὸ τῇ νάπη, ὅθεν ἦετο
 τὴν προσβολὴν ἐσσεσθαι τῶν βαρβάρων· προειρημένον, ὥστε,
 20 ἐπειδὴν αὐτοῖς ἐγκελεύσθαι καὶ σημήνη, τοὺς δὲ εὐθὺς ἐπι-
 ἐναι ἀκοντίζοντας τὴν φάλαγγα τῶν πολεμίῶν, ὅπως δὴ πιε-
 ζομένη ὑποστέλλοιτο, ἀχρηστὸν τε αὐτοῖς εἶσι τὸ πλήθος, πα-

1. τοιούτου δὲ R. 2. ὁποῖω R., ὁποῖα vulg. 3. προσ-
 βάλλοντος R., προσβαλόντος vulg. 4. Χέρξου et 5. πανωλε-
 τρία sph. Par. 15. διεξιόντος sph. Par. 18. εἰς ἐνέργειαν R.
 ὑπὸ τῆ R., ἐπὶ τῆ vulg. 20. αὐτοῖς R., αὐτὸς vulg.

morum strennitate pariter et modestia erant praediti, (ut minima comparemus magnis,) quales olim qui circa Leonidam erant Lacedaemonii fuisse commemorant, cum ad Thermopylas Xerxes eis immi-neret. Sed illi quidem ad internecionem omnes caesi sunt, eo solo celebres, quod non turpiter periissent, sed multis antea Persis interfectis. Qui vero Belisario aderant Romani, audacia quidem usi sunt Laconica, universos autem hostes fortiter fugarunt, et quamplurimos eorum trucidarunt, ipsi nullo singulari incommodo ab illis affecti. Cum enim ex barbaris duo equitum millia a reliquo exercitu separata confestim cum clamore procurrerent, veluti facillime hostes delecturi, et speculatores ad Belisarium venissent eos indicantes, et iamiam adfuturos dicentes, suas contra copias duxit, simulans quantum fieri poterat paucitatem atque occultans. Selectos enim equites ducentos scutatos et iaculatores in silva utrimque in insidiis collocavit, qua parte barbaros impetum facturos putabat, praemonitos, ut simul atque ipse signo dato mandasset, confestim in hostile agmen iaculantes prorrerent, ut nimirum iaculorum vi pressi in arctum se contraherent, et multitudo ipsis inutilis redderetur, neque laxare ac

A. C. 558 ρατείνεσθαι μὴ δυνάμενον, ἀλλ' εἰς ἑαυτὸ πέριελιττόμενον. τοὺς
 I. L. 32 δὲ ἀγροίκους ἐκέλευε καὶ τῶν ἀστῶν τοὺς [πολλοὺς τοῖς] πολε-
 μίοις ἐπιβοῶντας τορόν τι καὶ ἐπικροτοῦντας, ἐπεσθαι αὐτῷ
 C ἔνθα καὶ ἴοι. ἅμα γὰρ τοῖς λοιποῖς ἐς μέσον εἰστήκει, ὡς
 τὴν ἐσβολὴν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐκδεξόμενος. ὡς δὲ ἦγον ἤδη, καίῃ
 ἐς τὰ πρόσω χωροῦντες εἶσω τῶν λόχων οἱ πλεῖστοι ἐγίνον-
 το, αὐτίκα Βελισάριος ἅμα τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἀντιμέτωπος
 ὑπαντιάσας συνέβραξε σφισιν ἐβῶμενέστατα· οἱ τε ἄγροικοὶ
 καὶ τὸ λοιπὸν ἅπαν πλῆθος ἐμβοῶντες, καὶ ἐπικτυποῦντες
 τοῖς ξύλοις, ἃ δὴ ἐς τοῦτο ἔφερον, παρεδάρσυνον τοὺς μα-10
 χομένους. δοθέντος δὲ τοῦ συνθήματος, καὶ δὴ οἱ ἄλλοι ἐκ
 τῶν κρυπτίων ἀναθορόντες, τοὺς καθ' αὐτοὺς ἐκάτεροι κατὰ
 τὸ ἐγκάρσιον ἔβαλλον· βῆ τε ἐγίνετο καὶ ταραχὴ μελίων ἢ
 κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου. οἱ δὲ βάρβαροι πάντοθεν ἀ-
 D κοντιζόμενοι, τοῦτο δὴ ὅπερ Βελισάριος διενόηθη, εἰς ἑαυτούς¹⁵
 ἀνεχώρουν, καὶ εἰς στενότητα συνεσπειραμένοι, ἀμύνασθαι
 οὐκ ἠδύναντο· οὔτε γὰρ τοξεύειν αὐτοῖς εὐπετές ὑπῆρχε τῷ
 μηδὲ χώραν εἶναι τοῖς βέλεσι, ἀλλὰ γὰρ οὔτε ἐκδρομὰς τοῖς
 ἵπποις καὶ ὑπερκερώσεις ποιῆσθαι κύκλω τε ἐδόκουν ἔχασθαι
 ὡς δὴ μεγίστῳ στρατεύματι ἀπειλημένοι. οἱ τε γὰρ ὀπισθεν²⁰
 σὺν ἀλαλαγμῷ ἐπιφερόμενοι καὶ πατάγῳ, ἐκπλήξιν παρεῖχον
 ὃ τε κοινορτὸς εἰς ὕψος αἰρόμενος οὐ ξυνεχώρει διαγιγνώ-
 2. δισίων τοὺς [π. τ.] πολεμίοις. Sic emendavi; δισ. τοὺς πολε-
 μίους R. et vulg. 9. ἐπιβοῶντες R. 16. συνεσπειραμένοι R.,
 συνεπειρημένοι Lugd. et ed. pr., συνεπειλημένοι Par. ἀμύ-
 νασθαι R., ἀμύνασθαι vulg.

dilatare aciem possent, sed in seipsos convoluti implicatique essent. Agrestes vero et qui e civibus erant bello apti, iussit, ut ingenti clamore et fragore armorum edito, se, quo iret, sequerentur: cum reliquis enim in medio constiterat, tanquam hostium impetum aperte excepturus. Cum autem iam venirent barbari, ulteriusque progredientes intra insidias plerique pervenissent, Belisarius statim cum iis, qui ipsi aderant, adversa fronte occurrens, validissimum in eos impetum fecit, et agrestes omnisque reliqua multitudo clamore et lignorum, quae eum in usum gestabant, complosione ac fragore pugnantibus animos addebant. Dato vero signo, etiam alii ex insidiis prosilientes, utrimque transversim in hostes ruunt; clamorque et tumultus maior quam pro proelii magnitudine est excitatus. Tum barbari omni ex parte iaculis icti, (id quod Belisarius praecogitarat,) in se ipsos conglomerati et in arctum redacti ac compressi, tueri se bellando non poterant. Neque enim sagittare commode poterant, cum neque locus esset telis, neque excursions equis et alarum circumductiones facere poterant; videbanturque veluti maximo exercitu circumventi et in orbem cincti. Nam et qui a tergo magno ulutatu et fragore eos urgebant, terrorem incutiebant, et pulvis in altum elatus

σκεσθαι τὸς συμπλεκόμενους, ὅπόσοι ἐτύγχανον ὄντες. πρῶτος A. C. 558 δὲ Βελισάριος πολλοὺς τῶν ἀντιπαραπαττομένων διαφθείρας, I. I. 3^a καὶ τὸ οἰκεῖον μέρος ἀπώσάμενος, φεύγειν ἠγάγασεν. ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐγκειμένων, στρέψαντες τὰ ῥῶτα P. 165 5οὶ βάρβαροι ἄρχοντο ξὺν ἀκοσμίᾳ, σποράδην σκεδαννύμενοι V. 115 καὶ ἥμισυ ἀλλήλους ὀπισθοφυλακούντες, ἀλλ' ὡς ἂν αὐτῶν ἕκαστος ᾤετο ὠκυτότατα ἀποδράσειν. ἐπισπόμενοι δὲ οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τάξει, τοὺς ἐν χερσὶν εὐκολώτατα διεχρῶντο. φόνος τε ἐγένετο τῶν βαρβάρων πολὺς ἀμεταστρεπτῆ ἀπελευθέρωσιον τὰ τε γὰρ ἡνία τοῖς ἔπποις ἅπαντα μεδίετο· καὶ πρὸς γε αἱ μάστιγες κατεπέγουσαι προανέστελλον τοῦ τάχους τὸ ἐνδοσίμον· ἐπελελοίπει δὲ αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ δέους καὶ αὐτὸ δὴ ἐφ' ὅτι μὲγα φρονοῦσι τὸ ἐπιτήδευμα φεύγοντες γὰρ οἶδε οἱ βάρβαροι μᾶλλον ἀμύνονται τοὺς ἐς τὴν δίοξιν ἐγκειμένους, μεταστροφάδην ἐπιτοξέοντες. τότε γὰρ καὶ βιαιότερον B κατὰ σκοποῦ φερόμενα τὰ βέλη ἐμπήγνυται, ἡνίκα τὰ μὲν πολλῇ τῇ ῥύμῃ φέρεται ἰθὺ τῶν θωακόντων, οἱ δὲ, ἀντίξοι καταθέοντες, ἀκτεμπίπτουσι καὶ ἀντεπιφέρονται, σφοδρότερον τε τὴν πληγὴν σφίσειν αὐτοῖς ἐπελευῶσι τῷ ὑπαντιάζειν καὶ 20ῶς πλησιαίτατα ὑποδέχεσθαι.

κ'. Ἀλλὰ τότε γε ἅπαντα τοῖς Οὐννοῖς ἀμήχανα εἶναι ἐδόκει, καὶ οὐδὲ ἐς πείραν ἐλθεῖν τέχνης τινὸς ἠβούλοκτο

4. ἐγγεμ. aph. Par. 6. αὐτῶν ἕκαστος R., ἕκαστ. αὐτ. vulg. 12. καὶ αὐτοὺς R. 13. φεύγοντες δὲ οἱ βάρβ. R. 16. φερόμενα om. R. 17. ἐφέρεται R. ἀντίξοοι R.

obstabat, quominus de numero eorum, qui in conflictu erant, iudicare possent. Primus autem Belisarius, multis ex adversa acie caesis ac profligatis, in fugam eos compulit; deinde vero aliis etiam universis impressionem facientibus, barbari terga vertentes in composita fugerunt sparsim dissipati, nullis sibi mutuo a tergo custodiis caventes, sed quo cuique visum erat, effusissimo cursu aufugientes. Romani vero acie instructa eos insectantes, extremos quosque facillime trucidant; magnaue barbarorum caedes est edita, citra ullam cum equis retroversionem fugientibus. Nam et habenas omnes equis laxarant, et praeterea flagella assidue urgentia praeripiebant celeritatis remissionem. Defecerat autem ipsos prae pavore etiam ars ipsa, qua magnopere gloriari solent. Fugientes enim hi barbari magis propulsant eos, qui sese acriter insectantur, retroversim sagittantes. Tunc enim etiam violentius sagittae scopo, quem petunt, infiguntur, quando illae quidem magno impetu recta feruntur in persequentes, et hi ex adverso occurrentes in sagittas proruunt contraque feruntur, gravioremque sibi ipsis plagam efficiunt occurrendo et sagittas e proximo excipiendo.

20. At tum temporis omnia Hunnis desperata esse videbantur, neque illis artem ullam propulsandi hostes attentare in mentem venie-

A. C. 558 ἀμυντηρίας. ἐτεθνήκεσαν δὲ αὐτῶν μὲν ἀμφὶ τοὺς τετρα-
 I. I. 32^a κοσίους, Ῥωμαίων δὲ ὅστις οὐδεὶς· μόνον δὲ τραυματία
 ὀλίγοι ἐγγένηντο. μόλις δὲ οὖν Ζαβεργάν τε ὁ ἡγεμὼν καὶ
 C οἱ ἐκφυγόντες ἄσμενοι ἐς τὸ στρατόπεδον ἔκοντο· οἱ γὰρ
 δὴ τῶν Ῥωμαίων ἵπποι πρὸς τὴν δίωξιν ἀπειρηκότες, αἰ-5
 τιώτατοι αὐτοῖς τοῦ περιεῖναι γεγέννηται, ἐπεὶ ἂν αὐτοβοεῖ
 ἅπαντας κατειργάσαντο. νῦν δὲ οἱ μὲν τοῖς χαρακώμασι σὺν
 πλείστῳ θορύβῳ ἐμβαλόντες, συνεκύκησαν ἅπαν τὸ λοιπὸν
 στρατεύμα, ὑποποτήσαντας αὐτίκα μάλα διαφθερεῖσθαι. οἰ-
 μωγὴ τε ἠκούετο μακρὰ βαρβαρική· τοῖς γὰρ ξιφιδίοις τὰς 10
 παρειὰς καταξαίροντες, ὠλοφύροντο κατὰ τὸν πάτριον νόμον.
 Ῥωμαῖοι δὲ σὺν Βελισαρίῳ ἀπεχώρουν ἐς τὰ ὀπίσω, κρείτ-
 τωνα μὲν ἐλπίδος ὡς ἐκ τῶν παρόντων διαπραζάμενοι, ἄξια
 D δὲ ὅμως τῆς τοῦ στρατηγοῦ προμηθείας. τούτου δὲ τοῦ πά-
 θους τοῖς βαρβάροις ξυννεχθέντος, αὐτίκα οἷγε ἄραντες ἐκ 15
 Μελαντιάδος, ἤχοντο ἐς τὰ ὀπίσω ἠεφοβημένοι. Βελισάριος
 δὲ καίτοι κατὰ τὸ εἶκός οἷός τε ὢν αὐτοὺς προρευομένους
 μᾶλλον τι διαχειρίσασθαι καὶ πημῆναι, ἐπισπόμενος ἀνθρώ-
 πους ἤδη κατεπτηχόσι, καὶ οἷον φνηγὴν τὴν ἀναχώρησιν ποι-
 ουμένους· ὁ δὲ εὐθύς ὅμως ἀνὰ τὴν πόλιν ἐπανῆει οὐ μάλα 20
 ἔκων, ἀλλ' ἐκ βασιλείως αὐτῷ προστεταγμένον. ἐπειδὴ γὰρ
 ἅπας ὁ δῆμος, τοῦ ἔργου σφίσις ἀπηγγελμένον, ἤδον τε αὐτὸν
 καὶ ἀνύμουν κατὰ ξυλλόγους, ὡς ἐπ' ἐκείνου περιφανέστατα

2. Ῥωμαῖοι R. 4. ἤχοντο R. 6. Pro ἂν R. δὲ. αὐτ.
 ἅπαντ. R., ἔπαντ. αὐτ. vulg. 7. μὲν ἐν τοῖς vulg. 9. δια-
 φθερεῖσθαι R. 11. καταξαίροντες R., καταξάνοντες vulg.
 18. ἐπισπόμενος R. (Cl.), ἐπισπώμενος vulg.

bat. Caesi itaque sunt ex iis circiter quadringenti, e Romanis nemo desideratus; pauci tantum vulnerati: aegre vero et Zabergan Hunnorum praefectus, et qui cum eo effugerant, laeti in castra pervenerunt. Romanorum enim equi insectando defatigati, maxima eis causa salutis fuere: alioquin ad unum omnes eo die trucidassent. Nunc vero cum hi in vallum munitionesque suas magno cum tumultu prornissent, reliquum universum exercitum vehementer conturbarunt, veluti certissimo exitio iamiam imminente. Ingens itaque barbarorum eiulatus exaudiebatur: cultris enim genas lace-rantes, patrio more lugebant. Romani autem cum Belisario ad sua redierunt, re melius quam sperarant gesta, digno tamen prudentia ducis eventu. Barbari vero hac clade accepta, motis statim e Melantiade castris, retrorsum trepidi cessere. Belisarius autem, tametsi verisimiliter eos abeuntes maiore strage ac dampno afficere potuisset, utpote homines iam metu perculsos insectans, cum fugae similem discessionem facerent, nihilominus tamen statim in urbem rediit; idque non tam ex animi sui sententia, quam Imperatoris iussu. Cum

σεωσμένοι, τούτο δὴ ἔδακε πολλοὺς τῶν ἐν τέλει καὶ ἤγλασε A. C. 558
 φθόνῳ ληφθέντας καὶ βασκανίᾳ, πάθειν οὕτω δεινοὺς καὶ I. I. 32
 αἰεὶ τὰ κάλλιστα λυμαιομένοις. τοιγάροτοι διέβαλλον τὸν ἄν- P. 166
 δρα ὡς μεγαλαυχῶντα καὶ διαθρυπτόμενον ἐπὶ τῇ τοῦ ὀμί-
 λου εὐνοίᾳ καὶ ἐς ἄλλας δρωῶντα ἐλπίδας. ὦν δὴ ἕνεκα τά-
 χιστά τε ἀφίχται, ὡς μὴ τελεώτατον ἄροίτο κλέος. καὶ οὐδὲ
 ἐπὶ τοῖς ἤδη πεπονημένοις τιμῆς ἀπώνατο τῆς προσηκούσης
 ἀλλὰ διέῤῥξει αὐτῷ τὰ τῆς νίκης, τότε ἐπ' ἐκείνοις, φροῦδα
 καὶ ἄμισθα καὶ παντάπασι σεσιγημένα. ὡς μὲν οὖν τῶν ἀρί-
 150στων ψυχῶν ἀμβλύνεται τὸ δραστήριον, ἤνικα μὴ ἐπαινῶντο,
 μηδὲ τοῦ πρόποντος ἀπολαύοιεν, καὶ ὅπως ἐνθῆνδε τὰ κοινὰ
 καταδέστερα γίννεται τῷ μὴ ὀρθῶς ἀσκεῖσθαι τὰ ἀτιμαζό-
 μενα, εἴτε πολέμων εἶεν ἀγῶνες εἴτε λόγων παιδεῖαι εἴτε
 ἄλλο τι τῶν οὕτω καιριοτάτων, εἴρηται μὲν ἤδη τοῖς πάλαι
 150σοφοῖς καὶ ἀποδέδεικται, ῥᾶδιον δὲ, οἶμαι, καὶ παντὶ τῷ προσ- B
 τυχόντι διαγιγνώσκειν ἐκ τῶν ὀσημέραι ζυμφορομένων. οἱ
 δὲ Ὀύννοι τὰ μὲν πρῶτα διώξιν τινα ὑποτοπήσαντες, καὶ ξὺν
 Θορύβῳ πολλῷ τῶν μακρῶν καλουμένων τειχῶν ὑπεκβάντες,
 ἐπειδὴ ἔγνωσαν, ὡς Βελισάριος μετάπεμπτος ἐγεγόνει, καὶ οὐδὲ
 200τερός τις αὐτοῖς ἐπεφοίτα, πάλιν σχολαίτερον ἐπορεύοντο.

1. δὴ R. 2. m., δὲ vulg. et R. 1. m. 8. ἐκείνοις R., ἐκείνους
 vulg. 9. ἄπιστα R. et Intpr. vana omnia reddita.

enim populus universus, victoria hac ipsis nuntiata, eum decantaret et in conventibus summis laudibus efferret, veluti ab illo apertissime conservatus, momordit vero id pessimeque habuit plerosque primores urbis, invidia et livore occupatos, vitiis adeo atrocibus et semper optima quaeque labefactantibus. Calumniati itaque sunt virum, ut arrogantem et popularis aerae blanditiis insolescentem, aliasque spes animo agitantem; quibus quidem de causis citissimeque evenitum est, ut non absolutissimam gloriam reportaret, neque ob res praeclare a se gestas debito honore afficeretur; sed omnis victoriae laus ei quodammodo e manibus effluxit, quantum in illis erat, obliterata praemii expers et in universum silentio involuta. Porro quod praestantissimorum animorum acrimonia obtundatur, cum non collaudantur neque debito honore afficiuntur, quodque ex hoc res publicae detrimentum accipiant, quod non recte curentur et decorentur ea, quae contempta iacent, sive bellici sint labores, sive litterarum, disciplinae, sive aliud quippiam eorum, quae maximi sunt momenti, dictum iam antea est a veteribus sapientibus et demonstratum; facileque a quovis ex quotidianis eventibus intelligi potest. Hunni vero primum quidem insectationem quandam suspicati, et multo cum tumultu longis quos vocant muris egressi, posteaquam Belisarium revocatum fuisse cognorunt, neque alius quisquam in ipsos moveret, lentius rursum procedebant.

A. C. 558 κά. Ἐν τούτῳ δὲ ἄτερος τῶν βαρβάρων ἀποδασμὸς, οἱ
 I. 1. 32 δὴ ἐτύγχανον ἐφεδρεύοντες τῇ Χερρόνησῳ, πολλάκις μὲν τῷ
 V. 116 περιβόλῳ προσέβαλλον, κλίμακας τε προσάγοντες καὶ τὰς μηχανὰς τὰς ἐλεπόλεις· πολλάκις δὲ ὑπὸ τῶν ἔνδον ὄντων Ῥωμαίων ἀπεκρούοντο σθένει παντὶ ἀμυνομένων. ἤγειτο δὲ τοῦ-5
 C τῶν Γερμανῶς ὁ Δωροθέου, νέος μὲν γε ὢν κομιδῆ, καὶ πρῶτος ἤδη ὑπηγῆτης, φρονήματι δὲ στρατηγικῷ διαπρέπων καὶ πολλῷ πλέον τῆς ἡλικίας τὸ μεγαλοεργὸν κεκτημένος. πατρὸς δὲ ἦν αὐτῷ πόλις Ἰλλυρικῆ, Βεδερίανα μὲν ἐν παλαιῷ ὀνομαζομένη, ὕστερον δὲ Πρώτῃ Ἰουστινιανῇ μετακληθεῖσα· Ἰου-10
 στινιανὸς γὰρ ἁ βασιλεὺς, ἅτε δὴ κατ' αὐτὴν εἰς φῶς προσηγμένος, ἐκόσμησέ τε εἰκότως τὴν πατρίδα ἔργοις ποικίλοις, καὶ ἐξ ἀφανοῦς εὐδαίμονα ἐξειργάσατο, καὶ τῆς οἰκείας αὐτῇ μεταδέδωκεν προσηγορίας. ἐκ τούτου δὲ τὸ γένος ἔλκων ὁ Γερμανῶς, σφόδρα οἱ ἐπεφρόντιστα. τοιγάρτοι ὀκταετῆ χρόνον ἐκί-15
 γενητῆς διανύων, ἤχθη πρὸς αὐτοῦ ἐς πόλιν τὴν βασιλίδα, καὶ τημελείας ἀπάνωτο πάσης. τοῖς δὲ γὰρ τῶν γραμματιστῶν
 D ὠμίλει διδασκαλείοις, καὶ πρὸς γε ἀνὰ τὰ φρονιστήρια φοιτῶν, τὴν τῶν Λατίνων μετέσχε παιδείας. ἐπεὶ δὲ ἐς ἤβης μέτρον ἀφίκετο, ἔστειλέ γε αὐτὸν ἀντίκα ἐν Χερρόνησῳ, ἄρχοντα τοῦ τῆδε στρατοῦ καταστησάμενος, ὡς ἂν αὐτῷ εὐθύς τὸ τῆς νεότητος δξὺ καὶ ταχύρροπον καὶ πρὸς τὰς δόξας ἡρμένον

1. ἀποδασμὸς R. (Cl.), ἀπόδρασμος vulg. 2. μὲν add. ex R.
 6. Δωροθέου R. πρῶτον Par. 9. Βεδερίανα μὲν correcti ex Procopio; Βεδέρινα μὲν R. et Intpr. Βεδερίνα, Βεδερίανα μὲν vulg. 14. Pro ἐκ τούτου R. ἐκτός του.

21. Interea alia barbarici exercitus portio, quae ad Chersonesum consederat, frequenter murum adorti sunt, scalis aliisque machinis obsidionalibus admotis; frequenter item a Romanis, qui intus erant, omnibus viribus se tuentibus repulsi. Praeerat autem his Germanus Dorothei filius, admodum quidem ille iuvenis, et iam primum barhescens, sed animo duce digno praestans et rerum aetate longe grandiorum conatu. Patria huic erat urbs Illyrica, Bederiana olim dicta, postea vero Prima Iustiniana appellata. Iustinianus enim Imperator, utpote in ea primum in lucem editus, variis operibus ac fabricis merito patriam suam ornavit, et ex obscura opulentam illustremque effecit, suamque illi impartitus est appellationem. Ex hac vero genus ducens hic Germanus, vehementer illi carus erat. Quocirca cum octavum ab ortu annum exegisset, ductus est ab ipso in urbem regiam, summaque cura habitus. Nam et grammaticorum scholas adibat, et philosophica collegia frequentans, Latinorum etiam disciplina imbuebatur. Posteaquam vero ex ephebis excessit, statim eum in Chersonesum ablegavit, et exercitui, qui ibi erat, praefecit; ut ipsi statim juventutis fervor et flexibilitas et gloriae appetentia con-

ἐν τοῖς προσηύκονσι καὶ ἀναγκαίοις ἀπομιμνῆσθαι, ἀλλὰ μὴ A. C. 558
 προθέει καὶ ἀνασκιρτήσῃ πρὸς κινήσεις ἀλόγους καὶ δημῶδεις L. I. 32
 ὁρμᾶς, καὶ ἔκπειν ἀμίλλας τοῖς χρώμασι μεμερισμένας, ἐν
 οἷς ὡς ταπολλὰ τὸ νέον, εἰ μὴ ἐς ἕτερόν τι τῶν χρησίμων
 βένασχοληθεῖη, ῥαδίως ῥέπει καὶ ἐκταρατέεται. τότε δὲ οὖν P. 167
 τῶν Οὐννων τῇ Χερθονήσῳ προσκαθημένων καὶ ἐνοχλούντων,
 οὐκ ἀνίει ὁ νεανίας τὰς τε προσβολὰς ἀνακόπτων καὶ πᾶσαν
 βουλήν ἀμυντηρίαν διανοούμενος. αὐτὸς τε γὰρ οἰκοθεῖν τῷ
 ἐπιβόλῳ τῆς φύσεως εὐστοχάτατα διεγίνωσκε τὸ συνοῖσον,
 10 καὶ τοῖς πρεσβυτέροις τῶν ἀμφ' αὐτὸν καὶ πολλοὺς ἤδη πρό-
 τερον πόνοις τοὺς τῶν πολέμων ἀγῶνας ἐκμεμελητῆκοσι μᾶλα
 σὺν εὐκολίᾳ ἐπέιδετο τὰ πρακτέα ὑψηνομένους. ἐπεὶ δὲ οὐ-
 δέν τι πλεόν εἶχον ἀνύειν οἱ βάρβαροι, οὔτε ὡς ἐν πολιορκίᾳ
 ἐφεδρεῦντες τῷ ἐρύματι, οὔτε πρὸς τειχομαχίαν ἐγκείμενοι,
 15 ἔγνωσαν τρόπον ἕτερον αὐθάδους τε καὶ γενναίου καὶ λίαν
 πρὸς τὸ φιλοκίνδυνον ἄγοντος ἀποπειραθῆναι, οὕτω τε ἦ B
 θῦπτον ἔλεῖν τὸ χωρίον, ἢ μεθεῖναι τολοῖπον καὶ ἀποπαύ-
 σασθαι καὶ ἐς τὰ σφέτερα ἦθῃ ἀπονοστήσαι. καὶ τοίνυν κα-
 λάμους ὡς πλείστους ἀθροίσαντες εὐμήκεις τε ἄγαν καὶ ἐς ὃ, τι
 20 σπερῆρὸν καὶ παχίστους, καὶ τούτους ἐπ' αὐτοῖς ἐναρμωσά-
 μενοι καὶ ξυνδήσαντες καλωδίους τε καὶ τολύκαις, κώμινθας
 πολλὰς ἀπειργάσαντο. τότε δὲ ξύλα ἰδυτενῇ καθάπτου ζυγὰ
 καὶ ἐγκαινίδας ὑπερθεῖν κατὰ τὸ ἐγκάρσιον ἐνθέντες, οὐ δια-

8. αὐτὸς γε R. 9. διαγίνωσκε sph. Par. 10. Pro τῶν R.
 τοῖς. 11. πολεμίῳ R. 21. τε om. R. 22. τότε δὲ R. 23.
 ἐγκαινίδας R. 2. m. Lugd. 1. m. et Suid. s. v., ἐγκαινίδας
 R. 1. m. et vulg. ex Lugd. corr. ὑπερθε R.

venientibus ac conducibilibus rebus expleretur, neque abriperetur ad
 prosiliret ad motus rationi parum consentaneos, populariaque studia
 et equestria certamina coloribus distincta, ad quae iuventus plerumque,
 nisi potiore aliqua in re occupetur, facile vergit et deturbatur. Per
 illud itaque tempus Hunnis Chersonesum insidentibus atque infestan-
 tibus, non desistebat hic iuvenis et eorum insultus infringere, omne-
 que consilium propulsando hosti excogitare. Nam et ipse ex se natu-
 rali industria quid maxime consultum et ex re esset, optime collima-
 bat, et senioribus, qui ipsi aderant multisque antea bellicis laboribus
 erant exercitati, facillime obtemperabat, quae facienda essent sugge-
 rentibus. Barbari itaque, cum nihil ipsis reliqui esset, quod exsequi
 possent, quippe qui neque, ut in obsidione, vallo insidebant, neque
 murorum oppugnationi intenti erant, statuerunt alium modum audaci
 et temerario periculique pleno facinore tentare, eaque ratione vel
 citius oppidum capere, vel deserere atque desistere et ad sua reverti.
 Arundinibus itaque quamplurimis collectis, quae et longae admodum
 et quam maxime firmas crassaeque essent, hisque inter se coaptatis,

A. C. 558 παντός, ἀλλὰ μόνον ἀμφὶ τὰ ἄκρα καὶ τὸ μεσαίτατον, καὶ
 1. I. 32^a μείζοσι δεσμοῖς περισφίζαντες, ξυνήπτον ἀλλήλαις αὐτὰς καὶ
 ξυνεμίγνον, λίαν ἐν χρῶ πεπιεσμένας, ὡς τρεῖς τυχὸν ἦ καὶ
 Cπλείους ἐς μίαν ἀποτελεῖσθαι σχεδίαν, εὖρος ἔχουσαν ἀρκοῦν
 πρὸς ἀνδρῶν τεττάρων ὑπόδοχὴν καὶ ἐπίβασιν, καὶ τῷ βάθει
 ἐς τοσοῦτον δῦκνουμένην, ἐς ὅσον φέρειν βεβαίως τὰ ἄχθη,
 καὶ τῇ λεπτότητι μὴ καταδύεσθαι. τοιαύτας δὲ οὖν οὐ μείον
 ἢ πενήτηντα καὶ ἑκατὸν ἔτεκῆναντο σχεδίας. ὡς ἂν δὲ αὐ-
 τοῖς πλωϊμώτεροι εἶεν, οἱ δὲ τὰ ἐμπρόσθια τρύτων ἡρέμα
 πρὸς τὸ μετέωρον ἐς πρῶρας τύπον περιεγαγόντες καὶ ὑπο-10
 κάμψαντες καὶ ὡσπερ ἀκροστόλια καὶ προέμβολα ἐκμιμησά-
 μενοι, κωπητῆρας ἐφ' ἑκατέρᾳ πλευρᾷ καὶ οἶον παρῆξιρεσίαις
 αὐτομάτους ἐμηχανήσαντο.

D κβ. Καὶ τοίνυν οὕτως ἕκαστα ὡς οἶον τε ἦν αὐτοῖς ἐν
 τῷ ἀσφαλεῖ καταστησάμενοι, ἐνήκαν ἀπάσας τῇ θαλάττῃ λα-15
 θραίως ἀμφὶ τὴν ἐσπερίαν τοῦ κόλπου ἀκτῆν, τοῦ πρὸς τῇ
 Αἴνῳ τῇ πόλει περιεγυμμένου· ἐμβάντες δὲ οὖν ἐν αὐταῖς
 ἄνδρες ἐς ἑξακοσίους, καὶ πτῦα ὡς πλείστα ταῖς ἐπικυλαμί-
 σιν ἐντροπωσάμενοι, καὶ ἀμαθέστερόν πως ταύτῃ ἐρέττοντες,
 ἀνήγοντο ὡς ἀπωτάτω τῆς χέρσον, ἐξωπλισμένοι τε εὐ μάλα
 καὶ πρὸς τὸ ἐνεργὸν ἐσθηκότες. οὕτω γὰρ ᾤοντο πελάγιοι

2. αὐτὰς ἀλλήλους (sic) R. 3. συνεμίγνον vulg. 5. τῷ βάθ.
 ἐς τοσ. R., ἐς τοσ. τῷ βάθ. vulg. 9. πλωϊμώτεροι edd. 12.
 παρῆξιρεσίας Suid. s. v. 14. ἐν τὸ sph. Par. 16. τῇ ἀνω
 R. 17. περιεγαγόμενου Par. 20. ἀπωτάτω R.

et restibus lanaque carpta colligatis, crates complures confecerunt;
 tum vero perticis in longum porrectis, tanquam iugis ac transtris trans-
 versim superiniectis, non perpetua serie, sed tantum circa extrema
 ipsaque media cratium, maioribusque vinculis eas circumligatas inter
 se committebant et coaptabant, valde arcte compressas, ita ut tres
 forte aut quatuor unam naviculam efficerent, latitudine satis ampla
 ad quatuor vectores excipiendum, eaque profunditate, ut ponderibus
 impositis tuto vehendis par esset, et prae tenuitate non demergeretur.
 Istiusmodi itaque naviculas minimum centum quinquaginta construxe-
 runt. Ut vero navigationi aptiores essent, anteriores earum partes in
 prorae speciem leniter circumducentes atque recurvantes, et veluti
 acroteria ac pluteos navales imitantes, scalmos ex utroque latere et
 veluti spontaneas quasdam adremigationes sunt commenti.

22. Cum itaque in hunc modum tuto omnia ipsis, quoad fieri
 poterat, essent comparata, universas naviculas latenter mari immit-
 tunt, circa occidentale sinus littus, qui Aenum urbem versus circum-
 agitur. Ingressi itaque eas viri sexcenti, et paleas quamplurimas in
 arundinum commissuras immittentes, ac imperitius quodammodo ea
 ex parte remigantes, longissime a terra provecti sunt, optime armati
 et ad opus parati. Putabant enim se ita sensim in mare evectos,

ἤρεμα γιγνώσκοντες, ῥαδίως ὑπερβαλέσθαι καὶ περιπελεύσαι τὰν A.C. 558
 ἀγκῶνα τοῦ τείχους τὸν μέχρι τοῦ βάρους ἐκτεταμένον, καὶ I. L. 31
 τολοιπὸν ἀδεῶς ἐπιβήσεσθαι τῶν ἐνδοτέρῳ χωρίων, ὡς δὴ V. 117
 οὐδαμῶς ἐρύμασι περιεχομένων ἢ μόνῳ τῷ Ἑλλησπόντῳ
 5 ταῦτα δὴ ὁ Γερμανὸς ἐκ τῶν κατασκόπων πυθόμενος, καὶ
 γινώσκων, ὡς οὐκ ἐς μακρὰν ὁ τῶν καλάμων στόλος ἐπιφοιτή- P. 168
 σει, ἐπεκερτόμησε μὲν τοὺς πολεμίους τῆς ἀβουλίας, μάλα δὲ
 ἤσθη ἐπ' αὐτῆ, ὡς δὴ πρὸς αὐτοῦ ἐσομένη. αὐτίκα γὰρ ἐπα-
 κτρίδας εἴκοσι πολυήρεις τε καὶ ἀμφιπυρῖνονους ἀνδρῶν ἐμ-
 10 πλήσας σιδήρῳ τεθωρακισμένων, ἀσπίδας τε φερόντων καὶ
 τόξα καὶ πρὸς γε δορυδρέπανα, τοὺς τε ἐρέττοντας ἐμβα-
 λῶν, καὶ τοὺς τοῖς πηδαλίοις ἐφεισθηκότας ὑπὸ τὴν ἄνδρον πα-
 ρατεινομένην τῆς θαλάττης γλωχίνα καθάπερ εἰς ἐνέδραν κα-
 θορμίσας, ἐνέκρυσεν, ὡς ἂν μὴ πύρρῳθεν προσοφθεῖεν. ἐπεὶ
 15 δὲ οἱ βάρβαροι ἤδη ὑπερβάντες τὸ προπετές τοῦ τείχους
 καὶ ἀπολήγον καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ προεξέχον, ἐνέκλιον πρὸς
 τὰ εἶσω, καὶ ἐπεφέροντο φρονήματι σὺν πολλῷ καὶ παρρησίᾳ, B
 τότε δὴ καὶ τῶν Ῥωμαίων ὀγκάδες ἀντανήγοντο καὶ ἀντε-
 πήεσαν· καὶ πῶς αὐταῖς τοῦ ῥοῦ συλλαμβανόμενον ἀντι-
 20 πρῶροι κατιοῦσαι, βιαιότερον προσπίπτουσι ταῖς ἐκ τῶν κα-
 λάμων σχεδίαις. καὶ δῆτα αἱ μὲν τῇ προσκρούσει περιετρέ-
 ποντο ἐς τοῦμπαλιν ὑπὸ τοῦ σάλου, καὶ ἐκαλινδούντο ὡς

5. ταῦτα δὲ R. 7. τῆς ἀβουλ. τοὺς πολ. vulg. μάλα R.,
 μάλιστα vulg., Inpr. vel potius (μᾶλλον). 18. αἱ τῶν conl.
 Cl. 22. ἐκαλινδ. R., ἐκυλινδ. vulg.

facile superaturos et circumnavigaturos flexum muri in altum usque
 porrecti; ac deinceps citra periculum ad penitiora loca perventuras,
 utpote neutiquam vallis cincta, praeterquam solo Hellesponto. Quae
 cum Germaus per speculatores rescivisset, intellexissetque classem
 illam arundineam non diu tardaturam, quin appelleret, irrisit quidem
 hostium temeritatem, maxime vero de ea gavisus est, tanquam in
 rem suam futura. Confestum enim actuarias viginti multiplici remi-
 gio naves easque bipuppes viris complens loricatis clypeosque et
 arcus gestantibus atque harpagines, remigesque iis imponens et
 naucleros, sub interiorcm mari protensum angulum veluti in insidiis
 applicans occultavit, ne eminus prospici possent. Posteaquam vero
 barbari, superata transmissaque iam prominentiore atque extrema
 et trans littus exstante muri parte, ad interiora deflectebant, magna-
 que animorum confidentia ferebantur: tum vero actuariac Romanor-
 rum solverunt, contraque in eas sunt delatae, et quidem secundo
 aestu adjuvante, adversis proris descendentes, violentius in arundi-
 neas naviculas irruunt, atque haec quidem impetus vi in contrarium
 pulsae, volutabantur circumagebanturque in salo, ita ut vectores sub-
 sistere in iis tuto non possent, sed alii in fluctus excussi perirent,

- A. C. 558 *μηκέτι ἀσφαλῆ τὴν βᾶσιν παρέχεσθαι τοῖς ἐφρονηκόσιν, ἀλλὰ*
 I. I. 32 *τούς μὲν ἐν τοῖς κύμασιν ἀποβληθέντας ἀπόλλυσθαι, τούς*
δὲ συνίζανειν ἐν αὐταῖς πρὸς ἀνάγκης καὶ διαπορεῖν ὅ, τι
καὶ δράσαιεν. οἱ γὰρ μὴν ἔτι ἐστηκότες διαταράττοντο ὑπὸ
τοῦ κλυδωνίου, μετρίου μὲν ὄντος καὶ ἐλαχίστου ὡς ἐς νηῶν
κίνησιν καὶ ἀκάντων, τοῖς δὲ καλάμοις διὰ τὴν κουφότητα
 C *καὶ μάλα χαλεπωτάτου. τοιγάρτοι μετέωροί τε θαμὰ ἐγίνοντο*
ὑπὸ κυρτῆ αἰρόμενοι τῷ ῥοδίῳ, καὶ συγκαθεύκοντο αὐδῖς
κοιλαινομένῳ. καὶ τοίνυν οἱ ἄνδρες διαμάχεσθαι μὲν οὐδὲ
ἐπειρῶντο, ἣν δὲ αὐτοῖς οὐδέν τι ἕτερον εὐκτιόν τε καὶ ἔσπον-
δασμένον, ἢ ὅπως ἂν ἐστάναι γοῦν μόνον δύναιτο καὶ βεβη-
κέναι. οὕτω δὲ τῶν βαρβάρων ἐν θορύβῳ τε καὶ ἀφασίᾳ
καθεσθηκότων, οἱ Ῥωμαῖοι διέκπλους, ὅποι παρεῖκοι, ποιούμε-
νοι, ὠθισμοῖς τε ἐχρῶντο καθάπερ ἐν πεζομαχίᾳ, καὶ ταύτῃ
πολλοὺς τῶν θνατίων κατέβαλλον, ἅτε δὴ αὐτοὶ βεβαιοτάταις
ἐν ταῖς ὀκλασίαις ἐρηρησμένοι ἐνίοις δὲ τοῖς ξίφεσιν ἐκ χει-
 D *ρὸς πλήττοντες ἔκτεινον. ἐπεὶ δὲ γὰρ αὐτῶν πόλλαχοῦ καὶ*
δάφεισότηκεσαν, καὶ οὕτω ἐπέλαζον, ἐνταῦθα τοῖς δορατίοις
ἐφικνούμενοι καὶ τὰς δρεπανώδεις τούτων αἰχμᾶς ταῖς μη-
ρίνθοις ἐκείναις, αἷς δὴ οἱ καλάμοι ἐτύγγανον συμπεπλεγμέ-
νοι, ἐμβάλλοντες, ἔξέτεμον στοιχηδὸν ἀπάσας, καὶ διέλυον
τὴν συνέχειαν. τότε δὴ οὖν οἱ μὲν ὀνόνακες ἀποτιμηγένης

B. Pro ὡς ἐς νηῶν R. ἐδνηῶν. 13. δη R. παρεῖκοι R. (Cl.),
 παρήκοι vulg. 14. ὠθισμοῖς R., ὠθισμῶ vulg. 18. δ... τίσις
 ἀφικνούμενοι R. 20. κάλα... ἐτύγγαν.. R. 22.
 τοί... δὴ R.

alii in iis necessario considerent, quid consilii caperent nescientes: quique adhuc erecti stabant, aestus marini vi conturbabantur, moderato quidem illo atque exiguo ad navium lemborumque quassationem, arundinibus autem propter levitatem summopere noxio: quocirca frequenter intumescens in convexum undis, sublimes tollebantur, iisdemque residentibus, una in imum deferebantur. Viri itaque configere ne tentarunt quidem, nihil vero magis vel optabant vel allaborabant, quam ut subsistere tantum possent et obfirmari. Barbaris vero in hac perturbatione et perplexitate constitutis, Romani excursiones navales, data opportunitate, facientes, impulsione perinde atque in pedestri certamine utebantur, eaque ratione multos ex hostibus deturbabant, quippe qui firmissime in suis actuariis stabiliti subsistebant; nonnullos autem ensibus cominus ferientes obruncant. Cum vero longius ab ipsis remoti essent, neque propiores fierent, tum oblongis hastis eos adoriebantur, falcatasque harpagines restibus illis, quibus arundines erant colligatae, immittentes, dissecuerunt ex ordine universas et compagem dissolverunt. Tum demum dissectis ab invicem calamis, sparsimque mari innatantibus,

ἀλλήλων, καὶ σποράδην ἐπινηχόμενοι, ἄλλος ἄλλοθι ἀπεπτύσ- A. C. 558
 το. οἱ δὲ Οὐννοί, τῆς βίας αὐτοῦς ἐπιλειπούσης, ἀθρόον L. I. 32
 κατεδύοντο ἐν τῷ βάθει καὶ ἔθνησκον ἀχρήστου ποτοῦ ἐμ-
 πιπλάμενοι. οὕτω τε ἅπαντες διεφθάρησαν, καὶ οὐδεὶς ὅστις
 αὐτῶν ἀνὰ τὴν ἡπειρον ἐπανῆκεν.

κγ'. Αὐτίκα δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὰ ὄπλα τῶν δυσμενῶν
 ἀνελόμενοι, ὅποσα γε ἄνω ἔτι ἐφέρετο καὶ ἐπέλει, καὶ ἐς τὰ P. 169
 πρότερα χωρία κατάραντες, μεγίστης ἡδονῆς καὶ θυμηδίας
 ἅπαντα ἐπλησαν τὸν στρατὸν, γεγηθῶτας ἐπὶ τοῖς ξυνε-
 10 χθεῖσι. καὶ οὖν ἀθροισθέντες ἅπαντες ἐς ταῦτό, ἀποχορήσα-
 σθαι ᾤοντο χρῆναι κἀν τοῖς ἐφεξῆς τῷ καιρῷ καὶ τῇ τάξει
 τοῦ προτερήματος. τοιγάρτοι ὀλίγαις ὕστερον ἡμέραις εὖ μά-
 15 λα καθοπλισθέντες, ἐκδρομὴν ἀθρόον ἐκ τοῦ περιβόλου πε-
 ποίηται, καὶ προσβάλλουσι τῷ λοιπῷ πλήθει τῶν ἐφεδρευόν-
 15 των βαρβάρων ἀνωμένων ἔτι ἐπὶ τῇ ξυμφορᾷ καὶ κατεπη-
 χότων. τότε δὴ οὖν ὁ Γερμανὸς, ἅτε δὴ νεώτατος ὢν καὶ
 οὐπω ἐντελῶς τὰς τῆς φύσεως ἐπέχειν ὀρμὰς καὶ ἐγκατείρ-
 γειν δυνάμενος, ἀλλὰ πλεόν τοῦ προμηθοῦς καὶ βεβηκότος
 τῷ φιλοδοξοῦντι τοῦ τρόπου καὶ προθυμομένῳ πέρα τοῦ B
 20 μετρίου ἐγκείμενος, ἀφειδῶς ἐπήει τοῖς πολεμίοις καὶ προῦ-
 κινδύνεε, οὐ στρατηγικῶς ἐπέιπων καὶ διατάττων, ἀλλὰ στρα- V. 118
 τιωτικώτερον συμπλεκόμενος τῷ τοι ἄρα καὶ πλήττεται βέ-

1. ἀπεπτύσσετο Par. 2. αὐτοῦς R., αὐτοῖς vulg. 3. ποτοῦ
 R. et Intrpr. *insueta potione*, ποταμοῦ vulg. 9. ἅπαντα R. et
 Intrpr. (Cl.), ἅπαντες vulg. 12. εὖ μάλα add. ex R. et Intrpr.
armis quam optime communiti. 16. νεώτερος Par. 17. ἐγκα-
 θείρειν Suid. s. v. ἀφειδήσας.

allus alio disiectus est. Hunni vero, cum basis naviculae eos def-
 ceret, confestim in profundum demersi sunt, insueta potione ingur-
 gitati. Atque ita universi perierunt, neque quisquam omnino eorum
 ad continentem rediit.

23. Romani vero, abreptis confestim hostium armis, quotquot ad-
 huc aequori innatabant, et ad priora loca reversi, summa voluptate et
 gaudio universum exercitum implerunt, felici successu ovantem. Quo-
 circa omnes in unum collecti utendum esse etiam in posterum occa-
 sione rei bene gestae opportunitate censebant. Paucis itaque postea
 diebus sumtis armis, eruptionem confestim e muro fecerunt, reliquam-
 que barbarorum multitudinem invaserunt, recenti adhuc clade moe-
 rentem atque percussam. Tum vero Germanus, utpote admodum
 juvenis, quique nondum perfecte impetus naturae frenare compesce-
 reque poterat, sed gloriae cupiditati audaciaeque magis, quam pru-
 dentiae securitatisque ultra modum addictus, intrepide hostes adortus
 est, confictusque discrimen adiit, non praefecti in morem urgens
 incitansque et mandans, sed ipse instar militis manus conserens; unde

A. Q. 558 λέει τὸν μηρὸν, ὡς μικροῦ δεῖν μελλῆσαι ἀπόμαχος ἔσεσθαι.
 I. I. 3^a πλὴν ἀλλ' ἢ τῶν ἐφεστηκότων πραγμάτων ἀνάγκη, καὶ τὸ μέ-
 γεθος τοῦ ἐγκειρήματος ἐγκρατέστερα τῆς οὐδύνης γεγένηται
 καὶ οὐ πρότερον ἀῆκεν αὐτός τε μοχθῶν καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἐγκελευόμενος, πρὶν σφόδρα πημῆναι τὸ δυσμενὲς καὶ πολ-
 λούς ὄσους διαχειρίσασθαι. τότε μὲν οὖν διελύετο ἡ μάχη
 καὶ οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοῖς εἰσω τοῦ ἐρύματος ἐπανῆλθον, γινώ-
 C σκοντες ὡς οὐκ ἀσφαλὲς αὐτοῖς οὐδὲ εὐβουλον κατὰ πολὺ τῷ
 πλῆθει ἐλαττουμένοις, εἶτα μέχρι παντός συστάδην διαγωνί-
 ζεσθαι. εἰς τοῦτο δὲ ὁμως οἱ βάρβαροι ἤλασαν ἀπορίας ἐπί-
 τε τῇ ἐκ τῶν ναυαγίων φορᾶ, καὶ ὅτι ἀθρόον οἱ Ῥωμαῖοι
 κατ' αὐτῶν προσβολὴν ἐποιήσαντο, ὡς μεθεῖναι αὐθημερόν
 τὰ ἀμφὶ τὴν Χερσόνησον πεδία, καὶ πρὸς τὸν Ζαβεργάν τε
 καὶ τὸν ἀμφ' αὐτὸν ὄμιλον ἀφικέσθαι, ἠτητημένοι πρὸς ἤττη-
 μένους. οἱ δὲ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα πρότερον ἐσταλμένοι, οὐδὲν τι εἰς
 ἀξιαφήγητον ἔδρασαν, μήτε τῷ Ἰοθιμῷ προσβαλόντες, μήδέ γε
 τὴν ἀρχὴν τὰς Θερμοπύλας παραμειψάμενοι διὰ τὴν φρουρὰν
 D τῶν ἐκεῖσε ἰδρῦσθαι τεταγμένων Ῥωμαίων. τοιγάρτοι ἀποχω-
 ρήσαντες καὶ οἶδε, τῆς ἐπὶ τὴν Θράκην εἶχοντο πορείας, ὡς ἐν
 αὐτῇ κατὰ τὸ εἶκος τοῖς ὁμοφύλοις προστεθισμένοι, καὶ κοινῶς
 τολοιπὸν ἐς τὰ σφέτερα ἐπανήξοντες. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ζαβεργ-
 γάν οὐ πρότερον ἀποστήσεσθαι ἔφασαν, πρὶν ἂν χρήματα

6. διαχειρίζεσθαι R. 11. ἀθρόον vulg. 22. ἔφασαν R., ἔφρα-
 σαν vulg. χρήματα πολλὰ R.

et sagitta femur ictus est, ita ut parum abfuerit, quin ei pugna ex-
 cendendum esset: praesentis tamen status necessitas et rei, quam aggres-
 sus erat, magnitudo dolorem vicit: neque prius destitit et ipse pu-
 gnare et aliis animos addere, quam ingenti damno hostes affecisset,
 plurimique ex iis essent caesi. Tum itaque soluta est pugna, et
 Romani se in suas munitiones receperunt, neque tutum neque con-
 sultum rati, si, cum longe essent copiis inferiores, stataria semper
 pugna cum hoste conflingerent. Barbari nihilominus eo consternationis
 sunt redacti, partim ex naufragis tabulis, quae per mare raptabantur,
 partim quod Romani subitam in ipsos eruptionem fecissent, ut eo
 ipso die campis Chersoneso circumiacentibus excesserint, et ad Za-
 bergan eiusque copias, victi ad victos, pervenerint. Qui vero in
 Graeciam antea missi erant, nihil plane memoratu dignum gesserunt,
 nullo in Isthmum impetu facto, sed ne Thermopylas quidem initio
 transgressi, quod illas Romanorum praesidia insedissent. Quocirca
 etiam hi discedentes, iter Thraciam versus sunt ingressi, ut in ea
 suae gentis hominibus coniuncti, simul deinceps ad sua revertentur.
 Zabergan vero eiusque copiae non antea se discessuros iactabant,
 quam ingentem auri vim a Romanis abstulissent, quemadmodum

ὡς πλείοστα παρὰ Ῥωμαίων κομίσαιντο, καθάπερ οἱ Οὐτίγου—A.C. 558
 ροι· τούς τε αἰχμαλώτους, εἰ μὴ θᾶπτον πρῶιντο οἱ ἐπιτή-^{L. 132}
 δειοι, ἀποσφάττειν αὐτίκα ἠπειλουν. ὁ δὲ βασιλεὺς χρυσίον
 αὐτοῖς ἐστειλεν, ὅπως ἀποχρῆν ᾧετο ἐς τε τὰ λύτρα τῶν ξυ-
 5ελλημμένων, καὶ ὅπως εἰρηναῖοι τολοιπὸν ἀπαλλαγέειν τῆς χώ-
 ρας. καὶ δὴ ἄλλους τε πολλοὺς ἀπέδοντο, καὶ δὴ Σέρκιον τὸν
 Βάκχου τὸν στρατηγὸν ἑαλώκει γὰρ ὀλίγου ἔμπροσθεν καὶ αὐ-
 τὸς ἀπαισιᾷ τινὶ χρήσάμενος τύχη, καὶ ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἐτέ-^{P. 170}
 λει· οὕτω τε μόλις ἐπαύοντο λεηλατοῦντες, καὶ τῆς οἰκάδε
 10εῖχοντο πορείας, ἀναλαβόντες οὐκ ἐς μακρὰν καὶ τοὺς ἐκ τῆς
 Ἑλλάδος ἀφικομένους.

κδ'. Τοῖς μὲν οὖν τῆς πόλεως τῆς βασιλίδος ἀστοῖς αἱ
 τοιαῦται ξυνηκαὶ ἀγεννεῖς εἶναι ἐδόκουν καὶ αἰσχροὶ καὶ ἀνε-
 15λεύθεροι· εἶγε ὡσπερ οὐ φορητὸν ὑπάρχον, ὅτι δὴ πλησιαί-
 5τατα τῆς πόλεως οἱ πολέμοιοι ἀφικμένοι καὶ ἐγγελάσαντες,
 οὐκ αὐτοὶ πανωλεθρία διεφθάρησαν, ἀλλ' ἔτι καὶ χρυσίον
 ἐκομίσαντο χαριστήριον, ὡσπερ ἡμῶν ἐς αὐτοὺς πεπλημμε-
 λητότων. ἡ δὲ τοῦ βασιλέως γνώμη ἐς ἄλλο τι μείζον ἐώρα,^B
 ὅπερ οὐκ ἐς μακρὰν ἀποβᾶν ἔπεισε τοὺς πρότερον νεμεσῶν-
 20τας ὑπεράγασθαι αὐτὸν ὡς ἄγαν προμηθῆ καὶ ἀγχινοῦστατον·

1. Οὐτίγουροι correxi ex p. 300. 3, 303. 11. et Menandro histo-
 rico., Οὐτίγουροι vulg., Οὐτρίγουροι R. 4. τε ins. ex R. 6.
 δὴ om. R. 8. τινὶ χρῆσ. R., χρῆσ. τιμ. vulg. 13. ἀνε.....
 R. cum lacuna usque ad οὐκ αὐτοί, tum autem pergit: τοῦ παν-
 ὡλ. 14. εἶγε ὡσπερ οὐ φορητὸν ὑπάρχον. Ita haec, quae cer-
 te non bene habent, in Par. leguntur: in Lugd. et ed. pr. nega-
 tio omittitur. In R. lacunam esse iam dixi. Intpr. nec plane ex-
 istimabant id quodam pacto ferendum. 16. καὶ om. R. 19.
 ὅπερ R., ὡσπερ vulg. et Intpr. 20. ὡς R., ἐς vulg.

Utiguri; et captivos, nisi ab eorum propinquis quamprimum redi-
 merentur, confestim iugulaturos sese minabantur. Imperator vero
 tantum auri eis misit, quantum redimendis captivis suffecturum cen-
 sebat, et ut pacifici deinceps regione excederent. Barbari itaque cum
 alios multos restituerunt, tum vero etiam Sergium Bacchi filium
 praefectum; captus enim fuerat etiam ipse paulo ante, infausta quadam
 usus fortuna, et inter mancipia censebatur. Atque ita aegre tandem
 a praedando abstinuerunt, et domum versus iter instituerunt, assum-
 tis secum non multo post etiam iis, qui e Graecia advenierant.

24. Civibus itaque urbis regiae haec pacta parum honesta esse
 videbantur, immo turpia atque illiberalia; perinde ac si intolerabile
 esset, quod hostes, qui quam proxime ad urbem venerant, eique
 per ludibrium insultarant, non ipsi ad interuentionem caesi essent,
 sed insuper etiam aurum donativum abstulissent, quasi nos in ipsos
 deliquissemus. Imperatoris vero mens atque consilium ad aliud quid-
 dam maius respiciebat, quemadmodum eventus non multo post sub-

- A. C. 558 ἔγνω γὰρ χορῆναι μᾶλλον ἀπάσῃ μηχανῇ ξυγκρούεσθαι τὸ βά-
 1. I. 32 βαρον ἐφ' ἑαυτὸ καὶ ἐκπολεμοῦσθαι. ὡς ἂν δὲ τοῦτο συμ-
 βαίῃ, αὐτίκα, ἕως οἱ ἀμφὶ Ζαβεργὰν μαλθακότερον ἐπορεύ-
 οντο, ἔστειλλε γράμμα παρὰ Σάνδιλχον τὸν ἕτερον ἡγεμόνα
 ἔνοσπονδόν τέ οἱ ὄντα καὶ μισθοφόρον. ἐδήλου δὲ τοιαύδε5
 ἅττα τὸ γράμμα. „Εἰ μὲν ἐπιστάμενος τὰ παρὰ τῶν Κοτρι-
 γούρων ἐφ' ἡμᾶς μεμελετημένα εἶτα ἐκὼν ἤρεμεις, θανά-
 σαιμι ἂν εἰκότως σοῦ μὲν τῆς ἀπιστίας, ἡμῶν δὲ αὐτῶν τοῦ
 C μὴ τῆς σῆς γνώμης ὀρθότατα ἐστοχάσθαι, ἀλλὰ περὶ τὴν
 κρίσιν διαμαρτεῖν· εἰ δὲ οὐπω μεμαθηκώς, συγγνωστέον μὲν, 13
 ἐπιδείξις δὲ ἂν οὐκ ἄλλως τὴν ἐπὶ τοῦ φθάσαντος ἄγνοιαν,
 ἢ μόνῃ τῷ μὴ μετὰ ταῦτα μελλῆσαι. παραγεγόνασι γὰρ ἐ-
 θάδε, οὐ τοῦτο μέλον αὐτοῖς καὶ ἐσπουδασμένον, ὅτι μὴ ὡς
 ὀδοῦ πάρεργον, τὸ δεῖν λυμήνασθαι τὰ ἡμέτερα, ἀλλὰ διὰ
 τῶν ἔργων δηλώσοντες, ὅτι δὴ τοὺς μείζονάς τε καὶ ἀρίστους 15
 παρόντες ἐξηπατήμεθα, τὸ ἐπὶ σοὶ πεποιθέναι προὔργου
 ποιούμενοι. οὐδὲ γὰρ ἀνεκτὸν εἶναι ἡγοῦνται, ἣν τις αὐτοῦς
 ἴσους τε καὶ ἀμφορίστους τοῖς Οὐτιγούροις ἀποκαλέσει,
 V. 119 οὐδὲ εἰ μετρίῳ τινὶ ὑπερβάλλειν, μόλις δὲ εἶγε σφόδρα πολ-
 D λῶ. καὶ τοίνυν οὐκ ἀνῆκαν ἀνὰ τὴν Θράκην ἀλώμενοι, πρῶτον

2. ἑαυτὸ R., ἑαυτῷ vulg. 4. Σάνδιλχον R. vulg. et Menander,
 Σάνδιλχον Intrp. h. 1., ut p. 303. v. 11. ed. Bonn. omnes. 6.
 πρᾶγμα R., sed in mg. γράμμα. Κοτριγούρων R. et Intrp., Κουτρ.
 vulg. 11. ἐπιδείξις R. 12. Pro μετὰ Par. κατά. 16. τῷ R.
 in ord., τὸ in mg. 18. Οὐτιγούροις h. 1. R. et vulg. 19. ὑπερ-
 βάλλοιεν Par.

secutus effecit, ut qui antea ipsum incusarant, tum ut valde pruden-
 dentem summeque industrium maxima admiratione laudibusque pro-
 sequerentur. Statuerat enim omni arte allaborandum esse, ut inter
 se committerentur et colliderentur hostes, atque ita debellarentur.
 Quod quidem ut statim eveniret, interea dum Zabergan cum suis
 copiis lentius iter facit, litteras misit ad Sandilchum alterum Hun-
 norum ducem, foederatum sibi et mercenarium: litterarum huius-
 modi erat argumentum: „Si quidem non ignarus eorum, quae Cotri-
 guri in nos tentarant, tua interim sponte quiescis, merito certe mirer
 tuam quidem perfidiam, tum vero nos ipsos, qui animum tuum non
 satis exploraverimus, sed circa iudicium et delectum erraverimus.
 Si vero ignarus adhuc eorum existis, condonandum id quidem est,
 nulla tamen ratione praeteritarum rerum ignorantiam nobis proba-
 veris, quam hac sola, si eas posthac non neglexeris. Advenerunt enim
 huc, non eo animo et studio, (nisi fortassis accessorium hoc viae
 sit,) ut meas ditiones vastent, sed rebus ipsis declaraturi, quod ipsis
 ut praestantioribus fortioribusque contemtis decepti simus, cum tibi
 confidere maluerimus; neque enim hoc tolerandum esse censent, si
 quis eos et pares et dubiae cum Utiguris praestantiae vocet, neque
 si modica aliqua re superent, nedum valde magna. Quocirca non

τὸ χρυσίον ἅπαν, ὅποιον σοι ἀν' ἔτος ἕκαστον μισθοῦ χάριν A. C. 558
L. I. 3a
 δωρεῖσθαι εἰώθαμεν, αὐτοὶ ἐκομίσαντο καίτοι ῥᾶδιον ἦν
 ἡμῖν, ἢ ἄρδην ἕπαντας ἀποκτείνειν, ἢ, τὸ γοῦν ἔλαττον, ἀπρά-
 κτους σφᾶς ἀποπέμψασθαι. ἐφήκαμεν δὲ ὁμως ἐκάτερα τῆς
 507ς πειρώμενοι δόξης. εἰ μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀνδριώτερος
 εἶ καὶ φρενήρης, καὶ οἶος μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς τὰ σὰ σφετερι-
 ζομένοις, οὐδὲ γὰν ἔλαττον ἔξεις. πάροστι γὰρ σοι ἐν καιρῷ
 τὸ δυσμενὲς ἀμύνασθαι, καὶ τῇ μάχῃ κεκρατηκῶτι τοὺς οἰ-
 κείους μισθοῦς ἀπολαβεῖν, ὥσπερ δι' αὐτῶν σοι ἀπεσταλμέ-
 109ουσι. εἰ δὲ καὶ τοιαῦτα πρὸς αὐτῶν ὕβρισμένους ἡσυχίαν
 ἄγειν ἐθέλεις, δεδιώς, οἴμαι, καὶ τὴν αἰσχίστην ἐλόμενος ἄ-
 2-P. 171
 πραγματοποιήσῃ, σὺ μὲν, ὦ γενναῖε, ἀπόμισθος ἔσῃ, ἐκείνοις δὲ
 τὰ παρ' ἡμῶν δεδωρῆσθαι καὶ τολοιπὸν μέτρες, εἰ δοκεῖ, τὸ
 φρόνημα, καὶ τοῖς κρείττοσιν εἰκεῖν διδάσκου. εὐ γὰρ ἴσθι,
 150 φέριστε, ὡς καὶ τὰς συνθήκας μεταθετέον ἡμῖν ἐπ' αὐτοῦς,
 αἷς δὴ πρὸς σὲ καὶ τὸ σὸν ἐθέμεθα γένος. ἀνόητον γὰρ καὶ
 ἄλλως τοῖς ἡττωμένοις συναδοξεῖν, παρὸν τὸ κρατοῦν οἰκειώ-
 σασθαι."

κβ. Ταῦτα δὲ Σάνδιχος διὰ τῶν ἐρμηγέων ἀναλεξάμενος,
 20 εὐθύς ἐχαλέπαινε καὶ ἐλύττα καὶ κατέχειν οὐ μάλᾳ οἶός τε
 ἦν τὴν ὄργην, ἀλλ' αὐθιμερὸν ἴετο τίσασθαι τοὺς Κοτρίγου-
 ρους τῆς ἐς αὐτὸν παροιρίας. πῶς δὲ οὐκ ἔμελλεν ῥᾶδίως B

11. ὡς ἀπραγμ. R. 19. Σάνδιχος iterum solus Intpr., Σαλ-
 γίλος R., Σάνδιχος vulg. 21. ἴετο R. et vulg.

antea per Thraciam vagari destiterunt, quam aurum omne, quantum tibi quotannis mercedia causa largiri consuevimus, ipsi abstulissent. Atqui facile nobis erat, vel omnes funditus delere, vel minimum ipsos voti nequaquam compotes dimittere. Utrumque tamen omisimus, tuae voluntatis periculum facturi. Si enim revera fortior es et sapiis, neque concedis tua usurpantibus, ne nunc quidem tibi dissimilis aut te ipso minor eris. Opportunitas enim sese offert hostes vindicandi, utque parta victoria mercedem tuam recipias, veluti per ipsos tibi delatam. Si vero tali contumelia ab iis affectus, quiescere malueris, metuens, ut arbitror, turpissimaeque inertiae te dedens, tu quidem, bone vir, mercedis expers eris, illis vero haec per nos donabitur; et deinceps animos, si videtur, depone et fortioribus disce cedere. Scito enim, nos foedera etiam nostra ad eos esse translaturus, quae tecum et cum gente tua inieramus. Dementiae enim fuerit etiam aliter, una cum victis in societatem ignominiae venire, cum liceat victoribus adiungi."

25. Haec cum Sandichlo per interpretes essent recitata, statim exacerbatus furebat, impotente ira percitus, eoque ipso die ad visitandam Cotrigurorum in se contumeliam prorupit. Quo pacto enim non facile eiusmodi verbis concitaretur animus barbarus et arro-

A. C. 558 τοῖσδε τοῖς ῥήμασι διαταραχθῆναι ψυχὴ βάρβαρος καὶ ἀθά-
 I. I. 3²δης, καὶ αἰεὶ κερδῶν γλιχομένη; τοιγάρτοι κινήσας τὸν οἰκεῖον
 στρατὸν, πρῶτα μὲν ἐμβάλλει ἀθρόον τοῖς τῶν πολεμίων
 χωρίοις καταπλήξας τε τοὺς αὐτοῦ μεμενηκότας τῷ ἀπροσδο-
 κῆτι, γυναῖκα πολλὰ καὶ παῖδας ἠνδραποδίσατο. ἔπειτα δὲ καὶ
 τοῖς ἐκ Θρακίης ἐπανερχομένοις ἄρτι τὸν Ἰστρον ποταμὸν δια-
 περαιωθεῖσιν ὑπαντιάζει ἐξαπιναῖα καὶ πολλοὺς ὄσους ἀποκτεί-
 νας, τὰ τε χρήματα αὐτοῦς τὰ παρὰ βασιλέως καὶ ἅπασαν
 τὴν λείαν ἀφαιρεῖται. μόλις δὲ οἱ σεσωσμένοι ἐς τὰ σφέτερα
 ἦθ' ἀπονοστήσαντες καὶ κατ' αὐτὸ τοῖς ἄλλοις γινόμενοι, ἐς¹⁰
 C πόλεμον τοῖς ἐναντίοις καθίσταντο· οὕτω τε ἐξ ἐκείνου ἐπιπλε-
 στον ἑκάτεροι διετέλουν κατ' ἀλλήλων τρεπόμενοι, καὶ τὴν
 δυσμένειαν ἐμπεδοῦντες. νῦν μὲν γὰρ ἐφόδους καὶ λεηλασίας
 ἐποίησαντο, νῦν δὲ ἐς ἐμφανῆ μάχην παρετάττοντο, ἕως ἑκα-
 τέρωθεν αἱ δυνάμεις διαρῶνελσαι ἀνάστατοι ἄρδην γεγένηται,¹⁵
 ὡς καὶ αὐτὴν δῆπου τὴν πάτριον ἐπωνυμίαν ἀποβεβληκέναί.
 ἐς τοῦτο γὰρ συμφορᾶς τάδε τὰ Οὐννικὰ ἔθνη ἐξώκειλεν, ὡς
 εἶπερ ἄρα τι αὐτῶν καὶ μεμένηκεν μέρος, σποράδην ἑτέροις
 D δουλεύειν, καὶ ἐς τὸ ἐκείνων ὄνομα μεταβεβληθῆσαι. οὕτω δὲ
 τι αὐτοῦς ἐνεργότατα μετῆλθον αἱ ποιναὶ τῶν προτέρων ἀσε-
 βημάτων. ἀλλ' ἢ μὲν παντελής τοῖνδε τοῖν γενοῖν ἀνατροπὴ καὶ
 κατάλυσις χρόνῳ ὕστερον ξυνηχέθη, καὶ μοι εἰρήσεται ἑκα-

3. πρῶτα R., πρῶτον vulg. 6. ποταμὸν om. R. δια-
 περαιωθεῖσιν R., περαιωθ. vulg. 7. ἐξαπιναῖα R., ἐξαπι-
 ναίως vulg. 10. κατ' αὐτὸ R., κατὰ ταῦτό vulg. 14. ἐποι-
 ἴσαντο R., ἐποιούντο vulg. ἐμφανῆ R. (Cl.), ἀφανῆ vulg.
 15. αἱ om. R. 21. καὶ κατάλ. R., καὶ ἡ κατάλ. vulg.

gans, semperque quaestui inhians? Motis itaque suis copiis, primum quidem repente hostilia oppida invadit, et habitatoribus inopinato insultu percussis, magnam mulierum et puerorum vim captivam abduxit, deinde etiam in eos, qui e Thracia redierant et recenter Istrum fluvium traiecerant, ex improvise irruit, et quamplurimis caesis, pecuniam omnem ceteramque praedam iis eripit. Qui vero ex his evasere, cum aegre se ad suos recepissent reliquisque copiis coniunxissent, aciem adversus hostes instruxerunt, atque ita deinceps multo tempore in mutuas caedes conversi, inimicitias corroborarunt. Modo enim insultus faciebant praedasque agebant, modo aperta acie decertabant, donec fractis collapsisque utrimque viribus, penitus subversi deletique fuerunt, adeo ut patriam etiam appellationem amiserint: eoque calamitatis Hunnicae istae nationes sunt redactae, ut si aliqua adhuc eorum pars reliqua sit, sparsim aliis inserviat, et ab illis appellationem acceperit: adeo utique atroces poenas praeteritae suae impietatis luerunt. Absolutissima vero harum nationum eversio atque internecio postmodo accidit; singulaque mihi conveni-

στα προσηκόντως ἀρμοζομένῳ ὡς οἷόν τε τῇ τῶν χρόνων ὁμο- A. C. 558
 λογίᾳ. τῆς δὲ στάσεως ἔτι ἀκμαζούσης καὶ κατὰ τὸ Βυζάντιον^{L. I. 3a}
 ἀπαγγελλομένης, τότε δὴ ἄπασιν ἀνωμολόγητο καὶ διαδηλο-
 5 γάτη ἐδείκνυτο ἡ τοῦ βασιλέως προμήθεια καὶ εὐβουλία, ὅτι
 δὴ τῶν βαρβάρων ὑπὸ σφῶν διαφθειρομένων, αὐτὸς ὄπλα μὴ
 κινῶν πάντως ἐνῆκα τῇ γνώμῃ ἐφ' ἑκατέρᾳ ῥοπῇ τοῦ πολέμου,
 καὶ ἀπῆλανε τῆς ἐλπίδος. ἐπειδὴ γὰρ ἐμύχθουν ἑκάστοτε τοῖς
 οἴκοι δεινοῖς ἐνησχολημένοι, οὐκέτι κατὰ Ῥωμαίων χωρεῖν
 10 διανοοῦντο· ἀλλὰ καὶ ὅποι γῆς ἐτύγγανον ὄντες, τοῖς πλείστοις
 ἠγγνόητο.

enter servato, quoad eius fieri poterit, temporum consensu dicentur.
 Vigente vero adhuc seditione, et Byzantium renuntiata, tum demum
 cognita fuit manifesteque declarata Imperatoris prudentia et consilii
 rectitudo, quod nimirum barbaris se invicem conficientibus, ipse
 arma non movens, vicit omnino consilio in utraque belli inclinatione,
 et potitus est sua spe. Cum enim laborarent, quotidie domesticis
 malis occupati, haudquaquam deinceps Romanorum ditionem infe-
 stare in animum suum inducebant; sed et ubi terrarum essent, a
 plurimis fuit ignoratum.

BONAVENTURAE VULCANII
NOTAE

IN AGATHIAE HISTORIAS.

P. 178 Pag. 1. ed. Par. [p. 5. ed. Bonn.] Ἀγαθίου. Auctor hic
V. 126 ab omnibus vocatur Ἀγαθίας, ut et ipse de se loquens pag.
5. lin. 29. [8, 18.] ἐμοὶ Ἀγαθίας μὲν ὄνομα. In Epigrammatibus
tamen interdum se vocat Ἀγαθίον.

Σχολαστικοῦ. Hoc est, *συνηγόρου*, sive advocati. Erant enim inter alias scholas sive collegia etiam iuris peritorum scholae, unde scholastici dicti. Iuri vero se legibusque Romanis operam dedisse testatur Agathias pag. 5, lin. 31. [9, 1.] τέχνη δὲ τὰ Ῥωμαίων νόμιμα, καὶ οἱ τῶν δικαστηρίων ἀγῶνες. et sub initium libri tertii testatur se a mane in vespertum in porticu regia forensibus negotiis implicari, ut pulcherrimo epigrammate ad Silentiarium, cuius initium est ἐνθάδε μὲν χλοάζουσι, testatur se iuris studio occupationibusque forensibus ab agris et a sylvis et suavissimo in iis avium concentu, et ab amoribus suis avelli; his verbis, quibus epigramma claudit,

— ἀλλά με θεσμοὶ
εἴργουσι βραδινῆς τηλόθι δορκαλίδος.
quod Ill. V. Ios. Scaliger ita vertit,

— Sed me iuris tutela, piusque
Dorcalide a tenera tam procul arcet honos.

Pag. 3. lin. 38. [6, 14.] Ἐτερά τε πολλά. Haec ad lineam usque 12. pag. 4. [7, 5.] ad verbum γινώσκειν omisit vetus interpres, cum tamen elegantissimam contineant poëtices commendationem e Platone desumptam.

Pag. 5. lin. 53. [9, 2.] Μύριαν. Falluntur qui Agathiao patriam fuisse putant Smyrnam, quae vel locus Corinthi, vel Corinthus ipsa fuit; error inde meo iudicio natus, quod apud Suidam ita legatur, Ἀγαθίας σχολαστικός συμυριαῖος: cum τὸ συμυριαῖος non sit nomen patriae, sed referendum sit ad σχολαστικός. quod nimirum ibi scholasticum sive ad-
P. 179 vocatum egerit, tametsi medicorum potius scholis Smyrna

fuit celebris, ut iurisconsultorum Berytus. pag. 4. lin. 35. [7, 16.] a voce ἀλλὰ usque ad lin. 2. pag. 7. [10, 8.] ad verbum ἀξίον omissa sunt a Persona vetere Agathiae interprete, quum tamen elegantissime in his historiam multum habere cum poetica affinitatis ostendat, et patriam suam accurate describat; ac denique historicorum sui temporis adulatoria vitia perstringat, quod plerique eorum encomia, non historiam scribere videantur.

Pag. 8. lin. 21. [12, 11.] lege potius dualiter Ῥωμαίω. tametsi non verti *Romani erant*, sed a *Romanorum partibus stabant*, quod haec nomina Stotzas et Gontharis Romanorum appellationes nequaquam esse videantur.

Pag. 9. lin. 19. [13, 8.] ἄωτα. si durius videtur ἄωτα interpretari *inaudita* pro ἀνηκουστα, ut omnino Graecis ea significatione est insolens vox, lege potius ἄτοπα καὶ παράλογα.

Pag. 13. lin. 1. [17, 3.] οὐ νομάδες. *Campestres*; incertis sedibus errantes, ut Scythae, de quibus Horatius, *Campestres melius Scythae, Quorum plaustra vagas rite trahunt domos*. Nam *pastores*, ut vertit Persona, sunt νομῆς. lin. 5. [l. 6.] θεῖον θεραπεύειν. Nimis quam inepte Persona *medelis* vertit, cum dicat, Francos religione et cultu numinis convenire cum Romanis. lin. 29. [19, 2.] ἐς ἐκείνου τοῦ καιροῦ. ἐς accipio pro ἕως, ut et Hom. ἐς τι pro μέχρι τινός.

Pag. 14. lin. 28. [20, 4.] ἐνέρσει. Est autem ἐνεργίς nexus capillorum in acutum desinens, qui quidem in viris vocatur κροῦβυλος, in mulieribus κόρυμβος, in pueris σκόρπιος. lin. 35. [l. 20.] Θεοδέριχος* ἀλούς. Tametsi non male legi possit Θεοδέριχος ἀδελφός, malui tamen veterem lectionem retinere, et lacunam supplere adiectione vocis νόσω: qua phrasī Agathias etiam alibi utitur, νόσω ἀλούς, morbo correptus.

Pag. 15. lin. 27. [22, 9.] lege οὐ τῶν τερασῶν δῆπον τούτων καὶ ἀροτήρων. nisi mavis. subaudiri τὸ, εἰκώς.

Pag. 17. lin. 28. [26, 18.] Ἀλανώ. Ita V. C. legendum omnino Ἀλεμάννω.

Pag. 20. lin. 21. [32, 16.] οὐκ ἀριδμητῆ. Suidas in voce Ἀλιγόρης legit οὐ σταδμητῆ, recte. Est enim τὸ σταδμητόν idem quod μετροτόν; vox Arriano familiaris. lin. 31. [33, 9.] ἐνδῆλοι. melius ἐκδηλοι. lin. 36. [l. 13.] ἔδοξε ἀποπειῶσθαι. Suidas legit ἔδοξε χρῆναι ἀποπειῶσθαι. lin. 21. [39, 4.] παρήγε. Suidas legit παρήγαγε. lin. 22. [l. 4.] ἐναλλαγδην. Verti, *Complicatim, συμπελεγμένως*.

Pag. 24. lin. 1. [40, 10.] ἀτάσθαλον. Vocabulis Homericis frequenter et valde apposite utitur Agathias, quae annotandam explicandamque suis locis per Homerum, nisi Homerum potius per Agathiam commodius alias explicare statuis-

sem. *lin.* 10. [*l.* 18.] μαθεῖν. Suidas rectius legit μεταμαθεῖν.

Pag. 24. *lin.* 40. [42, 3.] οὐ σύνηθες. Suidas οὐ γὰρ σύνηθες.

Pag. 26. *lin.* 25. [45, 13.] δυσθανατῶν verti, *Cum morte conflictans*. qua voce in eadem fere significatione utitur etiam infra *pag.* 98. *lin.* 36. [189, 3.]

Pag. 27. *lin.* 12. [47, 2.] ὑπερήμει. Legendum omnino ὑπερημέκτει. hoc est moleste et indigne tulit. Frequens est apud Herodotum usus Ionici verbi ἠμεκτεῖν, quod interpretatur Scholiastes δυσφορεῖν. et περιημεκτεῖν, hoc est ἀγανακτεῖν, δυσκολαίνειν, ἀνιάσθαι. molestia et moerore affici: ita ut τὸ ὑπὲρ Agathiae significet ὑπερβολήν, ut τὸ περὶ Herodoto τὴν περισσότητα. *lin.* 20. [*l.* 10.] καὶ παιδείας μὲν αὐτῷ οὐτα μάλα μεστῶς. Vitium est Cod. MS. Legendum omnino μετῆν. ut et Suidas legit, et Agathias hac ipsa *pag.* *lin.* 11. [*l.* 1.] utitur, εἰ μετῆν ἐν μέρει καὶ εὐβουλίᾳ τῇ ῥώμῃ. multisque aliis in locis hac phrasi utitur.

Pag. 28. *lin.* antep. [50, 18.] ἄνομα Ἰλλυρικόν. Persona videtur legisse ἔρυμα. vertit enim, *Castello Illyrico*.

Pag. 29. *lin.* 19. [51, 13.] ὁμολογία. Crediderim Agathiam scripsisse ὀγκολογία.

Pag. 30. *lin.* 6. [53, 3.] μεταπύργια. Vitruvius haec intervalla turrium appellat. *lin.* 12. [*l.* 8.] ἄρμοσταί. Moderatores vel correctores rectius eos vocandos censui, quam P. 180 ut Persona, legatos. *lin.* 39. [54, 9.] μόνον. Persona legit βόνον, quem etiam secutus sum; tametsi codicis mei lectio magis placet.

Pag. 31. *lin.* 9. [55, 5.] ἐς νέωτα. Misere lapsus est vetus Interpres vertens: *ad Neota oppidum*; qui error ipsum etiam Agathias interpolatorem ita subterfugit, ut in Indice Agathiae annotarit, Neota oppidum, cum ἐς νέωτα significet ἐς τὸ ἐπιὸν ἔτος, in proxime sequentem sive novum annum. Redintegratum enim est bellum statim ineunte vere sequentis anni. Ita enim orditur secundum librum Agathias, ἦδη δὲ τοῦ ἤρος ἐπιγενομένου. *lin.* 19. [*l.* 13.] τὰ ἀρχεῖα verti *Archivos*, per quae eam Curiae partem, in qua haec asservantur, intelligo. *lin.* 22. [*l.* 15.] κυγκλίδων. Eleganter explicat etymon vocis latinae *cancellaria*, eiusque usum, arcendo scilicet vulgo. *lin.* 24. [*l.* 17.] ὀπαδῶν πρωτοστάτης. Hunc Primicerium domesticorum vocat Notitia Imperii. ita infra Agathias *pag.* 35. *lin.* 43. [80, 9.] Ζάνδαλός τε δὲ τῶν ὀπαδῶν ἐπιστάτης τοῦ τε θητικῷ καὶ τοῦ οἰκετικῷ.

Pag. 34. *lin.* 32. [61, 22.] παλιῶξιν. hoc est, ut recte interpretatur citans hunc ipsum Agathiae locum Suidas, εἰ

ἐπιστροφῆς διώξιν, quod ἐπιτήδευμα sive artem, μεταστροφά-
δην scilicet, hoc est retroversim in fuga pugnandi, Agathias
barbaris peculiarem fuisse scribit infra pag. 64. lin. 4. [120, 15.]
unde elegantissimum illum Hunnorum morem, et quo pacto
ea ratione multo gravius hostem laedebant, petere potes.
Est vero etiam παλιώξιν vocabulum plane Homericum, de
quo alias, ut supra pollicitus sum, commodior erit dicendi
locus.

Pag. 35. lin. 8. [64, 4.] καὶ θαυὰ τῇ σάλπιγγι καταβομ-
βεῖσθαι. Annotavit hunc locum in suis Animadversionibus
Hadrianus Iunius lib. 1. cap. 4. et versionem Personae, quae
sic habebat, et tuba classicum personante obtundi, sic corri-
git, et confestim tuba classicum canente, ad signa turmatim V. 127
cogi. addens, id enim est meo quidem iudicio καταβομβεῖ-
σθαι, instar apum examinis condensari, vel apum more con-
volare. Ego hoc tantum Narseti propositum fuisse arbitror,
ut et equitum et equorum aures crebro tubarum elangore
personarentur eique assuescerent. Alia erant multa ἐν ἑοῦ
digniora, quae Iunius aut alioqui illius, qui totum Agathiam
interpolavit, obeliscis confingerentur, cuius generis est illud
καὶ τὰ λήια ἐμιαίνετο; quod ille ita vertit, praedaeque omnis
conspurcabatur, pro segetes polluebantur, cum videlicet pas-
sim sparsa iacerent cadavera. Vere autem Iunius caput illud
hisce verbis claudit: Libri materiam nasci mihi video, si
cunctas, quae in eo auctore latent, mendas sanare vel saltem
stibio inducere velim.

Pag. 36. lin. 4. [64, 17.] βρεττία. melius βρεττιώ.

Pag. 37. lin. 12. [67, 5.] οὐ μάλα ἤροσκεν ἐπαμῦναι. Verti
potuit. Persona videtur legisse ἤροσκεν. Vertit enim cum
fratri auxilia mittere nil placuisset. lin. 14. [l. 7.] πικνῆς. Te-
status sum in Epistola ad Lectorem me pleraque veteris Co-
dicis vitia ita ut erant consulto in hac editione reliquisse;
eorumque correctionem Notis reservasse. Legendum itaque
omnino πικνῆς, ut et verti, vel πικνετίνης. lin. 24. [l. 16.]
ἐν αὐτῷ δὴ τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἴονικοῦ κόλπου. Hoc loco Adriam
vocat Ionicum sinum, supra pag. 35. [65, 1.] dixit Adriam
pertinere ad Hydruntem. hinc incipere Ionicum.

Pag. 38. lin. 11. [69, 9.] Ἀπισκατίας. Quod alii plu-
raliter duabus vocibus dicunt ἄλπεις κατίας, hoc Agathias
ignoratione linguae latinae unica voce per genitivum sin-
gularem protulit. lin. 46. [70, 18.] νηφάλιοι. Verti sana sive
integra mente, hoc est σώφρονες: opponit enim hos duci
ipsorum, de quo antea dixit: παραπλήξ τε ἐγενόμην καὶ ἐλύτ-
τα περιφανῶς, καθάπερ οἱ ἔκφρονες καὶ μεμνηότες. Notum
est illud Epicharmi, νῆφε.

Pag. 39. lin. 8. [71, 8.] μέλειν. Frequens est in V. C. hic error τοῦ μέλειν pro μέλλειν, et vice versa. Ex mea versione facile erit cuivis haec talia emendare. lin. 46. [72, 20.] ὡς καὶ ἐν αὐτῷ κεισόμενον πόλεμον κατάρχεσθαι. Somniat Persona, cum vertit, ita ut vel dormienti sibi liceret iam bellum inferre. pro, tanquam in ipsius potestate futurum esset
 P. 181 bellum instaurare, cum vellet. Nimis nota est phrasid θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, ad quam alluditur.

Pag. 41. lin. 32. [76, 2.] παλιμβουλία. Suid. παλιμβουλία. utraque lectio est bona.

Pag. 42. lin. 5. [77, 1.] προσάγει. Suid. παρεισάγει. lin. 15. [l. 10.] οἱ δὲ Ῥωμαῖοι. adde κύριοι. lin. 46. [78, 15.] ἐφ' ὀρωῶν καὶ σφαλέντα. Aut deest τὸ πταίοντα, vel redundat τὸ καί.

Pag. 43. lin. 5. [79, 1.] καὶ λίαν φρονῶντι ἐφέκει. Persona et prudentiae sibi nimium vindicare. Quam apte convenit prudentia cum eo quod praecedit θρασύς γε ἦν καὶ ἠψαγάσας scilicet. Immo vero hoc in eo damnabat Narses, quod ista esset pervicax et praefractus, neque illum facti sui poeniret, sed adhuc sanguinarium animum et caedem spirantem prae se ferret. Quo fit, ut omnino legendum censeam φρονῶντι. Suidas voce φρονῶντες. οἱ δὲ λεόντειον ἐβρουχῶντο φρονῶντες, hoc est, φονῆσαι προσηρημένοι, caedis avidi.

Pag. 44. lin. 16. [81, 10.] θορύβῳ εἶχοντο. Non male etiam legeris εἶποντο.

Pag. 47. lin. 8. [86, 19.] οὐ δὲ ὡς πορρωτάτω. Aut παρέλκει τὸ οὐ δὲ, aut legendum coniunctim una dictione ἀδεῶς. qua voce saepe utitur Agathias. lin. 19. [87, 6.] σεσαγγηνημένοι. Vetus Cod. aliam lectionem ad marginem habebat, σεσαγγμένοι. quae et melior est et Agathiae usitata, pro πεπληρωμένοι. lin. 28. [lin. 13.] ρεῖθρα Κασωλίνου. Citatur etiam hoc Epigramma libro, cui titulus, φιλοπόνημα Κωνσταντίνου υἱοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ σοφοῦ περὶ τῶν τῆς δύσεως ἦτοι Ἐβρώπης θεμάτων, Themate undecimo dicto λογισβαρδίας: quem librum ad me misit Cl. V. et de omni literatura optime meritus Petrus Pithoeus. eumque volente Deo, ubi libentem nactus fuero typographum, (nam ille περὶ θεμάτων ἀνατολικῶν iam antea a me editus est,) in lucem emittam. In eo itaque Constantinus de Butelino ita scribit: ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Ἰουστινιανοῦ, μᾶλλον δὲ Ζήνωνος, παρέλαβον οἱ Ἰοῦδοι τὴν τε Νεάπολιν, καὶ τὰς λοιπὰς παραχειμένας πόλεις, ὧν ἤρχε Βουτελίνος ὁ τῶν Φραγκῶν στρατηγός, ὃν κατεπολέμησεν ὁ Νάρσης παρὰ τὸν ποταμὸν Κασσουλίνου, καὶ τελείως ἠφάνισε, καθὼς τὸ ἐπίγραμμα λέγει. lin. 33. [l. 17.] pro χεῦμα Constantinus legit ρεῦμα, et pro δηρὸν, δεινόν.

Pag. 48. lin. 1. [88, 16.] ἀκολασία. Rara significatione pro μωρία, ut et ἀκολασταίνω pro μωραίνω. lin. 8. [89, 1.] ὁ δὲ στρατηγός. adde διά.

Pag. 52. lin. 21. [97, 6.] ὕψ' ἐνὶ γὰρ ὑφαίνονται λίθῳ. Utitur metaphora, qua et Aeschylus in Prometheus: οὐτε πλινθυφεῖς δόμονος προσήλους ἦσαν. et de Scythis εἰς πλεικτὰς στήγας ναίονσι.

Pag. 53. lin. 10. [98, 14.] καὶ ἀμαθέστερον τῆς διπλῆς ἐκείνης ἀγνοίας. De duplici hac ignorantia vide Platonem in Sophista, quam ἀμαθίαν vocat τὸ μὴ καταιδότα, δοκεῖν εἰδέναι, cum is, qui rem aliquam non intelligit, putat se intelligere. Ἀμαθία γὰρ θράσος, inquit Thucydides. et plerumque quo quisque indoctior, eo confidentior. quod malum si quem occupet, facit, ne magnos unquam in ulla arte aut scientia progressus facere possit. Nam ut recte ille, οἷησίς ἐστι ἐγκοπὴ προκοπῆς, quod ideo hoc loco dicendum putavi, ut bona ingenia ab hac οἷήσει veluti certissima studiorum peste sibi caveant.

Pag. 54. lin. 4. [100, 12.] τοῦτο δὴ τὸ τῆς ὕλης χώραν. Verti, quod haec regio, terrena nimirum, sive potius terra ipsa. ita enim etiam infra pag. 151. lin. 31. [293, 22.] ὕλης vocabulum hac significatione accipio. lin. 9. [l. 17.] ἐν τῇ Ἀσίᾳ καλουμένην χώραν. Persona sui similis turpiter et ipse errat, et alios Graecae linguae imperitos in errorem trahit, vertens Trallis civitas olim in Asia, quae Chora nunc dicitur. Non animadvertit τὸ Ἀσίᾳ hoc loco non esse nomen substantivum, sed adiectivum, positum pro Ἀσιατικῇ, et τὸ χώραν significare campum. Ego itaque ita verti, Trallis urbs in Asia nunc ita dicto campo. Est autem hic campus sive ager Asiaticus, quem Homerus *Il. α.* Ἀσιον λειμῶνα vocat, dicens Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι Καῦστριόν ἀμφὶ ῥεέθρα. qui et Καῦστριος et per dialysin Καῦστριος dicitur, a flumine, qui loco est cognominis, et χώρα ipsa κακαυμένη. Vide Eustathium in Hom. et Dionysium, et Strabonem lib. 12., qui ad locum hunc Agathiae explicandum optime facit. Causam enim addit, quare Trallis totaque illa ad Maeandrum fluvium regio sit terraemotui obnoxia: σχεδὸν δὲ τοι εὐσειστός ἐστι καὶ πᾶσα ἡ περὶ τὸν Μαιάνδρον χώρα, καὶ ὑπόνομος. πῦρ τε καὶ P. 182 ὕδατι μέγχι τῆς μεσογαίας. lin. 16. [101, 3.] Χαιρῆμονα τοῦ νομα. Simile huius Chaeremonis exemplum commemorat Philostratus lib. 2. βίων σοφιστῶν. in vita Aristidis; cuius verba operae pretium est hic adferre: αὐτὸς δὲ γε ἐπῆλθεν ἔδῃ, Ἴταλοί τε εἰσι καὶ Ἑλλὰς, καὶ ἡ πρὸς τῷ Δέλτα κατακωμισμένη Αἴγυπτος. οἱ γαλακῶν ἔατσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν Σμύρναν ἀγορᾶς. οἰκιστὴν δὲ καὶ τὸν Ἀριστείδην τῆς Σμύρνης οὐκ ἀλαζων ἐπαινος, ἀλλὰ δικαίωτάτος, τε καὶ ἀληθέστατος. τὴν

γὰρ πόλιν ταύτην ἀφανισθεῖσαν ὑπὸ σεισμῶν τε καὶ χασμα-
των, οὕτω τι ὠλοφύρατο πρὸς τὸν Μάρκον, ὡς τῇ μὲν ἄλλῃ
μονηδίᾳ θαμὰ ἐπιστενάξαι τὸν βασιλέα, ἐπὶ δὲ τῷ „ζέφυρρι
φρήμην αὐτὴν καταπνέουσι” καὶ δάκρυα τῷ βιβλίῳ ἐπιστά-
ξαι, ξυνοικίαν τε τῇ πόλει ἐκ τῶν Ἀριστείδου ἐνδοσίων πνεύ-
σαι. *lin. 54. [lin. 17.]* χρήματά τε πλεῖστα ὄσα. *Strabo lib. 12.*
ἐπηνήρωσε δ' ὁ ἡγεμῶν χρήματα ἐπιδούς, καθάπερ καὶ πρό-
τερον ἐπὶ τῆς γενομένης συμφορᾶς Τραλλιανοῖς, ἤνικα τὸ γυ-
μνάσιον καὶ ἄλλα μέρη συνέψασεν, ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ τοῦτοις
καὶ Λαοδικεῦσιν.

Pag. 55. lin. 7. [102, 16.] lege, Ἄνθ' ὧν συγγενέες τοῦθ'
οἱ βρέτας. *In dedicationibus enim subauditur verbum. Virg.*

Aeneas haec de Danais victoribus arma.

Pag. 58. lin. 29. [109, 10.] ἦν γὰρ ἐς ἅπαντα δραστήριός
τε καὶ θαρσάλεός. *Legē haec per parenthesis. δραστήριος au-*
tem barbaris activus, ut et Galli activi, Hisp. bivo, bulli-
cioso, Latine acer. et τὸ δραστήριον, (quod vocabulum Aga-
thiae est admodum frequens,) acrimonia in rebus gerendis.
Horat.

— *Acer Deiphobus Excepit hostes.*

Pag. 59. lin. 26. [111, 8.] παραβαλλόμενον. *rectius πε-*
ριβαλλόμενον.

Pag. 60. lin. 11. [112, 15.] Κοταίσιν. *rectius Κοταίσιον.*
lin. 24. [113, 6.] ὅμως ἐμόχθει etc. *rectius meo iudicio*
legitur apud Suidam ὅμως ὡσπερ τις νεανίας ῥωμαλεώτατος
οὐκ ἀπηγόρησε etc. lin. 25. [l. 7.] φοράδην. *Interp. impetu*
facto, absurde: immo vero gestatus, lectica fortassis. lin.
42. [114, 1.] ὄρνις ἣ οἱ κύνες. *Herodotus in Clio, τάδε μὲν*
τοὶ ὡς κρηπτόμενα λέγεται, καὶ οὐ σαφηνέως περὶ τοῦ ἀπο-
θανόντος, ὡς οὐ πρότερον δύπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω ὁ νεκός,
πρὶν ἂν ὑπ' ἄρνιδος ἢ κυνὸς ἐλκυσθῆ. μάγους μὲν γὰρ ἀτρεκέως
οἶδα τὰντα ποιέοντας. Ἐμφανέως γὰρ δὴ ποιεῖσι. κατακρηώ-
σαντες δὴ ὧν τὸν νέκυν οἱ Πέρσαι γῆ κρηπτουσι. lin. ultim.
[l. 9.] ἐς τὸν ἀγαθοῦ. *addendum meo iudicio δαίμονος.*

Pag. 61. l. 3. [114, 11.] ἔμπνοι ἔτι ἄγονται. *rectius for-*
tassis ἐξάγονται. lin. 16. [21.] ἐκ τῶν σκότου πύλων. *Euirip.*
Hecuba, ἦκω νεκρῶν κενθμῶνα καὶ σκότου πύλας λιπῶν. ita
Hom. πύλας ἄδου periphraستice τὸν ἄδην vocat: per ingres-
sum enim significantur interiora Orci. Nam πύλη vocatur
ipse locus τῆς εἰσόδου. θύραι vero αἱ σανίδες. lin. 20. [115,
2] ὑπὸ τοὺς χθονίους, rectius ὑπὸ τοὺς ὑποχθονίους etc.

V. 128 *Pag. 62. lin. 7. [116, 15.]* τὸδε τὸ ἄγος ἀντ' ἐκείνης. *lege*
ἐκείνου, videlicet ἄγους. ἄγος autem prius vocat μητροκτονίαν,
posterius μοιχείαν. quod eleganter per circumlocutionem vo-
cat Homerus ἔργον ἀειμής, inquiring καὶ ἀναίρετο ἔργον ἀεικής.

Pag. 63. lin. 6. [118, 14.] γεραίρονσι δὲ ἐς τὰ μάλιστα τὸ ὕδωρ. Strabo de Persarum religione ita, Πέρσαι τοίνυν ἀγάλματα καὶ βωμούς οὐχ ἰδρύνονταν θύουσι καὶ ἐν ὑψηλῷ τόπῳ, τὸν οὐρανὸν ἠγοῦμενοι Δία. τιμῶσι δὲ καὶ ἥλιον, δὲ καλοῦσι Μίτραν, καὶ σελήνην καὶ Ἀφροδίτην καὶ πῦρ καὶ γῆν καὶ ἀνέμων καὶ ὕδωρ. lin. 7. [l. 15.] ὡς μηδὲ τὰ πρόσωπα αὐτῶ ἔναπονίζεσθαι, μήτε ἄλλως ἐπιθιγγάνειν, ὅτι μὴ πότον τε ἕκατι καὶ τῆς τῶν φυτῶν ἐπιμελείας. Citat hunc Agathiae locum Ioannes Brodaeus in doctissimis suis in epigrammata Graecorum Commentariis, sed ita, ut a Persona fuit versus, immo perversus his verbis: *Venerantur autem quam maxime aquam, atque adeo, ut ne hac quidem faciem abluant, nec eam quoquam pacto attingant, sive potandi gratia, sive arbores irrigandi, sive ut aliascunq̄ue.* Absurda plane sententia. Quis enim nescit, ignem et aquam hominibus adeo esse necessaria, ut hominum societate indigni olim fuerint habiti quibus eorum usu interdiceretur? Nescivit Romanus ille interpres, ὅτι μὴ significare nisi, P. 183 vel *praeterquam.* Hoc enim vult Agathias, Persas aqua in necessariis tantum ad vitam humanam rebus, potus nimirum et irrigandi plantas causa usos fuisse, non autem ἄλλως, hoc est temere. lin. 12. [l. 19.] τὸ δὲ πῦρ αὐτοῖς τίμιόν τε εἶναι δοκεῖ καὶ ἀγιάτων. Herodotus in Thalia; Πέρσαι γὰρ θεὸν νομίζουσιν εἶναι τὸ πῦρ. τὸ ὧν κατακαίειν τοὺς νεκροὺς οὐδαμῶς ἐν νόμῳ οὐδέτεροισιν ἔστι. Πέρσησι μὲν διόπερ εἰρηται, θεῶ οὐ δίκαιον εἶναι λέγουσι νέμειν νεκρὸν ἀνθρώπου. Strabo: Τοὺς δὲ φροσῆστας ἢ νεκρὸν ἐπὶ πῦρ θέντας ἢ βόλβιτον θανατοῦσι. Quanto vero in pretio fuerit apud Persas ignis et aqua, testatur elegantissimum Dioscoridis epigramma Anthologias lib. 3. tit. εἰς δούλας, quod quidem ita habet:

Εὐφράτην μὴ καὶε φιλόνημε, μηδὲ μίμηης
 Πῦρ ἐπ' ἐμοί. Πέρσης εἰμι, καὶ ἐκ πατέρων
 Πέρσης ἀνθιγενής. ναὶ δέσποτα. πῦρ δὲ μίηναι,
 Ἡμῖν τοῦ χαλεποῦ πικρότερον θανάτου.
 Ἄλλὰ περιστειλας με δίδου χθονί. μὴ δ' ἐπὶ νεκρῷ
 Λουτρά χέης. σέβομαι δέσποτα καὶ ποταμούς.

lin. 13. [l. 21.] ἐν οἰκίσκοις τισὶν ἱεροῖς. Haec templa apud Persas vocabantur *πυρεῖα*, Straboni lib. 15. *πυραιθεῖα* dicuntur, qui et in Cappadocia multa fuisse Persicorum deorum templa testatur, et Magos eorum sacerdotes *Πυραιθους* dictos fuisse. Ita Romani perpetuum in Capitolio ignem Vestae servabant.

Pag. 66. lin. 3. [124, 14.] ὡς ἐν ταῖς βασιλείοις διαφθέραις ἀναγεγραμμένα. Verti, ut in regis membranis conscripta.

Ita veteres glossae: *Διφθέρα, τὸ βιβλίον*; membranum, codex. Continebat vero hic codex eorum, qui tam civiles quam militares dignitates administrabant, nomina, genus, insignia et stipendia, cum magistratus codicillis et principum mandatis. Is codex postea laterculi nomine est appellatus; ut et Cedrenus *πλινθίν* vocat a similitudine videlicet et forma lateris cocti, quemadmodum et olim pugillares a triangulari forma ad imitationem literae Δ, *Δέλτοι* et *δελτωτὰ βιβλία* dicta fuerunt. Huic vero codici laterculi nomen sub Antoninis inditum fuit. Tertullianus enim, qui ea aetate vixit, agens adversus Valentinianos, ubi loquitur de animabus natura bonis, quas Valentinus beatas esse statuebat: *Ex earum, inquit, laterculo et in reges et in sacerdotes allegare consueverat*. Erat vero laterculum sive codex ille, de quo diximus, vel membranaceus vel membrana obiectus. Ita Hispani, apud quos hodie multa exstant antiquitatis vestigia et praeclara monumenta, codicem vetustissimum, unde illi familiarum suae gentis genealogias petunt, vocant *El libro del Bezerro*, quod idem est atque *διφθέρα* sive codex membranaceus. Recte autem Etymologicus Graecus *διφθέραν* interpretatur *γραμματεῖον, ἢ βιβλίον ἢ βύρσαν*. Putidam vero, ut in aliis multis vocabulis, etymologiam adfert, dictam *διφθέραν* quasi *δυοφέραν, τὴν ἐν τοῖς δύο μέρεσι φέρουσαν γράμματα*. *lin. 40. [126, 8.] τῶν Ὀλόρου*. Annotavit hunc locum olim Hadrianus Iunius lib. *Animadversorum* primo, ubi merito nimis quam ridiculam Christophori Personae versionem exagitat. Et recte caput illud hisce verbis claudit: *libri materiam nasci mihi video, si cunctas, quae in eo authore latent, mendas sanare vel saltem stibio inducere velim*: cuius viri hoc loco auctoritatem interponere libuit, ut intelligant malevoli quidam homines et alieni laboris obtretractores iniquissimi, quam parum huius interpretis versione adiutus fuerim. *lin. 50 [l. 16.] τὸ ἀχραιφνὲς ἐκεῖνο τῶν παλαιῶν ὀνομάτων ἐλευθέριον*. Hadr. Iunius lib. et capite modo citatis hunc locum ita vertit: *qui enim fieri potuit, ut pura illa veterum nominum libertas, quae, (omitto rerum naturam,) cum primis est proficua et opportuna, in agresti et barbara lingua conservetur?* alienius paulo cum a mente Agathiae, tum vero a proprietate vocum Graecanicarum. Ego malui vertere: *qui enim fieri poterat, ut puritas illa veterum nominum et nativa gratia, et praeterea, (nam hoc est τὸ* P, 184 *πρὸς γε, familiaris admodum Agathiae phrasis) rerum ipsarum naturae congruens, valdeque accommodata, in agresti quadam ineptissimaque lingua conservaretur?* τὸ ἐλευθέριον enim sive ἐλευθεριότητα interpretor, non libertatem, sed τὴν μὴ κατὰ κιβδήλειαν χάριτα: hoc est. nativam minimeque fu-

catam vel adulterinam gratiam et venustalem. Nam quod Persona vertit, *veram illam et liberam veterum nominum pronuntiationem*, nimis est absurdum.

Pag. 67. lin. 4. [126, 19.] *γεγανωμένος.* Hadr. Iunius legit *γεγαννυμένος*, et vertit *delinitus*. mihi magis placet mei veteris codicis lectio *γεγανωμένος*, tametsi et *γάννυσθαι* et *γανώσθαι* eadem significatione accipiantur. Suidas tamen hunc locum citans legit *γεγαννυμένος*. lin. 4. [l. 20.] *δίαϊτάν τε λαχών ἐς ὅ, τι βαρβαρικωτάτην.* Hadr. Iunius eodem loco ita vertit: *vivendi genus parum civile sequutus*, quod in graeco textu, quem ipse ibi allegat, est *βαρυντάτην*: quod cum interpretatur, *parum civile vivendi genus*, parum commode sententiam Agathiae exprimit, quae haec est, Chosroëa natione barbaram et lingua, exiguos in philosophia progressus facere potuisse: etiamsi interpretem habuerit, qui sibi Graecorum philosophorum scripta in Persicam linguam vertit, quod lingua illa parum ad hoc sit idonea. lin. 31. [128, 3.] *τοῦ κρείττονος πέρι.* Hadr. Iun. *de summo bono*, immo *de Deo*, usitata admodum Agathiae huius vocabuli significatione. Ibid. *ἀνακκλῶντας*, Suidas legit *ἀνακκλῶν*, non ita recte. lin. 33. [l. 5.] *γραμματικοῦ.* Suidas legit *γραμματιστοῦ*. lin. 35. [l. 6.] *οὐδὲ μὴν βίω ἀρίστω ἐκδεδιητημένοι.* Hadr. Iun. *nedum elegantiore vita educiti*. Ego verti *sed nec satis frugi homines*, hoc est, vitae parum probae. lin. 37. [l. 7.] *ὑπερβάθμιον τὸ λεγόμενον πόδα τείνειν.* Citat hoc proverbium Suidas in hunc modum: *ὑπερβάθμιον πόδα ῥίπτειν, ἀντὶ τοῦ ἀτάκτως ποιεῖν τι.* cui adiungit testimonium anonymi, ut saepe facit, authoris: *οὐδὲ ὑπερβάθμιον πόδα ῥιπτῶν κατὰ τὸ λόγιον εἰς τὴν θεοσέβειαν, ἀλλὰ μέτρα ὀρίζων ἐαντῷ τῆς ἡλικίας ἄξια. γνησίῳ καὶ καθαρῷ συνειδοῦτι μεταχειρίζων τὰ περὶ τοὺς θεοὺς.* Cui explicationi locus est plane geminus apud Marinum in vita Procli, qui iusto ordine illum processisse ad Platonis *μυσταγωγίαν* inquit his verbis: *ἐν ἔτεσι γοῦν οὔτε δύο ὅλοις πάσας ἐκείνη τὰς Ἀριστοτέλους συνανέγνω πραγματείας· λογικὰς, ἠθικὰς, πολιτικὰς, φυσικὰς, καὶ τὴν ὑπὲρ ταύτας θεολογικὴν ἐπισητήμην. ἀχθέντα δὲ διὰ τούτων ἰκανῶς ὥσπερ διὰ τινῶν προτελείων καὶ μικρῶν μυστηρίων, εἰς τὴν Πλάτωνος ἤγεν μυσταγωγίαν, ἐν τάξει, καὶ οὐχ ὑπερβάθμιον πόδα, κατὰ τὸ λόγιον, τείνοντα.* E quibus facile intelligitur Agathiam de iis loqui, et proverbiale hoc loquendi genus usurpare, qui non iis artibus ac disciplinis, quibus oportebat, instructi, neque iusto ordine progredientes, ad gravissimas hasce et periculosissimas de deo quaestiones temere agitandas se conferunt, quibus, aut aliis eius generis utinam non hodie *οἰνοπωλεῖα* frequenter, ut Agathiae aetate, *τῶν βιβλίων πωλητήρια* personarent. quamvis in his ipsis audiantur quotidie multa hisce indigniora.

Pag. 68. lin. 6. [129, 4.] ἐκολῶα, καὶ μακρογοῶν οὐκ ἀνεί. Homer. ἰλ. β. Θεραΐτης δ' ἔτι μούνος ἀμετροεπῆς ἐκολῶα, hoc est, ἐθορύβει, tumultuabatur, nullumque verborum finem faciebat. Nam ita recte explicat Agathias Homericum illud Thersitae epitheton ἀμετροεπῆς. lin. 25. [l. 19.] Θαμὰ ὀμιλῶν τῇ Θηρικλείῳ. Haec, et praecedentia a lin. 23. [l. 17.] ab his verbis ἐς γὰρ τὰ δῶματα ad haec usque verba, lin. 31. [130, 3.] ἀλλὰ γὰρ etc. omisit Persona, consulto arbitrator, ut parum a se intellecta. Interpolator Agathiae in hac de Uranio narratione multa esse vitiosa et mutila testatur, quae nimis prolixum futurum fuisse dicit omnia retexere; adscribam tantum, inquit, verba plusculorum (credo addi debere *versuum*) quae uno loco desunt:

V. 129 quae quidem dum latine vertit, prudentius meo quidem iudicio fecisset, si cum aliis sexcentis locis praeterisset, neque attigisset. Nam quod illud Θαμὰ ὀμιλῶν τῇ Θηρικλείῳ interpretatur, *frequentier cum proma conda colloquens*, nimis est frivolum ac putidum. Fefellit illum articulus foemininus τῇ praepositus voci Θηρικλείῳ. Foeminam itaque aliquam significari ratus, legit Θηρικλείῳ, vertitque *promam condam*, quae tamen vox, si proba esset, iantricum potius significaret, quam eam quae cellae vinariae curam gerit, quod muliebri officium apud veteres fuisse nequaquam probaverit: ego itaque non Θηρικλείῳ, sed τῇ Θηρικλείῳ legendum esse, ut habet meus Codex MS, constanter affirmo, et subaudiendam esse vocem κύλικι. Verti itaque, *Thericleum poculum frequentier ori admovens*, sive, *frequentier contrectans*: eleganti plane significatione verbi ὀμιλεῖν. Dicebatur autem veteribus Thericleum poculum, auritum et capacius, quo Herculem olim uti solitum auctor est Alexis. Fidem facit Athenaeus lib. Dipnos. 12. qui et haec adiicit, ὅτι δὲ κύλιξ ἐστὶν ἡ Θηρικλείος σαφῶς παρίστησι Θεόφραστος ἐν τῇ περὶ φυτῶν ιστορίᾳ. διηγουμένος γὰρ περὶ τεομίνθου, φησὶ τορνεύεσθαι ἐξ αὐτῆς κύλικας Θηρικλείους. Primum vero horum poculorum inventorem fuisse scribit Thericlem quendam Corinthium figulum, a quo et poculo nomen. Eustath. in ἰλ. σ. poculum hoc διγενῶς usurpari solitum scribit, Θηρικλείος scilicet et Θηρικλείων. ut omnino necesse sit in priori subaudiri, κύλιξ: in posteriori, ποτήριον. Vult autem ita dictum vel ab authore Thericle, vel quod Θηρίων μορφαὶ αὐτῷ ἐνετυπῶντο. quod ferarum figurae in iis efformatae essent: ἢ διότι θήρας κλονεῖ. σπένδουσι γὰρ καθ' αὐτῶν κύλιξι τοιανταῖς. Sed de his plus satis. Illud obiter monebo, loco Athenaei iam citato pag. edit. Basil. 232. lin. 39. legendum ὃ γὰρ κεραμίτι, σε Θηρικλῆς ποτε ἔτενε. lin. 29. [130, 1.] ἐωλοκρασία. Potus qui multo ante mistus sive tem-

peratus fuit. *ἄρα* enim τὰ ἀρχαῖα. Unde et *ἑαλόνηκρος*, ὁ πρό πολλοῦ τεθνηκώς. Vocatur et *λατάγη*, τὸ *λείμα* (non ut in Suida legitur *λήμα*) *ποτηρίον*. hoc est τὸ *λείμανον*. *lin.* 26. [l. 5.] *ἀφιγμένος*. Verti *adductus*, ea ratione qua *ἀφιγμαι* significat *παραγέγονα*. *lin.* 33. [l. 12.] αὐτοῦ. verti, *ibi*. aut si mavis, lege *αὐτός σου*.

Pag. 69. *lin.* 13. [131, 6.] *Ἐδλάμιος*. alias *Ἐδλάλιος*, forte, *Ἐδλάβιος*. *lin.* 16. [l. 9.] *ἄκρον ἄωτον*. Ita vocant quod in quaque re est summum et praestantissimum. Callimachus:

Δοιῆ δ' οὐκ ἀπὸ παντός ὕδωρ φορέουσι μέλισσαι,
Ἄλλ' ἦτις καθαρὴ τε καὶ ἀχράντος ἀνέρπει
Πίδακος ἐξ ἱερῆς ὀλίγη λιβάς, ἄκρον ἄωτον.

Pind. *Θάλλων μουσικῆς ἐν ἄωτῳ*.

Pag. 72. *lin.* 14. [138, 8.] *σεμνότατον ἔργον καὶ πάσης ἀσχολίας ὑπέροτερον*. vide *pag.* 125. [241.] *lin.* 15. [139, 1.] *καὶ τὸ λεγόμενον, ἐν τῷ πίδακι φιλεργοῦντι τὴν κεραμεῖαν*. De hoc proverbio ita Tarrhaeus et Didymus proverbiorum Graecorum collectores accuratissimi: *παροιμία ἐπὶ τῶν τὰς πρώτας μὲν μαθήσεις ὑπερβαινόντων, ἀπτόμένων δὲ εὐθέως τῶν μειζόνων, τούτεστι τῶν παριέντων τὰς πρώτας μαθήσεις, καὶ ἐφιεμένων τῶν τελευταίων. ὡς εἴ τις μανθάνων κεραμεύειν, πρὶν μαθεῖν, πίδακας ἢ ἄλλο τι τῶν μικρῶν πλάττειν, πίδακι ἔγχειροίη. Δικαίωχος δὲ φησιν ἕτερόν τι δηλοῦν τὴν παροιμίαν, οἶονεὶ τὴν μελέτην ἐν τοῖς ὁμοίοις ποιεῖσθαι, ὡς κυβερνήτης ἐπὶ τῆς νηὸς καὶ ἡνίοχος ἐπὶ τῶν ἵππων. Atque utinam magnum illud Hollandiae sidus Tarrhaei, Didymi, Zenobii, Apostolii, ac praecipue Diogeniani Adagia graecae seorsim edidisset, suasque ad illa annotationes adiecisset; neque ita graeca latinis miscuisset. melius, meo quidem iudicio, de utraque lingua meritis fuisset. Quo vero sensu Agathias hoc proverbium usurpet, ipsemet declarat, ex iis quae praecedunt. *πλὴν ἄλλ' οὐδ' ὡς ἀνήσω τοῦμόν, οὐδὲ παύσομαι ἔστ' ἂν ὁ ἔρωσ με ἄγη, εἰ καὶ μοί τις νεμεσήσειεν, ὡς ὑπερότερον ἐφιεμένων*. Nam et antea dixit se scriptionem historiae, quod praecipuum ἔργον esse debebat, *πάρεργον* facere, idque praeter suam voluntatem, quod nimirum praxi forensi volens nolens per totum diem vacaret, ut consuleret rei familiari. meminit etiam huius proverbii Apostolius, in adagio, *ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν*.*

Pag. 73. *lin.* 35. [139, 17.] τὸ μέρος. Forte τὰ αὐτῶν μέρος.

Pag. 76. *lin.* 19. [144, 21.] *ἐτύχανε γὰρ ἐναλλάγδην ἔχων τὸ πόδε ὑπὲρ τὸν αὐχένα τοῦ ἵππου*. Secutus sum verba auctoris. Quisnam vero sit hic positus pedum in cervice equi, aut quaenam haec sessionis ratio, plane non intelligo: *auspico locum non vacare mendo*.

Pag. 76. lin. ult. [146, 4.] οἷς γε οὐδὲ ὄνομα νεὸς ἠκούετο. Suaviter somnabat Persona quum vertebat, ut apud quos non antea fuisset celebre aliquod sanum: pro, quippe quibus ne nomen quidem navis erat auditum, neque enim possum quin subinde aspergam aliquid hisce notis ex crassioribus interpretis illius erroribus, ut sciant lectores quam parum Latinis versionibus sit fidendum, nisi ad Graeci textus fidem revocentur.

Pag. 78. lin. 31. [149, 4.] σχολαίτερον. σχολαιότης ἢ μέλλησις et ἐπιμονή. lin. 39. [l. 11.] ὀλίγους δὲ εἶγε ἀρα στέλλειν. Ita Vetus Codex. Putaram legendum εἶγε ἀρα δοκεῖν. atque ita verteram, si ita videretur. Iosephus Scaliger mavult legere ὀλίγους εἶδει γε ἀρα.

Pag. 80. lin. 6. [152, 3.] καθάπερ πανικοῦ δειμатов ἐμπεσόντος. Miror hoc proverbium a Tarrhaeo non citari. Vide Suidam in Πανικῷ δειμάτι. qui Panicum hunc pavorem excitari scribit, ἐπὶ τῶν στρατοπέδων ἥνικα αἰφνίδιον οἱ τε Ἴπποι καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκταραχθῶσι, μηδεμίνας αἰτίας προφανούσης. Pind. Nem. hos δαιμονίους φόβους vocat, inquiringens ἐν γὰρ δαιμονίοις φόβοις φεύγοντι καὶ παῖδες θεῶν. Causam proverbii adfert etiam Suidas: ὅτι τὰ ἄνευ αἰτίας τῷ Πανὶ ἀνειτθέσαν. Cicero frequenter hoc utitur: scis quaedam, inquiringens, πανικά dici, item τὰ κενὰ τοῦ πολέμου.

Pag. 83. lin. 30. [158, 20.] περὶ τὰ κοινὰ ῥηθμῖαν τῷ τῆς ἀπραγμοσύνης ὀνόματι σοφισομένων. Persona, qui sub imperitiae nomine desidiam in rebus publicis velit. nugae. Immo qui suam circa publicum vaecordiam, curiositatis fugam falsa appellatione vocant. Locus est elegans in eam sententiam in Plutarchi lib. De discrimine adulatoris et amici. ἐν μὲν γὰρ ταῖς στάσεσι καὶ τοῖς πολέμοις ὁ Θουκυδίδης φησὶν, ὅτι τὴν εἰωθυῖαν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων ἐς τὰ ἔργα ἀντήλλαξαν τῇ δικαιοσύνῃ. τόλμα μὲν γὰρ ἀλόγιστος ἀνδρεία φιλέταιρος ἐνομίσθη, μέλλησις δὲ προμηθῆς, δειλία εὐπρεπῆς, τὸ δὲ σῶφρον, τοῦ ἀνάνδρου πρόσχημα, καὶ τὸ ἀπὸς ἅπαν συνετόν, ἐπίπαν ἀργόν. ubi vis vocabuli σοφίσσθαι explicatur eleganter per ἀνταλλάττειν τὴν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων. Ἀπραγμοσύνην vero ita accipio ut opponitur πολυπραγμοσύνη.

Pag. 84. lin. 7. [159, 20.] τὰ προεγνωσμένα μεταμανθάνειν. Persona, praecognita velle iterato perdiscere. Ridesne, an potius lectorem ridere iubes? Verti itaque, priora instituta immutare: vel, a prioribus institutis desciscere. lin. 13. [160, 3.] ἔν μὲν δεῖ μεμνησθαι. verti quae curae esse oportebat. utitur enim Agathias hoc verbo μεμνημαί pro ἐπιμελοῦμαι, eadem plane significatione qua Homerus,

cuius mirus est imitator. Coniungit vero illud verbum Homerus vel cum genitivo casu, ut Ὀδυσσ. ω. εὐ μνήμητο Ὀδυσσῆος. Vel cum accusativo casu, ut Ἰλ. ι. και μνήμηαι τάδε πάντα. ubi Eustathius monet notandum esse verbum μνήμημαι apud veteres non solum vulgari illa et communi significatione accipi pro meminisse; sed etiam accipi pro ἐπιμελεῖσθαι, hoc est curam gerere, ut in illo, μνήμητο δρόμον, et μνήμησθαι πατρός και μηρός. hoc est curam gerere, quod Ulysses, Troiam versus abnavigans, Penelopae mandarat. Qua etiam significatione idem Eustathius accipi vult τὸ μνήμων, in eo dicto, μισῶ μνήμονα συμπότην: ubi μνήμονα non vult accipi pro memore hesternorum peccatorum convivialium, sed pro eo qui est ἀγαν ἐπιμελητής τοῦ συμποσίου. μισοῦμεν γάρ, inquit, τὸν ἐν τοιούτοις ἐπιμελούμενον και ἐπιτάσσοντα. quod quidem eo magis dignum est notatu, quo vulgatior est error in usu illius dicti, Odi memorem comptorem: cum potius dicendum esset, Odi nimis accuratum vel imperiosum convivam. Malo enim etiam συμπότην convivam interpretari, quam comptorem. Si enim συμπόσιον convivium recte ex Ciceronis sententia dicimus, bene etiam συμπότην, convivam. nisi forte συμπόσιον conbibium interpretari velis: sed haec παρέργως. lin. 27. [l. 11.] πρὸ πολλῶν χρημάτων και πόνων ἔχει τιμῶνται. Legé meo periculo πόρων. ea significatione qua dicitur μέγας πύρος ἀτάρακτα. προτιμῶν vero est hoc loco φροντίζειν, ut apud Aristophanem οὐδὲν προτιμῶ σου. lin. 25. [l. 13.] ἐπαχειρεῖν. Infinitivus Attice pro Imperativo.

Pag. 86. lin. 21. [164, 7.] τὸ ἀνόητον. Rectius meo iudicio legeris ἀνόητον, ut etiam verti. lin. 32. [l. 16.] πῶς. μέλις fortassis ὡς. lin. 44. [165, 7.] κακοδαιμονίαν. Verti, *Animi feritatem*, quod commodius vocabulum non occurrat; tametsi non ignorem κακοδαιμονίας malegeniatos dici posse. Nam quod Persona κακοδαιμονίαν vertit *Infelicitatem*, non placet.

Pag. 87. lin. 15. [166, 6.] τὸ ἴδιον. verti *affines*. ἰδιότης enim est συγγένεια.

Pag. 88. lin. 15. [168, 1.] ἐπὶ τῷ κείμενῳ. verti, *ob caedem commissam*: κείμενον enim interpretor τεθνηκότα. κείσθαι enim veteribus usurpabatur pro πεπτακέσαι, ut ὡς δ' Ἐκτωρ νῦν ἐν πεδίῳ κείμενος; et pro τεθάρθαι, ut ἔνθα μὲν V. 130 Αἴας κείται: et pro τεθνηκέσαι. ut κείται Πάτροκλος. Nos etiam vulgari nostro idiomate Teutonico dicimus *Nederlegghen*, infirmitate. quod puto respondet Latino verbo sternere. ut sternere leto.

Pag. 92. lin. 1. [175, 12.] σχύραις. verti *Scrupis involuti*. Persona, *Veste oblonga praepediti*. quam vestem putet nescio.

Pag. 95. lin. 48. [179, 11.] καὶ ἐφεστρίδων. verti, e pellibus.

Pag. 95. lin. 48. [183, 11.] περὶ πλῆθουςαν ἀγοράν. Verti, ad horam dici sextam, pleno iam foro. hoc est, sub meridiem; quod nos Antverpiae diceremus, te *Beurs tyt*, vel *A temps de bourse*.

Pag. 96. lin. 8. [183, 20.] πρῦμναν ἐκρούοντο. puppim paulatim retrorsum pressit. Pers. *remulco cessim abibat*. quod fit quum sensim retronavigatur non inversa navi. Qui enim ita retrocedit, ad puppim remigat, quod facit ne videatur aperte fugere, paulatim se subducens, ne hostibus terga vertens, vulnera aversa accipiat:

Pag. 97. lin. 17. [186, 9.] ἔξ ὑπερδεξίων βαλλόμενοι. Ex editioribus locis icti. Persona, sibi similis, a peritissimis vertit.

Pag. 98. lin. 36. [189, 2.] οὐκ ἐνεγκόντες ἄνδρας δυσθανατώνας. verti *Non sustinentes impetum hominum cum certa propemodum morte luctantium*; hoc est, praesentaneae mortis metu extrema tentantium. Virg. *Una salus miseris nullam sperare salutem*. Suidas explicat *δυσθανατώνα*, βιαίως τὸν βίον καταστρέφοντα.

Pag. 101. lin. 36. [195, 3.] νιφετῶ. Verti *Ninguori*: servans vocabulum Apuleii lib. De mundo; ubi antea legebatur *Nigrori*. Vide Notas meas in Aristotelem de Mundo, eiusque interpretem Apuleium.

Pag. 102. lin. 57. [197, 1.] πρὸς τῇ θαλάττῃ παρατεταγμένα. Rectius meo iudicio *παρατεταμένω*.

Pag. 105. lin. 12. [202, 4.] ἀμοιβαδόν. Verti *Ex ordine*, vel *deinceps*, ἐφεξῆς. lin. 42. [203, 8.] τῇ ὑστεραίᾳ. *postridie*. Pers. *demum*. Ibid. ἀνὰ τὸ στάδιον. *ad unum circiter stadium*: tametsi non sum nescius *στάδιον* etiam significare locum praelio destinatum. lin. 49. [l. 14.] κούφος ἀεὶ ἐσταλμένοι. *leviter semper armati*, sive *ἐσκενασμένοι*. Pers. *quippe qui ad res vacuas semper inanesque mitterentur*. quid hoc monstri?

Pag. 108. lin. 14. [207, 6.] παλαμναίῳ ξίφει. Verti, *Vindice gladio*; homicidiorum scilicet. Nam *παλαμναῖος* est φονεύς. et *παλαμναῖοι* dicuntur qui διὰ παλάμης hoc est manu caedem committunt. Et Ζεὺς *παλαμναῖος*, qui eiusmodi homicidas punit. Non male quadrat huic loco dictum Servatoris nostri, πάντες οἱ λαβόντες (hoc est qui usurparint) μάχαιραν, ἐν μάχαιρᾷ ἀπολοῦνται. Hoc vero *παλαμναῖον ξίφος* pag. 120. lin. 1. [230, 15.] *δικαστικὴν μάχαιραν* vocat.

Pag. 113. lin. 16. [217, 9.] ὑπερβολὰς Καυκάσου. hoc est ἀνορθώσεις, ut interpretatur Suidas, cacumina vel iuga.

Pag. 115. lin. 7. [220, 20.] χορὴ δὲ οὐ τῇ ῥοπῇ. *Verteram Sceptrum*, insigne videlicet regium, quod Pindarus Doricè

vocat *σκήπτρον*, undē et reges *σκηπτροῦχοι* vocantur. *ῥοπήν* autem ea significatione acceperam ac *ῥόπαλον*, id est, clavam, adductus auctoritate Eustathii, qui *ῥόπαλον* etiam sceptrum dici posse affirmat, non tamen omne *σκήπτρον* esse *ῥόπαλον*. Cum vero utrunque sit *βακτήριον*, id est, baculus; crediderim nihil aliud inter haec discriminis fuisse quam quod *ῥόπαλον* summa sui extremitate incurvum fuerit; *σκήπτρον*, p. 188 rectum. Varro autem nostri aevi; magnus, inquam, ille Ios. Scaliger, qui felicissimis auspiciis in hanc Academiam venit quum Agathias meus Graecus pariter et Latinus iam ad calcem vergeret, pro οὐ τῇ *ῥοπή* legendum censuit οὐ τῇ *πορπή*. cui heroi, quum omnes rei literariae *σκηπτροῦχοι* merito assurgant, an non ego gregarius; ut ita dicam, et unus e multis qui Palladis castra sequuntur miles, concedam? praecipue quum idem noster Agathias supra lib. 3. pag. 85. lin. 23. [172, 9.] *βασιλικὸν ἐμπειρόνημα τῆς χλαμύδος* vocet; ubi Tzathem in regem Lazorum a Iustiniano Imperatore inauguratum, regiaque *παράσημα* sive insignia ei missa scribit.

Pag. 115. lin. penult. [222, 11.] *οἷς τῶν τιμωριῶν ἀνέεται τούτων νεμεσῶμεν*, putarim ponendam esse notam distinctionis post τὸ *ἀνέεται*, ut ad τούτων subaudiatur *ἐνεκεν*. in quam sententiam etiam verti.

Pag. 117. lin. 19. [225, 6.] *καὶ τὴν περὶ ταῦτα σπουδὴν οὐχ ὥστε μόνον*. Traiecta esse verba monuit me idem Iosephus Scaliger. Legendum itaque, *καὶ τὴν περὶ ταῦτα σπουδὴν μόνον οὐχ, ὥστε πρὸς ὄνειδος*: distinctionem tamen ponendam putarim post τὸ, *οὐχ* et post τὸ, *γένος*. atque ita vertendum: *studiumque suum tantum non in hoc collocabat, ut universam Romanorum nationem contumelia afficeret. Atqui etiam hoc grave erat et valde manifestum hostilis animi argumentum. In quo vero praecipue laborabat et machinabatur, aliud quid maius etiam hoc latebat.*

Pag. 118. lin. 24. [227, 11.] *ἣ γὰρ τὸ διαῤῥήδην*. secutus filum verborum Agathii, verti *Dicebat enim aperte*, etc. Sed accuratius locum perpendiculari videntur verba illa, *ἣ γὰρ τούτο διαῤῥήδην* per parenthesis legendam, et pro *μεμελητημένων* legendum *πεπλημμελημένων*. ut sit sensus: *fortitudinem id esse censens, regesque decere, (dicebat enim hoc aperte) ad male facta adiungere impudentiam. vel, de iis quae commissa sunt non erubescere.* lin. 46. [228, 12.] *τῷ γὰρ οὐ λίαν ἐνδηλον*. τῷ interpretatus sum pro τίνι. quo fit ut pag. 119. lin. 1. [L. 15.] post τὸ *ἀρμόσασθαι* ponendam censeam notam interrogationis.

Pag. 120. lin. 1. [230, 15.] *δικαστικὴν μάχαιραν*. Supra pag. 108. lin. 14. [207, 6.] vocavit *καλαμναῖον ξίφος*. lin. 3.

[l. 16.] ἐπὶ τοῖς ὄρευσιν ἤμενοι. ὄρέες; vel ut Homerus eos vocat οὐρῆες, sunt ἡμίονοι, id est, sarniasini sive muli. Hodie in Hispaniis idem mos etiam retinetur; ut facinorosi asellis insidentes ad supplicium vectentur; nisi forte aliquis primariae nobilitatis sit, qui quidem mulae insidet. Praecedunt etiam facinorosum praecoaeae, alta, uti hic, voce proclamantes. *Esta es la Justicia que manda hazer su magestad a fulano*, (additur enim nomen facinorosi, et facinus ipsum) et ad extremum addit hoc epiphonema, *Quien tal haze que tal pague*: quas formula eandem fere habet sententiam quam haec Agathiae verba, *παφεγγυῶντι δεδιέναι τοὺς νόμους, καὶ φόνων ἀδίκων ἀπέχεσθαι*.

Pag. 123. lin. 24. [237, 15.] τῷ ὀθνεῖω δέει. Rectius ὀθνεῖων.

Pag. 124. lin. 15. [239, 7.] ἀπεκάλων. hoc est: ἐνσφάλων. lin. 18. [l. 10.] ἐκ παρανοίας. Rectius fortassis ἐκ παρωσίας.

Pag. 130. lin. 18. [251, 8.] τῆς στρατιᾶς ἡδομένων. Collective dictum, ut Grammatici loquuntur, duriuscule tamen, nisi mavis legere τῶν τῆς στρατιᾶς. lin. 23. [l. 13.] ἑφελῶν ἡρέμα καὶ ὑπογυλάσας τοῦ νόμου τὸ λίαν ἀκριβές καὶ ἀτιθάσσεινον. hoc est, *De summo iure nonnihil detrahens, legisque rigiditatem austeritatemque temperans atque edulcans. Persona, depresso paulatim ereptoque demum permagno illo superboque imperatorio nomine*. lin. 24. [l. 15.] ἐφῆκε μὲν τὸ ἐπίκλημα. *Remisit quidem crimen*, hoc est, condonavit. Pers. *Titulum quidem ipsi permisit*: sed infinitum esset huius hominis ineptias persequi. lin. 35. [252, 2.] ab his verbis ἦν δέ τις, etc. ad illa verba usque καὶ τοῖς ἐξῆς ἐπιχειρητέα pag. 132. lin. 24. [255. 23.] omissa sunt a veteri interprete.

Pag. 134. lin. 5. [258, 19.] καὶ ὅπως ὄντινα τρόπον. vel τὸ ὅπως, παρέλκει. vel, ex sententia Ios. Scaligeri ὁποῖόν τινα etc.

P.189 Pag. 137. lin. 24. [266, 1.] φειδοῖ τῶν παιδῶς καὶ τῶν κοινῶν τῆς κηδεμονίας νομίμων. hoc est, *respectu pueri, et communium curationis pupillaris legum*. Antea enim ἡγεμόνα, id est, curatorem ei institutum Isidigerdim dixit. Est autem κηδεμών, ἐπιμελητής. et κηδεμονία, ἐπιμέλεια. Pers. *sive quia parceret puero, communibusque liberis procreandis et legibus*. Quid somnias, Romane? Nihilo vero magis placet. Interpolator, vertens et communis in adoptione iuris.

Pag. 145. lin. 34. [282, 3.] ἔτι τε τὰ ὑπὲρ τῶν ὀνομάτων συμπόσια ἐτελεῖτο verti, *convivia natalitia agitabantur*. Tertullianus lib. de Idololatria: *circa officia vero privatarum et communium solennitatum, ut togae, purpurae, ut sponsalium, ut nuptialium, ut nominalium*: quibus in verbis no-

tandus est ordo et series ipsa festorum, quae inter Saturnalia censeri possunt, ut et Strenarum, quae inter omnes populares agitabantur, ut Septimonii inter montanos, et Brumnae de quibus etiam alibi Tertullianus. Erant inter Saturnalia etiam inter Christianos et Nominalia. *lin. 59. [l. 8.] ἐκ τοῦ Εὐξείνου.* Rectius fortasse διὰ τοῦ Εὐξείνου, ut Ptolemaeus loquitur. *lin. 49. [l. 16.] καὶ ἡ γῆ τις βαρὺς καὶ ἄγχιος ὡσπερ χθονία βροντὴ ἐκ τῆς γῆς ἀναπεμπομένη,* etc. Hoc genus terraemotus, Aristoteles lib. De mundo *μυκητῖαν* vocat, in-
quiens, *γίνονται δὲ καὶ μυκητῖαι σεισμοὶ σείοντες τὴν γῆν μετὰ βροχῶν.* Seneca Natur. quaest. lib. 13. Antequam terra moveatur, solet mugitus audiri, ventis in abdito tumultuantibus.

Pag. 146. lin. 15. [283, 9.] νιφετῷ ὀλίγῳ ὑπερβαίναντο. verti *Ninguore minuto.* Pers. *leviter cadente nive.* longe a mente authoris. Differentiam nivis et ninguoris vide apud Aristotelem de mundo, et Notas in eum meas. *lin. 30. [l. 22.] ἐπίνειον.* Navale. Pers. arcem facit.

Pag. 147. lin. 21. [285, 13.] ὅτι τε αἱ γραπτὰ σανίδες καὶ τὰ ῥάκη τὰ ὑποπόρφυρα εἰς τόδε αὐτῷ ἀπετελεύτησαν. Significat falsis criminationibus divites ab Anatolio maiestatis pulsatos, ut eo nomine proscriberentur, et eorum bona fisco vindicarentur. Quare applicabat eorum postibus Apices imperiales cum purpura, quibus proscribebantur. Est aliquid tale apud Cedrenum. Nam liberi damnatorum maiestatis οὐ κλη-^{V. 131}ρονομοῦσι τῶν πατρῶν ὑπαρχόντων. *lin. 23. [l. 15.] τὴν εἰς βασιλέα εὐνοϊαν προϊσχύμενος.* Hic locus facit, ut quae ante *περὶ γραπτῶν σανίδων* dixit, non incommode intelligi posse videantur de Crimine concussionis, quod nimirum praetextu mandati Imperatorii et terrore potestatis, illicite ab opulentioribus multa extorsisset atque abstulisset, quod et indicat per ea quae subdit, *καὶ ταύτῃ ἅπαντα ἐσφετερίζετο.* *lin. 36. [286, 4.] ξυνεχώρει.* utitur eodem verbo infra pag. 163. *lin. 8. [317, 8.] lin. 47. [l. 13.] καθάπερ οἱ στιγματῖαι.* Ad haec vero stigmata quibus scelerati non expiati in hac vita, apud inferos cognoscuntur, elegans extat locus apud Claudianum lib. 2. ubi Rhadamantus ita ad Ruffinum.

*Quid demens manifesta negas? en pectus inustae
Deformant maculae, vitiisque inolevit imago,
Nec sese commissa tegunt.*

Cuius loci monuit me doctissimus iuvenis flos nobilitatis Hollandicae Ianus Dousa F. *lin. 49. [l. 16.] εὐνυχέστερος ἄρα ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ πεπονθὼς τοῦ ἔσομένου. felicior fuerit qui iam punitus est (in hac vita scilicet, utpote vel violenta morte, vel alio aliquo supplicio affectus, atque ita expiatus) quam*

qui puniendus manet; nimirum postquam ex hac vita non expiatus violenta morte, decesserit. Hoc enim sequeretur ex sententia Platonis paulo ante allata. Neque enim illa est Platonis sententia, quam illi affingit Interpolator Agathiae, *feliciorem omnino putandum illum qui terrae motu extinctus sit, quam qui salvus evaserit*: sed flagitiosum aliquem si terraemotu, utpote violenta morte expiatur, feliciorem esse flagitioso qui e terraemotu servatus, post mortem flagitiorum suorum poenas sit daturus. a quibus ille ut violenta morte expiatus liber est futurus. Neque enim illud τοῦ ἐσομένου significat, *Qui salvus evaserit*: ut vertit Persona, et Interpolator sequitur, sed quem sospitem e terraemotu poena post hanc vitam manet. Quae sequuntur in Agathia, ab iis verbis *lin. 51. [l. 17.] ἀλλ' ἐκείνου μὲν τὴν δόξαν*, etc. ad verbum *λεγόντων pag. 148, lin. 9. [287, 5.]* omissa sunt ab Interprete.

Pag. 151. lin. 30. [293, 22.] τῶν δὲ τῆς ὕλης ἀμαρτημάτων. Vertit *Defectuum terrae*, hoc est, vitiorum quae terrae accidunt. Nam per ὕλην videtur significare Terram ipsam. ut et supra pag. 54. *lin. 4. [100, 12.] τοῦτο δὴ τῆς ὕλης χωρίον ποικίλα παθήματα ὑποδέχονται πέφυκε.*

Pag. 153. lin. ultima [298, 15.] δρῶντες ἔτι τὰ εἰδισμένα. hoc est, *quae consueverant agentes.* Persona quid sibi velit nescio, vertens, *secretum dum facerent.*

Pag. 155. lin. 42. [302, 7.] de Sesto urbe loquens, quae nulla alia re celebris est, quam Leandri amore et morte et Herus lucerna. Persona, sibi plane similis, illud τῷ λύχνῳ τῆς Ἡροῦς vertit, *ex illo heroum coetu.* quo quid dici aut fingi potest absurdius?

Pag. 156. lin. 8. [303, 3.] δεκατεντήριον. Est etiam hodie Turcarum δεκατεντήριον, hoc est, ubi exiguntur decimae et portoria mercium a mancipibus Turcarum. Fuit etiam qui Belgas δεκατεντηρίῳ omnibus seculis inaudito onerare voluit, sed frustra.

Pag. 157. lin. 14. [305, 6.] διελέλυτο ἢ τοῦ ἐρύματος οἰκοδομία. Suidas ita legit, *διέλυτο ἢ τοῦ μεγίστου κτίσματος οἰκοδομία.* *lin. 16. [l. 8.] οἰκίας.* Vide num rectius legi possit *οἰκία*, hoc est, *sua.*

Pag. 159. lin. 22. [309, 19.] sequentia ab his verbis ἦσαν δὲ οὐ μάχιμοι usque ad haec verba pag. 160. *lin. 9. [311, 10.] τὴν ἀργίαν* omissa sunt a veteri Interprete. *lin. 30. [310, 6.] ἐν ταῖς προόδοις.* frequentissima est haec vox in Novellis Iustiniani.

Pag. 160. lin. 27. [312, 2.] καὶ τὴν νίκην ἀσμενεστάτην. Suid. legit *καὶ περιχαρῆς γὰρ τὴν νίκην.*

Pag. 161. lin. 5. [313, 6.] ἡρέμων. Verti, *quieti substituerunt*. Pers. *taciti considerabant*. lin. 41. [314, 12.] τὸ γὰρ ἔμμετρον πανταχοῦ φυλακτέον τοῖς ἔμφοροι. φυλακτέον interpretor, vitandum, cavendum, eaque ratione lego ἔμμετρον. non ut videri alicui possit ἔμμετρον.

Pag. 162. lin. 25. [316, 1.] καινοτομίας. verti, *Insolentiam*, hoc est novitatem. lin. *pen.* [317, 1.] ὀργώσαν. non incommode etiam legi potest ὀργώσαν. dicitur enim etiam aliquis recte ὀργώσαν εἶχειν τὴν ψυχὴν πρὸς τὰ μαθήματα. ὀργῶν enim est ἐπιθυμεῖν.

Pag. 163. lin. 8. [317, 8.] οἷς γὰρ συνεκεχώρητο, etc. Eodem verbo utitur supra pag. 147. lin. 35. [286, 4.] τοῖς δὲ ἐσπένδετο καὶ συνεχώρει.

Pag. 165. lin. 7. [321, 9.] ἀμεταστρεπτί. hoc est *ἀνευ παλιώσεως*. Vide quae supra annotavi ad pag. 34. lin. 32. lin. 27. [322, 4.] ἀπειρηκότες. hoc est, *κεκμηκότες*, fessi.

Pag. 166. lin. 21. [324, 1.] ἀπόδρασμος. alibi ἀπόδασμος. alibi ἀπόμοιρα; eadem significatione. lin. 27. [l. 7.] ὑπηγήτης. hoc est ὁ ἄρτι ἐμπιπλάμενος τὸ γένειον τριχώσεως. Nam ὑπήγη dicitur ἡ ὄλη τριχῶσις τοῦ γενείου. Hom. ὄδ. κ. νεηίη ἀνδρὶ θοικῶς πρῶτον ὑπηγήτη, hoc est, *γενειήτη*. Gloss. veteres, *γενειάζω* Barbescio, *γενειήτης* Barbescens, et γένειον Barbamentum. Inepte Pers. vertit *Pubescens*. lin. 40. [l. 18.] φροντιστήρια. Interpretatus sum Philosophica collegia ad differentiam τῶν διδασκαλείων. Διδάσκαλοι enim proprie dicebantur Poëtae Dithyrambici, Comoedi et Tragoedi: φροντισταί vero dicebantur οἱ περὶ τὸν Σωκράτην, διὰ τὸ φροντίζειν περὶ ἀλλήλων. vel διὰ τὸ μηδέποτε παύεσθαι φροντίδος. lin. *penult.* [325, 3.] ἡμίλλας τοῖς χρώμασι μεμερισμένας. verti, *certamina equestria coloribus distincta*. Notae sunt ex Cassiodoro et aliis, quatuor aurigarum factiones, totidem anni temporibus coloribus suis respondentem, Prassina, veris viriditati: Rosea (sive potius Russea) aestatis incendiis: Candida, Autumni nivibus: Caerulea sive Veneta, hybernis imbribus.

Pag. 167. lin. 34. [326, 11.] ἀκροστόλια. Ita dicuntur τὰ ἄκρα τῆς γῆς. apud Suidam in voce προέμβολα vitiose legitur ἀκρόστομα pro ἀκροστόλια.

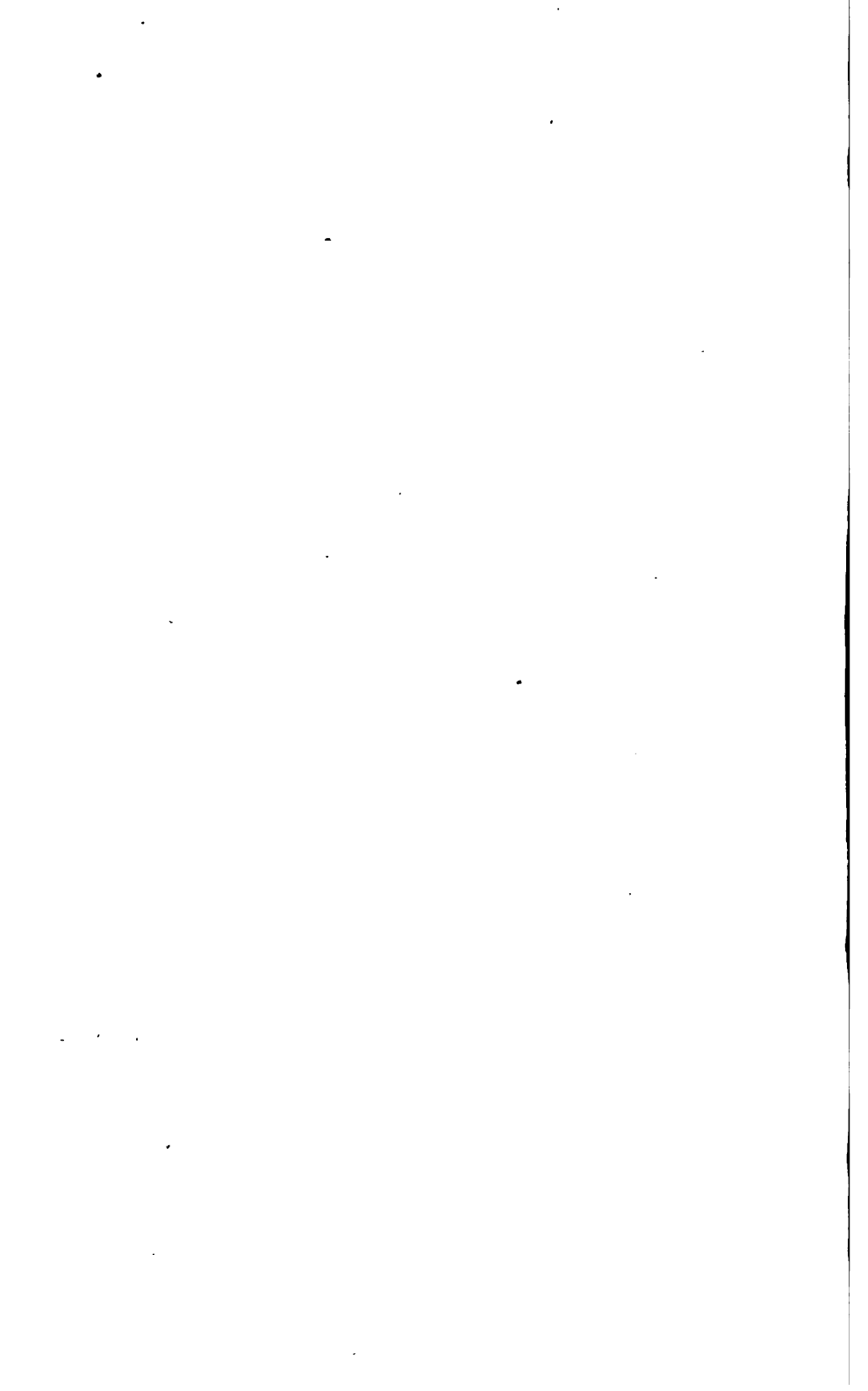
Pag. 168. lin. 40. [328, 19.] καὶ τὰς δρεπανώδεις τούτων αἰχμάς. Videtur παρέλκειν vox τούτων: neque enim referendum est ad δοράτια, sed ad harpagines. lin. 48. [329, 3.] ἀχρηστον ποταμοῦ ἐμπιπλάμενοι. Videtur per Sarcasum insultare Barbaris ut ebriosis et potui addictis. Verti itaque *in-sueti potione ingurgitati* sive repleti: ut pro ποταμοῦ legam P. 191 ποτίμων. ἄχρηστον autem interpretor, non *inutilem*, sed *in-usitatam*. Neque enim assueverant ingurgitandae aquae.

Pag. 169. lin. 30. [330, 11.] ἐκ τῶν ναυαγίων φορᾶ. Ita malo legere, quam φοροῦ. ut significet fragmenta tabularum naufragarum undis iactata et ad ipsos delata. ναυάγιον enim non tantum naufragium, sed etiam fragmentum tabulae significat. Virg.

Scuta virum, tabulaeque, et Troïa gaza per undas.

Pag. 171. lin. 7. [333, 16.] ἀνόητον γὰρ καὶ ἄλλως τοῖς ἡττωμένοις συναδοξεῖν. Antiquum obtinet Persona, vertens *Cum victis sentire, ubi conciliari victores possunt*, quum sit sensus; Extremae dementiae esse victis se adiungere, et in societatem ignominiae cum eis venire, cum liceat victoribus adiungi et communi cum eis laude frui. lin. 39. [334, 21.] ἀλλ' ἢ μὲν παντελής τοῖνδε τοῖν γενοῖν ἀνατροπή καὶ ἡ κατάλοις χρόνῳ ὕστερον ξυνηέχθη. hoc est, *Absolutissima vero harum duarum nationum* (Utrigurorum videlicet et Cutrigurorum) *postmodo accidit*. Pers. *adeo ut generationem, hic prorsus amiserit*. At tu lector, si libeat huius versionem cum archetypo vel mea interpretatione conferre, (nam ego paucula tantum ex innumeris erratis annotavi,) dices eum sensum communem amisisse quum haec sua deliramenta Lectoribus obtusit. Certe infinitis in locis perinde ac si aegrorum somnia narrantem aliquem audias, ridebis.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ *

ΕΚ ΤΗΣ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΛΑ

1.* (Anth. Gr. ex editione Fr. Iacobsii IV, 3.)

Ἀγαθίου Σχολαστικοῦ Ἀσιανοῦ Μυριναίου
συλλογή νέων ἐπιγραμμάτων ἐκτεθεισα ἐν Κωνσταντίνου
πόλει πρὸς Θεόδωρον Δεκουριῶνα τὸν Κοσμᾶ· εἴρηται δὲ
τὰ προοίμια μετὰ τὰς συνεχεῖς ἀχροάσεις τὰς κατ' ἐκείνου
καιροῦ γενομένας.

Οἶμαι μὲν ὑμᾶς, ἄνδρες, ἐμπεπλησμένους
ἐκ τῆς τοσαύτης τῶν λόγων πανδαισίας,
ἔτι που τὰ σιτία προσκόρως ἐρηγγάνειν
καὶ δὴ κάθησθε τῇ τρυφῇ σεσαυμένοι.
λόγων γὰρ ἡμῖν πολυτελῶν καὶ ποικίλων 5
πολλοὶ προθέντες παμμειεῖς εὐωχίας,
περιφρονεῖν πείθουσι τῶν εἰθισμένων.
τί δὲ νῦν ποιήσομεν; τὰ προὔξειργασμένα
οὕτως ἕασω συνετεῆχθαι κείμενα
ἢ καὶ προθῶμαι τῆς ἀγορᾶς ἐν τῷ μέσῳ 10
παλιγκαπήλοις εὐτελεῶς ἀπεμπολῶν;
καὶ τίς μετασχεῖν τῶν ἐμῶν ἀνέξεται;
τίς δ' ἂν πρίαιτο τοὺς λόγους τριωβόλου,
εἰ μὴ φέροι πως ὄτα μὴ τετριμένα;
ἀλλ' ἐστὶν ἐλπίς εὐμενῶς τῶν δρωμένων 15
ὑμᾶς μεταλαβεῖν, κοῦ κατεβλακευμένως.
ἔθος γὰρ ὑμῖν τῇ προθυμίᾳ μόνῃ,
τῇ τῶν καλούντων, ἔμμετρειν τὰ σιτία
καὶ πρὸς γε τοῦτο δειπνον ἡρῶνισμένον
ἦκω προθήσων ἐκ νέων ἡδυσμάτων. 20

* Quibus asteriscus praefixus est, in ed. Par. non leguntur.

ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἔνεστιν ἐξ ἔμοῦ μόνου
 ἑμῶς μεταλαβεῖν, ἄνδρες, ἀξίας τροφῆς,
 πολλοὺς ἐπεισα συλλαβεῖν μοι τοῦ πόνου,
 καὶ συγκαταβαλεῖν καὶ συνεστιῶν κλέον.
 καὶ δὴ παρέσχον ἀφθόνως οἱ πλούσιοι
 ἐξ ὧν τρυφῶσι, καὶ παραλαβῶν γνησίως
 ἐν τοῖς ἐκείνων πέμμασι φρονάττομαι.
 τοῦτο δέ τις αὐτῶν προσφόρος, δεικνὺς ἐμῆ,
 ἴσως ἔρει πρὸς ἄλλον, ἀρτίως ἔμοῦ
 μάζαν μεμαχότος μουσικῆν τε καὶ νέαν,
 οὗτος παρέθηκε τὴν ὑπ' ἔμοῦ μεμαγμένην.
 ταυτὶ μὲν οὖν ἔρει τις, οἶδα, τῶν σοφῶν,
 τῶν ὀψοποιῶν, ὧν χάριν δοκῶ μόνος
 εἶναι τοσαύτης ἡγεμῶν πανδαισίας.

Θαρρόων γὰρ αὐτοῖς λιτὸν οἰκοθεν μέρος
 καὐτὸς παρέμιξα, τοῦ δοκεῖν μὴ παντελῶς
 ξένος τις εἶναι τῶν ὑπ' ἔμοῦ συνηγμένων.
 ἀλλ' ἐξ ἑκάστου σμικρὸν ἐξάγω μέρος,
 ὅσον ἀπογεῦσαι. τῶν δὲ λοιπῶν εἰ θέλοι
 τυχεῖν τις ἀπάντων, καὶ μετασχεῖν εἰς κόρον,
 ἴστω γε ταῦτα κατ' ἀγορᾶν ζηητέα.

Κόσμον δὲ προσθεῖς τοῖς ἔμοις πονήμασιν,
 ἐκ τοῦ βασιλέως τοὺς προλόγους ποιήσομαι
 ἅπαντα γὰρ μοι δεξιῶς προβήσεται.
 καὶ μοι μεγίστων πραγμάτων ἕμνουμένον
 εὐρεῖν γένοιτο καὶ λόγους ἐπηρομένους.

Μὴ τις ὑπανχενίοιο λιπῶν ζωστῆρα λεπάδνον
 βάρβαρος ἐς βασιλῆα βιήμαχον ὄμμα τανύσση,
 μηδ' ἔτι Περσὶς ἀναλκίς ἀναστείλασα καλύπτρην
 ὄρθιον ἀθρήσειεν ἐποκλάζουσα δὲ γαίῃ,
 καὶ λόφον ἀνχήμεντα καταγνάμπτουσα τεύοντων,
 Ἀδσονίοις ἄκκλητος ὑποκλίνοιτο ταλάντοις.

Ἐσπερίῃ θεράπαινα, σὺ δ' ἐς κρηπίδα Γαδείρων,
 καὶ παρὰ πορθμὸν Ἰβηρα, καὶ Ὠκεανίτιδα Θούλην,
 ἦπιον ἀμπνεύσειας, ἀμοιβαίων δὲ τυράννων
 κράατα μετρήσασα τεῆ κρυφθέντα κονίη,
 θαρσαλέαις παλάμησι φίλην ἀγκάλειο Ῥώμην.
 Κανκασίῳ δὲ τένοντι καὶ ἐν ῥηγιῶνι Κυταίῳ,
 ἐππότηι ταυρείοιο ποδὸς δουπήτορι χαλκῷ

25

30

35

40

45

50

55

σκληρὰ σιδηρεῖς ἐλακίζετο νῶτα κονίης, 60
 σύννομον Ἀδριάδεσσι ἀναπλέξασα χορείην
 Φασιᾶς εἰλίσσοιτο φίλῳ σικριτήματι νύμφῃ,
 καὶ καμάτους μέλπειε πολυσκήπτρον βασιλῆος,
 μόχθον ἀποβρίψασα γιγαντεῖον τοκετοῦ.
 μηδὲ γὰρ αὐχῆσειεν Ἴωλκίδος ἔμβολον Ἄργος, 65
 ὅτι πόρους ἤρωος ἀγασσαμένη Παγασαίου
 οὐκέτι Κολχίς ἄρουρα, γονῇ πλησθεῖσα Γιγάντων,
 εὐπτολέμοις σταχύνεσσι μαχημόνα βῶλον ἀνοίγει.
 κείνα γὰρ ἢ μῦθος τις ἀνέπλασεν, ἢ διὰ τέχνης
 οὐχ οὔσης τετέλεστο, πύθων ὅτε λύσσα ἐλοῦσα 70
 παρθενικὴ δολόεσσα μάγον κίνησεν ἀνάγκη.
 ἀλλὰ δόλων ἔκτοσθε καὶ ὄφρναίου κυκεῶνος
 Βάκτριος ἡμετέροισι Γίγας δούπησε βελέμοις.
 οὐκέτι μοι χάρος τις ἀνέμβατος, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
 Ἐρκανίου κόλποιο, καὶ ἐς βυθὸν Αἰθιοπῆα 75
 Ἴταλικαῖς νήεσσιν ἐρέσσεται ἡμερον ὕδωρ.
 ἀλλ' ἴθι νῦν ἀφύλακτος ὄλην ἡπειρον ὀδεύων,
 Ἀυσόνιε, σικριτήσον, ὀδοίπορε, Μασσαγέτην δὲ
 ἀμφιθέων ἀγκῶνα, καὶ ἄξενά τέμπεα Σούσων,
 Ἰνδῶν ἐπίβηθι κατοργάδος· ἐν δὲ κελεύθει 80
 εἶποτε διψήσειας, ἀρύεο δοῦλον Ἐθασπιν
 ναὶ μὴν καὶ κνανωπὸν, ὑπὲρ δύσιν ἄτρομος ἔρπον
 κύρβιας Ἀλκείδαι μετέρχεο· θαρσαλέως δὲ
 ἔχχιον ἀμπαύσειας ἐπὶ ψαμάθοισιν Ἰβήρων,
 ὀππόθι, καλλιρέεθρον ὑπὲρ βαλβίδα θαλάσσης, 85
 διζυγος ἡπείροιο συναντήσασα κεραίῃ
 ἐλπίδας ἀνθρώποισι βατῆς εὐνήσε πορείης.
 ἔσχατιν δὲ Αἰβύσσαν ἐπιστεῖβων Νασαμώνων
 ἔρχεο, καὶ παρὰ Σύρτιν, ὅπη νοτίησι θυέλλαις
 ἐς κλισίαν ἀντίηρωρον ἀνακλασθεῖσα Βορήος, 90
 καὶ ψαφαρὴν ἄμπατιν ὑπερ ὄρημνι ἀλίπλῳ
 ἀνδράσι δια θαλάσση πόρον χερσαῖον ἀνοίγει.
 οὐδὲ γὰρ ὀθνεῖς σε δεδέξεται ἦθεα γαίης,
 ἀλλὰ σοφοῦ κτεάνοισιν ὀμιλήσεις βασιλῆος,
 ἔνθα κεν ἀΐξειας, ἐπεὶ κυκλώσατο κόσμον 95
 κοιρανίῃ Τάναϊς δὲ μάτην ἡπειρον ὀρίζων
 ἐς Σκυθίην πλάζοιτο καὶ ἐς Μαιώτιδα λίμνην.
 τοῦνεκεν, ὀππύτε πάντα φίλης πέπληθε γαλήνης,

ὀππότε καὶ ξείνοιο καὶ ἐνθαπίοιο κυδοιμοῦ
ἐλπίδες ἐθραυσθήσαν ὑφ' ἡμετέρῳ βασιλῆϊ,
δεῦρο, μάκαρ Θεόδωρε, σοφὸν στήσαντες ἀγῶνα
παίγνια κινήσωμεν ἀοιδοπόλοιο χορείης. 100

σοὶ γὰρ ἐγὼ τὸν ἀέθλον ἐμόχθησον· εἰς σέ δὲ μύθων
ἐργασίην ἤσκησα, μῆ δ' ὑπὸ σύζυγι βίβλω
ἐμπορίην ἤθροισα πολυξείνοιο μελίσσης,
καὶ τόσον ἔξ ἐλέγιο πολυσπερὲς ἄνθος ἀγείρας,
στέμμα σοι εὐμύθοιο καθήρμωσα Καλλιοπέης,
ὡς φηγὸν Κρονίωνι, καὶ ὀλκάδας Ἐννοσιγαίῳ,
ὡς Ἄρει ζωστήρῳ, καὶ Ἀπόλλωνι φαρέτρῳ,
ὡς χέλυν Ἐρμῶνι, καὶ ἡμερίδας Διονύσῳ. 105

οἶδα γὰρ ὡς ἄλληκτον ἐμῆς ἰδρωτὶ μερίμνης
εὗχος ἐπιστάξειεν ἐπωνυμίῃ Θεοδώρου.
Πρῶτα δέ σοι λέξαιμι, παλαιγενέεσσιν ἐρίζων,
ὄσσαπερ ἐγράψαντο νέης γενετῆρες ἀοιδῆς,
ὡς προτέροις μακάρεσσιν ἀνειμένα· καὶ γὰρ εἴκει
γράμματος ἀρχαίοιο σοφὸν μίμημα φυλάξει. 110

Ἄλλὰ πάλιν μετ' ἐκεῖνα παλαιότερον εὗχος ἀρήγει
ὄσσαπερ ἢ γραφίδεσσι χαράζομεν, ἢ τινι χώρῳ,
εἴτε καὶ εὐποίητον ἐπὶ βρέτας, εἴτε καὶ ἄλλης
τέχνης ἐργοπόνοιο πολυσπερέεσσιν ἀέθλοισι. 115

Καὶ τρίτῃ τὴν βαλβίδα νεήνιδος ἔλλαχε βίβλου
ὄσσα θέμις τύμβοισι· τάπερ θεὸς ἐν μὲν ἀοιδῇ
ἐκτελέειν νεύσειεν, ἐν ἄτρικίῃ δὲ διώκοι.
Ὅσα δὲ καὶ βιώτοιο πολυσπερέεσσι κελεύθοις
γράψαμεν, ἀσταθέος δὲ τύχης σφαλεροῖσι ταλάντοις,
δέροκέ μοι βίβλοιο παρὰ κρηπίδα τετάρτην. 120

Ναὶ τάχα καὶ πέμπτοιο χάρις θέλξειεν ἀέθλου,
ὀππῶθι κερτομόδοντες ἐπεσβόλον ἤχον ἀοιδῆς
γράψαμεν· ἐκταλὸν δὲ μέλος κλέπτουσα Κυθήρη
εἰς δάρους ἐλέγιο παρατρέψει πορείην,
καὶ γλυκεροὺς ἐς ἔρωτας· ἐν ἐβδομάτῃ δὲ μελίσση,
εὐφροσύνας Βάκχοιο, φιλακρήτους τε χορείας,
καὶ μέθυ, καὶ κρητῆρα, καὶ ὄλβια δεῖπνα νοήσεις. 125

2.* (Ibid.)
Τοῦ αὐτοῦ Ἀγαθίου.
Στῆλαι καὶ γραφίδες καὶ κύρβιες, εὐφροσύνης μὲν
αἷτια τοῖς ταῦτα κτησαμένοις μεγάλης· 130

ἀλλ' ἐς ὅσον ζῶουσι· τὰ γὰρ κενὰ κύδεα φωτῶν
 ψυχαῖς οἰχομένων οὐ μάλα συμφέρεται·
 ἢ δ' ἀρετὴ σοφίης τε χάρις καὶ κείδι συνέρπει,
 κἀνθάδε μιμνᾷζει μνήστιν ἐφελκομένη·
 οὕτως οὔτε Πλάτων βρενθύεται, οὔτ' ἄρ' Ὀμηρος,
 χρώμασιν ἢ στήλαις, ἀλλὰ μόνη σοφίη·
 ὄλβιοι ὧν μνήμη πινυτῶν ἐνὶ τεύχεσι βίβλων,
 ἀλλ' οὐκ ἐς κενὰς εἰκόνας ἐνδιάει.

5

10

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ.

3.* (I, 34.)

Εἰς εἰκόνα τοῦ ἀρχαγγέλου ἐν Πλάτῃ.

Ἄσκοπον ἀγγελίαρχον, ἀσώματον εἶδεῖ μορφῆς,
 ἃ μέγα τολμήεις, κηρὸς ἀπεπλάσαστο·
 ἔμπης οὐκ ἀχάριστον, ἐπεὶ βροτὸς εἰκόνα λεύσσω
 θυμὸν ἀπιθύνει κρείσσονι φαντασίῃ·
 οὐκέτι δ' ἄλλοπρόσαλλον ἔχει σέβας, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ
 τὸν τύπον ἐγγράψας ὡς παρεόντα τρέμει·
 ὄμματα δ' ὀτρύνουσι βαθὺν νόον· οἶδε δὲ τέχνη
 χρώμασι πορθμεῦσαι τὴν φρενὸς ἐκείνην.

5

4.* (I, 35.)

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐν τῷ Σωσθενίῳ.

Καρικὸς Αἰμιλιανὸς, Ἰωάννης τε σὺν αὐτῷ,
 Ρουφῆνος Φαρίης, Ἀγαθίης Ἀσίης,
 τέτρατον, ἀγγελίαρχε, νόμων λυκάβαντα λαχόντες,
 ἄνθεσιν εἰς σὲ, μάκαρ, τὴν σφετέρην γραφίδα,
 αἰτοῦντες τὸν ἔπειτα καλὸν χρόνον· ἀλλὰ φανείης
 ἐλπίδας ἰθύνων ἔσσομένου βίωτου.

5

5.* (I, 36.)

Εἰς εἰκόνα Θεοδώρου Ἰλλουστρίου καὶ δις ἀνθυπάτου, ἐν
 ἣ γέγραπται παρὰ τοῦ ἀρχαγγέλου δεχόμενος τὰς ἀξίας
 ἐν Ἐφέσῳ.

Ἰλαθι μορφωθείς, ἀρχάγγελε· σὴ γὰρ ὀπωπῆ
 ἄσκοπος· ἀλλὰ βροτῶν δῶρα πέλουσι τάδε·
 ἐκ σέο γὰρ Θεόδωρος ἔχει ζωστήρα μαγίστρον
 καὶ δις ἀεθλεύει πρὸς θρόνον ἀνθυπάτων

τῆς δ' ἐγγνωμοσύνης μάρτυς γραφίς· ὑμετέραν γὰρ
 χρώμασι μιμηλὴν ἀντετύπωσε χάριν.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΡΩΤΙΚΑ.

6. (V, 216.)

Εἰ φιλέεις, μὴ πάμπαν ὑποκλασθέντα χαλάσσης
 θυμὸν ὀλισθηρῆς ἔμπλεον ἰκεσίης.
 ἀλλὰ τι καὶ φρονέοις στεγανώτερον, ὅσσον ἐρύσσαί
 ὀφρύας, ὅσσον ἰδεῖν βλέμματι φειδομένη.
 ἔργον γὰρ τι γυναιξὶν ὑπερφιάλους ἀθροίζειν,
 καὶ κατακαγχάζειν τῶν ἄγαν οἰκτροτάτων.
 κείνος δ' ἐστὶν ἄριστος ἐρωτικὸς ὃς τάδε μίξει,
 οἰκτον ἔχων ὀλίγη ξυνὸν ἀγνηροίη.

7. (V, 218.)

Τὸν σοβαρὸν Πολέμωνα, τὸν ἐν θυμέλῃσι Μενάνδρου
 κείραντα Γλυκέρας τῆς ἀλόχου πλοκάμους,
 ὀπλοτέρου Πολέμων μιμήσατο, καὶ τὰ Ῥοδάνθης
 βόστρυχα παντόλοις χερσὶν ἐλήϊσατο,
 καὶ τραγικοῖς ἀχέεσσι τὸ κωμικὸν ἔργον ἀμείψας
 μάλιστα ἐραδιῆς ἄψα θηλυτέρης.
 ζηλομανὲς τὸ κόλασμα· τί γὰρ τόσον ἤλιτε κούρη,
 εἴ με κατοικτεῖρειν ἤθελε τειρόμενον;
 σχέτλιος, ἀμφοτέρους δὲ διέτμαγε, μέχρι καὶ αὐτοῦ
 βλέμματος ἐνατήσας αἰδοπα βασκανίην.
 ἀλλ' ἐμπης τελέθει μισοῦμενος αὐτὰρ ἔγωγε
 δύσκολος, οὐχ ὀρώων τὴν περικειρομένην.

8. (V, 220.)

Εἰ καὶ νῦν πολὴ σε κατεύνασε, καὶ τὸ θαλυκρὸν
 κέτρο κατημβλύνθη κέντρον ἐρωμανίης,
 ἄφελος, ὦ Κλεόβουλε, πόθους νεότητος ἐπιγνούς,
 νῦν καὶ ἐποικτεῖρειν ὀπλοτέρων ὀδύνας,
 μηδ' ἐπὶ τοῖς ξυνοῖς κοτῆειν μέγα, μηδὲ κομῶων
 τὴν ἐραδιῆν κούρην πάμπαν ἀπαγλαῖσαι.
 ἀντίπατρος τῇ παιδί πάρος μεμέλησο ταλαίην,
 καὶ νῦν ἔξακίνης ἀντίπαλος γέγονας.

9. (V, 222.)

Εἰς Ἀριάδην καθαριστρίδα.

Εἴ ποτε μὲν κιθάρης ἐπαφήσατο πλῆκτρον ἑλοῦσα
 κόρη, Τερψιχόρης ἀντεμέλιξε μίτοις
 εἴ ποτε δὲ τραγικῷ ῥοιζήματι ῥήξατο φωνήν,
 αὐτῆς Μελπομένης βόμβον ἀπεπλάσατο·
 εἰ δὲ καὶ ἀγλαΐης κρίσις ἴστατο, μᾶλλον ἂν αὐτῇ
 Κύπρις ἐνικήθη, κἄν ἐδίκασε Πάρις.
 σιγῇ ἔφ' ἡμείων, ἵνα μὴ Διόνυσος ἀκούσας
 τῶν Ἀριαδνείων ζῆλον ἔχοι λεχέων.

5

10. (V, 237.)

Πᾶσαν ἐγὼ τὴν νύκτα κινύρομαι εὐτε δ' ἐπέλθῃ
 ὄρθρος ἐλινῦσαι μικρὰ χαριζόμενος,
 ἀμφιπεριτρύζουσι χελιδόνες, ἔς δέ με δάκρυ
 βάλλουσιν, γλυκερὸν κῶμα παρωσάμεναι.
 ὄμματα δὲ σταλάοντα φυλάσσεται ἡ δὲ Ῥοδάνθης
 ἀδῖς ἐμοῖς στέροινς φροντίς ἀναστρέφεται
 ὃ φθονεραὶ παύσασθε λαλητρίδες· οὐ γὰρ ἔγωγε
 τὴν Φιλομηλεῖην γλώσσαν ἀπεθρυσάμην.
 ἀλλ' Ἴτυλον κλαίετε κατ' οὖρεα, καὶ γοοῖτε
 εἰς ἔποκος κραναῆν αὐλιν ἐφεζόμεναι,
 βαῖον ἵνα κνώσσοιμεν ἴσως δέ τις ἦξει ὄνειρος,
 ὃς με Ῥοδανθεῖοις πήγῃσιν ἀμφιβάλει.

5

10

11. (V, 261.)

Εἰμὶ μὲν οὐ φιλόοινος· ὅταν δ' ἐθέλῃς με μεθύσσαι,
 πρῶτα σὺ γενομένη πρόσφερε, καὶ δέχομαι.
 εἰ γὰρ ἐπιψαύσεις τοῖς χεῖλεσιν, οὐκέτι νήφειν
 εὐμαρὲς, οὐδὲ φυγεῖν τὸν γλυκὺν οἶνοχόον
 πορθευεῖ γὰρ ἔμοιγε κύλιξ παρὰ σοῦ τὸ φίλημα,
 καὶ μοι ἀπαγγέλλει τὴν χάριν ἣν ἔλαβεν.

5

12. (V, 263.)

Μήποτε λύχνε μύκητα φέροις, μηδ' ὄμβρον ἐγείροις,
 μὴ τὸν ἐμὸν παύσης νυμφίον ἐρχόμενον.
 αἰεὶ σὺ φθονεῖς τῇ Κύπριδι, καὶ γὰρ δὲ Ἡρώ
 ἤρμωσε Λεϊάνδρῳ. . . θυμὲ, τὸ λοιπὸν εἶ.
 Ἐφραίστου τελέθεις, καὶ πείθαμαι, ὅτι χαλέπτων
 Κύπριδα, θωπεύεις δεσποτικῇ ὀδύνην.

5

13. (V, 267.)

α Τί στενάχεις; β φιλέω. α τίνα; β παρθένον α ἢ ξά γε καλήν;
 β καλήν ἡμετέροις ὄμμασι φαινομένην.
 α ποῦ δέ μιν εἰσενόησας; β ἐκεῖ ποτὶ δεῖπνον ἐπελθὼν
 ξυγῆ κεκλιμένην ἔδρακον ἐν στιβάδι.
 α ἐλπίζεις δὲ τυχεῖν; β ναὶ ναὶ φίλος· ἀμφραδίην δὲ 5
 οὐ ζητῶ φιλίην, ἀλλ' ὑποκλεπτομένην.
 α τὸν νόμιμον μᾶλλον φεύγεις γάμον· ἀτρεκέδς ἔγνων
 ὅτι γε τῶν κτεάνων πουλὺ τὸ λειπόμενον.
 β ἔγνων. α οὐ φιλέεις, ἐψεύσασ· πῶς δύναται γὰρ
 ψυχὴ ἐρωμανεῖν ὀρθὰ λογιζομένη; 10

14.* (V, 269.)

Δισσῶν θηλυτέρων μοῦνός ποτε μέσσος ἐκείμην,
 τῆς μὲν ἐφιμείρων, τῆ δὲ χαριζόμενος.
 εἶλκε δέ μ' ἡ φιλέουσα· πάλιν δ' ἐγὼ, οἶά τέ τις φῶρ,
 χεῖλεϊ φειδομένῳ τὴν ἑτέρην ἐφίλουν,
 ζῆλον ὑποκλέπτων τῆς γείτονος, ἧς τὸν ἔλεγχον 5
 καὶ τὰς λυσιπόθους ἔτρεμον ἀγγελίας.
 ὀχθῆσας δ' ἄρ' ἔειπον· ἔμοι τάχα καὶ τὸ φιλεῖσθαι
 ὡς τὸ φιλεῖν χαλεπὸν, δισσὰ κολαζομένην.

15. (V, 273.)

Ἡ πάρος ἀγλαΐῃσι μετάρσιος, ἡ πλοκαμῖδας
 σειομένη πλεκτὰς, καὶ σοβαρομένη,
 ἡ μεγαλαυχήσασα καθ' ἡμετέρης μελεδώνης,
 γῆραϊ ῥικνώδης τὴν πρὶν ἀφῆκε χάριν.
 μαζὸς ὑπεκλίνθη, πέσον ὄφρυες, ὄμμα τέτρηται, 5
 χεῖλεα βαμβαίνει φθέγματι γηραλέῳ.
 τὴν πολίην καλέω Νέμεσιν Πόθου, ὅτι δικάζει
 ἔννομα, ταῖς σοβαραῖς θῦσσον ἐπερχομένη.

16.* (V, 276.)

Σοὶ τόδε τὸ κρηδεμνον, ἐμὴ μνήστειρα, κομίζω,
 χρυσοπηγήτῳ λαμπόμενον γραφίδι.
 βάλλε δὲ σοῖς πλοκάμοισιν· ἐφροσσαμένη δ' ὑπὲρ ὧμων
 στήθει παλλεύκῳ τήνδε δὸς ἀμπεχόνην.
 ναὶ ναὶ στήθει μᾶλλον, ὅπως ἐπιμάζιον εἶη 5
 ἀμφιπερικλέγδην εἰς σὲ κεδαννύμενον.

καὶ τόδε μὲν φορέοις ἄτε παρθένος· ἀλλὰ καὶ εὐνήν
 λεύσσοις, καὶ τεκέων εὐσταχυν ἀνδρσύνην,
 ὄφρα σοι ἐκτελέσαιμι καὶ ἀργυφῆν ἀναδέσμην,
 καὶ λιθοκολλήτων πλέγματα κεκρυφάλων.

10

17. (V, 278.)

Αὐτῇ μοι Κυθήρεια καὶ ἱμερόεντες Ἔρωτες
 τήξουσιν κενεὴν ἀχθόμενοι κραδίην,
 ἄρσενας εἰ σπεύσω φιλέειν ποτέ· μήτε τυχήσω,
 μήτ' ἐπολισθήσω μείζουσιν ἀμπλακίαις.
 ἄρκια θηλυτέρων ἀλιτήματα, κείνα κομίσσω,
 καλλείψω δὲ νέους ἄφρονι Πιπτιυάκῳ.

5

18.* (V, 280.)

Ἦ ῥά γε καὶ σὺ, Φίλινα, φέρεις πόθον, ἧ ῥα καὶ αὐτῇ
 κάμνεις, ἀυαλέοις ὄμμασι τηκομένη;
 ἢ σὺ μὲν ὕπνον ἔχεις γλυκερώτατον, ἡμετέρης δὲ
 φροντίδος οὔτε λόγος γίγνεται, οὔτ' ἀριθμὸς;
 εὐρήσεις τάχ' ὅμοια, τεὴν δ' ἀμέγαρτε, παρεῖην
 ἀδρόσῳ θαμινοῖς δάκρυσσι τεγγομένην.
 Κύπρις γὰρ τὰ μὲν ἄλλα παλίγκοτος· ἐν δὲ τι καλὸν
 ἔλλαχεν, ἐχθαίρειν τὰς σοβαρευομένας.

5

19. (V, 282.)

Ἦ ῥαδινὴ Μελίτη ταναοῦ ἐπὶ γήραος οὐδῆ
 τὴν ἀπὸ τῆς ἠβης οὐκ ἀπέθηκε χάριν,
 ἀλλ' ἔτι μαρμαίρουσι παρητίδες, ὄμμα δὲ θέλγειν
 οὐ λάθε· τῶν δ' ἐτέων ἢ δεκάς οὐκ ὀλίγη.
 μίμνει καὶ τὸ φρύαγμα τὸ παιδικόν· ἐνθάδε δ' ἔγνω
 ὅτι φύσιν νικᾷν ὁ χρόνος οὐ δύναται.

5

20.* (V, 285.)

Εἰργομένη φιλέειν με κατὰ στόμα διὰ Ῥοδάνθη
 ζώνην παρθενικὴν ἐξετάνωσσε μέσην,
 καὶ κείνην φιλέεσκεν ἐγὼ δὲ τις ὡς ὀχτηγὸς
 ἀρχὴν εἰς ἐτέραν εἶλκον ἔρωτος ὕδωρ,
 αὐερύων τὸ φίλημα· περὶ ζωστῆρα δὲ κούρης
 μάλιστα πομπύζων, τηλόθεν ἀντεφίλων.
 ἦν δὲ πόνου καὶ τοῦτο παραιφασίς· ἡ γλυκερὴ γὰρ
 ζώνη πορθμὸς ἔην χεῖλεος ἀμφοτέρου.

5

21. (V, 287.)

Σπένδων εἰ φιλέει με μαθεῖν εὐώπις Ἐρευνῶ,
 πείραζον κραδίην πλάσματι κερδαλέῳ
 βήσομαι ἐς ξείνην τινά που χθόνα· μίμνε δὲ κούρη
 ἀρτίπος, ἡμετέρου μνήστιν ἔχουσα πόθον.
 ἦ δὲ μέγα σονάχησε καὶ ἤλατο, καὶ τὸ πρόσωπον
 πλῆξε, καὶ εὐπλέκτου βότρυν ἔρηξε κόμησ,
 καὶ με μένειν ἰκέτευσεν. ἐγὼ δὲ τις ὡς βραδυπειθῆς
 ὄμματι θρυπτομένῳ συγκατένευσα μένειν.
 ὄλβιος ἐς πόθον εἰμί· τὸ γὰρ μενέαινον ἀνύσσαι
 πάντων, εἰς μεγάλην τοῦτο δέδωκα χάριν.

5

10

22.* (V, 289.)

Ἢ γραῦς ἡ τρικόρωνος, ἡ ἡμετέρους διὰ μόχθους
 μοίρης ἀμβολίην πολλάκι δεξαμένη,
 ἄγριον ἦτορ ἔχει, καὶ θέλγεται οὐτ' ἐπὶ χρυσῷ,
 οὔτε ζωροτέρῳ μείζονι κισσυβίῳ.
 τὴν κούρην δ' αἰεὶ περιδέρεται· εἰ δὲ ποτ' αὐτὴν
 ἀθρήσει κρυφίοις ὄμμασι φεμβομένην,
 ἂ μέγα τολμήσσω, ῥαπίσμασιν ἀμφὶ πρόσωπα
 πλήσσει τὴν ἄπαλὴν οἰκτρὰ κινυρομένην.
 εἰ δ' ἔτεόν τὸν Ἄδωνιν ἐφίλαο, Περσεφόνεια,
 οἴκτειρον ξυνηῆς ἄλγεα τηκεδόνοσ.
 ἔστω δ' ἀμφοτέροισι χάρις μία· τῆσ δὲ γεραιῆσ
 ῥύεο τὴν κούρην, πρὶν τι κακὸν παθεῖν.

5

10

23. (V, 292.)

Ἄγαθίου πέραν τῆσ πόλεωσ διάγοντοσ διὰ τὰ λύσιμα
 τῶν νόμων, ὑπομνηστικὸν πεμφθέν πρὸσ Παῦλον

Σιλετιάριον.

Ἐνθάδε μὲν χλοάουσα τεθλότι βῶλοσ ὄραμνη
 φυλλάδοσ εὐκάρπου πᾶσαν ἔδειξε χάριν·
 ἐνθάδε δὲ κλάζουσιν ὑπὸ σκιεραῖσ κυπαρίσσοισ
 ὄρνιθεσ δροσερῶν μητέρεσ ὄρταλίχων·
 καὶ λιγυρὸν βομβεῦσιν ἀκανθίδεσ ἡ δ' ὄλολυγῶν
 τρύζει, τρηχαλαῖσ ἐνδιάουσα βάτοισ.
 ἀλλὰ τί μοι τῶν ἡδοσ, ἐπεὶ σέο μῦθον ἀκούειν
 ἤθελον, ἡ κιθάρησ κροῦσματα Δηλιάδοσ;
 καὶ μοι δισσοὄσ ἔρωσ περικίδνεται. εἰσοράαν γὰρ
 καὶ σὲ μάκαρ ποθέω, καὶ γλυκερὴν Λάμυλιν,

5

10

ἦς με περισμύχουσι μεληδόνες· ἀλλὰ με θεσμοὶ
εἰργουσιν ῥαδινηῆς τηλόθι δορκαλίδος.

24.* (V, 294.)

Ἦ γραῦς ἡ φθονερὴ παρεκέκλιτο γείτοني κούρη
δόχμιον ἐν λέκτρῳ νῶτον ἔρειαμένη·
προβλής ὡς τις ἔπαλξις ἀνέμβατος· οἶα δὲ πύργος
ἔσκεπε τὴν κούρην ἀπλοῖς ἐκταδίῃ.
καὶ σοβαρὴ θεράπαινα πύλας σφίγξασα μελάθρου
κεῖτο χαλικρήτῳ νάματι βριθομένη.
ἔμπης οὐ μ' ἐφόβησαν· ἐπεὶ στρεπτήρα θυρέτρον
χερσὶν ἀδουπήτοις βαιὸν ἀειράμενος
φρυκτοὺς αἰθαλόεντας ἐμῆς ῥιπίσμασι λώπης
ἔσβεσα, καὶ διαδύς λέχριος ἐν θαλάμῳ
τὴν φύλακα κνώσσουσαν ὑπέκφυγον· ἦκα δὲ λέκτρον
νέρθεν ὑπὸ σχοίνοις γαστέρι συρόμενος,
ὠρθοῦμένη κατὰ βαιὸν, ὅπη βατὸν ἐπλετο τεῖχος·
ἄγχι δὲ τῆς κούρης στέρον ἔρειαμένης,
μαζοὺς μὲν κρατέεσκον· ὑπεθρύφθη δὲ προσώπῳ
μάστακα παιῶνων χεῖλος εὐαφίῃ.
ἦν δ' ἄρα μοι τὰ λάφυρα καλὸν στόμα, καὶ τὸ φίλημα
σύμβολον ἐννυχίης εἶχον ἀεθλοσύνης.
οὐπω δ' ἐξαλάπαξα φίλης πύργωμα κορείης·
ἀλλ' ἔτ' ἀδρήτῳ σφίγγεται ἀμβολίῃ.
ἔμπης ἦν ἑτέροιο μόθου στήσωμεν ἀγῶνα,
ναὶ τάχα πορθήσω τείχεα παρθενίης,
οὐ δ' ἔτι με σχήσουσιν ἐπάλλξεις· ἦν δὲ τυχήσω,
στέμματα σοὶ πλέξω, Κύπρι τροπαιοφόρε.

25.* (V, 296.)

Ἐξότε τηλεφίλον πλαταγήματος ἡχέτα βόμβος
γαστέρα μαντῶνον μάζατο κισσυβίου,
ἔγνω, ὡς φιλείς με· τὸ δ' ἀτρεκέδς αὐτίκα πείσεις
εὐνῆς ἡμετέρης πάννηχος ἀπτομένη.
τοὔτ' σε γὰρ δείξει παναληθέα· τοὺς δὲ μεθυστάς
καλλείψω λατάγων παίγμασι τεροπομένους.

26. (V, 297.)

Ἦιδεοὺς οὐκ ἔστι τόσος πόνος, ὀπόσος ἡμῖν
ταῖς ἀταλοψύχοις ἔχραιε θηλυτέραις.
Agathias.

τοὺς μὲν γὰρ παρέασιν δημήλικες, οἷς τὰ μερίμνης
 ἄλγεα μυθεῦνται φθέγματι θαρσαλέῳ
 παίγνιά τ' ἀμφιέπουσι παρήγορα, καὶ κατ' ἀγνιᾶς
 πλάζονται γραφίδων χρώμασι ρεμβόμενοι.
 ἡμῖν δ' οὐδὲ φάος λεύσσειν θέμις, ἀλλὰ μελάθροισ
 κρυπτόμεθα, ζοφεραῖς φροντίσι τηρόμεναι.

27. (V, 299.)

„Μηδὲν ἄγαν” σοφὸς εἶπεν ἐγὼ δέ τις ὡς ἐπέραστος,
 ὡς καλὸς, ἠέρθην ταῖς μεγαλοφροσύναις,
 καὶ ψυχὴν δοκέσκον ὄλην ἐπὶ χερσὶν ἐμείθ
 κείσθαι τῆς κούρης, τῆς τάχα κεραυδέης.
 ἢ δ' ὑπερηέρθη, σοβαρὴν θ' ὑπερέσχεθεν ὄφρυν,
 ὥσπερ τοῖς προτέροις ἦθεσι μεμφομένη.
 καὶ νῦν ὁ βλοσυρωπὸς, ὁ χάλκεος, ὁ βραδυπειθής,
 ὁ πρὶν ἄρεισιπότης, ἤριπον ἐξαπίνης·
 πάντα δ' ἐναλλά γέγοντο· πεσὼν δ' ἐπὶ γούνασι κούρης
 ἴαχον· „ἰλήκοις, ἦλιτεν ἢ νεότης.”

28. (V, 302.)

Ποίην τις πρὸς ἔρωτας ἴοι τρίβρον; ἐν μὲν ἀγνιᾶς
 μαχλάδος οἰμῶξεις χρυσομανεῖ σπατάλη.
 εἰ δ' ἐπὶ παρθενικῆς πελάσσις λέχος, ἐς γάμον ἦξεις
 ἔννομον, ἢ ποινὰς τὰς περὶ τῶν φθορέων.
 κουριδίαις δὲ γυναιξὶν ἀτερπέα κύπριν ἐγείρειν
 τίς κεν ὑποταίη, πρὸς χρέος ἐλκόμενος;
 μοίχια λέκτρα κάκιστα καὶ ἐκτοθέν εἰσιν ἐρώτων
 ὧν μετὰ παιδομανῆς κείσθω ἀλιτροσύνη.
 χήρη δ', ἢ μὲν ἄκοσμος ἔχει πάνδημον ἐραστήν,
 καὶ πάντα φρονέει δῆνεα μαχλοσύνης
 ἢ δὲ σαοφρονέουσα μόλις φιλόττη μιγεῖσα
 δέχνται ἀστόργου κέντρα παλιμβολίης,
 καὶ στυγέει τὸ τελεσθέν ἔχουσα δὲ λείψανον αἰδοῦς,
 ἄψ ἐπὶ λυσιγάμοις χάζεται ἀμβολίας.
 ἦν δὲ μιγῆς ἰδίῃ θεραπευινίδι, τλῆθι καὶ αὐτὸς
 δοῦλος ἐναλλάγθην δμῶϊδι γιγνόμενος·
 εἰ δὲ καὶ ὀθνεῖη, τότε σοι νόμος αἴσχος ἀνάψει,
 ὄβριον ἀνιχνεύων δώματος ἀλλοτρίου.
 πάντ' ἄρα Διογένης ἔφυγεν τάδε, τὸν δ' Ἰμμέναιον
 ἦειδεν παλάμη, Λαῖδος οὐ χατέων.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΘΗΜΑΤΙΚΑ.

29. (VI, 32.)

Δικραίρω δικέρωσα, δασυκνάμω δασυχαίταν,
 ἴξalon εὐσκάραθμω, λόχμιον ὑλοβάτα,
 Πανὶ φιλοσκοπέλω λάσιον παρὰ πρῶνα Χαρικλῆς
 κνακὸν ὑπηγήταν τόνδ' ἀνέθηκε τράγον.

30. (VI, 41.)

Χαλκὸν ἀροτρητῆν, κλασιβόλακα, νειοτομῆα,
 καὶ τὴν ταυροδέτιν βύρσαν ὑπαυχενίην,
 καὶ βούπληκτρον ἄκαιναν, δεχελήεντά τε γόμφον
 Διοῦ Καλλιμένης ἄνθετο γειοπόνος,
 τμήξας εὐαρότου φάχιν ὀργάδος· εἰ δ' ἐπινεύσεις
 τὸν στάχυν ἀμῆσαι, καὶ δρεπάνην κομίσω.

31. (VI, 59.)

Τῇ Παφίῃ στεφάνους, τῇ Παλλάδι τὴν πλοκαμῦδα,
 Ἀρτέμιδι ζώνην ἄνθετο Καλλιρόη.
 εὖρετο γὰρ μνηστῆρα τὸν ἤθελε, καὶ λάχεν ἦβην
 σώφρονα, καὶ τεκέων ἄρσεν ἔτικτε γένος.

32. (VI, 72.)

Εἶδον ἐγὼ τὸν πτώκα καθήμενον ἐγγὺς ἐπαώρης
 βακχιάδος, πουλὸν βότρυν ἀμεργόμενον.
 ἀγρονόμω δ' ἀγόρευσα, καὶ ἔδρακεν ἀπροϊδῆς δὲ
 ἐγκέφαλον πλήξας ἐξεκύλισε λίθω.
 εἶπε δὲ καὶ χαίρων ὁ γεωπόνος· ἃ τάχα Βάκχῳ
 λουβῆς καὶ θυέων μικτὸν ἔδωκα γέρας.

33. (VI, 74.)

Βασσαρὶς Εὐρυνόμη σκοπελοδρόμος, ἣ ποτὶ τὰύρων
 πολλὰ τάνυκραιῶν στέρνα χαραξάμενη,
 ἣ μέγα καγχάζουσα λεοντοφόνοις ἐπὶ νίκαις,
 παίγνιον ἀτλήτου θηρὸς ἔχουσα κάρη,
 ἰλήκοις Διόνυσε, τεῆς ἀμέλησα χορείης,
 Κύπριδι βακχεύειν μᾶλλον ἐπειγομένη.
 Θῆκα δέ σοι τάδε φόπτρα παραῤῥήψασα δὲ κισσὸν
 χεῖρα περισφίξω χρυσοδέτῳ σπατάλῃ.

34. (VI, 76.)

Σὸς πόσις Ἀγχίσης, τοῦ εἵνεκα πολλάκι, Κύπρι,
 τὸ πρὶν ἐς Ἰδαίην ἔτρεχες ἡῖονα,

νῦν μόλις εὔρε μέλαιναν ἀπὸ κροτάφων τρίχα κόψαι,
θῆκε δὲ σοὶ προτέρης λείψανον ἡλικίης.
ἀλλὰ θεὰ, δύνασαι γὰρ, ἢ ἤβητῆρά με τεῦξον,
ἢ καὶ τὴν πολιὴν ὡς νεότητα δέχου.

5

35. (VI, 79.)

Ἄσπορα, Πὰν λοφιῆτα, τάδε Στρατόνικος ἀροτρεὺς
ἀντ' εὐεργεσίης ἀνθετο σοὶ τεμένη.
„βόσκει δ'” ἔφη „χαίρων τὰ σὰ ποιμνία, καὶ σέο χάωρη
δέρκεο, τὴν χαλιῶ μηκέτι τεμνομένην.
αἴσιον εὐρήσεις τὸ ἐπαύλιον ἐνθάδε γὰρ σοὶ
Ἦχῶ τερπομένη καὶ γάμον ἐκτελέσει.”

5

36. (VI, 80.)

Λαφνιακῶν βίβλων Ἀγαθίου ἐννεάς εἰμι
ἀλλὰ μ' ὁ τεκτῆνας ἀνθετο σοὶ, Παφίη.
οὐ γὰρ Πιερίδεςσι τόσον μέλω, ὅσσον Ἐρωτι,
ἔργα τοσσατίων ἀμφιέπουσα πόθων.
αἰτεῖ δ' ἀντὶ πόνων, ἵνα οἱ διὰ σεῖο παρείη
ἢ τινα μὴ φιλέειν, ἢ ταχὺ πειδομένην.

5

37. (VI, 167.)

Σοὶ, μάκαρ αἰγύναμε, παράκτιον ἐς περιωπᾶν
τὸν τράγον, ᾧ δισσῶς ἀγέτα θηροσύνας —
σοὶ γὰρ καστορίδων ὑλακὰ καὶ τρίστομος αἰχμῇ
εὐάδε, καὶ ταχυνῆς ἔργα λαγωσφαγίης,
δίκτηνά τ' ἐν ῥοθίοις ἀπλούμενα, καὶ καλαμευτὰς
κάμνων, καὶ μογερῶν πείσμα σαγηνοβόλων —
ἀνθετο δὲ Κλεόνικος, ἐπεὶ καὶ πόντιον ἄγραν
ἄννε, καὶ πτώκας πολλάκις ἐξεσόβει.

5

38. (VI, 172.)

Sine auctoris nomine in cod. Palatino; Agathiae tributum
in Anth. Planudea.

Πορφυρίζ ἢ Κνιδίη τὰ στέμματα, καὶ τὸ δίθυρσον
τοῦτο τὸ λογχωτὸν, καὶ τὸ περισφύριον,
οἷς ἀνέδην βάκχευεν, διτ' ἐς Διόνυσον ἐφοίτα,
κισσωτὴν στέργοις νεβρίδ' ἀναπτομένη,
ἀβροκόμη Διόνυσε, πρὸ πασιτάδος ἠώρησεν
ταῦτα τὰ τοῦ κάλλεος κόσμια καὶ μακίης.

5

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ.

39. (VII, 204.)

Οὐκέτι που τλήμων, σκοπέλων μετανάστρια πέρδιξ,
 πλεκτός λεπταλέαις οἶκος ἔχει σε λύγους,
 οὐδ' ὑπὸ μαρμαρυγῇ θαλερώπιδος Ἡριγενείης
 ἄκρα παραιθύσσεις θαλπομένων περυγῶν.
 σὴν κεφαλήν αἴλουρος ἀπέθρισε· τᾶλλα δὲ πάντα
 ἤρπασα, καὶ φθόνερήν οὐκ ἐκόρσεσε γένυν.
 νῦν δέ σε μὴ κούφη κρύπτει κόνις, ἀλλὰ βαρεῖα,
 μὴ τὸ τέον κείνη λείψανον ἐξερύσῃ.

5

40. (VII, 205.)

Οἰκογενῆς αἴλουρος ἐμὴν πέρδικα φαγοῦσα
 ζῶειν ἡμετέροις ἔλπεται ἐν μεγάροις.
 οὐ σέ, φίλη πέρδιξ, φθιμένην ἀγέραστον εἴσω,
 ἀλλ' ἐπὶ σοὶ κτενέω τὴν σέθεν ἀντιβίην.
 ψυχὴ γὰρ σέο μᾶλλον δρίνεται, εἰσόκε ῥέξω
 ὅσ' ἐπ' Ἀχιλλῆος Πύρρος ἔτευξε τάφῳ.

5

41. (VII, 220.)

Ἔρπον εἰς Ἐφύρην, τάφον ἔδρακον ἀμφὶ κέλευθον
 Λαῖδος ἀρχαίης, ὡς τὸ χάραγμα λέγει.
 δάκρυ δ' ἐπισπείσας, „χαίροις γύναι· ἐκ γὰρ ἀκουῆς
 οἰκτεῖρω σε” ἔφην „ἣν πάρος οὐκ ἰδόμεν.
 ἄ πόσον ἠΐθέων νόον ἠκαχε· ἀλλ' ἴδε Αἴθην
 ναίεις, ἀγλαῖην ἐν χθονὶ κατθεμένη.”

5

42. (VII, 551.)

Αητοῖος καὶ Παῦλος ἀδελφεῶ ἄμφω ἔόντε
 ξυνήν μὲν βίотου συζυγίην ἐχέτην,
 ξυνὰ δὲ καὶ Μοίρης λαχέτην λῖνα, καὶ παρὰ θῖνα
 Βοσπορίην ξυνήν ἀμφεβάλλοντο κόνιν.
 οὐδὲ γὰρ ἀλλήλοιν ζῶειν ἀπάνευθε δυνάσθην,
 ἀλλὰ συνετρεχέτην καὶ παρὰ Φερσεφόνην.
 χαίρετον, ὦ γλυκερῶ καὶ ὁμόφρονε· σήματι δ' ὑμέων
 ὠφελεν ἰδρῦσθαι βωμὸς Ὀμοφροσύνης.

5

43. (VII, 552.)

α ὦ ξένε, τί κλαίεις; β διὰ σὸν μόρον. α οἶσθα τίς εἰμι;
 β οὐ μὰ τόν· ἀλλ' ἔμπης οἰκτρὸν ὄρω τὸ τέλος.

ἔσοι δὲ τίς; α Περικλεία β γυνή τίνος; α ἀνδρὸς ἀριστον,
ῥήτορος ἔξ Ἀσίης, οὖνομα Μεμνονίου.

β πῶς δέ σε Βοσπορίη κατέχει κόνις; α εἶρεο Μοῖραν, 5
ἧ μοι τῆλε πάτρης ξεῖνον ἔδωκε τάφον.

β παῖδα λίπες; α τριέτηρον, ὃς ἐν μεγάροισιν ἀλίαν
ἐκδέχεται μαζῶν ἡμετέρων σταγόνα.

β αἶθε καλῶς ζῶοι. α γαί ναι, φίλος, εὖχεο κείνῳ,
ἦφρα μοι ἤβησας δάκρυ φίλον σταλαίοι. 10

44. (VII, 567.)

Κανδαύλῃ τόδε σῆμα· Δίκη δ' ἐμὸν οἶτον Ἰδοῦσα
οὐδὲν ἀλιτραίνειν τὴν παράκοιτιν ἔφη.

ἦθελε γὰρ δισοῦσιν ὑπ' ἀνδράσι μηδὲ φανῆναι,
ἀλλ' ἧ τὸν πρὶν ἔχειν, ἧ τὸν ἐπιστάμενον.

ἦν ἄρα Κανδαύλῃν παθεῖν κακόν· οὐ γὰρ ἂν ἔτλη
δεῖξαι τὴν ἰδίην ὄμμασιν ἀλλοτρίοις. 5

45.* (VII, 568.)

In Anth. Planudea p. 262. HSt. ἀθλιον.

Ἐπτά με δις λυκάβαντας ἔχουσαν ἀφήρασε δαίμων,
ἦν μούνην Διδύμῳ πατρὶ Θάλεια τέκεν.

ἃ Μοῖραι, τί τοσοῦτον ἀπηνέες, οὐδ' ἐπὶ παστῶν
ἠγάγετ', οὐδ' ἐρατῆς ἔργα τεκνοπορίας;

οἱ μὲν γὰρ γονέες με γαμήλιον εἰς Ἰμέναιον
μέλλον ἄγειν· στυγεροῦ δ' εἰς Ἀχέροντος ἔβην, 5

ἀλλὰ θεοὶ, λίτομαι, μητρός γε γούος πατέρος τε
παύσατε, τηχομένων εἵνεκ' ἐμεῦ φθιμένης.

46. (VII, 569.)

Ναὶ λίτομαι, παροδῆτα, φίλῳ κατάλεξον ἀκοίτη,
εὐτ' ἂν ἐμὴν λεύσης πατρίδα Θεσσαλίην

κάτανε σὴ παράκοιτις, ἔχει δέ μιν ἐν χθονὶ τύμβος,
αἶ αἶ, Βοσπορίας ἐγγύθεν ἠΐονος·

ἀλλὰ μοι αὐτόθι τεῦχε κενήριον ἐγγύθι σεῖο,
ἔφρ' ἀναμμνήσκη τῆς ποτε κονριδίης. 5

47. (VII, 572.)

Οὐχ ὄσοις λεχέεσσιν ἐτέρπετο λάθριος ἀνήρ,
λέκτρον ὑποκλέπτων ἀλλοτρίης ἀλόχου

ἔξαπίνης δὲ δόμων ὄροφῆ πέσε, τοὺς δὲ κακούργους
ἔσκεπεν; ἀλλήλοισι εἰσέτι μισγομένους.

ξυνή δ' ἀμφοτέρους κατέχει παγίς· εἷν ἐνὶ δ' ἄμφω
κείνται, συζυγίης οὐκέτι πανόμενοι. 5

48. (VII, 574.)

Θεσμοὶ μὲν μεμέληγτο συνήθεες Ἀγαθονίκῳ·
Μοῖρα δὲ δειμαίνειν οὐ δεδάηκε νόμους·
ἀλλὰ μιν ἀρπάξασα σοφῶν ἡμερσε θεμίτων,
οὐπω τῆς νομίμης ἔμπλεον ἡλικίης.
οἰκτρὰ δ' ὑπὲρ τύμβοιο κατεστονάχησαν ἑταῖροι 5
κείμενον, οὗ θιάσου κόσμον ὀδυρόμενοι.
ἦ δὲ κόμην τίλλουσα γόῳ πληκτίζετο μήτηρ,
αἶ αἶ, τῶν λαγόνων μόχθον ἐπισταμένη.
ἔμπης ὄλβιος οὗτος, ὃς ἐν νεότητι μαρανθεῖς
ἐκφυγε τὴν βίотου θάσσον ἀλιτροσύνην. 10

49.* (VII, 578.)

Τὸν κρατερόν Πανοπῆα, τὸν ἀγρευτῆρα λεόντων,
τὸν λασιοστέρον κέντορα παρδαλίων,
τύμβος ἔχει· γλαφυρῆς γὰρ ἀπὸ χθονὸς ἔκτανε δεινός
σκορπίος, οὐτήσας ταρσὸν ὄρεσσιβάτην.
αἰγανὴ δὲ τάλαινα, σίγνυά τε πᾶρ χθονὶ κείται, 5
αἶ αἶ, θαρσαλέων παίγνια δορκαλίδων.

50. (VII, 583.)

Ἄβαλε μῆδ' ἐγένοντο γάμοι, μὴ νύμφια λέκτρα,
οὐ γὰρ ἂν ἀδίνων ἐξεφάνη πρόφασις.
νῦν δ' ἦ μὲν τριτάλαινα γυνὴ τίκτουσα κάθηται,
γαστροὶ δὲ δυσκόλπῳ νεκρὸν ἔνεστι τέκος·
τρισῆ δ' ἀμφιλύκη δρόμον ἤνυσεν, ἔξότε μίμνει 5
τὸ βρέφος ἀπρήκτοις ἐλλίσι τικτόμενον.
κούφη σοὶ τελέθει γαστήρ, τέκος, ἀντὶ κοινῆς·
αὐτὴ γὰρ σε φέρει, καὶ χθονὸς οὐ χατέεις.

51. (VII, 589.)

Μῆδὲν ἀπαγγείλειαις ἐς Ἀντιόχειαν, ὀδῆτα,
μὴ πάλιν οὐμῶσῃ χεῖματα Κασταλῆς.
οὐνεκεν ἐξαπίνης Εὐστόργιος ἔλλιπε μούσαν,
θεσμῶν τ' Αὐσονίων ἐλπίδα μαψιδίην,
ἐβδόματον δέκατόν τε λαχὼν ἔτος· ἐς δὲ κοινὴν 5
ἡμείφθη κενεὴν εὐσταχὺς ἡλικίη.
καὶ τὸν μὲν κατέχει χθόνιος τάφος, ἀντὶ δ' ἐκείνου
οὐνομα καὶ γραφίδων χρώματα δερκόμεθα.

52.* (VII, 592.)

A Brunckio inter Iuliani epigrammata editum.

Αὐτὸς ἄναξ νεμέσησε πολυφλοίσβοισι θαλάσσης
 κύμασιν, Ὑπατίου σώμα καλυψαμένοις·
 ἤθελε γὰρ μιν ἔχειν γέρας ὕστατον, οἷα θανόντα,
 καὶ μεγαλοφροσύνης κρύψει θάλασσα χάριν.
 εἶπεν, προηύνουοι κραδίης μέγα δεῦγμα, φαιεῖον
 τίμησεν κενεῷ σήματι τῷδε νέκυν.

5

53. (VII, 593.)

Τὰν πάρος ἀνθήσασαν ἐν ἀγλαΐᾳ καὶ αἰοιδᾷ,
 τὰν πολυκυνδίστου μνάμονα θεσμοσύνας,
 Εὐγενίαν κρύπτει χθονία κόνις· αἱ δ' ἐπὶ τύμβῳ
 κείραντο πλοκάμους Μοῦσα, Θέμις, Παφίη.

54. (VII, 596.)

Ἐπὶ Θεοδότῳ τῷ γαμβρῷ, ἐπ' ἐχθρᾷ τετελευτηκότῳ
 τῆς ἰδίας γαμετῆς.

Ναὶ μὰ τὸν ἐν γαίῃ πύματον δρόμον, οὐτ' ἐμ' ἄκοιτις
 ἔστνγεν, οὐτ' αὐτὸς Θεόδωτος Εὐγενίης
 ἐχθρὸς ἐκὼν γενόμεν. ἀλλὰ φθόνος ἤε τις ἄτη
 ἡμέας ἐς τύσσην ἤγαγεν ἀμπλακίην.
 νῦν δ' ἐπὶ Μινωίων καθαρήν κρηπίδα μολόντες,
 ἀμφοτέρωι λευκὴν ψῆφον ἐδεξάμεθα.

5

55. (VII, 602.)

Εὐστάθιε, γλυκερὸν μὲν ἔχεις τύπον· ἀλλὰ σε κηρὸν
 δέρομαι, οὐδ' ἔτι σοι κείνο τὸ λαρὸν ἔπος
 ἔξεται ἐν στομάτεσσι· τεῆ δ' εὐάνθεμος ἦβη
 αἰ' αἰ', μασιδίῃ νῦν χθονός ἐστι κόνις.
 πέμπτου καὶ δεκάτου γὰρ ἐπιψαύσας ἐνιαυτοῦ,
 τετράκις ἕξ μόνους ἔδρακες ἡελίους.
 οὐδὲ τεοῦ πάππου θρόνος ἤρκεσεν, οὐ γενετῆρος
 ὄλβος· πᾶς δὲ τεὴν εἰκόνα δερκόμενος
 τὴν ἄδικον Μοῖραν καταμέμφεται, οὐνεκα τοίην,
 ἄμέγα νηλεῆς, ἔσβεσεν ἀγλαίην.

5

10

56. (VII, 612.)

Φεῦ, φεῦ, τὴν δεκάτην Ἑλικωνίδα, τὴν λυραοιδὸν
 Ῥώμης καὶ Φαρίης, ἥδε κέκευθε κόνις.
 ὄλετο φορμίγγων τερετίσματα, λῆξαν αἰοδαί,
 ὥσπερ Ἰωάννη πάντα συνολλύμενα.

καὶ τάχα θεσμὸν ἔθηκαν ἐπάξιον ἐγγέα Μοῦσαι,
τύμβον Ἰωάννης ἀνθ' Ἑλικῶνος ἔχειν. 5

57.* (VII, 614.)

Ἑλλανὶς τριμάκαιρα, καὶ ἃ χαρίεσσα Λάμαξις
ἦσθην μὲν πάτρας φέγγεα Λεσβιάδος.
ὄκκα δ' Ἀθηναίησι σὺν ὀλκάσιμ ἐνθάδε κέλας
τὰν Μιτυληναίαν γὰν ἀλάπαξε Πάχης,
τᾶν κουραῖν ἀδίκως ἠράσσατο, τὼς δὲ συνεύων 5
ἔκτανεν, ὡς τήνας τῆδε βιησόμενος.
ταὶ δὲ κατ' Αἰγαίῳ ῥόου πλατὺ λαῖτμα φερέσθην,
καὶ ποτὶ τὰν κραναὰν Μοσοπίαν δραμέτην·
δάμψ δ' ἀγγελέτην ἀλιτήμονος ἔργα Πάχηςτος,
μέσφα μιν εἰς ὄλοην κῆρα συνηλασάτην. 10
τοῖα μὲν, ὃ κούρα, πεπονῆκατον· ἄψ δ' ἐπὶ πάτραν
ἦκετον, ἐν δ' αὐτᾷ κείσθον ἀποφθιμένα·
εὖ δὲ πόνων ἀπόνασθον, ἐπεὶ ποτὶ σᾶμα συνεύων
εὐδέτον, ἔς κλεινᾶς μνάμα σαοφροσύνας·
ἔμνευσιν δ' ἔτι πάντες ὁμόφρονας ἠρωῖνας, 15
πάτρας καὶ ποσίων πῆματα τισαμένας.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΛΕΙΚΤΙΚΑ.

58. (IX, 152.)

Ἄδε ποθ' ἃ κλεινὰ Πριάμου πόλις, ἀν ἀλαπάξαι
Ἑλλάνων δεκέτης οὐκ ἐτάλασεν ἄρης
ἀμφιδὸν, ἀλλ' ἔπποιο κακὸν ξύλον· ἀΐθε δ' Ἐπειὸς
κάτθανε, πρὶν τεῦξαι δουρατέαν παγίδα.
οὐ γὰρ ἂν, Ἀτρειδῶν ὄροφφάγον ἀψαμένων πῦρ, 5
οὕτω ἐφ' ἀμετέροις ἴλασιμ ἠριπόμαν.

59. (IX, 153.)

Ἦ πόλι, πῆ σέο κείνα τὰ τείχεα; πῆ πολύολβοι
νηοί; πῆ δὲ βοῶν κράατα τεμνομένων;
πῆ Παφίης ἀλάβαστρα, καὶ ἦ πάγχρυσος ἐφεστρίς;
πῆ δὲ Τριτογενοῦς δεικέλον ἐνδαπίης;
πάντα μύθος, χρονίη τε χύσις, καὶ Μοῖρα κραταιή 5
ἦρπασεν, ἀλλοίην ἀμφιβαλοῦσα τύχην·
καὶ σε τόσον νίκησε βαρὺς φθόνος. ἀλλ' ἄρα μούνον
οὐνόμα σὺν κρύψαι καὶ κλέος οὐ δύναται.

60. (IX, 155.)

Εἰ μὲν ἀπὸ Σπάρτης τις ἔφυς, ξένη, μὴ με γελάσσης·
 οὐ γὰρ ἐμοὶ μούνη ταῦτα τέλεσσε Τύχη.
 εἰ δέ τις ἐξ Ἀσίας, μὴ πένθεος Λαοδανικοῖς γὰρ
 σκήπτροις Αἰνειαδῶν πῦσα νένευκε πόλις.
 εἰ δὲ θεῶν τεμένη, καὶ τείχεα, καὶ ναετῆρας
 ζηλήμων δηῶν ἐξεκένωσεν ἄρης,
 εἰμὶ πάλιν βασιλεία· σὺ δ' ὧ τέκος, ἄτρομε Ῥώμη,
 βύλλε καθ' Ἑλλήνων ὅσῃς ζυγόδεσμα δίκης.

5

61. (IX, 154.)

Ἰλήκοις, πολιοῦχε, σὲ μὲν χρουσαυγεί νηῖ,
 ὡς θέμις, ἢ τλήμων Ἴλιος ἡγασάμην.
 ἀλλὰ σὺ με προλέλοιπας ἐλώριον· ἀντί δὲ μήλου
 πῦσαν ἀπεδρέψω τείχεος ἀγλαΐην.
 ἄρκιον ἦν θνήσκειν τὸν βουκόλον· εἰ γὰρ ἄθεσμος
 ἔπλετο, τῆς πάτρης οὐκ ἀλίτημα τόδε.

5

62. (IX, 204.)

Μὴ με τὸν Αἰάντειον ἀνοχμάσσειας, ὀδῖτα,
 πέτρον, ἀκοντιστὴν στήθεος Ἐκτορέου.
 εἰμὶ μέλας τροχὺς τε· σὺ δ' εἶρεο θεῖον Ὀμηρον,
 πῶς τὸν Πριαμίδην ἐξεκύλισα πέδῳ,
 νῦν δὲ μόλις βαιὸν με παροχλίζουσιν ἀρούρης
 ἄνθρωποι, γενεῆς αἰσχεα λευγαλέης·
 ἀλλὰ μέ τις κρύψειεν ὑπὸ χθονός· αἰδέομαι γὰρ
 παίγιον οὐτιδανοῖς ἀνδράσι γιγνόμενος.

5

63. (IX, 442.)

Τριπέυς τις μογέεσκεν ἐπ' ἰχθύσι· τὸν δ' εἰδοῦσα
 εὐπτεάνος κούρη θυμὸν ἔκαμνε πόθῳ,
 καί μιν θῆκε σύνευρον. ὃ δ' ἐκ βιότοιο πενιχροῦ
 δέξατο παντοίης ὄγκον ἀγνηροῖης.
 ἦ δὲ Τύχη γελώουσα παρίστατο, καὶ ποτὶ Κύπριν,
 „οὐ τὸς οὗτος ἀγῶν, ἀλλ' ἐμός ἐστιν” ἔφη.

5

64. (IX, 482.)

Εἰς τὰ λυτὰ Ζήνωνος τοῦ βασιλέως.
 Οὐτιδανοὶ μερόπων, εἰ καὶ μέγα ῥέξαμεν ἔργον,
 οὐτινος εἰς μνίμην δηρὸν ἐπερχόμεθα·
 οἱ δ' ἀγαθοὶ, κῆν μηδὲν, ἀναπνεύσωσι δὲ μούνον,
 ὡς Αἴβυς εἶπεν ἄνηρ, τοῦτ' ἀδάμαντι μένει.

δῆποτε γὰρ Ζήγωνα πολισοῦχον βασιλῆα 5
 παίγνιον ἀφράστων ἐκτελέοντα κύβων,
 τοίῃ ποικιλότευκτος ἔλεν θέσις, εὖτ' ἀπὸ λευκοῦ,
 τοῦ καὶ ὀπισθιδίην εἰς ὁδὸν ἐρχομένου.
 ἑπτὰ μὲν ἔκτος ἔχεν, μίαν εἴνατος· ἀντάρ ὁ σοῦμμος 10
 δισσὰς ἀμφιέπων ἴσος ἔην δεκάτῳ·
 ὅς τε πέλει μετὰ σοῦμμον ἔχεν δύο, μουνάδα δ' ἄλλην
 ψῆφον τὴν πυμάτην ἀμφιέπεσκε δίβος.
 ἀλλὰ μέλας δισσὰς μὲν ἐν ὀγδοάτῳ λίπε χώρῳ,
 καὶ τόσσας ἐτέρας ἐς θέσιν ἐνδεκάτην.
 ἀμφὶ δυνωδέκατον δὲ διέπρεπον εἴκειλοι ἄλλαι, 15
 καὶ τρισκαιδεκάτῳ ψῆφος ἔκειτο μία·
 διζυγας Ἀντίγονον διεκόμεον· ἀλλὰ καὶ αὐτῷ
 ἴσος ἔμιμνε τύπος πεντεπικαιδεκάτῳ,
 ὀκτωκαιδεκάτῳ πανομοίως· εἰσέτι δ' ἄλλας 20
 εἶχεν διχθαδίας τέτρατος ἐκ πυμάτου·
 αὐτὰρ ἀνάξ λευκοῖο λαχὼν σημηῖα πεσσοῦ,
 καὶ τὴν ἔσσομένην οὐ νοέων παγίδα,
 τριχθαδίας ἀδόκητα βαλὼν ψηφίδας ἀπ' ἡθμοῦ
 πύργου δουρατέου κλίμακι κευθομένη,
 δοιὰ καὶ ἕξ καὶ πέντε κατήγαγεν· αὐτίκα δ' ὀκτὼ 25
 ἄζυγας εἶχεν ὄλας πρόσθε μεριζομένας.
 τάβλην φεύγετε πάντες, ἐπεὶ καὶ κοίρανος αὐτὸς
 κείνης τὰς ἀλόγους οὐχ ὑπάλυξε τύχας.

65. (IX, 619.)

Εἰς λουτρὸν ἐν Βυζαντίῳ ἔχον Ἀφροδίτην λουσομένην.
 Νῦν ἔγνω, Κυθέρεια, πόθεν νίκησας ἀγῶνα,
 τὴν πρὶν Ἀλεξάνδρου ψῆφον ὑφαρπαμένη.
 ἐνθάδε γὰρ τέγγουσα τεὸν δέμας, εὔρες ἐλέγξαι
 Ἡρην Ἰναχίοις χεῦμασι λουσαμένην.
 νίκησεν τὸ λουτρὸν· εἶκε δὲ τοῦτο βοώση 5
 Παλλάς· „ἐνικήθην ἴδασιν, οὐ Παφίη.”

66. (IX, 631.)

Εἰς τὰ θεομᾶ τὰ Ἀγαμεμόνια ἐν Σμύρῃ.
 Κῶρος ἐγὼ Δαναοῖς μεμελημένος, ἐνθα μολόντες
 τῆς Ποδαλιρείης ἐξελάθοντο τέχνης
 ἔλκεα γὰρ μετὰ δῆριν ἐμοῖς ἀκέσαντο ἡεῶθροις,
 βαρβαρικῆς λόγχης ἰὼν ἀπώσάμενα.

ἐνθεν ἀεξήθη ὀροφηφόρος· ἀντί δὲ τιμῆς
τὴν Ἀγυμειμονέην εὖρον ἐπωνυμίην.

67. (IX, 641.)

Εἰς γέφυραν τοῦ Σαγγαρίου.

Καὶ σὺ μεθ' Ἑσπερίην ὑψαύχενα, καὶ μετὰ Μήδων
ἔθνεα, καὶ πᾶσαν βαρβαρικὴν ἀγέλην,
Σαγγάριε, κρατερῆσι ροαῖς ἀψῖσι πεδηθεῖς,
αὐτὸς ἐδουλώθης κοιρανικῇ παλάμῃ.
ὁ πρὶν δὲ σκαφέεσσιν ἀνέμβατος, ὁ πρὶν ἀτειρῆς,
κεῖσαι λαϊνῆ σφιγκτὸς ἀλυκτοπέδη.

68. (IX, 642.)

Εἰς σωτήρια ἐν Μυρίνῃ ἐν προαστείῳ.

Πᾶν τὸ βροτῶν σπατάλημα καὶ ἡ πολύολβος ἐδωδὴ
ἐνθάδε κρινομένη τὴν πρὶν ὄλεσσε χάριν.
οἱ γὰρ φασιανοὶ τε καὶ ἰχθυῖες, αἳ τ' ὑπὲρ ἴγδι
τριψίμεις, ἧ τε τόση βρωματομιξαπάτη,
γίγνεται ἐνθάδε κόπρος· ἀποσσεύει δ' ἄρα γαστήρ
ὀππόσα πειναλὴ δέξατο λαυκανίη.
ὄψε δὲ γιγνώσκει τις, δὲτ' ἄφρονα μῆτιν αἰείρων
χρυσοῦ τσσατίου τὴν κόνιν ἐπρίατο.

69. (IX, 643.)

Εἰς τὸ αὐτό.

Τί στενάχεις κεφαλὴν κεκακωμένος; ἔς τί δὲ πικρὰ
οἰμάζεις, μελέων πάγχυ βαρυνόμενων;
ἔς τί δὲ γαστέρα σεο ραπίσμασιν ἀμφιπατάσσεις,
ἐκθλίψαι δοκέων μᾶστακος ἐργασίην;
μόχθων τσσατίων οὐ σοι χρέος, εἰ παρὰ δαιτὶ
μὴ τοῦ ἀναγκαίου πούλῳ παρεξετάθης,
ἀλλ' ἐπὶ μὲν στιβάδος φρονέεις μέγα, καὶ στόμα τέμπεις
βρώμασιν, εὐτυχίην κέῖνα λογιζόμενος·
ἐνθάδε δ' ἀσχάλλεις· μούνη δ' ἀλιτήματα λαιμοῦ
ἡ γαστήρ τίνει πολλάκι τυπτομένη.

70. (IX, 644.)

Εἰς τὸ αὐτό.

Ἐὖγε μάκαρ τλήθυμε γεωπόνε· σοὶ βίος αἰεὶ
μῖμνειν καὶ σκαπάνης ἄλγεα καὶ πενίης·

ετὰ δέ σοι καὶ δεῖπνα, καὶ ἐν ξυλόχοισι καθεύδεις,
 ὕδατος ἐμπλήσας λαιμὸν ἀμειροπότην.
 ἔμπης ἀρτίπος ἐσσι, καὶ ἐνθάδε βραῖα καθεσθεῖς 5
 αὐτίκα γαστέρα σὴν θῆκας ἐλαφροτάτην.
 οὐδὲ καταπήχεις ἱερὴν ῥάχιν, οὐδέ τι μηρῶν
 τύπτεις, αὐτομάτως φθροτον ἀπωσάμενος.
 τλήμονες οἱ πλουτοῦντες, ἰδ' οἱ κείνοισι συνόντες, 10
 οἷς πλέον ἀρτεμίης εὐαδεν εἰλαπίνη.

71. (IX, 653.)

Εἰς οἶκον κείμενον ἐν ὕψει ἐν Βυζαντίῳ.

„Τῆς ἀρετῆς ἰδρωῖτα θεοὶ προπάρουθεν ἔθηκαν”
 ἔννεπεν Ἀσκραῖος, δῶμα τόδε προλέγων,
 κλίμακα γὰρ ταναὴν περὶ ὧν κεκαφητόι ταρσῶ,
 ἰδρωῖτι πλαδαρὴν ἀμφοδίηνα κόμην.
 ὑπόθι δ' εἰσενόησα θαλασσαίην περιωπήν. 5
 καὶ τάχα τῆς Ἀρετῆς πιστότατος θάλαμος.

72. (IX, 662.)

Χῶρος ἐγὼ τοπρὶν μὲν ἦν στυγερωπὸς ιδέσθαι,
 πηλοδόμοις τοίχοις ἀμφιμεριζόμενος.
 ἐνθάδε δὲ ξείνων τε καὶ ἐνδαπίων καὶ ἀγροίκων
 νηδὺς ἐπεγδούπει λύματα χενομένη.
 ἀλλὰ πατὴρ με πόλλος ἐναλλάξας Ἀγαθίας, 5
 θῆκεν ἀρίζηλον τὸν πρὶν ἀτιμότατον.

73. (IX, 665.)

Εἶξον ἐμοὶ Δάφνης ἱερὸν κλέτας, ἔκτοθι πόντου
 κείμενον, ἀγραύλου κάλλος ἐρημοσύνης.
 ἐνθάδε γὰρ Νύμφαι δενδρίτιδες, αἶ τ' ἐνὶ πόντῳ
 Νηρείδες ξυνὴν θέντο συνηλυσίην.
 ἀμφ' ἐμὲ γὰρ μάρναντο· δίκασσε δὲ Κυανοχαίτης, 5
 καὶ με παρ' ἀμφοτέραις μέσσον ἔθηκεν ὄρον.

74.* (IX, 677.)

Τεῦξέ με πολλὰ καμῶν Μουσώνιος, οἶκον ἀγητὸν
 τηλικόν, ἀρκύφοις ἄσθμασι βαλλόμενον.
 ἔμπης οὐκ ἀπέειπεν ἀφεγγέα δάματα Μοίρης,
 ἀλλὰ με καλλείψας ἐν χθονὶ ναιετάει.
 καὶ ῥ' ὁ μὲν εἰς ὀλίγην κείται κόνιν· ἡ δὲ περισσῇ 5
 τέρψις ἐπὶ ξείνοις ἀνδράσι ἐκκέχυμαι.

75.* (IX, 766.)

Anth. Plan. p. 377. HSt. ἀθλον.

Εἰς κωνωπεῶνα.

Πλέγμασι μὲν σκοπός ἐστι περισφίγξαι πετεηνῶν
 ἔθνεα, καὶ ταχινούς ἔνδοθεν ὀρταλίχους·
 αὐτὰρ ἐγὼ σεύειν ἐπιτέρπομαι, οὐδὲ καλύπτω
 ἔνδοθεν, ἀλλ' εἶργω μᾶλλον ἐπειγομένους.
 οὐδέ μὲ τις λήσειε, καὶ εἰ βραχὺς ἔπλετο, κώνωψ
 ἡμετέρης διαδὺς πλέγμα λινοστασίης.
 ὄρνεά που σῶζω· μερόπεσσι δὲ λέκτρα φυλάσσω.
 ἧ ῥά τις ἡμείων ἐστὶ δικαιοτέρος;

5

76.* (IX, 767.)

Anth. Plan. p. 377. HSt. ἀθλον; a Brunckio Paulo Silentiariorum tributum.

Εἰς τὰβλαν.

Ἐζόμενος μὲν τῆδε παρ' εὐλαίγγι τραπέζῃ
 παίγνια κινήσεις τερπνὰ βολοκτυπίης.
 μήτε δὲ νικήσας μεγαλίεο, μήτ' ἀπολειφθεῖς
 ἄχνησο, τὴν ὀλίγην μεμφόμενος βολίδα.
 καὶ γὰρ ἐπὶ σμικροῖσι νόος διαφαίνεται ἀνδρός·
 καὶ κύβος ἀγγέλλει βένθοσ ἐχεφροσύνης.

5

77.* (IX, 768.)

Pauli Silentiariorum apud Brunckium.

Εἰς τὸ αὐτό.

Παίγνια μὲν τάδε πάντα· Τύχης δ' ἑτερότροπος ὀρμή
 ταῖς ἀλόγοις ταύταις ἐμφέρεται βολίσιν.
 καὶ βροτέου βίωτου σφαλερὸν μίμημα νοήσεις,
 νῦν μὲν ὑπερβάλλον, νῦν δ' ἀπολειπόμενος.
 αἰνέομεν δὴ κείνον, ὃς ἐν βίῳ τε κύβω τε
 χάσματι καὶ λύπῃ μέτρον ἐφηρομόσατο.

5

78.* (IX, 769.)

Pauli Silentiariorum apud Brunckium.

Εἰς τὸ αὐτό.

Τοῖς μὲν πρηϋνόοις τάδε παίγνια· τοῖς δ' ἀκολάστοις
 λύσσα καὶ ἀμπλακίη καὶ πόνος αὐτόματος.
 ἀλλὰ σὺ μὴ λέξης τι θεημάχον ὕστατος ἔργων,
 μηδ' ἀναροιβδήσης ῥινοβόλῳ πατάγῳ.
 δεῖ γὰρ μήτε πονεῖν ἐν ἀθύρμασι, μήτε τι παίζειν
 ἐν σπουδῇ. καιρῷ δ' ἴσθι νέμειν τὸ πρέπον.

5

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΑ.

79. (X, 14.)

Εὐδία μὲν πόντος πορφύρεται· οὐ γὰρ αἴτης
 κύματα λευκαίνει φορικὴ χαρασσόμενα.
 οὐκέτι δὲ σπιλάδεσσι περικλασθεῖσα θάλασσα
 ἔμπαλιν ἀνωπὸς πρὸς βάρδος εἰσάγεται.
 οἱ ζέφυροι πνεύουσιν· ἐπιτρύζει δὲ χελιδῶν
 κάρφεσι κολλητὸν πηξαμένη θάλαμον.
 θάρσει ναυτιλῆς ἐμπείραμε, κἂν παρὰ Σύρτιν,
 κἂν παρὰ Σικελικὴν ποντοποροῆς κροκάλην.
 μῦνον ἐνορμίταο παρὰ βωμοῖσι Πριήπου
 ἢ σκάρων, ἢ βῶκας φλέξον ἐρευθομένους.

5

10

80. (X, 64.)

Ἦ δὲ γὰρ ποῦ τὸ φρύγαμα τὸ τηλικόν; οἱ δὲ περισσοί
 πῆ ἔβαν ἑξαίφνης ἀγγίποροι κόλακες;
 νῦν γὰρ ἕκασ πτόλιος φρυγᾶς ὄχεο· τοῖς πρότερον δὲ
 οἰκτροῖς τὴν κατὰ σοῦ ψῆφον ἔδωκε Τύχη.
 πολλὴ σοί, κλυτοεργὴ Τύχη, χάρις, οὐνεχ' ὁμοίως
 πάντας αἰεὶ παῖζεις, κείσεται τερπόμεθα.

5

81. (X, 66.)

Εὐτέ τις ἐκ πενίης πλοῦτον τύχοι, ἡδὲ καὶ ἀρχῆς,
 οὐκέτι γινώσκει τίς πέλε τὸ πρότερον.
 τὴν ποτε γὰρ φιλήν ἀπαναίνεται· ἀφρονέων δὲ,
 τέρψιν ὀλισθηρῆς οὐ δεδάηκε Τύχης.
 ἦς ποτε γὰρ πτωχὸς ταλαπείριος οὐκ ἐθέλεις δὲ,
 αἰτίσσας ἀκόλους, νῦν ἐτέροις παρέχειν.
 πάντα, φίλος, μερόπεσσι παρέρχεται· εἰ δ' ἀπιθήσεις,
 ἔμπαλιν αἰτῶν, μάρτυρα σαυτὸν ἔχοις.

5

82. (X, 68.)

Καλὸν μὲν στυγόμενον ἔχειν νόον· εἰ δ' ἄρ' ἀνάγκη,
 ἄρσενικὴ φιλότης μήποτε σε κλονέοι.
 θηλυτέρας φιλέειν ὀλίγον κακὸν, οὐνεκα κείναις
 κυπριδίους δάρους πότνα δέδωκε φύσις.
 δέρεο τῶν ἀλόγων ζώων γένος· ἦ γὰρ ἐκείνων
 οὐδὲν ἀτιμάζει θέσμιμα συζυγίης.
 ἄρσενι γὰρ θήλεια συνάπτεται· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
 ἄνδρες ἐς ἀλλήλους ξεῖνον ἄγουσι γάμον.

5

83. (X, 69.)

Τὸν θάνατον τί φοβεῖσθε, τὸν ἡσυχίης γενετῆρα,
 τὸν παύοντα νόσους καὶ πενίης ὀδύνας;
 μῦνον ἅπαξ θνητοῖς παραγίγνεται, οὐδέ' ποτ' αὐτὸν
 εἶδέν τις θνητῶν δεύτερον ἐρχόμενον.
 αἱ δὲ νόσοι πολλαὶ καὶ ποικίλαι, ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον
 ἐρχόμεναι θνητῶν, καὶ μεταβαλλόμεναι.

5

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΚΩΠΤΙΚΑ.

84. (XI, 57.)

Γαστέρα μὲν σεσάλακτο γέρον εὐώδει Βακχῶ
 Οἰνοπίων, ἔμπης δ' οὐκ ἀπέθηκε δέπας.
 ἀλλ' ἔτι διψῶων ἰδίῃ κατεμέμφετο χειρὶ,
 ὡς ἀπὸ κρητῆρος μηδὲν ἀφυσσαμένη.
 οἱ δὲ νέοι ῥέγγουσι, καὶ οὐ σθένος οὐδ' ἀπ' ἀριθμοῦ
 τὰς κύλικας γινῶναι τὰς ἔτι πινομένας.
 πῖνε, γέρον, καὶ ζῆθι· μάτην δ' ἄρα θεῖος Ὀμηρος
 τείρεσθαι πολιὴν ἐκ νεότητος ἔφη.

5

85.* (XI, 64.)

Ἡμεῖς μὲν πατέοντες ἀπείρονα καρπὸν Ἰάκχων
 ἄμμιγα βακχευτὴν ῥυθμὸν ἀνεπλέκομεν.
 ἦδη δ' ἄσπετον οἶδμα κατέῤῥεεν· οἶα δὲ λέμβοι
 κισσύβια γλυκερῶν νήχεθ' ὑπὲρ ῥοθίων,
 οἷσιν ἀρυσσάμενοι σχέδιον ποτὸν ἤρομεν ἦδη
 θερμῶν Νηιάδων οὐ μάλα δευόμενοι.
 ἦ δὲ καλὴ ποτὶ ληνὸν ὑπερκύπτουσα Ῥοδάνθη
 μαρμαρυγῆς κάλλους νᾶμα κατηγλαΐσεν.
 πάντων δ' ἐκδεδόνητο θοαὶ φρένες, οὐδέ τις ἡμέων
 ἦεν, ὃς οὐ Βάκχῳ δάμνατο καὶ Παφίῃ.
 τλήμονες· ἀλλ' ὁ μὲν εἶρε παραὶ ποσὶν ἄρθρονος ἡμῖν·
 τῆς δ' ἄρ' ὑπ' ἐλπωρῇ μῦνον ἐπαιζόμεθα.

5

10

86.* (XI, 35o.)

Εἰς δικολόγον ἀδικοῦντα.

Νῆπιε, πῶς σε λέληθε Δίκης ζυγόν; οὐ νοεῖς δὲ
 ἀνδράσιν οὐχ ὁσίους ψῆφον ὀφειλομένην;
 ῥήτορη πιστεύεις πυκινόφρονι, σῆ τε μενοιῆ
 ποικίλον αὐδῆσαι μῦθον ἐπισταμένη.

ἐπιζῶν ἔξαστι· Θέμιν δ' οὐκ οἶδεν ἀμείψαι
τῆς σῆς ἡλεμάτου παίγνια φαντασίης. 5

87.* (XI, 352.)

In Anth. Plan. p. 68. ἀδέσποτον.

Τὸν σοφὸν ἐν κιδάρῃ, τὸν μουσικὸν Ἄνδροτίωνα
εἶρετό τις τοίην κρουματικὴν σοφίην
„δεξιτερὴν ὑπάτην ὁπότε πλήκτροισι δόνησας,
ἢ λαιῇ νήτῃ πάλλεται αὐτομάτως
λεπτὸν ὑποτρύζουσα, καὶ ἀντίτυπον τερέτισμα 5
πάσχει, τῆς ἰδίης πλησομένης ὑπάτης·
ὥστε με θαυμάζειν, πῶς ἄπνοα νεῦρα ταθέντα
ἢ φύσις ἀλλήλοις θήκατο συμπαθέα.”
ὃς δὲ τὸν ἐν πλήκτροισιν Ἀριστόξεινον ἀγῆτὸν
ᾤμοσε μὴ γινῶναι τήνδε θερμοσύνην 10
„ἔστι δ'” ἔφη „λύσις ἦδε. τὰ νευρία πάντα τέτυκται
ἔξ ὄϊος χολάδων ἄμμυγα τερσομένων.
τοῦνεκὲν εἰσιν ἀδελφὰ, καὶ ὡς ξύμφυλα συνηχεῖ,
ξυγγενὲς ἀλλήλων φθέγμα μεριζόμενα.
γῆσια γὰρ ταῦτε πάντα, μιῆς ἄτε γαστρῶς ἔοντα, 15
καὶ τῶν ἀντίτυπων κληρονομεῖ πατάγων.
καὶ γὰρ δεξιὸν ὄμμα κακούμενον ὄμματι λαιῷ
πολλάκι τοὺς ἰδίους ἀντιδίδωσι πόρους.”

88.* (XI, 354.)

Palladae in Anth. Plan. p. 188.

Ἄλλον Ἀριστοτέλην, Νικόστρατον, Ἰσοπλάτωνα,
σκινδαλαμοφράστην αἰπυτάτης σοφίης,
τοῖα περὶ ψυχῆς τις ἀνείρετο· „πῶς θέμις εἰπεῖν
τὴν ψυχὴν, θνητὴν ἢ πάλιν ἀθάνατον;
σῶμα δὲ δεῖ καλέειν ἢ ἀσώματον; ἐν δὲ νοητοῖς 5
τακτέον ἢ ληπτοῖς, ἢ τὸ συναμφότερον;”
αὐτὰρ ὁ τὰς βίβλους ἀνελέξατο τῶν μετεώρων
καὶ τὸ περὶ ψυχῆς ἔργον Ἀριστοτέλους,
καὶ παρὰ τῷ Φαίδωνι Πλατωνικὸν ὕψος ἐπιγνοῦς
πᾶσαν ἐνησκήθη πάντοθεν ἀτρεκίην. 10
εἶτα περιστέλλων τὸ τριβώνιον, εἶτα γενεῖον
ἄκρα καταψήχων, τὴν λύσιν ἐξέφερεν
„εἴπερ ὅλως ἔστι ψυχῆς φύσις, οὐδὲ γὰρ οἶδα,
ἢ θνητὴ πάντως ἔστιν ἢ ἀθάνατος,
Agathias. 25

στεγνοφυής ἢ αὔλος ὅταν δ' Ἀγέροντα περήσῃς,
 κείθι τὸ νημερτὲς γνώσῃσαι, ὡς ὁ Πλάτων.
 εἰ δ' ἐθέλεις, τὸν παῖδα Κλεόμβροτον Ἀμβρακιώτην
 μιμοῦ, καὶ τεγέων σὸν δέμας ἐκχάλασον.
 καὶ κεν ἐπιγνοίης δίχα σώματος αὐτίκα σαυτὸν,
 μοῦνον ὅπερ ζῆτεῖς τοῦθ' ὑπολειπόμενος."

89.* (XI, 365.)

In Anth. Plan. p. 133. ἄδηλον.

Καλλιγένης ἀγροῦκος, ὅτε σπόρον ἔμβαλε γαίῃ,
 οἶκον Ἀριστοφάνους ἤλθεν ἐς ἀστρολόγου,
 ἦτε δ' ἐξερέειν, εἶπερ θέρους αἴσιον αὐτῷ
 ἔσται, καὶ σταχῶν ἄφθονος εὐπορίῃ.
 ὅς δὲ λαβῶν ψηφίδας, ὑπὲρ πίνακός τε πυκάζων,
 δάκτυλά τε γνάμπτων, φθέγγετο Καλλιγένει
 „εἶπερ ἐπομβρηθῆ τὸ ἀρούριον, ὅσον ἀπόχρη,
 μηδὲ τιν' ὑλαίην τέξεται ἀνθοσύνην,
 μηδὲ πάγος ῥήξῃ τὴν αὐλακα, μηδὲ χαλάζῃ
 ἄκρον ἀποδρυφθῆ δράγματος ὀρνυμένου,
 μηδὲ νεβροὶ κείρωσι τὰ λήϊα, μηδὲ τιν' ἄλλην
 ἦερος ἢ γαίης ὄψεται ἀμπλακίην,
 ἐσθλὸν σοι τὸ θέρους μαντεύομαι, εἴ δ' ἀποκόψεις
 τοὺς στάχνας μούνας δείδιδι τὰς ἀκρίδας."

90.* (XI, 372.)

Lucillii in Anth. Plan. p. 158.

Σῶμα φέρων σκιοειδὲς, ἀδερκεῖ σύμπνοον αὔρη,
 μή ποτε θαρσῆσῃς ἀγχι τινὸς πελάσαι,
 μή τις ἔσω μυκτῆρος ἀναπνεύων σε κομίσῃ,
 ἄσθματος ἡερίου πολλὸν ἀφανρότερον.
 οὐδ' οὐ μόνον τρομέεις· τότε γὰρ πάλιν οὐδὲν ἀμείψας
 ἔσσειαι ὡσαύτως φάσμα, τόπερ τελέθεις.

91.* (XI, 376.)

Ammiani in Anth. Plan. p. 171.

Ῥήτορα πρὸς Διόδωρον ἀνὴρ δέλαιος ἀπέλθων,
 εἶρετό μιν τοίης ἀμφὶ δικασπολῆς·
 „ἡμετέρῃ θεράπαινα φύγεν ποτέ· τὴν δὲ τις εὐρῶν,
 ἀλλοτρίην τ' εἶναι λάτριν ἐπιστάμενος,

ζευξεν ἔφ' θεράποντι· τέκεν δ' ὑπὸ παιδάς ἐκείνῃ
 και τίνι δουλεύειν εἰσὶ δικάϊότεροι;” 5
 ὅς δ' ὅτε μερμήριξε, και ἔδρακε βίβλον ἐκάστην,
 εἶπεν ἐπιστρέψας γυρὸν ἐπισκύνιον
 „ἦ σοί, ἦ τῷ ἐλόντι τήν θεράπαιναν, ἀνάγκη
 δουλεύειν κείνῳς, ὧν χάριν ἐξερέεις” 10
 διζέο δ' εὐμενέοντα δικασπόλον, αἴψα δ' ἀποίσεις
 ψῆφον ἀρειοτέρην, εἶγε δίκαια λέγεις.”

92. (XI, 379.)

Οὐ τις ἀλοιητῆρας ἰδεῖν τέτληκεν ὀδόντας
 ὑμετέροισ, ἵνα σοῖς ἐν μεγάροισ πελάσῃ
 εἰ γὰρ αἰ βούβρωστιν ἔχεις Ἐρυσίχθονος αὐτοῦ,
 ναὶ τάχα θαρδαύεις και φίλον ὄν καλέεις.
 ἀλλ' οὐ σεῖο μέλαθρά με δέξεται· οὐ γὰρ ἔγωγες
 βήσομαι ὑμετέρῃ γαστρὶ φυλαξόμενος. 5
 εἰ δέ ποτ' ἐς τεὸν οἶκον ἐλεύσομαι, οὐ μέγ' ἄνυσεν
 Λαρτιάδης Σκύλλης χάσμασιν ἀντιάσας
 ἀλλ' ἔσομαι πολύτλας τις ἐγὼ πλέον, εἰ σὲ περήσω,
 Κύκλωπος κρυεροῦ μηδὲν ἐλαφρότερον. 10

93. (XI, 382.)

Κεῖτο μὲν Ἀλκιμένης κεκακωμένος ἐκ πυρετοῦ,
 και περὶ λαυκανίην βραγχὰ λαρυγγίωσαν,
 νυσσόμενός τε τὸ πλευρὸν ἄτε ξιφέεσσιν ἀμυχθὲν,
 και θαμὰ δυσκελάδοις ἄσθμασι πνευστιόων
 ἦλθε δὲ Καλλίγνωτος ὁ Κωῖος, ὁ πλατυέσχης, 5
 τῆς παιωνιάδος πληθόμενος σοφίης,
 πᾶσαν ἔχων πρόγνωσιν ἐν ἄλγεσιν, οὐ τι περισσὸν
 ἄλλο προαγγέλλων, ἢ τὸ γενησόμενον.
 Ἀλκιμένους δ' ἐδόκευεν ἀνάκλισιν, ἐκ τε προσώπου
 φράζετο, και παλάμης ψαῦεν ἐπισταμένους. 10
 και τὸ περὶ κρισίμων φαέων ἐλογίζετο γράμμα,
 πάντ' ἀναπεμπάζων, οὐχ ἐκὰς Ἴπποκράτους.
 και τότε τὴν πρόγνωσιν ἐς Ἀλκιμένην ἀνεφώνει
 σεμνοπροσωπήσας και σοβαρευσόμενος.
 „εἶγε φάρυγξ βομβεῦσα, και ἄγρια τύμματα πλευροῦ,
 και πυρετῷ λήξῃ πνεῦμα δασυνόμενον,
 οὐκέτι τεθνήξει πλευρίτιδι. τοῦτ' οὖν γὰρ ἡμῖν
 σύμβολον ἐσσομένης ἐστὶν ἀπημοσύνης.

θάρασε τὸν νομικὸν δὲ κάλει, καὶ χρήματα σαντοῦ
 εὖ διαθείς, βιότου λῆγε μεριμνοτόκον,
 καὶ με τὸν ἱητρὸν, προῤῥήσιος εἵνεκεν ἐσθλῆς,
 ἐν τριτάτῃ μοίρῃ κάλλιπε κληρονόμου.”

20

ANTHOLOGIAE PLANUDEAE

EPIGRAMMATA

QUAE

IN CODICE PALATINO NON REPERIUNTUR.

94. (36.)

*Εἰς εἰκόνα τινὸς σοφιστοῦ ἐν Περγάμῳ δοθεῖσαν ἐπὶ
 πρεσβείᾳ πολιτικῇ.*

Τὰς μὲν ὑπὲρ μύθων τε καὶ εὐτροχάλιο μελίσσης
 εἰκόνας ἰλήκοις δηρὸν ὀφειλόμενος
 νῦν δ' ὑπὲρ ἰδρώτων τε καὶ ἀστυόχοιο μερίμνης,
 τῆδ' ἐ σε τῇ γραφίδι στήσαμεν, Ἡράκλαμον.
 εἰ δ' ὀλίγον τὸ γέρας, μὴ μέμψο· τοῖσδε γὰρ ἡμεῖς
 αἰεὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας ἀμειβόμεθα.

5

95. (41.)

*Εἰς εἰκόνα ἀγατεθεῖσαν ἐν τοῖς Πλακιδίας ὑπὸ τῶν
 τοῦ νέου σεργίου.*

Θωμᾶν, παμβασιλῆος ἀμεμφέα κηδεμονῆα,
 ἄνθεσαν οἱ τὸ νέον τάγμα μετερχόμενοι,
 θεσπεσίης ἄγχιστα συνωρίδος, ὄφρα καὶ αὐτῇ
 εἰκόνη χῶρον ἔχη γείτονα κοιρανίης.
 αὐτὸς γὰρ ζαθέοιο θρόνου ἐψῶσε μελάθρον,
 πλοῦτον ἀεξήσας, ἀλλὰ μετ' εὐσεβίης.
 εὐγνωμον τὸ πόνημα. τί γὰρ γραφίς οἶδεν δπάσσαι,
 εἰ μὴ τοῖς ἀγαθοῖς μῆστιν ὀφειλομένην;

5

96. (59.)

Εἰς Βάκχην ἐν Βυζαντίῳ.

Οὐπω ἐπισταμένην τάχα κίμβαλα χερσὶ τινάξαι,
 Βάκχην αἰδομένην στήσατο λαοτύπος.
 οὕτω γὰρ προνέενυκεν· ἔοικε δὲ τοῦτο βοώση
 „ἔξιτε, καὶ παταγῶ, μηδενοὺς ἵσταμένου.”

97. (80.)

Μαχλᾶς ἐγὼ γενόμεν Βυζαντίδος ἔνδοσι Ῥώμης,
 ὠνητὴν φιλήν πᾶσι χαριζομένη
 εἰμὶ δὲ Καλλιρόη πολυδαίδαλος, ἣν ὑπ' ἔρωτος
 οἰστρηθεὶς Θωμᾶς τῆδ' ἔθετο γραφίδι,
 δεικνὺς ὅσσον ἔχει πόδον ἐν φρεσίν· ἴσα γὰρ αὐτῷ
 κηρῷ τηκομένῳ τήκεται οἱ κραδίη.

5

98. (109.)

Εἰς Ἴππόλυτον διαλεγόμενον τῇ τροφῷ τῆς Φαίδρας.

Ἴππόλυτος τῆς γρη῏ς ἐπ' οὐατι νηλέα μῦθον
 φθέγγεται· ἀλλ' ἡμεῖς οὐ δυνάμεσθα κλύειν
 ὅσσον δ' ἐκ βλεφάρουιο μεμνηνός ἐστι νοῆσαι,
 ὅτιτι παρεγγυᾶ μηκέτ' ἄθεσμα λέγειν.

99. (244.)

Εἰς εἰκόνα Σατύρου πρὸς τῇ ἀκοῇ τὸν ἀδλὸν ἔχοντος καὶ
 ὡσπερ ἀκρωμένου.

Αὐτομάτως, Σατυρίσκε, δόναξ τεὸς ἦχον ἰάλλει,
 ἢ τί παρακλίνας οὐας ἄγεις καλᾶμῳ;
 ὅς δὲ γελῶν σίγησεν ἕως δ' ἂν φθέγγατο μῦθον,
 ἀλλ' ὑπὸ τετρακωλῆς εἶχετο ληθεδόνι.
 οὐ γὰρ κηρὸς ἔρυκεν ἑκῶν δ' ἠσπάζετο σιγῆν,
 θυμὸν ὄλον τρέψας πεκτίδος ἀσχολίη.

5

100. (331.)

Εἰς εἰκόνα Πλουτάρχου.

Σεῖο πολυκλήεστα τύπον στήσαντο, Χερωνεῦ
 Πλούταρχε, κρατερῶν νιέες Ἀῤυσονίων
 ὅτιτι παραλλήλοισι βίοις Ἑλληνας ἀρίστους
 Ῥώμης εὐπολέμοις ἤρμους ἐναέταις.
 ἀλλὰ τεοῦ βιότοιου παράλληλον βίον ἄλλον
 οὐδὲ σύ γ' ἂν γράψαις· οὐ γὰρ ὁμοιον ἔχεις.

5

101. (332.)

Εἰς εἰκόνα Αἰσώπου.

Εὐ γὰρ ποιῶν, Αῤυσίππε γέρον, Σικυῶνιε πλάστα,
 δείκελον Αἰσώπου στήσαι τοῦ Σαμίον
 ἐπτά σοφῶν ἐμπροσθεν, ἐπεὶ κείνοι μὲν ἀνάγκην
 ἔμβαλον, οὐ κειθῶ, φθέγμασι τοῖς σφετέροις·

ὅς δὲ σοφοῖς μύθοις καὶ πλάσμασι καίρια λέξεις,
 παύων ἐν σπουδῇ, κίβδη ἐχεφροσέειπ.
 φευκτὸν δ' ἢ τρηχέα παραίνεσις ἢ Σαμίου δὲ
 τὸ γλυκὸ τοῦ μύθου καλὸν ἔχει δέλεαρ.

EPIGRAMMATA

QUAE

IN PLANUDEA AGATHIAE, IN ANTHOLOGIA
 CONSTANTINI CEPHALAE

ALIIS SCRIPTORIBUS TRIBUUNTUR.

102. (V, 241.)

Παύλου Σιλεντιαρίου.

Σώζεο σοὶ μέλλων ἐνέπειν, παλίνορσον ἰοὴν
 ἄψ ἀνασειραῖζω, καὶ πάλιν ἄγχι μένω.
 σὴν γὰρ ἐγὼ δασπλήτα διάστασιν, οἷά τε πικρὴν
 νύκτα καταπτήσω τὴν Ἀχεροντιάδα.
 ἤματι γὰρ σέο φέγγος ὁμοῖον ἄλλα τὸ μὲν που
 ἄφθογγον· σὺ δέ μοι καὶ τὸ λάλημα φέρεις
 κείνο, τὸ Σειρήνων γλυκερώτερον, ᾧ ἐπὶ πᾶσαι
 εἰσὶν ἐμῆς ψυχῆς ἐλπίδες ἐκκρεμέες.

103. (VI, 87.)

Ἰδηλον.

Ἄνθετό σοι κορύνην καὶ γεβρίδας ἡμέτερος Πᾶν,
 Εὐΐε, καλλείψας σὸν χορὸν ἐκ Παφίης.
 Ἦχὼ γὰρ φιλέει, καὶ πλάζεται· ἄλλα σὺ Βάκχε
 Ἰλαθι τῷ ξυνήν ἀμφιέποντι τέχνην.

104. (VII, 323.)

Ἀδέσποτον.

Εἰς δὴ ἀδελφειοῦς ἐπέχει τάφος· ἐν γὰρ ἐπέσχον
 ἡμαρ καὶ γενεῆς οἱ δύο, καὶ θανάτου.

105. (XI, 402.)

Λουκιανού.

Μηδεὶς μοι ταύτην, Ἐρασίστρατε, τὴν σπατάλην σου,
 ποιήσεις θεῶν, ἧ σὺ κατασπαταλᾷς,
 ἔσθων ἐκτραπέλως στομάχων κακὰ, χεῖρονα λιμοῦ,
 οἷα φάγοιεν ἐμῶν ἀντιδίκων τεχνία.

πεινάσαιμι γὰρ αὖθις ἔτι πλέον, ἢ πρὶν ἐπεινῶν,
ἢ χορτασθεῖην τῆς παρὰ σοὶ σπατάλης.

5

106. (XI, 377.)

Παλλάδα.

Ὅρνεον ἡσθίομεν κεκλημένοι ἄθλιον ἄνδρες,
ἄλλων ὀρνίθων βρώματα γιγνώμενοι.
καὶ τὸν μὲν Τιτυὸν κατὰ γῆς δύο γῦπες ἔδουσαν,
ἡμᾶς δὲ ζῶντας τέσσαρες αἰγυπιοί.

107. (XI, 357.)

Τοῦ αὐτοῦ.

Τίθς καὶ γενετήρ δῆριον φιλόνεικον ἔθεντο,
τίς πλέον ἐκδαπανῶν κληρὸν ἅπαντα φάγη.
καὶ μετὰ τὴν βρωσιν τὴν χρηματικὴν μάλα πᾶσαν,
ἕστατον ἀλλήλους λοιπὸν ἔχουσι φαγεῖν.

108. (XI, 401.)

Λουκιανοῦ.

Ἰητήρ τις ἔμοι τὸν ἐὼν φίλον υἱὸν ἔπεμψεν,
ὥστε μαθεῖν παρ' ἔμοι ταῦτα τὰ γραμματικά.
ὡς δὲ τὸ „Μῆνιν ἄειδε” καὶ „ἄλγεα μυροί” ἔθηκεν’
ἔγνω, καὶ τὸ τρίτον τοῖς δ' ἀκόλουθον ἔπος,
„πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν,”
οὐκέτι μιν πέμπει πρὸς με μαθησόμενον,
ἀλλὰ μ' ἰδὼν ὁ πατήρ, „σοὶ μὲν χάρις” εἶπεν „ἑταῖρε·
αὐτὰρ ὁ παῖς παρ' ἔμοι ταῦτα μαθεῖν δύναται.
καὶ γὰρ ἐγὼ πολλὰς ψυχὰς ἄϊδι προΐάπτω,
καὶ πρὸς τοῦτ' οὐδὲν γραμματικὸν δέομαι.”

5

10

AGATHIAE EPIGRAMMATA

LATINE VERSA

PER

IOSEPHUM SCALIGERUM IUL. CAES. F.

6.*

Quisquis amas, cavesis delecto pectore fractus
Supplicibus solvas flebilis ora modis.
Propositi solidi tibi cura sit, et tibi constant
Lumina contracto parca supercilio.
Nam nimis elatos contemnit foemina fastus,
Et nimis abiectum ridet amica virum.
Ille peritus erit, quicumque haec miscet, amator:
Et modico in fasta pectora fracta gerit.

7.

Quod Polemo ille facit, Glyceres qui coniugis aufert
In Thymela crines, docte Menandre, tua,
Hoc novus instituit Polemo meus, Ille Rhodanthes
Audaci cultas abstulit ungue comas.
Criminibus tragicis mutavit comica gesta.
Infixit tenerae verbera saeva cuti.
Ah scelus indignum! Nostros miserata dolores
Quod tantum admisit turpe puella nefas?
Proh dolor! Exsculpensque oculos radicitus ambo
Invidiae informes duxit in ore notas.
Sed tamen is fuerit Misumenos: ast ego contra
Dyscolos, aspiciens nec Pericromenen.

8.

Quamvis cana aetas iam te tepefecit, et in te
Ille cupidinei mucro furoris hebet:
Debueras iuvenum curas miserescere, eorum
Expertus noris cum, Cleobule, faces,
Nec super assuetis stomachari rebus, honestum
Foeminei capitis nec populare decus.
Ergo momento nunc illi versus in hostem es,
Quae te olim potuit patris amare loco.

9.

Plectra gerens, citharae tetigit si fila canorae,
Aemula Terpsichores orsa canit fidibus.
Grandiloquam tragico vocem si rumpit hiatu,
Melpomene bombos exprimit ore gravi.
Si mota est formae lis de certamine, victam
Cyprida vel iudex dixerit ipse Paris.

* Numerus indicat ordinem, quo epigrammata Graeca in edit. Bonn. legantur.

Sed melius taceam, ne Bacchus inaudiat, ac ne
Concubitus furiens hunc, Ariadna, tui.

10.

Tota mihi in gemitu nox vertitur. Ast ubi venit
Dans minimum mihi lux prima quiete frui,
Circum perque strepente citamur hirundine. Somnos
Abrumpens, lacrimas integrat illa mihi.
Quid mihi vobiscum est? abastite garrula turba.
Non, Philomela, mihi lingua resecta tua est.
Flete Itylon duris in montibus, atque sedete,
Scruposam cautes quae dabit alta domum,
Dormire ut liceat. Surrepens forte Rhodanthes
Amplexanda mihi brachia, Somne, dabis.

11.

Non sum vinosus: vin' me deponere vino?
Hac, si tu libes pocula, lege bibam.
Admoris tua labra, nequibo sobrius esse:
Nec fas temeto posse carere mihi.
Nam transmissa tuis ad me fert suavia labris
Ille calix, narrans dona superba sua.

12.

Ne quis concretus tibi fungus convocet imbres:
Vir venit: huic nullas necte, lucerna, moras.
Nulla faves Veneri. Nam cum condixerat Hero
Leandro — ah, anime, caetera parce loqui.
Vulcano servis. Hinc, ne adverseris herili
Curae, tu Veneri semper iniqua, puto, es.

13.

Dic agedum, quid suspiras? Amo. Quamne? Puellam.
Pulchram? Pulchra oculis est ea visa meis.
Ast ubi vidisti hanc? Ad coenam forte vocatus:
Vidi. communem presserat illa torum.
Spes est posse frui? Spes, o bone. Denique aperte
Non amo: furtivas venor amicitias.
Legitimos thalamos fugis ergo? Vera putasti.
Quod sors huic multas nempe reliquit opes?
Omne tenes. Igitur nec amas bene. Fallere. Nunquam
Recta putans animus impatienter amat.

14.

Forte duas inter solus mediusque iacebam.
Illam ardebam, hanc non laedere certus eram.
Meque trahebat amans: ego furabundus at isti
Non totis labris oscula parca dabam:
Alterius fallens ardores scilicet, eius
Discidii causas aemula verba timens.
Ingemui, dixique simul, Fortassis amari
Undique supplicium par, et amare mihi est.

15.

Illa prius fastu turgens, iactare capillos
Sueta prius, pæxis illa superba comis

Sueta meis desideris illudere; formam
 Perdidit: huic digitos ruga senilis arat.
 Ubra subsidunt, cecidit frons, lumina marcent,
 Annoso titubant balba labella sone.
 Canicem vindex voco numen Amoris: et aequum
 Iudicat, et tumidis strenua poena venit.

17.

Et Cytherea potens, et Amorum candida turba
 In tabem solvent iam cor inane mihi.
 Non patiar, pueros propero si stultus amare,
 Et culpa, qua non turpior ulla, cadam.
 Una sit in culpam mulier satis: hac ego peccem,
 Pittalace. At pueros, stulte, relinquo tibi.

18.

An desiderio mea tangeris ergo Philinna?
 Langues exhaustis tabida luminibus?
 An placidos carpis somnos, et nullus Amoris
 Respectus? curae, cura nec ulla, mea est?
 Expectant te saeva vices, sentemque videbo
 Imbre per indignas usque cadente genas.
 In multis Venus est varium et mutabile. Solo hoc
 Eximia: elatis semper iniqua fuit.

19.

Nondum etiam senii sub limine, puberis aevi
 Interiit, Melite, gratia prima tui.
 Malarum sed adhuc splendet nitor: eminet illex
 Vis oculi: annorum est sed neque summa brevis.
 Atque puellaris manet illa protervia: ob istud,
 Tempus naturam vincere posse nego.

21.

Experiens quam me concorditer ardet Ereutho
 Sic ego cor fide compositaque dolis
 Adgrediebar: ego, disam, iam migro: peregre
 Ibo. vale, ac nostri vive, puella, memer.
 Ingemuit, neque sustinuit, frontemque ferivit,
 Et crinem e torta discidit ungue coma,
 Ut maneamque rogat. fracte non tardus ocella
 Credere do victas utilitate manus.
 Sum felix voti. nam quod fecisse volebam
 Officium, et munus hoc quasi grande dedi.

23.

Hic ager umbroso ramosum tegmine vernans
 Fructiferae frondis explicat omne decus,
 Hic clangit versus cupressorum inter opacos
 Pullorum mater rauca cohortis avis,
 Hic fringulit acanthis, et hic aeredula questus
 Ingeminans inter densa rubeta sedet.
 Quis mihi ludus in his, cum vos audire loquentes
 Malim, quam Phoebos quae sonat icta cholys?
 Atquin me duplex exercet cura, videre
 Nam volo, summe virum, te, Damalimque meam

Qua caleo: sed me iuris tutela piusque
Dorcalide a tenera tam procul arcet honos.

26.

Non tantos patitur iuvenum natura labores,
Quantos imbelles nos muliebre secus.
Aequales illis adsunt, curaeque dolores
Intrepida sociis pandere voce licet.
Nec desunt, mentem quae pascant, ludicra: vicos
Perreptant; animum picta tabella capit.
Nobis nec fas est caeli convexa tueri,
Inclusas curis sed domus atra coquit.

27.

Prudentis scitum est, Ne quid nimis. Ast ego fastus
Indueram, quasi sal, aut mihi forma foret.
Credideram unius, neque ea est sine fraude, puellae
Totam animam in manibus semper habere meis.
Haec, quasi poeniteat morum, vitaeque prioris,
Intumet elato vana supercilio.
Sic prius ille ferox, ille aereus, ille ego tarde
Credulus, ac tangens astra, repente ruo.
Nam vertere vices, et supplex clamo: Nocentes
Aetatis vitio, parce puella, sumus.

28.

Quodnam iter insistas in amoribus? ecce petaces
In triviis luxus non patiere lupae.
Sin te virgo capit: vel eam tibi nubere ius est,
Vel corruptorum est poena ferenda tibi.
Nuptas sollicitare ad stupra, quis, unde voluptas
Nulla est, quantumvis cogitur ipse, potest?
In nuptae furtis multa alea, fructus amoris
Nullus: in his pueri est turpis habendus amor.
Volgivaegae viduae passim suus extat amator,
Quippe animum, mores et meretricis habet.
Castior est? tibi vix succumbere vixque coacta
Mox stimulos odii concipit aegra novi.
Factum odit: quia nec perit pudor omnis, amori
Aptas solvendo quaeritat usque moras.
Sin magis ancillae cupidis amplexibus haeres:
Sive tua est, famulae servus es ipse tuae.
Sive aliena, notam tibi lex tamen irrogat, in te
Mancipii haud proprii nomine probra ciens.
His se Diogenes pulchre extricavit: et illi
Pellex, absque ulla Laide, palma fuit.

102.

Dicturus tibi, vita, vale, vocemque citatam
Refreno, rursus sustineoque gradum.
Utque olim niger ille dies Acherontis amari
Sic mihi discidii causa timenda tui est.
Vultus enim tuus est lux altera. Lux tamen omni
Voce caret. contra, tu mihi verba refers
Dulcia Sirenum verbis magis, e quibus omnis
Pendula spes animae statque caditque meae.

IANI DOUSAE
EPIGRAMMATA VERSA
EX AGATHIA.

10.

Nocte queror tota, roseo nascente sed ortu
Lumina quum in somnum victa dolore cadunt,
Ecce meis lachrymis veniens causa altera, cantu
Mox oculis somnum pellit hirundo suo.
Parce argutatrix, parce invida: non ego linguam
Germanae vincar praeseuissse tuac.
Flere iuvat natum? montes pete et avia: per te
Pauxillum ut somno lumina fessa levem;
Si vel sic placitis recreet me amplexibus aegram,
Forte Idae referens Morpheus ora meae.

11.

Haud meri ego cupidus: madidum sed reddere si vis,
Porge mihi ante labris pocula tacta tuis.
Libaris modo, iam fieri haud pote sobrius ut sim,
Neo fugere est lepida mista Falerna manu.
Oscula traiciens abs te venit uda, leporem
Mique refert, traxit quem tuo ab ore calix.

12.

Parce tuis ah lychne imbres praedicere fungis,
Ne remorae iuveni sis nova causa meo.
Aemula tu usque quidem Veneri: mihi testis Abydi
Et Sesti iuvenis: caetera mitto queri.
Lemni opus es, Veneri hinc credo adversaris, herilem
Dum placare iram hac te iuvat invidia.

13.

Suspri quae causa? urit me virgo. at amari
Digna? rogas? certe digna ea visa mihi.
At quo visa loco primum haec tibi? contiguam hospes
In coena lecto sensi, habuique meo.
Spesne potiri autem hac? quid ni? sed Cyprin apertam
Non amo: furtivo si fruar igne, sat est.
Ergo domum non vis hanc ducere? nolo. quid? absque
Dote uxor, patiar, detur ut illa mihi?
Iam scio; mentiris: nec amas, nec enim pote dici
Vere amor hic, uti qui ratione potest.

102.

Dicturo tibi, vita, vale, vox deficit ori,
Eque fuga reducem me tibi sistit Amor.
Damnatae nec sic inamoena silentia noctis,
Dissidium horresco quam, mea diva, tuum.
Aurorae nam lux similis tua; muta sed illa,
Coniuncta est luci blanda loquela tuae.
Sirenium illa sua superans dulcedine nectar,
De qua tota meae pendula spes animae est.

BONAVENTURA VULCANIUS

LECTORI S.

Cum aliquot paginae essent vacaturae, visum est paucula Agathiae Epigrammata latinis versibus a me reddita adiicere. Reliqua omnia partim a me, partim ab aliis versa alias fortasse dabo. Interea haec aequi bonique consule et vale.

34.

Vir tuus Anchises, cuius Venus icta calore
Littus ad Idaeum currere saepe soles:
Nunc vix temporibus crinem invenit ut secet atrum,
Aevi hunc reliquias floridioris habe.
At dea (namque potes) vel florem redde iuventae,
Aut adama canos ut iuvenile decus.

Vel ita.

En tuus Anchises, cuius te littus ad Idae
Saepe olim properam Cypria traxit amor:
Vix modo de cano nigrum hunc seco vertice crinem,
Quem de aevo reliquum floridiore dico.
At dea (nam potis es) vel me florentibus annis
Reddito, vel canum blanda fove ut iuvenem.

Vel ita.

Anchises, cuius iuvenis te, Cypri, frequenter
Iussit ad Idaeum currere littus amor;
Nunc aegre inveni nigricantem vertice crinem,
Reliquias aevi quem tibi do viridis.
At me annis, potes ut, dea redde prioribus, aut sit
Grata haec canities ut iuvenilis honos.

61.

Praeses diva fave augusto tua numina templo
Troia, prout fas est, si colui misera.
At tu me exponis praedae, malumque ob ademptum
Iliaci muri proteris omne decus.
Morte satis fuerat lueret si pastor iniquum
Iudicium; culpa est non patriae, at Paridis.

62.

Tollere humo lapidem hunc ne nitere quaeso viator,
Qui fortis pectus Priamidae ferii.
Sum scaber et niger; immani sed ut impete stravi
Hectora, divinum consule Maeonidem.
Nunc aegre me homines hodierni opprobria secli
Tantillum valeant sede movere sua.
Quin aliquis potius terra qui me obruat esto;
Ludibrium invalidis nam pudet esse viris.

79.

Purpureum placide iacet aequor, nullaue venti
Ut spument fluctus vis animosa facit.
Nec iam ultra scopulis illisa minacibus unda
Rursum praecipitans in maris ima ruit.
At Zephyri spirant, verna argutatur hirundo,
Et thalamum e paleis quisquillisque facit.
Ponito nauta metum, sulcanda est seu tibi Syrtis,
Sive parum Siculi fida crepido maris.
Tantum, praesidio est qui portibus, ure Priapo
Seu bocam rubeo tergo, sive scarum.

83.

Cur metuis mortem causam matremque quietis,
Quae perimit morbos, pauperiemque necat?
Una semel lethi calcanda est semita cunctis,
Nec cuiquam omnino mors iterata venit.
Morborum multae exercent variaequae figurae
Nunc hos, nunc illes; ipsi alii ex aliis.

INDEX
SCRIPTORUM
QUI IN AGATHIAE HISTORIIS CITANTUR.

Numerus prior paginam, alter versum ed. Bonn. indicat.

- A**gathiae Daphniaca 6, 8.
Alexander Polyhistor historicus 120, 2. 121, 12.
Aristoteles 289, 13.
Asinius Quadratus de rebus Germanicis 27, 1.
Athenocles de rebus gestis Assyriorum et Medorum 117, 20.
Berosus Babylonius 117, 20.
Bion historicus 120, 2.
Ctesias Cnidius 120, 9.
Diodorus Siculus 104, 2. 120, 10.
Herodotus 110, 19.
Iustiniani Novellae 281, 14.
Nonni Panopolitani Dionysiaca 57, 13.
Paulus Silentarius Cyri Flori filius 296, 22.
Pindarus 138, 9.
Plato 6, 18. 130, 19. 286, 10.
Procopius rhetor 11, 9. 105, 5. 237, 6. 264, 18. 268, 13. 271, 12. 274, 10.
Simacus de rebus Assyrinis et Medicis 117, 21.
Xenophon 110, 19.
-

I N D E X
R E R U M E T N O M I N U M
I N A G A T H I A E H I S T O R I I S M E M O R A B I L I U M.

- A**basgi, gens Lazis finitima 140, 22.
- A**ectae Colchi (nomen confictum) concio, qua suadet defectionem ad Persas 210, 9 sqq.
- A**emilia regio 36, 20. 45, 21. 69, 9.
- A**enus oppidum in Thracia 326, 17.
- A**era ab Alexandro supputata (v. adnot.) 259, 3.
- A**gathias scripsit poemata Daphniaca 6, 7. collegit recentiorum epigrammata 6, 10. eius patria, genus et ars 8, 18. Iustino iuniore regnante historiam scribere incipit 11, 4. librum quartum scribebat post mortem Chorois (a. 577) 271, 22 sqq. Alexandriae litteris operam dedit, unde se Constantinopolim a. 554 transtulit 97, 1. eius occupationes forenses 138, 15.
- A**lamannorum origo 27, 1. mores et religio 28, 1 sqq. rapinae et sacrilegia 65, 6. eorum et Francorum strages 83, 21 sqq.
- A**lamannici vates 77, 17.
- A**lexander medicus, frater Anthemii 290, 7.
- A**lani Lazis finitimi 173, 18. 224, 22.
- A**lexander, Philippi f. 120, 19. 259, 3.
- A**lexander Severus, Mamaeae f. 122, 2. 259, 5.
- A**lexandria praeter solitum terrae motu concussa 96, 14.
- A**lignus Gothus Fredigerni f. frater Teiae, Gothorum regis, Cumas obtinet 31, 15 sqq. eius robur 32, 14. Cumas Narseti tradit et ad Romanos transit 65, 20 sqq. in proelio ad Casulinum fortiter pugnat 85, 6.
- A**lpscottia regio 69, 9.
- A**naitis nomen Veneris apud Persas 117, 19.
- Ἀνάπλευται** sive mansiones quid sint 110, 22.
- A**natolius, exconsul, Curator in aula CP. ob iniustitiam et rapinas infamis, terrae motu perit 284, 14.
- A**ngilas, dux Maurorum in exercitu Romano 184, 21. 187, 21. 197, 14.
- A**ngonum sive pilorum, quibus Franci utuntur, descriptio 74, 11.
- A**nthemius Trallensis insignis mathematicus 289, 19. eius et Zenonis contentio 291, 1. terrae motum et fulgura arte imitatur. 292, 1. 294, 1. templum S. Sophiae aedificat 295, 15. pridem ante a. 557 mortuus 295, 20.
- A**ntiochus, dux Romanorum sub Narsete 52, 9.
- A**psaruntum opp. Lazicum 171, 2.
- A**ppulia a Francis et Alamannis vastatur 64, 20.
- A**phrodisias opp. in Chersoneso 302, 2.
- A**psillii Lazorum dicto audientes

- 178, 12. pro Romanis legatos ad Misimianos mittunt 238, 20.
- Araxianene** (fortasse Arzanene, regio circa oppidum Arze, hodie Erzerum. Cf. fragm. Ioann. Epiphaniens. a Cl. Hasio editum p. 173.) 272, 6.
- Arbaces Medorum regnum** condit 120, 4.
- Arcadius Isdigerden, Persarum regem, Theodosio tutorem instituit** 264, 9.
- Archaeopolis, oppidum Colchidis, quod Romani tenent** 105, 4. 112, 12.
- Areobindus, legatus Romanorum ad Persas** 130, 5.
- Arimanes** 29, 7. 118, 7.
- Ariminum** 59, 3.
- Armenia a Tzannis infestata** 278, 12.
- Arsaces Parthici regni conditor** 121, 15.
- Artabanes, dux Romanorum sub Narsete** 36, 18. 46, 6. 67, 12. 80, 7.
- Artabanus, Parthorum rex ultimus** 122, 1.
- Artaxares, a Sasano generatus, Pabeci filius dictus, Persarum regnum restituit** 122, 6 sqq. ab a. p. C. n. 226—241. regnavit 259, 7.
- Artaxer, Persarum rex (378—382)** 263, 18.
- Artaxerxes, Darii filius** 116, 19.
- Aruth nobilis inter Herulos** 57, 20.
- Assyrii primi Asiam occuparunt** 119, 11. quamdiu regnum eorum floruerit 120, 6.
- Astyages** 120, 13.
- Athanasius, Senator CP. quaesitor de caede Gubazis** 170, 20. 206, 5.
- Athyras, fluvius haud procul a Byzantio** 308, 6. eiusdem nominis navale ad ostium eius situm 308, 10.
- Augustus Tralles urbem terrae motu deiectam suscitandam curat** 101, 14.
- Avares capillis impexis** 20, 3. *Colubrimodis Avarum gens dura capillis*: Corippus fragm. Paneg. in laud. Iust. 4. *Avares habebant comas retortas, prolixas Agathias.*
- valde, vinctas prandiis atque perplexas*: Anastas. hist. p. 65. ed. Par.
- Babas, dux Romanorum in Colchide** 180, 16.
- Balas, Persarum rex (480—484.)** 262, 2.
- Balmach, dux Hunnorum in exercitu Romano** 177, 4.
- Barazes Armenius, dux Romanorum in Colchide** 233, 15.
- Basilica** (*ἡ βασιλικὸς στροά* v. Gyl- lium topogr. II. 19. p. 114 ed. Lugd. 1561.) ubi versabantur Sophistae 127, 20. atque Agathias ipse inter causidicos 138, 15.
- Basiliscus Zenonem Isaurum imperio deiicit** 270, 14.
- Bederiana, oppidum Illyricum, Iustiniani patria, inde postea Prima Iustiniana dicta** 324, 9.
- Beletaras Assyriae regnum post Belem occupat** 119, 17.
- Belesys Babylonius, socius Arbacis Medi** 120, 4.
- Beleus, Dercetadis filius, ultimus Assyriae rex ex Semiramidis stirpe** 119, 15.
- Belisarius senex in Hunnos mittitur** 311, 14. eius ad milites concio 314, 1. strategema 319, 16. Hunnos fundit 321, 2. laus eius ab invidis imminuta 323, 3.
- Belus, nomen Iovis apud Persas** 117, 18.
- Berytus, Romanarum legum schola, terrae motu eversa** 95, 21.
- Bessas, dux Romanorum in Colchis** 104, 20. in exilium missus 140, 21.
- Bittores, natio Hunnica** 92, 12.
- Blachernae, regio Byzantii ad portum sita** 309, 5.
- Bonus, dux Romanorum in Moesia** 54, 9.
- Bruttiorum fines a Francis invasi** 64, 17.
- Bubali descriptio** 22, 10.
- Buchloum, castellum Misimianorum** 173, 17.
- Burguziones, Gothica natio** 19, 12.
- Burugundi, Hunnica natio, Agathiae aetate deleta** 300, 4. 15.
- Butilinus et Leutharis fratres, duces Alamannorum, societatem**

- cum Gothis ineunt 26, 15. Italam devastant 64, 7. Butilinus castris haud procul a Capua ad Casulinum fluvium positus 71, 21. acie victus occumbit 84, 16.
- Buzes, dux Romanorum in Colchide** 104, 20.
- Byzantii ingens terrae motus factus** 281, 19. nullus locus aedificiis vacuus 283, 2. pestilentia grassatur 297, 21.
- Cabades, Persarum rex (484—495. et iterum 499—529.) Romanis infestissimus** 267, 9. regno submotus ex vinculis ad Hunnos fugit 268, 5 sqq. eius varia fortuna 269, 10. ab Hunnis in regnum restitutus 269, 15.
- Cadusaei, gens Persis finitima** 123, 17.
- Calabria a Francis vastata** 64, 20.
- Callipolis, oppidum in Chersoneso** 302, 10.
- Campania a Francis vastata** 64, 16. 71, 6.
- Campsae castellum a Ragnare, Gothorum duce, defenditur** 92, 1. Narseti deditur 94, 13.
- Cancellariorum munera** 55, 12.
- Cantabrimi (pro Cantabris)** 101, 10.
- Capitalis supplicii apud Romanos forma** 230, 15.
- Cappadocia a Sapore, Persarum rege, invasa** 259, 14.
- Capua urbs** 71, 21. 87, 8.
- Carduchii montes** 272, 1.
- Casulinus fluvius (Vulturnus)** 71, 22.
- Catharus, fluvius in Colchide** 152, 10.
- Ceneta, opp. in Venetia** 69, 11.
- Centumcellae, Tusciae opp. Narseti deditur** 36, 6.
- Ceras, portus et aestuarium maris prope Byzantium** 309, 5.
- Cermasaa cur dictus Vararanes quartus, Persarum rex** 264, 1.
- Cesena, Flaminiae oppidum** 58, 3.
- Chadus, legatus Misimianorum** 174, 3.
- Charangès Armenius, dux Romanorum sub Narsete** 76, 12.
- Chaeremon rusticus legati ad Augustum officio functus Tralles instaurat** 101, 18.
- Chersonesi Thraciae descriptio** 301, 16. urbes 302, 2. Hunni inde recedunt 330, 13.
- Chetti vicus (Χέττου κάμυη) prope Byzantium** 312, 5.
- Childibertus, Francorum rex** 19, 7. senex moritur 95, 15.
- Chlotharius, rex Francorum** 19, 7. omnes Francici regni partes coniunctas tenet 95, 15.
- Chlothoaeus, Franc. rex** 19, 9.
- Chlothomerus, Franc. rex** 19, 8. a Burguzionibus occisus 19, 15.
- Chobus, fluvius Lazicum** 143, 16.
- Chosroes, Persarum rex (529—577.)** 104, 6. falsa eruditionis fama clarus 126, 1 sqq. philosophos graecos hospitio excipit et tuetur 132, 19. Uranio delectatur 135, 5. omnes Persarum reges rerum gestarum gloria superat 271, 10. eius legatio ad Iustinianum de pace 275, 1 sqq. eius mors in gloria 272, 11.
- Chytropolia s. Ollaria in Lazica** 108, 17.
- Ciberis, opp. in Chersoneso** 302, 3.
- Cilices a Sapore rege Persarum depopulati** 259, 14.
- Classibus, suburbano Ravennae oppido, Narses hibernat** 57, 5.
- Clima, geographorum mensura** 282, 7.
- Colchi Aegyptiorum colonia** 103, 15. gens maxima et opulentissima 145, 15. olim navigationis et mercaturae ignari 146, 3. eorum tumultus ob caedem Gubazis 153, 21.
- Conon Zenonem Isaurum imperio pellit** 270, 14.
- Convivia natalitia Romanorum** 282, 3.
- Copiarum militarium per totum Romanorum imperium numerus olim institutus sub Iustiniano quis fuerit** 306, 1.
- Cos insula ingenti terrae motu concussa** 99, 16.
- Cotaesium, opp. Lazicum, a Persis tenetur** 105, 8. 150, 22.
- Cotriguri, Hunnica natio, Zaber-ganis subditi** 300, 3. 301, 6.
- Cumarum situs** 31, 2. earum oppu-

- gnatio 3a, 3 sqq. Narses eas recipit 57, 12.
- Curatorum munera et officia in aula Byzantina 284, 17.
- Cutilizis, dux Hunnorum in exercitu Romano 177, 5.
- Cyrus, Cambysis f. 120, 13.
- Dabragezas, natione Anta, dux Romanorum 150, 2. 186, 11.
- Damascius Syrus, philosophus, exsul cum aliis in Persiam profectus mox in patriam revertitur 131, 6.
- Darius, Arsamis fil. rex Persarum 120, 19.
- Darius, Hystaspis f. 16, 20. 85, 15.
- Deorum gentilium diversa apud Persas nomina 117, 18.
- Dilimnitae, bellicosissima natio 177, 16. eorum armatura 177, 20. clades in castris Sabirorum 180, 4. fugantur cum exercitu Persarum in pugna ad Phasin opp. 188, 12.
- Diogenes Phoenix, philosophus 131, 7.
- Dioscorus Trallensis, medicus, Anthemii frater in patria urbe artem suam proficitur 290, 7.
- Doconus, fluvius e Caucaso profluens 111, 14.
- Dysenteria in Francorum exercitu ex nimio uvarum immaturarum usu orta 69, 17.
- Elaëticus sinus 9, 17.
- Elmingirus, dux Hunnorum apud Romanos 186, 12.
- Elminzur Hunnus, dux Romanorum 236, 23. (fortasse idem cum praecedente).
- Epigramma de clade Francorum 87, 13. in Chaeremonem 102, 12.
- Eulamius Phryx philosophus 131, 9.
- Eustratius, Soterichi filius 173, 8.
- Eutythianus, Agathiae fautor 7, 18.
- Fabulae in gynaecis decantatae (*τὰ ἐν γυναικωνίτιδι παρά τὴν ταλασίαν ᾄδόμενα μῦθο-λογήματα*) 29, 19.
- Factiones Circenses coloribus distinctae 307, 20. 325, 3.
- Fanum, oppidum in Piceno 67, 8. 69, 5.
- Faventia, Flaminiae oppidum 51, 10.
- Ferreum castellum, alias Tzachar dictum, in Misimianis 240, 15.
- Florentia Narseti deditur 36, 6. 37, 16.
- Floriorum gens (*οἱ Φλωριῶδες*) 8, 2.
- Franci, olim Germani dicti, Italiae contermini, Romanorum legibus et moribus utuntur 16, 14 sqq. quo pacto regum suorum controversias componant 18, 3. hieme libentius quam aestate bella gerunt 54, 18. Francorum iustitia et concordia 17, 15. reges intonsi 19, 19. eorum auxilium Gothi implorant 23, 16. eorum armatura 73, 21. acies cuneata et suis caput prae se ferens 81, 12. eorum et Alamannorum strages 83, 21 sqq.
- Fulcaris, Herulorum dux 36, 15. 43, 8. eius caedes 45, 13.
- Gepidae a Theudiberto ad bellum contra Romanos sollicitati 21, 11.
- Gepidicus, Iustiniani titulus 21, 15.
- Germanus, Dorothei filius, oppido Iustiniana ortus, Iustiniano carus 324, 6. Chersonesi praefectus 324, 20. pro ea dum fortiter pugnat, sagitta ictus 329, 21.
- Giber, dux Longobardorum apud Romanos 185, 3.
- Gothi pacem cum Romanis componunt 14, 17. Transpadani bellum renovant et Francorum auxilium implorant 16, 7. 23, 16. reliqui quoque a Romanis deficiunt 45, 21. reliquiae quae Campsas insederunt Narseti se dedunt 94, 10.
- Gubazes, Lazorum rex 139, 18. eius caedes 144, 20.
- Hermeas Phoenix, philosophus 131, 7.
- Herulorum sub Narsete militantium clades ad Parmam 44, 8.
- Hormisdates, rex Persarum, prior (272 — 273.) 260, 6. secundus (301 — 308.) 261, 10.
- Hunnorum gens Onoguri dicti 146, 18. Hunni Sabiri modo apud Romanos 177, 2. modo apud Persas mercenarii 234, 17. Hunni Nephtalitae Perozem, regem Persarum, cum exercitu occidunt

- 266, 16. Cabadem in regnum restituunt 269, 15. Hunnorum variae gentes 300, 2. quae loca habitaverint 299, 20. Hunni Cotriguri Istrum traiciunt 301, 6. pars in Graeciam, pars contra Chersonesum procedunt 301, 13. eorum saevitia et stupra 304, 1 sqq. a Belisario fugantur 321, 2. ratibus factis Chersonesum invadere tentant 326, 17. a Romanis obviam navigantibus merguntur 329, 2. quo facto a Chersoneso recedunt 330, 13. stipendio accepto Romanis finibus exeunt 330, 22. mutua cum Utriguris clade ad interfectionem usque deproeliantur 334, 21. (v. Utriguri.)
- Hydruntum, urbs Calabriae 64, 21.
- Hystaspes, Persarum rex, sub quo Zoroastrum vixisse ipsi tradunt 117, 9.
- Iberia, provincia regni Persici 148, 11. 224, 22. 231, 8.
- Ilier, dux Hunnorum in exercitu Romano 177, 5.
- Illus cum aliis Zenonem Isaurum imperio submovet 270, 14.
- Illus Isaurus castellum Misimianorum capit 244, 12.
- Imaeus mons (Imaus) 299, 22.
- Ioannes, Vitaliani filius, dux Romanorum sub Narsete 36, 17. 46, 5.
- Ioannes Dacnas, Cappadox, Romanorum dux 242, 17.
- Ioannes, Rustici frater, Gubazi insidias struit 142, 4. eum interimit 144, 20. fugiens deprehenditur 171, 12. in iudicium vocatus 208, 5. supplicio afficitur 230, 15.
- Ioannes Afer qua fraude provinciales expulaverit 252, 3 sqq.
- Iovianus, Imperator Romanorum, turpi pace inita Nisibin urbem Persis tradit 263, 1.
- Idigerdes prior, Saboris filius, Persarum rex (398 — 419), tutor Theodosii ab Arcadio institutus 264, 7.
- Idigerdes alter, Vararanis filius, Persarum rex (439 — 456.) 266, 9.
- Isidorus apsidem aedis S. Sophiae collapsam refecit 295, 20.
- Isidorus Gazaenus, philosophus 131, 8.
- Iudicii publici apparatus 206, 5 sqq.
- Iustinianus Imperator Lazos adversus Persas tuetur 104, 9. eius epistola ad Martinum et Rusticum 208, 13. novellae constitutiones 281, 14. aedessacras instaurat 295, 5. senex res bellicas negligit 306, 16. eius patria Bederiana 324, 10. captivos ab Hunnis redimit 331, 3. eius epistola ad Sandichlum, Hunnorum duce[m] 332, 6.
- Iustinus, Germani filius, dux Romanorum in Colchidem missus 105, 1. Gubazis caedem aversatur 145, 7. Persas Phasin oppidum oppugnantes a tergo adortus caedit 196, 14. in Martini locum suffectus 250, 22. Ioannis Afri fraudibus delectatur 254, 20. post praeclara ad Istrum edita facinora poenas luit 255, 17. (a Iustino Imp. Alexandriam in exilium missus, ac deinde necatus: cf. Evagrium VI. 2.)
- Latina eruditio (*ἡ τῶν Λατίνων παιδεία*) i. e. linguae legumque Romanarum cognitio 324, 19.
- Lazi olim Colchi dicti 103, 11.
- Lazorum regis insignia 172, 2.
- Leone imperante Hannorum gentes cunctae incolumes 300, 15.
- Leontius, Dabrageae filius 244, 15.
- Lethes s. oblivionis castellum apud Persas 268, 6.
- Leutharis, dux Alamannorum 26, 15. Italiam vastat 64, 19. domum cum praeda petit 66, 18. prope Fanum oppidum a Romanis fugatur 67, 15. furiosus ad Cenotam moritur 70, 5.
- Liguria a Gothis tenetur 15, 23.
- Longobardi a Theudiberto contra Romanos concitati 21, 11.
- Longobardicus, Iustiniani titulus 21, 15.
- Lucae obsidio 38, 4. 50, 5. 52, 21. deditio 54, 3.
- Lucania a Francis vastata 64, 16.
- Luna oppidum Narseti deditur 38, 1.

- Macedones quamdiu in Asia regnaverint 121, 10.
- Maecotis palus 299, 20.
- Magistri dignitas 233, 20.
- Magi de ventre reginae gravidae consulti 261, 20.
- Magophonia, festum Persarum 123, 5.
- Manichaeorum religio Persicae similis 118, 2.
- Martinus, summus Romanorum in Lazica dux 104, 20. 184, 20. eius odium in Gubazem 141, 5. strategema ad confirmandos militum animos 190, 5. imperio submotus 250, 21.
- Massilia, Ionum colonia, a Francis tenetur 16, 18.
- Mauritius, Pauli f., magister militum per Orientem, Chosroën in Carduchiorum montibus aestiva agentem necopinatum opprimit 272, 3.
- Maxentius, dux Romanorum 233, 9.
- Melantias, vicus haud procula Byzantio 308, 4. 322, 16.
- Melitenses canes 293, 17.
- Memnonius, Agathiae pater 9, 1.
- Mermerios, Persarum ducis, expeditio 105, 3. strategema 106, 17. mors 113, 1. laus 113, 2 sqq.
- Meschitha, oppidum Iberiae 112, 19.
- Metrianus, ex ordine scribonum 171, 9.
- Metrodorus grammaticus, frater Anthemii, Constantinopoli docet 290, 3.
- Misimiani sub Lazorum ditioe 173, 10. Soterichum occidunt 175, 20. ad Persas descendunt 231, 7. legatos Apsiliorum trucidant 239, 5. vicus eorum Tzachar cum ingenti ipsorum clade expugnatur 246, 9. Romanorum crudelitatem clade reddita ulciscuntur 248, 6. sub Romanorum ditioem redeunt 249, 12.
- Mithridates Parthici regni gloriam auxit 121, 17.
- Mortuos non humant Persae 113, 16.
- Muchirisis, oppidum munitum in finibus Lazorum 105, 8. 271, 17.
- Murus in isthmo Chersonesi ad duo maria pertingens 301, 22.
- Myrina in Aeolide, patria Agathiae 8, 18.
- Nachoragan, dux Persarum post Mermeroem 139, 11. 177, 11. de pace agit cum Martino 181, 3. Phasin fluvium traiecit 183, 3. Phasin oppidum oppugnat 187, 13. 193, 6. cum magna clade repellitur 201, 2. vivus a Chosroë excoriari iussus 256, 13.
- Narses, Persarum rex (294 — 301.) 261, 8.
- Narses, Romani exercitus in Italia praefectus, Teiam, Gothorum regem devincit 14, 13. Cumas oppugnat 31, 2. 33, 11. varia Tusciae oppida brevi tempore in deditionem accipit 37, 15. Lucam diutius obsessam 38, 4. 42, 17. 52, 19. 54, 2. eius ingenium et mores laudati 47, 8. orationes ad milites 48, 2. 89, 11. hibernatum Ravennam se confert 55, 10. devicta prope Ariminum Francorum manu 59, 11 sqq. Romam petit 62, 13. exercitu ad dimicandum probe parato 63, 3. Butilinum cum Francis et Alamannis caedit 75, 16. 78, 9. 79, 21. 82, 11 eius sapientia post victoriam 88, 15. Gothos, qui Campsas obtinebant, in deditionem recipit 94, 11.
- Neocnus, fluvius in Colchide 191, 7.
- Nepos, Occidentis Imperator, ab Oreste imperio deiectus 270, 21.
- Nepthalitae Hunni Perozem, regem Persarum, cum exercitu occidunt 266, 16. 267, 2. Cabadem exulem benigne excipiunt 268, 16. et in regnum restituunt 269, 15.
- Nesus sive Insula in Phaside fluvio a Romanis tenetur 110, 16. 171, 19. 182, 12. 184, 9.
- Nisibis urbs a Ioviano Persis tradita 262, 22.
- Odenathus Palmyrenus Saporem, regem Persarum, fugat 260, 2.
- Ognaris, satellitis Martini, audax facinus in pugna ad Phasin 199, 12.
- Olympius, Iurisconsultus, Anthemii frater 290, 5.

- Onoguri, Hunnica gens 146, 18.
 Onogurium inde vocatum castellum in Colchide, postea S. Stephani dictum 146, 16.
 Ormisdates, bonum Persarum numen 118, 7.
 Pabecus, autor, vulgo Artaxaris pater habitus 123, 13. 124, 11.
 Palladius, dux Romanorum sub Narsete, ab Aligerno occisus 32, 18.
 Parasangae quot stadiis constant 110, 18.
 Parma a Francis et Alamannis occupata 43, 9. 46, 9. 50, 9. amphitheatrum prope eam 44, 3. pugna ad Parmam, in qua Heruli caeduntur 44, 8.
 Parthorum regnum quot annos permanserit (sed v. adn.) 121, 19.
 Parvum mare dictus lacus prope Phasin oppidum 185, 16.
 Perozes, Persarum rex, Isidigerdis filius (456 — 480.) ab Hunnis caesus 266, 11.
 Persae diuturna bella cum Romanis gerunt 103, 3. eorum ritus circa mortuos 113, 16. Zoroastri disciplinam secuti priscos mores et veterem religionem mutarunt 117, 2. varia imperia experti 119, 6 sqq. usque ad novum Persicum regnum ab Artaxare conditum 122, 3. obscoeni eorum mores 132, 3. hieme bella non gerunt 238, 3. pacem cum Romanis componunt 275, 15.
 Persicorum regum ab Artaxare series et genealogia 258. 18—272, 20. ex Persicis archivis a Sergio desumpta 273, 11.
 Pestilentia, quae a. 531. orbem Romanum invaserat, a. 558. urbem regiam iterum vastat 297, 21.
 Petra, castellum in Colchide, a Romanis expugnatum 140, 14.
 Pharsantes Colchus, magister militum Regis Lazici, dux Romanorum vicarius contra Misimianos 233, 16.
 Phartazae oratio ad Colchos, qua defectionem ad Persas dissuadet 161, 7.
 Phasis, fluvius ex Caucaso profluens 111, 9. Persae ponte e scaphis iuncto eum traiciunt 183, 4.
 Phasis, oppidum maritimum ad ostia fluvii situm 182, 17. a Romanis communitum 185, 8. a Persis cum maxima clade frustra oppugnatum 187, 13. 194, 16.
 Philagrius, Soterichi filius, cum patre occisus 173, 5. 175, 21.
 Philimuth, Herulorum dux in exercitu Romano, morbo correptus moritur 36, 22.
 Philomathius, dux Isaurorum in Lazis 185, 1.
 Picenum ab Alamannis vastatum 67, 7.
 Pisa Narseti se dedit 38, 1.
 Pontus provincia a Tzannis crebris incursionibus vexatur 278, 10.
 Portorium decimarum Abydi constitutum 303, 3.
 Priscianus Lydus, philosophus 131, 7.
 Procopii historiae argumentum 11, 11 — 14, 7. historia ab Agathia continuatur 14, 8. 105, 6. narratio de Isidigerde Theodosii iunioris tutore in dubitationem vocatur 264, 18.
 Pythicus fluvius prope Myrinam in Elaeticum sinum influit 9, 5.
 Ragnaris, dux Gothorum e natione Bittorum Campsas obtinet 92, 9. Narsetem interemturus ipse occiditur 94, 4.
 Rhizaeum, oppidum Tzannorum 279, 4.
 Rhodopolis, urbs Colchica, a Romanis recepta 237, 1.
 Romulus, Soterichi filius, cum patre a Misimianis oppressus 173, 5.
 Rusticus, Gallograecus, quaestor largitionum apud exercitum Romanorum in Colchide 140, 2. caedis Gubasis conscius 143, 6. Iustiniani iussu in vincula connectus 171, 2. cum Ioanne causam capitis dicit 219, 16. supplicio affectus 230, 21.
 Sabiri v. Hunni.
 Samnium ab Alamannis et Francis vastatum 64, 12.
 Sandes, Herculis nomen apud Persas 117, 18.

- Sandichlus, Utriguratorum Hunnorum dux, Romanorum amicus 303, 11. 332, 4.
- Sapor primus, rex Persarum post Artaxarem (241—272.) Valerianum Imperatorem bello captum excoriari iussit 256, 18. 258, 3. ab Odenatho Palmyreno fugatus 260, 3.
- Sapor secundus, rex Persarum antequam natus (308—378.) 261, 14. 262, 19. pace inita cum Ioviano Imperatore Nisibin recipit 262, 22.
- Sapor tertius, rex Persarum, Artaxeris filius (382—387.) 263, 20.
- Sardanapalus, ultimus Assyriorum rex 120, 3.
- Sasanus, verus Artaxaris pater 123, 16. 124, 12.
- Scholarii milites (quos Iustinianus imp. L. 35. C. de loc. et cond. IV. 65 „in undecim devotissimis scholis taxari” dicit: scilicet liberos ab imperio Magistrorum militum. De scholariis militibus palatinorumque scholis agit Iac. Gothofredus ad C. Th. VII. 4. 22: II. p. 314. in Paratitlo eiusd. libri: II. p. 248. ad X. 1. 38: IV. p. 398.) 310, 2.
- Scribones, regii satellites 171, 9.
- Segansaa propter debellatam a patre Segestanorum gentem Vararanes tertius dictus 260, 14.
- Segestani victi a Vararane secundo 261, 4.
- Semiramis 116, 10. 119, 14.
- Senatus Constantinopolitanus causas audit 294, 14.
- Sergius, peritissimus Persicae linguae interpres, cui Agathias accuratam suam de novo Persico regno notitiam debet 273, 12.
- Sergius, Bacchi filius, dux Romanorum captus ab Hunnis 331, 6.
- Sestus, oppidum in Chersoneso 302, 4.
- Sibyllae antrum apud Cumas 33, 18.
- Sidonem translata legum schola, Beryto collapsa 96, 9.
- Simplicius Cilix, philosophus 131, 6.
- Sindual post Fulcris mortem Herulis praefectus 51, 20. strenue pugnans in proelio ad Casulinum fl. 79, 10. 83, 17.
- Smerdes Magus 122, 18.
- Soterichus, dux Romanorum, in Lazicam missus ad largitiones foederatis gentibus erogandas 172, 22. in finibus Misimianorum ob incertam suspicionem ab ipsis occisus 175, 20.
- Stephanus Epidamnus, Narsetis familiaris 50, 17. in Flaminium missus segnitiam praefectorum Romanorum castigat 51, 11.
- S. Stephani protomartyris castellum, olim Onogurium dictum 146, 22.
- Suani, gens Lazis finitima 225, 1.
- Suarunas, natione Sclavus, fortiter dimicat inter Misimianos 249, 2.
- Syria a Sapore direpta 259, 14.
- Tanaïs fluvius 299, 21.
- Taraiscodisaens antea dicebatur Zeno Isaurus 270, 13.
- Teiae, Gothorum regis, interitus 14, 11.
- Telephis, oppidum in Colchis 105, 9. 112, 7.
- Terrae motus per magnam partem imperii Romani a. Chr. 554. factus 95, 19. Berytum prosternit 95, 23. Alexandriam quasat 96, 14. Con insulam funditus evertit 98, 16. Byzantium a. 557. iterum magna clade afficit 281, 20.
- Thamanorum vicus haud procul a montibus Carduchiis 272, 2.
- Theodorias, oppidum Tzannorum 279, 3.
- Theodorus, natione Tzannus, dux Romanorum in Colchide 108, 22. 184, 22. 244, 15. missus adversus populares suos 278, 22. eos sub Romanorum ditionem redigit 281, 4.
- Thescus, oppidum in Chersoneso 302, 3.
- Theuderichus, Chlothoaei filius, Francorum rex 19, 8. eius mors 20, 19.
- Theudibaldus, Theudiberti filius, rex Francorum 23, 7. eius mors 94, 20.
- Theudibaldus, Vaccari filius, dux

- Varnorum, Narseti se adiungit 59, 6.
- Theudibertus, Theoderichi filius, rex Francorum 20, 22. expeditionem contra Byzantium meditatur 21, 6. in venatione perit 22, 7.
- Thyanes, legatus Misimianorum 174, 3.
- Tibeus, castellum in Misimianorum et Apsiliorum confiniis 238, 6.
- Totilas, Gothorum rex 14, 11. 31, 8.
- Tralles, olim Pelasgorum 100, 19. terrae motu eversae sub Augusto 100, 20. Chaeremones opera in-estauratae 101, 19. Fabulosa de Romanorum colonia illuc missa narratio ex annalibus oppidi desumpta 102, 4.
- Trapezus, urbs Pontica 181, 12. 278, 5.
- Turci promissis et secedis capillis 20, 3.
- Tuscia a Gothis occupata 15, 23. a Narsete recipitur 30, 17. 36, 7. 37, 15.
- Tzachar, castellum Misimianorum, ferreum vocatum 240, 14. a Romanis oppugnatum 244, 12.
- Tzanni Colchis finitimi seditionem contra Romanos moluntur 278, 6. initio prospere bellum gerunt 279, 19. a Theodoro subacti 281, 4.
- Tzathes, Gubazis, Lazorum regis, frater, questum de eius caede Byzantium missus 170, 15. fratri in regno succedit 172, 10. 19.
- Uldach, natione Hunnus, dux Romanorum sub Narsete 67, 12. 68, 22.
- Uliganges, dux Herulorum in exercitu Romanorum in Colchis 148, 23.
- Ultizuri, Hunnica natio Agathiae temporibus deleta 300, 3.
- Uranius Syrus Byzantii medicinam professus, homo vanus, philosophum agit 127, 15. in Persiam profectus plurimum valet apud Chosroem 130, 4. 135, 5.
- Usigardus, dux Romanorum in Colchide 150, 2.
- Utiguri s. Utriguri, natio Hunnica 300, 3. socii Romanorum 303, 11.
- Vaccarus, dux Varnorum 59, 4.
- Vafrizes, dux Persarum sub Nachoragane 204, 3.
- Valerianus, dux Romanorum sub Narsete 36, 17. 80, 6.
- Valerianus, Imperator Romanus, a Sapore captus et excoriatus 185, 5.
- Vararanes primus, Hormisdatis filius (273—276.) 260, 10. secundus (276—293.) 260, 11. et tertius (293—294.) 260, 12. 261, 4. ex ordine sibi succedunt in regno Persarum.
- Vararanes quartus, cognomine Cermasaa, Saporis tertii filius (387—398.) 263, 22. quintus, Isidigerdis prioris filius (419—439.) 260, 3.
- Varni a Narsete in foederatorum numerum accepti 8, 59.
- Venetia a Gothis tenetur 16, 2. Alamanorum et Francorum exercitus ibi pestilentia deletur 69, 10.
- Verina Zenonem Isaurum imperio expellit 270, 15.
- Vinearum (*σπαλιώνων*) descriptio 147, 15.
- Volaterrani Narseti se dedunt 37, 19.
- Zabergan, Cotrigurorum Hunnorum dux, imperium Romanum invadit 301, 6. contra Byzantium ducit 302, 15. a Belisario acie victus recedit 322, 3. muneribus a Iustiniano acceptis in patriam revertitur 330, 21.
- Zamasphes, rex Persarum, dum Cabades frater exsulabat (495—499.) 268, 9. 269, 17.
- Zandalas, armatae Narsetis familiae praefectus 55, 16. 80, 4.
- Zeno Isaurus imperio Rom. pulsus, mox restitutus 270, 12. 310, 11.
- Zeno Byzantinus, catalogo oratorum adscriptus 291, 1. Anthemii vicinus, ab eo ludibrio habetur 292, 21. 294, 1.
- Zich, Persarum ad Iustinianum de pace legatus 275, 12.
- Ziper, Marcellini filius, miles Romanus 244, 14.
- Zirma, fluvius in Araxianene (s. Arzanene) 272, 9.
- Zoroaster s. Zarades, Ormasdis filius 117, 6. eius actas ignota 117, 8.

I N D E X
G R A E C I T A T I S

I N
A G A T H I A E H I S T O R I A S .

Vocabula, quibus unum asteriscum praefiximus, Agathiae propria sunt: quibus duos, in Schneideri Lexico desiderantur.

Αβελτερία 41, 20. 88, 20. et ἀβελ-
τηρία 140, 1. 224, 15. 253, 1.
De varia scriptura vid. Cl. Has.
ad Leon. p. 193.
ἀβρωῶς, ὠτος, δ, ἦ, i. q. ἀβρωτος
134, 16 ὡς τῆς γῆς τὸν νεκρὸν
διαφυλάττειν ἀβρωῶτα μὴ ἀνα-
σχομένης.
ἀγαθόν, τὸ, deus 15, 15. 158, 5
ἢ τοῦ ἀγαθοῦ συμμαχία. 168, 5.
ἀγγων, ὠνος, δ, pilum Franco-
rum (s. francisca: v. Ducangium)
74, 11.
ἀγέρωχος, δ, ἦ, sensu bono Aga-
thiae usitatum 30, 9 ἀγέρω-
χον ποιούμενοι τὴν παράτα-
ξιν. 59, 21. 122, 14. 145, 15.
153, 7 νίκην εὐκλεᾶ καὶ ἀγέ-
ρωχον.
ἀθρόον, subito, Agathiae valde
frequentatum 23, 2 ξυμβέβηκε
δὲ ἀθρόον ὄρηκα μέγιστον —
τὴν κεφαλὴν πατάξει. 35, 6. 39,
20. 41, 13. 43, 14. 44, 10. 45,
5. 46, 18. 61, 18. 67, 17. 68,
18 et passim.
ἀθρόος, δ, ἦ, subito 228, 1 μὴ
ὄσχι — τῶν Περσῶν εἰσφοιτή-
σεις ἀθρόοις γενέσθαι.
αἰρω, αἰρωμαι eiusque composita

aor. 2. act. et med. ἀρεῖν, ἀρέ-
σθαι. 144, 3 συνάροιο. 160, 14
ἀροῦμεθα. 209, 18 ἀντάροι. 323,
6 ἀροίτο.
αιτιώτατος pro simpl. αἰτιος ad
imitationem Thucydidis (I, 79-
III, 50.) 12, 12. 144, 9. 169,
12. 202, 10. 268, 4. 322, 6.
ἀκαρὲς substantivi loco seq. ge-
nit. 246, 4 ἐν ἀκαρεὶ χρόνου.
v. Hemsterh. ad Lucian. T. 1.
p. 335. ed. Bip.
ἀκμης, ἦτος, 192, 16 πρὸς νέους
ἄλλους καὶ ἀκμήτας πολεμίους.
ἀλαζῶν, ὄνος, δ, ἦ, insigni vi
usurpatum 66, 1 ἀλαζόνες
καὶ ἀτάσθαλοι. 86, 9 ἀλαζῶν
καὶ ἀτάσθαλος. 221, 5 ἀλαζό-
νες καὶ μιαιφονοί.
ἀλέασθαι, ἀλείνειν ex epicorum
usu 46, 15. 61, 15. 135, 8.
ἀλλὰ initio apodosis Agath. usita-
tissimum 11, 5 εἰ καὶ μὴ πρό-
τερον ἐς τὸ ξυγγράφειν προη-
γμαι — ἀλλ' ἔγωγε — ἀναδρα-
μοῦμαι. 23, 8. 26, 17. 37, 5. 42,
6. 49, 1. 13. 75, 3. 85, 13. 91,
12. 98, 2. 103, 21. 115, 18. 132,
10. 138, 15. 139, 3 rell.
ἀλλὰ γὰρ καὶ pro simplici ἀλλὰ

- καὶ 26, 10 οὐ μόνον τὰ Ῥωμαίων ληϊσασμένοις, ἀλλὰ γὰρ δὴ καὶ αὐτοὶ ἕτερα καταθήσομεν. 67, 11 οὐ μόνον ἐπισκευομένους τὰ πρόσω, ἀλλὰ γὰρ καὶ — ἀμυνομένους. 78, 22. 101, 10. 106, 11. 150, 7. 186, 6. 195, 10. 198, 14. 201, 2. 202, 12. 208, 11. 252, 19. 308, 21.
- ἀλύω, *dolere* (Odyss. IX, 398.) 123, 21 ἀλύειν καὶ ὀλυφύρεσθαι. *dubitare*. 33, 13 ἀλύοντι οἱ καὶ γνωματεύοντι.
- ** ἀμαξιάτης, οὐ, δ, 76, 17. (f. ἀμαξιάτης).
- ἀμαρτάνω aor. 1. ἡμάρτησα 167, 18 τοὺς πρότερον ἀμαρτήσαντας.
- ἀμυγγέπη et ἀμωσγέπως adverbia Ag. usitatissima 7, 4. 33, 14. 127, 5. 188, 19. 210, 15. 221, 13. 232, 16. 283, 6. 306, 19. 315, 10.
- ἀμφήριστος, δ, ἦ, i. q. ἀντίπαλος 57, 19 ἄνδρε δύο ἐπισήμω τε καὶ ἀμφήριστω. 278, 1 τὰ μέγιστα καὶ ἀμφήριστα γένη. 332, 18 ἴσους τε καὶ ἀμφήριστους τοῖς Οὐριγούροισι.
- ** ἀμφοικυκλώω 150, 6 ἀμφοικυκλώσαντες τῷ πλήθει τὸν περιβολόν.
- ἀν coniunctio seq. optativo et indicat. 213, 1 πολέμιος ἀν κρήσειη — ἀν συστρατεύοιτο, κἄν ὡς ἐγγύστατα τῷ γένει συνηπταί.
- ἀν particula cum indicat. futuri 210, 16 οὕτω γὰρ ἀν καὶ ἡμῖν διανυσθήσεται τὸ νενομισμένον. 215, 5 σχολῆ γε ἀν βέβαιοι διαμενεῖτε. 297, 9 εὐρήσεις γὰρ ἀν.
- ἀν post particulas et pronomina relativa sequente indicativo 8, 4 ὡς ἀν μοι ἀμεινόν τι ἔσται, σφόδρα οὐ ἐπεφρόντιστο. 32, 12 ἔπερ ἀν οὐ πόθῳ τῆς χρεῖας ἔδοκει. 117, 12 ἐφ' ὅτῳ δ' ἀν καὶ ἤνθησε χρόνῳ. 287, 13 ἄπερ ἀν ἐδόκει αὐτοῖς, ἐχρησμήθουν. — seq. optativo innumeris locis 7, 15 ὡς ἀν μοι μὴ ἄπας ὁ βίος — ἀναλωθείη. 17, 19 ἔνθα ἀν μεγάλαὶ δυνάμεις ἀναφανείεν. 18, 20. 27, 9. 38, 19. 43, 5. 57, 16. 72, 13. 92, 14. 93, 6. 94, 16. 98, 3. 106, 16 cet.
- ἀναγκαῖος, δ, ἦ, utilis 6, 15 τοῦ μὲν ἀναγκαῖου χάριν οὐ μάλα πεποιημένα, ἄλλως δὲ ἴσως προσαγωγὰ καὶ θελητήρια. 7, 16 ὡς ἀν μοι ὁ βίος — τι φέροιτο καὶ ἀναγκαῖον. 297, 11 τὸ εὐπρεπὲς ἅμα καὶ ἀναγκαῖον. 299, 11. 325, 1.
- ἀναδέομαι (νίκας, τρόπαια) 46, 20. 113, 10. 191, 15 et passim.
- ** ἀναδομέω 96, 10 ἕως πάλιν ἢ Βηρυτὸς ἀνεδομῆθη. 101, 18.
- ἀνακαλέομαι, *servare* 24, 8 συλλαβέσθαι τοῦ ἀγῶνος καὶ ἀνακαλέσασθαι γένος πρόσσοικον. 315, 20 τὸ σῶζον καὶ ἀνακαλούμενον.
- ἀνακωχή τινος (Thuc. IV, 117.) 206, 2. 289, 3 ἀνακωχή τοῦ κινδύνου.
- ἀναλέγομαι, *legere*, *legendo discere* 13, 12 καὶ ταῦτα ἐκείθεν ἀναλέκτεον. 96, 6 τοὺς Ῥωμαίων ἀναλεξόμενοι νόμους. 102, 6. 119, 3. 125, 3. 138, 12. 143, 17. 190, 14. 206, 8.
- ἀναμετρέομαι 255, 9 οὐ γὰρ ἔμα τῷ πλημμελεῖν καὶ τὰς τιμωρίας ἀναμετρεῖσθαι πεφύκαμεν. 289, 1 ταῦτα δὲ ἅπαντα ῥητῶ τινι χρόνῳ ἀνεμετρεῖτο.
- ἀναβῆπιζω 292, 14 ἀτμός ἐπῆρτο πολὺς καὶ ἀνεβῆπιζετο.
- ἀναχαιτίζω, *effugare* 200, 4 τοὺς ἵππους ἀναχαιτίζων οἷς ἀν ἐμπελάσειε.
- ἀνειμένα adverb. 52, 21 οὕτω πως ἀνειμένα πολιορκούμενοι.
- ἀνέχω, *superare* 186, 2 ὡς πολλῶ ἀνέχειν τὰ μεγέθη τῶν πύργων καὶ ὑπερφέρεσθαι.
- ἀνθρώπειον, τὸ, h. e. οἱ ἄνθρωποι 282, 21 τὸ ἀνθρώπειον — ὑπεξῆσαν τῶν οὐρανίων.
- ἀνιμάω 148, 3 τὸν χούν ἀνιμάμενοι. 186, 1 τὰς ἀκάτους — ἀνιμηθείσας.
- ἀνοικισμός, δ, simpl. *aedificatio* 4, 2.
- ** ἀνταυλέω 257, 3 ὁ Μαρσύας — οὐκείῳ θεῷ ἀνταυλήσας.
- ἀντωπός, δ, ἦ, 45, 5 ἀντωπὸς ἤρεμα ὑπασχάζόμενος.

ἀπαγγεῖλαι, ἢ, *praescriptum* 5, 17 ἢ ἱστορία οἷον κερκενέουσα τὰς ἀπαγγελλίας τῆ ποιικιλίᾳ τῶν παραδειγμάτων.

ἀπεικός ἀνερβ. 206, 15 οὐκ ἀπεικός οὐδὲ αὐτομάτως et eadem verba 260, 14.

ἀπειλέω, *uouere* ex usu Homericō (II. XXIII, 863.) 86, 3 χιμάρους — τῆ Ἀρτέμιδι θύσειν ἀπειλήσαντας.

ἀπλοῖς, ἴδος, ἢ (II. XXIV, 230.) 150, 10 ὀθόνας καὶ ἀπλοῖδας.

ἀπλώ. part. pf. τὸ ἠπλωμένον, *locus depressus* 82, 18 ἐκ τῶν Ἰππων ὑπερανέχοντες εὐκολώτατα ἠδύναντο βάλλειν το ἀφροστηκός καὶ ἠπλωμένον. 243, 13 ἐν τῷ χθαμαλῷ καὶ ἠπλωμένῳ.

ἀποδιδράσκω. aor. 1. ἀπέδρασα 126, 10 ἀποδράσειεν ἄν. 171, 5 ἀποδράσαντι. 188, 19. 197, 18. 268, 12. 15.

ἀποικίζομαι, *procul habitare* 23, 16 πορθωτάτω ἐτύγγανον ἀποικισμένοι. 221, 6 τούτων ὡς πορθωτάτω τοῖς τρόποις ἀφικιστο. 296, 20 πόρθῳ που τῆς πόλεως ἀφικισμένος.

ἀπόμοιρα, ἢ, 51, 2 ἀπόμοιρα τῶν Φράγγων. 143, 13. 172, 3. 203, 16. 237, 13. 280, 18. 301, 12.

ἀποπιμπλάνω (forma ep. II. IX, 679.) 325, 1 ἀποπιμπλάνοιτο.

ἀπράτην voc. poët. 254, 20.

ἀπρίδῃλος δ, ἢ, voc. poët. 10, 16. 32, 15. 46, 20. 58, 16. 78, 14. 84, 20. 92, 15. 96, 17. 123, 21. 153, 12. 203, 4.

ἀστεμφής, δ, ἢ, voc. ep. 5, 13 ἢ μὲν φιλοσοφία οἷα τις ἀστεμφής δέσποινα καὶ ἀθώπεντος. 60, 16 Ἰσταντο ἀστεμφεῖς καὶ ἀδόνητοι.

ἀταρ partic. poët. 131, 17.

ἀτασθαλία voc. ep. 247, 3.

ἀτάσθαλος, δ, ἢ, 40, 10. 66, 1. 86, 9.

ἄτερος pro δ δευτέρος 266, 9 Ἰσθιγέρῃ θάτερον.

αὐτός pro δ αὐτός 184, 13 ὡς μὴ κατ' αὐτὰ τοῖς πολεμίοις χωρῆσαι. 213, 9 κριταὶ αὐτοὶ καὶ δυσμενεῖς καὶ κατήγοροι. 270,

21 κατ' αὐτὸν h. e. κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. 334, 10 κατ' αὐτὸ τοῖς ἄλλοις γενόμενοι.

αὐτόσε pro αὐτοῦ 140, 3 παρῆν δὲ αὐτόσε.

αὐτοῦ pro αὐτόσε 60, 9 οὐ σφύδρα πολλῶν αὐτοῦ ἀφιγμένων.

αὐτοργός, δ, ἢ, h. e. δραστήριος 19, 13 γένος — αὐτοργόν τὰ πολέμια.

ἀφαιρός, α, ὄν, voc. ep. 96, 17 συναίσθησις — ἐλαχίστη καὶ ἀφαιροτάτη.

βαραθρώδης, δ, ἢ, 114, 3 ψυχῇ ἀδικος καὶ βαραθρώδης.

βατός, ἢ, ὄν, 229, 15 παντὶ τῷ βουλομένῳ βατόν καὶ προσήκον.

βεβηκέναι, *permanere* 160, 5 ὁ βεβηκώς ἐπὶ τοῖς πρότεροις. 224, 10 ἐπὶ τῶν αὐτῶν δεῖ βεβηκέναι. 296, 15 ἐν τῷ ἀσφαλεῖ βεβηκέναι.

βεβηκώς, *uia, de, certus, firmus* 266, 14 λογισμῷ στερεῶς καὶ βεβηκῶτι οὐ μάλα ἐχρήτο. 329, 18 τοῦ προμηθοῦς καὶ βεβηκῶτος — τοῦ τρόπου.

βούβαλος, δ, 22, 10.

βουβάλος adiective 95, 7 υἱοὺς ἐζχε τέτταρας βουβαιδας ἤδη καὶ θαρβάλεους.

* βώμαξ i. q. βωμολόχος (v. Suid. s. h. v.) 130, 21 ὁ βώμαξ ἐκείνος καὶ ἐμπληκτος.

* γεγωνός, compar. γεγωνότερον 208, 12 γεγωνότερόν τις τὴν ἐπιστολὴν διεξῆει.

γηροκομέω 95, 5 Χιλιδβετρος ἐν θυγατράσιν ἐγηροκομεῖτο.

γλωχίν, ἢ, voc. ep. (II. XXIV, 274.) 327, 13 τὴν παρατεινομένην τῆς θαλάττης γλωχίνα.

γνωματεύω 33, 13 ἀλθοντι οἱ καὶ ἕκαστα γνωματεύοντι ἔδοξεν. 43, 19 κατασκόπους — τοὺς γνωματεύουστας τὰ βουλευματα τῶν πολ. 69, 3 κατὰ σφῆας γινόμενοι καὶ γνωματεύοντες. 138, 13. 230, 3. 313, 1.

γωρυτός, δ, (Od. XXI, 56.) 202, 22. γωρυτοὺς βελῶν.

δαίμων, ὁ κακός, 114, 4 τὴν ψυχὴν — τῷ κακῷ δαίμονι ἀναμένην.

δὲ inlto apodosis Ag. usitatis-
simum 11, 7 ὄψσα οὐπω ἐτέ-
ρω τῷ ἐκπεπνῆται, ταῦτα δὲ
οἰκείον Πειρισμοὶ ἔργον. 12,
α τοὺς Πειρισμούς πολέμους,
ὄψσοι δὴ—πεπολέμηται, τοῦ-
τους δὲ—ἄριστα ἂν διαγνοῖς.
47, 17. 59, 15. 65, 10. 75, 9
et multis aliis locis.

δὲ tertio vocabulo postpositum
19, 4 οὐκ ἄπο τρόπου δέ μοι
εἶναι δοκεῖ.

** διαθέρω i. q. διαθερμαίνω 292,
13 τοῦ ὕδατος διαθερομένου.

διαιτῶ τινι, iudicare de aliquo
212, 16 οὐδὲ ὡς δημοῦλοις
μετ' εὐνοίας διαιτῶν αὐτοῖς.
299, 8 ἔμοι δὲ διαιτῶν ἑκατέρῃ
δοξῇ—οὐκ ἔγχειρητέα.

διαπληκτίζομαι 128, 1 ἐν τοῖς
τῶν βιβλίων ἤμενος πωλητη-
ρίοις διεπληκτίζετο καὶ ἐμεγα-
ληγόρει.

διαπρῦσιος, δ, ἡ, voc. poet. 179, 5
τορῶν τι ἐμβροχίσι καὶ διαπρῦ-
σιον. 230, 19 τορῶν τι μάλα
βοῶντι καὶ διαπρῦσιον.

* διατρῖζω 292, 18 ὅσον διατε-
τριγέναι τὰ ξύλα.

διαφθονέω 49, 10 τὸ λαν δια-
φθονεῖσθαι πεφεύγαμεν.

διαχαίνω 135, 21 ἀμφὶ ταῦτα τὰ
ξένα—τῶν ἀκουσμάτων διαχε-
χρηγότες. 284, 23 πρὸς ταῦτα
δὴ τὰ περιττὰ—ποικίλματα
πέρα τοῦ μετροῦ διακεχηγότες.

δικηγόρος, δ, 295, 10 ὑπὸ τοῦ
ἐναντίου ἄτε δικηγόρου κατα-
ρηγορευόμενος.

διωλύγιος, δ, ἡ, 40, 5 φθέγμα
θρηνώδες καὶ διωλύγιον.

δοπέω 76, 5 τὰ τῆς Ἰταλλίας πο-
λίσιμα μετέωρα ἦν ἅπαντα
καὶ δεδονημένα.

* ἔγκαινις, ἴδος, ἡ, (Odys. V, 254.)
325, 23 ξύλα ἰδυτενῆ καθάπου
ζυγὰ καὶ ἔγκαινιδας ὑπερθεν
κατὰ τὸ ἔγκάρσιον ἐνθέντες.

ἔκατι aerissime pro ἔνεκα 5, 4.
47, 2. 55, 5. 65, 22. 73, 11.
85, 14. 104, 6. 118, 16. 121, 8.
125, 9. 132, 11. 138, 12. 153,
13. 247, 21. 252, 11. 261, 3.

ἐκδεματῶα 287, 14 τοὺς πολ-
λοὺς ἐξεδεματουν.

ἐκείσα, ad mortuos 4, 5 ἀποβιοῦσ-
σι αὐτοῖς καὶ ἐκείσε οἰχομένοισι.

287, 5 τὴν ἀληθεσιάνην βάσα-
νον—ἐκείσε ἐλθόντες εἰσόμεθα.

ἐκείσε pro ἐκεῖ 137, 2 ὡς ἐκείσε
τολοῖπὸν βιωσόμενοι. 140, 22
ἐκείσε μενοῦντα. 204, 5 ὡς ἐ-
κείσε διαχειμῶσων. 208, 1 ταῦ-
τα καὶ τοὺς ἐν Βυζαντίῳ ἀστοὺς
καίτοι θαυὰ ἐκείσε γιγνόμενα
καταπλήττετ. 217, 4.

ἐκκρεμῆς, δ, ἡ, 34, 20 ἅπαν τὸ
τείχος ἐκκρεμές τε ἦν καὶ με-
τέωρον. 134, 5 τοῦ πάγωνος τὸ
λλαν ἐκκρεμές. 172, 9. 177, 20.
ἐμφορέω τί τιμος. 15, 18 πολέ-
μων τὰ καὶ ταραχῶν ἅπαντα ἐμ-
φοροῦσιν.

ἐν pro ἐς 236, 21 χώραν παρ-
σχον ἐκείνῳ ἐν τῷ ἐρύματι σχο-
λαῖτερον ἀποκομισθῆναι. 293,
1. 298, 3.

ἐν pleonastice positum 110, 20
ἐν ἐνὶ μόνῳ τῶν εἰκοσι πλείονα.
263, 21 ἐν ἔκτασι πάντε τὸ οἰ-
κείον ἠρίσθησε κράτος, ἐν δι-
πλασίῳ δὲ τούτων cett. 302,
13 γῆ—κάρπιμος κἂν τοῖς
ἀναγκαίοις διαρκεστιάτῃ.

ἐνθάπιος, ἰα, ἰον, 96, 3 ὄμιλος
ἐνθάπιων καὶ ἰθαγενῶν ἀνδρῶν.

ἐνδημέω h. e. ἐν τῷ δήμῳ φέρε-
σθαι 287, 10 τερατεῖαι ἐνδη-
μουν εὐθὺς καὶ παράλογος
προαγορευσεῖς.

ἐνδίδωμι cum gen. 95, 12 ὁ
προσβύτης ἐκῶν ἐνεδίδον τοῦ
κλήρου.

ἐνεμμένος secundum formam per-
fecti epici ἐπιειμένος 80, 13
θῶρακας ποδήρεις ἐνεμμένοι
καὶ κράνη καρτερώτατα. 206,
6 χλαμύδα ἐνεμμένος.

ἐνριζῶ 245, 14 ὡσερ ἐν γῆ
ἐνερρίζωμενοι.

* ἐντροπόμοι 326, 19 πῦα ὡς
πλείστα τοῖς ἐπικαλαμίσι ἐν-
τροπωσάμενοι.

ἐνωραίζομαι 123, 3 τῷ βασιλεῖ
θῶκῳ ἐνωραίζεσθαι καὶ ἰζάνειν.

ἐπειδᾶν c. optat. 75, 9 ἐπειδᾶν
τοῦτο εἰσδοῖ ὁ Φράγγος. 80, 8
ἐπειδᾶν εἰσβάλλοιεν οἱ πολέ-
μοι. 114, 11. 148, 1. 193, 22.
244, 9.

ἐπέραστος δ, ἡ, 302, 9 ἀκαλλές
καὶ οὐδὲν ὀτιοῦν ἐπέραστον
ἔχον.

ἐπί c. dat. i. q. περί c. gen. 131,
11 ἡ ἐπὶ τῶν κρείττονι δόξα.
170, 3 eadem verba. 297, 7 τὰ
ἐπὶ τῷ νεφί εἰρημένα.

** ἐπιθουλλέω 66, 16 ἐκείνοι
αὐτὸν ἐθώπεον βασιλέα σφῶν
ἐπιδείξειν ἐπιθουλλόντες.

* ἐπικαλαμῖς, ἴδος, ἡ, 326, 18. φ.
ἐντροπόμα.

ἐπικάμπιος, ὁ, ἡ, 82, 13 ἐπι-
κάμπιον ἐμπροσθεῖν (ὡς ἂν οἱ
τακτικοὶ ὀνομάσαιεν) τὴν φά-
λαγγα καταστῆσαι.

** ἐπικολπῶ 188, 15 τὰ κέρα ἐ-
πικολπῶσαντες.

ἐπιπροσθεῖν, part. τὸ ἐπιπρο-
σθεῖν, quisquid superne alicui
rei imminet 82, 18 τὸ ἠπλω-
μένον καὶ ἐλεύθερον τοῦ ἐπι-
προσθεῖντος. 97, 12 τῷ μὴ δια-
πνεῖσθαι — τὸ ἐπιπροσθεῖν
ἅπαν σαλεύειν. 283, 5 χωρίον
θπαιθρον — καὶ παντάπασιν
ἐλεύθερον τοῦ ἐπιπροσθεῖν-
τος.

ἐπιχωρέω τινί τινας 124, 3 ξυ-
κατακλιναί οἱ τὴν γαμετήν καὶ
τῆς εὐνῆς ἐπιχωρήσαι.

ἐπιχωριάζω τι 48, 18 ὁ Φούλα-
ρις ἄτε δὴ βάρβαρος καὶ τὸ
προπετὲς ἐπιχωριάζων.

ἐρημόνομος, ὁ, ἡ, 118, 10 τῶν
ζῶων ὀπόσα ἀγρία καὶ ἐρημό-
νομα.

ἐς in tempore definiendo 19, -2
ἐς ἐκείνου τοῦ καιροῦ τρεῖς αὐ-
τοῖς ἡγεμόνας ἐτύχχανον ὄντες.
54, 17. 134, 11 εἰς τὸ περιόρ-
θρον ἀναστῆναι.

ἐς pro ἐν 30, 17 τὰ ἐς Τουσκίαν
πολλήματα. 50. 13 τὰ ἐς Του-
σκίαν ἅπαντα. 53, 3 οἱ ἐς τὰ
μεταπύργια φαινόμενοι. 59; 18
ἦστο ἐς ὑπερῶν τι δωματίον.
69, 11 ἐς Κέγετα τὴν πόλιν
ἠδύλλοντο. 146, 16 οἱ ἐς Ὀνό-
γουρον Πέρσαι. 174, 12 οὐδὲ
ἀνεξόμειδά σου μέλλοντος
τόδε καὶ σκηπτομένου.

ἐς, quod attinet ad 65, 6 Ἔτερα
ἐκείνοις ἐς τοῦτο δοκεῖ. 116, 5
οὔτε περὶ τὰς ταφάς, οὐμενοῦν

ἀλλ' οὐδὲ ἐς τὴν τῆς εὐνῆς παρα-
νομίαν.

ἐς δ, τι cum superlativis 16, 12 ἐς
δ, τι μάλιστα διαρκεστάτην. 31,
14. 34, 16. 59, 11. 126, 20. 198;
2. 260, 7. 325, 19.

Ἐσπέρα, ἡ, imperium occidentale
270, 21 Νέπως ὁ τῆς Ἐσπέρας
βασιλεύς. 312, 11 ὀπόσα δὲ ἐν
Ἐσπέρα ἐτύχχανε διανύσας, ubi
fort. artic. τῆ ante E. inseren-
dus est.

εὖ ποιῶν adverbii loco insertum,
quod bene factum 28, 7. ἡ τῶν
Φράγγων αὐτοῦς ἐπιμῖξια εὖ
ποιούσα καὶ ἐς τόδε μετακο-
σμεῖ. 97, 19 ἐπεὶ δὲ ἦδε ἡ δόξα
εὖ ποιούσα ἐπεφώροτο. 273,
18 παρέσχον εὐθὺς εὐγε ποι-
οῦντες. 288, 2 ἐφεύσατο θυμὸς
εὖ ποιούσα ἑκατέρω μαντεία.

** εὐπεπίστροφος, ὁ, ἡ, 296, 12
(ὁ κύκλος) γέγονεν ἐντεῦθεν ἰ-
θύτερος καὶ εὐπεπίστροφος.

** εὐόμαλος, ὁ, ἡ, 182, 16 τὰ
πέδια εὐόμαλά τε καὶ ἀγαθὰ
ἐνοστρατοπεδεύσασθαι.

εὐωχέομαι τῆς ἐλπίδος 61, 13.
302, 16.

ἐφετός, ἡ, ὄν, 78, 20 ἐφετόν εἴ-
ναι ἔφασκε τοῖς κεκτημένοις
τοῖς σφετέρους δούλους ἢ βού-
λομαι μετέναι.

ζημιῶ. ζημιοῦσθαι τὴν ψυχὴν,
ad imitationem loci N. T. (Ev.
Matth. 16, 26 τί γὰρ ὠφελείται
ἄνθρωπος, εἰάν τὸν κόσμον ὀ-
λον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐ-
τοῦ ζημιώσῃ;) 165, 21 τί δὲ
κερδανοῦμεν ἅπασαν τὴν Περ-
σίδα προσλαμβάνοντες, τὰς δὲ
ψυχὰς ἐζημιωμένοι;

ἡλικός, adiectivis subiectum
53, 14 μεγάλα ἡλίκα. 101, 4
θαυμάσιόν τι ἡλίκον. 255, 2
ποινας μεγάλας ἡλίκας. 281,
22 σεις μὲς μέγιστος ἡλικός.
290, 18 θαυμάσια ἡλίκα δημι-
ουργήματα. 295, 10. σφόδρα
περιφανῆ καὶ θαυμάσιον ἡλί-
κον.

ἡμαι. aor. i. pass. ἦσθην 269, 19
μεθεῖναι μάλλον ἔγνω τὴν βα-
σιλείαν τέτταρας ἐνιαυτοὺς ἡ-
σθεις ἐν αὐτῇ.

** *ἡμιάνθρωπος*, δ, ἡ, 246, 11.
 ἦν cum indic. 217, 12 ἦν τι παθεῖν ὑπὲρ ὁμῶν ἔδει.
 ἦν cum optat. 32, 2 ἦν τις ἐπιτο. 89, 15 ἦν τις ὑμᾶς τῆς μεταβολῆς αἰτιώτο. 92, 8 ἦν τις ἐπ' αὐτοὺς Ιοι. 332, 17 ἦν τις αὐτοὺς Ἴσους — ἀποκαλέσοι.
 ἡρέμα, *paullatim*, ab Ag. saepissime nulla fere vi insertum 5, 21 *λανθάνει* ταῖς ψυχαῖς ἡρέμα τὰς ἀρετὰς ἐσοικίζουσα. 34, 6. 45, 5 ἀντιπὸς ἡρέμα ἐς τὰ ὀπίσω ὑποσχαζόμενος. 81, 18. 82, 12. 93, 20. 100, 5. 106, 8. 111, 11. 144, 20. 152, 21. 173, 14. 179, 1. 188, 15. 197, 11 et passim.
 θάκος, δ, *regium solium* 269, 17 δ *Ζαμάσφης* ἐκῶν ἀπέστη τοῦ θάκου. 206, 5 *legitur* θάκος.
 θαμίζειν τινί, *operam dare alicui rei* 6, 20 ἐμοὶ μὲν οὖν τοῖσδε θαμίζειν ἰδίῃ.
 θαμινός, ἡ, ὄν, 40, 4 οἰμωγῆν ἠκούοντο θαμινά.
 θεοεικελος, δ, ἡ, voc. poet. 114, 8 τὴν ψυχὴν ἀγανταί ὡς λιαν ἀρίστην καὶ θεοεικελον.
 θεσπέσιος, ἰα, ἰον, voc. ep. 115, 8 ἀρίστον καὶ θεσπέσιον. 128, 13 ζήτησεως θεσπεσίας. 146, 22 Στεφάνου τοῦ θεσπεσίου ἱερόν.
 θητικόν, τό, (v. Has. ad Leon. 238. D.) 80, 5 τὸ θητικὸν καὶ οἰκετικὸν ὅσον οὐκ ἀπόλεμον, 175, 1 οἱ δορυφόροι καὶ ὀπίσον ἄλλο αὐτῷ θητικόν εἶπετο. 252, 14 ὀπίσον παρῆν θητικόν τε καὶ δοῦλον.
 ἰθαγενής, δ, ἡ, *indigena* 56, 21 τοὺς γοῦν ἐκ παλαιοῦ οἰκητοράς τε καὶ ἰθαγενεῖς τὸ ἀνέκαθεν ἡγεμόνας. 65, 2 ὅσοι αὐτῶν φράγγοι ἰθαγενεῖς ἐτύχωνον ὄντες. 96, 3 πολὺς θυμὸς ἰθαγενῶν τε καὶ ἐνδαπίων ἀνδρῶν. 120, 15 Πέρονης ὦν ἰθαγενής. 237, 14 ἰθαγενὲς καὶ ἐπιγαίριον. 300, 11.
 ἰστῶν et composita (de forma in *σω* saepe ab *Agathia praelata* v. Has. ad Leon. p. 265. B.) 5, 18

παριστώσα. 163, 18 *μεθιστήν*. 181, 22 *καδιστῶντα*. 316, 2 *διανιστήν*.
καθαίρω fut. *καθελω* 269, 5 ἐστελλεν αὐδὺς τό τε ἀντιστατοῦν *καθελοῦντα* καὶ — ἀνακτιήσομενον.
 καὶ δὴ *saepissime insertum* 14, 9 ἐφ' ἄπερ καὶ τὴν ἀρχὴν ὠρμήθην ἔνασι, καὶ δὴ ἐπὶ ταῦτα εἶμι. 30, 13 ὡς αὐτίκα μάλα ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ δὴ ἐμβαλοῦντες. 58, 22 ἐφ' ἃ ὠρμητο τὴν ἀρχὴν καὶ δὴ ἐπὶ ταῦτα ἔνασι. 91, 10. 109, 11. 126, 2 ἀπὸ τὰ πρότερα καὶ δὴ ἐπανήσοι. 169, 10. 223, 4. 238, 5. 290, 22. 317, 16. 320, 11.
 καὶ δ et καὶ δε valde usitatum pro καὶ οὗτος 23, 19 ἦδοντο μὲν καὶ οὐ τῷ νεωτερισμῷ. 56, 16 ὡς ἂν καὶ οὐ διαχειμάσοιεν. 58, 2 ἐστελλεν καὶ τοὺς δητῶν ἀριστὰ ἡμελλον διαχειμάζειν. 65, 4 ἄτε δὴ τὰ ὄρθα καὶ οὐ τοῦ κρείττονος πέρι νόμιμα προσεμίειν. 85, 6 παρῆν γὰρ καὶ δε ἐν τῇ μάχῃ. 91, 21 ἀλλ' ἦδη καὶ τοῖς οὐκ ἐς μακρὰν ἐπιπεσοῦνται. 101, 17. 110, 9. 178, 20. 234, 8. 245, 1.
καρηβαρία, ἡ, 170, 20 ἐν τοῖς ἀποπληξία ἐνέσκηπτεν καὶ ἑτέροις *καρηβαρία*.
 κατὰ τὸ μάλλον formula Ag. usitatissima 9, 19 τὰ — ἀγαθὰ κατὰ τὸ μάλλον ἔλαττοι. 15, 6 οὐκ ἂν ἄλλο τι εἴθορι ἐν τῷδε κατὰ τὸ μάλλον ἀναγεγραμμένα. 49, 13. 135, 18. 141, 9. 152, 4. 189, 15. 284, 11. 286, 10. 316, 13.
 ** *καταβομβέω* 64, 4 ἀναγκάζων — θαμὰ τῇ σάλπιγγι *καταβομβεῖσθαι* τὸ ἐνωάλιον ἐπηχοῖση.
κατευναστήρ, δ, *servus cubicularius* 55, 18 τομῆται *κατευναστήρες*.
κυγκλῖς, ἴδος, δ, vulg. gen. fem. 55, 15 ἐκ τῶν *κυγκλῖδων* καὶ τῆς ἐν τούτοις ἐπιμειλείας.
κλίμα, τό, 282, 7 καὶ μάλιστὰ ἐν τῷ κλίματι δῆπου τῷ ὄρθω *καλῶς εἶχεν*, *ἄπερ*, οἶμαι, ἐκ

τοῦ Εὐξείνου πόντου παρὰ τοῖς ταῦτα σοφοῖς ἐπιπέκληται.
 * κλινοστρόφιον, τὸ, *instrumentum tortorium* 206, 13.
 κοκκοβαφῆς, ὁ, ἡ, 172, 4 *πέδιλα κοκκοβαφῆ, calcei rubri regum.*
 κρατέω τι, *tenere* 80, 3 ἦσαν δὲ οὗ καὶ σαρίσσας ἐκράτου.
 κρείττον, τὸ, *deus* 49, 18 *συναγωνιέται τὸ κρείττον ἡμῖν.* 65, 4 τὰ δὲ θρᾶ τοῦ κρείττονος *πέρι νόμιμα.* 79, 9. 128, 3. 131, 11. 158, 3. 10. 165, 18. 168, 19. 170, 3. 182, 6. 188, 11. 255, 5. 288, 4. 299, 6. 314, 18.
 κροκάλη, ἡ, voc. *ροῦτ.* 67, 16 *ἐν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἰονικοῦ κόλπου καὶ τῆ κροκάλη.*
 ** κρύπτιος, ἰα, *ιον,* 320, 12 *ἐκ τῶν κρυπτίων ἀναθορόντες.*
 κῶμους, υθος, ἡ, 325, 21 *καλάμους — ἀθροίσαντες — καὶ — ξυνδησάμενοι κώμους πολλὰς ἀπειργάσαντο.*
 κωπητήρ, ἦρος, ὁ, 326, 12 *κωπητήρας ἐφ' ἑκάτερον πλεύρον — ἐμμηχανήσαντο.*
 λόγιμος, ἡ, *ον,* ut videtur i. q. *λογιος* 97, 6.
 λύθρον, τὸ, v. ep. 65, 12 *λύθρον τὰ τεμένη περιεβόητο.*
 λυκαυγῆς, τὸ, 248, 7.
 ** μεγαλοβάς, *ον,* 206, 10 *κῆρυκες μεγαλοβάς.*
 μέμνημαι c. accus. 140; 19 *ἐκεῖνα — μεμνημένος.*
 ** μεταστροφάδην 321, 15 *φεύγοντες οἶδε οἱ βάρβαροι μάλλον ἀμύνονται μεταστροφάδην ἐπιτοξεύοντες.*
 μμηχανάομαι 157, 8 *μετὰ πραότητος ὀλοεῖς καὶ ὀμιλίας μμηχανημένης (simulata familiaritas.)*
 μιμολόγος, ὁ, 130. 3 *οἱ γελωτοποιοὶ καὶ μιμολόγοι.*
 νηφαλέος, α, *ον,* 70, 18 *πυρετῷ μὲν πιεζόμενοι, νηφαλέοι γε ὄμως. et νηφάλιος, ἰα, ἰον,* 114, 11 *ἐμπνοι ἐτι καὶ νηφάλιοι.*
 ὀδύνη, ἡ, *aeumtae* 252, 6 *τὰς τῶν θεραπεύοντων στέγειν ὀδύνας.*
 οἰκείος, εἰα, εἶον pro pronomine possessivo 44, 5 *ἀπολεξάμενος*

ἐκ τῶν οἰκείων στρατοπέδων τοὺς εὐθαρσεῖς. 65, 10 *ἄπαντα οἰκεία κτήματα ἐποιοῦντο.* 70, 12. 78, 14. 95, 11 *ἐς αὐτὸν τε καὶ τοὺς οἰκείους παῖδας.* 109, 5. 115, 12. 120, 1. 121, 9. 152, 20. 163, 2. 184, 9. 194, 9. 201, 10. 238, 16. 257, 14. 266, 9. 281, 13. 311, 20. 321, 3. 334, 2.
 οἰκοθεν eadem significatione 266, 17 *οὐ τοσοῦτον τῆ ὀμῃ τῶν δυσμενῶν ὀπόσον τῆ οἰκοθεν ἀκοσίμῃ.* 325, 8 *αὐτὸς οἰκοθεν τῷ ἐπιβόλῳ τῆς φύσεως εὐστοχώτατα διεγύγνωσκε τὸ συνοῦσον.*
 ὀμιλία, ἡ, *comitas* 157, 8. v. *μηχανάομαι.*
 ὀμολογία, ἡ, 51, 13 *ποῦ ἡ τῶν τοσοῦτων τροπαίων ὀμολογία; (laus ab omnibus praedicata).* 120, 18. *ἡ ἀνέκαθεν τοῦ βασιλείου γένους ἀκραυφῆς ὀμολογία (successio).*
 ὀρσοθύρα, ἡ, (*Odys. X,* 126.) 176, 1.
 ὄσον οὐπω, *iamiam* (*Thucyd. IV,* 125.) 79, 16 *ὡς καὶ αὐτῶν ὄσον οὐπω παρεσομένον.* 106, 21. 151, 22. 179, 7. 192, 14. 215, 18. 319, 14.
 οὐπερ pro οὐπερ 226, 8 *οὐπερ ἡμᾶς ἀγοῦσα φέρει.*
 οὐρία, ἡ, *ἐξ οὐρίας metaphor.* 38, 2 *ἐξ οὐρίας αὐτῷ πάντα ἐθεῖ οὐτε pro οὐδὲ 216, 18 καὶ τὸ δὴ πάντων παρανομώτερον, οὐτε τὴν ἐπιστολὴν ἐπιδείξαντες.*
 οὐτω cum superlat. 7, 11 *ἐργα οὐτω μέγιστα.* 126, 14 *οὐτως αὐτὸν ἀριστα ἔχειν παιδείας.*
 οὐτω δὴ τι saepe pro simpl. οὐτω 33, 4 *οὐτω δὴ τι θνῶμαι τῶν πολλῶν περιῆν.* 61, 15 *οὐτω δὴ τι ἐγγύτατα τοῦ ἀληθοῦς.* 79, 9. 117, 9. 125, 6. 154, 20. 198, 8. 21. 246, 9. 289, 9. 304, 15.
 οὐτω παρασχόν, οὐτω *ξυμβάν,* οὐτω *ξυγενεχθῆν, quum res ita ferret* 99, 9 *καὶ ἐν τῆδε τῆ νῆσω, οὐτω παρασχόν, — κατάραντι.* 123, 17. 133, 1. 146, 6. 171, 8. 178, 2. 193, 17. 194,

13. 224, 18. 226, 4. 237, 9. 265, 21. 298, 16. 304, 14.
δρῶσθαι τινι, *videri* 48, 16 οὐκ ἂν ἤμιν δρῶσθαι τηλικούτο δεινόν.
παλαμναίος, *adject.* 207, 6 τὸ παλαμναῖον ξίφος.
παλιγκάπηλος, δ, 254, 12 μεταβολεύς καὶ παλιγκάπηλος.
παλλῶεις, ἡ, *voc. ep.* (Il. XV, 69.) 61, 22. 151, 15.
πανσυδεῖ 14, 12. *et* πανσυδεῖ 46, 13. 55, 9. 146, 16.
παρὰ c. *dat.* vi *causal* 6, 12 ἐπιγράμματα γυθῆν οὕτως παρ' ἐνόις ὑποψιφουρίζομενα. 32, 19. 264, 17 παρ' οἷς τὰ τῆς Ἀρχαίου τελευτῆς ἀπεμνημόνευται. 282, 8.
παραβομβῆ 51, 9 τοῖς τοιοῦτοις δεινοῖς παταχόθεν παραβομβόμενοι — ἴκοντο.
παραπλήξ 70, 6 παραπλήξ ἐγγυθνεὶ καὶ ἐλάττα.
παρεξαιρεσία, ἡ, (Thucyd. IV, 12.) 326, 12 κρητῆρας καὶ οἶον παρεξαιρεσίας αὐτομάτους.
**** παρεναστήρ**, δ, 175, 6 κατακτείνουσι προτέρους τοὺς παρεναστήρας τῶν θρασύωντων (*qui proxime iacebant*).
πελιδνόω 286, 14 καθάπερ οἱ στιγματῆται τῶν οἰκτιρῶν τοῖς ἀδικήμασι πεπελιδνωμένοι.
πεποιδέναι ἐπὶ τινι 209, 5 τὸ μηδαμῶς ἐφ' ὀτιοῦν βεβαιότατα πεποιδέναι. 306, 20 ἐφ' αὐτῷ πεποιδέναι. 332, 16.
**** περιούλισμα**, τὸ, 235, 13 ἐν ὑπαίθερῳ τινὶ περιούλισματι ἐτύχχανον ἐσχηνημένοι.
*** περιβύω** 292, 4 ἀλλοὺς σκυτίλους περιβαλὼν — ὡς ἄπασαν τὴν στεφάνην περιβεβύσθαι.
**** περιελιγμός**, δ, 111, 17 καμπὰς καὶ περιελιγμούς.
**** περινόσθησις**, ἡ, 76, 2 τῶν στρατηγῶν ἀνά τὰ πλήθη περινοστήσεις.
πιλέω 285, 5 τῷ θανάτῳ πεπιλημένος.
πλέονι. q. *vulg.* μάλλον 140, 1 πλέον ἐπεκαλεῖ τῷ Βέσσῳ. 152, 4 οἱ δὲ Πέρσαι πλέον ἰδίωχον. 255, 3 ἦν λέγειν δεινὸς πλέον ἢ κατὰ βαρβάρους. 174, 4 πλέον ἢ ἐς τὴν δόχρῳ ἐπιρῶσθαι 287, 3 ἔλεγχος τοῦ πλέον εἰδίου.
πολύς, δ, 256, 18 *Σαπῶρα* ἐκείνω τῷ πολλῷ. 264, 8 Ἰσθιγέρθης δὲ πολὺς παρὰ Ῥωμαίοις καὶ περιάλητος.
πρηνής, δ, ἡ, *praeceps de loco* 35, 8 πύργοι ἐς τὸ πρηνές ἐκυλίσθησαν. 68, 2 κατὰ τὸ πρηνοῦς ὑποφερόμενοι. 245, 2 πέτραν ἂν κατὰ τοῦ πρηνοῦς ἐξεκύλιον. *sed* πρηνῆς *prope* de *homine* 39, 16 κατέπιπτον πρηνεῖς ἐκείνοι. 45, 13 ἐπεσε πρηνῆς ἐπὶ τῆς ἀσπίδος. 70, 9 τὸν μὲν πρηνῆς, γυθὸν δὲ ἐπὶ θάτερα κατέπιπτεν.
*** προέμβολα**, τὰ, *rostra navium*, ut *videtur*, 326, 11 ὡς περ ἀχρυστόλια καὶ προέμβολα ἐμυρσάμενοι.
πρὸς c. *gen.* *e re alicuius* (v. *Has ad Leon.* p. 198.) B. 34, 4 *Ναρσῆς* πρὸς αὐτοῦ εἶναι φήσῃ. 46, 9 φόντο οὐ πρὸς αὐτῶν εἶναι. 57, 9. 251, 3. 273, 18. 327, 8
**** προσκαθεδρία**, ἡ, 93, 3 ἀσχυλίοντες ἐπὶ τῇ τῶν Ῥωμαίων προσκαθεδρίῳ.
προτεμενίσματα, τὰ, (Thucyd. I, 134.) 297, 11.
προτερῶν c. *accus.* 25, 19. 183, 13. *περὶ* πλείστον ἰσοιοῦντο προτερῆσαι τοὺς πολεμίους.
προτροπάδην 61, 1 *προτρ. ἀναχωρεῖν*. 241, 9.
**** προφυλαχῆ**, ἡ, 256, 4.
πρωτίστος, ἡ, *on forma* ποῦτ 141, 3 ἦν ἐν τοῖς στρατηγοῖς πρωτίστος αὐτός. 258, 10.
ῥαθυμέω τινά, *passiv.* *negligi* 32, 19 ἦν οὐ τῶν ἐῤῥαθυμμένων παρὰ τῷ *Ναρσῆ*.
ῥαχία, ἡ, *rupes in media terra* 240, 8.
ῥοχθέω *voc. poet.* 31, 6 ῥοχθεῖ τὸ ῥόδιον.
ῥυτίς, ἰδος, ἡ, 95, 7 ἐς πρώτην ῥυτίδα ἐγγυθρακεῖ.
σιγῆς ἐπιστάται ἀμφὶ τὸν βασιλέα (*silentiarum*) 297, 2.
σκιαγραφῆς, δ, ἡ, 30, 7 ἀσχερίων θαλαμηπόλων σκιαγραφῆς

τε καὶ ἀβροδαιτων (Suld. s. v. ἀνδράρειον).

* Σκριβῶνες, οἱ, 171, 9 αἱ ἀμφὶ τὰ βασίλεια δορυφόροι, οὗς δὴ Σκριβῶνας δρομάουσι.

* σπαλιών, ὁ, vinea 147, 15. 195, 5. 248, 23.

σπάνιος, superlat. σπανιάτατος 283, 4. sed 288, 8 forma legitima σπανιώτατος legitur.

στέγειν 252, 6 τὰς τῶν θεαπόντων στέγειν ὀδύνας.

συμφράσσομαι, conspiciare (si scriptura vera) 268, 4 συμφραζόμενοι ἕπαντες καὶ διαναστάντες.

συρράσσω a. dat. 60, 12 συρράξαι τοῖς πολεμίοις. v. Bekker. Anecd. I. p. 174. ubi hic locus ab οἱ δὲ Ῥωμαῖοι usque ad ᾧοντο exactrius legitur.

συσκέλλω, συσκλημι, ut videtur, 95, 3 συσκλημέαι οἱ ἕπαν καὶ διατεγγῆσαι τὸ σῆμα. Bekker. Anecd. I. 304. συσέσκληκεν, συμπέπηγεν.

σφαγή, ἡ, vulnus 162, 18 τοὺς πλήξαντας καὶ τὴν σφαγὴν ταῖς χερσὶν ἐπενεγκόντας. Sed 159, 11 ἐπίδεικνύς τὴν σφαγὴν καὶ τὸ σιγῆος καὶ τὸν ἀχχένα dubium videtur, gutturne significet an vulnus.

** σχολάριοι, οἱ, 310, 2. v. Ind. Hist.

ταῦτα ἄρα, ταῦτά τοι, propterea 18, 17. 46, 14. 85, 20. 122, 13. 308, 1.

** ταχυδαῖς, ὁ, ἡ, 35, 1 ὁ, τι τῆς ἄλης ταχυδαῖς καὶ αὖον.

τίδεμαί τι, assentiri alicui 58, 1 οἷς καὶ Ναρσῆς θέμενος τοῦτον γε ἀπὸ τοῖς ἐπιδότησι στρατηγόν.

τιμαλφῆς, ὁ, ἡ, voc. ep. 93, 1 χρημάτων τὰ τιμαλφῆστατα.

* τολμητίας, ὁ, 21, 1 τολμητίας ἔς τὰ μάλιστα καὶ ταραχῶδης. 77, 14. 266, 12.

τολύπη, ἡ, filium laneum 325, 21 ξυνδύσαντες παλωδῶις τε καὶ τολύπαις.

τῷ τοι ἄρα, itaque, formula Ag. usitatissima 119, 1. 185, 12. 234, 9. 245, 21. 329, 22.

Agathias.

ἄλη, ἡ, (materies terrena tantquam vitiorum causa) 100, 12 τοῦτο δὴ τὸ τῆς ἄλης χωρίον ποικίλα παθήματα ἐποδέχεται πέφυκε. 293, 22 τῶν τῆς ἄλης ἐμαρτημάτων.

ὑπερβάθμιον πόδα τείνειν pro-verbium 128, 7.

* ὑπερχέρωσις, ἡ, q. vulg. ὑπερχέρωσις 84, 11. 320, 19.

ὑπήκοος, ἡ, simpl. pro imperio Romano 211, 7 ἀνατετράφαται τὰ Κόλχων πράγματα καὶ διεξήδη, ἀληθέστερον δὲ τὰ κοινὰ, εἶγε μέρος τι καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐλάχιστον τῆς ὑπήκουοις τυγχάνομεν ὄντες. 233, 15 ἔτι διὰ τῆς ὑπήκουοις πορεύονται.

ὑποβολῶ 295, 5 ὑποψία ὑποβολούσα τὸ λογιζόμενον.

ὑποτονδορῶζω 219, 12.

ὑφαίνω 97, 8 αἱ οἰκοδομίαι δὲ ἐνὶ ὑφαίνονται λέσθω.

ὑψαγόρας, ὁ, voc. ep. (Od. I, 385.) 79, 1.

** ὑψηγόρος, ὁ, ἡ, 177, 14 ἦν γὰρ ἀλαζῶν καὶ ὑψηγόρος.

** φαιδοεῖμων, ὁ, ἡ, 310, 5 ἀστικοὶ τε καὶ φαιδοεῖμονες.

φασκώλιον, τὸ, 255, 1 μεστόν ποιῶν τὸ φασκώλιον.

φθάνω, fut. φθάσω 214, 11 οὐκ ἂν φθάσοιτε.

φθάσας, ασα, αν, praeteritus, valde usitatum 91, 8 μελιονα τῶν φθασάντων τὰ ἐσόμενα. 141, 22 τοῦ φθασάντος πέρι. 157, 5. 163, 4. 239, 1. 271, 23. 311, 18. 313, 15.

φρικῶδης, ὁ, ἡ, 207, 18 τοῦ δ-λέθρου φρικωδέστερον ἐπιγιγνομένου. 281, 1. 284, 9.

φύσαντες, οἱ, parentes 285, 19. χαράσσομαι 180, 1 ἡδὴ δὲ τοῦ ὄρθρου χαρασσομένου. 303, 1 τὸν μεταξὺ πόρον στενωτάτον ὄντα καὶ οὐ μάλᾳ τραχεῖ κώματι χαρασσομένου.

χρόνος, ὁ, annus 12, 6 πολλοῖς ἴσπερον χρόνοις.

ᾤδινω τι, inprimis frequentatum 0, 18 αἱ ψυχαὶ λίαν ἐπαφρόδιτα ᾤδινουσι. 15, 20 μυρία ἄλλοι ᾤδινονται κῆρες. 17, 22. 21, 3. 164, 4. 218, 5. 228, 17.

- ᾠθιασμός**, *δ*, bis in cod. Rehd. legitur pro *ᾠθισμός*, fortasse non temere: 308, 17. 328, 14.
- ᾠσπη** 10, 17. 29, 20. 73, 16. 201, 1. 231, 6. 264, 10. 265, 17. 287, 6.
-
- Articulus praeter usum omissus** 14, 12 *ἀνακαλεσάμενος τὰς δυνάμεις καὶ (τὸν) πόλεμον*.
- Augmentum illegitimum** 16, 4 *ᾠμοσμένος* pro *δωμοσμένος*. 41, 17 et 78, 19 *ἀννηρόμην* pro *ἡναιρόμην*. 54, 6 *ἐξεπολιόρχητο* pro *ἐξεπεπ.* 235, 7 *προδεδιήγηται* et 296, 17 *ἐκδεδιήγηται* pro *προδιηγ.* et *ἐκδιηγ.* In cod. R. augmentum interdum abiectum est: 91, 10. 110, 9 et 143, 19 *παρασκευασμένος*. 132, 14 *ψεύσθησαν*. 211, 1 *θεραπευκένας*.
- Collectiva singularia sequente praedicto ubique fere plurali** 16, 14 *πρόσοικοι εἰσι τὸ γένος τ.* *Φράγγων*. 18, 6 *ἰδόντες ἀλλήλους ἢ πληθὺς*. 20, 7 *τὸ γε ὑπήκοον περιτροχα κείρονται*. 20, 16. 34, 17. 51, 2. 57, 19. 65, 6. 79, 4. 81, 4. 91, 18. 110, 8. 112, 18. 145, 11. 147, 5. 151, 21. 178, 15. 183, 19. 191, 3 rell.
- Coniunctivus futuri bis apud Nostrum invenitur** 41, 3 *πειθήσθε* a *πάσχω* et 163, 11 *πρόνοιαν τῶν πραγμάτων θέσθαι δπως ἀριστα καδεστήξῃ*. Apud Procopium autem haec forma grammaticis damnata creberrime apparet: legitimus enim Pers. II. p. 125. C. 3. *γενήσονται*. Vandal. I. p. 191. C. 6. *συλλήψηται*. Vand. II. p. 238. D. 8. *περιεσωμεθα*. p. 274. C. 8. *ἐσησθε*. ib. 11. *ἀφίξσθε*. p. 291, 5. *αἰρήσωσιν*. Goth. I. p. 329. B. 8. *περιέσωνται*. p. 331, 6. *δῶσωσιν*.
- Ionicae formae** 176, 1 *δρσοθύρης* pro — *ρας*. 293, 20 *χρέοιτο*. 319, 22 *λοι* pro *ειη*. 302, 19 et 328, 5 *νηών* pro *νεών*.
- Negligentia structurae** 23, 7 *δς δῃ, εἰ καὶ νέος ἦν κομιδῇ* —
- ἀλλ' ἐκάλει γε αὐτὸν ὁ πατήριος νόμος*. 23, 13 sqq. 33, 20 *λέγεται Αἰνείαν αὐτοῦ ἀφικόμενον ἑπαντὰ οἱ τὴν Σίβυλλαν φάνας*. 69, 1. 120, 16. 178, 18. 230, 3.
- Neutra pluralia saepissime cum verbo plurali** 4, 5 *ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐθέλουσιν*. 9, 15. 26, 9. 28, 1. 32, 6. 39, 10. 42, 6. 53, 3. 66, 4. 99, 16. 116, 3. 122, 3. 161, 19. 211, 5 rell.
- Nomina propria in *εἰ* et *ιν* terminantia ex *ιος* et *ιον* contracta, quod ex casibus obliquis apparet**, 26, 16 sqq. *Λευθαρις*. 66, 9 et 70, 21 *Λευθαρίω*. 105, 8 *Κοταΐσιν τὸ φρούριον*. 150, 22 *Κοταΐστων*. 146, 16. 147, 6 *Ἰνγόγουριν*.
- Optativus futuri nimis frequentatus** 37, 11 *κατέλεπεν δύναμιν — ἔπως — παραστήσονται*. 42, 6. 47, 6. 48, 15. 50, 21. 51, 6. 14. 19. 54, 12. 57, 16. 76, 6. 85, 20. 91, 13. 97, 22. 106, 7. 116. 108, 16. 109, 7 rell.
- Participia saepe substantive posita ad imitationem Thucydidis** (I, 36 *τὸ δεδιδός*, *τὸ θαρσοῦν*. II, 61 *τὸ λυποῦν*. III, 39 *τὸ θεραπεῦον*, *τὸ μὴ ὑπεῖκον*.) 18, 7 *τὸ χαλεπαίνον ἀποβάλλοντες*. 41, 18 *τὸ ἀλλοῦν τῆς γνώμης καὶ ἀνιώμενον*. 46, 1 *τῷ δεδιδότι μᾶλλον τῆς γνώμης ἢ τῷ ἠδόμενῳ*. 48, 5 *τὸ χαίρον*. 56, 9. 69, 14. 91, 16. 107, 6. 138, 3. 141, 11. 162, 4. 163, 6. 172, 15. 176, 8. 198, 6. 218, 13. 221, 2. 228, 16.
- Thucydides non raro ad verbum expressus** III, 82 *δεῖ ἐσόμενα ξως ἂν ἢ αὐτῇ φύσει ἀνδραίων ἦ*. 15, 3 *μένειν ἐς αἶα καὶ ἀκμάζειν, ἔστ' ἂν ἢ αὐτῇ φύσει ἀνδραίων ἦ*. Quod Thuc. II, 84. in describenda pugna navali dixit: *τοῖς κοντοῖς διαδοῦντο*, Agathias inepte in pugnam terrestrem transtulit 84, 10 *τοῖς κοντοῖς διαδοῦμενοι*. Thuc. II, 36. et apud Nostrum 156, 19. eadem verba leguntur: *τοῖς πᾶσιν καὶ ἐς πόλεμον καὶ*

ἐς εἰρήνην ἀταραχεστάτην. Thuc. I, 33 εἰ ἦν ὑμεῖς ἂν πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ χάριτος ἐτιμήσασθε δύναμιν ὑμῖν προσγενέσθαι, αὐτὴ πάρεστιν αὐτεπάγγελτος. Ag. 160, 10 δύναμιν, ἦν αὐτοὶ πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ πόνων ἔχειν τιμῶνται, εἰς συμμαχίαν αὐτεπάγγελτον προσλαμβάνοντες: quorum locorum comparatio aperte docet, nihil apud Nostrum novandum esse: apte enim pro χάριτος, ne omnia mutuatus esse videretur, πόρων substituit; πόρων, quod B.

Vulc. coniecit, veram loci rationem turbaret.

Verbum auxiliare εἶναι saepius apparet 126, 7 καταπιῶν εἶη. 135, 5 ἀγάμενος ἦν. 175, 14 ἀλλύοντες ἦσαν. 279, 7 ὑπεραγάμενος ἦν.

Verba desiderativa in — σείω terminantia Ag. usitatissima ad imitationem Thucydidis 33, 10 ἐνδωσείω. 72, 18 διαβήσειω. 95, 14. 249, 15 et 263, 9 ἀπαλλαξείω. 109, 13 et 203, 6 πολεμήσειω. 145, 2 ἐπαναστήσειω. 176, 12 τιμωρήσειω. 186, 9 κέλασειω. 208, 7 καταγορήσειω.

Corrigenda et addenda.

In Graecis Agathiae scribe: p. 41, 17. ἀνήγοντο pro ἀνήγοντο. 43, 13. προαλλόμενος pro προαλλόμενος. 57, 14. pro puncto pone virgulam. 85, 12. ἐτέρω τῷ pro ἐτέρω τῷ. 145, 1. χειρὸς, ὅσον pro χειρὸς, σον. 175, 15. ἐς τε pro ἐστε. 215, 6. dele virgulam ante οὐ. 245, 9. scribe δ, τι pro δτι. 263, 19. dele virgulam ante βασ. 303, 11. scr. Σάνδιλος pro Σάνδιλος.

In annotatis criticis: ad 33, 13. et 36, 8. post R. adde et Lugd. ibidem atque ad 34, 15. 36, 8. 39, 15. 42, 6: 47, 2 et 3. scribe edd. pro vulg. ad 34, 16. post R. adde et Lugd. et pro vulg. scribe: edd. ex var. Lugd. p. 37. scholion: 9. καὶ ante ἐν add. R. ponendum est ante ἀξιόχρων. ad 43, 13. dele verba: προαλλόμενος vulg. ad 44, 3. dele verba superflua: ἰδρυμένον R. et Lugd. p. 73. pro 23. scr. 22. ad p. 303, 11. ante Σάνδιλος inserte: Σάνδιλος scripsi: v. ad 332, 4. Σάνδιλος h. l. R. Lugd. Intpr.

In indice historico: p. 407. scr. Sandilchus pro Sandichlus. p. 408. s. v. Utiguri dele verba s. Utriguri. Ad eundem indicem s. v. Sindual adde: Verum huius viri nomen, a Graeculo corruptum, erat Sinduald, testibus Paulo Diacono II. 3. et Evagr. IV. 24. Defecisse eum a Romano imperio, regnum sibi in Italia molientem, verum a Narsete superatum, captumque suspendio necatum esse, idem Paulus memorat. Haec, et cuncta praeterea quae Narses in Italia post pugnam Casilinensem gessit, Agathias fortasse inter ea quae vetante fato non persecutus est, uno loco cum Hamingi bello, Veronaque et Brixia captis, dicenda sibi seposuerat. — Brebtorum, an Bretonorum regem eum vocaverit Paulus, variantibus libris certo definiri nequit: idem gentis nomen, ut videtur, cum Bittoribus apud Agathiam II. 13. p. 92, 11.

Ad indicem graecitatis adde: ἀχρηστος, inutilis, noxius 329, 3 ἐθνησκον ἀχρηστου ποτου ἐμπιπλάμενοι. Quae manifesta imita-

tio Musaei (v. 328 καὶ ποτὸν ἀγχιέστον ἀμειψάντων πλεῖν ἄλλης)
mibi nunc demum animadversa facit ut suspicer p. 302, 7. re-
ctius se habere vulg. Σησιάδος (cf. Musaeum v. 24) quam Ση-
σιδος, quod adscivi ex Rehd. — Latinis quoque Hero Sestias
est, praeterquam apud unum Ovidium Heroid. XVIII. 2. ubi libri
omnes barbare *Sesia* habent: *Sessi* autem, quod elegantissimus
Lennepius recepit, divinatio Heinsii est; egregia illa atque ne-
cessaria, nisi tamen, id quod codices optimi indicant; distichon
integrum pro notho reliciendum est.

BONNAE

TYPIS C. F. THORMANNI.

E